॥ ನಮೋ ತಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಅರಹತೋ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಸ್ಸ॥

ಖುದ್ದಸಿಕ್ಖಾ-ಮೂಲಸಿಕ್ಖಾ

ಖುದ್ದಸಿಕ್ಖಾ

ಗನ್ಥಾರಮ್ಭಕಥಾ

(ಕ)

ಆದಿತೋ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನ-ಸಿಕ್ಖಿತಬ್ಬಂ ಸಮಾತಿಕಂ।
ಖುದ್ದಸಿಕ್ಖಂ ಪವಕ್ಖಾಮಿ, ವನ್ದಿತ್ವಾ ರತನತ್ತಯಂ॥

ತತ್ರಾಯಂ ಮಾತಿಕಾ -

(ಖ)

ಪಾರಾಜಿಕಾ ಚ ಚತ್ತಾರೋ, ಗರುಕಾ ನವ ಚೀವರಂ।
ರಜನಾನಿ ಚ ಪತ್ತೋ ಚ, ಥಾಲಕಾ ಚ ಪವಾರಣಾ॥

(ಗ)

ಕಾಲಿಕಾ ಚ ಪಟಿಗ್ಗಾಹೋ, ಮಂಸೇಸು ಚ ಅಕಪ್ಪಿಯಂ।
ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಾನಿ ಪಾಚಿತ್ತಿ, ಸಮಣಕಪ್ಪ ಭೂಮಿಯೋ॥

(ಘ)

ಉಪಜ್ಝಾಚರಿಯವತ್ತಾನಿ, ವಚ್ಚಪ್ಪಸ್ಸಾವಠಾನಿಕಂ।
ಆಪುಚ್ಛಕರಣಂ ನಗ್ಗೋ, ನ್ಹಾನಕಪ್ಪೋ ಅವನ್ದಿಯೋ॥

(ಙ)

ಚಮ್ಮಂ ಉಪಾಹನಾ ಚೇವ, ಅನೋಲೋಕಿಯಮಞ್ಜನೀ।
ಅಕಪ್ಪಿಯಸಯನಾನಿ, ಸಮಾನಾಸನಿಕೋಪಿ ಚ॥

(ಚ)

ಅಸಂವಾಸಿಕೋ ಚ ಕಮ್ಮಂ, ಮಿಚ್ಛಾಜೀವವಿವಜ್ಜನಾ।
ವತ್ತಂ ವಿಕಪ್ಪನಾ ಚೇವ, ನಿಸ್ಸಯೋ ಕಾಯಬನ್ಧನಂ॥

(ಛ)

ಪಥವೀ ಚ ಪರಿಕ್ಖಾರೋ, ಭೇಸಜ್ಜುಗ್ಗಹದೂಸನಂ।
ವಸ್ಸೂಪನಾಯಿಕಾ ಚೇವಾವೇಭಙ್ಗಿಯಂ ಪಕಿಣ್ಣಕಂ॥

(ಜ)

ದೇಸನಾ ಛನ್ದದಾನಾದಿ, ಉಪೋಸಥಪ್ಪವಾರಣಾ।
ಸಂವರೋ ಸುದ್ಧಿ ಸನ್ತೋಸೋ, ಚತುರಕ್ಖಾ ವಿಪಸ್ಸನಾತಿ॥

೧. ಪಾರಾಜಿಕನಿದ್ದೇಸೋ

ಪಾರಾಜಿಕಾ ಚ ಚತ್ತಾರೋತಿ –

೧. ಮಗ್ಗತ್ತಯೇ ಅನಿಕ್ಖಿತ್ತಸಿಕ್ಖೋ ಸನ್ಥತಸನ್ಥತೇ।
ಅಲ್ಲೋಕಾಸೇ ನಿಮಿತ್ತಂ ಸಂ, ತಿಲಮತ್ತಮ್ಪಿ ಸನ್ಥತಂ॥

೨. ಅಸನ್ಥತಮುಪಾದಿಣ್ಣಂ, ಪವೇಸನ್ತೋ ಚುತೋಥ ವಾ।
ಪವೇಸನಟ್ಠಿತುದ್ಧಾರಪವಿಟ್ಠಕ್ಖಣಸಾದಕೋ॥

೩. ಆದಿಯೇಯ್ಯ ಹರೇಯ್ಯಾವಹರೇಯ್ಯ ಇರಿಯಾಪಥಂ।
ಕೋಪೇಯ್ಯ ಠಾನಾ ಚಾವೇಯ್ಯ, ಸಙ್ಕೇತಂ ವೀತಿನಾಮಯೇ॥

೪. ಅದಿನ್ನಂ ಥೇಯ್ಯಚಿತ್ತೇನ, ಭವೇ ಪಾರಾಜಿಕೋಥ ವಾ।
ಥೇಯ್ಯಾಬಲಕುಸಚ್ಛನ್ನಪರಿಕಪ್ಪಾವಹಾರಕೋ।
ಭಣ್ಡಕಾಲಗ್ಘದೇಸೇಹಿ, ಪರಿಭೋಗೇತ್ಥ ನಿಚ್ಛಯೋ॥

೫. ಮನುಸ್ಸವಿಗ್ಗಹಂ ಛಿಚ್ಚ, ಜೀವಿತಾ ವಾ ವಿಯೋಜಯೇ।
ಸತ್ಥಹಾರಕಂ ವಾಸ್ಸ ಮರಣಚೇತನೋ ಉಪನಿಕ್ಖಿಪೇ॥

೬. ಗಾಹೇಯ್ಯ ಮರಣೂಪಾಯಂ, ವದೇಯ್ಯ ಮರಣೇ ಗುಣಂ।
ಚುತೋ ಪಯೋಗಾ ಸಾಹತ್ಥಿನಿಸ್ಸಗ್ಗಾಣತ್ತಿಥಾವರಾ॥

೭. ಇದ್ಧಿವಿಜ್ಜಾಮಯಾ ಕಾಲವತ್ಥಾವುಧಿರಿಯಾಪಥಾ।
ಕ್ರಿಯಾವಿಸೇಸೋ ಓಕಾಸೋ, ಛ ಆಣತ್ತಿನಿಯಾಮಕಾ॥

೮. ಝಾನಾದಿಭೇದ ನೋಸನ್ತಮತ್ತನತ್ತುಪನಾಯಿಕಂ।
ಕತ್ವಾ ಕೋಟ್ಠಾಸಮೇಕೇಕಂ, ಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನಭವಸ್ಸಿತಂ॥

೯. ಅಞ್ಞಾಪದೇಸರಹಿತಂ , ದೀಪೇನ್ತೋನಧಿಮಾನಿಕೋ।

ಕಾಯೇನ ವಾಚಾ ವಿಞ್ಞತ್ತಿ-ಪಥೇ ಞಾತೇ ಚುತೋ ಭವೇ॥

೧೦. ಪಾರಾಜಿಕೇತೇ ಚತ್ತಾರೋ, ಅಸಂವಾಸಾ ಯಥಾ ಪುರೇ।
ಅಭಬ್ಬಾ ಭಿಕ್ಖುಭಾವಾಯ, ಸೀಸಚ್ಛಿನ್ನೋವ ಜೀವಿತುಂ॥

೧೧. ಪರಿಯಾಯೋ ಚ ಆಣತ್ತಿ, ತತಿಯೇ ದುತಿಯೇ ಪನ।
ಆಣತ್ತಿಯೇವ ಸೇಸೇಸು, ದ್ವಯಮೇತಂ ನ ಲಬ್ಭತಿ॥

೧೨. ಸೇವೇತುಕಾಮತಾಚಿತ್ತಂ , ಮಗ್ಗೇ ಮಗ್ಗಪ್ಪವೇಸನಂ।
ಇಮಂ ಮೇಥುನಧಮ್ಮಸ್ಸ, ಆಹು ಅಙ್ಗದ್ವಯಂ ಬುಧಾ॥

೧೩. ಮನುಸ್ಸಸಂ ತಥಾಸಞ್ಞೀ, ಥೇಯ್ಯಚಿತ್ತಞ್ಚ ವತ್ಥುನೋ।
ಗರುತಾ ಅವಹಾರೋ ಚ, ಅದಿನ್ನಾದಾನಹೇತುಯೋ॥

೧೪. ಪಾಣೋ ಮಾನುಸ್ಸಕೋ ಪಾಣ-ಸಞ್ಞಿತಾ ಘಾತಚೇತನಾ।
ಪಯೋಗೋ ತೇನ ಮರಣಂ, ಪಞ್ಚೇತೇ ವಧಹೇತುಯೋ॥

೧೫. ಅಸನ್ತತಾ ಅತ್ತನಿ ಪಾಪಮಿಚ್ಛತಾ-
ಯಾರೋಚನಾ ತಸ್ಸ ಮನುಸ್ಸಜಾತಿತಾ।
ನಾಞ್ಞಾಪದೇಸೋ ಚ ತದೇವ ಜಾನನಂ,
ಪಞ್ಚೇತ್ಥ ಅಙ್ಗಾನಿ ಅಸನ್ತದೀಪನೇ॥

೧೬. ಅಸಾಧಾರಣಾ ಚತ್ತಾರೋ, ಭಿಕ್ಖುನೀನಮಭಬ್ಬಕಾ।
ಏಕಾದಸ ಚ ವಿಬ್ಭನ್ತಾ, ಭಿಕ್ಖುನೀ ಮುದುಪಿಟ್ಠಿಕೋ॥

೧೭. ಲಮ್ಬೀ ಮುಖೇನ ಗಣ್ಹನ್ತೋ, ಅಙ್ಗಜಾತಂ ಪರಸ್ಸ ಚ।
ತತ್ಥೇವಾಭಿನಿಸೀದನ್ತೋ, ಚತ್ತಾರೋ ಅನುಲೋಮಿಕಾ॥

೧೮. ಮಗ್ಗೇ ಮಗ್ಗಪ್ಪವೇಸನಾ, ಮೇಥುನಸ್ಸ ಇಧಾಗತಾ।
ಚತ್ತಾರೋತಿ ಚತುಬ್ಬೀಸ, ಸಮೋಧಾನಾ ಪರಾಜಿಕಾತಿ॥

೨. ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸನಿದ್ದೇಸೋ

ಗರುಕಾ ನವಾತಿ -

೧೯. ಮೋಚೇತುಕಾಮತಾ ಸುಕ್ಕ-ಸ್ಸುಪಕ್ಕಮ್ಮ ವಿಮೋಚಯಂ।
ಅಞ್ಞತ್ರ ಸುಪಿನನ್ತೇನ, ಸಮಣೋ ಗರುಕಂ ಫುಸೇ॥

೨೦. ಇತ್ಥಿಸಞ್ಞೀ ಮನುಸ್ಸಿತ್ಥಿಂ, ಕಾಯಸಂಸಗ್ಗರಾಗವಾ।
ಸಮ್ಫುಸನ್ತೋ ಉಪಕ್ಕಮ್ಮ, ಸಮಣೋ ಗರುಕಂ ಫುಸೇ॥

೧೦. ತಥಾ ಸುಣನ್ತಿಂ ವಿಞ್ಞಾಞ್ಚ, ಮಗ್ಗಂ ವಾರಬ್ಭ ಮೇಥುನಂ।
ದುಟ್ಠುಲ್ಲವಾಚಾರಾಗೇನ, ಓಭಾಸೇತ್ವಾ ಗರುಂ ಫುಸೇ॥

೧೧. ವತ್ತಾವತ್ತಕಾಮುಪಟ್ಠಾನ-ವಣ್ಣಂ ಮೇಥುನರಾಗಿನೋ।
ವಾಚಾ ಮೇಥುನಯುತ್ತೇನ, ಗರುಂ ಮೇಥುನಯಾಚನೇ॥

೧೨. ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಸನ್ದೇಸಂ, ಇತ್ಥಿಯಾ ಪುರಿಸಸ್ಸ ವಾ।
ವೀಮಂಸಿತ್ವಾ ಹರಂ ಪಚ್ಚಾ, ಸಮಣೋ ಗರುಕಂ ಫುಸೇ॥

೧೪. ಸಂಯಾಚಿತಪರಿಕ್ಖಾರಂ, ಕತ್ವಾದೇಸಿತವತ್ಥುಕಂ।
ಕುಟಿಂ ಪಮಾಣಾತಿಕ್ಕನ್ತಂ, ಅತ್ತುದ್ದೇಸಂ ಗರುಂ ಫುಸೇ॥

೧೫. ಮಹಲ್ಲಕಂ ವಿಹಾರಂ ವಾ, ಕತ್ವಾದೇಸಿತವತ್ಥುಕಂ।
ಅತ್ತನೋ ವಸನತ್ಥಾಯ, ಸಮಣೋ ಗರುಕಂ ಫುಸೇ॥

೧೬. ಅಮೂಲಕೇನ ಚೋದೇನ್ತೋ, ಚೋದಾಪೇನ್ತೋವ ವತ್ಥುನಾ।
ಅನ್ತಿಮೇನ ಚ ಚಾವೇತುಂ, ಸುಣಮಾನಂ ಗರುಂ ಫುಸೇ॥

೧೭. ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಕಿರಿಯಂ ದಿಸ್ವಾ, ತೇನ ಲೇಸೇನ ಚೋದಯಂ।
ವತ್ಥುನಾ ಅನ್ತಿಮೇನಾಞ್ಞಂ, ಚಾವೇತುಂ ಗರುಕಂ ಫುಸೇ॥

೧೮. ಛಾದೇತಿ ಜಾನಮಾಪನ್ನಂ, ಪರಿವಸೇಯ್ಯ ತಾವತಾ।
ಚರೇಯ್ಯ ಸಙ್ಘೇ ಮಾನತ್ತಂ, ಪರಿವುತ್ಥೋ ಛ ರತ್ತಿಯೋ॥

ಚಿಣ್ಣಮಾನತ್ತಮಬ್ಭೇಯ್ಯ, ತಂ ಸಙ್ಘೋ ವೀಸತೀಗಣೋ।

೧೯. ಆಪತ್ತಿನುಕ್ಖಿತ್ತಮನನ್ತರಾಯ
ಪಹುತ್ತತಾಯೋ ತಥಸಞ್ಞಿತಾ ಚ।
ಛಾದೇತುಕಾಮೋ ಅಥ ಛಾದನಾತಿ,
ಛನ್ನಾ ದಸಙ್ಗೇಹ್ಯರುಣುಗ್ಗಮಮ್ಹೀತಿ॥

೨. ಚೀವರನಿದ್ದೇಸೋ

ಚೀವರನ್ತಿ -

೨೦. ಖೋಮಕೋಸೇಯ್ಯಕಪ್ಪಾಸ-ಸಾಣಭಙ್ಗಾನಿ ಕಮ್ಬಲಂ।
ಕಪ್ಪಿಯಾನಿ ಛಳೇತಾನಿ, ಸಾನುಲೋಮಾನಿ ಜಾತಿತೋ॥

೨೧. ದುಕೂಲಞ್ಚೇವ ಪಟ್ಟುಣ್ಣ-ಪಟಂ ಸೋಮಾರಚೀನಜಂ।
ಇದ್ಧಿಜಂ ದೇವದಿನ್ನಞ್ಚ, ತಸ್ಸ ತಸ್ಸಾನುಲೋಮಿಕಂ॥

೩೨. ತಿಚೀವರಂ ಪರಿಕ್ಖಾರ-ಚೋಳಂ ವಸ್ಸಿಕಸಾಟಿಕಂ।
ಅಧಿಟ್ಠೇ ನ ವಿಕಪ್ಪೇಯ್ಯ, ಮುಖಪುಞ್ಛನನಿಸೀದನಂ॥

೩೩. ಪಚ್ಚತ್ಥರಣಕಂ ಕಣ್ಡು-ಚ್ಛಾದಿಮೇತ್ಥ ತಿಚೀವರಂ।
ನ ವಸೇಯ್ಯ ವಿನೇಕಾಹಂ, ಚಾತುಮಾಸಂ ನಿಸೀದನಂ॥

೩೪. “ಇಮಂ ಸಙ್ಘಾಟಿಂಧಿಟ್ಠಾಮಿ”, ಸಙ್ಘಾಟಿಮಿಚ್ಚಧಿಟ್ಠಯೇ।
ಅಹತ್ಥಪಾಸಮೇತನ್ತಿ, ಸೇಸೇಸುಪಿ ಅಯಂ ನಯೋ॥

೩೫. ಅಧಿಟ್ಠಹನ್ತೋ ಸಙ್ಘಾಟಿ-ಪ್ಪಭುತಿಂ ಪುಬ್ಬಚೀವರಂ।
ಪಚ್ಚುದ್ಧರಿತ್ವಾಧಿಟ್ಠೇಯ್ಯ, ಪತ್ತಾಧಿಟ್ಠಹನೇ ತಥಾ॥

೩೬. ಏತಂ ಇಮಂ ವ ಸಙ್ಘಾಟಿಂ, ಸಂಸೇ ಪಚ್ಚುದ್ಧರಾಮಿತಿ।
ಏವಂ ಸಬ್ಬಾನಿ ನಾಮೇನ, ವತ್ವಾ ಪಚ್ಚುದ್ಧರೇ ವಿದೂ॥

೩೭. ಸಙ್ಘಾಟಿ ಪಚ್ಛಿಮನ್ತೇನ, ದೀಘಸೋ ಮುಟ್ಠಿಪಞ್ಚಕೋ।
ಉತ್ತಮನ್ತೇನ ಸುಗತ-ಚೀವರೂನಾಪಿ ವಟ್ಟತಿ॥

೩೮. ಮುಟ್ಠಿತ್ತಿಕಞ್ಚ ತಿರಿಯಂ, ತಥಾ ಏಕಂಸಿಕಸ್ಸಪಿ।
ಅನ್ತರವಾಸಕೋ ಚಾಪಿ, ದೀಘಸೋ ಮುಟ್ಠಿಪಞ್ಚಕೋ।
ಅಡ್ಢತೇಯ್ಯೋ ದ್ವಿಹತ್ಥೋ ವಾ, ತಿರಿಯನ್ತೇನ ವಟ್ಟತಿ॥

೩೯. ನಿಸೀದನಸ್ಸ ದೀಘೇನ, ವಿದತ್ಥಿ ದ್ವೇ ವಿಸಾಲತೋ।
ದಿಯಡ್ಢಂ ದಸಾ ವಿದತ್ಥಿ, ಸುಗತಸ್ಸ ವಿದತ್ಥಿಯಾ॥

೪೦. ಕಣ್ಡುಪ್ಪಟಿಚ್ಛಾದಿಕಸ್ಸ, ತಿರಿಯಂ ದ್ವೇ ವಿದತ್ಥಿಯೋ।
ದೀಘನ್ತತೋ ಚತಸ್ಸೋವ, ಸುಗತಸ್ಸ ವಿದತ್ಥಿಯಾ॥

೪೧. ವಸ್ಸಿಕಸಾಟಿಕಾಯಾಪಿ, ದೀಘಸೋ ಛ ವಿದತ್ಥಿಯೋ।
ತಿರಿಯಂ ಅಡ್ಢತೇಯ್ಯಾವ, ಸುಗತಸ್ಸ ವಿದತ್ಥಿಯಾ॥

೪೨. ಏತ್ಥ ಭೇದನಪಾಚಿತ್ತಿ, ಕರೋನ್ತಸ್ಸ ತದುತ್ತರಿ।
ಪಚ್ಚತ್ಥರಣ ಮುಖಚೋಳಾ, ಆಕಙ್ಖಿತಪ್ಪಮಾಣಿಕಾ॥

೪೩. ಪರಿಕ್ಖಾರಚೋಳೇ ಗಣನಾ, ಪಮಾಣಂ ವಾ ನ ದೀಪಿತಂ।
ತಥಾ ವತ್ವಾ ಅಧಿಟ್ಠೇಯ್ಯ, ಥವಿಕಾದಿಂ ವಿಕಪ್ಪಿಯಂ॥

೪೪. ಅಹತಾಹತಕಪ್ಪಾನಂ, ಸಙ್ಘಾಟಿ ದಿಗುಣಾ ಸಿಯಾ।
ಏಕಚ್ಚಿಯೋತ್ತರಾಸಙ್ಗೋ, ತಥಾ ಅನ್ತರವಾಸಕೋ॥

೪೫. ಉತುದ್ಧಟಾನ ದುಸ್ಸಾನಂ, ಸಜ್ಝ್ಛಾಟಿ ಚ ಚತುಗ್ಗುಣಾ।
ಭವೇಯ್ಯುಂ ದಿಗುಣಾ ಸೇಸಾ, ಪಂಸುಕೂಲೇ ಯಥಾರುಚಿ॥

೪೬. ತೀಸು ದ್ವೇ ವಾಪಿ ಏಕಂ ವಾ, ಛಿನ್ದಿತಬ್ಬಂ ಪಹೋತಿ ಯಂ।
ಸಬ್ಬೇಸು ಅಪ್ಪಹೋನ್ತೇಸು, ಅನ್ವಾಧಿಮಾದಿಯೇಯ್ಯ ವಾ।
ಅಚ್ಛಿನ್ನಞ್ಚ ಅನಾದಿಣ್ಣಂ, ನ ಧಾರೇಯ್ಯ ತಿಚೀವರಂ॥

೪೭. ಗಾಮೇ ನಿವೇಸನೇ ಉದ್ದೋ-ಸಿತಪಾಸಾದಹಮ್ಮಿಯೇ।
ನಾವಾಟ್ಟಮಾಳಆರಾಮೇ, ಸತ್ಥಖೇತ್ತಖಲೇ ದುಮೇ॥

೪೮. ಅಜ್ಝೋಕಾಸೇ ವಿಹಾರೇ ವಾ, ನಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ತಿಚೀವರಂ।
ಭಿಕ್ಖುಸಮ್ಮುತಿಯಾಞ್ಞತ್ರ, ವಿಪ್ಪವತ್ಥುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ॥

೪೯. ರೋಗವಸ್ಸಾನಪರಿಯನ್ತಾ, ಕಣ್ಡುಚ್ಛಾದಿಕಸಾಟಿಕಾ।
ತತೋ ಪರಂ ವಿಕಪ್ಪೇಯ್ಯ, ಸೇಸಾ ಅಪರಿಯನ್ತಿಕಾ॥

೫೦. ಪಚ್ಚತ್ಥರಣ ಪರಿಕ್ಖಾರ-ಮುಖಪುಞ್ಛನಚೋಳಕಂ।
ದಸಂ ಪ್ಯರತ್ತನಾದಿಣ್ಣಕಪ್ಪಂ ಲಬ್ಭಂ ನಿಸೀದನಂ॥

೫೧. ಅದಸಂ ರಜಿತಂಯೇವ, ಸೇಸಚೀವರಪಞ್ಚಕಂ।
ಕಪ್ಪತಾದಿಣ್ಣಕಪ್ಪಂವ, ಸದಸಂವ ನಿಸೀದನಂ॥

೫೨. ಅನಧಿಟ್ಠಿತನಿಸ್ಸಟ್ಠಂ, ಕಪ್ಪೇತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜಯೇ।
ಹತ್ಥದೀಘಂ ತತೋಪಡ್ಢ-ವಿತ್ಥಾರಞ್ಚ ವಿಕಪ್ಪಿಯಂ॥

೫೩. ತಿಚೀವರಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ, ಸಬ್ಬಮೇತಂ ಪಕಾಸಿತಂ।
ಪರಿಕ್ಖಾರಚೋಳಿಯೋ ಸಬ್ಬಂ, ತಥಾ ವತ್ವಾ ಅಧಿಟ್ಠತಿ॥

೫೪. ಅಚ್ಛೇದವಿಸ್ಸಜ್ಜನಗಾಹವಿಬ್ಭಮಾ ,
ಪಚ್ಚುದ್ಧರೋ ಮಾರಣಲಿಙ್ಗಸಿಕ್ಖಾ।
ಸಬ್ಬೇಸ್ವಧಿಟ್ಠಾನವಿಯೋಗಕಾರಣಾ,
ವಿನಿವಿದ್ಧಛಿದ್ದಞ್ಚ ತಿಚೀವರಸ್ಸ॥

೫೫. ಕುಸವಾಕಫಲಕಾನಿ, ಕಮ್ಬಲಂ ಕೇಸವಾಲಜಂ।
ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಂ ಧಾರಯತೋಲೂಕಪಕ್ಖಾಜಿನಕ್ಖಿಪೇ॥

೫೬. ಕದಲೇರಕಕ್ಕದುಸ್ಸೇ, ಪೋತ್ಥಕೇ ಚಾಪಿ ದುಕ್ಕಟಂ।
ಸಬ್ಬನೀಲಕಮಞ್ಜೇಟ್ಠ-ಪೀತಲೋಹಿತಕಣ್ಹಕೇ॥

೫೭. ಮಹಾರಙ್ಗಮಹಾನಾಮ-ರಙ್ಗರತ್ತೇ ತಿರೀಟಕೇ।
ಅಚ್ಛಿನ್ನದೀಘದಸಕೇ, ಫಲಪುಪ್ಫದಸೇ ತಥಾ।
ಕಞ್ಚುಕೇ ವೇಠನೇ ಸಬ್ಬಂ, ಲಭತಿಚ್ಛಿನ್ನಚೀವರೋತಿ॥

೪. ರಜನನಿದ್ದೇಸೋ

ರಜನಾನಿ ಚಾತಿ -

೫೮. ಮೂಲಕ್ಖನ್ಧತಚಪತ್ತ-ಫಲಪುಪ್ಫಪ್ಪಭೇದತೋ।
ರಜನಾ ಛಪ್ಪಕಾರಾನಿ, ಅನುಞ್ಞಾತಾನಿ ಸತ್ಥುನಾ॥

೫೯. ಮೂಲೇ ಹಲಿದ್ದಿಂ ಖನ್ಧೇ ಚ, ಮಞ್ಜೇಟ್ಠ ತುಙ್ಗಹಾರಕೇ।
ಅಲ್ಲಿಂ ನೀಲಞ್ಚ ಪತ್ತೇಸು, ತಚೇ ಲೋದ್ದಞ್ಚ ಕಣ್ಡುಲಂ।
ಕುಸುಮ್ಭಂ ಕಿಂಸುಕಂ ಪುಪ್ಫೇ, ಸಬ್ಬಂ ಲಬ್ಭಂ ವಿವಜ್ಜಿಯಾತಿ॥

೫. ಪತ್ತನಿದ್ದೇಸೋ

ಪತ್ತೋ ಚಾತಿ -

೬೦. ಅಯೋಪತ್ತೋ ಭೂಮಿಪತ್ತೋ, ಜಾತಿಯಾ ಕಪ್ಪಿಯಾ ದುವೇ।
ಉಕ್ಕಟ್ಠೋ ಮಜ್ಝಿಮೋ ಚೇವ, ಓಮಕೋ ಚ ಪಮಾಣತೋ॥

೬೧. ಉಕ್ಕಟ್ಠೋ ಮಗಧೇ ನಾಳಿ-ದ್ವಯತಣ್ಡುಲಸಾಧಿತಂ।
ಗಣ್ಹಾತಿ ಓದನಂ ಸೂಪಂ, ಬ್ಯಞ್ಜನಞ್ಚ ತದೂಪಿಯಂ॥

೬೨. ಮಜ್ಝಿಮೋ ತಸ್ಸುಪಡ್ಢೋವ, ತತೋಪಡ್ಢೋವ ಓಮಕೋ।
ಉಕ್ಕಟ್ಠತೋ ಚ ಉಕ್ಕಟ್ಠೋ, ಅಪತ್ತೋ ಓಮಕೋಮಕೋ॥

೬೩. ಅತಿರೇಕಪತ್ತೋ ಧಾರೇಯ್ಯೋ, ದಸಾಹಪರಮಂ ಸಕೋ।
ಕಪ್ಪೋ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯೋ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇತಿನಾಮಿತೇ॥

೬೪. ಅಚ್ಛೇದದಾನಗಾಹೇಹಿ, ವಿಬ್ಭಮಾ ಮರಣುದ್ಧಟಾ।
ಲಿಙ್ಗಸಿಕ್ಖಾಹಿ ಛಿದ್ದೇನ, ಪತ್ತಾಧಿಟ್ಠಾನಮುಜ್ಝತಿ॥

೬೫. ಪತ್ತಂ ನ ಪಟಿಸಾಮೇಯ್ಯ, ಸೋದಕಂ ನ ಚ ಓತಪೇ।
ಉಣ್ಹೇ ನ ನಿದಹೇ ಭುಮ್ಯಾ, ನ ಠಪೇ ನೋ ಚ ಲಗ್ಗಯೇ॥

೬೬. ಮಿಡ್ಢನ್ತೇ ಪರಿಭಣ್ಡನ್ತೇ, ಅಙ್ಕೇ ವಾ ಆತಪತ್ತಕೇ।
ಪಾದೇಸು ಮಞ್ಚಪೀಠೇ ವಾ, ಠಪೇತುಂ ನ ಚ ಕಪ್ಪತಿ॥

೬೭. ನ ನೀಹರೇಯ್ಯ ಉಚ್ಛಿಟ್ಠೋ-ದಕಞ್ಚ ಚಲಕಟ್ಠಿಕಂ।
ಪತ್ತೇನ ಪತ್ತಹತ್ಥೋ ವಾ, ಕವಾಟಂ ನ ಪಣಾಮಯೇ॥

೬೮. ಭೂಮಿಆಧಾರಕೇ ದಾರುದಣ್ಡಾಧಾರೇ ಸುಸಜ್ಜಿತೇ।
ದುವೇ ಪತ್ತೇ ಠಪೇಯ್ಯೇಕಂ, ನಿಕ್ಕುಜ್ಜಿತ್ವಾನ ಭೂಮಿಯಂ॥

೬೯. ದಾರುರೂಪಿಯಸೋವಣ್ಣ-ಮಣಿವೇಳುರಿಯಾಮಯಾ ।
ಕಂಸಕಾಚತಿಪುಸೀಸಫಲಿಕಾತಮ್ಬಲೋಹಜಾ॥

೭೦. ಛವಸೀಸಮಯೋ ಚಾಪಿ, ಘಟೀತುಮ್ಬಕಟಾಹಜಾ।
ಪತ್ತಾ ಅಕಪ್ಪಿಯಾ ಸಬ್ಬೇ, ವುತ್ತಾ ದುಕ್ಕಟವತ್ಥುಕಾತಿ॥

೬. ಥಾಲಕನಿದ್ದೇಸೋ

ಥಾಲಕಾ ಚಾತಿ -

೭೧. ಕಪ್ಪಿಯಾ ಥಾಲಕಾ ತಿಸ್ಸೋ, ತಮ್ಬಾಯೋಮತ್ತಿಕಾಮಯಾ।
ದಾರುಸೋವಣ್ಣರಜತಮಣಿವೇಳುರಿಯಾಮಯಾ॥

೭೨. ಅಕಪ್ಪಾ ಫಲಿಕಾಕಾಚಕಂಸಜಾ ಗಿಹಿಸನ್ತಕಾ।
ಸಙ್ಘಿಕಾ ಕಪ್ಪಿಯಾ ತುಮ್ಬಘಟಿಜಾ ತಾವಕಾಲಿಕಾತಿ॥

೭. ಪವಾರಣಾನಿದ್ದೇಸೋ

ಪವಾರಣಾತಿ -

೭೩. ಯೇನೀರಿಯಾಪಥೇನಾಯಂ, ಭುಞ್ಜಮಾನೋ ಪವಾರಿತೋ।
ತತೋ ಅಞ್ಞೇನ ಭುಞ್ಜೇಯ್ಯ, ಪಾಚಿತ್ತಿನತಿರಿತ್ತಕಂ॥

೭೪. ಅಸನಂ ಭೋಜನಞ್ಚೇವ, ಅಭಿಹಾರೋ ಸಮೀಪತಾ।
ಕಾಯವಾಚಾಪಟಿಕ್ಖೇಪೋ, ಪಞ್ಚಅಙ್ಗಾ ಪವಾರಣಾ॥

೭೫. ಓದನೋ ಸತ್ತು ಕುಮ್ಮಾಸೋ, ಮಚ್ಛೋ ಮಂಸಞ್ಚ ಭೋಜನಂ।
ಸಾಲಿ ವೀಹಿ ಯವೋ ಕಙ್ಗು, ಕುದ್ರೂಸವರಗೋಧುಮಾ।
ಸತ್ತನ್ನಮೇಸಂ ಧಞ್ಞಾನಂ, ಓದನೋ ಭೋಜ್ಜಯಾಗು ಚ॥

೭೬. ಸಾಮಾಕಾದಿತಿಣಂ ಕುದ್ರೂಸಕೇ ವರಕಚೋರಕೋ।
ವರಕೇ ಸಾಲಿಯಞ್ಚೇವ, ನೀವಾರೋ ಸಙ್ಗಹಂ ಗತೋ॥

೭೭. ಭಟ್ಠಧಞ್ಞಮಯೋ ಸತ್ತು, ಕುಮ್ಮಾಸೋ ಯವಸಮ್ಭವೋ।

ಮಂಸೋ ಚ ಕಪ್ಪಿಯೋ ವುತ್ತೋ, ಮಚ್ಛೋ ಉದಕಸಮ್ಭವೋ॥

೭೮. ಭುಞ್ಜನ್ತೋ ಭೋಜನಂ ಕಪ್ಪ-ಮಕಪ್ಪಂ ವಾ ನಿಸೇಧಯಂ।
ಪವಾರೇಯ್ಯಾಭಿಹಟಂ ಕಪ್ಪಂ, ತನ್ನಾಮೇನ ಇಮನ್ತಿ ವಾ॥

೭೯. ಲಾಜಾ ತಂಸತ್ತುಭತ್ತಾನಿ, ಗೋರಸೋ ಸುದ್ಧಖಜ್ಜಕೋ।
ತಣ್ಡುಲಾ ಭಟ್ಠಪಿಟ್ಠಞ್ಚ, ಪುಥುಕಾ ವೇಳುಆದಿನಂ॥

೮೦. ಭತ್ತಂ ವುತ್ತಾವಸೇಸಾನಂ, ರಸಯಾಗು ರಸೋಪಿ ಚ।
ಸುದ್ಧಯಾಗುಫಲಾದೀನಿ, ನ ಜನೇನ್ತಿ ಪವಾರಣಂ॥

೮೧. ಪವಾರಿತೇನ ವುಟ್ಠಾಯ, ಅಭುತ್ತೇನ ಚ ಭೋಜನಂ।
ಅತಿರಿತ್ತಂ ನ ಕಾತಬ್ಬಂ, ಯೇನ ಯಂ ವಾ ಪುರೇ ಕತಂ॥

೮೨. ಕಪ್ಪಿಯಂ ಗಹಿತಞ್ಚೇವು-ಚ್ಚಾರಿತಂ ಹತ್ಥಪಾಸಗಂ।
ಅತಿರಿತ್ತಂ ಕರೋನ್ತೇವಂ, "ಅಲಮೇತ"ನ್ತಿ ಭಾಸತು॥

೮೩. ನ ಕರೇನುಪಸಮ್ಪನ್ನ-ಹತ್ಥಗಂ ಪೇಸಯಿತ್ವಾಪಿ।
ಕಾರೇತುಂ ಲಬ್ಭತೇ ಸಬ್ಬೋ, ಭುಞ್ಜಿತುಂ ತಮಕಾರಕೋತಿ॥

೮. ಕಾಲಿಕನಿದ್ದೇಸೋ

ಕಾಲಿಕಾ ಚಾತಿ -

೮೪. ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಾ ಚತ್ತಾರೋ, ಕಾಲಿಕಾ ಯಾವಕಾಲಿಕಂ।
ಯಾಮಕಾಲಿಕಂ ಸತ್ತಾಹ-ಕಾಲಿಕಂ ಯಾವಜೀವಿಕಂ॥

೮೫. ಪಿಟ್ಠಂ ಮೂಲಂ ಫಲಂ ಖಜ್ಜಂ, ಗೋರಸೋ ಧಞ್ಞಭೋಜನಂ।
ಯಾಗುಸೂಪಪ್ಪಭುತಯೋ, ಹೋನ್ತೇತೇ ಯಾವಕಾಲಿಕಾ॥

೮೬. ಮಧುಮುದ್ದಿಕಸಾಲೂಕ-ಚೋಚಮೋಚಮ್ಬಜಮ್ಬುಜಂ।
ಫಾರುಸಂ ನಗ್ಗಿಸನ್ತತ್ತಂ, ಪಾನಕಂ ಯಾಮಕಾಲಿಕಂ॥

೮೭. ಸಾನುಲೋಮಾನಿ ಧಞ್ಞಾನಿ, ಠಪೇತ್ವಾ ಫಲಜೋ ರಸೋ।
ಮಧೂಕಪುಪ್ಫಮಞ್ಞತ್ರ, ಸಬ್ಬೋ ಪುಪ್ಫರಸೋಪಿ ಚ॥

೮೮. ಸಬ್ಬಪತ್ತರಸೋ ಚೇವ, ಠಪೇತ್ವಾ ಪಕ್ಕಡಾಕಜಂ।
ಸೀತೋದಮದ್ದಿತೋದಿಚ್ಚ-ಪಾಕೋ ವಾ ಯಾಮಕಾಲಿಕೋ॥

೮೯. ಸಪ್ಪಿನೋನೀತತೇಲಾನಿ , ಮಧುಫಾಣಿತಮೇವ ಚ।

ಸತ್ತಾಹಕಾಲಿಕಾ ಸಪ್ಪಿ, ಯೇಸಂ ಮಂಸಮವಾರಿತಂ॥

೯೦. ತೇಲಂ ತಿಲವಸೇರಣ್ಡ-ಮಧುಸಾಸಪಸಮ್ಭವಂ।
ಖುದ್ದಾಭಮರಮಧುಕರಿ-ಮಕ್ಖಿಕಾಹಿ ಕತಂ ಮಧು।
ರಸಾದಿಉಚ್ಛುವಿಕತಿ, ಪಕ್ಕಾಪಕ್ಕಾ ಚ ಫಾಣಿತಂ॥

೯೧. ಸವತ್ಥುಪಕ್ಕಾ ಸಾಮಂ ವಾ, ವಸಾ ಕಾಲೇ ಅಮಾನುಸಾ।
ಅಞ್ಞೇಸಂ ನ ಪಚೇ ವತ್ಥುಂ, ಯಾವಕಾಲಿಕವತ್ಥುನಂ॥

೯೨. ಹಲಿದ್ದಿಂ ಸಿಙ್ಗಿವೇರಞ್ಚ, ವಚತ್ತಂ ಲಸುಣಂ ವಚಾ।
ಉಸೀರಂ ಭದ್ದಮುತ್ತಞ್ಚಾತಿವಿಸಾ ಕಟುರೋಹಿಣೀ।
ಪಞ್ಚಮೂಲಾದಿಕಞ್ಚಾಪಿ, ಮೂಲಂ ತಂ ಯಾವಜೀವಿಕಂ॥

೯೩. ಬಿಳಙ್ಗಂ ಮರಿಚಂ ಗೋಟ್ಠ-ಫಲಂ ಪಿಪ್ಫಲಿ ರಾಜಿಕಾ।
ತಿಫಲೇರಣ್ಡಕಾದೀನಂ, ಫಲಂ ತಂ ಯಾವಜೀವಿಕಂ॥

೯೪. ಕಪ್ಪಾಸನಿಮ್ಬಕುಟಜಪಟೋಲಸುಲಸಾದಿನಂ।
ಸೂಪೇಯ್ಯಪಣ್ಣಂ ವಜ್ಜೇತ್ವಾ, ಪಣ್ಣಂ ತಂ ಯಾವಜೀವಿಕಂ॥

೯೫. ಠಪೇತ್ವಾ ಉಚ್ಛುನಿಯ್ಯಾಸಂ,
ಸರಸಂ ಉಚ್ಛುಜಂ ತಚಂ।
ನಿಯ್ಯಾಸೋ ಚ ತಚೋ ಸಬ್ಬೋ,
ಲೋಣಂ ಲೋಹಂ ಸಿಲಾ ತಥಾ॥

೯೬. ಸುದ್ಧಸಿತ್ಥಞ್ಚ ಸೇವಾಲೋ, ಯಞ್ಚ ಕಿಞ್ಚಿ ಸುಝಾಪಿತಂ।
ವಿಕಟಾದಿಪ್ಪಭೇದಞ್ಚ, ಞಾತಬ್ಬಂ ಯಾವಜೀವಿಕಂ॥

೯೭. ಮೂಲಂ ಸಾರಂ ತಚೋ ಫೇಗ್ಗು, ಪಣ್ಣಂ ಪುಪ್ಫಂ ಫಲಂ ಲತಾ।
ಆಹಾರತ್ಥ ಮಸಾಧೇನ್ತಂ, ಸಬ್ಬಂ ತಂ ಯಾವಜೀವಿಕಂ॥

೯೮. ಸಬ್ಬಕಾಲಿಕಸಮ್ಭೋಗೋ, ಕಾಲೇ ಸಬ್ಬಸ್ಸ ಕಪ್ಪತಿ।
ಸತಿ ಪಚ್ಚಯೇ ವಿಕಾಲೇ, ಕಪ್ಪತೇ ಕಾಲಿಕತ್ತಯಂ॥

೯೯. ಕಾಲಯಾಮಮತಿಕ್ಕನ್ತಾ , ಪಾಚಿತ್ತಿಂ ಜನಯನ್ತುಭೋ।
ಜನಯನ್ತಿ ಉಭೋಪೇತೇ, ಅನ್ತೋವುತ್ಥಞ್ಚ ಸನ್ನಿಧಿಂ॥

೧೦೦ಸತ್ತಾಹಕಾಲಿಕೇ ಸತ್ತ, ಅಹಾನಿ ಅತಿನಾಮಿತೇ।
ಪಾಚಿತ್ತಿ ಪಾಳಿನಾರುಳ್ಹೇ, ಸಪ್ಪಿಆದಿಮ್ಹಿ ದುಕ್ಕಟಂ॥

೧೦೧.

ನಿಸ್ಸಟ್ಠಲದ್ಧಂ ಮಕ್ಖೇಯ್ಯ, ನಙ್ಗಂ ನಜ್ಝೋಹರೇಯ್ಯ ಚ।
ವಿಕಪ್ಪೇನ್ತಸ್ಸ ಸತ್ತಾಹೇ, ಸಾಮಣೇರಸ್ಸಧಿಟ್ಠತೋ।
ಮಕ್ಖನಾದಿಞ್ಚ ನಾಪತ್ತಿ, ಅಞ್ಞಸ್ಸ ದದತೋಪಿ ಚ॥

೧೦೨ಯಾವಕಾಲಿಕಆದೀನಿ, ಸಂಸಟ್ಠಾನಿ ಸಹತ್ತನಾ।
ಗಾಹಾಪಯನ್ತಿ ಸಬ್ಭಾವಂ, ತಸ್ಮಾ ಏವಮುದೀರಿತಂ॥

೧೦೩ಪುರೇ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಞ್ಚ, ಸತ್ತಾಹಂ ಯಾವಜೀವಿಕಂ।
ಸೇಸಕಾಲಿಕಸಮ್ಮಿಸ್ಸಂ, ಪಾಚಿತ್ತಿ ಪರಿಭುಞ್ಜತೋ॥

೧೦೪ಯಾವಕಾಲಿಕಸಮ್ಮಿಸ್ಸಂ, ಇತರಂ ಕಾಲಿಕತ್ತಯಂ।
ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಂ ತದಹು, ತದಹೇವ ಚ ಭುಞ್ಜಯೇ॥

೧೦೫ಯಾಮಕಾಲಿಕಸಮ್ಮಿಸ್ಸಂ, ಸೇಸಮೇವಂ ವಿಜಾನಿಯಂ।
ಸತ್ತಾಹಕಾಲಿಕಮಿಸ್ಸಞ್ಚ, ಸತ್ತಾಹಂ ಕಪ್ಪತೇತರನ್ತಿ॥

೯. ಪಟಿಗ್ಗಾಹನಿದ್ದೇಸೋ

ಪಟಿಗ್ಗಾಹೋತಿ -

೧೦೬ದಾತುಕಾಮಾಭಿಹಾರೋ ಚ, ಹತ್ಥಪಾಸೇರಣಕ್ಖಮಂ।
ತಿಧಾ ದೇನ್ತೇ ದ್ವಿಧಾ ಗಾಹೋ, ಪಞ್ಚಙ್ಗೇವಂ ಪಟಿಗ್ಗಹೋ॥

೧೦೭ಅಸಂಹಾರಿಯೇ ತತ್ಥಜಾತೇ, ಸುಖುಮೇ ಚಿಞ್ಚಆದಿನಂ।
ಪಣ್ಣೇ ವಾಸಯ್ಹಭಾರೇ ಚ, ಪಟಿಗ್ಗಾಹೋ ನ ರೂಹತಿ॥

೧೦೮ಸಿಕ್ಖಾಮರಣಲಿಙ್ಗೇಹಿ, ಅನಪೇಕ್ಖವಿಸಗ್ಗತೋ।
ಅಚ್ಛೇದಾನುಪಸಮ್ಪನ್ನ-ದಾನಾ ಗಾಹೋಪಸಮ್ಮತಿ॥

೧೦೯ಅಪ್ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಂ ಸಬ್ಬಂ, ಪಾಚಿತ್ತಿ ಪರಿಭುಞ್ಜತೋ।
ಸುದ್ಧಞ್ಚ ನಾತಿಬಹಲಂ, ಕಪ್ಪತೇ ಉದಕಂ ತಥಾ॥

೧೧೦ಅಙ್ಗಲಗ್ಗಮವಿಚ್ಛಿನ್ನಂ, ದನ್ತಕ್ಖಿಕಣ್ಣಗೂಥಕಂ।
ಲೋಣಸ್ಸುಖೇಳಸಿಙ್ಘಾಣಿ-ಸೇಮ್ಹಮುತ್ತಕರೀಸಕಂ॥

೧೧೧ಗೂಥಮತ್ತಿಕಮುತ್ತಾನಿ, ಛಾರಿಕಞ್ಚ ತಥಾವಿಧೇ।
ಸಾಮಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಸೇವೇಯ್ಯ, ಅಸನ್ತೇ ಕಪ್ಪಕಾರಕೇ॥

೧೧೨ದುರೂಪಚಿಣ್ಣೇ ರಜೋಕಿಣ್ಣೇ, ಅಥುಗ್ಗಹಪ್ಪಟಿಗ್ಗಹೇ।
ಅನ್ತೋವುತ್ಥೇ ಸಯಂಪಕ್ಕೇ, ಅನ್ತೋಪಕ್ಕೇ ಚ ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ॥

೧೦. ಅಕಪ್ಪಿಯಮಂಸನಿದ್ದೇಸೋ

ಮಂಸೇಸು ಚ ಅಕಪ್ಪಿಯನ್ತಿ -

೧೧೩ಮನುಸ್ಸಹತ್ಥಿಅಸ್ಸಾನಂ, ಮಂಸಂ ಸುನಖದೀಪಿನಂ।
ಸೀಹಬ್ಯಗ್ಘತರಚ್ಛಾನಂ, ಅಚ್ಛಸ್ಸ ಉರಗಸ್ಸ ಚ॥

೧೧೪ಉದ್ದಿಸ್ಸಕತಮಂಸಞ್ಚ, ಯಞ್ಚ ಅಪ್ಪಟಿವೇಕ್ಖಿತಂ।
ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಂ ಮನುಸ್ಸಾನಂ, ಮಂಸೇ ಸೇಸೇಸು ದುಕ್ಕಟಂ॥

೧೧೫ಅಟ್ಠೀಪಿ ಲೋಹಿತಂ ಚಮ್ಮಂ, ಲೋಮಮೇಸಂ ನ ಕಪ್ಪತಿ।
ಸಚಿತ್ತಕಂವ ಉದ್ದಿಸ್ಸ-ಕತಂ ಸೇಸಾ ಅಚಿತ್ತಕಾತಿ॥

೧೧. ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯನಿದ್ದೇಸೋ

ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಾನೀತಿ -

೧೧೬ಅರೂಪಿಯಂ ರೂಪಿಯೇನ, ರೂಪಿಯಂ ಇತರೇನ ಚ।
ರೂಪಿಯಂ ಪರಿವತ್ತೇಯ್ಯ, ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿ ಇಧ ರೂಪಿಯಂ॥

೧೧೭ಕಹಾಪಣೋ ಸಜ್ಝು ಸಿಙ್ಗೀ, ವೋಹಾರೂಪಗಮಾಸಕಂ।
ವತ್ಥಮುತ್ತಾದಿ ಇತರಂ, ಕಪ್ಪಂ ದುಕ್ಕಟವತ್ಥು ಚ॥

೧೧೮“ಇಮಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಭುತ್ವಾ ವಾ, ಇಮಂ ದೇಹಿ ಕರಾನಯ।
ದೇಮಿ ವಾ”ತಿ ಸಮಾಪನ್ನೇ, ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿ ಕಯವಿಕ್ಕಯೇ॥

೧೧೯ಅತ್ತನೋ ಅಞ್ಞತೋ ಲಾಭಂ, ಸಙ್ಘಸ್ಸಞ್ಞಸ್ಸ ವಾ ನತಂ।
ಪರಿಣಾಮೇಯ್ಯ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿ, ಪಾಚಿತ್ತಿ ಚಾಪಿ ದುಕ್ಕಟಂ॥

೧೨೦ಅನಿಸ್ಸಜ್ಜಿತ್ವಾ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಂ, ಪರಿಭುಞ್ಜೇ ನ ದೇಯ್ಯ ವಾ।
ನಿಸ್ಸಟ್ಠಂ ಸಕಸಞ್ಞಾಯ, ದುಕ್ಕಟಂ ಅಞ್ಞಥೇತರನ್ತಿ॥

೧೨. ಪಾಚಿತ್ತಿಯನಿದ್ದೇಸೋ

ಪಾಚಿತ್ತೀತಿ -

೧೨೧ಮುಸಾವಾದೋಮಸಾವಾದೇ, ಪೇಸುಞ್ಞಹರಣೇ ತಥಾ।
ಪದಸೋಧಮ್ಮಸಾಗಾರೇ, ಉಜ್ಝಾಪನಕಖೀಯನೇ॥

೧೨೨ತಲಸತ್ತಿಅನಾದರಕುಕ್ಕುಚ್ಚುಪ್ಪಾದನೇಸು ಚ।
ಗಾಮಪ್ಪವೇಸನಾಪುಚ್ಛಾ, ಭೋಜನೇ ಚ ಪರಮ್ಪರಾ॥

೧೨೩ಅನುದ್ಧರಿತ್ವಾ ಗಮನೇ, ಸೇಯ್ಯಂ ಸೇನಾಸನಾನಿ ವಾ।
ಇತ್ಥಿಯಾದ್ಧಾನಗಮನೇ, ಏಕೇಕಾಯ ನಿಸೀದನೇ॥

೧೨೪ಭೀಸಾಪನಾಕೋಟನಅಙ್ಗವಾದೇ,
ವಿಹೇಸದುಟ್ಠುಲ್ಲಪಕಾಸಭಾದೇ।
ಹಾಸೋದಕೇ ನಿಚ್ಛುಭನೇ ವಿಹಾರಾ,
ಪಾಚಿತ್ತಿ ವುತ್ತಾನುಪಖಜ್ಜಸಯನೇತಿ॥

೧೩. ಸಮಣಕಪ್ಪನಿದ್ದೇಸೋ

ಸಮಣಕಪ್ಪಾತಿ -

೧೨೫ಭೂತಗಾಮಸಮಾರಮ್ಭೇ, ಪಾಚಿತ್ತಿ ಕತಕಪ್ಪಿಯಂ।
ನಖೇನ ವಾಗ್ಗಿಸತ್ಥೇಹಿ, ಭವೇ ಸಮಣಕಪ್ಪಿಯಂ॥

೧೨೬ಸ ಮೂಲಖನ್ಧಬೀಜಗ್ಗ-ಫಳುಬೀಜಪ್ಪಭಾವಿತೋ।
ಆರಮ್ಭೇ ದುಕ್ಕಟಂ ಬೀಜಂ, ಭೂತಗಾಮವಿಯೋಜಿತಂ॥

೧೨೭ನಿಬ್ಬಟ್ಟಬೀಜಂ ನೋಬೀಜ-ಮಕತಞ್ಚಾಪಿ ಕಪ್ಪತಿ।
ಕಟಾಹಬದ್ಧಬೀಜಾನಿ, ಬಹಿದ್ಧಾ ವಾಪಿ ಕಾರಯೇ॥

೧೨೮ಏಕಾಬದ್ಧೇಸು ಬೀಜೇಸು, ಭಾಜನೇ ವಾಪಿ ಭೂಮಿಯಂ।
ಕತೇ ಚ ಕಪ್ಪಿಯೇಕಸ್ಮಿಂ, ಸಬ್ಬೇಸ್ವೇವ ಕತಂ ಭವೇ॥

೧೨೯ನಿಕ್ಖಿತ್ತೇ ಕಪ್ಪಿಯಂ ಕತ್ವಾ, ಮೂಲಪಣ್ಣಾನಿ ಜಾಯರುಂ।
ಕಪ್ಪಿಯಂ ಪುನ ಕಾರೇಯ್ಯ, ಭೂತಗಾಮೋ ಹಿ ಸೋ ತದಾ॥

೧೩೦ಸಪಣ್ಣೋ ವಾ ಅಪಣ್ಣೋ ವಾ, ಸೇವಾಲೋದಕಸಮ್ಭವೋ।
ಚೇತಿಯಾದೀಸು ಸೇವಾಲೋ, ನಿಬ್ಬಟ್ಟದ್ವತ್ತಿಪತ್ತಕೋ।
ಭೂತಗಾಮೋವ ಬೀಜಮ್ಪಿ, ಮೂಲಪಣ್ಣೇ ವಿನಿಗ್ಗತೇ॥

೧೩೧ಘಟಾದಿಪಿಟ್ಠೇ ಸೇವಾಲೋ, ಮಕುಳಂ ಅಹಿಛತ್ತಕಂ।
ದುಕ್ಕಟಸ್ಸೇವ ವತ್ಥೂನಿ, ಫುಲ್ಲಮಬ್ಯವಹಾರಿಕಂ॥

೧೩೨ಲಾಖಾನಿಯ್ಯಾಸಛತ್ತಾನಿ, ಅಲ್ಲರುಕ್ಖೇ ವಿಕೋಪಿಯ।
ಗಣ್ಹತೋ ತತ್ಥ ಪಾಚಿತ್ತಿ, ಛಿನ್ದತೋ ವಾಪಿ ಅಕ್ಖರಂ॥

೧೩೩ಪೀಳೇತುಂ ನಾಳಿಕೇರಾದಿಂ, ದಾರುಮಕ್ಕಟಕಾದಿನಾ।
ಛಿನ್ದಿತುಂ ಗಣ್ಠಿಕಂ ಕಾತುಂ, ತಿಣಾದಿಂ ನ ಚ ಕಪ್ಪತಿ॥

೧೩೪ಭೂತಗಾಮಂ ವ ಬೀಜಂ ವಾ, ಛಿನ್ದ ಭಿನ್ದೋಚಿನಾಹಿ ವಾ।
ಫಾಲೇಹಿ ವಿಜ್ಝ ಪಚ ವಾ, ನಿಯಮೇತ್ವಾ ನ ಭಾಸಯೇ॥

೧೩೫ಇಮಂ ಕರೋಹಿ ಕಪ್ಪಿಯಂ, ಇಮಂ ಗಣ್ಹೇದಮಾಹರ।
ಇಮಂ ದೇಹಿ ಇಮಂ ಸೋಧೇಹೇವಂ ವಟ್ಟತಿ ಭಾಸಿತುನ್ತಿ॥

೧೪. ಭೂಮಿನಿದ್ದೇಸೋ

ಭೂಮಿಯೋತಿ –

೧೩೬ಸಮ್ಮುತುಸ್ಸಾವನನ್ತಾ ಚ, ಗೋನಿಸಾದೀ ಗಹಾಪತಿ।
ಕಪ್ಪಿಯಾ ಭೂಮಿಯೋ ಯಾಸು, ವುತ್ಥಂ ಪಕ್ಕಞ್ಚ ಕಪ್ಪತಿ॥

೧೩೭ವಾಸತ್ಥಾಯ ಕತೇ ಗೇಹೇ, ಸಙ್ಘಿಕೇ ವೇಕಸನ್ತಕೇ।
ಕಪ್ಪಿಯಾ ಕುಟಿ ಲದ್ಧಬ್ಬಾ, ಸಹಸೇಯ್ಯಪ್ಪಹೋನಕೇ॥

೧೩೮ಗೇಹೇ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ವೇಕಸ್ಸ, ಕರಮಾನೇವಮೀರಯಂ।
ಪಠಮಿಟ್ಠಕಥಮ್ಭಾದಿಂ, ಠಪೇಯ್ಯು**ಸ್ಸಾವನನ್ತಿಕಾ**।
“ಕಪ್ಪಿಯಕುಟಿಂ ಕರೋಮ, ಕಪ್ಪಿಯಕುಟಿಂ ಕರೋಮಾ”ತಿ॥

೧೩೯ಯೇಭುಯ್ಯೇನಾಪರಿಕ್ಖಿತ್ತೋ, ಆರಾಮೋ ಸಕಲೋಪಿ ವಾ।
ವುಚ್ಚತೇ “**ಗೋನಿಸಾದೀ**”ತಿ, **ಸಮ್ಮುತೀ** ಸಙ್ಘಸಮ್ಮತಾ॥

೧೪೦ಭಿಕ್ಖುಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಅಞ್ಞೇಹಿ, ದಿನ್ನೋ ತೇಸಂವ ಸನ್ತಕೋ।
ಅತ್ಥಾಯ ಕಪ್ಪಕುಟಿಯಾ, ಗೇಹೋ **ಗಹಪತೀ** ಮತೋ॥

೧೪೧ಅಕಪ್ಪಕುಟಿಯಾ ವುತ್ಥಸಪ್ಪಿಆದೀಹಿ ಮಿಸ್ಸಿತಂ।
ವಜೇಯ್ಯ ಅನ್ತೋವುತ್ಥತ್ತಂ, ಪುರಿಮಂ ಕಾಲಿಕದ್ವಯಂ॥

೧೪೨ತೇಹೇವ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಪಕ್ಕಂ, ಕಪ್ಪತೇ ಯಾವಜೀವಿಕಂ।
ನಿರಾಮಿಸಂವ ಸತ್ತಾಹಂ, ಸಾಮಿಸೇ ಸಾಮಪಾಕತಾ॥

೧೪೩ಉಸ್ಸಾವನನ್ತಿಕಾ ಯೇಹಿ, ಥಮ್ಭಾದೀಹಿ ಅಧಿಟ್ಠಿತಾ।
ತೇಸುಯೇವಾಪನೀತೇಸು, ತದಞ್ಞೇಸುಪಿ ತಿಟ್ಠತಿ॥

೧೪೪ಸಬ್ಬೇಸು ಅಪನೀತೇಸು, ಭವೇ ಜಹಿತವತ್ಥುಕಾ।
ಗೋನಿಸಾದೀ ಪರಿಕ್ಖಿತ್ತೇ, ಸೇಸಾ ಛದನವಿಬ್ಭಮಾತಿ॥

೧೫. ಉಪಜ್ಝಾಚರಿಯವತ್ತನಿದ್ದೇಸೋ

ಉಪಜ್ಝಾಚರಿಯವತ್ತಾನೀತಿ -

೧೪೫ನಿಸ್ಸಾಯುಪಜ್ಝಾಚರಿಯೇ, ವಸಮಾನೋ ಸುಪೇಸಲೋ।
ದನ್ತಕಟ್ಠಾಸನಂ ತೋಯಂ, ಯಾಗುಂ ಕಾಲೇ ದದೇ ಸದಾ॥

೧೪೬ಪತ್ತೇ ವತ್ತಂ ಚರೇ ಗಾಮ-ಪ್ಪವೇಸೇ ಗಮನಾಗಮೇ।
ಆಸನೇ ಪಾದಪೀಠೇ ಚ, ಕಥಲೋಪಾಹನಚೀವರೇ॥

೧೪೭ಪರಿಭೋಜನೀಯಪಾನೀಯ-ವಚ್ಚಪ್ಪಸ್ಸಾವಠಾನಿಸು ।
ವಿಹಾರಸೋಧನೇ ವತ್ತಂ, ಪುನ ಪಞ್ಞಾಪನೇ ತಥಾ॥

೧೪೮ನ ಪಪ್ಫೋಟೇಯ್ಯ ಸೋಧೇನ್ತೋ, ಪಟಿವಾತೇ ಚ ಸಙ್ಗಣೇ।
ವಿಹಾರಂ ಭಿಕ್ಖು ಪಾನೀಯ-ಸಾಮನ್ತಾ ಸಯನಾಸನಂ॥

೧೪೯ನ್ಹಾನೇ ನ್ಹಾತಸ್ಸ ಕಾತಬ್ಬೇ, ರಙ್ಗಪಾಕೇ ಚ ಧೋವನೇ।
ಸಿಬ್ಬನೇ ಚೀವರೇ ಥೇವೇ, ರಜನ್ತೋ ನ ವಜೇ ಠಿತೇ॥

೧೫೦ಏಕಚ್ಚಸ್ಸ ಅನಾಪುಚ್ಛಾ, ಪತ್ತಂ ವಾ ಚೀವರಾನಿ ವಾ।
ನ ದದೇಯ್ಯ ನ ಗಣ್ಹೇಯ್ಯ, ಪರಿಕ್ಖಾರಞ್ಚ ಕಿಞ್ಚನಂ॥

೧೫೧ಏಕಚ್ಚಂ ಪಚ್ಛತೋ ಕಾತುಂ, ಗನ್ತುಂ ವಾ ತಸ್ಸ ಪಚ್ಛತೋ।
ಪಿಣ್ಡಪಾತಞ್ಚ ನಿನ್ನೇತುಂ, ನೀಹರಾಪೇತುಮತ್ತನೋ॥

೧೫೨ಕಿಚ್ಚಯಂ ಪರಿಕಮ್ಮಂ ವಾ, ಕೇಸಚ್ಛೇದಞ್ಚ ಅತ್ತನೋ।
ಕಾರಾಪೇತುಂ ವ ಕಾತುಂ ವಾ, ಅನಾಪುಚ್ಛಾ ನ ವಟ್ಟತಿ॥

೧೫೩ಗಾಮಂ ಸುಸಾನಂ ನಿಸ್ಸೀಮಂ, ದಿಸಂ ವಾ ಗನ್ತುಮಿಚ್ಛತೋ।
ಅತ್ತನೋ ಕಿಚ್ಚಯಂ ವಾಪಿ, ಅನಾಪುಚ್ಛಾ ನ ವಟ್ಟತಿ॥

೧೫೪ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಅರತಿಂ ದಿಟ್ಠಿಂ, ಕುಕ್ಕುಚ್ಚಂ ವಾ ವಿನೋದಯೇ।
ಕರೇಯ್ಯ ವಾಪಿ ಉಸ್ಸುಕ್ಕಂ, ಸಜ್ಝಾಯತ್ತೇಸು ಕಮ್ಮಸು॥

೧೫೫ಗಿಲಾನೇಸು ಉಪಟ್ಠೇಯ್ಯ, ವುಟ್ಠಾನಂ ನೇಸಮಾಗಮೇ।
ವತ್ತಭೇದೇನ ಸಬ್ಬತ್ಥ, ಅನಾದರೇನ ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ॥

೧೬. ವಚ್ಚಪಸ್ಸಾವಟ್ಠಾನಿಕನಿದ್ದೇಸೋ

ವಚ್ಚಪಸ್ಸಾವಟ್ಠಾನಿಕನ್ತಿ -

೧೫೬ನ ಕರೇಯ್ಯ ಯಥಾವುಡ್ಢಂ, ವಚ್ಚಂ ಯಾತಾನುಪುಬ್ಬಿಯಾ।

ವಚ್ಚಪಸ್ಸಾವಕುಟಿಯೋ, ನ್ಹಾನತಿತ್ಥಞ್ಚ ಲಬ್ಭತಿ॥

೧೫೭ಪವಿಸೇಯ್ಯುಬ್ಭಜಿತ್ವಾ ನೋ, ಸಹಸಾ ಪವಿಸೇಯ್ಯ ಚ।
ಉಕ್ಕಾಸಿತ್ವಾವುಬ್ಭಜೇಯ್ಯ, ಪಾದುಕಾಸ್ವೇವ ಸಣ್ಠಿತೋ॥

೧೫೮ನ ಕರೇ ನಿತ್ಥುನಂ ವಚ್ಚಂ, ದನ್ತಕಟ್ಠಞ್ಚ ಖಾದಯಂ।
ವಚ್ಚಪಸ್ಸಾವದೋಣೀನಂ, ನ ಕರೇಯ್ಯುಭಯಂ ಬಹಿ॥

೧೫೯ಕೂಪೇ ಕಟ್ಠಂ ನ ಪಾತೇಯ್ಯ, ಖೇಳಂ ಪಸ್ಸಾವದೋಣಿಯಾ।
ನಾವಲೇಖೇಯ್ಯ ಫರುಸೇ-ನುಹತಞ್ಚಾಪಿ ಧೋವಯೇ॥

೧೬೦ನ ನಿಕ್ಖಮೇಯ್ಯ ಸಹಸಾ-ವುಬ್ಭಜಿತ್ವಾ ನ ನಿಕ್ಖಮೇ।
ಚಪು ಚಪು ನಾಚಮೇಯ್ಯ, ಉಕ್ಲಾಪಞ್ಚ ವಿಸೋಧಯೇತಿ॥

೧೭. ಆಪುಚ್ಛಕರಣನಿದ್ದೇಸೋ

ಆಪುಚ್ಛಕರಣನ್ತಿ –

೧೬೧ಅನಜ್ಝಿಟ್ಠೋವ ಥೇರೇನ, ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಂ ನ ಉದ್ದಿಸೇ।
ಧಮ್ಮಂ ನ ಕಥಯೇ ಪಞ್ಹಂ, ನ ಪುಚ್ಛೇ ನ ಚ ವಿಸ್ಸಜೇ॥

೧೬೨ಆಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಕಥೇನ್ತಸ್ಸ, ಪುನ ವುಡ್ಢತರಾಗಮೇ।
ಪುನ ಆಪುಚ್ಛನಂ ನತ್ಥಿ, ಭತ್ತಗ್ಗೇ ಚಾನುಮೋದತೋ॥

೧೬೩ವಸನ್ತೋ ಚ ಅನಾಪುಚ್ಛಾ, ವುಡ್ಢೇನೇಕವಿಹಾರಕೇ।
ನ ಸಜ್ಝಾಯೇಯ್ಯ ಉದ್ದೇಸಂ, ಪರಿಪುಚ್ಛಞ್ಚ ನೋ ದದೇ॥

೧೬೪ಧಮ್ಮಂ ನ ಭಾಸಯೇ ದೀಪಂ, ನ ಕರೇ ನ ಚ ವಿಜ್ಝಪೇ।
ವಾತಪಾನಂ ಕವಾಟಂ ವಾ, ವಿವರೇಯ್ಯ ಥಕೇಯ್ಯ ಚ॥

೧೬೫ಚಙ್ಕಮೇ ಚಙ್ಕಮನ್ತೋಪಿ, ವುಡ್ಢೇನ ಪರಿವತ್ತಯೇ।
ಯೇನ ವುಡ್ಢೋ ಸ ಸಙ್ಘಾಟಿ-ಕಣ್ಣೇನೇನಂ ನ ಘಟ್ಟಯೇತಿ॥

೧೮. ನಗ್ಗನಿದ್ದೇಸೋ

ನಗ್ಗೋತಿ –

೧೬೬ನಗ್ಗೋ ಮಗ್ಗಂ ವಜೇ ಭುಞ್ಜೇ, ಪಿವೇ ಖಾದೇ ನ ಸಾಯಯೇ।
ನ ಗಣ್ಹೇ ನ ದದೇ ನೇವ, ವನ್ದೇ ವನ್ದಾಪಯೇಯ್ಯ ವಾ॥

೧೬೭ಪರಿಕಮ್ಮಂ ನ ಕಾರೇಯ್ಯ, ನ ಕರೇ ಪಟಿಛಾದಿಸು।

පරිකම්මෙ දුවෙ වත්ථ-ච්ඡාදි සබ්බත්ථ කප්පියාති॥

೧೯. ನ್ಹಾನಕಪ್ಪನಿದ್ದೇಸೋ

ನ್ಹಾನಕಪ್ಪೋತಿ -

೧೬೮ನ ಚ ನ್ಹಾಯೇಯ್ಯ ಥೇರಾನಂ, ಪುರತೋಪರಿ ವಾ ತಥಾ।
ದದೇಯ್ಯ ಓತರನ್ತಾನಂ, ಮಗ್ಗಮುತ್ತರಮಾನಕೋ॥

೧೬೯ಕುಟ್ಟತ್ಥಮ್ಭತರುಟ್ಟಾನೇ, ನ್ಹಾಯಮಾನೋ ನ ಘಂಸಯೇ।
ಕಾಯಂ ಗನ್ಧಬ್ಬಹತ್ಥೇನ, ಕುರುವಿನ್ದಕಸುತ್ತಿಯಾ॥

೧೭೦ಮಲ್ಲಕೇನಾಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ವಾ, ಸರೀರೇನ ನ ಘಂಸಯೇ।
ಕಪಾಲಿಟ್ಠಕಖಣ್ಡಾನಿ, ವತ್ಥವಟ್ಟಿ ಚ ವಟ್ಟತಿ॥

೧೭೧ಸಬ್ಬೇಸಂ ಪುಥುಪಾಣೀ ಚಾ-ಕಲ್ಲಸ್ಸಾಕತಮಲ್ಲಕಂ।
ಪಾಸಾಣಫೇಣಕಥಲಾ, ಕಪ್ಪನ್ತಿ ಪಾದಘಂಸನೇತಿ॥

೨೦. ಅವನ್ದಿಯನಿದ್ದೇಸೋ

ಅವನ್ದಿಯೋತಿ -

೧೭೨ಉಕ್ಖಿತ್ತಾನುಪಸಮ್ಪನ್ನ-ನಾನಾಸಂವಾಸಇತ್ಥಿಯೋ।
ನವೋ ಚ ಗರುಕಟ್ಠೋ ಚ, ಪಣ್ಡಕೋ ಚ ಅವನ್ದಿಯಾತಿ॥

೨೧. ಚಮ್ಮನಿದ್ದೇಸೋ

ಚಮ್ಮನ್ತಿ -

೧೭೩ಮಿಗಾಜೇಳಕಚಮ್ಮಾನಿ, ಕಪ್ಪನ್ತಿ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ।
ರೋಹಿತೇಣಿಪಸದಾ ಚ, ಕುರುಙ್ಗಾ ಮಿಗಜಾತಿಕಾ॥

೧೭೪ಅನುಞ್ಞಾತತ್ತಯಾ ಅಞ್ಞಂ, ಚಮ್ಮಂ ದುಕ್ಕಟವತ್ಥುಕಂ।
ಥವಿಕೋಪಾಹನೇ ಚಮ್ಮಂ, ಸಬ್ಬಂ ಕಪ್ಪತಿಮಾನುಸನ್ತಿ॥

೨೨. ಉಪಾಹನನಿದ್ದೇಸೋ

ಉಪಾಹನಾ ಚೇವಾತಿ -

೧೭೫ಮಜ್ಝದೇಸೇ ನ ಕಪ್ಪನ್ತಿ, ಗಣಙ್ಗಣೂಪಾಹನಾ ನವಾ।
ಸಬ್ಬಸ್ಸ ಕಪ್ಪನ್ತಾರಾಮೇ, ಸಬ್ಬತ್ಥಾಕಲ್ಲಕಸ್ಸ ಚ॥

೧೭೬ಸಬ್ಬನೀಲಕಓದಾತಪೀತಲೋಹಿತಕಣ್ಹಕಾ ।
ಮಹಾರಙ್ಗಮಹಾನಾಮ-ರಙ್ಗರತ್ತಾ ಚುಪಾಹನಾ॥

೧೭೭ಸಬ್ಬಮಞ್ಜೇಟ್ಠಿಕಾ ಚಿತ್ರಾ, ನೀಲಪೀತಾದಿವದ್ಧಿಕಾ।
ತಿತ್ತಿರಪತ್ತಿಕಾ ಮೇಣ್ಡ-ಅಜವಿಸಾಣವದ್ಧಿಕಾ॥

೧೭೮ಖಲ್ಲಬದ್ಧಾ ಪುಟಬದ್ಧಾ, ತೂಲಪುಣ್ಣಾ ಚುಪಾಹನಾ।
ಪಾಲಿಗುಣ್ಠಿಮಕಾ ಮೋರ-ಪಿಞ್ಛೇನ ಪರಿಸಿಬ್ಬಿತಾ॥

೧೭೯ವಿಚ್ಛಿಕಾಳಿಕತಾ ಸೀಹಬ್ಯಗ್ಘುದ್ದಾಜಿನದೀಪಿನಂ।
ಮಜ್ಜಾರಕಾಳಕೋಲೂಕಚಮ್ಮೇಹಿ ಚ ಪರಿಕ್ಖಟಾ।
ಪಾದುಕಾ ಸಙ್ಕಮನೀಯಾ, ಕೋಚಿ ಧಾರೇಯ್ಯ ದುಕ್ಕಟಂ॥

೧೮೦ನೀಲಾದಿವಣ್ಣಂ ಸಕಲಂ, ಪುಞ್ಛಿತ್ವಾ ವೇಕದೇಸಕಂ।
ಉಪಾಹನಾ ವಳಞ್ಜೇಯ್ಯ, ಹಾರೇತ್ವಾ ಖಲ್ಲಕಾದಿಕನ್ತಿ॥

೧೩. ಅನೋಲೋಕಿಯನಿದ್ದೇಸೋ

ಅನೋಲೋಕಿಯನ್ತಿ -

೧೮೧ಸಾರತ್ತೋ ಇತ್ಥಿಯಾ ಯೋನಿಂ, ಮುಖಂ ವಾ ಭಿಕ್ಖದಾಯಿಯಾ।
ಪರಸ್ಸ ಪತ್ತಮುಜ್ಝಾನಸಞ್ಞೀ ವಾ ಅತ್ತನೋ ಮುಖಂ।
ಆದಾಸೋದಕಪತ್ತೇ ವಾ, ಓಲೋಕೇಯ್ಯಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ॥

೧೪. ಅಞ್ಜನೀನಿದ್ದೇಸೋ

ಅಞ್ಜನೀತಿ -

೧೮೨ವಟ್ಟಾಟ್ಠಸೋಳಸಂಸಾ ವಾ, ಮಟ್ಠಾ ವಟ್ಟತಿ ಅಞ್ಜನೀ।
ತಿಸ್ಸೋಪಿ ಮೂಲೇ ಗೀವಾಯಂ, ಲೇಖಾ ಏಕಾವ ಬನ್ಧಿತುಂ॥

೧೮೩ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ರೂಪಂ ಮಾಲಾದಿಕಮ್ಮಂ ಮಕರದನ್ತಕಂ।
ಗೋಮುತ್ತಕಡ್ಢಚನ್ದಾದಿ-ವಿಕಾರಂ ನೇತ್ಥ ವಟ್ಟತಿ॥

೧೮೪ಲಬ್ಭೇಕವಣ್ಣಸುತ್ತೇನ, ಸಿಬ್ಬಿತುಂ ಥವಿಕಾ ತಥಾ।
ಸಿಪಾಟಿ ಕುಞ್ಚಿಕಾಕೋಸೋ, ಸಲಾಕಾಪಿ ಅಚಿತ್ತಕಾ॥

೧೮೫ಸಙ್ಖನಾಭಿವಿಸಾಣಟ್ಠಿ-ನಳದನ್ತಮಯಾ ತಥಾ।
ಫಲಕಟ್ಠಮಯಾ ವೇಳು-ಲಾಖಾಲೋಹಮಯಾಪಿ ಚ॥

೧೮೬ಅಞ್ಜನಿಯೋ ಸಲಾಕಾಯೋ, ಧೂಮನೇತ್ತಾ ಚ ಲಬ್ಭರೇ।
ತಥಾ ಸತ್ಥಕದಣ್ಡಾನಿ, ನತ್ಥುದಾನಾ ಚ ತಮ್ಮಯಾತಿ॥

೨೫. ಅಕಪ್ಪಿಯಸಯನನಿದ್ದೇಸೋ

ಅಕಪ್ಪಿಯಸಯನಾನೀತಿ -

೧೮೭ಆಸನ್ದೀ ತೂಲೀ ಪಲ್ಲಙ್ಕೋ, ಪಟಿಕಂ ಗೋನಚಿತ್ತಕಂ।
ಪಟಲೀ ವಿಕತೀ ಉದ್ದ-ಲೋಮೀ ಏಕನ್ತಲೋಮಿಕಾ॥

೧೮೮ಕುತ್ತಂ ಕೋಸೇಯ್ಯಂ ಕಟ್ಟಿಸ್ಸಂ, ಹತ್ಥಿಅಸ್ಸರಥತ್ಥರಾ।
ಜಿನಪ್ಪವೇಣಿಕದಲೀ-ಮಿಗಪ್ಪವರಅತ್ಥರಾ॥

೧೮೯ಸಲೋಹಿತವಿತಾನಞ್ಚ-ಭತೋರತ್ತೂಪಧಾನಕಂ ।
ಅಕಪ್ಪಿಯಾನಿ ಏತಾನಿ, ದುಕ್ಕಟಂ ಪರಿಭುಞ್ಜತೋ॥

೧೯೦ಆಸನ್ದಾದಿತ್ತಯಾ ಸೇಸೇ, ಲಬ್ಭತೇ ಗಿಹಿಸನ್ತಕೇ।
ಧಮ್ಮಾಸನೇ ಚ ಭತ್ತಗ್ಗೇ, ಘರೇ ಚಾಪಿ ನಿಸೀದಿತುಂ।
ಭೂಮತ್ಥರಣಸಙ್ಖೇಪೇ, ಸಯಿತುಞ್ಚಾಪಿ ಕಪ್ಪತಿ॥

೧೯೧ಚತುರಂಸಪೀಠಾ ಸತ್ತಙ್ಗಾ, ಪಞ್ಚಙ್ಗಾ ಉಚ್ಚಪಾದಕಾ।
ತೂಲೋನದ್ಧಾ ಘರೇಯೇವ, ಮಞ್ಚಪೀಠಾ ನಿಸೀದಿತುಂ॥

೧೯೨ಚೋಳವಾಕುಣ್ಣಪಣ್ಣಾನಂ, ತಿಣಾನಞ್ಚೇವ ಪೂರಿತಾ।
ಚೀವರಚ್ಛವಿಯೋ ಪಞ್ಚ, ಭಿಸೀ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಕಪ್ಪಿಯಾ॥

೧೯೩ತೂಲತ್ತಯಂ ಭಿಸಿಗಬ್ಭೇ, ಲೋಮಾನಿ ಮಿಗಪಕ್ಖಿನಂ।
ಬಿಮ್ಬೋಹನೇ ಅನುಞ್ಞಾತಂ, ತೂಲವಜ್ಜಾ ಮಸೂರಕೇ॥

೧೯೪ಮನುಸ್ಸಲೋಮಮುಣ್ಣಾಯಂ, ಪಣ್ಣೇ ಪುಪ್ಫಂ ತಮಾಲಕಂ।
ಸುದ್ಧಂ ನ ಆಸನಞ್ಚೇವ, ಲಬ್ಭಮಪ್ಪಟಿವೇಕ್ಖಿತನ್ತಿ॥

೨೬. ಸಮಾನಾಸನಿಕನಿದ್ದೇಸೋ

ಸಮಾನಾಸನಿಕೋಪಿ ಚಾತಿ -

೧೯೫ತಿವಸ್ಸನ್ತರಾನುಞ್ಞಾತಂ, ಭಿಕ್ಖೂನಮೇಕಮಾಸನಂ।
ಸತ್ತವಸ್ಸತಿವಸ್ಸೇಹಿ, ಪಞ್ಚವಸ್ಸೋ ನಿಸೀದಿತುಂ॥

೧೯೬ಠಪೇತ್ವಾ ಪಣ್ಡಕಂ ಇತ್ಥಿಂ, ಉಭತೋಬ್ಯಞ್ಜನಂ ಮುನಿ।

දීඝාසනේ අනුඤ්ඤාසි, සබ්බේහේව නිසීදිතුං॥

೧೯೭අන්තං දීඝාසනං තිණ්ණං, යං පහෝති නිසීදිතුං।
මඤ්චකේ වාපි පීඨේ වා, ද්වින්නං ලබ්භං නිසීදිතුන්ති॥

೧೭. ಅಸಂವಾಸಿಕನಿದ್ದೇಸೋ

ಅಸಂವಾಸಿಕೋ ಚಾತಿ -

೧೯೮ಉಕ್ಖಿತ್ತೋನುಪಸಮ್ಪನ್ನೋ, ಭಿಕ್ಖುನೀ ಛಿನ್ನಮೂಲಕೋ।
ನಾನಾಸಂವಾಸನಿಸ್ಸೀಮ-ಟ್ಠಿತವೇಹಾಯಸಣ್ಠಿತಾ।
ಏಕಾದಸ ಅಭಬ್ಬಾ ಚ, ಅಸಂವಾಸಾತಿ ದೀಪಿತಾತಿ॥

೧೮. ಕಮ್ಮನಿದ್ದೇಸೋ

ಕಮ್ಮಞ್ಚಾತಿ -

೧೯೯ವಗ್ಗೇನ ಅಧಮ್ಮಕಮ್ಮಂ, ಸಮಗ್ಗೇನ ಅಧಮ್ಮಿಕಂ।
ವಗ್ಗೇನ ಧಮ್ಮಕಮ್ಮಞ್ಚ, ಸಮಗ್ಗೇನ ಚ ಧಮ್ಮಿಕಂ।
ಚತುತ್ಥಂಯೇವಾನುಞ್ಞಾತಂ, ಸೇಸಕಮ್ಮೇಸು ದುಕ್ಕಟಂ॥

೨೦೦ಚತುವಗ್ಗೋ ಪಞ್ಚವಗ್ಗೋ, ದಸವೀಸತಿವಗ್ಗಿಕೋ।
ತಿರೇಕವೀಸತಿವಗ್ಗೋ, ಪಞ್ಚ ಸಙ್ಘಾ ವಿಭಾವಿತಾ॥

೨೦೧ಚತುವಗ್ಗೇತ್ಥ ಅಬ್ಭಾನು-ಪಸಮ್ಪದಾಪವಾರಣಾ।
ಪಞ್ಚವಗ್ಗೋ ಚ ಅಬ್ಭಾನಂ, ಮಜ್ಝದೇಸುಪಸಮ್ಪದಂ॥

೨೦೨ದಸವಗ್ಗೋ ಚ ಅಬ್ಭಾನಂ, ಠಪೇತ್ವಾ ಸಬ್ಬಕಮ್ಮಿಕೋ।
ಇತರೋ ಸಬ್ಬಕಮ್ಮೇಸು, ಕಮ್ಮಪ್ಪತ್ತೋತಿ ದೀಪಿತೋ॥

೨೦೩ಚತುವಗ್ಗೇನ ಕತ್ತಬ್ಬೇ, ಚತ್ತಾರೋ ಪಕತತ್ತಕಾ।
ಕಮ್ಮಪ್ಪತ್ತಾ ಪರೇ ಛನ್ದಾ-ರಹಾ ಸೇಸೇಪ್ಯಯಂ ನಯೋ॥

೨೦೪ಚತುವಗ್ಗಾದಿಕತ್ತಬ್ಬಂ, ಅಸಂವಾಸಕಮ್ಮಾರಹ।
ಗರುಕಟ್ಠೇಸ್ವಞ್ಞತರಂ, ಕತ್ವಾನ ಗಣಪೂರಕಂ।
ಪರಿವಾಸಾದಿಕಂ ಕಮ್ಮಂ, ಕತಂ ಕುಪ್ಪಞ್ಚ ದುಕ್ಕಟಂ॥

೨೦೫ಅಧಮ್ಮಕಮ್ಮಂ ವಾರೇಯ್ಯ, ಅನ್ತರಾಯೇ ದುವೇ ತಯೋ।
ದಿಟ್ಠಾವಿಮೇಕೋಧಿಟ್ಠಾನಂ, ವಾರೇನ್ತೇವ ತತೋಧಿಕಾ॥

೧೦೬ಕಮ್ಮಾರಹಾ ಅಸಂವಾಸಾ, ಖಿತ್ತಚಿತ್ತದುಖಟ್ಟಿತಾ।
ಏತೇಸಂ ಸಙ್ಘಮಜ್ಝಮ್ಹಿ, ಪಟಿಕ್ಖೇಪೋ ನ ರುಹತಿ॥

೧೦೭ಪಕತತ್ತೇಕಸೀಮಟ್ಠ-ಸಮಸಂವಾಸಭಿಕ್ಖುನೋ।
ಆರೋಚೇನ್ತಸ್ಸನ್ತಮಸೋ-ನನ್ತರಸ್ಸಾಪಿ ರೂಹತಿ॥

೧೦೮ಕೋಪೇತುಂ ಧಮ್ಮಿಕಂ ಕಮ್ಮಂ, ಪಟಿಕ್ಕೋಸೇಯ್ಯ ಸಮ್ಮುಖಾ।
ತಿರೋಕ್ಖಾ ಕಾಯಸಾಮಗ್ಗಿಂ, ಛನ್ದಂ ನೋ ದೇಯ್ಯ ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ॥

೧೯. ಮಿಚ್ಛಾಜೀವವಿವಜ್ಜನಾನಿದ್ದೇಸೋ

ಮಿಚ್ಛಾಜೀವವಿವಜ್ಜನಾತಿ -

೧೦೯ದಾರುಂ ವೇಳುಂ ಫಲಂ ಪುಪ್ಫಂ, ಚುಣ್ಣಂ ನ್ಹಾನಮುಖೋದಕಂ।
ಮತ್ತಿಕಾದನ್ತಕಟ್ಠಾದಿಂ, ನ ದದೇ ಕುಲಸಙ್ಗಹಾ॥

೧೧೦ಪಾರಿಭಟಕತಾಮುಗ್ಗ-ಸೂಪ್ಯತಾವತ್ಥುವಿಜ್ಜಯಾ।
ಪಹೇಣದೂತಕಮ್ಮೇನ, ಜಙ್ಘಪೇಸನಿಯೇನ ವಾ॥

೧೧೧ಅನುಪ್ಪದಾನಪ್ಪಟಿಪಿಣ್ಡ-ವೇಜ್ಜಕಮ್ಮೇನ ವಾ ಪನ।
ನಾಙ್ಞೇನ ವಾಪಿ ಸಮ್ಬುದ್ಧಪ್ಪಟಿಕುಟ್ಠೇನ ಜೀವಯೇ॥

೧೧೨ವಿಞ್ಞತ್ತಿನೇಸನಾಭೂತುಲ್ಲಪನಾಕುಹನಾದಿಹಿ।
ಕುಲದೂಸಾದಿನುಪ್ಪನ್ನಪಚ್ಚಯೇ ಪರಿವಜ್ಜಯೇತಿ॥

೨೦. ವತ್ತನಿದ್ದೇಸೋ

ವತ್ತನ್ತಿ -

೧೧೩ಆಗನ್ತುಕೋ ನ ಆರಾಮಂ, ಪವಿಸೇ ಸಉಪಾಹನೋ।
ಸಛತ್ತೋಗುಣ್ಠಿತೋ ಸೀಸೇ, ಕರಿತ್ವಾ ವಾಪಿ ಚೀವರಂ॥

೧೧೪ಪಾನೀಯೇನ ನ ಧೋವೇಯ್ಯ, ಪಾದೇ ವುಡ್ಢತರೇಪಿ ಚ।
ಆವಾಸಿಕೇಭಿವಾದೇಯ್ಯ, ಪುಚ್ಛೇಯ್ಯ ಸಯನಾಸನಂ॥

೧೧೫ಗಮಿಕೋ ಪಟಿಸಾಮೇತ್ವಾ, ದಾರುಮತ್ತಿಕಭಣ್ಡಕಂ।
ವಿಹಾರಙ್ಚ ಥಕೇತ್ವಾನ, ಆಪುಚ್ಛ ಸಯನಾಸನಂ॥

೧೧೬ಆಪುಚ್ಛಿತಬ್ಬೇ ಅಸತಿ, ಸಂಗೋಪೇತ್ವಾನ ಸಾಧುಕಂ।
ಪಕ್ಕಮೇಯ್ಯಙ್ಞಥಾ ತಸ್ಸ, ಪಕ್ಕನ್ತುಂ ನ ಚ ಕಪ್ಪತಿ॥

೧೦೭ಆವಾಸಿಕೋ ಪಞ್ಞಾಪೇಯ್ಯ, ವುಡ್ಢಾಗನ್ತುಸ್ಸ ಆಸನಂ।
ಉಪನಿಕ್ಖಿಪೇ ಪಾದೋದ-ಪ್ಪಭುತಿಂ ಪತ್ತಚೀವರಂ॥

೧೦೮ಪಚ್ಚುಗ್ಗನ್ತ್ವಾ ನ ಗಣ್ಹೇಯ್ಯ, ಪಾನೀಯೇನ ಚ ಪುಚ್ಛಯೇ।
ಆಗನ್ತುಕೇಭಿವಾದೇಯ್ಯ, ಪಞ್ಞಪೇ ಸಯನಾಸನಂ॥

೧೦೯ಅಜ್ಝಾವುತ್ಥಮವುತ್ಥಂ ವಾ, ಗೋಚರಾಗೋಚರಂ ವದೇ।
ವಚ್ಚಪಸ್ಸಾವಠಾನಾನಿ, ಕತಿಕಂ ಸೇಕ್ಖಸಮ್ಮುತಿಂ॥

೧೧೦ಪವೇಸನಿಕ್ಖಮೇ ಕಾಲಂ, ಪರಿಭೋಜಿಯಪಾನಿಯಂ।
ನಿಸಿನ್ನೋವ ನವಕಸ್ಸ, ಏತಂ ಸಬ್ಬಂ ಸಮುದ್ದಿಸೇತಿ॥

೩೧. ವಿಕಪ್ಪನಾನಿದ್ದೇಸೋ

ವಿಕಪ್ಪನಾ ಚೇವಾತಿ -

೧೧೧ಸಮ್ಮುಖಾ ಪರಮ್ಮುಖಾತಿ, ದುವೇ ವುತ್ತಾ ವಿಕಪ್ಪನಾ।
ಸಮ್ಮುಖಾಯ ವಿಕಪ್ಪೇನ್ತೋ, ಬ್ಯತ್ತಸ್ಸೇಕಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ।
"ಇಮಂ ಚೀವರಂ ತುಯ್ಹಂ, ವಿಕಪ್ಪೇಮೀ"ತಿ ಭಾಸಯೇ॥

೧೧೨ಏತ್ತಾವತಾ ನಿಧೇತುಂವ, ಕಪ್ಪತೀ ನ ಚ ಕಪ್ಪತಿ।
ಪರಿಭೋಗಾದಿಕಂ ತೇನ, ಅಪ್ಪಚ್ಚುದ್ಧಟಭಾವತೋ॥

೧೧೩. "ಮಯ್ಹಂ ಸನ್ತಕಂ ಪರಿಭುಞ್ಜ ವಾ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಹಿ ವಾ ಯಥಾಪಚ್ಚಯಂ ವಾ ಕರೋಹೀ"ತಿ -

ತೇನ ಪಚ್ಚುದ್ಧಟೇಯೇವ, ಪರಿಭೋಗಾದಿ ಕಪ್ಪತಿ॥

೧೧೪ಅಪರಾ ಸಮ್ಮುಖಾವೇಕಾ, ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸೇಕಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ।
ಗಹೇತ್ವಾ ನಾಮಮೇಕಸ್ಸ, ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಸಹಧಮ್ಮಿನಂ॥

೧೧೫. "ಇಮಂ ಚೀವರಂ ತಿಸ್ಸಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ, ತಿಸ್ಸಾಯ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ, ತಿಸ್ಸಸ್ಸ ಸಾಮಣೇರಸ್ಸ, ತಿಸ್ಸಾಯ ಸಾಮಣೇರಿಯಾ, ತಿಸ್ಸಾಯ ಸಿಕ್ಖಮಾನಾಯ ವಿಕಪ್ಪೇಮೀ"ತಿ ವತ್ತಬ್ಬಂ।

ತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ "ತಿಸ್ಸಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ, ತಿಸ್ಸಾಯ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ, ತಿಸ್ಸಸ್ಸ ಸಾಮಣೇರಸ್ಸ , ತಿಸ್ಸಾಯ ಸಾಮಣೇರಿಯಾ, ತಿಸ್ಸಾಯ ಸಿಕ್ಖಮಾನಾಯ ಸನ್ತಕಂ ಪರಿಭುಞ್ಜ ವಾ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಹಿ ವಾ ಯಥಾಪಚ್ಚಯಂ ವಾ ಕರೋಹೀ"ತಿ ವತ್ತಬ್ಬಂ।

೧೧೬ಪರಮ್ಮುಖಾವಿಕಪ್ಪನೇ-ಕಸ್ಸನ್ತಿಕೇವಮೀರಯೇ।
"ಇಮಂ ಚೀವರಂ ತುಯ್ಹಂ ವಿಕಪ್ಪನತ್ಥಾಯ ದಮ್ಮೀ"ತಿ॥

೧೧೭. ತೇನ ವತ್ತಬ್ಬೋ "ಕೋ ತೇ ಮಿತ್ತೋ ವಾ ಸನ್ದಿಟ್ಠೋ ವಾ"ತಿ। ಇತರೇನ ಚೇವಂ ವತ್ತಬ್ಬಂ "ತಿಸ್ಸೋ ಭಿಕ್ಖೂ"ತಿ ವಾ "ತಿಸ್ಸಾ ಭಿಕ್ಖುನೀ"ತಿ ವಾ "ತಿಸ್ಸೋ ಸಾಮಣೇರೋ"ತಿ ವಾ "ತಿಸ್ಸಾ ಸಾಮಣೇರೀ"ತಿ ವಾ "ತಿಸ್ಸಾ ಸಿಕ್ಖಮಾನಾ"ತಿ ವಾ।

ಪುನ ತೇನ "ಅಹಂ ತಿಸ್ಸಸ್ಸ ತಿಸ್ಸಾಯ ವಾ ದಮ್ಮೀ"ತಿ ವಿಕಪ್ಪೇತ್ವಾ ತೇನೇವ "ತಿಸ್ಸಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ, ತಿಸ್ಸಾಯ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ, ತಿಸ್ಸಸ್ಸ ಸಾಮಣೇರಸ್ಸ, ತಿಸ್ಸಾಯ ಸಾಮಣೇರಿಯಾ, ತಿಸ್ಸಾಯ ಸಿಕ್ಖಮಾನಾಯ ಸನ್ತಕಂ ಪರಿಭುಞ್ಜ ವಾ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಹಿ ವಾ ಯಥಾಪಚ್ಚಯಂ ವಾ ಕರೋಹೀ"ತಿ ಪಚ್ಚುದ್ಧರಿತಬ್ಬಂ।

೧೧೮ದೂರಸನ್ತಿಕತ್ತೇಕತ್ತಬಹುಭಾವಂ ವಿಜಾನಿಯ।
"ಏತಂ ಇಮ"ನ್ತಿ "ಏತಾನಿ, ಇಮಾನೀ"ತೇತ್ಥ ಯೋಜಯೇ॥

೧೧೯ದಸಾಹಂ ಮಾಸಮೇಕಂ ವಾ, ಪಞ್ಚ ವಾ ಕಥಿನತ್ಥತೇ।
ಪಾರಿಪೂರತ್ಥಮೂನಸ್ಸ, ಪಚ್ಚಾಸಾ ಸತಿ ಮಾಸಕಂ।
ನುಪ್ಪಾದಯತಿ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಂ, ನಾಧಿಟ್ಠಿತವಿಕಪ್ಪಿತನ್ತಿ॥

೨೧. ನಿಸ್ಸಯನಿದ್ದೇಸೋ

ನಿಸ್ಸಯೋತಿ -

೧೨೦ಬ್ಯತ್ತಸ್ಸ ಪಞ್ಚವಸ್ಸಸ್ಸ, ನತ್ಥಿ ನಿಸ್ಸಯ ಕಾರಿಯಂ।
ಯಾವಜೀವಮ್ಪಿ ಅಬ್ಯತ್ತೋ, ನಿಸ್ಸಿತೋಯೇವ ಜೀವತಿ॥

೧೨೧ಏಕಂಸಂ ಚೀವರಂ ಕತ್ವಾ, ಪಗ್ಗಣ್ಹಿತ್ವಾನ ಅಞ್ಜಲಿಂ।
ಉಕ್ಕುಟಿಕಂ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ, ವದೇ ಯಾವತತೀಯಕಂ।
"ಆಚರಿಯೋ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಹೋಹಿ,
ಆಯಸ್ಮತೋ ನಿಸ್ಸಾಯ ವಚ್ಛಾಮೀ"ತಿ॥

೧೨೨ಪಕ್ಕನ್ತೇ ಪಕ್ಖಸಙ್ಕನ್ತೇ, ವಿಬ್ಭನ್ತೇ ವಾಪಿ ನಿಸ್ಸಯೋ।
ಮರಣಾಣತ್ತುಪಜ್ಝಾಯ-ಸಮೋಧಾನೇಹಿ ಸಮ್ಮತಿ॥

೧೨೩ನಿಸ್ಸಾಯ ನ ವಸೇಲಜ್ಜಿಂ, ಅಪುಬ್ಬಂ ಠಾನಮಾಗತೋ।
ಆಗಮೇ ಚತುಪಞ್ಚಾಹಂ, ಞಾತುಂ ಭಿಕ್ಖುಸಭಾಗತಂ॥

೧೨೪ಅದ್ಧಿಕಸ್ಸ ಗಿಲಾನಸ್ಸ, ಗಿಲಾನುಪಟ್ಠಕಸ್ಸ ಚ।
ಯಾಚಿತಸ್ಸ ಅರಞ್ಞೇ ವಾ, ಸಲ್ಲಕ್ಖನ್ತೇನ ಫಾಸುಕಂ।
ಸಭಾಗೇ ದಾಯಕೇಸನ್ತೇ, ವಸಿತುಂ ತಾವ ಲಬ್ಭತೀತಿ॥

೨೨. ಕಾಯಬನ್ಧನನಿದ್ದೇಸೋ

ಕಾಯಬನ್ಧನನ್ತಿ -

೨೩೫ಅಕಾಯಬನ್ಧನೋ ಗಾಮಂ, ದುಕ್ಕಟಂ ಪವಿಸೇಯ್ಯ ಚೇ।
ಬನ್ಧೇಯ್ಯ ಯತ್ಥ ಸರತಿ, ತತ್ಥೇವಾಸತಿಯಾ ಗತೋ॥

೨೩೬ಪಟ್ಟಿಕಾ ಸೂಕರನ್ತನ್ತಿ, ದುವಿಧಂ ಕಾಯಬನ್ಧನಂ।
ದುಸ್ಸಪಟ್ಟೋ ಚ ರಜ್ಜು ಚ, ಏಕಾ ತದನುಲೋಮಿಕಾ॥

೨೩೭ಮಚ್ಛಕಣ್ಟಕಖಜ್ಜೂರೀ-ಪತ್ತಾ ಮಟ್ಠಾ ಚ ಪಟ್ಟಿಕಾ।
ಲಬ್ಭಾ ದಸಾ ಚತಸ್ಸೋಪಿ, ಅನ್ತೇ ದಿಗುಣಸುತ್ತಕಂ॥

೨೩೮ಮಾಲಾದಿಂ ಕಕ್ಕಟಚ್ಛಾದಿಂ, ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಗುಣಸುತ್ತಕ।
ಕೋಟ್ಟಿತಾ ಕುಞ್ಜರಚ್ಛಾದಿಂ, ಪಟ್ಟಿಕಾ ನ ಚ ಕಪ್ಪತಿ॥

೨೩೯ಘಟಕಂ ಮಕರಮುಖಾದಿಂ, ನ ಕಪ್ಪನ್ತಿ ದಸಾಮುಖೇ।
ಉಭನ್ತೇ ಘಟಕಾ ಲೇಖಾ, ವಿಧೇ ಅಞ್ಞಞ್ಚ ಚಿತ್ತಕಂ॥

೨೪೦ದೇಡ್ಡುಭಕಞ್ಚ ಮುರಜಂ, ಮದ್ದವೀಣಂ ಕಲಾಬುಕಂ।
ನ ಕಪ್ಪನ್ತಿ ದಸಾಸು ದ್ವೇ, ಮಜ್ಝಿಮಾಯೇವ ಕಪ್ಪರೇ॥

೨೪೧ವೇಳುದನ್ತವಿಸಾಣಟ್ಠಿಕಟ್ಠಲಾಖಾಫಲಾಮಯಾ।
ಸಙ್ಖನಾಭಿಮಯಾ ಸುತ್ತನಳಲೋಹಮಯಾಪಿ ಚ।
ವಿಧಾ ಕಪ್ಪನ್ತಿ ಕಪ್ಪಿಯಾ, ಗಣ್ಠಿಯೋ ಚಾಪಿ ತಮ್ಮಯಾತಿ॥

ಪಠಮಭಾಣವಾರಂ ನಿಟ್ಠಿತಂ।

೩೪. ಪಥವೀನಿದ್ದೇಸೋ

ಪಥವೀ ಚಾತಿ -

೨೪೨ಜಾತಾಜಾತಾತಿ ದುವಿಧಾ, ಸುದ್ಧಮತ್ತಿಕಪಂಸುಕಾ।
ಜಾತಾದಡ್ಢಾ ಚ ಪಥವೀ, ಬಹುಮತ್ತಿಕಪಂಸುಕಾ।
ಚಾತುಮಾಸಾಧಿಕೋವಟ್ಠಪಂಸುಮತ್ತಿಕರಾಸಿ ಚ॥

೨೪೩ಸುದ್ಧಸಕ್ಖರಪಾಸಾಣಮರುಮ್ಬಕಥಲವಾಲುಕಾ।
ದಡ್ಢಾ ಚ ಭೂಮಿ ಯೇಭುಯ್ಯಸಕ್ಖರಾದಿಮಹೀಪಿ ಚ।
ದುತಿಯಾ ವುತ್ತರಾಸಿ ಚ, ಚಾತುಮಾಸೋಮವಟ್ಠಕೋ॥

೨೪೪ದ್ವೇ ಭಾಗಾ ತೀಸು ಭಾಗೇಸು, ಮತ್ತಿಕಾ ಯಸ್ಸ ಭೂಮಿಯಾ।
ಯೇಭುಯ್ಯಮತ್ತಿಕಾ ಏಸಾ, ಸೇಸೇಸುಪಿ ಅಯಂ ನಯೋ॥

೨೪೫ಪಾಚಿತ್ತಿ ಖಣನೇ ಜಾತೇ, ಜಾತಸಞ್ಞಿಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟಂ।

ದ್ವೇಳ್ಹಸ್ಸಾಜಾತಸಙ್ಘಿಸ್ಸ, ನಾಪತ್ತಾಣಾಪನೇ ತಥಾ॥

೧೪೭ಪಹಾರೇ ಪಹಾರಾಪತ್ತಿ, ಖಣಮಾನಸ್ಸ ಅತ್ತನಾ।
ಏಕಾಯಾಣತ್ತಿಯಾ ಏಕಾ, ನಾನಾಣತ್ತೀಸು ವಾಚಸೋ॥

೧೪೮"ಇಮಂ ಠಾನಮಿಮಂ ಕನ್ದಮಿಧ ವಾಪಿಂ ಖಣೇತ್ಥ ಚ।
ಜಾಲೇಹಗ್ಗಿ"ನ್ತಿ ವಾ ವತ್ತುಂ, ನಿಯಮೇತ್ವಾ ನ ವಟ್ಟತಿ॥

೧೪೯"ಥಮ್ಭಸ್ಸಿಮಸ್ಸಾವಾಟಂ ವಾ, ಮತ್ತಿಕಂ ಜಾನ ಮಾಹರ।
ಕರೋಹಿ ಕಪ್ಪಿಯಞ್ಚೇ"ತಿ, ವಚನಂ ವಟ್ಟತೇದಿಸಂ॥

೧೪೯ಅಸಮ್ಬದ್ಧಂ ಪಥವಿಯಾ, ಸುಕ್ಖಕದ್ದಮಆದಿಕಂ।
ಕೋಪೇತುಂ ತನುಕಂ ಲಬ್ಭಮುಸ್ಸಿಞ್ಚನೀಯಕದ್ದಮಂ॥

೧೫೦ಗಣ್ಡುಪ್ಪಾದಂ ಉಪಚಿಕಾಮತ್ತಿಕಂ ಮೂಸಿಕುಕ್ಕಿರಂ।
ಚಾತುಮಾಸಾಧಿಕೋವಟ್ಠಂ, ಲೇಡ್ಡಾದಿಞ್ಚ ನ ಕೋಪಯೇ॥

೧೫೧ಪತಿತೇ ವಾಪಿಆದೀನಂ, ಕೂಲೇ ಉದಕಸನ್ತಿಕೇ।
ಪಾಸಾಣೇ ಚ ರಜೇ ಲಗ್ಗೇ, ಪತಿತೇ ನವಸೋಣ್ಡಿಯಾ॥

೧೫೨ವಮ್ಮಿಕೇ ಮತ್ತಿಕಾಕುಟ್ಟೇ, ಅಬ್ಭೋಕಾಸುಟ್ಠಿತೇ ತಥಾ।
ಯೇಭುಯ್ಯಕಥಲಟ್ಠಾನೇ, ತಿಟ್ಠತಿಟ್ಠಕಕುಟ್ಟಕೋ॥

೧೫೩ಥಮ್ಭಾದಿಂ ಗಣ್ಹಿತುಂ ಭೂಮಿಂ, ಸಞ್ಚಾಲೇತ್ವಾ ವಿಕೋಪಯಂ।
ಧಾರಾಯ ಭಿನ್ದಿತುಂ ಭೂಮಿಂ, ಕಾತುಂ ವಾ ವಿಸಮಂ ಸಮಂ॥

೧೫೪ಸಮ್ಮುಞ್ಜನೀಹಿ ಘಂಸಿತುಂ, ಕಣ್ಟಕಾದಿಂ ಪವೇಸಿತುಂ।
ದಸ್ಸೇಸ್ಸಾಮೀತಿ ಭಿನ್ದನ್ತೋ, ಭೂಮಿಂ ಚಙ್ಕಮಿತುಂ ಪದಂ॥

೧೫೫ಘಂಸಿತುಂ ಅಙ್ಗಪಚ್ಚಙ್ಗಂ, ಕಣ್ಡುರೋಗೀ ತಟಾದಿಸು।
ಹತ್ಥಂ ವಾ ಧೋವಿತುಂ ಭೂಮಿಂ, ಘಂಸಿತುಂ ನ ಚ ಕಪ್ಪತಿ॥

೧೫೬ಥಮ್ಭಾದಿಉಜುಕುದ್ಧಾರೋ, ಪಾಸಾಣಾದಿಪವಟ್ಟನಂ।
ಸಾಖಾದಿಕಡ್ಢನಂ ರುಕ್ಖಲತಾಚ್ಛೇದನಫಾಲನಂ॥

೧೫೭ಸೇಕೋ ಪಸ್ಸಾವಆದೀನಂ, ಸುದ್ಧಚಿತ್ತಸ್ಸ ವಟ್ಟತಿ।
ಅಲ್ಲಹತ್ಥಂ ಠಪೇತ್ವಾನ, ರಜಗ್ಗಾಹೋ ಚ ಭೂಮಿಯಾ॥

೧೫೮ಅಗ್ಗಿಸ್ಸ ಅನುಪಾದಾನೇ, ಕಪಾಲೇ ಇಟ್ಠಕಾಯ ವಾ।
ಪಾತೇತುಂ ಲಬ್ಭತೇ ಅಗ್ಗಿಂ, ಭೂಮಿಯಂ ವಾವಸೇ ಸತೀತಿ॥

೩೫. ಪರಿಕ್ಖಾರನಿದ್ದೇಸೋ

ಪರಿಕ್ಖಾರೋತಿ –

೧೫೯ಪಞ್ಚವಣ್ಣೇಹಿ ಸುತ್ತೇಹಿ, ಅನ್ತೋ ಬಹಿ ಚ ಸಿಬ್ಬಿತುಂ।
ಗಿರಿಕೂಟಡ್ಢಚನ್ದಾದಿಂ, ಛತ್ತೇ ಪಣ್ಣೇ ಚ ಛಿನ್ದಿತುಂ॥

೧೬೦ಘಟಕಂ ವಾಳರೂಪಂ ವಾ, ದಣ್ಡೇ ಲೇಖಾ ನ ವಟ್ಟತಿ।
ವಟ್ಟತೀ ದಣ್ಡಬುನ್ದಮ್ಹಿ, ಅಹಿಚ್ಛತ್ತಕಸಾದಿಸಂ॥

೧೬೧ಸಿಬ್ಬಿತುಂ ಏಕವಣ್ಣೇನ, ಪಞ್ಜರಂ ವಾ ವಿನನ್ಧಿತುಂ।
ಥಿರತ್ಥಂ ವಟ್ಟತೀ ಛತ್ತೇ, ದಣ್ಡೇ ಲೇಖಾವ ಬನ್ಧಿತುಂ॥

೧೬೨ಅನ್ತೇ ಪಟ್ಟಮುಖೇ ವಾಪಿ, ವೇಣಿ ಸಙ್ಖಲಿಕಾಪಿ ವಾ।
ಸೂಚಿವಿಕಾರಮಞ್ಞಂ ವಾ, ಚೀವರೇ ನ ಚ ಕಪ್ಪತಿ।
ಕಪ್ಪಬಿನ್ದುವಿಕಾರಮ್ಪಿ, ಪಾಳಿಕಣ್ಣಿಕಆದಿಕಂ॥

೧೬೩ಗಣ್ಠಿಪಾಸಕಪಟ್ಟಾಪಿ, ಚತುಕ್ಕೋಣಾವ ಅಗ್ಘಿಯಂ।
ಮುಗ್ಗರೋ ಕಕ್ಕಟಚ್ಛಾದಿ-ವಿಕಾರಂ ನೇತ್ಥ ವಟ್ಟತಿ॥

೧೬೪ಕೋಣಸುತ್ತಾ ಚ ಪೀಳಕಾ, ದುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾವ ಕಪ್ಪರೇ।
ಗನ್ಧಂ ತೇಲಂ ವ ಲಾಖಂ ವಾ, ರಜನೇ ನ ಚ ಪಕ್ಖಿಪೇ॥

೧೬೫ರತ್ತಂ ಸಙ್ಖೇನ ಮಣಿನಾ, ಘಟ್ಟೇಯ್ಯಞ್ಞೇನ ವಾ ನ ಚ।
ಘಂಸೇಯ್ಯ ದೋಣಿಯಂ ಕತ್ವಾ, ಪಹಾರೇ ನ ಚ ಮುಟ್ಠಿನಾ॥

೧೬೬ಕಣ್ಣಕೋಣಕಸುತ್ತಾನಿ, ರತ್ತೇ ಛಿನ್ದೇಯ್ಯ ಚೀವರೇ।
ಲೇಖಾ ನ ವಟ್ಟತೀ ಧಮ್ಮ-ಕರಣೇ ಛತ್ತವಟ್ಟಿಯಂ॥

೧೬೭ಲೇಖಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಮಣಿಕಾ, ಪೀಳಕಾ ಕುಞ್ಚಿಕಾಯ ಚ।
ಪಿಪ್ಫಲೇ ಚ ಪರಿಚ್ಛೇದ-ಲೇಖಾ ದಣ್ಡಮ್ಹಿ ವಟ್ಟತಿ॥

೧೬೮ಮಾಲಾದ್ಯರಣಿಯಂ ಪತ್ತ-ಮಣ್ಡಲೇ ಭಿತ್ತಿಕಮ್ಮ ಚ।
ಹೇಟ್ಠಾ ಲೇಖಾದ್ವಯಂ ಉದ್ಧಂ, ಅಹಿಚ್ಛತ್ತಕಸಾದಿಸಂ॥

೧೬೯ಹಿತ್ವಾ ಕತ್ತರಯಟ್ಠಿಮ್ಪಿ, ಸೂಚಿಸಣ್ಡಾಸಕೇಪಿ ಚ।
ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಗಿರಿಕೂಟಾದಿ-ವಣ್ಣಮಟ್ಠಂ ನ ವಟ್ಟತಿ॥

೧೭೦ಬಿಮ್ಬೋಹನೇ ಭಿಸಿಮಞ್ಚ-ಪೀಠಾದಿಸಯನಾಸನೇ।
ಸಮ್ಮುಞ್ಜನಿಮ್ಪಿ ಸಙ್ಕಾರ-ಛಡ್ಡನೇ ರಙ್ಗಭಾಜನೇ॥

೧೭೧ಪಾನೀಯಭಾಜನೇ ಪಾದ-ಪೀಠೇ ಕಥಲಿಕಾಯ ಚ।
ಪತ್ತಾಧಾರಪಿಧಾನೇಸು, ತಾಲವಣ್ಟೇ ಚ ಬೀಜನೇ।
ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಮಾಲಾಕಮ್ಮಾದಿ-ವಣ್ಣಮಟ್ಠಮವಾರಿತಂ॥

೧೭೨ಸೇನಾಸನೇ ಪನ ದ್ವಾರಕವಾಟಾದಿಪ್ಪಭೇದನೇ।
ಸೋವಣ್ಣಮಯನುಞ್ಞಾತಂ, ವಣ್ಣಮಟ್ಠಮ್ಹಿ ಕಾ ಕಥಾ॥

೧೭೩ವಿಸಾಣನಾಳಿಲಾಬ್ವಾದಿಪ್ಪಭೇದೇ ತೇಲಭಾಜನೇ।
ಪುಮಿತ್ಥಿರೂಪರಹಿತಂ, ವಣ್ಣಮಟ್ಠಮವಾರಿತನ್ತಿ॥

೩೬. ಭೇಸಜ್ಜನಿದ್ದೇಸೋ

ಭೇಸಜ್ಜನ್ತಿ –

೧೭೪ಜನಸ್ಸ ಕಾತುಂ ಭೇಸಜ್ಜಂ, ದಾತುಂ ವತ್ತುಂ ನ ಲಬ್ಭತಿ।
ಭಿಕ್ಖಾಚರಿಯವಿಞ್ಞತ್ತಿ, ಸಕೇಹಿ ಸಹಧಮ್ಮಿನಂ॥

೧೭೫ಪಿತೂನಂ ತದುಪಟ್ಠಾಕಭಿಕ್ಖುನಿಸ್ಸಿತಭಣ್ಡುನಂ।
ಲಬ್ಭಂ ಭೇಸಜ್ಜಕರಣಂ, ವೇಯ್ಯಾವಚ್ಚಕರಸ್ಸ ಚ॥

೧೭೬ಮಹಾಚೂಳಪಿತಾಮಾತಾಭಾತಾಭಗಿನಿಆದಿನಂ।
ತೇಸಂ ಸಕೇನತ್ತನಿಯೇ, ದಾತಬ್ಬಂ ತಾವಕಾಲಿಕಂ॥

೧೭೭ಕುಲದೂಸನವಿಞ್ಞತ್ತಿ, ಭೇಸಜ್ಜಕರಣಾದಿ ಹಿ।
ಮಾತಾಪಿತೂಹಿ ಸಮ್ಬನ್ಧಞಾತಕೇಸು ನ ರೂಹತಿ॥

೧೭೮ಪಿಣ್ಡಪಾತೋ ಅನಾಮಟ್ಠೋ, ಮಾತಾದೀನಮವಾರಿತೋ।
ಥನ್ನಂ ದಾಮರಿಕಚೋರಸ್ಸ, ದಾತುಮಿಸ್ಸರಿಯಸ್ಸ ಚ॥

೧೭೯ತೇಸಂ ಸುತ್ತೋದಕೇಹೇವ, ಪರಿತ್ತಂ ಕಯಿರಾ ನತ್ತನೋ।
ಭಣಿತಬ್ಬಂ ಭಣಾಪೇನ್ತೇ, ಪರಿತ್ತಂ ಸಾಸನೋಗಧಂ॥

೧೮೦ಸೀಲಂ ಧಮ್ಮಂ ಪರಿತ್ತಂ ವಾ, ಆಗನ್ತ್ವಾ ದೇತು ಭಾಸತು।
ದಾತುಂ ವತ್ತುಞ್ಚ ಲಬ್ಭತಿ, ಗನ್ತ್ವಾ ಕೇನಚಿ ಪೇಸಿತೋತಿ॥

೩೭. ಉಗ್ಗಹನಿದ್ದೇಸೋ

ಉಗ್ಗಹೋತಿ –

೧೮೧ಕಮ್ಮಚೇತಿಯಸಙ್ಘಞ್ಞ-ಪುಗ್ಗಲತ್ಥಂ ಗಣಸ್ಸ ಚ।

ದಸಭೇದಮ್ಹಿ ರತನಂ, ಉಗ್ಗಣ್ಹನ್ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟಂ॥

೨೮೨ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿ ತೇಸು ಅತ್ತತ್ಥಂ, ದ್ವೀಸು ಸೇಸೇಸು ದುಕ್ಕಟಂ।
ಅನಾಮಸಿತ್ವಾ ವುತ್ತೇ ತು, ಗಣಂ ಸಙ್ಘಞ್ಚ ಪುಗ್ಗಲಂ॥

೨೮೩“ಚೇತ್ಯಸ್ಸ ನವಕಮ್ಮಸ್ಸ, ದಮ್ಮೀ”ತಿ ನ ಪಟಿಕ್ಖಿಪೇ।
ವದೇ ಕಪ್ಪಿಯಕಾರಾನಂ, “ವದನ್ತೇವಮಿಮೇ” ಇತಿ॥

೨೮೪ಖೇತ್ತಂ ವತ್ಥುಂ ತಳಾಕಂ ವಾ, ದೇನ್ತೇ ದಾಸಪಸ್ವಾದಿಕಂ।
ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಗಣ್ಹೇಯ್ಯ, ಕಪ್ಪಿಯೇನ ಕಮೇನ ಚ।
ಖೇತ್ತಾದೀನಿ ವಿಹಾರಸ್ಸ, ವುತ್ತೇ ದಮ್ಮೀತಿ ವಟ್ಟತಿ॥

೨೮೫ನವಮಾತಿಕಕೇದಾರ-ತಳಾಕಕಿರಿಯಾನವೇ।
ಮತ್ತಿಕುದ್ಧರಣಂ ಬನ್ಧೋ, ಥಿರಕಾರೋ ಚ ಆಳಿಯಾ॥

೨೮೬ತಿರೇಕಭಾಗಗಹಣಂ , ಕೇದಾರೇ ಅನವೇ ನವೇ।
ಅಪರಿಚ್ಛನ್ನಭಾಗೇ ಚ, ಸಸ್ಸೇ “ದೇಥೇತ್ತಕೇ” ಇತಿ।
ಕಹಾಪಣುಟ್ಠಾಪನಞ್ಚ, ಸಬ್ಬೇಸಮ್ಪಿ ಅಕಪ್ಪಿಯಂ॥

೨೮೭ಅವತ್ವಾ ಕಸ ವಪ್ಪಿಚ್ಚಾದೇತ್ತಿಕಾಯ ಚ ಭೂಮಿಯಾ।
ಪತಿಟ್ಠಾಪೇತಿ ಭೂಮಿಂ ವಾ, ಭಾಗೋ ದೇಯ್ಯೋತಿ ಏತ್ತಕೋ॥

೨೮೮ಭೂಮಿಭಾಗೇ ಕತಂ ಸಸ್ಸಂ, ಏತ್ತಕೇ ಗಣ್ಹಥೇತ್ತಕಂ।
ಗಣ್ಹನತ್ಥಂ ವದನ್ತೇವಂ, ಪಮಾಣಂ ದಣ್ಡರಜ್ಜುಭಿ॥

೨೮೯ಮಿನನೇ ರಕ್ಖಣೇ ಠತ್ವಾ, ಖಲೇ ತಂನೀಹರಾಪನೇ।
ಕೋಟ್ಠಾದಿಪಟಿಸಾಮನೇ, ತಸ್ಸೇವೇತಮಕಪ್ಪಿಯಂ॥

೨೯೦ಪಟಿಸಾಮೇಯ್ಯ ಪಾಚಿತ್ತಿ, ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಗಿಹಿಸನ್ತಕಂ।
ಭಣ್ಡಾಗಾರಿಕಸೀಸೇನ, ಸಚೇಪಿ ಪಿತುಸನ್ತಕಂ॥

೨೯೧ಪಿತೂನಂ ಕಪ್ಪಿಯಂ ವತ್ಥುಂ, ಅವಸ್ಸಂ ಪಟಿಸಾಮಿಯಂ।
ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಕಂ ಕತ್ವಾ, ಲಬ್ಭತೇ ಪಟಿಸಾಮಿತುಂ॥

೨೯೨ದೇಹೀತಿ ಪಟಿಸಾಮೇತ್ವಾ, ವುತ್ತೇ ಚಾಪಿ ಪಟಿಕ್ಖಿಪೇ।
ಪಾತೇತ್ವಾನ ಗತೇ ಲಬ್ಭಂ, ಪಲಿಬೋಧೋತಿ ಗೋಪಿತುಂ॥

೨೯೩ಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತೋ ಆರಾಮೇ, ಸಕಂ ವಡ್ಢಕಿಆದಯೋ।
ಪರಿಕ್ಖಾರಞ್ಚ ಸಯನ-ಭಣ್ಡಂ ವಾ ರಾಜವಲ್ಲಭಾ॥

೧೯೪ದೇಹೀತಿ ಪಟಿಸಾಮೇತ್ವಾ, ವದನ್ತಿ ಯದಿ ಛನ್ದತೋ।
ನ ಕರೇಯ್ಯ ಭಯಾ ಠಾನಂ, ಗುತ್ತಂ ದಸ್ಸೇತು ವಟ್ಟತಿ॥

೧೯೫ಬಲಕ್ಕಾರೇನ ಪಾತೇತ್ವಾ, ಗತೇಸು ಪಟಿಸಾಮಿತುಂ।
ಭಿಕ್ಖುಂ ಮನುಸ್ಸಾ ಸಙ್ಕನ್ತಿ, ನಟ್ಠೇ ವತ್ಥುಮ್ಹಿ ತಾದಿಸೇ॥

೧೯೬ವಿಹಾರಾವಸಥಸ್ಸನ್ತೋ, ರತನಂ ರತ್ನಸಮ್ಮತಂ।
ನಿಕ್ಖಿಪೇಯ್ಯ ಗಹೇತ್ವಾನ, ಮಗ್ಗೇರಞ್ಞೇಪಿ ತಾದಿಸೇ।
ಸಾಮಿಕಾನಾಗಮಂ ಞತ್ವಾ, ಪತಿರೂಪಂ ಕರೀಯತೀತಿ॥

೩೮. ಕುಲದೂಸನನಿದ್ದೇಸೋ

ದೂಸನನ್ತಿ -

೧೯೭ಪುಪ್ಫಂ ವೇಳುಂ ಫಲಂ ಚುಣ್ಣಂ, ದನ್ತಕಟ್ಠಞ್ಚ ಮತ್ತಿಕಂ।
ಸಙ್ಗಹಣತ್ಥಂ ದದತೋ, ಕುಲದೂಸನದುಕ್ಕಟಂ॥

೧೯೮ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಂ ಗರುಭಣ್ಡಂ, ಇಸ್ಸರೇನೇತ್ಥ ಸಙ್ಘಿಕಂ।
ದೇನ್ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟಾದೀನಿ, ಥೇಯ್ಯಾ ಸಙ್ಘಞ್ಞ ಸನ್ತಕಂ॥

೧೯೯ಕುಲಸಙ್ಗಹಾ ರೋಪೇತುಂ, ರೋಪಾಪೇತುಞ್ಚ ಸಬ್ಬಥಾ।
ಫಲಪುಪ್ಫೂಪಗಂ ರುಕ್ಖಂ, ಜಗ್ಗಿತುಞ್ಚ ನ ವಟ್ಟತಿ॥

೨೦೦ನಿಮಿತ್ತೋಭಾಸತೋ ಕಪ್ಪವೋಹಾರಪರಿಯಾಯತೋ।
ಅತ್ತನೋ ಪರಿಭೋಗತ್ಥಂ, ರೋಪನಾದೀನಿ ಲಬ್ಭರೇ॥

೨೦೧ವುತ್ತಾವ ವೇಜ್ಜಿಕಾ ಜಙ್ಘಪೇಸನೇ ಗಿಹಿಕಮ್ಮಸು।
ಠಪೇತ್ವಾ ಪಿತರೋ ಭಣ್ಡುಂ, ವೇಯ್ಯಾವಚ್ಚಕರಂ ಸಕಂ॥

೨೦೨ದುಕ್ಕಟಂ ಪದವಾರೇನ, ಹರಣೇ ದೂತಸಾಸನಂ।
ಸಾಸನಂ ಅಗ್ಗಹೇತ್ವಾಪಿ, ಪಠಮಂ ವದತೋ ಪುನ॥

೨೦೩ಉಪ್ಪನ್ನಪಚ್ಚಯಾ ಏವಂ, ಪಞ್ಚನ್ನಮ್ಪಿ ಅಕಪ್ಪಿಯಾ।
ಅಭೂತಾರೋಚನಾರೂಪ-ಸಂವೋಹಾರುಗ್ಗಹಾದಿಸಾ॥

೨೦೪ಹರಾಪೇತ್ವಾ ಹರಿತ್ವಾಪಿ, ಪಿತೂನಂ ಸೇಸಞಾತಿನಂ।
ಪತ್ತಾನಂ ವತ್ಥುಪೂಜತ್ಥಂ, ದಾತುಂ ಪುಪ್ಫಾನಿ ಲಬ್ಭತಿ।
ಮಣ್ಡನತ್ಥಞ್ಚ ಲಿಙ್ಗಾದಿ-ಪೂಜತ್ಥಞ್ಚ ನ ಲಬ್ಭತಿ॥

೨೦೫ತಥಾ ಫಲಂ ಗಿಲಾನಾನಂ, ಸಮ್ಪತ್ತಿಸ್ಸರಿಯಸ್ಸ ಚ।

පරිබ්බයවිහීනානං, දාතුං සපරසන්තකං॥

೩೦೬ಭಾಜೇನ್ತೇ ಫಲಪುಪ್ಫಮ್ಹಿ, ದೇಯ್ಯಂ ಪತ್ತಸ್ಸ ಕಸ್ಸಚಿ।
ಸಮ್ಮತೇನಾಪಲೋಕೇತ್ವಾ, ದಾತಬ್ಬಮಿತರೇನ ತು॥

೩೦೭ವಿಹಾರೇ ವಾ ಪರಿಚ್ಛಿಜ್ಜ, ಕತ್ವಾನ ಕತಿಕಂ ತತೋ।
ದೇಯ್ಯಂ ಯಥಾಪರಿಚ್ಛೇದಂ, ಗಿಲಾನಸ್ಸೇತರಸ್ಸ ವಾ।
ಯಾಚಮಾನಸ್ಸ ಕತಿಕಂ, ವತ್ವಾ ರುಕ್ಖಾವ ದಸ್ಸಿಯಾ॥

೩೦೮ಸಿರೀಸಕಸವಾದೀನಂ, ಚುಣ್ಣೇ ಸೇಸೇ ಚ ನಿಚ್ಛಯೋ।
ಯಥಾವುತ್ತನಯೋ ಏವ, ಪಣ್ಣಮ್ಪೇತ್ಥ ಪವೇಸಯೇತಿ॥

೩೯. ವಸ್ಸೂಪನಾಯಿಕನಿದ್ದೇಸೋ

ವಸ್ಸೂಪನಾಯಿಕಾ ಚೇವಾತಿ –

೩೦೯ಪುರಿಮಿಕಾ ಪಚ್ಛಿಮಿಕಾ, ದುವೇ ವಸ್ಸೂಪನಾಯಿಕಾ।
ತತ್ಥಾಲಯಪರಿಗ್ಗಾಹೋ, ವಚೀಭೇದೋ ಚ ಏದಿಸೋ॥

೩೧೦‘‘ಇಮಸ್ಮಿಂ ವಿಹಾರೇ ಇಮಂ, ತೇಮಾಸಂ ವಸ್ಸಂ ಉಪೇಮಿ।
ಇಧ ವಸ್ಸಂ ಉಪೇಮೀ’’ತಿ, ಚಿತ್ತುಪ್ಪಾದೇತ್ಥ ಆಲಯೋ॥

೩೧೧ನೋಪೇತುಕಾಮೋ ಆವಾಸಂ, ತದಹೂತಿಕ್ಕಮೇಯ್ಯ ವಾ।
ಭವೇಯ್ಯ ದುಕ್ಕಟಾಪತ್ತಿ, ಜಾನಂ ವಾನುಪಗಚ್ಛತೋ॥

೩೧೨ದುತಿಯಂ ಉಪಗಚ್ಛೇಯ್ಯ, ಛಿನ್ನವಸ್ಸೋನುಪಾಗತೋ।
ನ ಪಕ್ಕಮೇಯ್ಯ ತೇಮಾಸಂ, ಅವಸಿತ್ವಾನ ಚಾರಿಕಂ॥

೩೧೩ಮಾತಾಪಿತೂನಮತ್ಥಾಯ, ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಸಹಧಮ್ಮಿನಂ।
ಗಿಲಾನತದುಪಟ್ಠಾಕ-ಭತ್ತಮೇಸಿಸ್ಸಮೋಸಧಂ॥

೩೧೪ಪುಚ್ಛಿಸ್ಸಾಮಿ ಉಪಟ್ಠಿಸ್ಸಂ, ಗನ್ತ್ವಾನಭಿರತಂ ಅಹಂ।
ವೂಪಕಾಸಿಸ್ಸಂ ಕುಕ್ಕುಚ್ಚಂ, ದಿಟ್ಠಿಂ ಗರುಕಮಾದಿಕಂ॥

೩೧೫ಕರಿಸ್ಸಂ ವಾಪಿ ಕಾರೇಸ್ಸಂ, ವಿನೋದನಂ ವಿವೇಚನಂ।
ವುಟ್ಠಾನಂ ವಾಪಿ ಉಸ್ಸುಕ್ಕಂ, ಗನ್ತುಮಿಚ್ಛೇವಮಾದಿನಾ।
ಲಬ್ಭಂ ಸತ್ತಾಹಕಿಚ್ಚೇನ, ಪಹಿತಾಪಹಿತೇಪಿ ವಾ॥

೩೧೬ಸಙ್ಘಕಮ್ಮೇ ವಜೇ ಧಮ್ಮ-ಸ್ಸವನತ್ಥಂ ನಿಮನ್ತಿತೋ।
ಗರೂಹಿ ಪಹಿತೋ ವಾಪಿ, ಗರೂನಂ ವಾಪಿ ಪಸ್ಸಿತುಂ॥

೩೧೭ನ ಭಣ್ಡಧೋವನುದ್ದೇಸ-ಞಾತುಪಟ್ಠಾಕದಸ್ಸನೇ।
ಲಬ್ಭಂ ನ ಪಾಪುಣೇಯ್ಯಜ್ಜೇ-ವಾಗಮಿಸ್ಸನ್ತುದೂರಗೋ॥

೩೧೮ಸೇಸಞಾತೀಹಿ ಪಹಿತೇ, ಭಿಕ್ಖುನಿಸ್ಸಿತಕೇನ ಚ।
ಉಪಾಸಕೋಪಾಸಿಕಾಹಿ, ನಿದ್ದಿಸಿತ್ವಾವ ಪೇಸಿತೇ॥

೩೧೯ವಸ್ಸಚ್ಛೇದೇ ಅನಾಪತ್ತಿ, ಅನ್ತರಾಯೇ ಸತತ್ತನೋ।
ಸಙ್ಘಸಾಮಗ್ಗಿಯಾ ವಾ ನೋ, ಛಿನ್ನವಸ್ಸೋ ಪವಾರಯೇ॥

೩೨೦ಅಜ್ಝೋಕಾಸೇ ಚ ರುಕ್ಖಸ್ಸ, ಸುಸಿರೇ ವಿಟಪೇಪಿ ವಾ।
ಛವಕುಟಿಛತ್ತಚಾಟೀ-ಸೂಪಗನ್ತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ॥

೩೨೧ಅಸೇನಾಸನಿಕೇನಾಪಿ, ಉಪಗನ್ತುಂ ನ ಲಬ್ಭತಿ।
ಪವಾರೇತುಞ್ಚ ಲಬ್ಭತಿ, ನಾವಾಸತ್ಥವಜೂಪಗೋತಿ॥

೪೦. ಅವೇಭಙ್ಗಿಯನಿದ್ದೇಸೋ

ಅವೇಭಙ್ಗಿಯನ್ತಿ -

೩೨೨ಆರಾಮಾರಾಮವತ್ಥೂನಿ, ವಿಹಾರೋ ತಸ್ಸ ವತ್ಥು ಚ।
ಮಞ್ಚೋ ಪೀಠಂ ಭಿಸಿ ಬಿಬ್ಬೋ-ಹನಾದಿಸಯನಾಸನಂ॥

೩೨೩ಲೋಹಕುಮ್ಭೀ ಕಟಾಹೋ ಚ,
ಲೋಹಭಾಣಕವಾರಕೋ।
ಕುಠಾರೀ ವಾಸಿ ಫರಸು,
ಕುದ್ದಾಲೋ ಚ ನಿಖಾದನಂ॥

೩೨೪ವಲ್ಲಿ ವೇಳು ತಿಣಂ ಪಣ್ಣಂ, ಮುಞ್ಜಪಬ್ಬಜಮತ್ತಿಕಾ।
ದಾರುಮತ್ತಿಕಭಣ್ಡಾನಿ, ಪಞ್ಚೇತೇ ಅವಿಭಾಜಿಯಾ॥

೩೨೫ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಂ ಭಾಜಯತೋ, ಭಾಜಿತಾಪಿ ಅಭಾಜಿತಾ।
ಗರುಭಣ್ಡಾನಿ ವುಚ್ಚನ್ತಿ, ಏತೇವಿಸ್ಸಜ್ಜಿಯಾನಿ ಚ॥

೩೨೬ವಲ್ಲಿಡ್ಢಬಾಹುಮತ್ತಾಪಿ , ವೇಳು ಅಟ್ಠಙ್ಗುಲಾಯತೋ।
ತಿಣಾದಿ ಮುಟ್ಠಿಮತ್ತಮ್ಪಿ, ಪಣ್ಣಂ ಏಕಮ್ಪಿ ಮತ್ತಿಕಾ॥

೩೨೭ಪಾಕತಾ ಪಞ್ಚವಣ್ಣಾ ವಾ, ಸುಧಾಕಙ್ಗುಟ್ಠ ಆದಿಕಾ।
ತಾಲಪಕ್ಕಪ್ಪಮಾಣಾಪಿ, ದಿನ್ನಾ ವಾ ತತ್ಥಜಾತಕಾ॥

೩೨೮ರಕ್ಖಿತಾ ಸಙ್ಘಿಕಾ ರಜ್ಜು-ಯೋತ್ತಾದೀಪಿ ಅಭಾಜಿಯಾ।

ನಿಟ್ಠಿತೇ ಭಾಜಿಯಾ ಕಮ್ಮೇ, ಸಜ್ಝಿಕೇ ಚೇತಿಯಸ್ಸ ವಾ॥

೩೨೯ಪತ್ತಾದಿ ಭಿಕ್ಖುಸಾರುಪ್ಪಂ, ತಥಾ ವಿಪ್ಪಕತಾಕತಂ।
ಭಾಜಿಯಂ ಲೋಹಭಣ್ಡೇಸು, ವಾರಕಂ ಪಾದಗಣ್ಠಿಕಂ॥

೩೩೦ವೇಳುಮ್ಹಿ ಭಾಜಿಯಾ ತೇಲ-ನಾಳಿ ಕತ್ತರದಣ್ಡಕೋ।
ಛತ್ತದಣ್ಡಸಲಾಕಾಯೋ, ತಥೋಪಾಹನದಣ್ಡಕೋ॥

೩೩೧ಅನುಞ್ಞಾತವಾಸಿದಣ್ಡೋ, ಕರಣ್ಡೋ ಪಾದಗಣ್ಠಿಕೋ।
ಅರಣಿಞ್ಚಸಿಸಿಙ್ಗಾದಿ, ಭಿಕ್ಖೂಪಕರಣಂ ತಥಾ॥

೩೩೨ತಚ್ಛಿತಾನಿಟ್ಠಿತಂ ದಾರುಭಣ್ಡಂ ದನ್ತಞ್ಚ ಭಾಜಿಯಂ।
ಭಿಕ್ಖೂಪಕರಣೇ ಪಾದಘಟಕೋ ಮತ್ತಿಕಾಮಯೋ॥

೩೩೩ಭಾಜಿಯಂ ಕಪ್ಪಿಯಂ ಚಮ್ಮಂ, ಏಳಚಮ್ಮಮಭಾಜಿಯಂ।
ಗರುನಾ ಗರುಭಣ್ಡಞ್ಚ, ಥಾವರಂ ಥಾವರೇನ ಚ॥

೩೩೪ಥಾವರಂ ಪರಿವತ್ತೇಯ್ಯ, ತಥಾ ಕತ್ವಾ ಚ ಭುಞ್ಜತು।
ವಲ್ಲಾದಿಂ ಫಾತಿಕಮ್ಮೇನ, ಗಣ್ಹೇ ಸೇಸಮಭಾಜಿಯನ್ತಿ॥

೪೧. ಪಕಿಣ್ಣಕನಿದ್ದೇಸೋ

ಪಕಿಣ್ಣಕನ್ತಿ -

೩೩೫ಸದ್ವಾರಬನ್ಧನೇ ಠಾನೇ, ಸೋದುಕ್ಖಲಕಪಾಸಕೇ।
ಸಯನ್ತೇನ ದಿವಾ ದ್ವಾರಂ, ಬನ್ಧೇಯ್ಯ ಪರಿವಟ್ಟಕಂ॥

೩೩೬ಸನ್ತೇ ವಿಞ್ಞುಮ್ಹಿ ಪುರಿಸೇ, ಆಭೋಗೋ ಚಾಪಿ ಕಪ್ಪತಿ।
ಸವಸೇ ತಂ ವಿನಾಕಾರಂ, ಸಯನ್ತೋ ದುಕ್ಕಟಂ ಫುಸೇ॥

೩೩೭ರತನಾನಿತ್ಥಿರೂಪಾನಿ, ಧಞ್ಞಮಿತ್ಥಿಪಸಾಧನಂ।
ತೂರಿಯಾವುಧಭಣ್ಡಾನಿ, ಆಮಸನ್ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟಂ॥

೩೩೮ಸಿತ್ಥತೇಲೋದತೇಲೇಹಿ, ಫಣಹತ್ಥಫಣೇಹಿ ವಾ।
ಕೋಚ್ಛೇನವಾಪಿ ಯೋ ಕೇಸೇ, ಓಸಣ್ಠೇಯ್ಯಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟಂ॥

೩೩೯ನೇಕಪಾವುರಣಾ ಏಕತ್ಥರಣಾ ವಾ ತುವಟ್ಟಯುಂ।
ತಥೇಕಮಞ್ಚೇ ಭುಞ್ಜೇಯ್ಯುಂ, ಏಕಸ್ಮಿಂ ವಾಪಿ ಭಾಜನೇ॥

೩೪೦ಚತುರಙ್ಗುಲತೋ ಊನಮಧಿಕಟ್ಠಙ್ಗುಲಂ ತಥಾ।

ದನ್ತಕಟ್ಠಂ ನ ಖಾದೇಯ್ಯ, ಲಸುಣಂ ನ ಅಕಲ್ಲಕೋ॥

೩೪೧ಹೀನುಕ್ಕಟ್ಠೇಹಿ ಉಕ್ಕಟ್ಠಂ, ಹೀನಂ ವಾ ಜಾತಿಆದಿಹಿ।
ಉಜುಂ ವಾಞ್ಞಾಪದೇಸೇನ, ವದೇ ದುಬ್ಭಾಸಿತಂ ದವಾ॥

೩೪೨ದೀಘೇ ನಖೇ ಚ ಕೇಸೇ ಚ, ನಾಸಲೋಮೇ ನ ಧಾರಯೇ।
ನ ಲಬ್ಭಂ ವೀಸತಿಮಟ್ಠಂ, ಸಮ್ಬಾಧೇ ಲೋಮಹಾರಣಂ॥

೩೪೩ಯಥಾವುಡ್ಢಂ ನ ಬಾಧೇಯ್ಯ, ಸಙ್ಘುದ್ದಿಟ್ಠಂವ ಸಙ್ಘಿಕಂ।
ಅಧೋತಅಲ್ಲಪಾದೇಹಿ, ನಕ್ಕಮೇ ಸಯನಾಸನಂ।
ಸುಧೋತಪಾದಕಂ ವಾಪಿ, ತಥೇವ ಸಉಪಾಹನೋ॥

೩೪೪ಸಙ್ಘಾಟಿಯಾ ನ ಪಲ್ಲತ್ಥೇ, ಭಿತ್ತಾದಿಂ ನ ಅಪಸ್ಸಯೇ।
ಪರಿಕಮ್ಮಕತಂ ಸನ್ತೇ, ಉದಕೇ ನೋ ನ ಆಚಮೇ॥

೩೪೫ಅಕಪ್ಪಿಯಸಮಾದಾನೇ, ದವಾ ಸಿಲಾಪವಿಜ್ಝನೇ।
ದೇಸನಾಯ ಸಭಾಗಾಯ, ಆವಿಕಮ್ಮೇ ಚ ದುಕ್ಕಟಂ॥

೩೪೬ಪಟಿಸ್ಸವವಿಸಂವಾದೇ, ಸುದ್ಧಚಿತ್ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟಂ।
ಪಟಿಸ್ಸವಕ್ಖಣೇ ಏವ, ಪಾಚಿತ್ತಿ ಇತರಸ್ಸ ತು॥

೩೪೭ನ ರುಕ್ಖಮಭಿರೂಹೇಯ್ಯ, ಸತಿ ಕಿಚ್ಚೇವ ಪೋರಿಸಂ।
ಆಪದಾಸು ಯಥಾಕಾಮಂ, ಕಪ್ಪತೀ ಅಭಿರೂಹಿತುಂ॥

೩೪೮ವಿನಾದ್ಧಾನಂ ವಜನ್ತಸ್ಸ, ದುಕ್ಕಟಂ ಪರಿಸಾವನಂ।
ಯಾಚಮಾನಸ್ಸ ಅದ್ಧಾನೇ, ಅದದನ್ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟಂ॥

೩೪೯ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಂ ಫುಸೇ ಅಙ್ಗಜಾತಚ್ಛೇದೇನ ದುಕ್ಕಟಂ।
ಆಬಾಧಪ್ಪಚ್ಚಯಾಞ್ಞತ್ರ, ಸೇಸಙ್ಗೇ ಅತ್ತಘಾತನೇ॥

೩೫೦ಚಿತ್ತಪೋತ್ಥಕರೂಪಾನಿ, ನ ಕರೇ ನ ಚ ಕಾರಯೇ।
ನ ವುಟ್ಠಾಪೇಯ್ಯ ಭುಞ್ಜನ್ತಂ, ಆರಾಮಾರಞ್ಞಗೇಹಸು॥

೩೫೧ಯಾನಾನಿ ಪುಮಯುತ್ತಾನಿ, ಸಿವಿಕಂ ಹತ್ಥವಟ್ಟಕಂ।
ಪಾಟಙ್ಕಿಞ್ಚ ಗಿಲಾನಸ್ಸ, ಕಪ್ಪತೀ ಅಭಿರೂಹಿತುಂ॥

೩೫೨ಬುದ್ಧಂ ಧಮ್ಮಞ್ಚ ಸಙ್ಘಞ್ಚ, ಆರಬ್ಭ ಕರಣೇ ದವಂ।
ದುಕ್ಕಟಂ ಪರಿಸಂ ವಾಪಿ, ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಉಪಲಾಳನೇ॥

೩೫೩ಕಾಯಂ ಊರುಂ ನಿಮಿತ್ತಂ ವಾ, ಭಿಕ್ಖುನೀನಂ ನ ದಸ್ಸಯೇ।

ವಿವರಿತ್ವಾ ನ ಸಿಞ್ಚೇಯ್ಯ, ತಾ ಕದ್ದಮುದಕಾದಿನಾ॥

೩೫೪ನ ಗಣ್ಹತೋ ಚ ಓವಾದಂ, ನ ಪಚ್ಚಾಹರತೋಪಿ ಚ।
ಬಾಲಂ ಗಿಲಾನಂ ಗಮಿಯಂ, ವಜ್ಜಯಿತ್ವಾನ ದುಕ್ಕಟಂ॥

೩೫೫ಲೋಕಾಯತಂ ನ ವಾಚೇಯ್ಯ, ಪಲಿತಂ ನ ಚ ಗಾಹಯೇ।
ಪೇಳಾಯಪಿ ನ ಭುಞ್ಜೇಯ್ಯ, ನ ಕೀಳೇ ಕಿಞ್ಚಿ ಕೀಳಿತಂ॥

೩೫೬ಪಾರುಪೇ ನ ನಿವಾಸೇಯ್ಯ, ಗಿಹಿಪಾರುತನಿವಾಸನಂ।
ಸಂವೇಲ್ಲಿಯಂ ನಿವಾಸೇಯ್ಯ, ದಾಯಂ ನಾಲಿಮ್ಪಯೇಯ್ಯ ವಾ॥

೩೫೭ವಡ್ಢಿಂ ಪಯೋಜಯೇ ಯಾಚೇ, ನೋಞ್ಞಾತಕಪ್ಪವಾರಿತೇ।
ಅತ್ತನೋ ಪರಿಭೋಗತ್ಥಂ, ದಿನ್ನಮಞ್ಞಸ್ಸ ನೋ ದದೇ।
ಅಗ್ಗಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಭುತ್ವಾ ವಾ, ಕತಿಪಾಹಂ ಪುನೋ ದದೇ॥

೩೫೮ಉದ್ದಿಸ್ಸ ಯಾಚನೇ ರಕ್ಖಂ, ಇತ್ವಾಇತ್ವಾ ವ ದಣ್ಡಿನಂ।
ಗೀವಾಸ್ಸ ದಣ್ಡಿತೇ ದಣ್ಡೋ, ಸಯಂ ದಣ್ಡಾಪನೇ ಪನ।
ದಣ್ಡಸ್ಸ ಅಗ್ಘಭೇದೇನ, ಞೇಯ್ಯಾ ಪಾರಾಜಿಕಾದಿಕಾ॥

೩೫೯ಹರನ್ತೇಸು ಪರಿಕ್ಖಾರಂ, “ಚೋರೋ ಚೋರೋ”ತಿ ಭಾಸಿತೇ।
ಅನತ್ಥಾಯೇಸಂ ಗಣ್ಹನ್ತೇ, ದಣ್ಡಂ ಗೀವಾಸ್ಸ ತತ್ತಕಂ॥

೩೬೦ವಿಘಾಸುಚ್ಚಾರಸಙ್ಕಾರ-ಮುತ್ತಂ ಛಡ್ಡೇಯ್ಯ ದುಕ್ಕಟಂ।
ಬಹಿ ಪಾಕಾರಕುಟ್ಟಾನಂ, ವಳಞ್ಜೇ ನಾವಲೋಕಿಯ।
ಹರಿತೇ ವಾಪಿ ವೀಹಾದಿ-ನಾಳಿಕೇರಾದಿರೋಪಿಮೇ॥

೩೬೧ಯೋಜಾಪೇತುಂ ಪಯೋಜೇತುಂ, ಪಯುತ್ತಾನಿ ಚ ಪಸ್ಸಿತುಂ।
ನ ಲಬ್ಭಂ ಧಮ್ಮಯುತ್ತಮ್ಪಿ, ನಚ್ಚಂ ಗೀತಞ್ಚ ವಾದಿತಂ।
“ಉಪಹಾರಂ ಕರೋಮಾ”ತಿ, ವುತ್ತೇ ವಾ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತುಂ॥

೩೬೨ರಾಜಾಗಾರಂ ಪೋಕ್ಖರಣಿಂ, ಉಯ್ಯಾನಂ ಚಿತ್ತಗಾರಕಂ।
ಕೀಳತ್ಥಂ ಗಚ್ಛತೋ ದಟ್ಠುಂ, ಆರಾಮಂ ದುಕ್ಕಟಂ ಕತಂ॥

೩೬೩ನವೇ ನ ಪಟಿಬಾಹೇಯ್ಯಾ-ಸನೇನುಞ್ಞೇ ನ ಚೀವರಂ।
ನಿದಹೇಯ್ಯ ಖಮಾಪೇಯ್ಯ, ಗರುನಾ ಚ ಪಣಾಮಿತೋ॥

೩೬೪ಅಕ್ಕೋಸನೇ ಪರಮ್ಮುಖಾ, ಆಪತ್ತೀಹಿ ಚ ಸತ್ತಹಿ।
ಭಿಕ್ಖುಂ ಉಪಾಸಕಂ ವಾಪಿ, ಅಞ್ಞೇನೇವ ಚ ದುಕ್ಕಟಂ॥

೩೬೫.

ನ ಲಬ್ಭಂ ವಿನಿಪಾತೇತುಂ, ಸದ್ಧಾದೇಯ್ಯಞ್ಚ ಚೀವರಂ।
ಲಬ್ಭಂ ಪಿತೂನಂ ಸೇಸಾನಂ, ಞಾತೀನಮ್ಪಿ ನ ಲಬ್ಭತಿ॥

೨೬೬ವಸ್ಸಂವುತ್ಥೋಞ್ಞತೋಞ್ಞತ್ರ , ಭಾಗಂ ಗಣ್ಹೇಯ್ಯ ದುಕ್ಕಟಂ।
ಪಟಿದೇಯ್ಯ ನಟ್ಠೇ ಜಿಣ್ಣೇ, ಗೀವಾ ನೋ ದೇಯ್ಯ ಚೋದಿತೋ।
ಧುರನಿಕ್ಖೇಪತೋ ತೇಸಂ, ಹೋತಿ ಭಣ್ಡಗ್ಘಕಾರಿಯೋ॥

೨೬೭ನ ಸನ್ತರುತ್ತರೋ ಗಾಮಂ, ಕಲ್ಲೋ ವಾ ಸಉಪಾಹನೋ।
ಪವಿಸೇಯ್ಯ ನ ಧಾರೇಯ್ಯ, ಚಾಮರೀಮಕಸಬೀಜನಿಂ॥

೨೬೮ಅಗಿಲಾನೋ ನ ಛಿನ್ದೇಯ್ಯ, ಕೇಸೇ ಕತ್ತರಿಯಾ ಬಹಿ।
ಆರಾಮತೋ ನ ಧಾರೇಯ್ಯ, ಛತ್ತಂ ಲಬ್ಭತಿ ಗುತ್ತಿಯಾ॥

೨೬೯ಗಾಹೇಯ್ಯ ನುಭತೋಕಾಜಂ, ಏಕನ್ತರಿಕಕಾಜಕಂ।
ಸೀಸಕ್ಖನ್ಧಕಟಿಭಾರಾ, ಹತ್ಥೋಲಮ್ಬೋ ಚ ಲಬ್ಭತಿ॥

೨೭೦ಆಪತ್ತಿಯಾ ಅನೋಕಾಸ-ಕತಂ ಚೋದೇಯ್ಯ ದುಕ್ಕಟಂ।
ಸುದ್ಧಸ್ಸ ಚ ಅವತ್ಥುಸ್ಮಿಂ, ತಥಾ ಓಕಾಸಕಾರಣೇ॥

೨೭೧ಅಟ್ಠಙ್ಗುಲಾಧಿಕಂ ಮಞ್ಚಪಟಿಪಾದಂ ನ ಧಾರಯೇ।
ಪಕತಙ್ಗುಲೇನ ಸತ್ತಾನಂ, ಮಞ್ಚಂ ವಾ ಉಚ್ಚಪಾದಕಂ॥

೨೭೨ಮೂಗಬ್ಬತಾದಿಂ ಗಣ್ಹೇಯ್ಯ, ದುಕ್ಕಟಂ ತಿತ್ಥಿಯಬ್ಬತಂ।
ಖುರಭಣ್ಡಂ ಪರಿಹರೇ, ತಥಾ ನ್ಹಾಪಿತಪುಬ್ಬಕೋ॥

೨೭೩ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಯಾಚಿತುಂ ಹತ್ಥಕಮ್ಮಂ ತದನುಸಾರತೋ।
ಲದ್ಧಂ ಗಹೇತುಂ ನಿಕ್ಕಮ್ಮಮಯಾಚಿತ್ವಾಪಿ ಕಪ್ಪತಿ।
ಕಾರೇತುಮಾಹರಾಪೇತುಂ, ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿಪರಸನ್ತಕಂ॥

೨೭೪ಗಿಹೀನಂ ಗೋಪಕೇ ದೇನ್ತೇ, ಗಹೇತುಂ ದೇತಿ ಯತ್ತಕಂ।
ಲಬ್ಭಂ ಯಥಾಪರಿಚ್ಛೇದಂ, ಸಙ್ಘಚೇತಿಯಸನ್ತಕೇ॥

೨೭೫ದ್ವೀಹಾಪಜ್ಜೇಯ್ಯ ಆಪತ್ತಿಂ, ಕಾಯವಾಚಾಹಿ ವಾ ಛಹಿ।
ಅಲಜ್ಜಿಞ್ಞಾಣಕುಕ್ಕುಚ್ಚಪಕತತ್ತಾ ಸತಿಪ್ಲವಾ।
ಅಕಪ್ಪಿಯೇ ವಾ ಕಪ್ಪಿಯೇ, ಕಪ್ಪಾಕಪ್ಪಿಯಸಞ್ಞಿತಾ॥

೨೭೬ಅಲಜ್ಜಿಞ್ಞಾಣತಾಪತ್ತಿಂ , ಕಾಯವಾಚಾಹಿ ಛಾದಯೇ।
ಲಿಙ್ಗೇ ಸಙ್ಘೇ ಗಣೇಕಸ್ಮಿಂ, ಚತುಧಾಪತ್ತಿವುಟ್ಠಿತಿ॥

೨೭೭.

ಪರಿಕಥೋಭಾಸವಿಞ್ಞತ್ತಿ, ನ ಲಬ್ಭಾ ಪಚ್ಚಯದ್ವಯೇ।
ವಿಞ್ಞತ್ತಿಯೇವ ತತಿಯೇ, ಸೇಸೇ ಸಬ್ಬಮ್ಪಿ ಲಬ್ಭತಿ॥

೩೭೮ನ ರೂಹತಚ್ಚಯೇ ದಾನಂ, ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಸಹಧಮ್ಮಿನಂ।
ಸಙ್ಘಸ್ಸೇವ ಚ ತಂ ಹೋತಿ, ಗಿಹೀನಂ ಪನ ರೂಹತಿ॥

೩೭೯ಭಿಕ್ಖು ವಾ ಸಾಮಣೇರೋ ವಾ, ಕಾಲಂ ಕಯಿರಾಥೂಪಸ್ಸಯೇ।
ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೋವ ದಾಯಜ್ಜೋ, ತತ್ಥ ಸೇಸೇಪ್ವಯಂನಯೋ॥

೩೮೦ಪುರಿಮಸ್ಸೇವಿಮಂ ದಿನ್ನಂ, ದೇಹಿ ನೇತ್ವಾಸುಕಸ್ಸತಿ।
ಪಚ್ಛಿಮಸ್ಸೇವ ದಮ್ಮೀತಿ, ದಿನ್ನಂ ಞತ್ವಾ ಇಮಂ ವಿಧಿಂ।
ಗಣ್ಹೇ ವಿಸ್ಸಾಸಗಾಹಂ ವಾಧಿಟ್ಠೇ ಮತಕಚೀವರಂ॥

೩೮೧ಲೋಹಭಣ್ಡೇ ಪಹರಣಿಂ, ದಾರುಭಣ್ಡೇ ಚ ದಾರುಜಂ।
ಪತ್ತಂ ಪಾದುಕಪಲ್ಲಙ್ಕಂ, ಆಸನ್ದಿಂ ಮತ್ತಿಕಾಮಯೇ।
ಠಪೇತ್ವಾ ಕಪ್ಪತಿ ಸಬ್ಬಂ, ಕತಕಂ ಕುಮ್ಭಕಾರಿಕನ್ತಿ॥

೪೨. ದೇಸನಾನಿದ್ದೇಸೋ

ದೇಸನಾತಿ -

೩೮೨ಚಾಗೋ ಯೋ ಭಿಕ್ಖುಭಾವಸ್ಸ, ಸಾ ಪಾರಾಜಿಕದೇಸನಾ।
ಯಥಾವುತ್ತೇನ ವುಟ್ಠಾನಂ, ಗರುಕಾಪತ್ತಿದೇಸನಾ॥

೩೮೩ಉಕ್ಕುಟಿಕಂ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ, ಪಗ್ಗಣ್ಹಿತ್ವಾನ ಅಞ್ಜಲಿಂ।
ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಾದಿಂ ದೇಸೇಯ್ಯ, ಏವಮೇಕಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ॥

೩೮೪. ‘‘ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಏಕಂ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಾಪತ್ತಿಂ ಆಪಜ್ಜಿಂ, ತಂ ತುಮ್ಹಮೂಲೇ ಪಟಿದೇಸೇಮೀ’’ತಿ ವತ್ವಾ ತೇನ ‘‘ಪಸ್ಸಸಿ, ಆವುಸೋ, ತಂ ಆಪತ್ತಿ’’ನ್ತಿ ವುತ್ತೇ ‘‘ಆಮ, ಭನ್ತೇ, ಪಸ್ಸಾಮೀ’’ತಿ ವತ್ವಾ ಪುನ ತೇನ ‘‘ಆಯತಿಂ, ಆವುಸೋ, ಸಂವರೇಯ್ಯಾಸೀ’’ತಿ ವುತ್ತೇ ‘‘ಸಾಧು ಸುಟ್ಠು, ಭನ್ತೇ, ಸಂವರಿಸ್ಸಾಮೀ’’ತಿ ವತ್ತಬ್ಬಂ। ‘‘ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ದ್ವೇ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಾಪತ್ತಿಯೋ ಆಪಜ್ಜಿಂ, ಅಹಂ ಭನ್ತೇ ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಾಪತ್ತಿಯೋ ಆಪಜ್ಜಿಂ, ತಾ ತುಮ್ಹಮೂಲೇ ಪಟಿದೇಸೇಮೀ’’ತಿ ವತ್ತಬ್ಬಂ।

ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯೇಸು ಪನ ‘‘ಇದಂ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಚೀವರಂ ದಸಾಹಾತಿಕ್ಕನ್ತಂ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಂ, ಇಮಾಹಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ನಿಸ್ಸಜ್ಜಾಮೀ’’ತಿ। ‘‘ಇಮಾನಿ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಚೀವರಾನಿ…ಪೇ॰… ಏತಂ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಚೀವರಂ…ಪೇ॰… ಏತಾನಿ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಚೀವರಾನಿ ದಸಾಹಾತಿಕ್ಕನ್ತಾನಿ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಾನಿ, ಏತಾನಾಹಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ನಿಸ್ಸಜ್ಜಾಮೀ’’ತಿ।

೩೮೫ನಿಸ್ಸಜ್ಜಿತ್ವಾನ ದೇಸೇಯ್ಯ, ಆಪತ್ತಿಂ ತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ।
ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಆಪತ್ತಿಂ, ದೇಯ್ಯಂ ನಿಸ್ಸಟ್ಠಚೀವರಂ॥

‘‘ಇಮಂ, ಇಮಾನಿ, ಏತಂ, ಏತಾನಿ ಚೀವರಾನಿ ಆಯಸ್ಮತೋ ದಮ್ಮೀ’’ತಿ।

೩೮೬. (ಕ) ಇದಂ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಚೀವರಂ ರತ್ತಿವಿಪ್ಪವುತ್ಥಂ ಅಞ್ಞತ್ರ ಭಿಕ್ಖುಸಮ್ಮುತಿಯಾ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಂ।

(ಖ) ಇದಂ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಅಕಾಲಚೀವರಂ ಮಾಸಾತಿಕ್ಕನ್ತಂ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಂ।

(ಗ) ಇದಂ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಪುರಾಣಚೀವರಂ ಅಞ್ಞಾತಿಕಾಯ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಧೋವಾಪಿತಂ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಂ।

(ಘ) ಇದಂ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಚೀವರಂ ಅಞ್ಞಾತಿಕಾಯ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಹತ್ಥತೋ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಂ ಅಞ್ಞತ್ರ ಪಾರಿವತ್ತಕಾ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಂ।

(ಙ) ಇದಂ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಚೀವರಂ ಅಞ್ಞಾತಕಂ ಗಹಪತಿಕಂ ಅಞ್ಞತ್ರ ಸಮಯಾ ವಿಞ್ಞಾಪಿತಂ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಂ।

(ಚ) ಇದಂ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಚೀವರಂ ಅಞ್ಞಾತಕಂ ಗಹಪತಿಕಂ ತತುತ್ತರಿ ವಿಞ್ಞಾಪಿತಂ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಂ।

(ಛ) ಇದಂ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಚೀವರಂ ಪುಬ್ಬೇ ಅಪ್ಪವಾರಿತೋ ಅಞ್ಞಾತಕಂ ಗಹಪತಿಕಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ವಿಕಪ್ಪಂ ಆಪನ್ನಂ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಂ।

(ಜ) ಇದಂ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಚೀವರಂ ಪುಬ್ಬೇ ಅಪ್ಪವಾರಿತೋ ಅಞ್ಞಾತಕೇ ಗಹಪತಿಕೇ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ವಿಕಪ್ಪಂ ಆಪನ್ನಂ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಂ।

(ಝ) ಇದಂ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಚೀವರಂ ಅತಿರೇಕತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಚೋದನಾಯ ಅತಿರೇಕಛಕ್ಖತ್ತುಂ ಠಾನೇನ ಅಭಿನಿಪ್ಫಾದಿತಂ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಂ।

(ಞ) ಇದಂ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಕೋಸಿಯಮಿಸ್ಸಕಂ ಸನ್ಥತಂ ಕಾರಾಪಿತಂ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಂ।

(ಟ) ಇದಂ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಸುದ್ಧಕಾಳಕಾನಂ ಏಳಕಲೋಮಾನಂ ಸನ್ಥತಂ ಕಾರಾಪಿತಂ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಂ।

(ಠ) ಇದಂ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಸನ್ಥತಂ ಅನಾದಿಯಿತ್ವಾ ತುಲಂ ಓದಾತಾನಂ ತುಲಂ ಗೋಚರಿಯಾನಂ ಕಾರಾಪಿತಂ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಂ।

(ಡ) ಇದಂ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಸನ್ಥತಂ ಊನಕಛಬ್ಬಸ್ಸಾನಿ ಕಾರಾಪಿತಂ ಅಞ್ಞತ್ರ ಭಿಕ್ಖುಸಮ್ಮುತಿಯಾ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಂ।

(ಢ) ಇದಂ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ನಿಸೀದನಸನ್ಥತಂ ಅನಾದಿಯಿತ್ವಾ ಪುರಾಣಸನ್ಥತಸ್ಸ ಸಾಮನ್ತಾ ಸುಗತವಿದತ್ಥಿಂ ಕಾರಾಪಿತಂ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಂ।

(ಣ) ಇಮಾನಿ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಏಳಕಲೋಮಾನಿ ತಿಯೋಜನಪರಮಂ ಅತಿಕ್ಕಾಮಿತಾನಿ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಾನಿ।

(ತ) ಇಮಾನಿ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಏಳಕಲೋಮಾನಿ ಅಞ್ಞಾತಿಕಾಯ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಧೋವಾಪಿತಾನಿ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಾನಿ।

(ಥ) ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ರೂಪಿಯಂ ಪಟಿಗ್ಗಹೇಸಿಂ, ಇದಂ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಂ, ಇಮಾಹಂ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ನಿಸ್ಸಜ್ಜಾಮಿ।

(ದ) ಅಹಂ , ಭನ್ತೇ, ನಾನಪ್ಪಕಾರಕಂ ರೂಪಿಯಸಂವೋಹಾರಂ ಸಮಾಪಜ್ಜಿಂ, ಇದಂ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಂ, ಇಮಾಹಂ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ನಿಸ್ಸಜ್ಜಾಮೀತಿ।

೩೮೭.ನಿಸ್ಸಜ್ಜಿತ್ವಾನ ಆಪತ್ತಿಂ, ದೇಸೇಯ್ಯಾಥ ಗಿಹಿಂ ವದೇ।

“ಜಾನಾಹಿಮ”ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ, ಸೋ ವದೇಯ್ಯಾಹರಾಮಿ ಕಿಂ॥

೩೮೮ಅವತ್ವಾಮನ್ತಿ ತೇಲಾದಿಂ, ವದೇ ಭಿಕ್ಖೂನ ಕಪ್ಪಿಯಂ।
ಯಂ ಆಹರತಿ ಸೋ ತೇನ, ಪರಿವತ್ತೇತ್ವಾನ ಕಪ್ಪಿಯಂ॥

೩೮೯ಲಬ್ಭಂ ಠಪೇತ್ವಾ ದ್ವೇಪೇತೇ, ಸೇಸೇಹಿ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ।
ತತೋ ಅಞ್ಞೇನ ಲದ್ಧೋಪಿ, ಭಾಗೋ ತೇಸಂ ನ ಕಪ್ಪತಿ॥

೩೯೦ರುಕ್ಖಚ್ಛಾಯಾಪ್ಯನ್ತಮಸೋ, ತನ್ನಿಬ್ಬತ್ತಾ ನ ಕಪ್ಪತಿ।
ನಿಸ್ಸಟ್ಠಂ ಪಟಿಲದ್ಧಮ್ಪಿ, ಆದಿತೋ ಸನ್ಧತತ್ತಯಂ॥

೩೯೧ನೋ ಚೇ ಲಭೇಥ ಏವಂ ಸೋ, ಇಮಂ ಛಡ್ಡೇಹಿ ಸಂಸಿಯೋ।
ಏವಮ್ಪಿ ಭಿಕ್ಖು ಛಡ್ಡೇಯ್ಯ, ನೋ ಚೇ ಲಭೇಥ ಸಮ್ಮತೋ॥

೩೯೨ಏತಾನಿ ದುತಿಯೋ ಪತ್ತೋ, ಸಙ್ಘೇ ಸೇಸಾನಿ ಲಬ್ಭರೇ।
ಸಙ್ಘೇಕಸ್ಮಿಂ ಗಣೇ ವತ್ತುಂ, ಲಬ್ಭಂ ಭಾಸನ್ತರೇನಪಿ॥

೩೯೩. (ಕ) ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ನಾನಪ್ಪಕಾರಕಂ ಕಯವಿಕ್ಕಯಂ ಸಮಾಪಜ್ಜಿಂ, ಇದಂ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಂ।

(ಖ) ಅಯಂ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಪತ್ತೋ ದಸಾಹಾತಿಕ್ಕನ್ತೋ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯೋ।

(ಗ) ಅಯಂ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಪತ್ತೋ ಊನಪಞ್ಚಬನ್ಧನೇನ ಪತ್ತೇನ ಚೇತಾಪಿತೋ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯೋ, ಇಮಾಹಂ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ನಿಸ್ಸಜ್ಜಾಮೀತಿ।

೩೯೪ನಿಸ್ಸಜ್ಜಿತ್ವಾನ ದೇಸೇಯ್ಯ, ಆಪತ್ತಿಂ ಪತ್ತಗಾಹಕಂ।
ಸಮ್ಮನ್ನಿತ್ವಾನ ಸಙ್ಘಸ್ಸ, ಪತ್ತನ್ತಂ ತಸ್ಸ ದಾಪಯೇ॥

೩೯೫. (ಕ) ಇದಂ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಭೇಸಜ್ಜಂ ಸತ್ತಾಹಾತಿಕ್ಕನ್ತಂ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಂ।

(ಖ) ಇದಂ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ವಸ್ಸಿಕಸಾಟಿಕಚೀವರಂ ಅತಿರೇಕಮಾಸೇ ಸೇಸೇ ಗಿಮ್ಹಾನೇ ಪರಿಯಿಟ್ಠಂ, ಅತಿರೇಕಡ್ಢಮಾಸೇ ಸೇಸೇ ಗಿಮ್ಹಾನೇ ಕತ್ವಾ ಪರಿದಹಿತಂ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಂ।

(ಗ) ಇದಂ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಚೀವರಂ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ಸಾಮಂ ದತ್ವಾ ಅಚ್ಛಿನ್ನಂ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಂ।

(ಘ) ಇದಂ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಚೀವರಂ ಸಾಮಂ ಸುತ್ತಂ ವಿಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾ ತನ್ತವಾಯೇಹಿ ವಾಯಾಪಿತಂ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಂ।

(ಙ) ಇದಂ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಚೀವರಂ ಪುಬ್ಬೇ ಅಪ್ಪವಾರಿತೋ ಅಞ್ಞಾತಕಸ್ಸ ಗಹಪತಿಕಸ್ಸ ತನ್ತವಾಯೇ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ವಿಕಪ್ಪಂ ಆಪನ್ನಂ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಂ।

(ಚ) ಇದಂ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಅಚ್ಚೇಕಚೀವರಂ ಚೀವರಕಾಲಸಮಯಂ ಅತಿಕ್ಕಾಮಿತಂ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಂ।

(ಛ) ಇದಂ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಚೀವರಂ ಅತಿರೇಕಛಾರತ್ತಂ ವಿಪ್ಪವುತ್ಥಂ ಅಞ್ಞತ್ರ ಭಿಕ್ಖುಸಮ್ಮುತಿಯಾ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಂ।

(ಜ) ಇದಂ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಜಾನಂ ಸಙ್ಘಿಕಂ ಲಾಭಂ ಪರಿಣತಂ ಅತ್ತನೋ ಪರಿಣಾಮಿತಂ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಂ, ಇಮಾಹಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ನಿಸ್ಸಜ್ಜಾಮೀತಿ।

೩೯೬. ಸೇಸಂ ಸಬ್ಬಂ ಯಥಾಯೋಗಂ, ಆದಿಮ್ಹಿ ವಿಯ ಯೋಜಯೇ।

೩೯೭. (ಕ) ಅಹಂ , ಭನ್ತೇ, ಏಕಂ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಾಪತ್ತಿಂ ಆಪಜ್ಜಿಂ। ದ್ವೇ ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಾಪತ್ತಿಯೋ ಆಪಜ್ಜಿಂ।

(ಖ) ಗಾರಯ್ಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಧಮ್ಮಂ ಆಪಜ್ಜಿಂ ಅಸಪ್ಪಾಯಂ ಪಾಟಿದೇಸನೀಯಂ, ತಂ ಪಟಿದೇಸೇಮೀತಿ। ತೇನ ''ಪಸ್ಸಸಿ, ಆವುಸೋ, ತಂ ಧಮ್ಮ''ನ್ತಿ ವತ್ತಬ್ಬಂ।

(ಗ) ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಏಕಂ ದುಕ್ಕಟಾಪತ್ತಿಂ ಆಪಜ್ಜಿಂ। ದ್ವೇ ಸಮ್ಬಹುಲಾ ದುಕ್ಕಟಾಪತ್ತಿಯೋ ಆಪಜ್ಜಿಂ।

(ಘ) ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಏಕಂ ದುಬ್ಭಾಸಿತಾಪತ್ತಿಂ ಆಪಜ್ಜಿಂ। ದ್ವೇ ಸಮ್ಬಹುಲಾ ದುಬ್ಭಾಸಿತಾಪತ್ತಿಯೋ ಆಪಜ್ಜಿಂ। ತಾ ತುಮ್ಹಮೂಲೇ ಪಟಿದೇಸೇಮೀತಿ।

(ಙ) ''ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ದ್ವೇ ನಾನಾವತ್ಥುಕಾ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಾಪತ್ತಿಯೋ ಆಪಜ್ಜಿಂ। ಸಮ್ಬಹುಲಾ ನಾನಾವತ್ಥುಕಾ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಾಪತ್ತಿಯೋ ಆಪಜ್ಜಿಂ, ತಾ ತುಮ್ಹಮೂಲೇ ಪಟಿದೇಸೇಮೀ''ತಿ ವತ್ವಾ ತೇನ ''ಪಸ್ಸಸಿ, ಆವುಸೋ, ತಾ ಆಪತ್ತಿಯೋ''ತಿ ವುತ್ತೇ ''ಆಮ, ಭನ್ತೇ, ಪಸ್ಸಾಮೀ''ತಿ ವತ್ವಾ ಪುನ ತೇನ ''ಆಯತಿಂ, ಆವುಸೋ, ಸಂವರೇಯ್ಯಾಸೀ''ತಿ ವುತ್ತೇ ''ಸಾಧು ಸುಟ್ಠು, ಭನ್ತೇ, ಸಂವರಿಸ್ಸಾಮೀ''ತಿ ವತ್ತಬ್ಬಂ।

೩೯೮ಅದೇಸನಾಗಾಮಿನಿಯಂ, ಅನಾಪತ್ತಿಞ್ಚ ದೇಸಿತಂ।
ನಾನಾ ಸಂವಾಸನಿಸ್ಸೀಮಟ್ಠಿತಾನಂ ಚತುಪಞ್ಚಹಿ।
ಮನಸಾ ಪಕತತ್ತಾನಂ, ನಾನೇಕಾತಿ ನ ದೇಸಯೇತಿ॥

೪೩. ಛನ್ದದಾನನಿದ್ದೇಸೋ

ಛನ್ದದಾನಾದೀತಿ -

೩೯೯ಭೇರಿಂ ಘಣ್ಟಿಂ ಪತಾಳೇತ್ವಾ, ಕಮ್ಮಪ್ಪತ್ತೇ ಸಮಾಗತೇ।
ಸಙ್ಘೇ ಹರೇಯ್ಯ ಛನ್ದಂ ವಾ, ಪಾರಿಸುದ್ಧಿಂ ಪವಾರಣಂ॥

೪೦೦ಏಕಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಉಪಗ್ಗಮ್ಮ, ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಉಕ್ಕುಟಿಕಂ।
ಅಞ್ಜಲಿಂ ಪಗ್ಗಣ್ಹಿತ್ವಾನ, ದದೇ ಛನ್ದಂ ವಿಚಕ್ಖಣೋ॥

೪೦೧. (ಕ) ''ಛನ್ದಂ ದಮ್ಮಿ, ಛನ್ದಂ ಮೇ ಹರ, ಛನ್ದಂ ಮೇ ಆರೋಚೇಹೀ''ತಿ ವತ್ತಬ್ಬಂ।

(ಖ) ಪಾರಿಸುದ್ಧಿಂ ದೇನ್ತೇನ ''ಪಾರಿಸುದ್ಧಿಂ ದಮ್ಮಿ, ಪಾರಿಸುದ್ಧಿಂ ಮೇ ಹರ, ಪಾರಿಸುದ್ಧಿಂ ಮೇ ಆರೋಚೇಹೀ''ತಿ ವತ್ತಬ್ಬಂ।

೪೦೨ಪಾರಿಸುದ್ಧಿಪ್ಪದಾನೇನ, ಸಮ್ಪಾದೇತಿ ಉಪೋಸಥಂ।

ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಅತ್ತನೋ ಚಾಪಿ, ಸೇಸಕಮ್ಮಂ ವಿಬಾಧತಿ॥

೪೦೩ಛನ್ದದಾನೇನ ಸಙ್ಘಸ್ಸ, ದ್ವಯಂ ಸಾಧೇತಿ ನತ್ತನೋ।
ತಸ್ಮಾ ಛನ್ದಂ ದದನ್ತೇನ, ದಾತಬ್ಬಾ ಪಾರಿಸುದ್ಧಿಪಿ॥

೪೦೪ಹರೇಯ್ಯೇಕೋ ಬಹೂನಮ್ಪಿ, ಪರಮ್ಪರಾ ನ ಹಾರಯೇ।
ಪರಮ್ಪರಾಹಟಾ ಛನ್ದ-ಪಾರಿಸುದ್ಧಿ ನ ಗಚ್ಛತಿ॥

೪೦೫. ಸಬ್ಬೂಪಚಾರಂ ಕತ್ವಾನ, ಏವಂ ದೇಯ್ಯಾ ಪವಾರಣಾ। “ಪವಾರಣಂ ದಮ್ಮಿ, ಪವಾರಣಂ ಮೇ ಹರ, ಪವಾರಣಂ ಮೇ ಆರೋಚೇಹಿ, ಮಮತ್ಥಾಯ ಪವಾರೇಹೀ”ತಿ।

೪೦೬. ಆರೋಚೇತ್ವಾಥ ಸೋ ಸಙ್ಘಂ, ಪವಾರೇಯ್ಯೇವಮಾಗತೋ। “ಇತ್ಥನ್ನಾಮೋ, ಭನ್ತೇ, ಸಙ್ಘಂ ಪವಾರೇತಿ ದಿಟ್ಠೇನ ವಾ ಸುತೇನ ವಾ ಪರಿಸಙ್ಕಾಯ ವಾ, ವದತು ತಂ ಸಙ್ಘೋ ಅನುಕಮ್ಪಂ ಉಪಾದಾಯ, ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಪಟಿಕರಿಸ್ಸತೀ”ತಿ।

೪೦೭ಗಹೇತ್ವಾ ಪಾರಿಸುದ್ಧಿಂ ವಾ, ಛನ್ದಂ ವಾಪಿ ಪವಾರಣಂ।
ಹಾರಕೋ ಸಙ್ಘಮಪ್ಪತ್ವಾ, ವಿಬ್ಭಮೇಯ್ಯ ಮರೇಯ್ಯ ವಾ॥

೪೦೮ಸಾಮಣೇರಾದಿಭಾವಂ ವಾ,
ಪಟಿಜಾನೇಯ್ಯ ನಾಹಟಾ।
ಪತ್ವಾ ಸಙ್ಘಂ ತಥಾ ಹೇಯ್ಯ,
ಆಹಟಾ ಹೋತಿ ಹಾರಕೋ॥

೪೦೯ಸಙ್ಘಪ್ಪತ್ತೋ ಪಮತ್ತೋ ವಾ, ಸುತ್ತೋ ನಾರೋಚಯೇಯ್ಯ ವಾ।
ಅನಾಪತ್ತಿವ ಸಞ್ಚಿಚ್ಚ, ನಾರೋಚೇನ್ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ॥

೪೪. ಉಪೋಸಥನಿದ್ದೇಸೋ

ಉಪೋಸಥೋತಿ -

೪೧೦ದುವೇ ಉಪೋಸಥಾ ಚಾತು-ದ್ದಸೋ ಪನ್ನರಸೋ ಇತಿ।
ಸುತ್ತುದ್ದೇಸಮಧಿಟ್ಠಾನ-ಪಾರಿಸುದ್ಧಿವಸಾ ತಯೋ॥

೪೧೧ಸುತ್ತುದ್ದೇಸೋವ ಸಙ್ಘಸ್ಸ, ಅಧಿಟ್ಠಾನಉಪೋಸಥೋ।
ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸೇವ ಸೇಸಾನಂ, ಪಾರಿಸುದ್ಧಿಉಪೋಸಥೋ॥

೪೧೨ಪುಬ್ಬಕಿಚ್ಚೇ ಚ ಕರಣೇ, ಪತ್ತಕಲ್ಲೇ ಸಮಾನಿತೇ।
ಸುತ್ತಂ ಉದ್ದಿಸತಿ ಸಙ್ಘೋ, ಪಞ್ಚಧಾ ಸೋ ವಿಭಾವಿತೋ॥

೪೧೩ವಿನಾನ್ತರಾಯಂ ಸಙ್ಖೇಪೇ-ನುದ್ದೇಸೋ ವಿನಿವಾರಿತೋ।
“ಥೇರೋವ ಇಸ್ಸರೋ ದ್ವೀಸು, ಉದ್ದೇಸೇಸ್ವೇತ್ಥ ತೀಸು ವಾ।

ವಿಸದೇಸೂ"ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ, ಅವತ್ತನ್ತೇಪಿ ವಟ್ಟತಿ॥

೪೧೪ಆಗಚ್ಛೇಯ್ಯುಂ ಯದಿ ಸಮಾ, ಉದ್ದಿಸನ್ತೇ ವ ಥೋಕಿಕಾ।
ಉದ್ದಿಟ್ಠಂ ಯಂ ಸುಉದ್ದಿಟ್ಠಂ, ಸೋತಬ್ಬಮವಸೇಸಕಂ॥

೪೧೫ಉದ್ದಿಟ್ಠಮತ್ತೇ ಸಕಲಾ-ಯೇಕಚ್ಚಾಯುಟ್ಠಿತಾಯ ವಾ।
ಪಾರಿಸುದ್ಧಿಂ ಕರೇಯ್ಯೇಸಂ, ಸನ್ತಿಕೇ ಬಹುಕಾಥ ಚೇ।
ಕತ್ವಾ ಸಬ್ಬವಿಕಪ್ಪೇಸು, ಪುಬ್ಬಕಿಚ್ಚಂ ಪುನುದ್ದಿಸೇ॥

೪೧೬ಪನ್ನರಸೋವಾಸಿಕಾನಂ, ಇತರಾನಂ ಸಚೇತರೋ।
ಸಮಾನೇತರೇನುವತ್ತನ್ತು, ಪುರಿಮಾನಂ ಸಚೇಧಿಕಾ।
ಪುರಿಮಾ ಅನುವತ್ತನ್ತು, ತೇಸಂ ಸೇಸೇಪ್ಯಯಂ ನಯೋ॥

೪೧೭ಪಾಟಿಪದೋವಾಸಿಕಾನಂ, ಇತರಾನಂ ಉಪೋಸಥೋ।
ಸಮಥೋಕಾನಂ ಸಾಮಗ್ಗಿಂ, ಮೂಲಟ್ಠಾ ದೇನ್ತು ಕಾಮತೋ॥

೪೧೮ಬಹಿ ಗನ್ತ್ವಾನ ಕಾತಬ್ಬೋ, ನೋ ಚೇ ದೇನ್ತಿ ಉಪೋಸಥೋ।
ದೇಯ್ಯಾನಿಚ್ಛಾಯ ಸಾಮಗ್ಗೀ, ಬಹೂಸು ಬಹಿ ವಾ ವಜೇ॥

೪೧೯ಪಾಟಿಪದೇಗನ್ತುಕಾನಂ , ಏವಮೇವ ಅಯಂ ನಯೋ।
ಸಾವೇಯ್ಯ ಸುತ್ತಂ ಸಞ್ಚಿಚ್ಚ, ಅಸ್ಸಾವೇನ್ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟಂ॥

೪೨೦ಸಮ್ಮಜ್ಜಿತುಂ ಪದೀಪೇತುಂ, ಪಞ್ಞಾಪೇತುಂ ದಕಾಸನಂ।
ನ ಕರೇಯ್ಯ ತಥಾ ಕಲ್ಲೋ, ಮಹಾಥೇರೇನ ಪೇಸಿತೋ॥

೪೨೧. ಸಮ್ಮಜ್ಜಿತ್ವಾ ಪದೀಪೇತ್ವಾ, ಪಟ್ಠಪೇತ್ವಾ ದಕಾಸನಂ। ಗಣಞತ್ತಿಂ ಠಪೇತ್ವೇವಂ, ಕತ್ತಬ್ಬೋ ತೀಹುಪೋಸಥೋ। "ಸುಣನ್ತು ಮೇ ಆಯಸ್ಮನ್ತಾ, ಅಜ್ಜುಪೋಸಥೋ ಪನ್ನರಸೋ, ಯದಾಯಸ್ಮನ್ತಾನಂ ಪತ್ತಕಲ್ಲಂ, ಮಯಂ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಪಾರಿಸುದ್ಧಿಉಪೋಸಥಂ ಕರೇಯ್ಯಾಮಾ"ತಿ।

೪೨೨. ಏಕಂಸಂ ಚೀವರಂ ಕತ್ವಾ, ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಉಕ್ಕುಟಿಕಂ,। ಥೇರೇನ ಅಞ್ಜಲಿಂ ತೇವಂ, ಪಗ್ಗಯ್ಹ ಸಮುದೀರಿಯಾ। "ಪರಿಸುದ್ಧೋ ಅಹಂ ಆವುಸೋ, ಪರಿಸುದ್ಧೋತಿ ಮಂ ಧಾರೇಥಾ"ತಿ, ವದೇ ಯಾವತತಿಯಕಂ।

೪೨೩. ಸಮತ್ತಪುಬ್ಬಾರಮ್ಭೇನ, ತೇ ನವೇನೇವಮೀರಿಯಾ। "ಪರಿಸುದ್ಧೋ ಅಹಂ ಭನ್ತೇ, ಪರಿಸುದ್ಧೋತಿ ಮಂ ಧಾರೇಥಾ"ತಿ, ವದೇ ಯಾವತತಿಯಕಂ।

೪೨೪. ದ್ವೀಸು ಥೇರೇನ ಕತ್ತಬ್ಬಂ, ಕತ್ವೇವಮೀರಿಯೋ ನವೋ। "ಪರಿಸುದ್ಧೋ ಅಹಂ ಆವುಸೋ, ಪರಿಸುದ್ಧೋತಿ ಮಂ ಧಾರೇಹೀ"ತಿ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ವತ್ತಬ್ಬೋ।

೪೨೫ನವೇನ ಥೇರೋ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ, ಏವಮಸ್ಸ ಉದೀರಿಯೋ।
"ಪರಿಸುದ್ಧೋ ಅಹಂ ಭನ್ತೇ, ಪರಿಸುದ್ಧೋತಿ ಮಂ ಧಾರೇಥಾ"ತಿ॥

೪೧೬. ಪುಬ್ಬಕಿಚ್ಚಂ ಸಮಾಪೇತ್ವಾ, ಅಧಿಟ್ಠೇಯ್ಯೇವಮೇಕಕೋ। “ಅಜ್ಜ ಮೇ ಉಪೋಸಥೋ ಪನ್ನರಸೋತಿ ವಾ ಚಾತುದ್ದಸೋತಿ ವಾ ಅಧಿಟ್ಠಾಮೀ”ತಿ ವತ್ತಬ್ಬಂ, ನೋ ಚೇಧಿಟ್ಠೇಯ್ಯ ದುಕ್ಕಟಂ।

೪೧೭ಯತ್ಥ ವಸನ್ತಿ ಚತ್ತಾರೋ, ತಯೋ ವಾ ಯದಿ ವಾ ದುವೇ।
ಪಾರಿಸುದ್ಧಿಂ ಹರಿತ್ವಾನ, ಏಕೇಕಸ್ಸಿತರೀತರೇ।
ತಂ ತಂ ಉಪೋಸಥಂ ಕಯಿರುಂ, ಸಿಯಾ ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಂ॥

೪೧೮ವಗ್ಗೇ ಸಮಗ್ಗೇ ವಗ್ಗೋತಿ, ಸಞ್ಞಿನೋ ವಿಮತಿಸ್ಸ ವಾ।
ದುಕ್ಕಟಂ ಕರೋತೋ ಭೇದಾ-ಧಿಪ್ಪಾಯೇನ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಂ।
ವಗ್ಗೇ ಸಮಗ್ಗೇನಾಪತ್ತಿ, ಸಮಗ್ಗೋ ಇತಿ ಸಞ್ಞಿನೋ॥

೪೧೯ಉಕ್ಖಿತ್ತಸ್ಸ ಗಹಟ್ಠಸ್ಸ, ಸೇಸಾನಂ ಸಹಧಮ್ಮಿನಂ।
ಪಾರಾಜಿಕಸ್ಸಾಭಬ್ಬಸ್ಸ, ಸಿಕ್ಖಾನಿಕ್ಖಿತ್ತಕಸ್ಸ ಚ॥

೪೨೦ನಿಸಿನ್ನಪರಿಸಾಯಞ್ಚ, ಸಭಾಗಾಪತ್ತಿಕೋ ತಥಾ।
ಛನ್ದೇನ ಪರಿವುತ್ಥೇನ, ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಂ ನ ಉದ್ದಿಸೇ॥

೪೨೧ಅದೇಸಯಿತ್ವಾನಾಪನ್ನಂ, ನಾವಿಕತ್ವಾನ ವೇಮತಿಂ।
ನುಪೋಸಥೇಪಿ ವಾ ಕಾತುಂ, ಪೋಸಥೋ ನ ಚ ಕಪ್ಪತಿ॥

೪೨೨ಅಟ್ಠಿತೋಪೋಸಥಾವಾಸಾ, ನ ವಜೇ ತದಹೂ ವಿನಾ।
ಅನ್ತರಾಯಂ ವ ಸಙ್ಘಂ ವಾ-ಧಿಟ್ಠಾತುಂ ಸೀಮಮೇವ ವಾತಿ॥

೪೫. ಪವಾರಣಾನಿದ್ದೇಸೋ

ಪವಾರಣಾತಿ -

೪೨೩ದ್ವಿನ್ನಂ ತಿಣ್ಣಂ ಚತುನ್ನಞ್ಚ, ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಪ್ಪವಾರಣಾ।
ಏಕಸ್ಸ ಚ ಅಧಿಟ್ಠಾನಂ, ಸೇಸಾ ಸಙ್ಘಪ್ಪವಾರಣಾ॥

೪೨೪ಪುಬ್ಬಕಿಚ್ಚೇ ಚ ಕರಣೇ, ಪತ್ತಕಲ್ಲೇ ಸಮಾನಿತೇ।
ಠಪೇತ್ವಾ ಞತ್ತಿಂ ಸಙ್ಘೇನ, ಕತ್ತಬ್ಬೇವಂ ಪವಾರಣಾ॥

“ಸುಣಾತು ಮೇ ಭನ್ತೇ ಸಙ್ಘೋ, ಅಜ್ಜ ಪವಾರಣಾ ಪನ್ನರಸೀ, ಯದಿ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಪತ್ತಕಲ್ಲಂ, ಸಙ್ಘೋ ಪವಾರೇಯ್ಯಾ”ತಿ।

೪೨೫ಏಕಂಸಂ ಚೀವರಂ ಕತ್ವಾ, ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಉಕ್ಕುಟಿಕಂ।
ಥೇರೇನ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಸಙ್ಘೋ, ಪಗ್ಗಯ್ಹ ಸಮುದೀರಿಯೋ॥

೪೨೬. “ಸಙ್ಘಂ, ಆವುಸೋ, ಪವಾರೇಮಿ ದಿಟ್ಠೇನ ವಾ ಸುತೇನ ವಾ ಪರಿಸಙ್ಕಾಯ ವಾ, ವದನ್ತು ಮಂ ಆಯಸ್ಮನ್ತೋ ಅನುಕಮ್ಪಂ ಉಪಾದಾಯ, ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಪಟಿಕರಿಸ್ಸಾಮಿ। ದುತಿಯಮ್ಪಿ…ಪೇ॰… ತತಿಯಮ್ಪಿ, ಆವುಸೋ, ಸಙ್ಘಂ ಪವಾರೇಮಿ ದಿಟ್ಠೇನ

ವಾ ಸುತೇನ ವಾ ಪರಿಸಙ್ಕಾಯ ವಾ, ವದನ್ತು ಮಂ ಆಯಸ್ಮನ್ತೋ ಅನುಕಮ್ಪಂ ಉಪಾದಾಯ, ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಪಟಿಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ।

೪೩೭ಪವಾರೇನ್ತೇಸು ಥೇರೇಸು, ನಿಸಜ್ಜುಕ್ಕುಟಿಕಂ ನವೋ।
ಪವಾರೇತಿ ಸಯಂ ಯಾವ, ಉಕ್ಕುಟಿಕೋವ ಅಚ್ಛತು॥

೪೩೮. ಪುಬ್ಬಾರಮ್ಭಂ ಸಮಾಪೇತ್ವಾ, ನವೋ ಸಙ್ಘಮುದೀರಯೇ।

೪೩೯. "ಸಙ್ಘಂ, ಭನ್ತೇ, ಪವಾರೇಮಿ ದಿಟ್ಠೇನ ವಾ ಸುತೇನ ವಾ ಪರಿಸಙ್ಕಾಯ ವಾ, ವದನ್ತು ಮಂ ಆಯಸ್ಮನ್ತೋ ಅನುಕಮ್ಪಂ ಉಪಾದಾಯ, ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಪಟಿಕರಿಸ್ಸಾಮಿ। ದುತಿಯಮ್ಪಿ…ಪೇ॰… ತತಿಯಮ್ಪಿ, ಭನ್ತೇ, ಸಙ್ಘಂ ಪವಾರೇಮಿ ದಿಟ್ಠೇನ ವಾ ಸುತೇನ ವಾ ಪರಿಸಙ್ಕಾಯ ವಾ, ವದನ್ತು ಮಂ ಆಯಸ್ಮನ್ತೋ ಅನುಕಮ್ಪಂ ಉಪಾದಾಯ, ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಪಟಿಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ।

೪೪೦ದಾನೇನ ಧಮ್ಮಸಾಕಚ್ಛಾ, ಕಲಹೇಹಿ ಚ ರತ್ತಿಯಾ।
ತೇವಾಚಿಕಾಯ ಓಕಾಸೇ-ಸತಿ ಖೇಪಿತಭಾವತೋ।
ಅನ್ತರಾಯೇ ದಸವಿಧೇ, ಞತ್ತಿಂ ವತ್ವಾನುರೂಪತೋ॥

೪೪೧. "ಸುಣಾತು ಮೇ ಭನ್ತೇ ಸಙ್ಘೋ, ಮನುಸ್ಸೇಹಿ ದಾನಂ ದೇನ್ತೇಹಿ, ದ್ವೀಹಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಧಮ್ಮಂ ಸಾಕಚ್ಛನ್ತೇಹಿ, ಕಲಹಂ ಕರೋನ್ತೇಹಿ ಯೇಭುಯ್ಯೇನ ರತ್ತಿ ಖೇಪಿತಾ। ಸಚೇ ಸಙ್ಘೋ ತೇವಾಚಿಕಂ ಪವಾರೇಸ್ಸತಿ, ಅಪ್ಪವಾರಿತೋವ ಸಙ್ಘೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಅಥಾಯಂ ರತ್ತಿ ವಿಭಾಯಿಸ್ಸತಿ। ಅಯಂ ರಾಜನ್ತರಾಯೋ, ಅಯಂ ಚೋರನ್ತರಾಯೋ, ಅಯಂ ಅಗ್ಯನ್ತರಾಯೋ, ಅಯಂ ಉದಕನ್ತರಾಯೋ, ಅಯಂ ಮನುಸ್ಸನ್ತರಾಯೋ, ಅಯಂ ಅಮನುಸ್ಸನ್ತರಾಯೋ, ಅಯಂ ವಾಳನ್ತರಾಯೋ, ಅಯಂ ಸರೀಸಪನ್ತರಾಯೋ, ಅಯಂ ಜೀವಿತನ್ತರಾಯೋ, ಅಯಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯನ್ತರಾಯೋ। ಸಚೇ ಸಙ್ಘೋ ತೇವಾಚಿಕಂ ಪವಾರೇಸ್ಸತಿ, ಅಪ್ಪವಾರಿತೋವ ಸಙ್ಘೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಅಥಾಯಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯನ್ತರಾಯೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ। ಯದಿ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಪತ್ತಕಲ್ಲಂ, ಸಙ್ಘೋ ದ್ವೇವಾಚಿಕಂ, ಏಕವಾಚಿಕಂ, ಸಮಾನವಸ್ಸಿಕಂ ಪವಾರೇಯ್ಯಾ"ತಿ।

೪೪೨ಪವಾರೇಯ್ಯಾನುರೂಪೇನ , ಯಥಾಠಪಿತಞತ್ತಿಯಾ।
ಆಗಚ್ಛೇಯ್ಯುಂ ಯದಿ ಸಮಾ, ಆದಿಕಾ ಚೇತ್ಥ ಆಹರೇ॥

೪೪೩. ಏವಂ ತಿಚತುವಗ್ಗೋ ಚ, ಞತ್ತಿಂ ವತ್ವಾ ಪವಾರಯೇ। "ಸುಣನ್ತು ಮೇ ಆಯಸ್ಮನ್ತಾ, ಅಜ್ಜ ಪವಾರಣಾ ಪನ್ನರಸೀ, ಯದಾಯಸ್ಮನ್ತಾನಂ ಪತ್ತಕಲ್ಲಂ, ಮಯಂ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಪವಾರೇಯ್ಯಾಮಾ"ತಿ।

೪೪೪ಏಕಂಸಂ ಚೀವರಂ ಕತ್ವಾ, ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಉಕ್ಕುಟಿಕಂ।
ಥೇರೇನ ಅಞ್ಜಲಿಂ ತೇವಂ, ಪಗ್ಗಯ್ಹ ಸಮುದೀರಿಯಾ॥

೪೪೫. "ಅಹಂ, ಆವುಸೋ, ಆಯಸ್ಮನ್ತೇ ಪವಾರೇಮಿ ದಿಟ್ಠೇನ ವಾ ಸುತೇನ ವಾ ಪರಿಸಙ್ಕಾಯ ವಾ, ವದನ್ತು ಮಂ ಆಯಸ್ಮನ್ತಾ ಅನುಕಮ್ಪಂ ಉಪಾದಾಯ, ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಪಟಿಕರಿಸ್ಸಾಮಿ। ದುತಿಯಮ್ಪಿ…ಪೇ॰… ತತಿಯಮ್ಪಿ ಅಹಂ, ಆವುಸೋ, ಆಯಸ್ಮನ್ತೇ ಪವಾರೇಮಿ ದಿಟ್ಠೇನ ವಾ ಸುತೇನ ವಾ ಪರಿಸಙ್ಕಾಯ ವಾ, ವದನ್ತು ಮಂ ಆಯಸ್ಮನ್ತಾ ಅನುಕಮ್ಪಂ ಉಪಾದಾಯ, ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಪಟಿಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ।

ನವೇನಾಪಿ "ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಆಯಸ್ಮನ್ತೇ ಪವಾರೇಮಿ ದಿಟ್ಠೇನ ವಾ ಸುತೇನ ವಾ ಪರಿಸಙ್ಕಾಯ ವಾ, ವದನ್ತು ಮಂ ಆಯಸ್ಮನ್ತಾ ಅನುಕಮ್ಪಂ ಉಪಾದಾಯ, ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಪಟಿಕರಿಸ್ಸಾಮಿ। ದುತಿಯಮ್ಪಿ…ಪೇ॰… ತತಿಯಮ್ಪಿ ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಆಯಸ್ಮನ್ತೇ

ಪವಾರೇಮಿ ದಿಟ್ಠೇನ ವಾ ಸುತೇನ ವಾ ಪರಿಸಙ್ಕಾಯ ವಾ, ವದನ್ತು ಮಂ ಆಯಸ್ಮನ್ತಾ ಅನುಕಮ್ಪಂ ಉಪಾದಾಯ, ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಪಟಿಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ।

೪೪೬. ದ್ವೀಸು ಥೇರೇನ ಕತ್ತಬ್ಬಂ, ನವೋ ಕತ್ವೇವಮೀರಿಯೋ।

೪೪೭. "ಅಹಂ, ಆವುಸೋ, ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಪವಾರೇಮಿ ದಿಟ್ಠೇನ ವಾ ಸುತೇನ ವಾ ಪರಿಸಙ್ಕಾಯ ವಾ, ವದತು ಮಂ ಆಯಸ್ಮಾ ಅನುಕಮ್ಪಂ ಉಪಾದಾಯ, ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಪಟಿಕರಿಸ್ಸಾಮಿ। ದುತಿಯಮ್ಪಿ…ಪೇ॰… ತತಿಯಮ್ಪಿ ಅಹಂ, ಆವುಸೋ, ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಪವಾರೇಮಿ ದಿಟ್ಠೇನ ವಾ ಸುತೇನ ವಾ ಪರಿಸಙ್ಕಾಯ ವಾ, ವದತು ಮಂ ಆಯಸ್ಮಾ ಅನುಕಮ್ಪಂ ಉಪಾದಾಯ, ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಪಟಿಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ।

ನವೇನಾಪಿ "ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಪವಾರೇಮಿ ದಿಟ್ಠೇನ ವಾ ಸುತೇನ ವಾ ಪರಿಸಙ್ಕಾಯ ವಾ, ವದತು ಮಂ ಆಯಸ್ಮಾ ಅನುಕಮ್ಪಂ ಉಪಾದಾಯ, ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಪಟಿಕರಿಸ್ಸಾಮಿ। ದುತಿಯಮ್ಪಿ…ಪೇ॰… ತತಿಯಮ್ಪಿ ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಪವಾರೇಮಿ ದಿಟ್ಠೇನ ವಾ ಸುತೇನ ವಾ ಪರಿಸಙ್ಕಾಯ ವಾ, ವದತು ಮಂ ಆಯಸ್ಮಾ ಅನುಕಮ್ಪಂ ಉಪಾದಾಯ, ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಪಟಿಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ।

೪೪೮. ಪುಬ್ಬಕಿಚ್ಚಂ ಸಮಾಪೇತ್ವಾ, ಅಧಿಟ್ಠೇಯ್ಯೇವಮೇಕಕೋ। "ಅಜ್ಜ ಮೇ ಪವಾರಣಾ ಚಾತುದ್ದಸೀತಿ ವಾ ಪನ್ನರಸೀತಿ ವಾ ಅಧಿಟ್ಠಾಮೀ"ತಿ ವತ್ತಬ್ಬಂ।

೪೪೯ಯಸ್ಮಿಂ ವಸನ್ತಿ ವಾ ಪಞ್ಚ, ಚತ್ತಾರೋ ವಾ ತಯೋ ದುವೇ।
ಪವಾರಣಂ ಹರಿತ್ವಾನ, ಏಕೇಕಸ್ಸಿತರೀತರೇ॥

೪೫೦ತಂ ತಂ ಪವಾರಣಂ ಕಯಿರುಂ,
ಸಿಯಾ ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಂ।
ಸೇಸಾ ಉಪೋಸಥೇ ವುತ್ತಾ,
ಗಾಥಾಯೋ ಚೇತ್ಥ ಆಹರೇ॥

೪೫೧ಪವಾರಿತೇವ ಸಙ್ಘಮ್ಹಿ, ಪಾರಿಸುದ್ಧಿಉಪೋಸಥಂ।
ಕರೇಯ್ಯ ಛಿನ್ನವಸ್ಸೋ ವಾ, ಅವುತ್ಥೋ ವಾನುಪಗತೋ॥

೪೫೨ಚಾತುಮಾಸಿನಿಯಾ ಚಾಪಿ, ಕತೇ ಸಙ್ಘೇನುಪೋಸಥೇ।
ವುತ್ಥವಸ್ಸಾ ಪವಾರೇಯ್ಯುಂ, ಸಚೇ ಅಪ್ಪತರಾ ಸಿಯುನ್ತಿ॥

೪೬. ಸಂವರನಿದ್ದೇಸೋ

ಸಂವರೋತಿ –

೪೫೩ಚಕ್ಖುಸೋತಾದಿಭೇದೇಹಿ, ರೂಪಸದ್ದಾದಿಗೋಚರೇ।
ಅಭಿಜ್ಝಾದೋಮನಸ್ಸಾದಿ-ಪ್ಪವತ್ತಿಂ ವಿನಿವಾರಯೇ॥

೪೫೪ನಿಗ್ಗಣ್ಹೇಯ್ಯ ಸಕಂ ಚಿತ್ತಂ, ಕಿಟ್ಠಾದಿಂ ವಿಯ ದುಪ್ಪಸುಂ।
ಸತಿಮಾ ಸಮ್ಪಜಾನೋ ಚ, ಚರೇ ಸಬ್ಬಿರಿಯಾಪಥೇತಿ॥

೪೭. ಸುದ್ಧಿನಿದ್ದೇಸೋ

ಸುದ್ಧೀತಿ -

೪೫೫ದೇಸನಾ ಸಂವರೋ ಏಟ್ಠಿಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಣ ಭೇದತೋ।
ಸುದ್ಧೀ ಚತುಬ್ಬಿಧಾ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಸಂವರಸಮ್ಮತಂ।
ದೇಸನಾಯ ವಿಸುದ್ಧತ್ತಾ, **ದೇಸನಾಸುದ್ಧಿ** ವುಚ್ಚತಿ॥

೪೫೬‘‘ನ ಪುನೇವಂ ಕರಿಸ್ಸ’’ನ್ತಿ, ಚಿತ್ತಾಧಿಟ್ಠಾನಸಂವರಾ।
ವುತ್ತೋ **ಸಂವರಸುದ್ಧೀ**ತಿ, ಸುಜ್ಝತಿನ್ದ್ರಿಯಸಂವರೋ॥

೪೫೭ಪಹಾಯಾನೇಸನಂ ಧಮ್ಮೇನುಪ್ಪಾದೇನ್ತಸ್ಸ ಏಟ್ಠಿಯಾ।
ಸುದ್ಧತ್ತಾ **ಏಟ್ಠಿಸುದ್ಧೀ**ತಿ, ವುತ್ತಮಾಜೀವನಿಸ್ಸಿತಂ॥

೪೫೮ಯೋನಿಸೋ ಪಟಿಸಙ್ಖಾಯ, ಚೀವರಂ ಪಟಿಸೇವತಿ।
ಏವಮಾದಿಯಥಾವುತ್ತ-ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಣಸುಜ್ಝನಾ।
ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಣಸುದ್ಧೀತಿ, ವುತ್ತಂ ಪಚ್ಚಯನಿಸ್ಸಿತನ್ತಿ॥

೪೮. ಸನ್ತೋಸನಿದ್ದೇಸೋ

ಸನ್ತೋಸೋತಿ -

೪೫೯ಅಪ್ಪೇನ ಅನವಜ್ಜೇನ, ಸನ್ತುಟ್ಠೋ ಸುಲಭೇನ ಚ।
ಮತ್ತಞ್ಞೂ ಸುಭರೋ ಹುತ್ವಾ, ಚರೇ ಸದ್ಧಮ್ಮಗಾರವೋ॥

೪೬೦ಅತೀತಂ ನಾನುಸೋಚನ್ತೋ, ನಪ್ಪಜಪ್ಪಮನಾಗತಂ।
ಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನೇನ ಯಾಪೇನ್ತೋ, **ಸನ್ತುಟ್ಠೋ**ತಿ ಪವುಚ್ಚತೀತಿ॥

೪೯. ಚತುರಾರಕ್ಖನಿದ್ದೇಸೋ

ಚತುರಕ್ಖಾತಿ -

೪೬೧ಬುದ್ಧಾನುಸ್ಸತಿ ಮೇತ್ತಾ ಚ, ಅಸುಭಂ ಮರಣಸ್ಸತಿ।
ಆರಕತ್ತಾದಿನಾರಹಂ, ಸಮ್ಮಾ ಸಾಮಞ್ಚ ಬುದ್ಧತೋ॥

೪೬೨ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಇತಿ ವಾನುಸ್ಸತಿ ಯಾ ಪುನಪ್ಪುನಂ।
ನವಭೇದೇ ಭಗವತೋ, **ಬುದ್ಧಾನುಸ್ಸತಿ** ಸಾ ಗುಣೇ॥

೪೬೩ಸೀಮಟ್ಠಸಙ್ಘೇ ಸೀಮಟ್ಠದೇವತಾಸು ಚ ಇಸ್ಸರೇ।
ಜನೇ ಗೋಚರಗಾಮಮ್ಹಿ, ತತ್ಥುಪಾದಾಯ ಮಾನುಸೇ॥

೪೬೪ಸಬ್ಬಸತ್ತೇಸು ಸುಖಿತಾ, ಹೋನ್ತಾವೇರಾತಿಆದಿನಾ।
ಪರಿಚ್ಛಿಜ್ಜ ಪರಿಚ್ಛಿಜ್ಜ, ಭಾವನಾ **ಮೇತ್ತಭಾವನಾ**॥

೪೬೫ವಣ್ಣಸಣ್ಠಾನಓಕಾಸ-ದಿಸತೋ ಪರಿಚ್ಛೇದತೋ।
ವವತ್ಥಪೇತ್ವಾ ಕೇಸಾದಿ-ಕೋಟ್ಠಾಸೇ ಅನುಪುಬ್ಬತೋ॥

೪೬೬ನಾತಿಸೀಘಞ್ಚ ಸಣಿಕಂ, ವಿಕ್ಖೇಪಂ ಪಟಿಬಾಹಯಂ।
ಪಣ್ಣತ್ತಿಂ ಸಮತಿಕ್ಕಮ್ಮ, ಮುಞ್ಚನ್ತಸ್ಸಾನುಪುಬ್ಬತೋ॥

೪೬೭ವಣ್ಣಆಸಯಸಣ್ಠಾನ-ಗನ್ಧೋಕಾಸೇಹಿ ಭಾವನಾ।
ಪಟಿಕ್ಕೂಲಾತಿ ಕೋಟ್ಠಾಸೇ, ಉದ್ಧುಮಾತಾದಿವತ್ಥುಸು।
ಗಹೇತ್ವಾ ಅಸುಭಾಕಾರಂ, ಪವತ್ತಾ ಭಾವನಾಸುಭಂ॥

೪೬೮‘‘ಮರಣಂ ಮೇ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಜೀವಿತಂ ಉಚ್ಛಿಜ್ಜಿಸ್ಸತಿ।
ಮರಣಂ ಮರಣಂ ವಾ’’ತಿ, ಭಾವಯಿತ್ವಾನ ಯೋನಿಸೋ॥

೪೬೯ವಧಕಸ್ಸೇವುಪಟ್ಠಾನಾ, ಸಮ್ಪತ್ತೀನಂ ವಿಪತ್ತಿತೋ।
ಉಪಸಂಹರತೋ ಕಾಯಬಹುಸಾಧಾರಣಾ ತಥಾ॥

೪೭೦ಆಯುದುಬ್ಬಲತೋ ಕಾಲವವತ್ಥಾನಸ್ಸಭಾವತೋ।
ಅದ್ಧಾನಸ್ಸ ಪರಿಚ್ಛೇದಾ, ಭಾವನಾ **ಮರಣಸ್ಸತೀತಿ**॥

೫೦. ವಿಪಸ್ಸನಾನಿದ್ದೇಸೋ

ವಿಪಸ್ಸನಾತಿ -

೪೭೧ನಾಮರೂಪಂ ಪರಿಗ್ಗಯ್ಹ, ತತೋ ತಸ್ಸ ಚ ಪಚ್ಚಯಂ।
ಹುತ್ವಾ ಅಭಾವತೋ**ನಿಚ್ಚಾ,** ಉದಯಬ್ಬಯಪೀಳನಾ॥

೪೭೨ದುಕ್ಖಾ ಅವಸವತ್ತಿತ್ತಾ, **ಅನತ್ತಾತಿ** ತಿಲಕ್ಖಣಂ।
ಆರೋಪೇತ್ವಾನ ಸಙ್ಖಾರೇ, ಸಮ್ಮಸನ್ತೋ ಪುನಪ್ಪುನಂ।
ಪಾಪುಣೇಯ್ಯಾನುಪುಬ್ಬೇನ, ಸಬ್ಬಸಂಯೋಜನಕ್ಖಯನ್ತಿ॥

ನಿಗಮನಕಥಾ

೪೭೩ಅಧಿಸೀಲಾಧಿಚಿತ್ತಾನಂ, ಅಧಿಪಞ್ಞಾಯ ಸಿಕ್ಖನಾ।
ಭಿಕ್ಖುಕಿಚ್ಚಮತೋ ಖುದ್ದಸಿಕ್ಖಾಯಂ ಸಮುದಾಹಟಾ॥

೪೭೪ಮಹತೋ ಕಿತ್ತಿಸದ್ದಸ್ಸ, ಯಸ್ಸ ಲೋಕವಿಚಾರಿನೋ।
ಪರಿಸ್ಸಮೋ ನ ಸಮ್ಭೋತಿ, ಮಾಲುತಸ್ಸೇವ ನಿಚ್ಚಸೋ॥

೪೭೫ತೇನ ಧಮ್ಮಸಿರೀಕೇನ, ತಮ್ಬಪಣ್ಣಿಯಕೇತುನಾ।
ಥೇರೇನ ರಚಿತಾ ಧಮ್ಮವಿನಯಞ್ಞೂಪಸಂಸಿತಾ॥

೪೭೬ಏತ್ತಾವತಾಯಂ ನಿಟ್ಠಾನಂ, ಖುದ್ದಸಿಕ್ಖಾ ಉಪಾಗತಾ।
ಪಞ್ಚಮತ್ತೇಹಿ ಗಾಥಾನಂ, ಸತೇಹಿ ಪರಿಮಾಣತೋತಿ॥

ಖುದ್ದಸಿಕ್ಖಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

॥ ನಮೋ ತಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಅರಹತೋ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಸ್ಸ॥

ಖುದ್ದಸಿಕ್ಖಾ-ಪುರಾಣಟೀಕಾ

ಗನ್ಥಾರಮ್ಭಕಥಾ

ಯೋ ಚಿರಂ ದೀಘಮದ್ಧಾನಂ, ವಿದಿತ್ವಾ ದುಕ್ಖಿತಂ ಜನಂ।
ತಥಾಪಿ ನಾವಬುಜ್ಝನ್ತಮನುಕಮ್ಪಾಯ ಚೋದಿತೋ॥

ಬೋಧಾಯ ಪಣಿಧಿಂ ಕತ್ವಾ, ಪತ್ತೋ ಸಮ್ಬೋಧಿಮುತ್ತಮಂ।
ತಸ್ಸ ಪಾದೇ ನಮಸ್ಸಿತ್ವಾ, ಧಮ್ಮಂ ಸಙ್ಘಞ್ಚ ಸಾಧುಕಂ॥

ಪುಬ್ಬಾಚರಿಯಪಾದೇಸು, ಠಪೇತ್ವಾ ಸೀಸಮತ್ತನೋ।
ಥೇರೇನ **ಧಮ್ಮಸಿರಿನಾ,** ಥಿರಸೀಲೇನ ಯಾ ಕತಾ॥

“ಆದಿತೋ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಸಿಕ್ಖಿತಬ್ಬ”ನ್ತಿಆದಿನಾ।
ಖುದ್ದಸಿಕ್ಖಾ ಸಮಾಸೇನ, ತಸ್ಸಾ ಅತ್ಥವಿನಿಚ್ಛಯಂ॥

ಲಿಖಿಸ್ಸಾಮಿ ಹಿತತ್ಥಾಯ, ಆದಿಕಮ್ಮಿಕಭಿಕ್ಖುನಂ।
ತತ್ಥ ಯುತ್ತಂ ಗಹೇತಬ್ಬಮಯುತ್ತಂ ತುಜ್ಝಿತಬ್ಬಕನ್ತಿ।

ಗನ್ಥಾರಮ್ಭಕಥಾವಣ್ಣನಾ

(ಕ) ಏತ್ಥಾಹ - ಕತಮಾ ಖುದ್ದಸಿಕ್ಖಾ, ಕಥಂ ಸಿಕ್ಖಿತಬ್ಬಾ, ಕಸ್ಮಾ ಸಿಕ್ಖಿತಬ್ಬಾ, ಕೇ ಸಿಕ್ಖನ್ತಿ, ಕೇ ಸಿಕ್ಖಿತಸಿಕ್ಖಾತಿ? ವುಚ್ಚತೇ - ಅಧಿಸೀಲಅಧಿಚಿತ್ತಅಧಿಪಞ್ಞಾವಸೇನ ತಿಸ್ಸೋ ಸಿಕ್ಖಾ, ಗನ್ಥವಸೇನೇತ್ಥ ಸಙ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ವುತ್ತತ್ತಾ ತದ್ದೀಪನೋ ಗನ್ಥೋ “ಖುದ್ದಸಿಕ್ಖಾ”ತಿ ವುಚ್ಚತಿ, ಅಥ ವಾ “ಖುದ್ದಂ ಅನೇಲಕಂ ಮಧುಪಟಲ”ನ್ತಿಆದೀನಿ ವಿಯ ಸಿಕ್ಖಾಕಾಮಾನಂ ಮಧುರತಾಯ ಖುದ್ದಾ ಚ ತಾ ಸಿಕ್ಖಾ ಚಾತಿ ಖುದ್ದಸಿಕ್ಖಾ, ಅಥ ವಾ “ಖುದ್ದಪುತ್ತಮ್ಹಿ ಸಮಣ ಪೋಸ ಮ”ನ್ತಿಆದೀಸು ವಿಯ ಬಹುವಿಧತ್ತಾಪಿ ಖುದ್ದಾ ಚ ತಾ ಸಿಕ್ಖಿತಬ್ಬತೋ ಸಿಕ್ಖಾ ಚಾತಿ ಖುದ್ದಸಿಕ್ಖಾ। ಅಧಿಸೀಲಸಿಕ್ಖಾ ಪನೇತ್ಥ ಚಾರಿತ್ತವಾರಿತ್ತವಸೇನ ದುವಿಧಮ್ಪಿ ಸೀಲಂ ಯಥಾನುಸಿಟ್ಠಂ ಪಟಿಪಜ್ಜಮಾನೇನ ತಪ್ಪಟಿಪಕ್ಖೇ ಕಿಲೇಸೇ ತದಙ್ಗಪ್ಪಹಾನವಸೇನ ಪಜಹನ್ತೇನ ಸಿಕ್ಖಿತಬ್ಬಾ, ಅಧಿಚಿತ್ತಸಿಕ್ಖಾ ಪನ ಯಥಾವುತ್ತೇಸು ಆರಮ್ಮಣೇಸು ಅಭಿಯೋಗಕರಣವಸೇನ ಝಾನಪ್ಪಟಿಪಕ್ಖಾನಂ ನೀವರಣಗಣಾನಂ ವಿಕ್ಖಮ್ಭನಪ್ಪಹಾನಂ ಕುರುಮಾನೇನ ಸಿಕ್ಖಿತಬ್ಬಾ, ಅಧಿಪಞ್ಞಾಸಿಕ್ಖಾ ಪನ ಯಥಾನುರೂಪಂ ಸಮುಚ್ಛೇದವಸೇನ ಸಾನುಸಯೇ ಕಿಲೇಸೇ ಸಮುಚ್ಛಿನ್ದನ್ತೇನ ಸಿಕ್ಖಿತಬ್ಬಾ।

ಕಸ್ಮಾ ಸಿಕ್ಖಿತಬ್ಬಾತಿ ಏತ್ಥ -

ಜಾತಿಆದೀಹಿ ದುಕ್ಖೇಹಿ, ಅನೇಕೇಹಿ ಉಪದ್ದುತಂ।
ಖನ್ಧಲೋಕಂ ಜಹಿತ್ವಾನ, ಪತ್ತುಂ ಖೇಮಂ ಪುರಂ ಸಿವಂ॥

ಕಲ್ಯಾಣಪುಥುಜ್ಜನೇನ ಸಹ ಸತ್ತ ಸೇಕ್ಖಾ ಸಿಕ್ಖನ್ತಿ। ಅರಹನ್ತೋ ಸಿಕ್ಖಿತಸಿಕ್ಖಾ।

ಯೇ ವೀತಮೋಹಾ ಮುನಿಪುಙ್ಗವಸ್ಸ।
ಸಿಸ್ಸೇಸು ಅಗ್ಗಾ ಮುನಿನಾ ಪಸತ್ಥಾ।
ತೇ ತೀಸು ಸಿಕ್ಖಾಸು ಸಮತ್ತಸಿಕ್ಖಾ।

ತತೋ ಪರೇ ಕೇನ ಸಮತ್ತಸಿಕ್ಖಾತಿ॥

ಆದಿತೋತಿ ಏತ್ಥ ಆದಿಮ್ಹಿಯೇವಾತಿ ಅತ್ಥೋ, ಆದಿತೋ ಪಟ್ಠಾಯಾತಿ ವಾ। ಉಪಸಮ್ಪನ್ನೇನ ಚ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಾಯ ಚ ಸಿಕ್ಖಿತಬ್ಬಂ **ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಸಿಕ್ಖಿತಬ್ಬಂ**। ಸಹ ಮಾತಿಕಾಯ **ಸಮಾತಿಕಂ**। ಪುಬ್ಬೇ ವುತ್ತಪ್ಪಕಾರಂ ಖುದ್ದಸಿಕ್ಖಂ ಪವಕ್ಖಾಮಿ ಆದರೇನ, ಪಕಾರೇನ ವಾ ವಕ್ಖಾಮಿ ರತನತ್ತಯಂ ವನ್ದಿತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಅಪಿಚ ಥೇರೋ **ಆದಿತೋತಿ** ವಚನೇನ ಸದ್ಧಾಪಬ್ಬಜಿತಾನಂ ಕುಲಪುತ್ತಾನಂ ಆಲಸಿಯದೋಸೇನ ಅಪ್ಪಟಿಪಜ್ಜನ್ತಾನಂ ಅಞ್ಞಾಣದೋಸೇನ ಅಞ್ಞಥಾ ಪಟಿಪಜ್ಜನ್ತಾನಂ ಸಂವೇಗಂ ಜನೇತಿ। ಕಥಂ? ಅತಿದುಲ್ಲಭಂ ಖಣಸಮವಾಯಂ ಪಟಿಲಭಿತ್ವಾ ತಙ್ಖಣಂ ನ ಕುಸೀತೇನ ವಾ ನಿರತ್ಥಕಕಥಾಪಸುತೇನ ವಾ ವೀತಿನಾಮೇತಬ್ಬಂ, ಕಿಂ ಕಾತಬ್ಬಂ? ಆದಿತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ನಿರನ್ತರಮೇವ ತೀಸು ಸಿಕ್ಖಾಸು ಆದರೋ ಜನೇತಬ್ಬೋತಿ। ಏತ್ಥಾಹ - ಕಿಂ ತಂ ರತನತ್ತಯಂ ನಾಮ, ಯಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಥೇರೋ ಖುದ್ದಸಿಕ್ಖಂ ಪವಕ್ಖತೀತಿ? ವುಚ್ಚತೇ - ಬುದ್ಧರತನಂ ಧಮ್ಮರತನಂ ಸಙ್ಘರತನನ್ತಿ ಇಮಾನಿ ತೀಣಿ ರತನಾನಿ। ತಾನಿ ಹಿ ರತಿಜನನಟ್ಠೇನ "ರತನಾನೀ"ತಿ ವುಚ್ಚನ್ತಿ। ಅಪಿಚ -

"ಚಿತ್ತೀಕತಂ ಮಹಗ್ಘಞ್ಚ, ಅತುಲಂ ದುಲ್ಲಭದಸ್ಸನಂ।
ಅನೋಮಸತ್ತಪರಿಭೋಗಂ, ರತನಂ ತೇನ ವುಚ್ಚತೀ"ತಿ॥ (ದೀ॰ ನಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೩೩; ಸಂ॰ ನಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩.೫.೨೨೩; ಖು॰ ಪಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೬.೩; ಸು॰ ನಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೨೨೬; ಮಹಾನಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೫೦; ಉದಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೪೫) -

ಇಮಿಸ್ಸಾ ಗಾಥಾಯ ವಸೇನ ರತನತ್ಥೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ।

ಮಾತಿಕಾವಣ್ಣನಾ

(ಖ-ಜ) ಇದಾನಿ "ಸಮಾತಿಕ"ನ್ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ಮಾತಿಕಂ ತಾವ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ಪಾರಾಜಿಕಾ ಚ ಚತ್ತಾರೋ"**ತಿಆದಿ ಆರದ್ಧಂ। ಸಬ್ಬಸಿಕ್ಖಾನಂ ಪನ ಮೂಲಭೂತತ್ತಾ ಅಧಿಸೀಲಸಿಕ್ಖಾವ ಪಠಮಂ ವುತ್ತಾ। "ಸೀಲೇ ಪತಿಟ್ಠಾಯಾ"ತಿ (ಸಂ॰ ನಿ॰ ೧.೧.೨೩, ೧೯೨; ಪೇಟಕೋ॰ ೨೨; ಮಿ॰ ಪ॰ ೨.೧.೯) ಹಿ ವುತ್ತಂ। ತತ್ರಾಪಿ ಮಹಾಸಾವಜ್ಜತ್ತಾ, ಮೂಲಚ್ಛೇಜ್ಜವಸೇನ ಪವತ್ತನತೋ ಚ ಸಬ್ಬಪಠಮಂ ಜಾನಿತಬ್ಬಾತಿ ಪಾರಾಜಿಕಾವ ಪಠಮಂ ವುತ್ತಾತಿ। ಇದಾನಿ ಯಥಾನಿಕ್ಖಿತ್ತಾನಿ ಮಾತಿಕಾಪದಾನಿ ಪಟಿಪಾಟಿಯಾ ವಿತ್ಥಾರೇತ್ವಾ ದಸ್ಸೇತುಂ "ಪಾರಾಜಿಕಾ ಚ ಚತ್ತಾರೋ"ತಿ ಪಠಮಪದಂ ಉದ್ಧಟಂ, ತಸ್ಸಾಯಮತ್ಥೋ - **ಪಾರಾಜಿಕಾತಿ** ಪರಾಜಿತಾ ಪರಾಜಯಮಾಪನ್ನಾ, ಸಿಕ್ಖಾಪದಂ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ತೇನೇವ ಆಪತ್ತಿಂ ಆಪಜ್ಜಿತ್ವಾ, ತಾಯ ವಾ ಪರಾಜಯಮಾಪಾದಿತಾನಮೇತಂ ಅಧಿವಚನಂ, ತೇ ಪನ ಚತ್ತಾರೋತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

೧. ಪಾರಾಜಿಕನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ

೧-೨. ಇದಾನಿ ತೇ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ಮಗ್ಗತ್ತಯೇ"**ತಿಆದಿ ಆರದ್ಧಂ। ತತ್ಥ ಮನುಸ್ಸಾಮನುಸ್ಸತಿರಚ್ಛಾನಗತಾನಂ ವಸೇನ ತಿಸ್ಸೋ ಇತ್ಥಿಯೋ, ತಯೋ ಉಭತೋಬ್ಯಞ್ಜನಕಾ, ತಯೋ ಪಣ್ಡಕಾ, ತಯೋ ಪುರಿಸಾತಿ ಪಾರಾಜಿಕವತ್ಥುಭೂತಾನಂ ನಿಮಿತ್ತಾನಂ ನಿಸ್ಸಯಾ ದ್ವಾದಸಮತ್ತಾ ಹೋನ್ತಿ, ತೇಸಂ ವಚ್ಚಮಗ್ಗಪಸ್ಸಾವಮಗ್ಗಮುಖಮಗ್ಗವಸೇನ ತಯೋ ಮಗ್ಗಾ। ತತ್ಥ ಮನುಸ್ಸಿತ್ಥಿಯಾ ತಯೋ, ಅಮನುಸ್ಸಿತ್ಥಿಯಾ ತಯೋ, ತಿರಚ್ಛಾನಗತಿತ್ಥಿಯಾ ತಯೋತಿ ನವ, ತಥಾ ಮನುಸ್ಸಉಭತೋಬ್ಯಞ್ಜನಕಾದೀನಂ। ಮನುಸ್ಸಪಣ್ಡಕಾದೀನಂ ಪನ ವಚ್ಚಮಗ್ಗಮುಖಮಗ್ಗವಸೇನ ದ್ವೇ ದ್ವೇ ಕತ್ವಾ ಛ, ತಥಾ ಮನುಸ್ಸಪುರಿಸಾದೀನನ್ತಿ ಸಬ್ಬೇಸಂ ವಸೇನ ತಿಂಸ ಮಗ್ಗಾ ಹೋನ್ತಿ। ತೇ ಸಬ್ಬೇ ಪರಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಇಧ **"ಮಗ್ಗತ್ತಯೇ"**ತಿ ವುತ್ತಂ, ತಸ್ಮಿಂ ಮಗ್ಗತ್ತಯೇತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅನಿಕ್ಖಿತ್ತಸಿಕ್ಖೋತಿ** ಭಿಕ್ಖುಭಾವತೋ ಚವಿತುಕಾಮತಾಚಿತ್ತೇನ ಯಥಾಲಕ್ಖಣಂ ಅಪಚ್ಚಕ್ಖಾತಸಿಕ್ಖೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸನ್ಥತಸನ್ಥತೇತಿ** ವತ್ಥಾದೀಸು ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಸನ್ಥತೇ ವಾ ಅಸನ್ಥತೇ ವಾ। **ಅಲ್ಲೋಕಾಸೇತಿ** ಮಗ್ಗತ್ತಯಸ್ಸ ಪಕತಿವಾತೇನ ಅಸಮ್ಫುಟ್ಠಪ್ಪದೇಸೇ। **ನಿಮಿತ್ತನ್ತಿ** ಅಙ್ಗಜಾತಂ। **ಸಂಸನ್ಥತಂ ವಾ ಅಸನ್ಥತಂ ವಾತಿ** ಅತ್ತನೋ ಅಙ್ಗಜಾತಂ ವತ್ಥಾದೀನಂ ಅಞ್ಞತರೇನ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಂ ವಾ ಅಪ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಂ ವಾ। **ಉಪಾದಿಣ್ಣನ್ತಿ**

ಅನಟ್ಠಕಾಯಪ್ಪಸಾದಂ। ವುತ್ತಪ್ಪಕಾರೇ ಮಗ್ಗತ್ತಯೇ ಪವೇಸನ್ತೋ ಚುತೋ ಪಾರಾಜಿಕೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ನಟ್ಠಕಾಯಪ್ಪಸಾದಂ ಪನ ಪೀಳಕಂ ವಾ ಚಮ್ಮಖಿಲಂ ವಾ ಲೋಮಂ ವಾ ಪವೇಸನ್ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟಂ, ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಪನ ಜೀವಮಾನಕಸರೀರೇ ಅಕ್ಖಿನಾಸಾಕಣ್ಣಚ್ಛಿದ್ದವತ್ಥಿಕೋಸೇಸು ಸತ್ಥಕಾದೀಹಿ ಕತವಣೇ ವಾ ಮೇಥುನರಾಗೇನ ತಿಲಬೀಜಮತ್ತಮ್ಪಿ ಅಙ್ಗಜಾತಂ ಪವೇಸನ್ತಸ್ಸ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಂ, ಅವಸೇಸಸರೀರೇಸು ಉಪಕಚ್ಛಕಾದೀಸು ಚ ದುಕ್ಕಟಂ। ತಿರಚ್ಛಾನಗತಾನಂ ಹತ್ಥಿಅಸ್ಸಗೋಣಗದ್ರಭಓಟ್ಠಮಹಿಂಸಾದೀನಂ ನಾಸಾಯ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಂ, ತಥಾ ತೇಸಂ ವತ್ಥಿಕೋಸೇಸು। ಸಬ್ಬೇಸಮ್ಪಿ ತಿರಚ್ಛಾನಗತಾನಂ ಅಕ್ಖಿಕಣ್ಣವಣೇಸು ದುಕ್ಕಟಂ, ತಥಾ ತೇಸಂ ಅವಸೇಸಸರೀರೇಸುಪಿ।

ಇದಾನಿ ಪವೇಸನಂ ನಾಮ ನ ಕೇವಲಂ ಅತ್ತುಪಕ್ಕಮೇನೇವ ಹೋತಿ, ಭಿಕ್ಖುಪಚ್ಚತ್ಥಿಕಾದೀನಂ ಪನ ವಸೇನ ಪರೂಪಕ್ಕಮೇನಾಪಿ ಹೋತಿ, ತತ್ಥಾಪಿ ಸೇವನಚಿತ್ತೇ ಸತಿ ಪಾರಾಜಿಕೋ ಹೋತೀತಿ ದಸ್ಸನತ್ಥಂ **"ಅಥ ವಾ"**ತಿಆದಿ ವುತ್ತಂ। ತಸ್ಸತ್ಥೋ - ಯೋ ಭಿಕ್ಖು ಪವೇಸನಪವಿಟ್ಠಠಿತಉದ್ಧಾರಣಕ್ಖಣೇಸು ಸಾದಿಯತಿ, ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಸೇವನಚಿತ್ತಂ ಉಪಟ್ಠಪೇತಿ, ಸೋಪಿ ಪಾರಾಜಿಕೋ ಹೋತಿ। ಯೋ ಪನ ಭಿಕ್ಖು ಸಬ್ಬಸೋ ಅಸಾದಿಯನ್ತೋ ಆಸೀವಿಸಮುಖಂ ಅಙ್ಗಾರಕಾಸುಞ್ಚ ಪವಿಟ್ಠಂ ವಿಯ ಮಞ್ಞತಿ, ಸೋ ನಿಪ್ಪರಾಧೋ ಹೋತಿ। ಏತ್ಥ ಠಿತಂ ನಾಮ ಸುಕ್ಕವಿಸ್ಸಟ್ಠಿಸಮಯಪ್ಪವತ್ತಿ।

ಪಠಮಂ।

೩-೪. ಇದಾನಿ ದುತಿಯಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ಆದಿಯೇಯ್ಯಾ"**ತಿಆದಿಮಾಹ। "ಆದಿಯೇಯ್ಯಾ"ತಿಆದೀನಂ ಪದಾನಂ "ಅದಿನ್ನಂ ಥೇಯ್ಯಚಿತ್ತೇನ ಭವೇ ಪಾರಾಜಿಕೋ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಆದಿಯೇಯ್ಯಾ**ತಿ ಆರಾಮಾದಿಂ ಅಭಿಯುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಯೋ ಭಿಕ್ಖು ಗಣ್ಹೇಯ್ಯ, ಸೋ ಭವೇ ಪಾರಾಜಿಕೋತಿ ಅತ್ಥೋ। ಏವಂ ಸೇಸೇಸುಪಿ। **ಹರೇಯ್ಯಾ**ತಿ ವೇತನೇನ ವಾ ಮಿತ್ತಭಾವೇನ ವಾ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಭಣ್ಡಂ ಹರನ್ತೋ ಪುನ ಥೇಯ್ಯಚಿತ್ತೇ ಉಪ್ಪನ್ನೇ "ಸೀಸೇ ಭಾರಂ ಥೇಯ್ಯಚಿತ್ತೋ ಆಮಸತೀ"ತಿಆದಿನಾ ಗಣ್ಹೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅವಹರೇಯ್ಯಾ**ತಿ "ಉಪನಿಕ್ಖಿತ್ತಂ ಭಣ್ಡಂ 'ದೇಹಿ ಮೇ ಭಣ್ಡ'ನ್ತಿ ವುಚ್ಚಮಾನೋ 'ನಾಹಂ ಗಣ್ಹಾಮೀ"ತಿಆದಿನಾ ಅವಹರೇಯ್ಯ। **ಇರಿಯಾಪಥಂ ಕೋಪೇಯ್ಯಾ**ತಿ "ಸಹಭಣ್ಡಹಾರಕಂ ನೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ತೇನೇವ ಪುರಿಸೇನ ತಂ ನೇತುಂ ತಸ್ಸ ಗಮನಪಥಂ ವಾರೇತ್ವಾ ಅಞ್ಞೇನ ಮಗ್ಗೇನ ತಂ ಸನ್ತಜ್ಜೇತ್ವಾ ನೇತಿ, ಏವಂ ನೇನ್ತಸ್ಸ ತಸ್ಸ ಪುರಿಸಸ್ಸ ಪಠಮಪಾದೇ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಂ, ದುತಿಯಪಾದುದ್ಧಾರೇ ಪಾರಾಜಿಕಂ। "ಥಲಟ್ಠಂ ಭಣ್ಡಂ ಥೇಯ್ಯಚಿತ್ತೋ ಆಮಸತೀ"ತಿಆದಿನಾ **ಠಾನಾ ಚಾವೇಯ್ಯ**। ಪರಿಕಪ್ಪಿತಟ್ಠಾನಂ ವಾ ಸುಙ್ಕಘಾತಂ ವಾ ಅತಿಕ್ಕಾಮೇನ್ತೋ **ಸಙ್ಕೇತಂ ವೀತಿನಾಮೇಯ್ಯ**। ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಪರಪರಿಗ್ಗಹಿತಂ ಸಸ್ಸಾಮಿಕಂ ಭಣ್ಡಂ ತೇಹಿ ಸಾಮಿಕೇಹಿ ಕಾಯೇನ ವಾ ವಾಚಾಯ ವಾ ನ ದಿನ್ನನ್ತಿ **ಅದಿನ್ನಂ**।

ಇದಾನಿ ನ ಇಮಿನಾವ ಆಕಾರೇನ ಅವಹಾರಕೋ ಪಾರಾಜಿಕೋ ಹೋತಿ, ಅಞ್ಞಥಾಪಿ ಹೋತೀತಿ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ಅಥ ವಾ"**ತಿಆದಿ ವುತ್ತಂ। ಥೇಯ್ಯಾವಹಾರಕೋ ಚ ಬಲಾವಹಾರಕೋ ಚ ಕುಸಾವಹಾರಕೋ ಚ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾವಹಾರಕೋ ಚ ಪರಿಕಪ್ಪಾವಹಾರಕೋ ಚ ಭವೇ ಪಾರಾಜಿಕೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ತತ್ಥ **ಥೇಯ್ಯಾವಹಾರೋ** ನಾಮ ಸನ್ಧಿಚ್ಛೇದಾದೀಹಿ ವಾ ಕಂಸಕೂಟಮಾನಕೂಟತುಲಾಕೂಟಾದೀಹಿ ವಾ ವಞ್ಚೇತ್ವಾ ಗಹಣಂ। ಪಸಯ್ಹಾವಹಾರೋ **ಬಲಾವಹಾರೋ**। ಕುಸಸಙ್ಕಮನಂ ಕತ್ವಾ ಪರಕೋಟ್ಠಾಸಗ್ಗಹಣಂ **ಕುಸಾವಹಾರೋ**। ಪರಭಣ್ಡಂ ಪಂಸುಆದಿನಾ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇತ್ವಾ ಸಾಮಿಕೇಸು ಅಪಸ್ಸಿತ್ವಾ ಗತೇಸು ಪಚ್ಛಾಗನ್ತ್ವಾ ಗಹಣಂ **ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾವಹಾರೋ**। **ಪರಿಕಪ್ಪಾವಹಾರೋ** ಪನ ದುವಿಧೋ ಭಣ್ಡೋಕಾಸವಸೇನ। ತತ್ಥ "ಸಾಟಕೋ ಚೇ, ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮಿ, ಸುತ್ತಞ್ಚೇ, ನ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಭಣ್ಡಂ ಪರಿಕಪ್ಪೇತ್ವಾ ಅನ್ಧಕಾರೇ ಪಸಿಬ್ಬಕಂ ಗಣ್ಹಾತಿ। ತತ್ಥ ಚೇ ಸಾಟಕೋ ಹೋತಿ, ಉದ್ಧಾರೇಯೇವ ಪಾರಾಜಿಕಂ। ಸಚೇ ಸುತ್ತಂ ಹೋತಿ, ರಕ್ಖತಿ, ಪುನ "ಸುತ್ತ"ನ್ತಿ ಞತ್ವಾಪಿ "ಯಂ ಲದ್ಧಂ, ತಂ ಗಹೇತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಉಗ್ಗಣ್ಹನ್ತೋ ಉದ್ಧಾರೇಯೇವ ಪಾರಾಜಿಕಂ, ಅಯಂ **ಭಣ್ಡಪರಿಕಪ್ಪೋ**। ಓಕಾಸಪರಿಕಪ್ಪೋ ಗಬ್ಭದ್ವಾರಪ್ಪಮುಖವಿಹಾರಾದೀನಂ ವಸೇನ ಪರಿಚ್ಛೇದಂ ಕರೋತಿ "ಸಚೇ ಮಂ ಏತ್ಥನ್ತರೇ ಪಸ್ಸನ್ತಿ, ದಸ್ಸಾಮಿ, ನೋ ಚೇ ಪಸ್ಸನ್ತಿ, ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಗಚ್ಛಾಮೀ"ತಿ, ತಸ್ಸ ತಂ ಪರಿಕಪ್ಪಿತಪರಿಚ್ಛೇದಂ ಅತಿಕ್ಕಮನ್ತಸ್ಸ ಪದವಾರೇನ ಪಾರಾಜಿಕಂ ವೇದಿತಬ್ಬಂ, ಅಯಂ **ಓಕಾಸಪರಿಕಪ್ಪೋ**।

ಇದಾನಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಅದಿನ್ನಾದಾನೇ ವಿನಿಚ್ಛಯನಯಂ ದಸ್ಸೇತುಂ "**ಭಣ್ಡಕಾಲಗ್ಘದೇಸೇಹೀ**"ತಿಆದಿ ವುತ್ತಂ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ ಅದಿನ್ನಾದಾನೇ। **ನಿಚ್ಛಯೋ**ತಿ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ಕಾತಬ್ಬೋತಿ ಅತ್ಥೋ। ತತ್ಥ ಕೇನಚಿ ಭಿಕ್ಖುನಾ "ಮಯಾ ಇದಂ ನಾಮ ಭಣ್ಡಂ ಥೇಯ್ಯಚಿತ್ತೇನ ಗಹಿತ"ನ್ತಿ ವುತ್ತೇ ವಿನಯಧರೇನ ಸಹಸಾವ ತಂ ಆಪತ್ತಿಂ ಅನಾರೋಪೇತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಭಣ್ಡಸ್ಸ ಸಾಮಿಕಅಸ್ಸಾಮಿಕಭಾವಂ ಉಪಪರಿಕ್ಖಿತ್ವಾ ಯದಿ ಸಸ್ಸಾಮಿಕಂ, ತಸ್ಸ ಭಣ್ಡಸ್ಸ ಅಗ್ಘವಸೇನ ಆಪತ್ತಿಯಾ ಕಾರೇತಬ್ಬೋ। ಸಚೇ ನಿರಾಲಯಕಾಲೇ ಗಹಿತಂ , ಪಾರಾಜಿಕೇನ ನ ಕಾರೇತಬ್ಬೋ, ಅಯಂ ಭಣ್ಡವಸೇನ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ।

ಕಾಲೋತಿ ಅವಹಾರಕಾಲೋ। ತದೇವ ಹಿ ಭಣ್ಡಂ ಕದಾಚಿ ಮಹಗ್ಘಂ ಹೋತಿ, ಕದಾಚಿ ಅಪ್ಪಗ್ಘಂ, ತಸ್ಮಾ ಯಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ ಅವಹಟಂ, ತಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ ಯೋ ತಸ್ಸ ಅಗ್ಘೋ, ತೇನ ಅಗ್ಘೇನ ಆಪತ್ತಿಯಾ ಕಾರೇತಬ್ಬೋ, ಅಯಂ ಕಾಲವಸೇನ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ।

ಅಗ್ಘೋತಿ ಭಣ್ಡಗ್ಘೋ। ನವಭಣ್ಡಸ್ಸ ಹಿ ಯೋ ಅಗ್ಘೋ, ಸೋ ಪಚ್ಛಾ ಪರಿಹಾಯತಿ, ತಸ್ಮಾ ಸಬ್ಬದಾ ಭಣ್ಡಂ ಪಕತಿಅಗ್ಘವಸೇನೇವ ನ ಕಾರೇತಬ್ಬಂ, ಅಯಂ ಅಗ್ಘವಸೇನ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ। **ದೇಸೋ**ತಿ ಅವಹಾರದೇಸೋ। ಭಣ್ಡುಟ್ಠಾನದೇಸೇ ಹಿ ಭಣ್ಡಂ ಅಪ್ಪಗ್ಘಂ ಹೋತಿ, ಅಞ್ಞತ್ಥ ಮಹಗ್ಘಂ, ತಸ್ಮಾ ಯಸ್ಮಿಂ ದೇಸೇ ಭಣ್ಡಂ ಅವಹಟಂ, ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ದೇಸೇ ಅಗ್ಘೇನ ಕಾರೇತಬ್ಬೋ, ಅಯಂ ದೇಸವಸೇನ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ।

ಪರಿಭೋಗೇನಪಿ ಸಾಟಕಾದಿಕಸ್ಸ ಭಣ್ಡಸ್ಸ ಅಗ್ಘೋ ಪರಿಹಾಯತಿ, ತಸ್ಮಾ ತಸ್ಸ ಪರಿಭೋಗವಸೇನ ಪರಿಹೀನಾಪರಿಹೀನಭಾವೋ ಉಪಪರಿಕ್ಖಿತಬ್ಬೋ, ಅಯಂ ಪರಿಭೋಗವಸೇನ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ।

ದುತಿಯಂ।

೫. ಇದಾನಿ ತತಿಯಂ ದಸ್ಸೇತುಂ "**ಮನುಸ್ಸವಿಗ್ಗಹ**"ನ್ತಿಆದಿ ಆರದ್ಧಂ। ತತ್ಥ **ಮನುಸ್ಸವಿಗ್ಗಹ**ನ್ತಿ ಪಟಿಸನ್ಧಿವಿಞ್ಞಾಣೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಕಲಲರೂಪಂ ಆದಿಂ ಕತ್ವಾ ಪಕತಿಯಾ ವೀಸತಿವಸ್ಸಸತಾಯುಕಸ್ಸ ಸತ್ತಸ್ಸ ಯಾವ ಮರಣಕಾಲಾ ಏತ್ಥನ್ತರೇ ಅನುಪುಬ್ಬೇನ ವುದ್ಧಿಪ್ಪತ್ತೋ ಅತ್ತಭಾವೋ, ಏಸೋ ಮನುಸ್ಸವಿಗ್ಗಹೋ ನಾಮ, ಏವರೂಪಂ ಮನುಸ್ಸವಿಗ್ಗಹನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಚಿಚ್ಚಾ**ತಿ ವಧಕಚೇತನಾವಸೇನ ಸಞ್ಚೇತೇತ್ವಾ ಪಕಪ್ಪೇತ್ವಾ ಅಭಿವಿತರಿತ್ವಾ ವೀತಿಕ್ಕಮೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಜೀವಿತಾ ವಾ ವಿಯೋಜಯೇ**ತಿ ವುತ್ತಪ್ಪಕಾರಂ ಮನುಸ್ಸವಿಗ್ಗಹಂ ಕಲಲಕಾಲೇಪಿ ತಾಪನಮದ್ದನೇಹಿ ವಾ ಭೇಸಜ್ಜಸಮ್ಪದಾನೇನ ವಾ ತತೋ ವಾ ಉದ್ಧಮ್ಪಿ ತದನುರೂಪೇನ ಉಪಕ್ಕಮೇನ ಸನ್ತತಿವಿಕೋಪನವಸೇನ ಯೋ ಜೀವಿತಾ ವಿಯೋಜೇಯ್ಯ, ಸೋ ಚುತೋ ಭವೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಕಿಞ್ಚ ಭಿಯ್ಯೋ - "**ಸತ್ಥಹಾರಕಂ ವಾ**"ತಿಆದಿ ವುತ್ತಂ। ಏತ್ಥ ಹರತೀತಿ ಹಾರಕಂ, ಕಿಂ ಹರತಿ? ಜೀವಿತಂ, ಹರಿತಬ್ಬನ್ತಿ ವಾ ಹಾರಕಂ, ಉಪನಿಕ್ಖಿಪಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ, ಸತ್ಥಞ್ಚ ತಂ ಹಾರಕಞ್ಚಾತಿ **ಸತ್ಥಹಾರಕಂ। ಅಸ್ಸಾ**ತಿ ಮನುಸ್ಸವಿಗ್ಗಹಸ್ಸ। ಯಥಾ ಮನುಸ್ಸವಿಗ್ಗಹೋ ಇಚ್ಛಿತಿಚ್ಛಿತಕ್ಖಣೇ ತಂ ಅಸಿಆದಿಸತ್ಥಂ ಪಟಿಲಭತಿ, ತಥಾ ಸಯಂ **ಮರಣಚೇತನೋ** ಮರಣಾಧಿಪ್ಪಾಯೋ ಹುತ್ವಾ ಉಪನಿಕ್ಖಿಪೇಯ್ಯ। ಸೋಪಿ ಚುತೋ ಭವೇತಿ ಅತ್ಥೋ। ಏತೇನ ಥಾವರಪ್ಪಯೋಗಂ ದಸ್ಸೇತಿ।

೬-೭. ಇದಾನಿ "ಮರಣವಣ್ಣಂ ವಾ ಸಂವಣ್ಣೇಯ್ಯಾ"ತಿಆದಿವಿಧಿಂ ದಸ್ಸೇತುಂ "**ಗಾಹೇಯ್ಯ ಮರಣೂಪಾಯಂ, ವದೇಯ್ಯ ಮರಣೇ ಗುಣ**"ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। ತತ್ಥ "ಸತ್ಥಂ ವಾ ಆಹರ, ವಿಸಂ ವಾ ಖಾದ, ರಜ್ಜುಯಾ ವಾ ಉಬ್ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಕಾಲಂ ಕರೋಹೀ"ತಿಆದಿನಾ ನಯೇನ ಮರಣತ್ಥಾಯ ಉಪಾಯಂ ಗಾಹೇಯ್ಯ। ಮರಣಸಂವಣ್ಣನಾ ಪನೇತ್ಥ ಬಹುವಿಧಾ "ಕಾಯೇನ ಸಂವಣ್ಣೇತಿ, ವಾಚಾಯ ಕಾಯವಾಚಾಯ ದೂತೇನ ಲೇಖಾಯ ವಾ ಸಂವಣ್ಣೇತೀ"ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ। ತತ್ಥ **ಕಾಯೇನ ಸಂವಣ್ಣೇತಿ** ನಾಮ ಕಾಯೇನ ವಿಞ್ಞಾಪೇತಿ। "ಯೋ ಪಪಾತೇ ಪಪತನಾದೀನಿ ಕತ್ವಾ ಮರತಿ, ಸೋ ಧನಂ ವಾ ಲಭತಿ, ಯಸಂ ವಾ ಲಭತಿ, ಸಗ್ಗಂ ವಾ ಗಚ್ಛತೀ"ತಿಆದಿನಾ ನಯೇನ ಸಂವಣ್ಣೇತಿ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸ। ತಸ್ಸ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ಕೋಚಿ "ಮರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ದುಕ್ಖಂ ವೇದನಂ ಉಪ್ಪಾದೇತಿ, ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಂ। ಮರತಿ ಚೇ, ಪಾರಾಜಿಕಂ। ಏವಂ ಸೇಸೇಸುಪಿ। **ದೂತೇನ ಸಂವಣ್ಣನಾಯಂ** ಪನ ದೂತಸ್ಸ ಸಾಸನಂ ಆರೋಚಾಪೇತಿ "ಏವಂ ಆರೋಚೇಹೀ"ತಿ, "ಯೋ ಏವಂ ಮರತಿ, ಸೋ ಧನಂ ವಾ ಲಭತೀ"ತಿ ಸಬ್ಬಂ ಪುರಿಮಸದಿಸಮೇವ। **ಲೇಖಾಯ ಸಂವಣ್ಣೇತಿ**

ನಾಮ ಗಿರಿಪಬ್ಬತಪುರಾಣಾದಿಲೇಖಂ ಲಿಖತಿ, “ಯೋ ಏವಂ ಮರತೀ”ತಿಆದಿ ವುತ್ತನಯಮೇವ। ಏತ್ಥಾಪಿ ಯೋ ಮರಣೂಪಾಯಂ ವಾ ಗಾಹೇಯ್ಯ, ಮರಣೇ ವಾ ಗುಣಂ ವದೇಯ್ಯ, ಸೋ ಚುತೋ ಭವೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ಇದಾನಿ ಪನ ಇಮಸ್ಸ ಮನುಸ್ಸವಿಗ್ಗಹಸ್ಸ ಛಬ್ಬಿಧೇ ಪಯೋಗೇ ದಸ್ಸೇತುಂ **“ಪಯೋಗಾ”**ತಿಆದಿ ಆರದ್ಧಂ। ಸಾಹತ್ಥಿಕನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಕಆಣತ್ತಿಕಥಾವರಇದ್ಧಿಮಯವಿಜ್ಜಾಮಯಾನಂ ವಸೇನ ತಸ್ಸ ಮನುಸ್ಸವಿಗ್ಗಹಸ್ಸ ಛಪ್ಪಯೋಗಾತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। ತತ್ಥ **ಸಾಹತ್ಥಿಕೋ**ತಿ ಸಯಂ ಮಾರೇನ್ತಸ್ಸ ಕಾಯೇನ ವಾ ಕಾಯಪ್ಪಟಿಬದ್ಧೇನ ವಾ ಪಹರಣಂ। **ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಕೋ**ತಿ ದೂರೇ ಠಿತಂ ಮಾರೇತುಕಾಮಸ್ಸ ಕಾಯಾದೀಹಿ ಉಸುಸತ್ತಿಯನ್ತಪಾಸಾಣಾದೀನಂ ನಿಸ್ಸಜ್ಜನಂ। **ಆಣತ್ತಿಕೋ**ತಿ “ಅಸುಕಂ ನಾಮ ಮಾರೇಹೀ”ತಿ ಅಞ್ಞಂ ಆಣಾಪೇನ್ತಸ್ಸ ಆಣಾಪನಂ। **ಥಾವರೋ**ತಿ ಓಪಾತಕ್ಖಣನಂ, ಅಪಸ್ಸೇನಸಂವಿಧಾನಂ, ಅಸಿಆದೀನಂ ಉಪನಿಕ್ಖಿಪನಂ, ತಳಾಕಾದೀಸು ವಿಸಸಮ್ಪಯೋಜನಂ, ರೂಪೂಪಹಾರೋತಿ ಏವಮಾದಿ। ಕಮ್ಮವಿಪಾಕಜಾಯ ಇದ್ಧಿಯಾ ಪಯೋಜನಂ **ಇದ್ಧಿಪಯೋಗಂ**। ಮಾರಣತ್ಥಾಯ ವಿಜ್ಜಾನಂ ಪರಿಜಪ್ಪನಂ **ವಿಜ್ಜಾಮಯೋ**ತಿ।

ಇದಾನಿ ಇಮೇಸು ಛಸು ಪಯೋಗೇಸು ಆಣತ್ತಿಯಂ ಸಙ್ಕೇತವಿಸಙ್ಕೇತತಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **“ಕಾಲವತ್ಥಾವುಧಿರಿಯಾಪಥಾ”**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ಕಾಲೋ**ತಿ ಪುಬ್ಬಣ್ಹಸಾಯನ್ಹಾದಿಕಾಲೋ ಚ ಯೋಬ್ಬನಥಾವರಿಯಾದಿಕಾಲೋಪಿ ಚ। ಇಮೇಸು ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಕಾಲಂ ನಿಯಮೇತ್ವಾ “ಇಮಸ್ಮಿಂ ನಾಮ ಕಾಲೇ ಮಾರೇಹೀ”ತಿ ಆಣತ್ತೋ ಸಚೇ ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ಕಾಲೇ ಮಾರೇತಿ, ಆಣತ್ತಿಕ್ಖಣೇಯೇವ ಪಾರಾಜಿಕಂ। ಸಚೇ ನಿಯಮಿತಕಾಲತೋ ಪುರೇ ವಾ ಪಚ್ಛಾ ವಾ ಮಾರೇತಿ, ಆಣಾಪಕೋ ಮುಚ್ಚತಿ। **ವತ್ಥೂ**ತಿ ಮಾರೇತಬ್ಬೋ ಪುಗ್ಗಲೋ। ಸಚೇ ಆಣತ್ತೋ ತಮೇವ ಮಾರೇತಿ, ಆಣಾಪಕಸ್ಸ ಆಣತ್ತಿಕ್ಖಣೇಯೇವ ಪಾರಾಜಿಕಂ। ಅಥ ಅಞ್ಞಂ ಮಾರೇತಿ, ಆಣಾಪಕೋ ಮುಚ್ಚತಿ। ಏವಂ ಸೇಸೇಸುಪಿ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। **ಆವುಧ**ನ್ತಿ ಅಸಿಆದಿ। **ಇರಿಯಾಪಥೋ**ತಿ ಮಾರೇತಬ್ಬಸ್ಸ ಗಮನಂ ವಾ ನಿಸಜ್ಜಾ ವಾತಿ ಏವಮಾದಿಕೋ। **ಕಿರಿಯಾವಿಸೇಸೋ**ತಿ ವಿಜ್ಝನಂ ವಾ ಛೇದನಂ ವಾ ಭೇದನಂ ವಾ ಸೂಲಾರೋಪನಂ ವಾತಿ ಏವಮಾದಿಕೋ। **ಓಕಾಸೋ**ತಿ ಗಾಮೋ ವಾ ವನಂ ವಾ ಗೇಹಂ ವಾತಿ ಏವಮಾದಿಕೋ। ಇಮೇಸು ಯಥಾ ಯಥಾ ವಧಕೋ ಆಣತ್ತೋ, ತಥಾ ತಥಾ ಕತೇ ಆಣಾಪಕಸ್ಸ ಆಪತ್ತಿ, ಅಞ್ಞಥಾ ಕತೇ ವಿಸಙ್ಕೇತೋ ಹೋತಿ। ಆಣತ್ತಿಯಂ ಪನ ಅಯಂ ವಿಸೇಸೋ “ಅಧಿಟ್ಠಾಯಾತಿ ಅಧಿಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಆಣಾಪೇತಿ ‘ಏವಂ ವಿಜ್ಝ, ಏವಂ ಪಹರ, ಏವಂ ಘಾತೇಹೀ”ತಿ ವುತ್ತಾಯ ಪಾಳಿಯಾ ಲಬ್ಭತೀತಿ ಞಾತಬ್ಬೋ।

ತತಿಯಂ।

೮-೯. ಇದಾನಿ ಚತುತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **“ಝಾನಾದಿಭೇದ”**ನ್ತಿಆದಿಮಾಹ। ತಸ್ಸತ್ಥೋ - “ಝಾನಂ ವಿಮೋಕ್ಖೋ ಸಮಾಧಿ ಸಮಾಪತ್ತಿ ಞಾಣದಸ್ಸನಂ ಮಗ್ಗಭಾವನಾ ಫಲಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಾ ಕಿಲೇಸಪ್ಪಹಾನಂ ವಿನೀವರಣತಾ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಸುಞ್ಞಾಗಾರೇ ಅಭಿರತೀ”ತಿ ಏವಂ ವುತ್ತಂ ಉತ್ತರಿಮನುಸ್ಸಧಮ್ಮಂ ಅತ್ತನಿ ನತ್ಥಿತಾಯ ನೋಸನ್ತಂ “ಮಯಿ ಅತ್ಥೀ”ತಿ ಅತ್ತನಿ ವಾ ತಂ “ಅಹಂ ಏತ್ಥ ಸನ್ದಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಅತ್ತಾನಂ ವಾ ತತ್ಥ ಉಪನೇತ್ವಾ ದೀಪೇನ್ತೋ ಚುತೋ ಭವೇ। **ಕೋಟ್ಠಾಸಂ ವಾ**ತಿ ಏತ್ಥ “ಝಾನಲಾಭೀ, ವಿಮೋಕ್ಖಲಾಭೀ, ಸಮಾಧಿಲಾಭೀ, ಸಮಾಪತ್ತಿಲಾಭೀಮ್ಹೀ”ತಿ ಏವಮಾದಿನಾ ನಯೇನ ಕೋಟ್ಠಾಸತೋ ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಏಕೇಕಂ ವಾ**ತಿ “ಪಠಮಸ್ಸ ಝಾನಸ್ಸ ಲಾಭೀ, ದುತಿಯಸ್ಸ ಝಾನಸ್ಸ ಲಾಭೀಮ್ಹೀ”ತಿ ಏವಮಾದಿನಾ ನಯೇನ ಏಕೇಕಂ ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। “ಅತೀತಭವೇ ಸೋತಾಪನ್ನೋಮ್ಹೀ”ತಿ ವದತೋ ಅತೀತಭವಂ ಸನ್ಧಾಯ ಕಥಿತತ್ತಾ ಪಾರಾಜಿಕಂ ನತ್ಥಿ, ತಸ್ಮಾ **“ಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನಭವಸ್ಸಿತ”**ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ, ತಸ್ಸ ಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನಭವನಿಸ್ಸಿತಂ ಕತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅಞ್ಞಾಪದೇಸರಹಿತ**ನ್ತಿ “ಯೋ ತೇ ವಿಹಾರೇ ವಸತಿ, ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ಪಠಮಸ್ಸ ಝಾನಸ್ಸ ಲಾಭೀ”ತಿಆದಿನಾ ನಯೇನ ಅಞ್ಞಾಪದೇಸಂ ವಿನಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಏವಂ ದೀಪೇನ್ತೋ ಹಿ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಮಾಪಜ್ಜತಿ। **ದೀಪೇನ್ತೋ**ತಿ “ಪಠಮಂ ಝಾನಂ ಸಮಾಪಜ್ಜಿಂ, ಸಮಾಪಜ್ಜಾಮಿ, ಸಮಾಪನ್ನೋ, ಪಠಮಸ್ಸ ಝಾನಸ್ಸ ಲಾಭೀಮ್ಹಿ, ವಸೀಮ್ಹಿ, ಸಚ್ಛಿಕತಂ ಅಸ್ಸಾ”ತಿ ಏವಮಾದಿನಾ ನಯೇನ ದೀಪೇನ್ತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। “ಅಧಿಗತೋ”ತಿ ಮಾನೋ ಅಧಿಮಾನೋ, ಸೋ ಯಸ್ಸ ನತ್ಥಿ, ಸೋ **ಅನಧಿಮಾನಿಕೋ**। ಕೇನ ಏವಂ ದೀಪೇನ್ತೋತಿ ಚೇ? ತಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **“ಕಾಯೇನ**

ವಾಚಾ"ತಿಆದಿ ವುತ್ತಂ , ಕಾಯೇನ ವಾ ವಾಚಾಯ ವಾ ತದುಭಯೇನ ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ವಿಞ್ಞತ್ತಿಪಥೇ**ತಿ ಯತ್ಥ ಠಿತೋ ಮನುಸ್ಸಜಾತಿಕೋ ಗಹಟ್ಠೋ ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ವಾ ತಸ್ಸ ವಚನಂ ಪಕತಿಸೋತೇನ ಸುತ್ವಾ ಸಮನನ್ತರಮೇವ "ಇಮಂ ನಾಮ ಏಸ ವದತೀ"ತಿ ಜಾನಾತಿ, ತತ್ಥ ಠತ್ವಾ ದೀಪೇನ್ತೋ ಚುತೋ ಭವೇ, ನ ದೇವಬ್ರಹ್ಮಾದೀಸು ಅಞ್ಞತರೇನ ಞಾತೇತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಚತುತ್ಥಂ।

೧೦. ಇದಾನಿ ಚತುನ್ನಮ್ಪಿ ಸಾಧಾರಣವಿನಿಚ್ಛಯಂ ವತ್ತುಂ **"ಪಾರಾಜಿಕೇತೇ ಚತ್ತಾರೋ"**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥಾಯಂ ಸಙ್ಖೇಪೋ - **ಚತ್ತಾರೋಪಿ ಏತೇ** ಪಾರಾಜಿಕಾ "ಏಕಕಮ್ಮಂ ಏಕುದ್ದೇಸೋ ಸಮಸಿಕ್ಖತಾ"ತಿ ಏವಂ ವುತ್ತಸಂವಾಸಸ್ಸ ಅಭಬ್ಬತಾಯ **ಅಸಂವಾಸಾ, ಯಥಾಪುರೇ** ಪುಬ್ಬೇ ಗಿಹಿಕಾಲೇ ಚ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಕಾಲೇ ಚ ಅಸಂವಾಸಿಕಾ, ಏವಂ ಪಚ್ಛಾ ಪಾರಾಜಿಕಂ ಆಪನ್ನಾಪಿ ಅಸಂವಾಸಾತಿ। ಕಿಞ್ಚ ಭಿಯ್ಯೋ - **ಅಭಬ್ಬಾ ಭಿಕ್ಖುಭಾವಾಯ** ಪುನ ತೇನ ಅತ್ತಭಾವೇನ ಉಪಸಮ್ಪದಾಯ ಅವತ್ಥುತಾಯ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಾ ಭವಿತುಮ್ಪಿ ಅಭಬ್ಬಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಕಿಂ ವಿಯಾತಿ ಚೇ? **ಸೀಸಚ್ಛಿನ್ನೋವ ಜೀವಿತುಂ,** ಯಥಾಪಿ ಸೀಸಚ್ಛಿನ್ನೋ ತೇನ ಅತ್ತಭಾವೇನ ಪುನ ಜೀವಿತುಂ ಅಭಬ್ಬೋ, ಏವಮಿಮೇ ಚತ್ತಾರೋತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ।

೧೧. ಇದಾನಿ ಇಮೇಸು ಚತೂಸು ಪಾರಾಜಿಕೇಸು ಯೇ ಪರಿಯಾಯಾಣತ್ತೀಹಿ ಸಮ್ಭವನ್ತಿ, ತೇ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ಪರಿಯಾಯೋ ಚಾ"**ತಿಆದಿ ವುತ್ತಂ। ತತ್ಥ **ಪರಿಯಾಯೋ**ತಿ ಮರಣಾಧಿಪ್ಪಾಯಸ್ಸ ಕಾಯಪಯೋಗೋ ವಾ ವಚೀಪಯೋಗೋ ವಾ। ತಸ್ಮಾ "ಯೋ ಈದಿಸೇ ಮುಹುತ್ತೇ ಸತ್ಥಂ ವಾ ಆಹರಿತ್ವಾ ವಿಸಂ ವಾ ಖಾದಿತ್ವಾ ಸೋಬ್ಭಾದೀಸು ವಾ ಪಪತಿತ್ವಾ ಮರತಿ, ಸೋ ಧನಂ ವಾ ಲಭತಿ, ಯಸಂ ವಾ ಲಭತೀ"ತಿಆದಿನಾ ನಯೇನ ಮರಣಂ ಅಭಿನನ್ದನ್ತೋ "ಇದಂ ಸುತ್ವಾ ಯೋ ಕೋಚಿ ಮರತೂ"ತಿ ಯೋ ಪರಿಯಾಯೇನ ವದತಿ, ತಂ ಸುತ್ವಾ ಸಚೇ ಕೋಚಿ ತಥಾ ಮರತಿ, ಪಾರಾಜಿಕಂ। ನಿಯಮಿತೇನ ಪನ ಯಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ, ತಸ್ಸೇವ ಮರಣೇ ಪಾರಾಜಿಕಂ। **ಆಣತ್ತಿ** ಪನ ವುತ್ತತ್ಥಾಯೇವ। **ತತಿಯೇ** ಮನುಸ್ಸವಿಗ್ಗಹಪಾರಾಜಿಕೇ ಲಬ್ಭತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ದುತಿಯೇ ಪನ** ಅದಿನ್ನಾದಾನೇ ಆಣತ್ತಿ ಏವ ಲಬ್ಭತಿ, ನ ಪರಿಯಾಯೋತಿ ಅತ್ಥೋ। ಕಸ್ಮಾ ನಂ ಪರಿಯಾಯೇನ ನಾಪಜ್ಜತೀತಿ? ಯಥಾ ಮನುಸ್ಸವಿಗ್ಗಹೇ "ಮರಣವಣ್ಣಂ ವಾ ಸಂವಣ್ಣೇಯ್ಯಾ"ತಿ ವುತ್ತಂ, ತಥಾ ಇಧ ಅದಿನ್ನಾದಾನೇ "ವಣ್ಣಂ ವಾ ಸಂವಣ್ಣೇಯ್ಯಾ"ತಿ ಅವುತ್ತತ್ತಾ। **ಸೇಸೇಸೂ**ತಿ ಪಠಮಚತುತ್ಥೇಸು ಪರಿಯಾಯಾಣತ್ತಿದ್ವಯಂ ನ ಲಬ್ಭತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೨. ಇದಾನಿ ಚತೂಸುಪಿ ಯಥಾಸಮ್ಭವಂ ಅಙ್ಗಭೇದಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ಸೇವೇತುಕಾಮತಾಚಿತ್ತ"**ನ್ತಿಆದಿ ವುತ್ತಂ। ತತ್ಥ **ಮೇಥುನಧಮ್ಮಸ್ಸಾ**ತಿ ಮೇಥುನಧಮ್ಮಪಾರಾಜಿಕಸ್ಸ। **ಬುಧಾ**ತಿ ವಿನಯಧರಾ।

೧೩. **ಮನುಸ್ಸಸ**ನ್ತಿ ಮನುಸ್ಸಸನ್ತಕತಾ। ಏತೇನ ಪೇತತಿರಚ್ಛಾನಗತಪರಿಗ್ಗಹೇಸು ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ದೀಪಿತಂ ಹೋತಿ। **ತಥಾಸಞ್ಞೀ**ತಿ ಮನುಸ್ಸಸನ್ತಕವಸೇನ ಪರಪರಿಗ್ಗಹಿತಸಞ್ಞೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ವತ್ಥುನೋ ಗರುತಾ**ತಿ ಪಞ್ಚಮಾಸಕಂ ವಾ ಅತಿರೇಕಪಞ್ಚಮಾಸಕಂ ವಾ ತದಗ್ಘನಕಂ ಭಣ್ಡಂ ವಾ ಹೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅವಹಾರೋ ಚಾ**ತಿ ಪಞ್ಚವೀಸತಿಯಾ ಅವಹಾರೇಸು ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಅವಹಾರೋ ಹೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅದಿನ್ನಾದಾನಹೇತುಯೋ**ತಿ ಅದಿನ್ನಾದಾನಪಾರಾಜಿಕಸ್ಸ ಏತಾನಿ ಪಞ್ಚ ಅಙ್ಗಾನೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ।

೧೪. **ಪಾಣೋ ಮಾನುಸ್ಸಕೋ**ತಿ ಮನುಸ್ಸಜಾತಿಕಪಾಣೋ। ತಸ್ಮಿಂ ಪಾಣೇ **ಪಾಣಸಞ್ಞಿತಾ। ಘಾತಚೇತನಾ**ತಿ ವಧಕಚೇತನಾ। **ಪಯೋಗೋ**ತಿ ತಂಸಮುಟ್ಠಿತೋ ಸಾಹತ್ಥಿಕಾದೀನಂ ಛನ್ನಂ ಪಯೋಗಾನಂ ಅಞ್ಞತರಪಯೋಗೋ। **ತೇನ** ಪಯೋಗೇನ ಮರಣಂ। **ಪಞ್ಚೇತೇ ವಧಹೇತುಯೋ**ತಿ ಮನುಸ್ಸವಿಗ್ಗಹಪಾರಾಜಿಕಸ್ಸ ಪಞ್ಚ ಅಙ್ಗಾನೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೫. **ಅಸನ್ತತಾ**ತಿ ಉತ್ತರಿಮನುಸ್ಸಧಮ್ಮಸ್ಸ ಅತ್ತನಿ ಅಸನ್ತತಾ ಚಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪಾಪಮಿಚ್ಛತಾಯಾರೋಚನಾ**ತಿ ಇಮಿನಾ ಯೋ ಕೇವಲಂ ಪಾಪಮಿಚ್ಛತಂ ವಿನಾ ಮನ್ದತ್ತಾ ಮೋಮೂಹತ್ತಾ ಭಣತಿ, ತಸ್ಸ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ದೀಪಿತಂ ಹೋತಿ। **ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಯಸ್ಸ

ಆರೋಚೇತಿ, ತಸ್ಸ ಮನುಸ್ಸಜಾತಿತಾ ಚ। “ಯೋ ತೇ ವಿಹಾರೇ ವಸತಿ, ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ಅರಹಾ”ತಿಆದಿನಾ (ಪರಿ॰ ೧೬೦, ೩೩೯) **ನಾಞ್ಞಾಪದೇಸೋ ಚ। ತದೇವಾತಿ** ತದಾ ಏವ ತಙ್ಖಣೇಯೇವ ಜಾನನಂ। **ಅಸನ್ತದೀಪನೇತಿ** ಉತ್ತರಿಮನುಸ್ಸಧಮ್ಮಾರೋಚನಪಾರಾಜಿಕೇತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೬. ಇದಾನಿ “ಪಾರಾಜಿಕಾ ಚ ಚತ್ತಾರೋ”ತಿ ಏತ್ಥ ಚ-ಸದ್ದೇನ ಸಙ್ಗಹಿತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಸಮೋಧಾನೇತ್ವಾ ದಸ್ಸೇತುಂ **“ಅಸಾಧಾರಣಾ ಚತ್ತಾರೋ”**ತಿಆದಿ ವುತ್ತಂ। ತತ್ಥ ಉಬ್ಭಜಾಣುಮಣ್ಡಲಿಕಾ ವಜ್ಜಪ್ಪಟಿಚ್ಛಾದಿಕಾ ಉಕ್ಖಿತ್ತಾನುವತ್ತಿಕಾ ಅಟ್ಠವತ್ಥುಕಾತಿ ಇಮೇ ಚತ್ತಾರೋ ಭಿಕ್ಖುನೀನಂ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಅಸಾಧಾರಣಾ ನಾಮ। ಏತಾಸು **ಉಬ್ಭಜಾಣುಮಣ್ಡಲಿಕಾ** ನಾಮ ಯಾ ಕಾಯಸಂಸಗ್ಗರಾಗೇನ ಅವಸ್ಸುತಾ ತೇನೇವ ರಾಗೇನ ಅವಸ್ಸುತಸ್ಸ ಮನುಸ್ಸಪುರಿಸಸ್ಸ ಅಕ್ಖಕಾನಂ ಅಧೋ, ಜಾಣುಮಣ್ಡಲಾನಂ ಕಪ್ಪರಾನಞ್ಚ ಉಪರಿ ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಸರೀರಾವಯವೇನ ಆಮಸನಾದಿಂ ಸಾದಿಯತಿ, ತಸ್ಸಾ ಅಧಿವಚನಂ। ಯಾ ಪನ ಭಿಕ್ಖುನೀ ಅಞ್ಞಿಸ್ಸಾ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಪಾರಾಜಿಕಸಙ್ಖಾತಂ ವಜ್ಜಂ ಜಾನಂ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇತಿ, ಸಾ **ವಜ್ಜಪ್ಪಟಿಚ್ಛಾದಿಕಾ** ನಾಮ। ಸಮಗ್ಗೇನ ಪನ ಸಙ್ಘೇನ ಉಕ್ಖಿತ್ತಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಯಾ ಭಿಕ್ಖುನೀ ಯಂದಿಟ್ಠಿಕೋ ಸೋ ಹೋತಿ, ತಸ್ಸಾ ದಿಟ್ಠಿಯಾ ಗಹಣವಸೇನ ಅನುವತ್ತತಿ, ಸಾ **ಉಕ್ಖಿತ್ತಾನುವತ್ತಿಕಾ** ನಾಮ। ಯಾ ಪನ ಕಾಯಸಂಸಗ್ಗರಾಗೇನ ತಿನ್ತಾ ತಥಾವಿಧಸ್ಸೇವ ಪುರಿಸಸ್ಸ ಹತ್ಥಗ್ಗಹಣಂ ವಾ ಸಙ್ಘಾಟಿಕಣ್ಣಗ್ಗಹಣಂ ವಾ ಸಾದಿಯತಿ, ಕಾಯಸಂಸಗ್ಗಸಙ್ಖಾತಸ್ಸ ಅಸದ್ಧಮ್ಮಸ್ಸ ಪಟಿಸೇವನತ್ಥಾಯ ಪುರಿಸಸ್ಸ ಹತ್ಥಪಾಸೇ ಸನ್ತಿಟ್ಠತಿ ವಾ, ತತ್ಥ ಠತ್ವಾ ಸಲ್ಲಪತಿ ವಾ, ಸಙ್ಕೇತಂ ವಾ ಗಚ್ಛತಿ, ಪುರಿಸಸ್ಸ ಆಗಮನಂ ವಾ ಸಾದಿಯತಿ, ಕೇನಚಿ ವಾ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನೋಕಾಸಂ ಪವಿಸತಿ, ಹತ್ಥಪಾಸೇ ಠತ್ವಾ ಕಾಯಂ ಉಪಸಂಹರತಿ, ಅಯಂ **ಅಟ್ಠವತ್ಥುಕಾ** ನಾಮಾತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಾ।

ಅಭಬ್ಬಕಾ ಏಕಾದಸಾತಿ ಏತ್ಥ ಪಣ್ಡಕೋ ಥೇಯ್ಯಸಂವಾಸಕೋ ತಿತ್ಥಿಯಪಕ್ಕನ್ತಕೋ ತಿರಚ್ಛಾನಗತೋ ಮಾತುಘಾತಕೋ ಪಿತುಘಾತಕೋ ಅರಹನ್ತಘಾತಕೋ ಭಿಕ್ಖುನಿದೂಸಕೋ ಸಙ್ಘಭೇದಕೋ ಲೋಹಿತುಪ್ಪಾದಕೋ ಉಭತೋಬ್ಯಞ್ಜನಕೋತಿ ಇಮೇ ಏಕಾದಸ ಅಭಬ್ಬಪುಗ್ಗಲಾ ನಾಮ। **ವಿಬ್ಭನ್ತಾ ಭಿಕ್ಖುನೀತಿ** ಯದಾ ಭಿಕ್ಖುನೀ ವಿಬ್ಭಮಿತುಕಾಮಾ ಹುತ್ವಾ ಸೇತವತ್ಥಂ ವಾ ಕಾಸಾಯಮೇವ ವಾ ಗಿಹಿನಿವಾಸನಾಕಾರೇನ ನಿವಾಸೇತಿ, ತದಾ ಪಾರಾಜಿಕಮಾಪನ್ನಾ ನಾಮ ಹೋತಿ, ಪುನ ಉಪಸಮ್ಪದಂ ನ ಲಭತಿ, ಸಾ ಚ ಪಾರಾಜಿಕಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಮುದುಪಿಟ್ಠಿಕೋ** ನಾಮ ಕತಪರಿಕಮ್ಮಾಯ ಮುದುಕಾಯ ಪಿಟ್ಠಿಯಾ ಸಮನ್ನಾಗತೋ। ಸೋ ಏತ್ತಾವತಾ ನ ಪಾರಾಜಿಕೋ, ಅಥ ಖೋ ಯದಾ ಅನಭಿರತಿಯಾ ಪೀಳಿತೋ ಅತ್ತನೋ ಅಙ್ಗಜಾತಂ ಅತ್ತನೋ ಮುಖಮಗ್ಗವಚ್ಚಮಗ್ಗೇಸು ಅಞ್ಞತರಂ ಪವೇಸೇತಿ, ತದಾ ಪಾರಾಜಿಕೋ ಹೋತಿ।

೧೭-೧೮. **ಲಮ್ಬೀತಿ** ಅಙ್ಗಜಾತಸ್ಸ ದೀಘತ್ತಾ ಏವಂ ವುತ್ತೋ। ಸೋಪಿ ಯದಾ ಅನಭಿರತಿಯಾ ಪೀಳಿತೋ ಅತ್ತನೋ ಅಙ್ಗಜಾತಂ ಅತ್ತನೋ ಮುಖೇ ವಾ ವಚ್ಚಮಗ್ಗೇ ವಾ ಪವೇಸೇತಿ, ತದಾ ಪಾರಾಜಿಕೋ ಹೋತಿ। **ಮುಖೇನ ಗಣ್ಹನ್ತೋತಿ** ಏತ್ಥ ಯೋ ಅನಭಿರತಿಯಾ ಪೀಳಿತೋ ಪರಸ್ಸ ಸುತ್ತಸ್ಸ ವಾ ಪಮತ್ತಸ್ಸ ವಾ ಅಙ್ಗಜಾತಂ ಅತ್ತನೋ ಮುಖೇನ ಗಣ್ಹಾತಿ, ಸೋ ಚಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ತತ್ಥೇವಾತಿ** ಪರಸ್ಸ ಅಙ್ಗಜಾತೇವಾತಿ ಅತ್ಥೋ । ಯೋ ಅನಭಿರತಿಯಾ ಪೀಳಿತೋ ಪರಸ್ಸ ಅಙ್ಗಜಾತಂ ಕಮ್ಮನಿಯಂ ದಿಸ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ವಚ್ಚಮಗ್ಗೇನ ತಸ್ಸ ಉಪರಿ ನಿಸೀದತಿ, ತಂ ಅತ್ತನೋ ವಚ್ಚಮಗ್ಗಂ ಪವೇಸೇತಿ, ಸೋ ಚಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಏತೇ ಚತ್ತಾರೋ ಅನುಲೋಮಿಕಾ ಮೇಥುನಸ್ಸಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಕಥಮಿತಿ ಚೇ? ಮಗ್ಗೇ ಮಗ್ಗಪ್ಪವೇಸನಸದಿಸತಾಯ, ನ ಉಭಿನ್ನಂ ರಾಗವಸೇನ ಸದಿಸಭಾವೂಪಗತಾನಂ ದ್ವಯಂದ್ವಯಸಮಾಪತ್ತಿಸದಿಸತಾಯ। **ಇಧಾಗತಾ ಚತ್ತಾರೋತಿ** ಮೇಥುನಧಮ್ಮಾದಿವಸೇನ ಪಾರಾಜಿಕಾ ಚತ್ತಾರೋ ಚಾತಿ ಏವಂ ಸಮೋಧಾನತೋ ಚತುವೀಸತಿ ಪಾರಾಜಿಕಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಏತ್ಥಾಹ - ಮಾತುಘಾತಕಪಿತುಘಾತಕಅರಹನ್ತಘಾತಕಾ ತತಿಯಪಾರಾಜಿಕಂ ಆಪನ್ನಾ, ಭಿಕ್ಖುನಿದೂಸಕೋ ಲಮ್ಬೀಆದಯೋ ಚತ್ತಾರೋ ಪಠಮಪಾರಾಜಿಕಂ ಆಪನ್ನಾಯೇವಾತಿ ಕತ್ವಾ ಕುತೋ ಚತುವೀಸತೀತಿ? ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ ಪನೇತ್ಥ ಅತ್ಥಿ, ಮಾತುಘಾತಕಾದಯೋ ಹಿ ಚತ್ತಾರೋ ಇಧ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಾಯೇವ ಅಧಿಪ್ಪೇತಾ, ಲಮ್ಬೀಆದಯೋ ಚತ್ತಾರೋ ಕಿಞ್ಚಾಪಿ

ಪಠಮಪಾರಾಜಿಕೇನ ಸಙ್ಗಹಿತಾ, ಯಸ್ಮಾ ಏಕೇನ ಪರಿಯಾಯೇನ ಮೇಥುನಧಮ್ಮಂ ಅಪ್ಪಟಿಸೇವಿನೋಪಿ ಹೋನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ವಿಸುಂ ವುತ್ತಾತಿ। ಪಾರಾಜಿಕವಿನಿಚ್ಛಯೋ।

ಪಾರಾಜಿಕನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೨. ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ

೧೯. ಇದಾನಿ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಂ ಪಕಾಸೇತುಂ **"ಗರುಕಾ ನವಾ"**ತಿಆದಿ ಆರದ್ಧಂ। **ಗರುಕಾ**ತಿ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಾ ಇಧ ಅಧಿಪ್ಪೇತಾ, ಅಞ್ಞತ್ಥ ಪನ ಪಾರಾಜಿಕಾಪಿ ಸಙ್ಗಯ್ಹನ್ತಿ। ಕಸ್ಮಾ "ತೇರಸಾ"ತಿ ಅವತ್ವಾ "ನವಾ"ತಿ ವುತ್ತನ್ತಿ ಚೇ? ವೀತಿಕ್ಕಮಕ್ಖಣೇಯೇವ ಆಪಜ್ಜಿತಬ್ಬತ್ತಾ ಪಠಮಾಪತ್ತಿಕಾ ವುತ್ತಾ, ಯಾವತತಿಯಕಾ ಪನ ಚತ್ತಾರೋ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಾ ಸಙ್ಘಾಯತ್ತತ್ತಾ ಚಿರೇನ ಆಪಜ್ಜನ್ತೀತಿ ನ ವುತ್ತಾ। ತತ್ಥ **ಮೋಚೇತುಕಾಮತಾ**ತಿ ಮೋಚೇತುಕಾಮತಾಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ "ಅಲಜ್ಜಿತಾ"ತಿಆದೀಸು ವಿಯ। ಇಮಿನಾ ಪನ ನಯೇನ ಮೋಚನಸ್ಸಾದೋ ಮುಚ್ಚನಸ್ಸಾದೋ ಮುತ್ತಸ್ಸಾದೋ ಮೇಥುನಸ್ಸಾದೋ ಫಸ್ಸಸ್ಸಾದೋ ಕಣ್ಡುವನಸ್ಸಾದೋ ದಸ್ಸನಸ್ಸಾದೋ ನಿಸಜ್ಜನಸ್ಸಾದೋ ವಾಚಸ್ಸಾದೋ ಗೇಹಸಿತಪೇಮಂ ವನಭಙ್ಗಿಯನ್ತಿ ಏಕಾದಸ ಅಸ್ಸಾದಾ ವುತ್ತಾ, ತೇಸು ಏಕಂಯೇವ ಮೋಚನಸ್ಸಾದಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಸೇಸಾ ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತಾ ಹೋನ್ತಿ।

ತೇಸಂ ಅಸ್ಸಾದಾನಂ ವಸೇನ ಏವಂ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ - ಮೋಚೇತುಂ ಅಸ್ಸಾದೋ **ಮೋಚನಸ್ಸಾದೋ**। ಮೋಚನಸ್ಸಾದಚೇತನಾಯ ನಿಮಿತ್ತೇ ಉಪಕ್ಕಮತಿ, ಮುಚ್ಚತಿ, ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸೋ। ನ ಮುಚ್ಚತಿ ಚೇ, ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಂ। **ಮುಚ್ಚನಸ್ಸಾದೇ** ಸಚೇ ಅತ್ತನೋ ಧಮ್ಮತಾಯ ಮುಚ್ಚಮಾನಂ ಅಸ್ಸಾದೇತಿ, ನ ಉಪಕ್ಕಮತಿ, ಅನಾಪತ್ತಿ। ಸಚೇ ಮುಚ್ಚಮಾನಂ ಅಸ್ಸಾದೇನ್ತೋ ಉಪಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಮೋಚೇತಿ, ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸೋವ। ಅತ್ತನೋ ಧಮ್ಮತಾಯ ಮುತ್ತೇ ಅಸ್ಸಾದೋ **ಮುತ್ತಸ್ಸಾದೋ**। ಏತ್ಥಾಪಿ ಉಪಕ್ಕಮಸ್ಸ ನತ್ಥಿತಾಯ ಅನಾಪತ್ತಿ। ಏವಂ ಸಬ್ಬತ್ಥ। ಮೇಥುನಸ್ಸಾದೇನ ಇತ್ಥಿಂ ಗಣ್ಹನ್ತಸ್ಸ ಮುತ್ತೇಪಿ ಅನಾಪತ್ತಿ, ಅಯಂ **ಮೇಥುನಸ್ಸಾದೋ**। **ಫಸ್ಸಸ್ಸಾದೋ** ದುವಿಧೋ ಅಜ್ಝತ್ತಿಕೋ ಬಾಹಿರೋ ಚಾತಿ। ತತ್ಥ ಅಜ್ಝತ್ತಿಕೇ ತಾವ ಅತ್ತನೋ ನಿಮಿತ್ತಂ "ಥದ್ಧಂ ಮುದುಕನ್ತಿ ಜಾನಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವಾ ಲೋಲಭಾವೇನ ವಾ ಕೀಳಾಪಯತೋ ಸಚೇ ಮುಚ್ಚತಿ, ಅನಾಪತ್ತಿ। ಬಾಹಿರಫಸ್ಸಸ್ಸಾದೇ ಕಾಯಸಂಸಗ್ಗರಾಗೇನ ಮಾತುಗಾಮಂ ಫುಸತೋ ಆಲಿಙ್ಗತೋ ಚ ಮುತ್ತೇ ಅನಾಪತ್ತಿ। **ಕಣ್ಡುವನಸ್ಸಾದೇ** ದದ್ದುಕಚ್ಛಾದೀನಂ ವಸೇನ ಖಜ್ಜಮಾನಂ ನಿಮಿತ್ತಂ ಕಣ್ಡುವನಸ್ಸಾದೇನ ಕಣ್ಡುವತೋ ಮುತ್ತೇಪಿ ಅನಾಪತ್ತಿ। **ದಸ್ಸನಸ್ಸಾದೇ** ಮಾತುಗಾಮಸ್ಸ ಅನೋಕಾಸಂ ಉಪನಿಜ್ಝಾಯತೋ ಮುತ್ತೇಪಿ ಅನಾಪತ್ತಿ। **ನಿಸಜ್ಜನಸ್ಸಾದೇ** ಮಾತುಗಾಮೇನ ಸದ್ಧಿಂ ರಹೋ ನಿಸಿನ್ನಸ್ಸ ಮುತ್ತೇಪಿ ಅನಾಪತ್ತಿ। ವಾಚಾಯ ಅಸ್ಸಾದೋ **ವಾಚಸ್ಸಾದೋ**। ತೇನ ಅಸ್ಸಾದೇನ ಮಾತುಗಾಮಂ ಮೇಥುನಪ್ಪಟಿಸಂಯುತ್ತಾಹಿ ವಾಚಾಹಿ ಓಭಾಸನ್ತಸ್ಸ ಮುತ್ತೇಪಿ ಅನಾಪತ್ತಿ। **ಗೇಹಸಿತಪೇಮೇ** ಮಾತಾದೀನಂ ಮಾತಾದಿಪೇಮೇನ ಆಲಿಙ್ಗನಾದಿಂ ಕರೋನ್ತಸ್ಸ ಮುತ್ತೇಪಿ ಅನಾಪತ್ತಿ। **ವನಭಙ್ಗೇ ಚ** ಸನ್ಥವಕರಣತ್ಥಾಯ ಇತ್ಥಿಯಾ ಪೇಸಿತಂ ಪುಪ್ಫಾದಿವನಭಙ್ಗಸಞ್ಞಿತಂ ಪಣ್ಣಾಕಾರಂ "ಇತ್ಥನ್ನಾಮಾಯ ನಾಮ ಇದಂ ಮೇ ಪೇಸಿತ"ನ್ತಿ ಅಸ್ಸಾದೇನ ಆಮಸನ್ತಸ್ಸ ಮುತ್ತೇಪಿ ಅನಾಪತ್ತಿ। ಏತೇಸು ಪನ ಮೋಚನಸ್ಸಾದವಸೇನೇವ ಉಪಕ್ಕಮನ್ತಸ್ಸ ಆಪತ್ತಿ, ಸೇಸಾನಂ ವಸೇನ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ।

ಸುಕ್ಕಸ್ಸಾತಿ "ನೀಲಂ ಪೀತಕಂ ಲೋಹಿತಕಂ ಓದಾತಂ ತಕ್ಕವಣ್ಣಂ ದಕವಣ್ಣಂ ತೇಲವಣ್ಣಂ ಖೀರವಣ್ಣಂ ದಧಿವಣ್ಣಂ ಸಪ್ಪಿವಣ್ಣ"ನ್ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೨೩೭) ಏವಂ ಆಗತೇಸು ದಸಸು ವಣ್ಣೇಸು ಯಸ್ಸ ಕಸ್ಸಚಿ ಸುಕ್ಕಸ್ಸಾತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ । **ಉಪಕ್ಕಮ್ಮಾ**ತಿ "ಅಜ್ಝತ್ತರೂಪೇ ಮೋಚೇತಿ, ಬಹಿದ್ಧಾರೂಪೇ ಮೋಚೇತಿ, ಅಜ್ಝತ್ತಬಹಿದ್ಧಾರೂಪೇ ಮೋಚೇತಿ, ಆಕಾಸೇ ಕಟಿಂ ಕಮ್ಪೇನ್ತೋ ಮೋಚೇತೀ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೨೩೭) ಏವಂ ವುತ್ತೇಸು ಚತೂಸು ಉಪಾಯೇಸು ಅಞ್ಞತರೇನ ಉಪಾಯೇನ "ರಾಗೂಪತ್ಥಮ್ಭೇ ಮೋಚೇತಿ, ವಚ್ಚೂಪತ್ಥಮ್ಭೇ ಮೋಚೇತಿ, ಪಸ್ಸಾವೂಪತ್ಥಮ್ಭೇ ಮೋಚೇತಿ, ವಾತೂಪತ್ಥಮ್ಭೇ ಮೋಚೇತಿ, ಉಚ್ಚಾಲಿಙ್ಗಪಾಣಕದಟ್ಠೂಪತ್ಥಮ್ಭೇ ಮೋಚೇತೀ"ತಿ ಏವಂ ವುತ್ತೇಸು ಪಞ್ಚಸು ಕಾಲೇಸು ಕಿಸ್ಮಿಞ್ಚಿ ಕಾಲೇ ಅಙ್ಗಜಾತೇ ಕಮ್ಮನಿಯಂ ಪತ್ತೇ "ಆರೋಗ್ಯತ್ಥಾಯ ಮೋಚೇತಿ, ಸುಖತ್ಥಾಯ

ಮೋಚೇತಿ, ಭೇಸಜ್ಜತ್ಥಾಯ, ದಾನತ್ಥಾಯ, ಪುಞ್ಞತ್ಥಾಯ, ಯಞ್ಞತ್ಥಾಯ, ಸಗ್ಗತ್ಥಾಯ, ಬೀಜತ್ಥಾಯ, ವೀಮಂಸತ್ಥಾಯ, ದವತ್ಥಾಯ ಮೋಚೇತೀ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೨೩೭) ಏವಂ ವುತ್ತೇಸು ದಸಸು ಅಧಿಪ್ಪಾಯೇಸು ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೇನ ಹತ್ಥಾದೀಸು ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಉಪಕ್ಕಮಿತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ವಿಮೋಚಯ**ನ್ತಿ ಅನ್ತಮಸೋ ಯಂ ಏಕಾ ಖುದ್ದಕಮಕ್ಖಿಕಾ ಪಿವೇಯ್ಯ, ತತ್ತಕಮ್ಪಿ ಮೋಚೇನ್ತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅಞ್ಞತ್ರ ಸುಪಿನನ್ತೇನಾ**ತಿ ಯಾ ಸುಪಿನನ್ತೇ ಸುಕ್ಕವಿಸ್ಸಟ್ಠಿ ಹೋತಿ, ತಂ ಠಪೇತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸಮಣೋ**ತಿ ಯೋ ಕೋಚಿ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನೋ। **ಗರುಕ**ನ್ತಿ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಂ। **ಫುಸೇ**ತಿ ಆಪಜ್ಜೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಸುಕ್ಕವಿಸ್ಸಟ್ಠಿಸಿಕ್ಖಾಪದಂ ಪಠಮಂ।

೧೦. ಇದಾನಿ ಕಾಯಸಂಸಗ್ಗಂ ದೀಪೇತುಂ **"ಇತ್ಥಿಸಞ್ಞೀ"**ತಿಆದಿ ಆರದ್ಧಂ। ತತ್ಥ **ಇತ್ಥಿಸಞ್ಞೀ**ತಿ ತದಹುಜಾತಾಯಪಿ ಮನುಸ್ಸಿತ್ಥಿಯಾ ಇತ್ಥಿಸಞ್ಞೀಯೇವ ಹುತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸಚೇ ತತ್ಥ ವೇಮತಿಕೋ ವಾ ಪಣ್ಡಕಪುರಿಸತಿರಚ್ಛಾನಗತಸಞ್ಞೀ ವಾ ಹೋತಿ, ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಂ, ತಥಾ ಇತ್ಥಿಯಾ ಕಾಯೇನ ಕಾಯಪ್ಪಟಿಬದ್ಧಾಮಸನೇ ಚ ಕಾಯಪ್ಪಟಿಬದ್ಧೇನ ಕಾಯಾಮಸನೇ ಚ ಯಕ್ಖಿಪೇತೀಪಣ್ಡಕಾನಂ ಕಾಯೇನ ಕಾಯಾಮಸನೇ ಚ। ಪುರಿಸತಿರಚ್ಛಾನಗತಿತ್ಥೀನಂ ಪನ ಕಾಯೇನ ಕಾಯಾಮಸನೇಪಿ ದುಕ್ಕಟಂ, ತಥಾ ಯಕ್ಖೀಆದೀನಂ ಕಾಯೇನ ಕಾಯಪ್ಪಟಿಬದ್ಧಾದೀಸು ಚ। ಮತಿತ್ಥಿಯಾ ಪನ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಂ। **ಕಾಯಸಂಸಗ್ಗರಾಗವಾ**ತಿ ಇಮಿನಾ ಮಾತುಪೇಮಾದಿಂ ಮೋಕ್ಖಾಧಿಪ್ಪಾಯಞ್ಚ ಪಟಿಕ್ಖಿಪತಿ। **ಸಮ್ಫುಸನ್ತೋ**ತಿ ಕಾಯಸಂಸಗ್ಗರಾಗೇನ ಉಪಕ್ಕಮ್ಮ ಅನ್ತಮಸೋ ಲೋಮೇನಪಿ ಮನುಸ್ಸಿತ್ಥಿಂ ಸಮ್ಫುಸನ್ತೋತಿ ಅತ್ಥಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಇಮಿನಾ ಯೋ ಇತ್ಥಿಯಾ ಆಲಿಙ್ಗತೋಪಿ ಕಾಯೇನ ನ ವಾಯಮತಿ, ಕೇವಲಂ ಫಸ್ಸಂಯೇವ ಅನುಭವತಿ, ತಸ್ಸ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ದೀಪಿತಂ ಹೋತಿ।

ಕಾಯಸಂಸಗ್ಗಸಿಕ್ಖಾಪದಂ ದುತಿಯಂ।

೧೧. ಇದಾನಿ ದುಟ್ಠುಲ್ಲವಾಚಂ ಪಕಾಸೇತುಂ **"ತಥಾ ಸುಣನ್ತಿ"**ನ್ತಿಆದಿ ಆರದ್ಧಂ। ತತ್ಥ **ತಥಾ**ತಿ ಇತ್ಥಿಸಞ್ಞೀ। ಮನುಸ್ಸಿತ್ಥಿಂ ಸುಣನ್ತಿನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಸುಣನ್ತಿ**ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಪಟಿಬಲಾಯಪಿ ಇತ್ಥಿಯಾ ಅವಿಞ್ಞತ್ತಿಪಥೇ ಠಿತಾಯ ದೂತೇನ ವಾ ಪಣ್ಣೇನ ವಾ ಆರೋಚೇನ್ತಸ್ಸ ದುಟ್ಠುಲ್ಲವಾಚಾಪತ್ತಿನ ಹೋತೀತಿ ದೀಪಿತಂ ಹೋತಿ। **ವಿಞ್ಞುಞ್ಚಾ**ತಿ ಇಮಿನಾ ಯಾ ಮಹಲ್ಲಿಕಾಪಿ ಬಾಲಾಪಿ ಏಳಮೂಗಾಪಿ ಅಸದ್ಧಮ್ಮಪ್ಪಟಿಸಂಯುತ್ತಂ ಕಥಂ ನ ಜಾನಾತಿ, ಸಾ ಇಧ ನಾಧಿಪ್ಪೇತಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ವಚ್ಚಮಗ್ಗಪಸ್ಸಾವಮಗ್ಗಾನಂ ವಸೇನ ಮಗ್ಗಂ ವಾ ಮೇಥುನಂ ವಾ ಆರಬ್ಭಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ದುಟ್ಠುಲ್ಲವಾಚಾಯ ರಾಗೋ ದುಟ್ಠುಲ್ಲವಾಚಾರಾಗೋ, ತೇನ **ದುಟ್ಠುಲ್ಲವಾಚಾರಾಗೇನ**। ತಂ ಅಸ್ಸಾದೇನ್ತೋ **ಓಭಾಸೇತ್ವಾ** ದುರುತ್ತವಚನಂ ವತ್ವಾ ಗರುಕಂ ಫುಸೇತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಕಥಂ ದ್ವೇ ಮಗ್ಗೇ ಆರಬ್ಭ ಪಸಂಸತಿ ಗರಹತಿ? ತತ್ಥ ಪಸಂಸಾಯಪಿ ತಾವ "ಇತ್ಥಿಲಕ್ಖಣೇನ ಸುಭಲಕ್ಖಣೇನ ಸಮನ್ನಾಗತಾಸೀ"ತಿ ವದತಿ, ನ ತಾವಸೀಸಂ ಏತಿ। "ತವ ವಚ್ಚಮಗ್ಗೋ ಚ ಪಸ್ಸಾವಮಗ್ಗೋ ಚ ಸುಭೋ ಸುಸಣ್ಠಾನೋ ದಸ್ಸನೀಯೋ, ಈದಿಸೇನ ನಾಮ ಇತ್ಥಿಲಕ್ಖಣೇನ ಸುಭಲಕ್ಖಣೇನ ಸಮನ್ನಾಗತಾಸೀ"ತಿ ವದತಿ, ಸೀಸಂ ಏತಿ, ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸೋ ಹೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಗರಹಣೇ ಪನ "ಸಿಖರಣೀಸಿ, ಸಮ್ಭಿನ್ನಾಸಿ, ಉಭತೋಬ್ಯಞ್ಜನಾಸೀ"ತಿ ಇಮಾನಿ ತೀಣಿ ಸುದ್ಧಾನಿಯೇವ ಸೀಸಂ ಏನ್ತಿ ವಚ್ಚಮಗ್ಗಪಸ್ಸಾವಮಗ್ಗಾನಂ ನಿಯತವಚನತ್ತಾ ಅಚ್ಚೋಳಾರಿಕತ್ತಾ ಚ। ಅಞ್ಞಾನಿ ಪನ "ಅನಿಮಿತ್ತಾಸಿ, ನಿಮಿತ್ತಮತ್ತಾಸೀ"ತಿಆದೀನಿ ಮಗ್ಗಾನಂ ಅನಿಯತವಚನತ್ತಾ ಮೇಥುನೇನ ಘಟೇತ್ವಾ ವುತ್ತಾನಿ ಏವ ಸೀಸಂ ಏನ್ತಿ। ಮೇಥುನಪ್ಪಟಿಸಂಯುತ್ತೇ "ದೇಹಿ ಮೇ, ಅರಹಸಿ ಮೇ ದಾತು"ನ್ತಿಆದೀಹಿ ಪನ ಸೀಸಂ ನ ಏತಿ, "ಮೇಥುನಧಮ್ಮಂ ದೇಹೀ"ತಿಆದಿನಾ ಮೇಥುನಧಮ್ಮೇ ಘಟಿತೇಯೇವ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸೋ। ಇತ್ಥಿಯಾ ವಚ್ಚಮಗ್ಗಪಸ್ಸಾವಮಗ್ಗೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಅಧಕ್ಖಕಂ ಉಬ್ಭಜಾಣುಮಣ್ಡಲಂ ಆದಿಸ್ಸ ವಣ್ಣಾದಿಭಣನೇ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಂ, ತಥಾ ಯಕ್ಖಿಪೇತೀಪಣ್ಡಕೇಸು ವಚ್ಚಮಗ್ಗಪಸ್ಸಾವಮಗ್ಗೇ ಮೇಥುನೇಪಿ। ಇಮೇಸಂ ಪನ ಯಕ್ಖೀಆದೀನಂ ಅಧಕ್ಖಕಾದಿಕೇ ವುತ್ತಪ್ಪಕಾರೇ ಪದೇಸೇ ದುಂಕ್ಕಟಂ, ತಥಾ ಇತ್ಥಿಯಾದೀನಂ ಉಬ್ಭಕ್ಖಕೇ ಅಧೋಜಾಣುಮಣ್ಡಲೇ ಕಾಯಪ್ಪಟಿಬದ್ಧೇ ಚಾತಿ।

ದುಟ್ಠುಲ್ಲವಾಚಾಸಿಕ್ಖಾಪದಂ ತತಿಯಂ।

೨೨. ಇದಾನಿ ಅತ್ತಕಾಮಪಾರಿಚರಿಯಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ವತ್ವಾ"**ತಿಆದಿ ವುತ್ತಂ। ತತ್ಥ **ವತ್ವಾ**ತಿ ದುಟ್ಠುಲ್ಲೋಭಾಸನೇ ವುತ್ತಪ್ಪಕಾರಂ ಇತ್ಥಿಂ ಇತ್ಥಿಸಞ್ಞೀಯೇವ ಹುತ್ವಾ ವತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅತ್ತಕಾಮುಪಟ್ಠಾನವಣ್ಣ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಮೇಥುನಧಮ್ಮಸಙ್ಖಾತೇನ ಕಾಮೇನ ಉಪಟ್ಠಾನಂ ಕಾಮುಪಟ್ಠಾನಂ, ಅತ್ತನೋ ಅತ್ಥಾಯ ಕಾಮುಪಟ್ಠಾನಂ ಅತ್ತಕಾಮುಪಟ್ಠಾನಂ, ಅತ್ತನಾ ವಾ ಕಾಮಿತಂ ಇಚ್ಛಿತನ್ತಿ ಅತ್ತಕಾಮಂ, ಸಯಂ ಮೇಥುನರಾಗವಸೇನ ಪತ್ಥಿತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ, ಅತ್ತಕಾಮಞ್ಚ ತಂ ಉಪಟ್ಠಾನಞ್ಚಾತಿ ಅತ್ತಕಾಮುಪಟ್ಠಾನಂ, ತಸ್ಸ ವಣ್ಣೋ ಅತ್ತಕಾಮುಪಟ್ಠಾನವಣ್ಣೋ, ತಂ ಅತ್ತಕಾಮುಪಟ್ಠಾನವಣ್ಣಂ। "ಏತದಗ್ಗಂ, ಭಗಿನಿ, ಪಾರಿಚರಿಯಾನಂ ಯಾ ಮಾದಿಸಂ ಸೀಲವನ್ತಂ ಕಲ್ಯಾಣಧಮ್ಮಂ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಂ ಏತೇನ ಧಮ್ಮೇನ ಪರಿಚರೇಯ್ಯಾ"ತಿ ಏವಂ ವತ್ವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಮೇಥುನರಾಗಿನೋ**ತಿ ಇಮಿನಾ ಗಿಲಾನಪಚ್ಚಯಾದೀಹಿ ಉಪಟ್ಠಾನಸ್ಸ ವಣ್ಣಂ ಭಣತೋ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ದೀಪಿತಂ ಹೋತಿ। **ವಾಚಾ ಮೇಥುನಯುತ್ತೇನಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಮೇಥುನಯುತ್ತೇನೇವ ವಾಚಾಯ ಮೇಥುನಯಾಚನೇ ಗರುಕಂ ಹೋತಿ, ನ ಅಞ್ಞಥಾತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ।

ಅತ್ತಕಾಮಪಾರಿಚರಿಯಸಿಕ್ಖಾಪದಂ ಚತುತ್ಥಂ।

೨೩. ಇದಾನಿ ಸಞ್ಚರಿತ್ತಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ"**ತಿಆದಿ ಆರದ್ಧಂ। ತತ್ಥ **ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ**ತಿ ಇತ್ಥಿಯಾ ವಾ ಪುರಿಸೇನ ವಾ ಉಭಿನ್ನಂ ಮಾತಾದೀಹಿ ವಾ "ಭನ್ತೇ, ಇತ್ಥನ್ನಾಮಂ ಇತ್ಥಿಂ ವಾ ಪುರಿಸಂ ವಾ ಏವಂ ಭಣಾಹೀ"ತಿ ವುತ್ತೋ ತೇಸಂ ವಚನಂ "ಸಾಧೂ"ತಿ ವಾ "ಹೋತೂ"ತಿ ವಾ "ಭಣಾಮೀ"ತಿ ವಾ ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಆಕಾರೇನ ವಚೀಭೇದಂ ಕತ್ವಾ, ಸೀಸಕಮ್ಪನಾದೀಹಿ ವಾ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸನ್ದೇಸ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಪನ ಇತ್ಥೀ ದಸವಿಧಾ ಮಾತುರಕ್ಖಿತಾ ಪಿತುರಕ್ಖಿತಾ ಮಾತಾಪಿತುರಕ್ಖಿತಾ ಭಾತುರಕ್ಖಿತಾ ಭಗಿನಿರಕ್ಖಿತಾ ಞಾತಿರಕ್ಖಿತಾ ಗೋತ್ತರಕ್ಖಿತಾ ಧಮ್ಮರಕ್ಖಿತಾ ಸಾರಕ್ಖಾ ಸಪರಿದಣ್ಡಾತಿ। ದಸ ಭರಿಯಾಯೋ ಧನಕ್ಕೀತಾ ಛನ್ದವಾಸಿನೀ ಭೋಗವಾಸಿನೀ ಪಟವಾಸಿನೀ ಓದಪತ್ತಕಿನೀ ಓಭಟಚುಮ್ಬಟಕಾ ದಾಸೀ ಚ ಭರಿಯಾ ಚ ಕಮ್ಮಕಾರೀ ಚ ಭರಿಯಾ ಚ ಧಜಾಹಟಾ ಮುಹುತ್ತಿಕಾ ಚಾತಿ।

ತಾಸು ಮಾತುರಕ್ಖಿತಾ ಭಿಕ್ಖುಂ ಪಹಿಣತಿ "ಗಚ್ಛ, ಭನ್ತೇ, ಇತ್ಥನ್ನಾಮಂ ಬ್ರೂಹಿ 'ಹೋಮಿ ಇತ್ಥನ್ನಾಮಸ್ಸ ಭರಿಯಾ ಧನಕ್ಕೀತಾ…ಪೇ॰… ಮುಹುತ್ತಿಕಾ ಚಾ"ತಿ, ಅಯಂ ಇತ್ಥಿಯಾ ಸನ್ದೇಸೋ ನಾಮ। ಸಚೇ ಮಾತುರಕ್ಖಿತಾಯ ಮಾತಾಪಿತಾಭಾತಾಭಗಿನಿಆದಯೋ ಭಿಕ್ಖುಂ ಪಹಿಣನ್ತಿ "ಗಚ್ಛ, ಭನ್ತೇ, ಇತ್ಥನ್ನಾಮಂ ಬ್ರೂಹಿ 'ಹೋತು ಇತ್ಥನ್ನಾಮಸ್ಸ ಭರಿಯಾ ಧನಕ್ಕೀತಾ…ಪೇ॰… ಮುಹುತ್ತಿಕಾ ಚಾ"ತಿ, ಅಯಮ್ಪಿ ಇತ್ಥಿಯಾ ಸನ್ದೇಸೋಯೇವ ನಾಮ। ಏವಂ ಪಿತುರಕ್ಖಿತಾದೀಸುಪಿ ನಯೋ ನೇತಬ್ಬೋ। ಪುರಿಸೋ ಭಿಕ್ಖುಂ ಪಹಿಣತಿ "ಗಚ್ಛ, ಭನ್ತೇ, ಇತ್ಥನ್ನಾಮಂ ಮಾತುರಕ್ಖಿತಂ ಬ್ರೂಹಿ…ಪೇ॰… ಸಪರಿದಣ್ಡಂ ಬ್ರೂಹಿ 'ಹೋತು ಕಿರ ಇತ್ಥನ್ನಾಮಸ್ಸ ಭರಿಯಾ ಧನಕ್ಕೀತಾ…ಪೇ॰… ಮುಹುತ್ತಿಕಾ ಚಾ"ತಿ, ಅಯಂ ಪುರಿಸಸ್ಸ ಸನ್ದೇಸೋ ನಾಮ। ಸಚೇ ಪುರಿಸಸ್ಸ ಮಾತಾಪಿತಾಭಾತಾಭಗಿನಿಆದಯೋ ಭಿಕ್ಖುಂ ಪಹಿಣನ್ತಿ "ಗಚ್ಛ, ಭನ್ತೇ, ಇತ್ಥನ್ನಾಮಂ ಮಾತುರಕ್ಖಿತಂ ಬ್ರೂಹಿ…ಪೇ॰… ಸಪರಿದಣ್ಡಂ ಬ್ರೂಹಿ 'ಹೋತು ಇತ್ಥನ್ನಾಮಸ್ಸ ಭರಿಯಾ ಧನಕ್ಕೀತಾ…ಪೇ॰… ಮುಹುತ್ತಿಕಾ ಚಾ"ತಿ, ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಸಸ್ಸ ಸನ್ದೇಸೋಯೇವ ನಾಮ, ಆಣಾಪನನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

ವೀಮಂಸಿತ್ವಾತಿ ಏತ್ಥ ವುತ್ತಪ್ಪಕಾರೇನ ಸಾಸನಂ ಗಹೇತ್ವಾ ತಸ್ಸಾ ಇತ್ಥಿಯಾ ವಾ ಪುರಿಸಸ್ಸ ವಾ ತೇಸಂ ಅವಸ್ಸಾರೋಚನಕಾನಂ ಮಾತಾಪಿತಾಭಾತಾಭಗಿನಿಆದೀನಂ ವಾ ಆರೋಚೇತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಹರ**ನ್ತಿ ಯತ್ಥ ಪಹಿತೋ, ತತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ತಸ್ಸಾ ಇತ್ಥಿಯಾ ವಾ ಪುರಿಸಸ್ಸ ವಾ ಆರೋಚೇತಿ, ಸಾ ಇತ್ಥೀ ವಾ ಪುರಿಸೋ ವಾ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛತು ವಾ, ಮಾ ವಾ, ಲಜ್ಜಾಯ ವಾ ತುಣ್ಹೀ ಹೋತು, ಪುನ ಆಗನ್ತ್ವಾ ತಸ್ಸಾ ಇತ್ಥಿಯಾ ವಾ ಪುರಿಸಸ್ಸ ವಾ ಹರನ್ತೋ ಗರುಕಂ ಫುಸೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಏತ್ತಾವತಾ "ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹತಿ ವೀಮಂಸತಿ ಪಚ್ಚಾಹರತೀ"ತಿ ವುತ್ತಂ ಅಙ್ಗತ್ತಯಂ ಸಮ್ಪಾದಿತಂ ಹೋತಿ। ಇಮಾಯ ತಿವಙ್ಗಸಮ್ಪತ್ತಿಯಾ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸೋ, ಇತೋ ಯೇಹಿ ಕೇಹಿಚಿ ದ್ವೀಹಿ ಅಙ್ಗೇಹಿ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಂ, ಏಕೇನ ದುಕ್ಕಟಂ। ಯಕ್ಖಿಪೇತೀಪಣ್ಡಕೇಸು ಅಙ್ಗತ್ತಯೇನಪಿ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಮೇವ, ಏಕೇನ ವಾ ದ್ವೀಹಿ ವಾ ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ।

ಸಞ್ಚರಿತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದಂ ಪಞ್ಚಮಂ।

೨೪. ಇದಾನಿ ಕುಟಿಕಾರಸಿಕ್ಖಾಪದಂ ಆವಿ ಕಾತುಂ **“ಸಂಯಾಚಿತಪರಿಕ್ಖಾರ”**ನ್ತಿಆದಿ ಆರದ್ಧಂ। ತತ್ರಾಯಂ ಸಙ್ಖೇಪತ್ಥೋ - “ವಾಸಿಂ ದೇಥ, ಫರಸುಂ ದೇಥಾ”ತಿಆದಿನಾ ಸಯಂ ಪವತ್ತಿತಯಾಚನಾಯ ಗಹಿತಪರಿಕ್ಖಾರಂ **ಸಂಯಾಚಿತಪರಿಕ್ಖಾರಂ** ಪದಭಾಜನೇ ವುತ್ತನಯೇನ ಸಙ್ಘಂ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಯಾಚಿತ್ವಾ ಲದ್ಧಭಿಕ್ಖೂಹಿ ವಾ ಸಙ್ಘೇನೇವ ವಾ ತತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ಸಾರಮ್ಭಾನಾರಮ್ಭಸಪರಿಕ್ಕಮನಾಪರಿಕ್ಕಮನಭಾವಂ ಞತ್ವಾ **ಅದೇಸಿತವತ್ಥುಕಂ** “ಕುಟಿ ನಾಮ ಉಲ್ಲಿತ್ತಾ ವಾ ಹೋತಿ ಅವಲಿತ್ತಾ ವಾ ಉಲ್ಲಿತ್ತಾವಲಿತ್ತಾ ವಾ”ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೩೪೯) ಏವಂ ವುತ್ತಲಕ್ಖಣಂ **ಕುಟಿಂ।** “ತತ್ರಿದಂ ಪಮಾಣಂ, ದೀಘಸೋ ದ್ವಾದಸ ವಿದತ್ಥಿಯೋ ಸುಗತವಿದತ್ಥಿಯಾ, ತಿರಿಯಂ ಸತ್ತನ್ತರಾ”ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೩೪೮) ಏವಂ **ವುತ್ತಪಮಾಣಾತಿಕ್ಕನ್ತಂ,** “ಮಯ್ಹಂ ವಾಸಾಗಾರಂ ಏಸಾ”ತಿ ಏವಂ ಅತ್ತಾ ಉದ್ದೇಸೋ ಏತಿಸ್ಸಾತಿ ಅತ್ತುದ್ದೇಸಾ, ತಂ **ಅತ್ತುದ್ದೇಸಂ** ಕತ್ವಾ **ಗರುಂ** ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಂ ಫುಸೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಅಯಂ ಪನೇತ್ಥ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ - ಅದೇಸಿತವತ್ಥುಕಂ ಪಮಾಣಾತಿಕ್ಕನ್ತಂ ಕುನ್ಥಕಿಪಿಲ್ಲಿಕಾದೀನಂ ಆಸಯೇ ಕತತ್ತಾ ಸಾರಮ್ಭಂ ದ್ವೀಹಿ ಬಲೀಬದ್ದೇಹಿ ಯುತ್ತೇನ ಸಕಟೇನ ಗನ್ತುಂ ಅಸಕ್ಕುಣೇಯ್ಯತಾಯ ಅಪರಿಕ್ಕಮನಂ ಉಲ್ಲಿತ್ತಾದಿಭೇದಂ ಕುಟಿಂ ಅತ್ತನೋ ವಸನತ್ಥಾಯ ಕರೋನ್ತೋ ವಾ ಕಾರಾಪೇನ್ತೋ ವಾ “ಇದಾನಿ ನಿಟ್ಠಾನಂ ಗಮಿಸ್ಸತೀ”ತಿ ಪಠಮಪಿಣ್ಡದಾನೇ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಂ, ದುತಿಯಪಿಣ್ಡದಾನೇನ ಲೇಪೇ ಘಟಿತೇ ದ್ವೇ ಚ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸೇ ದ್ವೇ ಚ ದುಕ್ಕಟಾನಿ, ಸಚೇ ದೇಸಿತವತ್ಥುಕಾಯೇವ ವಾ ಪಮಾಣಾತಿಕ್ಕನ್ತಾಯೇವ ವಾ ಹೋತಿ, ಏಕಂ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಂ ದ್ವೇ ಚ ದುಕ್ಕಟಾನಿ ಆಪಜ್ಜತೀತಿ।

ಕುಟಿಕಾರಸಿಕ್ಖಾಪದಂ ಛಟ್ಠಂ।

೨೫. ಇದಾನಿ ವಿಹಾರಕಾರಸಿಕ್ಖಾಪದಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **“ಮಹಲ್ಲಕ”**ನ್ತಿಆದಿ ಆರದ್ಧಂ। ತತ್ಥ **ಮಹಲ್ಲಕ**ನ್ತಿ ಸಸ್ಸಾಮಿಕಭಾವೇನ ಸಂಯಾಚಿತಕುಟಿತೋ ಮಹನ್ತಭಾವೋ ಏತಸ್ಸ ಅತ್ಥಿ, ಯಸ್ಮಾ ವಾ ವತ್ಥುಂ ದೇಸಾಪೇತ್ವಾ ಪಮಾಣಾತಿಕ್ಕಮೇನಾಪಿ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ತಸ್ಮಾ ಪಮಾಣಮಹನ್ತತಾಯಪಿ ಮಹಲ್ಲಕೋ, ತಂ ಮಹಲ್ಲಕಂ ವಿಹಾರಂ ವಾ ಕತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಏತ್ಥ ಪನ ಅದೇಸಿತವತ್ಥುಕಭಾವೇನ ಏಕೋ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸೋ, ಸೇಸಂ ಅನನ್ತರಸದಿಸಮೇವ। ಇಧ ಚ ತತ್ಥ ಚ ವಾಸಾಗಾರಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಉಪೋಸಥಾಗಾರಂ ವಾ ಜನ್ತಾಘರಂ ವಾ ಅಗ್ಗಿಸಾಲಂ ವಾ ಭವಿಸ್ಸತೀತಿ ಏವಮಾದಿನಾ ನಯೇನ ಕರೋನ್ತಸ್ಸ ಅನಾಪತ್ತಿ।

ವಿಹಾರಕಾರಸಿಕ್ಖಾಪದಂ ಸತ್ತಮಂ।

೨೬. ಇದಾನಿ ಅಮೂಲಕಸಿಕ್ಖಾಪದಂ ಪಕಾಸೇತುಂ **“ಅಮೂಲಕೇನಾ”**ತಿಆದಿ ಆರದ್ಧಂ। ತತ್ಥ **ಅಮೂಲಕೇನಾ**ತಿ ಯಂ ಚೋದಕೇನ ಚುದಿತಕಮ್ಹಿ ಪುಗ್ಗಲೇ ಅದಿಟ್ಠಂ ಅಸುತಂ ಅಪರಿಸಙ್ಕಿತಂ, ಇದಂ ಏತೇಸಂ ದಸ್ಸನಸವನಪರಿಸಙ್ಕಾಸಙ್ಖಾತಾನಂ ಮೂಲಾನಂ ಅಭಾವತೋ ಅಮೂಲಕಂ, ತೇನ ಅಮೂಲಕೇನ ವತ್ಥುನಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ತತ್ಥ **ಅದಿಟ್ಠಂ** ನಾಮ ಅತ್ತನೋ ಪಸಾದಚಕ್ಖುನಾ ವಾ ದಿಬ್ಬಚಕ್ಖುನಾ ವಾ ಅದಿಟ್ಠಂ। **ಅಸುತಂ** ನಾಮ ತಥೇವ ಕೇನಚಿ ವುಚ್ಚಮಾನಂ ನ ಸುತಂ। **ಅಪರಿಸಙ್ಕಿತಂ** ನಾಮ ಚಿತ್ತೇನ ಅಪರಿಸಙ್ಕಿತಂ, ತಂ ಪನ ದಿಟ್ಠಸುತಮುತವಸೇನ ತಿವಿಧಂ। ತತ್ಥ ಭಿಕ್ಖುಞ್ಚ ಮಾತುಗಾಮಞ್ಚ ತಥಾರೂಪೇ ಠಾನೇ ದಿಸ್ವಾ “ಅದ್ಧಾ ಇಮೇಹಿ ಕತ”ನ್ತಿ ವಾ “ಕರಿಸ್ಸನ್ತೀ”ತಿ ವಾ ಪರಿಸಙ್ಕತಿ, ಇದಂ **ದಿಟ್ಠಪರಿಸಙ್ಕಿತಂ** ನಾಮ। ಅನ್ಧಕಾರೇ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನೋಕಾಸೇ ವಾ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ಚ ಮಾತುಗಾಮಸ್ಸ ಚ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ದುತಿಯಸ್ಸ ಅತ್ಥಿಭಾವಂ ಅಜಾನನ್ತೋ ಪುಬ್ಬೇ ವುತ್ತನಯೇನ ಪರಿಸಙ್ಕತಿ, ಇದಂ **ಸುತಪರಿಸಙ್ಕಿತಂ** ನಾಮ। ಧುತ್ತೇಹಿ ಇತ್ಥೀಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಪಚ್ಚನ್ತವಿಹಾರೇಸು ಪುಪ್ಫಗನ್ಧಸುರಾದೀಹಿ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಗತಟ್ಠಾನಂ ದಿಸ್ವಾ “ಕೇನ ನು ಖೋ ಇದಂ ಕತ”ನ್ತಿ ವೀಮಂಸನ್ತೋ ತತ್ರ ಕೇನಚಿ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಗನ್ಧಾದೀಹಿ ಪೂಜಾ ಕತಾ ಹೋತಿ, ಭೇಸಜ್ಜತ್ಥಾಯ ಅರಿಟ್ಠಂ ವಾ ಪೀತಂ, ಸೋ ತಸ್ಸ ಗನ್ಧಂ ಘಾಯಿತ್ವಾ “ಅಯಂ ಸೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ”ತಿ ಪರಿಸಙ್ಕತಿ, ಇದಂ **ಮುತಪರಿಸಙ್ಕಿತಂ** ನಾಮ। ಏವಂ ತಿವಿಧಾಯ ಪರಿಸಙ್ಕಾಯ ಅಭಾವೇನ ಅಪರಿಸಙ್ಕಿತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಚೋದೇನ್ತೋತಿ “ಪಾರಾಜಿಕಂ ಧಮ್ಮಂ ಆಪನ್ನೋಸಿ, ಅಸ್ಸಮಣೋಸಿ, ಅಸಕ್ಯಪುತ್ತಿಯೋಸೀ”ತಿಆದೀಹಿ ವಚನೇಹಿ ಸಯಂ ಚೋದೇನ್ತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। ಏವಂ ಚೋದೇನ್ತಸ್ಸ ವಾಚಾಯ ವಾಚಾಯ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸೋ। **ಚೋದಾಪೇನ್ತೋ ವಾ**ತಿ ಅತ್ತನಾ ತಸ್ಸ ಸಮೀಪೇ ಠತ್ವಾ ಅಞ್ಞಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಆಣಾಪೇತ್ವಾ ಚೋದಾಪೇನ್ತೋ ತಸ್ಸ ಆಣತ್ತಸ್ಸ ವಾಚಾಯ ವಾಚಾಯ ಗರುಂ ಫುಸೇತಿ ಅತ್ಥೋ। ಅಥ ಸೋಪಿ ಚಾವನಾಧಿಪ್ಪಾಯೇನ “ಮಯಾಪಿ ದಿಟ್ಠಂ ಅತ್ಥೀ”ತಿಆದಿನಾ ನಯೇನ ಚೋದೇತಿ, ದ್ವಿನ್ನಮ್ಪಿ ವಾಚಾಯ ಆಪತ್ತಿ। **ವತ್ಥುನಾ ಅನ್ತಿಮೇನ ಚಾ**ತಿ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಅನುರೂಪೇಸು ಏಕೂನವೀಸತಿಯಾ ಪಾರಾಜಿಕೇಸು ಅಞ್ಞತರೇನಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಚಾವೇತು**ನ್ತಿ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಾ ಚಾವೇತುಂ, ಯೋ ಸುದ್ಧಂ ವಾ ಅಸುದ್ಧಂ ವಾ ಕತೂಪಸಮ್ಪದಂ ಪುಗ್ಗಲಂ ಸುದ್ಧದಿಟ್ಠಿಕೋ ಸಮಾನೋ ಚಾವನಾಧಿಪ್ಪಾಯೇನ ಚೋದೇತಿ ವಾ ಚೋದಾಪೇತಿ ವಾ, ತಸ್ಸ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸೋತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **ಸುಣಮಾನ**ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಪರಮ್ಮುಖಾ ದೂತೇನ ವಾ ಪಣ್ಣೇನ ವಾ ಚೋದೇತಿ। ಚೋದೇನ್ತಸ್ಸ ನ ರುಹತೀತಿ ದೀಪಿತಂ ಹೋತಿ। ಪರಮ್ಮುಖಾ ಪನ ಸತ್ತಹಿ ಆಪತ್ತಿಕ್ಖನ್ಧೇಹಿ ವದನ್ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟಂ।

ಅಮೂಲಕಸಿಕ್ಖಾಪದಂ ಅಟ್ಠಮಂ।

೧೭. ಇದಾನಿ ಅಞ್ಞಭಾಗಿಯಸಿಕ್ಖಾಪದಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **“ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಕಿರಿಯ”**ನ್ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಕಿರಿಯ**ನ್ತಿ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಖತ್ತಿಯಾದಿಜಾತಿಕಸ್ಸ ಪಾರಾಜಿಕಸ್ಸ ವೀತಿಕ್ಕಮಸಙ್ಖಾತಂ ಕಿರಿಯಂ ದಿಸ್ವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತೇನ ಲೇಸೇನಾ**ತಿ “ದಸ ಲೇಸಾ ಜಾತಿಲೇಸೋ ನಾಮಲೇಸೋ ಗೋತ್ತಲೇಸೋ ಲಿಙ್ಗಲೇಸೋ ಆಪತ್ತಿಲೇಸೋ ಪತ್ತಲೇಸೋ ಚೀವರಲೇಸೋ ಉಪಜ್ಝಾಯಲೇಸೋ ಆಚರಿಯಲೇಸೋ ಸೇನಾಸನಲೇಸೋ”ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೩೯೪) ಏವಂ ವುತ್ತೇಸು ದಸಸು ಲೇಸೇಸು ಯೋ ತಸ್ಮಿಂ ಪುಗ್ಗಲೇ ದಿಸ್ಸತಿ, ತೇನ ಲೇಸೇನ ತದಞ್ಞಂ ಪುಗ್ಗಲಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಾ ಚಾವೇತುಂ ಅನ್ತಿಮವತ್ಥುನಾ ಚೋದೇನ್ತೋ ಗರುಕಂ ಫುಸೇತಿ ಅತ್ಥೋ। ತತ್ಥ ಅಞ್ಞಮ್ಪಿ ವತ್ಥುಂ ಲಿಸ್ಸತಿ ಸಿಲಿಸ್ಸತಿ ವೋಹಾರಮತ್ತೇನೇವ ಈಸಕಂ ಅಲ್ಲೀಯತೀತಿ ಲೇಸೋ, ಜಾತಿಯೇವ ಲೇಸೋ **ಜಾತಿಲೇಸೋ**। ಏಸ ನಯೋ ಸೇಸಪದೇಸುಪಿ। ಲೇಸೇನ ಚೋದೇನ್ತೋ ಕಥಂ ಚೋದೇತಿ? ಅಞ್ಞೋ ಖತ್ತಿಯಜಾತಿಕೋ ಇಮಿನಾ ಚೋದಕೇನ ಪಾರಾಜಿಕಂ ಧಮ್ಮಂ ಅಜ್ಝಾಪಜ್ಜನ್ತೋ ದಿಟ್ಠೋ ಹೋತಿ, ಸೋ ಅಞ್ಞಂ ಅತ್ತನೋ ವೇರಿಂ ಖತ್ತಿಯಜಾತಿಕಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಪಸ್ಸಿತ್ವಾ ತಂ ಖತ್ತಿಯಜಾತಿಲೇಸಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಏವಂ ಚೋದೇತಿ “ಖತ್ತಿಯೋ ಮಯಾ ದಿಟ್ಠೋ ಪಾರಾಜಿಕಂ ಧಮ್ಮಂ ಅಜ್ಝಾಪಜ್ಜನ್ತೋ, ತ್ವಮ್ಪಿ ಖತ್ತಿಯೋ ಪಾರಾಜಿಕಂ ಧಮ್ಮಂ ಆಪನ್ನೋಸೀ”ತಿ ವಾ “ಸೋ ತ್ವಂ ಖತ್ತಿಯೋ, ನಾಞ್ಞೋ, ಪಾರಾಜಿಕಂ ಧಮ್ಮಂ ಅಜ್ಝಾಪನ್ನೋಸೀ”ತಿ ವಾ ಚೋದೇತಿ। ಏವಂ ನಾಮಲೇಸಾದಯೋಪಿ ವೇದಿತಬ್ಬಾ।

ಅಞ್ಞಭಾಗಿಯಸಿಕ್ಖಾಪದಂ ನವಮಂ।

೧೮. ಏತ್ತಾವತಾ “ಗರುಕಾ ನವಾ”ತಿ ಉದ್ದಿಟ್ಠೇ ವಿತ್ಥಾರತೋ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ತೇಸು ಆಪನ್ನೇಸು ಪಟಿಪಜ್ಜನಾಕಾರಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **“ಛಾದೇತಿ ಜಾನಮಾಪನ್ನ”**ನ್ತಿಆದಿ ವುತ್ತಂ। ತಸ್ಸಾಯಂ ಪಿಣ್ಡತ್ಥೋ - ಯೋ ಭಿಕ್ಖು “ಅಯಂ ಇತ್ಥನ್ನಾಮಾ ಆಪತ್ತೀ”ತಿ ಆಪತ್ತಿವಸೇನ ವಾ “ಇದಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ನ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ ಏವಂ ವತ್ಥುವಸೇನ ವಾ **ಜಾನಮಾಪನ್ನಂ** ಆಪತ್ತಿಂ ಯಾವ **ಛಾದೇತಿ, ತಾವ ತೇನ** ಭಿಕ್ಖುನಾ ಅಕಾಮಾ **ಪರಿವಾಸೋ** ವಸಿತಬ್ಬೋತಿ। **ಚರೇಯ್ಯಾ**ತಿ ಮಾನತ್ತಂ ಸಮಾದಾಯ ವಸೇಯ್ಯ। ಕಿತ್ತಕಂ ದಿವಸನ್ತಿ ಚೇ? ಛ ರತ್ತಿಯೋ। ಮಾನತ್ತವಾಸೋ ಪನ ಸಙ್ಘೇಯೇವ, ನ ಗಣೇ, ನ ಪುಗ್ಗಲೇ, ತೇನ ವುತ್ತಂ **“ಸಙ್ಘೇ”**ತಿ। **ಪರಿವುತ್ಥೋ**ತಿ “ತಯೋ ಖೋ ಉಪಾಲಿ ಪಾರಿವಾಸಿಕಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ರತ್ತಿಚ್ಛೇದಾ ಸಹವಾಸೋ ವಿಪ್ಪವಾಸೋ ಅನಾರೋಚನಾ”ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೮೩) ಏವಂ ವುತ್ತಂ ರತ್ತಿಚ್ಛೇದಂ ಅಕತ್ವಾ ಪರಿವುತ್ಥೋತಿ ಅತ್ಥೋ। ತತ್ಥ **ಸಹವಾಸೋ**ತಿ ಪಕತತ್ತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಸದ್ಧಿಂ ಏಕಚ್ಛನ್ನೇ ಉದಕಪಾತಟ್ಠಾನಬ್ಭನ್ತರೇ ವಾಸೋ। **ವಿಪ್ಪವಾಸೋ** ನಾಮ ಅಞ್ಞಂ ಪಕತತ್ತಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ವಿನಾ ವಾಸೋ। **ಅನಾರೋಚನಾ**ತಿ ಆಗನ್ತುಕಾದೀನಂ ಅನಾರೋಚನಾ। ಏತೇಸು ತೀಸು ಏಕೇನಾಪಿ ರತ್ತಿಚ್ಛೇದೋ ಹೋತಿ ಏವ। ಏತ್ಥ ಪನ ಉಪಚಾರಸೀಮಗತಾನಂ ಆರೋಚೇತಬ್ಬಂ, ನ ಬಹಿ ಠಿತಾನಂ, ಬಹಿ ಠಿತಾನಮ್ಪಿ ಸಚೇ ಸದ್ದಂ ಸುಣಾತಿ, ಪಸ್ಸತಿ, ದೂರಂ ವಾ ಗನ್ತ್ವಾ ಆರೋಚೇತಬ್ಬಮೇವ, ಅನಾರೋಚೇನ್ತಸ್ಸ ರತ್ತಿಚ್ಛೇದೋ ಚೇವ

ವತ್ತಭೇದೇ ದುಕ್ಕಟಞ್ಚ ಹೋತಿ। ಅಜಾನನ್ತಸ್ಸೇವ ಉಪಚಾರಸೀಮಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಗಚ್ಛನ್ತಿ ಚೇ, ರತ್ತಿಚ್ಛೇದೋವ ಹೋತಿ, ನ ವತ್ತಭೇದೋ।

ಚಿಣ್ಣಮಾನತ್ತನ್ತಿ "ಚತ್ತಾರೋ ಖೋ, ಉಪಾಲಿ, ಮಾನತ್ತಚಾರಿಕಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ರತ್ತಿಚ್ಛೇದಾ ಸಹವಾಸೋ ವಿಪ್ಪವಾಸೋ ಅನಾರೋಚನಾ ಊನೇ ಗಣೇ ಚರಣ"ನ್ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೯೨) ಏವಂ ವುತ್ತಂ ರತ್ತಿಚ್ಛೇದಂ ಅಕತ್ವಾ ಚಿಣ್ಣಮಾನತ್ತಂ ಪರಿನಿಟ್ಠಿತಮಾನತ್ತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಏತ್ಥ ಪನ ಸಹವಾಸಾದಯೋ ಪರಿವಾಸೇ ವುತ್ತಪ್ಪಕಾರಾ ಏವ। "ಊನೇ ಗಣೇ ಚರಣ"ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಗಣೋ ಚತ್ತಾರೋ ವಾ ಅತಿರೇಕಾ ವಾ ಭಿಕ್ಖೂ, ತಸ್ಮಾ ಸಚೇಪಿ ತೀಹಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ವಸತಿ, ರತ್ತಿಚ್ಛೇದೋ ಹೋತಿಯೇವ, "ಸಚೇ ಪನ ತೇನ ತೇಸಂ ಅತ್ಥಿಭಾವಂ ದಿಸ್ವಾ ಆರೋಚಿತೇ ಪಕ್ಕಮನ್ತಿ, ಊನೇ ಗಣೇ ಚರಣದೋಸೋ ನ ಹೋತೀ"ತಿ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೯೭) **ಅಟ್ಠಕಥಾಸು** ವುತ್ತಂ ಕಿರ। **ಅಬ್ಭೇಯ್ಯಾ**ತಿ ತಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ವೀಸತಿಗಣೋ ಸಙ್ಘೋ ಅಬ್ಭೇಯ್ಯ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛೇಯ್ಯ, ಅಬ್ಭಾನಕಮ್ಮವಸೇನ ಓಸಾರೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸಚೇ ಏಕೇನಪಿ ಊನೋ ವೀಸತಿಗಣೋ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೋ ತಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಅಬ್ಭೇಯ್ಯ, ಸೋ ಚ ಭಿಕ್ಖು ನ ಅಬ್ಭಿತೋ, ತೇ ಚ ಭಿಕ್ಖೂ ಗಾರಯ್ಹಾ, ದುಕ್ಕಟಂ ಆಪಜ್ಜನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೯. ಇದಾನಿ ಯಥಾ ಛಾದಿತಾ ಆಪತ್ತಿ ಛನ್ನಾ ಹೋತಿ, ತಂ ಪಕಾರಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ಆಪತ್ತೀ"**ತಿಆದಿ ವುತ್ತಂ। ತತ್ಥಾಯಂ ಪದಯೋಜನಾ - ಆಪತ್ತಿತಾ ಚ ಅನುಕ್ಖಿತ್ತತಾ ಚ ಅನನ್ತರಾಯತಾ ಚ ಪಹುತ್ತತಾ ಚ ಆಪತ್ತಿನುಕ್ಖಿತ್ತಅನನ್ತರಾಯಪಹುತ್ತತಾಯೋ, ಏತಾಸು ಚತೂಸು ತಥಾಸಞ್ಞಿತಾ ಚ ಛಾದೇತುಕಾಮೋ ಹುತ್ವಾ ಛಾದನಾ ಚಾತಿ ಏವಂ ದಸಹಙ್ಗೇಹಿ ಅರುಣುಗ್ಗಮಮ್ಹಿ ಛನ್ನಾ ಹೋತೀತಿ। ಏತ್ಥ ಪನ ಆಪತ್ತಿಆದೀಸು ಚತೂಸು ಆಪತ್ತಿಸಞ್ಞಿತಾ ಚ ಅನುಕ್ಖಿತ್ತಸಞ್ಞಿತಾ ಚ ಅನನ್ತರಾಯಸಞ್ಞಿತಾ ಚ ಪಹುತ್ತಸಞ್ಞಿತಾ ಚಾತಿ ಏವಂ ಸಞ್ಞಾವಸೇನ ಯೋಜೇತ್ವಾ ಅಟ್ಠಙ್ಗಾನಿ ಗಹೇತಬ್ಬಾನಿ, **ಛಾದೇತುಕಾಮೋ**ತಿ ಇದಮೇಕಂ, **ಛಾದನಾ**ತಿ ಇದಮೇಕನ್ತಿ ಏವಂ ದಸ।

ಏತೇಸು ಪನ ಆದಿತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಅಯಂ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ - "ಆಪತ್ತಿ ಚ ಹೋತಿ ಆಪತ್ತಿಸಞ್ಞೀ ಚಾ"ತಿ ಏತ್ಥ ಯಂ ಆಪನ್ನೋ, ಸಾ ತೇರಸನ್ನಂ ಅಞ್ಞತರಾ ಹೋತಿ, ಸೋಪಿ ಚ ತತ್ಥ ಗರುಕಾಪತ್ತಿಸಞ್ಞೀಯೇವ ಹುತ್ವಾ ಜಾನನ್ತೋ ಛಾದೇತಿ, ಛನ್ನಾ ಹೋತಿ। ಸಚೇ ತತ್ಥ ಅನಾಪತ್ತಿಸಞ್ಞೀ ವಾ ಅಞ್ಞಾಪತ್ತಿಸಞ್ಞೀ ವಾ ವೇಮತಿಕೋ ವಾ ಹೋತಿ, ಅಚ್ಛನ್ನಾವ ಹೋತಿ। ತಿವಿಧಂ ಪನ ಉಕ್ಖೇಪನೀಯಕಮ್ಮಂ, ತೇನ ಅಕತೋ ಅನುಕ್ಖಿತ್ತೋ। ಸೋ ಚೇ ಪಕತತ್ತಸಞ್ಞೀ ಹುತ್ವಾ ಛಾದೇತಿ, ಛನ್ನಾ ಹೋತಿ। ಸಚೇ ಅಪಕತತ್ತಸಞ್ಞೀ ಛಾದೇತಿ, ಅಚ್ಛನ್ನಾ ಹೋತಿ। ಅಪಕತತ್ತೇನ ಪನ ಪಕತತ್ತಸಞ್ಞಿನಾಪಿ ಅಪಕತತ್ತಸಞ್ಞಿನಾಪಿ ಛಾದಿತಂ ಅಚ್ಛಾದಿತಮೇವ ಹೋತೀತಿ। **ಅನನ್ತರಾಯಿಕೋ**ತಿ ಯಸ್ಸ ದಸಸು ರಾಜಚೋರಅಗ್ಗಿಉದಕಮನುಸ್ಸಾಮನುಸ್ಸವಾಳಸರೀಸಪಜೀವಿತಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯನ್ತರಾಯೇಸುಪಿ ಏಕೋಪಿ ನತ್ಥಿ, ಸೋ ಚೇ ಅನನ್ತರಾಯಿಕಸಞ್ಞೀ ಹುತ್ವಾ ಛಾದೇತಿ, ಛನ್ನಾ ಹೋತಿ। ಸಚೇ ಸೋ ಅನ್ಧಕಾರಭೀರುಕೋ ಅನನ್ತರಾಯೇ ಏವ ವಾಳಾದಿಅನ್ತರಾಯಸಞ್ಞೀ ಹುತ್ವಾ ಛಾದೇತಿ, ಅಚ್ಛನ್ನಾವ ಹೋತಿ। **ಪಹೂ**ತಿ ಯೋ ಸಕ್ಕೋತಿ ಸಭಾಗಭಿಕ್ಖುನೋ ಸಮೀಪಂ ಗನ್ತುಞ್ಚೇವ ಆರೋಚೇತುಞ್ಚ , ಸೋ ಚೇ ಪಹುಸಞ್ಞೀ ಹುತ್ವಾ ಛಾದೇತಿ, ಛನ್ನಾ ಹೋತಿ। ಯೋ ಪನ ಅಪಹು ಹುತ್ವಾ ಪಹುಸಞ್ಞೀ, ಪಹು ವಾ ಅಪಹುಸಞ್ಞೀ ಹುತ್ವಾ ಛಾದೇತಿ, ಅಚ್ಛನ್ನಾವ ಹೋತೀತಿ।

ಅರುಣುಗ್ಗಮಮ್ಹೀತಿ ಏತ್ಥ ಪುರೇಭತ್ತಂ ವಾ ಆಪತ್ತಿಂ ಆಪನ್ನೋ ಹೋತಿ ಪಚ್ಛಾಭತ್ತಂ ವಾ, ಯಾವ ಅರುಣಂ ನ ಉಗ್ಗಚ್ಛತಿ, ತಾವ ಆರೋಚೇತಬ್ಬಾ। ಸಚೇ ಪನ ಅರುಣಬ್ಭನ್ತರೇ ಸತಕ್ಖತ್ತುಮ್ಪಿ ಛಾದೇತುಕಾಮತಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ಅಚ್ಛನ್ನಾವ ಹೋತಿ। ಆರೋಚೇನ್ತೋ ಪನ ಸಭಾಗಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಂ ಆಪನ್ನಸ್ಸ ಆರೋಚೇತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ। ಸಚೇ ಆರೋಚೇತಿ, ಆಪತ್ತಿ ಪನ ಆವಿಕತಾ ಹೋತಿ, ಆರೋಚನಪಚ್ಚಯಾ ಪನ ಅಞ್ಞಂ ದುಕ್ಕಟಂ ಆಪತ್ತಿಂ ಆಪಜ್ಜತಿ। ಇಮಿನಾ ಅಞ್ಞಮ್ಪಿ ವತ್ಥುಸಭಾಗಾಪತ್ತಿಂ ಆರೋಚೇತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ದೀಪಿತೋ ಹೋತಿ। ಆರೋಚೇನ್ತೇನ ಪನ "ಅಹಂ ತವ ಸನ್ತಿಕೇ ಏಕಂ ಆಪತ್ತಿಂ ಆವಿ ಕರೋಮೀ"ತಿ ವಾ "ಆಚಿಕ್ಖಾಮೀ"ತಿ ವಾ "ಆರೋಚೇಮೀ"ತಿ ವಾ "ಏಕಂ ಆಪತ್ತಿಂ ಆಪನ್ನಭಾವಂ ಜಾನಾಹೀ"ತಿ ವಾ "ಏಕಂ ಗರುಕಾಪತ್ತಿಂ ಆವಿ ಕರೋಮೀ"ತಿ ವಾ ಆದಿನಾ

ನಯೇನ ವತ್ತಬ್ಬಂ, ಏತ್ತಾವತಾ ಅಛನ್ನಾವ ಹೋತಿ। ಸಚೇ “ಲಹುಕಾಪತ್ತಿಂ ಆರೋಚೇಮೀ”ತಿ ವದತಿ, ಛನ್ನಾವ ಹೋತೀತಿ। ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸವಿನಿಚ್ಛಯೋ।

ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೩. ಚೀವರನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ

೩೦. ಏವಂ ಗರುಕೇ ಸಿಕ್ಖಿತಬ್ಬಾಕಾರಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಚೀವರೇಸು ದಸ್ಸೇತುಂ **“ಚೀವರ”**ನ್ತಿ ಉದ್ಧಟಂ। ತತ್ಥ ಜಾತಿತೋ ಛ ಚೀವರಾನಿ (ಮಹಾವ॰ ೩೩೯; ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೪೬೨-೪೬೩; ಕಙ್ಖಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ಕಥಿನಸಿಕ್ಖಾಪದವಣ್ಣನಾ), ತಾನಿ ಕಾನೀತಿ ಚೇ, ತಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **“ಖೋಮಾ”**ತಿಆದಿ ಆರದ್ಧಂ। ತತ್ಥ **ಖೋಮಂ** ನಾಮ ಖೋಮವಾಕಸುತ್ತೇಹಿ ಕತಂ ವತ್ಥಂ। **ಸಾಣಂ** ನಾಮ ಸಾಣವಾಕೇಹಿ ಕತಂ ವತ್ಥಂ। **ಭಙ್ಗಂ** ನಾಮ ಖೋಮಸುತ್ತಾದೀಹಿ ಪಞ್ಚಹಿ ಮಿಸ್ಸೇತ್ವಾ ಕತಂ ವತ್ಥಂ। ಪಾಟೇಕ್ಕಂ ವಾಕಮಯಮೇವ ವಾತಿ ವದನ್ತಿ। **ಕಮ್ಬಲಂ** ನಾಮ ಮನುಸ್ಸಲೋಮಂ ವಾಳಲೋಮಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಲೋಮೇಹಿ ವಾಯಿತ್ವಾ ಕತಂ ವತ್ಥಂ। **ಛಳೇತಾನೀ**ತಿ ಛ ಏತಾನಿ। ಸಹ ಅನುಲೋಮೇಹೀತಿ **ಸಾನುಲೋಮಾನಿ**। ಜಾತಿತೋ ಪನ ಕಪ್ಪಿಯಾನಿ ಛ ಚೀವರಾನೀತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

೩೧. ಇದಾನಿ ತೇಸಂ ಅನುಲೋಮಾನಿ ದಸ್ಸೇತುಂ **“ದುಕೂಲ”**ನ್ತಿಆದಿ ವುತ್ತಂ। ತತ್ಥ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೦೫) **ದುಕೂಲಂ** ಸಾಣಸ್ಸ ಅನುಲೋಮಂ ವಾಕಮಯತ್ತಾ। **ಪಟ್ಟುಣ್ಣ**ನ್ತಿ ಪಟ್ಟುಣ್ಣದೇಸೇ ಪಾಣಕೇಹಿ ಸಞ್ಜಾತವತ್ಥಂ। ಸೋಮಾರದೇಸೇ, ಚೀನದೇಸೇ ಜಾತಂ **ಸೋಮಾರಚೀನಜಂ** ಪಟನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಇಮಾನಿ ತೀಣಿಪಿ ಕೋಸೇಯ್ಯಸ್ಸ ಅನುಲೋಮಾನಿ ಪಾಣಕೇಹಿ ಕತಸುತ್ತಮಯತ್ತಾ। **ಇದ್ಧಿಜ**ನ್ತಿ ಏಹಿಭಿಕ್ಖೂನಂ ಪುಞ್ಞಿದ್ಧಿಯಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಚೀವರಂ। ತಂ ಪನ ಖೋಮಾದೀನಂ ಅಞ್ಞತರಂ ಹೋತಿ। ಕಪ್ಪರುಕ್ಖೇಹಿ ನಿಬ್ಬತ್ತಂ ಜಾಲಿನಿಯಾ ದೇವಕಞ್ಞಾಯ ಅನುರುದ್ಧತ್ಥೇರಸ್ಸ ದಿನ್ನವತ್ಥಾದಿಕಂ **ದೇವದಿನ್ನಂ**। ತಮ್ಪಿ ಖೋಮಾದೀಹಿ ನಿಬ್ಬತ್ತವತ್ಥಸದಿಸತ್ತಾ ಛನ್ನಮ್ಪಿ ಅನುಲೋಮಂ ಹೋತಿಯೇವ ಕಪ್ಪಾಸಿಕಸ್ಸ ವಾ, ಇದ್ಧಿಜಮ್ಪಿ ತಥೇವ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। **ತಸ್ಸ ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಖೋಮಾದಿಕಸ್ಸ। **ಅನುಲೋಮಿಕ**ನ್ತಿ ಅನುರೂಪಂ।

೩೨-೩೩. ಏವಂ ಜಾತಿತೋ ಸಾನುಲೋಮಾನಿ ಛ ಚೀವರಾನಿ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ತೇಸು ಅಧಿಟ್ಠಾನಾದಿಕಂ ವಿಧಾನಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **“ತಿಚೀವರ”**ನ್ತಿಆದಿ ವುತ್ತಂ। ಏತ್ಥ (ಕಙ್ಖಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ಕಥಿನಸಿಕಖಾಪದವಣ್ಣನಾ; ಮಹಾವ॰ ೩೫೮) ಧಿಟ್ಠಾನತೋ ಪುಬ್ಬೇ ತಿಚೀವರಂ ನಾಮ ಪಾಟೇಕ್ಕಂ ನತ್ಥಿ ಸಙ್ಘಾಟಿಆದಿಪ್ಪಹೋನಕಸ್ಸ ಪಚ್ಚತ್ಥರಣಾದಿವಸೇನಾಪಿ ಅಧಿಟ್ಠಾತುಂ ಅನುಞ್ಞಾತತ್ತಾ। ತಸ್ಮಾ **“ತಿಚೀವರಂ ಅಧಿಟ್ಠೇಯ್ಯ ನ ವಿಕಪ್ಪೇಯ್ಯಾ”**ತಿ ಏತ್ಥ “ಇಮಂ ಸಙ್ಘಾಟಿ”ನ್ತಿ ಏವಂ ನಾಮೇ ಗಹಿತೇ “ಅಧಿಟ್ಠಾನ”ಮಿಚ್ಚೇವ ವತ್ತಬ್ಬಂ, “ವಿಕಪ್ಪೇಮೀ”ತಿ ಪನ ನ ವತ್ತಬ್ಬನ್ತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। ಏವಂ ಸೇಸೇಸುಪಿ। ಮುಖಪುಞ್ಛನಞ್ಚ ನಿಸೀದನಞ್ಚ **ಮುಖಪುಞ್ಛನನಿಸೀದನಂ**। **ಕಣ್ಡುಚ್ಛಾದಿ**ನ್ತಿ ಕಣ್ಡುಪ್ಪಟಿಚ್ಛಾದಿಂ ಅಧಿಟ್ಠೇಯ್ಯ, ನ ವಿಕಪ್ಪೇಯ್ಯಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ ಇಮೇಸು ನವಸು ಚೀವರೇಸು। **ತಿಚೀವರ**ನ್ತಿ ತಿಚೀವರಾಧಿಟ್ಠಾನನಯೇನ ಅಧಿಟ್ಠಿತತಿಚೀವರಂ। **ವಿನಾ** ಅಲದ್ಧಸಮ್ಮುತಿಕೋ ಭಿಕ್ಖು ಅವಿಪ್ಪವಾಸಸಮ್ಮುತಿಅಲದ್ಧಟ್ಠಾನೇ ಏಕಾಹಮ್ಪಿ ಹತ್ಥಪಾಸಂ ವಿಜಹಿತ್ವಾ ನ ವಸೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। “ನ ಭಿಕ್ಖವೇ ಚಾತುಮಾಸಂ ನಿಸೀದನೇನ ವಿಪ್ಪವಸಿತಬ್ಬಂ, ಯೋ ವಿಪ್ಪವಸೇಯ್ಯ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ”ತಿ **ಖುದ್ದಕಕ್ಖನ್ಧಕೇ** (ಚೂಳವ॰ ೨೬೩) ವುತ್ತತ್ತಾ ಚಾತುಮಾಸಂ ನಿಸೀದನಂ ವಿನಾ ನ ವಸೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೩೪. ಇದಾನಿ ಅಧಿಟ್ಠಾನವಿಧಿಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **“ಇಮಂ ಸಙ್ಘಾಟಿ”**ನ್ತಿಆದಿ ವುತ್ತಂ। ತತ್ಥ **ಮಿಚ್ಚಧಿಟ್ಠಯೇ**ತಿ ಇತಿ ಅಧಿಟ್ಠಯೇ, “ಇಮಂ ಸಙ್ಘಾಟಿಂ ಅಧಿಟ್ಠಾಮೀ”ತಿ ಏವಂ ಸಙ್ಘಾಟಿಂ ಅಧಿಟ್ಠಯೇತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅಹತ್ಥಪಾಸಮೇತ**ನ್ತಿ ದೂರೇ ಠಿತಂ ಪನ ಠಪಿತೋಕಾಸಂ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ ಸಚೇ ಏಕಂ, “ಏತ”ನ್ತಿ, ಬಹೂನಿ ಚೇ, “ಏತಾನೀ”ತಿ ವತ್ವಾ ಅಧಿಟ್ಠಯೇತಿ ಅತ್ಥಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಸೇಸೇಸುಪಿ ಅಯಂ ನಯೋ**ತಿ ಯಥಾ “ಇಮಂ ಸಙ್ಘಾಟಿಂ ಅಧಿಟ್ಠಾಮೀ”ತಿ ವುತ್ತಂ, ಏವಂ “ಇಮಂ ಉತ್ತರಾಸಙ್ಗಂ, ಇಮಂ ಕಣ್ಡುಪ್ಪಟಿಚ್ಛಾದಿಂ ಅಧಿಟ್ಠಾಮೀ”ತಿ ಏವಂ ಅತ್ತನೋ ನಾಮೇನೇವ ವತ್ವಾ ಸಮ್ಮುಖಾಪಿ ಪರಮ್ಮುಖಾಪಿ ವುತ್ತನಯೇನ ಅಧಿಟ್ಠಾತಬ್ಬನ್ತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

೩೫. ಇದಾನಿ ಸಚೇ ಪುಬ್ಬೇ ಅಧಿಟ್ಠಿತಂ ತಿಚೀವರಂ ನಿಸೀದನಂ ವಸ್ಸಿಕಸಾಟಿಕಂ ಕಣ್ಡುಪ್ಪಟಿಚ್ಛಾದೀತಿ ಇಮೇಸು ಛಸು ಚೀವರೇಸು ಅಞ್ಞತರಂ ಚೀವರಂ ಅತ್ಥಿ, ಪುನ ತಥಾವಿಧಂ ಚೀವರಂ ಅಧಿಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಪರಿಹರಿತುಂ ಇಚ್ಛನ್ತೇನ "ದ್ವೇ ಪನ ನ ವಟ್ಟನ್ತೀ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೪೬೯; ಕಙ್ಖಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ಕಥಿನಸಿಕ್ಖಾಪದವಣ್ಣನಾ) ವುತ್ತತ್ತಾ ಪುಬ್ಬೇ ಅಧಿಟ್ಠಿತಂ ಪಚ್ಚುದ್ಧರಿತ್ವಾ ಅಧಿಟ್ಠಾತಬ್ಬನ್ತಿ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ಅಧಿಟ್ಠಹನ್ತೋ"**ತಿಆದಿ ವುತ್ತಂ, ತಂ ಉತ್ತಾನಮೇವ। **ಪತ್ತಾಧಿಟ್ಠಹನೇ ತಥಾತಿ** "ಇಮಂ ಪತ್ತಂ, ಏತಂ ಪತ್ತ"ನ್ತಿ ಏವಂ ನಾಮಮತ್ತಮೇವ ವಿಸೇಸೋ। ಸೇಸಂ ತಾದಿಸಮೇವಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೩೬. ಏತಂ ಇಮಂ ವ ಸಙ್ಘಾಟಿಂ ಸಂಸೇತಿ ಏತ್ಥ ಸಚೇ ಅನ್ತೋಗಬ್ಭೇ ವಾ ಸಾಮನ್ತವಿಹಾರೇ ವಾ ಹೋತಿ, ಠಪಿತಟ್ಠಾನಂ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ "ಏತಂ ಸಙ್ಘಾಟಿಂ ಅಧಿಟ್ಠಾಮೀ"ತಿ ವಾಚಾ ಭಿನ್ದಿತಬ್ಬಾ, ಸಚೇ ಹತ್ಥಪಾಸೇ ಹೋತಿ, "ಇಮಂ ಸಙ್ಘಾಟಿ"ನ್ತಿ ತೇಸಂ ತೇಸಂ ನಾಮವಸೇನ ವಾಚಾ ಭಿನ್ದಿತಬ್ಬಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಪಚ್ಚುದ್ಧಾರೇಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ। ಏತ್ಥ ಪನ "ದ್ವೇ ಚೀವರಸ್ಸ ಅಧಿಟ್ಠಾನಾ ಕಾಯೇನ ವಾ ಅಧಿಟ್ಠೇತಿ, ವಾಚಾಯ ವಾ ಅಧಿಟ್ಠೇತೀ"ತಿ (ಪರಿ॰ ೩೨೨) ವುತ್ತತ್ತಾ ಸಙ್ಘಾಟಿಆದಿಕಂ ಹತ್ಥೇನ ಗಹೇತ್ವಾ "ಇಮಂ ಸಙ್ಘಾಟಿಂ ಅಧಿಟ್ಠಾಮೀ"ತಿಆದಿನಾ ನಯೇನ ಚಿತ್ತೇನ ಆಭೋಗಂ ಕತ್ವಾ ಕಾಯವಿಕಾರಂ ಕರೋನ್ತೇನ ಕಾಯೇನ ಅಧಿಟ್ಠಾತಬ್ಬಂ, ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಸರೀರಾವಯವೇನ ಅಫುಸನ್ತಸ್ಸ ನ ವಟ್ಟತಿ। ವಾಚಾಯ ಅಧಿಟ್ಠಹನ್ತೇನ ವಚೀಭೇದಂ ಕತ್ವಾವ ಅಧಿಟ್ಠಾತಬ್ಬಂ। ತಥಾ ಪತ್ತೇಪಿ। **ವಿದೂತಿ** ಪಣ್ಡಿತೋ।

೩೭-೮. ಇದಾನಿ ತೇಸಂ ಪಮಾಣಪರಿಚ್ಛೇದಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ಸಙ್ಘಾಟಿ ಪಚ್ಛಿಮನ್ತೇನಾ"**ತಿಆದಿ ವುತ್ತಂ। ತತ್ಥ ದೀಘತೋ ಮುಟ್ಠಿಪಞ್ಚಕತೋ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೪೬೯; ಕಙ್ಖಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ಕಥಿನಸಿಕ್ಖಾಪದವಣ್ಣನಾ) ಪಟ್ಠಾಯ "ತತ್ರಿದಂ ಸುಗತಸ್ಸ ಸುಗತಚೀವರಪ್ಪಮಾಣಂ, ದೀಘಸೋ ನವ ವಿದತ್ಥಿಯೋ ಸುಗತವಿದತ್ಥಿಯಾ, ತಿರಿಯಂ ಛ ವಿದತ್ಥಿಯೋ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೫೪೮) ಏವಂ ವುತ್ತಸುಗತಚೀವರೂನಾಪಿ ವಟ್ಟತಿ। ತಿರಿಯಂ ಪನ ಮುಟ್ಠಿತ್ತಿಕಂ। ಚ-ಸದ್ದೇನ ಅತಿರೇಕಮ್ಪಿ ವಟ್ಟತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಉತ್ತರಾಸಙ್ಗಸ್ಸಪಿ ಏತದೇವ ಪಮಾಣನ್ತಿ ತಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ತಥಾ ಏಕಂಸಿಕಸ್ಸಾಪೀ"**ತಿ ವುತ್ತಂ। ಅನ್ತರವಾಸಕಸ್ಸ ಪನ "ಪಾರುಪನೇನಪಿ ಹಿ ಸಕ್ಕಾ ನಾಭಿಂ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇತು"ನ್ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೪೬೯) **ಅಟ್ಠಕಥಾ**ವಚನತೋ **"ದ್ವಿಹತ್ಥೋ ವಾ"**ತಿ ವುತ್ತಂ।

೩೯. ನಿಸೀದನಸ್ಸ ದೀಘೇನಾತಿ ಏತ್ಥ (ಪಾಚಿ॰ ೫೩೧ ಆದಯೋ; ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೫೩೧; ಕಙ್ಖಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ನಿಸೀದನಸಿಕ್ಖಾಪದವಣ್ಣನಾ) **ನಿಸೀದನ**ನ್ತಿ ಸನ್ಥತಸದಿಸಂ ಸನ್ಥರಿತ್ವಾ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಅನ್ತೇ ವುತ್ತಪ್ಪಮಾಣೇನ ದ್ವೀಸು ಠಾನೇಸು ಫಾಲೇತ್ವಾ ಕತಾಹಿ ತೀಹಿ ದಸಾಹಿ ಯುತ್ತಸ್ಸ ಪರಿಕ್ಖಾರಸ್ಸೇತಂ ನಾಮಂ।

೪೦. ಕಣ್ಡುಪ್ಪಟಿಚ್ಛಾದಿ (ಪಾಚಿ॰ ೫೩೮; ಮಹಾವ॰ ೩೫೪; ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೫೩೭; ಕಙ್ಖಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ಕಣ್ಡುಪ್ಪಟಿಚ್ಛಾದಿಸಿಕ್ಖಾಪದವಣ್ಣನಾ) ನಾಮ ಯಸ್ಸ ಅಧೋನಾಭಿಉಬ್ಭಜಾಣುಮಣ್ಡಲಂ ಕಣ್ಡು ವಾ ಪಿಳಕಾ ವಾ ಅಸ್ಸಾವೋ ವಾ ಥುಲ್ಲಕಚ್ಛು ವಾ ಆಬಾಧೋ, ತಸ್ಸ ಪಟಿಚ್ಛಾದನತ್ಥಾಯ ಅನುಞ್ಞಾತಂ ಚೀವರಂ। ಗಾಥಾಯೋ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾವ।

೪೧. ಅಡ್ಢತೇಯ್ಯಾವಾತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೫೪೪) ಏತ್ಥ ತತೋ ಉದ್ಧಂ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೪೨. ಏತ್ಥಾತಿ ಸಙ್ಘಾಟಿತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಯಾವ ವಸ್ಸಿಕಸಾಟಿಕಾ, ತಾವ ದಸ್ಸಿತಚೀವರೇಸೂತಿ ಅತ್ಥೋ। **ತದುತ್ತರಿ**ನ್ತಿ ತತೋ ತೇಸಂ ಚೀವರಾನಂ ವುತ್ತಪ್ಪಮಾಣತೋ ಉತ್ತರಿಂ ಕರೋನ್ತಸ್ಸ ಛೇದನಪಾಚಿತ್ತಿ ಹೋತೀತಿ ಪಾಠಸೇಸೋ, ತಂ ಅತಿರೇಕಂ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಪುನ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ದೇಸೇತಬ್ಬನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪಚ್ಚತ್ಥರಣಮುಖಚೋಳಾತಿ** ಏತ್ಥ "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯಾವ ಮಹನ್ತಂ ಪಚ್ಚತ್ಥರಣಂ ಆಕಙ್ಖತಿ, ತಾವ ಮಹನ್ತಂ ಪಚ್ಚತ್ಥರಣಂ ಕಾತು"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೩೫೩) ವುತ್ತತ್ತಾ ಪಚ್ಚತ್ಥರಣಸ್ಸ ಪಮಾಣಪರಿಚ್ಛೇದೋ ನತ್ಥಿ,। ಮುಖಪುಞ್ಛನಚೋಳಸ್ಸ ಪನ ಉಕ್ಕಟ್ಠವಸೇನ ವಾ ಅನ್ತಿಮವಸೇನ ವಾ ಪಮಾಣಪರಿಚ್ಛೇದೋ ನ ವುತ್ತೋ, ತಸ್ಮಾ ತಮ್ಪಿ ಅಪ್ಪಮಾಣಿಕಂ। ತೇನ ವುತ್ತಂ **"ಆಕಙ್ಖಿತಪ್ಪಮಾಣಿಕಾ"**ತಿ, ಇಚ್ಛಿತಪ್ಪಮಾಣಿಕಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಯಾವ ಏಕಂ ಧೋವೀಯತಿ, ತಾವ ಅಞ್ಞಂ ಪರಿಭೋಗತ್ಥಾಯ ಇಚ್ಛಿತಬ್ಬನ್ತಿ ದ್ವೇಪಿ ವಟ್ಟನ್ತಿ।

೪೩. ನ ದೀಪಿತನ್ತಿ ಕತ್ಥ ನ ದೀಪಿತಂ? ಅಟ್ಠಕಥಾಸು। ಕಸ್ಮಾತಿ ಚೇ? "ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಪರಿಪುಣ್ಣಂ ಹೋತಿ ತಿಚೀವರಂ, ಅತ್ಥೋ ಚ ಹೋತಿ ಪರಿಸ್ಸಾವನೇಹಿಪಿ ಥವಿಕಾಹಿಪಿ। ಭಗವತೋ ಏತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇಸುಂ। ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪರಿಕ್ಖಾರಚೋಳಕ"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೩೫೭) ಬಹೂನಂ ಪತ್ತಥವಿಕಪರಿಸ್ಸಾವನಾದೀನಂ ಸಙ್ಗಹವಸೇನ ವುತ್ತತ್ತಾ ಪಾಟೇಕ್ಕಂ ನಿಧಾನಮುಖನ್ತಿ। ಯಸ್ಮಾ ಪನ ಭಗವತಾ "ಯಂ ಯಂ ಲಬ್ಭತಿ, ತಂ ತಂ ಇಮಿನಾ ವಿಧಾನೇನ ಅಧಿಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಪುನ ಯೇನ ಯೇನ ಪರಿಸ್ಸಾವನಾದಿನಾ ಅತ್ಥೋ ಹೋತಿ, ತಂ ತಂ ಕತ್ವಾ ಗಣ್ಹನ್ತೂ"ತಿ ಅನುಕಮ್ಪಾಯ ಅನುಞ್ಞಾತಂ, ತಸ್ಮಾ ವಿಕಪ್ಪನುಪಗಪಚ್ಛಿಮಚೀವರಪ್ಪಮಾಣಂ ಥವಿಕಮ್ಪಿ ಪಟಪರಿಸ್ಸಾವನಮ್ಪಿ ಬಹೂನಿಪಿ ಏಕತೋ ಕತ್ವಾ "ಇಮಾನಿ ಚೀವರಾನಿ ಪರಿಕ್ಖಾರಚೋಳಾನಿ ಅಧಿಟ್ಠಾಮೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅಧಿಟ್ಠಾತುಮ್ಪಿ ವಟ್ಟತಿಯೇವ। ತಸ್ಮಾ ವುತ್ತಂ **"ತಥಾ ವತ್ವಾ"**ತಿ, "ಪರಿಕ್ಖಾರಚೋಳ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ವಿಕಪ್ಪಿಯನ್ತಿ** ವಿಕಪ್ಪನುಪಗಂ।

೪೪. ಅಹತಕಪ್ಪಾನನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೩೪೮) ಏಕವಾರಂ ಧೋವಿತಕಾನಂ।

೪೫. ಉತುದ್ಧಟಾನನ್ತಿ ಉತುತೋ ದೀಘಕಾಲತೋ ಉದ್ಧಟಾನಂ, ಕತವತ್ಥಕಿಚ್ಚಾನಂ ಪಿಲೋತಿಕಾನನ್ತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ಸೇಸಾತಿ** ಉತ್ತರಾಸಙ್ಗಅನ್ತರವಾಸಕಾ। ಪಂಸು ವಿಯ ಕುಚ್ಛಿತಭಾವಂ ಪಟಿಕ್ಕೂಲಭಾವಂ ಉಲತಿ ಗಚ್ಛತೀತಿ ಪಂಸುಕೂಲಂ, ಚೋಳಖಣ್ಡಾನಮೇತಂ ನಾಮಂ, ತಸ್ಮಿಂ **ಪಂಸುಕೂಲೇ** ಯಥಾರುಚೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಕಸ್ಮಾತಿ ಚೇ? "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಹತಾನಂ ದುಸ್ಸಾನಂ ಅಹತಕಪ್ಪಾನಂ ದಿಗುಣಂ ಸಙ್ಘಾಟಿಂ ಏಕಚ್ಚಿಯಂ ಉತ್ತರಾಸಙ್ಗಂ ಏಕಚ್ಚಿಯಂ ಅನ್ತರವಾಸಕಂ, ಉತುದ್ಧಟಾನಂ ದುಸ್ಸಾನಂ ಚತುಗ್ಗುಣಂ ಸಙ್ಘಾಟಿಂ ದಿಗುಣಂ ಉತ್ತರಾಸಙ್ಗಂ ದಿಗುಣಂ ಅನ್ತರವಾಸಕಂ, ಪಂಸುಕೂಲೇ ಯಾವದತ್ಥಂ, ಪಾಪಣಿಕೇ ಉಸ್ಸಾಹೋ ಕರಣೀಯೋ"ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ, ತಸ್ಮಾ ಸುಸಾನಾದೀಸು ಪತಿತಪಂಸುಕೂಲೇ ಚ ಅನ್ತರಾಪಣೇ ಪತಿತಪಿಲೋತಿಕಚೀವರೇ ಚ ಪಟಪರಿಚ್ಛೇದೋ ನತ್ಥಿ, ಪಟಸತಮ್ಪಿ ವಟ್ಟತೀತಿ ಸಿದ್ಧಂ।

೪೬. ಇದಾನಿ "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಛಿನ್ನಕಂ ಸಙ್ಘಾಟಿಂ ಛಿನ್ನಕಂ ಉತ್ತರಾಸಙ್ಗಂ ಛಿನ್ನಕಂ ಅನ್ತರವಾಸಕ"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೩೪೫) ವತ್ವಾ ಪುನ "ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಅಞ್ಞತರಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ತಿಚೀವರೇ ಕಯಿರಮಾನೇ ಸಬ್ಬಂ ಛಿನ್ನಕಂ ನಪ್ಪಹೋತಿ। ಭಗವತೋ ಏತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇಸುಂ। ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದ್ವೇ ಛಿನ್ನಕಾನಿ ಏಕಂ ಅಚ್ಛಿನ್ನಕನ್ತಿ। ದ್ವೇ ಛಿನ್ನಕಾನಿ ಏಕಂ ಅಚ್ಛಿನ್ನಕಂ ನಪ್ಪಹೋತಿ। ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದ್ವೇ ಅಚ್ಛಿನ್ನಕಾನಿ ಏಕಂ ಛಿನ್ನಕನ್ತಿ। ಏಕಂ ಛಿನ್ನಕಂ ನಪ್ಪಹೋತಿ। ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅನ್ವಾಧಿಕಮ್ಪಿ ಆರೋಪೇತುಂ। ನ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಬ್ಬಂ ಅಚ್ಛಿನ್ನಕಂ ಧಾರೇತಬ್ಬಂ, ಯೋ ಧಾರೇಯ್ಯ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೩೬೦) ಏವಂ ವುತ್ತವಿಧಾನಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ತೀಸೂ"**ತಿಆದಿ ಆರದ್ಧಂ। ತಸ್ಸ ಅತ್ಥೋ - ತೀಸು ಚೀವರೇಸು ಯಂ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ, ಸಿಬ್ಬಿತುಂ ಸಬ್ಬಪಚ್ಛಿಮಪ್ಪಮಾಣಂ ಪಹೋತಿ, ತಂ ಛಿನ್ದಿತಬ್ಬಂ। ಸಬ್ಬೇಸು ಪನ ಅಪ್ಪಹೋನ್ತೇಸು ಅನ್ವಾಧಿಕಂ ಆದಿಯೇಯ್ಯಾತಿ। ತತ್ಥ **ಅನ್ವಾಧಿ** ನಾಮ ಅನುವಾತಂ ವಿಯ ಸಂಹರಿತ್ವಾ ಚೀವರಸ್ಸ ಉಪರಿ ಸಙ್ಘಾಟಿಆಕಾರೇನ ಆರೋಪೇತಬ್ಬಂ। ಆಗನ್ತುಕಪತ್ತನ್ತಿಪಿ ವದನ್ತಿ। ಇದಂ ಪನ ಅಪ್ಪಹೋನಕೇ ಅನುಞ್ಞಾತಂ। ಸಚೇ ಪಹೋತಿ, ನ ವಟ್ಟನ್ತಿ, ಛಿನ್ದಿತಬ್ಬಮೇವ। **ಅನಾದಿಣ್ಣನ್ತಿ** ಅನಾರೋಪಿತಂ ಅನ್ವಾಧಿಕಂ। **ನ ಧಾರೇಯ್ಯಾತಿ** ತಿಚೀವರಾಧಿಟ್ಠಾನವಸೇನ ಅಧಿಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ನ ಧಾರೇತಬ್ಬನ್ತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ।

೪೭-೮. ಇದಾನಿ ಉದೋಸಿತಸಿಕ್ಖಾಪದನಯಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ಗಾಮೇ"**ತಿಆದಿ ವುತ್ತಂ। ಏತ್ಥ ಪನ ಸಚೇ ಗಾಮೋ (ಪಾರಾ॰ ೪೭೮; ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೪೭೭-೪೭೮; ಕಙ್ಖಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ಉದೋಸಿತಸಿಕ್ಖಾಪದವಣ್ಣನಾ) ಏಕಸ್ಸ ರಞ್ಞೋ ವಾ ಭೋಜಕಸ್ಸ ವಾ ವಸೇನ ಏಕಕುಲಸ್ಸ ಹೋತಿ, ಪಾಕಾರಾದಿನಾ ಪರಿಕ್ಖಿತ್ತತ್ತಾ ಏಕೂಪಚಾರೋ ಚ, ಏವರೂಪೇ ಗಾಮೇ ಚೀವರಂ ನಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂ ಗಾಮೇ ಯಥಾರುಚಿತಟ್ಠಾನೇ ವಸಿತುಂ ಲಬ್ಭತಿ। ಸಚೇ ಸೋ ಗಾಮೋ ಅಪರಿಕ್ಖಿತ್ತೋ, ಯಸ್ಮಿಂ ಘರೇ ಚೀವರಂ ನಿಕ್ಖಿತ್ತಂ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಿಂ ಘರೇ ವಸಿತಬ್ಬಂ, ತಸ್ಸ ವಾ ಘರಸ್ಸ ಸಮನ್ತತೋ ಹತ್ಥಪಾಸಾ ನ ವಿಜಹಿತಬ್ಬಂ।

ಸಚೇ ಸೋ ಗಾಮೋ ವೇಸಾಲಿಕುಸಿನಾರಾದಯೋ ವಿಯ ನಾನಾರಾಜೂನಂ ವಾ ಭೋಜಕಾನಂ ವಾ ಹೋತಿ, ವುತ್ತಪ್ಪಕಾರೇನ ಪರಿಕ್ಖಿತ್ತೋ ಚ, ಏವರೂಪೇ ಗಾಮೇ ಯಸ್ಮಿಂ ಘರೇ ಚೀವರಂ ನಿಕ್ಖಿತ್ತಂ, ತಸ್ಮಿಂ ಘರೇ ವಾ ವತ್ಥಬ್ಬಂ। ಯಸ್ಸಾ ವೀಥಿಯಾ ತಂ ಘರಂ ಹೋತಿ, ತಸ್ಸಾ ವೀಥಿಯಾ ತಸ್ಸ ಘರಸ್ಸ ಸಮ್ಮುಖಾಟ್ಠಾನೇ ಸಭಾಯೇ ವಾ ನಗರದ್ವಾರೇ ವಾ ವತ್ಥಬ್ಬಂ, ತೇಸಂ ಸಭಾಯದ್ವಾರಾನಂ ಹತ್ಥಪಾಸಾ ವಾ ನ ವಿಜಹಿತಬ್ಬಂ। ಸಚೇ ಅಪರಿಕ್ಖಿತ್ತೋ, ಯಸ್ಮಿಂ ಘರೇ ನಿಕ್ಖಿತ್ತಂ, ತತ್ಥ ವಾ ತಸ್ಸ ಹತ್ಥಪಾಸೇ ವಾ ವತ್ಥಬ್ಬಂ।

ನಿವೇಸನಾದಯೋ ಹಮ್ಮಿಯಪರಿಯೋಸಾನಾ ಗಾಮಪರಿಕ್ಖೇಪತೋ ಬಹಿ ಸನ್ನಿವಿಟ್ಠಾತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಾ। ಇತರಥಾ ತೇಸಂ ಗಾಮಗ್ಗಹಣೇನೇವ ಗಹಿತತ್ತಾ ಗಾಮಸ್ಸ ಏಕಕುಲನಾನಾಕುಲಏಕೂಪಚಾರನಾನೂಪಚಾರತಾವಸೇನೇವ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ವತ್ತಬ್ಬೋ ಸಿಯಾ। ನಿವೇಸನಾದೀನಂ ವಸೇನೇವ **ಪಾಳಿಯಂ** (ಪಾರಾ॰ ೪೭೮ ಆದಯೋ) ಅತ್ಥೋ ವಿಭತ್ತೋ, ನ ಗಾಮವಸೇನ। ಉದೋಸಿತವಿನಿಚ್ಛಯೇ ಅಯಂ ನಯೋ ವುತ್ತೋಯೇವ।

ನಿವೇಸನೇತಿ ಏತ್ಥ ಸಚೇ ಏಕಕುಲಸ್ಸ ನಿವೇಸನಂ ಹೋತಿ ಪರಿಕ್ಖಿತ್ತಞ್ಚ, ಅನ್ತೋನಿವೇಸನೇ ಚೀವರಂ ನಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಅನ್ತೋನಿವೇಸನೇ ವತ್ಥಬ್ಬಂ। ಅಪರಿಕ್ಖಿತ್ತಞ್ಚೇ ಹೋತಿ, ಯಸ್ಮಿಂ ಗಬ್ಭೇ ಚೀವರಂ ನಿಕ್ಖಿತ್ತಂ, ತಸ್ಮಿಂ ವತ್ಥಬ್ಬಂ, ತಸ್ಸ ಗಬ್ಭಸ್ಸ ಹತ್ಥಪಾಸಾ ವಾ ನ ವಿಜಹಿತಬ್ಬಂ। ಸಚೇ ನಾನಾಕುಲಸ್ಸ ಹೋತಿ ಪರಿಕ್ಖಿತ್ತಞ್ಚ, ಯಸ್ಮಿಂ ಗಬ್ಭೇ ಚೀವರಂ ನಿಕ್ಖಿತ್ತಂ, ತಸ್ಮಿಂ ಗಬ್ಭೇ ವತ್ಥಬ್ಬಂ, ಸಬ್ಬೇಸಂ ಸಾಧಾರಣದ್ವಾರಮೂಲೇ ವಾ ತೇಸಂ ಗಬ್ಭದ್ವಾರಮೂಲೇ ವಾ ತೇಸಂ ಗಬ್ಭದ್ವಾರಮೂಲಾನಂ ವಾ ಹತ್ಥಪಾಸಾ ನ ವಿಜಹಿತಬ್ಬಂ। ಅಪರಿಕ್ಖಿತ್ತಞ್ಚೇ ಹೋತಿ, ಯಸ್ಮಿಂ ಗಬ್ಭೇ ಚೀವರಂ ನಿಕ್ಖಿತ್ತಂ, ತಸ್ಮಿಂ ಗಬ್ಭೇ ವತ್ಥಬ್ಬಂ, ಹತ್ಥಪಾಸಾ ವಾ ನ ವಿಜಹಿತಬ್ಬಂ।

ಉದೋಸಿತೋತಿ ಯಾನಾದೀನಂ ಭಣ್ಡಾನಂ ಸಾಲಾ। **ಪಾಸಾದೋತಿ** ದೀಘಪಾಸಾದೋ। **ಹಮ್ಮಿಯನ್ತಿ** ಮುಣ್ಡಚ್ಛದನಪಾಸಾದೋ। **ನಾವಾ** ಪನ ಥಲಂ ಆರೋಪೇತ್ವಾ ನಿಕ್ಖಿತ್ತಾಪಿ ಹೋತಿ, ಸಮುದ್ದೇ ಠಿತಾಪಿ। ಸಚೇ ಏಕಕುಲಸ್ಸ ನಾವಾ ಹೋತಿ, ಅನ್ತೋನಾವಾಯ ಚೀವರಂ ನಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಅನ್ತೋನಾವಾಯ ವತ್ಥಬ್ಬಂ। ನಾನಾಕುಲಸ್ಸ ನಾವಾ ಹೋತಿ ನಾನಾಗಬ್ಭಾ ನಾನಾಓವರಕಾ, ಯಸ್ಮಿಂ ಓವರಕೇ ಚೀವರಂ ನಿಕ್ಖಿತ್ತಂ, ತಸ್ಮಿಂ ವತ್ಥಬ್ಬಂ, ಚೀವರಸ್ಸ ಹತ್ಥಪಾಸಾ ವಾ ನ ವಿಜಹಿತಬ್ಬಂ।

ಅಟ್ಟೋತಿ ಪಟಿರಾಜಾದೀನಂ ಪಟಿಬಾಹನತ್ಥಂ ಇಟ್ಠಕಾಹಿ ಕತೋ ಬಹಲಭಿತ್ತಿಕೋ ಚತುಪಞ್ಚಭೂಮಿಕೋ ಪತಿಸ್ಸಯವಿಸೇಸೋ। **ಮಾಳೋತಿ** ಏಕಕೂಟಸಙ್ಗಹಿತೋ ಚತುರಸ್ಸಪಾಸಾದೋ। ಇಮೇಸು ಪನ ಉದೋಸಿತಾದೀಸು ಮಾಳಪರಿಯೋಸಾನೇಸು ನಿವೇಸನೇ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। ನಿವೇಸನನ್ತಿ ಪನ ಉದೋಸಿತಾದೀನಂ ವಸೇನ ಅಕತಾಯ ಪತಿಸ್ಸಯವಿಕತಿಯಾ ಅಧಿವಚನಂ।

ಆರಾಮೋ ನಾಮ ಪುಪ್ಫಾರಾಮಫಲಾರಾಮಾದಿಕೋ। ಸಚೇ ಏಕಕುಲಸ್ಸ ಆರಾಮೋ ಹೋತಿ ಪರಿಕ್ಖಿತ್ತೋ ಚ, ಅನ್ತೋಆರಾಮೇ ಚೀವರಂ ನಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಅನ್ತೋಆರಾಮೇ ವತ್ಥಬ್ಬಂ। ಸಚೇ ಅಪರಿಕ್ಖಿತ್ತೋ, ಚೀವರಸ್ಸ ಹತ್ಥಪಾಸಾ ನ ವಿಜಹಿತಬ್ಬಂ। ಸಚೇ ನಾನಾಕುಲಸ್ಸ ಆರಾಮೋ ಹೋತಿ ಪರಿಕ್ಖಿತ್ತೋ ಚ, ದ್ವಾರಮೂಲೇ ವಾ ವತ್ಥಬ್ಬಂ, ದ್ವಾರಮೂಲಸ್ಸ ಹತ್ಥಪಾಸಾ ವಾ ನ ವಿಜಹಿತಬ್ಬಂ। ಅಪರಿಕ್ಖಿತ್ತೋ ಚೇ, ಚೀವರಸ್ಸ ಹತ್ಥಪಾಸಾ ನ ವಿಜಹಿತಬ್ಬಂ।

ಸತ್ಥೋ ನಾಮ ಜಙ್ಘಸತ್ಥಸಕಟಸತ್ಥಾನಮಞ್ಞತರೋ। ಸಚೇ ಏಕಕುಲಸ್ಸ ಸತ್ಥೋ ಹೋತಿ, ಸತ್ಥೇ ಚೀವರಂ ನಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಪುರತೋ ವಾ ಪಚ್ಛತೋ ವಾ ಸತ್ತಬ್ಭನ್ತರಾ ನ ವಿಜಹಿತಬ್ಬಾ, ಪಸ್ಸತೋ ಅಬ್ಭನ್ತರಂ ನ ವಿಜಹಿತಬ್ಬಂ। **ಅಬ್ಭನ್ತರಂ** ನಾಮ ಅಟ್ಠವೀಸತಿಹತ್ಥಂ ಹೋತಿ। ಸಚೇ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಸತ್ಥೋ ಸಕಟೇ ವಾ ಭಗ್ಗೇ, ಗೋಣೇ ವಾ ನಟ್ಠೇ ಅನ್ತರಾ ಛಿಜ್ಜತಿ, ಯಸ್ಮಿಂ ಕೋಟ್ಠಾಸೇ ಚೀವರಂ ನಿಕ್ಖಿಪಿತಬ್ಬಂ, ತತ್ಥ ವಸಿತಬ್ಬಂ। ಸಚೇ ನಾನಾಕುಲಸ್ಸ ಹೋತಿ , ಸತ್ಥೇ ಚೀವರಂ ನಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಚೀವರಸ್ಸ ಹತ್ಥಪಾಸಾ ನ ವಿಜಹಿತಬ್ಬಂ।

ಖೇತ್ತಖಲೇಸು ಆರಾಮೇ ವುತ್ತಸದಿಸೋವ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ। **ದುಮೇ**ತಿ ರುಕ್ಖಮೂಲೇ। ಸಚೇ ಏಕಕುಲಸ್ಸ ರುಕ್ಖಮೂಲಂ ಹೋತಿ, ಯಂ ಮಜ್ಝನ್ಹಿಕಕಾಲೇ ಸಮನ್ತಾ ಛಾಯಾ ಫರತಿ, ತಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಅವಿರಳೇ ಪದೇಸೇ ತಸ್ಸ ಛಾಯಾಯ ಫುಟ್ಠೋಕಾಸಸ್ಸ ಅನ್ತೋ ಏವ ನಿಕ್ಖಿಪಿತಬ್ಬಂ। ಸಚೇ ವಿರಳಸಾಖಸ್ಸ ಪನ ರುಕ್ಖಸ್ಸ ಆತಪೇನ ಫುಟ್ಠೋಕಾಸೇ ಠಪೇತಿ, ಅರುಣುಗ್ಗಮನೇ ಸಚೇ ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ತಸ್ಸ ಹತ್ಥಪಾಸೇ ನ ಹೋತಿ, ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ ವಾ ಠಾನೇ ತಸ್ಸ ಛಾಯಾಯಪಿ ಹೋತಿ, ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಂ ಹೋತಿಯೇವ। ನಾನಾಕುಲಸ್ಸ ಚೇ ಹೋತಿ, ಚೀವರಸ್ಸ ಹತ್ಥಪಾಸಾ ನ ವಿಜಹಿತಬ್ಬಂ।

ಅಜ್ಝೋಕಾಸೇ ಪನ ವಿಞ್ಝಾಟವೀಆದೀಸು ಅರಞ್ಞೇಸುಪಿ ಸಮುದ್ದಮಜ್ಝೇ ಮಚ್ಛಬನ್ಧಾನಂ ಅಗಮನಪಥೇಸು ದೀಪಕೇಸುಪಿ ಚೀವರಂ ಠಪೇತ್ವಾ ತತೋ ಸಮನ್ತಾ ಸತ್ತಬ್ಭನ್ತರೇ ಪದೇಸೇ ಯತ್ಥ ಕತ್ಥಚಿ ವಸಿತಬ್ಬಂ। ಸಚೇ ಸತ್ತಬ್ಭನ್ತರತೋ ಕೇಸಗ್ಗಮತ್ತಮ್ಪಿ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಅರುಣಂ ಉಟ್ಠಪೇತಿ, ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಂ ಹೋತಿ।

ಏತ್ಥ ಪನ **ಪಾಳಿಯಂ** “ಗಾಮೋ ಏಕೂಪಚಾರೋ ನಾನೂಪಚಾರೋ”ತಿಆದಿನಾ (ಪಾರಾ॰ ೪೭೭) ಅವಿಸೇಸೇನ ಮಾತಿಕಂ ನಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾಪಿ ಗಾಮನಿವೇಸನಉದೋಸಿತಖೇತ್ತಧಞ್ಞಕರಣಆರಾಮವಿಹಾರಾನಂ ಏಕೂಪಚಾರನಾನೂಪಚಾರತಾ “ಗಾಮೋ ಏಕೂಪಚಾರೋ ನಾಮ ಏಕಕುಲಸ್ಸ ಗಾಮೋ ಹೋತಿ ಪರಿಕ್ಖಿತ್ತೋ ಚ ಅಪರಿಕ್ಖಿತ್ತೋ ಚಾ”ತಿಆದಿನಾ (ಪಾರಾ॰ ೪೭೮) ಪರಿಕ್ಖಿತ್ತಾಪರಿಕ್ಖಿತ್ತವಸೇನ ವಿಭತ್ತಾ। ಅಟ್ಟಮಾಳಪಾಸಾದಹಮ್ಮಿಯನಾವಾಸತ್ಥರುಕ್ಖಮೂಲಅಜ್ಝೋಕಾಸಾನಮ್ಪಿ ಏವಂ ಅವತ್ವಾ “ಏಕಕುಲಸ್ಸ ಅಟ್ಟೋ ಹೋತಿ, ನಾನಾಕುಲಸ್ಸ ಅಟ್ಟೋ ಹೋತೀ”ತಿಆದಿನಾ (ಪಾರಾ॰ ೪೮೪) ನಯೇನ ಏಕಕುಲನಾನಾಕುಲವಸೇನ ಚ ಅನ್ತೇ “ಅಜ್ಝೋಕಾಸೋ ಏಕೂಪಚಾರೋ ನಾಮ ಅಗಾಮಕೇ ಅರಞ್ಞೇ ಸಮನ್ತಾ ಸತ್ತಬ್ಭನ್ತರಾ ಏಕೂಪಚಾರೋ, ತತೋ ಪರಂ ನಾನೂಪಚಾರೋ”ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೪೯೪) ಚ ಏವಂ ಏಕೂಪಚಾರನಾನೂಪಚಾರತಾ ವಿಭತ್ತಾ। ತಸ್ಮಾ ಗಾಮಾದೀಸು ಪರಿಕ್ಖಿತ್ತಂ ಏಕೂಪಚಾರಂ, ಅಪರಿಕ್ಖಿತ್ತಂ ನಾನೂಪಚಾರನ್ತಿ ಚ ಅಟ್ಟಾದೀಸು ಯಂ ಏಕಕುಲಸ್ಸ, ತಂ ಏಕೂಪಚಾರಂ ನಾನಾಕುಲಸ್ಸ ನಾನೂಪಚಾರನ್ತಿ ಚ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ಅಜ್ಝೋಕಾಸಪದೇ ವುತ್ತನಯೇನ ಗಹೇತಬ್ಬಂ।

ಭಿಕ್ಖುಸಮ್ಮುತಿಯಾಞ್ಞತ್ರಾತಿ ಯಂ ಗಿಲಾನಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಚೀವರಂ ಆದಾಯ ಪಕ್ಕಮಿತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತಸ್ಸ ಞತ್ತಿದುತಿಯೇನ ಕಮ್ಮೇನ ಅವಿಪ್ಪವಾಸಸಮ್ಮುತಿ ದೀಯತಿ, ತಂ ಠಪೇತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಲದ್ಧಸಮ್ಮುತಿಕಸ್ಸ ಪನ ಯಾವ ರೋಗೋ ನ ವೂಪಸಮ್ಮತಿ, ತಸ್ಮಿಂ ವೂಪಸನ್ತೇ ಅಞ್ಞೋ ವಾ ಕುಪ್ಪತಿ, ಅನಾಪತ್ತಿಯೇವ।

೪೯. “ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಕಣ್ಡುಪ್ಪಟಿಚ್ಛಾದಿಂ ಯಾವ ಆಬಾಧಾ ಅಧಿಟ್ಠಾತುಂ, ತತೋ ಪರಂ ವಿಕಪ್ಪೇತುಂ। ವಸ್ಸಿಕಸಾಟಿಕಂ ವಸ್ಸಾನಂ ಚಾತುಮಾಸಂ ಅಧಿಟ್ಠಾತುಂ, ತತೋ ಪರಂ ವಿಕಪ್ಪೇತು”ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೩೫೮) ವುತ್ತತ್ತಾ ರೋಗಪರಿಯನ್ತಾ ಕಣ್ಡುಪ್ಪಟಿಚ್ಛಾದಿ, ವಸ್ಸಾನಪರಿಯನ್ತಾ ವಸ್ಸಿಕಸಾಟಿಕಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸೇಸಾ**ತಿ ತಿಚೀವರಾದಯೋ ಕಾಲವಸೇನ **ಅಪರಿಯನ್ತಿಕಾ**ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೫೦. ಪಚ್ಚತ್ಥರಣಾದಿತ್ತಯಂ ಸದಸಮ್ಪಿ ಅದಸಮ್ಪಿ ರತ್ತಮ್ಪಿ ಅರತ್ತಮ್ಪಿ ಆದಿಣ್ಣಕಪ್ಪಮ್ಪಿ ಅನಾದಿಣ್ಣಕಪ್ಪಮ್ಪಿ ಲಬ್ಭತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ನಿಸೀದನ**ನ್ತಿ ನಿಸೀದನಞ್ಚ ರತ್ತಂ ಅನಾದಿಣ್ಣಕಪ್ಪಞ್ಚ ಲಬ್ಭತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। ಪಚ್ಚತ್ಥರಣಪರಿಕ್ಖಾರಮುಖಪುಞ್ಛನಚೋಳಾನಿ ಪನ ನೀಲಮ್ಪಿ ಪೀತಕಮ್ಪಿ ಲೋಹಿತಕಮ್ಪಿ ಪುಪ್ಫದಸಾದಿಕಮ್ಪಿ ವಟ್ಟನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ “**ಸದಸಮ್ಪೀ**”ತಿಆದಿ ವುತ್ತಂ। ಏವರೂಪಂ ಪನ ನಿವಾಸೇತುಂ ವಾ ಪಾರುಪಿತುಂ ವಾ ನ ವಟ್ಟತಿ, ಕೇವಲಂ ಪಚ್ಚತ್ಥರಣಾದಿವಸೇನ ಅಧಿಟ್ಠಾನಮತ್ತಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತಿ।

೫೧. ತಿಚೀವರಂ ಕಣ್ಡುಪ್ಪಟಿಚ್ಛಾದಿ ವಸ್ಸಿಕಸಾಟಿಕಾತಿ ಇದಂ ಪನ **ಸೇಸಚೀವರಪಞ್ಚಕಂ** ಅದಸಂ ರಜಿತಂಯೇವ ಕಪ್ಪತಿ, ತಞ್ಚ ಆದಿಣ್ಣಕಪ್ಪಮೇವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸದಸಂವ ನಿಸೀದನ**ನ್ತಿ ಇದಂ ಪನ ಪುಬ್ಬೇ “ಸದಸಮ್ಪೀ”ತಿ ಏತ್ಥ ವುತ್ತತ್ತಾ ಅದಸಮ್ಪಿ ನಿಸೀದನಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಸಮ್ಮೋಹನಿವಾರಣತ್ಥಂ ವುತ್ತನ್ತಿ ವದನ್ತಿ।

೫೧. ಅನಧಿಟ್ಠಿತನ್ತಿ ತಿಚೀವರಾದಿವಸೇನ ಅನಧಿಟ್ಠಿತಂ। **ಅನಿಸ್ಸಟ್ಠಂ** ನಾಮ ಅಞ್ಞೇಸಂ ಅವಿಸ್ಸಜ್ಜಿತಂ, ತಂ ಪನ ವಿಕಪ್ಪೇತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಇದಾನಿ ವಿಕಪ್ಪನುಪಗಸ್ಸ ಪಮಾಣಂ ಹೇಟ್ಠಿಮಪರಿಚ್ಛೇದೇನ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ಹತ್ಥದೀಘ"**ನ್ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಆಯಾಮೇನ ಅಟ್ಠಙ್ಗುಲಂ ಸುಗತಙ್ಗುಲೇನ ಚತುರಙ್ಗುಲವಿತ್ಥತಂ ಪಚ್ಛಿಮಂ ಚೀವರಂ ವಿಕಪ್ಪೇತು"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೩೫೮) ವುತ್ತತ್ತಾ ದೀಘತೋ ಏಕಹತ್ಥಂ ಪುಥುಲತೋ ಉಪಡ್ಢಹತ್ಥಂ ವಿಕಪ್ಪೇತಬ್ಬನ್ತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ।

೫೩. ತಿಚೀವರಸ್ಸಾತಿ ವಿನಯತಿಚೀವರಸ್ಸ, ನ ಧುತಙ್ಗತಿಚೀವರಸ್ಸ। ತಸ್ಸ ಪನ ಇಮೇಸು ನವಸು ಚೀವರತ್ತಯಮೇವ ಲಬ್ಭತಿ, ನ ಅಞ್ಞಂ ಲಬ್ಭತಿ। **ಸಬ್ಬಮೇತನ್ತಿ** ಸಬ್ಬಂ ಅಧಿಟ್ಠಾನವಿಧಾನಞ್ಚ ಪರಿಹರಣವಿಧಾನಞ್ಚಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪರಿಕ್ಖಾರಚೋಳಿಯೋ ಸಬ್ಬನ್ತಿ** ತಿಚೀವರಾದಿಕಂ ನವವಿಧಮ್ಪಿ ಚೀವರಂ। **ತಥಾ ವತ್ವಾತಿ** "ಪರಿಕ್ಖಾರಚೋಳ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ। **ಅಧಿಟ್ಠತೀತಿ** ಅಧಿಟ್ಠಾತಿ। ಕಿಂ ಪನ ತಿಚೀವರಂ ಪರಿಕ್ಖಾರಚೋಳಂ ಅಧಿಟ್ಠಾತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ? ಆಮ ವಟ್ಟತಿ, "ಪರಿಕ್ಖಾರಚೋಳಂ ನಾಮ ಪಾಟೇಕ್ಕಂ ನಿಧಾನಮುಖಮೇತನ್ತಿ ತಿಚೀವರಂ ಪರಿಕ್ಖಾರಚೋಳಂ ಅಧಿಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ಉದೋಸಿತಸಿಕ್ಖಾಪದೇ ಪನ ತಿಚೀವರಂ ಅಧಿಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಪರಿಹರನ್ತಸ್ಸ ಪರಿಹಾರೋ ವುತ್ತೋ"ತಿ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೪೬೯) ವುತ್ತಂ, ತಸ್ಮಾ ತಿಚೀವರಂ ಪರಿಕ್ಖಾರಚೋಳಂ ಅಧಿಟ್ಠಹನ್ತೇನ ಪಚ್ಚುದ್ಧರಿತ್ವಾ ಪುನ ಅಧಿಟ್ಠಾತಬ್ಬಂ।

೫೪. ಇದಾನಿ ಏತೇಸಂ ಅಧಿಟ್ಠಾನವಿಜಹನಾಕಾರಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ಅಚ್ಛೇದವಿಸ್ಸಜ್ಜನಗಾಹವಿಬ್ಭಮಾ"**ತಿಆದಿ ವುತ್ತಂ। ತತ್ಥ **ಅಚ್ಛೇದೋತಿ** ಚೋರಾದೀಹಿ ಅಚ್ಛಿನ್ದನಂ। **ವಿಸ್ಸಜ್ಜನನ್ತಿ** ಅಞ್ಞೇಸಂ ದಾನಂ। ಕಥಂ ಪನ ದಿನ್ನಂ, ಕಥಂ ಗಹಿತಂ ಸುದಿನ್ನಂ ಸುಗ್ಗಹಿತಞ್ಚ ಹೋತೀತಿ? ಸಚೇ "ಇದಂ ತುಯ್ಹಂ ದೇಮಿ ದದಾಮಿ ದಜ್ಜಾಮಿ ಓಣೋಜೇಮಿ ಪರಿಚ್ಚಜಾಮಿ ನಿಸ್ಸಜ್ಜಾಮಿ ವಿಸ್ಸಜ್ಜಾಮೀ"ತಿ ವಾ "ಇತ್ಥನ್ನಾಮಸ್ಸ ದೇಮಿ…ಪೇ॰… ವಿಸ್ಸಜ್ಜಾಮೀ"ತಿ ವಾ ವದತಿ, ಸಮ್ಮುಖಾಪಿ ಪರಮ್ಮುಖಾಪಿ ದಿನ್ನಂಯೇವ ಹೋತಿ। "ತುಯ್ಹಂ ಗಣ್ಹಾಹೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಮಯ್ಹಂ ಗಣ್ಹಾಮೀ"ತಿ ವದತಿ, ಸುದಿನ್ನಂ ಸುಗ್ಗಹಿತಞ್ಚ। "ತವ ಸನ್ತಕಂ ಕರೋಹಿ, ತವ ಸನ್ತಕಂ ಹೋತು, ತವ ಸನ್ತಕಂ ಕರಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಮಮಸನ್ತಕಂ ಕರೋಮಿ, ಮಮ ಸನ್ತಕಂ ಹೋತು, ಮಮ ಸನ್ತಕಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವದತಿ, ದುದ್ದಿನ್ನಂ ದುಗ್ಗಹಿತಞ್ಚ। ಸಚೇ ಪನ "ತವ ಸನ್ತಕಂ ಕರೋಹೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಸಾಧು, ಭನ್ತೇ, ಮಯ್ಹಂ ಗಣ್ಹಾಮೀ"ತಿ ಗಣ್ಹಾತಿ, ಸುಗ್ಗಹಿತಂ।

ಗಾಹೋತಿ ವಿಸ್ಸಾಸಗ್ಗಾಹೋ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೧೩೧)। ಸೋ ಪನ ಏವಂ ವೇದಿತಬ್ಬೋ - "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಞ್ಚಹಙ್ಗೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತಸ್ಸ ವಿಸ್ಸಾಸಂ ಗಹೇತುಂ। ಸನ್ದಿಟ್ಠೋ ಚ ಹೋತಿ, ಸಮ್ಭತ್ತೋ ಚ, ಆಲಪಿತೋ ಚ, ಜೀವತಿ ಚ, ಜಾನಾತಿ ಚ 'ಗಹಿತೇ ಮೇ ಅತ್ತಮನೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ'"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೩೫೬)। ತತ್ಥ **ಸನ್ದಿಟ್ಠೋತಿ** ದಿಟ್ಠಮತ್ತಕಮಿತ್ತೋ। **ಸಮ್ಭತ್ತೋತಿ** ದಳ್ಹಮಿತ್ತೋ। **ಆಲಪಿತೋತಿ** "ಮಮ ಸನ್ತಕಂ ಯಂ ಇಚ್ಛಸಿ, ತಂ ಗಣ್ಹೇಯ್ಯಾಸಿ, ಆಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಗಹಣೇ ಕಾರಣಂ ನತ್ಥೀ"ತಿ ವುತ್ತೋ। **ಜೀವತೀತಿ** ಅನುಟ್ಠಾನಸೇಯ್ಯಾಯ ಸಯಿತೋಪಿ ಯಾವ ಜೀವಿತಿನ್ದ್ರಿಯುಪಚ್ಛೇದಂ ನ ಪಾಪುಣಾತಿ। **ಗಹಿತೇ ಚ ಅತ್ತಮನೋತಿ** ಗಹಿತೇ ಚ ತುಟ್ಠಚಿತ್ತೋ। ಏವರೂಪಸ್ಸ ಸನ್ತಕಂ "ಗಹಿತೇ ಮೇ ಅತ್ತಮನೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಜಾನನ್ತೇನ ಗಹೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ಅನವಸೇಸಪರಿಯಾದಾನವಸೇನ ಚೇತಾನಿ ಪಞ್ಚ ಅಙ್ಗಾನಿ ವುತ್ತಾನಿ, ವಿಸ್ಸಾಸಗ್ಗಾಹೋ ಪನ ತೀಹಿ ಅಙ್ಗೇಹಿ ರುಹತಿ। ಕಥಂ? ಸನ್ದಿಟ್ಠೋ ಜೀವತಿ ಗಹಿತೇ ಅತ್ತಮನೋ, ಸಮ್ಭತ್ತೋ ಜೀವತಿ ಗಹಿತೇ ಅತ್ತಮನೋ, ಆಲಪಿತೋ ಜೀವತಿ ಗಹಿತೇ ಅತ್ತಮನೋತಿ ಏವಂ।

ಯೋ ಪನ ಜೀವತಿ, ನ ಚ ಗಹಿತೇ ಅತ್ತಮನೋ ಹೋತಿ, ತಸ್ಸ ಸನ್ತಕಂ ವಿಸ್ಸಾಸಭಾವೇನ ಗಹಿತಮ್ಪಿ ಪುನ ದಾತಬ್ಬಂ। ದದನ್ತೇನ ಮತಕಧನಂ ತಾವ ಯೇ ತಸ್ಸ ಧನೇ ಇಸ್ಸರಾ ಗಹಟ್ಠಾ ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತಾ ವಾ, ತೇಸಂ ದಾತಬ್ಬಂ। ಯೋ ಪನ ಪಠಮಂಯೇವ "ಸುಟ್ಠು ಕತಂ ತಯಾ ಮಮ ಸನ್ತಕಂ ಗಣ್ಹನ್ತೇನಾ"ತಿ ವಚೀಭೇದೇನ ವಾ ಚಿತ್ತುಪ್ಪಾದಮತ್ತೇನ ವಾ ಅನುಮೋದಿತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾ ಕೇನಚಿ ಕಾರಣೇನ ಕುಪಿತೋ, ಸೋ ಪಚ್ಚಾಹರಾಪೇತುಂ ನ ಲಭತಿ। ಯೋಪಿ ಅದಾತುಕಾಮೋ, ಚಿತ್ತೇನ ಪನ ಅಧಿವಾಸೇತಿ,

ನ ಕಿಞ್ಚಿ ವದತಿ, ಸೋಪಿ ಪುನ ಪಚ್ಚಾಹರಾಪೇತುಂ ನ ಲಭತಿ। ಯೋ ಪನ "ಮಯಾ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಸನ್ತಕಂ ಗಹಿತ"ನ್ತಿ ವಾ "ಪರಿಭುತ್ತ"ನ್ತಿ ವಾ ವುತ್ತೇ ನಾಧಿವಾಸೇತಿ, "ಪಟಿದೇಹೀ"ತಿ ಭಣತಿ, ಸೋ ಪಚ್ಚಾಹರಾಪೇತುಂ ಲಭತಿ।

ವಿಬ್ಭಮಾತಿ ಇಮಿನಾ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾಯೇವ ಅಧಿಟ್ಠಾನವಿಜಹನಂ ಗಹಿತಂ ಹೋತಿ। ಸಾ ಪನ ಯದಾ ವಿಬ್ಭಮತಿ, ತದಾ ಅಸ್ಸಮಣೀ ಹೋತಿ। ಭಿಕ್ಖು ಪನ ವಿಬ್ಭಮನ್ತೋಪಿ ಯಾವ ಸಿಕ್ಖಂ ನ ಪಚ್ಚಕ್ಖಾತಿ, ತಾವ ಭಿಕ್ಖುಯೇವಾತಿ ಅಧಿಟ್ಠಾನಂ ನ ವಿಜಹತೀತಿ। **ಲಿಙ್ಗಸಿಕ್ಖಾತಿ** ಲಿಙ್ಗಪರಿವತ್ತನಞ್ಚ ಸಿಕ್ಖಾಪಚ್ಚಕ್ಖಾನಞ್ಚಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸಬ್ಬೇಸೂತಿ** ನವಸು ಚೀವರೇಸು। **ಅಧಿಟ್ಠಾನವಿಯೋಗಕಾರಣಾತಿ** ಅಧಿಟ್ಠಾನವಿಜಹನಕಾರಣಾ, ಇಮೇಸು ಅಞ್ಞತರೇನ ಅಧಿಟ್ಠಾನಂ ವಿಜಹತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಕಿಞ್ಚ ಭಿಯ್ಯೋ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೪೬೯) - ತಿಚೀವರಸ್ಸ ಪನ ವಿನಿಬ್ಬಿದ್ಧಛಿದ್ದಞ್ಚ ಅಧಿಟ್ಠಾನವಿಜಹನಂ ಕರೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ತತ್ಥ ಸಙ್ಘಾಟಿಉತ್ತರಾಸಙ್ಗಾನಂ ದೀಘನ್ತತೋ ವಿದತ್ಥಿಪ್ಪಮಾಣಸ್ಸ ತಿರಿಯನ್ತತೋ ಅಟ್ಠಙ್ಗುಲಪ್ಪಮಾಣಸ್ಸ ಪದೇಸಸ್ಸ ಓರತೋ ಕನಿಟ್ಠಙ್ಗುಲಿನಖಪಿಟ್ಠಿಪ್ಪಮಾಣಕಂ ಛಿದ್ದಂ ಅಧಿಟ್ಠಾನಂ ಭಿನ್ದತಿ। ಅನ್ತರವಾಸಕಸ್ಸ ದೀಘನ್ತತೋ ವಿದತ್ಥಿಪ್ಪಮಾಣಸ್ಸೇವ ತಿರಿಯನ್ತತೋ ಚತುರಙ್ಗುಲಪ್ಪಮಾಣಸ್ಸ ಪದೇಸಸ್ಸ ಓರತೋ ಛಿದ್ದಂ ಅಧಿಟ್ಠಾನಂ ಭಿನ್ದತಿ, ಪರತೋ ಪನ ನ ಭಿನ್ದತಿ। ತಸ್ಮಾ ಛಿದ್ದೇ ಜಾತೇ ತಿಚೀವರಂ ಅತಿರೇಕಚೀವರಂ ಹೋತಿ, ಸೂಚಿಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ ಪುನ ಅಧಿಟ್ಠಾತಬ್ಬಂ। ಇತರೇಸಂ ಪನ ಛಿದ್ದೇನ ವಿಜಹನಂ ನಾಮ ನತ್ಥಿ। ಯೋ ಪನ ತಿಚೀವರೇಪಿ ದುಬ್ಬಲಟ್ಠಾನೇ ಪಠಮಂ ಅಗ್ಗಳಂ ದತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾ ದುಬ್ಬಲಟ್ಠಾನಂ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಅಪನೇತಿ, ಅಧಿಟ್ಠಾನಂ ನ ಭಿಜ್ಜತಿ। ಮಣ್ಡಲಪರಿವತ್ತನೇಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ। ಯೋ ಪನ ಉಭೋ ಕೋಟಿಯೋ ಮಜ್ಝೇ ಕರೋನ್ತೋ ಸಚೇ ಪಠಮಂ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾ ಘಟೇತಿ, ಅಧಿಟ್ಠಾನಂ ವಿಜಹತಿ, ಅಥ ಘಟೇತ್ವಾ ಛಿನ್ದತಿ, ನ ವಿಜಹತಿ। ರಜಕೇಹಿ ಧೋವಾಪೇತ್ವಾ ಸೇತಕಂ ಕರೋನ್ತಸ್ಸಾಪಿ ನ ವಿಜಹತಿ ಏವ।

೫೫. ಇದಾನಿ ಅಕಪ್ಪಿಯಚೀವರಾನಿ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ಕುಸವಾಕಫಲಕಾನೀ"**ತಿಆದಿ ಆರದ್ಧಂ। ತತ್ಥ **ಕುಸಚೀರಂ** (ಮಹಾವ॰ ೩೭೧; ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰) ನಾಮ ಕುಸೇ ಗನ್ಥೇತ್ವಾ ಕತಚೀವರಂ। **ವಾಕಚೀರಂ** ನಾಮ ತಾಪಸಾನಂ ವಕ್ಕಲಂ। **ಫಲಕಚೀರಂ** ನಾಮ ಫಲಕಾನಿ ಸಿಬ್ಬಿತ್ವಾ ಕತಚೀವರಂ। **ಕೇಸಕಮ್ಬಲ**ನ್ತಿ ಕೇಸೇಹಿ ತನ್ತಂ ವಾಯಿತ್ವಾ ಕತಕಮ್ಬಲಂ। **ವಾಲಕಮ್ಬಲ**ನ್ತಿ ಚಮರವಾಲೇಹಿ ವಾಯಿತ್ವಾ ಕತಕಮ್ಬಲಂ। **ಉಲೂಕಪಕ್ಖ**ನ್ತಿ ಉಲೂಕಸಕುಣಸ್ಸ ಪಕ್ಖೇಹಿ ಕತನಿವಾಸನಂ। **ಅಜಿನಕ್ಖಿಪ**ನ್ತಿ ಸಲೋಮಂ ಸಖುರಂ ಅಜಿನಮಿಗಚಮ್ಮಂ। ಇಮೇಸು ಸತ್ತಸು ವತ್ಥೇಸು ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಧಾರಯತೋ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಯಥಾ ಇಮೇಸು ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಂ, ತಥಾ ಅಕ್ಕನಾಳಂ ನಿವಾಸೇನ್ತಸ್ಸ। **ಅಕ್ಕನಾಳಂ** ನಾಮ ಅಕ್ಕದಣ್ಡೇ ವಾಕಾದೀಹಿ ಗನ್ಥೇತ್ವಾ ಕತಚೀವರಂ। "ನ ಭಿಕ್ಖವೇ ಅಕ್ಕನಾಳಂ ನಿವಾಸೇತಬ್ಬಂ, ಯೋ ನಿವಾಸೇಯ್ಯ, ಆಪತ್ತಿ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಸ್ಸಾ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೩೭೧) ಹಿ ವುತ್ತಂ।

೫೬. **ಕದಲೇರಕಕ್ಕದುಸ್ಸೇ ಪೋತ್ಥಕೇ ಚಾಪೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ಕದಲಿಏರಕಅಕ್ಕಮಕಚಿವಾಕೇಹಿ ಕತಾನಿ ವತ್ಥಾನಿ ಏವಂ ವುತ್ತಾನೀತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಾನಿ। ಏತೇಸು ಪೋತ್ಥಕೋಯೇವ **ಪಾಳಿಯಂ** ಆಗತೋ, ಇತರಾನಿ ತಗ್ಗತಿಕತ್ತಾ **ಅಟ್ಠಕಥಾಸು** ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತಾನಿ। ಇಮೇಸು ಚತೂಸುಪಿ ದುಕ್ಕಟಮೇವ। "ನ ಭಿಕ್ಖವೇ ನಗ್ಗಿಯಂ ತಿತ್ಥಿಯಸಮಾದಾನಂ ಸಮಾದಿಯಿತಬ್ಬಂ, ಯೋ ಸಮಾದಿಯೇಯ್ಯ, ಆಪತ್ತಿ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಸ್ಸಾ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೩೭೦) ವುತ್ತತ್ತಾ ನಗ್ಗಿಯಮ್ಪಿ ನ ಕಪ್ಪತಿ ಏವ। ಸಬ್ಬಮೇವ ನೀಲಕಂ **ಸಬ್ಬನೀಲಕಂ**। ಏವಂ ಸೇಸೇಸುಪಿ। ಏತ್ಥ **ನೀಲಂ** ಉಮಾಪುಪ್ಫವಣ್ಣಂ ಹೋತಿ । **ಮಞ್ಜೇಟ್ಠಕಂ** ಮಞ್ಜೇಟ್ಠಕವಣ್ಣಮೇವ। **ಪೀತಕಂ** ಕಣಿಕಾರಪುಪ್ಫವಣ್ಣಂ। **ಲೋಹಿತಕಂ** ಜಯಸುಮನಪುಪ್ಫವಣ್ಣಂ। **ಕಣ್ಹಕಂ** ಅದ್ದಾರಿಟ್ಠಕವಣ್ಣಂ।

೫೭. **ಮಹಾರಙ್ಗಂ** ನಾಮ ಸತಪದಿಪಿಟ್ಠಿವಣ್ಣಂ। **ಮಹಾನಾಮಂ** ನಾಮ ರತ್ತಸಮ್ಭಿನ್ನವಣ್ಣಂ ಹೋತಿ। ಪದುಮಪುಪ್ಫವಣ್ಣನ್ತಿಪಿ ವುತ್ತಂ, ಮನ್ದರತ್ತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ತಿರೀಟಕೇತಿ** ರುಕ್ಖತಚೇ। **ಅಚ್ಛಿನ್ನದೀಘದಸಕೇತಿ** ಸಬ್ಬಸೋ ಅಚ್ಛಿನ್ನದಸಕೇ ಚ ಮಜ್ಝೇ ಛಿನ್ನದಸಕೇ ಚಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಸಂಸಿಬ್ಬಿತ್ವಾ ಕತದಸಂ **ಫಲದಸಂ** ನಾಮ। ಕೇತಕಪುಪ್ಫಾದಿಪುಪ್ಫಸದಿಸಾಹಿ ದಸಾಹಿ ಯುತ್ತಂ **ಪುಪ್ಫದಸಂ**

ನಾಮ। ಏತೇಸುಪಿ ‘‘ಪೋತ್ಥಕೇ ಚಾಪೀ’’ತಿ ಏತ್ಥ ವುತ್ತಅಪಿ-ಸದ್ದೇನ ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। **ತಥಾ**ತಿ ಯಥಾ ಏತೇಸು ಕದಲಿದುಸ್ಸಾದೀಸು ಪುಪ್ಫದಸಾವಸಾನೇಸು ದುಕ್ಕಟಂ, ತಥಾ ಕಞ್ಚುಕವೇಠನೇಸುಪಿ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಧಾರೇನ್ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಏತೇಸು ಪನ ಅಯಂ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ३೭೨) - ಸಬ್ಬನೀಲಕಾದೀನಿ ರಜನಾನಿ ವಮೇತ್ವಾ ಪುನ ರಜಿತ್ವಾ ಧಾರೇತಬ್ಬಾನಿ, ನ ಸಕ್ಕಾ ಚೇ ವಮೇತುಂ, ಪಚ್ಚತ್ಥರಣಾದೀನಿ ವಾ ಕಾರೇತಬ್ಬಾನಿ, ತಿಪಟ್ಟಚೀವರಸ್ಸ ಮಜ್ಝೇ ವಾ ದಾತಬ್ಬಾನಿ। ಅಚ್ಛಿನ್ನದಸಕಾದೀನಿ ದಸಾ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಧಾರೇತಬ್ಬಾನಿ। ಕಞ್ಚುಕಂ ವಿಜಟೇತ್ವಾ ರಜಿತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬಂ। ವೇಠನೇಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ। ತಿರೀಟಕಂ ಪಾದಪುಞ್ಛನಂ ಕಾತಬ್ಬಂ। **ಸಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಇಮಂ ವುತ್ತಪ್ಪಕಾರಂ ಕುಸಚೀರಾದಿಕಂ ಅಕಪ್ಪಿಯಚೀವರಂ ಅಚ್ಛಿನ್ನಚೀವರೋ ಲಭತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ವುತ್ತಮ್ಪಿ ಚೇತಂ **ಪರಿವಾರೇ**।

‘‘ಅಕಪ್ಪಕತಂ ನಾಪಿ ರಜನಾಯ ರತ್ತಂ,
ತೇನ ನಿವತ್ಥೋ ಯೇನ ಕಾಮಂ ವಜೇಯ್ಯ।
ನ ಚಸ್ಸ ಹೋತಿ ಆಪತ್ತಿ,
ಸೋ ಚ ಧಮ್ಮೋ ಸುಗತೇನ ದೇಸಿತೋ।
ಪಞ್ಹಾ ಮೇಸಾ ಕುಸಲೇಹಿ ಚಿನ್ತಿತಾ’’ತಿ॥ (ಪರಿ॰ ೪೮೧)।

ಅಯಞ್ಹಿ ಪಞ್ಹೋ ಅಚ್ಛಿನ್ನಚೀವರಭಿಕ್ಖುಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತೋ, ತಸ್ಮಾ ಹಿ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಅಕಪ್ಪಿಯಚೀವರಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ವಾ ಪಾರುಪಿತ್ವಾ ವಾ ಅಚ್ಛಿನ್ನಚೀವರಕೇನ ಅಞ್ಞಂ ಪರಿಯೇಸಿತಬ್ಬಂ। ಏತ್ಥ ಪನ ‘‘ಇಧ ಪನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮನುಸ್ಸಾ ನಿಸ್ಸೀಮಗತಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಚೀವರಂ ದೇನ್ತಿ ‘ಇಮಂ ಚೀವರಂ ಇತ್ಥನ್ನಾಮಸ್ಸ ದೇಮಾ’ತಿ, ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಾದಿತುಂ, ನ ತಾವ ತಂ ಗಣನೂಪಗಂ, ಯಾವ ನ ಹತ್ಥಂ ಗಚ್ಛತೀ’’ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೫೯) ವುತ್ತತ್ತಾ ಯಾವ ಆಹರಿತ್ವಾ ತಂ ನ ದಿನ್ನಂ, ‘‘ತುಮ್ಹಾಕಂ, ಭನ್ತೇ, ಚೀವರಂ ಉಪ್ಪನ್ನ’’ನ್ತಿ ಪಹಿಣಿತ್ವಾ ವಾ ನಾರೋಚಿತಂ, ತಾವ ಗಣನಂ ನ ಉಪೇತಿ, ಅನಧಿಟ್ಠಿತಂ ವಟ್ಟತಿ। ಪತ್ತೇಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ। ಆನೇತ್ವಾ ದಿನ್ನೇ ವಾ ಆರೋಚಿತೇ ವಾ ಪರಿಹಾರೋ ನತ್ಥಿ, ದಸಾಹಂ ಅಧಿಟ್ಠಾತಬ್ಬಂ। ಚೀವರವಿನಿಚ್ಛಯೋ।

ಚೀವರನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೪. ರಜನನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ

೨೮. ಇದಾನಿ ತೇಸಂ ಚೀವರಾನಂ ರಜನವಿಧಾನಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **‘‘ರಜನಾನಿ ಚಾ’’**ತಿ ವುತ್ತಂ। ತತ್ಥ ‘‘ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಛ ರಜನಾನಿ ಮೂಲರಜನಂ ಖನ್ಧರಜನಂ ತಚರಜನಂ ಪತ್ತರಜನಂ ಪುಪ್ಫರಜನಂ ಫಲರಜನ’’ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ३೪೪) ಏವಂ ಭಗವತಾ ಅನುಞ್ಞಾತತ್ತಾ **‘‘ಛಪ್ಪಕಾರಾನಿ ಅನುಞ್ಞಾತಾನಿ ಸತ್ಥುನಾ’’**ತಿ ವುತ್ತಂ।

೨೯. ತತ್ಥ **ಮೂಲೇ**ತಿ ಮೂಲರಜನೇತಿ ಅತ್ಥೋ। ಹಲಿದ್ದಿಂ ವಿವಜ್ಜಿಯ ಸಬ್ಬಂ ಲಬ್ಭನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಏವಂ ಸೇಸೇಸುಪಿ। **ತುಙ್ಗಹಾರಕೋ** ನಾಮ ಏಕೋ ಸಕಣ್ಟಕರುಕ್ಖೋ, ತಸ್ಸ ಹರಿತಾಲವಣ್ಣಂ ಖನ್ಧರಜನಂ ಹೋತಿ। ಗಿಹಿಪರಿಭುತ್ತಂ ಪನ ಅಲ್ಲಿಪತ್ತೇನ ಏಕವಾರಂ ರಜಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ಫಲರಜನೇ ಅಕಪ್ಪಿಯಂ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ಸಬ್ಬಂ ವಟ್ಟತೀತಿ। ರಜನವಿನಿಚ್ಛಯೋ।

ರಜನನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೫. ಪತ್ತನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ

೩೦. ಇದಾನಿ ಭಾಜನವಿಕತಿಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **‘‘ಪತ್ತೋ ಚಾ’’**ತಿ ಉದ್ಧಟಂ। ಏತ್ಥ ಪನ ಪಠಮಗಾಥಾ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ।

೬೧. ದುತಿಯೇ “ಮಗಧನಾಳಿದ್ವಯತಣ್ಡುಲಸಾಧಿತ”ನ್ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೇ ವಿಭತ್ತಿಲೋಪಂ ಅಕತ್ವಾ ಗಾಥಾಬನ್ಧಸುಖತ್ಥಂ **“ಮಗಧೇ ನಾಳಿದ್ವಯತಣ್ಡುಲಸಾಧಿತ”**ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ, ಪಚಿತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಏತ್ಥ (ಪಾರಾ॰ ೬೦೨; ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೬೦೨; ಕಙ್ಖಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ಪತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದವಣ್ಣನಾ) **ಮಗಧನಾಳಿ** ನಾಮ ಅಡ್ಢತೇರಸಪಲಂ ಗಣ್ಹಾತಿ। **ಓದನ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಸಬ್ಬಪ್ಪಕಾರಸಮ್ಪನ್ನಂ ಅವಸ್ಸಾವಿತೋದನಂ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ಓದನಸ್ಸ ಚತುತ್ಥಭಾಗಪ್ಪಮಾಣಂ ನಾತಿಘನಂ ನಾತಿತನುಕಂ ಹತ್ಥಹಾರಿಯಮುಗ್ಗಸೂಪಞ್ಚ ಆಲೋಪಸ್ಸ ಆಲೋಪಸ್ಸ ಅನುರೂಪಂ ಯಾವ ಚರಿಮಕಾಲೋಪಪ್ಪಹೋನಕಂ ಮಚ್ಛಮಂಸಾದಿಬ್ಯಞ್ಜನಞ್ಚ ಯೋ ಪತ್ತೋ ಗಣ್ಹಾತಿ, ಸೋ ಉಕ್ಕಟ್ಠೋ ನಾಮಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸಪ್ಪಿತೇಲತಕ್ಕರಸಕಞ್ಜಿಕಾದೀನಿ ಪನ ಗಣನೂಪಗಾನಿ ನ ಹೋನ್ತಿ, ತಾನಿ ಹಿ ಓದನಗತಿಕಾನೇವ ಹೋನ್ತಿ, ನೇವ ಹಾಪೇತುಂ, ನ ವಡ್ಢೇತುಂ ಸಕ್ಕೋನ್ತಿ। ಏವಮೇತಂ ಸಬ್ಬಂ ಪಕ್ಖಿತ್ತಂ ಸಚೇ ಪತ್ತಸ್ಸ ಹೇಟ್ಠಿಮರಾಜಿಸಮಂ ತಿಟ್ಠತಿ, ಸುತ್ತೇನ ವಾ ಹೀರೇನ ವಾ ಛಿನ್ದನ್ತಸ್ಸ ಸುತ್ತಸ್ಸ ವಾ ಹೀರಸ್ಸ ವಾ ಹೇಟ್ಠಿಮನ್ತಂ ಫುಸತಿ, ಅಯಂ **ಉಕ್ಕಟ್ಠೋ** ನಾಮ ಪತ್ತೋ। ಸಚೇ ತಂ ರಾಜಿಂ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಥೂಪೀಕತಂ ತಿಟ್ಠತಿ, ಅಯಂ **ಉಕ್ಕಟ್ಠೋಮಕೋ** ನಾಮ ಪತ್ತೋ। ಸಚೇ ತಂ ರಾಜಿಂ ನ ಸಮ್ಪಾಪುಣಾತಿ, ಅನ್ತೋಗತಮೇವ ಹೋತಿ, ಅಯಂ **ಉಕ್ಕಟ್ಠುಕ್ಕಟ್ಠೋ** ನಾಮ ಪತ್ತೋ।

೬೨. “ಮಜ್ಝಿಮೋ ನಾಮ ಪತ್ತೋ ನಾಳಿಕೋದನಂ ಗಣ್ಹಾತೀ”ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ **“ಮಜ್ಝಿಮೋ ತಸ್ಸುಪಡ್ಢೋ ವಾ”**ತಿ ವುತ್ತಂ। ಏತ್ಥಾಪಿ ವುತ್ತಪ್ಪಕಾರೇನ ಮಜ್ಝಿಮೋ ಮಜ್ಝಿಮೋಮಕೋ ಮಜ್ಝಿಮುಕ್ಕಟ್ಠೋತಿ ಪತ್ತತ್ತಿಕಂ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। “ಓಮಕೋ ನಾಮ ಪತ್ತೋ ಪತ್ಥೋದನಂ ಗಣ್ಹಾತೀ”ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೬೦೨) ವಚನತೋ **“ತತೋಪಡ್ಢೋ”**ತಿ ವುತ್ತಂ। ಮಗಧನಾಳಿಯಾ ಉಪಡ್ಢನಾಳಿಕೋದನಞ್ಚ ತದೂಪಿಯಂ ಸೂಪಂ ಬ್ಯಞ್ಜನಞ್ಚ ಗಣ್ಹಾತಿ, ಸೋ **ಓಮಕೋ** ನಾಮ। ಇಧಾಪಿ ಓಮಕೋ ಓಮಕೋಮಕೋ ಓಮಕುಕ್ಕಟ್ಠೋತಿ ಪತ್ತತ್ತಿಕಂ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ಇಮೇಸು ಪನ ನವಸು ಪತ್ತೇಸು ಉಕ್ಕಟ್ಠುಕ್ಕಟ್ಠೋ ಚ ಓಮಕೋಮಕೋ ಚ ಅಪತ್ತೋ। ಏತೇಸು ಅಧಿಟ್ಠಾತಬ್ಬಕಿಚ್ಚಂ ನತ್ಥಿ, ಸೇಸಾ ಸತ್ತ ಪತ್ತಾ ಅಧಿಟ್ಠಾತಬ್ಬಾ, ವಿಕಪ್ಪೇತಬ್ಬಾ ಚಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೬೩. **ಅತಿರೇಕಪತ್ತೋ**ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೬೦೧) ಅನಧಿಟ್ಠಿತೋ ಅವಿಕಪ್ಪಿತೋ। **ಸಕೋ**ತಿ ಸಸನ್ತಕೋ। **ಕಪ್ಪೋ**ತಿ ಕಪ್ಪಿಯೋ। ಅಯಮೇವೇತ್ಥ ಸಙ್ಖೇಪೋ - ಯೋ ಪತ್ತೋ ಕಾಕಣಿಕಮತ್ತಸ್ಸಾಪಿ ಮೂಲಸ್ಸ ದಾತಬ್ಬಸ್ಸ ನತ್ಥಿತಾಯ ಸಕೋ। ಅಯೋಪತ್ತೋ ಪಞ್ಚಹಿ ಪಾಕೇಹಿ ಮತ್ತಿಕಾಪತ್ತೋ ದ್ವೀಹಿ ಪಾಕೇಹಿ ಪಕ್ಕತ್ತಾ ಕಪ್ಪೋ। ಸೋ ದಸಾಹಪರಮಂ ಕಾಲಂ ಅನಧಿಟ್ಠಿತೋ ಅವಿಕಪ್ಪಿತೋ ಧಾರೇಯ್ಯೋತಿ।

೬೪. **ಅಚ್ಛೇದಾ**ದಯೋ ಚೀವರೇ ವುತ್ತಪ್ಪಭೇದಾಯೇವ। **ಛಿದ್ದೇನಾ**ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೬೦೮; ಕಙ್ಖಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ಪತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದವಣ್ಣನಾ) ಏತ್ಥ ಯಸ್ಸ ಪತ್ತಸ್ಸ ಮುಖವಟ್ಟಿತೋ ಹೇಟ್ಠಾ ದ್ವಙ್ಗುಲಪ್ಪದೇಸೇ ಯೇನ ಛಿದ್ದೇನ ಕಙ್ಗುಸಿತ್ಥಂ ನಿಕ್ಖಮತಿ, ತತ್ತಕೇನ ಛಿದ್ದೇನ ಭಿಜ್ಜತಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಪನ ಅಯಚುಣ್ಣಾದೀಹಿ ಪಟಿಪಾಕತಿಕೇ ಕತೇ ದಸಾಹಬ್ಭನ್ತರೇ ಪುನ ಅಧಿಟ್ಠಾತಬ್ಬಂ। **ಪತ್ತಾಧಿಟ್ಠಾನಮುಜ್ಝತೀ**ತಿ ಪತ್ತೋ ಅಧಿಟ್ಠಾನಂ ಉಜ್ಝತಿ।

೬೫. ಇದಾನಿ ಪರಿಹರಣವಿಧಿಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **“ಪತ್ತಂ ನ ಪಟಿಸಾಮೇಯ್ಯ ಸೋದಕ”**ನ್ತಿಆದಿ ಆರದ್ಧಂ। ಸೋದಕಂ (ಚೂಳವ॰ ೨೫೪) ಪತ್ತಂ ನ ಪಟಿಸಾಮೇಯ್ಯ, ಆತಪೇ ಚ ಸೋದಕಂ ಪತ್ತಂ ನ ಓತಪೇತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **ನ ನಿದಹೇ**ತಿ ನಿರುದಕಂ ಕತ್ವಾಪಿ ಅತಿಕಾಲಂ ನ ನಿದಹೇತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **ಭುಮ್ಯಾ**ತಿ ಭೂಮಿಯಂ। **ನ ಠಪೇ**ತಿ ತಟ್ಟಿಕಾಚಮ್ಮಖಣ್ಡಾದೀಸು ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಅನತ್ಥತಾಯ ಪಂಸುಸಕ್ಖರಮಿಸ್ಸಾಯ ಭೂಮಿಯಾ ನ ಠಪೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ನೋ ಚ ಲಗ್ಗಯೇ**ತಿ ಏತ್ಥಪಿ ನಾಗದನ್ತಾದೀಸು (ಚೂಳವ॰ ೨೫೪) ಯತ್ಥ ಕತ್ಥಚಿ ಲಗ್ಗನ್ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟಮೇವ।

೬೬. **ಮಿಡ್ಢನ್ತೇ**ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೨೫೪; ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೫೪) ಮಿಡ್ಢಪರಿಯನ್ತೇ। ಸಚೇ ಪನ ಪರಿವತ್ತೇತ್ವಾ ತತ್ಥೇವ ಪತಿಟ್ಠಾತಿ, ಏವರೂಪಾಯ ವಿತ್ಥಿಣ್ಣಾಯ ಮಿಡ್ಢಿಯಾ ಅಬ್ಭನ್ತರಪರಿಚ್ಛೇದೇ ಠಪೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ನ ಪರಿಯನ್ತೇ। **ಪರಿಭಣ್ಡನ್ತೇ**ತಿ ಬಾಹಿರಪಸ್ಸೇ ಕತಾಯ ತನುಕಮಿಡ್ಢಿಯಾ ಅನ್ತೇತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅಙ್ಕೇ ವಾ**ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೨೫೪) ದ್ವಿನ್ನಂ ಊರೂನಂ ಮಜ್ಝೇ। ಏತ್ಥ ಪನ ಅಂಸಬದ್ಧಕೇ

ಅಂಸಕೂಟೇ ಲಗ್ಗೇತ್ವಾ ಅಙ್ಕೇ ಠಪೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ನ ಇತರಥಾ। **ಆತಪತ್ತಕೇ**ತಿ ಛತ್ತೇ। ಏತ್ಥ ಛತ್ತಪೂರೋಪಿ ಅಂಸಕೂಟೇ ಲಗ್ಗಿತಪತ್ತೋಪಿ ಠಪೇತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ।

೯೭. **ಉಚ್ಛಿಟ್ಠೋದಕಂ** (ಚೂಳವ॰ ೨೫೫; ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೫೫) ನಾಮ ಮುಖವಿಕ್ಖಾಲನೋದಕಂ, ತಂ ಪತ್ತೇ ನಿಟ್ಠುಭಿತ್ವಾ ಪತ್ತೇನ ನ ನೀಹರೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಚಲಕಞ್ಚ ಅಟ್ಠಿಕಞ್ಚ **ಚಲಕಟ್ಠಿಕಂ**। ಏತೇಸು ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಪತ್ತೇನ ನೀಹರನ್ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟಂ। ಪತ್ತಂ ಪಟಿಗ್ಗಹಂ ಕತ್ವಾ ಹತ್ಥಂ ಧೋವಿತುಮ್ಪಿ ನ ಲಭತಿ। ಹತ್ಥಧೋವಿತವತ್ಥಧೋವಿತಉದಕಮ್ಪಿ ಪತ್ತೇ ಆಕಿರಿತ್ವಾ ನೀಹರಿತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ। ಅನುಚ್ಛಿಟ್ಠಪತ್ತಂ ಉಚ್ಛಿಟ್ಠಹತ್ಥೇನ ಗಹೇತುಮ್ಪಿ ನ ವಟ್ಟತಿ। ಹತ್ಥಂ ಪನ ಬಹಿ ಧೋವಿತ್ವಾ ಗಹೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ಮಚ್ಛಮಂಸಫಲಾಫಲಾದೀನಿ ಖಾದನ್ತೋ ಯಂ ಮುಖೇನ ಉಞ್ಛಿತ್ವಾ ಉಞ್ಛಿತ್ವಾ ಖಾದತಿ, ತಂ ವಾ ತೇಸಂ ಅಟ್ಠಿಆದಿಕಂ ವಾ ಮುಖತೋ ನೀಹಟಂ ಪುನ ಅಖಾದಿತುಕಾಮೋ ಛಡ್ಡೇತುಕಾಮೋ ಪತ್ತೇ ಠಪೇತುಂ ನ ಲಭತಿ। ಸಿಙ್ಗಿವೇರನಾಳಿಕೇರಖಣ್ಡಾದೀನಿ ಖಾದನ್ತೇಹಿ ಡಂಸಿತ್ವಾ ಡಂಸಿತ್ವಾ ಪುನ ಠಪೇತುಂ ಲಭತಿ। "ನ ಭಿಕ್ಖವೇ ಪತ್ತಹತ್ಥೇನ ಕವಾಟಂ ಪಣಾಮೇತಬ್ಬಂ, ಯೋ ಪಣಾಮೇಯ್ಯ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ"ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೨೫೫) ವುತ್ತತ್ತಾ ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಸರೀರಾವಯವೇನ ಪತ್ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಠಿತೋ ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಸರೀರಾವಯವೇನ ಕವಾಟಂ ಪಣಾಮೇತುಂ ನ ಲಭತಿ, ತಸ್ಮಾ **"ಪತ್ತಹತ್ಥೋವಾ"**ತಿ ವುತ್ತಂ। ಅಂಸಕೂಟೇ ಲಗ್ಗಿತ್ವಾ ಠಿತಸ್ಸ ವಟ್ಟತಿ।

೯೮. **ಭೂಮಿಆಧಾರಕೇ**ತಿ ಏತ್ಥ ದನ್ತವಲ್ಲಿವೇತ್ತವಾಕಾದೀಹಿ ಕತೇ ವಲಯಾಧಾರಕೇ। **ದಾರುದಣ್ಡಾಧಾರೇ**ತಿ ಏಕದಾರುನಾ ಕತಆಧಾರಕೇ ಚ ಬಹೂಹಿ ದಣ್ಡೇಹಿ ಕತಆಧಾರಕೇ ಚಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ತಿದಣ್ಡೇ ನ ವಟ್ಟತಿ। ಏತೇಸು ಪನ ಸುಸಜ್ಜಿತೇಸು ಏಕಂ ಪತ್ತಂ ಠಪೇತ್ವಾವ ತಸ್ಸುಪರಿ ಏಕಂ ಠಪೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ತಯೋ ಪನ ನ ವಟ್ಟನ್ತಿ। **ಏಕಂ ನಿಕ್ಕುಜ್ಜಿತ್ವಾವ ಭೂಮಿಯ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಭೂಮಿಯಂ ಕಟಸಾರಕಾದೀಸು ಅಞ್ಞತರಂ ಪತ್ಥರಿತ್ವಾ ತಸ್ಸುಪರಿ ನಿಕ್ಕುಜ್ಜಿತ್ವಾ ವಾ ಉಕ್ಕುಜ್ಜಿತ್ವಾ ವಾ ಏಕಂ ಠಪೇಯ್ಯ, ದ್ವೇ ಠಪೇತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। ದ್ವೇ ಪನ ಠಪೇನ್ತೇನ ಉಪರಿ ಠಪಿತಪತ್ತಂ ಏಕೇನ ಪಸ್ಸೇನ ಭೂಮಿಯಂ ಫುಸಾಪೇತ್ವಾ ಠಪೇತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ವದನ್ತಿ।

೯೯-೭೦. ಇದಾನಿ ಅಕಪ್ಪಿಯಪತ್ತೇ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ದಾರುರೂಪಿಯಸೋವಣ್ಣಾ"**ತಿಆದಿ ಆರದ್ಧಂ। ತತ್ಥ **ಮಣಿವೇಳುರಿಯಾಮಯಾ**ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೨೫೨; ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೫೨) **ಮಣೀ**ತಿ ಇನ್ದನೀಲಕಬರಕತಾದಿ। ಸಚೇ ಗಹಟ್ಠಾ ಭತ್ತಗ್ಗೇ ಸುವಣ್ಣರೂಪಿಯತಟ್ಟಕಾದೀಸು ಸೂಪಬ್ಯಞ್ಜನಂ ಕತ್ವಾ ಉಪನಾಮೇನ್ತಿ, ಆಮಸಿತುಮ್ಪಿ ನ ವಟ್ಟತಿ। ಘಟಿಕಟಾಹಜಾ (ಚೂಳವ॰ ೨೫೫; ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೫೫) ಚ ತುಮ್ಬಕಟಾಹಜಾ ಚ **ಘಟಿತುಮ್ಬಕಟಾಹಜಾ**। ಏತ್ಥ **ತುಮ್ಬಕಟಾಹಜಾ**ನಾಮ ಅಲಾಬು। ಪತ್ತವಿನಿಚ್ಛಯೋ।

ಪತ್ತನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೬. ಥಾಲಕನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ

೭೧-೨. ಇದಾನಿ ಥಾಲಕೇಸು ಕಪ್ಪಿಯಾಕಪ್ಪಿಯವಿಧಿಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ಥಾಲಕಾ ಚಾ"**ತಿ ಪದಂ ಉದ್ಧಟಂ। ತತ್ಥ **ಅಕಪ್ಪಾ**ತಿ ದಾರುಮಯಾದಯೋ ಥಾಲಕಾ ಅಕಪ್ಪಿಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಫಲಿಕಥಾಲಕಾದಯೋ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೫೨) ಗಿಹಿಸನ್ತಕಾ ವಾ ಸಙ್ಘಸನ್ತಕಾ ವಾ ಕಪ್ಪಿಯಾ। **ಘಟಿತುಮ್ಬಕಟಾಹಜಾ** (ಚೂಳವ॰ ೨೫೫) ತಾವಕಾಲಿಕಾ, ತಾಸು ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಛಡ್ಡೇತಬ್ಬಾ, ನ ಪರಿಹರಿತಬ್ಬಾತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। ಥಾಲಕವಿನಿಚ್ಛಯೋ।

ಥಾಲಕನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೭. ಪವಾರಣಾನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ

೭೩. ಇದಾನಿ ಪವಾರಣಾವಿಧಿಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **“ಪವಾರಣಾ”**ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೨೩೮-೨೩೯; ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೩೮-೨೩೯; ಕಙ್ಖಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ಪಠಮಪವಾರಣಾಸಿಕ್ಖಾಪದವಣ್ಣನಾ) ಪದಂ ಉದ್ಧಟಂ। ತತ್ಥ **ಇರಿಯಾಪಥೇನಾ**ತಿ ಠಾನಗಮನಸಯನನಿಸಜ್ಜಾನಂ ಅಞ್ಞತರೇನ ಇರಿಯಾಪಥೇನಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ತತೋ ಇರಿಯಾಪಥತೋ ಅಞ್ಞೇನ ಇರಿಯಾಪಥೇನ ಅನತಿರಿತ್ತಕಂ ಪರಿಭುಞ್ಜೇಯ್ಯ ಚೇ, ಪಾಚಿತ್ತಿಯನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪಾಚಿತ್ತಿನತಿರಿತ್ತಕ**ನ್ತಿ ಪಾಚಿತ್ತಿ ಅನತಿರಿತ್ತಕಂ।

೭೪. ಇದಾನಿ ಯೇಹಿ ಅಙ್ಗೇಹಿ ಪವಾರಣಾ ಹೋತಿ, ತಾನಿ ಅಙ್ಗಾನಿ ದಸ್ಸೇತುಂ **“ಅಸನ”**ನ್ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ಅಸನ**ನ್ತಿ ಏತೇನ ಅವಿಪ್ಪಕತಭೋಜನತಾ ವುತ್ತಾ, ಭುಞ್ಜಮಾನೋ ಚ ಸೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಹೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಭೋಜನಞ್ಚೇವಾ**ತಿ ಯಂ ಭುಞ್ಜನ್ತೋ ಪವಾರೇತಿ, ತಂ ಓದನೋ ಕುಮ್ಮಾಸೋ ಸತ್ತು ಮಚ್ಛೋ ಮಂಸನ್ತಿ ಇಮೇಸು ಅಞ್ಞತರಂ ಹೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅಭಿಹಾರೋ**ತಿ ದಾಯಕೋ ತಸ್ಸ ತಂ ಭತ್ತಂ ಕಾಯೇನ ಅಭಿಹರತೀತಿ ಅತ್ಥೋ, ವಾಚಾಭಿಹಾರೋ ಪನ ನ ಗಹೇತಬ್ಬೋ। **ಸಮೀಪತಾ**ತಿ ದಾಯಕೋ ಪವಾರಣಪ್ಪಹೋನಕಭೋಜನಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅಡ್ಢತೇಯ್ಯಹತ್ಥಪ್ಪಮಾಣೇ ಓಕಾಸೇ ಹೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಕಾಯವಾಚಾಪಟಿಕ್ಖೇಪೋ**ತಿ ಹತ್ಥಪಾಸೇ ಠಿತೇನ ಅಭಿಹಟಂ ಭಿಕ್ಖಂ ಕಾಯೇನ ವಾ ವಾಚಾಯ ವಾ ಪಟಿಕ್ಖಿಪೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಏತ್ಥ ಪನ ಸಚೇ ಭಿಕ್ಖು ನಿಸಿನ್ನೋ ಹೋತಿ, ಆನಿಸದಸ್ಸ ಪಾರಿಮನ್ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ, ಸಚೇ ಠಿತೋ, ಪಣ್ಹಿಅನ್ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ, ಸಚೇ ನಿಪನ್ನೋ, ಯೇನ ಪಸ್ಸೇನ ನಿಪನ್ನೋ, ತಸ್ಸ ಪಾರಿಮನ್ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ದಾಯಕಸ್ಸಾಪಿ ತಥಾವಿಧಸ್ಸ ಠಪೇತ್ವಾ ಪಸಾರಿತಹತ್ಥಂ ಯಂ ತಸ್ಸ ಆಸನ್ನತರಂ ಅಙ್ಗಂ, ತಸ್ಸ ವಸೇನ ಪರಿಚ್ಛೇದೋ ಕಾತಬ್ಬೋ। **ಪಞ್ಚ ಅಙ್ಗಾ ಪವಾರಣಾ**ತಿ “ಅಸನಂ ಪಞ್ಞಾಯತಿ, ಭೋಜನಂ ಪಞ್ಞಾಯತಿ, ಹತ್ಥಪಾಸೇ ಠಿತೋ ಅಭಿಹರತಿ, ಪಟಿಕ್ಖೇಪೋ ಪಞ್ಞಾಯತೀ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೨೩೯; ಪರಿ॰ ೪೨೮) **ಪಾಳಿಯಂ** ವುತ್ತೇಹಿ ಇಮೇಹಿ ಪಞ್ಚಹಿ ಅಙ್ಗೇಹಿ ಪವಾರಣಾ ಹೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೭೫. ಇದಾನಿ ಏತೇಸು ಪಞ್ಚಸು ಭೋಜನಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **“ಓದನೋ”**ತಿಆದಿ ವುತ್ತಂ। ಇದಾನಿ ಓದನಾದಯೋ ಇಮೇಹಿ ನಿಬ್ಬತ್ತಾತಿ ದಸ್ಸೇತುಂ **“ಸಾಲೀ”**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ ಸೇತರತ್ತಕಾಳಭೇದಾ ಸಬ್ಬಾಪಿ ಕಙ್ಗುಜಾತಿಯೋ **ಕಙ್ಗೂ**ತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಾ। ಕಾಳಸೇತಾ **ಕುದ್ರೂಸವರಕಾ**। ಇಮೇಸಂ ಸತ್ತನ್ನಂ ಧಞ್ಞಾನಂ ಓದನೋ ಚ ಭೋಜ್ಜಯಾಗು ಚ ಓದನೋ ನಾಮಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೭೬. ಸಾಮಾಕಾದಿತಿಣಂ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೩೮-೨೩೯) ಕುದ್ರೂಸಕೇ ಸಙ್ಗಹಂ ಗತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ವರಕಚೋರಕೋ ವರಕೇ ಸಙ್ಗಹಂ ಗತೋ, ಸಾಲಿಯಞ್ಚೇವ ನೀವಾರೋ ಸಙ್ಗಹಂ ಗತೋ ಸೇತತ್ತಾತಿ ವದನ್ತಿ। ಇಮೇಸಂ ವುತ್ತಪ್ಪಕಾರಾನಂ ಸಾನುಲೋಮಾನಂ ಸತ್ತನ್ನಂ ಧಞ್ಞಾನಂ ತಣ್ಡುಲೇ ಗಹೇತ್ವಾ “ಯಾಗುಂ ಪಚಿಸ್ಸಾಮಾ”ತಿ ವಾ “ಭತ್ತಂ ಪಚಿಸ್ಸಾಮಾ”ತಿ ವಾ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಸನ್ಧಾಯ ಪಚನ್ತಿ, ಸಚೇ ಉಣ್ಹಂ ವಾ ಸೀತಲಂ ವಾ ಭುಞ್ಜನ್ತಾನಂ ಭೋಜನಕಾಲೇ ಗಹಿತಗಹಿತಟ್ಠಾನೇ ಓಧಿ ಪಞ್ಞಾಯತಿ, ಅಯಂ ಓದನೋ ನಾಮ, ಪವಾರಣಂ ಜನೇತಿ। ಯೋಪಿ ಪಾಯಾಸೋ ವಾ ಅಮ್ಬಿಲಯಾಗು ವಾ ಉದ್ಧನತೋ ಓತಾರಿತಮತ್ತಾ ಅಬ್ಭುಣ್ಹಾ ಆವಿಜ್ಝಿತ್ವಾ ಪಿವಿತುಂ ಸಕ್ಕಾ, ಗಹಿತೋಕಾಸೇಪಿ ಓಧಿಂ ನ ದಸ್ಸೇತಿ, ಅಯಂ ಪವಾರಣಂ ನ ಜನೇತಿ। ಉಸುಮಾಯ ಪನ ವಿಗತಾಯ ಘನಭಾವಂ ಗಚ್ಛತಿ, ಓಧಿ ಪಞ್ಞಾಯತಿ, ಪುನ ಪವಾರಣಂ ಜನೇತಿ, ಪುಬ್ಬೇ ತನುಕಭಾವೋ ನ ರಕ್ಖತಿ। ಭತ್ತೇ ಪನ ಉದಕಕಞ್ಜಿಕಖೀರಾದೀನಿ ಆಕಿರಿತ್ವಾ “ಯಾಗುಂ ಗಣ್ಹಥಾ”ತಿ ವದನ್ತಿ, ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ತನುಕಾ ಹೋತಿ, ಪವಾರಣಂ ಜನೇತಿಯೇವ ತಸ್ಮಿಂ ಯಾಗುಯಾ ನತ್ಥಿಭಾವತೋ। ಸಚೇ ಪನ ಪಕ್ಕುಥಿತೇಸು ಉದಕಾದೀಸು ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಪಚಿತ್ವಾ ದೇನ್ತಿ, ಯಾಗುಸಙ್ಗಹಮೇವ ಗಚ್ಛತಿ।

೭೭. **ಭಟ್ಠಧಞ್ಞಮಯೋ**ತಿ ಸತ್ತವಿಧಾನಿಪಿ ಧಞ್ಞಾನಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಖರಪಾಕಭಜ್ಜಿತಾನಂ ತೇಸಂ ತಣ್ಡುಲೇ ಕೋಟ್ಟೇತ್ವಾ ಕತಚುಣ್ಣಕುಣ್ಡಕಾನಿ **ಸತ್ತು** ನಾಮ। ಸಮಪಾಕಭಜ್ಜಿತಾನಂ ಪನ ಆತಪಸುಕ್ಖಾನಂ ವಾ ತಣ್ಡುಲಾನಂ ಚುಣ್ಣಕುಣ್ಡಕಾನಿ ಸತ್ತುಸಙ್ಖ್ಯಂ ನ ಗಚ್ಛನ್ತಿ। **ಯವಸಮ್ಭವೋ**ತಿ ಅಞ್ಞೇಹಿ ಪನ ಮುಗ್ಗಾದೀಹಿ ಕತ**ಕುಮ್ಮಾಸೋ** ನ ಪವಾರೇತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **ಉದಕಸಮ್ಭವೋ**ತಿ ಇಮಿನಾ ಕಕ್ಕಟಕಸಿಪ್ಪಿಕಸಮ್ಬುಕಾದಯೋಪಿ ಸಙ್ಗಹಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿ। ಸಚೇ ಯಾಗುಪಾನಕಾಲೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಭಾಜನೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಮಚ್ಛಮಂಸಂ ವಾ ಖಾದನ್ತಿ, ತೇ ಚೇ ಅಖಾದನ್ತೋ ಅಞ್ಞಂ ಪವಾರಣಪ್ಪಹೋನಕಂ ಪಟಿಕ್ಖಿಪತಿ, ನ ಪವಾರೇತಿ। ಖಾದಿತೇಪಿ ಸಚೇ ಮುಖೇ

ಅವಸಿಟ್ಠಂ ನತ್ಥಿ, ತದಾ ಪಟಿಕ್ಖಿಪನ್ತೋಪಿ ನ ಪವಾರೇತಿಯೇವ। ಸಚೇ ಪತ್ತೇ ಅವಸಿಟ್ಠಂ ಅತ್ಥಿ, ಮುಖೇ ನತ್ಥಿ, ತಞ್ಚೇ ಅಖಾದಿತುಕಾಮೋ ಹೋತಿ, ಅಞ್ಞತ್ಥ ವಾ ಗನ್ತ್ವಾ ಖಾದಿತುಕಾಮೋ, ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಪಟಿಕ್ಖಿಪನ್ತೋಪಿ ನ ಪವಾರೇತಿಯೇವ।

೭೮. **ಭೋಜನ**ನ್ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೩೮-೨೩೯) ಪಞ್ಚಸು ಭೋಜನೇಸು ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಭೋಜನಂ। ಕಪ್ಪಿಯಂ ವಾ ಅಕಪ್ಪಿಯಂ ವಾ ಭುಞ್ಜನ್ತೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ನಿಸೇಧಯ**ನ್ತಿ ಕಾಯೇನಾಭಿಹಟಂ ಅಙ್ಗುಲಿಚಲನಾದಿನಾ ವಾ ಭಮುಕವಿಕಾರೇನ ವಾ ಕುದ್ಧಭಾವೇನ ಓಲೋಕೇನ ವಾ ಪಟಿಕ್ಖಿಪನ್ತೋ ಕಾಯೇನ ವಾ "ಅಲ"ನ್ತಿ ವಾ "ನ ಗಣ್ಹಾಮೀ"ತಿ ವಾ "ಮಾ ಆಕಿರಾ"ತಿ ವಾ "ಅಪಗಚ್ಛಾ"ತಿ ವಾ ಆದಿನಾ ನಯೇನ ಪಟಿಕ್ಖಿಪನ್ತೋ ವಾಚಾಯ ವಾ ನಿಸೇಧಯನ್ತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಕಪ್ಪ**ನ್ತಿ ಕಪ್ಪಿಯಭೋಜನಮೇವ ಪಟಿಕ್ಖಿಪನ್ತೋ ಸೋ ಪವಾರೇತಿ, ಅಕಪ್ಪಿಯಮಂಸಂ ವಾ ಭೋಜನಂ ವಾ ಪಟಿಕ್ಖಿಪನ್ತೋ ನ ಪವಾರೇತಿ। ಕಸ್ಮಾ? ತಸ್ಸ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿತಬ್ಬಟ್ಠಾನೇ ಠಿತತ್ತಾ। ಸಚೇ ಕಪ್ಪಿಯಭೋಜನಂ ಭುಞ್ಜಮಾನೋ ಅಕಪ್ಪಿಯಂ ಪಟಿಕ್ಖಿಪತಿ, ನ ಪವಾರೇತಿ। ಕಸ್ಮಾ? ತಸ್ಸ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿತಬ್ಬತೋ। ಇದಾನಿ ಮಿಸ್ಸಕನಯಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ತನ್ನಾಮೇನಾ"**ತಿಆದಿ ವುತ್ತಂ। ತತ್ರಾಯಂ ಪಿಣ್ಡತ್ಥೋ - ತನ್ನಾಮೇನ ವಾ ಇಮನ್ತಿ ವಾ ಅಭಿಹಟಂ ಕಪ್ಪಿಯಂ ನಿಸೇಧಯಂ ಪವಾರೇಯ್ಯಾತಿ। ಕಿಂ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ? ಯೋ ಪನ ಮಚ್ಛಮಂಸಮಿಸ್ಸಂ (ಕಙ್ಖಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ಪಠಮಪವಾರಣಾಸಿಕ್ಖಾಪದವಣ್ಣನಾ; ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೩೮-೨೩೯) ಯಾಗುಂ ಬ್ಯಞ್ಜನಂ ವಾ ಆಹರಿತ್ವಾ "ಮಚ್ಛಂ ಗಣ್ಹಥ, ಮಂಸಂ ಗಣ್ಹಥಾ"ತಿ ವದತಿ, ತಂ ಪಟಿಕ್ಖಿಪತೋ ಪವಾರಣಾ ಹೋತಿ। ಸಚೇ "ಯಾಗುಂ ಗಣ್ಹಥ, ರಸಬ್ಯಞ್ಜನಂ ಗಣ್ಹಥಾ"ತಿ ವದತಿ, ತಂ ಪಟಿಕ್ಖಿಪತೋ ಪವಾರಣಾ ನ ಹೋತಿ। ಕಸ್ಮಾ? ತಸ್ಸಾಪಿ ಅತ್ಥಿತಾಯ। ಸಚೇ "ಇಮಂ ಗಣ್ಹಥಾ"ತಿ ಸವತ್ಥುಕಂ ಕತ್ವಾ ದೇತಿ, ತಂ ಪಟಿಕ್ಖಿಪತೋ ಪವಾರಣಾ ಹೋತಿ। ಭತ್ತಮಿಸ್ಸಕೇಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ। ಸಚೇ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಅಭಿಹಟಂ ಪಟಿಕ್ಖಿಪತಿ, ಪವಾರಣಾ ನತ್ಥಿಯೇವ।

೭೯-೮೦. ಇದಾನಿ ಪವಾರಣಂ ಅಜನೇನ್ತೇ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ಲಾಜಾ"**ತಿಆದಿ ವುತ್ತಂ। ಏತ್ಥ **ಲಾಜಾ ತಂಸತ್ತುಭತ್ತಾನೀ**ತಿ (ಕಙ್ಖಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ಪಠಮಪವಾರಣಾಸಿಕ್ಖಾಪದವಣ್ಣನಾ) ಲಾಜಾ ಚ ಲಾಜೇಹಿ ಕತಸತ್ತುಭತ್ತಾನಿ ಚಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಮಚ್ಛಮಂಸಪೂವೇಸು ಪನ ಪವಾರಣಾ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಾ **"ಸುದ್ಧಖಜ್ಜಕೋ"**ತಿ ವುತ್ತಂ। **ಭಟ್ಠಪಿಟ್ಠ**ನ್ತಿ ಪುಬ್ಬೇ ಆಮಕಂ ಪಚ್ಛಾ ಭಜ್ಜಿತಬ್ಬನ್ತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ವೇಳುಆದೀನಂ ವುತ್ತಾವಸೇಸಾನಂ ಭತ್ತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ರಸಯಾಗು ರಸೋ** ಪಕ್ಕಯಾಗು। ಮಂಸಾದೀಹಿ ಅಮಿಸ್ಸಿತಾ **ಸುದ್ಧಯಾಗು**। ಪುಥುಕಾಮಯಂ ಪನ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಪವಾರಣಂ ನ ಜನೇತಿ।

೮೧. **ವುಟ್ಠಾಯಾ**ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೩೮-೨೩೯) ಆಸನಾ ಉಟ್ಠಾಯ ಅತಿರಿತ್ತಂ ನ ಕಾತಬ್ಬನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಸಚೇ ಪವಾರೇತ್ವಾ ಆಸನಾ ನ ವುಟ್ಠಾತಿ ಭಿಕ್ಖು, ತಸ್ಸಾಪಿ ಅತಿರಿತ್ತಂ ಕಾತುಂ ಲಭತಿ। **ಅಭುತ್ತೇನ ಚ ಭೋಜನ**ನ್ತಿ ಯೇನ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಭೋಜನಾನಂ ಅಞ್ಞತರಂ ಭೋಜನಂ ಅನ್ತಮಸೋ ಕುಸಗ್ಗೇನಾಪಿ ನ ಭುತ್ತಂ, ತೇನಾಪಿ ಅತಿರಿತ್ತಂ ನ ಕಾತಬ್ಬನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಯೇನ ಪನ ಅರುಣುಗ್ಗಮೇಪಿ ಭುತ್ತಂ ಹೋತಿ, ಸೋ ಚೇ ಅಪವಾರಿತೋ ಆಸನಾ ವುಟ್ಠಿತೋಪಿ ಮಜ್ಝನ್ಹಿಕಸಮಯೇಪಿ ಪುನ ಕಿಞ್ಚಿ ಅಭುತ್ವಾಪಿ ಕಾತುಂ ಲಭತಿ। **ಯೇನ ಯಂ ವಾ ಪುರೇ ಕತ**ನ್ತಿ ಯೇನ ಯಂ ವಾ ಪುಬ್ಬೇ ಕತಂ, ತೇನ ತಮ್ಪಿ ಪಚ್ಛಾ ನ ಕಾತಬ್ಬಂ। ಅಞ್ಞೇನ ಪನ ತಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ವದನ್ತಿ।

೮೨. ಯಂ ಫಲಂ ವಾ ಕನ್ದಮೂಲಂ ವಾ ಪಞ್ಚಹಿ ಸಮಣಕಪ್ಪೇಹಿ ಕತಕಪ್ಪಿಯಂ ಅಞ್ಞಮ್ಪಿ ಕಪ್ಪಿಯಭೋಜನಂ ವಾ ಕಪ್ಪಿಯಮಂಸಂ ವಾ, ಇದಂ ಕಪ್ಪಿಯಂ ನಾಮ, ವುತ್ತಪ್ಪಕಾರವಿಪರೀತಂ ಅಕಪ್ಪಿಯಂ ನಾಮ, ತಸ್ಮಿಂ ಅತಿರಿತ್ತಕರಣಂ ನ ರುಹತಿ, ಯಞ್ಚ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ನ ಗಹಿತಂ, ತಸ್ಮಿಮ್ಪಿ ನ ರುಹತಿ, ತೇನ ವುತ್ತಂ **"ಕಪ್ಪಿಯಂ ಗಹಿತಞ್ಚೇವಾ"**ತಿ। **ಉಚ್ಚಾರಿತ**ನ್ತಿ ಕಪ್ಪಿಯಂ ಕಾರೇತುಂ ಆಗತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಈಸಕಮ್ಪಿ ಉಕ್ಖಿತ್ತಂ ವಾ ಅಪನಮಿತಂ ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಹತ್ಥಪಾಸತೋ ಬಹಿ ಠಿತಂ ಕಾತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ, ತೇನ ವುತ್ತಂ **"ಹತ್ಥಪಾಸಗ"**ನ್ತಿ। **ಅತಿರಿತ್ತಂ ಕರೋನ್ತೇವ**ನ್ತಿ ಅತಿರಿತ್ತಂ ಕರೋನ್ತೋ **"ಅಲಮೇತಂ** ಸಬ್ಬ"ನ್ತಿ ವಚೀಭೇದಂ ಕತ್ವಾ **ಏವಂ ಭಾಸತೂ**ತಿ ಅತ್ಥೋ। "ಅಲಮೇತಂ ಸಬ್ಬ"ನ್ತಿ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ವತ್ತಬ್ಬಂ, ಅಯಂ ಕಿರ ಆಚಿಣ್ಣೋ। ವಿನಯಧರಾ ಕಿರ ಪನ "ಸಕಿಂ ಏವ ವತ್ತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ವದನ್ತಿ। **ಅಲಮೇತಂ ಸಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಇದಮ್ಪಿ ವೋ ಅಧಿಕಂ, ಇತೋ ಅಞ್ಞಂ ನ ಲಚ್ಛಸೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೮೩. ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಹತ್ಥಗನ್ತಿ ಕಪ್ಪಿಯಂ ಕರೋನ್ತೇನ ಪನ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಹತ್ಥೇ ಠಿತಂಯೇವ ನ ಕಾತಬ್ಬಂ, ತಂ ಪನ ಅಞ್ಞೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಪಟಿಗ್ಗಹಾಪೇತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಹತ್ಥೇ ಠಿತಂ ಅತಿರಿತ್ತಂ ಕತ್ವಾ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ದಾತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ಅತ್ತನಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಹತ್ಥೇ ಚ **ಪೇಸಯಿತ್ವಾಪಿ ಕಾರೇತುಂ ಲಬ್ಭತೇತಿ** ಅತ್ಥೋ। **ತಂ** ಪನ ಅತಿರಿತ್ತಕಾರಕಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಅಞ್ಞೋ **ಸಬ್ಬೋ** ಪವಾರಿತೋಪಿ ಅಪ್ಪವಾರಿತೋಪಿ **ಭುಞ್ಜಿತುಂ** ಲಭತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸಚೇ ಪವಾರಿತೋ ಪರಿಭುಞ್ಜತಿ, ಯಥಾ ಅಕತೇನ ಮಿಸ್ಸಂ ನ ಹೋತಿ, ತಥಾ ಮುಖಞ್ಚ ಹತ್ಥಞ್ಚ ಸುದ್ಧಂ ಕತ್ವಾ ಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬಂ। ಗಿಲಾನಸ್ಸ ಭುತ್ತಾವಸೇಸಮ್ಪಿ ತಸ್ಸ ''ಅಜ್ಜ ವಾ ಸ್ವೇ ವಾ ಖಾದಿಸ್ಸತೀ''ತಿ ಆಹಟಮ್ಪಿ ಅನತಿರಿತ್ತಕತಂ ಭುಞ್ಜಿತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ। ಪವಾರಣಾವಿನಿಚ್ಛಯೋ।

ಪವಾರಣಾನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೮. ಕಾಲಿಕನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ

೮೪. ಇದಾನಿ ಯೇ ತೇ ಚತ್ತಾರೋ ಕಾಲಿಕಾ ಮುನಿನಾ ವುತ್ತಾ ''ಯಾವಕಾಲಿಕಂ ಯಾಮಕಾಲಿಕಂ ಸತ್ತಾಹಕಾಲಿಕಂ ಯಾವಜೀವಿಕ''ನ್ತಿ, ತೇ ದಸ್ಸೇತುಂ **''ಕಾಲಿಕಾ ಚಾ''**ತಿ ಪದಂ ಉದ್ಧಟಂ। ತತ್ಥ (ಪಾಚಿ॰ ೨೫೪-೨೫೬; ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೫೩-೨೫೬) ಕತಮೇ ತೇ ಕಾಲಿಕಾತಿ ಚೇ, ತೇ ದಸ್ಸೇತುಂ **''ಯಾವಕಾಲಿಕ''**ನ್ತಿಆದಿಮಾಹ। ತೇಸು ಅರುಣುಗ್ಗಮನತೋ ಯಾವ ಠಿತಮಜ್ಝನ್ಹಿಕಾ ಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬತೋ **ಯಾವಕಾಲಿಕಂ**। ಅರುಣುಗ್ಗಮನತೋ ಯಾವ ಯಾಮಾವಸಾನಾ ಪಿಪಾಸಾಯ ಸತಿ ಪಿಪಾಸಚ್ಛೇದನತ್ಥಂ ಪಾತಬ್ಬತೋ ಯಾಮೋ ಕಾಲೋ ಅಸ್ಸಾತಿ **ಯಾಮಕಾಲಿಕಂ**। ತೇನ ಉಪಸಮೇತಬ್ಬೇ ಆಬಾಧೇ ಸತಿ ಯಾವ ಸತ್ತಾಹಾ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬತೋ **ಸತ್ತಾಹಕಾಲಿಕಂ**। ಆಬಾಧೇ ಸತಿ ಯಾವಜೀವಂ ಪರಿಹರಿತ್ವಾ ಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬತೋ **ಯಾವಜೀವಿಕಂ**।

೮೫. ತೇಸು ಯಾವಕಾಲಿಕಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **''ಪಿಟ್ಠಂ ಮೂಲಂ ಫಲಂ ಖಜ್ಜ''**ನ್ತಿಆದಿಮಾಹ। ಏತ್ಥ (ಪಾಚಿ॰ ೨೪೮-೨೫೦; ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೪೮-೨೪೯) **ಪಿಟ್ಠಖಾದನೀಯಂ** ನಾಮ ಸತ್ತನ್ನಂ ತಾವ ಧಞ್ಞಾನಂ ಧಞ್ಞಾನುಲೋಮಾನಂ ಅಪರಣ್ಣಾನಞ್ಚ ಪಿಟ್ಠಂ ಪನಸಪಿಟ್ಠಂ ಲಬುಜಪಿಟ್ಠಂ ಅಮ್ಬಾಟಕಪಿಟ್ಠಂ ಸಾಲಪಿಟ್ಠಂ ಧೋತಕತಾಲಪಿಟ್ಠಂ ಖೀರವಲ್ಲಿಪಿಟ್ಠಞ್ಚಾತಿ ಏವಮಾದೀನಿ ತೇಸು ತೇಸು ಜನಪದೇಸು ಪಕತಿಆಹಾರವಸೇನ ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಖಾದನೀಯತ್ಥಞ್ಚ ಭೋಜನೀಯತ್ಥಞ್ಚ ಫರಣಕಾನಿ ಪಿಟ್ಠಾನಿ ಯಾವಕಾಲಿಕಾನಿ। ಇಮಿನಾವ ಲಕ್ಖಣೇನ **ಮೂಲಖಾದನೀಯಾ**ದೀಸುಪಿ ಯಾವಕಾಲಿಕಲಕ್ಖಣಂ ವೇದಿತಬ್ಬಂ, ಅತಿವಿತ್ಥಾರಭಯೇನ ಸಂಖಿತ್ತಂ। **ಗೋರಸೋ** ನಾಮ ಖೀರದಧಿತಕ್ಕರಸೋ। **ಧಞ್ಞಭೋಜನ**ನ್ತಿ ಸಾನುಲೋಮಾನಿ ಸತ್ತಧಞ್ಞಾನಿ ಚ ಪಞ್ಚವಿಧಭೋಜನಞ್ಚಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಯಾಗುಸೂಪಪ್ಪಭುತಯೋ**ತಿ ಏತ್ಥ ಪಭುತಿ-ಸದ್ದೇನ ಕನ್ದಖಾದನೀಯಂ ಮುಳಾಲಖಾದನೀಯಂ ಮತ್ಥಕಖಾದನೀಯಂ ಖನ್ಧಖಾದನೀಯಂ ತಚಖಾದನೀಯಂ ಪತ್ತಖಾದನೀಯಂ ಪುಪ್ಫಖಾದನೀಯಂ ಅಟ್ಠಿಖಾದನೀಯಂ ನಿಯ್ಯಾಸಖಾದನೀಯನ್ತಿ ಇಮಾನಿ ಸಙ್ಗಹಿತಾನೀತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಾನಿ।

ತತ್ರಿದಂ ಮುಖಮತ್ತನಿದಸ್ಸನಂ - ಭಿಸಸಙ್ಖಾತೋ ಪದುಮಪುಣ್ಡರೀಕಕನ್ದೋ ಪಿಣ್ಡಾಲುಮಸಾಲುಕಆದಯೋ ವಲ್ಲಿಕನ್ದೋ ಆಲುವಕನ್ದೋ ತಾಲಕನ್ದೋತಿ ಏವಮಾದಿ **ಕನ್ದಖಾದನೀಯಂ**। ಪದುಮಮುಳಾಲಾದಯೋ **ಮುಳಾಲಖಾದನೀಯಂ**। ತಾಲಹಿನ್ತಾಲಕುನ್ತಾಲಕೇತಕನಾಳಿಕೇರಪೂಗರುಕ್ಖಖಜ್ಜೂರೀಆದೀನಂ ಕಳೀರಸಙ್ಖಾತಾ ಮತ್ಥಕಾ **ಮತ್ಥಕಖಾದನೀಯಂ**। ಉಚ್ಛುಖನ್ಧೋ ನೀಲುಪ್ಪಲರತ್ತುಪ್ಪಲಕುಮುದಸೋಗನ್ಧಿಕಾನಂ ಪುಪ್ಫದಣ್ಡಕಾನೀತಿ ಏವಮಾದಿ **ಖನ್ಧಖಾದನೀಯಂ**। **ತಚಖಾದನೀಯಂ** ಉಚ್ಛುತಚೋ ಏವ ಏಕೋ ಯಾವಕಾಲಿಕೋ, ಸೋಪಿ ಸರಸೋ। ಮೂಲಕಂ ಖಾರಕೋ ಚಚ್ಚು ತಮ್ಬುಕೋ ತಣ್ಡುಲೇಯ್ಯಕೋತಿ ಏವಮಾದಿ **ಪತ್ತಖಾದನೀಯಂ**। ಮೂಲಕಪುಪ್ಫಂ ಖಾರಕಪುಪ್ಫಂ ಚಚ್ಚುಪುಪ್ಫಂ ತಮ್ಬುಕಪುಪ್ಫನ್ತಿ ಏವಮಾದಿ **ಪುಪ್ಫಖಾದನೀಯಂ,** ಅಸೋಕಪುಪ್ಫಂ ಪನ ಯಾವಜೀವಿಕಂ। ಲಬುಜಪನಸಟ್ಠಿಆದಿ **ಅಟ್ಠಿಖಾದನೀಯಂ**। **ನಿಯ್ಯಾಸಖಾದನೀಯೇ** ಯಾವಕಾಲಿಕಂ ನತ್ಥಿ। ಏತೇ ವುತ್ತಪ್ಪಕಾರಾ ಯಾವಕಾಲಿಕಾ ಹೋನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೮೯. ಇದಾನಿ ''ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಟ್ಠ ಪಾನಾನಿ ಅಮ್ಬಪಾನಂ ಜಮ್ಬುಪಾನಂ ಚೋಚಪಾನಂ ಮೋಚಪಾನಂ ಮಧುಕಪಾನಂ ಮುದ್ದಿಕಪಾನಂ ಸಾಲೂಕಪಾನಂ ಫಾರುಸಕಪಾನ''ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೩೦೦) ಏವಂ ವುತ್ತಂ ಅಟ್ಠವಿಧಂ ಪಾನಕಂ ಯಾಮಕಾಲಿಕಂ ನಾಮಾತಿ ದಸ್ಸೇತುಂ **''ಮಧೂ''**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೦೦) ಮಧುಜಂ ಮುದ್ದಿಕಜಂ ಸಾಲೂಕಜಂ ಚೋಚಜಂ ಮೋಚಜಂ ಅಮ್ಬುಜಂ ಜಮ್ಬುಜಞ್ಚಾತಿ ಏವಮತ್ಥೋ ಗಹೇತಬ್ಬೋ। ಏತ್ಥ **ಮಧುಜಂ** ನಾಮ ಮಧುಕಾನಂ ಜಾತಿರಸೇನ ಕತಂ, ತಂ ಪನ ಉದಕಸಮ್ಭಿನ್ನಮೇವ ವಟ್ಟತಿ, ಸುದ್ಧಂ ನ ವಟ್ಟತಿ। **ಮುದ್ದಿಕಪಾನಂ** ನಾಮ ಮುದ್ದಿಕಾ ಉದಕೇ ಮದ್ದಿತ್ವಾ ಪರಿಸ್ಸಾವೇತ್ವಾ ಗಹಿತಂ। **ಸಾಲೂಕಪಾನಂ** ನಾಮ ರತ್ತುಪ್ಪಲನೀಲುಪ್ಪಲಾದೀನಂ ಕಿಞ್ಜಕ್ಖರೇಹಿ ಕತಂ। ಸೇಸಾನಿ ಪಾಕಟಾನೇವ। ಏತ್ಥ ಪನ ಸಚೇ ಸಯಂ ಏತಾನಿ ಯಾವಕಾಲಿಕವತ್ಥೂನಿ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಉದಕೇ ಮದ್ದಿತ್ವಾ ಆತಪೇ ಆದಿಚ್ಚಪಾಕೇನ ಪಚಿತ್ವಾ ಪರಿಸ್ಸಾವೇತ್ವಾ ಪಾನಕಂ ಕರೋತಿ, ತಂ ಪುರೇಭತ್ತಮೇವ ಕಪ್ಪತಿ। ಸಚೇ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೇನ ಕತಂ ಲಭತಿ, ತದಹುಪುರೇಭತ್ತಂ ಸಾಮಿಸಮ್ಪಿ ವಟ್ಟತಿ, ಪಚ್ಛಾಭತ್ತಂ ನಿರಾಮಿಸಪರಿಭೋಗೇನ ಯಾವ ಅರುಣುಗ್ಗಮನಾ ವಟ್ಟತಿ। ಇಮಾನಿ ಅಟ್ಠ ಪಾನಾನಿ ಸೀತಾನಿಪಿ ಆದಿಚ್ಚಪಾಕಾನಿಪಿ ವಟ್ಟನ್ತಿ, ಅಗ್ಗಿಪಾಕಾನಿ ಪನ ನ ವಟ್ಟನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ **''ನಗ್ಗಿಸನ್ತತ್ತ''**ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ।

೮೭. ''ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಬ್ಬಂ ಫಲರಸಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಧಞ್ಞಫಲರಸ''ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೩೦೦) ವುತ್ತತ್ತಾ ಧಞ್ಞಫಲರಸೋ ಪನ ನ ವಟ್ಟತಿ, ತೇನ ವುತ್ತಂ **''ಸಾನುಲೋಮಾನಿ ಧಞ್ಞಾನಿ ಠಪೇತ್ವಾ''**ತಿ। ''ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಬ್ಬಂ ಪುಪ್ಫರಸಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಮಧುಕಪುಪ್ಫರಸ''ನ್ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ಮಧುಕಪುಪ್ಫರಸೋ ಆದಿಚ್ಚಪಾಕೋ ವಾ ಹೋತು ಅಗ್ಗಿಪಾಕೋ ವಾ, ಪಚ್ಛಾಭತ್ತಂ ನ ವಟ್ಟತಿ, ತೇನ ವುತ್ತಂ **''ಮಧುಕಪುಪ್ಫಮಞ್ಞತ್ರಾ''**ತಿ।

೮೮. ''ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಬ್ಬಂ ಪತ್ತರಸಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಡಾಕರಸ''ನ್ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ಉದಕೇನ ಪಕ್ಕಾನಮ್ಪಿ ಯಾವಕಾಲಿಕಪತ್ತಾನಂ ರಸೋ ಪುರೇಭತ್ತಮೇವ ವಟ್ಟತಿ, ಸೀತೋದಕೇನ ಮದ್ದಿತಾನಂ ರಸೋ ಯಾಮಕಾಲಿಕಂ। ತೇನ ವುತ್ತಂ **''ಠಪೇತ್ವಾ ಪಕ್ಕಡಾಕಜ''**ನ್ತಿ। ಯಾವಜೀವಿಕಪಣ್ಣಸ್ಸ ಉದಕೇನ ಪಕ್ಕಸ್ಸ ರಸೋ ಯಾವಜೀವಿಕೋ ಹೋತಿ।

೮೯. ಇದಾನಿ ಸತ್ತಾಹಕಾಲಿಕೇ ದಸ್ಸೇತುಂ **''ಸಪ್ಪೀ''**ತಿಆದಿಮಾಹ। ಏತ್ಥ (ಮಹಾವ॰ ೧೬೦) ಪನ -

''ಸಪ್ಪಿನೋನೀತತೇಲಾನಿ, ಮಧುಫಾಣಿತಮೇವ ಚ।
ಸತ್ತಾಹಕಾಲಿಕಾ ಸಪ್ಪಿ, ಯೇಸಂ ಮಂಸಮವಾರಿತ''ನ್ತಿ॥ -

ಪಾಠೋ ಗಹೇತಬ್ಬೋ। ಏವಂ ಪನ ಗಹಿತೇ ವಸಾ ತೇಲಗ್ಗಹಣೇನ ಗಹಿತಾವ ಹೋತಿ ''ತೇಲಂ ನಾಮ ತಿಲತೇಲಂ ಸಾಸಪತೇಲಂ ಮಧುಕತೇಲಂ ಏರಣ್ಡತೇಲಂ ವಸಾತೇಲ''ನ್ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೬೨೩; ಪಾಚಿ॰ ೧೬೦) ಏವಂ **ಪಾಳಿಯಂ** ವಿತ್ಥಾರಿತತ್ತಾ। ಏವಂ ಪನ ಅಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ವಸಾ ಚ ''ಮಧುಫಾಣಿತ''ನ್ತಿ ಪಾಠೇ ಗಹಿತೇ ಯಾವಕಾಲಿಕಭೂತಾ ವಸಾ ಸತ್ತಾಹಕಾಲಿಕಾತಿ ಆಪಜ್ಜೇಯ್ಯ, ''ಯಾನಿ ಖೋ ಪನ ತಾನಿ ಗಿಲಾನಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಪಟಿಸಾಯನೀಯಾನಿ ಭೇಸಜ್ಜಾನಿ, ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ಸಪ್ಪಿ ನವನೀತಂ ತೇಲಂ ಮಧು ಫಾಣಿತ''ನ್ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೬೨೨) ಏವಂ ಪಞ್ಚೇವ ಭಗವತಾ ಸತ್ತಾಹಕಾಲಿಕಭೇಸಜ್ಜಾನಿ ಅನುಞ್ಞಾತಾನಿ, ತತೋ ಉತ್ತರಿ ಛಟ್ಠಸ್ಸ ಸತ್ತಾಹಕಾಲಿಕಭೇಸಜ್ಜಸ್ಸ ಅತ್ಥಿತಾಪಿ ಆಪಜ್ಜತಿ, **ಭೇಸಜ್ಜಕ್ಖನ್ಧಕೇಪಿ** ಭಗವತಾ ''ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ವಸಾನಿ ಭೇಸಜ್ಜಾನಿ ಅಚ್ಛವಸಂ ಮಚ್ಛವಸಂ ಸುಸುಕಾವಸಂ ಸೂಕರವಸಂ ಗದ್ರಭವಸಂ ಕಾಲೇ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಂ ಕಾಲೇ ನಿಪ್ಪಕ್ಕಂ ಕಾಲೇ ಸಂಸಟ್ಠಂ ತೇಲಪರಿಭೋಗೇನ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತು''ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೬೨) ಏವಂ ಸತ್ತಾಹಕಾಲಿಕವಸೇನ ವಸಂ ಅನನುಜಾನಿತ್ವಾ ತತೋ ನಿಬ್ಬತ್ತತೇಲಮೇವ ಅನುಞ್ಞಾತಂ, ತಸ್ಮಾ ''ಮಧುಫಾಣಿತಮೇವ ಚಾ''ತಿ ಪಾಠೇ ಅಗ್ಗಹಿತೇ ಪಾಳಿಯಾ ಅಟ್ಠಕಥಾಯ ಚ ವಿರುಜ್ಝತಿ। ಥೇರೇನ ಪನ ಉತ್ತರವಿಹಾರವಾಸೀನಂ ಖುದ್ದಸಿಕ್ಖಾಯ ಆಗತನಯೇನ ವುತ್ತಂ। ತೇಸಂ ಪನ -

''ಸಪ್ಪಿ ನವನೀತಂ ತೇಲಂ, ಮಧು ಫಾಣಿತಪಞ್ಚಮಂ।
ಅಚ್ಛಮಚ್ಛವಸಾದಿ ಚ, ಹೋನ್ತಿ ಸತ್ತಾಹಕಾಲಿಕಾ''ತಿ॥ -

ಏವಮಾಗತಂ। ಅಮ್ಹಾಕಂ ಪನ ವಿಸುಂ ಸತ್ತಾಹಕಾಲಿಕೇ ಆಗತಟ್ಠಾನಂ ನತ್ಥೀತಿ ವದನ್ತಿ, ಉಪಪರಿಕ್ಖಿತಬ್ಬಂ।

ಇದಾನಿ ತೇಸು ಸಪ್ಪಿಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ಯೇಸಂ ಮಂಸಪವಾರಿತ"**ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। "ಸಪ್ಪಿನಾಮ ಗೋಸಪ್ಪಿ ವಾ ಅಜಿಕಾಸಪ್ಪಿ ವಾ ಮಹಿಂ ಸಸಪ್ಪಿ ವಾ। ಯೇಸಂ ಮಂಸಂ ಕಪ್ಪತಿ, ತೇಸಂ ಸಪ್ಪಿ, ನವನೀತಂ ನಾಮ ತೇಸಂಯೇವ ನವನೀತ"ನ್ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೬೨೩; ಪಾಚಿ॰ ೨೬೦) **ಪಾಳಿಯಂ** ವುತ್ತತ್ತಾ ನವನೀತಂ ಪನ ಗಹಿತನ್ತಿ ನ ವಿತ್ಥಾರಿತಂ , ಸಪ್ಪಿ ಪನ ಪುರೇಭತ್ತಂ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಂ ತದಹು ಪುರೇಭತ್ತಂ ಸಾಮಿಸಮ್ಪಿನಿರಾಮಿಸಮ್ಪಿ ವಟ್ಟತಿ। ಪಚ್ಛಾಭತ್ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಸತ್ತಾಹಂ ನಿರಾಮಿಸಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬಂ। ಸತ್ತಾಹಾತಿಕ್ಕಮೇ ಸಚೇ ಏಕಭಾಜನೇ ಠಪಿತಂ, ಏಕಂ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಂ। ಸಚೇ ಬಹೂಸು, ವತ್ಥುಗಣನಾಯ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಪಾಚಿತ್ತಿಯಾನಿ। ಪಚ್ಛಾಭತ್ತಂ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಂ ಸತ್ತಾಹಂ ನಿರಾಮಿಸಮೇವ ವಟ್ಟತಿ। ಸಪ್ಪಿ ತಾಪೇನ್ತಸ್ಸ ಸಾಮಂಪಾಕೋ ನ ಹೋತಿ, "ನವನೀತಂ ಪನ ತಾಪೇನ್ತಸ್ಸ ಹಿ ಸಾಮಂಪಾಕೋ ನ ಹೋತಿ, ಸಾಮಂಪಕ್ಕೇನ ಪನ ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಆಮಿಸಂ ನ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಚ "ಸಚೇ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೋ ಪುರೇಭತ್ತಂ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತನವನೀತೇನ ಸಪ್ಪಿಂ ಕತ್ವಾ ದೇತಿ, ಪುರೇಭತ್ತಂ ಸಾಮಿಸಂ ವಟ್ಟತಿ। ಸಚೇ ಸಯಂ ಕರೋತಿ, ಸತ್ತಾಹಂ ನಿರಾಮಿಸಮೇವ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಚ **ಸಮನ್ತಪಾಸಾದಿಕಾಯಂ** (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೬೨೨) ನವನೀತಮ್ಹಿಯೇವ ಸಾಮಂಪಾಕತಾ ವುತ್ತಾ, ನ ಸಪ್ಪಿಮ್ಹಿ। ಯಂ ಪನ **ಕಙ್ಖಾವಿತರಣಿಯಂ** ವುತ್ತಂ "ನಿಬ್ಬತ್ತಿತಸಪ್ಪಿ ವಾ ನವನೀತಂ ವಾ ಪಚಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ, "ತಂ ಪನ ತದಹು ಪುರೇಭತ್ತಮ್ಪಿ ಸಾಮಿಸಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ (ಕಙ್ಖಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ಭೇಸಜ್ಜಸಿಕ್ಖಾಪದವಣ್ಣನಾ) ಚ, ತತ್ಥ ಯಾವಕಾಲಿಕವತ್ಥುನಾ ಅಸಮ್ಮಿಸ್ಸಂ ಸುಧೋತಂ ನವನೀತಂ ಸನ್ಧಾಯ "ಪಚಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ವುತ್ತಂ। ಸಯಂಪಚಿತಸತ್ತಾಹಕಾಲಿಕೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಯದಿ ಆಮಿಸಂ ಭುಞ್ಜತಿ, ತಂ ಆಮಿಸಂ ಸಯಂಪಕ್ಕಸತ್ತಾಹಕಾಲಿಕೇನ ಮಿಸ್ಸಿತಂ ಅತ್ತನೋ ಯಾವಕಾಲಿಕಭಾವಂ ಸತ್ತಾಹಕಾಲಿಕೇನ ಗಣ್ಹಾಪೇತಿ, ತಥಾ ಚ ಸತಿ ಯಾವಕಾಲಿಕಂ ಅಪಕ್ಕಮ್ಪಿ ಸಯಂಪಕ್ಕಭಾವಂ ಉಪಗಚ್ಛತೀತಿ "ಸಾಮಿಸಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ವುತ್ತಂ। ಯಥಾ ಸಯಂಪಕ್ಕಸತ್ತಾಹಕಾಲಿಕವಸಾತೇಲಂ ಸಯಂಭಜ್ಜಿತಸಾಸಪಾದಿಯಾವಜೀವಿಕವತ್ಥೂನಂ ತೇಲಞ್ಚ ಸಾಮಿಸಂ ತದಹು ಪುರೇಭತ್ತಮ್ಪಿ ನ ವಟ್ಟತಿ, ತಥಾ ನವನೀತಸಪ್ಪೀತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ವಕ್ಖತಿ ಚ ಆಚರಿಯೋ -

"ಯಾವಕಾಲಿಕಆದೀನಿ, ಸಂಸಟ್ಠಾನಿ ಸಹತ್ತನಾ। ಗಾಹಾಪಯನ್ತಿ ಸಬ್ಭಾವ"ನ್ತಿ ಚ,

"ತೇಹೇವ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಪಕ್ಕಂ, ಕಪ್ಪತೇ ಯಾವಜೀವಿಕಂ।
ನಿರಾಮಿಸಞ್ಚ ಸತ್ತಾಹಂ, ಸಾಮಿಸೇ ಸಾಮಪಾಕತಾ"ತಿ ಚ॥

ಯಾ ಪನ **ಸಮನ್ತಪಾಸಾದಿಕಾಯಂ** ನವನೀತಮ್ಹಿ ಸಾಮಂಪಾಕತಾ ವುತ್ತಾ, ಸಾ ತಕ್ಕಾದಿಸಮ್ಮಿಸ್ಸಂ ಅಧೋತನವನೀತಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಾ। ತಸ್ಮಾ ವಿಞ್ಞೂನಂ ಸಮನ್ತಪಾಸಾದಿಕಾಪಿ ಕಙ್ಖಾವಿತರಣೀಪಿ ಸಮೇನ್ತಿ, ತಂ ನವನೀತಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತನ್ತಿ ಆಚರಿಯಾ ವದನ್ತಿ। ಇದಮೇವ ಯುತ್ತಂ। ಯದಿ ಸಪ್ಪಿಮ್ಹಿ ಸಾಮಂಪಾಕತಾ ಹೋತಿ, ಅವಸ್ಸಂಯೇವ ಸಮನ್ತಪಾಸಾದಿಕಾಯಂ ವುಚ್ಚೇಯ್ಯ, ತತ್ಥ ಪನ "ಸಪ್ಪಿ ತಾವ ಪುರೇಭತ್ತಂ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಂ, ತದಹು ಪುರೇಭತ್ತಂ ಸಾಮಿಸಮ್ಪಿ ನಿರಾಮಿಸಮ್ಪಿ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೬೨೨) ಹಿ ವುತ್ತಂ, ನ ಪಚನವಿಧಾನಂ। ಮನುಸ್ಸಸಪ್ಪಿನವನೀತಾನಂ, ಅಞ್ಞೇಸಮ್ಪಿ ಹತ್ಥಿಅಸ್ಸಾದೀನಂ ಅಕಪ್ಪಿಯಮಂಸಸಪ್ಪಿನವನೀತಾನಂ ಸತ್ತಾಹಾತಿಕ್ಕಮೇ ದುಕ್ಕಟಂ। ಕಿಂ ಪನ ತಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ? ಆಮ ವಟ್ಟತಿ। ಕಸ್ಮಾ? ಪಟಿಕ್ಖೇಪಾಭಾವಾ ಚ ಸಬ್ಬಅಟ್ಠಕಥಾಸು ಅನುಞ್ಞಾತತ್ತಾ ಚ। "ಯೇಸಂ ಮಂಸಂ ಕಪ್ಪತಿ, ತೇಸಂ ಸಪ್ಪಿ, ನವನೀತ"ನ್ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೬೨೩) ಇದಂ ಪನ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯವತ್ಥುಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ವುತ್ತಂ, ನ ಅಞ್ಞೇಸಂ ವಾರಣತ್ಥಾಯ।

೯೦. ಇದಾನಿ ತೇಲಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ತೇಲಂ ತಿಲವಸೇರಣ್ಡಮಧುಸಾಸಪಸಮ್ಭವ"**ನ್ತಿಆದಿಮಾಹ। ಏತ್ಥ ತಿಲಾದೀಹಿ ಸಮ್ಭವಂ ನಿಬ್ಬತ್ತಂ ತೇಲನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಏತ್ಥ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೧೦೦) ಪನ ಪುರೇಭತ್ತಂ ತಿಲೇ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಕತತೇಲಂ ಪುರೇಭತ್ತಂ ಸಾಮಿಸಮ್ಪಿ ವಟ್ಟತಿ, ಪಚ್ಛಾಭತ್ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಸವತ್ಥುಕಪ್ಪಟಿಗ್ಗಹಿತತ್ತಾ ಅನಜ್ಝೋಹರಣೀಯಂ। ಪಚ್ಛಾಭತ್ತಂ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ

ಕತತೇಲಂ ಅನಜ್ಝೋಹರಣೀಯಂ, ಸೀಸಮಕ್ಖನಾದೀಸು ಉಪನೇತಬ್ಬಂ। ಏರಣ್ಡಮಧುಕಸಾಸಪಟ್ಠೀನಿ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಸಚೇ ತಾನಿ ಭಜ್ಜಿತ್ವಾ ತೇಲಂ ಕರೋತಿ, ತದಹು ಪುರೇಭತ್ತಮ್ಪಿ ಸಾಮಿಸಂ ನ ವಟ್ಟತಿ, ಸಾಮಂಪಾಕತಾ ಹೋತಿ। ಸಚೇ ಅಭಜ್ಜಿತ್ವಾ ಕರೋತಿ, ತದಹು ಪುರೇಭತ್ತಂ ಸಾಮಿಸಮ್ಪಿ ವಟ್ಟತಿ, ಪಚ್ಛಾಭತ್ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ನಿರಾಮಿಸಮೇವ ವಟ್ಟತಿ, ಪರಿಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬವತ್ಥೂನಂ ಯಾವಜೀವಿಕತ್ತಾ ಸವತ್ಥುಕಪ್ಪಟಿಗ್ಗಹಣೇ ದೋಸೋ ನತ್ಥೀತಿ। ತೇಲಗ್ಗಹಣತ್ಥಾಯ ಏರಣ್ಡಕಟ್ಠಿಆದೀನಿ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಸತ್ತಾಹಂ ಅತಿಕ್ಕಾಮಯತೋ ದುಕ್ಕಟಂ। ತಥಾ ಪಾಳಿಯಂ ಅನಾಗತಾನಿ ಅದಸ್ಸಿತಾನಿ ಕೋಸಮ್ಬಕಕುಸುಮ್ಭಾದೀನಂ ತೇಲಾನಿ।

ಇದಾನಿ ಮಧುವಿಕತಿಂ ದಸ್ಸೇತುಂ "**ಖುದ್ದಾಭಮರಮಧುಕರಿ-ಮಕ್ಖಿಕಾಹಿ ಕತ**"ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। ತತ್ಥ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೬೨೩) **ಖುದ್ದಾ**ತಿ ಖುದ್ದಮಕ್ಖಿಕಾ। **ಭಮರಾ**ತಿ ಮಹಾಭಮರಮಕ್ಖಿಕಾ । ದಣ್ಡಕೇಸು ಮಧುಕರಾ **ಮಧುಕರಿಮಕ್ಖಿಕಾ** ನಾಮ। ಏತಾಹಿ ತೀಹಿ ಮಕ್ಖಿಕಾಹಿ ಕತಂ ಮಧು ನಾಮಾತಿ ಅತ್ಥೋ। "ಮಧು ನಾಮ ಮಕ್ಖಿಕಾಮಧೂ"ತಿ **ಪಾಳಿಯಂ** (ಪಾರಾ॰ ೬೨೩; ಪಾಚಿ॰ ೨೬೦) ವುತ್ತತ್ತಾ ಅಞ್ಞೇಹಿ ತುಮ್ಬುಟಕಾದೀಹಿ ಕತಂ ಸತ್ತಾಹಕಾಲಿಕಂ ನ ಹೋತೀತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ।

ಇದಾನಿ ಫಾಣಿತಂ ದಸ್ಸೇತುಂ "**ರಸಾದಿಉಚ್ಛುವಿಕತಿ, ಪಕ್ಕಾಪಕ್ಕಾ ಚ ಫಾಣಿತ**"ನ್ತಿ ಆಹ। ಪಕ್ಕಾ ಚ ಅಪಕ್ಕಾ ಚ ರಸಾದಿಉಚ್ಛುವಿಕತಿ ಫಾಣಿತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಮಧುಕಪುಪ್ಫಫಾಣಿತಂ ಪುರೇಭತ್ತಂ ಸಾಮಿಸಂ ವಟ್ಟತಿ, ಪಚ್ಛಾಭತ್ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಸತ್ತಾಹಂ ನಿರಾಮಿಸಮೇವ ವಟ್ಟತಿ। ತಸ್ಸ ಸತ್ತಾಹಾತಿಕ್ಕಮೇ ದುಕ್ಕಟಂ। ಚಿಞ್ಚಫಾಣಿತಞ್ಚ ಅಮ್ಬಫಾಣಿತಞ್ಚ ಯಾವಕಾಲಿಕಮೇವ।

೬೧. ಇದಾನಿ ಏತೇಸು ವಸಾತೇಲಸ್ಸ ಓದಿಸ್ಸ ಅನುಞ್ಞಾತತ್ತಾ ತಂ ವಿಸುಂ ಉದ್ಧರಿತ್ವಾ ದಸ್ಸೇತುಂ "**ಸವತ್ಥುಪಕ್ಕಾ ಸಾಮಂ ವಾ**"ತಿಆದಿಮಾಹ। ಸತ್ತವಿಧಞ್ಹಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೬೨೩) ಓದಿಸ್ಸಂ ನಾಮ ಬ್ಯಾಧೋದಿಸ್ಸಂ ಪುಗ್ಗಲೋದಿಸ್ಸಂ ಕಾಲೋದಿಸ್ಸಂ ಸಮಯೋದಿಸ್ಸಂ ದೇಸೋದಿಸ್ಸಂ ವಸೋದಿಸ್ಸಂ ಭೇಸಜ್ಜೋದಿಸ್ಸನ್ತಿ।

ತತ್ಥ "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಮನುಸ್ಸಿಕಾಬಾಧೇ ಆಮಕಮಂಸಂ ಆಮಕಲೋಹಿತ"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೬೪) ವುತ್ತಂ, ಇದಂ **ಬ್ಯಾಧೋದಿಸ್ಸಂ** ನಾಮ। ಏತ್ಥ ಪನ ಕಾಲೇಪಿ ವಿಕಾಲೇಪಿ ಕಪ್ಪಿಯಾಕಪ್ಪಿಯಮಂಸಲೋಹಿತಂ ವಟ್ಟತಿ। "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ರೋಮನ್ಥಕಸ್ಸ ರೋಮನ್ಥನ"ನ್ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೨೭೩) ಏವಂ ಅನುಞ್ಞಾತಂ **ಪುಗ್ಗಲೋದಿಸ್ಸಂ** ನಾಮ। "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಚತ್ತಾರಿ ಮಹಾವಿಕಟಾನಿ ದಾತುಂ ಗೂಥಂ ಮುತ್ತಂ ಛಾರಿಕಂ ಮತ್ತಿಕ"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೬೮) ಏವಂ ಸಪ್ಪದಟ್ಠಕಾಲೇ ಅಪ್ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಕಂ ಅನುಞ್ಞಾತಂ **ಕಾಲೋದಿಸ್ಸಂ** ನಾಮ। ಗಣಭೋಜನಾದಿ **ಸಮಯೋದಿಸ್ಸಂ** ನಾಮ। ಗಣಙ್ಗಣೂಪಾಹನಾನಿ **ದೇಸೋದಿಸ್ಸಂ** ನಾಮ। **ವಸೋದಿಸ್ಸಂ** ನಾಮ "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ವಸಾನಿ ಭೇಸಜ್ಜಾನೀ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೬೨) ಏವಂ ವಸಾನಾಮೇನ ಅನುಞ್ಞಾತಂ। ತಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಮನುಸ್ಸವಸಂ ಸಬ್ಬೇಸಂ ಕಪ್ಪಿಯಾಕಪ್ಪಿಯವಸಾನಂ ತೇಲಂ ತಂತದತ್ಥಿಕಾನಂ ತೇಲಪರಿಭೋಗೇನ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ। **ಭೇಸಜ್ಜೋದಿಸ್ಸಂ** ನಾಮ "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಾನಿ ಪಞ್ಚ ಭೇಸಜ್ಜಾನೀ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೬೧) ಏವಂ ಭೇಸಜ್ಜನಾಮೇನ ವುತ್ತಾನಿ ಸಪ್ಪಿಆದೀನಿ ಪಞ್ಚ।

ಯಥಾ ಪನ ಖೀರದಧಿಆದೀಹಿ ಪಕ್ಕತೇಲಂ ಪಚ್ಛಾಭತ್ತಂ ನ ವಟ್ಟತಿ, ನ ಏವಮಿದಂ। ಇದಂ ಪನ ತೇಲಂ ಸವತ್ಥುಕಪಕ್ಕಮ್ಪಿ ವಟ್ಟತಿ, ತಂ ದಸ್ಸೇತುಂ "ಸವತ್ಥುಪಕ್ಕಾ ಸಾಮಂ ವಾ"ತಿ ವುತ್ತಂ। ವಸಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ "ಸವತ್ಥುಪಕ್ಕಾ"ತಿ ವುತ್ತಂ। ಸಾಮಂ ಪಕ್ಕಾ ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಯಥಾ ಸವತ್ಥುಕಪ್ಪಟಿಗ್ಗಹಿತತ್ತಾ ಸಾಮಂಪಕ್ಕತ್ತಾ ದಧಿಆದೀಹಿ ಪಕ್ಕತೇಲಂ ಅತ್ತನಾ ಕತಂ ಪುರೇಭತ್ತಮ್ಪಿ ನ ವಟ್ಟತಿ, ನ ಏವಮಿದಂ। ಇದಂ ಪನ ಅತ್ತನಾ ಸವತ್ಥುಕಪಕ್ಕಮ್ಪಿ ಪುರೇಭತ್ತಮ್ಪಿ ಪಚ್ಛಾಭತ್ತಮ್ಪಿ ವಟ್ಟತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಏತ್ಥ ಪನ ಕಾರಣೂಪಚಾರೇನ ವಸಾತೇಲಂ "ವಸಾ"ತಿ ವುತ್ತಂ।

ಕಾಲೇತಿ ಪುರೇಭತ್ತಕಾಲೇ ಪರೇಹಿ ವಾ ಅತ್ತನಾ ವಾ ಪಕ್ಕಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಪಚ್ಛಾಭತ್ತಂ ಪನ ಪಚಿತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ "ಕಾಲೇ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಂ ಕಾಲೇ ನಿಪ್ಪಕ್ಕಂ ಕಾಲೇ ಸಂಸಟ್ಠ"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೬೨) ವುತ್ತತ್ತಾ। ತಸ್ಮಾ "ಕಾಲೇ"ತಿ ವುತ್ತಂ। ಯೋ ಪನ ವಿಕಾಲೇ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ವಿಕಾಲೇ ಪಚಿತ್ವಾ ವಿಕಾಲೇ ಪರಿಸ್ಸಾವೇತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜತಿ, ಸೋ ತೀಣಿ ದುಕ್ಕಟಾನಿ ಆಪಜ್ಜತಿ।

ಅಮಾನುಸಾತಿ ಏತ್ಥ (ಮಹಾವ॰ ೨೬೨) ಪನ ಅಚ್ಛವಸಾದೀನಂ ಅನುಞ್ಞಾತತ್ತಾ ಠಪೇತ್ವಾ ಮನುಸ್ಸವಸಂ ಸಬ್ಬೇಸಂ ಅಕಪ್ಪಿಯಮಂಸಾನಂ ವಸಾ ಅನುಞ್ಞಾತಾತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಾ। ಮಂಸೇಸು ಹಿ ಮನುಸ್ಸಹತ್ಥಿಮಂಸಾದೀನಿ ದಸ ಮಂಸಾನಿ ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತಾನಿ, ವಸಾ ಪನ ಏಕಾ ಮನುಸ್ಸವಸಾ ಏವ।

ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೇನ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೬೨೩) ಕತನಿಬ್ಬಟ್ಟಿತವಸಾತೇಲಂ ಪುರೇಭತ್ತಂ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಂ ಪುರೇಭತ್ತಂ ಸಾಮಿಸಮ್ಪಿ ವಟ್ಟತಿ, ಪಚ್ಛಾಭತ್ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಸತ್ತಾಹಂ ನಿರಾಮಿಸಮೇವ ವಟ್ಟತಿ। ಯಂ ಪನೇತ್ಥ ಸುಖುಮರಜಸದಿಸಂ ಮಂಸಂ ವಾ ನ್ಹಾರು ವಾ ಅಟ್ಠಿ ವಾ ಲೋಹಿತಂ ವಾ, ತಂ ಅಬ್ಬೋಹಾರಿಕಂ। ಸಚೇ ಸಯಂ ಕರೋತಿ, ಪುರೇಭತ್ತಂ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಪಚಿತ್ವಾ ಪರಿಸ್ಸಾವೇತ್ವಾ ಸತ್ತಾಹಂ ನಿರಾಮಿಸಮೇವ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬಂ। ನಿರಾಮಿಸಪರಿಭೋಗಞ್ಚ ಸನ್ಧಾಯ ಇದಂ ವುತ್ತಂ "ಕಾಲೇ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಂ ಕಾಲೇ ನಿಪ್ಪಕ್ಕಂ ಕಾಲೇ ಸಂಸಟ್ಠಂ ತೇಲಪರಿಭೋಗೇನ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತು"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೬೨)। **ಅಞ್ಞೇಸ**ನ್ತಿ ಸಪ್ಪಿಆದೀನಂ। **ವತ್ಥು**ನ್ತಿ ಯಾವಕಾಲಿಕಭೂತಂ ವತ್ಥುಂ। ಯಾವಕಾಲಿಕವತ್ಥೂನಂ ವತ್ಥುಂ ನ ಪಚೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೯೨. ಇದಾನಿ ಯಾವಜೀವಿಕವಿಕತಿಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ಹಲಿದ್ದಿ"**ತಿಆದಿ ವುತ್ತಂ। ತತ್ಥಾಯಮನುತ್ತಾನಪದತ್ಥೋ (ಮಹಾವ॰ ೨೬೩; ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೪೮-೨೪೯) - **ಪಞ್ಚಮೂಲಾದಿಕಞ್ಚಾಪೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ದ್ವಿಪಞ್ಚಮೂಲೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಅಞ್ಞಾನಿಪಿ ತಗ್ಗತಿಕಾನಿ ಮೂಲಭೇಸಜ್ಜಾನಿ ಗಹಿತಾನೀತಿ ಞಾತಬ್ಬಂ।

೯೩-೫. ಬಿಳಙ್ಗಾದೀನಿ ಫಲಭೇಸಜ್ಜಾನಿ। ತತ್ಥ (ಮಹಾವ॰ ೨೬೩) **ಗೋಟ್ಠಫಲ**ನ್ತಿ ಮದನಫಲನ್ತಿ ವದನ್ತಿ। ಕಪ್ಪಾಸಾದೀನಂ ಪಣ್ಣನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಇಮೇ ಪನ ವುತ್ತಪ್ಪಕಾರಾ ಮೂಲಭೇಸಜ್ಜಫಲಭೇಸಜ್ಜಪಣ್ಣಭೇಸಜ್ಜವಸೇನ ವುತ್ತಾ ಸಬ್ಬೇ ಕಪ್ಪಿಯಾ। ಇಮೇಸಂ ಪುಪ್ಫಫಲಪಣ್ಣಮೂಲಾ ಸಬ್ಬೇಪಿ ಕಪ್ಪಿಯಾ ಯಾವಜೀವಿಕಾಯೇವ। ಠಪೇತ್ವಾ ಉಚ್ಛುನಿಯ್ಯಾಸಂ ಸಬ್ಬೋ ಚ ನಿಯ್ಯಾಸೋ ಸರಸಞ್ಚ ಉಚ್ಛುಜಂ ತಚಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಸಬ್ಬೋ ಚ ತಚೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೯೬. ಮಧುನಾ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೬೨೩) ಅಮಕ್ಖಿತಂ **ಸುದ್ಧಸಿತ್ಥಞ್ಚ**। ಮಧುಮಕ್ಖಿತಂ ಪನ ಸತ್ತಾಹಕಾಲಿಕಮೇವ। **ಯಞ್ಚ ಕಿಞ್ಚೀ**ತಿ ಓದನಂ ಮಂಸಂ ಅಟ್ಠಿಆದೀನೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೯೭. "ಯಾನಿ ವಾ ಪನಞ್ಞಾನಿಪಿ ಅತ್ಥಿ ನೇವ ಖಾದನೀಯೇ ಖಾದನೀಯತ್ಥಂ ಫರನ್ತಿ, ನ ಭೋಜನೀಯೇ ಭೋಜನೀಯತ್ಥಂ ಫರನ್ತಿ, ತಾನಿ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಯಾವಜೀವಂ ಪರಿಹರಿತುಂ, ಸತಿ ಪಚ್ಚಯೇ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ , ಅಸತಿ ಪಚ್ಚಯೇ ಪರಿಭುಞ್ಜನ್ತಸ್ಸ ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೬೩) ವುತ್ತತ್ತಾ **"ಆಹಾರತ್ಥಮಸಾಧೇನ್ತಂ, ಸಬ್ಬಂ ತಂ ಯಾವಜೀವಿಕ"**ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ।

೯೮. **ಸಬ್ಬಸ್ಸಾ**ತಿ ಗಿಲಾನಸ್ಸಾಪಿ ಅಗಿಲಾನಸ್ಸಪೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಕಾಲಿಕತ್ತಯ**ನ್ತಿ ಯಾವಕಾಲಿಕಂ ವಜ್ಜೇತ್ವಾ ಅವಸೇಸಂ ಸತಿ ಪಚ್ಚಯೇ ವಿಕಾಲೇ ಕಪ್ಪತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೯೯. **ಜನಯನ್ತುಭೋ**ತಿ ಜನಯನ್ತಿ ಉಭೋ। ಕಿಂ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ? ಯಾವಕಾಲಿಕಯಾಮಕಾಲಿಕಸಙ್ಖಾತಾ ಉಭೋ ಕಾಲಿಕಾ ಅತ್ತನೋ ಕಾಲಮತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಪರಿಭುತ್ತಾ ಪಾಚಿತ್ತಿಂ ಜನಯನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಕಿಞ್ಚ ಭಿಯ್ಯೋ (ಮಹಾವ॰ ೨೭೪; ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೭೪; ಕಙ್ಖಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ಸನ್ನಿಧಿಕಾರಕಸಿಕ್ಖಾಪದವಣ್ಣನಾ) - ಉಭೋಪಿ ಪನೇತೇ ಅಕಪ್ಪಿಯಕುಟಿಯಂ ವುತ್ಥಾ ಅನ್ತೋವುತ್ಥಂ ದುಕ್ಕಟಞ್ಚ, ಪುನದಿವಸೇ ಪರಿಭುಞ್ಜತೋ ಸನ್ನಿಧಿಂ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಞ್ಚ ಜನಯನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೦೦. **ಅನಾರುಳ್ಹೇ**ತಿ ಪಾಳಿಯಂ ಅನಾಗತೇ ಮನುಸ್ಸಸಪ್ಪಿಆದಿಮ್ಹೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೦೧. **ನಿಸ್ಸಟ್ಠಲದ್ಧ**ನ್ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೬೨೪) ವಿನಯಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ ಪುನ ಲದ್ಧನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ವಿಕಪ್ಪೇನ್ತಸ್ಸ ಸತ್ತಾಹೇ**ತಿ ಸತ್ತಾಹಬ್ಭನ್ತರೇ ಸಾಮಣೇರಸ್ಸ "ಇದಂ ಸಪ್ಪಿಂ ತೇಲ"ನ್ತಿಆದಿನಾ ನಯೇನ ನಾಮಂ ಗಹೇತ್ವಾ "ತುಯ್ಹಂ ವಿಕಪ್ಪೇಮೀ"ತಿ ವಾ "ಇತ್ಥನ್ನಾಮಸ್ಸ

ವಿಕಪ್ಪೇಮೀ"ತಿ ವಾ ಸಮ್ಮುಖಾಪಿ ವಾ ಪರಮ್ಮುಖಾಪಿ ವಾ ವಿಕಪ್ಪೇನ್ತಸ್ಸ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಪಾಳಿಯಂ** ಪನ "ಅನಾಪತ್ತಿ ಅನ್ತೋಸತ್ತಾಹೇ ಅಧಿಟ್ಠೇತಿ, ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತಿ, ನಸ್ಸತಿ, ವಿನಸ್ಸತಿ, ಡಯ್ಹತಿ, ಅಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಗಣ್ಹನ್ತಿ, ವಿಸ್ಸಾಸಂ ಗಣ್ಹನ್ತೀ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೬೨೫) ಏತ್ತಕಮೇವ ವುತ್ತಂ, "ವಿಕಪ್ಪೇಮೀ"ತಿ ಇದಂ ಪನ ನತ್ಥಿ। ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ನತ್ಥಿ, ಅಥ ಖೋ "ಅನಧಿಟ್ಠಿತೇ ಅಧಿಟ್ಠಿತಸಞ್ಞೀ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಂ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ, ಅವಿಕಪ್ಪಿತೇ ವಿಕಪ್ಪಿತಸಞ್ಞೀ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಂ ಪಾಚಿತ್ತಿಯ"ನ್ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೬೨೪) **ಆಪತ್ತಿವಾರೇ** ಆಗತತ್ತಾ ಥೇರೇನ ದಸ್ಸಿತಂ। ತಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೇನಾಪಿ ಸಚೇ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ವಿಕಪ್ಪೇತಿ, ಅತ್ತನೋ ಏವ ಸನ್ತಕಂ ಹೋತಿ, ಪಟಿಗ್ಗಹಣಮ್ಪಿ ನ ವಿಜಹತಿ, ತಸ್ಮಾ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನವಸೇನ ಅದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನವಸೇನ ದಸ್ಸಿತಂ। ತಸ್ಸ ಹಿ ವಿಕಪ್ಪಿತೇ ಪಟಿಗ್ಗಹಣಮ್ಪಿ ವಿಜಹತಿ, ಆಪತ್ತಿಪಿ ನ ಹೋತೀತಿ। **ಅಧಿಟ್ಠತೋತಿ** ಅಬ್ಭಞ್ಜನಾದೀನಿ ಅಧಿಟ್ಠಹನ್ತಸ್ಸ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸಚೇ ಪನ ಸತ್ತಾಹಬ್ಭನ್ತರೇ ನಿರಪೇಕ್ಖೋ ಹುತ್ವಾ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಪರಿಚ್ಚಜತಿ, ಪರಿಚ್ಚತ್ತತ್ತಾ ಅನಾಪತ್ತಿ, ಇತರಸ್ಸ ಚ ಅಪ್ಪಟಿಗ್ಗಹಿತತ್ತಾ ಉಭಿನ್ನಮ್ಪಿ ಕಾಯಿಕಪರಿಭೋಗೋ ವಟ್ಟತಿ। ಅನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯತ್ತಾ ಪನ ಬಾಹಿರಪರಿಭೋಗೇನ ವಟ್ಟತಿ। "ತಾನಿ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಸತ್ತಾಹಪರಮಂ ಸನ್ನಿಧಿಕಾರಕಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬಾನೀ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೬೨೩) ಏವಂ ನಿಯಮೇತ್ವಾ ಅನುಞ್ಞಾತತ್ತಾ ವುತ್ತಂ **"ಅಞ್ಞಸ್ಸ ದದತೋಪಿ ಚ ಅನಾಪತ್ತೀ"**ತಿ।

೧೦೧. **ಸಬ್ಭಾವ**ನ್ತಿ ಅತ್ತನೋ ಸಭಾವಂ। ಯಸ್ಮಾ ಗಾಹಾಪಯನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ಏವಮುದೀರಿತನ್ತಿ ವುತ್ತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಇದಾನಿ ವಕ್ಖಮಾನಂ ಸನ್ಧಾಯ **"ಏವ"**ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ।

೧೦೩-೫. **ಸತ್ತಾಹಂ ಯಾವಜೀವಿಕ**ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೩೦೫; ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ಕಙ್ಖಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ಸನ್ನಿಧಿಕಾರಕಸಿಕ್ಖಾಪದವಣ್ಣನಾ) ಸತ್ತಾಹಕಾಲಿಕಞ್ಚ ಯಾವಜೀವಿಕಞ್ಚಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಕಿಂ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ? ಸತ್ತಾಹಕಾಲಿಕಯಾವಜೀವಿಕದ್ವಯಂ ಸೇಸಕಾಲಿಕಸಮ್ಮಿಸ್ಸಂ ಸಮ್ಭಿನ್ನರಸಂ ಕತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜತೋ ಸನ್ನಿಧಿಪಾಚಿತ್ತಿ ಹೋತೀತಿ ಉದೀರಿತನ್ತಿ। ತದಹು ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಂ ತದಹೇವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸೇಸ**ನ್ತಿ ಸತ್ತಾಹಕಾಲಿಕಯಾವಜೀವಿಕದ್ವಯಂ। **ಇತರ**ನ್ತಿ ಯಾವಜೀವಿಕಂ। ಪುರೇ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಂ ವಾ ಹೋತು, ತದಹು ವಾ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಂ, ಯಾವಜೀವಿಕಂ ಸತ್ತಾಹಕಾಲಿಕೇನ ಸತ್ತಾಹಂ ಕಪ್ಪತೀತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। "ಯಾವಕಾಲಿಕೇನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯಾಮಕಾಲಿಕಂ, ಸತ್ತಾಹಕಾಲಿಕಂ, ಯಾವಜೀವಿಕಂ ತದಹು ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಂ ಕಾಲೇ ಕಪ್ಪತಿ, ನೋ ವಿಕಾಲೇ। ಯಾಮಕಾಲಿಕೇನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸತ್ತಾಹಕಾಲಿಕಂ, ಯಾವಜೀವಿಕಂ ತದಹು ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಂ ಯಾಮೇ ಕಪ್ಪತಿ, ಯಾಮಾತಿಕ್ಕನ್ತೇ ನ ಕಪ್ಪತಿ। ಸತ್ತಾಹಕಾಲಿಕೇನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯಾವಜೀವಿಕಂ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಂ ಸತ್ತಾಹಂ ಕಪ್ಪತಿ, ಸತ್ತಾಹಾತಿಕ್ಕನ್ತೇ ನ ಕಪ್ಪತೀ"ತಿ ಹಿ **ಭೇಸಜ್ಜಕ್ಖನ್ಧಕೇ** (ಮಹಾವ॰ ೩೦೫) ವುತ್ತಂ। ಏತ್ಥ ಪನ "ತದಹು ಪಟಿಗ್ಗಹಿತ"ನ್ತಿ ವಿಸೇಸವಚನಸ್ಸ ನತ್ಥಿತಾಯ ಪುರೇ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಮ್ಪಿ ವಟ್ಟತೀತಿ ಸಿದ್ಧನ್ತಿ। ಕಾಲಿಕವಿನಿಚ್ಛಯೋ।

ಕಾಲಿಕನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೯. ಪಟಿಗ್ಗಾಹನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ

೧೦೬. ಇದಾನಿ "ಪಟಿಗ್ಗಾಹೋ"ತಿ ಪದಂ ವಿತ್ಥಾರೇತುಂ **"ದಾತುಕಾಮಾಭಿಹಾರೋ ಚಾ"**ತಿಆದಿ ಆರದ್ಧಂ। ತತ್ಥ ದಾತುಕಾಮಸ್ಸ ಅಭಿಹಾರೋ **ದಾತುಕಾಮಾಭಿಹಾರೋ**। ಏತೇನ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಪತ್ತೇ ಪಕ್ಖಿಪಿತುಂ ಆಲುಲೇನ್ತಸ್ಸ ಫುಸಿತಾನಿ ಉಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಪತ್ತೇ ಸಚೇ ಪತನ್ತಿ, ಪಟಿಗ್ಗಹಣಂ ನ ರುಹತೀತಿ ದೀಪಿತಂ ಹೋತಿ। **ಏರಣಕ್ಖಮ**ನ್ತಿ ಥಾಮಮಜ್ಝಿಮೇನ ಪುರಿಸೇನ ಉಕ್ಖಿಪನಕ್ಖಮಂ, ತತೋ ಮಹನ್ತೇ ಪಟಿಗ್ಗಹಣಂ ನ ರುಹತಿ। **ತಿಧಾ ದೇನ್ತೇ**ತಿ ಕಾಯಕಾಯಪ್ಪಟಿಬದ್ಧನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಾನಂ ವಸೇನ ತಿಧಾ ದೇನ್ತೇ। ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಕಾಯಕಾಯಪ್ಪಟಿಬದ್ಧೇಹಿ **ದ್ವಿಧಾ ಗಾಹೋ**ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಪಞ್ಚಙ್ಗೋ ಏವಂ **ಪಞ್ಚಙ್ಗೇವಂ**। ದಾತುಕಾಮಾಭಿಹಾರೋ ಏಕಂ, ಹತ್ಥಪಾಸೋ ಏಕಂ, ಏರಣಕ್ಖಮತಾ ಏಕಂ, ದೇವಮನುಸ್ಸತಿರಚ್ಛಾನಗತೇಸು ಏಕೇನ ತಿಧಾ ದಾನಮೇಕಂ, ದ್ವಿಧಾ ಗಾಹೋ ಏಕನ್ತಿ ಏವಂ ಪಞ್ಚಙ್ಗಾನಿ ಹೋನ್ತಿ।

೧೦೭. ಇದಾನಿ ಯೇನ ಕಾಯಪ್ಪಟಿಬದ್ಧೇನ ಪಟಿಗ್ಗಹಣಂ ನ ರುಹತಿ, ತಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ಅಸಂಹಾರಿಯೇ"**ತಿಆದಿಮಾಹ। ಖಾಣುಕೇ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೬೫) ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಠಪಿತಮಞ್ಚಾದಿಮ್ಹಿ ವಾ ಫಲಕೇ ವಾ ಪಾಸಾಣೇ ವಾ ಅಸಂಹಾರಿಯೇ ನ ರುಹತೀತಿ

ಅತ್ಥೋ। **ತತ್ಥಜಾತೇ** ಪದುಮಿನಿಪಣ್ಣೇ ವಾ ಕಿಂಸುಕಪಣ್ಣಾದಿಮ್ಹಿ ವಾ ನ ವಟ್ಟತಿ, **ಸುಖುಮೇ ಚಿಞ್ಚಆದೀನಂ ಪಣ್ಣೇ** ವಾ ನ ರುಹತಿ, ಯಞ್ಚ ಮಜ್ಝಿಮಪುರಿಸೋ ಸನ್ಧಾರೇತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋತಿ, ತಸ್ಮಿಂ **ಅಸಯ್ಹಭಾರೇ ಚ ಪಟಿಗ್ಗಹೋ ನ ರುಹತೀತಿ** ಅತ್ಥೋ।

೧೦೮. ಇದಾನಿ ಪಟಿಗ್ಗಹಣವಿಜಹನಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ಸಿಕ್ಖಾಮರಣಲಿಙ್ಗೇಹೀ"**ತಿಆದಿ ಆರದ್ಧಂ। ತತ್ಥಾಯಂ ಪಿಣ್ಡತ್ಥೋ - ಸಿಕ್ಖಾಪಚ್ಚಕ್ಖಾನೇನ ಚ ಮರಣೇನ ಚ ಲಿಙ್ಗಪರಿವತ್ತನೇನ ಚ "ನ ತಂ ದಾನಿ ಪರಿಭುಞ್ಜಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವಾ "ನ ಪುನ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವಾ ಏವಂ ಅನಪೇಕ್ಖವಿಸ್ಸಜ್ಜನೇನ ಚ ಚೋರಾದೀಹಿ ವಾ ಅಚ್ಛೇದಾ ಚ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ದಾನಾ ಚ **ಗಾಹೋ** ಪಟಿಗ್ಗಾಹೋ **ಉಪಸಮ್ಮತಿ** ವಿಜಹತೀತಿ। ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಪನ ಸಿಕ್ಖಾಪಚ್ಚಕ್ಖಾನಸ್ಸ ಅಭಾವಾ ವಿಬ್ಭಮನೇನ ಚ ವಿಜಹತೀತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ।

೧೦೯-೧೧೦

. ಇದಾನಿ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ಅಪ್ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಂ ಸಬ್ಬ"**ನ್ತಿಆದಿ ವುತ್ತಂ। ತಸ್ಸತ್ಥೋ (ಕಙ್ಖಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ದನ್ತಪೋನಸಿಕ್ಖಾಪದ) - ಚತುಕಾಲಿಕಪರಿಯಾಪನ್ನಂ ಅನ್ತಮಸೋ ರಜರೇಣುಮ್ಪಿ ಅಪ್ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಸಬ್ಬಂ ಪರಿಭುಞ್ಜತೋ ಪಾಚಿತ್ತಿ। ಇದಾನಿ ಅಪ್ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ಸುದ್ಧಞ್ಚ ನಾತಿಬಹಲ"**ನ್ತಿಆದಿ ವುತ್ತಂ। ತತ್ಥ **ಸುದ್ಧಞ್ಚಾತಿ** ಅಞ್ಞೇಸಂ ರಸೇನ ಅಸಮ್ಮಿಸ್ಸಂ। ಹಿಮೋದಕಸಮುದ್ದೋದಕಾದೀಸು ಪಟಿಗ್ಗಹಣಕಿಚ್ಚಂ ನತ್ಥಿ। ಲೋಣಞ್ಚ ಅಸ್ಸು ಚ **ಲೋಣಸ್ಸು**। ಏತ್ಥ ಲೋಣಂ ನಾಮ ಸರೀರೇ ಉಟ್ಠಿತಂ। ಏತಾನಿ ಪನ ಸಬ್ಬಾನಿ ಅವಿಚ್ಛಿನ್ನಾನೇವ ಕಪ್ಪನ್ತಿ, ನೇತರಾನಿ।

೧೧೧. ಇದಾನಿ ಅನಙ್ಗಲಗ್ಗಾನಿಪಿ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ಗೂಥಮತ್ತಿಕಮುತ್ತಾನೀ"**ತಿಆದಿಮಾಹ। **ತಥಾವಿಧೇತಿ** ತಥಾವಿಧೇ ಕಾಲೇ, ಸಪ್ಪದಟ್ಠಕಾಲೇತಿ ಅತ್ಥೋ। ಅಞ್ಞೇಸಂ ಪನ ಅಪ್ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಂ ಅನಙ್ಗಲಗ್ಗಂ ನ ವಟ್ಟತಿ। ಕಸ್ಮಾ ? "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯಂ ಕರೋನ್ತೋ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹಾತಿ, ಸ್ವೇವ ಪಟಿಗ್ಗಹೋ ಕತೋ, ನ ಪುನ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತಬ್ಬೋ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೬೮) ವುತ್ತತ್ತಾ।

೧೧೨. **ದುರೂಪಚಿಣ್ಣೇತಿ** ದುಪ್ಪರಾಮಟ್ಠೇ ಫಲಿಕರುಕ್ಖವಲ್ಲಿಆದಿಂ ಚಾಲೇನ್ತಸ್ಸ ವಾ ಆಮಿಸಭರಿತಭಾಜನಂ ಅಪ್ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಂ ಪರಾಮಸನ್ತಸ್ಸ ವಾ ದುರೂಪಚಿಣ್ಣದುಕ್ಕಟಂ ಹೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ರಜೋಕಿಣ್ಣೇತಿ** ಭಿಕ್ಖಾಯ ಚರನ್ತಸ್ಸ ಪತ್ತೇ ಪತಿತರಜಂ ಅಪ್ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಪುನ ಭಿಕ್ಖಂ ಗಣ್ಹತೋ ವಿನಯದುಕ್ಕಟಂ ಹೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅಥುಗ್ಗಹಪ್ಪಟಿಗ್ಗಹೇತಿ** ಅಥ ಉಗ್ಗಹಪ್ಪಟಿಗ್ಗಹೇ, ಅತ್ತನಾ ಏವ ಉಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಗಹಿತೇತಿ ಅತ್ಥೋ। ಅಕಪ್ಪಿಯಕುಟಿಯಂ ಅನ್ತೋವುತ್ಥೇ ಚ ಯತ್ಥ ಕತ್ಥಚಿ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಸಯಂಪಕ್ಕೇ ಚ ಅತ್ತನಾ ವಾ ಪರೇನ ವಾ ಅಕಪ್ಪಿಯಕುಟಿಯಂ ಅನ್ತೋಪಕ್ಕೇ ಚಾತಿ ಸಬ್ಬತ್ಥ ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। ಪಟಿಗ್ಗಾಹವಿನಿಚ್ಛಯೋ।

ಪಟಿಗ್ಗಾಹನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೧೦. ಅಕಪ್ಪಿಯಮಂಸನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ

೧೧೩. ಇದಾನಿ ಮಂಸೇಸು ಪಟಿಪಜ್ಜಿತಬ್ಬಾಕಾರಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ಮಂಸೇಸು ಚ ಅಕಪ್ಪಿಯ"**ನ್ತಿ ಉದ್ಧಟಂ। ಅಕಪ್ಪಿಯಮಂಸಮ್ಹಿ ದಸ್ಸಿತೇ ಕಪ್ಪಿಯಮಂಸಂ ದಸ್ಸಿತಮೇವ ಹೋತಿ ಪಾರಿಸೇಸನಯೇನ। **ಉರಗಸ್ಸ ಚಾತಿ** ಏತ್ಥ ಸಬ್ಬೋಪಿ ಉರಗೋ ನ ಕಪ್ಪತಿ।

೧೧೪. ಏತ್ತಾವತಾ ಜಾತಿವಸೇನ ದಸವಿಧಮ್ಪಿ ಅಕಪ್ಪಿಯಮಂಸಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಕಪ್ಪಿಯಮಂಸೇಸುಪಿ ಅಕಪ್ಪಿಯವಿಧಿಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ಉದ್ದಿಸ್ಸಕತಮಂಸಞ್ಚ, ಯಞ್ಚ ಅಪ್ಪಟಿವೇಕ್ಖಿತ"**ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। ತತ್ಥ ಪಞ್ಚಸು ಸಹಧಮ್ಮಿಕೇಸು ಯಸ್ಸ ಕಸ್ಸಚಿ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ಕತಂ **ಉದ್ದಿಸ್ಸಕತಂ** ನಾಮ, ತಂ ಪನ ಜಾನಿತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ಸಬ್ಬೇಸಮ್ಪಿ ನ ವಟ್ಟತಿ, ಅಜಾನನ್ತಾನಂ ಅನಾಪತ್ತಿ। ಮಚ್ಛೇಸುಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ। **ಅಪ್ಪಟಿವೇಕ್ಖಿತನ್ತಿ** ಅನುಪಪರಿಕ್ಖಿತಂ, ಅನಾಪುಚ್ಛಿತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। "ನ ಭಿಕ್ಖವೇ ಅಪ್ಪಟಿವೇಕ್ಖಿತ್ವಾ ಮಂಸಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬಂ, ಯೋ ಪರಿಭುಞ್ಜೇಯ್ಯ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೮೧) ವುತ್ತಂ। ಮಚ್ಛೇಸು ಪನ ಆಪುಚ್ಛನಕಿಚ್ಚಂ ನತ್ಥಿ

ಅಕಪ್ಪಿಯಮಚ್ಛಾನಂ ನತ್ಥಿತಾಯಾತಿ ವದನ್ತಿ। ಇದಾನಿ ಏತೇಸು ಆಪತ್ತಿಭೇದಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **“ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯ”**ನ್ತಿಆದಿಮಾಹ। ತಂ ಸಬ್ಬಂ (ಕಙ್ಖಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ಸನ್ನಿಧಿಕಾರಕಸಿಕ್ಖಾಪದವಣ್ಣನಾ) ಉತ್ತಾನಮೇವ।

೧೧೫. ಇದಾನಿ ನ ಕೇವಲಂ ಇಮೇಸಂ ಮನುಸ್ಸಾದೀನಂ ಮಂಸಮೇವ ಅಕಪ್ಪಿಯಂ, ಅಟ್ಠಿಆದೀನಿಪಿ ಅಕಪ್ಪಿಯಾನೀತಿ ದಸ್ಸೇತುಂ **“ಅಟ್ಠೀಪೀ”**ತಿಆದಿ ವುತ್ತಂ। ತತ್ಥ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ ೨೮೧) **ಲೋಮಮ್ಪೇಸ**ನ್ತಿ ಲೋಮಮ್ಪಿ ಏಸಂ ಅಕಪ್ಪಿಯಮಂಸವತ್ಥೂನನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸಚಿತ್ತಕಂ ವಾ**ತಿ ಏತೇಸು ಪನ ಉದ್ದಿಸ್ಸಕತಮೇವ ಸಚಿತ್ತಕಂ, ಸೇಸಾ ಅಚಿತ್ತಕಾತಿ। ಅಕಪ್ಪಿಯಮಂಸವಿನಿಚ್ಛಯೋ।

ಅಕಪ್ಪಿಯಮಂಸನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೧೧. ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ

೧೧೬-೭. ಇದಾನಿ ಅಚ್ಚೋಳಾರಿಕಾನಂ ವಸೇನ ದಸ್ಸೇತುಂ **“ಅರೂಪಿಯ”**ನ್ತಿಆದಿ ಆರದ್ಧಂ। ಅಞ್ಞಥಾಪಿ ಯುತ್ತಿ ಪರಿಯೇಸಿತಬ್ಬಾ। ತತ್ಥಾಯಂ ಸಙ್ಖೇಪತ್ಥೋ (ಪಾರಾ॰ ೫೮೧; ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೫೮೯; ಕಙ್ಖಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ಜಾತರುಪಸಿಕ್ಖಾಪದವಣ್ಣನಾ) - ಯೋ ರೂಪಿಯೇನ ಅರೂಪಿಯಞ್ಚ ಪರಿವತ್ತೇಯ್ಯ, ಯೋ ಚ ಇತರೇನ ಚ ಅರೂಪಿಯೇನ ರೂಪಿಯಂ ಪರಿವತ್ತೇಯ್ಯ, ತಸ್ಸ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಂ ಹೋತೀತಿ।

ಇದಾನಿ ರೂಪಿಯಞ್ಚ ಅರೂಪಿಯಞ್ಚ ದಸ್ಸೇತುಂ **“ಇಧ ರೂಪಿಯ”**ನ್ತಿಆದಿ ಆರದ್ಧಂ। ಏತ್ಥ (ಪಾರಾ॰ ೫೮೯; ಕಙ್ಖಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ಜಾತರುಪಸಿಕ್ಖಾಪದವಣ್ಣನಾ) **ಸಜ್ಝು ಸಿಙ್ಗೀತಿ ಸಜ್ಝೂ**ತಿ ರಜತಂ। **ಸಿಙ್ಗೀ**ತಿ ಸುವಣ್ಣಂ। ತಮ್ಬಲೋಹಾದೀಹಿ ವಾ ದಾರೂಹಿ ವಾ ಪಣ್ಣೇಹಿ ವಾ ಲಾಖಾಯ ವಾ ರೂಪಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ವಾ ಅಸಮುಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ವಾ ಕತಂ ಚಮ್ಮಬೀಜಮಯಮ್ಪಿಯಂ ಯಂ ದೇಸೇ ವೋಹಾರಂ ಗಚ್ಛತಿ, ಇದಂ **ವೋಹಾರೂಪಗಮಾಸಕಂ** ನಾಮ। ಇದಮಿಧ ರೂಪಿಯನ್ತಿ ಅಧಿಪ್ಪೇತಂ। ವತ್ಥಾದಿ ಚ ಮುತ್ತಾದಿ ಚ **ವತ್ಥಮುತ್ತಾದಿ। ಇತರ**ನ್ತಿ ಅರೂಪಿಯಂ ಕಪ್ಪಿಯವತ್ಥುಞ್ಚ ದುಕ್ಕಟವತ್ಥುಞ್ಚ। ಕಿಂ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ? ವತ್ಥಂ ಸುತ್ತಂ ಫಾಲೋ ಪಟಕೋ ಕಪ್ಪಾಸೋ ಅನೇಕಪ್ಪಕಾರಂ ಅಪರಣ್ಣಂ ಸಪ್ಪಿ ನವನೀತಂ ತೇಲಂ ಮಧು ಫಾಣಿತಾದಿಭೇಸಜ್ಜಞ್ಚಾತಿ ಇದಂ **ಕಪ್ಪಿಯವತ್ಥು** ನಾಮ। ಮುತ್ತಾ ಮಣಿ ವೇಳುರಿಯೋ ಸಙ್ಖೋಸಿಲಾ ಪವಾಳಂ ಲೋಹಿತಙ್ಕೋ ಮಸಾರಗಲ್ಲಂ ಸತ್ತ ಧಞ್ಞಾನಿ ದಾಸೀ ದಾಸೋ ಖೇತ್ತಂ ವತ್ಥು ಪುಪ್ಫಾರಾಮಫಲಾರಾಮಾದಯೋತಿ ಇದಂ **ದುಕ್ಕಟವತ್ಥು** ನಾಮ, ತದುಭಯಂ ಅರೂಪಿಯಂ ನಾಮಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

೧೧೮. ಏತ್ತಾವತಾ ರೂಪಿಯಸಂವೋಹಾರಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಕಯವಿಕ್ಕಯಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **“ಇಮಂ ಗಹೇತ್ವಾ”**ತಿಆದಿಮಾಹ । ತತ್ಥ **ಇಮ**ನ್ತಿ ತಣ್ಡುಲಾದಿಕಂ ಕಪ್ಪಿಯಭಣ್ಡಂ **ಗಹೇತ್ವಾ** ವಾ ಓದನಾದಿಂ **ಭುತ್ವಾ ವಾ** “**ಇಮಂ** ವತ್ಥಾದಿಕಂ ಕಪ್ಪಿಯಭಣ್ಡಂ **ದೇಹಿ, ಇಮಂ** ರಜನಪಚನಾದಿಕಂ **ಕರ,** ರಜನಕಟ್ಠಾದಿಮಾ **ನಯ, ಇಮಂ** ವಾ ತವ **ದೇಮಿ,** ತ್ವಂ ಪನ ಇಮಞ್ಚ ಇಮಞ್ಚ ಆಹರ, **ಕರ, ದೇಹೀ**”ತಿ ಏವಂ **ಕಯವಿಕ್ಕಯೇ ಸಮಾಪನ್ನೇ ನಿಸ್ಸಗ್ಗೀ**ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೧೧೯. ಇದಾನಿ ಪರಿಣಾಮವಸೇನ ಆಪತ್ತಿಭೇದಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **“ಅತ್ತನೋ”**ತಿಆದಿ ಆರದ್ಧಂ। ತತ್ರಾಯಂ ಪಿಣ್ಡತ್ಥೋ (ಪಾರಾ॰ ೬೫೯; ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೬೫೮; ಕಙ್ಖಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ಪರಿಣತಸಿಕ್ಖಾಪದವಣ್ಣನಾ) - ಸಙ್ಘಸ್ಸ ವಾ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ವಾ ನತಂ ಪರಿಣತಂ ಲಾಭಂ ಲಭಿತಬ್ಬಂ ಚೀವರಾದಿಪಚ್ಚಯಂ ಅತ್ತನೋ ವಾ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ವಾ ಪರಿಣಾಮೇಯ್ಯ, ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಆದೀನಿ ಹೋನ್ತೀತಿ। ಕಥಂ? ಯೋ ಪನ ಮಾತುಸನ್ತಕಮ್ಪಿ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಪರಿಣತಂ ಅತ್ತನೋ ಪರಿಣಾಮೇತಿ, ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಂ। ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ಪರಿಣಾಮೇತಿ, ಸುದ್ಧಿಕಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ। ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ವಾ ಚೇತಿಯಸ್ಸ ವಾ ಪರಿಣಾಮೇತಿ, ದುಕ್ಕಟಂ। ಯೋ ಪನ ಅಞ್ಞಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ವಾ ಚೇತಿಯಸ್ಸ ವಾ ಪರಿಣತಂ ಅತ್ತನೋ ವಾ ಅಞ್ಞಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ವಾ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ವಾ ಅಞ್ಞಚೇತಿಯಸ್ಸ ವಾ ಪರಿಣಾಮೇತಿ, ತಸ್ಸಾಪಿ ದುಕ್ಕಟಮೇವಾತಿ।

೧೨೦. ಯೋ ಪನ **ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಂ** ನಿಸ್ಸಜ್ಜಿತಬ್ಬಂ **ಅನಿಸ್ಸಜ್ಜಿತ್ವಾ** ವಿನಯಕಮ್ಮಂ ಅಕತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜೇಯ್ಯ, ತಸ್ಸ **ದುಕ್ಕಟಂ**। ಯೋ ವಾ ಪರೇನ ವಿನಯಕಮ್ಮತ್ಥಾಯ **ನಿಸ್ಸಟ್ಠಂ ಸಕಸಞ್ಞಾಯ** ನ ದದೇಯ್ಯ, ತಸ್ಸಾಪಿ **ದುಕ್ಕಟಂ**। **ಅಞ್ಞಥೇತರನ್ತಿ** ಏತ್ಥ **ಅಞ್ಞಥಾತಿ** ಥೇಯ್ಯಸಞ್ಞಾಯ ಸಚೇ ನ ದದೇಯ್ಯ, **ಇತರಂ** ತಸ್ಸ ಅಗ್ಘವಸೇನ ಪಾರಾಜಿಕಞ್ಚ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಞ್ಚ ದುಕ್ಕಟಞ್ಚ ಹೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯವಿನಿಚ್ಛಯೋ।

ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೧೨. ಪಾಚಿತ್ತಿಯನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ

೧೨೧. ಇದಾನಿ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಾನಿ ದಸ್ಸೇತುಂ "ಪಾಚಿತ್ತೀ"ತಿ ಮಾತಿಕಾಪದಂ ಉದ್ಧರಿತ್ವಾ **"ಮುಸಾವಾದೋಮಸವಾದೇ, ಪೇಸುಞ್ಞಹರಣೇ"**ತಿಆದಿ ವುತ್ತಂ। ತತ್ಥ ಮುಸಾವಾದೇ ಚ ಓಮಸವಾದೇ ಚ ಪೇಸುಞ್ಞಹರಣೇ ಚ ಪಾಚಿತ್ತಿ ವುತ್ತಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಏವಂ ಸೇಸೇಸುಪಿ। ಏತ್ಥ ಪನ "ಅದಿಟ್ಠಂ, ಅಸುತಂ, ಅಮುತಂ , ಅವಿಞ್ಞಾತಂ, ದಿಟ್ಠಂ, ಸುತಂ, ಮುತಂ, ವಿಞ್ಞಾತ"ನ್ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೩; ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩) ಪುಬ್ಬೇಪಿ "ಮುಸಾ ಭಣಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಚೇತೇತ್ವಾ ವಚನಕ್ಖಣೇವ "ಮುಸಾ ಭಣಾಮೀ"ತಿ ಜಾನಿತ್ವಾ ಜಾನನ್ತಸ್ಸೇವ ಮುಸಾಭಣನೇ ಪಾಚಿತ್ತಿ ನಾಮ ಆಪತ್ತಿ ಹೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಯಸ್ಸ ಭಣತಿ, ಸೋ ತಂ ನ ಸುಣಾತಿ, ಆಪತ್ತಿ ನ ಹೋತಿ (ಕಙ್ಖಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ಮುಸಾವಾದಸಿಕ್ಖಾಪದವಣ್ಣನಾ)।

"ಓಮಸವಾದೋ ನಾಮ ದಸಹಿ ಆಕಾರೇಹಿ ಓಮಸತಿ ಜಾತಿಯಾಪಿ ನಾಮೇನಪಿ ಗೋತ್ತೇನಪಿ ಕಮ್ಮೇನಪಿ ಸಿಪ್ಪೇನಪಿ ಆಬಾಧೇನಪಿ ಲಿಙ್ಗೇನಪಿ ಕಿಲೇಸೇನಪಿ ಆಪತ್ತಿಯಾಪಿ ಅಕ್ಕೋಸೇನಪೀ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೧೫) ಏವಂ ವುತ್ತೇಹಿ ದಸಹಿ ಆಕಾರೇಹಿ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಂ ಯೋ ಖುಂಸೇತಿ ವಮ್ಭೇತಿ, ಅಯಂ ಓಮಸತಿ ನಾಮ, ತಸ್ಸ ಪಾಚಿತ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಪರಮ್ಮುಖಾ ಭಣನ್ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟಂ, ತಥಾ ಪಾಳಿಯಂ ಅನಾಗತೇಹಿ "ಚೋರೋ"ತಿ ವಾ "ಗಣ್ಠಿಭೇದಕೋ"ತಿ ವಾ ಆದೀಹಿ ಭಣನ್ತಸ್ಸ। "ಸನ್ತಿ ಇಧೇಕಚ್ಚೇ ಖತ್ತಿಯಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಚಣ್ಡಾಲಾ"ತಿಆದಿನಾ ಪರಿಯಾಯೇನ ಭಣನ್ತಸ್ಸ ಚ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಂ ಭಣನ್ತಸ್ಸ ಚ ಸಬ್ಬತ್ಥಪಿ ದುಕ್ಕಟಮೇವ।

ಪಿಯಕಮ್ಯತಾಯ ವಾ ಭೇದಾಧಿಪ್ಪಾಯೇನ ವಾ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಂ ಜಾತಿಆದೀಹಿ ಓಮಸನ್ತಸ್ಸ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಉಪಸಂಹರಣಂ **ಪೇಸುಞ್ಞಹರಣಂ** ನಾಮ। ಏತ್ಥಾಪಿ ಪರಿಯಾಯವಚನೇನ ಚ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಉಪಸಂಹರಣೇನ ಚ ದುಕ್ಕಟಮೇವ।

ಪದಸೋಧಮ್ಮೇತಿ ಏತ್ಥ **"ಧಮ್ಮೋ** ನಾಮ ಬುದ್ಧಭಾಸಿತೋ ಸಾವಕಭಾಸಿತೋ ಇಸಿಭಾಸಿತೋ ದೇವತಾಭಾಸಿತೋ ಅತ್ಥೂಪಸಂಹಿತೋ ಧಮ್ಮೂಪಸಂಹಿತೋ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೪೬) ಏವಂ ವುತ್ತಂ ಸಙ್ಗೀತಿತ್ತಯಮಾರುಳ್ಹಂ ತಿಪಿಟಕಧಮ್ಮಂ ಪದಅನುಪದಅನ್ವಕ್ಖರಅನುಬ್ಯಞ್ಜನವಸೇನ ಭಿಕ್ಖುಞ್ಚ ಭಿಕ್ಖುನಿಞ್ಚ ಠಪೇತ್ವಾ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಂ ಏಕತೋ ವಾಚೇನ್ತಸ್ಸ ಪಾಚಿತ್ತಿ ಹೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಸಾಗಾರೇತಿ ಯಂ ಪನ ಸಬ್ಬನ್ತಿಮೇನ ಪರಿಯಾಯೇನ ದಿಯಡ್ಢಹತ್ಥುಬ್ಬೇಧೇನ ಪಾಕಾರಾದಿನಾ ಪರಿಕ್ಖಿತ್ತತ್ತಾ ಸಬ್ಬಪರಿಚ್ಛಿನ್ನಞ್ಚ ಯೇನ ಕೇನಚಿ ವಿತಾನಾದಿನಾ ಅನ್ತಮಸೋ ವತ್ಥೇನಪಿ ಛನ್ನತ್ತಾ ಸಬ್ಬಚ್ಛನ್ನಞ್ಚ ಸೇನಾಸನಂ, ತಥಾರೂಪೇ ಸೇನಾಸನೇ ಏಕೂಪಚಾರಟ್ಠಾನೇ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೇನ ಸಹ ವಸನ್ತಸ್ಸ ಚತುತ್ಥದಿವಸತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ನಿಪಜ್ಜನಗಣನಾಯ ಚ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಗಣನಾಯ ಚ ದೇವಸಿಕಂ ಪಾಚಿತ್ತಿ ಹೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಉಜ್ಝಾಪನಕಖಿಯ್ಯನೇತಿ ಏತ್ಥ ಯೋ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಂ ಸಙ್ಘೇನ ಸಮ್ಮತಂ ಸೇನಾಸನಪಞ್ಞಾಪಕಂ ವಾ ಭತ್ತುದ್ದೇಸಕಂ ವಾ ಯಾಗುಭಾಜಕಂ ವಾ ಫಲಭಾಜಕಂ ವಾ ಖಜ್ಜಭಾಜಕಂ ವಾ ಅಪ್ಪಮತ್ತಕವಿಸ್ಸಜ್ಜಕಂ ವಾ ಮಙ್ಕುಕತ್ತುಕಾಮೋ ಛನ್ದೇನ "ಇತ್ಥನ್ನಾಮೋ

ಸೇನಾಸನಂ ಪಞ್ಞಾಪೇತಿ, ಭತ್ತಾನಿ ಚ ಉದ್ದಿಸತೀ"ತಿ ವಾ ವದನ್ತೋ ಅಞ್ಞಂ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಂ ಉಜ್ಝಾಪೇತಿ ತೇನ ಅವಜಾನಾಪೇತಿ, ಯೋ ಪನ ತಥೇವ ವದನ್ತೋ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ತಸ್ಸ ಅಯಸಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ ಖೀಯತಿ, ತಸ್ಮಿಂ ಉಜ್ಝಾಪನಕೇ ಚ ಖೀಯನಕೇ ಚ ಪಾಚಿತ್ತಿದ್ವಯನ್ತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ।

೧೨೨. **ತಲಸತ್ತಿಅನಾದರ-ಕುಕ್ಕುಚ್ಚುಪ್ಪಾದನೇಸು** ಚಾತಿ ಏತ್ಥ ಯೋ ಭಿಕ್ಖು ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಪಹರಣಾಕಾರಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಕಾಯಂ ವಾ ಕಾಯಪ್ಪಟಿಬದ್ಧಂ ವಾ ಉಚ್ಚಾರೇತಿ, ತಸ್ಸ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ। ಸಚೇ ವಿರದ್ಧೋ ಪಹಾರಂ ದೇತಿ, ಅಪ್ಪಹರಿತುಕಾಮತಾಯ ದುಕ್ಕಟಂ, ತಥಾ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೇಸುಪಿ ದುಕ್ಕಟಮೇವ।

ಉಪಸಮ್ಪನ್ನೇನ ಪಞ್ಞತ್ತೇನ ವುಚ್ಚಮಾನೋ ತಂ ಅಸಿಕ್ಖಿತುಕಾಮತಾಯ ವಾ ತಸ್ಸ ವಚನಂ ಅಸೋತುಕಾಮತಾಯ ವಾ ಯೋ ಅನಾದರಿಯಂ ಕರೋತಿ, ತಸ್ಸ ಅನಾದರಕರಣೇ ಪಾಚಿತ್ತಿಯನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಅಪಞ್ಞತ್ತೇನ ವುಚ್ಚಮಾನಸ್ಸ ಚ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೇನ ಪಞ್ಞತ್ತೇನ ವಾ ಅಪಞ್ಞತ್ತೇನ ವಾ ವುಚ್ಚಮಾನಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟಂ।

ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ "ಊನವೀಸತಿವಸ್ಸೋ ಮಞ್ಞೇ ತ್ವಂ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನೋ, ವಿಕಾಲೇ ಮಞ್ಞೇ ತಯಾ ಭುತ್ತ"ನ್ತಿಆದಿನಾ ನಯೇನ ಸಞ್ಚಿಚ್ಚ ಕುಕ್ಕುಚ್ಚಂ ಉಪ್ಪಾದೇನ್ತಸ್ಸ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ। ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಉಪ್ಪಾದನೇ ದುಕ್ಕಟಂ।

ಗಾಮಪ್ಪವೇಸನಾಪುಚ್ಛಾತಿ ಏತ್ಥ ಪನ ಮಜ್ಝನ್ಹಿಕಾತಿಕ್ಕಮನತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಯಾವ ಅರುಣುಗ್ಗಮನಾ **ವಿಕಾಲೋ** ನಾಮ, ಏತ್ಥನ್ತರೇ ಸಚೇ ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಕೇನಚಿ ಕಮ್ಮೇನ ಗಾಮಂ ಪವಿಸನ್ತಿ, "ವಿಕಾಲೇ ಗಾಮಪ್ಪವೇಸನಂ ಆಪುಚ್ಛಾಮಾ"ತಿ ಸಬ್ಬೇಹಿಪಿ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಆಪುಚ್ಛಿತಬ್ಬಂ। ಸಚೇ ಅನಾಪುಚ್ಛಾ ಪರಿಕ್ಖಿತ್ತಸ್ಸ ಪರಿಕ್ಖೇಪಂ, ಅಪರಿಕ್ಖಿತ್ತಸ್ಸ ಉಪಚಾರಂ ಅತಿಕ್ಕಮನ್ತಿ, ಪಠಮಪಾದೇ ದುಕ್ಕಟಂ, ದುತಿಯಪಾದುದ್ಧಾರೇ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ। ಆಪದಾಸು ಅನಾಪತ್ತಿ।

ಭೋಜನೇ ಚ ಪರಮ್ಪರಾತಿ ಪರಮ್ಪರಭೋಜನೇ ಚ ಪಾಚಿತ್ತಿಯನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಏತ್ಥ ಪನ ಪಞ್ಚಸು ಭೋಜನೇಸು ಅಞ್ಞತರಂ ನಾಮಂ ಗಹೇತ್ವಾ "ಓದನೇನ ವಾ ಸತ್ತುನಾ ವಾ ಕುಮ್ಮಾಸೇನ ವಾ ಮಂಸೇನ ವಾ ಮಚ್ಛೇನ ವಾ ನಿಮನ್ತೇಮೀ"ತಿಆದಿನಾ ನಯೇನ, ಯೇನ ಕೇನಚಿ ವೇವಚನೇನ ವಾ ಅಕಪ್ಪಿಯನಿಮನ್ತನಾಯ ನಿಮನ್ತಿತಸ್ಸ ಯೇನ ಯೇನ ಪಠಮಂ ನಿಮನ್ತಿತೋ, ತಸ್ಸ ತಸ್ಸ ಭೋಜನಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಉಪ್ಪಟಿಪಾಟಿಯಾ, ಅವಿಕಪ್ಪೇತ್ವಾ ವಾ ಪಠಮನಿಮನ್ತನಂ ಪರಸ್ಸ ಪರಸ್ಸ ಕುಲಸ್ಸ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಭೋಜನಾನಂ ಅಞ್ಞತರಂ ಪರಿಭುಞ್ಜನ್ತಸ್ಸ ಪರಮ್ಪರಭೋಜನೇ ಪಾಚಿತ್ತಿ ಹೋತಿ। ಗಿಲಾನಚೀವರದಾನಚೀವರಕಾಲಸಮಯೇಸು ಅನಾಪತ್ತಿ, ತಥಾ ಪಞ್ಚ ಭೋಜನಾನಿ ಠಪೇತ್ವಾ ಸಬ್ಬತ್ಥ।

೧೨೩. **ಅನುದ್ಧರಿತ್ವಾ ಗಮನೇ ಸೇಯ್ಯ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ದಸವಿಧಾ ಸೇಯ್ಯಾ ಭಿಸಿ ಚಿಮಿಲಿಕಾ ಉತ್ತರತ್ಥರಣಂ ಭೂಮತ್ಥರಣಂ ತಟ್ಟಿಕಾ ಚಮ್ಮಖಣ್ಡೋ ನಿಸೀದನಂ ಪಚ್ಚತ್ಥರಣಂ ತಿಣಸನ್ಥಾರೋ ಪಣ್ಣಸನ್ಥಾರೋತಿ। ಏತೇಸು ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಸಙ್ಘಿಕೇ ವಿಹಾರೇ ಗುತ್ತಸೇನಾಸನೇ ಅತ್ತನೋ ವಸ್ಸಗ್ಗೇನ ಗಹಿತಂ ಅತ್ತನಾ ವಾ ಸನ್ಥರಿತ್ವಾ, ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೇನ ವಾ ಸನ್ಥರಾಪೇತ್ವಾ ತಂ ದಿವಸಂ ಗಮಿಕವಸೇನ ಪಕ್ಕಮನ್ತೋ ನೇವ ಸಯಂ ಉದ್ಧರೇಯ್ಯ ನ ಅಞ್ಞಂ ಉದ್ಧರಾಪೇಯ್ಯ, ಯಥಾ ಉಪಚಿಕಾದೀಹಿ ನ ಖಜ್ಜೇಯ್ಯ, ಏವಂ ನ ಠಪೇಯ್ಯ, ಅಞ್ಞೇನ ವಾ ನ ಉದ್ಧರಾಪೇಯ್ಯ, ಪತಿರೂಪಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ವಾ ಸಾಮಣೇರಂ ವಾ ಆರಾಮಿಕಮೇವ ವಾ ಅನಾಪುಚ್ಛಾ ವಾ ಗಚ್ಛೇಯ್ಯ, ತಸ್ಸ ಪರಿಕ್ಖಿತ್ತಸ್ಸ ವಿಹಾರಸ್ಸ ಪರಿಕ್ಖೇಪಂ, ಅಪರಿಕ್ಖಿತ್ತಸ್ಸ ದ್ವೇ ಲೇಡ್ಡುಪಾತೇ ಅತಿಕ್ಕಮನ್ತಸ್ಸ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ। ಮಣ್ಡಪರುಕ್ಖಮೂಲಾದಿಅಗುತ್ತಸೇನಾಸನೇ ಸನ್ಥರಿತ್ವಾ ಗಚ್ಛನ್ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟಂ, ತಥಾ ಮಞ್ಚಪೀಠಭಿಸಿಕೋಚ್ಛಕೇಸು, ಗುತ್ತಸೇನಾಸನೇಪಿ ದುಕ್ಕಟಮೇವ।

ಸೇನಾಸನಾನಿ ವಾತಿ ಏತ್ಥ ಅನುದ್ಧರಿತ್ವಾ ಗಮನೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಏತ್ಥ ಪನ ಮಞ್ಚೋ ಪೀಠಂ ಭಿಸಿ ಕೋಚ್ಛಕನ್ತಿ ಚತುಬ್ಬಿಧಮ್ಪಿ ಸೇನಾಸನಂ ವಸ್ಸಾನಹೇಮನ್ತಾನಂ ಅಟ್ಠಸು ಮಾಸೇಸು ಅಜ್ಝೋಕಾಸೇ ವಾ ಓವಸ್ಸಕಮಣ್ಡಪೇ ವಾ ರುಕ್ಖಮೂಲೇ ವಾ ಸಯಂ

ಸನ್ಥರಿತ್ವಾ ವಾ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೇನ ಸನ್ಥರಾಪೇತ್ವಾ ವಾ ತಂ ಅನುದ್ಧರಿತ್ವಾ ವಾ ಅನುದ್ಧರಾಪೇತ್ವಾ ವಾ ತಸ್ಸ ಸೇನಾಸನಸ್ಸ ದ್ವಿನ್ನಂ ಲೇಡ್ಡುಪಾತಾನಂ ಅತಿಕ್ಕಮನೇ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ। ಸಮ್ಮುಞ್ಜನೀಯಾದಿ ಸೇಸಪರಿಕ್ಖಾರೇಸು ದುಕ್ಕಟಂ।

ಇತ್ಥಿಯಾದ್ಧಾನಗಮನೇತಿ ಏತ್ಥ ಮಾತುಗಾಮೇನ "ಗಚ್ಛಾಮ ಭಗಿನಿ, ಗಚ್ಛಾಮ ಅಯ್ಯಾ"ತಿ ಏವಂ ಸಂವಿದಹಿತ್ವಾ "ಅಜ್ಜ ವಾ ಸ್ವೇ ವಾ ಪರಸುವೇ ವಾ"ತಿ ನಿಯಮಿತಕಾಲಂ ವಿಸಙ್ಕೇತಂ ಅಕತ್ವಾ ದ್ವಾರವಿಸಙ್ಕೇತಂ ಮಗ್ಗವಿಸಙ್ಕೇತಂ ಕತ್ವಾಪಿ ಗಚ್ಛತೋ ಗಾಮನ್ತರೇ ಗಾಮನ್ತರೇ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ। ಅಗಾಮಕೇ ಅರಞ್ಞೇ ಅದ್ಧಯೋಜನೇ ಅದ್ಧಯೋಜನೇ ಆಪತ್ತಿ।

ಏಕೇಕಾಯ ನಿಸೀದನೇತಿ ಏತ್ಥ ಏಕೋ ಏಕಾಯ ಇತ್ಥಿಯಾ ನಿಸೀದನೇತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೨೪. **ಭಿಂಸಾಪನೇ**ತಿ ಏತ್ಥ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನೋ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಂ ಭಿಂಸಾಪೇತುಕಾಮೋ ಚೋರಕನ್ತಾರವಾಳಕನ್ತಾರಾದೀನಿ ಆಚಿಕ್ಖತಿ, ಭಯಾನಕಂ ವಾ ರೂಪಸದ್ದಾದಿಂ ದಸ್ಸೇತಿ, ಸೋ ಭಾಯತು ವಾ ಮಾ ವಾ, ತಸ್ಸ ಪಯೋಗೇ ಪಯೋಗೇ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ। ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೇ ದುಕ್ಕಟಂ।

ಆಕೋಟನೇತಿ ಪಹಾರದಾನೇ। ಉಪಸಮ್ಪನ್ನೋ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಅನತ್ತಮನೋ ಹುತ್ವಾ ಸಚೇ ಉಪ್ಪಲಪತ್ತೇನಪಿ ಪಹಾರಂ ದೇತಿ, ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ। ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಗಹಟ್ಠಸ್ಸ ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತಸ್ಸ ವಾ ಇತ್ಥಿಯಾ ವಾ ಪುರಿಸಸ್ಸ ವಾ ಅನ್ತಮಸೋ ತಿರಚ್ಛಾನಗತಸ್ಸಾಪಿ ಪಹಾರಂ ದೇತಿ, ದುಕ್ಕಟಮೇವ।

ಅನಾಚಾರಂ ಆಚರಿತ್ವಾ ಸಙ್ಘಮಜ್ಝೇ ಆಪತ್ತಿಯಾ ವಾ ವತ್ಥುನಾ ವಾ ಅನುಯುಞ್ಜಿಯಮಾನೋ ತಂ ಅಕಥೇತುಕಾಮೋ "ಕೋ ಆಪನ್ನೋ, ಕಿಂ ಆಪನ್ನೋ, ಕಿಸ್ಮಿಂ ಆಪನ್ನೋ"ತಿಆದಿನಾ ನಯೇನ ಅಞ್ಞೇಹಿ ವಚನೇಹಿ ತಂ ವಚನಂ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇನ್ತೋ ಸೋ ಅಞ್ಞಂ ವದತಿ, ಅಯಂ ಅಞ್ಞವಾದಕೋ, ತಸ್ಮಿಂ **ಅಞ್ಞವಾದಕೇ** ಚ ಕಞ್ಚಿ ವೀತಿಕ್ಕಮಂ ದಿಸ್ವಾ "ಆವುಸೋ, ಇದಂ ನಾಮ ತಯಾ ಕತ"ನ್ತಿ ವುತ್ತೇ ತಂ ನ ಕಥೇತುಕಾಮೋ ತುಣ್ಹೀಭೂತೋವ ಸಙ್ಘಂ ವಿಹೇಸತೀತಿ ಸಙ್ಘವಿಹೇಸಕೋ, ತಸ್ಮಿಂ **ವಿಹೇಸಕೇ** ಚ ಪಾಚಿತ್ತಿ ಹೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಇಧ ಪನ ಞತ್ತಿದುತಿಯೇನ ಕಮ್ಮೇನ ಅಞ್ಞವಾದಕೇ ಚ ವಿಹೇಸಕೇ ಚ ಆರೋಪಿತೇ ಪುನ ಅಞ್ಞಂ ಭಣನ್ತಸ್ಸ, ವಿಹೇಸನ್ತಸ್ಸ ಪಾಚಿತ್ತಿ। ಅನಾರೋಪಿತೇ ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ।

ದುಟ್ಠುಲ್ಲಪಕಾಸಛಾದೇತಿ ಏತ್ಥ ಕಿಞ್ಚಾಪಿ "ದುಟ್ಠುಲ್ಲಾ ನಾಮ ಆಪತ್ತಿ ಚತ್ತಾರಿ ಚ ಪಾರಾಜಿಕಾನಿ ತೇರಸ ಚ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಾ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೩೯೯) ವುತ್ತಾ, ತಥಾಪಿ ಇಧ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಾವ ಅಧಿಪ್ಪೇತಾ। ತಸ್ಮಾ ಸಙ್ಘಸಮ್ಮುತಿಂ ವಿನಾ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ದುಟ್ಠುಲ್ಲಂ ಆಪತ್ತಿಂ "ಅಯಂ ಅಸುಚಿಂ ಮೋಚೇತ್ವಾ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಂ ಆಪನ್ನೋ"ತಿಆದಿನಾ ನಯೇನ ವತ್ಥುನಾ ಸದ್ಧಿಂ ಆಪತ್ತಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖುಞ್ಚ ಭಿಕ್ಖುನಿಞ್ಚ ಠಪೇತ್ವಾ ಯಸ್ಸ ಕಸ್ಸಚಿ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಆರೋಚೇನ್ತಸ್ಸ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ। ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಾದಿಅದುಟ್ಠುಲ್ಲಾರೋಚನೇ ದುಕ್ಕಟಂ। ದುಟ್ಠುಲ್ಲಚ್ಛಾದನೇಪಿ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸೋವ ಅಧಿಪ್ಪೇತೋ। ಯೋ ಪನ ಭಿಕ್ಖು ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ದುಟ್ಠುಲ್ಲಂ ಆಪತ್ತಿಂ ಸಯಂ ವಾ ಜಾನಿತ್ವಾ ಅಞ್ಞೇಸಂ ವಾ ಸುತ್ವಾ "ಇಮಂ ಜಾನಿತ್ವಾ ಚೋದೇಸ್ಸನ್ತಿ ಸಾರೇಸ್ಸನ್ತಿ ಮಙ್ಕುಂ ಕರಿಸ್ಸನ್ತಿ, ನಾರೋಚೆಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಧುರಂ ನಿಕ್ಖಿಪತಿ, ತಸ್ಸ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ। ಧುರಂ ನಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾ ಆರೋಚಿತೇಪಿ ನ ರಕ್ಖತಿ ಏವ।

ಹಾಸೋದಕೇತಿ ಅಙ್ಗುಲಿಪತೋದಕೇನ ಹಾಸೋ ಚ ಉದಕೇ ಹಾಸೋ ಚಾತಿ ಏವಮತ್ಥೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। ಉಪಸಮ್ಪನ್ನೋ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಂ ಹಸಾಧಿಪ್ಪಾಯೋ ಕಾಯೇನ ಕಾಯಂ ಆಮಸತಿ, ಆಪತ್ತಿ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಸ್ಸ, ಕೋ ಪನ ವಾದೋ ಉಪಕಚ್ಛಕಾದೀಸು ಘಟ್ಟನೇ। ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೇ ದುಕ್ಕಟಂ, ತಥಾ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ಕಾಯಪ್ಪಟಿಬದ್ಧಾಮಸನೇ ಚ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯೇನ ಕಾಯಪ್ಪಟಿಬದ್ಧಾಮಸನೇ ಚ। ಏತ್ಥ ಭಿಕ್ಖುನೀಪಿ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಟ್ಠಾನೇ ಠಿತಾ। **ಉದಕೇ ಹಸನಧಮ್ಮೋ** ನಾಮ ಉಪರಿಗೋಪ್ಫಕೇ ಉದಕೇ ಕೀಳಾಧಿಪ್ಪಾಯಸ್ಸ ನಿಮ್ಮುಜ್ಜನಉಮ್ಮುಜ್ಜನಪ್ಲವನಾದಿಕಂ। ಇಧ **ಹಾಸೋ** ನಾಮ ಕೀಳಾ ವುಚ್ಚತಿ।

ನಿಚ್ಛುಭನೇ ವಿಹಾರಾತಿ ಸಙ್ಘಿಕಾ ವಿಹಾರಾ ನಿಕ್ಕಡ್ಢನೇತಿ ಅತ್ಥೋ। ಏತ್ಥ ಪನ ಯೋ ಕುದ್ಧೋ ಹುತ್ವಾ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಂ ಹತ್ಥಾದೀಸು ಗಹೇತ್ವಾ ವಾ "ನಿಕ್ಖಮಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ವಾ ಯತ್ತಕಾನಿ ದ್ವಾರಾನಿ ಏಕೇನ ಪಯೋಗೇನ ಅತಿಕ್ಕಾಮೇತಿ, ತತ್ಥ ದ್ವಾರಗಣನಾಯ ಆಪತ್ತಿಂ ಅಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಪಯೋಗಸ್ಸ ಏಕತ್ತಾ ಏಕಾ ಏವ ಗಹೇತಬ್ಬಾ। ಸಚೇ ನಾನಾಪಯೋಗೇಹಿ ಅತಿಕ್ಕಾಮೇತಿ, ತತ್ಥ ದ್ವಾರಗಣನಾಯ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ತಸ್ಸ ಪರಿಕ್ಖಾರನಿಕ್ಕಡ್ಢನೇ ದುಕ್ಕಟಂ, ತಥಾ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೇ, ತಸ್ಸ ಪರಿಕ್ಖಾರನಿಕ್ಕಡ್ಢನೇ ಚ। ಅಲಜ್ಜಿಆದೀಸು ಪನ ಅನಾಪತ್ತಿ।

ಅನುಪಖಜ್ಜ ಸಯನೇತಿ ಸಙ್ಘಿಕೇ ವಿಹಾರೇ "ವುಡ್ಢೋ"ತಿ ವಾ "ಗಿಲಾನೋ"ತಿ ವಾ "ಸಙ್ಘೇನ ದಿನ್ನೋ"ತಿ ವಾ ಜಾನಿತ್ವಾ ಮಞ್ಚಸ್ಸ ವಾ ಪೀಠಸ್ಸ ವಾ ಪವಿಸನ್ತಸ್ಸ ವಾ ನಿಕ್ಖಮನ್ತಸ್ಸ ವಾ ಉಪಚಾರೇ ಸೇಯ್ಯಂ ಸನ್ಥರಿತ್ವಾ ವಾ ಸನ್ಥರಾಪೇತ್ವಾ ವಾ "ಯಸ್ಸ ಸಮ್ಬಾಧೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಸೋ ಪಕ್ಕಮಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೇನ ಅಭಿನಿಸೀದನ್ತಸ್ಸ ಚ ಅಭಿನಿಪಜ್ಜನ್ತಸ್ಸ ಚ ಪಯೋಗಗಣನಾಯ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ಪಾಚಿತ್ತಿಯವಿನಿಚ್ಛಯೋ।

ಪಾಚಿತ್ತಿಯನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೧೩. ಸಮಣಕಪ್ಪನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ

೧೨೫. ಭೂತಾನಂ ಜಾತಾನಂ ನಿಬ್ಬತ್ತಾನಂ ಗಾಮೋ ಭೂತಗಾಮೋ (ಪಾಚಿ॰ ೯೧; ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೯೧; ಕಙ್ಖಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ಭೂತಗಾಮಸಿಕ್ಖಾಪದವಣ್ಣನಾ)। ಸಮಾರಮ್ಭೋತಿ ಛೇದನಫಾಲನಪಚನಾದಿ, ತಸ್ಮಿಂ **ಭೂತಗಾಮಸಮಾರಮ್ಭೇ** ಭೂತಗಾಮಸಮಾರಮ್ಭಹೇತು **ಪಾಚಿತ್ತಿ** ಹೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಕತಕಪ್ಪಿಯಂ** (ಕಙ್ಖಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ಭೂತಗಾಮಸಿಕ್ಖಾಪದವಣ್ಣನಾ) ಪನ ಸಮಣಕಪ್ಪಿಯಂ ಭವೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಸಮಣಾನಂ ಕಪ್ಪಿಯಂ **ಸಮಣಕಪ್ಪಿಯಂ** । ಇದಾನಿ ಯೇನ ಕತಂ ಕಪ್ಪಿಯಂ ಸಮಣಕಪ್ಪಿಯಂ ಹೋತಿ, ತಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ನಖೇನ ವಾ"**ತಿಆದಿಮಾಹ। "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಞ್ಚಹಿ ಸಮಣಕಪ್ಪೇಹಿ ಫಲಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ, ಅಗ್ಗಿಪರಿಜಿತಂ ಸತ್ಥಪರಿಜಿತಂ ನಖಪರಿಜಿತಂ ಅಬೀಜಂ ನಿಬ್ಬಟ್ಟಬೀಜಞ್ಞೇವ ಪಞ್ಚಮ"ನ್ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೨೫೦) ಹಿ ವುತ್ತಂ।

೧೨೬. ಇದಾನಿ ತಂ ಭೂತಗಾಮಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ಸಮೂಲಾ"**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ (ಪಾಚಿ॰ ೯೧; ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೯೧) **ಸ**-ಇತಿ ಸೋ ಭೂತಗಾಮೋ ನಾಮಾತಿ ಅತ್ಥೋ, ಮೂಲಬೀಜಾದೀಹಿ ಪಞ್ಚಹಿ ಬೀಜೇಹಿ ಪಭಾವಿತೋ ಹೋತೀತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ತತ್ಥ **ಮೂಲಬೀಜಂ** ನಾಮ ಹಲಿದ್ದಿಸಿಙ್ಗಿವೇರಾದಿ। **ಖನ್ಧಬೀಜಂ** ನಾಮ ಅಸ್ಸತ್ಥೋ ನಿಗ್ರೋಧೋತಿ ಏವಮಾದಿ। **ಅಗ್ಗಬೀಜಂ** ನಾಮ ಅಜ್ಜುಕಫಣಿಜ್ಜಕಾದಿ। **ಫಳುಬೀಜಂ** ನಾಮ ಉಚ್ಛುವೇಳುನಳಾದಿ। **"ಬೀಜಬೀಜಂ** ನಾಮ ಪುಬ್ಬಣ್ಣಂ ಅಪರಣ್ಣಂ, ಯಾನಿ ವಾ ಪನಞ್ಞಾನಿಪಿ ಅತ್ಥಿ ಬೀಜೇ ಜಾಯನ್ತಿ ಬೀಜೇ ಸಞ್ಜಾಯನ್ತಿ, ಏತಂ ಬೀಜಬೀಜಂ ನಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತಂ। ಇದಾನಿ "ಬೀಜಗಾಮಭೂತಗಾಮಸಮಾರಮ್ಭಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತೀ"ತಿ (ದೀ॰ ನಿ॰ ೧.೧೦, ೧೯೫; ಮ॰ ನಿ॰ ೧.೨೯೩, ೪೧೧; ೨.೧೧; ಅ॰ ನಿ॰ ೧೦.೯೯; ಪು॰ ಪ॰ ೧೭೯) ವುತ್ತತ್ತಾ ಧಮ್ಮಾನುಲೋಮೇನ ಆಗತಂ ಬೀಜಗಾಮಸಮಾರಮ್ಭಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ಆರಮ್ಭೇ ದುಕ್ಕಟ"**ನ್ತಿಆದಿಮಾಹ। ತಸ್ಮಾ ಏತಂ ಪರಮಂ "ಕಪ್ಪಿಯಂ ಕರೋಹೀ"ತಿ ಭೂತಗಾಮಪರಿಮೋಚನಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಬೀಜಗಾಮಪರಿಮೋಚನತ್ಥಂ ಪುನ ಕಪ್ಪಿಯಂ ಕಾರೇತಬ್ಬಂ।

೧೨೭. **ನಿಬ್ಬಟ್ಟಬೀಜಂ** (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೯೨; ಕಙ್ಖಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ಭುತಗಾಮಸಿಕ್ಖಾಪದವಣ್ಣನಾ) ನಾಮ ಅಮ್ಬಪನಸಾದಿ। **ನೋಬೀಜಂ** ನಾಮ ತರುಣಮ್ಬಫಲಾದಿ, ಏತಂ ಪನ ಸಬ್ಬಂ ಅಕಪ್ಪಿಯಮ್ಪಿ ವಟ್ಟತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಕಟಾಹಬದ್ಧಬೀಜಾನಿ** ಕಪಿತ್ಥಫಲಾದೀನಿ। **ಬಹಿದ್ಧಾ ವಾಪಿ ಕಾರಯೇ**ತಿ ಕಪಾಲೇಪಿ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ಸಚೇ ಏಕಾಬದ್ಧಾನೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಕಟಾಹಮುತ್ತಂ ಪನ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಕಾರೇತಬ್ಬಂ।

೧೨೮. ಭಾಜನೇ ವಾ ಭೂಮಿಯಂ ವಾ ಏಕಾಬದ್ಧೇಸು ಬೀಜೇಸು ಏಕಸ್ಮಿಂ ಬೀಜೇ ಕಪ್ಪಿಯೇ ಕತೇ ಸಬ್ಬೇಸ್ವೇವ ಕತಂ ಭವೇತಿ ಅತ್ಥೋ। ಯಥಾ ಚ ಬೀಜೇ, ಏವಂ ರುಕ್ಖಸಹಸ್ಸಂ ವಾ ಉಚ್ಛುಸಹಸ್ಸಂ ವಾ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಾಬದ್ಧೇ ಕತೇಪಿ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ।

೧೨೯. ಕಪ್ಪಿಯಂ ಕತ್ವಾ ನಿಕ್ಖಿತ್ತೇ ಬೀಜಗಾಮೇ ಪುನ ಮೂಲಪಣ್ಣಾನಿ ಸಚೇ ಜಾಯರುಂ, ಪುನ ಕಪ್ಪಿಯಂ ಕಾರೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ತದಾ**ತಿ ಮೂಲೇ ಚ ಅಙ್ಕುರೇ ಚ ಜಾತೇತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೩೦. **ಉದಕಸಮ್ಭವೋ**ತಿ ಉದಕಜಾತೋ। **ಚೇತಿಯಾದೀಸೂ**ತಿ ಏತ್ಥ **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಗೇಹಪ್ಪಮುಖಪಾಕಾರವೇದಿಕಾದೀಸು ನಿಬ್ಬತ್ತಾ ಗಹಿತಾ। ನಿಬ್ಬತ್ತದ್ವತ್ತಿಪತ್ತಕೋ ಭೂತಗಾಮೋವ, ಅನಿಬ್ಬತ್ತಕೋ ಅಗ್ಗಬೀಜೇ ಸಙ್ಗಹಂ ಗಚ್ಛತಿ। ಬೀಜಮ್ಪಿ ಯಾವ ಮೂಲಂ ವಾ ಪಣ್ಣಂ ವಾ ನ ನಿಕ್ಖಮತಿ, ತಾವ ಬೀಜಗಾಮೋವ, ಮೂಲೇ ಚ ನಿಕ್ಖನ್ತೇ ಪಣ್ಣೇ ಚ ಹರಿತೇ ಜಾತೇ ಭೂತಗಾಮೋವ ಹೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೩೧. **ಮಕುಳ**ನ್ತಿ ಅಫುಲ್ಲಂ। **ಅಹಿಛತ್ತಕಂ** ನಾಮ ರುಕ್ಖೇ ಜಾತಂ ಅಹಿಛತ್ತಕಂ।

೧೩೨. ಅಲ್ಲರುಕ್ಖೇ ಗಣ್ಹತೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ಅಲ್ಲರುಕ್ಖೇ ಛಿನ್ದತೋ ವಾಪೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೧೩೪. "ಇಮಂ ರುಕ್ಖಂ, ಇಮಂ ಲತಂ, ಇಮಂ ಕನ್ದಂ ಛಿನ್ದ, ಭಿನ್ದಾ"ತಿಆದಿನಾ ನಯೇನ ನಿಯಮೇತ್ವಾ ಭಾಸಿತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ। "ಇದಂ, ಏತ"ನ್ತಿ ಅವತ್ವಾ ಕೇವಲಂ "ರುಕ್ಖಂ ಛಿನ್ದಾ"ತಿಆದಿನಾ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೯೨; ಕಙ್ಖಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ಭೂತಗಾಮಸಿಕ್ಖಾಪದವಣ್ಣನಾ) ನಯೇನ ವತ್ತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ। ಸಮಣಕಪ್ಪವಿನಿಚ್ಛಯೋ।

ಸಮಣಕಪ್ಪನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೧೪. ಭೂಮಿನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ

೧೩೬. ಇದಾನಿ "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಚತಸ್ಸೋ ಕಪ್ಪಿಯಭೂಮಿಯೋ ಉಸ್ಸಾವನನ್ತಿಕಂ ಗೋನಿಸಾದಿಕಂ ಗಹಪತಿಂ ಸಮ್ಮುತಿ"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೯೫) ಏವಂ ವುತ್ತಾ ಚತಸ್ಸೋ ಕಪ್ಪಿಯಭೂಮಿಯೋ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ಸಮ್ಮುತುಸ್ಸಾವನನ್ತಾ ಚಾ"**ತಿಆದಿಮಾಹ। **ಯಾಸೂ**ತಿ ಕಪ್ಪಿಯಭೂಮೀಸು (ಕಙ್ಖಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ಸನ್ನಿಧಿಕಾರಕಸಿಕ್ಖಾಪದವಣ್ಣನಾ)।

೧೩೭. ಇದಾನಿ ಯತ್ಥ ಕಪ್ಪಿಯಕುಟಿ ಇಚ್ಛಿತಬ್ಬಾ, ತಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ವಾಸತ್ಥಾಯಾ"**ತಿಆದಿಮಾಹ। **ವಾಸತ್ಥಾಯಾ**ತಿ ಇಮಿನಾ ಕೋಟ್ಠಾಗಾರಭತ್ತಸಾಲಾಚೇತಿಯಘರಸಮ್ಮುಞ್ಜನೀಮಾಳಕಾದಿ ಯಂ ಯಂ ಅಞ್ಞಮ್ಪಿ ವಾಸತ್ಥಾಯ ಕರೀಯತಿ, ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಕಪ್ಪಿಯಕುಟಿಕರಣಕಿಚ್ಚಂ ನತ್ಥೀತಿ ದೀಪಿತಂ ಹೋತಿ। ಭೋಜನಸಾಲಾ ಪನ ಸೇನಾಸನಮೇವ, ತಸ್ಮಾ ತತ್ಥ ಕಾತಬ್ಬಾ ಏವಾತಿ ವದನ್ತಿ। **ಸಙ್ಘಿಕೇವೇಕಸನ್ತಕೇ**ತಿ ಏತ್ಥ ಏಕಸನ್ತಕೋ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಸನ್ತಕೋವ ವೇದಿತಬ್ಬೋ।

೧೩೮. ಇದಾನಿ ಕತ್ತಬ್ಬಾಕಾರಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ಗೇಹೇ"**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ವಾ ಏಕಸ್ಸ ವಾ ಗೇಹೇ ವಿಹಾರೇ ಕರಿಯಮಾನೇ ಏವಂ **ಈರಯಂ** "ಕಪ್ಪಿಯಕುಟಿಂ ಕರೋಮ, ಕಪ್ಪಿಯಕುಟಿಂ ಕರೋಮಾ"ತಿ ವಾ "ಕಪ್ಪಿಯಕುಟಿ ಕಪ್ಪಿಯಕುಟೀ"ತಿ ವಾ ವದನ್ತೋ ಪಠಮಿಟ್ಠಕತ್ಥಮ್ಭಾದಿಂ ಠಪೇಯ್ಯ, ಏವಂ ಕತಾ **ಉಸ್ಸಾವನನ್ತಿಕಾ** ನಾಮ, ಏವಂ ಉದಾಹರಿತವಚನನ್ತಿಕಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೩೯. ಯೇಭುಯ್ಯೇನ ವಾ ಅಪರಿಕ್ಖಿತ್ತೋ, ಸಕಲೋಪಿ ವಾ ಅಪರಿಕ್ಖಿತ್ತೋ ಆರಾಮೋ **"ಗೋನಿಸಾದೀ"**ತಿ ವುಚ್ಚತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಏತ್ಥ ಪನ ಸೇನಾಸನೇಸು ಪರಿಕ್ಖಿತ್ತೇಸುಪಿ ಆರಾಮೇ ಅಪರಿಕ್ಖಿತ್ತೇ ಕಪ್ಪಿಯಕುಟಿಕರಣಕಿಚ್ಚಂ ನತ್ಥಿ। ಸಮ್ಮುತಿಂ ಕರೋನ್ತೇಹಿ ಕತಂ ಪರಿಯೋಸಿತಂ "ಇಮಂ ವಿಹಾರಂ ಅಡ್ಢಯೋಗಂ ಪಾಸಾದಂ ಹಮ್ಮಿಯಂ ಗುಹಂ ತಿಣಕುಟಿಕಂ ಮಣ್ಡಪ"ನ್ತಿ ತೇಸಂ ನಾಮಂ ಗಹೇತ್ವಾ ತಸ್ಸಾ ಕುಟಿಯಾ ಹತ್ಥಪಾಸೇ ವಾ ಠತ್ವಾ, ತಸ್ಸಾ ಅನ್ತೋ ವಾ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ಞತ್ತಿದುತಿಯಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ಸಮ್ಮನ್ನಿತಬ್ಬಂ।

೧೪೦. “ಭಿಕ್ಖುಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಅಞ್ಞೇಹೀ”ತಿ ವಚನತೋ ಸೇಸಸಹಧಮ್ಮಿಕೇಹಿಪಿ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಹಿಪಿ ಅಞ್ಞೇಹಿ ಕಪ್ಪಿಯಕುಟಿಯಾ ಅತ್ಥಾಯ ದಿನ್ನೋ ವಾ ತೇಸಂ ಸನ್ತಕೋ ವಾ ಗೇಹೋ **“ಗಹಪತೀ”**ತಿ **ಮತೋ** ಞಾತೋತಿ ಅತ್ಥೋ, ಸಙ್ಘಸನ್ತಕಞ್ಚ ಭಿಕ್ಖುಸನ್ತಕಞ್ಚ ಠಪೇತ್ವಾ ಸಬ್ಬೇಸಂ ಗೇಹೋ ಗಹಪತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ।

೧೪೧. **ಸಪ್ಪಿಆದೀಹಿ ಮಿಸ್ಸಿತ**ನ್ತಿ ಸಪ್ಪಿಆದೀಹಿ ಪಞ್ಚಹಿ ಚ ಹಲಿದ್ದಿಸಿಙ್ಗಿವೇರಾದಿಯಾವಜೀವಿಕೇನ ಚಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ವಜೇಯ್ಯ ಅನ್ತೋವುತ್ಥತ್ತ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಯಾವಕಾಲಿಕಯಾಮಕಾಲಿಕಸಙ್ಖಾತಂ ಪುರಿಮಕಾಲಿಕದ್ವಯಂ ಸಙ್ಘಿಕಂ ವಾ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ವಾ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ವಾ ಸನ್ತಕಂ ಸಯಂ ಕಪ್ಪಿಯಕುಟಿಯಾ ವುತ್ಥಮ್ಪಿ ಇತರೇಹಿ ಅಕಪ್ಪಿಯಕುಟಿಯಾ ವುತ್ಥೇಹಿ ಮಿಸ್ಸಿತಂ ಅನ್ತೋವುತ್ಥಭಾವಂ ಆಗಚ್ಛೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೪೨. **ತೇಹೇವಾ**ತಿ ಅಕಪ್ಪಿಯಕುಟಿಯಂ ವುತ್ಥಸಪ್ಪಿತೇಲಾದೀಹಿ। **ಸಾಮಪಾಕತ**ನ್ತಿ ಸಾಮಂಪಕ್ಕಭಾವಂ ಗಚ್ಛತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೪೩-೪. ಇಮಾ ಪನ ಕಪ್ಪಿಯಕುಟಿಯೋ ಯದಾ ಜಹಿತವತ್ಥುಕಾ ಹೋನ್ತಿ, ತಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **“ಉಸ್ಸಾವನನ್ತಿಕಾ”**ತಿಆದಿಮಾಹ। ಸಚೇ ಥಮ್ಭೇ ವಾ ಭಿತ್ತಿಪಾದೇ ವಾ ಪರಿವತ್ತೇನ್ತಿ, ಯೋ ಯೋ ಠಿತೋ, ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಪತಿಟ್ಠಾತಿ, ಏತೇನುಪಾಯೇನ ಸಬ್ಬೇಸು ಪರಿವತ್ತೇಸುಪಿ ನ ವಿಜಹಿತವತ್ಥುಕಾವ ಹೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪರಿಕ್ಖಿತ್ತೇ ಗೋನಿಸಾದಿ** ವಿಜಹಿತವತ್ಥುಕಾ। **ಸೇಸಾ ಛದನವಿಬ್ಭಮಾ**ತಿ ಛದನವಿನಾಸಾ ಜಹಿತವತ್ಥುಕಾ ಹೋನ್ತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। ಭೂಮಿವಿನಿಚ್ಛಯೋ।

ಭೂಮಿನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೧೫. ಉಪಜ್ಝಾಚರಿಯವತ್ತನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ

೧೪೫. **ಉಪಜ್ಝಾಚರಿಯೇ**ತಿ ಏತ್ಥ (ಮಹಾವ॰ ೬೪, ೬೭, ೭೪, ೭೮-೭೯; ಚೂಳವ॰ ೩೭೫, ೩೭೭; ೩೭೯-೩೮೨; ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೬೪, ೬೭, ೭೫, ೭೬, ೭೭) **ಆಚರಿಯೋ** ನಾಮ ನಿಸ್ಸಯಾಚರಿಯೋ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಚರಿಯೋ ಉಪಸಮ್ಪದಾಚರಿಯೋ ಧಮ್ಮಾಚರಿಯೋತಿ ಚತುಬ್ಬಿಧೋ। ಏತೇಸು ಹಿ ನಿಸ್ಸಯನ್ತೇವಾಸಿಕೇನ ಯಾವ ಆಚರಿಯಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ವಸತಿ, ತಾವ ಸಬ್ಬಮಾಚರಿಯವತ್ತಂ ಕಾತಬ್ಬಂ। ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಉಪಸಮ್ಪದಾಧಮ್ಮನ್ತೇವಾಸಿಕೇಹಿ ಪನ ನಿಸ್ಸಯಮುತ್ತಕೇಹಿಪಿ ಆದಿತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಯಾವ ಚೀವರರಜನಂ, ತಾವ ವತ್ತಂ ಕಾತಬ್ಬಂ। ಅನಾಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಪತ್ತದಾನಾದಿಮ್ಹಿ ಪನ ಏತೇಸಂ ಅನಾಪತ್ತಿ। ಏತೇಸು ಚ ಪಬ್ಬಜ್ಜನ್ತೇವಾಸಿಕೋ ಚ ಉಪಸಮ್ಪದನ್ತೇವಾಸಿಕೋ ಚ ಆಚರಿಯಸ್ಸ ಯಾವಜೀವಂ ಭಾರೋ, ನಿಸ್ಸಯನ್ತೇವಾಸಿಕೋ ಚ ಧಮ್ಮನ್ತೇವಾಸಿಕೋ ಚ ಯಾವ ಸಮೀಪೇ ವಸತಿ, ತಾವದೇವ। ಸುಟ್ಠು ಪಿಯಸೀಲೋ **ಸುಪೇಸಲೋ,** ಸಿಕ್ಖಾಕಾಮೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ದನ್ತಕಟ್ಠಂ** ದೇನ್ತೇನ ಏಕಂಸಂ ಉತ್ತರಾಸಙ್ಗಂ ಕರಿತ್ವಾ ಮಹನ್ತಂ ಮಜ್ಝಿಮಂ ಖುದ್ದಕನ್ತಿ ತೀಣಿ ದನ್ತಕಟ್ಠಾನಿ ಉಪನೇತಬ್ಬಾನಿ। ತೇಸು ಯಂ ತೀಣಿ ದಿವಸಾನಿ ಗಣ್ಹಾತಿ, ತಂ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ ಚತುತ್ಥದಿವಸತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ತಾದಿಸಂಯೇವ ಸಮ್ಮಾ ಉಭೋಹಿ ಹತ್ಥೇಹಿ ದಾತಬ್ಬಂ। ಸಚೇ ಯಂ ವಾ ತಂ ವಾ ಗಣ್ಹಾತಿ, ಯಥಾಲದ್ಧಂ ಉಪನೇತಬ್ಬಂ। **ತೋಯ**ನ್ತಿ ಸೀತಞ್ಚ ಉಣ್ಹಞ್ಚ ಉದಕಂ ಉಪನೇತ್ವಾ ಯಂ ತೀಣಿ ದಿವಸಾನಿ ವಳಞ್ಜೇತಿ, ಚತುತ್ಥದಿವಸತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ತಾದಿಸಂ ಉಪನೇತಬ್ಬಂ। ಸಚೇ ದ್ವೇಪಿ ವಳಞ್ಜೇತಿ, ದುವಿಧಮ್ಪಿ ಉಪನೇತಬ್ಬಂ। ಸಚೇ ಯಾಗು ಹೋತಿ, ಭಾಜನಂ ಧೋವಿತ್ವಾ ಉಪನೇತಬ್ಬಂ।

೧೪೬. **ಪತ್ತೇ ವತ್ತಂ ಚರೇ**ತಿ “ಯಾಗುಂ ಪೀತಸ್ಸ ಉದಕಂ ದತ್ವಾ ಭಾಜನಂ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ನೀಚಂ ಕತ್ವಾ ಸಾಧುಕಂ ಅಪರಿಘಂಸನ್ತೇನ ಧೋವಿತ್ವಾ ಪಟಿಸಾಮೇತಬ್ಬ”ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೬೬, ೭೮; ಚೂಳವ॰ ೩೭೬, ೩೮೦) ವುತ್ತಂ ಪತ್ತೇ ವತ್ತಂ ಚರೇತಿ ಅತ್ಥೋ। ಗಾಮಪ್ಪವೇಸೇ ವತ್ತಂ ಚರೇತಿ ಏವಂ ಸಬ್ಬತ್ಥ। “ಸಚೇ ಉಪಜ್ಝಾಯೋ ವಾ ಆಚರಿಯೋ ವಾ ಗಾಮಂ ಪವಿಸಿತುಕಾಮೋ ಹೋತಿ, ನಿವಾಸನಂ ದಾತಬ್ಬಂ, ಪಟಿನಿವಾಸನಂ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತಬ್ಬಂ, ಕಾಯಬನ್ಧನಂ ದಾತಬ್ಬಂ, ಸಗುಣಂ ಕತ್ವಾ ಸಙ್ಘಾಟಿಯೋ ದಾತಬ್ಬಾ, ಧೋವಿತ್ವಾ ಪತ್ತೋ ಸೋದಕೋ ದಾತಬ್ಬೋ”ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೬೬, ೭೮; ಚೂಳವ॰ ೩೭೬, ೩೮೦) ಇದಂ

ಗಾಮಪ್ಪವೇಸನೇ ವತ್ತಂ ನಾಮ। "ಸಚೇ ಉಪಜ್ಝಾಯೋ ವಾ ಆಚರಿಯೋ ವಾ ಪಚ್ಛಾಸಮಣಂ ಆಕಙ್ಖತಿ, ತಿಮಣ್ಡಲಂ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇನ್ತೇನ ಪರಿಮಣ್ಡಲಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಕಾಯಬನ್ಧನಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಸಗುಣಂ ಕತ್ವಾ ಸಙ್ಘಾಟಿಯೋ ಪಾರುಪಿತ್ವಾ ಗಣ್ಠಿಕಂ ಪಟಿಮುಞ್ಚಿತ್ವಾ ಧೋವಿತ್ವಾ ಪತ್ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಉಪಜ್ಝಾಯಸ್ಸ ವಾ ಆಚರಿಯಸ್ಸ ವಾ ಪಚ್ಛಾಸಮಣೇನ ಹೋತಬ್ಬ"ನ್ತಿಆದಿನಾ (ಮಹಾವ॰ ೬೬, ೭೮; ಚೂಳವ॰ ೩೭೬, ೩೮೦) ನಯೇನ ವುತ್ತಂ **ಗಮನೇ ವತ್ತಂ** ನಾಮ। "ನಿವತ್ತನ್ತೇನ ಪಠಮತರಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಆಸನಂ ಪಞ್ಞಾಪೇತಬ್ಬ"ನ್ತಿಆದಿನಾ (ಮಹಾವ॰ ೬೬, ೭೮; ಚೂಳವ॰ ೩೭೬, ೩೮೦) ನಯೇನ ವುತ್ತಂ **ಆಗಮೇ ವತ್ತಂ** ನಾಮ। "ಉಪಜ್ಝಾಯಮ್ಹಿ ವುಟ್ಠಿತೇ ಆಸನಂ ಉದ್ಧರಿತಬ್ಬಂ, ಪಾದೋದಕಂ ಪಾದಪೀಠಂ ಪಾದಕಥಲಿಕಂ ಪಟಿಸಾಮೇತಬ್ಬ"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೬೬, ೭೮; ಚೂಳವ॰ ೩೭೬, ೩೮೦) ಏವಂ ವುತ್ತಂ **ಆಸನಾದೀಸು ವತ್ತಂ** ನಾಮ। **ಉಪಾಹನಾಯ ವತ್ತಂ** ನಾಮ "ಉಪಾಹನಾ ಪುಞ್ಛಿತಬ್ಬಾ, ಉಪಾಹನಾ ಪುಞ್ಛನ್ತೇನ ಪಠಮಂ ಸುಕ್ಖೇನ ಚೋಳಕೇನ ಪುಞ್ಛಿತಬ್ಬಾ, ಪಚ್ಛಾ ಅಲ್ಲೇನಾ"ತಿಆದಿನಾ (ಚೂಳವ॰ ೩೫೭, ೩೫೯) ವುತ್ತಂ। **ಚೀವರೇ ವತ್ತಂ** ನಾಮ "ಸಚೇ ಚೀವರಂ ಸಿನ್ನಂ ಹೋತಿ, ಮುಹುತ್ತಂ ಉಣ್ಹೇ ಓತಾಪೇತಬ್ಬಂ, ನ ಚ ಉಣ್ಹೇ ಚೀವರಂ ನಿದಹಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿಆದಿನಾ (ಮಹಾವ॰ ೬೬, ೭೮; ಚೂಳವ॰ ೩೭೬, ೩೮೦) ವುತ್ತಂ।

೧೪೭. **ಪರಿಭೋಜನೀಯಪಾನೀಯ-ವಚ್ಚಪ್ಪಸ್ಸಾವಠಾನಿಸೂತಿ** ಏತ್ಥ ಸಚೇ ಪಾನೀಯಂ ನ ಹೋತಿ, ಪಾನೀಯಂ ಉಪಟ್ಠಾಪೇತಬ್ಬಂ। ಸಚೇ ಪರಿಭೋಜನೀಯಂ ನ ಹೋತಿ, ಪರಿಭೋಜನೀಯಂ ಉಪಟ್ಠಾಪೇತಬ್ಬಂ। ಸಚೇ ವಚ್ಚಕುಟಿ ಉಕ್ಲಾಪಾ ಹೋತಿ, ವಚ್ಚಕುಟಿ ಸಮ್ಮಜ್ಜಿತಬ್ಬಾ। **ತಥಾ** ಪಸ್ಸಾವಟ್ಠಾನೇ ಏವಂ **ವತ್ತಂ** ಚರಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। "ವಿಹಾರಂ ಸೋಧೇನ್ತೇನ ಪಠಮಂ ಪತ್ತಚೀವರಂ ನೀಹರಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಕ್ಖಿಪಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿಆದಿನಾ ನಯೇನ ವುತ್ತಂ **ವಿಹಾರಸೋಧನೇ ವತ್ತಂ** ನಾಮ। "ಭೂಮತ್ಥರಣಂ ಓತಾಪೇತ್ವಾ ಸೋಧೇತ್ವಾ ಪಪ್ಫೋಟೇತ್ವಾ ಅತಿಹರಿತ್ವಾ ಯಥಾಪಞ್ಞತ್ತಂ ಪಞ್ಞಾಪೇತಬ್ಬ"ನ್ತಿಆದಿನಾ (ಮಹಾವ॰ ೬೬, ೭೮; ಚೂಳವ॰ ೩೭೬, ೩೮೦) ವುತ್ತಂ ಪುನ **ಪಞ್ಞಾಪನೇ ವತ್ತಂ** ನಾಮ।

೧೪೮. ಇದಾನಿ ವಿಹಾರಂ ಸೋಧೇನ್ತೇನ ಏವಂ ಸೋಧೇತಬ್ಬನ್ತಿ ತಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ನ ಪಪ್ಫೋಟೇಯ್ಯಾ"**ತಿಆದಿಮಾಹ । ತಸ್ಸತ್ಥೋ - ವಿಹಾರಂ ಸೋಧೇನ್ತೋ ಭಿಕ್ಖು ಭೂಮತ್ಥರಣಾದಿಸಯನಾಸನಂ ಪಟಿವಾತೇ ವಾ ಪಙ್ಗಣೇ ವಾ ಪಾನೀಯಸಾಮನ್ತಾ ವಾ ನ ಪಪ್ಫೋಟೇಯ್ಯಾತಿ। **ಪಙ್ಗಣೇತಿ** ಬಹೂನಂ ಸನ್ನಿಪಾತೇ ಠಾನೇ।

೧೪೯. **ನ್ಹಾನೇತಿ** "ಸಚೇ ಉಪಜ್ಝಾಯೋ ನಹಾಯಿತುಕಾಮೋ ಹೋತಿ, ನಹಾನಂ ಪಟಿಯಾದೇತಬ್ಬಂ। ಸಚೇ ಸೀತೇನ ಅತ್ಥೋ ಹೋತಿ, ಸೀತಂ ಪಟಿಯಾದೇತಬ್ಬ"ನ್ತಿಆದಿನಾ (ಮಹಾವ॰ ೬೬; ಚೂಳವ॰ ೩೭೬) ವುತ್ತಂ **ನಹಾನೇ ವತ್ತಂ** ನಾಮ, "ಉಪಜ್ಝಾಯಸ್ಸ ಗತ್ತತೋ ಉದಕಂ ಸಮ್ಮಜ್ಜಿತಬ್ಬಂ, ನಿವಾಸನಂ ದಾತಬ್ಬ"ನ್ತಿಆದಿನಾ (ಮಹಾವ॰ ೬೬; ಚೂಳವ॰ ೩೭೬) ವುತ್ತಂ **ನಹಾತಸ್ಸ ಕಾತಬ್ಬಂ** ನಾಮ। **ರಙ್ಗಪಾಕೇತಿ** "ಸಚೇ ಉಪಜ್ಝಾಯಸ್ಸ ಆಚರಿಯಸ್ಸ ರಜನಂ ಪಚಿತಬ್ಬಂ ಹೋತಿ, ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕೇನ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕೇನ ಪಚಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೬೬, ೭೮; ಚೂಳವ॰ ೩೭೬, ೩೮೦) ವುತ್ತಂ। **ಧೋವನೇತಿ** "ಸಚೇ ಉಪಜ್ಝಾಯಸ್ಸ ಆಚರಿಯಸ್ಸ ಚೀವರಂ ಧೋವಿತಬ್ಬಂ ಹೋತಿ, ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕೇನ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕೇನ ಧೋವಿತಬ್ಬಂ, ಉಸ್ಸುಕ್ಕಂ ವಾ ಕಾತಬ್ಬ"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೬೬, ೭೮; ಚೂಳವ॰ ೩೭೬, ೩೮೦) ವುತ್ತಂ। **ಸಿಬ್ಬನೇತಿ** "ಸಚೇ ಉಪಜ್ಝಾಯೇನ ಆಚರಿಯೇನ ಚೀವರಂ ಕಾತಬ್ಬಂ ಹೋತಿ, ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕೇನ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕೇನ ಕಾತಬ್ಬ"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೬೬, ೭೮; ಚೂಳವ॰ ೩೭೬, ೩೮೦) ವುತ್ತಂ। ಚೀವರೇ ಥೇವೇ ಠಿತೇ ರಜನ್ತೋ ನ ವಜೇ ನ ಪಕ್ಕಮೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। "ಚೀವರಂ ರಜನ್ತೇನ ಸಾಧುಕಂ ಸಮ್ಪರಿವತ್ತಕಂ ಸಮ್ಪರಿವತ್ತಕಂ ರಜಿತಬ್ಬಂ, ನ ಚ ಅಚ್ಛಿನ್ನೇ ಥೇವೇ ಪಕ್ಕಮಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೬೬, ೭೮; ಚೂಳವ॰ ೩೭೬, ೩೮೦) ಹಿ ವುತ್ತಂ।

೧೫೦. **ಏಕಚ್ಚಸ್ಸಾತಿ** ಆಚರಿಯುಪಜ್ಝಾಯಾನಂ ವಿಸಭಾಗಸ್ಸ ಅನತ್ಥಕಾಮಸ್ಸ ವೇರಿಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ। **ಅನಾಪುಚ್ಛಾತಿ** ಆಚರಿಯುಪಜ್ಝಾಯಾನಂ ಅನಾರೋಚೇತ್ವಾ। **ಕಿಞ್ಚನನ್ತಿ** ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ।

೧೫೧-೨. **ತಸ್ಸಾತಿ** ಏಕಚ್ಚಸ್ಸ। **ನಿನ್ನೇತುನ್ತಿ** ನೀಹರಿತುಂ। **ಕಿಚ್ಚಯಂ ಪರಿಕಮ್ಮಂ ವಾತಿ** ವೇಯ್ಯಾವಚ್ಚಂ ವಾ ಪಿಟ್ಠಿಪರಿಕಮ್ಮಾದಿಪರಿಕಮ್ಮಂ ವಾ ಅತ್ತನಾ ತಸ್ಸ ಕಾತುಂ ವಾ ತೇನ ಅತ್ತನೋ ಕಾರಾಪೇತುಂ ವಾತಿ ಏವಮತ್ಥೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ।

೧೫೩. ಸಚೇ ಆಚರಿಯುಪಜ್ಝಾಯಾ ಅಞ್ಞತ್ಥ ಗತಾ ಹೋನ್ತಿ, ಪರಿವೇಣಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಅಪಸ್ಸನ್ತೇಹಿ ಗಾಮಂ ಪವಿಸಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ಗಾಮಂ ಪವಿಸನ್ತೋ ಸಚೇ ಪಸ್ಸತಿ, ಆಪುಚ್ಛಿತಬ್ಬಮೇವಾತಿ ವದನ್ತಿ। “ಉಪಜ್ಝಾಯಂ ಅನಾಪುಚ್ಛಾ ನ ದಿಸಾ ಪಕ್ಕಮಿತಬ್ಬಾ”ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೬೬, ಚೂಳವ॰ ೩೭೬) ಹಿ ವುತ್ತಂ। ಅತ್ತನೋ **ಕಿಚ್ಚಯಂ** ನಾಮ ಅನ್ತೋವಿಹಾರೇಪಿ ಅತ್ತನೋ ಪತ್ತಪಚನಚೀವರಕಮ್ಮಕೇಸಚ್ಛೇದನಾದಿ।

೧೫೪. **ಸಜ್ಝಾಯತ್ತಕಮ್ಮಾನಿ** ನಾಮ ಪರಿವಾಸಮಾನತ್ತಅಬ್ಭಾನತಜ್ಜನೀಯನಿಯಸ್ಸಪಬ್ಬಾಜನೀಯಪಟಿಸಾರಣೀಯಉಕ್ಖೇಪನಾದಯೋ।

೧೫೫. **ವುಟ್ಠಾನಂ ನೇಸಮಾಗಮೇತಿ** “ಸಚೇ ಉಪಜ್ಝಾಯೋ ವಾ ಆಚರಿಯೋ ವಾ ಗಿಲಾನೋ ಹೋತಿ, ಯಾವಜೀವಂ ಉಪಟ್ಠಾತಬ್ಬೋ, ವುಟ್ಠಾನಮಸ್ಸ ಆಗಮೇತಬ್ಬ”ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೬೬; ಚೂಳವ॰ ೩೭೬) ಹಿ ವುತ್ತಂ। ಉಪಜ್ಝಾಚರಿಯವತ್ತವಿನಿಚ್ಛಯೋ।

ಉಪಜ್ಝಾಚರಿಯವತ್ತನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೧೬. ವಚ್ಚಪ್ಪಸ್ಸಾವಟ್ಠಾನಿಕನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ

೧೫೬. ಯಥಾವುಡ್ಢಂ ನ ಕರೇಯ್ಯ ವಚ್ಚನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಯಥಾನುಪುಬ್ಬಿಯಾ ಲಬ್ಭತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಇಮೇಸು ಪನ ತೀಸು ಠಾನೇಸು ಯೋ ಯೋ ಪಠಮಂ ಆಗಚ್ಛತಿ ವುಡ್ಢೋ ವಾ ನವೋ ವಾ, ಸೋ ಸೋ ಆಗತಪಟಿಪಾಟಿಯಾ ಕಾತುಞ್ಚ ನಹಾಯಿತುಞ್ಚ ಲಬ್ಭತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ।

೧೫೭. **ಉಬ್ಭಜಿತ್ವಾತಿ** (ಚೂಳವ॰ ೩೭೩, ೩೭೪) ನಿವಾಸನಂ ದೂರತೋವ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ನೋ ಪವಿಸೇಯ್ಯ। ಸಹಸಾ ಚ ನೋ ಪವಿಸೇಯ್ಯಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। “ಬಹಿ ಠಿತೇನ ಉಕ್ಕಾಸಿತಬ್ಬ”ನ್ತಿ ಚ “ಸಾಧುಕಂ ಅತರಮಾನೇನ ವಚ್ಚಕುಟಿ ಪವಿಸಿತಬ್ಬಾ”ತಿ ಚ ವುತ್ತತ್ತಾ ಉಕ್ಕಾಸಿತ್ವಾವ ಅತರಮಾನೋ ಪವಿಸೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। “ನ ಉಬ್ಭಜಿತ್ವಾ ಪವಿಸಿತಬ್ಬಾ, ವಚ್ಚಪಾದುಕಾಯ ಠಿತೇನ ಉಬ್ಭಜಿತಬ್ಬ”ನ್ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೩೭೪) ವಚನತೋ **“ಉಬ್ಭಜೇಯ್ಯ ಪಾದುಕಾಸ್ವೇವ ಸಣ್ಠಿತೋ”**ತಿ ವುತ್ತಂ।

೧೫೮. ನ ಕರೇಯ್ಯ ಉಭಯಂ **ನ ಕರೇಯ್ಯುಭಯಂ**।

೧೫೯. **ಕೂಪೇತಿ** (ಚೂಳವ॰ ೩೭೪) ವಚ್ಚಕೂಪೇ। **ಕಟ್ಠನ್ತಿ** ಅವಲೇಖನಕಟ್ಠಂ। ಪಸ್ಸಾವದೋಣಿಯಾ ಖೇಳಂ ನ ಕಾತಬ್ಬನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ನಾವಲೇಖೇಯ್ಯ ಫರುಸೇನಾತಿ** ಫಾಲಿತಕಟ್ಠೇನ ವಾ ಖರೇನ ವಾ ಗಣ್ಠಿಕೇನ ವಾ ಕಣ್ಟಕೇನ ವಾ ಸುಸಿರೇನ ವಾ ಪೂತಿನಾ ವಾ ನಾವಲೇಖಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಉಹತಞ್ಚಾಪೀತಿ** ಗೂಥಮಕ್ಖಿತಮ್ಪಿ ಧೋವಯೇ ಅತ್ತನಾ ವಾ ಪರೇನ ವಾ ಕತನ್ತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ।

೧೬೦. **ಉಬ್ಭಜಿತ್ವಾ ನ ನಿಕ್ಖಮೇತಿ** ಏತ್ಥ “ವಚ್ಚಪಾದುಕಾಯ ಠಿತೇನ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇತಬ್ಬ”ನ್ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೩೭೪) ಹಿ ವುತ್ತಂ, ಪುನ “ಆಚಮನಪಾದುಕಾಯಂ ಠಿತೇನ ಉಬ್ಭಜಿತಬ್ಬ”ನ್ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೩೭೪) ಚ ವುತ್ತಂ। “ಚಪು ಚಪೂ”ತಿ ಸದ್ದಂ ಕತ್ವಾ ನಾಚಮೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ವಚ್ಚಪ್ಪಸ್ಸಾವಟ್ಠಾನಿಕವಿನಿಚ್ಛಯೋ।

ವಚ್ಚಪ್ಪಸ್ಸಾವಟ್ಠಾನಿಕನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೧೭. ಆಪುಚ್ಛಕರಣನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ

೧೬೧. **ಥೇರೇನಾ**ತಿ ಸಙ್ಘತ್ಥೇರೇನ।

೧೬೨. ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಸನ್ನಿಪತಿತಾನಂ ಸಬ್ಬೇಸಂ ವುಡ್ಢೋ ವುಡ್ಢತರೋ, ತಸ್ಮಿಂ **ವುಡ್ಢತರಾಗಮೇ** ಪುನ ಆಪುಚ್ಛನಂ ನತ್ಥಿ। **ಭತ್ತಗ್ಗೇ ಚಾನುಮೋದತೋ**ತಿ ಏತ್ಥ ದಾನಪತಿನಾ ಯಾಚಿತೇನ ದಹರೇನ ವುಡ್ಢೇನ ಅನಾಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಕಥೇತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ವದನ್ತಿ।

೧೬೩. **ಏಕವಿಹಾರಕೇ**ತಿ ಏಕೋವರಕೇ ವುಡ್ಢೇನ ವಸನ್ತೋ ಅನಾಪುಚ್ಛಾ ನ ಸಜ್ಝಾಯೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಉದ್ದೇಸಂ ಪರಿಪುಚ್ಛಞ್ಚ ನೋ ದದೇ**ತಿ ಉದ್ದೇಸಂ ವಾ ಪರಿಪುಚ್ಛಂ ವಾ ನೋ ದದೇಯ್ಯ।

೧೬೪. ನ ವಿವರೇಯ್ಯ ನ ಥಕೇಯ್ಯ ಚಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ದ್ವಾರಂ ನಾಮ ಮಹಾವಳಞ್ಜಂ, ತತ್ಥ ಆಪುಚ್ಛನಕಿಚ್ಚಂ ನತ್ಥಿ।

೧೬೫. ವುಡ್ಢೇನ ಚಙ್ಕಮೇ ಚಙ್ಕಮನ್ತೋಪಿ ಯೇನ ವುಡ್ಢೋ, ತೇನ ಪರಿವತ್ತಯೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಆಪುಚ್ಛಕರಣವಿನಿಚ್ಛಯೋ।

ಆಪುಚ್ಛಕರಣನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೧೮. ನಗ್ಗನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ

೧೬೬. "ನ ತ್ವೇವ ನಗ್ಗೇನ ಆಗನ್ತಬ್ಬಂ, ಯೋ ಆಗಚ್ಛೇಯ್ಯ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೫೧೭) ವುತ್ತತ್ತಾ (ಚೂಳವ॰ ೨೬೧;) **"ನಗ್ಗೋ ಮಗ್ಗಂ ನ ವಜೇ"**ತಿ ವುತ್ತಂ।

೧೬೭. **ಪಟಿಚ್ಛಾದಿಸೂ**ತಿ "ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಭಿಕ್ಖೂ ಜನ್ತಾಘರೇಪಿ ಉದಕೇಪಿ ಪರಿಕಮ್ಮಂ ಕಾತುಂ ಕುಕ್ಕುಚ್ಚಾಯನ್ತಿ। ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಿಸ್ಸೋ ಪಟಿಚ್ಛಾದಿಯೋ ಜನ್ತಾಘರಪ್ಪಟಿಚ್ಛಾದಿಂ ಉದಕಪ್ಪಟಿಚ್ಛಾದಿಂ ವತ್ಥಪ್ಪಟಿಚ್ಛಾದಿ"ನ್ತಿ ಏವಂ ವುತ್ತಾಸು ತೀಸು ಪಟಿಚ್ಛಾದೀಸೂತಿ ಅತ್ಥೋ। **ದುವೇ**ತಿ ಏತಾಸು ತೀಸು ಪಟಿಚ್ಛಾದೀಸು ಉದಕಜನ್ತಾಘರಪ್ಪಟಿಚ್ಛಾದಿಯೋ ಪರಿಕಮ್ಮೇ ಕಪ್ಪನ್ತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **ವತ್ಥಚ್ಛಾದೀ**ತಿ ವತ್ಥಪ್ಪಟಿಚ್ಛಾದಿ। **ಸಬ್ಬತ್ಥಾ**ತಿ ಖಾದನೀಯಸಾಯನೀಯಾದೀಸು ಸಬ್ಬಕಮ್ಮೇಸು ಕಪ್ಪಿಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ನಗ್ಗವಿನಿಚ್ಛಯೋ।

ನಗ್ಗನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೧೯. ನ್ಹಾನಕಪ್ಪನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ

೧೬೮. **ಪುರತೋ**ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೩೭೨) ಥೇರಾನಂ ಪುರತೋ ಉಪರಿ ವಾ ನ ಚ ನ್ಹಾಯೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೬೯-೧೭೧. **ಕುಟ್ಟತ್ಥಮ್ಭತರುಟ್ಟಾನೇ**ತಿ ಏತ್ಥ (ಚೂಳವ॰ ೨೪೩; ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೪೩) ಕುಟ್ಟೇ ವಾ ಥಮ್ಭೇ ವಾ ತರುಮ್ಹಿ ವಾ ಅಟ್ಟಾನಫಲಕೇ ವಾ ಕಾಯಂ ನ ಘಂಸಯೇತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಗನ್ಧಬ್ಬಹತ್ಥೋ** ನಾಮ ಮಕ್ಕಟಹತ್ಥಸದಿಸೋ ದಾರುಆದಿಮಯೋ। **ಕುರುವಿನ್ದಕಸುತ್ತಿಯಾ**ತಿ ಕುರುವಿನ್ದಸುತ್ತಿಯಾ। ಮಲ್ಲಕೇನ ವಾ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ವಾ। "ನ ಭಿಕ್ಖವೇ ವಿಗ್ಗಯ್ಹ ಪರಿಕಮ್ಮಂ ಕಾರಾಪೇತಬ್ಬಂ। ಯೋ ಕಾರಾಪೇಯ್ಯ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ"ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೨೪೩) ಏವಂ ವುತ್ತಂ ವಿಗ್ಗಹಪರಿಕಮ್ಮಂ ಸನ್ಧಾಯ **"ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ವಾ"**ತಿ ವುತ್ತಂ।

ಇದಾನಿ ಕಪ್ಪಿಯಾನಿ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ಕಪಾಲಿಟ್ಠಕಖಣ್ಡಾನೀ"**ತಿಆದಿಮಾಹ। ಸಬ್ಬೇಸಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ । ಗಿಲಾನಸ್ಸಪಿ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೪೩) ಅಗಿಲಾನಸ್ಸಪಿ ಇಮಾನಿ ಕಪಾಲಿಟ್ಠಕಖಣ್ಡಾದೀನಿ ಕಾಯಘಂಸನೇ ವಟ್ಟನ್ತಿ। **ಪುಥುಪಾಣೀ**ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೨೪೪)

ಹತ್ಥಪರಿಕಮ್ಮಂ ವುಚ್ಚತಿ। ತಸ್ಮಾ ಸಬ್ಬೇಸಂ ಹತ್ಥೇನ ಪಿಟ್ಠಿಪರಿಕಮ್ಮಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತಿ। **ಅಕತಮಲ್ಲಕಂ** ನಾಮ ಏಕದಾಠಿಮಂ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಕತಂ। ಪಾಸಾಣಾದಯೋ ಪಾದಘಂಸನೇ ಏವ ಕಪ್ಪಿಯಾ। ನ್ಹಾನಕಪ್ಪವಿನಿಚ್ಛಯೋ।

ನ್ಹಾನಕಪ್ಪನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೧೦. ಅವನ್ದಿಯನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ

೧೭೨. "ನಾನಾಸಂವಾಸಕೋ ವುಡ್ಢತರೋ ಅಧಮ್ಮವಾದೀ ಅವನ್ದಿಯೋ"ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೩೧೨; ಪರಿ॰ ೪೬೭) ಏವಂ ವುತ್ತತ್ತಾ ಲದ್ಧಿನಾನಾಸಂವಾಸಕೋ ಇಧ **ನಾನಾಸಂವಾಸಕೋ**। ಪಾರಿವಾಸಿಯಮೂಲಾಯಪಟಿಕಸ್ಸನಾರಹಮಾನತ್ತಾರಹಮಾನತ್ತಚಾರಿಅಬ್ಭಾನಾರಹಾ **ಗರುಕಟ್ಠಾ**ತಿ ಇಧ ಗಹಿತಾ। ಇಮೇ ಪನ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಯಥಾವುಡ್ಢಂ ವನ್ದನಾದೀನಿ ಲಭನ್ತಿ, ಪಕತತ್ತೇನ ಅವನ್ದನೀಯಾತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। ಅವನ್ದನೀಯವಿನಿಚ್ಛಯೋ।

ಅವನ್ದಿಯನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೧೧. ಚಮ್ಮನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ

೧೭೩. ಇದಾನಿ "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಬ್ಬಪಚ್ಚನ್ತಿಮೇಸು ಜನಪದೇಸು ಚಮ್ಮಾನಿ ಅತ್ಥರಣಾನಿ ಏಳಕಚಮ್ಮಂ ಅಜಚಮ್ಮಂ ಮಿಗಚಮ್ಮ"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೫೯) ಏವಂ ವುತ್ತಚಮ್ಮಾನಿ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ಮಿಗಾಜೇಳಕಚಮ್ಮಾನೀ"**ತಿಆದಿಮಾಹ। **ಪರಿಭುಞ್ಜಿತು**ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೫೨) ಮಞ್ಚಾದೀಸು ಯತ್ಥ ಕತ್ಥಚಿ ಅತ್ಥರಿತ್ವಾ ನಿಪಜ್ಜಿತುಂ ವಾ ನಿಸೀದಿತುಂ ವಾ ವಟ್ಟನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ರೋಹಿತೇಣೀಪಸದಾ ಚ ಕುರುಙ್ಗಾ ಚ ಚ-ಸದ್ದೇನ ಅಞ್ಞೇಪಿ ವಾಳಮಿಗಾ ಮಿಗಮಾತುಕಾದಯೋಪಿ ಮಿಗಜಾತಿಕಾ ಏವಾತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ।

೧೭೪. **ಅನುಞ್ಞಾತತ್ತಯಾ ಅಞ್ಞನ್ತಿ** -

> "ಮಕ್ಕಟೋ ಕಾಳಸೀಹೋ ಚ, ಸರಭೋ ಕದಲೀಮಿಗೋ।
> ಯೇ ಚ ವಾಳಮಿಗಾ ಕೇಚಿ, ತೇಸಂ ಚಮ್ಮಂ ನ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ॥ -

ಏತ್ಥ **ವಾಳಮಿಗ**ಗ್ಗಹಣೇನ ವುತ್ತಾವಸೇಸಾ ಅನ್ತಮಸೋ ಗೋಮಹಿಂಸಾದಯೋ ಗಹಿತಾತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಾ। **ಥವಿಕಾ**ತಿ ಉಪಾಹನಕೋಸಕಸತ್ಥಕೋಸಕಕುಞ್ಚಿಕಕೋಸಕಾತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಾ, ನ ಪತ್ತತ್ಥವಿಕಾದಯೋ। ಚಮ್ಮವಿನಿಚ್ಛಯೋ।

ಚಮ್ಮನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೧೨. ಉಪಾಹನನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ

೧೭೫. **ಗುಣಙ್ಗುಣೂಪಾಹನಾ**ತಿ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೪೫) ಚತುಪಟಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ವುಚ್ಚತಿ, ನ ಏಕದ್ವಿತಿಪಟಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏಕಪಲಾಸಿಕಂ ಉಪಾಹನಂ, ನ ಭಿಕ್ಖವೇ ದಿಗುಣಾ ಉಪಾಹನಾ ಧಾರೇತಬ್ಬಾ, ನ ತಿಗುಣಾ ಉಪಾಹನಾ ಧಾರೇತಬ್ಬಾ, ನ ಗುಣಙ್ಗುಣೂಪಾಹನಾ ಧಾರೇತಬ್ಬಾ, ಯೋ ಧಾರೇಯ್ಯ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೪೫) ವುತ್ತತ್ತಾ। "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಓಮುಕ್ಕಂ ಗುಣಙ್ಗುಣೂಪಾಹನಂ, ನ ಭಿಕ್ಖವೇ ನವಾ ಗುಣಙ್ಗುಣೂಪಾಹನಾ ಧಾರೇತಬ್ಬಾ, ಯೋ ಧಾರೇಯ್ಯ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೪೭) ವುತ್ತತ್ತಾ **"ನವಾ"**ತಿ ವುತ್ತಂ। ಸಬ್ಬತ್ಥಾಪಿ ಮಜ್ಝಿಮದೇಸೇ ಗಿಲಾನೋಪಿ ನವಂ ಗುಣಙ್ಗುಣೂಪಾಹನಂ ನ ಲಭತಿ, ಏಕವಾರಮ್ಪಿ ಅಞ್ಞೇಹಿ ಪರಿಭುತ್ತಂ ಓಮುಕ್ಕಉಪಾಹನಸಙ್ಖಾತಂ ಲಭತಿ, ಪಚ್ಚನ್ತಿಮೇಸು

ಜನಪದೇಸು ಗಿಲಾನೋ ನವಮ್ಪಿ ಲಭತೀತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ “ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಬ್ಬಪಚ್ಚನ್ತಿಮೇಸು ಜನಪದೇಸು ಗುಣಙ್ಗುಣೂಪಾಹನ”ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೫೯) ಅವಿಸೇಸೇನ ವುತ್ತತ್ತಾ।

ಸಬ್ಬಸ್ಸಾತಿ ಗಿಲಾನಸ್ಸಾಪಿ ಅಗಿಲಾನಸ್ಸಾಪೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಮಜ್ಝಿಮದೇಸೇಪಿ ಪಚ್ಚನ್ತಿಮದೇಸೇಪಿ ಆರಾಮೇ ಆರಾಮೂಪಚಾರೇ ಗಿಲಾನಸ್ಸಾಪಿ ಅಗಿಲಾನಸ್ಸಾಪಿ “ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಜ್ಝಾರಾಮೇ ಉಪಾಹನಂ ಧಾರೇತು”ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೪೯) ವುತ್ತತ್ತಾ ಕಪ್ಪಿಯನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸಬ್ಬತ್ಥಾ**ತಿ ಆರಾಮೇಪಿ ಗಾಮೇಪಿ। **ಅಕಲ್ಲಕಸ್ಸಾ**ತಿ ಗಿಲಾನಸ್ಸ। ಏತ್ಥ ಪನ ಮಜ್ಝಿಮದೇಸೇ ಗಿಲಾನಸ್ಸ ಗುಣಙ್ಗುಣೂಪಾಹನಾ ಪರಿಭುತ್ತಾವ ಆರಾಮೇಪಿ ಗಾಮೇಪಿ ವಟ್ಟತಿ, ಪಚ್ಚನ್ತಿಮದೇಸೇ ಅಪರಿಭುತ್ತಾಪಿ। ಮಜ್ಝಿಮದೇಸೇಪಿ ಪಚ್ಚನ್ತಿಮದೇಸೇಪಿ ಭಗವತಾ ಗಿಲಾನಸ್ಸೇವ ಉಪಾಹನಾ ಅನುಞ್ಞಾತಾ “ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯಸ್ಸ ಪಾದಾ ವಾ ದುಕ್ಖಾ, ಪಾದಾ ವಾ ಫಲಿತಾ, ಪಾದಖಿಲೋ ವಾ ಆಬಾಧೋ, ಉಪಾಹನಂ ಧಾರೇತು”ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೪೯) ಚ “ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಗಿಲಾನೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಸಉಪಾಹನೇನ ಗಾಮಂ ಪವಿಸಿತು”ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೫೬) ವುತ್ತತ್ತಾ ಚ। ಮಜ್ಝಿಮದೇಸೇ ಚ ಗಿಲಾನೋ ನವಂ ಗುಣಙ್ಗುಣೂಪಾಹನಂ ಧಾರೇತುಂ ಯದಿ ಲಭತಿ, ಕಥಂ ಪದೇಸಪಞ್ಞತ್ತಿ ಹೋತೀತಿ? ಸಬ್ಬತ್ಥ ಪನ ಭಗವತಾ ಗಿಲಾನಸ್ಸೇವ ಉಪಾಹನಾ ಅನುಞ್ಞಾತಾ, ತಸ್ಮಾ ಮಜ್ಝಿಮದೇಸೇ ಗಿಲಾನೋ ನವಂ ಗುಣಙ್ಗುಣೂಪಾಹನಂ ಲಭತೀತಿ ಗಹೇತಬ್ಬನ್ತಿ ವದನ್ತಿ।

೧೭೬-೯. ಸಬ್ಬಾವ ನೀಲಕಾ (ಮಹಾವ॰ ೨೪೬; ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೪೬) **ಸಬ್ಬನೀಲಕಾ**। ಏಸ ನಯೋ ಸಬ್ಬತ್ಥ **ಓದಾತಕಾ**ದೀಸುಪಿ। ಓದಾತಂ ಪನ ನೇವ ಪಾಳಿಯಂ, ನ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತಂ, ಅನುಲೋಮವಸೇನ ಪನ ಇಧ ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತನ್ತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। **ಮಹಾರಙ್ಗರತ್ತಾ** ಸತಪದಿಪಿಟ್ಠಿವಣ್ಣಾ। **ಮಹಾನಾಮರಙ್ಗರತ್ತಾ** ಮನ್ದರತ್ತಾ। **ಮಞ್ಜೇಟ್ಠಿಕಾ** ಕಣವೇರಪುಪ್ಫವಣ್ಣಾ। ಪುಪ್ಫಲತಾದೀಹಿ ವಿಚಿತ್ತಾ **ಚಿತ್ರಾ**। **ನೀಲಪೀತಾದಿವದ್ಧಿಕಾ**ತಿ ಏತ್ಥ **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಓದಾತಲೋಹಿತಮಞ್ಜೇಟ್ಠಿಕಮಹಾರಙ್ಗಮಹಾನಾಮರಙ್ಗರತ್ತಾದಿವಸೇನ ವದ್ಧಿಕಾ ಗಹಿತಾ। ಸೀಹಬ್ಯಗ್ಘುದ್ದಾಜಿನದೀಪೀನಂ ಚಮ್ಮೇಹಿ ಚಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಕೋಚೀ**ತಿ ಗಿಲಾನೋಪಿ ಅಗಿಲಾನೋಪಿ।

೧೮೦. ಸಕಲಂ ವಾ ಏಕದೇಸಕಂ ವಾ ರಜನಂ ಚೋಳೇನ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೪೬) ಪುಞ್ಛಿತ್ವಾ ವಳಞ್ಜೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಖಲ್ಲಕಾದಿಕಂ ಪನ ಸಬ್ಬಂ ಹಾರಿತ್ವಾ ವಳಞ್ಜೇತಬ್ಬಂ। ಉಪಾಹನವಿನಿಚ್ಛಯೋ।

ಉಪಾಹನನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೨೩. ಅನೋಲೋಕಿಯನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ

೧೮೧. **ಇತ್ಥಿಯಾ**ತಿ ತದಹುಜಾತಾಯಪಿ ದಾರಿಕಾಯ। ಆದಾಸೇ (ಚೂಳವ॰ ೨೪೭) ವಾ ಉದಕಪತ್ತೇ ವಾ ಅತ್ತನೋ ಮುಖಂ ಅವಲೋಕೇಯ್ಯ, ಅಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। “ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಆಬಾಧಪಚ್ಚಯಾ ಆದಾಸೇ ವಾ ಉದಕಪತ್ತೇ ವಾ ಮುಖನಿಮಿತ್ತಂ ಓಲೋಕೇತು”ನ್ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೨೪೭) ವುತ್ತತ್ತಾವಣಾದೀನಿ ವಾ “ಜಿಣ್ಣೋ ನು ಖೋಮ್ಹಿ, ನೋ ವಾ”ತಿ ಏವಂ ಆಯುಸಙ್ಖಾರಂ ವಾ ಓಲೋಕೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ಅನೋಲೋಕಿಯವಿನಿಚ್ಛಯೋ।

ಅನೋಲೋಕಿಯನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೨೪. ಅಞ್ಜನೀನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ

೧೮೨. ವಟ್ಟಾ ವಾ ಅಟ್ಠಸೋಳಸಂಸಾ ವಾ ಮಟ್ಠಾ ಪುಪ್ಫಲತಾದೀಹಿ ಅಚಿತ್ತಕಾ ಅಞ್ಜನೀ ವಟ್ಟತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ತಿಸ್ಸೋಪಿ** ವಟ್ಟನ್ತಿ, ಏಕಾಯ ವಾ ದ್ವೀಸು ವಾ ಕಥಾ ಏವ ನತ್ಥೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **ಲೇಖಾ**ತಿ ವಟ್ಟಲೇಖಾ। **ಬನ್ಧಿತು**ನ್ತಿ ಪಿಧಾನಕಬನ್ಧನತ್ಥಂ।

೧೮೩. **ರೂಪನ್ತಿ** ಸಕುಣರೂಪಾದಿ। ಯದಿ ಚ ಏದಿಸಂ ಅಞ್ಞೇಹಿ ಕತಂ ಲಭತಿ, ಘಂಸಿತ್ವಾ ವಾ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ವಾ ಯಥಾ ವಾ ನ ಪಞ್ಞಾಯತಿ, ತಥಾ ಸುತ್ತೇನ ವೇಠೇತ್ವಾ ವಳಞ್ಜೇತಬ್ಬಂ।

೧೮೪. **ಥವಿಕಾತಿ** ಅಞ್ಜನಿಥವಿಕಾ। ಅಞ್ಜನಿಸಲಾಕಾಪಿ ಲಬ್ಭತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೧೮೫-೬. **ಅಟ್ಠೀತಿ** (ಮಹಾವ॰ ೨೬೬; ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೬೪) ಮನುಸ್ಸಟ್ಠಿಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಅವಸೇಸಟ್ಠಿ। ವಿಸಾಣದನ್ತೇಸು ಅಕಪ್ಪಿಯಂ ನಾಮ ನತ್ಥಿ। ಆಮಲಕಕಕ್ಕಾದೀಹಿ ಕತಾ **ಫಲಮಯಾ। ತಮ್ಮಯಾತಿ** ಇಧ ವುತ್ತೇಹೇವ ನಿಬ್ಬತ್ತಾ। ಅಞ್ಜನೀವಿನಿಚ್ಛಯೋ।

ಅಞ್ಜನೀನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೨೫. ಅಕಪ್ಪಿಯಸಯನನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ

೧೮೭-೯. ‘‘ಉಚ್ಚಕೋ ಆಸನ್ದಿಕೋ ಉಪ್ಪನ್ನೋ ಹೋತಿ, ಅನುಜಾನಾಮಿ ಭಿಕ್ಖವೇ ಉಚ್ಚಕಮ್ಪಿ ಆಸನ್ದಿಕ’’ನ್ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೨೯೭) ವಚನತೋ ಮಞ್ಚಸ್ಸ ಉಪಡ್ಢಭಾಗಪ್ಪಮಾಣೇನ ಏಕತೋಭಾಗೇನ ದೀಘಮ್ಪಿ ಸುಗತಙ್ಗುಲೇನ ಅತಿರೇಕಟ್ಠಙ್ಗುಲಪಾದಕಂ ಇಧ **ಆಸನ್ದೀತಿ** ಅಧಿಪ್ಪೇತಂ, ಚತುರಂಸಾಸನ್ದಿಕೋ ಪನ ಪಮಾಣಾತಿಕ್ಕನ್ತಕೋಪಿ ವಟ್ಟತಿ। **ತೂಲೀತಿ** ಪಕತಿತೂಲಿಕಾ। **ಪಲ್ಲಙ್ಕೋನಾಮ** ಆಹರಿಮೇಹಿ ವಾಳೇಹಿ ಕತೋತಿ ವುತ್ತೋ। ತತ್ಥೇವ ‘‘ಸೀಹರೂಪಾದಿಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಕತೋ ಪನ ವಟ್ಟತೀ’’ತಿ ವದನ್ತಿ। **ಪಟಿಕನ್ತಿ** ಸೇತತ್ಥರಣಂ। **ಗೋನಚಿತ್ತಕನ್ತಿ** ಏತ್ಥ ಚತುರಙ್ಗುಲಾಧಿಕಲೋಮೋ ಕೋಜವೋ **‘‘ಗೋನಕೋ’’**ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ‘‘ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಕೋಜವ’’ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೩೩೭) **ಚೀವರಕ್ಖನ್ಧಕೇ** ವುತ್ತತ್ತಾ ಚತುರಙ್ಗುಲಲೋಮಕಂ ಪಕತಿಕೋಜವಂ ವಟ್ಟತಿ। ರತನಚಿತ್ತಂ ಚಿತ್ತಕಂ ನ ವಟ್ಟತಿ। **ಪಟಲೀತಿ** ಘನಪುಪ್ಫರತ್ತಅತ್ಥರಣಂ । **ವಿಕತೀತಿ** ಸೀಹಬ್ಯಗ್ಘಾದಿರೂಪವಿಚಿತ್ತೋ ಉಣ್ಣಾಮಯತ್ಥರಣಕೋ। **ಉದ್ದಲೋಮೀತಿ** ಏಕತೋಉಗ್ಗತಪುಪ್ಫಂ। **ಏಕನ್ತಲೋಮಿಕಾತಿ** ಉಭತೋಉಗ್ಗತಪುಪ್ಫಂ।

ಕುತ್ತನ್ತಿ ಸೋಳಸನ್ನಂ ನಾಟಕಿತ್ಥೀನಂ ಠತ್ವಾ ನಚ್ಚನಯೋಗ್ಗಂ ಉಣ್ಣಾಮಯತ್ಥರಣಂ। **ಕೋಸೇಯ್ಯನ್ತಿ** ರತನಪರಿಸಿಬ್ಬಿತಂ ಕೋಸೇಯ್ಯಸುತ್ತಮಯಂ ಪಚ್ಚತ್ಥರಣಂ। **ಕಟ್ಟಿಸ್ಸನ್ತಿ** ರತನಪರಿಸಿಬ್ಬಿತಂ ಕೋಸೇಯ್ಯಕಟ್ಟಿಸ್ಸಮಯಂ ಪಚ್ಚತ್ಥರಣಂ। ಕೋಸೇಯ್ಯಞ್ಚ ಕಟ್ಟಿಸ್ಸಞ್ಚ ರತನಪರಿಸಿಬ್ಬಿತಾನೇವ ನ ವಟ್ಟನ್ತಿ, ಸುದ್ಧಾನಿ ವಟ್ಟನ್ತಿ। **ಹತ್ಥಿಅಸ್ಸರಥತ್ಥರಾ** ತೇಸಂ ಉಪರಿ ಅತ್ಥರಣಕಅತ್ಥರಣಾವ। **ಅಜಿನಪ್ಪವೇಣೀತಿ** ಅಜಿನಚಮ್ಮೇಹಿ ಮಞ್ಚಪ್ಪಮಾಣೇನ ಸಿಬ್ಬಿತ್ವಾ ಕತಾ ಪವೇಣೀ, ತೇನ ಚ ಕದಲೀಮಿಗಚಮ್ಮಂ ಸೇತವತ್ಥಸ್ಸ ಉಪರಿ ಪತ್ಥರಿತ್ವಾ ಸಿಬ್ಬಿತ್ವಾ ಕತಂ ಪವರಪಚ್ಚತ್ಥರಣಂ ಕದಲಿಮಿಗಪ್ಪವರಪಚ್ಚತ್ಥರಣಂ, ತೇನ ಚ ಅತ್ಥತಂ **ಅಜಿನಪ್ಪವೇಣೀಕದಲೀಮಿಗಪ್ಪವರಪಚ್ಚತ್ಥರಣತ್ಥತಂ।**

ಸೇತವಿತಾನಮ್ಪಿ ಹೇಟ್ಠಾ ಅಕಪ್ಪಿಯಪಚ್ಚತ್ಥರಣೇ ಸತಿ ನ ವಟ್ಟತಿ, ಕಪ್ಪಿಯಪಚ್ಚತ್ಥರಣೇ ಸತಿ ವಟ್ಟತಿ, ರತ್ತವಿತಾನಸ್ಸ ಹೇಟ್ಠಾ ಕಪ್ಪಿಯಪಚ್ಚತ್ಥರಣೇ ಸತಿಪಿ ನ ವಟ್ಟತಿ ಏವ। ಸೀಸೂಪಧಾನಂ ಪಾದೂಪಧಾನನ್ತಿ ಮಞ್ಚಸ್ಸ ಉಭತೋಲೋಹಿತಕಂ ಉಪಧಾನಂ ನ ವಟ್ಟತಿ। ಯಂ ಪನ ಏಕಮೇವ ಉಪಧಾನಂ ಹೋತಿ, ಉಭೋಸು ಅನ್ತೇಸು ರತ್ತಂ ವಾ ಪದುಮವಣ್ಣಂ ವಾ ಚಿತ್ತಂ ವಾ, ಸಚೇ ಪಮಾಣಯುತ್ತಂ, ವಟ್ಟತಿ, ಮಹಾಉಪಧಾನಂ ಪನ ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತಂ।

೧೯೦. **ಆಸನ್ದಾದಿತ್ತಯಾತಿ** ಆಸನ್ದೀ ತೂಲೀ ಪಲ್ಲಙ್ಕೋತಿ ಇದಂ ತಯಂ ನಾಮಂ। ‘‘ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಠಪೇತ್ವಾ ತೀಣಿ ಆಸನ್ದಿಂ ಪಲ್ಲಙ್ಕಂ ತೂಲಿಕಂ ಸೇಸಕಂ ಗಿಹಿವಿಕಟಂ ಅಭಿನಿಸೀದಿತುಂ, ನ ತ್ವೇವ ಅಭಿನಿಪಜ್ಜಿತು’’ನ್ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೩೧೪) ಹಿ ವುತ್ತಂ। ಸೇಸೇ ಗಿಹಿಸನ್ತಕೇ ನಿಸೀದಿತುಂ ಲಬ್ಭತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಯದಿ ಧಮ್ಮಾಸನೇ ಸಙ್ಘಿಕಮ್ಪಿ ಗೋನಕಾದಿಂ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಅನಾಣತ್ತಾ ಆರಾಮಿಕಾದಯೋ ಸಯಮೇವ ಪಞ್ಞಪೇನ್ತಿ ಚೇವ ನೀಹರನ್ತಿ ಚ, ಏತಂ **ಗಿಹಿವಿಕಟನೀಹಾರಂ** ನಾಮ, ಇಮಿನಾ ಗಿಹಿವಿಕಟನೀಹಾರೇನ ವಟ್ಟತಿ। **ಭತ್ತಗ್ಗಂ** ನಾಮ ವಿಹಾರೇ ಏವ ದಾನಟ್ಠಾನಂ।

೧೯೧. ಚತುನ್ನಂ ಪಾದಾನಂ, ತೀಸು ಪಸ್ಸೇಸು ಅಪಸ್ಸಯಾನಞ್ಚ ವಸೇನ **ಸತ್ತಙ್ಗೋ**। ಏಕಪಸ್ಸೇನ ಯುತ್ತೋ **ಪಞ್ಚಙ್ಗೋ**। ಇಮೇ ಪನ ಸತ್ತಙ್ಗಪಞ್ಚಙ್ಗಾ "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಉಚ್ಚಕಮ್ಪಿ ಸತ್ತಙ್ಗ"ನ್ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೨೯೪) ವುತ್ತತ್ತಾ ಪಮಾಣಾತಿಕ್ಕನ್ತಾಪಿ ವಟ್ಟನ್ತಿ। ತೇನ ವುತ್ತಂ **"ಉಚ್ಚಪಾದಕಾ"**ತಿ। ತೂಲೋನದ್ಧಾ ಮಞ್ಚಪೀಠಾ ಘರೇಯೇವ ನಿಸೀದಿತುಂ ಕಪ್ಪನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೧೯೨. **ಚೀವರಚ್ಛವಿಯೋ**ತಿ ಛನ್ನಂ ಚೀವರಾನಂ, ಛನ್ನಂ ಅನುಲೋಮಚೀವರಾನಞ್ಚ ಅಞ್ಞತರಚೀವರಚ್ಛವಿಯೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸಬ್ಬತ್ಥಾ**ತಿ ಮಞ್ಚೇಪಿ ಪೀಠೇಪಿ ಭತ್ತಗ್ಗೇಪಿ ಅನ್ತರಘರೇಪೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಇಮಾಸಂ ಪನ ಭಿಸೀನಂ ಪಮಾಣಪರಿಚ್ಛೇದೋಪಿ ನತ್ಥಿ, ಮಞ್ಚಪೀಠಾದೀನಂ ವಸೇನ ಅನುರೂಪಂ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ ಪಮಾಣಂ ಕಾತಬ್ಬಂ।

೧೯೩. "ತೂಲಿಕಾ ಉಪ್ಪನ್ನಾ ಹೋತಿ। ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ವಿಜಟೇತ್ವಾ ಬಿಮ್ಬೋಹನಂ ಕಾತುಂ, ತೀಣಿ ತೂಲಾನಿ ರುಕ್ಖತೂಲಂ ಲತಾತೂಲಂ ಪೋಟಕಿತೂಲ"ನ್ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೨೯೭) ವುತ್ತತ್ತಾ ತೂಲತ್ತಯಞ್ಚ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೯೭; ಕಙ್ಖಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ತೂಲೋನದ್ಧಸಿಕ್ಖಾಪದವಣ್ಣನಾ) ಬಿಮ್ಬೋಹನೇ ವಟ್ಟತಿ। ಇಮೇಹಿ ತೀಹಿ ತೂಲೇಹಿ ಸಬ್ಬೇಸಂ ರುಕ್ಖಲತಾತಿಣಾನಂ ತೂಲಂ ಅನುಞ್ಞಾತನ್ತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ಭಿಸಿಯಂ ಪನ ಕಿಞ್ಚಿ ತೂಲಂ ನ ವಟ್ಟತಿಯೇವ। **ಭಿಸಿಗಬ್ಭೋ**ತಿ ಭಿಸಿಯಾ ವುತ್ತಂ ಚೋಳಾದಿಪಞ್ಚಕಂ ಬಿಮ್ಬೋಹನೇ ಅನುಞ್ಞಾತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಮಿಗಪಕ್ಖೀನ**ನ್ತಿ ಸೀಹಾದೀನಂ ಸಬ್ಬಚತುಪ್ಪದಾನಂ ಹಂಸಮೋರಾದೀನಂ ಸಬ್ಬಪಕ್ಖೀನಂ ಲೋಮಾನಿ ಕಪ್ಪನ್ತಿ। ಮಸೂರಕೇ ಅನುಞ್ಞಾತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೧೯೪. ಇದಾನಿ ಭಿಸಿಯಂ ಕಪ್ಪಿಯಾಕಪ್ಪಿಯಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ಮನುಸ್ಸಲೋಮ"**ನ್ತಿಆದಿಮಾಹ। **ಉಣ್ಣಾಯ**ನ್ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೨೯೭; ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೯೭) ಉಣ್ಣಾಭಿಸಿಯಂ ಮನುಸ್ಸಲೋಮಂ ನ ಲಬ್ಭತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಉಣ್ಣಾಭಿಸಿಯಮ್ಪಿ ಮನುಸ್ಸಲೋಮಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಯೇಸಂ ಕೇಸಞ್ಚಿ ಪಕ್ಖಿಚತುಪ್ಪದಾನಂ ಲೋಮಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪಣ್ಣೇ**ತಿ ಪಣ್ಣಭಿಸಿಯಞ್ಚ ಪುಪ್ಫಞ್ಚ ಸುದ್ಧಂ ತಮಾಲಪತ್ತಞ್ಚ ನ ಲಬ್ಭಂ, ಅವಸೇಸಂ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಪಣ್ಣಂ ಲಬ್ಭತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ತಮಾಲಪತ್ತಕಮ್ಪಿ ಅಞ್ಞೇಹಿ ಮಿಸ್ಸಂ ವಟ್ಟತೀತಿ। ಚೋಳವಾಕತಿಣೇಸು ಅಕಪ್ಪಿಯಂ ನಾಮ ನತ್ಥಿ। **ಆಸನಞ್ಚೇವ ಅಪ್ಪಟಿವೇಕ್ಖಿತಂ ನ ಲಬ್ಭ**ನ್ತಿ ಆಸನಸಾಮಞ್ಞತೋ ಪಸಙ್ಗೇನ ವುತ್ತಂ।
ಅಕಪ್ಪಿಯಸಯನವಿನಿಚ್ಛಯೋ।

ಅಕಪ್ಪಿಯಸಯನನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೨೮. ಸಮಾನಾಸನಿಕನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ

೧೯೫. ತಿಣ್ಣಂ ವಸ್ಸಾನಂ ಅನ್ತರಂ **ತಿವಸ್ಸನ್ತರಂ**। "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಿವಸ್ಸನ್ತರೇನ ಸಹ ನಿಸೀದಿತು"ನ್ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೩೨೦) ಹಿ ವುತ್ತಂ। ಯೋ ದ್ವೀಹಿ ವಸ್ಸೇಹಿ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೨೦) ವುಡ್ಢೋ ವಾ ನವೋ ವಾ, ಸೋ ತಿವಸ್ಸನ್ತರೋ ನಾಮ।

೧೯೬. **ಮುನೀ**ತಿ ಬುದ್ಧಮುನಿ। **ಸಬ್ಬೇಹೇವಾ**ತಿ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೇಹಿಪಿ।

೧೯೭. **ಅನ್ತ**ನ್ತಿ ಪಚ್ಛಿಮಂ। "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯಂ ತಿಣ್ಣಂ ಪಹೋತಿ, ಏತ್ತಕಂ ಪಚ್ಛಿಮಂ ದೀಘಾಸನ"ನ್ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೩೨೦) ವುತ್ತತ್ತಾ ಯಂ ತಿಣ್ಣಂ ಪಹೋತಿ, ಏತಂ ಸಂಹಾರಿಮಂ ವಾ ಹೋತು ಅಸಂಹಾರಿಮಂ ವಾ, ತಥಾರೂಪೇಸು ಫಲಕಖಣ್ಡೇಸುಪಿ ನಿಸೀದಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ। **ದ್ವಿನ್ನ**ನ್ತಿ ದ್ವಿನ್ನಂ ಸಮಾನಾಸನಿಕಾನಂ। "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದುವಗ್ಗಸ್ಸ ಮಞ್ಚಂ ದುವಗ್ಗಸ್ಸ ಪೀಠ"ನ್ತಿ (ಚುಳವ॰ ೩೨೦) ವುತ್ತತ್ತಾ ದ್ವೇ ಸಮಾನಾಸನಿಕಾ ಸಹ ನಿಸೀದಿತುಂ ಲಭನ್ತಿ। ಅಞ್ಞೇಹಿ ಅಸಮಾನಾಸನಿಕೇಹಿ, ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಾದೀಹಿ ವಾ ದ್ವೇ ಹುತ್ವಾಪಿ ನಿಸೀದಿತುಂ ನ ಲಭನ್ತಿ। ಸಮಾನಾಸನಿಕವಿನಿಚ್ಛಯೋ।

ಸಮಾನಾಸನಿಕನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೧೭. ಅಸಂವಾಸಿಕನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ

೧೯೮. **ಉಕ್ಖಿತ್ತೋ**ತಿ ಆಪತ್ತಿಯಾ ಅದಸ್ಸನೇ, ಅಪ್ಪಟಿಕಮ್ಮೇ, ಪಾಪಿಕಾಯ ದಿಟ್ಠಿಯಾ ಅಪ್ಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗೇ ವಾ ಉಕ್ಖಿತ್ತಕೋತಿ ತಿವಿಧೋಪಿ ಇಧ ಉಕ್ಖಿತ್ತೋ ಗಹಿತೋ। **ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೋ**ತಿ ಇಮಿನಾ ಸಿಕ್ಖಮಾನಸಾಮಣೇರಸಾಮಣೇರೀಸಿಕ್ಖಾಪಚ್ಚಕ್ಖಾತಕಾ ಗಹಿತಾತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಾ। **ಛಿನ್ನಮೂಲಕೋ** ನಾಮ ಅನ್ತಿಮವತ್ಥುಂ ಅಜ್ಝಾಪನ್ನಕೋ। **ನಾನಾಸಂವಾಸೋ**ತಿ ಲದ್ಧಿನಾನಾಸಂವಾಸಕೋ। "ನಾನಾಸೀಮಾಯ ಠಿತಚತುತ್ಥೋ ಕಮ್ಮಂ ಕರೇಯ್ಯ, ಇದ್ಧಿಯಾ ವೇಹಾಸೇ ಠಿತಚತುತ್ಥೋ ಕಮ್ಮಂ ಕರೇಯ್ಯ, ಅಕಮ್ಮಂ ನ ಚ ಕರಣೀಯ"ನ್ತಿ ಹಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ಇಮೇಪಿ "ಅಸಂವಾಸಿಕಾ"ತಿ ವುತ್ತಾ। ಏತೇಸು ಪನ ಉಕ್ಖಿತ್ತಕೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಉಪೋಸಥಾದೀನಿ ಕರೋನ್ತೋ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ಆಪಜ್ಜತಿ। ನಿಸ್ಸೀಮಟ್ಠವೇಹಾಸಟ್ಠೇಹಿ ಕರೋನ್ತಸ್ಸ ಕಮ್ಮಂ ಕುಪ್ಪತಿ, ದುಕ್ಕಟಞ್ಚ ಹೋತಿ, ಇತರೇಹಿ ದುಕ್ಕಟಂ। ಅಸಂವಾಸಿಕವಿನಿಚ್ಛಯೋ।

ಅಸಂವಾಸಿಕನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೧೮. ಕಮ್ಮನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ

೧೯೯. **ಅಧಮ್ಮಕಮ್ಮ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಕಥಂ ಅಧಮ್ಮಕಮ್ಮಂ ಹೋತೀತಿ ಚೇ? ವುತ್ತಞ್ಹೇತಂ ಭಗವತಾ "ಕತಮಞ್ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಧಮ್ಮಕಮ್ಮಂ? ಞತ್ತಿದುತಿಯೇ ಚೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಕಮ್ಮೇ ಏಕಾಯ ಞತ್ತಿಯಾ ಕಮ್ಮಂ ಕರೋತಿ, ನ ಚ ಕಮ್ಮವಾಚಂ ಅನುಸ್ಸಾವೇತಿ, ಅಧಮ್ಮಕಮ್ಮಂ। ದ್ವೀಹಿ ಞತ್ತೀಹಿ ಕಮ್ಮಂ ಕರೋತಿ, ನ ಚ ಕಮ್ಮವಾಚಂ ಅನುಸ್ಸಾವೇತಿ, ಅಧಮ್ಮಕಮ್ಮಂ। ಏಕಾಯ ಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ಕಮ್ಮಂ ಕರೋತಿ, ನ ಚ ಞತ್ತಿಂ ಠಪೇತಿ, ಅಧಮ್ಮಕಮ್ಮಂ। ದ್ವೀಹಿ ಕಮ್ಮವಾಚಾಹಿ ಕಮ್ಮಂ ಕರೋತಿ, ನ ಚ ಞತ್ತಿಂ ಠಪೇತಿ, ಅಧಮ್ಮಕಮ್ಮ"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೩೮೭)। ಇಮಿನಾ ನಯೇನ ಸೇಸಕಮ್ಮೇಸುಪಿ ವುತ್ತಪ್ಪಕಾರೇನ ಅಕತ್ವಾ ಅಞ್ಞಥಾ ಕರಣಂ ಅಧಮ್ಮಕಮ್ಮನ್ತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ।

ವಗ್ಗೇನಾತಿ ವಗ್ಗೇನ ಸಙ್ಘೇನ। ಕಥಞ್ಚ ವಗ್ಗಂ ಹೋತೀತಿ ಚೇ? ಯಾವತಿಕಾ ಚ ಭಿಕ್ಖೂ ಕಮ್ಮಪ್ಪತ್ತಾ, ತೇ ಅನಾಗತಾ ಹೋನ್ತಿ, ಛನ್ದಾರಹಾನಂ ಛನ್ದೋ ಅನಾಹಟೋ ಹೋತಿ, ಸಮ್ಮುಖೀಭೂತಾ ಪಟಿಕ್ಕೋಸನ್ತಿ, ವಗ್ಗಕಮ್ಮನ್ತಿ ಇಮೇಸು ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಏಕೇನಪಿ ಅಙ್ಗೇನ ವಗ್ಗಂ ಹೋತಿ।

ಸಮಗ್ಗೇನಾತಿ ಸಮಗ್ಗೇನ ಸಙ್ಘೇನ। ಕಥಂ ಸಮಗ್ಗಂ ಹೋತೀತಿ ಚೇ? ಯಾವತಿಕಾ ಚ ಭಿಕ್ಖೂ ಕಮ್ಮಪ್ಪತ್ತಾ, ತೇ ಆಗತಾ ಹೋನ್ತಿ, ಛನ್ದಾರಹಾನಂ ಛನ್ದೋ ಆಹಟೋ ಹೋತಿ, ಸಮ್ಮುಖೀಭೂತಾ ನಪ್ಪಟಿಕ್ಕೋಸನ್ತಿ, ಸಮಗ್ಗಕಮ್ಮನ್ತಿ ಏವಂ।

ಚತುತ್ಥನ್ತಿ ಸಮಗ್ಗೇನ ಧಮ್ಮಿಕಂ। ಏತ್ತಾವತಾ "ಚತ್ತಾರಿಮಾನಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಕಮ್ಮಾನಿ, ಅಧಮ್ಮೇನ ವಗ್ಗಕಮ್ಮಂ, ಅಧಮ್ಮೇನ ಸಮಗ್ಗಕಮ್ಮಂ, ಧಮ್ಮೇನ ವಗ್ಗಕಮ್ಮಂ, ಧಮ್ಮೇನ ಸಮಗ್ಗಕಮ್ಮ"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೩೮೪) ಏವಂ ವುತ್ತಾನಿ ಚತ್ತಾರಿ ಕಮ್ಮಾನಿ ಪರಿಗ್ಗಹಿತಾನಿ ಹೋನ್ತೀತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಾನಿ।

೨೦೦-೨೦೧. ದಸವಗ್ಗಿಕೋ (ಮಹಾವ॰ ೩೮೮; ಕಙ್ಖಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ನಿದಾನವಣ್ಣನಾ) ವೀಸತಿವಗ್ಗಿಕೋ ಚ **ದಸವೀಸತಿವಗ್ಗಿಕೋ**। ಅಬ್ಭಾನೋಪಸಮ್ಪದಾಪ್ಪವಾರಣಾ ಠಪೇತ್ವಾ ಸಬ್ಬಕಮ್ಮೇಸು ಕಮ್ಮಪ್ಪತ್ತೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಏವಂ ಸೇಸೇಸುಪಿ। **ಇತರೋ**ತಿ ವೀಸತಿವಗ್ಗೋ ಚ ಅತಿರೇಕವೀಸತಿವಗ್ಗೋ ಚ।

೨೦೨. ಇದಾನಿ ಕಮ್ಮಪ್ಪತ್ತೇ ಚ ಛನ್ದಾರಹೇ ಚ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ಚತುವಗ್ಗೇನಾ"**ತಿಆದಿ ವುತ್ತಂ। ತತ್ಥ (ಪರಿ॰ ೪೮೮, ೪೯೭; ಪರಿ॰ ೪೮೭-೪೮೮) **ಪಕತತ್ತಾ** ನಾಮ ಯೇ ಪಾರಾಜಿಕಉಕ್ಖಿತ್ತಲದ್ಧಿನಾನಾಸಂವಾಸಕಾ ನ ಹೋನ್ತಿ। **ಪರೇ**ತಿ ಏಕಸೀಮಟ್ಠಾ ಪಕತತ್ತಾ ಭಿಕ್ಖೂ। ಯದಿ ಪಕತತ್ತಾ ಭಿಕ್ಖೂಪಿ ಅಞ್ಞತರಂ ಗಾಮಸೀಮಂ ವಾ ನದೀಸಮುದ್ದಜಾತಸ್ಸರಖಣ್ಡಸೀಮಾಸು ವಾ ಅಞ್ಞತರಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ

ಠಿತಾ ಹೋನ್ತಿ, ನೇವ ಕಮ್ಮಪ್ಪತ್ತಾ, ನ ಛನ್ದಾರಹಾ। ನ ಹಿ ತೇಸಂ ಛನ್ದೋ ವಾ ಪಾರಿಸುದ್ಧಿ ವಾ ಆಗಚ್ಛತಿ ಅಞ್ಞಸೀಮಾಯಂ ಠಿತತ್ತಾ। **ಸೇಸೇಪೀತಿ** ಪಞ್ಚವಗ್ಗಾದಿಕರಣೀಯೇಪೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೦೪. ಅಸಂವಾಸಗಣಪೂರಂ ವಾ ಕತ್ವಾ ಕತಂ ಕಮ್ಮಂ ಕುಪ್ಪಞ್ಚ ಹೋತಿ, ಕಾರಕಾನಞ್ಚ ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। "ಯಸ್ಸ ಸಙ್ಘೋ ಕಮ್ಮಂ ಕರೋತಿ, ತಂಚತುತ್ಥೋ ಕಮ್ಮಂ ಕರೇಯ್ಯ, ಅಕಮ್ಮಂ ನ ಚ ಕರಣೀಯ"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೩೮೯) ವುತ್ತತ್ತಾ **"ಕಮ್ಮಾರಹಗಣಪೂರಂ ವಾ"**ತಿ ವುತ್ತಂ। ಇದಾನಿ ಪರಿವಾಸಾದಿಕಮ್ಮಾನಂಯೇವ ಪರಿಸತೋ ವಿಪತ್ತಿಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ಗರುಕಟ್ಠಗಣಪೂರಂ ವಾ"**ತಿ ವುತ್ತಂ। ತಮ್ಪಿ ಅನಿಕ್ಖಿತ್ತವತ್ತಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। ನಿಕ್ಖಿತ್ತವತ್ತೋ ಪನ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಗಣಪೂರಕೋ ಹೋತಿ ಏವ।

೧೦೫. **ವಾರೇಯ್ಯಾತಿ** ಪಟಿಕ್ಖಿಪೇಯ್ಯ। "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಧಮ್ಮಕಮ್ಮೇ ಕಯಿರಮಾನೇ ಪಟಿಕ್ಕೋಸಿತು"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೧೫೪) ಹಿ ವುತ್ತಂ। **ಅನ್ತರಾಯೇ** ಸತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। "ಅಧಮ್ಮಕಮ್ಮಂ ಇದಂ, ನ ಮೇತಂ ಖಮತೀ"ತಿ ಏವಂ ದ್ವೇ ತಯೋ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ದಿಟ್ಠಿಂ ಆವಿ ಕರೇಯ್ಯುನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಯದಿ ಏಕೋ ಹೋತಿ, "ನ ಮೇತಂ ಖಮತೀ"ತಿ ಏವಂ ಅಧಿಟ್ಠಾನಂ ಕರೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಏತ್ತಾವತಾ ಏತೇ ನಿರಾಪತ್ತಿಕಾ ಹೋನ್ತಿ, ಅನ್ತರಾಯಾ ಚ ಮುಚ್ಚನ್ತಿ, ಕಮ್ಮಂ ಪನ ಅಧಮ್ಮತ್ತಾ ಕುಪ್ಪಮೇವ। **ವಾರೇನ್ತೇವ ತತೋಧಿಕಾತಿ** ಏತ್ಥ "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಚತೂಹಿ ಪಞ್ಚಹಿ ಪಟಿಕ್ಕೋಸಿತುಂ, ದ್ವೀಹಿ ತೀಹಿ ದಿಟ್ಠಿಂ ಆವಿ ಕಾತುಂ, ಏಕೇನ ಅಧಿಟ್ಠಾತುಂ, "ನ ಮೇತಂ ಖಮತೀ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೧೫೪) ವುತ್ತತ್ತಾ ಚತ್ತಾರೋ ವಾ ಪಞ್ಚ ವಾ ವಾರೇನ್ತಿ ಏವಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೦೬. ಇದಾನಿ ಯೇಹಿ ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತಂ ಹೋತಿ, ತೇ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ಕಮ್ಮಾರಹಾ"**ತಿಆದಿ ವುತ್ತಂ। ತತ್ಥ **ಖಿತ್ತಚಿತ್ತ**-ಗ್ಗಹಣೇನ ಉಮ್ಮತ್ತಕೋಪಿ ಗಹಿತೋವ। **ಏತೇಸನ್ತಿ** ಯೇ ವುತ್ತಪ್ಪಕಾರಾ, ತೇಸಂ ಪಟಿಕ್ಖೇಪೋ ನ ರುಹತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೦೭. ಇದಾನಿ ಯಸ್ಸ ಪಟಿಕ್ಖೇಪೋ ರುಹತಿ, ತಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ಪಕತತ್ತೇಕಸೀಮಟ್ಠ-ಸಮಸಂವಾಸಭಿಕ್ಖುನೋ"**ತಿ ವುತ್ತಂ। ತಸ್ಸತ್ಥೋ (ಮಹಾವ॰ ೩೯೪) - ಏವರೂಪಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಪಟಿಕ್ಕೋಸನಾ ಅನ್ತಮಸೋ ಆನನ್ತರಸ್ಸಾಪಿ ಆರೋಚೇನ್ತಸ್ಸ ರುಹತೀತಿ। "ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ, ಭಿಕ್ಖವೇ , ಪಕತತ್ತಸ್ಸ ಸಮಾನಸಂವಾಸಿಕಸ್ಸ ಸಮಾನಸೀಮಾಯಂ ಠಿತಸ್ಸ ಅನ್ತಮಸೋ ಆನನ್ತರಿಕಸ್ಸಪಿ ಭಿಕ್ಖುನೋ ವಿಞ್ಞಾಪೇನ್ತಸ್ಸ ಸಙ್ಘಮಜ್ಝೇ ಪಟಿಕ್ಕೋಸನಾ ರುಹತೀ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೩೯೪) ವುತ್ತಂ।

೧೦೮. ಸಮ್ಮುಖಾ ಯದಿ ಪಟಿಕ್ಕೋಸೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ತಿರೋಕ್ಖಾತಿ** ಪರಮ್ಮುಖಾ। ಕಾಯಸಾಮಗ್ಗಿಂ ವಾ ಛನ್ದಂ ವಾ ನೋ ದದೇಯ್ಯ, ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಕಮ್ಮವಿನಿಚ್ಛಯೋ।

ಕಮ್ಮನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೧೯. ಮಿಚ್ಛಾಜೀವವಿವಜ್ಜನಾನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ

೧೦೯. **ಚುಣ್ಣನ್ತಿ** ಸಿರೀಸಚುಣ್ಣಾದಿಕನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಮತ್ತಿಕಾತಿ** ಪಕತಿಮತ್ತಿಕಾ ವಾ ಪಞ್ಚವಣ್ಣಾ ವಾ ಸುದ್ಧಾ ಕುಙ್ಕುಟ್ಠಆದಿಕಾ ವಾ। **ಕುಲಸಙ್ಗಹಾತಿ** ಏತೇಹಿ ಸಙ್ಗಹಿತಾನಂ ಸನ್ತಿಕೇ ಲಾಭಾಸಾಯ ಕುಲಸಙ್ಗಹತ್ಥನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಏತ್ಥ ಪನ ಇಮೇಹಿ ಸಙ್ಗಹಿತಾನಂ ಸನ್ತಿಕೇ "ಕಿಞ್ಚಿ ಲಭಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಸಙ್ಘಿಕಂ ವಾ ಪುಗ್ಗಲಿಕಂ ವಾ ದಾತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ ಏವ। ಇಮಿನಾ ಪನ ನಯೇನ ಲದ್ಧಂ ಪಞ್ಚನ್ನಮ್ಪಿ ಸಹಧಮ್ಮಿಕಾನಂ ನ ವಟ್ಟತಿ, ಮಿಚ್ಛಾಜೀವಞ್ಚ ಹೋತಿ।

೧೧೦-೧೧೧. ಲಾಭಾಸಾಯ ದಾಯಕಾನಂ ದಾರಕೇ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಪರಿಭಟಭಾವೋ **ಪಾರಿಭಟಕತಾ,** ತಾಯ ಪಾರಿಭಟಕತಾಯ ನ ಜೀವಯೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಸೇಸೇಸುಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ। ಖೇತ್ತಾದೀಸು ಪೇಸಿತಸ್ಸ ಗಮನಂ **ಪಹೇಣಕಮ್ಮಂ।**

ಸಾಸನಪ್ಪಟಿಸಾಸನಹರಣಂ **ದೂತಕಮ್ಮಂ**। ಪೇಸಿತಸ್ಸ ಗೇಹತೋ ಗೇಹಗಮನಂ **ಜಙ್ಘಪೇಸನಿಯಂ**। ಲಾಭಾಸಾಯ ಲಞ್ಜದಾನಮನುಪ್ಪದಾನಂ। **ಅಞ್ಞೇನ ವಾಪೀತಿ** ಅಙ್ಗವಿಜ್ಜಾದಿನಾ।

೧೧೨. **ವಿಞ್ಞತ್ತೀತಿ** (ಪಾರಾ॰ ೫೧೫ ಆದಯೋ; ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೫೧೫ ಆದಯೋ) ಅಞ್ಞಾತಕವಿಞ್ಞತ್ತಿ। **ಅನೇಸನಾತಿ** ಪುಬ್ಬೇ ವುತ್ತೇನ ಪುಪ್ಫದಾನಾದಿನಾ ಪಚ್ಚಯೇಸನಾ। **ಕುಹನಾದೀಹೀತಿ** (ವಿಭ॰ ೮೬೧; ವಿಭ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೮೬೧; ಮಹಾನಿ॰ ೮೭) ಕುಹನಾ ಲಪನಾ ನೇಮಿತ್ತಕತಾ ನಿಪ್ಪೇಸಿಕತಾ ಲಾಭೇನ ಲಾಭಂ ನಿಜಿಗೀಸನತಾತಿ ಇಮೇಹಿ ಪಞ್ಚಹಿ ವತ್ಥೂಹೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಮಿಚ್ಛಾಜೀವವಿನಿಚ್ಛಯೋ।

ಮಿಚ್ಛಾಜೀವವಿವಜ್ಜನಾನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೩೦. ವತ್ತನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ

೧೧೩. ಇದಾನಿ ಆಗನ್ತುಕವತ್ತಾದೀನಿ ದಸ್ಸೇತುಂ **“ವತ್ತ”**ನ್ತಿ ಮಾತಿಕಾಪದಂ ಉದ್ಧಟಂ। ಪರಿಕ್ಖಿತ್ತಸ್ಸ (ಚೂಳವ॰ ೩೫೬ ಆದಯೋ; ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೫೭ ಆದಯೋ) ವಿಹಾರಸ್ಸ ಪರಿಕ್ಖೇಪಂ, ಅಪರಿಕ್ಖಿತ್ತಸ್ಸ ದ್ವೀಹಿ ಲೇಡ್ಡುಪಾತೇಹಿ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ನಟ್ಠಾನಂ ಪತ್ವಾ ಉಪಾಹನಂ ಓಮುಞ್ಚಿತ್ವಾ ನೀಚಂ ಕತ್ವಾ ಪಪ್ಫೋಟೇತ್ವಾ ಉಪಾಹನಂ ದಣ್ಡಕೇನ ಗಹೇತ್ವಾ ಛತ್ತಂ ಅಪನಾಮೇತ್ವಾ ಸೀಸಂ ವಿವರಿತ್ವಾ ಸೀಸೇ ಚೀವರಂ ಖನ್ಧೇ ಕರಿತ್ವಾ ಸಾಧುಕಂ ಅತರಮಾನೇನ ಆರಾಮೋ ಪವಿಸಿತಬ್ಬೋತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೧೪. **ಪುಚ್ಛೇಯ್ಯ ಸಯನಾಸನನ್ತಿ** “ಕತಮಂ ಮೇ ಸೇನಾಸನಂ ಪಾಪುಣಾತಿ, ಕಿಂ ಅಜ್ಝಾವುತ್ಥಂ ವಾ ಅನಜ್ಝಾವುತ್ಥಂ ವಾ”ತಿ ಏವಂ ಪುಚ್ಛಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೧೫-೬. ಮಞ್ಚಪೀಠಾದಿದಾರುಭಣ್ಡಞ್ಚ (ಚೂಳವ॰ ೩೬೦; ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೬೦) ರಜನಭಾಜನಾದಿಮತ್ತಿಕಾಭಣ್ಡಞ್ಚ। **ಆಪುಚ್ಛಾತಿ** ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ವಾ ಸಾಮಣೇರಸ್ಸ ವಾ ಆರಾಮಿಕಸ್ಸ ವಾ “ಆವುಸೋ ಇಮಂ ಜಗ್ಗಾಹೀ”ತಿ ಆರೋಚೇತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅಞ್ಞಥಾತಿ** ಏವಂ ಅಕತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೧೭-೮. **ವುಡ್ಢಾಗನ್ತುಕಸ್ಸಾತಿ** ಏತ್ಥ (ಚೂಳವ॰ ೩೫೮ ಆದಯೋ; ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೫೯ ಆದಯೋ) ದೂರತೋವ ದಿಸ್ವಾ ಯದಿ “ವುಡ್ಢೋ”ತಿ ಜಾನಾತಿ, ತಸ್ಮಿಂ ಅನಾಗತೇ ಏವ ಆಸನಪಞ್ಞಾಪನಾದಿವತ್ತಂ ಕಾತಬ್ಬನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪಾದೋದಪ್ಪಭುತಿನ್ತಿ** ಪಾದೋದಕಂ ಪಾದಪೀಠಂ ಪಾದಕಥಲಿಕಂ ಉಪನಿಕ್ಖಿಪಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಪಾನೀಯೇನ ಆಪುಚ್ಛನ್ತೇನ ಸಚೇ ಸಕಿಂ ಆನೀತಂ ಪಾನೀಯಂ ಸಬ್ಬಂ ಪಿವತಿ, ಪುನಪಿ ಆಪುಚ್ಛಿತಬ್ಬೋ ಏವ। **ಪಞ್ಞಪೇತಿ** “ಏತಂ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಸೇನಾಸನಂ ಪಾಪುಣಾತೀ”ತಿ ಏವಂ ಆಚಿಕ್ಖಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೧೯-೨೦. “ಭಿಕ್ಖಾಚಾರಗಾಮೋ ಇತೋ ದೂರೇ”ತಿ ವಾ “ಸನ್ತಿಕೇ”ತಿ ವಾ “ಕಾಲಸ್ಸೇವ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಿತಬ್ಬ”ನ್ತಿ ವಾ “ಉಪಟ್ಠಾಕೇ ಚರಿತಬ್ಬ”ನ್ತಿ ವಾ ಗೋಚರೋ ಆಚಿಕ್ಖಿತಬ್ಬೋ। **ಅಗೋಚರೋತಿ** ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಕಾನಂ ವಾ ಗಾಮೋ, ಪರಿಚ್ಛಿನ್ನಭಿಕ್ಖಕೋ ವಾ ಗಾಮೋ, ಯತ್ಥ ಏಕಸ್ಸ ವಾ ದ್ವಿನ್ನಂ ವಾ ಭಿಕ್ಖಾ ದೀಯತಿ, ಸೋ ಆಚಿಕ್ಖಿತಬ್ಬೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಕತಿಕನ್ತಿ** ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಕತಿಕಟ್ಠಾನಂ। “ಇಮಂ ಕಾಲಂ ಪವಿಸಿತಬ್ಬಂ, ಇಮಂ ಕಾಲಂ ನಿಕ್ಖಮಿತಬ್ಬ”ನ್ತಿ ಏವಂ ಪವೇಸನನಿಕ್ಖಮನಕಾಲಂ ಆಚಿಕ್ಖಿತಬ್ಬಂ। ಕೇಸುಚಿ ಠಾನೇಸು ಅಮನುಸ್ಸಾ ವಾ ವಾಳಾ ವಾ ಹೋನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ಏವಂ ಆಚಿಕ್ಖಿತಬ್ಬಮೇವ। **ನಿಸಿನ್ನೋವಾತಿ** ಇದಂ ಆಪತ್ತಿಅಭಾವಮತ್ತದೀಪಕಂ, ಉಟ್ಠಹಿತ್ವಾಪಿ ಸಬ್ಬಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತೇವ। ವತ್ತವಿನಿಚ್ಛಯೋ।

ವತ್ತನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೩೧. ವಿಕಪ್ಪನಾನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ

೨೨೧. **ಸಮ್ಮುಖಾಯಾತಿ** (ಪಾಚಿ॰ ೩೭೪; ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೪೬೯; ಕಙ್ಖಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ವಿಕಪ್ಪನಸಿಕ್ಖಾಪದವಣ್ಣನಾ) ಸಮ್ಮುಖೇ ಠಿತಸ್ಸಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಬ್ಯತ್ತಸ್ಸಾತಿ** ವಿಕಪ್ಪನವಿಧಾನಂ ಪಚ್ಚುದ್ಧರಣಾದಿವಿಧಾನಞ್ಚ ಜಾನನ್ತಸ್ಸ। ಅಬ್ಯತ್ತೋ ಪನ "ಇಮಿನಾ ಮಯ್ಹಂ ದಿನ್ನ"ನ್ತಿ ಗಹೇತ್ವಾಪಿ ಗಚ್ಛೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಏಕಸ್ಸಾತಿ** ಏಕಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ।

೨೨೨. **ನಿಧೇತುಂವಾತಿ** ನಿಧೇತುಂ ಏವ, ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಂ ನ ಹೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ವಾ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತುಂ ವಾ ಅಧಿಟ್ಠಾತುಂ ವಾ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೨೨೪-೫. **ಅಪರಾ ಸಮ್ಮುಖಾ ವಾತಿ** ಸಮ್ಮುಖಾ ವಿಕಪ್ಪನಾ ಏವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಇಮಾ ದ್ವೇ ವಿಕಪ್ಪನಾ ಅತ್ತನಾ ಏವ ವಿಕಪ್ಪೇತ್ವಾ ಪರೇನ ಪಚ್ಚುದ್ಧರಾಪಿತತ್ತಾ ಸಮ್ಮುಖಾ ವಿಕಪ್ಪನಾ ಏವಾತಿ ವುತ್ತಾ।

೨೨೭. **ಮಿತ್ತೋತಿ** ದಳ್ಹಮಿತ್ತೋ। **ಸನ್ದಿಟ್ಠೋತಿ** ದಿಟ್ಠಮತ್ತೋ ನಾತಿದಳ್ಹಮಿತ್ತೋ। "ಇತರೇನ ಚ ಪುಬ್ಬೇ ವುತ್ತನಯೇನ 'ತಿಸ್ಸೋ ಭಿಕ್ಖೂ'ತಿ ವಾ 'ತಿಸ್ಸಾ ಭಿಕ್ಖುನೀ'ತಿ ವಾ ವತ್ತಬ್ಬಂ। ಪುನ ತೇನ 'ಅಹಂ ತಿಸ್ಸಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ, ತಿಸ್ಸಾಯ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ವಾ ದಮ್ಮೀ'ತಿ ವಿಕಪ್ಪೇತ್ವಾ ತೇನೇವ 'ತಿಸ್ಸಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ, ತಿಸ್ಸಾಯ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಸನ್ತಕಂ ಪರಿಭುಞ್ಜ ವಾ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಹಿ ವಾ ಯಥಾಪಚ್ಚಯಂ ವಾ ಕರೋಹೀ'ತಿ ಪಚ್ಚುದ್ಧರಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಏವಂ ಪಾಠೋ ಗಹೇತಬ್ಬೋ।

೨೨೮. **ದೂರಸನ್ತಿಕತ್ತೇಕತ್ತ-ಬಹುಭಾವಂ ವಿಜಾನಿಯಾತಿ** ಏತ್ಥ ದೂರತ್ತಞ್ಚ ಸನ್ತಿಕತ್ತಞ್ಚ ಏಕತ್ತಞ್ಚ ಬಹುಭಾವಞ್ಚ ವಿಜಾನಿತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೨೨೯. "ದಸಾಹಪರಮಂ ಅತಿರೇಕಚೀವರಂ ಧಾರೇತಬ್ಬ"ನ್ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೪೬೨) ವುತ್ತತ್ತಾ **"ದಸಾಹಂ ವಾ"**ತಿ ವುತ್ತಂ। "ಚೀವರಕಾಲಸಮಯೋ ನಾಮ ಅನತ್ಥತೇ ಕಥಿನೇ ವಸ್ಸಾನಸ್ಸ ಪಚ್ಛಿಮೋ ಮಾಸೋ, ಅತ್ಥತೇ ಕಥಿನೇ ಪಞ್ಚ ಮಾಸಾ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೬೪೯) ವುತ್ತತ್ತಾ **"ಮಾಸಮೇಕಂ ವಾ ಪಞ್ಚ ವಾ"**ತಿ ವುತ್ತಂ, ಮಾಸಂ ವಾ ಏಕಂ ಪಞ್ಚ ವಾ ಮಾಸೇತಿ ಅತ್ಥೋ। "ಭಿಕ್ಖುನೋ ಪನೇವ ಅಕಾಲಚೀವರಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜೇಯ್ಯ, ಆಕಙ್ಖಮಾನೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಖಿಪ್ಪಮೇವ ಕಾರೇತಬ್ಬಂ। ನೋ ಚಸ್ಸ ಪಾರಿಪೂರಿ, ಮಾಸಪರಮಂ ತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ತಂ ಚೀವರಂ ನಿಕ್ಖಿಪಿತಬ್ಬಂ ಊನಸ್ಸ ಪಾರಿಪೂರಿಯಾ ಸತಿಯಾ ಪಚ್ಚಾಸಾಯಾ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೪೯೯) ವುತ್ತತ್ತಾ **"ಪಚ್ಚಾಸಾ ಸತಿ ಮಾಸಕ"**ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। **ನುಪ್ಪಾದಯತೀತಿ** ಅನಧಿಟ್ಠಿತಂ ಅವಿಕಪ್ಪಿತಂ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಂ ನ ಜನಯತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ವಿಕಪ್ಪನಾವಿನಿಚ್ಛಯೋ।

ವಿಕಪ್ಪನಾನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೩೨. ನಿಸ್ಸಯನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ

೨೩೦. **ಬ್ಯತ್ತಸ್ಸಾತಿ** ಏತ್ಥ ಕಿತ್ತಾವತಾ ಬ್ಯತ್ತೋ ಹೋತೀತಿ ಚೇ? ನಿಸ್ಸಯಮುಚ್ಚನಕೇನ ಪನ ಸಬ್ಬನ್ತಿಮೇನ ಧಮ್ಮಪರಿಚ್ಛೇದೇನ ಅತ್ಥತೋ ಚ ಬ್ಯಞ್ಜನತೋ ಚ ದ್ವೇ ಮಾತಿಕಾ ಪಗುಣಾ ವಾಚುಗ್ಗತಾ ಕಾತಬ್ಬಾ, ಪಕ್ಖದಿವಸೇಸು ಧಮ್ಮಸ್ಸಾವನತ್ಥಾಯ ಸುತ್ತನ್ತತೋ ಚತ್ತಾರೋ ಭಾಣವಾರಾ, ಸಮ್ಪತ್ತಾನಂ ಪರಿಸಾನಂ ಪರಿಕಥನತ್ಥಾಯ ಅನ್ಧಕವಿನ್ದಮಹಾರಾಹುಲೋವಾದಧಮ್ಮಕ್ಖನ್ಧಸದಿಸೋ ಏಕೋ ಕಥಾಮಗ್ಗೋ, ಸಙ್ಘಭತ್ತಮಙ್ಗಲಾಮಙ್ಗಲೇಸು ಅನುಮೋದನತ್ಥಾಯ ತಿಸ್ಸೋ ಅನುಮೋದನಾ, ಉಪೋಸಥಪ್ಪವಾರಣಾದಿವಿಜಾನನತ್ಥಂ ಕಮ್ಮಾಕಮ್ಮವಿನಿಚ್ಛಯೋ , ಸಮಣಧಮ್ಮಕರಣತ್ಥಂ ಸಮಾಧಿವಸೇನ ವಾ ವಿಪಸ್ಸನಾವಸೇನ ವಾ ಅರಹತ್ತಪರಿಯೋಸಾನಂ ಏಕಂ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಏತ್ತಕಂ ಉಗ್ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ಏತ್ತಾವತಾ ಬ್ಯತ್ತೋ ನಾಮ ಹೋತಿ ಚಾತುದಿಸೋ, ಇತರಥಾ ಅಬ್ಯತ್ತೋ।

೧೩೧. ಇದಾನಿ ನಿಸ್ಸಯಗ್ಗಹಣಾಕಾರಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **“ಏಕಂಸ”**ನ್ತಿಆದಿ ವುತ್ತಂ। ಏತ್ಥ (ಮಹಾವ॰ ೧೦೩) **ಆಯಸ್ಮತೋತಿ** ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ।

೧೩೨. ಇದಾನಿ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧಿವಿಧಾನಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **“ಪಕ್ಕನ್ತೇ”**ತಿಆದಿ ವುತ್ತಂ, “ಪಞ್ಚಿಮಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ನಿಸ್ಸಯಪ್ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧಿಯೋ ಉಪಜ್ಝಾಯಮ್ಹಾ। ಉಪಜ್ಝಾಯೋ ಪಕ್ಕನ್ತೋ ವಾ ಹೋತಿ ವಿಬ್ಭನ್ತೋ ವಾ ಕಾಲಕತೋ ವಾ ಪಕ್ಖಸಙ್ಕನ್ತೋ ವಾ ಆಣತ್ತಿಯೇವ ಪಞ್ಚಮೀ”ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೮೩), “ಛಯಿಮಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ನಿಸ್ಸಯಪ್ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧಿಯೋ ಆಚರಿಯಮ್ಹಾ। ಆಚರಿಯೋ ಪಕ್ಕನ್ತೋ ವಾ ಹೋತಿ ವಿಬ್ಭನ್ತೋ ವಾ ಕಾಲಕತೋ ವಾ ಪಕ್ಖಸಙ್ಕನ್ತೋ ವಾ ಆಣತ್ತಿಯೇವ ಪಞ್ಚಮೀ, ಉಪಜ್ಝಾಯೇನ ವಾ ಸಮೋಧಾನಗತೋ ಹೋತೀ”ತಿ ಇದಂ ಪನ ಉಭಯಂ ಇಧ ದಸ್ಸಿತಂ। ಸಚೇ ಆಚರಿಯುಪಜ್ಝಾಯಾ ಸಾಮನ್ತವಿಹಾರೇಸುಪಿ ಅಪರಿಕ್ಖಿತ್ತೇಸು ಲೇಡ್ಡುಪಾತದ್ವಯಬ್ಭನ್ತರೇ ವಸನ್ತಿ, ನಿಸ್ಸಯೋ ನ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸಮ್ಭತಿ। ಪರಿಕ್ಖಿತ್ತೇಸುಪಿ ನ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸಮ್ಭತೀತಿ ಏಕೇ। ಆಚರಿಯಾ ಪನ ನ ಇಚ್ಛನ್ತಿ। ಕಸ್ಮಾತಿ ಚೇ? ನಿಸ್ಸಯಗ್ಗಹಣಪ್ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧೀನಂ ಉಪಚಾರಸೀಮಾಯ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ನತ್ತಾ। ಲೇಡ್ಡುಪಾತೇನ ಉಪಚಾರಸೀಮಾಪರಿಚ್ಛೇದೋ ಪನ ಅಪರಿಕ್ಖಿತ್ತೇಸು ಏವ ಲಬ್ಭತಿ, ನ ಪರಿಕ್ಖಿತ್ತೇಸು। ತಸ್ಮಾ ಆಚರಿಯಾನಂ ವಿನಿಚ್ಛಯೇವ ಠಾತಬ್ಬಂ।

ಪಕ್ಕನ್ತೇತಿ ಏತ್ಥ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೮೩) ಸಚೇ ಆಚರಿಯೋ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕಂ ಅನಾಮನ್ತೇತ್ವಾವ ಉಪಚಾರಸೀಮಂ ಅತಿಕ್ಕಮತಿ, ನಿಸ್ಸಯೋ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸಮ್ಭತಿ। ಸಚೇ ಉಪಚಾರಸೀಮಂ ಅನತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾವ ನಿವತ್ತತಿ, ನ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸಮ್ಭತಿ। ಆಚರಿಯಂ ಅನಾಮನ್ತೇತ್ವಾ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕಸ್ಸ ಗಮನೇಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ। ಸಚೇ ಆಚರಿಯೋ ಕತ್ಥಚಿ ಗನ್ತುಕಾಮೋ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕಂ ಆಪುಚ್ಛತಿ, ಅನ್ತೇವಾಸಿಕೋಪಿ “ಸಾಧು ಸಾಧೂ”ತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛತಿ, ತಙ್ಖಣೇ ಏವ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸಮ್ಭತಿ। ಏವಂ ಆಚರಿಯಂ ಆಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕಸ್ಸ ಗಮನೇಪಿ। ದ್ವೀಸುಪಿ ಅನ್ತೋವಿಹಾರೇಯೇವ ಠಿತೇಸು ಆಚರಿಯೋ ವಾ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕಂ, ಅನ್ತೇವಾಸಿಕೋ ವಾ ಆಚರಿಯಂ ಅನಾಪುಚ್ಛಿತ್ವಾವ ಸಚೇ ದ್ವೇ ಲೇಡ್ಡುಪಾತೇ ಅತಿಕ್ಕಮತಿ, ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸಮ್ಭತಿ। ಪಕ್ಖಸಙ್ಕನ್ತೇ ವಾ ವಿಬ್ಭನ್ತೇ ವಾ ಕಾಲಕತೇ ವಾ ತಙ್ಖಣೇಯೇವ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸಮ್ಭತಿ । **ಆಣತ್ತಿ** ನಾಮ ನಿಸ್ಸಯಪ್ಪಣಾಮನಾ। ದಸ್ಸನಸವನವಸೇನ ದುವಿಧಂ **ಸಮೋಧಾನಂ**।

೧೩೩. **ಅಲಜ್ಜಿನ್ತಿ** ಏತ್ಥ –

“ಸಞ್ಚಿಚ್ಚ ಆಪತ್ತಿಂ ಆಪಜ್ಜತಿ।
ಆಪತ್ತಿಂ ಪರಿಗೂಹತಿ।
ಅಗತಿಗಮನಞ್ಚ ಗಚ್ಛತಿ।
ಏದಿಸೋ ವುಚ್ಚತಿ ಅಲಜ್ಜಿಪುಗ್ಗಲೋ”ತಿ॥ (ಪರಿ॰ ೩೫೯) –

ಏವಂ ವುತ್ತಂ। “ನ ಭಿಕ್ಖವೇ ಅಲಜ್ಜಿನಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ವತ್ಥಬ್ಬಂ। ಯೋ ವಸೇಯ್ಯ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ”ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೧೨೦) ಹಿ ವುತ್ತಂ।

೧೩೪. “ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅದ್ಧಾನಮಗ್ಗಪ್ಪಟಿಪನ್ನೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ನಿಸ್ಸಯಂ ಅಲಭಮಾನೇನ ಅನಿಸ್ಸಿತೇನ ವತ್ಥು”ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೧೨೧) ವುತ್ತತ್ತಾ **“ಅದ್ಧಿಕಸ್ಸಾ”**ತಿ ವುತ್ತಂ। ಗಿಲಾನುಪಟ್ಠಾಕಸ್ಸ ಚ ಯಾಚಿತಸ್ಸಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। “ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಗಿಲಾನುಪಟ್ಠಾಕೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ನಿಸ್ಸಯಂ ಅಲಭಮಾನೇನ ಯಾಚಿಯಮಾನೇನ ಅನಿಸ್ಸಿತೇನ ವತ್ಥು”ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೧೨೧) ಹಿ ವುತ್ತಂ। **ಸಲ್ಲಕ್ಖೇನ್ತೇನ ಫಾಸುಕನ್ತಿ** ಫಾಸುವಿಹಾರಂ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇನ್ತೇನ। ಇದಂ ಪನ ಪರಿಹಾರಂ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೨೧) ಸೋತಾಪನ್ನಾದಿಅರಿಯಸಾವಕೋ ವಾ ಥಾಮಗತಸಮಥವಿಪಸ್ಸನಾಲಾಭೀ ವಾ ಬಾಲಪುಥುಜ್ಜನೋ ವಾ ನ ಲಭತಿ। ಯಸ್ಸ ಖೋ ಪನ ಸಮಥವಿಪಸ್ಸನಾ ತರುಣಾ ಹೋತಿ, ನ ಥಾಮಗತಾ, ಅಯಂ ಲಭತಿ। ಅಸನ್ತೇ ನಿಸ್ಸಯದಾಯಕೇ “ಯದಾ ಪಟಿರೂಪೋ ನಿಸ್ಸಯದಾಯಕೋ ಆಗಚ್ಛಿಸ್ಸತಿ, ತದಾ ತಸ್ಸ ನಿಸ್ಸಾಯ ವಸಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಆಭೋಗಂ ಕತ್ವಾ ಯಾವ ಆಸಾಳ್ಹೀಪುಣ್ಣಮಾ, ತಾವ ವಸಿತುಂ ಲಭತಿ। ಸಚೇ ಪನ ಆಸಾಳ್ಹೀಮಾಸೇ ನಿಸ್ಸಯದಾಯಕಂ ನ ಲಭತಿ, ಯತ್ಥ ಅತ್ಥಿ, ತತ್ಥ ಗನ್ತಬ್ಬಂ। ಅನ್ತೋವಸ್ಸೇ ಪನ

ಅನಿಸ್ಸಿತೇನ ವತ್ಥುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ। ಸಭಾಗೇ ದಾಯಕೇ ಅಸನ್ತೇ ವಸಿತುಂ ಲಬ್ಭತೀತಿ ಸಬ್ಬಪದೇಸು ಯೋಜನಾ ಕಾತಬ್ಬಾ। ನಿಸ್ಸಯವಿನಿಚ್ಛಯೋ।

ನಿಸ್ಸಯನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೩೩. ಕಾಯಬನ್ಧನನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ

೧೩೫. ಅಕಾಯಬನ್ಧನೋತಿ ಕಾಯಬನ್ಧನಂ ಅಬನ್ಧಿತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಚೀವರಂ ಪಾರುಪಿತಬ್ಬಂ, ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಏವ ಕಾಯಬನ್ಧನಂ ಬನ್ಧಿತಬ್ಬಂ। "ನ ಭಿಕ್ಖವೇ ಅಕಾಯಬನ್ಧನೇನ ಗಾಮೋ ಪವಿಸಿತಬ್ಬೋ। ಯೋ ಪವಿಸೇಯ್ಯ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ"ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೨೭೮) ಹಿ ವುತ್ತಂ। **ತತ್ಥೇವಾಸತಿಯಾ ಗತೋ**ತಿ ಅಸತಿಯಾ ಗತೋ ಯತ್ಥ ಸರತಿ, ತತ್ಥೇವ ಬನ್ಧಿತಬ್ಬಂ। ಸರಿತ್ವಾ ಪನ ಯಾವ ನ ಬನ್ಧತಿ, ತಾವ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಿತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ। ಯದಿ ಅನ್ತೋಗಾಮೇ ಸರತಿ, ಕಾಯಬನ್ಧನೇ ಸತಿ ಏಕಮನ್ತೇ ಠತ್ವಾ ಬನ್ಧಿತಬ್ಬಂ, ಅಸತಿ ಚೇ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಪುನ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪವಿಸಿತಬ್ಬನ್ತಿ ವದನ್ತಿ।

೧೩೬. "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದ್ವೇ ಕಾಯಬನ್ಧನಾನಿ ಪಟ್ಟಿಕಂ ಸೂಕರನ್ತಕ"ನ್ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೨೭೮) ವುತ್ತತ್ತಾ **"ದುವಿಧ"**ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। ತತ್ಥ **ಸೂಕರನ್ತಂ** ನಾಮ ಕುಞ್ಚಿಕಾಕೋಸಕಾ ವಿಯ ಅನ್ತೇ ಸುಸಿರಂ ಕತ್ವಾ ಕೋಟ್ಟಿತಂ। **ರಜ್ಜು ಚ ಏಕಾ**ತಿ ಏಕವಟ್ಟಾ ರಜ್ಜು ಚ। **ತದನುಲೋಮಿಕಾ**ತಿ ತೇಸಂ ದ್ವಿನ್ನಂ ಅನುಲೋಮಿಕಾ।

೧೩೭. ಮಚ್ಛಕಣ್ಡಕಖಜ್ಜುರೀ-ಪತ್ತಾ ಮಟ್ಠಾ ಚ ಪಟ್ಟಿಕಾತಿ ಏತ್ಥ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೭೮) ಏತೇ ಮಚ್ಛಕಣ್ಡಕಾದಯೋ ಮಟ್ಠಾ ವಿಕಾರರಹಿತಾ ಪಟ್ಟಿಕಾ ಚ ತದನ್ತೋಗಧಾತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **ಲಬ್ಭಾ ದಸಾ ಚತಸ್ಸೋ**ತಿ ಏಕಾಯ ವಾ ದ್ವೀಸು ವಾ ತೀಸು ವಾ ಕಥಾ ಏವ ನತ್ಥೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ, ತತೋ ಪರಂ ನ ವಟ್ಟತಿ। **ಅನ್ತೇಸೂ**ತಿ ಉಭೋಸು ಅನ್ತೇಸು। **ಗುಣಸುತ್ತಕ**ನ್ತಿ ದಿಗುಣಸುತ್ತಕಂ।

೧೩೯. ಮಕರಮುಖಾದಿನ್ತಿ **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ದೇಡ್ಡುಭಸೀಸಂ ಗಹಿತಂ। **ಉಭನ್ತೇ**ತಿ ಉಭೋಸು ಅನ್ತೇಸು। ಕಸ್ಸಾತಿ? ವಿಧಸ್ಸ। **ಘಟಕಾ**ತಿ ಘಟಕತೋ। **ಲೇಖಾ**ತಿ ಲೇಖಾಯ। ಘಟಕತೋ ಚ ಲೇಖಾಯ ಚ ಅಞ್ಞಂ ಚಿತ್ತಕಂ ನ ಕಪ್ಪತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೪೦. ದೇಡ್ಡುಭಕನ್ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೨೭೮; ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೭೮) ಉದಕಸಪ್ಪಸಿರಸದಿಸಂ। **ಮುರಜ**ನ್ತಿ ಬಹುರಜ್ಜುಕೇ ಏಕತೋ ಸಙ್ಕಡ್ಢಿತ್ವಾ ಏಕಾಯ ರಜ್ಜುಯಾ ಪಲಿವೇಠೇತ್ವಾ ಕತರಜ್ಜು। **ಮದ್ದವೀಣ**ನ್ತಿ ಪಾಮಙ್ಗಸದಿಸಂ। **ಕಲಾಬುಕ**ನ್ತಿ ಅನೇಕವಟ್ಟಂ। ಏತಾನಿ ಪನ ಸಬ್ಬಾನಿ ನ ಕಪ್ಪನ್ತಿ। **ದಸಾಸು ದ್ವೇ ಮಜ್ಝಿಮಾ**ತಿ ಮುರಜಂ ಮದ್ದವೀಣನ್ತಿ ದ್ವೇ ಮಜ್ಝಿಮಾ ಏವ। **ಕಪ್ಪರೇ**ತಿ ಕಪ್ಪನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೪೧. ಗಣ್ಠಿಯೋ ಚಾಪೀತಿ (ಚೂಳವ॰ ೨೭೯) ಚೀವರಗಣ್ಠಿಯೋಪಿ। ವೇಳುಆದಿಮಯಾ ಕಪ್ಪನ್ತೀತಿ ಪಸಙ್ಗೇನ ವುತ್ತಂ। ಕಾಯಬನ್ಧನವಿನಿಚ್ಛಯೋ।

ಕಾಯಬನ್ಧನನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

ಪಠಮಭಾಣವಾರಂ।

೩೪. ಪಥವೀನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ

೧೪೨. ಜಾತಾ (ಪಾಚಿ॰ ೮೬; ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೮೬-೮೮; ಕಙ್ಖಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ಪಥವೀಖಣನಸಿಕ್ಖಾಪದವಣ್ಣನಾ) ಅಜಾತಾತಿ ದುವಿಧಾ ಪಥವೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಇದಾನಿ ತದುಭಯಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ಸುದ್ಧಮತ್ತಿಕಪಂಸುಕಾ"**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ ಸುದ್ಧಮತ್ತಿಕಪಂಸುಕಾ ಚ ಅದಡ್ಢಾ ಚ ಬಹುಮತ್ತಿಕಪಂಸುಕಾ ಚ ಚಾತುಮಾಸಾಧಿಕೋವಟ್ಠಪಂಸುಮತ್ತಿಕರಾಸಿ ಚ ಜಾತಪಥವೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಏತ್ಥ ಪನ **ಅದಡ್ಢಾ**ತಿ

ಉದ್ಧನಪಚನಕುಮ್ಭಕಾರಾವಾಪಭಾಜನಪಚನಾದಿವಸೇನ ತಥಾ ತಥಾ ಅದಡ್ಢಾ। ಅಯಂ ಪನ ವಿಸುಂ ನತ್ಥಿ, ಸುದ್ಧಪಂಸುಆದೀಸು ಅಞ್ಞತರಾವ ವೇದಿತಬ್ಬಾ। ಸುದ್ಧಪಂಸು ಸುದ್ಧಮತ್ತಿಕಾ ಯೇಭುಯ್ಯೇನಪಂಸು ಯೇಭುಯ್ಯೇನಮತ್ತಿಕಾ ಅತಿರೇಕಚಾತುಮಾಸಾಧಿಕೋವಟ್ಠಮತ್ತಿಕಾಪಂಸುಪುಞ್ಜಾ ಚ ಅದಡ್ಢಾ ಚಾತಿ ಅಯಂ ಸಬ್ಬಾಪಿ **ಜಾತಪಥವೀ**ತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಾ।

೧೪೩. **ದುತಿಯಾ**ತಿ ಅಜಾತಪಥವೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ವುತ್ತರಾಸೀ**ತಿ ಮತ್ತಿಕರಾಸಿ ಚ ಪಂಸುರಾಸಿ ಚ ಚಾತುಮಾಸೋಮವಟ್ಠಕೋ **ಅಜಾತಪಥವೀ**ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೪೪. ಇದಾನಿ ಯೇಭುಯ್ಯೇನಮತ್ತಿಕಾ ಯೇಭುಯ್ಯೇನಪಂಸುಕಾ ಯೇಭುಯ್ಯೇನಸಕ್ಖರಾತಿ ಏವಂ ವುತ್ತಾಸು ಕಿತ್ತಾವತಾ ಯೇಭುಯ್ಯತಾ ಹೋತೀತಿ ತಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ದ್ವೇ ಭಾಗಾ"**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ ತೀಸು ಭಾಗೇಸು ದ್ವೇ ಭಾಗಾ ಮತ್ತಿಕಾ ಯಸ್ಸಾ ಭೂಮಿಯಾ, ಏಸಾ ಯೇಭುಯ್ಯಮತ್ತಿಕಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಉಪಡ್ಢಪಂಸುಆದಯೋಪಿ ಕಪ್ಪಿಯಾ ಏವ ಅಕಪ್ಪಿಯಭಾಗಸ್ಸ ಅನತಿರೇಕತೋ। "ಯೇಭುಯ್ಯೇನಮತ್ತಿಕಾ ಯೇಭುಯ್ಯೇನಪಂಸುಕಾ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೮೬) ಹಿ ವುತ್ತಂ, ನ "ಉಪಡ್ಢಮತ್ತಿಕಾ, ಉಪಡ್ಢಪಂಸುಕಾ"ತಿ। **ಸೇಸೇಸುಪೀ**ತಿ ಯೇಭುಯ್ಯಪಂಸುಕಾದೀಸುಪಿ।

೧೪೫. ಜಾತಸಞ್ಞಿಸ್ಸ ಪಾಚಿತ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ದ್ವೇಳ್ಹಸ್ಸ ವಿಮತಿಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟಂ। ಜಾತೇ ಅಜಾತಸಞ್ಞಿಸ್ಸ ಅನಾಪತ್ತಿ।

೧೪೬. **ಏಕಾಯಾಣತ್ತಿಯಾ ಏಕಾ**ತಿ ಸಚೇ ಸಕಿಂ ಆಣತ್ತೋ ದಿವಸಮ್ಪಿ ಖಣತಿ, ಆಣಾಪಕಸ್ಸ ಏಕಾ ಏವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ವಾಚಸೋ**ತಿ ವಾಚಾಯ ವಾಚಾಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೪೭. ಏತ್ಥ "ಜಾಲೇಹಿ ಅಗ್ಗಿ"ನ್ತಿ ವಾ ವತ್ತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ। ಅನಿಯಮೇತ್ವಾ ಪನ "ಪೋಕ್ಖರಣಿಂ ಖಣ, ಪಥವಿಂ ಖಣ, ವಾಪಿಂ ಖಣ, ಆವಾಟಂ ಖಣ, ಕನ್ದಂ ಖಣಾ"ತಿ ವತ್ತುಂ ವಟ್ಟತಿ।

೧೪೮. **ಏದಿಸನ್ತಿ** ಏತ್ಥ ಅಞ್ಞಮ್ಪಿ ಏವರೂಪಂ ಕಪ್ಪಿಯವೋಹಾರವಚನಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ।

೧೪೯. ಕೋಪೇತುಂ ಲಬ್ಭನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ, ಘಟಾದೀಹಿ ಗಹೇತುಂ ಸಕ್ಕುಣೇಯ್ಯಕಂ **ಉಸ್ಸಿಞ್ಚನೀಯಕದ್ದಮಂ**।

೧೫೦-೧. ಉದಕಸನ್ತಿಕೇ ಪತಿತೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಉದಕೇ ಪತಿತಂ ಪನ ಸಬ್ಬಕಾಲಂ ಕಪ್ಪಿಯಮೇವ, ತಸ್ಮಾ ಅಕಪ್ಪಿಯಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ಉದಕಸನ್ತಿಕೇ"**ತಿ ವುತ್ತಂ। ಪಾಸಾಣೇ ಲಗ್ಗೇ ರಜೇ ಚ ನವಸೋಣ್ಡಿಯಾ ಪತಿತೇ ರಜೇ ಚಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಅಬ್ಭೋಕಾಸುಟ್ಠಿತೇ ವಮ್ಮಿಕೇ ಚ ಮತ್ತಿಕಾಕುಟ್ಟೇ ಚಾತಿ ಅತ್ಥೋ, ತಥಾ ಏತೇಪಿ ಸಬ್ಬೇ ಚಾತುಮಾಸಾಧಿಕೋವಟ್ಠಾ ನ ಕೋಪೇತಬ್ಬಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೫೩-೫. ಭೂಮಿಂ ವಿಕೋಪಯಂ ಥಮ್ಭಾದಿಂ ಗಣ್ಹಿತುಂ ನ ಚ ಕಪ್ಪತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಧಾರಾಯಾ**ತಿ ಪಸ್ಸಾವಧಾರಾಯ। ಪದಂ ದಸ್ಸೇಸ್ಸಾಮೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೧೫೭. **ಸೇಕೋ**ತಿ ಸಿಞ್ಚನಂ। ಭೂಮಿಯಾ ಅಲ್ಲಹತ್ಥಂ ಠಪೇತ್ವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೧೫೮. **ಅವಸೇ ಸತೀ**ತಿ ಹತ್ಥದಾಹಾದೀಸು ಆಪದಾಸೂತಿ ಅತ್ಥೋ। ಪಥವೀವಿನಿಚ್ಛಯೋ।

ಪಥವೀನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೩೫. ಪರಿಕ್ಖಾರನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ

೧೫೯-೧೬೦. **ಗಿರಿಕೂಟ**ನ್ತಿ ಮಕರದನ್ತಕಂ। ಸಿಬ್ಬಿತುಞ್ಚ ಛಿನ್ದಿತುಞ್ಚ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಯೋಜನಾ। **ದಣ್ಡೇ**ತಿ ಛತ್ತದಣ್ಡೇ।

೧೬೧. ಸಿಬ್ಬಿತುಂ ವಾ ಪಞ್ಜರಂ ವಿನನ್ಧಿತುಂ ವಾ ಥಿರತ್ಥಂ ಛತ್ತೇ ಬನ್ಧಿತುಂ ದಣ್ಡೇ ಲೇಖಾ ವಟ್ಟತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಸಚೇ ವುತ್ತಪ್ಪಕಾರಂ ಅಕಪ್ಪಿಯಛತ್ತಂ ಲಭತಿ, ಘಟಕಮ್ಪಿ ವಾಳರೂಪಮ್ಪಿ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಧಾರೇತಬ್ಬಂ, ಲೇಖಾಪಿ ಘಂಸೇತ್ವಾ ಅಪನೇತಬ್ಬಾ, ಸುತ್ತಕೇನ ವಾ ದಣ್ಡೋ ವೇಠೇತಬ್ಬೋ।

೧೬೨. ಅನುವಾತಂ ಸನ್ಧಾಯ "**ಅನ್ತೇ ವಾ**"ತಿ ವುತ್ತಂ। ದ್ವಿನ್ನಂ ಪಟ್ಟಾನಂ ಸಙ್ಘಟಿತಟ್ಠಾನಂ ಸನ್ಧಾಯ "**ಪಟ್ಟಮುಖೇ ವಾಪೀ**"ತಿ ವುತ್ತಂ। ವರಕಸೀಸಾಕಾರೇನ ಸಿಬ್ಬನಂ ಸನ್ಧಾಯ "**ವೇಣಿಕಾ**"ತಿ ಚ ಸತಪದಾಕಾರೇನ ಸಿಬ್ಬನಂ ಸನ್ಧಾಯ "**ಸಙ್ಖಲಿಕಾಪಿ ವಾ**"ತಿ ಚ ವುತ್ತಂ। ಸತಪದಿಸದಿಸಂ ಅಞ್ಞಂ ವಾ ಸೂಚಿವಿಕಾರಂ ನ ಕಪ್ಪತಿ, ಪಕತಿಸೂಚಿಕಮ್ಮಮೇವ ವಟ್ಟತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಪಾಳಿಕಣ್ಣಿಕಆದಿಕಂ ಚೀವರೇ ನ ಚ ಕಪ್ಪತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೧೬೩-೪. ಚತುಕೋಣಾವ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೮೫) ಕಪ್ಪರೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಅಗ್ಘಿಕ**ನ್ತಿ ಅಗ್ಘಿಯಂ ಚೇತಿಯಸದಿಸಂ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ ಗಣ್ಠಿಪಾಸಕಪಟ್ಟೇ। **ಕೋಣಸುತ್ತಾ ಚ ಪೀಳಕಾ**ತಿ ನ ಕೇವಲಂ ಚತುಕೋಣಾ ಗಣ್ಠಿಕಪಾಸಕಪಟ್ಟಾವ ಕಪ್ಪನ್ತಿ, ಅಥ ಖೋ ದುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ ಕೋಣಸುತ್ತಪೀಳಕಾ ಚ ಕಪ್ಪರೇತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಗನ್ಧಂ ತೇಲಂ ವಾ**ತಿ ಗನ್ಧಂ ವಾ ತೇಲಂ ವಾ।

೧೬೫. **ರತ್ತ**ನ್ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೮೫) ರಜಿತಂ। **ಅಞ್ಞೇನ ವಾ**ತಿ ಮುಗ್ಗರಾದಿನಾ ವಾ। **ಕತ್ವಾ**ತಿ ಠಪೇತ್ವಾ। **ಪಹಾರೇ ನ ಚ ಮುಟ್ಠಿನಾ**ತಿ ಮುಟ್ಠಿನಾ ನ ಪಹಾರೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೬೬-೭. ಛತ್ತವಟ್ಟಿಯಂ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೮೫) ಲೇಖಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಧಮ್ಮಕರಣೇ ಲೇಖಾ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಕುಞ್ಚಿಕಾಯ ಚ ಪಿಪ್ಫಲೇ ಚ ಮಣಿಕಾ ಚ ಪೀಳಕಾ ಚ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ತತ್ಥ **ಮಣಿಕಾ**ತಿ ಏಕಾ ಏವ ವಟ್ಟಮಣಿಕಾ। **ಪೀಳಕಾ** ಮುತ್ತರಾಜಿಸದಿಸಾ ಬಹೂ।

೧೬೮-೯. **ಮಾಲಾದ್ಯರಣಿಯ**ನ್ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೮೫) ಅರಣಿಯಂ ಮಾಲಾದಿ ವಣ್ಣಮಟ್ಠಂ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಏವಂ ಸಬ್ಬತ್ಥ। ತಿಪುಸೀಸಮಯೇ ಪತ್ತಮಣ್ಡಲೇ ಭಿತ್ತಿಕಮ್ಮಞ್ಚ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಹಿತ್ವಾ**ತಿ ಠಪೇತ್ವಾ। **ಸೂಚಿಸಣ್ಡಾಸಕೋ** (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೮೫) ನಾಮ ಸೂಚಿಂ ಡಂಸಾಪೇತ್ವಾ ಘಂಸಿತುಂ ಕತೋ ದಾರುಮಯೋ। "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಕರದನ್ತಕಂ ಛಿನ್ದಿತು"ನ್ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೨೫೩) ವುತ್ತತ್ತಾ ಪತ್ತಮಣ್ಡಲೇ ಮಕರದನ್ತಕಂ ವಟ್ಟತಿ, ಅಞ್ಞಂ ಭಿತ್ತಿಕಮ್ಮಾದಿವಿಕಾರಮೇವ ನ ವಟ್ಟತಿ, ತಸ್ಮಾ ಗಿರಿಕೂಟಂ ಪತ್ತಮಣ್ಡಲೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಅವಸೇಸೇ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ।

೧೭೧. **ಸೇನಾಸನೇ**ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೮೫) ಪಾಸಾದಾದಿಸೇನಾಸನೇತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೭೩. **ಪುಮಿತ್ಥಿರೂಪರಹಿತ**ನ್ತಿ ಪುರಿಸರೂಪಇತ್ಥಿರೂಪರಹಿತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಪರಿಕ್ಖಾರವಿನಿಚ್ಛಯೋ।

ಪರಿಕ್ಖಾರನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೩೬. ಭೇಸಜ್ಜನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ

೧೭೪-೫. ಸಹಧಮ್ಮಿನಂ ಲಬ್ಭಂ ಭೇಸಜ್ಜಕರಣನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ನ ಕೇವಲಂ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಸಹಧಮ್ಮಿಕಾನಂಯೇವ ಭಿಕ್ಖಾಚರಿಯವಿಞ್ಞತ್ತಿಸಕೇಹಿ ಭೇಸಜ್ಜಕರಣಂ ಲಬ್ಭತಿ, ಅಥ ಖೋ ಅಪರೇಸಮ್ಪಿ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಲಬ್ಭತಿ, ತೇ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ

“**ಪಿತೂನ**”ನ್ತಿಆದಿಮಾಹ। **ಪಿತೂನನ್ತಿ** ಮಾತಾಪಿತೂನನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಯೇ ಮಾತಾಪಿತರೋ ಜಗ್ಗನ್ತಿ ಉಪಟ್ಠಹನ್ತಿ, ತೇ **ತದುಪಟ್ಠಾಕಾ** ನಾಮ। ಭಿಕ್ಖುಂ ಏವ ನಿಸ್ಸಾಯ ಜೀವನ್ತೋ **ಭಿಕ್ಖುನಿಸ್ಸಿತಕೋ** ನಾಮ। ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಪೇಕ್ಖೋ “**ಭಣ್ಡೂ**”ತಿ ವುಚ್ಚತಿ।

೨೭೬. ಅಪರೇಸಮ್ಪಿ ದಸನ್ನಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ತೇ ದಸ್ಸೇತುಂ “**ಮಹಾಚೂಳಪಿತಾ**”ತಿಆದಿಮಾಹ। ಏತ್ಥ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೧೮೫-೧೮೭) ಪನ ಮಹಾಪಿತಾ ಚೂಳಪಿತಾ ಮಹಾಮಾತಾ ಚೂಳಮಾತಾ ಮಹಾಭಾತಾ ಚೂಳಭಾತಾ ಮಹಾಭಗಿನೀ ಚೂಳಭಗಿನೀತಿ ಇಮೇಹಿ **ಅಟ್ಠಹಿ** ಆದಿ-ಸದ್ದೇನ ಪಿತುಭಗಿನಿಞ್ಚ ಮಾತುಭಾತಿಕಞ್ಚ ಗಹೇತ್ವಾ ದಸ। ಏತೇಸಂ ಪನ ಸಕೇನ ಭೇಸಜ್ಜೇನ ಕಾತಬ್ಬಂ। **ಅತ್ತನಿಯೇ** ಚ ಅಸತೀತಿ ಪಾಠಸೇಸೋ।

೨೭೭. ನ ಕೇವಲಞ್ಚ ಏತೇಸಂ ದಸನ್ನಂ, ಇಮೇಹಿ ಸಮ್ಬನ್ಧಾನಂ ಪುತ್ತನತ್ತಾದೀನಂ ಯಾವಸತ್ತಮಾ ಕುಲಪರಿವಟ್ಟಾ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ದಸ್ಸನತ್ಥಂ “**ಕುಲದೂಸನಾ**”ತಿಆದಿಮಾಹ। ಅಞ್ಞೋಪಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೨೮೫-೨೮೭) ಯೋ ಆಗನ್ತುಕೋ ವಾ ಚೋರೋ ವಾ ಯುದ್ಧಪರಾಜಿತೋ ವಾ ಇಸ್ಸರೋ ಞಾತಕೇಹಿ ಪರಿಚ್ಚತ್ತೋ ವಾ ಗಮಿಯಮನುಸ್ಸೋ ವಾ ಗಿಲಾನೋ ಹುತ್ವಾ ವಿಹಾರಂ ಪವಿಸತಿ, ಸಬ್ಬೇಸಮ್ಪಿ ಅಪಚ್ಚಾಸೀಸನ್ತೇನ ಭೇಸಜ್ಜಂ ಕಾತಬ್ಬಂ।

೨೭೮. ಮಾತಾ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೧೮೫-೧೮೭) ಪಿತಾ ತದುಪಟ್ಠಾಕೋ ಭಿಕ್ಖುನಿಸ್ಸಿತಕೋ ಪಣ್ಡುಪಲಾಸೋ ವೇಯ್ಯಾವಚ್ಚಕರೋತಿ ಇಮೇಸಂ ಛನ್ನಂ ಅನಾಮಟ್ಠಪಿಣ್ಡಪಾತೋ ಅವಾರಿತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। ಕಿಞ್ಚ ಭಿಯ್ಯೋ - ದಾಮರಿಕಚೋರಸ್ಸ ಚ ಇಸ್ಸರಿಯಸ್ಸ ಚ ದಾತುಮವಾರಿತೋತಿ ಅತ್ಥೋ।

೨೭೯. **ತೇಸನ್ತಿ** (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೧೮೫-೧೮೭) ಗಹಟ್ಠಾನಂ। **ಸಾಸನೋಗಧನ್ತಿ** ರತನಪರಿತ್ತಆಟಾನಾಟಿಯಪರಿತ್ತಾದಿಪರಿತ್ತಂ ಭಣಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೨೮೦. “ಆಗನ್ತ್ವಾ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೧೮೫-೧೮೭) ಸೀಲಂ ದೇತು, ಧಮ್ಮಞ್ಚ ಪರಿತ್ತಞ್ಚ ಭಾಸತೂ”ತಿ ಕೇನಚಿ ಪೇಸಿತೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ದಾತುಂ ವತ್ತುನ್ತಿ** ಸೀಲಂ ದಾತುಂ, ಧಮ್ಮಞ್ಚ ಪರಿತ್ತಞ್ಚ ವತ್ತುಂ ಲಬ್ಭತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಭೇಸಜ್ಜವಿನಿಚ್ಛಯೋ।

ಭೇಸಜ್ಜನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೩೭. ಉಗ್ಗಹನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ

೨೮೧. **ದಸಭೇದಮ್ಪೀತಿ** ಸಚೇ ಕೇನಚಿ ಹೇಟ್ಠಾ ದಸ್ಸಿತಂ ದಸವಿಧಂ ರತನಂ ಆನೇತ್ವಾ “ಇದಂ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ವಾ ಚೇತಿಯಸ್ಸ ವಾ ನವಕಮ್ಮಸ್ಸ ವಾ ಅಞ್ಞಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ವಾ ಸುತ್ತನ್ತಿಕಗಣಸ್ಸ ವಾ ದಮ್ಮೀ”ತಿ ವುತ್ತೇ “ಸಾಧೂ”ತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟಂ ಹೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೨೮೨-೩. ತೇಸು ದಸವಿಧೇಸು ರತನೇಸೂತಿ ಅತ್ಥೋ। **ದ್ವೀಸೂತಿ** ರಜತಜಾತರೂಪೇಸು। ಗಣಸಙ್ಘಪುಗ್ಗಲೇ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೫೩೮-೫೩೯) ಅನಾಮಸಿತ್ವಾ “ಇದಂ ಹಿರಞ್ಞಸುವಣ್ಣಂ ಚೇತಿಯಸ್ಸ ದಮ್ಮಿ, ನವಕಮ್ಮಸ್ಸ ದಮ್ಮೀ”ತಿ ವುತ್ತೇ ನ ಪಟಿಕ್ಖಿಪೇತಿ ಅತ್ಥೋ। ಕಿಂ ಕಾತಬ್ಬನ್ತಿ ಚೇ? ತಂ ದಸ್ಸೇತುಂ “**ವದೇ**”ತಿಆದಿ ವುತ್ತಂ। “ಇಮೇ ಏವಂ ವದನ್ತೀ”ತಿ ಕಪ್ಪಿಯಕಾರಾನಂ ಆಚಿಕ್ಖಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೨೮೪. ನ ಕೇವಲಂ ಹಿರಞ್ಞಸುವಣ್ಣಾದಿಕಮೇವ, ಅಞ್ಞಮ್ಪಿ ಖೇತ್ತವತ್ಥಾದಿಕಂ ಅಕಪ್ಪಿಯಂ ನ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತಬ್ಬನ್ತಿ ತಂ ದಸ್ಸೇತುಂ “**ಖೇತ್ತಂ ವತ್ಥು**”ನ್ತಿಆದಿಮಾಹ। ದಾಸಪಸುಆದಿಕಂ **ದಾಸಪಸ್ವಾದಿಕಂ**। ಸಚೇ ಹಿ ಕೋಚಿ “ಮಯ್ಹಂ ಸಸ್ಸಸಮ್ಪಾದಕಂ ಮಹಾತಳಾಕಂ ಅತ್ಥಿ, ತಂ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ದಮ್ಮೀ”ತಿ ವದತಿ, ತಞ್ಚೇ ಸಙ್ಘೋ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛತಿ। ಪಟಿಗ್ಗಹಣೇಪಿ ಪರಿಭೋಗೇಪಿ ಆಪತ್ತಿಯೇವ। ಏವಂ ಸೇಸೇಸುಪಿ।

ಕಪ್ಪಿಯೇನ ಕಮೇನ ಗಣ್ಹೇಯ್ಯಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। “ಖೇತ್ತಂ ದಮ್ಮೀ”ತಿ ವುತ್ತೇ “ನ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ “ಇತೋ ಚತ್ತಾರೋ ಪಚ್ಚಯೇ ಪರಿಭುಞ್ಜಥಾ”ತಿ ವಾ “ಚತುಪಚ್ಚಯಪರಿಭೋಗತ್ಥಾಯ ದಮ್ಮೀ”ತಿ ವಾ ವದತಿ ಚೇ, ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ವತ್ಥುಮ್ಹಿಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ। “ತಳಾಕಂ ದಮ್ಮೀ”ತಿ ವುತ್ತೇ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ “ಚತ್ತಾರೋ ಪಚ್ಚಯೇ ಪರಿಭುಞ್ಜಥಾ”ತಿ ವಾ “ಸಙ್ಘೋ ಉದಕಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಿಸ್ಸತಿ, ಭಣ್ಡಕಂ ಧೋವಿಸ್ಸತೀ”ತಿ ವಾ ಆದಿನಾ ನಯೇನ ವುತ್ತೇ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತಬ್ಬಂ। “ದಾಸಂ ದಮ್ಮೀ”ತಿ ವುತ್ತೇ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ “ಆರಾಮಿಕಂ, ವೇಯ್ಯಾವಚ್ಚಕರಂ, ಕಪ್ಪಿಯಕಾರಕಂ ದಮ್ಮೀ”ತಿ ವುತ್ತೇ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತಬ್ಬಂ। “ಗೋಮಹಿಂಸಅಜೇಳಕಾದಯೋ ದಮ್ಮೀ”ತಿ ವುತ್ತೇ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ “ಪಞ್ಚಗೋರಸಪರಿಭೋಗತ್ಥಾಯಾ”ತಿ ವುತ್ತೇ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತಬ್ಬಂ। ಏದಿಸಂ ಗಹಣಂ ಸನ್ಧಾಯ “**ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಗಣ್ಹೇಯ್ಯಾ**”ತಿ ವುತ್ತಂ।

೧೮೫-೭. ನವಮಾತಿಕಕೇದಾರತಳಾಕಕಿರಿಯಾ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೧೩೮-೧೩೯) **ಚ ಅನವೇ** ಪುಬ್ಬೇ ಕಪ್ಪಿಯವೋಹಾರೇನ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಗಹಿತತಳಾಕೇ **ಮತ್ತಿಕುದ್ಧರಣಞ್ಚ** ಭಿನ್ನಟ್ಠಾನೇ ಪಾಳಿಬನ್ಧೋ ಚ ದುಬ್ಬಲಟ್ಠಾನೇ **ಆಳಿಯಾ ಥಿರಕಾರೋ ಚ ಅನವೇ** ಕೇದಾರೇ ಪುರಾಣಭಾಗತೋ **ಅತಿರೇಕಭಾಗಗ್ಗಹಣಞ್ಚ ನವೇ** ಕೇದಾರೇ **ಅಪರಿಚ್ಛಿನ್ನಭಾಗೇ “ಸಸ್ಸೇ ದೇಥ ಏತ್ತಕೇ”**ತಿ **ಕಹಾಪಣುಟ್ಠಾಪನಞ್ಚಾ**ಪೀತಿ ಇದಂ ಸಬ್ಬಂ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ಕಾತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ। ಸಚೇ ಕರೋತಿ, ಏವಮಾದಿಕಂ **ಸಬ್ಬೇಸಮ್ಪಿ ಅಕಪ್ಪಿಯ**ನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೮೭-೯. ಇದಾನಿ ತಂಯೇವ ಅಕಪ್ಪಿಯಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **“ಅವತ್ವಾ”**ತಿಆದಿ ವುತ್ತಂ। ತಸ್ಸತ್ಥೋ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೧೩೮-೧೩೯) – ಯೋ ಪನ “ಕಸ, ವಪ್ಪ” ಇಚ್ಚಾದಿಕಂ ಅವತ್ವಾ “ಏತ್ತಿಕಾಯ ಭೂಮಿಯಾ ಏತ್ತಕೋ ಭಾಗೋ ದೇಯ್ಯೋ”ತಿ ಭೂಮಿಂ ವಾ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇತಿ, “ಏತ್ತಕೇ ಭೂಮಿಭಾಗೇ ಸಸ್ಸಂ ಕತಂ, ಏತ್ತಕಂ ಗಣ್ಹಥಾ”ತಿ ಕಸ್ಸಕೇ ವದನ್ತೇ ಪಮಾಣಗಣ್ಹನತ್ಥಂ ದಣ್ಡರಜ್ಜುಭಿ ಮಿನತಿ, ಖಲೇ ಠತ್ವಾ ರಕ್ಖಣಾದೀನಿ ಕರೋತಿ, ತಸ್ಸೇವ ಅಕಪ್ಪಿಯನ್ತಿ।

೧೯೦. ಭಣ್ಡಾಗಾರಿಕಸೀಸೇನ ಪಿತುಸನ್ತಕಮ್ಪಿ ಸಚೇ ಪಟಿಸಾಮೇಯ್ಯ, ಪಾಚಿತ್ತಿಯನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೯೦-೧. ಪಿತೂನನ್ತಿ ಮಾತಾಪಿತೂನಂ। ಸಾಟಕಾದಿಕಪ್ಪಿಯಂ **ವತ್ಥುಂ**। “ಪಟಿಸಾಮೇತ್ವಾ ದೇಹೀ”ತಿ ವುತ್ತೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಪಾತೇತ್ವಾನ ಗತೇ ಯಸ್ಮಾ **ಅಜ್ಝಾರಾಮಸಿಕ್ಖಾಪದ**ವಸೇನ (ಪಾಚಿ॰ ೫೦೫-೫೦೭) ಪಲಿಬೋಧೋ, ತಸ್ಮಾ ಗೋಪಿತುಂ ಲಬ್ಭನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೯೩-೪. ಸಕಂ ವಾಸಿಆದಿಪರಿಕ್ಖಾರನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಇದಂ ಠಾನಂ ಗುತ್ತನ್ತಿ ದಸ್ಸೇತಬ್ಬಂ। “ಏತ್ಥ ಠಪೇಥಾ”ತಿ ಪನ ನ ವತ್ತಬ್ಬಂ।

೧೯೫. ಏತ್ಥ “ಅಞ್ಞೋ ಕೋಚಿ ನ ಪವಿಸತಿ, ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ವಾ ಸಾಮಣೇರೇಹಿ ವಾ ಗಹಿತಂ ಭವಿಸ್ಸತೀ”ತಿ **ಸಙ್ಕನ್ತೀ**ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ವತ್ಥುಮ್ಹೀ**ತಿ ಅಲಜ್ಜಿಕಾರಾದಿವತ್ಥುಮ್ಹೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ತಾದಿಸೇ**ತಿ ಯಾದಿಸೇ ವತ್ಥುಮ್ಹಿ ನಟ್ಠೇ ಆಸಙ್ಕಾ ಹೋತಿ, ತಾದಿಸೇ ವತ್ಥುಮ್ಹಿ ನಟ್ಠೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೧೯೭. ಇದಾನಿ ಅಸಙ್ಕಿತಬ್ಬಟ್ಠಾನಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **“ವಿಹಾರಾವಸಥಸ್ಸನ್ತೋ”**ತಿಆದಿಮಾಹ। ವಿಹಾರಸ್ಸ ಚ ಘರಸ್ಸ ಚಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ರತನ**ನ್ತಿ ದಸವಿಧಂ ರತನಂ। **ರತ್ನಸಮ್ಮತ**ನ್ತಿ ಸಾಟಕವೇಠನಾದಿಕಂ। **ಗಹೇತ್ವಾನಾ**ತಿ ಕಪ್ಪಿಯಕಾರಕೇ ಅಸತಿ ಅತ್ತನಾಪಿ ಗಹೇತ್ವಾನ ನಿಕ್ಖಿಪೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಮಗ್ಗೇರಞ್ಞೇಪೀ**ತಿ ಮಗ್ಗೇಪಿ ಅರಞ್ಞೇಪಿ। **ತಾದಿಸೇ**ತಿ “ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಗಹಿತಂ ಭವಿಸ್ಸತೀ”ತಿ ಆಸಙ್ಕಿತಬ್ಬಟ್ಠಾನೇ। **ಪತಿರೂಪಂ ಕರೇಯ್ಯತೀ**ತಿ ಮಗ್ಗೇ ವಾ ಅರಞ್ಞೇ ವಾ ತಾದಿಸಂ ಭಣ್ಡಂ ಪಸ್ಸಿತ್ವಾ ಮಗ್ಗಾ ಓಕ್ಕಮ್ಮ ನಿಸೀದಿತಬ್ಬಂ, ಸಾಮಿಕೇಸು ಆಗತೇಸು ತಂ ಠಾನಂ ಆಚಿಕ್ಖಿತಬ್ಬಂ। ಸಚೇ ಸಾಮಿಕೇ ನ ಪಸ್ಸತಿ, ರತನಸಮ್ಮತಂ ಪಂಸುಕೂಲಂ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ರತನಞ್ಚೇ ಹೋತಿ, ತುಣ್ಹೀಭೂತೇನ ಗನ್ತಬ್ಬನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಅಯಂ ಮಗ್ಗಾರಞ್ಞಕೇಸು ಪಟಿಪತ್ತಿ। ವಿಹಾರಾವಸಥಾನಂ ಪನ ಅನ್ತೋ ತಾದಿಸಂ ದಿಸ್ವಾ ಭಣ್ಡಕಂ

ಮುಞ್ಚಿತ್ವಾ “ಏತ್ಥ ಏತ್ತಕಾ ಕಹಾಪಣಾ”ತಿಆದಿನಾ ನಯೇನ ರೂಪೇನ ವಾ ಲಞ್ಛನಾಯ ವಾ ಪಿಲೋತಿಕಾಯ ವಾ ಸಞ್ಞಾಣಂ ಕತ್ವಾ ನಿಕ್ಖಿಪಿತಬ್ಬಂ, ತತೋ ಪಕ್ಕಮನ್ತೇನ ಪತಿರೂಪಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಆಚಿಕ್ಖಿತಬ್ಬಂ। ಉಗ್ಗಹವಿನಿಚ್ಛಯೋ।

ಉಗ್ಗಹನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೩೮. ಕುಲದೂಸನನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ

೧೯೭. “ಕುಲಾನಿ ದೂಸೇತಿ ಪುಪ್ಫೇನ ವಾ ಫಲೇನ ವಾ ಚುಣ್ಣೇನ ವಾ ಮತ್ತಿಕಾಯ ವಾ ದನ್ತಕಟ್ಠೇನ ವಾ ವೇಳುಯಾ ವಾ ವೇಜ್ಜಿಕಾಯ ವಾ ಜಙ್ಘಪೇಸನಿಯೇನ ವಾ”ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೪೩೭) ವುತ್ತತ್ತಾ ತಾನಿ ಅಟ್ಠ ವತ್ಥೂನಿ ದಸ್ಸೇತುಂ **“ಪುಪ್ಫ”**ನ್ತಿಆದಿಮಾಹ। ಇಮಾಯ ಮಿಚ್ಛಾಪಟಿಪತ್ತಿಯಾ ಕುಲಾನಂ ಅಞ್ಞೇಸು ಸೀಲವನ್ತೇಸು ಪಸಾದಂ ದೂಸೇತಿ ವಿನಾಸೇತೀತಿ **ಕುಲದೂಸನಂ ದುಕ್ಕಟಂ** ಆಪಜ್ಜತಿ। ತಂ ಪನ ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಕೇ ಚ ಪರಸನ್ತಕೇ ಚ ವೇದಿತಬ್ಬಂ।

೧೯೮. ಇದಾನಿ ಇಮೇಸು ವತ್ಥೂಸು ನ ಕೇವಲಂ ಕುಲದೂಸನದುಕ್ಕಟಮೇವ ಆಪಜ್ಜತಿ, ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಾದೀನಿಪಿ ಆಪಜ್ಜತೀತಿ ದಸ್ಸೇತುಂ **“ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯ”**ನ್ತಿಆದಿಮಾಹ। ಸಙ್ಘಿಕಂ ಗರುಭಣ್ಡಂ ಇಸ್ಸರೇನ ದೇನ್ತಸ್ಸ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಸೇನಾಸನತ್ಥಾಯ ನಿಯಮಿತಂ ಪನ ಪುಪ್ಫಾದಿ ಗರುಭಣ್ಡಂ ಹೋತಿ। ಸಙ್ಘಸ್ಸ ವಾ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ವಾ ಸನ್ತಕಂ ಥೇಯ್ಯಚಿತ್ತೇನ ದೇನ್ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟಾದೀನಿ ಹೋನ್ತೀತಿ ಪಾರಸೇಸೋ, ತಸ್ಸ ಭಣ್ಡಸ್ಸ ಅಗ್ಘವಸೇನ ದುಕ್ಕಟಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಪಾರಾಜಿಕಾನಿ ಹೋನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೯೯-೨೦೦. ಸಬ್ಬಥಾತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೪೩೧)
ಕಪ್ಪಿಯವೋಹಾರಅಕಪ್ಪಿಯವೋಹಾರಪರಿಯಾಯಓಭಾಸನಿಮಿತ್ತಕಮ್ಮಾದೀಹಿ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ವತಿಆದೀನಿ ಕತ್ವಾ **ಜಗ್ಗಿತುಞ್ಚ। ಅತ್ತನೋ ಪರಿಭೋಗತ್ಥ**ನ್ತಿ ಫಲಪರಿಭೋಗತ್ಥಂ। **ರೋಪನಾದೀನೀ**ತಿ ರೋಪಾಪನಾದೀನಿ। **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಸಿಞ್ಚಾಪನಓಚಿನಾಪನಾದೀನಿ ಗಹಿತಾನಿ। ಕುದ್ದಾಲಖಣಿತ್ತಿವಾಸಿಫರಸುಉದಕಭಾಜನಾದೀನಿ ಆಹರಿತ್ವಾ ಸಮೀಪೇ ಠಪನವಸೇನ ನಿಮಿತ್ತತೋ ಚ ಕುದ್ದಾಲಖಣಿತ್ತಾದೀನಿ ಚ ಮಾಲಾವಚ್ಛೇ ಚ ಗಹೇತ್ವಾ ಠಿತೇ “ಸಾಮಣೇರಾದಯೋ ದಿಸ್ವಾ ‘ಥೇರೋ ಕಾರಾಪೇತುಕಾಮೋ’ತಿ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಕರೋನ್ತೀ”ತಿ ಸಞ್ಞಾಯ ಓಭಾಸತೋ ಚ “ಇಮಂ ರುಕ್ಖಂ ಜಾನ, ಇಮಂ ಆವಾಟಂ ಜಾನಾ”ತಿಆದಿಕಪ್ಪಿಯವೋಹಾರತೋ ಚ “ಪಣ್ಡಿತೇನ ಮಾಲಾವಚ್ಛಾದಯೋ ರೋಪಾಪೇತಬ್ಬಾ, ನ ಚಿರಸ್ಸೇವ ಉಪಕಾರಾಯ ಸಂವತ್ತನ್ತೀ”ತಿಆದಿಪರಿಯಾಯತೋ ಚ ರೋಪನಾದೀನಿ ಲಬ್ಭರೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೨೦೧-೨. ಇದಾನಿ ಅಟ್ಠಸು ವತ್ಥೂಸು ಅವಸೇಸಾನಿ ದ್ವೇ ವತ್ಥೂನಿ ದಸ್ಸೇತುಂ **“ವುತ್ತಾವ ವೇಜ್ಜಿಕಾ ಜಙ್ಘಪೇಸನೇ”**ತಿ ವುತ್ತಂ। ತತ್ಥ **ವೇಜ್ಜಿಕಾ** ಪುಬ್ಬೇ **ವುತ್ತಾವ,** ಇದಾನಿ ಜಙ್ಘಪೇಸನಾದಿವಿನಿಚ್ಛಯಂ ವಕ್ಖಾಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪಿತರೋತಿ** (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೪೩೬-೪೩೭) ಮಾತಾಪಿತರೋ। **ಭಣ್ಡು**ನ್ತಿ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಪೇಕ್ಖಂ। ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ಸಕಂ ವೇಯ್ಯಾವಚ್ಚಕರಞ್ಚಾತಿ ಏತೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಕಸಿವಾಣಿಜ್ಜಾದಿಗಿಹಿಕಮ್ಮೇಸು ದೂತಸಾಸನಂ ಹರಣೇ ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಪಠಮಂ ಸಾಸನಂ ಅಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಪುನ ತಂ ದಿಸ್ವಾ ವಾ ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ವಾ ವದತೋಪಿ ದುಕ್ಕಟಮೇವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸಾಸನಂ ಅಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಆಗತಾನಂ ಪನ “ಭನ್ತೇ, ತಸ್ಮಿಂ ಗಾಮೇ ಇತ್ಥನ್ನಾಮಸ್ಸ ಕಾ ಪವತ್ತೀ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿಯಮಾನೇ ಕಥೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ಪುಚ್ಛಿತಪಞ್ಹೇ ದೋಸೋ ನತ್ಥಿ।

೨೦೩. **ಏವಂ** ಕುಲದೂಸನೇನ **ಉಪ್ಪನ್ನಪಚ್ಚಯಾ।** “ಪಞ್ಚನ್ನಮ್ಪೀ”ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೇನ ಕತಮ್ಪಿ ಏದಿಸಂ ನ ವಟ್ಟತಿ ಏವ ಮಿಚ್ಛಾಜೀವತ್ತಾ। **ಆತುಮಾವತ್ಥು** (ಮಹಾವ॰ ೩೦೩) ಚೇತ್ಥ ನಿದಸ್ಸನಂ। ಕಿಂ ವಿಯಾತಿ ಚೇ, ತಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **“ಅಭೂತಾರೋಚನಾರೂಪ-ಸಬ್ಯೋಹಾರುಗ್ಗಹಾದಿಸಾ”**ತಿ ವುತ್ತಂ। ತತ್ಥ **ಉಗ್ಗಹಾದಿಸಾತಿ** ಏತೇಹಿ ಉಪ್ಪನ್ನಪಚ್ಚಯಸದಿಸಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೩೦೪. ಇದಾನಿ ಪುಪ್ಫಾದೀನಿ ಕೇಸಂ ದಾತುಂ ವಟ್ಟನ್ತಿ, ಕೇಸಂ ದಾತುಂ ನ ವಟ್ಟನ್ತೀತಿ ತಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ಹರಾಪೇತ್ವಾ"**ತಿಆದಿಮಾಹ। ಪಿತೂನಂ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೪೩೯-೪೩೭) ದಾತುಂ ಲಬ್ಭತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಸೇಸಞಾತೀನಂ ಪತ್ತಾನಂ ಏವ। **ಲಿಙ್ಗನ್ತಿ** ಸಿವಲಿಙ್ಗಂ।

೩೦೫. **ತಥಾ ಫಲನ್ತಿ** ಫಲಮ್ಪಿ ಮಾತಾಪಿತೂನಂ ಹರಿತ್ವಾಪಿ ಹರಾಪೇತ್ವಾಪಿ ದಾತುಂ ಲಬ್ಭತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ನ ಕೇವಲಂ ಮಾತಾಪಿತೂನಂಯೇವ, ಅಞ್ಞೇಸಮ್ಪಿ ದಾತುಂ ಲಬ್ಭತೀತಿ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ಗಿಲಾನಾನ"**ನ್ತಿಆದಿಮಾಹ। **ಸಪರಸನ್ತಕನ್ತಿ** ಏತ್ಥ **ಪರೋತಿ** ಅತ್ತನೋ ವಿಸ್ಸಾಸಗ್ಗಾಹಕೋ ಏವ ಅಧಿಪ್ಪೇತೋ।

೩೦೬. **ಭಾಜೇನ್ತೇತಿ** ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಫಲಪುಪ್ಫಮ್ಹಿ ಭಾಜಿಯಮಾನೇ ಸಮ್ಮತೇನ ದೇಯ್ಯನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಇತರೇನ ಅಸಮ್ಮತೇನ ಅಪಲೋಕೇತ್ವಾ ದಾತಬ್ಬನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೩೦೭. **ಪರಿಚ್ಛಿಜ್ಜಾತಿ** ಆಗತಾನಂ ದಾತಬ್ಬನ್ತಿ ಫಲವಸೇನ ವಾ ರುಕ್ಖವಸೇನ ವಾ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಇತರಸ್ಸಾತಿ** ಇಸ್ಸರಾದಿಕಸ್ಸ। **ಕತಿಕಂ ವತ್ವಾತಿ** "ಇಮಸ್ಮಿಂ ರುಕ್ಖೇ ಏತ್ತಕಾನಿ ಫಲಾನಿ ಲಬ್ಭನ್ತೀ"ತಿ ಏವಂ ವತ್ವಾ।

೩೦೮. **ಸೇಸೇತಿ** ಮತ್ತಿಕಾದನ್ತಕಟ್ಠವೇಳುಮ್ಹಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೪೩೯-೪೩೭)। **ಯಥಾವುತ್ತನಯೋ ಏವಾತಿ** ಏತ್ಥ ಅತ್ತನೋ ಚ ಪರಸ್ಸ ಚ ಸನ್ತಕಂ ಕುಲಸಙ್ಗಹತ್ಥಾಯ ದದತೋ ದುಕ್ಕಟನ್ತಿಆದಿನಾ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪಣ್ಣಮ್ಪೀತಿ** ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ಪಾಳಿಯಂ ಪಣ್ಣದಾನಂ ನ ವುತ್ತಂ, ತಥಾಪಿ ಕುಲದೂಸನೇ ಪವೇಸಯೇತಿ ಅತ್ಥೋ। ಕುಲದೂಸನವಿನಿಚ್ಛಯೋ।

ಕುಲದೂಸನನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೩೯. ವಸ್ಸೂಪನಾಯಿಕನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ

೩೦೯-೩೧೦. ಇದಾನಿ ವಸ್ಸೂಪಗಮನಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ಪುರಿಮಿಕಾ"**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ ಪುರಿಮಿಕಾ ಪಚ್ಛಿಮಿಕಾ (ಮಹಾವ॰ ೧೮೪; ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೮೫) ಚೇತಿ ದ್ವೇ ವಸ್ಸೂಪನಾಯಿಕಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಆಲಯಪರಿಗ್ಗಾಹೋ ವಾ ವಚೀಭೇದೋ ವಾ ವಸ್ಸೂಪನಾಯಿಕಾತಿ ಪಾಠಸೇಸೋ। ಇದಾನಿ ವತ್ತಬ್ಬಂ ಸನ್ಧಾಯ **"ಏದಿಸೋ"**ತಿ ವುತ್ತಂ। "ಇಧ ವಸ್ಸಂ ವಸಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ **ಚಿತ್ತುಪ್ಪಾದೇತ್ಥ ಆಲಯೋ** (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೦೩)। ಆಲಯಪರಿಗ್ಗಾಹೋ ಪನ ವಜೇ ವಾ ಸತ್ಥೇ ವಾ ನಾವಾಯ ವಾ ವಸ್ಸಂ ಉಪಗನ್ತುಕಾಮಸ್ಸ ತತ್ಥ ಸೇನಾಸನಂ ಅಲಭನ್ತಸ್ಸ ಲಬ್ಭತಿ, ಸತ್ಥಾದೀಸು ಪನ ವಸ್ಸಂ ಉಪಗನ್ತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ಕತ್ವಾ। ಯದಿ ಸತ್ಥಾದೀಸು ಕವಾಟಬನ್ಧಂ ಸೇನಾಸನಂ ಲಬ್ಭತಿ, ತತ್ಥ ಉಪಗನ್ತಬ್ಬಂ। ಉಪಗಚ್ಛನ್ತೇನ ಚ "ಇಧ ವಸ್ಸಂ ಉಪೇಮೀ"ತಿ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ವತ್ತಬ್ಬಂ। ವಿಹಾರೇ ಪನ ವಚೀಭೇದೋ ವಾ ಕಾತಬ್ಬೋ। ಸಚೇ "ಇಧ ವಸ್ಸಂ ವಸಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಆಲಯೋ ಅತ್ಥಿ, ಅಸತಿಯಾ ಪನ ವಸ್ಸಂ ನ ಉಪೇತಿ, ಛಿನ್ನವಸ್ಸೋ ನ ಹೋತಿ, ಪವಾರೇತುಞ್ಚ ಲಭತಿ ಏವ।

೩೧೧. **ನೋಪೇತುಕಾಮೋ ಆವಾಸಂ, ತದಹೂತಿಕ್ಕಮೇಯ್ಯ ವಾತಿ** ಪಾಠೇ (ಮಹಾವ॰ ೧೮೬) ಅತಿಕ್ಕಮನ್ತಸ್ಸ ಆವಾಸಂ ತದಹು ವಸ್ಸೂಪನಾಯಿಕಾತಿಪಿ ಅತ್ಥೋ। ಆವಾಸಂ ಅತಿಕ್ಕಮೇಯ್ಯ ವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಜಾನಂ ವಾನುಪಗಚ್ಛತೋತಿ** ಏತ್ಥ ವಿಹಾರೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾಪಿ ಅನುಪಗಚ್ಛತೋ ದುಕ್ಕಟಾಪತ್ತಿ ಹೋತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ।

೩೧೨. ಛಿನ್ನವಸ್ಸೋ (ವಜಿರ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೨೦೮) ವಾ ಕೇನಚಿ ಅನ್ತರಾಯೇನ ಪಠಮಂ ಅನುಪಗತೋ (ಮಹಾವ॰ ೧೮೫-೧೮೬) ವಾ ದುತಿಯಂ ಉಪಗಚ್ಛೇಯ್ಯಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತೇಮಾಸನ್ತಿ** ಪುರಿಮಂ ವಾ ತೇಮಾಸಂ ಪಚ್ಛಿಮಂ ವಾ ತೇಮಾಸಂ। "ನ ಭಿಕ್ಖವೇ ವಸ್ಸಂ ಉಪಗನ್ತ್ವಾ ಪುರಿಮಂ ವಾ ಪಚ್ಛಿಮಂ ವಾ ತೇಮಾಸಂ ಅವಸಿತ್ವಾ ಚಾರಿಕಾ ಪಕ್ಕಮಿತಬ್ಬಾ। ಯೋ ಪಕ್ಕಮೇಯ್ಯ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೧೮೫) ಹಿ ವುತ್ತಂ।

೩೧೩-೫. "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸತ್ತನ್ನಂ ಸತ್ತಾಹಕರಣೀಯೇನ ಅಪ್ಪಹಿತೇಪಿ ಗನ್ತುಂ, ಪಗೇವ ಪಹಿತೇ, 'ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಸಿಕ್ಖಮಾನಾಯ ಸಾಮಣೇರಸ್ಸ ಸಾಮಣೇರಿಯಾ ಮಾತುಯಾ ಚ ಪಿತುಸ್ಸ ಚ, ಗಿಲಾನಭತ್ತಂ ವಾ ಪರಿಯೇಸಿಸ್ಸಾಮಿ, ಗಿಲಾನುಪಟ್ಠಾಕಭತ್ತಂ ವಾ ಪರಿಯೇಸಿಸ್ಸಾಮಿ, ಗಿಲಾನಭೇಸಜ್ಜಂ ವಾ ಪರಿಯೇಸಿಸ್ಸಾಮಿ, ಪುಚ್ಛಿಸ್ಸಾಮಿ ವಾ ಉಪಟ್ಠಹಿಸ್ಸಾಮಿ ವಾ'ತಿ ಸತ್ತಾಹಂ ಸನ್ನಿವತ್ತೋ ಕಾತಬ್ಬೋ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೧೯೮) ವುತ್ತತ್ತಾ **"ಮಾತಾಪಿತೂನಮತ್ಥಾಯ...ಪೇ॰... ಉಪಟ್ಠಿಸ್ಸ"**ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। ತತ್ಥಾಯಂ ಸಙ್ಖೇಪೋ - "ಮಾತಾದೀನಂ ಗಿಲಾನಭತ್ತಂ ವಾ ತದುಪಟ್ಠಾಕಭತ್ತಂ ವಾ ಗಿಲಾನಾನಂ ಓಸಧಂ ವಾ ಏಸಿಸ್ಸಂ ಪರಿಯೇಸಿಸ್ಸ"ನ್ತಿ ವಾ "ತೇ ಗಿಲಾನೇ ಗನ್ತ್ವಾ ಪುಚ್ಛಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವಾ "ಉಪಟ್ಠಿಸ್ಸ"ನ್ತಿ ವಾ ಪಹಿತೇಪಿ ಅಪ್ಪಹಿತೇಪಿ ಸತ್ತಾಹಕಿಚ್ಚೇನ ಗನ್ತುಂ ಲಭತಿ।

ಇದಾನಿ ಸಹಧಮ್ಮಿಕೇ ಏವ ಸನ್ಧಾಯ **"ಅನಭಿರತ"**ನ್ತಿಆದಿ ವುತ್ತಂ। "ವಿಸಭಾಗರೂಪಂ ದಿಸ್ವಾ ಅನಭಿರತಿ, ತತೋ ವೂಪಕಾಸಿಸ್ಸಂ, ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅಞ್ಞತ್ಥ ಗಮಿಸ್ಸ"ನ್ತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೇನ ಗನ್ತುಮ್ಪಿ ಲಬ್ಭತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಕುಕ್ಕುಚ್ಚಂ ವಿನೋದನಞ್ಚ ದಿಟ್ಠಿಂ ವಿವೇಚನಞ್ಚ ಅಹಂ ವಾ ಕರೇಯ್ಯಂ ಅಞ್ಞೇಹಿ ವಾ ಕಾರೇಯ್ಯನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಪರಿವಾಸಮಾನತ್ತಆದೀಹಿ ವುಟ್ಠಾನಂ ವಾ ಗರುಕಾ। **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಸಚೇ ಸಙ್ಘೇನ ಕಮ್ಮಂ ಕತಂ ಹೋತಿ, ತಸ್ಸ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧಿಯಾ ಅನುಸ್ಸಾವನಕರಣಾದೀಸು ಉಸ್ಸುಕ್ಕಂ ಕರೇಯ್ಯನ್ತಿ ಗನ್ತುಂ ಲಬ್ಭತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸತ್ತಾಹಕಿಚ್ಚೇನಾ**ತಿ ಸತ್ತಾಹಕರಣೀಯೇನ।

೩೧೬. ಧಮ್ಮಸವನತ್ಥಂ ನಿಮನ್ತಿತೋ ಏವಂ ವಜೇತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಗರೂ** ನಾಮ ಆಚರಿಯುಪಜ್ಝಾಯಾ, ತೇಹಿ ಭಣ್ಡಧೋವನಕಿಚ್ಚೇನ ಪಹಿತಸ್ಸ ಗನ್ತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೩೧೭. **ನ ಭಣ್ಡಧೋವನ...ಪೇ॰... ದಸ್ಸನೇ**ತಿ ಏತ್ಥ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೯೯) ಏತೇಸುಪಿ ನ ವಜೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಲಬ್ಭನ್ತಿ** ಏತ್ಥ "ಅಜ್ಜೇವ ಆಗಮಿಸ್ಸ"ನ್ತಿ ಅದೂರಗತೋ ಯದಿ ನ ಪಾಪುಣೇಯ್ಯ, ಲಬ್ಭನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಕಿಂ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ? "ಅಜ್ಜೇವ ಆಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಸಾಮನ್ತವಿಹಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪುನ ಆಗಚ್ಛನ್ತಸ್ಸ ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ ಸಚೇ ಅರುಣುಟ್ಠಾನಂ ಹೋತಿ, ವಸ್ಸಚ್ಛೇದೋಪಿ ನ ಹೋತಿ, ರತ್ತಿಚ್ಛೇದೇನ ದುಕ್ಕಟಮ್ಪಿ ನಾಪಜ್ಜತೀತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

೩೧೮. **ಸೇಸಞಾತೀಹೀ**ತಿ ಭಾತುಭಗಿನೀಆದೀಹಿ। ಭಿಕ್ಖುನಿಸ್ಸಿತಕೇನ ಚ ಪಹಿತೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ನಿದ್ದಿಸಿತ್ವಾ**ತಿ "ಆಗಚ್ಛನ್ತು ಭದನ್ತಾ, ಇಚ್ಛಾಮಿ ದಾನಞ್ಚ ದಾತುಂ ಧಮ್ಮಞ್ಚ ಸೋತುಂ ಭಿಕ್ಖೂ ಚ ಪಸ್ಸಿತು"ನ್ತಿಆದಿನಾ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ನಿದ್ದಿಸಿತ್ವಾವ ಪೇಸಿತೇ ಗನ್ತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ಕೇವಲಂ "ಆಗಚ್ಛನ್ತು ಭಿಕ್ಖೂ, ಇಚ್ಛಾಮಿ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಆಗಮನ"ನ್ತಿ ಏವಂ ಅನಿದ್ದಿಸಿತ್ವಾ ವುತ್ತೇ ಗನ್ತುಂ ನ ಲಬ್ಭತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೩೧೯. **ಅನ್ತರಾಯೇ ಸತತ್ತನೋ**ತಿ ದಸವಿಧೇಸು ಅನ್ತರಾಯೇಸು ಏಕಸ್ಮಿಮ್ಪಿ ಅನ್ತರಾಯೇ ಅತ್ತನೋ ಸತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸಙ್ಘಸಾಮಗ್ಗಿಯಾ ವಾ ವಸ್ಸಚ್ಛೇದೇ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ವುತ್ತಞ್ಹೇತಂ "ಇಧ ಪನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ವಸ್ಸೂಪಗತೋ ಭಿಕ್ಖು ಪಸ್ಸತಿ ಸಮ್ಬಹುಲೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಸಙ್ಘಭೇದಾಯ ಪರಕ್ಕಮನ್ತೇ। ತತ್ರ ಚೇ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಏವಂ ಹೋತಿ, 'ಗರುಕೋ ಖೋ ಸಙ್ಘಭೇದೋ ವುತ್ತೋ ಭಗವತಾ। ಮಾ ಮಯಿ ಸಮ್ಮುಖೀಭೂತೇ ಸಙ್ಘೋ ಭಿಜ್ಜೀ'ತಿ ಪಕ್ಕಮಿತಬ್ಬಂ, ಅನಾಪತ್ತಿ ವಸ್ಸಚ್ಛೇದಸ್ಸಾ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೦೨)। ಏವಂ ಛಿನ್ನವಸ್ಸೋ ನೋ ಪವಾರಯೇತಿ ಅತ್ಥೋ।

೩೨೦. **ರುಕ್ಖಸ್ಸ ಸುಸಿರೇ**ತಿ ಏತ್ಥ (ಮಹಾವ॰ ೨೦೪; ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೦೩) ಪನ ಸುದ್ಧೇ ರುಕ್ಖಸುಸಿರೇ ಏವ ನ ವಟ್ಟತಿ, ಮಹನ್ತಸ್ಸ ಪನ ಸುಸಿರಸ್ಸ ಅನ್ತೋ ಪದರಚ್ಛದನಂ ಕುಟಿಕಂ ಕತ್ವಾ ಪವಿಸನದ್ವಾರಂ ಯೋಜೇತ್ವಾ ಉಪಗನ್ತುಂ ವಟ್ಟತಿ। **ರುಕ್ಖಸ್ಸ ವಿಟಪೇ**ತಿ ಏತ್ಥಾಪಿ ಸುದ್ಧವಿಟಪಮತ್ತೇ ನ ವಟ್ಟತಿ, ಮಹಾವಿಟಪೇ ಪನ ಅಟ್ಟಕಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ವುತ್ತನಯೇನ ಕುಟಿಕಂ ಕತ್ವಾ ಉಪಗನ್ತುಂ ವಟ್ಟತಿ। **ಛವಕುಟಿ** ನಾಮ ಪಾಸಾಣಕುಟಿಕನ್ತಿ ವದನ್ತಿ। ತೀಸು ಪಸ್ಸೇಸು ಪಾಸಾಣೇ ಉಸ್ಸಾಪೇತ್ವಾ ಉಪರಿ ಪಾಸಾಣೇನ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾ।

೩೨೧. ನಾವಾದೀಸು ಪನ ಉಪಗತೋ ಪವಾರೇತುಞ್ಚ ಲಬ್ಭತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ವಸ್ಸೂಪನಾಯಿಕವಿನಿಚ್ಛಯೋ।

ವಸ್ಸೂಪನಾಯಿಕನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೪೦. ಅವೇಭಙ್ಗಿಯನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ

೩೧೧-೪. ಆರಾಮಾರಾಮವತ್ಥೂನೀತಿ ಏತ್ಥ (ಚೂಳವ॰ ೩೨೧; ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೨೧) **ಆರಾಮೋ** ನಾಮ ಪುಪ್ಫಾರಾಮೋ ವಾ ಫಲಾರಾಮೋ ವಾ। ಮಞ್ಚೋ ಪೀಠಂ ಭಿಸಿ ಬಿಬ್ಬೋಹನಾದಿಸಯನಾಸನಂ। **ಲೋಹಕುಮ್ಭೀ**ಆದಯೋ ಕಾಳಲೋಹತಮ್ಬಲೋಹಾದಿಮಯಾ। **ಭಾಣಕೋ** ಉದಕಚಾಟಿ। **ಪಞ್ಚೇತೇ ಅವಿಭಾಜಿಯಾ**ತಿ ಭಾಜೇತ್ವಾ ನ ಗಹೇತಬ್ಬಾ, ಗಹಿತಾಪಿ ಸಙ್ಘಸನ್ತಕಾ ಏವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಏತ್ಥ ಪನ ಆರಾಮೋ ಆರಾಮವತ್ಥೂತಿ ಪಠಮಂ, ವಿಹಾರೋ ವಿಹಾರವತ್ಥೂತಿ ದುತಿಯಂ, ಮಞ್ಚೋ ಪೀಠಂ ಭಿಸಿ ಬಿಬ್ಬೋಹನನ್ತಿ ತತಿಯಂ, ಲೋಹಕುಮ್ಭೀ…ಪೇ॰… ನಿಖಾದನನ್ತಿ ಚತುತ್ಥಂ, ವಲ್ಲಿ…ಪೇ॰… ದಾರುಭಣ್ಡಂ ಮತ್ತಿಕಭಣ್ಡನ್ತಿ ಪಞ್ಚಮನ್ತಿ ಏವಂ ಇಮಾನಿ ರಾಸಿವಸೇನ ಪಞ್ಚ ಹೋನ್ತಿ, ಸರುಪವಸೇನ ಅನೇಕಾನಿ ಹೋನ್ತಿ। ಹೋನ್ತಿ ಚೇತ್ಥ -

"ದ್ವಿಸಙ್ಗಹಾನಿ ದ್ವೇ ಹೋನ್ತಿ, ತತಿಯಂ ಚತುಸಙ್ಗಹಂ।
ಚತುತ್ಥಂ ನವಕೋಟ್ಠಾಸಂ, ಪಞ್ಚಮಂ ಅಟ್ಠಭೇದನ"ನ್ತಿ॥ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೨೧)।

೩೧೫. "ಪಞ್ಚಿಮಾನಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅವಿಸ್ಸಜ್ಜಿಯಾನಿ ನ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತಬ್ಬಾನಿ ಸಙ್ಘೇನ ವಾ ಗಣೇನ ವಾ ಪುಗ್ಗಲೇನ ವಾ, ವಿಸ್ಸಜ್ಜಿತಾನಿಪಿ ಅವಿಸ್ಸಜ್ಜಿತಾನಿ ಹೋನ್ತಿ। ಯೋ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಯ್ಯ, ಆಪತ್ತಿ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಸ್ಸಾ"ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೩೨೧) ವುತ್ತತ್ತಾ "**ಭಾಜಿತಾಪಿ ಅಭಾಜಿತಾ**"ತಿ ವುತ್ತಂ। **ಏತೇ**ತಿ ವುತ್ತಪ್ಪಕಾರಾ ಪಞ್ಚಪಿ "ಗರುಭಣ್ಡಾನೀ"ತಿ ಚ "ಅವಿಸ್ಸಜ್ಜಿಯಾನೀ"ತಿ ಚ ಚ-ಸದ್ದೇನ "ಅವೇಭಙ್ಗಿಯಾನೀ"ತಿ ಚ ವುಚ್ಚನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೩೧೬-೮. ಇದಾನಿ ಪುರಿಮೇಸು ತೀಸು ರಾಸೀಸು ಸಬ್ಬಸ್ಸ ಗರುಭಣ್ಡತ್ತಾ ತೇ ಅನಾಮಸಿತ್ವಾ ಪಚ್ಛಿಮೇಸು ದ್ವೀಸು ರಾಸೀಸು ಏಕಚ್ಚಸ್ಸ ಅಗರುಭಣ್ಡಸ್ಸಾಪಿ ಅತ್ಥಿತಾಯ ತಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ಆರಭನ್ತೋಪಿ ತೇಸು ದ್ವೀಸು ಬಹುವಿಸಯಂ ಪಠಮಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ವಲ್ಲಿಡ್ಢಬಾಹುಮತ್ತಾಪೀ"**ತಿಆದಿಮಾಹಾತಿ ಞಾತಬ್ಬಂ। ತಸ್ಸಾಯಂ ಸಙ್ಖೇಪೋ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೨೧) - ವಲ್ಲಿ ಅಡ್ಢಬಾಹುಮತ್ತಾಪಿ ವೇಳು ಅಟ್ಠಙ್ಗುಲಾಯತೋಪಿ **ತಿಣಾದಿ ಮುಟ್ಠಿಮತ್ತಮ್ಪೀ**ತಿ ಏತ್ಥ **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಮುಞ್ಜಪಬ್ಬಜಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ, ಪಣ್ಣಂ ಏಕಮ್ಪಿ ಮತ್ತಿಕಾ ಪಾಕತಾ ವಾ ಪಞ್ಚವಣ್ಣಾ ವಾ **ಸುಧಾಕಙ್ಗುಟ್ಠಆದಿಕಾ**ತಿ **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಸಜ್ಜುಲಸಜಾತಿಹಿಙ್ಗುಲಕಾದಿ ವಾ ತಾಲಪಕ್ಕಪ್ಪಮಾಣಾಪಿ ಯೇಹಿ ಕೇಹಿಚಿ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ದಿನ್ನಾ ವಾ ಸಙ್ಘಿಕೇ ತಿಣಖೇತ್ತಾದಿಮ್ಹಿ ಜಾತಾ ವಾ ರಕ್ಖಿತಗೋಪಿತಭೂಮಿಭಾಗೇ ಉಪ್ಪನ್ನಾ ತತ್ಥಜಾತಕಾ ವಾ ಸಙ್ಘಿಕಾ ರಕ್ಖಿತಾ ಏವ ಅಭಾಜಿಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಇದಾನಿ ಯೇ ಚೇತ್ಥ ಭಾಜಿತಬ್ಬಾ, ತೇ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ನಿಟ್ಠಿತೇ"**ತಿಆದಿಮಾಹ, ಸಙ್ಘಸ್ಸ ವಾ ಚೇತಿಯಸ್ಸ ವಾ ಕಮ್ಮೇ ನಿಟ್ಠಿತೇ ಭಾಜಿಯಾತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। ಏತ್ಥ ಪನ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ವಲ್ಲಿವೇಳುತಿಣಪಣ್ಣಮತ್ತಿಕಾದಿ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ದಿನ್ನಂ ವಾ ಸಙ್ಘಿಕೇ ತಿಣಖೇತ್ತಾದಿಮ್ಹಿ ಜಾತಕಂ ವಾ ರಕ್ಖಿತಗೋಪಿತಂ ಗರುಭಣ್ಡಂ, ತಂ ಸಙ್ಘಕಮ್ಮೇ ಚ ಚೇತಿಯಕಮ್ಮೇ ಚ ನಿಟ್ಠಿತೇ ಅವಸೇಸಂ ಪುಗ್ಗಲಿಕಕಮ್ಮೇಪಿ ದಾತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ಅಗರುಭಣ್ಡತ್ತಾ ಭಾಜಿತುಮ್ಪಿ ಲಬ್ಭತಿ। ಸೇನಾಸನತ್ಥಾಯ ರಕ್ಖಿತಗೋಪಿತಮೇವ ಗರುಭಣ್ಡಂ ಹೋತಿ, ನ ಇತರಂ। ಸೀಹಳದೀಪೇ ತುಮೂಲಸೋಮವಿಹಾರೇ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಪಾಕವತ್ತಮ್ಪಿ ತಾಲಪಣ್ಣಂ ವಿಕ್ಕಿಣಿತ್ವಾ ಕರೀಯತಿ। ಕಸ್ಮಾ? ನ ಹಿ ತತ್ಥ ಪಣ್ಣೇನ ಅತ್ಥೋ ಅತ್ಥಿ, ಸಬ್ಬೇಪಿ ಇಟ್ಠಕಚ್ಛನ್ನಾ ಪಾಸಾದಾದಯೋತಿ। ಏವಂ ಅಞ್ಞತ್ಥಾಪಿ ಕರೀಯತಿ ಏವಾತಿ ವದನ್ತಿ।

೩೧೯. ಇದಾನಿ ಲೋಹಭಣ್ಡಾದೀಸು ಏಕನ್ತಭಾಜೇತಬ್ಬಭಣ್ಡಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ಪತ್ತಾದೀ"**ತಿಆದಿಮಾಹ। ಏತ್ಥ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೨೧) ಪನ **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಲೋಹಥಾಲಕತಮ್ಬ ಕುಣ್ಡಿಕಾ ಕಟಚ್ಛು ಸರಕ ಅಞ್ಜನಿ ಅಞ್ಜನಿಸಲಾಕಾಕಣ್ಣಮಲಹರಣೀಸೂಚಿಸಣ್ಡಾಸಕತ್ತರಯಟ್ಠಿಆದೀನಿ ಗಹಿತಾನೇವ। **ತಥಾ**ತಿ ಭಾಜಿಯಮೇವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ವಿಪ್ಪಕತಞ್ಚ ಅವಿಪ್ಪಕತಞ್ಚ। **ಪಾದಗಣ್ಹಕ**ನ್ತಿ ಮಗಧನಾಳಿಯಾ ಪಞ್ಚನಾಳಿಯಾ ಗಣ್ಹನಂ।

೩೩೧-೨. ಅನುಞ್ಞಾತವಾಸಿ ಯಂ ಸಕ್ಕಾ ಸಿಪಾಟಿಕಾಯ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಪರಿಹರಿತುನ್ತಿ ವುತ್ತಾ। **ತಚ್ಛಿತಾನಿಟ್ಠಿತ**ನ್ತಿ ವಿಪ್ಪಕತಂ। ಯದಿ ತಚ್ಛಿತಂ, ಗರುಭಣ್ಡಮೇವ। **ದನ್ತಂ** ಪನ ಅತಚ್ಛಿತಞ್ಚ ಅನಿಟ್ಠಿತಞ್ಚ ಭಾಜಿಯಮೇವ। ಅನಿಟ್ಠಿತಂ ಮಞ್ಚಪಾದಾದಿಕಂ ಗರುಭಣ್ಡಂ। ಇದಾನಿ ಮತ್ತಿಕಭಣ್ಡಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ಭಿಕ್ಖೂಪಕರಣೇ"**ತಿಆದಿಮಾಹ। ಪತ್ತಥಾಲಕಕುಣ್ಡಿಕಾದಿಭಿಕ್ಖೂಪಕರಣೇ ಚ। **ಪಾದಘಟಕೋತಿ** ಪಾದಗಣ್ಠನಕೋ ಘಟಕೋ ಚ ಮತ್ತಿಕಾಮಯೋ ಭಾಜಿಯೋ ಭಾಜೇತಬ್ಬೋತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸಬ್ಬಥಾಲಕಮ್ಪಿ ಭಾಜಿಯಮೇವ।

೩೩೩-೪. ಮಿಗಚಮ್ಮಾದಿಕಂ ಕಪ್ಪಿಯಚಮ್ಮಂ ಭಾಜಿಯಂ, ಸೀಹಚಮ್ಮಾದಿಕಂ ಅಕಪ್ಪಿಯಚಮ್ಮಂ ಗರುಭಣ್ಡಂ। ತಂ ಪನ ಭೂಮತ್ಥರಣಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತಿ। **ಏಳಚಮ್ಮಂ** ಪನ ಪಚ್ಚತ್ಥರಣಗತಿಕತ್ತಾ ಗರುಭಣ್ಡಂ ಹೋತಿ। ಇದಾನಿ ಇಮಾನಿ ಪನ ಪಞ್ಚ ಚೀವರಪಿಣ್ಡಪಾತಭೇಸಜ್ಜಾನಂ ಅತ್ಥಾಯ ಪರಿವತ್ತೇತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ, ಗರುಭಣ್ಡೇನ ಪನ ಗರುಭಣ್ಡಞ್ಚ ಥಾವರಞ್ಚ ಥಾವರೇನ ಥಾವರಮೇವ ಪರಿವತ್ತೇತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬಾನೀತಿ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ಗರುನಾ"**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೨೧) **ಗರುನಾತಿ** ಗರುಭಣ್ಡೇನ ಗರುಭಣ್ಡಞ್ಚ ಥಾವರಞ್ಚ ಪರಿವತ್ತೇಯ್ಯಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಥಾವರೇನ ಚ** ಥಾವರಮೇವ ಪರಿವತ್ತೇಯ್ಯ, ನ ಗರುಭಣ್ಡನ್ತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। ಪಞ್ಚಸು ಕೋಟ್ಠಾಸೇಸು ಪಚ್ಛಿಮತ್ತಯಂ ಗರುಭಣ್ಡಂ, ಪುರಿಮದ್ವಯಂ ಥಾವರನ್ತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ । **ತಥಾ ಕತ್ವಾ ಚ ಭುಞ್ಜತೂತಿ** ಏವಂ ಪರಿವತ್ತೇತ್ವಾ ತತೋ ಆಭತಂ ಕಪ್ಪಿಯಭಣ್ಡಂ ಪರಿಭುಞ್ಜತೂತಿ ಅತ್ಥೋ। ಕಥಂ ಞಾಯತೀತಿ ಚೇ? ವುತ್ತಞ್ಹೇತಂ **ಪರಿವಾರೇ**–

"ಅವಿಸ್ಸಜ್ಜಿಯಂ ಅವೇಭಙ್ಗಿಯಂ, ಪಞ್ಚ ವುತ್ತಾ ಮಹೇಸಿನಾ।
ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇನ್ತಸ್ಸ ಪರಿಭುಞ್ಜನ್ತಸ್ಸ ಅನಾಪತ್ತಿ,
ಪಞ್ಹಾ ಮೇಸಾ ಕುಸಲೇಹಿ ಚಿನ್ತಿತಾ"ತಿ॥ (ಪರಿ॰ ೪೭೯)।

ಏತ್ಥ ಪನ ಗರುಭಣ್ಡೇನ ಗರುಭಣ್ಡಞ್ಚ ಥಾವರಞ್ಚ ಥಾವರೇನ ಥಾವರಮೇವ ಪರಿವತ್ತನವಿಧಿಂ ಸನ್ಧಾಯ "ವಿಸ್ಸಜ್ಜನ್ತಸ್ಸ ಅನಾಪತ್ತೀ"ತಿ ವುತ್ತಂ। ಪುನ ತತೋ ನಿಬ್ಬತ್ತಞ್ಚ ಚತುಪಚ್ಚಯಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ಲಬ್ಭತೀತಿ ದೀಪೇತುಂ "ಪರಿಭುಞ್ಜನ್ತಸ್ಸ ಅನಾಪತ್ತೀ"ತಿ ವುತ್ತಂ। ಅಯಂ ಇಮಿಸ್ಸಾ ಗಾಥಾಯ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **ಸೇಸನ್ತಿ** (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೨೧) ಆರಾಮಾದಿ ಅಭಾಜಿಯನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಅವೇಭಙ್ಗಿಯವಿನಿಚ್ಛಯೋ।

ಅವೇಭಙ್ಗಿಯನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೪೧. ಪಕಿಣ್ಣಕನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ

೩೩೫-೭. ಸದ್ವಾರಬನ್ಧನೇ ಠಾನೇ...ಪೇ॰... ಸಯನ್ತೋ ದುಕ್ಕಟಂ ಫುಸೇತಿ ಏವರೂಪೇ ಠಾನೇ ದಿವಾ ಸಯನ್ತೇನಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಸದ್ವಾರಬನ್ಧನೇ** (ಪಾರಾ॰ ೭೭; ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೭೭) ಪನ **ಠಾನೇ** ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಪರಿಕ್ಖಿತ್ತೇ ಅಬ್ಭೋಕಾಸೇಪಿ ರುಕ್ಖಮೂಲೇಪಿ ಅನ್ತಮಸೋ ಇಮಿನಾ ಲಕ್ಖಣೇನ ಯುತ್ತೇ ಆಕಾಸಙ್ಗಣೇಪಿ ಸಯನ್ತೇನ ದ್ವಾರಂ ಬನ್ಧಿತಬ್ಬಮೇವ। **ವಿಞ್ಞುಮ್ಹಿ ಪುರಿಸೇತಿ** ಭಿಕ್ಖುಮ್ಹಿ ವಾ ಸಾಮಣೇರೇ ವಾ ಅನ್ತಮಸೋ ಉಪಾಸಕಆರಾಮಿಕೇಸುಪಿ ಅಞ್ಞತರಸ್ಮಿಂ ಸತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। "ಏಸ ಜಗ್ಗಿಸ್ಸತೀ"ತಿ **ಆಭೋಗೋ ಚಾಪಿ ಕಪ್ಪತೀತಿ** ಕೇವಲಂ ಭಿಕ್ಖುನಿಂ ವಾ ಮಾತುಗಾಮಂ ವಾ ಆಪುಚ್ಛಿತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ। **ಸವಸೇತಿ** ಅತ್ತನೋ ವಸೇ, ಅಬಹುಸಾಧಾರಣಟ್ಠಾನೇತಿ ಅತ್ಥೋ। **ತಂ ವಿನಾಕಾರ**ನ್ತಿ ತಂ ಪುಬ್ಬೇ ವುತ್ತಪ್ಪಕಾರಂ ದ್ವಾರಥಕನಆಭೋಗಕರಣಸಙ್ಖಾತಂ ಆಕಾರಂ ವಿನಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಅಚಿತ್ತಕಾಪತ್ತಿಕಿರಿಯಾಯಂ ಸಙ್ಖೇಪೋ।

೩೩೭. ರತನಾನೀತಿ ಮುತ್ತಾದಿದಸವಿಧರತನಾನಿ। **ಧಞ್ಞನ್ತಿ** ಸತ್ತವಿಧಂ ಧಞ್ಞಂ।

೩೩೮. **ಸಿತ್ಥತೇಲೋದತೇಲೇಹೀ**ತಿ ಏತ್ಥ (ಚೂಳವ॰ ೨೪೬; ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೪೬) ಪನ ಯೋ ಮಧುಸಿತ್ಥಕತೇಲೇನ ವಾ ಉದಕಮಿಸ್ಸಕತೇಲೇನ ವಾ ಅಞ್ಞೇನ ಕೇನಚಿ ವಿಕಾರೇನ ವಾ ಕೇಸೇ ಓಸಣ್ಠೇತಿ, ದನ್ತಮಯಾದೀಸು ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಫಣೇನ ವಾ ಕೋಚ್ಛೇನ ವಾ ಹತ್ಥೇನ ವಾ ಫಣಕಿಚ್ಚಂ ಕರೋನ್ತೋ ಅಙ್ಗುಲೀಹಿ ವಾ ಓಸಣ್ಠೇತಿ, ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟಂ ಹೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೩೩೯. **ನೇಕಪಾವುರಣಾ**ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೨೬೪) ನ ಏಕಪಾವುರಣಾ। **ತುವಟ್ಟಯು**ನ್ತಿ ನಿಪಜ್ಜೇಯ್ಯುಂ। ಕಿಂ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ? ಯದಿ ಏಕಪಾವುರಣಾ ವಾ ಏಕತ್ಥರಣಾ ವಾ ಏಕಮಞ್ಚೇ ವಾ ತುವಟ್ಟೇಯ್ಯುಂ, ನ ವಟ್ಟತಿ, ದುಕ್ಕಟಂ ಹೋತೀತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಏಕಮ್ಹಿ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೬೪) ವಾ ಭಾಜನೇ ನ ಭುಞ್ಜೇಯ್ಯುನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೩೪೦. ಚತುರಙ್ಗುಲತೋ (ಚೂಳವ॰ ೨೮೨; ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೮೨) ಊನಂ ದನ್ತಕಟ್ಠಂ ನ ಖಾದೇಯ್ಯಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಅಧಿಕಟ್ಠಙ್ಗುಲ**ನ್ತಿ ಅಟ್ಠಙ್ಗುಲತೋ ಅಧಿಕಂ। **ತಥಾ**ತಿ ನ ಖಾದೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಅಕಲ್ಲಕೋ (ಚೂಳವ॰ ೨೮೯) ಲಸುಣಂ ನ ಖಾದೇಯ್ಯ।

೩೪೧. ಹೀನೇಹಿ (ಪಾಚಿ॰ ೩೧ ಆದಯೋ) ವಾ ಉಕ್ಕಟ್ಠೇಹಿ ವಾ ಜಾತಿಆದೀಹಿ ಏವ ಉಕ್ಕಟ್ಠಂ ವಾ ಹೀನಂ ವಾ "ಚಣ್ಡಾಲೋಸೀ"ತಿಆದಿನಾ ನಯೇನ **ಉಜುಂ ವಾ** "ಸನ್ತಿ ವಾ ಇಧೇಕಚ್ಚೇ ಚಣ್ಡಾಲಾ, ವೇನಾ, ನೇಸಾದಾ"ತಿಆದಿನಾ ನಯೇನ **ಅಞ್ಞಾಪದೇಸೇನ** ವಾ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಂ ವಾ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಂ ವಾ ಅಕ್ಕೋಸಾಧಿಪ್ಪಾಯಂ ವಿನಾ ಕೇವಲಂ **ದವಾ**ಧಿಪ್ಪಾಯೇನ **ವದೇ, ದುಬ್ಭಾಸಿತ**ನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೩೪೨. ನಖೇ ವಾ ಕೇಸೇ ವಾ ನಾಸಲೋಮೇ (ಚೂಳವ॰ ೨೭೫) ವಾ ದೀಘೇ ನ ಧಾರಯೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಂಸಪ್ಪಮಾಣೇನ ನಖೇ ಛಿನ್ದಿತು"ನ್ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೨೭೪) ಚ "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದುಮಾಸಿಕಂ ವಾ ದುವಙ್ಗುಲಂ ವಾ"ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೨೪೬) ಚ ವುತ್ತಂ। **ನ ಲಬ್ಭಂ ವೀಸತಿಮಟ್ಠ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಏಕನಖಮ್ಪಿ ಮಟ್ಠಂ ಕಾತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ ಏವ। "ನ ಭಿಕ್ಖವೇ ವೀಸತಿಮಟ್ಠಂ ಕಾರಾಪೇತಬ್ಬಂ। ಯೋ ಕಾರಾಪೇಯ್ಯ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸ (ಚೂಳವ॰ ೨೭೪)। ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಲಮತ್ತಂ ಅಪಕಡ್ಢಿತು"ನ್ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೨೭೪) ಹಿ ವುತ್ತಂ। ತಸ್ಮಾ ನಖತೋ ಮಲಮತ್ತಂ ಅಪಕಡ್ಢಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ। **ಸಮ್ಬಾಧೇ ಲೋಮಹಾರಣ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ **ಸಮ್ಬಾಧೋ** ನಾಮ ಉಭೋ ಉಪಕಚ್ಛಕಾ ಮುತ್ತಕರಣಞ್ಚ। "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಆಬಾಧಪಚ್ಚಯಾ ಸಮ್ಬಾಧೇ ಲೋಮಂ ಸಂಹರಾಪೇತು"ನ್ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೨೭೫) ಹಿ ವುತ್ತಂ।

೩೪೩. **ಯಥಾವುಡ್ಢ**ನ್ತಿ ವುಡ್ಢಪಟಿಪಾಟಿಯಾ ಲದ್ಧಬ್ಬಂ। **ನ ಬಾಧೇಯ್ಯಾ**ತಿ ನ ವಾರೇಯ್ಯ। **ಸಙ್ಘುದ್ದಿಟ್ಠಂವಾ**ತಿ ಉಪಾಸಕಾದೀಹಿ ಯಥಾವುಡ್ಢಂ "ಅಯ್ಯಾ ಪರಿಭುಞ್ಜನ್ತೂ"ತಿ ನಿಸ್ಸಜ್ಜಿತ್ವಾವ ದಿನ್ನಂ ಸೇನಾಸನಾದಿ। "ನ ಭಿಕ್ಖವೇ ಉದ್ದಿಸ್ಸಕತಮ್ಪಿ ಯಥಾವುಡ್ಢಂ ಪಟಿಬಾಹಿತಬ್ಬಂ। ಯೋ ಪಟಿಬಾಹೇಯ್ಯ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ"ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೩೧೩) ಹಿ ವುತ್ತಂ। ಅಧೋತಪಾದೇಹಿ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೨೪) ವಾ ಅಲ್ಲಪಾದೇಹಿ ವಾ ನಕ್ಕಮೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಸುಧೋತಪಾದಕಂ ವಾಪೀ**ತಿ ಧೋತಪಾದೇಹೇವ ಅಕ್ಕಮಿತಬ್ಬಟ್ಠಾನಂ। **ತಥೇವಾ**ತಿ ನಕ್ಕಮೇಯ್ಯ ಸಉಪಾಹನೋತಿ ಅತ್ಥೋ। "ನ ಭಿಕ್ಖವೇ ಅಧೋತೇಹಿ ಪಾದೇಹಿ, ಅಲ್ಲೇಹಿ ಪಾದೇಹಿ, ಸಉಪಾಹನೇನ ಸೇನಾಸನಂ ಅಕ್ಕಮಿತಬ್ಬಂ। ಯೋ ಅಕ್ಕಮೇಯ್ಯ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ"ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೩೨೪), ಹಿ ವುತ್ತಂ। "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಚ್ಚತ್ಥರಿತ್ವಾ ನಿಪಜ್ಜಿತು"ನ್ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೩೨೪) ವುತ್ತತ್ತಾ ಪರಿಭಣ್ಡಕತಂ ಭೂಮಿಂ ವಾ ಭೂಮತ್ಥರಣಸೇನಾಸನಂ ವಾ ಸಙ್ಘಿಕಂ ಮಞ್ಚಪೀಠಂ ವಾ ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಕೇನ ಪಚ್ಚತ್ಥರಣೇನ ಪಚ್ಚತ್ಥರಿತ್ವಾವ ನಿಪಜ್ಜಿತಬ್ಬಂ।

೩೪೪. **ಸಙ್ಘಾಟಿಯಾ ನ ಪಲ್ಲತ್ಥೇ**ತಿ ಅಧಿಟ್ಠಿತಚೀವರೇನ ವಿಹಾರೇ ವಾ ಅನ್ತರಘರೇ ವಾ ಪಲ್ಲತ್ಥಿಕಾ ನ ಕಾತಬ್ಬಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಪರಿಕಮ್ಮಕತಂ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೨೪) **ಭಿತ್ತಿಆದಿಂ** ನ ಅಪಸ್ಸಯೇ। "ನ ಭಿಕ್ಖವೇ ಪರಿಕಮ್ಮಕತಾ ಭಿತ್ತಿ ಅಪಸ್ಸೇತಬ್ಬಾ। ಯೋ ಅಪಸ್ಸೇಯ್ಯ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ"ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೩೨೪) ಹಿ ವುತ್ತಂ। ತಸ್ಮಾ ಸೇತಭಿತ್ತಿ ವಾ ಚಿತ್ತಕಮ್ಮಕತಾ ವಾ ಭಿತ್ತಿ ನ ಅಪಸ್ಸಯಿತಬ್ಬಾ। ನ ಕೇವಲಂ ಭಿತ್ತಿಯೇವ, ಪರಿಕಮ್ಮಕತಾ ದ್ವಾರಕವಾಟವಾತಪಾನತ್ಥಮ್ಭಾದಯೋಪಿ ನ ಅಪಸ್ಸಯಿತಬ್ಬಾ। ಏತ್ಥಪಿ

ಲೋಮಗಣನಾಯ ಏವ ಆಪತ್ತಿಯೋ ವೇದಿತಬ್ಬಾ। **ಸನ್ತೇ ಉದಕೇ ನೋ ನ ಆಚಮೇತಿ** (ಚೂಳವ॰ ೩೭೩; ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೭೩) ನೋ ನ ಆಚಮೇತುಂ, ಉದಕಸುದ್ಧಿಂ ಅಕಾತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸನ್ತೇತಿ** ವಚನೇನ ಅಸನ್ತೇ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ದೀಪೇತಿ।

೩೪೫. ಅಕಪ್ಪಿಯಸಮಾದಾನೇತಿ ಭಿಕ್ಖುಂ ವಾ ಸಾಮಣೇರಾದಿಕೇ ಸೇಸಸಹಧಮ್ಮಿಕೇ ವಾ ಅಕಪ್ಪಿಯೇ ನಿಯೋಜೇನ್ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟಮೇವ। "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಬ್ಬಜಿತೇನ ಅಕಪ್ಪಿಯೇ ಸಮಾದಪೇತಬ್ಬಂ। ಯೋ ಸಮಾದಪೇಯ್ಯ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೩೦೩) ಹಿ ವುತ್ತಂ। ಸಭಾಗಾಯ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೬೯) ಆಪತ್ತಿಯಾ ದೇಸನಾಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ವತ್ಥುಸಭಾಗತಾ ಇಧ ಅಧಿಪ್ಪೇತಾ, ನ ಆಪತ್ತಿಸಭಾಗತಾ। "ನ ಭಿಕ್ಖವೇ ಸಭಾಗಾ ಆಪತ್ತಿ ದೇಸೇತಬ್ಬಾ। ಯೋ ದೇಸೇಯ್ಯ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೧೬೯) ಚ "ನ ಭಿಕ್ಖವೇ ಸಭಾಗಾ ಆಪತ್ತಿ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತಬ್ಬಾ। ಯೋ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹೇಯ್ಯ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೧೬೯) ಚ ವುತ್ತಂ। ವತ್ಥುಸಭಾಗಂ ಆಪತ್ತಿಂ ಆವಿ ಕಾತುಮ್ಪಿ ನ ವಟ್ಟತಿ, ತೇನ ವುತ್ತಂ **"ಆವಿಕಮ್ಮೇ ಚ ದುಕ್ಕಟ"**ನ್ತಿ। "ಅಹಂ, ಆವುಸೋ, ಇತ್ಥನ್ನಾಮಂ ಆಪತ್ತಿಂ ಆಪಜ್ಜಿಂ, ತಂ ಇತೋ ವುಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಪಟಿಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ವಚನಂ ಆವಿಕಮ್ಮಂನಾಮ।

೩೪೬. ಇತರಸ್ಸ ತೂತಿ ಅಸುದ್ಧಚಿತ್ತಸ್ಸ।

೩೪೭. ಪೋರಿಸನ್ತಿ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೮೪) ಪುರಿಸಪ್ಪಮಾಣಂ ಅಭಿರುಹಿತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸತಿ ಕರಣೀಯೇ ಪೋರಿಸಂ ರುಕ್ಖಂ ಅಭಿರುಹಿತುಂ, ಆಪದಾಸು ಯಾವದತ್ಥ"ನ್ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೨೮೪) ಹಿ ವುತ್ತಂ।

೩೪೮. ಪರಿಸ್ಸಾವನಂ (ಚೂಳವ॰ ೨೫೯; ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೫೯) ವಿನಾ ಅದ್ಧಯೋಜನಂ ಗಚ್ಛನ್ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। "ಅದ್ಧಾನಗಮನಸಮಯೋ ನಾಮ ಅದ್ಧಯೋಜನಂ ಗಚ್ಛಿಸ್ಸಾಮೀತಿ ಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೨೧೮) ವುತ್ತಂ, ತಸ್ಮಾ ಅದ್ಧಯೋಜನಮೇವ ಅನ್ತಿಮಂ ಅದ್ಧಾನನ್ತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಚ ಮಾತುಗಾಮೇನ ಚ **ಸಂವಿಧಾನಸಿಕ್ಖಾಪದೇ** "ಏಕದ್ಧಾನಮಗ್ಗಂ ಪಟಿಪಜ್ಜೇಯ್ಯ, ಅನ್ತಮಸೋ ಗಾಮನ್ತರಮ್ಪೀ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೧೮೨, ೪೧೩) ಏವಂ ವಿಸೇಸೇತ್ವಾ ವುತ್ತತ್ತಾ "ಕುಕ್ಕುಟಸಮ್ಪಾತೇ ಗಾಮೇ ಗಾಮನ್ತರೇ ಗಾಮನ್ತರೇ ಆಪತ್ತಿ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಸ್ಸಾ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೧೮೩, ೪೧೪) ವುತ್ತಂ, ನ ಅದ್ಧಾನಲಕ್ಖಣೇನ। ಯದಿ ಗಾಮನ್ತರಪರಿಚ್ಛೇದೇನ ಅದ್ಧಾನಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಗಣಭೋಜನಸಿಕ್ಖಾಪದೇಪಿ "ಅದ್ಧಾನಗಮನಸಮಯೋ ನಾಮ ಗಾಮನ್ತರಮ್ಪಿ ಗಚ್ಛಿಸ್ಸಾಮೀತಿ ಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ವದೇಯ್ಯ, ನ ಚ ವುತ್ತಂ। ತಸ್ಮಾ "ನ ಭಿಕ್ಖವೇ ಅಪರಿಸ್ಸಾವನಕೇನ ಅದ್ಧಾನೋ ಪಟಿಪಜ್ಜಿತಬ್ಬೋ। ಯೋ ಪಟಿಪಜ್ಜೇಯ್ಯ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸ। ಸಚೇ ನ ಹೋತಿ ಪರಿಸ್ಸಾವನಂ ವಾ ಧಮ್ಮಕರಣೋ ವಾ, ಸಙ್ಘಾಟಿಕಣ್ಣೋಪಿ ಅಧಿಟ್ಠಾತಬ್ಬೋ ಇಮಿನಾ ಪರಿಸ್ಸಾವೇತ್ವಾ ಪಿವಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವುತ್ತಟ್ಠಾನೇಪಿ ಅದ್ಧಯೋಜನವಸೇನೇವ ಅದ್ಧಾನಪರಿಚ್ಛೇದೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। ಅಭಯಗಿರಿವಾಸೀನಂ ಪನ "ದ್ವಿಗಾವುತವಸೇನ ಅದ್ಧಾನಪರಿಚ್ಛೇದೋ"ತಿ ಪಾಳಿಯಂ ಏವ ಅತ್ಥಿ। **ಯಾಚಮಾನಸ್ಸಾತಿ** ಯಾಚನ್ತಸ್ಸ। "ನ ಚ ಭಿಕ್ಖವೇ ಅದ್ಧಾನಪ್ಪಟಿಪನ್ನೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಪರಿಸ್ಸಾವನಂ ಯಾಚಿಯಮಾನೇನ ನ ದಾತಬ್ಬಂ। ಯೋ ನ ದದೇಯ್ಯ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ"ತಿ ಹಿ ವುತ್ತಂ।

೩೪೯. ಅಞ್ಞತ್ರ ಆಬಾಧಪ್ಪಚ್ಚಯಾ ಕಣ್ಣನಾಸಾದಿಕೇ ಸೇಸಙ್ಗೇ ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಆಬಾಧೇ ಸತಿ ಅಙ್ಗುಲಿಆದೀನಿ ಛಿನ್ದಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ಅಙ್ಗಜಾತಂ ವಾ ಬೀಜಾನಿ ವಾ ಛಿನ್ದಿತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ ಏವ। ಅತ್ತಘಾತನೇ ಚ ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। "ನ ಚ ಭಿಕ್ಖವೇ ಅತ್ತಾನಂ ಘಾತೇತಬ್ಬಂ। ಯೋ ಘಾತೇಯ್ಯ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ"ತಿ ಹಿ ವುತ್ತಂ।

೩೫೦. "ನ ಚ ಭಿಕ್ಖವೇ ಪಟಿಭಾನಚಿತ್ತಂ ಕಾರಾಪೇತಬ್ಬಂ ಇತ್ಥಿರೂಪಕಂ ಪುರಿಸರೂಪಕಂ। ಯೋ ಕಾರಾಪೇಯ್ಯ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸ। ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಾಲಾಕಮ್ಮಂ ಲತಾಕಮ್ಮಂ ಮಕರದನ್ತಕಂ ಪಞ್ಚಪಟಿಕ"ನ್ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೨೯೯) ವುತ್ತತ್ತಾ **"ಚಿತ್ತಪೋತ್ಥಕರೂಪಾನಿ, ನ ಕರೇ ನ ಚ ಕಾರಯೇ"**ತಿ ವುತ್ತಂ। **ಭುಞ್ಜನ್ತನ್ತಿ** (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೧೭) ವಿಪ್ಪಕತಭೋಜನಂ। "ನ ಭಿಕ್ಖವೇ ವಿಪ್ಪಕತಭೋಜನೋ ಭಿಕ್ಖು ವುಟ್ಠಾಪೇತಬ್ಬೋ। ಯೋ ವುಟ್ಠಾಪೇಯ್ಯ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ"ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೩೧೭) ಹಿ ವುತ್ತಂ।

೩೫೧. ಯಾನಾನೀತಿ ವಯ್ಹಂ ರಥೋ ಸಕಟಂ ಸನ್ದಮಾನಿಕಾದೀನಿ ಗಿಲಾನಸ್ಸ ಅಭಿರುಹಿತುಂ ಕಪ್ಪನ್ತಿ, ಸಿವಿಕೋ ಚ ಕಪ್ಪತಿ। ಏವಂ ಸಬ್ಬತ್ಥ। "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಗಿಲಾನಸ್ಸ ಯಾನಂ, ಪುರಿಸಯುತ್ತಂ ಹತ್ಥವಟ್ಟಕಂ, ಸಿವಿಕಂ ಪಾಟಙ್ಕಿ"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೫೩) ಹಿ ವುತ್ತಂ।

೩೫೨. ದವನ್ತಿ ಕೇಳಿಂ। "ನ ಭಿಕ್ಖವೇ ಬುದ್ಧಂ ವಾ ಧಮ್ಮಂ ವಾ ಸಙ್ಘಂ ವಾ ಆರಬ್ಭ ದವೋ ಕಾತಬ್ಬೋ। ಯೋ ಕರೇಯ್ಯ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೬೨೮) ಹಿ ವುತ್ತಂ। ತಸ್ಮಾ "ಕಿಂ ಬುದ್ಧೋ ಸಿಲಕಬುದ್ಧೋ, ಉದಾಹು ಪಟಿಬುದ್ಧೋ"ತಿ ವಾ "ಕಿಂ ಧಮ್ಮೋ ಗೋಧಮ್ಮೋ ಅಜಧಮ್ಮೋ"ತಿ ವಾ "ಕಿಂ ಸಙ್ಘೋ ಅಜಸಙ್ಘೋ ಮಿಗಸಙ್ಘೋ"ತಿ ವಾ ಏವಮಾದಿನಾ ನಯೇನ ಯೋ ದವಂ ಕರೋತಿ, ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। "ತುಮ್ಹಾಕಂ ಚೀವರಂ ದಸ್ಸಾಮ, ಪತ್ತಂ ದಸ್ಸಾಮಾ"ತಿಆದಿನಾ ನಯೇನ ಸಾಮಣೇರಂ ವಾ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಂ ವಾ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಅನ್ತಮಸೋ ದುಸ್ಸೀಲಸ್ಸಾಪಿ ಪರಿಸಭೂತಂ ಅತ್ತನೋ ಉಪಟ್ಠಾಕಕರಣತ್ಥಂ ಉಪಲಾಳನೇ ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। "ನ ಭಿಕ್ಖವೇ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಪರಿಸಾ ಅಪಲಾಳೇತಬ್ಬಾ। ಯೋ ಅಪಲಾಳೇಯ್ಯ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ"ತಿ ಹಿ ವುತ್ತಂ।

೩೫೩. ಕಾಯಂ (ಚೂಳವ॰ ೪೧೧) ವಾ ಊರುಂ ವಾ ನಿಮಿತ್ತಂ ವಾ ವಿವರಿತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖುನೀನಂ ನ ದಸ್ಸಯೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಕದ್ದಮುದಕಾದಿನಾ ತಾ ಭಿಕ್ಖುನಿಯೋ ನ ಸಿಞ್ಚೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ನ ಕೇವಲಂ ಕದ್ದಮುದಕಾದಿಕೇನೇವ, ವಿಪ್ಪಸನ್ನಉದಕರಜನಕದ್ದಮಾದೀಸುಪಿ ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಓಸಿಞ್ಚನ್ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟಮೇವ।

೩೫೪. ಬಾಲನ್ತಿ ಏತ್ಥ **ಬಾಲೋ** ನಾಮ ಯೋ ಓವಾದಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖುದ್ದೇಸಕಸ್ಸ ಆರೋಚೇತ್ವಾ ಪಾಟಿಪದೇ ಪಚ್ಚಾಹರಿತಬ್ಬನ್ತಿ ನ ಜಾನಾತಿ। **ಗಿಲಾನೋ** ನಾಮ ಯೋ ಓವಾದಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಉಪೋಸಥಗ್ಗಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಆರೋಚೇತುಞ್ಚ ಪಚ್ಚಾಹರಿತುಞ್ಚ ನ ಸಕ್ಕೋತಿ। **ಗಮಿಯೋ** ನಾಮ ಯೋ ಪಟಿದೇಸಂ ಗನ್ತುಕಾಮೋ।

"ನ ಭಿಕ್ಖವೇ ಓವಾದೋ ನ ಗಹೇತಬ್ಬೋ। ಯೋ ನ ಗಣ್ಹೇಯ್ಯ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ"ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೪೧೪) ಚ "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಠಪೇತ್ವಾ ಬಾಲಂ, ಠಪೇತ್ವಾ ಗಿಲಾನಂ, ಠಪೇತ್ವಾ ಗಮಿಕಂ, ಅವಸೇಸೇಹಿ ಓವಾದಂ ಗಹೇತು"ನ್ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೪೧೪) ಚ "ನ ಭಿಕ್ಖವೇ ಓವಾದೋ ನ ಪಚ್ಚಾಹರಿತಬ್ಬೋ। ಯೋ ನ ಪಚ್ಚಾಹರೇಯ್ಯ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೪೧೫) ಚ ವುತ್ತತ್ತಾ ಭಿಕ್ಖುನೀಹಿ ತೇರಸಿಯಂ ವಾ ಚಾತುದ್ದಸಿಯಂ ವಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಅಯಂ ಉಪೋಸಥೋ ಚಾತುದ್ದಸೋ"ತಿ ವಾ "ಪನ್ನರಸೋ"ತಿ ವಾ "ಕದಾ ಅಯ್ಯ ಉಪೋಸಥೋ"ತಿ ವಾ ಪುಚ್ಛಿತೇ "ಚಾತುದ್ದಸೋ"ತಿ ವಾ "ಪನ್ನರಸೋ"ತಿ ವಾ "ಸ್ವೇ ಭಗಿನಿ ಉಪೋಸಥೋ"ತಿ ವಾ ಆಚಿಕ್ಖಿತಬ್ಬಂ। ತಾಹಿ ಭಿಕ್ಖುನೀಹಿ ಉಪೋಸಥದಿವಸೇ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಭಿಕ್ಖುನಿಸಙ್ಘೋ ಅಯ್ಯ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಪಾದೇ ವನ್ದತಿ, ಓವಾದೂಪಸಙ್ಕಮನಞ್ಚ ಯಾಚತಿ, ಲಭತು ಕಿರ ಅಯ್ಯ ಭಿಕ್ಖುನಿಸಙ್ಘೋ ಓವಾದೂಪಸಙ್ಕಮನ"ನ್ತಿ ಏವಂ ಯಾಚಿತಬ್ಬಂ, ತಂ ವಚನಂ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಉಪೋಸಥಗ್ಗೇ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖುದ್ದೇಸಕಸ್ಸ "ಭಿಕ್ಖುನಿಸಙ್ಘೋ, ಭನ್ತೇ, ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಪಾದೇ ವನ್ದತಿ, ಓವಾದೂಪಸಙ್ಕಮನಞ್ಚ ಯಾಚತಿ, ಲಭತು ಕಿರ, ಭನ್ತೇ, ಭಿಕ್ಖುನಿಸಙ್ಘೋ ಓವಾದೂಪಸಙ್ಕಮನ"ನ್ತಿ ಆಚಿಕ್ಖಿತಬ್ಬಂ। ಪಾತಿಮೋಕ್ಖುದ್ದೇಸಕೇನಾಪಿ ಸಚೇ ತತ್ಥ ಭಿಕ್ಖುನೋವಾದಕೋ ಅತ್ಥಿ, "ಇತ್ಥನ್ನಾಮೋ ಭಿಕ್ಖು ಭಿಕ್ಖುನೋವಾದಕೋ ಸಮ್ಮತೋ, ತಂ ಭಿಕ್ಖುನಿಸಙ್ಘೋ ಉಪಸಙ್ಕಮತೂ"ತಿ ವತ್ತಬ್ಬಂ। ಸಚೇ ನತ್ಥಿ, "ಕೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಉಸ್ಸಹತಿ ಭಿಕ್ಖುನಿಯೋ ಓವದಿತು"ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಸಚೇ ಅತ್ಥಿ ಅಟ್ಠಹಙ್ಗೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಭಿಕ್ಖು, ತಂ ತತ್ಥೇವ ಸಮ್ಮನ್ನಿತ್ವಾ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ಓವಾದಪ್ಪಟಿಗ್ಗಾಹಕಸ್ಸ ಆರೋಚೇತಬ್ಬಂ। ಯದಿ ನತ್ಥಿ ಕೋಚಿ ಭಿಕ್ಖು ಭಿಕ್ಖುನೋವಾದಕೋ ಸಮ್ಮತೋ, "ಪಾಸಾದಿಕೇನ ಭಿಕ್ಖುನಿಸಙ್ಘೋ ಸಮ್ಪಾದೇತೂ"ತಿ ವತ್ತಬ್ಬಂ। ತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ ಪಾಟಿಪದೇ ಭಿಕ್ಖುನೀನಂ "ನತ್ಥಿ ಕೋಚಿ ಭಿಕ್ಖು ಭಿಕ್ಖುನೋವಾದಕೋ ಸಮ್ಮತೋ, ಪಾಸಾದಿಕೇನ ಭಿಕ್ಖುನಿಸಙ್ಘೋ ಸಮ್ಪಾದೇತೂ"ತಿ ವತ್ತಬ್ಬಂ। ತಾಹಿಪಿ "ಸಾಧು ಅಯ್ಯಾ"ತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತಬ್ಬಂ। ಇಮಿನಾ ನಯೇನ ಗಣಪುಗ್ಗಲೇಸುಪಿ ವಚನಭೇದೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ।

೩೫೫. **ಲೋಕಾಯತಂ** (ಚೂಳವ॰ ೨೮೬; ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೮೬) ನಾಮ ವಿತಣ್ಡಸತ್ಥಂ। “ನ ಭಿಕ್ಖವೇ ಆಸಿತ್ತಕೂಪಧಾನೇ ಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬಂ। ಯೋ ಭುಞ್ಜೇಯ್ಯ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ”ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೨೬೪) ವುತ್ತತ್ತಾ **“ಪೇಳಾಯಪಿ ನ ಭುಞ್ಜೇಯ್ಯಾ”**ತಿ ವುತ್ತಂ।

೩೫೬. ಗಿಹಿಪಾರುತಂ ನ ಪಾರುಪೇಯ್ಯ, ಗಿಹಿನಿವಾಸನಂ ನ ನಿವಾಸೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। “ನ ಭಿಕ್ಖವೇ ಗಿಹಿನಿವತ್ಥಂ ನಿವಾಸೇತಬ್ಬಂ ಹತ್ಥಿಸೋಣ್ಡಕಂ ಮಚ್ಛವಾಳಕಂ ಚತುಕಣ್ಣಕಂ ತಾಲವಣ್ಟಕಂ ಸತವಲಿಕಂ। ಯೋ ನಿವಾಸೇಯ್ಯ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ”ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೨೮೦) ಹಿ ವುತ್ತಂ। ಪರಿಮಣ್ಡಲತೋ ಅಞ್ಞಥಾ ಪಾರುಪನಂ, ಸಬ್ಬಮೇತಂ **ಗಿಹಿಪಾರುತಂ** ನಾಮ। ತಂ ಪನ ನ ಪಾರುಪೇತಬ್ಬನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸಂವೇಲ್ಲಿಯ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಕಚ್ಛಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ನ ನಿವಾಸೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ದಾಯ**ನ್ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೨೮೩; ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೮೩) ಅರಞ್ಞಂ। ನಾಲಿಮ್ಪಯೇಯ್ಯಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೩೫೭. ವಡ್ಢಿಞ್ಚ ನ ಪಯೋಜಯೇ, ನೋಞಾತಕೇ ನಪ್ಪವಾರಿತೇ ನ ಯಾಚೇತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅಞ್ಞಸ್ಸಾ**ತಿ ಏತ್ಥ (ಚೂಳವ॰ ೪೨೦; ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೪೨೦) “ತುಮ್ಹೇ ಪರಿಭುಞ್ಜಥಾ”ತಿ ನಿಯಮೇತ್ವಾ ದಿನ್ನಂ ಸಹಧಮ್ಮಿಕಾನಮ್ಪಿ ದಾತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ। ಅಗ್ಗಂ ಗಹೇತ್ವಾ ವಾ ಕತಿಪಾಹಂ ಭುತ್ವಾ ವಾ ಪುನ ದದೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೩೫೮. **ಉದ್ದಿಸ್ಸ ಯಾಚನೇ**ತಿ ಏತ್ಥ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೬೭೯) “ಅಮ್ಹಾಕಂ ವಿಹಾರೇ ಇತ್ಥನ್ನಾಮೇನ ಇದಞ್ಚಿದಞ್ಚ ಕತ”ನ್ತಿ ವಾ “ಕರಿಸ್ಸನ್ತೀ”ತಿ ವಾ ಏವಂ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ರಕ್ಖಂ ಯಾಚನೇತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಞತ್ವಾಞತ್ವಾ ವಾ**ತಿ ಏವಂ “ಅಮ್ಹೇಹಿ ಯಾಚಿಯಮಾನಾ ಇಮೇಸಂ ದಣ್ಡೇಸ್ಸನ್ತೀ”ತಿ ತೇಸಂ ದಣ್ಡನಂ ಞತ್ವಾ ವಾ ಅಞತ್ವಾ ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ತೇಹಿ ಪನ **ದಣ್ಡಿತೇ ಸೋ ದಣ್ಡೋ** ಉದ್ದಿಸ್ಸ ಯಾಚನ್ತಾನಂ **ಗೀವಾವ** ಭಣ್ಡದೇಯ್ಯಂ ಹೋತಿ ಏವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। “ಇಮಿನಾ ಚ ಇಮಿನಾ ಚ ಇದಞ್ಚ ಇದಞ್ಚ ಕತಂ, ಏತ್ತಕಂ ದಣ್ಡಂ ಗಣ್ಹಥಾ”ತಿ **ಸಯಂ ದಣ್ಡಾಪನೇ ಪನ** ಅಸ್ಸ ದಣ್ಡಸ್ಸ ಅಗ್ಘಭೇದೇನ ಪಾರಾಜಿಕಥುಲ್ಲಚ್ಚಯದುಕ್ಕಟಾ ಞೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೩೫೯. ಅನತ್ಥಾಯ ಅಸ್ಸ ಚೋರಸ್ಸ ಭಾಸಿತೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ರಾಜರಾಜಮಹಾಮತ್ತಾದೀಹಿ **ತಸ್ಸ ಚೋರಸ್ಸ ದಣ್ಡಂ ಗಣ್ಹನ್ತೇ ಅಸ್ಸ** ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ **ತತ್ತಕಂ** ಗೀವಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೩೬೦. ವಿಘಾಸಂ (ಪಾಚಿ॰ ೮೨೫-೮೨೬) ವಾ ಉಚ್ಚಾರಂ ವಾ ಸಙ್ಕಾರಂ ವಾ ಮುತ್ತಂ ವಾ ಪಾಕಾರಕುಟ್ಟಾನಂ ಬಹಿ ಛಡ್ಡೇಯ್ಯ, ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ವಳಞ್ಜೇ ನಾವಲೋಕಿಯಾ**ತಿ ಇಮಿನಾವ ಅವಳಞ್ಜನಕಾಲೇ ನಾವಲೋಕೇತ್ವಾ ಛಡ್ಡೇತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ದೀಪೇತಿ। ನ ಕೇವಲಂ ತತ್ಥೇವ, ಅಥ ಖೋ ಹರಿತೇ ವಾಪಿ ವೀಹಾದಿನಾಳಿಕೇರಾದಿರೋಪಿಮೇ ಛಡ್ಡೇನ್ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟಮೇವಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೩೬೧. **“ಉಪಹಾರಂ ಕರೋಮಾ”ತಿ ವುತ್ತೇ**ತಿ ಪುಟ್ಠೇತೇತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ।

೩೬೨. ಕೀಳತ್ಥಂ (ಪಾಚಿ॰ ೯೭೯; ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೯೭೮) ಕತಂ ರಾಜಾಗಾರಂ ವಾ ಪೋಕ್ಖರಣಿಂ ವಾ ಉಯ್ಯಾನಂ ವಾ ಚಿತ್ತಾಗಾರಂ ವಾ ಆರಾಮಂ ವಾ ದಟ್ಠುಂ ಗಚ್ಛತೋ ಪದೇ ಪದೇ ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೩೬೩. ಆಸನೇನ (ಚೂಳವ॰ ೩೬೪) ನವೇ ನ ಪಟಿಬಾಹೇಯ್ಯ, ಉಣ್ಹೇ (ಮಹಾವ॰ ೬೭, ೭೮, ೭೯; ಚೂಳವ॰ ೩೭೬, ೩೭೮, ೩೮೦, ೩೮೨) ಚೀವರಂ ನ ನಿದಹೇಯ್ಯ। **ಗುರುನಾ**ತಿ ಆಚರಿಯಾದಿನಾ ಪಣಾಮಿತೋ ಖಮಾಪೇಯ್ಯಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೩೬೪. **ಆಪತ್ತೀಹಿ ಚ ಸತ್ತಹೀ**ತಿ (ವಜಿರ॰ ಟೀ॰ ಪಾಚಿತ್ತಿಯ ೨೬) ಸತ್ತಹಿ ಆಪತ್ತೀಹಿ ಭಿಕ್ಖುಂ ಪರಮ್ಮುಖಾ ಅಕ್ಕೋಸನೇನ ಚ “ಅಸ್ಸದ್ಧೋ ಅಪ್ಪಸನ್ನೋ ಬೀಜಭೋಜೀ”ತಿಆದಿನಾ ಅಞ್ಞೇನೇವ ವಾ ಅಕ್ಕೋಸನೇನ ಚ ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ।

೩೬೫. ಸದ್ಧಾದೇಯ್ಯಂ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೬೧) ಚೀವರಂ ವಾ ಪಿಣ್ಡಪಾತಂ ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। “ನ ಭಿಕ್ಖವೇ ಸದ್ಧಾದೇಯ್ಯಂ ವಿನಿಪಾತೇತಬ್ಬಂ। ಯೋ ವಿನಿಪಾತೇಯ್ಯ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ”ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೩೬೧) ಹಿ ವುತ್ತಂ। “ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ,

ಮಾತಾಪಿತೂನಂ ದಾತು"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೩೬೧) ವುತ್ತತ್ತಾ **"ಲಬ್ಭಂ ಪಿತೂನ"**ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ।

೩೬೬. ವಸ್ಸಂವುತ್ಥೋ ಅಞ್ಞತ್ರಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ, ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ ವಿಹಾರೇತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅಞ್ಞತೋತಿ** ಅಞ್ಞವಿಹಾರತೋ। "ನ ಭಿಕ್ಖವೇ ಅಞ್ಞತ್ರ ವಸ್ಸಂವುತ್ಥೇನ ಅಞ್ಞತ್ರ ಚೀವರಭಾಗೋ ಸಾದಿತಬ್ಬೋ। ಯೋ ಸಾದಿಯೇಯ್ಯ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೩೬೪) ಹಿ ವುತ್ತಂ। **ತೇಸನ್ತಿ** ತಸ್ಮಿಂ ವಿಹಾರೇ ತಂ ಚೀವರಂ ಭಾಜೇತ್ವಾ ಗಣ್ಹಿತುಂ ಯುತ್ತಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಧುರನಿಕ್ಖೇಪತೋ **ಹೋತಿ** ಭಣ್ಡಗ್ಘೇನ ಕಾರಿಯೋತಿ ಅತ್ಥೋ।

೩೬೭. ಸಹ ಅನ್ತರೇನ ಉತ್ತರೋತಿ **ಸನ್ತರುತ್ತರೋ,** ಗಾಮಂ ನ ಪವಿಸೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। "ನ ಭಿಕ್ಖವೇ ಸನ್ತರುತ್ತರೇನ ಗಾಮೋ ಪವಿಸಿತಬ್ಬೋ। ಯೋ ಪವಿಸೇಯ್ಯ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೩೬೨) ಹಿ ವುತ್ತಂ। **ಕಲ್ಲೋ ವಾತಿ** ಅಗಿಲಾನೋ। ಸಉಪಾಹನೋ ಗಾಮಂ ನ ಪವಿಸೇಯ್ಯಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। "ನ ಭಿಕ್ಖವೇ ಚಾಮರಿಬೀಜನೀ ಧಾರೇತಬ್ಬಾ। ಯೋ ಧಾರೇಯ್ಯ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ"ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೨೬೯), "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಿಸ್ಸೋ ಬೀಜನಿಯೋ ವಾಕಮಯಂ ಉಸೀರಮಯಂ ಮೋರಪಿಞ್ಛಮಯ"ನ್ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೨೬೯) ಚ ವುತ್ತತ್ತಾ **"ನ ಧಾರೇಯ್ಯ ಚಾಮರೀಮಕಸಬೀಜನಿ"**ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। ಮಕಸಬೀಜನೀ ಪನ ದನ್ತವಿಸಾಣದಾರುದಣ್ಡಕಾಪಿ ವಟ್ಟತಿ।

೩೬೮. ಆರಾಮತೋ ಬಹೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। "ನ ಭಿಕ್ಖವೇ ಛತ್ತಂ ಧಾರೇತಬ್ಬಂ। ಯೋ ಧಾರೇಯ್ಯ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ"ತಿ, "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಗಿಲಾನಸ್ಸ ಛತ್ತ"ನ್ತಿ ಚ ವುತ್ತತ್ತಾ ಅಗಿಲಾನೋ ಆರಾಮತೋ ಬಹಿ ನ ಲಭತಿ, ಚೀವರಗುತ್ತಿಯಾದಿಅತ್ಥಾಯ ಅಗಿಲಾನೋಪಿ ಲಭತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೩೬೯. **ಗಾಹೇಯ್ಯ ನುಭತೋಕಾಜ**ನ್ತಿ ನ ಗಾಹೇಯ್ಯ ಉಭತೋಕಾಜಂ। **ಏಕನ್ತರಿಕಕಾಜಕ**ನ್ತಿ ಏಕತೋಕಾಜಞ್ಚ ಅನ್ತರಕಾಜಞ್ಚ । ಸೀಸಭಾರೋ ಚ ಖನ್ಧಭಾರೋ ಚ ಕಟಿಭಾರೋ ಚ **ಸೀಸಕ್ಖನ್ಧಕಟಿಭಾರಾ**। "ನ ಭಿಕ್ಖವೇ ಉಭತೋಕಾಜಂ ಹರಿತಬ್ಬಂ। ಯೋ ಹರೇಯ್ಯ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ"ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೨೮೧), "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏಕತೋಕಾಜಂ ಅನ್ತರಕಾಜಂ ಸೀಸಭಾರಂ ಖನ್ಧಭಾರಂ ಕಟಿಭಾರಂ ಓಲಮ್ಬಕ"ನ್ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೨೮೧) ಚ ವುತ್ತತ್ತಾ ಉಭತೋಕಾಜಮೇವ ನ ವಟ್ಟತಿ, ಸೇಸಾನಿ ವಟ್ಟನ್ತೀತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಾ।

೩೭೦. **ಅನೋಕಾಸಕತ**ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೧೫೩) ಯೋ ಪಠಮಮೇವ "ಕರೋಹಿ ಮೇ ಆವುಸೋ ಓಕಾಸಂ, ಅಹಂ ತಂ ವತ್ತುಕಾಮೋ"ತಿ ಏವಂ ಅಕತೋಕಾಸಂ ಆಪತ್ತಿಯಾ ಚೋದೇಯ್ಯ, ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟಂ ಹೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ತಥಾತಿ** ದುಕ್ಕಟಮೇವಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೩೭೧. **ಪಕತಙ್ಗುಲೇನ,** ನ ಸುಗತಙ್ಗುಲೇನಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೩೭೨. ಮೂಗಬ್ಬತಾದಿಂ (ಮಹಾವ॰ ೨೦೯; ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೦೯) ತಿತ್ಥಿಯಬ್ಬತಂ ಯದಿ ಗಣ್ಹೇಯ್ಯ, ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಗೋವತಕುಕ್ಕುರವತಾದಯೋ ಸಙ್ಗಹಿತಾ। **ತಥಾತಿ** (ಮಹಾವ॰ ೩೦೩; ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೦೩) ನ್ಹಾಪಿತಪುಬ್ಬಕೋ ಖುರಭಣ್ಡಂ ಯದಿ ಪರಿಹರೇಯ್ಯ, ದುಕ್ಕಟಮೇವಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೩೭೩. **ಯಂ ಕಿಞ್ಚೀತಿ** (ಕಙ್ಖಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ಕುಟಿಕಾರಸಿಕ್ಖಾಪದವಣ್ಣನಾ) ನ್ಹಾಪಿತತುಣ್ಣಕಾರಕಮ್ಮಾದಿ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಹತ್ಥಕಮ್ಮನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ತದನುಸಾರತೋತಿ** ಹತ್ಥಕಮ್ಮಯಾಚನಾನುಸಾರತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸಚೇ ಏವಂ ಯಾಚತೋ ಹತ್ಥಕಮ್ಮಮೂಲಮೇವ ದೇತಿ, ತಂ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ದಾಪೇತ್ವಾ ಕಾರೇತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ನಿಕ್ಕಮ್ಮಂ ಪನ ಹತ್ಥಕಮ್ಮವಸೇನ ಅಯಾಚಿತ್ವಾಪಿ "ಏಹಿ ಇಮಂ

ಕರೋಹೀ"ತಿ ಕಾರೇತುಂ ಕಪ್ಪತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿಪರಸನ್ತಕನ್ತಿ** ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ದಾರುತಿಣಾದಿಕಂ ಅಪರಸನ್ತಕಂ ಅಪರಿಗ್ಗಹಿತಂ ಆಹರಾಪೇತುಂ ಕಪ್ಪತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ।

೩೭೪. **ಗಿಹೀನನ್ತಿ** ಗಿಹೀನಂ ಸನ್ತಕಂ। **ಗೋಪಕೇತಿ** ರಕ್ಖಕೇ। ಯತ್ತಕಂ ದೇತಿ, ತತ್ತಕಂ ಗಹೇತುಂ ಕಪ್ಪತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಯಥಾಪರಿಚ್ಛೇದನ್ತಿ** "ದಿವಸೇ ದಿವಸೇ ಏತ್ತಕಂ ಉಚ್ಛುನಾಳಿಕೇರಂ ಅಮ್ಬಪಕ್ಕಂ ತುಮ್ಹೇ ಖಾದಥಾ"ತಿ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ದಿನ್ನಮೇವ ತೇಸು ದೇನ್ತೇಸು ಲಬ್ಭತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೩೭೫. **ದ್ವಿಹಾಪಜ್ಜೇಯ್ಯಾತಿ** ದ್ವೀಹಿ ಆಪಜ್ಜೇಯ್ಯ। ಕತಮೇಹಿ ದ್ವೀಹೀತಿ ಚೇ, ತೇ ದಸ್ಸೇತುಂ "**ಕಾಯವಾಚಾಹೀ**"ತಿ ವುತ್ತಂ, "ದ್ವೀಹಾಕಾರೇಹಿ ಆಪತ್ತಿಂ ಆಪಜ್ಜತಿ, ಕಾಯೇನ ಆಪಜ್ಜತಿ, ವಾಚಾಯ ಆಪಜ್ಜತೀ"ತಿ (ಪರಿ॰ ೩೨೧) ಹಿ ವುತ್ತಂ। ಕಾಯವಾಚಾಹಿ ಆಪತ್ತಿಂ ಆಪಜ್ಜನ್ತೋ ಚ ಛಹಿ ಆಕಾರೇಹಿ ಆಪತ್ತಿಂ ಆಪಜ್ಜತಿ, ತಾನಿ ದಸ್ಸೇತುಂ "**ಅಲಜ್ಜಿಞಾಣಕುಕ್ಕುಚ್ಚಪಕತತ್ತಾ**"ತಿಆದಿಮಾಹ। ಏತ್ಥ (ಪರಿ॰ ೨೯೫) ಪನ ಅಕಪ್ಪಿಯಭಾವಂ ಜಾನನ್ತೋ ಏವ ವೀತಿಕ್ಕಮಂ ಕರೋನ್ತೋ **ಅಲಜ್ಜಿತಾಯ** ಆಪಜ್ಜತಿ ನಾಮ। ಕಪ್ಪಿಯಾಕಪ್ಪಿಯಂ ಅಜಾನಿತ್ವಾ ಆಪಜ್ಜನ್ತೋ **ಅಞ್ಞಾಣತಾಯ**। ಕಪ್ಪಿಯಂ ನು ಖೋ, ನೋ ನು ಖೋ"ತಿ ಸಂಸಯೇ ಉಪ್ಪನ್ನೇ ತಮಭಿವಿತರಿತ್ವಾ ವೀತಿಕ್ಕಮಂ ಕರೋನ್ತೋ **ಕುಕ್ಕುಚ್ಚಪಕತತ್ತಾ** ಆಪಜ್ಜತಿ। ಸಹಸೇಯ್ಯಾದಿಂ ಆಪಜ್ಜನ್ತೋ **ಸತಿಪ್ಲವಾ,** ಸತಿಸಮ್ಮೋಸಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಅಚ್ಛಮಂಸಂ "ಸೂಕರಮಂಸ"ನ್ತಿ ವಾ ಸೂಕರಮಂಸಂ "ಅಚ್ಛಮಂಸ"ನ್ತಿ ವಾ ಖಾದನ್ತೋ **ಅಕಪ್ಪಿಯೇ ಕಪ್ಪಿಯಸಞ್ಞಿತಾಯ ಚ ಕಪ್ಪಿಯೇ ಅಕಪ್ಪಿಯಸಞ್ಞಿತಾಯ** ಚ ಆಪಜ್ಜತೀತಿ ವೇದಿತಬ್ಬೋ।

೩೭೬. ಅಲಜ್ಜಿತಾಯ ವಾ ಅಞ್ಞಾಣತಾಯ ವಾ ಆಪತ್ತಿಂ ಕಾಯವಾಚಾಹಿ ಛಾದಯೇತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಏಕೇ ವಾ** ಏಕಸ್ಮಿಂ ವಾ। **ಲಿಙ್ಗೇತಿ** ಲಿಙ್ಗಪರಿವತ್ತನತೋ। ಏವಂ ಚತುಧಾ ಆಪತ್ತಿವುಟ್ಠಾನಂ ಹೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ತಿಣವತ್ಥಾರಕಸಮಥಅಬ್ಭಾನಾದೀನಂ ವಸೇನ **ಸಙ್ಘೇ** ಆಪತ್ತಿ ವುಟ್ಠಾತೀತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ ನಿಸ್ಸಜ್ಜನಾದೀಸು ಗಣೇ। ಏಕಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ವುಟ್ಠಾನಂ ಪಾಕಟಮೇವ। "ಯಾ ಆಪತ್ತಿಯೋ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಭಿಕ್ಖುನೀಹಿ ಅಸಾಧಾರಣಾ, ತಾಹಿ ಆಪತ್ತೀಹಿ ಅನಾಪತ್ತೀ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೬೯) ವಚನತೋ ಲಿಙ್ಗಪರಿವತ್ತನೇ ಆಪತ್ತಿವುಟ್ಠಾನಂ ಞಾತಬ್ಬಂ।

೩೭೭. **ಪಚ್ಚಯದ್ವಯೇತಿ** ಚೀವರೇ ಚ ಪಿಣ್ಡಪಾತೇ ಚ। ನ ಕೇವಲಞ್ಚ ಇಮೇ ಏವ, ನಿಮಿತ್ತಕಮ್ಮಮ್ಪಿ ನ ಲಬ್ಭತೇವ, ಗಾಥಾಬನ್ಧಸುಖತ್ಥಂ ಪನ ನ ವುತ್ತಂ। ತತ್ಥ **ನಿಮಿತ್ತಕಮ್ಮಂ** ನಾಮ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಪರೇಸಂ ಪಚ್ಚಯದಾನಸಂಯೋಜನಕಂ ಕಾಯವಚೀಕಮ್ಮಂ। ಖಾದನೀಯಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಗಚ್ಛನ್ತೇ ದಿಸ್ವಾ "ಕಿಂ ಖಾದನೀಯಂ ಲಭಿತ್ಥಾ"ತಿಆದಿನಾ ನಯೇನ ತಸ್ಸ ಪವತ್ತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಾ। **ಪರಿಕಥಾ** ನಾಮ ಯಥಾ ಯಥಾ ತಂ ಲಭತಿ, ತಥಾ ತಥಾ ಪರಿವತ್ತೇತ್ವಾ ಕಥನಂ। "ಏತರಹಿ ಭಿಕ್ಖೂ ಪಿಣ್ಡಪಾತೇನ ಕಿಲಮನ್ತೀ"ತಿಆದಿನಾ ನಯೇನ ತಸ್ಸ ಪವತ್ತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಾ। **ಓಭಾಸೋ** ನಾಮ ಪಚ್ಚಯಪ್ಪಟಿಸಂಯುತ್ತಕಥಾ। **ವಿಞ್ಞತ್ತಿ** ಪನ ಪಾಕಟಾ ಏವ। **ತತಿಯೇತಿ** ಸೇನಾಸನೇ। ಸೇನಾಸನೇ ಪನ ನಿಮಿತ್ತೋಭಾಸಪರಿಕಥಾ ವಟ್ಟನ್ತಿ, ವಿಞ್ಞತ್ತಿ ಏವ ಏಕಾ ನ ವಟ್ಟತಿ। ತತ್ಥ **ನಿಮಿತ್ತಕಮ್ಮಂ** ನಾಮ ಉಪಾಸಕೇ ದಿಸ್ವಾ ಸೇನಾಸನತ್ಥಂ ಭೂಮಿಪರಿಕಮ್ಮಕರಣಾದಿ। **ಓಭಾಸೋ** ನಾಮ "ಉಪಾಸಕಾ, ತುಮ್ಹೇ ಕುಹಿಂ ವಸಥಾ"ತಿ "ಪಾಸಾದೇ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಕಿಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಪಾಸಾದೋ ನ ವಟ್ಟತೀ"ತಿಆದಿಕಂ ವಚನಂ। **ಪರಿಕಥಾ** ನಾಮ "ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಸೇನಾಸನಂ ಸಮ್ಬಾಧ"ನ್ತಿ ವಚನಂ। **ಸೇಸೇತಿ** ಗಿಲಾನಪಚ್ಚಯೇ।

೩೭೮. ನ **ರುಹತೀತಿ** ನ ಹೋತಿ। **ಅಚ್ಚಯೇ ದಾನನ್ತಿ** ಅಚ್ಚಯದಾನಂ। ಪಞ್ಚಸು ಸಹಧಮ್ಮಿಕೇಸು ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಕಾಲಂ ಕರೋನ್ತೇನ "ಮಮಚ್ಚಯೇನ ಮಯ್ಹಂ ಪರಿಕ್ಖಾರೋ ಉಪಜ್ಝಾಯಸ್ಸ ಹೋತು, ಆಚರಿಯಸ್ಸ ಹೋತು, ಅಞ್ಞಸ್ಸ ವಾ ಕಸ್ಸಚಿ ಹೋತೂ"ತಿ ವುತ್ತೇ ತೇಸಂ ನ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಾ ವುತ್ತಂ "ನ ರುಹತೀ"ತಿ। **ಸಙ್ಘಸ್ಸೇವ ಚ ತಂ ಹೋತೀತಿ** ಯದಿ ಭಿಕ್ಖುಸಾಮಣೇರೇಹಿ ಏವಂ ವುತ್ತಂ, ತಸ್ಮಿಂ ಮತೇಪಿ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸೇವ ಹೋತಿ, ಭಿಕ್ಖುನಿಸಿಕ್ಖಮಾನಸಾಮಣೇರೀಹಿ ಚೇ ವುತ್ತಂ, ತಸ್ಮಿಂ ಮತೇ

ಭಿಕ್ಖುನಿಸಙ್ಘಸ್ಸ ತಂ ಹೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಗಿಹೀನಂ ಪನ ರೂಹತೀ**ತಿ ಗಿಹೀನಂ ಪನ ಅಚ್ಚಯದಾನಂ ಏವ ಸಬ್ಬೇಸಂ ರುಹತೀತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

೩೭೯. ಉಪಸ್ಸಯೇತಿ ಭಿಕ್ಖುನಿವಿಹಾರೇ। **ದಾಯಜ್ಜೋ**ತಿ ತಸ್ಸ ಪರಿಕ್ಖಾರಸ್ಸ ದಾಯಜ್ಜೋ। **ಸೇಸೇಪೀ**ತಿ ಸಚೇ ಭಿಕ್ಖುನಿಸಿಕ್ಖಮಾನಸಾಮಣೇರಿಯೋ ಭಿಕ್ಖುವಿಹಾರೇ ಕಾಲಂ ಕರೋನ್ತಿ, ತಾಸಂ ಪರಿಕ್ಖಾರಾನಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೋವ ದಾಯಜ್ಜೋತಿ ಅತ್ಥೋ।

೩೮೦. ಪುರಿಮಸ್ಸೇವಾತಿ ಏತ್ಥ "ಇಮಂ ಪರಿಕ್ಖಾರಂ ನೇತ್ವಾ ಅಸುಕಸ್ಸ ದೇಹೀ"ತಿ ದಿನ್ನಂ ಪುರಿಮಸ್ಸೇವ **ಹೋತೀ**ತಿ ಅತ್ಥೋ। "ಅಸುಕಸ್ಸ ದಮ್ಮೀ"ತಿ ದಿನ್ನಂ ಪನ ಪಚ್ಛಿಮಸ್ಸೇವ **ಹೋತಿ** ಪರಿಚ್ಚಜಿತ್ವಾ ದಿನ್ನತ್ತಾ। ಇಮಂ ವಿಧಿಂ ಞತ್ವಾವ ವಿಸ್ಸಾಸಗ್ಗಾಹಂ ವಾ ಗಣ್ಹೇಯ್ಯ, ಮತಕಚೀವರಂ ವಾ ಅಧಿಟ್ಠೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಮತಕಚೀವರಅಧಿಟ್ಠಾನಂ** ನಾಮ ಘಣ್ಟಿಂ ಪಹರಿತ್ವಾ ಕಾಲಂ ಘೋಸೇತ್ವಾ ಥೋಕಂ ಆಗಮೇತ್ವಾ ಸಚೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಗಚ್ಛನ್ತಿ, ತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಭಾಜೇತಬ್ಬಾನಿ, ನೋ ಚೇ ಆಗಚ್ಛನ್ತಿ, "ಮಯ್ಹಿಮಾನಿ ಚೀವರಾನಿ ಪಾಪುಣನ್ತೀ"ತಿ ಅಧಿಟ್ಠಾತಬ್ಬಾನಿ। ಏವಂ ಅಧಿಟ್ಠಿತೇ ಸಬ್ಬಾನಿ ತಸ್ಸೇವ ಹೋನ್ತಿ, ಠಿತಿಕಾ ಪನ ನ ತಿಟ್ಠತಿ। ಸಚೇ ಏಕೇಕಂ ಉದ್ಧರಿತ್ವಾ "ಅಯಂ ಪಠಮಭಾಗೋ ಮಯ್ಹಂ ಪಾಪುಣಾತಿ, ಅಯಂ ದುತಿಯಭಾಗೋ"ತಿ ಏವಂ ಗಣ್ಹಾತಿ, ಗಹಿತಾನಿ ಚ ಸುಗಹಿತಾನಿ ಹೋನ್ತಿ, ಠಿತಿಕಾ ಚ ತಿಟ್ಠತಿ। ಏವಂ ಪಾಪೇತ್ವಾ ಗಣ್ಹನ್ತೇನಾಪಿ ಅಧಿಟ್ಠಿತಮೇವ ಹೋತಿ।

೩೮೧. ಲೋಹಭಣ್ಡೇ ಪಹರಣಿಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಸಬ್ಬಂ ಕಪ್ಪತಿ, ದಾರುಭಣ್ಡೇ ಚ ದಾರುಜಂ ಪತ್ತಞ್ಚ ಪಾದುಕಞ್ಚ, ಪಲ್ಲಙ್ಕಞ್ಚ ಆಸನ್ದಿಞ್ಚ ಠಪೇತ್ವಾ ಸಬ್ಬಂ ಕಪ್ಪತಿ, ಮತ್ತಿಕಾಮಯೇ ಕತಕಞ್ಚ ಕುಮ್ಭಕಾರಿಕಞ್ಚ ಠಪೇತ್ವಾ ಸಬ್ಬಂ ಕಪ್ಪತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಠಪೇತ್ವಾ ಪಹರಣಿಂ ಸಬ್ಬಂ ಲೋಹಭಣ್ಡಂ, ಠಪೇತ್ವಾ ಆಸನ್ದಿಂ ಪಲ್ಲಙ್ಕಂ ದಾರುಪತ್ತಂ ದಾರುಪಾದುಕಂ ಸಬ್ಬಂ ದಾರುಭಣ್ಡಂ, ಠಪೇತ್ವಾ ಕತಕಞ್ಚ ಕುಮ್ಭಕಾರಿಕಞ್ಚ ಸಬ್ಬಂ ಮತ್ತಿಕಾಭಣ್ಡ"ನ್ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೨೯೩) ಹಿ ವುತ್ತಂ। ಏತ್ಥ **ಕತಕ**ನ್ತಿ ಪದುಮಕಣ್ಣಿಕಾಕಾರೇನ ಕತಮಲ್ಲಕನ್ತಿ ಅಧಿಪ್ಪೇತಂ। ಧನಿಯಸ್ಸೇವ ಸಬ್ಬಮತ್ತಿಕಾಮಯಾ ಕುಟಿ ಕುಮ್ಭಕಾರಿಕನ್ತಿ। ಪಕಿಣ್ಣಕವಿನಿಚ್ಛಯೋ।

ಪಕಿಣ್ಣಕನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೪೨. ದೇಸನಾನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ

೩೮೨. ಭಿಕ್ಖುಭಾವಸ್ಸ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೧೯೮) ಯೋ ಚಾಗೋ, ಸಾ ಪಾರಾಜಿಕದೇಸನಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ವುತ್ತಞ್ಹೇತಂ "ವಿಸುದ್ಧಾಪೇಕ್ಖೋತಿ ಗಿಹಿ ವಾ ಹೋತುಕಾಮೋ ಉಪಾಸಕೋ ವಾ ಹೋತುಕಾಮೋ ಆರಾಮಿಕೋ ವಾ ಹೋತುಕಾಮೋ ಸಾಮಣೇರೋ ವಾ ಹೋತುಕಾಮೋ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೧೯೮)। ತಸ್ಮಾ ಗಿಹಿಭಾವಾದಿಕಂಯೇವ ಪಾರಾಜಿಕಂ ಆಪನ್ನಸ್ಸ ವಿಸುದ್ಧಿ ನಾಮ, ಅಞ್ಞತರಸ್ಸ ವಿಸುದ್ಧಿ ಏವ ನತ್ಥಿ। "ಛಾದೇತಿ ಜಾನಮಾಪನ್ನಂ, ಪರಿವಸೇಯ್ಯ ತಾವತಾ"ತಿಆದಿನಾ ನಯೇನ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತವಿಧಿಂ ಸನ್ಧಾಯ **"ಯಥಾವುತ್ತೇನ ವುಟ್ಠಾನ"**ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ।

೩೮೩. ಇದಾನಿ ವತ್ತಬ್ಬತಂ ಸನ್ಧಾಯ **"ಏವ"**ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ।

೩೮೪. ಪಟಿದೇಸೇಮೀತಿ ಆರೋಚೇಮಿ। ಏತಾನಿ ಅಹಂ **ಏತಾನಾಹಂ**।

೩೮೬. (ಕ) ಯಂ ಸಙ್ಘೋ ಗಿಲಾನಸ್ಸ ತಿಚೀವರೇನ ವಿಪ್ಪವಾಸಸಮ್ಮುತಿಂ ದೇತಿ, ತಂ ಅಞ್ಞತ್ರಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

(ಖ) **ಅಕಾಲಚೀವರಂ** (ಪಾರಾ॰ ೫೦೦) ನಾಮ "ಅನತ್ಥತೇ ಕಥಿನೇ ಏಕಾದಸಮಾಸೇ ಉಪ್ಪನ್ನಂ, ಅತ್ಥತೇ ಕಥಿನೇ ಸತ್ತಮಾಸೇ ಉಪ್ಪನ್ನಂ, ಕಾಲೇಪಿ ಆದಿಸ್ಸ ದಿನ್ನಂ, ಏತಂ ಅಕಾಲಚೀವರಂ ನಾಮಾ"ತಿ।

(ಗ) **ಪುರಾಣಚೀವರಂ** (ಪಾರಾ॰ ೫೦೫) ನಾಮ "ಸಕಿಂ ನಿವತ್ಥಮ್ಪಿ ಸಕಿಂ ಪಾರುತಮ್ಪೀ"ತಿ ವುತ್ತಂ। **ಅಞ್ಞಾತಿಕಾ** ನಾಮ ಮಾತಿತೋ ವಾ ಪಿತಿತೋ ವಾ ಯಾವ ಸತ್ತಮಾ ಕುಲಪರಿವಟ್ಟಾ ಅಸಮ್ಬನ್ಧಾ। ನಿಸೀದನಪಚ್ಚತ್ಥರಣಧೋವಾಪನೇ ದುಕ್ಕಟಂ।

(ಘ) **ಅಞ್ಞತ್ರ ಪಾರಿವತ್ತಕಾ**ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೫೧೨) ಏತ್ಥ ಹರೀತಕಿಕ್ಖಣ್ಡಮ್ಪಿ ವಟ್ಟತಿ। **ಚೀವರಂ** ನಾಮ ಇಧ ವಿಕಪ್ಪನೂಪಗಪಚ್ಛಿಮತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಅಧಿಪ್ಪೇತಂ।

(ಙ) **ಅಞ್ಞತ್ರ ಸಮಯಾ**ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೫೧೯) ಏತ್ಥ "ಅಚ್ಛಿನ್ನಚೀವರೋ ವಾ ಹೋತಿ ಭಿಕ್ಖು ನಟ್ಠಚೀವರೋ ವಾ"ತಿ ಏವಂ ವುತ್ತಂ ಸಮಯನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

(ಚ) "ಸನ್ತರುತ್ತರಪರಮಂ ತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ತತೋ ಚೀವರಂ ಸಾದಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೫೨೪) ವುತ್ತತ್ತಾ **"ತತುತ್ತರೀ"**ತಿ ವುತ್ತಂ। ಏತ್ಥ ಪನ "ಸಚೇ ತೀಣಿ ನಟ್ಠಾನಿ ಹೋನ್ತಿ, ದ್ವೇ ಸಾದಿತಬ್ಬಾನಿ। ದ್ವೇ ನಟ್ಠಾನಿ, ಏಕಂ ಸಾದಿತಬ್ಬಂ, ಏಕಂ ನಟ್ಠಂ, ನ ಕಿಞ್ಚಿ ಸಾದಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೫೨೪) ವುತ್ತಂ।

(ಛ-ಜ) "ಕೀದಿಸೇನ ತೇ (ಪಾರಾ॰ ೫೨೯), ಭನ್ತೇ, ಚೀವರೇನ ಅತ್ಥೋ, ಕೀದಿಸಂ ತೇ ಚೀವರಂ ಚೇತಾಪೇಮೀ"ತಿ ಏವಂ ಅಪ್ಪವಾರಿತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ವಿಕಪ್ಪ**ನ್ತಿ ವಿಸಿಟ್ಠಕಪ್ಪಂ ಅಧಿಕವಿಧಾನಂ ಆಪನ್ನಂ। ಇಧ ಪುರಿಮಂ ಏಕಸ್ಸ, ದುತಿಯಂ ಬಹೂನಂ ವಸೇನ ವುತ್ತಂ, ಏತ್ತಕಂ ನಾನತ್ತಂ।

(ಝ) **ಅತಿರೇಕತಿಕ್ಖತ್ತು**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಕೇನಚಿ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಅಕಪ್ಪಿಯವತ್ಥುಂ ಆನೇತ್ವಾ "ಇದಂ ಖೋ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ಚೀವರಚೇತಾಪನ್ನಂ ಆಭತಂ, ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹತು ಆಯಸ್ಮಾ ಚೀವರಚೇತಾಪನ್ನ"ನ್ತಿ ವುತ್ತೇ "ನ ಖೋ ಮಯಂ, ಆವುಸೋ, ಚೀವರಚೇತಾಪನ್ನಂ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹಾಮ, ಚೀವರಞ್ಚ ಖೋ ಮಯಂ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹಾಮ ಕಾಲೇನ ಕಪ್ಪಿಯ"ನ್ತಿ ವತ್ತಬ್ಬಂ। ಏವಂ ವುತ್ತೇ ಸಚೇ ಸೋ "ಅತ್ಥಿ ಕೋಚಿ ಕಪ್ಪಿಯಕಾರಕೋ"ತಿ ವದತಿ, ಚೀವರತ್ಥಿಕೇನ ಠಪೇತ್ವಾ ಪಞ್ಚ ಸಹಧಮ್ಮಿಕೇ ಯೋ ಕೋಚಿ ಉದ್ದಿಸಿತಬ್ಬೋ "ಏಸೋ ಖೋ, ಆವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖೂನಂ ವೇಯ್ಯಾವಚ್ಚಕರೋ"ತಿ, ಏತ್ತಕಮೇವ ವತ್ತಬ್ಬಂ। ಏವಂ ವುತ್ತೇ ಸಚೇ ದಾಯಕೋ ತಸ್ಸ ಹತ್ಥೇ ಅಕಪ್ಪಿಯವತ್ಥುಂ ದತ್ವಾ "ಏಸೋ ಅಯ್ಯಸ್ಸ ಚೀವರಂ ಚೇತಾಪೇತ್ವಾ ದಸ್ಸತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಗಚ್ಛತಿ, ತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ದ್ವತ್ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಚೋದೇತಬ್ಬೋ ಸಾರೇತಬ್ಬೋ "ಅತ್ಥೋ ಮೇ, ಆವುಸೋ, ಚೀವರೇನಾ"ತಿ, ಏತ್ತಕಮೇವ ವತ್ತಬ್ಬಂ, "ದೇಹಿ ಮೇ ಚೀವರ"ನ್ತಿಆದಿನಾ ನ ವತ್ತಬ್ಬಂ। ಏವಂ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಚೋದನಾಯ ತಂ ಚೀವರಂ ಲಭತಿ, ಇಚ್ಚೇತಂ ಕುಸಲಂ। ನೋ ಚೇ ಲಭತಿ, ಛಕ್ಖತ್ತುಪರಮಂ ತುಣ್ಹೀಭೂತೇನ ಠಾತಬ್ಬಂ, ನ ಆಸನೇ ನಿಸೀದಿತಬ್ಬಂ, ನ ಆಮಿಸಂ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತಬ್ಬಂ, ನ ಧಮ್ಮೋ ಭಾಸಿತಬ್ಬೋ। "ಕಿಂ ಕಾರಣಾ ಆಗತೋಸೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಜಾನಾಹಿ, ಆವುಸೋ"ತಿ ಏತ್ತಕಮೇವ ವತ್ತಬ್ಬಂ। ಸಚೇ ನಿಸಜ್ಜಾದೀನಿ ಕರೋತಿ, ಠಾನಂ ಭಞ್ಜತಿ। ವತ್ತಭೇದದುಕ್ಕಟಞ್ಚ ಆಪಜ್ಜತೀತಿ ವದನ್ತಿ। ಏವಂ ಪನ ಅಪ್ಪಟಿಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ಅತಿರೇಕತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಚೋದನಾಯ ಅತಿರೇಕಛಕ್ಖತ್ತುಂ ಠಾನೇನ ಸಚೇ ನಿಪ್ಫಾದೇತಿ, ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

(ಞ) **ಸನ್ಥತಂ** (ಪಾರಾ॰ ೫೪೪) ನಾಮ ಸನ್ಥರಿತ್ವಾ ಕತಂ ಹೋತಿ ಅವಾಯಿಮಂ। ಏಕಕೋಸಿಯಂಸುನಾಪಿ ಚೇ ಮಿಸ್ಸೇತ್ವಾ ಕರೋತಿ, ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಂ।

(ಟ) **ಸುದ್ಧಕಾಳಕಾನ**ನ್ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೫೪೮-೫೪೯) ಅಞ್ಞೇಹಿ ಅಮಿಸ್ಸಿತಾನನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। "ಕಾಳಕಂ ನಾಮ ದ್ವೇ ಕಾಳಕಾನಿ ಜಾತಿಕಾಳಕಂ ವಾ ರಜನಕಾಳಕಂ ವಾ"ತಿ ವುತ್ತಂ।

(ಠ) **ಅನಾದಿಯಿತ್ವಾ...ಪೇ॰... ತುಲ**ನ್ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೫೫೪) ಏತ್ಥ ಪನ ಯತ್ತಕೇಹಿ ಏಳಕಲೋಮೇಹಿ ಕತ್ತುಕಾಮೋ ಹೋತಿ, ತೇಸು ದ್ವೇ ಕೋಟ್ಠಾಸಾ ಕಾಳಕಾನಂ, ಏಕೋ ಓದಾತಾನಂ, ಏಕೋ ಗೋಚರಿಯಾನಂ ಆದಾತಬ್ಬೋತಿ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ। ಏಕಸ್ಸಾಪಿ

ಕಾಳಕಲೋಮಸ್ಸ ಅತಿರೇಕಭಾಗೇ ಸತಿ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಮೇವ।

(ಡ) **ಊನಕಛಬ್ಬಸ್ಸಾನೀತಿ** (ಪಾರಾ॰ ೫೬೨) ಛಬ್ಬಸ್ಸತೋ ಓರಭಾಗೇ।

(ಢ) ನಿಸೀದನಸನ್ಥತಂ (ಪಾರಾ॰ ೫೬೭) ಪನ ಕಾರಾಪೇನ್ತೇನ ಪುರಾಣಸನ್ಥತಸ್ಸ ಏಕಪಸ್ಸತೋ ವಟ್ಟಂ ವಾ ಚತುರಸ್ಸಂ ವಾ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಗಹಿತಟ್ಠಾನಂ ಯಥಾ ವಿದತ್ಥಿಮತ್ತಂ ಹೋತಿ, ಏವಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಏಕದೇಸಂ ವಾ ಸನ್ಥರಿತಬ್ಬಂ, ವಿಜಟೇತ್ವಾ ವಾ ಸನ್ಥರಿತಬ್ಬಂ।

(ತ) ನ ಕೇವಲಂ ಧೋವಾಪನೇ (ಪಾರಾ॰ ೫೭೮) ಏವ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಂ, ರಜನೇಪಿ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಮೇವ।

(ದ) ರೂಪಿಯಪಟಿಗ್ಗಹಣಸ್ಸೇವ (ಪಾರಾ॰ ೫೮೯) ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತತ್ತಾ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಪರಿವತ್ತನೇ ದೋಸಂ ಅಪಸ್ಸನ್ತಾ ಕತಾಕತಾದಿವಸೇನ ಅನೇಕವಿಧಂ ಜಾತರೂಪಪರಿವತ್ತನಂ ಕರೋನ್ತಿ, ತಂ ಸನ್ಧಾಯ **"ನಾನಪ್ಪಕಾರಕ"**ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ।

೩೮೭-೯. ಆಪತ್ತಿಂ ದೇಸೇತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾ ಕತ್ತಬ್ಬಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ಅಥಾ"**ತಿ ವುತ್ತಂ। **ಗಿಹಿಂ ವದೇತಿ** ಸಚೇ ತತ್ಥ ಆಗಚ್ಛತಿ ಆರಾಮಿಕೋ ವಾ ಉಪಾಸಕೋ ವಾ, ತಂ ವದೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಏವಂ ವುತ್ತೋ **ಸೋ** "ಇಮಿನಾ ಕಿಂ ಆಹರಾಮೀ"ತಿ ಚೇ ವದೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅವತ್ವಾಮನ್ತಿ** "ಇಮಂ ವಾ ಇಮಂ ವಾ ಆಹರಾ"ತಿ ಅವತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ವದೇತಿ** "ಕಪ್ಪಿಯಂ ಆಚಿಕ್ಖಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೫೮೪, ೫೮೯) ವಚನತೋ "ಪಬ್ಬಜಿತಾನಂ ಸಪ್ಪಿ ವಾ ತೇಲಂ ವಾ ಮಧು ವಾ ಫಾಣಿತಂ ವಾ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಏವಂ ಆಚಿಕ್ಖಿತಬ್ಬಂ, "ಇಮಂ ನಾಮ ಆಹರಾ"ತಿ ನ ವತ್ತಬ್ಬಮೇವ। **ದ್ವೇಪೇತೇತಿ** ದ್ವೇಪಿ ಏತೇ ರೂಪಿಯಪಟಿಗ್ಗಾಹಕಞ್ಚ ರೂಪಿಯಸಬ್ಬೋಹಾರಿಕಞ್ಚಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅಞ್ಞೇನಾತಿ** ಅನ್ತಮಸೋ ಆರಾಮಿಕೇನಾಪಿ ಲದ್ಧಭಾಗೋ ನ ಕಪ್ಪತಿ ಏವ।

೩೯೦. ಅನ್ತಮಸೋ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೫೮೩-೪) ತನ್ನಿಬ್ಬತ್ತಾ ರುಕ್ಖಚ್ಛಾಯಾಪಿ ನ ಕಪ್ಪತೀತಿ। **ನಿಸ್ಸಟ್ಠಂ ಪಟಿಲದ್ಧಮ್ಪೀತಿ** ಏತ್ಥ ಯಥಾ ರೂಪಿಯಸಂವೋಹಾರಂ ಕತ್ವಾ ಲದ್ಧವತ್ಥುತೋ ಆಭತಂ ನ ಕಪ್ಪತಿ, ತಥಾ ಕೋಸಿಯಮಿಸ್ಸಕಸನ್ಥತಾದಿತ್ತಯಮ್ಪಿ ನ ಕಪ್ಪತಿ। ನ ಕೇವಲಂ ತಸ್ಸೇವ, ಅಞ್ಞೇಸಮ್ಪಿ ನ ಕಪ್ಪತೇವ "ಅಞ್ಞೇನ ಕತಂ ಪಟಿಲಭಿತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜತಿ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೫೪೫, ೫೫೦, ೫೫೫) ವುತ್ತತ್ತಾ।

೩೯೧. ಏವಂ ನೋ ಚೇ ಲಭೇಥ, **ಸೋ** ಆರಾಮಿಕಾದಿಕೋ "ಇಮಂ ಛಡ್ಡೇಹೀ"ತಿ **ಸಂಸಿಯೋ** ವತ್ತಬ್ಬೋತಿ ಅತ್ಥೋ। ಏವಮ್ಪಿ ನೋ ಚೇ ಲಭೇಯ್ಯ, **ಸಮ್ಮತೋ** ಭಿಕ್ಖು ಛಡ್ಡೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೩೯೨. ಪಟಿಗ್ಗಹಿತರೂಪಿಯಞ್ಚ ಪರಿವತ್ತಿತರೂಪಿಯಞ್ಚ ಸನ್ಧಾಯ **"ಏತಾನೀ"**ತಿ ವುತ್ತಂ। **ದುತಿಯಪತ್ತೋ** ನಾಮ "ಊನಪಞ್ಚಬನ್ಧನೇನ ಪತ್ತೇನ ಅಞ್ಞಂ ನವಂ ಪತ್ತಂ ಚೇತಾಪೇಯ್ಯ, ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯ"ನ್ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೬೧೨) ವುತ್ತಪತ್ತೋ। ಸೋ ಚ ಏತಾನಿ ಚ ಸಙ್ಘೇ ನಿಸ್ಸಟ್ಠಂ ಲಬ್ಭರೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। "ಸಙ್ಘಮಜ್ಝೇ ನಿಸ್ಸಜ್ಜಿತಬ್ಬಂ, ಭಿಕ್ಖುಪರಿಸಾಯ ನಿಸ್ಸಜ್ಜಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೫೮೪, ೫೮೯) ಚ ವುತ್ತತ್ತಾ ನ ಗಣಪುಗ್ಗಲಾನಂ ನಿಸ್ಸಜ್ಜಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ಸೇಸಾನಿ ಪನ ತೀಣಿ ಚೀವರಾದಿವತ್ಥೂನಿ "ನಿಸ್ಸಜ್ಜಿತಬ್ಬಂ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ವಾ ಗಣಸ್ಸ ವಾ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ವಾ"ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ (ಪಾರಾ॰ ೪೬೩) ಸಙ್ಘಾದೀನಂ ನಿಸ್ಸಜ್ಜಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ। **ಭಾಸನ್ತರೇನಪೀತಿ** ಪಾಳಿಯಾ ವತ್ತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೇನ ದಮಿಳಭಾಸಾದೀಸು ಅಞ್ಞತರಾಯಪಿ ನಿಸ್ಸಜ್ಜಿತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೩೯೩. (ಕ-ಗ) **ನಾನಪ್ಪಕಾರಕಂ** ನಾಮ "ಚೀವರಪಿಣ್ಡಪಾತಸೇನಾಸನಗಿಲಾನಪಚ್ಚಯಭೇಸಜ್ಜಪರಿಕ್ಖಾರಾ, "ಅನ್ತಮಸೋ ಚುಣ್ಣಪಿಣ್ಡೋಪಿ ದನ್ತಕಟ್ಠಮ್ಪಿ ದಸಿಕಸುತ್ತಮ್ಪೀ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೫೯೫) **ಪಾಳಿಯಂ** ವುತ್ತಂ। **ಚೇತಾಪಿತೋತಿ** (ಪಾರಾ॰ ೬೧೩) ಯಾಚಿತ್ವಾ ಗಹಿತೋ।

೩೯೪. ಸಮ್ಮನ್ನಿತ್ವಾನ ಪತ್ತಗಾಹಕಂ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಪತ್ತನ್ತನ್ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೬೧೪; ಕಙ್ಖಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ಊನಪಞ್ಚಬನ್ಧನಸಿಕ್ಖಾಪದವಣ್ಣನಾ) ಯ ಅನ್ತಿಮಂ ಪತ್ತಂ, ತಂ ತಸ್ಸ ದಾಪಯೇತಿ ಅತ್ಥೋ।

೩೯೫. (ಖ) **ಪರಿದಹಿತಂ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯನ್ತಿ** ಏತ್ಥ (ಪಾರಾ॰ ೬೨೬-೬೨೮; ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೬೨೮) ಪನ ಠತ್ವಾ ವಸ್ಸಿಕಸಾಟಿಕಾಯ ಪರಿಯೇಸನಕ್ಖೇತ್ತಂ ಕರಣಕ್ಖೇತ್ತಂ ನಿವಾಸನಕ್ಖೇತ್ತಂ ಅಧಿಟ್ಠಾನಕ್ಖೇತ್ತನ್ತಿ ಚತುಬ್ಬಿಧಂ ಖೇತ್ತಞ್ಚ ಕುಚ್ಛಿಸಮಯೋ ಪಿಟ್ಠಿಸಮಯೋತಿ ದುವಿಧೋ ಸಮಯೋ ಚ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। ಕಥಂ? ಗಿಮ್ಹಾನಮಾಸೇಸು ಪಚ್ಛಿಮಮಾಸಸ್ಸ ಪುರಿಮೋ ಅದ್ಧಮಾಸೋ **ಪರಿಯೇಸನಕ್ಖೇತ್ತಂ,** ಪಚ್ಛಿಮೋ **ಕರಣಕ್ಖೇತ್ತಞ್ಚ ನಿವಾಸನಕ್ಖೇತ್ತಞ್ಚ**, ಪರಿಯೇಸಿತುಮ್ಪಿ ವಟ್ಟತಿ, ಅಧಿಟ್ಠಾತುಂ ಪನ ನ ವಟ್ಟತಿ। ವಸ್ಸಿಕಾ ಪನ ಚತ್ತಾರೋ ಮಾಸಾ ಪರಿಯೇಸನಾದೀನಂ ಚತುನ್ನಮ್ಪಿ ಖೇತ್ತಂ। ಏತೇ ಏವ ಪಞ್ಚ ಮಾಸಾ **ಕುಚ್ಛಿಸಮಯೋ** ನಾಮ। ಇತರೇ ಸತ್ತ ಮಾಸಾ **ಪಿಟ್ಠಿಸಮಯೋ,** ತತ್ಥ ಸತುಪ್ಪಾದಕರಣಂ ನ ವಟ್ಟತಿ।

(ಗ) **ಅಚ್ಛಿನ್ನನ್ತಿ** ಏತ್ಥ "ಯೋ ಪನ ಮಮ ಪತ್ತಚೀವರಾದೀನಿ ವಹನ್ತೋ ಮಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ಚರಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಸಞ್ಞಾಯ ಚೀವರಂ ದತ್ವಾ ಪುನ ಸಕಸಞ್ಞಾಯ ಏವ ಅತ್ತನೋ ವೇಯ್ಯಾವಚ್ಚಂ ಅಕರೋನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಅಚ್ಛಿನ್ದತಿ, ಸೋ ಇಮಂ ಆಪತ್ತಿಂ ಆಪಜ್ಜತಿ। ಕೇವಲಂ ಪರಿಚ್ಚಜಿತ್ವಾ ದಿನ್ನಂ ಗಹೇತುಮೇವ ನ ಲಭತಿ।

(ಘ) **ಸುತ್ತಂ ವಿಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾತಿ** ಏತ್ಥ ಚೀವರಕಾರಸಮಯಾದೀಸು ಚೀವರಸಿಬ್ಬನಾದೀನಮತ್ಥಾಯ ಸುತ್ತಂ ವಿಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಅಞ್ಞಥಾ ಸುತ್ತಂ ವಿಞ್ಞಾಪೇತುಮೇವ ನ ವಟ್ಟತಿ। ವಿಞ್ಞತ್ತಿಯಾ ಏವ ಲದ್ಧ**ತನ್ತವಾಯೇಹೀ**ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸುತ್ತತನ್ತವಾಯಾನಂ ಅಕಪ್ಪಿಯಭಾವೇ ಸತಿ ದೀಘತೋ ವಿದತ್ಥಿಮತ್ತೇ, ತಿರಿಯನ್ತತೋ ಹತ್ಥಮತ್ತೇ ವೀತೇ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಂ, ಏಕತೋ ಅಕಪ್ಪಿಯಪಕ್ಖೇ ದುಕ್ಕಟಂ।

(ಙ) **ವಿಕಪ್ಪಂ ಆಪನ್ನನ್ತಿ** (ಪಾರಾ॰ ೬೪೩) "ಇದಂ ಖೋ, ಆವುಸೋ, ಚೀವರಂ ಮಂ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ವಿಯ್ಯತಿ, ಆಯತಞ್ಚ ಕರೋಥ ವಿತ್ಥತಞ್ಚಾ"ತಿಆದಿನಾ ಅಧಿಕಂ ವಿಧಾನಂ ಆಪನ್ನನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

(ಚ) **ಅಚ್ಚೇಕಚೀವರಂ** (ಪಾರಾ॰ ೬೪೯-೬೫೦) ನಾಮ ಸೇನಾಯ ಗನ್ತುಕಾಮಾದೀಹಿ ದಿನ್ನಂ।

(ಛ) **ಅತಿರೇಕಛಾರತ್ತನ್ತಿ** (ಪಾರಾ॰ ೬೫೪-೬೫೫) ಛದಿವಸತೋ ಅತಿರೇಕಂ। "ಅತ್ಥತಕಥಿನಾನಂ ವೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಞ್ಚ ಕಪ್ಪಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಅನಾಮನ್ತಚಾರೋ ಅಸಮಾದಾನಚಾರೋ ಗಣಭೋಜನಂ ಯಾವದತ್ಥಚೀವರಂ ಯೋ ಚ ತತ್ಥ ಚೀವರುಪ್ಪಾದೋ, ಸೋ ನೇಸಂ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೩೦೬) ವುತ್ತಆನಿಸಂಸೇಸು ಚೀವರಮಾಸೇ ಅಸಮಾದಾನಚಾರಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಸೇಸಾನಿಸಂಸಾ ಲಬ್ಭನ್ತಿ। ಯದಿ ಅಸಮಾದಾನಚಾರೋ ಲಬ್ಭೇಯ್ಯ, ಪಾವೇಯ್ಯಕಾ ಭಿಕ್ಖೂ ವಸ್ಸಂವುತ್ಥಾ ಓಕಪುಣ್ಣೇಹಿ ಚೀವರೇಹಿ ನ ಭಗವನ್ತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮೇಯ್ಯುಂ, ಯಸ್ಮಾ ತಂ ನ ಲಭನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ಚೀವರಮಾಸೇಪಿ ತಿಚೀವರಂ ಆದಾಯ ಏವ ಭಗವನ್ತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿಂಸು। ತಸ್ಮಾ ವೇದಿತಬ್ಬಂ ಅಸಮಾದಾನಚಾರಪರಿಹಾರಂ ಅತ್ಥತಕಥಿನಾ ಏವ ಲಭನ್ತಿ, ನ ಇತರೇತಿ ವದನ್ತಿ।

೩೯೭. (ಖ) "ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಏಕಂ ಪಾಟಿದೇಸನೀಯಾಪತ್ತಿಂ, ದ್ವೇ, ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಪಾಟಿದೇಸನೀಯಾಪತ್ತಿಯೋ ಆಪಜ್ಜಿ"ನ್ತಿ ಇಮಂ ಪನ ಯೇಸು ಪೋತ್ಥಕೇಸು ಲಿಖಿತಂ, ತಂ ಅಭಯಗಿರಿವಾಸೀನಂ ಖುದ್ದಸಿಕ್ಖಾವಸೇನ ದಸ್ಸಿತಂ ಕಿರ। ತತ್ಥ "ಅಹಂ, ಆಯಸ್ಮಾ, ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಪಾಟಿದೇಸನೀಯಾ ಆಪತ್ತಿಯೋ ಆಪನ್ನೋ, ತಾಯೋ ಪಟಿದೇಸೇಮಿ। ಅಹಂ, ಆಯಸ್ಮಾ, ಏಕಂ ಪಾಟಿದೇಸನೀಯಂ ಆಪತ್ತಿಂ ಆಪನ್ನೋ, ತಂ ಪಟಿದೇಸೇಮೀ"ತಿ ಹಿ ವುತ್ತಂ। ಅಮ್ಹಾಕಂ ಪನ ಏವಂ ದೇಸನಾವಿಧಾನಂ ನತ್ಥಿ। "ಗಾರಯ್ಹಂ, ಆವುಸೋ, ಧಮ್ಮಂ ಆಪಜ್ಜಿಂ ಅಸಪ್ಪಾಯಂ ಪಾಟಿದೇಸನೀಯಂ, ತಂ ಪಟಿದೇಸೇಮೀ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೫೫೩) ವುತ್ತಂ। **ಸಮನ್ತಪಾಸಾದಿಕಾಯಂ** (ಪಾಚಿ॰ ೫೫೩) "ಗಾರಯ್ಹಂ ಆವುಸೋ'ತಿಆದಿ ಪಟಿದೇಸೇತಬ್ಬಾಕಾರದಸ್ಸನ"ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। **ಕಙ್ಖಾವಿತರಣಿಯಮ್ಪಿ** (ಕಙ್ಖಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ಪಠಮಪಾಟಿದೇಸನೀಯಸಿಕ್ಖಾಪದವಣ್ಣನಾ) "ತಸ್ಸಾ ದೇಸೇತಬ್ಬಾಕಾರೋ ಗಾರಯ್ಹಂ ಆವುಸೋ'ತಿಆದಿನಾ ನಯೇನ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇ

ದಸ್ಸಿತೋಯೇವಾ"ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ಪಾಠೇ ಆಗತನಯೇನೇವ ದೇಸನಾವಿಧಾನಂ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ಸಚೇ ದ್ವೇ ಹೋನ್ತಿ, "ಗಾರಯ್ಹೇ, ಆವುಸೋ, ದ್ವೇ ಧಮ್ಮೇ ಆಪಜ್ಜಿಂ ಅಸಪ್ಪಾಯೇ ಪಾಟಿದೇಸನೀಯೇ, ತೇ ಪಟಿದೇಸೇಮೀ"ತಿ, "ಪಸ್ಸಥ, ಭನ್ತೇ, ತೇ ಧಮ್ಮೇ"ತಿ ಚ "ಗಾರಯ್ಹೇ , ಆವುಸೋ, ಸಮ್ಬಹುಲೇ ಧಮ್ಮೇ ಆಪಜ್ಜಿಂ ಅಸಪ್ಪಾಯೇ ಪಾಟಿದೇಸನೀಯೇ, ತೇ ಪಟಿದೇಸೇಮೀ"ತಿ, "ಪಸ್ಸಥ, ಭನ್ತೇ, ತೇ ಧಮ್ಮೇ"ತಿ ಚ ಏವಂ ಯಥಾನುರೂಪಂ ದೇಸನಾವಿಧಾನಂ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ಸೇಸಂ ವುತ್ತಪ್ಪಕಾರಮೇವಾತಿ।

೩೯೮. ಅದೇಸನಾಗಾಮಿನಿಯನ್ತಿ (ಪರಿ॰ ೪೨೪ ಆದಯೋ; ಪರಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೪೨೫) ಪಾರಾಜಿಕಞ್ಚ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಞ್ಚ ನ ದೇಸಯೇತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅನಾಪತ್ತಿಞ್ಚಾ**ತಿ ಅನಾಪತ್ತಿಂ ಏವ "ಆಪತ್ತಿ"ನ್ತಿ ನ ದೇಸಯೇ। ಲಹುಕಾಪತ್ತಿಮ್ಪಿ ಪುಬ್ಬೇ ದೇಸಿತಂ ಪುನ ನ ದೇಸಯೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ, ನಾನಾಸಂವಾಸನಿಸ್ಸೀಮಟ್ಠಿತಾನಂ ಸನ್ತಿಕೇ ನ ದೇಸಯೇತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಚತುಪಞ್ಚಹೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ಸಮಾನವಸ್ಸಿಕಪವಾರಣಾಯಂ ವಿಯ ಚತೂಹಿ ವಾ ಪಞ್ಚಹಿ ವಾ ಏಕತೋ ಹುತ್ವಾ ಏಕಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ನ ದೇಸಯೇತಿ ಅತ್ಥೋ। ದ್ವಿನ್ನಂ ವಾ ತಿಣ್ಣಂ ವಾ ವಟ್ಟತಿ। ಕಥಂ ದೇಸೇತಬ್ಬನ್ತಿ ಚೇ? ಏಕಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ತೀಹಿಪಿ ಏಕತೋ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ "ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಏಕಂ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಾಪತ್ತಿಂ ಆಪಜ್ಜಿಂ, ತಂ ತುಮ್ಹಮೂಲೇ ಪಟಿದೇಸೇಮೀ"ತಿ ಏವಂ ಅತ್ತನಾ ಆಪನ್ನಆಪತ್ತಿವಸೇನ ವುತ್ತೇ ತೇನ "ಪಸ್ಸಸಿ, ಆವುಸೋ, ತಂ ಆಪತ್ತಿ"ನ್ತಿ ಏವಂ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ವುತ್ತೇ "ಆಮ, ಭನ್ತೇ, ಪಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವಾ "ಆಮಾವುಸೋ ಪಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವಾ ವುತ್ತೇ ಪುನ ತೇನ "ಆಯತಿಂ ಸಂವರೇಯ್ಯಾಥಾ"ತಿ ವಾ "ಸಂವರೇಯ್ಯಾಸೀ"ತಿ ವಾ ವುತ್ತೇ "ಸಾಧು ಸುಟ್ಠು ಸಂವರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವತ್ತಬ್ಬಂ, ಏವಂ ದೇಸೇತಬ್ಬಂ। **ಮನಸಾ**ತಿ ವಚೀಭೇದಂ ಅಕತ್ವಾ ಕೇವಲಂ ಚಿತ್ತೇನೇವ ನ ದೇಸಯೇತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅಪಕತತ್ತಾ**ನನ್ತಿ ಅನ್ತಿಮವತ್ಥುಂ ಅಜ್ಝಾಪನ್ನಸ್ಸ ವಾ ಉಕ್ಖಿತ್ತಕಸ್ಸ ವಾ ಉಪೋಸಥೋ ಪವಾರಣಾ ವಾ ಠಪಿತಾ ಹೋನ್ತಿ, ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ನ ದೇಸಯೇತಿ ಅತ್ಥೋ। **ನಾನೇಕಾ**ತಿ ನಾನಾಪತ್ತಿಯೋ "ಏಕಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ನ ದೇಸಯೇತಿ ಅತ್ಥೋ। ಏಕಾ ಪನ "ಸಮ್ಬಹುಲಾ"ತಿ ದೇಸಿತಾ ಹೋತೀತಿ। ದೇಸನಾವಿನಿಚ್ಛಯೋ।

ದೇಸನಾನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೪೩. ಛನ್ದದಾನನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ

೩೯೯. ಕಮ್ಮಪ್ಪತ್ತೇ ಸಙ್ಘೇ ಸಮಾಗತೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಏತೇನ ಸಙ್ಘೇ ಅಸಮಾಗತೇ ಛನ್ದದಾನಂ ನ ರುಹತೀತಿ ದೀಪಿತಂ ಹೋತೀತಿ ವದನ್ತಿ। ಏತ್ಥಾಯಂ ವಿಚಾರಣಾ - ಪಞ್ಚಭಿಕ್ಖುಕೇ ವಿಹಾರೇ ಏಕಸ್ಸ ಛನ್ದಪಾರಿಸುದ್ಧಿಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಸೇಸಾನಂ ಉಪೋಸಥಾದಿಕರಣಂ ಅನುಞ್ಞಾತಂ **ಪಾಳಿಯಂ** (ಪರಿ॰ ೪೯೬-೪೯೭) **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಞ್ಚ** (ಪರಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೪೮೭-೪೮೮)। ತೇಸು ಏಕೋ ಛನ್ದದಾಯಕೋ, ಏಕೋ ಛನ್ದಹಾರಕೋ, ತೇ ಮುಞ್ಚಿತ್ವಾ ನ ಏತ್ಥ ಸನ್ನಿಪತಿತೋ ಸಙ್ಘೋ ತಿಣ್ಣಂ ಸಮೂಹಭಾವತೋ, ತಸ್ಮಾ ಅಸಮಾಗತೇಪಿ ದಾತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ಆರೋಚೇನ್ತೇನ ಪನ ಸಮಾಗತೇ ಏವ ಆರೋಚೇತಬ್ಬಂ। ಇಧಾಪಿ **"ಹರೇಯ್ಯಾ"**ತಿ ವುತ್ತಂ, ನ "ದೇಸೇಯ್ಯಾ"ತಿ। ತತ್ಥ ಛನ್ದಹಾರಕೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಕಮ್ಮಪ್ಪತ್ತಾನಂ ಸನ್ನಿಪಾತೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ।

೪೦೦. ಇದಾನಿ ಛನ್ದದಾನವಿಧಿಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ಏಕಂ ಭಿಕ್ಖು"**ನ್ತಿಆದಿಮಾಹ (ಕಙ್ಖಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ನಿದಾನವಣ್ಣನಾ)।

೪೦೧. (ಕ) "ಛನ್ದಂ ದಮ್ಮೀ"ತಿ ಏತ್ತಕಮೇವ ಅಲಂ, "ಹರ, ಆರೋಚೇಹೀ"ತಿ ಇಮೇಹಿ ಕಿಂಪಯೋಜನನ್ತಿ ಚೇ? ವುಚ್ಚತೇ - "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತದಹುಪೋಸಥೇ ಪಾರಿಸುದ್ಧಿಂ ದೇನ್ತೇನ ಛನ್ದಮ್ಪಿ ದಾತುಂ, ಸನ್ತಿ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಕರಣೀಯ"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೧೬೫) ವುತ್ತತ್ತಾ ಭಗವತೋ ಆಣಂ ಕರೋನ್ತೇನ **"ಛನ್ದಂ ದಮ್ಮೀ"**ತಿ ವುತ್ತಂ। "ಛನ್ದಹಾರಕೋ ಚೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದಿನ್ನೇ ಛನ್ದೇ ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ ಪಕ್ಕಮತಿ, ಅನಾಹಟೋವ ಹೋತಿ ಛನ್ದೋ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೧೬೫) ವುತ್ತತ್ತಾ ಛನ್ದಹಾರಕಸ್ಸ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಅಪಕ್ಕಮನತ್ಥಾಯ ಪಾರಿಸುದ್ಧಿಂ ದೇನ್ತೇನ "ಇದಂ ಕರೋಹಿ ಏವಾ"ತಿ ಆಣಾಪೇನ್ತೇನ **"ಛನ್ದಂ ಮೇ ಹರಾ"**ತಿ ವುತ್ತಂ। "ಛನ್ದಹಾರಕೋ ಚೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದಿನ್ನೇ ಛನ್ದೇ ಸಙ್ಘಪ್ಪತ್ತೋ ಸಞ್ಚಿಚ್ಚ ನಾರೋಚೇತಿ, ಆಹಟೋ ಹೋತಿ ಛನ್ದೋ, ಛನ್ದಹಾರಕಸ್ಸ ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ"ತಿ

(ಮಹಾವ॰ ೧೬೫) ವುತ್ತತ್ತಾ “ಯದಿತ್ವಂ ಸಞ್ಚಿಚ್ಚ ನಾರೋಚೇಸ್ಸಸಿ, ಆಪತ್ತಿಂ ಆಪಜ್ಜಿಸ್ಸಸಿ , ಆರೋಚೇಹಿ ಏವಾ”ತಿ ತಸ್ಸ ಆಚಿಕ್ಖನ್ತೋ **“ಆರೋಚೇಹೀ”**ತಿ ಆಹಾತಿ ಏವಮೇತ್ಥ ಇಮೇಸಂ ಪದಾನಂ ಸಪ್ಪಯೋಜನತಾ ವೇದಿತಬ್ಬಾ। ಏವಂ ಪಾರಿಸುದ್ಧಿದಾನೇಪೀತಿ।

೪೦೨. ಸೇಸಕಮ್ಮನ್ತಿ ಯದಿ ಸಙ್ಘೋ ಉಪೋಸಥಗ್ಗೇ ಅಞ್ಞಂ ಅಪಲೋಕನಾದಿಕಮ್ಮಂ ಕರೋತಿ, ತಂ ಕಮ್ಮಂ ವಿಬಾಧತಿ, ವಿಕೋಪೇತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೪೦೩. ದ್ವಯನ್ತಿ ಉಪೋಸಥಞ್ಚ ಸೇಸಕಮ್ಮಞ್ಚಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ನತ್ತನೋ**ತಿ ಅತ್ತನೋ ಉಪೋಸಥಂ ನ ಸಮ್ಪಾದೇತಿ।

೪೦೫. “ಏಕಂಸಂ ಉತ್ತರಾಸಙ್ಗಂ ಕರಿತ್ವಾ ಉಕ್ಕುಟಿಕಂ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ”ತಿಆದಿಕಂ (ಮಹಾವ॰ ೨೧೩) **ಸಬ್ಬೂಪಚಾರಂ ಕತ್ವಾ**ನಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೪೦೬. “ಇತ್ಥನ್ನಾಮೇನ ಪವಾರಣಾ ದಿನ್ನಾ”ತಿ **ಆರೋಚೇತ್ವಾ**।

೪೦೮. ಪಟಿಜಾನೇಯ್ಯ ನಾಹಟಾತಿ (ಮಹಾವ॰ ೧೬೪-೧೬೫, ೨೧೩) ಪಾಠೇ ನ ಆಹಟಾತಿ **ನಾಹಟಾ,** ಆಹಟಾ ನ ಹೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ತಥಾ ಹೇಯ್ಯಾ**ತಿ ವಿಬ್ಭಮನಾದೀನಿ ಕರೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೪೦೯. ಸುತ್ತೋ ವಾ ನಾರೋಚಯೇಯ್ಯ, ಆಹಟಾ ಹೋತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಅನಾಪತ್ತಿವಾ**ತಿ ಅನಾಪತ್ತಿ ಏವ। ಛನ್ದದಾನವಿನಿಚ್ಛಯೋ।

ಛನ್ದದಾನನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೪೪. ಉಪೋಸಥನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ

೪೧೧. ಸುತ್ತುದ್ದೇಸೋ ಸಙ್ಘಸ್ಸೇವ। **ಸೇಸಾನ**ನ್ತಿ ದ್ವಿನ್ನಂ ತಿಣ್ಣಂ ವಾ।

೪೧೨. ಪುಬ್ಬಕರಣೇ ಪುಬ್ಬಕಿಚ್ಚೇ, ಪತ್ತಕಲ್ಲೇ ಸಮಾನಿತೇತಿ ಸಬ್ಬಪಠಮಂ ಕತ್ತಬ್ಬಂ **ಪುಬ್ಬಕರಣಂ**। ತದನನ್ತರಂ ಕತ್ತಬ್ಬಂ **ಪುಬ್ಬಕಿಚ್ಚಂ** ನಾಮ। ಏತ್ಥ –

“ಸಮ್ಮಜ್ಜನೀ ಪದೀಪೋ ಚ, ಉದಕಂ ಆಸನೇನ ಚ।
ಉಪೋಸಥಸ್ಸ ಏತಾನಿ, ಪುಬ್ಬಕರಣನ್ತಿ ವುಚ್ಚತಿ॥

“ಛನ್ದಪಾರಿಸುದ್ಧಿಉತುಕ್ಖಾನಂ, ಭಿಕ್ಖುಗಣನಾ ಚ ಓವಾದೋ।
ಉಪೋಸಥಸ್ಸ ಏತಾನಿ, ಪುಬ್ಬಕಿಚ್ಚನ್ತಿ ವುಚ್ಚತೀ”ತಿ –॥ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೬೮)।

ಏವಂ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** ವುತ್ತನಯೇನ ಪುಬ್ಬಕರಣಞ್ಚ ಪುಬ್ಬಕಿಚ್ಚಞ್ಚ ವೇದಿತಬ್ಬಂ।

“ಉಪೋಸಥೋ ಯಾವತಿಕಾ ಚ ಭಿಕ್ಖೂ ಕಮ್ಮಪ್ಪತ್ತಾ,
ಸಭಾಗಾಪತ್ತಿಯೋ ಚ ನ ವಿಜ್ಜನ್ತಿ।
ವಜ್ಜನೀಯಾ ಚ ಪುಗ್ಗಲಾ ತಸ್ಮಿಂ ನ ಹೋನ್ತಿ,
ಪತ್ತಕಲ್ಲನ್ತಿ ವುಚ್ಚತೀ”ತಿ –॥ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೬೮)।

ವುತ್ತವಸೇನ ಪತ್ತಕಲ್ಲೇ ಸಮಾನಿತೇ, ಪಜ್ಜಿತೇತಿ ಅತ್ಥೋ। “ಪಞ್ಚಿಮೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಾತಿಮೋಕ್ಖುದ್ದೇಸಾ। ನಿದಾನಂ ಉದ್ದಿಸಿತ್ವಾ ಅವಸೇಸಂ ಸುತೇನ ಸಾವೇತಬ್ಬಂ, ಅಯಂ ಪಠಮೋ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖುದ್ದೇಸೋ। ನಿದಾನಂ ಉದ್ದಿಸಿತ್ವಾ ಚತ್ತಾರಿ ಪಾರಾಜಿಕಾನಿ ಉದ್ದಿಸಿತ್ವಾ ಅವಸೇಸಂ ಸುತೇನ ಸಾವೇತಬ್ಬಂ, ಅಯಂ ದುತಿಯೋ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖುದ್ದೇಸೋ। ನಿದಾನಂ ಉದ್ದಿಸಿತ್ವಾ ಚತ್ತಾರಿ ಪಾರಾಜಿಕಾನಿ ಉದ್ದಿಸಿತ್ವಾ ತೇರಸ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸೇ ಉದ್ದಿಸಿತ್ವಾ ಅವಸೇಸಂ ಸುತೇನ ಸಾವೇತಬ್ಬಂ, ಅಯಂ ತತಿಯೋ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖುದ್ದೇಸೋ। ನಿದಾನಂ ಉದ್ದಿಸಿತ್ವಾ ಚತ್ತಾರಿ ಪಾರಾಜಿಕಾನಿ ಉದ್ದಿಸಿತ್ವಾ ತೇರಸ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸೇ ಉದ್ದಿಸಿತ್ವಾ ದ್ವೇ ಅನಿಯತೇ ಉದ್ದಿಸಿತ್ವಾ ಅವಸೇಸಂ ಸುತೇನ ಸಾವೇತಬ್ಬಂ, ಅಯಂ ಚತುತ್ಥೋ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖುದ್ದೇಸೋ। ವಿತ್ಥಾರೇನೇವ ಪಞ್ಚಮೋ। ಇಮೇ ಖೋ ಭಿಕ್ಖವೇ ಪಞ್ಚ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖುದ್ದೇಸಾ”ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೧೫೦) ವುತ್ತತ್ತಾ ಸೋ ಸುತ್ತುದ್ದೇಸೋ ಪಞ್ಚಧಾ ವಿಭಾವಿತೋತಿ ಅತ್ಥೋ।

೪೧೩. **ವಿನಾನ್ತರಾಯ**ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೧೫೦) ರಾಜನ್ತರಾಯಾದಿದಸವಿಧಂ ಅನ್ತರಾಯಂ ವಿನಾ ಸಙ್ಖೇಪೇನುದ್ದೇಸೋ ವಿನಿವಾರಿತೋ ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಥೇರೋವಾ**ತಿ ಸಙ್ಘತ್ಥೇರೋವ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ ಪಞ್ಚಸು ಉದ್ದೇಸೇಸು। “ದ್ವೀಸು ವಾ ತೀಸು ವಾ ವಿಸದೇಸು ಥೇರೋವ ಇಸ್ಸರೋ”ತಿ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** ವುತ್ತತ್ತಾ ಅವತ್ತನ್ತೇಪಿ ಅನ್ತರಾಯೇ ಸಂಖಿತ್ತೇನ ಉದ್ದಿಸಿತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। ಕತ್ಥ ವುತ್ತನ್ತಿ ಚೇ? “ಯೋ ತತ್ಥ ಭಿಕ್ಖು ಬ್ಯತ್ತೋ ಪಟಿಬಲೋ, ತಸ್ಸಾಧೇಯ್ಯ”ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೧೫೫) ವುತ್ತಪಾಳಿಯಾ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** “ಯೋ ತತ್ಥ ಭಿಕ್ಖು ಬ್ಯತ್ತೋ ಪಟಿಬಲೋತಿ ಏತ್ಥ ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ದಹರಸ್ಸಾಪಿ ಬ್ಯತ್ತಸ್ಸ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖೋ ಅನುಞ್ಞಾತೋ, ಅಥ ಖೋ ಏತ್ಥ ಅಯಮಧಿಪ್ಪಾಯೋ - ಸಚೇ ಸಙ್ಘತ್ಥೇರಸ್ಸ ಪಞ್ಚ ವಾ ಚತ್ತಾರೋ ವಾ ತಯೋ ವಾ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖುದ್ದೇಸಾ ನಾಗಚ್ಛನ್ತಿ, ದ್ವೇ ಪನ ಅಖಣ್ಡಾ ಸುವಿಸದಾ ವಾಚುಗ್ಗತಾ ಹೋನ್ತಿ, ಥೇರಾಯತ್ತೋವ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖೋ। ಸಚೇ ಪನ ಏತ್ತಕಮ್ಪಿ ವಿಸದಂ ಕಾತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋತಿ, ಬ್ಯತ್ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಆಯತ್ತೋವ ಹೋತೀ”ತಿ ಅತ್ಥೋ ವುತ್ತೋ। ಪಾಳಿಯಮ್ಪಿ ವುತ್ತಮೇವ “ತೇಹಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಏಕೋ ಭಿಕ್ಖು ಸಾಮನ್ತಾ ಆವಾಸಾ ಸಜ್ಜುಕಂ ಪಾಹೇತಬ್ಬೋ ‘ಗಚ್ಛ, ಆವುಸೋ, ಸಂಖಿತ್ತೇನ ವಾ ವಿತ್ಥಾರೇನ ವಾ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಂ ಪರಿಯಾಪುಣಿತ್ವಾ ಆಗಚ್ಛಾ’”ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೧೬೩)।

೪೧೪. **ಉದ್ದಿಸನ್ತೇ ವಾ**ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೧೭೨) ಪಾತಿಮೋಕ್ಖೇ ಉದ್ದಿಸಿಯಮಾನೇ ಸಮಾ ವಾ ಥೋಕತರಾ ವಾ ಯದಿ ಆಗಚ್ಛೇಯ್ಯುಂ, ಉದ್ದಿಟ್ಠಂ ಸುಉದ್ದಿಟ್ಠಂ, ತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಅವಸೇಸಕಂ ಸೋತಬ್ಬನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೪೧೫. **ಉದ್ದಿಟ್ಠಮತ್ತೇ** (ಮಹಾವ॰ ೧೭೨) **ವಾ ಸಕಲಾಯ ವಾ ಏಕಚ್ಚಾಯ** ವಾ ಪರಿಸಾಯ **ವುಟ್ಠಿತಾಯ** ಸಮಾ ವಾ ಥೋಕತರಾ ವಾ ಯದಿ ಆಗಚ್ಛೇಯ್ಯುನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಪಾರಿಸುದ್ಧಿ**ನ್ತಿ ಪಾರಿಸುದ್ಧಿಉಪೋಸಥಂ। **ಕರೇಯ್ಯುಂಏಸ**ನ್ತಿ ಕರೇಯ್ಯುಂ ಏಸಂ, ಏತೇಸಂ ಸನ್ತಿಕೇತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಬಹುಕಾಥ ಚೇ**ತಿ ಅಥ ಬಹುಕಾ ಚೇ, ಪುನ ಆಗತಾ ಬಹುಕಾ ಚೇತಿ ಅತ್ಥೋ ,। “ಉದ್ದಿಸ್ಸಮಾನೇ, ಉದ್ದಿಟ್ಠಮತ್ತೇ ಏಕಚ್ಚಾಯ ವುಟ್ಠಿತಾಯ ಸಕಲಾಯ ವುಟ್ಠಿತಾಯಾ”ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೧೭೨) ಆಗತೇಸು ಸಬ್ಬವಿಕಪ್ಪೇಸು ಪುಬ್ಬಕಿಚ್ಚಂ ಕತ್ವಾ ಪುನ ಆದಿತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಂ ಉದ್ದಿಸೇತಿ ಅತ್ಥೋ।

೪೧೬. **ಇತರಾನ**ನ್ತಿ ಆಗನ್ತುಕಾನಂ। **ಸಚೇತರೋ**ತಿ ಸಚೇ ಚಾತುದ್ದಸಿಕೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸಮಾನೇತರೇನುವತ್ತನ್ತೂ**ತಿ ಸಮಾ ವಾ ಊನಾ ವಾ ಇತರೇ ಆಗನ್ತುಕಾ ಪುರಿಮಾನಂ ಆವಾಸಿಕಾನಂ ಅನುವತ್ತನ್ತೂತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸಚೇಧಿಕಾ**ತಿ ಆಗನ್ತುಕಾ ಸಚೇ ಅಧಿಕಾ, **ಪುರಿಮಾ** ಆವಾಸಿಕಾ **ಅನುವತ್ತನ್ತೂ**ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸೇಸೇಪ್ಯಯಂ ನಯೋ**ತಿ “ಆಗನ್ತುಕಾನಂ ಪನ್ನರಸೋ ಹೋತಿ, ಆವಾಸಿಕಾನಂ ಚಾತುದ್ದಸೋ”ತಿ ಇತರೇಪಿ ಸಮಥೋಕಾ ಆಗನ್ತುಕಾ ಆವಾಸಿಕಾನಂ ಅನುವತ್ತನ್ತೂತಿಆದಿನಾ ನಯೇನ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋತಿ ಅತ್ಥೋ।

೪೧೭. **ಮೂಲಟ್ಠಾ**ತಿ ಆವಾಸಿಕಾ। **ಸಮಥೋಕಾನಂ** ಆಗನ್ತುಕಾನಂ। **ಸಾಮಗ್ಗಿಂ ದೇನ್ತು ಕಾಮತೋ**ತಿ ಯದಿ ಇಚ್ಛನ್ತಿ, ದೇನ್ತೂತಿ ಅತ್ಥೋ।

೪೧೮. ನೋ ಚೇ ದೇನ್ತಿ, ಆಗನ್ತುಕೇಹಿ ಬಹಿ ಗನ್ತ್ವಾ ನ ಉಪೋಸಥೋ ಕಾತಬ್ಬೋತಿ ಅತ್ಥೋ। ಅನಿಚ್ಛಾಯ ಸಾಮಗ್ಗೀ ದೇಯ್ಯಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೪೧೯. "ನ ಭಿಕ್ಖವೇ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖುದ್ದೇಸಕೇನ ಸಞ್ಚಿಚ್ಚ ನ ಸಾವೇತಬ್ಬಂ। ಯೋ ನ ಸಾವೇಯ್ಯ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ"ತಿವುತ್ತತ್ತಾ (ಮಹಾವ॰ ೧೫೪) **"ಸಾವೇಯ್ಯ ಸುತ್ತ"**ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಾತಿಮೋಕ್ಖುದ್ದೇಸಕೇನ ವಾಯಮಿತುಂ ಕಥಂ ಸಾವೇಯ್ಯನ್ತಿ, ವಾಯಮನ್ತಸ್ಸ ಅನಾಪತ್ತೀ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೧೫೪) ವುತ್ತತ್ತಾ **"ಸಞ್ಚಿಚ್ಚ ಅಸ್ಸಾವೇನ್ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟ"**ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ।

೪೨೦. ತಥಾತಿ ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಕಲ್ಲೋ**ತಿ ಅಗಿಲಾನೋ। **ಪೇಸಿತೋ**ತಿ ಆಣತ್ತೋ। "ನ ಭಿಕ್ಖವೇ ಥೇರೇನ ಆಣತ್ತೇನ ಅಗಿಲಾನೇನ ನ ಸಮ್ಮಜ್ಜಿತಬ್ಬಂ। ಯೋ ನ ಸಮ್ಮಜ್ಜೇಯ್ಯ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ"ತಿಆದಿ (ಮಹಾವ॰ ೧೫೯) ವುತ್ತಂ।

೪೨೧-೩. ಇದಾನಿ ಪಾರಿಸುದ್ಧಿಉಪೋಸಥಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ಸಮ್ಮಜ್ಜಿತ್ವಾ"**ತಿಆದಿ ವುತ್ತಂ। ಅಞ್ಜಲಿಂ (ಮಹಾವ॰ ೧೬೮) ಪಗ್ಗಯ್ಹಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತೇ**ತಿ ಅವಸೇಸಾ ದ್ವೇ ಏವಂ ಸಮುದೀರಿಯಾ ವತ್ತಬ್ಬಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಏಕಂಸಂ ಉತ್ತರಾಸಙ್ಗಾದಿಕರಣವಸೇನ ಸಮತ್ತಪುಬ್ಬಾರಮ್ಭೇನ ತೇ ದ್ವೇ ಭಿಕ್ಖೂ ನವೇನ ಏವಮೀರಿಯಾ ವತ್ತಬ್ಬಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೪೨೪-೫. ಇದಾನಿ ದ್ವೀಹಿ ಕತ್ತಬ್ಬಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ದ್ವೀಸು ಥೇರೇನಾ"**ತಿ ವುತ್ತಂ।

೪೨೬. ಏತ್ತಾವತಾ "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಚತುನ್ನಂ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಂ ಉದ್ದಿಸಿತು"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೧೬೮) ಚ "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಿಣ್ಣಂ ಪಾರಿಸುದ್ಧಿಉಪೋಸಥಂ ಕಾತು"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೧೬೮) ಚ "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದ್ವಿನ್ನಂ ಪಾರಿಸುದ್ಧಿಉಪೋಸಥಂ ಕಾತು"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೧೬೮) ಚ ವುತ್ತಂ ಸಙ್ಘುಪೋಸಥಞ್ಚ ಪಾರಿಸುದ್ಧಿಉಪೋಸಥಞ್ಚ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಯತ್ಥ ಏಕೋ ಭಿಕ್ಖು ವಿಹರತಿ, ತಸ್ಸ ಅನುಞ್ಞಾತಂ ಅಧಿಟ್ಠಾನುಪೋಸಥಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ಪುಬ್ಬಕಿಚ್ಚ"**ನ್ತಿಆದಿಮಾಹ। ಏತ್ಥ ಚ **ಪುಬ್ಬಕಿಚ್ಚಂ** ನಾಮ ಸಮ್ಮಜ್ಜನಾದಿಕಂಯೇವ।

೪೨೭. ಸಙ್ಘುಪೋಸಥಪಾರಿಸುದ್ಧಿಉಪೋಸಥಅಧಿಟ್ಠಾನಉಪೋಸಥಾನಂ ವಸೇನ ತಂ ತಂ ಉಪೋಸಥಂ ಯದಿ ಕಯಿರುನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೪೨೮. ವಗ್ಗೇ (ಮಹಾವ॰ ೧೭೩) ಚ ಸಮಗ್ಗೇ ಚ "ವಗ್ಗೋ"ತಿ ಸಞ್ಞಿನೋ ಚ "ವಗ್ಗೋ ನು ಖೋ, ಸಮಗ್ಗೋ ನು ಖೋ"ತಿ ಏವಂ **ವಿಮತಿಸ್ಸ** ಚ ದುಕ್ಕಟಂ, "ನಸ್ಸನ್ತೇತೇ ವಿನಸ್ಸನ್ತೇತೇ, ಕೋ ತೇಹಿ ಅತ್ಥೋ"ತಿ ಏವಂ ಅನಾಗತಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಅತ್ಥಿಭಾವಂ ಞತ್ವಾ **ಭೇದಾಧಿಪ್ಪಾಯೇನ** ಉಪೋಸಥಂ ಕರೋತೋ **ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಂ** ಹೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ತದುಭಯೇಪಿ "ಸಮಗ್ಗೋ"ತಿ ಸಞ್ಞಿನೋ ಅನಾಪತ್ತಿ।

೪೨೯-೪೩೦. ಸೇಸಸಹಧಮ್ಮಿಕಾ ನಾಮ ಭಿಕ್ಖುಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಅವಸೇಸಾ ಚತ್ತಾರೋ। **ಅಭಬ್ಬಸ್ಸಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಪಣ್ಡಕಥೇಯ್ಯಸಂವಾಸಕ ತಿತ್ಥಿಯಪಕ್ಕನ್ತಕ ತಿರಚ್ಛಾನಗತ ಮಾತುಘಾತಕ ಪಿತುಘಾತಕ ಅರಹನ್ತಘಾತಕ ಭಿಕ್ಖುನಿದೂಸಕ ಸಙ್ಘಭೇದಕ ಲೋಹಿತುಪ್ಪಾದಕಉಭತೋಬ್ಯಞ್ಜನಕಾ ಅಭಬ್ಬಾ ಗಹಿತಾ। ಏತ್ಥ ಪನ ನಾಗಮಾಣವಕಾದಯೋ ತಿರಚ್ಛಾನಗತಪಕ್ಖಿಕಾತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಾ। ಏತೇಸಂ ನಿಸಿನ್ನಪರಿಸಾಯಞ್ಚ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಂ ನ ಉದ್ದಿಸೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ತಥಾತಿ ಯೋ ಪನ ಸಙ್ಘೋ ಸಭಾಗಾಪತ್ತಿಕೋ, ಸೋಪಿ ನ ಉದ್ದಿಸೇ, ಪರಿವುತ್ಥೇನ ಛನ್ದೇನಪಿ ನ ಉದ್ದಿಸೇತಿ ಅತ್ಥೋ। ಏತ್ಥ ಪನ ಚತುಬ್ಬಿಧಂ ಪಾರಿವಾಸಿಯಂ ಪರಿಸಪಾರಿವಾಸಿಯಂ ರತ್ತಿಪಾರಿವಾಸಿಯಂ ಛನ್ದಪಾರಿವಾಸಿಯಂ ಅಜ್ಝಾಸಯಪಾರಿವಾಸಿಯನ್ತಿ।

ಏತ್ಥ ಪನ ಭಿಕ್ಖೂ ಕೇನಚಿದೇವ ಕರಣೀಯೇನ ಸನ್ನಿಪತಿತಾ ಮೇಘಾದೀಹಿ ಉಪದ್ದುತಾ "ಅನೋಕಾಸಾ ಮಯಂ, ಅಞ್ಞತ್ರ ಗಚ್ಛಾಮಾ"ತಿ ಛನ್ದಂ ಅವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತ್ವಾವ ಉಟ್ಠಹನ್ತಿ। ಇದಂ **ಪರಿಸಪಾರಿವಾಸಿಯಂ**। ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ಪರಿಸಪಾರಿವಾಸಿಯಂ, ಛನ್ದಸ್ಸ ಪನ ಅವಿಸ್ಸಟ್ಠತ್ತಾ ಕಮ್ಮಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತಿ।

ಪುನಪಿ ಭಿಕ್ಖೂನಂ "ಉಪೋಸಥಾದೀನಿ ಕರಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ರತ್ತಿಂ ಸನ್ನಿಪತಿತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ಸುಣನ್ತಾನಂಯೇವ ಅರುಣೋ ಉಗ್ಗಚ್ಛತಿ। ಸಚೇ "ಚಾತುದ್ದಸಿಕಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ನಿಸಿನ್ನಾ, "ಪನ್ನರಸೋ"ತಿ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ಸಚೇ ಪನ್ನರಸಿಕಂ ಕಾತುಂ ನಿಸಿನ್ನಾ, ಪಾಟಿಪದೇ ಅನುಪೋಸಥೇ ಉಪೋಸಥಂ ಕಾತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ, ಅಞ್ಞಂ ಪನ ಸಙ್ಘಕಿಚ್ಚಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ಇದಂ **ರತ್ತಿಪಾರಿವಾಸಿಯಂ** ನಾಮ।

ಪುನ ಭಿಕ್ಖೂ "ಯಂಕಿಞ್ಚಿದೇವ ಅಬ್ಭಾನಾದಿಕಮ್ಮಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಸನ್ನಿಪತಿತಾ ಹೋನ್ತಿ, ತತ್ರೇಕೋ ನಕ್ಖತ್ತಪಾಠಕೋ ಏವಂ ವದತಿ "ಅಜ್ಜ ನಕ್ಖತ್ತಂ ದಾರುಣ"ನ್ತಿ, ತೇ ತಸ್ಸ ವಚನೇನ ಛನ್ದಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ತತ್ಥೇವ ನಿಸಿನ್ನಾ ಹೋನ್ತಿ। ಅಥಞ್ಞೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಕಿಂ ನಕ್ಖತ್ತೇನ, ಕರೋಥಾ"ತಿ ವದತಿ। ಇದಂ **ಛನ್ದಪಾರಿವಾಸಿಯಞ್ಚೇವ ಅಜ್ಝಾಸಯಪಾರಿವಾಸಿಯಞ್ಚ**। ತಸ್ಮಿಂ ಪಾರಿವಾಸಿಯೇ ಪುನ ಛನ್ದಪಾರಿಸುದ್ಧಿಂ ಅನಾನೇತ್ವಾ ಕಮ್ಮಂ ಕಾತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ। ಇದಂ ಸನ್ಧಾಯ **"ಛನ್ದೇನ ಪರಿವುತ್ಥೇನಾ"**ತಿ ವುತ್ತಂ।

೪೩೧. ಆಪನ್ನಮಾಪತ್ತಿಂ (ಮಹಾವ॰ ೧೭೯; ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೭೯) **ಅದೇಸಯಿತ್ವಾನ** ವಾ "ಅಹಂ, ಆವುಸೋ, ಇತ್ಥನ್ನಾಮಾಯ ಆಪತ್ತಿಯಾ ವೇಮತಿಕೋ, ಯದಾ ನಿಬ್ಬೇಮತಿಕೋ ಭವಿಸ್ಸಾಮಿ, ತಂ ಆಪತ್ತಿಂ ಪಟಿಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವತ್ವಾ **ವಿಮತಿಂ ಅನಾವಿಕತ್ವಾನ** ವಾ "ನ ಚ ಭಿಕ್ಖವೇ ಅನುಪೋಸಥೇ ಉಪೋಸಥೋ ಕಾತಬ್ಬೋ ಅಞ್ಞತ್ರ ಸಙ್ಘಸಾಮಗ್ಗಿಯಾ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೧೮೩) ವುತ್ತತ್ತಾ **ಅನುಪೋಸಥೇಪಿ ವಾ ಕಾತುಂ ನ ಚ ಕಪ್ಪತೀ**ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೪೩೨. "ನ ಚ ಭಿಕ್ಖವೇ ತದಹುಪೋಸಥೇ ಸಭಿಕ್ಖುಕಾ ಆವಾಸಾ ಅಭಿಕ್ಖುಕೋ ಆವಾಸೋ ವಾ ಅನಾವಾಸೋ ವಾ ಗನ್ತಬ್ಬೋ ಅಞ್ಞತ್ರ ಸಙ್ಘೇನ ಅಞ್ಞತ್ರ ಅನ್ತರಾಯಾ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೧೮೧) ವುತ್ತತ್ತಾ **"ಅಟ್ಠಿತೋಪೋಸಥಾವಾಸಾ"**ತಿ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೮೧) ವುತ್ತಂ। **ನ ವಜೇ ನ** ಗಚ್ಛೇ। **ಅಧಿಟ್ಠಾತುಂ ಸೀಮಮೇವ ವಾತಿ** ಸಚೇ ವಿಹಾರೇ ಉಪೋಸಥಂ ಕರೋನ್ತಿ, ಉಪೋಸಥಾಧಿಟ್ಠಾನತ್ಥಂ ಸೀಮಾಪಿ ನದೀಪಿ ನ ಗನ್ತಬ್ಬಾ। ಸಚೇ ಪನೇತ್ಥ ಕೋಚಿ ಭಿಕ್ಖು ಹೋತಿ, ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ವಿಸ್ಸಟ್ಠಉಪೋಸಥಾಪಿ ಆವಾಸಾ ಗನ್ತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ಏವಂ ಗತೋ ಅಧಿಟ್ಠಾತುಮ್ಪಿ ಲಭತೀತಿ। ಉಪೋಸಥವಿನಿಚ್ಛಯೋ।

ಉಪೋಸಥನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೪೫. ಪವಾರಣಾನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ

೪೩೩. "ಅನುಜಾನಾಮಿ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಸಙ್ಘೇ ಪವಾರೇತು"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೧೫) ವುತ್ತತ್ತಾ **"ಸೇಸಾ ಸಙ್ಘಪ್ಪವಾರಣಾ"**ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೧೫ ಆದಯೋ) ವುತ್ತಾ।

೪೩೪. ಅಜ್ಜ ಪವಾರಣಾತಿ ಏತ್ಥ (ಮಹಾವ॰ ೨೧೫ ಆದಯೋ) ಪನ ಚಾತುದ್ದಸಿಕಾಯ ಪವಾರಣಾಯ "ಅಜ್ಜ ಪವಾರಣಾ ಚಾತುದ್ದಸೀ"ತಿ ಪುಬ್ಬಕಿಚ್ಚಂ ಕಾತಬ್ಬಂ, ಪನ್ನರಸಿಯಂ "ಅಜ್ಜ ಪವಾರಣಾ ಪನ್ನರಸೀ"ತಿ।

೪೩೬. ಥೇರೇಸು ಉಕ್ಕುಟಿಕಂ ನಿಸಜ್ಜ ಪವಾರೇನ್ತೇಸು ಸಯಂ ಪನ ನವೋ ಯಾವ ಪವಾರೇತಿ, ತಾವ ಉಕ್ಕುಟಿಕೋವ ಅಚ್ಛತೂತಿ ಅತ್ಥೋ। "ನ ಭಿಕ್ಖವೇ ಥೇರೇಸು ಉಕ್ಕುಟಿಕಂ ನಿಸಿನ್ನೇಸು ಪವಾರಯಮಾನೇಸು ಆಸನೇಸು ಅಚ್ಛಿತಬ್ಬಂ। ಯೋ ಅಚ್ಛೇಯ್ಯ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸ। ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತದಮನ್ತರಾ ಉಕ್ಕುಟಿಕಂ ನಿಸೀದಿತುಂ, ಯಾವ ಪವಾರೇತಿ, ಪವಾರೇತ್ವಾ ಆಸನೇ ನಿಸೀದಿತು"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೧೧) ಹಿ ವುತ್ತಂ।

೪೪೦-೨. ಏವಂ ತೇವಾಚಿಕಪ್ಪವಾರಣಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ದ್ವೇವಾಚಿಕಏಕವಾಚಿಕಸಮಾನವಸ್ಸಿಕಪ್ಪವಾರಣಾಸು ಕತ್ತಬ್ಬಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **“ದಾನೇನಾ”**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ದಾನೇನಾ**ತಿ ದಾನೇನ ವಾ। **ಧಮ್ಮಸಾಕಚ್ಛಾ**ತಿ ಇಮಿನಾ ಧಮ್ಮಕಥಾಸುತ್ತಸಜ್ಝಾಯನಾವಿನಯವಿನಿಚ್ಛಯಾದಯೋ ಗಹಿತಾ। ದಾನೇನ ವಾ ಧಮ್ಮಸಾಕಚ್ಛಾಯ ವಾ ಕಲಹೇನ ವಾ ರತ್ತಿಯಾ ಖೇಪಿತಭಾವತೋ ತೇವಾಚಿಕಾಯ ಓಕಾಸೇ ಅಸತಿ ದಸವಿಧೇ ವಾ ಅನ್ತರಾಯೇ ಅನುರೂಪತೋ ಞತ್ತಿಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಪವಾರೇಯ್ಯಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ಇದಾನಿ ಯಥಾನುರೂಪತೋ ಞತ್ತಿ ಠಪಿತಾ, ತಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **“ಸುಣಾತು ಮೇ”**ತಿಆದಿಮಾಹ। **ಯಥಾಠಪಿತಞತ್ತಿಯಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಸಬ್ಬಸಙ್ಗಾಹಿಕಾಚೇಞತ್ತಿಠಪಿತಾ, ತೇವಾಚಿಕದ್ವೇವಾಚಿಕಏಕವಾಚಿಕಾನಂ ವಸೇನ ಪವಾರೇತಬ್ಬಂ, ಸಮಾನವಸ್ಸಿಕಪ್ಪವಾರಣಾವ ಏಕಾ ನ ವಟ್ಟತಿ। ಸಚೇ “ಸಙ್ಘೋ ತೇವಾಚಿಕಂ ಪವಾರೇಯ್ಯಾ”ತಿ ಠಪಿತಾ, ತೇವಾಚಿಕಾ ಏವ ವಟ್ಟತಿ, ದ್ವೇವಾಚಿಕಾದಯೋ ನ ವಟ್ಟನ್ತಿ। “ದ್ವೇವಾಚಿಕಂ ಪವಾರೇಯ್ಯಾ”ತಿ ವುತ್ತೇ ದ್ವೇವಾಚಿಕಞ್ಚ ತೇವಾಚಿಕಞ್ಚ ವಟ್ಟತಿ, ಏಕವಾಚಿಕಸಮಾನವಸ್ಸಿಕಾ ನ ವಟ್ಟನ್ತಿ। “ಏಕವಾಚಿಕಂ ಪವಾರೇಯ್ಯಾ”ತಿ ವುತ್ತೇ ಪನ ಸಮಾನವಸ್ಸಿಕಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಸೇಸಾ ವಟ್ಟನ್ತಿ। “ಸಮಾನವಸ್ಸಿಕ”ನ್ತಿ ಪನ ವುತ್ತೇ ಸಬ್ಬಂ ವಟ್ಟತೀತಿ। **ಆದಿಕೇ ಚೇತ್ಥ ಆಹರೇ**ತಿ ಏತ್ಥ ಪವಾರಣಾಯಪಿ ಪುಬ್ಬೇ ಉಪೋಸಥೇ ವುತ್ತೇ “ಯದಿ ಸಮಾ ಆಗಚ್ಛೇಯ್ಯು”ನ್ತಿಆದಿಕೇ **ವಾರೇ** ಆಹರೇತಿ ಅತ್ಥೋ।

೪೪೩. ಇದಾನಿ ವತ್ತಬ್ಬಂ ಸನ್ಧಾಯ **“ಏವ”**ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। ತಿವಗ್ಗೋ ಚ ಚತುವಗ್ಗೋ ಚ **ತಿಚತುವಗ್ಗೋ**।

೪೫೦. “ನ ಭಿಕ್ಖವೇ ಸಾಪತ್ತಿಕೇನ ಪವಾರೇತಬ್ಬಂ। ಯೋ ಪವಾರೇಯ್ಯ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ”ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೩೫) ವುತ್ತತ್ತಾ ಸಾಪತ್ತಿಕೇನಪಿ ವೇಮತಿಕೇನಪಿ ಪವಾರಿಯಮಾನೇ ಆಪತ್ತಿಂ ಸರನ್ತೇನಪಿ ಉಪೋಸಥೇ ವುತ್ತನಯೇನ ಪಟಿಪಜ್ಜಿತಬ್ಬಂ। “ವಗ್ಗೇ ಸಮಗ್ಗೇ ವಗ್ಗೋತಿ-ಸಞ್ಞಿನೋ ವಿಮತಿಸ್ಸ ವಾ”ತಿಆದಿಗಾಥಾತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಯಾವ “ಅನ್ತರಾಯಂ ವ ಸಙ್ಘಂ ವಾ-ಧಿಟ್ಠಾತುಂ ಸೀಮಮೇವ ವಾ”ತಿ ಅವಸಾನಗಾಥಾ, ತಾವ ಸೇಸಾ ಉಪೋಸಥೇ ವುತ್ತಾ ಗಾಥಾಯೋತಿ ಅಧಿಪ್ಪೇತಾ।

೪೫೧. **ಪವಾರಿತೇ ಚಾ**ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೧೩ ಆದಯೋ) ಪಠಮಪವಾರಣಾಯ ಸಙ್ಘಮ್ಹಿ ಪವಾರಿತೇತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। ಏತ್ಥ **ಅವುತ್ಥೋ**ತಿ ಪಚ್ಛಿಮಿಕಾಯ ಉಪಗತೋ ಅಪರಿನಿಟ್ಠಿತತ್ತಾ “ಅವುತ್ಥೋ”ತಿ ವುಚ್ಚತಿ।

೪೫೨. **ಚಾತುಮಾಸಿನೀ**ತಿ ಕತ್ತಿಕಪುಣ್ಣಮೀ। ಏತ್ಥ **ವುತ್ಥವಸ್ಸಾ** ನಾಮ ಪಚ್ಛಿಮಿಕಾಯ ಉಪಗತಾ। ಪವಾರಣಾವಿನಿಚ್ಛಯೋ।

ಪವಾರಣಾನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೪೯. ಸಂವರನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ

೪೫೩. **ಚಕ್ಖುಸೋತಾದಿಭೇದೇಹೀ**ತಿ (ದೀ॰ ನಿ॰ ೧.೨೧೩, ೪೫೪; ಮ॰ ನಿ॰ ೧.೪೧೧; ಅ॰ ನಿ॰ ೪.೧೯೮; ಧ॰ ಸ॰ ೧೩೫೨-೧೩೫೪; ಮಹಾನಿ॰ ೧೯೬) ಚಕ್ಖುಸೋತಘಾನಜಿವ್ಹಾಕಾಯಮನಸಙ್ಖಾತೇಹಿ ಛಹಿ ಇನ್ದ್ರಿಯೇಹೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ರೂಪಸದ್ದಾದಿಗೋಚರೇ**ತಿ ರೂಪಸದ್ದಗನ್ಧರಸಫೋಟ್ಠಬ್ಬಧಮ್ಮಸಙ್ಖಾತೇಸು ಛಸು ಗೋಚರೇಸೂತಿ ಅತ್ಥೋ। ಏತ್ಥ ಪನ ಹತ್ಥಪಾದಹಸಿತಕಥಿತವಿಲೋಕಿತಾದಿಭೇದಂ ಸುಭಾಕಾರಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅಯೋನಿಸೋ ಮನಸಿ ಕರೋನ್ತಸ್ಸ ಅಭಿಜ್ಝಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ। “ಅನತ್ಥಂ ಮೇ ಅಚರಿ, ಚರತಿ, ಚರಿಸ್ಸತೀ”ತಿಆದಿನಾ (ಪರಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೨೯) ನಯೇನ ಪಟಿಘನಿಮಿತ್ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅಯೋನಿಸೋ ಮನಸಿ ಕರೋನ್ತಸ್ಸ ಬ್ಯಾಪಾದೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ। ಏತ್ಥ ಪನ ಇತ್ಥಿಪುರಿಸನಿಮಿತ್ತಂ ವಾ ಸುಭನಿಮಿತ್ತಾದಿಕಂ ಕಿಲೇಸವತ್ಥುಭೂತಂ ನಿಮಿತ್ತಂ ಅಗ್ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ದಿಟ್ಠೇ ದಿಟ್ಠಮತ್ತಾದಿನಾ ಪಟಿಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ಅಸುಭನಿಮಿತ್ತೇ ಯೋನಿಸೋ ಮನಸಿಕಾರಂ ಬಹುಲೀಕರೋನ್ತಸ್ಸ ಅಭಿಜ್ಝಾಯ ಪಹಾನಂ ಹೋತಿ। “ಅನತ್ಥಂ ಮೇ ಅಚರಿ, ತಂ ಕುತೇತ್ಥ ಲಬ್ಭಾ”ತಿಆದಿನಾ ವಾ ಮೇತ್ತಾಭಾವನಾದಿವಸೇನ ವಾ ಯೋನಿಸೋ ಮನಸಿ

ಕರೋನ್ತಸ್ಸ ಬ್ಯಾಪಾದಪ್ಪಹಾನಂ ಹೋತಿ। ಏವಮಿದಂ ಸಙ್ಖೇಪತೋ ರೂಪಾದೀಸು ಕಿಲೇಸಾನುಬನ್ಧನಿಮಿತ್ತಾದಿಗ್ಗಾಹಪರಿವಜ್ಜನಲಕ್ಖಣಂ ಇನ್ದ್ರಿಯಸಂವರಸೀಲನ್ತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ।

೪೫೪ನಿಗ್ಗಣ್ಹೇಯ್ಯಾತಿ ನಿವಾರೇಯ್ಯ।

"ಯಾನಿ ಸೋತಾನಿ ಲೋಕಸ್ಮಿಂ। (ಅಜಿತಾತಿ ಭಗವಾ,)
ಸತಿ ತೇಸಂ ನಿವಾರಣಂ।
ಸೋತಾನಂ ಸಂವರಂ ಬ್ರೂಮಿ।
ಪಞ್ಞಾಯೇತೇ ಪಿಧಿಯ್ಯರೇ"ತಿ -॥ (ಸು॰ ನಿ॰ ೧೦೪೧)।

ವುತ್ತತ್ತಾ **"ಸತಿಮಾ ಸಮ್ಪಜಾನೋ ವಾ"**ತಿ ವುತ್ತಂ। ಏತ್ಥ ಪನ ಚತುಬ್ಬಿಧಂ ಸಮ್ಪಜಞ್ಞಂ ಸಾತ್ಥಕಸಪ್ಪಾಯಗೋಚರಅಸಮ್ಮೋಹವಸೇನ। ಸಂವರವಿನಿಚ್ಛಯೋ।

ಸಂವರನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೪೭. ಸುದ್ಧಿನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ

೪೫೫. ದೇಸನಾ ಸಂವರೋ ಏಟ್ಠಿ, ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಣ ಭೇದತೋತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೫೮೫; ವಿಸುದ್ಧಿ॰ ೧.೧೯) ದೇಸನಾಸುದ್ಧಿ ಸಂವರಸುದ್ಧಿ ಪರಿಯೇಟ್ಠಿಸುದ್ಧಿ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಣಸುದ್ಧೀತಿ ಏವಂ ಚತುಬ್ಬಿಧಾ ಸುದ್ಧೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಇದಾನಿ ತಾಹಿ ಸುದ್ಧೀಹಿ ವಿಸುಜ್ಝನಕೇ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಸಂವರಸಮ್ಮತ"**ನ್ತಿಆದಿಮಾಹ।

೪೫೬. "ಪುನ ಏವಂ ನ ಕರಿಸ್ಸ"ನ್ತಿ ಚಿತ್ತಾಧಿಟ್ಠಾನಸಂವರಾ ಯಸ್ಮಾ ಸುಜ್ಝತಿ ಇನ್ದ್ರಿಯಸಂವರೋ, ತಸ್ಮಾ ಇನ್ದ್ರಿಯಸಂವರೋ **"ಸಂವರಸುದ್ಧೀ"**ತಿ ವುತ್ತೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೪೫೭. ಪಹಾಯಾನೇಸನನ್ತಿ ಅನೇಸನಂ ಪಹಾಯ ಧಮ್ಮೇನ ಉಪ್ಪಾದೇನ್ತಸ್ಸ ಪಚ್ಚಯೇತಿ ಪಾಠಸೇಸೋ।

೪೫೮. "ಪಟಿಸಙ್ಖಾ ಯೋನಿಸೋ ಚೀವರಂ ಪಟಿಸೇವಾಮಿ…ಪೇ॰… ಉಪ್ಪನ್ನಾನಂ ವೇಯ್ಯಾಬಾಧಿಕಾನಂ…ಪೇ॰… ಪರಮತಾಯಾ"ತಿ (ಮ॰ ನಿ॰ ೧.೨೩; ಅ॰ ನಿ॰ ೬.೫೮) ಚ ಏವಂ ಚತೂಸುಪಿ ಪಚ್ಚಯೇಸು ಯಥಾವುತ್ತಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಣಸುಜ್ಝನಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಏತ್ಥ ಪನ ದುವಿಧಂ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಣಂ ಪಟಿಲಾಭಕಾಲೇ ಚ ಪರಿಭೋಗಕಾಲೇ ಚ। ಪಟಿಲಾಭಕಾಲೇ ಹಿ ಧಾತುವಸೇನ ವಾ ಪಟಿಕ್ಕೂಲವಸೇನ ವಾ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಿತ್ವಾ ಠಪಿತಚೀವರಾದೀನಿ ತತೋ ಉತ್ತರಿ ಪರಿಭುಞ್ಜನ್ತಸ್ಸ ಅನವಜ್ಜೋವ ಪರಿಭೋಗೋ, ಪರಿಭೋಗಕಾಲೇಪಿ। ಸುದ್ಧಿವಿನಿಚ್ಛಯೋ।

ಸುದ್ಧಿನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೪೮. ಸನ್ತೋಸನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ

೪೫೯. "ಚತ್ತಾರಿಮಾನಿ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಪ್ಪಾನಿ ಚೇವ ಸುಲಭಾನಿ ಚ, ತಾನಿ ಚ ಅನವಜ್ಜಾನಿ। ಕತಮಾನಿ ಚತ್ತಾರಿ? ಪಂಸುಕೂಲಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಚೀವರಾನಂ ಅಪ್ಪಞ್ಚ ಸುಲಭಞ್ಚ, ತಞ್ಚ ಅನವಜ್ಜಂ। ಪಿಣ್ಡಿಯಾಲೋಪೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭೋಜನಾನಂ ಅಪ್ಪಞ್ಚ ಸುಲಭಞ್ಚ, ತಞ್ಚ ಅನವಜ್ಜಂ। ರುಕ್ಖಮೂಲಂ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸೇನಾಸನಾನಂ ಅಪ್ಪಞ್ಚ ಸುಲಭಞ್ಚ, ತಞ್ಚ ಅನವಜ್ಜಂ। ಪೂತಿಮುತ್ತಭೇಸಜ್ಜಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ,

ಭೇಸಜ್ಜಾನಂ ಅಪ್ಪಞ್ಚ ಸುಲಭಞ್ಚ, ತಞ್ಚ ಅನವಜ್ಜಂ। ಇಮಾನಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಚತ್ತಾರಿ ಅಪ್ಪಾನಿ ಚೇವ ಸುಲಭಾನಿ ಚ, ತಾನಿ ಚ ಅನವಜ್ಜಾನೀ''ತಿ (ಅ॰ ನಿ॰ ೪.೨೭; ಇತಿವು॰ ೧೦೧) ವಚನತೋ **''ಅಪ್ಪೇನಾ''**ತಿಆದಿ ವುತ್ತಂ।

ಸನ್ತುಟ್ಠೋತಿ ಏತ್ಥ ಯಥಾಲಾಭಯಥಾಬಲಯಥಾಸಾರುಪ್ಪಸನ್ತೋಸಾನಂ ವಸೇನ ಏಕೇಕಸ್ಮಿಂ ಪಚ್ಚಯೇ ತಯೋ ತಯೋ ಕತ್ವಾ ಚತೂಸು ಪಚ್ಚಯೇಸು ದ್ವಾದಸ ಸನ್ತೋಸಾ ಹೋನ್ತಿ। **ಮತ್ತಞ್ಞೂ**ತಿ ಏತ್ಥ (ಮ॰ ನಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೪೨೨; ಸಂ॰ ನಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩.೪.೨೩೯; ಅ॰ ನಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೩.೧೬; ಇತಿವು॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೮; ಧ॰ ಸ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೨೪-೧೩೪) ಚತ್ತಾರೋ ಮತ್ತಾ ಪರಿಯೇಸನಮತ್ತಾ ಪಟಿಗ್ಗಹಣಮತ್ತಾ ಪರಿಭೋಗಮತ್ತಾ ವಿಸ್ಸಜ್ಜನಮತ್ತಾತಿ। ಇತರೀತರೇನ ಯಾಪೇನ್ತೋ **ಸುಭರೋ** ನಾಮ। ಸನ್ತೋಸವಿನಿಚ್ಛಯೋ।

ಸನ್ತೋಸನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೪೯. ಚತುರಾರಕ್ಖನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ

೪೭೧-೨. ಅಸುಭನ್ತಿ ಅಸುಭಭಾವನಾ। ಇಮೇ ಚತ್ತಾರೋ ಚತುರಾರಕ್ಖಾ ನಾಮಾತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। ಇದಾನಿ ತೇ ದಸ್ಸೇತುಂ **''ಆರಕತ್ತಾದಿನಾ''**ತಿಆದಿಮಾಹ। **ಆರಕತ್ತಾದಿನಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಆರಕತ್ತಾ, ಅರೀನಂ ಅರಾನಞ್ಚ ಹತತ್ತಾ, ಪಚ್ಚಯಾದೀನಂ ಅರಹತ್ತಾ, ಪಾಪಕರಣೇ ರಹಾಭಾವಾತಿ ಇಮೇಹಿ ತಾವ ಚತೂಹಿ ಕಾರಣೇಹಿ ಸೋ ಭಗವಾ ಅರಹನ್ತಿ ಅನುಸ್ಸರಿತಬ್ಬೋತಿ ಅತ್ಥೋ। ವುತ್ತಞ್ಹೇತಂ –

''ಆರಕತ್ತಾ ಹತತ್ತಾ ಚ, ಕಿಲೇಸಾರೀನ ಸೋ ಮುನಿ।
ಹತಸಂಸಾರಚಕ್ಕಾರೋ, ಪಚ್ಚಯಾದೀನ ಚಾರಹೋ।
ನ ರಹೋ ಕರೋತಿ ಪಾಪಾನಿ, ಅರಹಂ ತೇನ ವುಚ್ಚತೀ''ತಿ॥ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೧; ವಿಸುದ್ಧಿ॰ ೧.೧೩೦)।

ಭಗವಾ ಪನ ಸಬ್ಬಕಿಲೇಸೇಹಿ ಸುವಿದೂರವಿದೂರೇ ಠಿತೋ ಮಗ್ಗೇನ ಸವಾಸನಕಿಲೇಸಾನಂ ಹತತ್ತಾ, ತಸ್ಮಾ ''ಆರಕತ್ತಾ ಅರಹ''ನ್ತಿ ವುತ್ತೋ। ವುತ್ತಞ್ಹೇತಂ –

''ಸೋ ತತೋ ಆರಕಾ ನಾಮ।
ಯಸ್ಸ ಯೇನಾಸಮಙ್ಗಿತಾ।
ಅಸಮಙ್ಗೀ ಚ ದೋಸೇಹಿ,
ನಾಥೋ ತೇನಾರಹಂ ಮತೋ''ತಿ॥ (ವಿಸುದ್ಧಿ॰ ೧.೧೨೫)।

ಭಗವತಾ ಪನ ಸಬ್ಬಕಿಲೇಸಾರಯೋ ಹತಾ, ತಸ್ಮಾ ''ಅರೀನಂ ಹತತ್ತಾಪಿ ಅರಹ''ನ್ತಿ ವುತ್ತೋ। ವುತ್ತಞ್ಹೇತಂ –

''ಯಸ್ಮಾ ರಾಗಾದಿಸಙ್ಖಾತಾ, ಸಬ್ಬೇಪಿ ಅರಯೋ ಹತಾ।
ಪಞ್ಞಾಸತ್ಥೇನ ನಾಥೇನ, ತಸ್ಮಾಪಿ ಅರಹಂ ಮತೋ''ತಿ॥ (ವಿಸುದ್ಧಿ॰ ೧.೧೨೬)।

ಯಂ ಪನೇತಂ ಅವಿಜ್ಜಾಭವತಣ್ಹಾಮಯನಾಭಿಪುಞ್ಞಾಭಿಸಙ್ಖಾರಅಪುಞ್ಞಾಭಿಸಙ್ಖಾರಆನೇಞ್ಜಾಭಿಸಙ್ಖಾರಾರಂ ಜರಾಮರಣನೇಮಿ ''ಆಸವಸಮುದಯಾ ಅವಿಜ್ಜಾಸಮುದಯೋ''ತಿ (ಮ॰ ನಿ॰ ೧.೧೦೩) ವಚನತೋ ಆಸವಸಮುದಯಮಯೇನ ಅಕ್ಖೇನ ವಿಜ್ಝಿತ್ವಾ ತಿಭವರಥೇ ಯೋಜಿತಂ ಅನಾದಿಕಾಲಪ್ಪವತ್ತಂ ಸಂಸಾರಚಕ್ಕಂ, ತಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಬೋಧಿರುಕ್ಖಮೂಲೇ ಸಮ್ಮಪ್ಪಧಾನವೀರಿಯಪಾದೇಹಿ ಚತುಪಾರಿಸುದ್ಧಿಸೀಲಪಥವಿಯಂ ಪತಿಟ್ಠಾಯ ಸದ್ಧಾಹತ್ಥೇನ ಕಮ್ಮಕ್ಖಯಕರಞಾಣಫರಸುಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಸಬ್ಬೇ ಅರಾ ಹತಾ। ತಸ್ಮಾ ''ಅರಾನಂ ಹತತ್ತಾ ಅರಹ''ನ್ತಿ ವುತ್ತೋ। ವುತ್ತಞ್ಹೇತಂ –

“ಅರಾ ಸಂಸಾರಚಕ್ಕಸ್ಸ, ಹತಾ ಞಾಣಾಸಿನಾ ಯತೋ।
ಲೋಕನಾಥೇನ ತೇನೇಸ, ಅರಹನ್ತಿ ಪವುಚ್ಚತೀ”ತಿ॥ (ವಿಸುದ್ಧಿ॰ ೧.೧೨೮)।

ಅಗ್ಗದಕ್ಖಿಣೇಯ್ಯತ್ತಾ ಚೀವರಾದೀನಂ ಪಚ್ಚಯಾನಂ ಉತ್ತಮಪೂಜಾಯ ಚ ಯುತ್ತೋ ಭಗವಾ, ತಸ್ಮಾ “ಪಚ್ಚಯಾದೀನಂ ಅರಹತ್ತಾ ಚ ಅರಹ”ನ್ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ವುತ್ತಞ್ಹೇತಂ -

“ಪೂಜಾವಿಸೇಸಂ ಸಹ ಪಚ್ಚಯೇಹಿ,
ಯಸ್ಮಾ ಅಯಂ ಅರಹತಿ ಲೋಕನಾಥೋ।
ಅತ್ಥಾನುರೂಪಂ ಅರಹನ್ತಿ ಲೋಕೇ,
ತಸ್ಮಾ ಜಿನೋ ಅರಹತಿ ನಾಮಮೇತ”ನ್ತಿ॥ (ವಿಸುದ್ಧಿ॰ ೧.೧೨೯)।

ಯಥಾ ಲೋಕೇ ಕೇಚಿ ಪಣ್ಡಿತಮಾನಿನೋ ಅಸಿಲೋಕಭಯೇನ ರಹೋ ಪಾಪಾನಿ ಕರೋನ್ತಿ, ತಥಾ ಭಗವಾ ಕದಾಚಿಪಿ ನ ಕರೋತಿ, ತಸ್ಮಾ “ಪಾಪಕರಣೇ ರಹಾಭಾವಾ ಚ ಅರಹ”ನ್ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ವುತ್ತಞ್ಹೇತಂ -

“ಯಸ್ಮಾ ನತ್ಥಿ ರಹೋ ನಾಮ, ಪಾಪಕಮ್ಮೇಸು ತಾದಿನೋ।
ರಹಾಭಾವೇನ ತೇನೇಸ, ಅರಹಂ ಇತಿ ವಿಸ್ಸುತೋ”ತಿ॥ (ವಿಸುದ್ಧಿ॰ ೧.೧೩೦) -

ಏವಂ ಆರಕತ್ತಾದಿನಾ ಅರಹನ್ತಿ ಭಾವೇತಬ್ಬಂ।

ಸಮ್ಮಾ ಸಾಮಞ್ಚ ಸಬ್ಬಧಮ್ಮಾನಂ ಬುದ್ಧತ್ತಾ ಪನ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ। **ಸಮ್ಮಾ**ತಿ ಞಾಯೇನೇವ, ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೇ ಧಮ್ಮೇ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯತೋ ಪರಿಞ್ಞೇಯ್ಯೇ ಧಮ್ಮೇ ಪರಿಞ್ಞೇಯ್ಯತೋ ಪಹಾತಬ್ಬೇ ಧಮ್ಮೇ ಪಹಾತಬ್ಬತೋ ಸಚ್ಛಿಕಾತಬ್ಬೇ ಧಮ್ಮೇ ಸಚ್ಛಿಕಾತಬ್ಬತೋ ಭಾವೇತಬ್ಬೇ ಧಮ್ಮೇ ಭಾವೇತಬ್ಬತೋ ಏವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸಾಮಞ್ಚಾ**ತಿ ಅತ್ತನಾವ। ವುತ್ತಞ್ಹೇತಂ -

“ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ ಅಭಿಞ್ಞಾತಂ, ಭಾವೇತಬ್ಬಞ್ಚ ಭಾವಿತಂ।
ಪಹಾತಬ್ಬಂ ಪಹೀನಂ ಮೇ, ತಸ್ಮಾ ಬುದ್ಧೋಸ್ಮಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ”ತಿ॥ (ಮ॰ ನಿ॰ ೨.೩೯೯; ಸು॰ ನಿ॰ ೫೬೩)।

“ಇತಿಪಿ ಸೋ ಭಗವಾ ಅರಹಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ವಿಜ್ಜಾಚರಣಸಮ್ಪನ್ನೋ ಸುಗತೋ ಲೋಕವಿದೂ ಅನುತ್ತರೋ ಪುರಿಸದಮ್ಮಸಾರಥಿ ಸತ್ಥಾದೇವಮನುಸ್ಸಾನಂ ಬುದ್ಧೋ ಭಗವಾ”ತಿ ಏವಂ ವುತ್ತೇ **ನವಭೇದೇ ಭಗವತೋ ಗುಣೇ ಯಾ ಪುನಪ್ಪುನಂ** ಉಪ್ಪಜ್ಜನತೋ ಸತಿಯೇವ **ಅನುಸ್ಸತಿ,** ಪವತ್ತಿತಬ್ಬಟ್ಠಾನಮ್ಹಿಯೇವ ವಾ ಪವತ್ತತ್ತಾ ಸದ್ಧಾಪಬ್ಬಜಿತಸ್ಸ ಕುಲಪುತ್ತಸ್ಸ ಅನುರೂಪಾ ಸತೀತಿ ಅನುಸ್ಸತಿ, ಬುದ್ಧಂ ಆರಬ್ಭ ಉಪ್ಪನ್ನಾ ಅನುಸ್ಸತಿ **ಬುದ್ಧಾನುಸ್ಸತಿ,** ಯಾ ಏವಂ ನವವಿಧೇನ ಪವತ್ತಾ ಸತಿ , ಸಾ ಬುದ್ಧಾನುಸ್ಸತಿ ನಾಮಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸಬ್ಬಾಕಾರೇನ ಪನ ಆಚರಿಯೇನ ಬುದ್ಧಘೋಸೇನ ಬುದ್ಧಾನುಸ್ಸತಿ **ವಿಸುದ್ಧಿಮಗ್ಗೇ** (ವಿಸುದ್ಧಿ॰ ೧.೧೨೩ ಆದಯೋ) ವುತ್ತಾ, ಅತ್ಥಿಕೇನ ಪನ ತತೋ ಪಚ್ಚಾಸೀಸಿತಬ್ಬಾ।

೪೬೩-೪. ಚತುರಾರಕ್ಖಾಯ ಸಾಯಂಪಾತಂ ಭಾವೇತಬ್ಬತ್ತಾ ಮೇತ್ತಾಭಾವನಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೇನ ಥೇರೇನ ಸಬ್ಬತ್ಥಕಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಭಾವನಾವಸೇನ ದಸ್ಸಿತಾತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಾ। ಇತರಥಾ “ಅತ್ತಾನಂ ಉಪಮಂ ಕತ್ವಾ, ನ ಹನೇಯ್ಯ ನ ಘಾತಯೇ”ತಿ (ಧ॰ ಪ॰ ೧೨೯-೧೩೦) ವಚನತೋ ಸಬ್ಬಪಠಮಂ “ಅಹಂ ಸುಖಿತೋ ಹೋಮಿ, ಅವೇರೋ”ತಿಆದಿನಾ ನಯೇನ ಭಾವೇತ್ವಾವ ಅತ್ತನಿ ಚಿತ್ತಂ ನಿಪರಿಬನ್ಧಮಾನಂ ಕತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾ ಆಚರಿಯುಪಜ್ಝಾಯಾದೀಸು ಕಮೇನ ಭಾವೇತಬ್ಬಾ। ಅತ್ತನಿ ಪನ ಅಪ್ಪನಾ ನ ಹೋತಿ। ಗೋಚರಗಾಮಮ್ಹಿ ಇಸ್ಸರೇ ಜನೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೧೬೫) ಗೋಚರಗಾಮೇ। ಸೀಮಟ್ಠಸಙ್ಘತೋ ಪಟ್ಠಾಯ **ಪರಿಚ್ಛಿಜ್ಜ ಪರಿಚ್ಛಿಜ್ಜಾ**ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಏವಂ ಮೇತ್ತಂ ಭಾವೇನ್ತೋ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇ ಮೇತ್ತಾಯ ಸಹವಾಸೀನಂ

ಮುದುಚಿತ್ತಂ ಜನೇತಿ, ಅಥಸ್ಸ ಸುಖಸಂವಾಸತಾ ಹೋತಿ। ಸೀಮಟ್ಠಕದೇವತಾಸು ಮೇತ್ತಾಯ ಮುದುಕತಚಿತ್ತಾಹಿ ದೇವತಾಹಿ ಧಮ್ಮಿಕಾಯ ರಕ್ಖಾಯ ಸುಸಂವಿಹಿತರಕ್ಖೋ ಹೋತಿ। ಗೋಚರಗಾಮಮ್ಹಿ ಇಸ್ಸರಜನೇ ಮೇತ್ತಾಯ ಮುದುಕತಚಿತ್ತಸನ್ತಾನೇಹಿ ಇಸ್ಸರೇಹಿ ಧಮ್ಮಿಕಾಯ ರಕ್ಖಾಯ ಸುರಕ್ಖಿತಪರಿಕ್ಖಾರೋ ಹೋತಿ। ತತ್ಥ ಮನುಸ್ಸೇ ಮೇತ್ತಾಯ ಪಸಾದಿತಚಿತ್ತೇಹಿ ತೇಹಿ ಅಪರಿಭೂತೋ ಹುತ್ವಾ ವಿಚರತಿ। ಸಬ್ಬಸತ್ತೇಸು ಮೇತ್ತಾಯ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಅಪ್ಪಟಿಹತಚಾರೋ ಹೋತಿ।

೪೬೫-೬. ವಣ್ಣತೋ ಚ ಸಣ್ಠಾನತೋ ಚ ಓಕಾಸತೋ ಚ ದಿಸತೋ ಚ ಪರಿಚ್ಛೇದತೋ ಚ ಕೇಸಾದಿಕೋಟ್ಠಾಸೇ ವವತ್ಥಪೇತ್ವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಏತ್ಥ **ವಣ್ಣತೋತಿ** (ವಿಸುದ್ಧಿ॰ ೧.೧೧೦) ಕೇಸಾದೀನಂ ವಣ್ಣತೋ। **ಸಣ್ಠಾನತೋತಿ** ತೇಸಂಯೇವ ಸಣ್ಠಾನತೋ। **ಓಕಾಸತೋತಿ** "ಅಯಂ ಕೋಟ್ಠಾಸೋ ಇಮಸ್ಮಿಂ ನಾಮ ಓಕಾಸೇ ಪತಿಟ್ಠಿತೋ"ತಿ ಏವಂ ತಸ್ಸ ತಸ್ಸ ಓಕಾಸತೋ। **ದಿಸತೋತಿ** ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸರೀರೇ ನಾಭಿತೋ ಉದ್ಧಂ ಉಪರಿಮಾ ದಿಸಾ, ಅಧೋ ಹೇಟ್ಠಿಮಾ ದಿಸಾ, ತಸ್ಮಾ "ಅಯಂ ಕೋಟ್ಠಾಸೋ ಇಮಿಸ್ಸಾ ನಾಮ ದಿಸಾಯಾ"ತಿ ದಿಸಾ ವವತ್ಥಪೇತಬ್ಬಾ। **ಪರಿಚ್ಛೇದತೋತಿ** ಸಭಾಗಪರಿಚ್ಛೇದತೋ ವಿಸಭಾಗಪರಿಚ್ಛೇದತೋತಿ ದ್ವೇ ಪರಿಚ್ಛೇದಾ। ತತ್ಥ "ಅಯಂ ಕೋಟ್ಠಾಸೋ ಹೇಟ್ಠಾ ಚ ಉಪರಿ ಚ ತಿರಿಯಞ್ಚ ಇಮಿನಾ ನಾಮ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ನೋ"ತಿ ಏವಂ ಸಭಾಗಪರಿಚ್ಛೇದೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। "ಕೇಸಾ ನ ಲೋಮಾ, ಲೋಮಾ ನ ಕೇಸಾ"ತಿ ಏವಂ ಅಮಿಸ್ಸಕವಸೇನ ವಿಸಭಾಗಪರಿಚ್ಛೇದೋ।

ಏವಂ ಪಞ್ಚಹಿ ಆಕಾರೇಹಿ ವವತ್ಥಾನಾಕಾರಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಮನಸಿ ಕರೋನ್ತೇನ ಏವಂ ಮನಸಿ ಕಾತಬ್ಬನ್ತಿ ತಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ಅನುಪುಬ್ಬತೋ"**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ಅನುಪುಬ್ಬತೋತಿ** ಸಜ್ಝಾಯಕರಣಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ "ಕೇಸಾ ನಖಾ"ತಿ ಏವಂ ಏಕನ್ತರಿಕಾಯ ವಾ "ಲೋಮಾ ಕೇಸಾ"ತಿ ಏವಂ ಉಪ್ಪಟಿಪಾಟಿಯಾ ವಾ ನ ಮನಸಿ ಕಾತಬ್ಬಂ, ಅಥ ಖೋ "ಕೇಸಾ ಲೋಮಾ"ತಿಆದಿನಾ ನಯೇನ ಅನುಪಟಿಪಾಟಿಯಾ ಮನಸಿ ಕಾತಬ್ಬಂ, ಅನುಪಟಿಪಾಟಿಯಾ ಮನಸಿ ಕರೋನ್ತೇನಾಪಿ ನಾತಿಸೀಘಂ ನಾತಿಸಣಿಕಂ ಮನಸಿ ಕಾತಬ್ಬಂ, ಬಹಿದ್ಧಾ ಪುಥುತ್ತಾರಮ್ಮಣೇ ಚೇತಸೋ ವಿಕ್ಖೇಪೋ ಪಟಿಬಾಹಿತಬ್ಬೋ। "ಪಣ್ಣತ್ತಿಂ ಸಮತಿಕ್ಕಮ್ಮ, ಮುಞ್ಚನ್ತಸ್ಸಾನುಪುಬ್ಬತೋ"ತಿ ಪಾಠೋ ಗಹೇತಬ್ಬೋ। ಏವಞ್ಹಿ ಸತಿ ಭಾವನಾಕ್ಕಮೇನ ಅತ್ಥೋ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ ಹೋತಿ। "ಕೇಸಾ ಲೋಮಾ"ತಿಆದಿಪಞ್ಞತ್ತಿಂ ಅಮನಸಿಕತ್ವಾ ಪಟಿಕ್ಕೂಲಭಾವೇನ ಏವಂ ಚಿತ್ತಂ ಠಪೇತಬ್ಬಂ। **ಮುಞ್ಚನ್ತಸ್ಸಾನುಪುಬ್ಬತೋತಿ** ಯೋ ಯೋ ಕೋಟ್ಠಾಸೋ ಆಪಾಥಂ ನಾಗಚ್ಛತಿ, ತಂ ತಂ ಅನುಪುಬ್ಬತೋ ಮುಞ್ಚನ್ತಸ್ಸಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೪೬೭. ಇದಾನಿ ಯಥಾ ಪಟಿಕ್ಕೂಲಮನಸಿಕಾರೋ ಕಾತಬ್ಬೋ, ತಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ವಣ್ಣಆಸಯಸಣ್ಠಾನಾ"**ತಿಆದಿಮಾಹ। ಏತೇಹಿ ವಣ್ಣಾದೀಹಿ ಕೋಟ್ಠಾಸೇಹಿ ಪಟಿಕ್ಕೂಲಾತಿ ಭಾವನಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಏತ್ಥ (ವಿಭ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೫೬; ವಿಸುದ್ಧಿ॰ ೧.೧೭೮) ಕೇಸಾ ತಾವ ವಣ್ಣತೋಪಿ ಪಟಿಕ್ಕೂಲಾ। ತಥಾ ಹಿ ಯಾಗುಭತ್ತಾದೀಸು ಕೇಸವಣ್ಣಂ ಕಿಞ್ಚಿ ದಿಸ್ವಾ ಜಿಗುಚ್ಛನ್ತಿ। ಸಣ್ಠಾನತೋಪಿ ಪಟಿಕ್ಕೂಲಾ। ತಥಾ ಹಿ ರತ್ತಿಂ ಭುಞ್ಜನ್ತಾ ಕೇಸಸಣ್ಠಾನಂ ಮಕಚಿವಾಕಾದಿಕಂ ಛುಪಿತ್ವಾ ಜಿಗುಚ್ಛನ್ತಿ। ತೇಲಮಕ್ಖನಾದಿವಿರಹಿತಾನಞ್ಚ ಅಗ್ಗಿಮ್ಹಿ ಪಕ್ಖಿತ್ತಾನಞ್ಚ ಗನ್ಧೋ ಅತಿವಿಯ ಪಟಿಕ್ಕೂಲೋತಿ ಗನ್ಧತೋಪಿ ಪಟಿಕ್ಕೂಲಾ। ಅಸುಚಿಟ್ಠಾನೇ ಜಾತಸೂಪೇಯ್ಯಪಣ್ಣಂ ವಿಯ ಪುಬ್ಬಲೋಹಿತಮುತ್ತಕರೀಸಪಿತ್ತಸೇಮ್ಹಾದಿನಿಸ್ಸನ್ದೇನ ಜಾತತ್ತಾ ಆಸಯತೋಪಿ ಪಟಿಕ್ಕೂಲಾ। ಗೂಥರಾಸಿಮ್ಹಿ ಉಟ್ಠಿತಕಣ್ಣಿಕಂ ವಿಯ ಏಕತಿಂಸಕೋಟ್ಠಾಸರಾಸಿಮ್ಹಿ ಜಾತತ್ತಾ ಓಕಾಸತೋಪಿ ಪಟಿಕ್ಕೂಲಾ। ಉದ್ಧುಮಾತಕಂ ವಿನೀಲಕಂ ವಿಪುಬ್ಬಕಂ ವಿಚ್ಛಿದ್ದಕಂ ವಿಕ್ಖಾಯಿತಕಂ ವಿಕ್ಖಿತ್ತಕಂ ಹತವಿಕ್ಖಿತ್ತಕಂ ಲೋಹಿತಕಂ ಪುಳವಕಂ ಅಟ್ಠಿಕನ್ತಿ ಇಮೇಸು ಉದ್ಧುಮಾತಕಾದೀಸು ವತ್ಥೂಸು ಅಸುಭಾಕಾರಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪವತ್ತಾ ಭಾವನಾ ವಾ ಅಸುಭಂ ನಾಮಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೪೬೮. ಯಂ ಪನೇತಂ ಅರಹನ್ತಾನಂ ವಟ್ಟದುಕ್ಖಸಮುಚ್ಛೇದಸಙ್ಖಾತಂ ಸಮುಚ್ಛೇದಮರಣಂ (ವಿಸುದ್ಧಿ॰ ೧.೧೬೭), ಸಙ್ಖಾರಾನಂ ಖಣಭಙ್ಗಸಙ್ಖಾತಂ ಖಣಿಕಮರಣಂ, "ರುಕ್ಖೋ ಮತೋ, ಲೋಹಂ ಮತ"ನ್ತಿಆದಿ ಸಮ್ಮುತಿಮರಣಞ್ಚ, ನ ತಂ ಇಧ ಅಧಿಪ್ಪೇತಂ। ಇಧ ಪನ **ಮರಣನ್ತಿ** ಏಕಭವಪರಿಯಾಪನ್ನಸ್ಸ ಜೀವಿತಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಉಪಚ್ಛೇದೋ ಅಧಿಪ್ಪೇತೋ। ತಮ್ಪಿ ಕಾಲಮರಣಂ ಅಕಾಲಮರಣನ್ತಿ ದುವಿಧಂ ಹೋತಿ। ತತ್ಥ ಕಾಲಮರಣಂ ಪುಞ್ಞಕ್ಖಯೇನ ವಾ ಆಯುಕ್ಖಯೇನ ವಾ ಉಭಯಕ್ಖಯೇನ ವಾ ಹೋತಿ,

ಅಕಾಲಮರಣಂ ಉಪಪೀಳಕಉಪಚ್ಛೇದಕಕಮ್ಮವಸೇನ । “ಮರಣಂ ಮೇ ಭವಿಸ್ಸತೀ”ತಿ ವಾ “ಜೀವಿತಂ ಉಚ್ಛಿಜ್ಜಿಸ್ಸತೀ”ತಿ ವಾ “ಮರಣಂ ಮರಣ”ನ್ತಿ ವಾ ಯೋನಿಸೋ ಭಾವಯಿತ್ವಾನಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೪೭೯-೭೦. ಯಸ್ಸ ಪನ ಏತ್ತಾವತಾ ಉಪಚಾರಜ್ಝಾನಂ ನ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ತೇನ ವಧಕಪಚ್ಚುಪಟ್ಠಾನತೋ ಸಮ್ಪತ್ತಿವಿಪತ್ತಿತೋ ಉಪಸಂಹರಣತೋ ಕಾಯಬಹುಸಾಧಾರಣತೋ ಆಯುದುಬ್ಬಲತೋ ಅನಿಮಿತ್ತತೋ ಅದ್ಧಾನಪರಿಚ್ಛೇದತೋ ಖಣಪರಿತ್ತತೋತಿ ಇಮೇಹಿ ಅಟ್ಠಹಿ ಆಕಾರೇಹಿ ಮರಣಂ ಅನುಸ್ಸರಿತಬ್ಬಂ, ಇದಾನಿ ತೇ ದಸ್ಸೇತುಂ “**ವಧಕಸ್ಸೇವುಪಟ್ಠಾನ**”ನ್ತಿಆದಿಮಾಹ। ಅಸಿಂ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಸೀಸಂ ಛಿನ್ದಿತುಂ ಠಿತವಧಕೋ ವಿಯ ಮರಣಂ ಪಚ್ಚುಪಟ್ಠಿತಮೇವಾತಿ ಭಾವನಾ ಮರಣಸ್ಸತಿ ನಾಮಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಏವಂ ಸಬ್ಬತ್ಥ। ಸಬ್ಬಂ ಆರೋಗ್ಯಂ ಬ್ಯಾಧಿಪರಿಯೋಸಾನಂ, ಸಬ್ಬಂ ಯೋಬ್ಬನಂ ಜರಾಪರಿಯೋಸಾನಂ, ಸಬ್ಬಂ ಜೀವಿತಂ ಮರಣಪರಿಯೋಸಾನಂ, ತಸ್ಮಾ “ಅಯಂ ಯೋಬ್ಬನಾದಿಕಾಯಸಮ್ಪತ್ತಿ ತಾವದೇವ ಸೋಭತಿ, ಯಾವ ಮರಣಸಙ್ಖಾತಾ ವಿಪತ್ತಿ ನ ಭವಿಸ್ಸತೀ”ತಿ ಏವಮಾದಿನಾ ಸಮ್ಪತ್ತಿವಿಪತ್ತಿತೋ ಚ, ಸತ್ತಹಾಕಾರೇಹಿ ಉಪಸಂಹರಣತೋ ಮರಣಂ ಅನುಸ್ಸರಿತಬ್ಬಂ ಯಸಮಹತ್ತತೋ ಪುಞ್ಞಮಹತ್ತತೋ ಥಾಮಮಹತ್ತತೋ ಇದ್ಧಿಮಹತ್ತತೋ ಪಞ್ಞಾಮಹತ್ತತೋ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧತೋ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧತೋತಿ। ತತ್ಥ “ಇದಂ ಮರಣಂ ನಾಮ ಮಹಾಯಸಾನಂ ಮಹಾಪರಿವಾರಾನಂ ಮಹಾಸಮ್ಮತಮನ್ಧಾತಾದೀನಮ್ಪಿ ಉಪರಿ ಪತತಿ, ಕಿಮಙ್ಗಂ ಪನ ಮಯ್ಹಂ ಉಪರಿ ನ ಪತಿಸ್ಸತೀ”ತಿ ಏವಂ ಯಸಮಹತ್ತತೋ,

“ಜೋತಿಕೋ ಜಟಿಲೋ ಉಗ್ಗೋ,
ಮೇಣ್ಡಕೋ ಅಥ ಪುಣ್ಣಕೋ।
ಏತೇ ಚಞ್ಞೇ ಚ ಯೇ ಲೋಕೇ,
ಮಹಾಪುಞ್ಞಾತಿ ವಿಸ್ಸುತಾ।
ಸಬ್ಬೇ ಮರಣಮಾಪನ್ನಾ,
ಮಾದಿಸೇಸು ಕಥಾವ ಕಾ”ತಿ॥ -

ಏವಂ ಪುಞ್ಞಮಹತ್ತತೋ,

“ವಾಸುದೇವೋ ಬಲದೇವೋ, ಭೀಮಸೇನಾದಯೋ ಮಹಾ।
ಬಲಾ ಮಚ್ಚುವಸಂ ಪತ್ತಾ, ಮಾದಿಸೇಸು ಕಥಾವ ಕಾ”ತಿ॥ -

ಏವಂ ಥಾಮಮಹತ್ತತೋ,

“ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನಾದೀನಂ ಮಹಿದ್ಧಿಕಾನಮ್ಪಿ ಉಪರಿ ಪತತಿ, ಮಾದಿಸೇಸು ಕಥಾವ ಕಾ”ತಿ ಏವಂ ಇದ್ಧಿಮಹತ್ತತೋ, “ಸಾರಿಪುತ್ತಾದೀನಂ ಮಹಾಪಞ್ಞಾನಮ್ಪಿ ಉಪರಿ ಪತತಿ, ಮಾದಿಸೇಸು ಕಥಾವ ಕಾ”ತಿ ಏವಂ ಪಞ್ಞಾಮಹತ್ತತೋ। ಏವಂ ಇತರೇಸಮ್ಪಿ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಾನಮ್ಪಿ ಮಹನ್ತಭಾವಂ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ “ತೇಸಮ್ಪಿ ಉಪರಿ ಮರಣಂ ಪತತಿ, ಕಿಮಙ್ಗಂ ಪನ ಮಯ್ಹಂ ಉಪರಿ ನ ಪತಿಸ್ಸತೀ”ತಿ ಏವಂ **ಉಪಸಂಹರಣತೋ** ಚ, “ಅಯಂ ಕಾಯೋ ಬಹುಸಾಧಾರಣೋ ಅಜ್ಝತ್ತಿಕಾನಂಯೇವ ಅನೇಕಸತಾನಂ ರೋಗಾನಂ ಬಾಹಿರಾನಂ ಅಹಿವಿಚ್ಛಿಕಾದೀನಞ್ಚಾ”ತಿ **ಕಾಯಬಹುಸಾಧಾರಣತೋ** ಚ, “ಅಸ್ಸಾಸಪಸ್ಸಾಸಪಟಿಬದ್ಧಂ ಜೀವಿತ”ನ್ತಿಆದಿನಾ ನಯೇನ **ಆಯುದುಬ್ಬಲತೋ** ಚ,

“ಜೀವಿತಂ ಬ್ಯಾಧಿ ಕಾಲೋ ಚ,
ದೇಹನಿಕ್ಖೇಪನಂ ಗತಿ।
ಪಞ್ಚೇತೇ ಜೀವಲೋಕಸ್ಮಿಂ।

अनिमित्ता न नायरे"ति॥ (सं॰ नि॰ अट्ठ॰ १.१.२०; जा॰ अट्ठ॰ २.२.३४) -

ಏವಂ **ಕಾಲವವತ್ಥಾನಸ್ಸ ಅಭಾವತೋ** ಚ, "ಯೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಚಿರಂ ಜೀವತಿ, ಸೋ ವಸ್ಸಸತಂ ಜೀವತಿ ಅಪ್ಪಂ ವಾ ಭಿಯ್ಯೋ"ತಿ (ಸಂ॰ ನಿ॰ ೧.೧೪೫) ವುತ್ತತ್ತಾ ಏವಮಾದಿನಾ ನಯೇನ **ಅದ್ಧಾನಸ್ಸ ಪರಿಚ್ಛೇದಾ**ಚ ಭಾವನಾ ಮರಣಸ್ಸತಿ ನಾಮಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಖಣಪರಿತ್ತತೋ ಚ ಮರಣಸ್ಸತಿ ಭಾವೇತಬ್ಬಾ।

"ಜೀವಿತಂ ಅತ್ತಭಾವೋ ಚ,
ಸುಖದುಕ್ಖಾ ಚ ಕೇವಲಾ।
ಏಕಚಿತ್ತಸಮಾಯುತ್ತಾ,
ಲಹು ಸೋ ವತ್ತತೇ ಖಣೋ"ತಿ॥ (ವಿಸುದ್ಧಿ॰ ೧.೧೭೯) -

ಹಿ ವುತ್ತಂ। ಚತುರಾರಕ್ಖವಿನಿಚ್ಛಯೋ।

ಚತುರಾರಕ್ಖನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೫೦. ವಿಪಸ್ಸನಾನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ

೪೭೧-೨. ನಾಮರೂಪಂ ಪರಿಗ್ಗಯ್ಹಾತಿ ಏತ್ಥ (ವಿಸುದ್ಧಿ॰ ೨.೬೬೨ ಆದಯೋ) ನಾಮರೂಪಪರಿಗ್ಗಹಂ ಕಾತುಕಾಮೇನ ತಾವ ಠಪೇತ್ವಾ ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನಂ ಅವಸೇಸೇಸು ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಝಾನಂ ಸಮಾಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ವುಟ್ಠಾಯ ವಿತಕ್ಕಾದೀನಿ ಝಾನಙ್ಗಾನಿ ಚ ತಂಸಮ್ಪಯುತ್ತೇ ಚ ಫಸ್ಸಾದಯೋ ಧಮ್ಮೇ ಲಕ್ಖಣರಸಪಚ್ಚುಪಟ್ಠಾನಪದಟ್ಠಾನವಸೇನ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ "ಸಬ್ಬಮೇತಂ ಆರಮ್ಮಣಾಭಿಮುಖಂ ನಮನತೋ ನಮನಟ್ಠೇನ ನಾಮ"ನ್ತಿ ವವತ್ಥಪೇತಬ್ಬಂ। ತತೋ ತಸ್ಸ ಪಚ್ಚಯಂ ಪರಿಯೇಸನ್ತೋ "ಹದಯವತ್ಥುಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ವತ್ತತೀ"ತಿ ಪಸ್ಸತಿ, ಪುನ ವತ್ಥುಸ್ಸ ಪಚ್ಚಯಭೂತಾನಿ ಚ ಉಪಾದಾರೂಪಾನಿ ಚ ಪಸ್ಸಿತ್ವಾ "ಇದಂ ಸಬ್ಬಂ ರುಪ್ಪನತೋ ವಿಕಾರಾಪತ್ತಿತೋ ರೂಪ"ನ್ತಿ ಪರಿಗ್ಗಣ್ಹಾತಿ। ಪುನ ತದುಭಯಂ "ನಮನಲಕ್ಖಣಂ ನಾಮಂ, ರುಪ್ಪನಲಕ್ಖಣಂ ರೂಪ"ನ್ತಿ ಏವಂ ಸಙ್ಖೇಪತೋ ನಾಮರೂಪಂ ವವತ್ಥಪೇತಿ। ಇದಂ ಸಬ್ಬಂ ಸಮಥಯಾನಿಕವಸೇನ ವುತ್ತಂ। ವಿಪಸ್ಸನಾಯಾನಿಕೋ ಪನ ಚತುಧಾತುವವತ್ಥಾನಮುಖೇನ ಭೂತುಪಾದಾಯರೂಪಾನಿ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ "ಸಬ್ಬಮೇತಂ ರುಪ್ಪನತೋ ರೂಪ"ನ್ತಿ ಪಸ್ಸತಿ। ತತೋ ಏವಂ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ನರೂಪಸ್ಸ ಚಕ್ಖಾದೀನಿ ನಿಸ್ಸಾಯ ಪವತ್ತಮಾನಾ ಅರೂಪಧಮ್ಮಾಪಿ ಆಪಾಥಮಾಗಚ್ಛನ್ತಿ। ತತೋ ಸಬ್ಬೇಪಿ ತೇ ಅರೂಪಧಮ್ಮೇ ನಮನಲಕ್ಖಣೇನ ಏಕತೋ ಕತ್ವಾ "ಏತಂ ನಾಮ"ನ್ತಿ ಪಸ್ಸತಿ। ಸೋ "ಇದಂ ನಾಮಂ, ಇದಂ ರೂಪ"ನ್ತಿ ದ್ವೇಧಾ ವವತ್ಥಪೇತಿ। ಏವಂ ವವತ್ಥಪೇತ್ವಾ "ನಾಮರೂಪತೋ ಉದ್ಧಂ ಅಞ್ಞೋ ಸತ್ತೋ ವಾ ಪುಗ್ಗಲೋ ವಾ ಪೋಸೋ ವಾ ದೇವೋ ವಾ ಬ್ರಹ್ಮಾ ವಾ ನತ್ಥೀ"ತಿ ಪಸ್ಸತಿ।

ಯಥಾಹಿ ಅಙ್ಗಸಮ್ಭಾರಾ, ಹೋತಿ ಸದ್ದೋ ರಥೋ ಇತಿ।
ಏವಂ ಖನ್ಧೇಸು ಸನ್ತೇಸು, ಹೋತಿ ಸತ್ತೋತಿ ಸಮ್ಮುತಿ॥ (ಸಂ॰ ನಿ॰ ೧.೧೭೧)।

ಏವಮೇವ ಪಞ್ಚಸು ಉಪಾದಾನಕ್ಖನ್ಧೇಸು ಸತಿ ಸತ್ತೋ, ಪುಗ್ಗಲೋತಿ ವಾ ವೋಹಾರಮತ್ತೋ ಹೋತೀತಿ ಏವಮಾದಿನಾ ನಯೇನ ನಾಮರೂಪಾನಂ ಯಾಥಾವದಸ್ಸನಸಙ್ಖಾತೇನ ದಿಟ್ಠಿವಿಸುದ್ಧಿಭೂತೇನ ಞಾಣೇನ ನಾಮರೂಪಂ ಪರಿಗ್ಗಯ್ಹಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

ತತೋ ತಸ್ಸ ಚ ಪಚ್ಚಯನ್ತಿ ಪುನ ತಸ್ಸ ನಾಮರೂಪಸ್ಸ ಪಚ್ಚಯಂ ಪರಿಗ್ಗಯ್ಹಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ವುತ್ತನಯೇನ ನಾಮರೂಪಂ ಪರಿಗ್ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ "ಕೋ ನು ಖೋ ಇಮಸ್ಸ ಹೇತೂ"ತಿ ಪರಿಯೇಸನ್ತೋ ಅಹೇತುವಾದವಿಸಮಹೇತುವಾದೇಸು ದೋಸಂ ದಿಸ್ವಾ ರೋಗಂ ದಿಸ್ವಾ ತಸ್ಸ ನಿದಾನಸಮುಟ್ಠಾನಂ ಪರಿಯೇಸನ್ತೋ ವೇಜ್ಜೋ ವಿಯ ತಸ್ಸ ಹೇತುಞ್ಚ ಪಚ್ಚಯಞ್ಚ ಪರಿಯೇಸನ್ತೋ ಅವಿಜ್ಜಾ ತಣ್ಹಾ

ಉಪಾದಾನಂ ಕಮ್ಮನ್ತಿ ಇಮೇ ಚತ್ತಾರೋ ಧಮ್ಮೇ ನಾಮರೂಪಸ್ಸ ಉಪ್ಪಾದಪಚ್ಚಯತ್ತಾ "ಹೇತೂ"ತಿ ಚ ಆಹಾರಂ ಉಪತ್ಥಮ್ಭನಸ್ಸ ಪಚ್ಚಯತ್ತಾ "ಪಚ್ಚಯೋ"ತಿ ಚ ಪಸ್ಸತಿ। "ಇಮಸ್ಸ ಕಾಯಸ್ಸ ಅವಿಜ್ಜಾದಯೋ ತಯೋ ಧಮ್ಮಾ ಮಾತಾ ವಿಯ ದಾರಕಸ್ಸ ಉಪನಿಸ್ಸಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಕಮ್ಮಂ ಪಿತಾ ವಿಯ ಪುತ್ತಸ್ಸ ಜನಕಂ, ಆಹಾರೋ ಧಾತಿ ವಿಯ ದಾರಕಸ್ಸ ಸನ್ಧಾರಕೋ"ತಿ ಏವಂ ರೂಪಕಾಯಸ್ಸ ಪಚ್ಚಯಪರಿಗ್ಗಹಂ ಕತ್ವಾ ಪುನ "ಚಕ್ಖುಞ್ಚ ಪಟಿಚ್ಚ ರೂಪೇ ಚ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ ಚಕ್ಖುವಿಞ್ಞಾಣ"ನ್ತಿಆದಿನಾ (ಸಂ॰ ನಿ॰ ೨.೪೩) ನಯೇನ ನಾಮಕಾಯಸ್ಸಪಿ ಹೇತುಪಚ್ಚಯಂ ಪರಿಗ್ಗಣ್ಹಾತಿ।

ಏವಂ ಪರಿಗ್ಗಣ್ಹನ್ತೋ "ಅತೀತಾನಾಗತಾಪಿ ಧಮ್ಮಾ ಏವಮೇವ ಪವತ್ತನ್ತೀ"ತಿ ಸನ್ನಿಟ್ಠಾನಂ ಕರೋತಿ। ತಸ್ಸ ಯಾ ಸಾ ಪುಬ್ಬನ್ತಂ ಆರಬ್ಭ "ಅಹೋಸಿಂ ನು ಖೋ ಅಹಂ ಅತೀತಮದ್ಧಾನಂ, ನ ನು ಖೋ ಅಹೋಸಿಂ, ಕಿಂ ನು ಖೋ, ಕಥಂ ನು ಖೋ, ಕಿಂ ಹುತ್ವಾ ಕಿಂ ಅಹೋಸಿಂ ನು ಖೋ ಅಹಂ ಅತೀತಮದ್ಧಾನ"ನ್ತಿ ಪಞ್ಚವಿಧಾ ವಿಚಿಕಿಚ್ಛಾ ವುತ್ತಾ, ಯಾಪಿ ಅಪರನ್ತಂ ಆರಬ್ಭ "ಭವಿಸ್ಸಾಮಿ ನು ಖೋ ಅಹಂ ಅನಾಗತಮದ್ಧಾನಂ, ನ ನು ಖೋ, ಕಿಂ ನು ಖೋ, ಕಥಂ ನು ಖೋ, ಕಿಂ ಹುತ್ವಾ ಕಿಂ ಭವಿಸ್ಸಾಮಿ ನು ಖೋ ಅಹಂ ಅನಾಗತಮದ್ಧಾನ"ನ್ತಿ ಪಞ್ಚವಿಧಾ ವುತ್ತಾ, ಯಾಪಿ ಏತರಹಿ ವಾ ಪನ ಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನಂ ಅದ್ಧಾನಂ ಆರಬ್ಭ "ಅಜ್ಝತ್ತಂ ಕಥಂಕಥೀ ಹೋತಿ, ಅಹಂ ನು ಖೋಸ್ಮಿ, ನೋ ನು ಖೋಸ್ಮಿ, ಕಿಂ ನು ಖೋಸ್ಮಿ, ಕಥಂ ನು ಖೋಸ್ಮಿ, ಅಯಂ ನು ಖೋ ಸತ್ತೋ ಕುತೋ ಆಗತೋ, ಸೋ ಕುಹಿಂ ಗಾಮೀ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಛಬ್ಬಿಧಾ ವಿಚಿಕಿಚ್ಛಾ ವುತ್ತಾ, ತಾ ಸಬ್ಬಾಪಿ ಪಹೀಯನ್ತಿ। ಏವಂ ಪಚ್ಚಯಪರಿಗ್ಗಹಣೇನ ತೀಸು ಅದ್ಧಾಸು ಕಙ್ಖಂ ವಿತರಿತ್ವಾ ಠಿತಂ ಞಾಣಂ "ಕಙ್ಖಾವಿತರಣವಿಸುದ್ಧೀ"ತಿಪಿ "ಧಮ್ಮಟ್ಠಿತಿಞಾಣ"ನ್ತಿಪಿ "ಸಮ್ಮಾದಸ್ಸನ"ನ್ತಿಪಿ ವುಚ್ಚತಿ।

ಏತ್ಥ ಪನ ತಿಸ್ಸೋ ಲೋಕಿಯಪರಿಞ್ಞಾ ಞಾತಪರಿಞ್ಞಾ ತೀರಣಪರಿಞ್ಞಾ ಪಹಾನಪರಿಞ್ಞಾತಿ। ತತ್ಥ "ರುಪ್ಪನಲಕ್ಖಣಂ ರೂಪಂ, ವೇದಯಿತಲಕ್ಖಣಾ ವೇದನಾ"ತಿ ಏವಂ ತೇಸಂ ತೇಸಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಪಚ್ಚತ್ತಲಕ್ಖಣಸಲ್ಲಕ್ಖಣವಸೇನ ಪವತ್ತಾ ಪಞ್ಞಾ **ಞಾತಪರಿಞ್ಞಾ**ನಾಮ। "ರೂಪಂ ಅನಿಚ್ಚಂ, ವೇದನಾ ಅನಿಚ್ಚಾ"ತಿಆದಿನಾ ತೇಸಂಯೇವ ಧಮ್ಮಾನಂ ಸಾಮಞ್ಞಲಕ್ಖಣಂ ಆರೋಪೇತ್ವಾ ಲಕ್ಖಣಾರಮ್ಮಣಿಕವಿಪಸ್ಸನಾಪಞ್ಞಾ **ತೀರಣಪರಿಞ್ಞಾ** ನಾಮ। ತೇಸು ಏವಂ ಪನ ಧಮ್ಮೇಸು ನಿಚ್ಚಸಞ್ಞಾದಿಪಜಹನವಸೇನ ಪವತ್ತಾ ಲಕ್ಖಣಾರಮ್ಮಣಿಕವಿಪಸ್ಸನಾ **ಪಹಾನಪರಿಞ್ಞಾ** ನಾಮ। ತತ್ಥ ಸಙ್ಖಾರಪರಿಗ್ಗಹತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಯಾವ ಪಚ್ಚಯಪರಿಗ್ಗಹಾ ಞಾತಪರಿಞ್ಞಾಯ ಭೂಮಿ। ಕಲಾಪಸಮ್ಮಸನತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಯಾವ ಉದಯಬ್ಬಯಾನುಪಸ್ಸನಾ ತೀರಣಪರಿಞ್ಞಾಯ ಭೂಮಿ। ಭಙ್ಗಾನುಪಸ್ಸನತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಪಹಾನಪರಿಞ್ಞಾಯ ಭೂಮಿ। ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಹಿ "ಅನಿಚ್ಚತೋ ಅನುಪಸ್ಸನ್ತೋ ನಿಚ್ಚಸಞ್ಞಂ ಪಜಹತಿ, ದುಕ್ಖತೋ ಅನುಪಸ್ಸನ್ತೋ ಸುಖಸಞ್ಞಂ, ಅನತ್ತತೋ ಅನುಪಸ್ಸನ್ತೋ ಅತ್ತಸಞ್ಞಂ, ನಿಬ್ಬಿನ್ದನ್ತೋ ನನ್ದಿಂ, ವಿರಜ್ಜನ್ತೋ ರಾಗಂ, ನಿರೋಧೇನ್ತೋ ಸಮುದಯಂ, ಪಟಿನಿಸ್ಸಜ್ಜನ್ತೋ ಆದಾನಂ ಪಜಹತೀ"ತಿ (ಪಟಿ॰ ಮ॰ ೧.೫೨) ಏವಂ ಪಜಹನ್ತೋ ನಿಚ್ಚಸಞ್ಞಾದಿಪಹಾನಸಾಧಿಕಾನಂ ಸತ್ತನ್ನಂ ಅನುಪಸ್ಸನಾನಂ ಆಧಿಪಚ್ಚಂ ಹೋತಿ। ಇತಿ ಇಮಾಸು ಪರಿಞ್ಞಾಸು ಸಙ್ಖಾರಪರಿಚ್ಛೇದಸ್ಸ ಚೇವ ಪಚ್ಚಯಪರಿಗ್ಗಹಸ್ಸ ಚ ಸಾಧಿತತ್ತಾ ಇಮಿನಾ ಯೋಗಿನಾ ಞಾತಪರಿಞ್ಞಾ ಅಧಿಗತಾ ಹೋತಿ।

ಪುನ "ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ರೂಪಂ ಅತೀತಾನಾಗತಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನಂ ಅಜ್ಝತ್ತಂ ವಾ ಬಹಿದ್ಧಾ ವಾ ಓಳಾರಿಕಂ ವಾ ಸುಖುಮಂ ವಾ ಹೀನಂ ವಾ ಪಣೀತಂ ವಾ ಯಂ ದೂರೇ ಸನ್ತಿಕೇ ವಾ, ಸಬ್ಬಂ ರೂಪಂ ಹುತ್ವಾ ಅಭಾವತೋ ಅನಿಚ್ಚಂ, ಉದಯಬ್ಬಯಪ್ಪಟಿಪೀಳಿತತ್ತಾ ದುಕ್ಖಂ, ಅವಸವತ್ತಿತ್ತಾ ಅನತ್ತಾ। ಯಾ ಕಾಚಿ ವೇದನಾ, ಯಾ ಕಾಚಿ ಸಞ್ಞಾ, ಯೇ ಕೇಚಿ ಸಙ್ಖಾರಾ, ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ವಿಞ್ಞಾಣಂ ಅತೀತಾನಾಗತಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನಂ ಅಜ್ಝತ್ತಂ ವಾ ಬಹಿದ್ಧಾ ವಾ ಓಳಾರಿಕಂ ವಾ ಸುಖುಮಂ ವಾ ಹೀನಂ ವಾ ಪಣೀತಂ ವಾ ಯಂ ದೂರೇ ಸನ್ತಿಕೇ ವಾ, ಸಬ್ಬಂ ವಿಞ್ಞಾಣಂ ಹುತ್ವಾ ಅಭಾವತೋ ಅನಿಚ್ಚಂ, ಉದಯಬ್ಬಯಪ್ಪಟಿಪೀಳಿತತ್ತಾ ದುಕ್ಖಂ, ಅವಸವತ್ತಿತ್ತಾ ಅನತ್ತಾ"ತಿ ಏವಮಾದಿನಾ ನಯೇನ ಕಲಾಪಸಮ್ಮಸನಂ ಕರೋತಿ। ಇದಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ "**ತಿಲಕ್ಖಣಂ ಆರೋಪೇತ್ವಾನ ಸಙ್ಖಾರೇ ಸಮ್ಮಸನ್ತೋ**"ತಿ।

ಏವಂ ಸಙ್ಖಾರೇಸು ಅನಿಚ್ಚದುಕ್ಖಅನತ್ತವಸೇನ ಕಲಾಪಸಮ್ಮಸನಂ ಕತ್ವಾ ಪುನ ಸಙ್ಖಾರಾನಂ ಉದಯಬ್ಬಯಮೇವ ಪಸ್ಸತಿ। ಕಥಂ? "ಅವಿಜ್ಜಾಸಮುದಯಾ (ಪಟಿ॰ ಮ॰ ೧.೫೦) ರೂಪಸಮುದಯೋ, ತಣ್ಹಾಕಮ್ಮಆಹಾರಸಮುದಯಾ ರೂಪಸಮುದಯೋ'ತಿ

ಏವಂ ರೂಪಕ್ಖನ್ಧಸ್ಸ ಪಚ್ಚಯಸಮುದಯದಸ್ಸನಟ್ಠೇನ ರೂಪಕ್ಖನ್ಧಸ್ಸ ಉದಯಂ ಪಸ್ಸತಿ, ನಿಬ್ಬತ್ತಿಲಕ್ಖಣಂ ಪಸ್ಸನ್ತೋಪಿ ರೂಪಕ್ಖನ್ಧಸ್ಸ ಉದಯಂ ಪಸ್ಸತೀ"ತಿ ಏವಂ ಪಞ್ಚಹಾಕಾರೇಹಿ ರೂಪಕ್ಖನ್ಧಸ್ಸ ಉದಯಂ ಪಸ್ಸತಿ। "ಅವಿಜ್ಜಾನಿರೋಧಾ ರೂಪನಿರೋಧೋ, ತಣ್ಹಾಕಮ್ಮಆಹಾರನಿರೋಧಾ ರೂಪನಿರೋಧೋ'ತಿ ಏವಂ ರೂಪಕ್ಖನ್ಧಸ್ಸ ಪಚ್ಚಯನಿರೋಧದಸ್ಸನಟ್ಠೇನ ರೂಪಕ್ಖನ್ಧಸ್ಸ ವಯಂ ಪಸ್ಸತಿ, ವಿಪರಿಣಾಮಲಕ್ಖಣಂ ಪಸ್ಸನ್ತೋಪಿ ರೂಪಕ್ಖನ್ಧಸ್ಸ ವಯಂ ಪಸ್ಸತೀ"ತಿ ಏವಂ ಪಞ್ಚಹಾಕಾರೇಹಿ ವಯಂ ಪಸ್ಸತಿ। ತಥಾ "ಅವಿಜ್ಜಾಸಮುದಯಾ ವೇದನಾಸಮುದಯೋ, ತಣ್ಹಾಕಮ್ಮಫಸ್ಸಸಮುದಯಾ ವೇದನಾಸಮುದಯೋ"ತಿ ವೇದನಾಕ್ಖನ್ಧಸ್ಸ, ನಿಬ್ಬತ್ತಿಲಕ್ಖಣಂ ಪಸ್ಸನ್ತೋಪಿ ವೇದನಾಕ್ಖನ್ಧಸ್ಸ ಉದಯಂ ಪಸ್ಸತಿ। "ಅವಿಜ್ಜಾನಿರೋಧಾ ವೇದನಾನಿರೋಧೋ, ತಣ್ಹಾಕಮ್ಮಫಸ್ಸನಿರೋಧಾ ವೇದನಾನಿರೋಧೋ"ತಿ ವೇದನಾಕ್ಖನ್ಧಸ್ಸ, ವಿಪರಿಣಾಮಲಕ್ಖಣಂ ಪಸ್ಸನ್ತೋಪಿ ವೇದನಾಕ್ಖನ್ಧಸ್ಸ ವಯಂ ಪಸ್ಸತಿ। ಏವಂ ಸಞ್ಞಾಕ್ಖನ್ಧಾದೀಸುಪಿ। ಅಯಂ ಪನ ವಿಸೇಸೋ - ವಿಞ್ಞಾಣಕ್ಖನ್ಧಸ್ಸ ಫಸ್ಸಟ್ಠಾನೇ ನಾಮರೂಪಸಮುದಯಾ, ನಾಮರೂಪನಿರೋಧಾತಿ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। ಏವಂ ಏಕೇಕಸ್ಮಿಂ ಖನ್ಧೇ ಪಚ್ಚಯಸಮುದಯವಸೇನ ಚ ನಿಬ್ಬತ್ತಿಲಕ್ಖಣವಸೇನ ಚ ಪಚ್ಚಯನಿರೋಧವಸೇನ ಚ ವಿಪರಿಣಾಮಲಕ್ಖಣವಸೇನ ಚ ಉದಯಬ್ಬಯದಸ್ಸನೇನ ದಸ ದಸ ಕತ್ವಾ ಪಞ್ಞಾಸ ಲಕ್ಖಣಾನಿ ವುತ್ತಾನಿ। ತೇಸಂ ವಸೇನ ಏವಂ ರೂಪಸ್ಸ ಉದಯೋ ರೂಪಸ್ಸ ವಯೋತಿ ಪಚ್ಚಯತೋ ಚೇವ ಲಕ್ಖಣತೋ ಚ ವಿತ್ಥಾರೇನ ಮನಸಿಕಾರಂ ಕರೋತಿ।

ತಸ್ಸೇವಂ ಕರೋತೋ "ಇತಿ ಕಿರ ಇಮೇ ಧಮ್ಮಾ ಅಹುತ್ವಾ ಸಮ್ಭೋನ್ತಿ, ಹುತ್ವಾ ಪಟಿವೇನ್ತೀ"ತಿ ಞಾಣಂ ವಿಸದಂ ಹೋತಿ। "ಏವಂ ಕಿರ ಇಮೇ ಧಮ್ಮಾ ಅನುಪ್ಪನ್ನಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ, ಉಪ್ಪನ್ನಾ ನಿರುಜ್ಝನ್ತೀ"ತಿ ನಿಚ್ಚಂ ನವಾವ ಹುತ್ವಾ ಸಙ್ಖಾರಾ ಉಪಟ್ಠಹನ್ತಿ। ನ ಕೇವಲಞ್ಚ ನಿಚ್ಚಂ ನವಾ, ಸೂರಿಯುಗ್ಗಮನೇ ಉಸ್ಸಾವಬಿನ್ದು ವಿಯ, ಉದಕಬುಬ್ಬುಳೋ ವಿಯ, ಉದಕೇ ದಣ್ಡರಾಜಿ ವಿಯ, ಆರಗ್ಗೇ ಸಾಸಪೋ ವಿಯ, ವಿಜ್ಜುಪ್ಪಾದೋ ವಿಯ ಚ ಪರಿತ್ತಟ್ಠಾಯಿನೋ। ಮಾಯಾಮರೀಚಿಸುಪಿನಅಲಾತಚಕ್ಕಗನ್ಧಬ್ಬನಗರಫೇಣಪಿಣ್ಡಕದಲಿಆದಯೋ ವಿಯ ನಿಸ್ಸಾರಾ ಹುತ್ವಾ ಉಪಟ್ಠಹನ್ತಿ। ಏತ್ತಾವತಾ ಚಾನೇನ ವಯಧಮ್ಮಮೇವ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ಉಪ್ಪನ್ನಞ್ಚ ವಯಂ ಉಪೇತೀತಿ ಇಮಿನಾ ಆಕಾರೇನ ಸಮಪಞ್ಞಾಸ ಲಕ್ಖಣಾನಿ ಪಟಿವಿಜ್ಝಿತ್ವಾ ಠಿತಂ ಉದಯಬ್ಬಯಾನುಪಸ್ಸನಂ ನಾಮ ಪಠಮಂ ತರುಣವಿಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ ಅಧಿಗತಂ ಹೋತಿ, ಯಸ್ಸಾಧಿಗಮಾ ಆರದ್ಧವಿಪಸ್ಸಕೋತಿ ಸಙ್ಖ್ಯಂ ಗಚ್ಛತಿ।

ಅಥಸ್ಸ ಆರದ್ಧವಿಪಸ್ಸಕಸ್ಸ ಕುಲಪುತ್ತಸ್ಸ ಓಭಾಸೋ ಞಾಣಂ ಪೀತಿ ಪಸ್ಸದ್ಧಿ ಸುಖಂ ಅಧಿಮೋಕ್ಖೋ ಪಗ್ಗಹೋ ಉಪಟ್ಠಾನಂ ಉಪೇಕ್ಖಾ ನಿಕನ್ತೀತಿ ದಸ ವಿಪಸ್ಸನುಪಕ್ಕಿಲೇಸಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ। ಏತ್ಥ **ಓಭಾಸೋ** ನಾಮ ವಿಪಸ್ಸನಾಕ್ಖಣೇ ಞಾಣಸ್ಸ ಬಲವತ್ತಾ ಲೋಹಿತಂ ಪಸೀದತಿ, ತೇನ ಛವಿತೋ ಓಭಾಸೋ ನಿಬ್ಬತ್ತತಿ, ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಅಯಂ ಯೋಗೀ "ಮಗ್ಗೋ ಮಯಾ ಪತ್ತೋ"ತಿ ತಮೇವ ಓಭಾಸಂ ಅಸ್ಸಾದೇತಿ। **ಞಾಣ**ನ್ತಿ ವಿಪಸ್ಸನಾಞಾಣಮೇವೇತಂ, ಸಙ್ಖಾರೇ ಸಮ್ಮಸನ್ತಸ್ಸ ಸೂರಂ ಪಸನ್ನಂ ಹುತ್ವಾ ಪವತ್ತಮಾನಂ ದಿಸ್ವಾ ಪುಬ್ಬೇ ವಿಯ "ಮಗ್ಗೋ"ತಿ ಅಸ್ಸಾದೇತಿ। **ಪೀತೀ**ತಿ ವಿಪಸ್ಸನಾಪೀತಿ ಏವ। ತಸ್ಸ ಹಿ ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಪಞ್ಚವಿಧಾ ಪೀತಿ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ। **ಪಸ್ಸದ್ಧೀ**ತಿ ವಿಪಸ್ಸನಾಪಸ್ಸದ್ಧಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ನೇವ ಕಾಯಚಿತ್ತಾನಂ ದರಥೋ ಗಾರವತಾ ಕಕ್ಖಳತಾ ಅಕಮ್ಮಞ್ಞತಾ ಗೇಲಞ್ಞತಾ ವಙ್ಕತಾ ಹೋತಿ। **ಸುಖಂ** ವಿಪಸ್ಸನಾಸುಖಮೇವ। ತಸ್ಸ ಕಿರ ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಸಕಲಸರೀರಂ ಠಪಿತವಟ್ಟಿ ವಿಯ ಅಭಿಸನ್ದಯಮಾನಂ ಅತಿಪಣೀತಂ ಸುಖಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ।

ಅಧಿಮೋಕ್ಖೋ ನಾಮ ವಿಪಸ್ಸನಾಕ್ಖಣೇ ಪವತ್ತಾ ಸದ್ಧಾ। ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಚಿತ್ತಚೇತಸಿಕಾನಂ ಅತಿವಿಯ ಪಸಾದಭೂತಾ ಬಲವತೀ ಸದ್ಧಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ। **ಪಗ್ಗಹೋ** ನಾಮ ವಿಪಸ್ಸನಾಸಮ್ಪಯುತ್ತಂ ವೀರಿಯಂ। ತಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ಖಣೇ ಅಸಿಥಿಲಮನಚ್ಚಾರದ್ಧಂ ಸುಪಗ್ಗಹಿತಂ ವೀರಿಯಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ। **ಉಪಟ್ಠಾನ**ನ್ತಿ ವಿಪಸ್ಸನಾಸಮ್ಪಯುತ್ತಾ ಸತಿ। ತಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ಖಣೇ ಸುಪಟ್ಠಿತಾ ಸತಿ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ। **ಉಪೇಕ್ಖಾ**ತಿ ದುವಿಧಾ ವಿಪಸ್ಸನಾವಜ್ಜನವಸೇನ । ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಸಬ್ಬಸಙ್ಖಾರಗ್ಗಹಣೇ ಮಜ್ಝತ್ತಭೂತವಿಪಸ್ಸನುಪೇಕ್ಖಾಸಙ್ಖಾತಂ ಞಾಣಂ ಬಲವನ್ತಂ ಹುತ್ವಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ಮನೋದ್ವಾರೇ ಆವಜ್ಜನುಪೇಕ್ಖಾ ಚ, ಸಾವ ತಂ ತಂ ಠಾನಂ ಆವಜ್ಜೇನ್ತಸ್ಸ ಸೂರಾ ತಿಖಿಣಾ ಹುತ್ವಾ ವಹತಿ। **ನಿಕನ್ತಿ** ವಿಪಸ್ಸನಾನಿಕನ್ತಿ। ಓಭಾಸಾದೀಸು ಆಲಯಂ ಕುರುಮಾನಾ ಸುಖುಮಾ ಸನ್ತಾಕಾರಾ ನಿಕನ್ತಿ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ। ಏತ್ಥ ಓಭಾಸಾದಯೋ

ಕಿಲೇಸವತ್ಥುಭೂತತಾಯ “ಉಪಕ್ಕಿಲೇಸಾ”ತಿ ವುತ್ತಾ, ನ ಅಕುಸಲತ್ತಾ। ನಿಕನ್ತಿ ಪನ ಉಪಕ್ಕಿಲೇಸೋ ಚೇವ ಕಿಲೇಸವತ್ಥು ಚ। ಪಣ್ಡಿತೋ ಪನ ಭಿಕ್ಖು ಓಭಾಸಾದೀಸು ಉಪ್ಪನ್ನೇಸು ವಿಕ್ಖೇಪಂ ಅಗಚ್ಛನ್ತೋ “ಓಭಾಸಾದಯೋ ಧಮ್ಮಾ ನ ಮಗ್ಗೋ, ಉಪಕ್ಕಿಲೇಸವಿನಿಮುತ್ತಂ ಪನ ವೀಥಿಪ್ಪಟಿಪನ್ನಂ ವಿಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ ಮಗ್ಗೋ”ತಿ ಮಗ್ಗಞ್ಚ ಅಮಗ್ಗಞ್ಚ ವವತ್ಥಪೇತಿ। ತಸ್ಸೇವಂ “ಅಯಂ ಮಗ್ಗೋ, ಅಯಂ ನ ಮಗ್ಗೋ”ತಿ ಞತ್ವಾ ಠಿತಂ ಞಾಣಂ “**ಮಗ್ಗಾಮಗ್ಗಞಾಣದಸ್ಸನವಿಸುದ್ಧೀ**”ತಿ ವುಚ್ಚತಿ।

ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಅಟ್ಠವಿಧಸ್ಸ ಞಾಣಸ್ಸ ವಸೇನ ಸಿಖಾಪ್ಪತ್ತಂ ವಿಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ **ಪಟಿಪದಾಞಾಣದಸ್ಸನವಿಸುದ್ಧಿ** ನಾಮ ಹೋತಿ। ಉದಯಬ್ಬಯಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ ಭಙ್ಗಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ ಭಯತುಪಟ್ಠಾನಞಾಣಂ ಆದೀನವಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ ನಿಬ್ಬಿದಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ ಮುಞ್ಚಿತುಕಮ್ಯತಾಞಾಣಂ ಪಟಿಸಙ್ಖಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ ಸಙ್ಖಾರುಪೇಕ್ಖಾಞಾಣನ್ತಿ ಇಮಾನಿ ಅಟ್ಠ ಞಾಣಾನಿ ನಾಮ। ಏತಾನಿ ನಿಬ್ಬತ್ತೇತುಕಾಮೇನ ಯಸ್ಮಾ ಉಪಕ್ಕಿಲೇಸೇಹಿ ಅಭಿಭೂತಂ ಹುತ್ವಾ ಲಕ್ಖಣಪ್ಪಟಿವೇಧಂ ಕಾತುಂ ಅಸಮತ್ಥಂ ಹೋತಿ ಚಿತ್ತಂ, ತಸ್ಮಾ ಪುನಪಿ ಉದಯಬ್ಬಯಮೇವ ಪಸ್ಸಿತಬ್ಬಂ। ಉದಯಬ್ಬಯಂ ಪಸ್ಸನ್ತಸ್ಸ ಅನಿಚ್ಚಲಕ್ಖಣಂ ಯಥಾಭೂತಂ ಉಪಟ್ಠಾತಿ, ಉದಯಬ್ಬಯಪ್ಪಟಿಪೀಳಿತತ್ತಾ ದುಕ್ಖಲಕ್ಖಣಞ್ಚ “ದುಕ್ಖಮೇವ ಚ ಸಮ್ಭೋತಿ, ದುಕ್ಖಂ ತಿಟ್ಠತಿ ವೇತಿ ಚಾ”ತಿ (ಸಂ॰ ನಿ॰ ೧.೧೭೧) ಪಸ್ಸತೋ ಅನತ್ತಲಕ್ಖಣಞ್ಚ।

ಏತ್ಥ ಚ ಅನಿಚ್ಚಂ ಅನಿಚ್ಚಲಕ್ಖಣಂ, ದುಕ್ಖಂ ದುಕ್ಖಲಕ್ಖಣಂ, ಅನತ್ತಾ ಅನತ್ತಲಕ್ಖಣನ್ತಿ ಅಯಂ ವಿಭಾಗೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। ಏತ್ಥ **ಅನಿಚ್ಚ**ನ್ತಿ ಖನ್ಧಪಞ್ಚಕಂ। ಕಸ್ಮಾ? ಉಪ್ಪಾದವಯಞ್ಞಥತ್ತಭಾವಾ ಹುತ್ವಾ ಅಭಾವತೋ ವಾ। ಅಞ್ಞಥತ್ತಂ ನಾಮ ಜರಾ, ಉಪ್ಪಾದವಯಞ್ಞಥತ್ತಂ ಅನಿಚ್ಚಲಕ್ಖಣಂ, ಹುತ್ವಾ ಅಭಾವಸಙ್ಖಾತೋ ವಾ ಏಕೋ ಆಕಾರವಿಕಾರೋ। “ಯದನಿಚ್ಚಂ ತಂ ದುಕ್ಖ”ನ್ತಿ (ಸಂ॰ ನಿ॰ ೩.೧೫) ವಚನತೋ ತದೇವ ಖನ್ಧಪಞ್ಚಕಂ ದುಕ್ಖಂ। ಕಸ್ಮಾ? ಅಭಿಣ್ಹಂ ಪಟಿಪೀಳಿತತ್ತಾ। ಅಭಿಣ್ಹಪ್ಪಟಿಪೀಳನಾಕಾರೋ ದುಕ್ಖಲಕ್ಖಣಂ। “ಯಂ ದುಕ್ಖಂ ತದನತ್ತಾ”ತಿ ವಚನತೋ ತದೇವ ಖನ್ಧಪಞ್ಚಕಂ ಅನತ್ತಾ। ಕಸ್ಮಾ? ಅವಸವತ್ತನತೋ। ಅವಸವತ್ತನಾಕಾರೋ ಅನತ್ತಲಕ್ಖಣಂ। ಇಮಾನಿಪಿ ತೀಣಿ ಲಕ್ಖಣಾನಿ ಉದಯಬ್ಬಯಂ ಪಸ್ಸನ್ತಸ್ಸೇವ ಆರಮ್ಮಣಾನಿ ಹೋನ್ತಿ।

ಪುನಪಿ ಸೋ ರೂಪಾರೂಪಧಮ್ಮೇಸು ಏವ “ಅನಿಚ್ಚಾ”ತಿಆದಿನಾ ವಿಪಸ್ಸತಿ, ತಸ್ಸ ಸಙ್ಖಾರಾ ಲಹುಂ ಲಹುಂ ಆಪಾಥಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿ। ತತೋ ಉಪ್ಪಾದಂ ವಾ ಠಿತಿಂ ವಾ ಆರಮ್ಮಣಂ ಅಕತ್ವಾ ತೇಸಂ ಖಯವಯನಿರೋಧೇ ಏವ ಪಸ್ಸತೋ ಸತಿ ಸನ್ತಿಟ್ಠತೀತಿ ಇದಂ **ಭಙ್ಗಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ** ನಾಮ। ಇಮಸ್ಸ ಉಪ್ಪಾದತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಅಸ್ಸ ಯೋಗಿನೋ “ಯಥಾ ಇಮೇ ಸಙ್ಖಾರಾ ಪಞ್ಚಕ್ಖನ್ಧಾ ಭಿಜ್ಜನ್ತಿ, ಏವಂ ಅತೀತೇಪಿ ಸಙ್ಖಾರಾ ಭಿಜ್ಜಿಂಸು, ಅನಾಗತೇಪಿ ಭಿಜ್ಜಿಸ್ಸನ್ತೀ”ತಿ ನಿರೋಧಮೇವ ಪಸ್ಸತೋ ಸತಿ ಸನ್ತಿಟ್ಠತಿ, ತಸ್ಸ ಭಙ್ಗಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ ಆಸೇವನ್ತಸ್ಸ ಬಹುಲೀಕರೋನ್ತಸ್ಸ ಸಬ್ಬಭವಯೋನಿಗತಿಟ್ಠಿತಿಸತ್ತಾವಾಸೇಸು ಸಬ್ಬೇ ಸಙ್ಖಾರಾ ಜಲಿತಅಙ್ಗಾರಕಾಸುಆದಯೋ ವಿಯ ಮಹಾಭಯಂ ಹುತ್ವಾ ಉಪಟ್ಠಹನ್ತಿ। ಏತಂ **ಭಯತುಪಟ್ಠಾನಞಾಣಂ** ನಾಮ। ತಸ್ಸ ತಂ ಭಯತುಪಟ್ಠಾನಞಾಣಂ ಆಸೇವನ್ತಸ್ಸ ಸಬ್ಬೇ ಭವಾದಯೋ ಆದಿತ್ತಅಙ್ಗಾರಾ ವಿಯ, ಸಮುಸ್ಸಿತಖಗ್ಗಾ ವಿಯ ಪಚ್ಚತ್ಥಿಕಾ ಅಪ್ಪಟಿಸರಣಾ ಸಾದೀನವಾ ಹುತ್ವಾ ಉಪಟ್ಠಹನ್ತಿ। ಇದಂ **ಆದೀನವಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ** ನಾಮ। ತಸ್ಸ ಏವಂ ಸಙ್ಖಾರೇ ಆದೀನವತೋ ಪಸ್ಸನ್ತಸ್ಸ ಭವಾದೀಸು ಸಙ್ಖಾರಾನಂ ಆದೀನವತ್ತಾ ಸಬ್ಬಸಙ್ಖಾರೇಸು ಉಕ್ಕಣ್ಠನಾ ಅನಭಿರತಿ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ। ಇದಂ **ನಿಬ್ಬಿದಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ** ನಾಮ। ಸಬ್ಬಸಙ್ಖಾರೇಸು ನಿಬ್ಬಿನ್ದನ್ತಸ್ಸ ಉಕ್ಕಣ್ಠನ್ತಸ್ಸ ಸಬ್ಬಸ್ಮಾ ಸಙ್ಖಾರಗತಾ ಮುಞ್ಚಿತುಕಾಮತಾ ನಿಸ್ಸರಿತುಕಾಮತಾವ ಹೋತಿ। ಇದಂ **ಮುಞ್ಚಿತುಕಮ್ಯತಾಞಾಣಂ** ನಾಮ। ಪುನ ತಸ್ಮಾ ಸಙ್ಖಾರಗತಾ ಮುಞ್ಚಿತುಂ ಪುನ ತೇ ಏವ ಸಙ್ಖಾರೇ ಪಟಿಸಙ್ಖಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣೇನ ತಿಲಕ್ಖಣಂ ಆರೋಪೇತ್ವಾ ತೀರಣಂ **ಪಟಿಸಙ್ಖಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ** ನಾಮ, ಯೋ ಏವಂ ತಿಲಕ್ಖಣಂ ಆರೋಪೇತ್ವಾ ಸಙ್ಖಾರೇ ಪರಿಗ್ಗಣ್ಹನ್ತೋ ತೇಸು ಅನತ್ತಲಕ್ಖಣಸ್ಸ ಸುದಿಟ್ಠತ್ತಾ “ಅತ್ತಾ”ತಿ ವಾ “ಅತ್ತನಿಯ”ನ್ತಿ ವಾ ಅಗ್ಗಣ್ಹನ್ತೋ ಸಙ್ಖಾರೇಸು ಭಯಞ್ಚ ನನ್ದಿಞ್ಚ ಪಹಾಯ ಸಙ್ಖಾರೇಸು ಉದಾಸಿನೋ ಹೋತಿ ಮಜ್ಝತ್ತೋ, “ಅಹ”ನ್ತಿ ವಾ “ಮಮ”ನ್ತಿ ವಾ ನ ಗಣ್ಹಾತಿ, ಸಬ್ಬಸಙ್ಖಾರೇಸು ಉದಾಸಿನೋ ಮಜ್ಝತ್ತೋ ತೀಸು ಭವೇಸು ಉಪೇಕ್ಖಕೋ, ತಸ್ಸ ತಂ ಞಾಣಂ **ಸಙ್ಖಾರುಪೇಕ್ಖಾಞಾಣಂ** ನಾಮ। ತಂ ಪನೇತಂ ಸಬ್ಬಸಙ್ಖಾರಪ್ಪವತ್ತಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ನಿಬ್ಬಾನನಿನ್ನಂ ನಿಬ್ಬಾನಪಕ್ಖನ್ದಂ ಹೋತಿ, ನೋ ಚೇ ನಿಬ್ಬಾನಂ ಸನ್ತತೋ ಪಸ್ಸತಿ, ಪುನಪ್ಪುನಂ “ಅನಿಚ್ಚ”ನ್ತಿ ವಾ “ದುಕ್ಖ”ನ್ತಿ ವಾ “ಅನತ್ತಾ”ತಿ ವಾ ತಿವಿಧಾನುಪಸ್ಸನಾವಸೇನ ಸಙ್ಖಾರಾರಮ್ಮಣಮೇವ ಹುತ್ವಾ ಪವತ್ತತಿ।

ಏವಂ ತಿಟ್ಠಮಾನಞ್ಚ ಏತಂ ಅನಿಮಿತ್ತೋ ಅಪ್ಪಣಿಹಿತೋ ಸುಞ್ಞತೋತಿ ತಿಣ್ಣಂ ವಿಮೋಕ್ಖಾನಂ ವಸೇನ ವಿಮೋಕ್ಖಮುಖಭಾವಂ ಆಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ತಿಟ್ಠತಿ। ತಿಸ್ಸೋ ಹಿ ಅನುಪಸ್ಸನಾ ತೀಣಿ ವಿಮೋಕ್ಖಮುಖಾನೀತಿ ವುಚ್ಚನ್ತಿ। ಏತ್ಥ ಚ ಅನಿಚ್ಚತೋ ಮನಸಿ ಕರೋನ್ತೋ (ಪಟಿ॰ ಮ॰ ೧.೨೨೩-೨೨೪) ಅಧಿಮೋಕ್ಖಬಹುಲೋ ಅನಿಮಿತ್ತಂ ವಿಮೋಕ್ಖಂ ಪಟಿಲಭತಿ। ದುಕ್ಖತೋ ಮನಸಿ ಕರೋನ್ತೋ ಪಸ್ಸದ್ಧಿಬಹುಲೋ ಅಪ್ಪಣಿಹಿತಂ ವಿಮೋಕ್ಖಂ ಪಟಿಲಭತಿ। ಅನತ್ತತೋ ಮನಸಿ ಕರೋನ್ತೋ ವೇದಬಹುಲೋ ಸುಞ್ಞತವಿಮೋಕ್ಖಂ ಪಟಿಲಭತಿ। ಏತ್ಥ ಚ **ಅನಿಮಿತ್ತೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋತಿ** ಅನಿಮಿತ್ತಾಕಾರೇನ ನಿಬ್ಬಾನಂ ಆರಮ್ಮಣಂ ಕತ್ವಾ ಪವತ್ತೋ ಅರಿಯಮಗ್ಗೋ। ಸೋ ಹಿ ಅನಿಮಿತ್ತಾಯ ಧಾತುಯಾ ಉಪ್ಪನ್ನತ್ತಾ ಅನಿಮಿತ್ತೋ, ಕಿಲೇಸೇಹಿ ಚ ವಿಮುತ್ತತ್ತಾ ವಿಮೋಕ್ಖೋ। ಏತೇನೇವ ನಯೇನ ಅಪ್ಪಣಿಹಿತಾಕಾರೇನ ನಿಬ್ಬಾನಂ ಆರಮ್ಮಣಂ ಕತ್ವಾ ಪವತ್ತೋ ಅಪ್ಪಣಿಹಿತೋ, ಸುಞ್ಞತಾಕಾರೇನ ನಿಬ್ಬಾನಂ ಆರಮ್ಮಣಂ ಕತ್ವಾ ಪವತ್ತೋ ಸುಞ್ಞತೋತಿ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। ಅಧಿಗತಸಙ್ಖಾರುಪೇಕ್ಖಸ್ಸ ಕುಲಪುತ್ತಸ್ಸ ವಿಪಸ್ಸನಾ ಸಿಖಾಪ್ಪತ್ತಾ ಹೋತಿ। ವುಟ್ಠಾನಗಾಮಿನಿವಿಪಸ್ಸನಾತಿ ಏತದೇವ। ಏತಂ ಸಙ್ಖಾರುಪೇಕ್ಖಾಞಾಣಂ ಆಸೇವನ್ತಸ್ಸ ಭಾವೇನ್ತಸ್ಸ ತಿಕ್ಖತರಾ ಸಙ್ಖಾರುಪೇಕ್ಖಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ।

ತಸ್ಸ ಇದಾನಿ ಮಗ್ಗೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿಸ್ಸತೀತಿ ಸಙ್ಖಾರುಪೇಕ್ಖಾ ಸಙ್ಖಾರೇ "ಅನಿಚ್ಚಾ"ತಿ ವಾ "ದುಕ್ಖಾ"ತಿ ವಾ "ಅನತ್ತಾ"ತಿ ವಾ ಸಮ್ಮಸಿತ್ವಾ ಭವಙ್ಗಂ ಓತರತಿ। ಭವಙ್ಗಾ ವುಟ್ಠಾಯ ಸಙ್ಖಾರುಪೇಕ್ಖಾಯ ಆಗತನಯೇನೇವ ಅನಿಚ್ಚಾದಿಆಕಾರೇನ ಮನಸಿ ಕರಿತ್ವಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ ಮನೋದ್ವಾರಾವಜ್ಜನಂ, ತದೇವ ಮನಸಿ ಕರೋತೋ ಪಠಮಂ ಜವನಚಿತ್ತಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ಯಂ "ಪರಿಕಮ್ಮ"ನ್ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ತದನನ್ತರಂ ತಥೇವ ದುತಿಯಂ ಜವನಚಿತ್ತಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ಯಂ "ಉಪಚಾರ"ನ್ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ತದನನ್ತರಮ್ಪಿ ತಥೇವ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ ಜವನಚಿತ್ತಂ, ಯಂ "ಅನುಲೋಮ"ನ್ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ಇದಂ ತೇಸಂ ಪಾಟಿಯೇಕ್ಕಂ ನಾಮಂ। ಅವಿಸೇಸೇನ ಪನ ತಿವಿಧಮೇತಂ ಆಸೇವನನ್ತಿಪಿ ಪರಿಕಮ್ಮನ್ತಿಪಿ ಉಪಚಾರನ್ತಿಪಿ ಅನುಲೋಮನ್ತಿಪಿ ವುಚ್ಚತಿ। ಇದಂ ಪನ ಅನುಲೋಮಞಾಣಂ ಸಙ್ಖಾರಾರಮ್ಮಣಾಯ ವುಟ್ಠಾನಗಾಮಿನಿಯಾ ವಿಪಸ್ಸನಾಯ ಪರಿಯೋಸಾನಂ ಹೋತಿ। ನಿಪ್ಪರಿಯಾಯೇನ ಪನ ಗೋತ್ರಭುಞಾಣಮೇವ ವಿಪಸ್ಸನಾಪರಿಯೋಸಾನನ್ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ತತೋ ಪರಂ ನಿರೋಧಂ ನಿಬ್ಬಾನಂ ಆರಮ್ಮಣಂ ಕುರುಮಾನಂ ಪುಥುಜ್ಜನಗೋತ್ತಂ ಅತಿಕ್ಕಮಮಾನಂ ನಿಬ್ಬಾನಾರಮ್ಮಣೇ ಪಠಮಸಮನ್ನಾಹಾರಭೂತಂ ಅಪುನರಾವಟ್ಟಕಂ ಗೋತ್ರಭುಞಾಣಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ। ಇದಂ ಪನ ಞಾಣಂ ಪಟಿಪದಾಞಾಣದಸ್ಸನವಿಸುದ್ಧಿಞ್ಚ ಞಾಣದಸ್ಸನವಿಸುದ್ಧಿಞ್ಚ ನ ಭಜತಿ, ಅನ್ತರಾ ಅಬ್ಬೋಹಾರಿಕಮೇವ ಹೋತಿ, ವಿಪಸ್ಸನಾಸೋತೇ ಪತಿತತ್ತಾ ಪನ ವಿಪಸ್ಸನಾತಿ ವಾ ಸಙ್ಖ್ಯಂ ಗಚ್ಛತಿ। ನಿಬ್ಬಾನಂ ಆರಮ್ಮಣಂ ಕತ್ವಾ ಗೋತ್ರಭುಞಾಣೇ ನಿರುದ್ಧೇ ತೇನ ದಿನ್ನಸಞ್ಞಾಯ ನಿಬ್ಬಾನಂ ಆರಮ್ಮಣಂ ಕತ್ವಾ ದಿಟ್ಠಿಸಂಯೋಜನಂ ಸೀಲಬ್ಬತಪರಾಮಾಸಸಂಯೋಜನಂ ವಿಚಿಕಿಚ್ಛಾಸಂಯೋಜನನ್ತಿ ತೀಣಿ ಸಂಯೋಜನಾನಿ ಸಮುಚ್ಛೇದವಸೇನ ವಿದ್ಧಂಸೇನ್ತೋ ಸೋತಾಪತ್ತಿಮಗ್ಗೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ। ತದನನ್ತರಂ ತಸ್ಸೇವ ವಿಪಾಕಭೂತಾನಿ ದ್ವೇ ತೀಣಿ ವಾ ಫಲಚಿತ್ತಾನಿ ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ ಅನನ್ತರವಿಪಾಕತ್ತಾ ಲೋಕುತ್ತರಾನಂ। ಫಲಪರಿಯೋಸಾನೇ ಪನಸ್ಸ ಚಿತ್ತಂ ಭವಙ್ಗಂ ಓತರತಿ।

ತತೋ ಭವಙ್ಗಂ ವಿಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಣತ್ಥಾಯ ಮನೋದ್ವಾರಾವಜ್ಜನಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ। ಸೋ ಹಿ "ಇಮಿನಾ ವತಾಹಂ ಮಗ್ಗೇನ ಆಗತೋ"ತಿ ಮಗ್ಗಂ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖತಿ, ತತೋ "ಅಯಂ ಮೇ ಆನಿಸಂಸೋ ಲದ್ಧೋ"ತಿ ಫಲಂ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖತಿ, ತತೋ "ಇಮೇ ನಾಮ ಮೇ ಕಿಲೇಸಾ ಪಹೀನಾ"ತಿ ಪಹೀನಕಿಲೇಸೇ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖತಿ, ತತೋ "ಇಮೇ ನಾಮ ಮೇ ಕಿಲೇಸಾ ಅವಸಿಟ್ಠಾ"ತಿ ಉಪರಿಮಗ್ಗತ್ತಯವಜ್ಝೇ ಕಿಲೇಸೇ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖತಿ, ಅವಸಾನೇ "ಅಯಂ ಮೇ ಧಮ್ಮೋ ಆರಮ್ಮಣತೋ ಪಟಿವಿದ್ಧೋ"ತಿ ಅಮತಂ ನಿಬ್ಬಾನಂ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖತಿ। ಇತಿ ಸೋತಾಪನ್ನಸ್ಸ ಅರಿಯಸಾವಕಸ್ಸ ಪಞ್ಚ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಣಾನಿ ಹೋನ್ತಿ। ತಥಾ ಸಕದಾಗಾಮಿಅನಾಗಾಮೀನಂ। ಅರಹತೋ ಪನ ಅವಸಿಟ್ಠಕಿಲೇಸಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಣಂ ನಾಮ ನತ್ಥಿ। ಏವಂ ಸಬ್ಬಾನಿಪಿ ಏಕೂನವೀಸತಿ ಹೋನ್ತಿ। ಉಕ್ಕಟ್ಠಪರಿಚ್ಛೇದೋವ ಚೇಸೋ। ಪಹೀನಾವಸಿಟ್ಠಕಿಲೇಸಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಣಞ್ಹಿ ಸೇಕ್ಖಾನಂ ಹೋತಿ ವಾ, ನ ವಾ। ಏವಂ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಿತ್ವಾ ಸೋ ಸೋತಾಪನ್ನೋ ಅರಿಯಸಾವಕೋ ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ವಾ ಆಸನೇ ನಿಸಿನ್ನೋ ಅಪರೇನ ವಾ ಸಮಯೇನ ಕಾಮರಾಗಬ್ಯಾಪಾದಾನಂ ತನುಭಾವಂ ಕರೋನ್ತೋ ದುತಿಯಮಗ್ಗಂ ಪಾಪುಣಾತಿ, ತದನನ್ತರಂ ವುತ್ತನಯೇನ ಫಲಞ್ಚ। ತತೋ ವುತ್ತನಯೇನ ಕಾಮರಾಗಬ್ಯಾಪಾದಾನಂ

ಅನವಸೇಸಪ್ಪಹಾನಂ ಕರೋನ್ತೋ ತತಿಯಮಗ್ಗಂ ಪಾಪುಣಾತಿ, ವುತ್ತನಯೇನ ಫಲಞ್ಚ। ತತೋ ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ವಾ ಆಸನೇ ನಿಸಿನ್ನೋ ಅಪರೇನ ವಾ ಸಮಯೇನ ರೂಪರಾಗಅರೂಪರಾಗಮಾನಉದ್ಧಚ್ಚಅವಿಜ್ಜಾನಂ ಅನವಸೇಸಪ್ಪಹಾನಂ ಕರೋನ್ತೋ ಚತುತ್ಥಮಗ್ಗಂ ಪಾಪುಣಾತಿ, ವುತ್ತನಯೇನ ಫಲಞ್ಚ। ಏತ್ತಾವತಾ ಚೇಸ ಅರಹಾ ನಾಮ ಅಟ್ಠಮೋ ಅರಿಯಪುಗ್ಗಲೋ ಹೋತಿ ಮಹಾಖೀಣಾಸವೋ। ಇತಿ ಇಮೇಸು ಚತೂಸು ಮಗ್ಗೇಸು ಞಾಣಂ **ಞಾಣದಸ್ಸನವಿಸುದ್ಧಿ** ನಾಮ।

ಏತ್ತಾವತಾ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಸಂವರಸೀಲಾದೀನಂ ವುತ್ತತ್ತಾ ಸೀಲವಿಸುದ್ಧಿ ಚ ಮೇತ್ತಾಸುಭಾದೀನಂ ವುತ್ತತ್ತಾ ಚಿತ್ತವಿಸುದ್ಧಿ ಚ ನಾಮರೂಪಪರಿಗ್ಗಹಾದೀನಂ ವಸೇನ ದಿಟ್ಠಿವಿಸುದ್ಧಿಕಙ್ಖಾವಿತರಣವಿಸುದ್ಧಿಮಗ್ಗಾಮಗ್ಗಞಾಣದಸ್ಸನವಿಸುದ್ಧಿ ಪಟಿಪದಾಞಾಣದಸ್ಸನವಿಸುದ್ಧಿ ಞಾಣದಸ್ಸನವಿಸುದ್ಧಿಯೋ ಚಾತಿ ಸತ್ತ ವಿಸುದ್ಧಿಯೋ ವುತ್ತಾ ಹೋನ್ತಿ। ಇದಂ ವುತ್ತಪ್ಪಕಾರಂ ಪಟಿಪದಾಕ್ಕಮಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ "**ಪಾಪುಣೇಯ್ಯಾನುಪುಬ್ಬೇನ, ಸಬ್ಬಸಂಯೋಜನಕ್ಖಯ**"ನ್ತಿ। ಏತ್ಥ ಸಕ್ಕಾಯದಿಟ್ಠಿ ವಿಚಿಕಿಚ್ಛಾ ಸೀಲಬ್ಬತಪರಾಮಾಸೋ ಕಾಮರಾಗೋ ಪಟಿಘೋ ರೂಪರಾಗೋ ಅರುಪರಾಗೋ ಮಾನೋ ಉದ್ಧಚ್ಚಂ ಅವಿಜ್ಜಾತಿ ಇಮೇ ದಸ ಧಮ್ಮಾ **ಸಬ್ಬಸಂಯೋಜನಾ** ನಾಮ। ಏತೇಸು ಸಕ್ಕಾಯದಿಟ್ಠಿವಿಚಿಕಿಚ್ಛಾಸೀಲಬ್ಬತಪರಾಮಾಸಾ ಸೋತಾಪತ್ತಿಮಗ್ಗವಜ್ಝಾ, ಕಾಮರಾಗಪಟಿಘಾ ದುತಿಯಮಗ್ಗೇನ ತನುಭೂತಾ ಹುತ್ವಾ ತತಿಯೇನ ಸಮುಗ್ಘಾತಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿ, ಸೇಸಾನಿ ಪಞ್ಚ ಚತುತ್ಥೇನಾತಿ। ಏವಂ ಅನುಪುಬ್ಬೇನ ಸಬ್ಬಸಂಯೋಜನಕ್ಖಯಸಙ್ಖಾತಂ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಾತೀತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ।

ವಿಪಸ್ಸನಾನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

ನಿಗಮನಕಥಾವಣ್ಣನಾ

೪೭೩-೫. ಅಧಿಸೀಲಅಧಿಚಿತ್ತಾನಂ ಅಧಿಪಞ್ಞಾಯ ಚ ಸಿಕ್ಖನಾ ಉತ್ತರಿ ಭಿಕ್ಖುಕಿಚ್ಚಂ ನಾಮ ನತ್ಥಿ ಯಸ್ಮಾ, ಅತೋ ಅಯಂ ಖುದ್ದಸಿಕ್ಖಾ ಸಮುದಾಹಟಾ।

ಕೇನಾತಿ ಚೇ? **ಯಸ್ಸ** ಥೇರಸ್ಸ **ಲೋಕವಿಚಾರಿನೋ** ಲೋಕೇ ವಿಚರನ್ತಸ್ಸ ಮಹತೋ ಕಿತ್ತಿಸದ್ದಸ್ಸ ಪರಿಸ್ಸಮೋ **ನ ಸಮ್ಭೋತಿ** ನ ಹೋತಿ, ಕಿಂ ವಿಯ? **ಮಾಲುತಸ್ಸೇವ ನಿಚ್ಚಸೋ,** ಯಥಾ ನಿಚ್ಚಂ ವಿಚರನ್ತಸ್ಸ ಮಾಲುತಸ್ಸ ಪರಿಸ್ಸಮೋ ನತ್ಥಿ, ಏವಂ ವಿಚರನ್ತಸ್ಸ ಕಿತ್ತಿಸದ್ದಸ್ಸ ಪರಿಸ್ಸಮೋ ನತ್ಥಿ, ತೇನ **ಧಮ್ಮಸಿರಿಕೇನ** ಸಮುದಾಹಟಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ಏತ್ತಾವತಾ ಚ -

ನಿಟ್ಠಿತೋ ಖುದ್ದಸಿಕ್ಖಾಯ, ಸಮಾಸೇನ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ।
ವಿತ್ಥಾರೋ ಪನ ಏತಿಸ್ಸಾ, ಸಬ್ಬಮ್ಪಿ ಪಿಟಕತ್ತಯಂ॥

ತಸ್ಮಾ ವಿತ್ಥಾರಕಾಮೇನ, ಸಕಲೇ ಪಿಟಕತ್ತಯೇ।
ಕತ್ತಬ್ಬೋ ಸಾದರೋ ಏತ್ಥ, ಇತರೇನ ವಿಸೇಸತೋತಿ॥

ಖುದ್ದಸಿಕ್ಖಾವಿನಿಚ್ಛಯೋ।

ಖುದ್ದಸಿಕ್ಖಾ-ಪುರಾಣಟೀಕಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

॥ ನಮೋ ತಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಅರಹತೋ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಸ್ಸ॥

ಖುದ್ದಸಿಕ್ಖಾ-ಅಭಿನವಟೀಕಾ

ಗನ್ಥಾರಮ್ಭಕಥಾ

ತಿಲೋಕತಿಲಕಂ ವನ್ದೇ, ಸದ್ಧಮ್ಮಾಮತನಿಮ್ಮಿತಂ।
ಸಂಸುಟ್ಠುಕತಸಮ್ಭುತ್ತಿಂ, ಜಿನಂ ಜನಮನೋರಮಂ॥

ಸಾರಿಪುತ್ತಂ ಮಹಾಸಾಮಿಂ, ನೇಕಸತ್ಥವಿಸಾರದಂ।
ಮಹಾಗುಣಂ ಮಹಾಪಞ್ಞಂ, ನಮೋ ಮೇ ಸಿರಸಾ ಗರುಂ॥

ಖುದ್ದಸಿಕ್ಖಾಯ ಟೀಕಾ ಯಾ, ಪುರಾತನಾ ಸಮೀರಿತಾ।
ನ ತಾಯ ಸಕ್ಕಾ ಸಕ್ಕಚ್ಚಂ, ಅತ್ಥೋ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಞಾತವೇ॥

ತತೋನೇಕಗುಣಾನಂ ಯೋ, ಮಞ್ಜೂಸಾ ರತನಾನವ।
ಸುಮಙ್ಗಲಸನಾಮೇನ, ತೇನ ಪಞ್ಞವತಾ ಸತಾ॥

ಅಜ್ಝೇಸಿತೋ ಯತಿನ್ದೇನ, ಸದಾರಞ್ಞನಿವಾಸಿನಾ।
ಸವಿನಿಚ್ಛಯಮೇತಿಸ್ಸಾ, ಕರಿಸ್ಸಾಮತ್ಥವಣ್ಣನಂ॥

ಗನ್ಥಾರಮ್ಭಕಥಾವಣ್ಣನಾ

(ಕ) ಏತ್ಥಾಹ - ಕಿಮತ್ಥಮಾದಿತೋವಾಯಂ ಗಾಥಾ ನಿಕ್ಖಿತ್ತಾ, ನನು ಯಥಾಧಿಪ್ಪೇತಮೇವ ಪಕರಣಮಾರಭನೀಯನ್ತಿ? ವುಚ್ಚತೇ - ಸಪ್ಪಯೋಜನತ್ತಾ । ಸಪ್ಪಯೋಜನಞ್ಹಿ ತಂದಸ್ಸನಂ ತಾಯ ರತನತ್ತಯಪ್ಪಣಾಮಾಭಿಧೇಯ್ಯಕರಣಪ್ಪಕಾರಪ್ಪಯೋಜನಾಭಿಧಾನಸನ್ದಸ್ಸನತೋ। ತಾನಿ ಚ ಪನ ಸಪ್ಪಯೋಜನಾನಿ ಅನನ್ತರಾಯೇನ ಗನ್ಥಪರಿಸಮಾಪನಾದಿಪ್ಪಯೋಜನಾನಮಭಿನಿಪ್ಫಾದನತೋ। ತಥಾ ಹಿ ಸೋತೂನಮತ್ತನೋ ಚ ಯಥಾಧಿಪ್ಪೇತತ್ಥನಿಪ್ಫಾದನಂ ರತನತ್ತಯಪ್ಪಣಾಮಕರಣಪ್ಪಯೋಜನಂ। ವಿದಿತಾಭಿಧೇಯ್ಯಸ್ಸ ಗನ್ಥಸ್ಸ ವಿಞ್ಞೂನಮಾದರಣೀಯತಾ ಅಭಿಧೇಯ್ಯಕಥನಪ್ಪಯೋಜನಂ। ಸೋತುಜನಸಮುಸ್ಸಾಹಜನನಂ ಕರಣಪ್ಪಕಾರಪ್ಪಯೋಜನಕಥನಪ್ಪಯೋಜನಂ। ವೋಹಾರಸುಖತಾ ಪನ ಅಭಿಧಾನಕಥನಪ್ಪಯೋಜನಂ।

ತತ್ಥ **ವನ್ದಿತ್ವಾ ರತನತ್ತಯ**ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ರತನತ್ತಯಪ್ಪಣಾಮೋ ದಸ್ಸಿತೋ, **ಖುದ್ದಸಿಕ್ಖ**ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಖುದ್ದಭೂತಾನಂ ಸಿಕ್ಖಾನಂ ಇಧ ಪಟಿಪಾದೇತಬ್ಬತಾದೀಪನೇನ ಅಭಿಧೇಯ್ಯಂ, ಅಭಿಧೇಯ್ಯೋ ಚ ನಾಮೇಸ ಸಮುದಿತೇನ ಸತ್ಥೇನ ವಚನೀಯತ್ಥೋತಿ। ಅಭಿಧಾನಞ್ಚ ಪನ ಇಮಿನಾವ ದಸ್ಸಿತಂ ತೇನ ಅತ್ಥಾನುಗತಸಮಞ್ಞಾಪರಿದೀಪನತೋ। **ಸಮಾತಿಕ**ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಕರಣಪ್ಪಕಾರೋ, **ಖುದ್ದಸಿಕ್ಖ**ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಚ, ತೇನ ಖುದ್ದಭೂತಾನಂ ಸಿಕ್ಖಾನಂ ಇಧ ದಸ್ಸೇತಬ್ಬಭಾವಪ್ಪಕಾಸನತೋ। **ಆದಿತೋ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನ ಸಿಕ್ಖಿತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಪಯೋಜನಪಯೋಜನಂ ಪನ ಇಮಿನಾವ ಸಾಮತ್ಥಿಯತೋ ದಸ್ಸಿತಮೇವ, ತಾಸಂ ಸಿಕ್ಖಿತಬ್ಬಪ್ಪಕಾಸನೇನ ಹಿ ಸಿಕ್ಖನೇ ಸತಿ ತಮ್ಮೂಲಿಕಾಯ ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮಿಕಸಮ್ಪರಾಯಿಕತ್ಥನಿಪ್ಫತ್ತಿಯಾ ಸಂಸಿಜ್ಝನತೋ। ಪಕರಣಪ್ಪಯೋಜನಾನಂ ಸಾಧನಸಾಧಿಯಲಕ್ಖಣೋ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ ತನ್ನಿಸ್ಸಯದಸ್ಸನೇನೇವ ದಸ್ಸಿತೋಯೇವಾತಿ ಅಯಮೇತ್ಥ ಸಮುದಾಯತ್ಥೋ।

ಅಯಂ ಪನೇತ್ಥಾವಯವತ್ಥೋ - ರತನತ್ತಯಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಖುದ್ದಸಿಕ್ಖಂ ಪವಕ್ಖಾಮೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ರತಿಜನನಟ್ಠೇನ ರತನಾನಿ, ಬುದ್ಧಧಮ್ಮಸಙ್ಘಾನಮೇತಂ ಅಧಿವಚನಂ। ಅಥ ವಾ ಚಿತ್ತೀಕತಾದಿನಾ ಕಾರಣೇನ ರತನಾನಿ, ಬುದ್ಧಾದಯೋವ ರತನಾನಿ। ತಥಾ ಚ ವುತ್ತಂ -

"ಚಿತ್ತೀಕತಂ ಮಹಗ್ಘಞ್ಚ, ಅತುಲಂ ದುಲ್ಲಭದಸ್ಸನಂ।
ಅನೋಮಸತ್ತಪರಿಭೋಗಂ, ರತನಂ ತೇನ ವುಚ್ಚತೀ"ತಿ॥ (ದೀ॰ ನಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೩೩; ಸಂ॰ ನಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩.೫.೨೨೩; ಖು॰ ಪಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩; ಸು॰ ನಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೨೨೬; ಉದಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೪೫; ಮಹಾನಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೫೦)।

ತಯೋ ಅವಯವಾ ಅಸ್ಸಾತಿ ತಯಂ, ಸಮುದಾಯಾಪೇಕ್ಖಂ ಏಕವಚನಂ, ಅವಯವವಿನಿಮುತ್ತಸ್ಸ ಪನ ಸಮುದಾಯಸ್ಸ ಅಭಾವತೋ ತೀಣಿ ಏವ ರತನಾನಿ ವುಚ್ಚನ್ತಿ। ರತನಾನಂ ತಯಂ **ರತನತ್ತಯಂ। ವನ್ದಿತ್ವಾ**ತಿ ತೀಹಿ ದ್ವಾರೇಹಿ ನಮಸ್ಸಿತ್ವಾ। "ತಿಸ್ಸೋ ಇಮಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ವನ್ದನಾ ಕಾಯೇನ ವನ್ದತಿ, ವಚಸಾ ವನ್ದತಿ, ಮನಸಾ ವನ್ದತೀ"ತಿ (ಅ॰ ನಿ॰ ೩.೧೫೫) ಹಿ ವುತ್ತಂ। ತತ್ಥ ವಿಞ್ಞತ್ತಿಂ ಅನುಪ್ಪಾದೇತ್ವಾ ಕೇವಲಂ ರತನತ್ತಯಗುಣಾನುಸ್ಸರಣವಸೇನ ಮನೋದ್ವಾರೇ ಬಹುಲಪ್ಪವತ್ತಾ ಕುಸಲಚೇತನಾ ಮನೋದ್ವಾರವನ್ದನಾ। ತಂ ತಂ ವಿಞ್ಞತ್ತಿಂ ಉಪ್ಪಾದೇತ್ವಾ ಪನ ಪವತ್ತಾ ಕಾಯವಚೀದ್ವಾರವನ್ದನಾ। ಸಿಕ್ಖಿತಬ್ಬಾತಿ ಸಿಕ್ಖಾ, ಅಧಿಸೀಲಅಧಿಚಿತ್ತಅಧಿಪಞ್ಞಾವಸೇನ ತಿಸ್ಸೋ ಸಿಕ್ಖಾ। ಸಿಕ್ಖನಞ್ಚೇತ್ಥ ಯಥಾಕ್ಕಮಂ ಸೀಲಾದಿಧಮ್ಮಾನಂ ಸಂವರಣವಸೇನ, ಏಕಾರಮ್ಮಣೇ ಚಿತ್ತಚೇತಸಿಕಾನಂ ಸಮಾಧಾನವಸೇನ, ಆರಮ್ಮಣಜಾನನಲಕ್ಖಣಪ್ಪಟಿವೇಧಮಗ್ಗಪಾತುಭಾವಪಾಪನವಸೇನ ಚ ಆಸೇವನಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ಅಞ್ಞತ್ಥ ಬಹುವಿಧಾ ಸಿಕ್ಖಾ, ಇಧ ತು ಸಙ್ಖೇಪನಯತ್ತಾ ಅಪ್ಪಕಾದಿಅನೇಕತ್ಥಸಮ್ಭವೇಪಿ ಖುದ್ದ-ಸದ್ದಸ್ಸ ಅಪ್ಪಕತ್ಥೋವೇತ್ಥ ಯುತ್ತತರೋತಿ ಖುದ್ದಾ ಅಪ್ಪಕಾ ಸಿಕ್ಖಾತಿ ಖುದ್ದಸಿಕ್ಖಾ। ಇಧ ಪನ ಖುದ್ದಸಿಕ್ಖಾಪ್ಪಕಾಸಕೋ ಗನ್ಥೋ ತಬ್ಬೋಹಾರೂಪಚಾರತೋ ಇತ್ಥಿಲಿಙ್ಗವಸೇನ **"ಖುದ್ದಸಿಕ್ಖಾ"**ತಿ ವುಚ್ಚತಿ ಯಥಾ "ವರುಣಾನಗರ"ನ್ತಿ। ತಂ **ಖುದ್ದಸಿಕ್ಖಂ। ಪವಕ್ಖಾಮೀ**ತಿ ಕಥೇಸ್ಸಾಮಿ।

ಕೇದಿಸನ್ತಿ ಆಹ **"ಆದಿತೋ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಸಿಕ್ಖಿತಬ್ಬ"**ನ್ತಿಆದಿ। **ಆದಿ**-ಸದ್ದೋಯಮತ್ಥಿ ಅವಯವವಚನೋ ಯಥಾ "ಸಬ್ಬಾದೀನಿ ಸಬ್ಬನಾಮಾನೀ"ತಿ। ಅತ್ಥಿ ಅಪಾದಾನವಚನೋ ಯಥಾ "ಪಬ್ಬತಾದೀನಿ ಖೇತ್ತಾನೀ"ತಿ। ತತ್ಥಾವಯವವಾಚೀ ಕಮ್ಮಸಾಧನೋ "ಆದಿಯತೀತ್ಯಾದೀ"ತಿ। ಇತರೋ ಅಪಾದಾನಸಾಧನೋ "ಆದಿಯತಿ ಏತಸ್ಮಾತ್ಯಾದೀ"ತಿ । ತತ್ಥ ಯೋ ಅವಯವವಚನೋ, ತಸ್ಸೇದಂ ಗಹಣಂ, ತಸ್ಮಾ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಕ್ಖಣಮ್ಪಿ ಅನ್ತೋ ಕತ್ವಾ ಆದಿಭೂತಾ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಕ್ಖಣತೋಯೇವ ಪಟ್ಠಾಯಾತಿ ಏವಮೇತ್ಥ ಅತ್ಥೋ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ। **ಏವ**-ಸದ್ದೋ ಪನೇತ್ಥ ಸಬ್ಬವಾಕ್ಯಾನಂ ಅವಧಾರಣಫಲತ್ತಾ ಲಬ್ಭತಿ। ತೋ-ಪಚ್ಚಯೋ ಅವಧಿಮ್ಹಿಯೇವ , ನ ಆಧಾರೇ। ತತ್ಥ ಹಿ ತೋಪಚ್ಚಯೇ ಆಧಾರೇ ವತ್ತಮಾನೇ ಆದಿಮ್ಹಿಯೇವ ಮಜ್ಝಅನ್ತಾನಂ ಅವಯವಭೂತೇ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಕ್ಖಣೇಯೇವಾತಿ ಅತ್ಥೋ ಭವೇಯ್ಯ, ತಥಾ ಸತಿ ಅವಧಾರಣನಿಚ್ಛಯೋ ನಿಯಮೋತಿ ಅತ್ಥನ್ತರತ್ತಾ ಆದಿಕ್ಖಣನಿಯಮೇನ ಮಜ್ಝಾದಯೋ ನಿವತ್ತಿಯೇಯ್ಯುಂ। ಅಪಾದಾನವಚನಸ್ಸಾಪಿ ಗಹಣೇ ಅವಧಿಭೂತೋ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಕ್ಖಣೋ ನಿವತ್ತಿಯೇಯ್ಯ "ಪಬ್ಬತಾದೀನಿ ಖೇತ್ತಾನೀ"ತಿ ಏತ್ಥ ಆದಿಭೂತಪಬ್ಬತಪರಿಚ್ಚಾಗೇನ ಖೇತ್ತಗ್ಗಹಣಂ ವಿಯಾತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ಟೀಕಾಯಂ ಪನ ಆಧಾರತ್ಥೋಪಿ ವುತ್ತೋ, ಸೋ ಯಥಾವುತ್ತದೋಸಂ ನಾತಿಗಚ್ಛತಿ। ಸಬ್ಬತ್ಥ "ಟೀಕಾಯ"ನ್ತಿ ಚ ವುತ್ತೇ ಏತ್ಥೇವ ಪುರಾಣಟೀಕಾಯನ್ತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। **ಆದಿತೋ**ತಿ ಇಮಿನಾ ಇದಂ ದೀಪೇತಿ - ಅತಿದುಲ್ಲಭಂ ಖಣಸಮವಾಯಂ ಲಭಿತ್ವಾ ಆಲಸಿಯದೋಸೇನ ಅಪ್ಪಟಿಪಜ್ಜನ್ತೇಹಿ ಚ ಅಞ್ಞಾಣದೋಸೇನ ಅಞ್ಞಥಾ ಪಟಿಪಜ್ಜನ್ತೇಹಿ ಚ ಅಹುತ್ವಾ ಆದಿತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ನಿರನ್ತರಮೇವ ತೀಸು ಸಿಕ್ಖಾಸು ಸಮ್ಮಾಪಟಿಪಜ್ಜನವಸೇನ ಆದರೋ ಜನೇತಬ್ಬೋತಿ।

ಉಪಸಮ್ಪನ್ನೇನ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಾಯ ಚ ಸಿಕ್ಖಿತಬ್ಬಂ ಆಸೇವಿತಬ್ಬನ್ತಿ **ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಸಿಕ್ಖಿತಬ್ಬಂ,** ಏಕಸೇಸನಯೇನ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನತಾಸಾಮಞ್ಞೇನ ವಾ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಾಯಪಿ ಏತ್ಥೇವಾವಿರೋಧೋತಿ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನೇನ ಸಿಕ್ಖಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಸಮಾಸೋ। ನನು ಅಧಿಸೀಲಾದಯೋವ ಸಿಕ್ಖಿತಬ್ಬಾ, ಏವಂ ಸತಿ ಕಥಂ ಪಕರಣಂ ಸಿಕ್ಖಿತಬ್ಬತ್ತೇನ ವುತ್ತನ್ತಿ? ನಾಯಂ ದೋಸೋ, ಸಿಕ್ಖಾಯ ಸಿಕ್ಖಿತಬ್ಬತ್ತೇ

ಸತಿ ತದ್ದೀಪಕಗನ್ಥಸ್ಸಾಪಿ ಆಸೇವಿತಬ್ಬತಾ ಆಪಜ್ಜತೀತಿ। ಸುಖಗ್ಗಹಣತ್ಥಂ ವತ್ತಬ್ಬವಿನಿಚ್ಛಯಂ ಸಕಲಮ್ಪಿ ಸಙ್ಗಹೇತ್ವಾ ಮಾತಿಕಾಯ ಠಪನತೋ ಸಹ ಮಾತಿಕಾಯಾತಿ **ಸಮಾತಿಕಂ**। ತಗ್ಗುಣಸಂವಿಞ್ಞಾಣೋಯಂ ಬಹುಬ್ಬೀಹಿ ತಸ್ಸ ಖುದ್ದಸಿಕ್ಖಾಸಙ್ಖಾತಸ್ಸ ಅಞ್ಞಪದತ್ಥಸ್ಸ ಯೋ ಗುಣೋ ಮಾತಿಕಾಸಙ್ಖಾತಂ ವಿಸೇಸನಂ, ತಸ್ಸ ಇಧ ವಿಞ್ಞಾಯಮಾನತ್ತಾ। ಸುಖೇನೇವ ಹಿ ಗಹಣಂ ಸಿಯಾ ಮಾತಿಕಾನುಸಾರೇನ ತಂ ತಂ ವಿನಿಚ್ಛಯಂ ಓಲೋಕೇನ್ತಾನಂ ಸಂಸಯಾಪಗಮತೋ।

ಮಾತಿಕಾವಣ್ಣನಾ

(ಖ-ಜ) ಇದಾನಿ "ಸಮಾತಿಕ"ನ್ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ಮಾತಿಕಾಪದಾನಿ ತಾವ ಉದ್ದಿಸಿತುಂ **"ಪಾರಾಜಿಕಾ ಚ ಚತ್ತಾರೋ"**ತಿಆದಿ ಆರದ್ಧಂ। ಏತ್ಥಾಹ - ತೀಸು ಸಿಕ್ಖಾಸು ಅಧಿಸೀಲಸಿಕ್ಖಾವ ಕಸ್ಮಾ ಪಠಮಂ ವುತ್ತಾತಿ? ಸಬ್ಬಸಿಕ್ಖಾನಂ ಮೂಲಭೂತತ್ತಾ। "ಸೀಲೇ ಪತಿಟ್ಠಾಯ ನರೋ ಸಪಞ್ಞೋ, ಚಿತ್ತಂ ಪಞ್ಞಞ್ಚ ಭಾವಯ"ನ್ತಿ (ಸಂ॰ ನಿ॰ ೧.೨೩; ಪೇಟಕೋ॰ ೨೨; ಮಿ॰ ಪ॰ ೨.೧.೯) ಹಿ ವುತ್ತಂ। ತತ್ರಾಪಿ ಮಹಾಸಾವಜ್ಜತ್ತಾ ಮೂಲಚ್ಛೇಜ್ಜವಸೇನ ಪವತ್ತನತೋ ಸಬ್ಬಪಠಮಂ ಜಾನಿತಬ್ಬಾತಿ ಪಾರಾಜಿಕಾವ ಪಠಮಂ ವುತ್ತಾತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ಮಾತಿಕಾಪದಾನಂ ಪನ ಅತ್ಥೋ ತಸ್ಸ ತಸ್ಸ ಮಾತಿಕಾಪದಸ್ಸ ನಿದ್ದೇಸವಸೇನೇವ ವಿಞ್ಞಾಯತೀತಿ ನ ಇಧ ವಿಸುಂ ದಸ್ಸಯಿಸ್ಸಾಮ। ಅವಿಞ್ಞಾಯಮಾನಂ ಪನ ತತ್ಥ ತತ್ಥೇವ ಪಕಾಸಯಿಸ್ಸಾಮ।

ಇದಾನಿ ಉದ್ದಿಟ್ಠಪದಾನುಕ್ಕಮೇನ ನಿದ್ದೇಸಂ ಆರಭನ್ತೋ **"ಪಾರಾಜಿಕಾ ಚ ಚತ್ತಾರೋ"**ತಿ ಪಠಮಂ ಮಾತಿಕಾಪದಂ ಉದ್ಧರಿ। ಏವಮುಪರಿಪಿ। ಇದಾನಿ ಪಾರಾಜಿಕಾಯೋ ಉದ್ದಿಸಿತ್ವಾ ಉದ್ದಿಟ್ಠಪದಾನುಕ್ಕಮೇನ ನಿದ್ದೇಸಂ ಆರಭನ್ತೋ **"ಗರುಕಾ ನವಾ"**ತಿ ದುತಿಯಂ ಪದಂ ಉದ್ಧರೀತಿಆದಿನಾ ಯಥಾಯೋಗಂ ವತ್ತಬ್ಬಂ। ತತ್ಥ ಸಿಕ್ಖಾಪದಂ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಆಪತ್ತಿಂ ಆಪನ್ನಾ ಪುಗ್ಗಲಾ ತಾಯ ಪರಾಜಯನ್ತೀತಿ ಪರಾಜಿಯಾ। ತೇಯೇವ **ಪಾರಾಜಿಕಾ** ಉಪಸಗ್ಗಸ್ಸ ವುದ್ಧಿಂ ಕತ್ವಾ ಯ-ಕಾರಸ್ಸ ಕ-ಕಾರಕರಣೇನ। ತೇ ಪನ ಗಣನಪರಿಚ್ಛೇದವಸೇನ ಚತ್ತಾರೋತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧. ಪಾರಾಜಿಕನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ

೧-೨. ಇದಾನಿ ತೇ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ಮಗ್ಗತ್ತಯೇ"**ತಿಆದಿ ಆರದ್ಧಂ। ಏವಮುಪರಿಪಿ ಯಥಾಯೋಗಂ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। ತತ್ಥ **ಮಗ್ಗತ್ತಯೇ**ತಿ ಏತ್ಥ ಮಗ್ಗಾ ಚ ನಾಮ ತಿಂಸ ಮಗ್ಗಾ। ಮನುಸ್ಸಾಮನುಸ್ಸತಿರಚ್ಛಾನಗತವಸೇನ ಹಿ ತಿಸ್ಸೋ ಇತ್ಥಿಯೋ। ತತ್ಥ ತಿರಚ್ಛಾನಗತಾಯ ಅಯಂ ಪರಿಚ್ಛೇದೋ -

> "ಅಪದಾನಂ ಅಹೀ ಮಚ್ಛಾ, ದ್ವಿಪದಾನಞ್ಚ ಕುಕ್ಕುಟೀ।
> ಚತುಪ್ಪದಾನಂ ಮಜ್ಜಾರೀ, ವತ್ಥು ಪಾರಾಜಿಕಸ್ಸಿಮಾ"ತಿ॥ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೫೫)।

ತಾಸಂ ವಚ್ಚಪಸ್ಸಾವಮುಖಮಗ್ಗವಸೇನ ತಯೋ ತಯೋ ಕತ್ವಾ ನವ ಮಗ್ಗಾ, ತಥಾ ಉಭತೋಬ್ಯಞ್ಜನಕಾನಂ, ಪುರಿಸಾನಂ ಪನ ವಚ್ಚಮುಖಮಗ್ಗವಸೇನ ದ್ವೇ ದ್ವೇ ಕತ್ವಾ ಛ, ತಥಾ ಪಣ್ಡಕಾನನ್ತಿ ತಿಂಸ। ತೇಸಂ ತಯೇ। ಕೀದಿಸೇತಿ ಆಹ **"ಸನ್ಥತಸನ್ಥತೇ"**ತಿ। ಸನ್ಥತೇ ಅಸನ್ಥತೇತಿ ಪದಚ್ಛೇದೋ। ನ ಸನ್ಥತಂ ಅಸನ್ಥತಂ। ತಸ್ಮಿಂ **ಅಸನ್ಥತೇ**। ನ-ಕಾರೋ ಏತ್ಥ "ಅಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ"ತಿಆದೀಸು ವಿಯ ಪಯಿರುದಾಸೇ, ತಂ ಕಿರಿಯಾಯುತ್ತಸ್ಸ ತಾದಿಸಸ್ಸ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ವತ್ಥುನೋ ವಿಧಾನೇನ ಸನ್ಥತಸ್ಸ ವತ್ಥುನೋ ಪಯಿರುದಾಸನಂ ಪರಿಚ್ಚಜನಂ ಪಯಿರುದಾಸೋತಿ। ನ ಪಸಜ್ಜಪ್ಪಟಿಸೇಧೇ, ಸನ್ಥತಂ ಪಸಜ್ಜ ಪತ್ವಾ ತಸ್ಸ "ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ನ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿಆದೀಸು ವಿಯ ನ ನಿಸೇಧೋತಿ। ವಾ-ಸದ್ದೋ ಪನೇತ್ಥ ವಚನಯುತ್ತಿಬಲೇನೇವ ಲಬ್ಭತಿ, ತಸ್ಸ ಪಲಿವೇಠೇತ್ವಾ, ಅನ್ತೋ ವಾ ಪವೇಸೇತ್ವಾ ವತ್ಥಾದಿನಾ ಕೇನಚಿ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನೇ ವಾ ಅಪ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ನೇ ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ತಥಾಭೂತೇ **ಅಲ್ಲೋಕಾಸೇ** ಪಕತಿವಾತೇನ ಅಸಮ್ಫುಟ್ಠೇ ತಿನ್ತಪ್ಪದೇಸೇ। **ನಿಮಿತ್ತ**ನ್ತಿ ಅಙ್ಗಜಾತಂ। **ಸನ್ತಿ**ಆದಿ ತಬ್ಬಿಸೇಸನಂ। **ಸನ್ತಿ** ಅತ್ತನಿಯಂ। ಸಂ-ಸದ್ದೋ ಹಿ ಅತ್ತನಿ ಅತ್ತನಿಯೇ ಚ ವತ್ತತಿ। **ಸನ್ಥತಂ ಅಸನ್ಥತ**ನ್ತಿ ಯಥಾವುತ್ತನಯೇನ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಂ ವಾ ಅಪ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಂ ವಾ। **ಉಪಾದಿಣ್ಣ**ನ್ತಿ ಅನಟ್ಠಕಾಯಪ್ಪಸಾದಂ। ಕಿತ್ತಕನ್ತಿ ಆಹ

"ತಿಲಮತ್ತಮ್ಪೀ"ತಿ। ತಿಲಸ್ಸ ಮತ್ತಂ ಸಾಕಲ್ಲಂ ಯಸ್ಸ ತಂ **ತಿಲಮತ್ತಂ**। "ಮತ್ತಂ ಸಾಕಲ್ಲಂ ನಿಚ್ಛಯೇ"ತಿ ಹಿ ನಿಘಣ್ಡು। ಏತ್ಥಾಪಿ ಅವಯವೇನ ವಿಗ್ಗಹೋ ಸಮುದಾಯೋ ಸಮಾಸತ್ಥೋ, ತಿಲಬೀಜಪ್ಪಮಾಣಮ್ಪೀತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಕಿಂ ತಂ? ನಿಮಿತ್ತಂ, ಪವೇಸನಂ ವಾ। **ಅಪಿ**-ಸದ್ದೋ ಸಮ್ಭಾವನೇ, "ತಿಲಬೀಜಮತ್ತಮ್ಪೀ"ತಿ ಸಮ್ಭಾವೀಯತಿ, ಅಧಿಕೇ ಕಾ ನಾಮ ಕಥಾತಿ ಇದಮೇತ್ಥ ಸಮ್ಭಾವನಂ, ಏವಂಭೂತಂ **ಸಂ** ಅಙ್ಗಜಾತಂ ಯಥಾವುತ್ತೇ ಮಗ್ಗತ್ತಯೇ ತಿಲಮತ್ತಮ್ಪಿ ಪವೇಸನ್ತೋ ಭಿಕ್ಖು **ಚುತೋ** ಪರಿಭಟ್ಠೋ, ಪಾರಾಜಿಕೋ ನಾಮ **ಹೋತಿ** ಸಾಸನತೋತಿ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ ಗಮ್ಯಮಾನತ್ಥಸ್ಸ ಸದ್ದಸ್ಸ ಪಯೋಗಂ ಪತಿ ಕಾಮಾಚಾರತ್ತಾ। ಕೀದಿಸೋತಿ ಆಹ **"ಅನಿಕ್ಖಿತ್ತಸಿಕ್ಖೋ"**ತಿ। ನಿಕ್ಖಿತ್ತಸಿಕ್ಖೋ ಪನ ಅಭಿಕ್ಖುಕತ್ತಾ ಪರಿಚ್ಚತ್ತೋ। ತತ್ಥ ನಿಕ್ಖಿತ್ತಾ ಓಹಿತಾ ಪರಿಚ್ಚತ್ತಾ ಪಚ್ಚಕ್ಖಾತಾ ಸಿಕ್ಖಾ ಏತೇನಾತಿ ವಿಗ್ಗಹೋ। ಯಥಾಲಕ್ಖಣಂ ನ ನಿಕ್ಖಿತ್ತಸಿಕ್ಖೋ ಅನಿಕ್ಖಿತ್ತಸಿಕ್ಖೋ। ತತ್ಥ ಚಿತ್ತಖೇತ್ತಕಾಲಪ್ಪಯೋಗಪುಗ್ಗಲವಿಜಾನನವಸೇನ ಸಿಕ್ಖಾಪಚ್ಚಕ್ಖಾನಂ ಞತ್ವಾ ತದಭಾವೇನ ಅಪಚ್ಚಕ್ಖಾನಂ ವೇದಿತಬ್ಬಂ।

ತತ್ಥ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಭಾವತೋ ಚವಿತುಕಾಮತಾಚಿತ್ತಂ **ಚಿತ್ತಂ** ನಾಮ। "ಬುದ್ಧಂ ಪಚ್ಚಕ್ಖಾಮೀ"ತಿಆದೀನಿ "ಗಿಹೀತಿ ಮಂ ಧಾರೇಹಿ, ಉಪಾಸಕೋ, ಆರಾಮಿಕೋ, ಸಾಮಣೇರೋತಿ ಮಂ ಧಾರೇಹೀ"ತಿ "ಅಲಂ ಮೇ ಬುದ್ಧೇನಾ"ತಿಆದೀನಿ ಚ ಖೇತ್ತಪದಾನಿ **ಖೇತ್ತಂ** ನಾಮ। "ಪಚ್ಚಕ್ಖಾಮೀ"ತಿಆದಿನಾ ವುತ್ತೋ ವತ್ತಮಾನಕಾಲೋಯೇವ **ಕಾಲೋ** ನಾಮ। ಯಾಯ ಕಾಯಚಿ ಭಾಸಾಯ ವಸೇನ ವಾಚಸಿಕಪ್ಪಯೋಗೋವ **ಪಯೋಗೋ** ನಾಮ। ಅನುಮ್ಮತ್ತಾದಿಕೋ ಪಚ್ಚಕ್ಖಾತೋ ಚ ಮನುಸ್ಸಜಾತಿಕೋ ಸೋವ **ಪುಗ್ಗಲೋ** ನಾಮ। ಪಚ್ಚಕ್ಖಾತಕಸ್ಸ ವಚನಸಮನನ್ತರಮೇವ "ಅಯಂ ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತೋ"ತಿ ವಾ "ಗಿಹಿಭಾವಂ ಪತ್ಥಯತೀ"ತಿ ವಾ ಸೋತುನೋ ಜಾನನಂ **ವಿಜಾನನಂ** ನಾಮಾತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ।

ತತ್ಥ ನಟ್ಠಕಾಯಪ್ಪಸಾದಂ ಪನ ಪಿಳಕಂ ವಾ ಚಮ್ಮಖಿಲಂ ವಾ ಲೋಮಂ ವಾ ಪವೇಸನ್ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟಂ। ಅಕ್ಖಿನಾಸಕಣ್ಣಚ್ಛಿದ್ದವತ್ಥಿಕೋಸೇಸು, ಸತ್ಥಕಾದೀಹಿ ಕತವಣೇ ವಾ ಮೇಥುನರಾಗೇನ ನಿಮಿತ್ತಂ ಪವೇಸನ್ತಸ್ಸ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಂ। ಅವಸೇಸಸರೀರೇಸು ಉಪಕಚ್ಛಕಾದೀಸು ದುಕ್ಕಟಂ। ತಿರಚ್ಛಾನಗತಾನಂ ಹತ್ಥಿಅಸ್ಸಗೋಗದ್ರಭಓಟ್ಠಮಹಿಂಸಾದೀನಂ ನಾಸಾಯ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಂ, ವತ್ಥಿಕೋಸೇ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಮೇವ। ಸಬ್ಬೇಸಮ್ಪಿ ತಿರಚ್ಛಾನಗತಾನಂ ಅಕ್ಖಿಕಣ್ಣವಣೇಸು ದುಕ್ಕಟಂ। ತಥಾ ಅವಸೇಸಸರೀರೇ ಕಾಯಸಂಸಗ್ಗರಾಗೇನ, ಮೇಥುನರಾಗೇನ ವಾ ಜೀವಮಾನಕಪುರಿಸಸ್ಸ ವತ್ಥಿಕೋಸಂ ಅಪ್ಪವೇಸನ್ತೋ ನಿಮಿತ್ತೇನ ನಿಮಿತ್ತಂ ಛುಪತಿ, ದುಕ್ಕಟಂ। ಬಹಿ ನಿಕ್ಖನ್ತದನ್ತೇಸು ವಾಯಮನ್ತಸ್ಸ ಪನ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯನ್ತಿ ಅಯಮೇತ್ಥ ಸವಿನಿಚ್ಛಯೋ ಅತ್ಥವಣ್ಣನಕ್ಕಮೋ।

ಇದಾನಿ ಪವೇಸನಂ ನಾಮ ನ ಕೇವಲಂ ಅತ್ತುಪಕ್ಕಮೇನೇವ, ಪರೂಪಕ್ಕಮೇನಾಪಿ ಹೋತಿ, ತತ್ರಾಪಿ ಸಾದಿಯನ್ತೋವ ಚುತೋ ಹೋತೀತಿ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ಅಥ ವಾ"**ತಿಆದಿ ವುತ್ತಂ। ತತ್ಥ **ಅಥ ವಾತಿ** ಅಯಂ ನಿಪಾತೋ, ನಿಪಾತಸಮುದಾಯೋ ವಾ ಪಕ್ಖನ್ತರಾರಮ್ಭೇ। ಪವೇಸನಞ್ಚ ಠಿತಞ್ಚ ಉದ್ಧಾರೋ ಚ ಪವಿಟ್ಠಞ್ಚ **ಪವೇಸನ...ಪೇ॰... ಪವಿಟ್ಠಾನಿ,** ಇತರೀತರಯೋಗದ್ವನ್ದೋ। ಇತರೀತರಯೋಗೋ ನಾಮ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞತ್ಥೋಪಾದಾನತಾತಿ ಪವೇಸನಾದೀನಿ ಠಿತಾದಿಅತ್ಥಾನಿಪಿ **ಹೋನ್ತೀತಿ ಪವಿಟ್ಠ**-ಸದ್ದೋಪಿ ಪವೇಸನಾದಿಅತ್ಥೋ **ಹೋತಿ**, ತತೋಯೇವೇತ್ಥ ತಸ್ಮಾ ಬಹುವಚನಸಮ್ಭವೋ। ಅಞ್ಞಥಾ ದ್ವನ್ದೇ ಅವಯವತ್ಥಪಧಾನತ್ತಾ ಏಕತ್ಥವಾಚಕಾಪಿ ಪವಿಟ್ಠ-ಸದ್ದಾ ಕಥಂ ಬಹುವಚನಪ್ಪಸಙ್ಗೋ। ಸಮಾಹಾರೇ ವಾ ದ್ವನ್ದೋ। **ಖಣೋತಿ** ಕಾಲವಿಸೇಸೋ। ಸೋ ಚ ಯೋಗವನ್ತಾನಂ ಖಣನ್ತರವಿನಿಮುತ್ತೋ ನತ್ಥೀತಿ ಪವೇಸನ...ಪೇ॰...ಪವಿಟ್ಠಾನಿಯೇವ ಖಣೋತಿ ಕಮ್ಮಧಾರಯೋ, ಅಭೇದೇ ಭೇದಪರಿಕಪ್ಪನಾಯ ವಾ ಪವೇಸನ...ಪೇ॰... ಪವಿಟ್ಠಾನಂ ಖಣೋತಿ ಛಟ್ಠೀತಪ್ಪುರಿಸೋ। ತಸ್ಸ ಸಾದಕೋ, ತಸ್ಮಿಂ ವಾ ಸಾದಕೋ **ಪವೇಸನ...ಪೇ॰... ಸಾದಕೋ। ಖಣ**-ಸದ್ದೋ ಪನೇತ್ಥ ಪಚ್ಚೇಕಂ ಯೋಜೇತಬ್ಬೋ ದ್ವನ್ದಸಮಾಸತ್ತಾ, ಪವೇಸನಕಾಲಂ ಠಿತಕಾಲಂ ಉದ್ಧಾರಕಾಲಂ ಪವಿಟ್ಠಕಾಲಂ, ತಸ್ಮಿಂ ವಾ ಸಾದಿಯನ್ತೋತಿ ಏವಮೇತ್ಥ ಅತ್ಥೋ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ। ಏವಂ ಸೇವನಚಿತ್ತಪಚ್ಚುಪಟ್ಠಾನೇನ ಸಾದಕೋ ಭಿಕ್ಖು ಚುತೋತಿ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। ತತ್ಥ ಯಥಾವುತ್ತಪ್ಪದೇಸಸ್ಸ ಅನ್ತೋಕರಣಂ **ಪವೇಸನಂ** ನಾಮ। ಯಾವ ಉದ್ಧರಣಾರಮ್ಭಾ ನಿವತ್ತಂ **ಠಿತಂ** ನಾಮ। **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೫೮) ಪನ ಮಾತುಗಾಮಸ್ಸ ಸುಕ್ಕವಿಸ್ಸಟ್ಠಿಂ ಪತ್ವಾ ಸಬ್ಬಥಾ ವಾಯಮತೋ ಓರಮಿತ್ವಾ ಠಿತಕಾಲಂ ಸನ್ಧಾಯ "ಸುಕ್ಕವಿಸ್ಸಟ್ಠಿಸಮಯೇ"ತಿ ವುತ್ತಂ। ಯಾವ ಅಗ್ಗಾ ನೀಹರಣಂ **ಉದ್ಧಾರೋ** ನಾಮ। ಯಾವ ಪವೇಸನಾರಹಟ್ಠಾನಾ ಅನ್ತೋಕತಂ **ಪವಿಟ್ಠಂ** ನಾಮ।

೩-೪. ಇದಾನಿ ದುತಿಯಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ಆದಿಯೇಯ್ಯಾ"**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ ಅದಿನ್ನಂ ಥೇಯ್ಯಚಿತ್ತೇನ ಆದಿಯೇಯ್ಯ...ಪೇ॰... ಸಙ್ಕೇತಂ ವೀತಿನಾಮಯೇ, ಪಾರಾಜಿಕೋ ಭವೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಅದಿನ್ನ**ನ್ತಿ ಮನುಸ್ಸಸಾಮಿಕೇಹಿ ಕಾಯವಾಚಾಹಿ ನ ದಿನ್ನಂ। **ಥೇಯ್ಯಚಿತ್ತೇನಾ**ತಿ ಥೇನೋತಿ ಚೋರೋ, ತಸ್ಸ ಭಾವೋ ಥೇಯ್ಯಂ ನ-ಕಾರಸ್ಸ ಯ-ಕಾರಂ ಕತ್ವಾ ದ್ವಿತ್ತೇನ। ಭವನ್ತಿ ಏತಸ್ಮಾ ಅಭಿಧಾನಬುದ್ಧೀತಿ ಭಾವೋ, ಸದ್ದಪ್ಪವತ್ತಿನಿಮಿತ್ತಂ ಜಾತಿಗುಣಾದಿ। ಇಧ ಪನ ಅವಹರಣಚಿತ್ತಸಙ್ಖಾತಂ ದಬ್ಬಂ ಥೇಯ್ಯಂ। ಥೇಯ್ಯಞ್ಚ ತಂ ಚಿತ್ತಞ್ಚಾತಿ ಥೇಯ್ಯಚಿತ್ತಂ, ತೇನ। **ಆದಿಯೇಯ್ಯಾ**ತಿ ಆರಾಮಾದಿಂ ಅಭಿಯುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಗಣ್ಹೇಯ್ಯ। **ಹರೇಯ್ಯಾ**ತಿ ಹರನ್ತೋ ಗಣ್ಹೇಯ್ಯ। **ಅವಹರೇಯ್ಯಾ**ತಿ ಉಪನಿಕ್ಖಿತ್ತಂ ಭಣ್ಡಂ "ದೇಹಿ ಮೇ ಭಣ್ಡ"ನ್ತಿ ವುಚ್ಚಮಾನೋ "ನ ಮಯಾ ಗಹಿತ"ನ್ತಿಆದೀನಿ ವದನ್ತೋ ಗಣ್ಹೇಯ್ಯ। **ಇರಿಯಾಪಥಂ ಕೋಪೇಯ್ಯಾ**ತಿ ಭಣ್ಡಹಾರಕಸ್ಸ ಗಮನಾದಿಇರಿಯಾಪಥಂ ವಿಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಗಣ್ಹೇಯ್ಯ। ಕೋಪಂ ಕತ್ವಾ ಗಣ್ಹಾತೀತಿ ಹಿ ಏತಸ್ಮಿಂ ಅತ್ಥೇ "ಕೋಪೀ"ತಿ ನಾಮಧಾತು। **ಠಾನಾ ಚಾವೇಯ್ಯಾ**ತಿ ಠಪಿತಟ್ಠಾನತೋ ಚಾವೇಯ್ಯ। **ಸಙ್ಕೇತಂ ವೀತಿನಾಮಯೇ**ತಿ ಪರಿಕಪ್ಪಿತಟ್ಠಾನಂ ವಾ ಸುಙ್ಕಘಾತಂ ವಾ ಅತಿಕ್ಕಾಮೇಯ್ಯ।

ಏತ್ಥ ಚ ಆರಾಮಾದಿಅಭಿಯುಞ್ಜನೇ, ಸಾಮಿಕಸ್ಸ ವಿಮತುಪ್ಪಾದನಧುರನಿಕ್ಖೇಪೇ, ಭಣ್ಡಹಾರಕಸ್ಸ ಸೀಸಭಾರಾಮಸನಫನ್ದಾಪನಖನ್ಧೋರೋಪನೇ, ಉಪನಿಕ್ಖಿತ್ತೇ "ದೇಹಿ ಮೇ ಭಣ್ಡ"ನ್ತಿ ಚೋದಿಯಮಾನಸ್ಸ "ನಾಹಂ ಗಣ್ಹಾಮೀ"ತಿ ಭಣನವಿಮತುಪ್ಪಾದನಧುರನಿಕ್ಖೇಪೇ, ಥಲಟ್ಠಸ್ಸ ಥೇಯ್ಯಚಿತ್ತೇನಾಮಸನಫನ್ದಾಪನಠಾನಾಚಾವನೇ ಚಾತಿ ಚತೂಸು ಪಚ್ಚೇಕಂ ಯಥಾಕ್ಕಮಂ ದುಕ್ಕಟಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಪಾರಾಜಿಕಾಯೋ ವೇದಿತಬ್ಬಾ। "ಸಹಭಣ್ಡಹಾರಕಂ ನೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಪಠಮದುತಿಯಪಾದಸಙ್ಕಾಮನೇ, ಪರಿಕಪ್ಪಿತಸುಙ್ಕಘಾತಟ್ಠಾನತೋ ಪಠಮದುತಿಯಪಾದಾತಿಕ್ಕಾಮೇ ಚಾತಿ ದ್ವೀಸು ಪಚ್ಚೇಕಂ ಕಮೇನ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಪಾರಾಜಿಕಾಯೋ ವೇದಿತಬ್ಬಾ। ಅಯಮೇತ್ಥ ಸವಿಞ್ಞಾಣಕಾವಿಞ್ಞಾಣಕಮಿಸ್ಸಕತ್ತಾ ನಾನಾಭಣ್ಡವಸೇನ ಯೋಜನಾ। ಏಕಭಣ್ಡವಸೇನ ಪನ ಸಸ್ಸಾಮಿಕಸ್ಸ ದಾಸಸ್ಸ ವಾ ತಿರಚ್ಛಾನಗತಸ್ಸ ವಾ ಯಥಾವುತ್ತೇನ ಅಭಿಯೋಗಾದಿನಾ ನಯೇನ ಆದಿಯನಹರಣಾದಿವಸೇನ ಯೋಜನಾ ದಟ್ಠಬ್ಬಾ।

ಅಪಿಚ ಇಮಾನಿ ಛ ಪದಾನಿ ವಣ್ಣಯನ್ತೇನ ನಾನಾಭಣ್ಡಏಕಭಣ್ಡಸಾಹತ್ಥಿಕಪುಬ್ಬಪ್ಪಯೋಗಥೇಯ್ಯಾವಹಾರಸಙ್ಖಾತೇ ಪಞ್ಚಪಞ್ಚಕೇ ಸಮೋಧಾನೇತ್ವಾ ಪಞ್ಚವೀಸತಿ ಅವಹಾರಾ ದಸ್ಸೇತಬ್ಬಾ ಛಪ್ಪದನ್ತೋಗಧತ್ತಾ ಸಬ್ಬೇಸಮ್ಪಿ ಅವಹಾರಾನಂ। ತೇ ಪನ ಅವಹಾರಾ ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಅಭಿಯೋಗಾದಿಆಕಾರನಾನತ್ತಮತ್ತೇನ ಭಿನ್ನಾತಿ ತಂವಸೇನ ಪಞ್ಚಪಞ್ಚಕಂ ನಾಮ ಜಾತಂ। ಏವಂ ಸಂವಣ್ಣಿತಞ್ಹಿ ಇದಂ ಅದಿನ್ನಾದಾನಪಾರಾಜಿಕಂ ಸುವಣ್ಣಿತಂ ನಾಮ ಹೋತೀತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ತತ್ಥ ಪುರಿಮಾನಿ ದ್ವೇ ಪಞ್ಚಕಾನಿ "ಆದಿಯೇಯ್ಯಾ"ತಿಆದೀನಂ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಪದಾನಂ ವಸೇನ ಲಬ್ಭನ್ತಿ। ಯಂ ಪನೇತಂ "ಸಙ್ಕೇತಂ ವೀತಿನಾಮಯೇ"ತಿ ಛಟ್ಠಂ ಪದಂ, ತಂ ತತಿಯಪಞ್ಚಮೇಸು ಪಞ್ಚಕೇಸು ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಪರಿಕಪ್ಪಾವಹಾರವಸೇನ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ।

ತತ್ಥ ಸಾಹತ್ಥಿಕ-ಸದ್ದೇನ ಉಪಚಾರತೋ ತಂಸಹಚರಿತಪಞ್ಚಕಂ ಗಹೇತ್ವಾ "ಸಾಹತ್ಥಿಕಞ್ಚ ತಂ ಪಞ್ಚಕಞ್ಚಾ"ತಿ ವಾ "ಸಾಹತ್ಥಿಕಾದಿ ಪಞ್ಚಕ"ನ್ತಿ ಮಜ್ಝೇಪದಲೋಪವಸೇನ ವಾ **ಸಾಹತ್ಥಿಕಪಞ್ಚಕಂ**। ಏವಮುಪರಿಪಿ। ತಂ ಪನ ಸಾಹತ್ಥಿಕೋ ಆಣತ್ತಿಕೋ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯೋ ಅತ್ಥಸಾಧಕೋ ಧುರನಿಕ್ಖೇಪೋ ಚಾತಿ। ತತ್ಥ ಸಕೋ ಹತ್ಥೋ ಸಹತ್ಥೋ, ಸಹತ್ಥೇನ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ **ಸಾಹತ್ಥಿಕೋ**। ಏವಂ **ಆಣತ್ತಿಕೋ**। ಸುಙ್ಕಘಾತಪರಿಕಪ್ಪಿತೋಕಾಸಾನಂ ಅನ್ತೋ ಠತ್ವಾ ಬಹಿ ನಿಸ್ಸಜ್ಜನಂ ನಿಸ್ಸಗ್ಗೋ, ಸೋ ಏವ **ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯೋ**। ಕಾಲಂ ಅನಿಯಮೇತ್ವಾ ಆಣತ್ತಸ್ಸ ಭಣ್ಡಗ್ಗಹಣತೋ ಚ ಪರಸ್ಸ ತೇಲಕುಮ್ಭಿಯಾ ಪಾದಗ್ಘನಕಂ ತೇಲಂ ಅವಸ್ಸಂ ಪಿವನಕಾನಂ ಉಪಾಹನಾದೀನಂ ನಿಕ್ಖಿತ್ತಾನಂ ತೇಲಪಾತನತೋ ಚ ಪುರೇತರಮೇವ ಪಾರಾಜಿಕಸಙ್ಖಾತಂ ಅತ್ಥಂ ಸಾಧೇತೀತಿ **ಅತ್ಥಸಾಧಕೋ**। ಸೋ ಪನ ಆಣಾಪನಪ್ಪಯೋಗೋ, ಉಪಾಹನಾದೀನಂ ನಿಕ್ಖೇಪಪ್ಪಯೋಗೋ ಚ। ಆರಾಮಾಭಿಯೋಗೇ ಚ ಉಪನಿಕ್ಖಿತ್ತಭಣ್ಡೇ ಚ ತಾವಕಾಲಿಕಭಣ್ಡದೇಯ್ಯಾನಮದಾನೇ ಚ ಧುರಸ್ಸ ನಿಕ್ಖೇಪೋ **ಧುರನಿಕ್ಖೇಪೋ**।

ಪುಬ್ಬಪ್ಪಯೋಗಪಞ್ಚಕಂ ನಾಮ ಪುಬ್ಬಪ್ಪಯೋಗೋ ಸಹಪ್ಪಯೋಗೋ ಸಂವಿಧಾವಹಾರೋ ಸಙ್ಕೇತಕಮ್ಮಂ ನಿಮಿತ್ತಕಮ್ಮನ್ತಿ। ತತ್ಥ ಆಣಾಪನಂ ಭಣ್ಡಗ್ಗಹಣತೋ ಪುಬ್ಬತ್ತಾ **ಪುಬ್ಬಪ್ಪಯೋಗೋ** ನಾಮ। ಠಾನಾಚಾವನಖಿಲಸಙ್ಕಾಮನಪ್ಪಯೋಗೇನ ಸಹ ವತ್ತಮಾನೋ **ಸಹಪ್ಪಯೋಗೋ**। ಸಂವಿಧಾಯ ಸಮ್ಮನ್ತಯಿತ್ವಾ ಗತೇಸು ಏಕೇನಾಪಿ ಭಣ್ಡೇ ಠಾನಾ ಚಾವಿತೇ ಸಬ್ಬೇಸಂ ಅವಹಾರೋ **ಸಂವಿಧಾವಹಾರೋ**। **ಸಙ್ಕೇತಕಮ್ಮನ್ತಿ** ಪುಬ್ಬಣ್ಹಾದಿಕಾಲಪರಿಚ್ಛೇದವಸೇನ ಸಞ್ಜಾನನಕರಣಂ। **ನಿಮಿತ್ತಕಮ್ಮಂ** ನಾಮ ಸಞ್ಞುಪ್ಪಾದನತ್ಥಂ ಅಕ್ಖಿನಿಖಣನಾದಿಕರಣಂ।

ಥೇಯ್ಯಾವಹಾರಪಞ್ಚಕಂ ಪನ ಸಯಮೇವ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ಅಥ ವಾ"**ತಿಆದಿಮಾಹ। ನನು ಚ ಛಪ್ಪದನ್ತೋಗಧತ್ತಾ "ಸಬ್ಬೇಸಮ್ಪಿ ಅವಹಾರಾನ"ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ, ಏವಂ ಸತಿ "ಅಥ ವಾ"ತಿ ಪಕ್ಖನ್ತರವಸೇನ ವಿಸುಂ ವಿಯ ಇದಂ ಪಞ್ಚಕಂ ಕಸ್ಮಾ ವುತ್ತನ್ತಿ? ನನು ಅವೋಚುಮ್ಹಾ "ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಅಭಿಯೋಗಾದಿಆಕಾರನಾನತ್ತಮತ್ತೇನ ಭಿನ್ನಾ"ತಿ, ಏತಾದಿಸಸ್ಸ ಭೇದಸ್ಸ ಸಮ್ಭವತೋ ಪಕ್ಖನ್ತರವಸೇನಾಪಿ ಯುಜ್ಜತೀತಿ ಏವಂ ವುತ್ತಂ। ಇಮಸ್ಸ ಪಞ್ಚಕಸ್ಸ ವಿಸುಂ ಉದ್ಧರಿತ್ವಾ ವಚನಂ ಪನ ಪಸಿದ್ಧಿವಸೇನಾತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ, ಕುಸ-ಸದ್ದೇನ ಕುಸಸಙ್ಕಾಮನಮಧಿಪ್ಪೇತಂ ಅಭೇದೋಪಚಾರೇನ। ಥೇಯ್ಯಞ್ಚ ಬಲಞ್ಚ ಕುಸೋ ಚ ಛನ್ನಞ್ಚ ಪರಿಕಪ್ಪೋ ಚ **ಥೇಯ್ಯಾ…ಪೇ॰… ಪರಿಕಪ್ಪಂ,** ದೀಘೋ ಸನ್ಧಿವಸೇನ। ತೇನ ಅವಹಾರಕೋ ಪಾರಾಜಿಕೋ ಭವೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಯೋ ಪನ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನೇನ ಅವಹಾರಕೋ, ಸೋ ಅತ್ಥತೋ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಸ್ಸ ಅವಹಾರಕೋ ಹೋತೀತಿ ದ್ವನ್ದಸಮಾಸನ್ತೋಗಧತ್ತೇಪಿಚಸ್ಸ ವಿರೋಧಾಭಾವೋಭಾವಸಾಧನೋ ಚಾಯಂ ಛನ್ನ-ಸದ್ದೋ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ। ತತ್ಥ ಸನ್ಧಿಚ್ಛೇದನಾದೀನಿ ಕತ್ವಾ ವಾ ತುಲಾಕೂಟಮಾನಕೂಟಕಹಾಪಣಕೂಟಾದೀಹಿ ವಞ್ಚೇತ್ವಾ ವಾ ಗಣ್ಹನ್ತೋ **ಥೇಯ್ಯಾವಹಾರಕೋ**। ಬಲಕ್ಕಾರೇನ ಪರಸನ್ತಕಂ ಗಣ್ಹನ್ತೋ **ಬಲಾವಹಾರಕೋ**। ಕುಸಂ ಸಙ್ಕಾಮೇತ್ವಾ ಗಣ್ಹನ್ತೋ **ಕುಸಾವಹಾರಕೋ**। ತಿಣಪಣ್ಣಾದೀಹಿ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾ ಕಸ್ಸ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಸ್ಸ ಅವಹಾರಕೋ **ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾವಹಾರಕೋ**। ಸಾಟಕಾದಿಭಣ್ಡವಸೇನ, ಗಬ್ಭದ್ವಾರಾದಿಓಕಾಸವಸೇನ ವಾ ಪರಿಕಪ್ಪೇತ್ವಾ ಗಣ್ಹನ್ತೋ **ಪರಿಕಪ್ಪಾವಹಾರಕೋ**। ಏತ್ಥ ಪನ ಪರಿಕಪ್ಪಿತಭಣ್ಡಗ್ಗಹಣೇ ಪರಿಕಪ್ಪಿತಪರಿಚ್ಛೇದಾತಿಕ್ಕಮೇ ಚ ಪಾರಾಜಿಕಂ ವೇದಿತಬ್ಬಂ।

ಇದಾನಿ ಪನೇತ್ಥ ವಿನಿಚ್ಛಯಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ಭಣ್ಡಕಾಲಗ್ಘದೇಸೇಹೀ"**ತಿಆದಿ ವುತ್ತಂ। ಏತ್ಥ ಅದಿನ್ನಾದಾನೇ ಭಣ್ಡಞ್ಚ ಕಾಲೋ ಚ ಅಗ್ಘೋ ಚ ದೇಸೋ ಚ ತೇಹಿ ಚ ಪರಿಭೋಗೇನ ಚ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ಕಾತಬ್ಬೋತಿ ಅತ್ಥೋ । ತತ್ಥ ಅವಹಟಭಣ್ಡಸ್ಸ ಸಸ್ಸಾಮಿಕಸ್ಸಾಮಿಕಭಾವಂ ಸಸ್ಸಾಮಿಕೇಪಿ ಸಾಮಿಕಾನಂ ಸಾಲಯನಿರಾಲಯಭಾವಞ್ಚ ಉಪಪರಿಕ್ಖಿತ್ವಾ ಸಾಲಯಕಾಲೇ ಚೇ ಅವಹಟಂ, ಭಣ್ಡಂ ಅಗ್ಘಾಪೇತ್ವಾ ಕಾತಬ್ಬೋ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ **ಭಣ್ಡೇನ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ**। ನಿರಾಲಯಕಾಲೇ ಚೇ ಅವಹಟಂ, ಪಾರಾಜಿಕಂ ನತ್ಥಿ, ಸಾಮಿಕೇಸು ಪುನ ಆಹರಾಪೇನ್ತೇಸು ದಾತಬ್ಬಂ। ತದೇವ ಹಿ ಭಣ್ಡಂ ಕದಾಚಿ ಮಹಗ್ಘಂ, ಕದಾಚಿ ಅಪ್ಪಗ್ಘಂ, ತಸ್ಮಾ ಯಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ ಭಣ್ಡಂ ಅವಹಟಂ, ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ಕಾಲೇ ಯೋ ತಸ್ಸ ಅಗ್ಘೋ, ತೇನ ಕಾತಬ್ಬೋ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ **ಕಾಲೇನ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ**। ನವಭಣ್ಡಸ್ಸ ಯೋ ಅಗ್ಘೋ, ಸೋ ಪಚ್ಛಾ ಪರಿಹಾಯತಿ, ತಸ್ಮಾ ಸಬ್ಬದಾ ಪಕತಿಅಗ್ಘವಸೇನ ಅಕತ್ವಾ ಕಾತಬ್ಬೋ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ **ಅಗ್ಘೇನ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ**। ಭಣ್ಡುಟ್ಠಾನದೇಸೇ ಭಣ್ಡಂ ಅಪ್ಪಗ್ಘಂ ಹೋತಿ, ಅಞ್ಞತ್ಥ ಮಹಗ್ಘಂ, ತಸ್ಮಾ ಯಸ್ಮಿಂ ದೇಸೇ ಭಣ್ಡಂ ಅವಹಟಂ, ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ದೇಸೇ ಅಗ್ಘೇನ ಕಾತಬ್ಬೋ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ **ದೇಸೇನ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ**। ಪರಿಭೋಗೇನ ಸಾಟಕಾದಿನೋ ಭಣ್ಡಸ್ಸ ಅಗ್ಘೋ ಪರಿಹಾಯತಿ, ತಸ್ಮಾ ತಸ್ಸ ಪರಿಭೋಗವಸೇನ ಪರಿಹೀನಾಪರಿಹೀನಭಾವಂ ಉಪಪರಿಕ್ಖಿತ್ವಾ ಕಾತಬ್ಬೋ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ **ಪರಿಭೋಗೇನ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ**।

ದುತಿಯಂ।

೫-೭. ಇದಾನಿ ತತಿಯಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ಮನುಸ್ಸವಿಗ್ಗಹ"**ನ್ತಿಆದಿ ಆರದ್ಧಂ। ತತ್ಥ **ಮನುಸ್ಸವಿಗ್ಗಹಂ** ಕಲಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಜೀವಮಾನಕಮನುಸ್ಸಜಾತಿಕಾನಂ ಸರೀರಂ। **ಚಿಚ್ಚ** ಪಾಣೋತಿ ಸಞ್ಞಾಯ ಸದ್ಧಿಂಯೇವ "ವಧಾಮಿ ನ"ನ್ತಿ ವಧಕಚೇತನಾಯ ಚೇತೇತ್ವಾ ಪಕಪ್ಪೇತ್ವಾ। **ಜೀವಿತಾ ವಾ ವಿಯೋಜಯೇತಿ** ಯೋ ಭಿಕ್ಖು ಜಾತಿಉಣ್ಣಂಸುನಾ ಸಮುದ್ಧಟತೇಲಬಿನ್ದುಮತ್ತಂ

ಕಲಲರೂಪಕಾಲೇ ತಾಪನಾದೀಹಿ ವಾ ತತೋ ವಾ ಉದ್ಧಮಪಿ ತದನುರೂಪೇನ ಉಪಕ್ಕಮೇನ ರೂಪಜೀವಿತಿನ್ದ್ರಿಯೋಪಕ್ಕಮೇ ಸತಿ ತದಾಯತ್ತವುತ್ತಿನೋ ಅರೂಪಜೀವಿತಸ್ಸಾಪಿ ವೋರೋಪನಸಮ್ಭವತೋ ಉಭಯಜೀವಿತಾ ವೋರೋಪೇಯ್ಯ। **ವಾ**-ಸದ್ದೋ ವಿಕಪ್ಪೇ। **ಮರಣಚೇತನೋ**ತಿ ಮರಣೇ ಚೇತನಾ ಯಸ್ಸ ಸೋ ಮರಣಾಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **ಸತ್ಥಹಾರಕ**ನ್ತಿ ಜೀವಿತಂ ಹರತೀತಿ ಹಾರಕಂ, ಸತ್ಥಞ್ಚ ತಂ ಹಾರಕಞ್ಚಾತಿ ಸತ್ಥಹಾರಕಂ, ತಂ। **ಅಸ್ಸ** ಮನುಸ್ಸವಿಗ್ಗಹಸ್ಸ। **ಉಪನಿಕ್ಖಿಪೇ**ತಿ ಸಮೀಪೇ ನಿಕ್ಖಿಪೇಯ್ಯ ವಾ। ಏತೇನ ಥಾವರಪ್ಪಯೋಗಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಗಾಹೇಯ್ಯ ಮರಣೂಪಾಯ**ನ್ತಿ "ಸತ್ಥಂ ವಾ ಆಹರ, ವಿಸಂ ವಾ ಖಾದಾ"ತಿಆದಿನಾ ನಯೇನ ಮರಣತ್ಥಾಯ ಉಪಾಯಂ ಗಾಹಾಪೇಯ್ಯ ವಾ। ಏತೇನ ಆಣತ್ತಿಪ್ಪಯೋಗೋ ದಸ್ಸಿತೋ। **ವದೇಯ್ಯ ಮರಣೇ ಗುಣ**ನ್ತಿ ಕಾಯವಾಚಾದೂತಲೇಖಾಹಿ "ಯೋ ಏವಂ ಮರತಿ, ಸೋ ಧನಂ ವಾ ಲಭತೀ"ತಿಆದಿನಾ ನಯೇನ ಮರಣೇ ಗುಣಂ ಪಕಾಸೇಯ್ಯ ವಾ। ಉಭಯತ್ಥ ಅಧಿಕಾರವಸೇನ ವಾ-ಸದ್ದೋ ಆಹರಿತಬ್ಬೋ। ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ಚುತೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ, ಸಾಸನತೋತಿ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ।

ಇದಾನಿ ಪನಸ್ಸ ಛಬ್ಬಿಧೇ ಪಯೋಗೇದಸ್ಸೇತುಂ "**ಪಯೋಗಾ**"ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ ಸಾಹತ್ಥಿ...ಪೇ॰... ಇದ್ಧಿವಿಜ್ಜಾಮಯಾ ಪಯೋಗಾತಿ ಇಮೇ ಛ ಪಯೋಗಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಕ-ಕಾರಲೋಪೇನ ಪನೇತ್ಥ "**ಸಾಹತ್ಥೀ**"ತಿ ವುತ್ತಂ। ಅಥ ವಾ ಅನೇಕತ್ಥೇ ಅನೇಕತದ್ಧಿತಸಮ್ಭವೇನ ಸಹತ್ಥಸ್ಸಾಯಂ ಪಯೋಗೋ ಸಾಹತ್ಥೀತಿ ಪದಸಿದ್ಧಿ ವೇದಿತಬ್ಬಾ। ಸಾಹತ್ಥಿ ಚ ನಿಸ್ಸಗ್ಗೋ ಚ ಆಣತ್ತಿ ಚ ಥಾವರೋ ಚಾತಿ ದ್ವನ್ದೋ। ಇದ್ಧಿ ಚ ವಿಜ್ಜಾ ಚ, ತಾಸಮಿಮೇತಿ **ಇದ್ಧಿವಿಜ್ಜಾಮಯಾ,** ಇದ್ಧಿಮಯೋ ವಿಜ್ಜಾಮಯೋತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ಪಯೋಗಾ**ತಿ ಇಮೇ ಛಪ್ಪಯೋಗಾ ನಾಮ ಹೋನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ತತ್ಥ ಸಯಂ ಮಾರೇನ್ತಸ್ಸ ಕಾಯೇನ ವಾ ಕಾಯಪ್ಪಟಿಬದ್ಧೇನ ವಾ ಪಹರಣಂ **ಸಾಹತ್ಥಿಕೋ** ಪಯೋಗೋ। ದೂರೇ ಠಿತಂ ಮಾರೇತುಕಾಮಸ್ಸ ಕಾಯಾದೀಹಿ ಉಸುಸತ್ತಿಆದೀನಂ ನಿಸ್ಸಜ್ಜನಂ **ನಿಸ್ಸಗ್ಗೋ**। "ಅಸುಕಂ ನಾಮ ಮಾರೇಹೀ"ತಿಆದಿನಾ ಆಣಾಪೇನ್ತಸ್ಸ ಆಣಾಪನಂ **ಆಣತ್ತಿ,** ಓಪಾತಖಣನಂ ಅಪಸ್ಸೇನಸಂವಿಧಾನಂ ಅಸಿಆದೀನಂ ಉಪನಿಕ್ಖಿಪನಾದಿ **ಥಾವರೋ**। ಮಾರಣತ್ಥಂ ಕಮ್ಮವಿಪಾಕಜಾಯ ಇದ್ಧಿಯಾ ಪಯೋಜನಂ **ಇದ್ಧಿಮಯೋ**। ಕಮ್ಮವಿಪಾಕಜಿದ್ಧಿ ಚ ನಾಮೇಸಾ ರಾಜಾದೀನಂ ರಾಜಿದ್ಧಿಆದಯೋ। ತತ್ಥ ಪಿತುರಞ್ಞೋ ಸೀಹಳಿನ್ದಸ್ಸ ದಾಠಾಕೋಟನೇನ ಚೂಳಸುಮನಕುಟುಮ್ಬಿಯಮಾರಣೇ ರಾಜಿದ್ಧಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಾ, ತದತ್ಥಮೇವ ಅಥಬ್ಬಣಾದಿವಿಜ್ಜಾಯ ಪರಿಜಪ್ಪನಂ **ವಿಜ್ಜಾಮಯೋ** ಪಯೋಗೋ।

ಏವಂ ಛಪ್ಪಯೋಗೇ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ತೇಸು ಆಣತ್ತಿಪ್ಪಯೋಗಸ್ಸ ನಿಯಾಮಕೇ ದಸ್ಸೇತುಂ "**ಕಾಲಾ**"ತಿಆದಿ ವುತ್ತಂ। ತತ್ಥ ಯಥಾವುತ್ತಂ ಆಣತ್ತಿಂ ನಿಯಮೇನ್ತಿ ಸಙ್ಕೇತವಿಸಙ್ಕೇತತಾವಸೇನ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ದನ್ತೀತಿ **ಆಣತ್ತಿನಿಯಾಮಕಾ**। ತೇ ಪನ ಕಾಲೋ ಚ ವತ್ಥು ಚ ಆವುಧಞ್ಚ ಇರಿಯಾಪಥೋ ಚಾತಿ ಚತ್ತಾರೋ, ತಥಾ ಕಿರಿಯಾವಿಸೇಸೋ ಓಕಾಸೋತಿ ಗಣನಪರಿಚ್ಛೇದವಸೇನ ಛ ಹೋನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ತತ್ಥ **ಕಾಲೋ** ಪುಬ್ಬಣ್ಹಾದಿ ಯೋಬ್ಬನಾದಿ ಚ। **ವತ್ಥು** ಮಾರೇತಬ್ಬೋ ಸತ್ತೋ। **ಆವುಧಂ** ಅಸಿಆದಿ। **ಇರಿಯಾಪಥೋ** ಮಾರೇತಬ್ಬಸ್ಸ ಗಮನಾದಿ। **ಕಿರಿಯಾವಿಸೇಸೋ** ವಿಜ್ಝನಾದಿ। **ಓಕಾಸೋ** ಗಾಮಾದಿ। ಯೋ ಹಿ "ಅಜ್ಜ, ಸ್ವೇ"ತಿ ಅನಿಯಮೇತ್ವಾ "ಪುಬ್ಬಣ್ಹೇ ಮಾರೇಹೀ"ತಿ ವುತ್ತೋ ಯದಾ ಕದಾಚಿ ಪುಬ್ಬಣ್ಹೇ ಮಾರೇತಿ, ನತ್ಥಿ ವಿಸಙ್ಕೇತೋ। ಯೋ ಪನ "ಪುಬ್ಬಣ್ಹೇ"ತಿ ವುತ್ತೋ ಮಜ್ಝನ್ಹಾದೀಸು ಮಾರೇತಿ, ವಿಸಙ್ಕೇತೋ ಹೋತಿ, ಆಣಾಪಕಸ್ಸ ಅನಾಪತ್ತಿ। ಏವಂ ಕಾಲಸ್ಸ ಸಙ್ಕೇತವಿಸಙ್ಕೇತತಾವಸೇನ ನಿಯಾಮಕತಾ ವೇದಿತಬ್ಬಾ। ಇಮಿನಾವ ನಯೇನ ವತ್ಥುಆದೀಸುಪಿ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋತಿ।

ತತಿಯಂ।

೮-೯. ಇದಾನಿ ಚತುತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತುಂ "**ಝಾನಾದಿಭೇದ**"ನ್ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ ಅತ್ತನಿ ನೋಸನ್ತಂ ಅತ್ತುಪನಾಯಿಕಞ್ಚ ಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನಭವಸ್ಸಿತಞ್ಚ ಅಞ್ಞಾಪದೇಸರಹಿತಞ್ಚ ಝಾನಾದಿಭೇದಂ ಕೋಟ್ಠಾಸಂ ಕತ್ವಾ ವಾ ಏಕೇಕಂ ಕತ್ವಾ ವಾ ಕಾಯೇನ ವಾ ವಾಚಾಯ ವಾ ವಿಞ್ಞತ್ತಿಪಥೇ ದೀಪೇನ್ತೋ ನಾಧಿಮಾನಿಕೋ ಞಾತೇ ಚುತೋ ಭವೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ತತ್ಥ **ಅತ್ತನಿ** ಸಕಸನ್ತಾನೇ **ನೋಸನ್ತಂ** ಅನುಪ್ಪನ್ನತ್ತಾಯೇವ ಅವಿಜ್ಜಮಾನಂ, ಏತ್ಥ ನೋಸನ್ತೋತಿ ಅತ್ಥೇ ತಪ್ಪುರಿಸೋ। **ಝಾನಾದಿಭೇದ**ನ್ತಿ ಝಾನಂ ಆದಿ ಯಸ್ಸ "ವಿಮೋಕ್ಖಸಮಾಧಿ ಸಮಾಪತ್ತಿ ಞಾಣದಸ್ಸನ ಮಗ್ಗಭಾವನಾ ಫಲಸಚ್ಛಿ ಕಿರಿಯಾಕಿಲೇಸಪ್ಪಹಾನವಿನೀವರಣತಾಚಿತ್ತಸ್ಸ ಸುಞ್ಞಾಗಾರೇ

ಅಭಿರತೀ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೧೯೮) ವುತ್ತಸ್ಸ ಸೋ ಝಾನಾದಿ, ಸೋವ ಭೇದೋ ವಿಸೇಸೋತಿ ಸಮಾಸೋ। ತಂ ಝಾನಾದಿಭೇದಂ ಉತ್ತರಿಮನುಸ್ಸಧಮ್ಮಂ। **ಅತ್ತುಪನಾಯಿಕ**ನ್ತಿ "ಅಯಂ ಮಯಿ ಅತ್ಥೀ"ತಿ ಆರೋಚನವಸೇನ ಅತ್ತನಿ ಉಪನೀಯತಿ, "ಅಹಂ ವಾ ಏತ್ಥ ಸನ್ದಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಅತ್ತಾ ಉಪನೀಯತಿ ಏತ್ಥ ಧಮ್ಮೇತಿ ವಾ ಅತ್ತುಪನಾಯಿಕೋ, ಝಾನಾದಿಭೇದೋ, ತಂ। **ಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನಭವಸ್ಸಿತ**ನ್ತಿ ಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನಭವೋ ನಾಮ ಇದಾನಿ ವತ್ತಮಾನೋ ಅತ್ತಭಾವೋ, ತನ್ನಿಸ್ಸಿತೋತಿ ಸಮಾಸೋ, ಸೋ ಚ ಝಾನಾದಿಭೇದೋಯೇವ, ತಂ।

ಅಞ್ಞಾಪದೇಸರಹಿತನ್ತಿ "ಯೋ ತೇ ವಿಹಾರೇ ವಸಿ, ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ಪಠಮಂ ಝಾನಂ ಸಮಾಪಜ್ಜೀ"ತಿಆದಿನಾ (ಪಾರಾ॰ ೨೨೦) ನಯೇನ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಅಪದೇಸೋ, ತೇನ ರಹಿತೋ ಚತ್ತೋತಿ ತಪ್ಪುರಿಸಸಮಾಸೋ, ಸೋ ರಹಿತೋ ತೇನಾತಿ ವಾ ಬಹುಬ್ಬೀಹಿ, ಝಾನಾದಿಭೇದೋವ , ತಂ। **ಕೋಟ್ಠಾಸಂ ಕತ್ವಾ ವಾ**ತಿ "ಪಠಮಂ ಝಾನಂ ದುತಿಯಂ ಝಾನಂ ಸಮಾಪಜ್ಜಿಂ, ಪಠಮಂ ಝಾನಂ ತತಿಯಂ ಝಾನಂ ಸಮಾಪಜ್ಜಿ"ನ್ತಿಆದಿನಾ ನಯೇನ ಕೋಟ್ಠಾಸಂ ಕತ್ವಾ ವಾ। **ಏಕೇಕಂ ಕತ್ವಾ ವಾ**ತಿ "ಪಠಮಂ ಝಾನಂ ಸಮಾಪಜ್ಜಿಂ, ದುತಿಯಂ ಝಾನಂ ಸಮಾಪಜ್ಜಿ"ನ್ತಿಆದಿನಾ ನಯೇನ ಏಕೇಕಂ ಕತ್ವಾ ವಾ। ಏತ್ಥ ಚ ಏಕನ್ತಿ ಇತೇ ವಿಚ್ಛಾಯಂ ದ್ವಿತ್ತಂ। ಏತ್ಥ ಪನ ಕತ್ವಾತಿ ಕರಣಕಿರಿಯಾಯ ಏಕೇಕವಸೇನ ಭಿನ್ನಸ್ಸ ಝಾನಾದಿನೋ ಅತ್ಥಸ್ಸ ಸಮ್ಬನ್ಧನಿಚ್ಛಾ ವಿಚ್ಛಾತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಾ। **ಟೀಕಾಯಂ** ಪನ "ಕೋಟ್ಠಾಸಂ ವಾತಿ ಏತ್ಥ 'ಝಾನಲಾಭೀ, ವಿಮೋಕ್ಖಲಾಭೀ, ಸಮಾಧಿಲಾಭೀ, ಸಮಾಪತ್ತಿಲಾಭೀಮ್ಹೀ'ತಿ ಏವಮಾದಿನಾ ನಯೇನ ಕೋಟ್ಠಾಸತೋ ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ"ತಿ ಚ "ಏಕೇಕಂ ವಾತಿ 'ಪಠಮಸ್ಸ ಝಾನಸ್ಸ ಲಾಭೀ, ದುತಿಯಸ್ಸ ಝಾನಸ್ಸ ಲಾಭೀಮ್ಹೀ'ತಿ ಏವಮಾದಿನಾ ನಯೇನ ಏಕೇಕಂ ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ"ತಿ ಚ ವುತ್ತಂ। ಸೋ ಪಾಳಿಯಂ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಞ್ಚ ಅವುತ್ತಕ್ಕಮೋತಿ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। **ಕಾಯೇನ ವಾ**ತಿ ಹತ್ಥಮುದ್ದಾದಿವಸೇನ ಕಾಯೇನ ವಾ। **ವಾಚಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಯ-ಕಾರೋ ಲುತ್ತನಿದ್ದಿಟ್ಠೋ "ಅಲಜ್ಜಿತಾ"ತಿಆದೀಸು ವಿಯ। **ವಿಞ್ಞತ್ತಿಪಥೇ**ತಿ ಕಾಯವಚೀವಿಞ್ಞತ್ತೀನಂ ಗಹಣಯೋಗ್ಯೇ ಪದೇಸೇ ಠತ್ವಾತಿ ಅಜ್ಝಾಹರಿತಬ್ಬಂ। **ದೀಪೇನ್ತೋ**ತಿ "ಇಮಿನಾ ಚ ಇಮಿನಾ ಚ ಕಾರಣೇನ ಅಯಂ ಧಮ್ಮೋ ಮಯಿ ಅತ್ಥೀ"ತಿ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ। **ನಾಧಿಮಾನಿಕೋ**ತಿ ಅಪ್ಪತ್ತೇ ಪತ್ತಸಞ್ಞಿತಾಸಙ್ಖಾತೋ ಅಧಿಕೋ ಮಾನೋ, ಸೋ ನತ್ಥಿ ಏತಸ್ಸಾತಿ ನಾಧಿಮಾನಿಕೋ, ಭಿಕ್ಖು। **ಞಾತೇ**ತಿ ವಿಞ್ಞುನಾ ಮನುಸ್ಸಜಾತಿಕೇನ ಸಿಕ್ಖಾಪಚ್ಚಕ್ಖಾನೇ ವುತ್ತನಯೇನ ವಿಞ್ಞಾತೇ ಸತಿ ಚುತೋ ಭವೇ ಸಾಸನತೋತಿ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ। ಅಞ್ಞಾಪದೇಸೇನ ದೀಪಯತೋ ಪನ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಂ। ಏತ್ಥ ಚ -

ದುಕ್ಕಟಂ ಪಠಮಸ್ಸೇವ, ಸಾಮನ್ತಮಿತಿ ವಣ್ಣಿತಂ।
ಸೇಸಾನಂ ಪನ ತಿಣ್ಣಮ್ಪಿ, ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಮುದೀರಿತನ್ತಿ॥

ಚತುತ್ಥಂ।

೧೦. ಇದಾನಿ ಚತುನ್ನಮ್ಪಿ ಚೇತೇಸಮಸಂವಾಸತಂ ಅಭಬ್ಬತಞ್ಚ ದೀಪೇತುಂ **"ಪಾರಾಜಿಕೇತೇ"**ತಿಆದಿ ಆರದ್ಧಂ। ಏತೇ ಚತ್ತಾರೋ **ಪಾರಾಜಿಕಾ** ಪುಗ್ಗಲಾ **ಯಥಾ ಪುರೇ** ಪುಬ್ಬೇ ಗಿಹಿಕಾಲೇ, ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಕಾಲೇ ಚ ವಿಯ ಅಸಂವಾಸಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಸಹ ವಸನ್ತಿ ಯಸ್ಮಾ ಸಬ್ಬೇಪಿ ಲಜ್ಜಿನೋ ಏತೇಸು ಕಮ್ಮಾದೀಸು ನ ಏಕೋಪಿ ತತೋ ಬಹಿದ್ಧಾ ಸನ್ದಿಸ್ಸತೀತಿ ಏಕಕಮ್ಮಂ ಏಕುದ್ದೇಸೋ ಸಮಸಿಕ್ಖತಾತಿ ಇಮೇ ತಯೋ ಸಂವಾಸಾ ನಾಮ। ತತ್ಥ ಅಪಲೋಕನಾದಿಕಂ ಚತುಬ್ಬಿಧಮ್ಪಿ ಸಙ್ಘಕಮ್ಮಂ ಸೀಮಾಪರಿಚ್ಛಿನ್ನೇಹಿ ಪಕತತ್ತೇಹಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಏಕತೋ ಕತ್ತಬ್ಬತಾ **ಏಕಕಮ್ಮಂ** ನಾಮ। ತಥಾ ಪಞ್ಚವಿಧೋಪಿ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖುದ್ದೇಸೋ ಏಕತೋ ಉದ್ದಿಸಿತಬ್ಬತ್ತಾ **ಏಕುದ್ದೇಸೋ** ನಾಮ। ಪಞ್ಞತ್ತಂ ಪನ ಸಿಕ್ಖಾಪದಂ ಸಬ್ಬೇಹಿಪಿ ಲಜ್ಜೀಪುಗ್ಗಲೇಹಿ ಸಮಂ ಸಿಕ್ಖಿತಬ್ಬಭಾವತೋ **ಸಮಸಿಕ್ಖತಾ** ನಾಮ। ನತ್ಥಿ ತೇ ಸಂವಾಸಾ ಏತೇಸನ್ತಿ **ಅಸಂವಾಸಾ**। **"ಅಭಬ್ಬಾ"**ತಿಆದೀಸು **ಭಿಕ್ಖುಭಾವಾಯಾ**ತಿ ತುಮತ್ಥೇ ಸಮ್ಪದಾನವಚನಂ, ತಸ್ಮಾ ಯಥಾ ಸೀಸಚ್ಛಿನ್ನೋ ಜೀವಿತುಂ ಅಭಬ್ಬೋ, ಏವಂ ಚತ್ತಾರೋಮೇ ಪುಗ್ಗಲಾ ಭಿಕ್ಖುಭಾವಾಯ ಭಿಕ್ಖೂ ಭವಿತುಂ ಅಭಬ್ಬಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೧. ಇದಾನಿ ಪರಿಯಾಯಾಣತ್ತೀಹಿ ಸಮ್ಭವನ್ತೇ ದಸ್ಸೇತುಂ **“ಪರಿಯಾಯೋ ಚಾ”**ತಿಆದಿಮಾಹ। ಪರಿಯಾಯೋ ಚ ಆಣತ್ತಿ ಚ ತತಿಯೇ ಮನುಸ್ಸವಿಗ್ಗಹೇ ಲಬ್ಭತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ತತ್ಥ ಕಾಯಾದೀಹಿ ಯಥಾವುತ್ತೇಹಿ “ಯೋ ಏವಂ ಮರತಿ, ಸೋ ಧನಂ ವಾ ಲಭತೀ”ತಿ ಏವಮಾದಿವಿಞ್ಞಾಪಕೋ ಬ್ಯಞ್ಜನಭೂತೋ ಕಾಯವಚೀಪಯೋಗೋ ಪರಿಯಾಯೋ। ಇಮಿನಾ ಇದಂ ದೀಪೇತಿ - ಯಥಾ ಅದಿನ್ನಾದಾನೇ “ಆದಿಯೇಯ್ಯಾ”ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೯೨) ವುತ್ತತ್ತಾ ಪಾರಿಯಾಯಕಥಾಯ ಮುಚ್ಚತಿ, ನ ಇಧ ಏವಂ। “ಸಂವಣ್ಣೇಯ್ಯಾ”ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೧೭೨) ಪರಿಯಾಯಕಥಾಯಪಿ ನ ಮುಚ್ಚತೀತಿ। **“ದುತಿಯೇ ಪನಾ”**ತಿಆದೀಸು ಅತ್ಥೋ ಪಾಕಟೋಯೇವ। ಏವಮುಪರಿಪಿ ಪಾಕಟಮುಪೇಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮ।

೧೨. ಇದಾನಿ ಮೇಥುನಧಮ್ಮಾದೀನಂ ಅಙ್ಗಾನಿ ದಸ್ಸೇತುಂ **“ಸೇವೇತೂ”**ತಿಆದಿಮಾಹ। **ಸೇವೇತುಕಾಮತಾಚಿತ್ತ**ನ್ತಿ ಮೇಥುನಂ ಸೇವೇತುಂ ಕಾಮೇತೀತಿ ಸೇವೇತುಕಾಮೋ, ತಸ್ಸ ಭಾವೋ ನಾಮ ತಣ್ಹಾ, ತಾಯ ಸೇವೇತುಕಾಮತಾಯ ಸಮ್ಪಯುತ್ತಂ ಚಿತ್ತನ್ತಿ ತಪ್ಪುರಿಸೋ। **ಮೇಥುನಧಮ್ಮಸ್ಸಾ**ತಿ ಮಿಥುನಾನಂ ಇತ್ಥಿಪುರಿಸಾನಂ ಇದನ್ತಿ ಮೇಥುನಂ, ತಮೇವ ಧಮ್ಮೋತಿ ಮೇಥುನಧಮ್ಮೋ। ಇಧ ಪನ ಉಪಚಾರವಸೇನ ಪಾರಾಜಿಕಾಪತ್ತಿ ಮೇಥುನಧಮ್ಮೋ ನಾಮ। ಅಥ ವಾ ಮೇಥುನೇನ ಜಾತೋ ಧಮ್ಮೋ ಪಾರಾಜಿಕಾಪತ್ತಿ ಮೇಥುನಧಮ್ಮೋ, ತಸ್ಸ ಮೇಥುನಧಮ್ಮಸ್ಸ ಮೇಥುನಧಮ್ಮಪಾರಾಜಿಕಾಪತ್ತಿಯಾ। **ಅಙ್ಗದ್ವಯ**ನ್ತಿ ಅಙ್ಗಾನಂ ಕಾರಣಾನಂ ದ್ವಯಂ। **ಬುಧಾ**ತಿ ವಿನಯಧರಾ ವಿಞ್ಞೂನೋ।

೧೩. **ಮನುಸ್ಸಸ**ನ್ತಿ ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಸಂ ಮನುಸ್ಸಸಂ, ತದಾಯತ್ತವತ್ಥುಕಾ ಚ। ಏತೇನ ಪೇತತಿರಚ್ಛಾನಗತಾಯತ್ತಂ ನಿವತ್ತೇತಿ। **ತಥಾಸಞ್ಞೀ**ತಿ ತಥಾ ತಾದಿಸಾ ಸಞ್ಞಾ ತಥಾಸಞ್ಞಾ, ಸಾ ಅಸ್ಸ ಅತ್ಥೀತಿ ತಥಾಸಞ್ಞೀ। ಪರಾಯತ್ತಸಞ್ಞಿತಾ ಚಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಭಾವಪ್ಪಧಾನಾ ಇಮೇ ನಿದ್ದೇಸಾ, ಭಾವಪಚ್ಚಯಲೋಪೋ ವಾ “ಬುದ್ಧೇ ರತನ”ನ್ತಿಆದೀಸು (ಖು॰ ಪಾ॰ ೬.೩) ವಿಯ। ಏವಮುಪರಿಪಿ ಈದಿಸೇಸು। **ಥೇಯ್ಯಚಿತ್ತ**ನ್ತಿ ಥೇನಭಾವಸಙ್ಖಾತಂ ಚಿತ್ತಞ್ಚ। **ವತ್ಥುನೋ ಗರುತಾ**ತಿ ಭಣ್ಡಸ್ಸ ಪಾದಅತಿರೇಕಪಾದಾರಹಭಾವೇನ ಗರುತಾ ಚ। ಊನಪಞ್ಚಮಾಸಕೇ ವಾ ಅತಿರೇಕಮಾಸಕೇ ವಾ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಂ। ಮಾಸಕೇ ವಾ ಊನಮಾಸಕೇ ವಾ ದುಕ್ಕಟಂ। **ಅವಹಾರೋ**ತಿ ಪಞ್ಚವೀಸತಿಯಾ ಅವಹಾರಾನಂ ಅಞ್ಞತರೇನ ಅವಹರಣಞ್ಚಾತಿ ಇಮೇ ಪಞ್ಚ **ಅದಿನ್ನಾದಾನಹೇತುಯೋ** ಅದಿನ್ನಾದಾನಪಾರಾಜಿಕಾಪತ್ತಿಯಾ ಅಙ್ಗಾನಿ।

೧೪. **ಪಾಣೋ ಮಾನುಸ್ಸಕೋ**ತಿ ಮನುಸ್ಸಜಾತಿಸಮ್ಬನ್ಧೋ ಪಾಣೋ ಚ, ಪಾಣೋತಿ ಹಿ ವೋಹಾರತೋ ಸತ್ತೋ, ಪರಮತ್ಥತೋ ಪನ ಜೀವಿತಿನ್ದ್ರಿಯಂ ವುಚ್ಚತಿ। **ಪಾಣಸಞ್ಞಿತಾ**ತಿ ಪಾಣೋತಿ ಸಞ್ಞಿತಾ ಚ, ಘಾತನಂ ಘಾತೋ, ಸೋ ಏವ ಚೇತನಾ **ಘಾತಚೇತನಾ,** “ವಧಾಮಿ ನ”ನ್ತಿ ಏವಂ ಪವತ್ತಾ ಸಾ ಚ, ತಂಸಮುಟ್ಠಿತೋ ಸಾಹತ್ಥಿಕಾದೀನಂ ಛನ್ನಮಞ್ಞತರೋ **ಪಯೋಗೋ** ಚ, **ತೇನ** ಪಯೋಗೇನ ಮರಣಞ್ಚಾತಿ **ಏತೇ** ಯಥಾವುತ್ತಾ **ಪಞ್ಚ ವಧಹೇತುಯೋ** ಪಾಣಘಾತಾಪಜ್ಜಿತಬ್ಬಆಪತ್ತಿಯಾ ಅಙ್ಗಾನೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೫. **ಅತ್ತನಿ ಅಸನ್ತತಾ**ತಿ ಉತ್ತರಿಮನುಸ್ಸಧಮ್ಮಸ್ಸ ಸನ್ತಾನೇ ಅವಿಜ್ಜಮಾನತಾ ಚ। **ಪಾಪಮಿಚ್ಛತಾಯಾರೋಚನಾ**ತಿ ಯಾ ಸಾ “ಇಧೇಕಚ್ಚೋ ದುಸ್ಸೀಲೋ ಸಮಾನೋ ‘ಸೀಲವಾತಿ ಮಂ ಜನೋ ಜಾನಾತೂ”ತಿಆದಿನಾ (ವಿಭ॰ ೮೫೧) ನಯೇನ ವುತ್ತಾ ಪಾಪಇಚ್ಛತಾಯ ಸಮನ್ನಾಗತಾ, ತಾಯ ಉತ್ತರಿಮನುಸ್ಸಧಮ್ಮಸ್ಸ ಆರೋಚನಾ ಚ। **ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಯಸ್ಸ ಆರೋಚೇತಿ, ತಸ್ಸ। **ಮನುಸ್ಸಜಾತಿತಾ**ತಿ ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಜಾತಿ ಯಸ್ಸ, ತಸ್ಸ ಭಾವೋ ಮನುಸ್ಸಜಾತಿತಾ, ಸಾ ಚ, **ನಞ್ಞಾಪದೇಸೋ**ತಿ ನ ಅಞ್ಞಾಪದೇಸೋ ಅಞ್ಞಾಪದೇಸಾಭಾವೋ ಚ, **ತದೇವ ಜಾನನ**ನ್ತಿ ತಙ್ಖಣಂಯೇವ ವಿಜಾನನಞ್ಚಾತಿ ಇಮಾನಿ **ಪಞ್ಚ ಏತ್ಥ ಅಸನ್ತದೀಪನೇ** ಅಸ್ಮಿಂ ಸನ್ತಾನೇ ಅವಿಜ್ಜಮಾನಉತ್ತರಿಮನುಸ್ಸಧಮ್ಮಪ್ಪಕಾಸನನಿಮಿತ್ತೇ ಪಾರಾಜಿಕೇ **ಅಙ್ಗಾನಿ** ಹೇತುಯೋತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೬. ಏವಂ ತೇಸಮಸಂವಾಸತಾಭಬ್ಬತಾದೀನಿ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ನ ತೇ ಚತ್ತಾರೋವ, ಅಥ ಖೋ ಸನ್ತಞ್ಞೇಪೀತಿ ತೇ ಸಬ್ಬೇಪಿ ಸಮೋಧಾನೇತ್ವಾ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ "**ಅಸಾಧಾರಣಾ**"ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ಅಸಾಧಾರಣಾ**ತಿ ಪಾರಾಜಿಕಾ ಧಮ್ಮಾ ಅಧಿಪ್ಪೇತಾ। ತೇನೇವ ಚೇತ್ಥ ಪುಲ್ಲಿಙ್ಗನಿದ್ದೇಸೋ। ತಸ್ಮಾ ಭಿಕ್ಖುನೀನಂ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಅಸಾಧಾರಣಾ ಪಾರಾಜಿಕಾ ಧಮ್ಮಾ ಚತ್ತಾರೋ ಚಾತಿ ಏವಮೇತ್ಥ ಅತ್ಥೋ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ। ಉಪಚಾರವಸೇನ ತು ಉಬ್ಭಜಾಣುಮಣ್ಡಲಿಕಾದಿಕಾ ಪಾರಾಜಿಕಾಪನ್ನಾ ಪರಿಗ್ಗಯ್ಹನ್ತಿ। ತಾಸು ಯಾ ಅವಸ್ಸುತಾ ಅವಸ್ಸುತಸ್ಸ ಮನುಸ್ಸಪುರಿಸಸ್ಸ ಅಕ್ಖಕಾನಂ ಅಧೋ ಜಾಣುಮಣ್ಡಲಾನಂ ಕಪ್ಪರಾನಞ್ಚ ಉಪರಿ ಕಾಯಸಂಸಗ್ಗಂ ಸಾದಿಯತಿ, ಅಯಂ **ಉಬ್ಭಜಾಣುಮಣ್ಡಲಿಕಾ**। ಯಾ ಪನ ಅಞ್ಞಿಸ್ಸಾ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಪಾರಾಜಿಕಂ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇತಿ, ಸಾ **ವಜ್ಜಪ್ಪಟಿಚ್ಛಾದಿಕಾ**। ಯಾ ಉಕ್ಖಿತ್ತಕಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ತಸ್ಸಾ ದಿಟ್ಠಿಯಾ ಗಹಣವಸೇನ ಅನುವತ್ತತಿ, ಸಾ **ಉಕ್ಖಿತ್ತಾನುವತ್ತಿಕಾ**। ಕಾಯಸಂಸಗ್ಗರಾಗೇನ ತಿನ್ತಸ್ಸ ಹತ್ಥಗ್ಗಹಣಂ ಸಙ್ಘಾಟಿಕಣ್ಣಗ್ಗಹಣಂ ಕಾಯಸಂಸಗ್ಗತ್ಥಾಯ ಪುರಿಸಸ್ಸ ಹತ್ಥಪಾಸೇ ಠಾನಂ ಠತ್ವಾ ಸಲ್ಲಪನಂ ಸಙ್ಕೇತಗಮನಂ ಪುರಿಸಸ್ಸಾಗಮನಸಾದಿಯನಂ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನೋಕಾಸವವಿಸನಂ ಹತ್ಥಪಾಸೇ ಠತ್ವಾ ಕಾಯೋಪಸಂಹರಣನ್ತಿ ಇಮಾನಿ ಅಟ್ಠ ವತ್ಥೂನಿ ಯಸ್ಸಾ ಅವಸ್ಸುತಾಯ, ಸಾ **ಅಟ್ಠವತ್ಥುಕಾ** ನಾಮ।

ಅಭಬ್ಬಕಾ ಏಕಾದಸ ಚಾತಿ ಏತ್ಥ ಪಣ್ಡಕೋ ಥೇಯ್ಯಸಂವಾಸಕೋ ತಿತ್ಥಿಯಪಕ್ಕನ್ತಕೋ ತಿರಚ್ಛಾನಗತೋ ಮಾತುಘಾತಕೋ ಪಿತುಘಾತಕೋ ಅರಹನ್ತಘಾತಕೋ ಭಿಕ್ಖುನಿದೂಸಕೋ ಸಙ್ಘಭೇದಕೋ ಲೋಹಿತುಪ್ಪಾದಕೋ ಉಭತೋಬ್ಯಞ್ಜನಕೋತಿ ಇಮೇ ಅಭಬ್ಬಾ ಏಕಾದಸ ಚ। ತೇಸು **ಪಣ್ಡಕೋ**ತಿ ಓಪಕ್ಕಮಿಕನಪುಂಸಕಪಣ್ಡಕಾ ಚ ಪಣ್ಡಕಭಾವಪಕ್ಖೇ ಪಕ್ಖಪಣ್ಡಕೋ ಚ ಇಧ ಅಧಿಪ್ಪೇತಾ। ಆಸಿತ್ತಉಸೂಯಪಣ್ಡಕಾನಂ ಪನ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾ ಚ ಉಪಸಮ್ಪದಾ ಚ ನ ವಾರಿತಾ। ಥೇಯ್ಯಸಂವಾಸಕೋ ಪನ ಲಿಙ್ಗತ್ಥೇನಕಾದಿವಸೇನ ತಿವಿಧೋ। ತತ್ಥ ಸಯಂ ಪಬ್ಬಜಿತತ್ತಾ ಲಿಙ್ಗಮತ್ತಂ ಥೇನೇತೀತಿ **ಲಿಙ್ಗತ್ಥೇನಕೋ**। ಭಿಕ್ಖುವಸ್ಸಗಣನಾದಿಕಂ ಸಂವಾಸಂ ಥೇನೇತೀತಿ **ಸಂವಾಸತ್ಥೇನಕೋ**। ಸಿಕ್ಖಂ ಪಚ್ಚಕ್ಖಾಯ ಏವಂ ಪಟಿಪಜ್ಜನ್ತೇಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ। ಯಥಾವುತ್ತಮುಭಯಂ ಥೇನೇತೀತಿ **ಉಭಯತ್ಥೇನಕೋ**। ಠಪೇತ್ವಾ ಪನ ಇಮಂ ತಿವಿಧಂ -

ರಾಜದುಬ್ಭಿಕ್ಖಕನ್ತಾರ-ರೋಗವೇರಿಭಯೇನ ವಾ।
ಚೀವರಾಹರಣತ್ಥಂ ವಾ, ಲಿಙ್ಗಂ ಆದಿಯತೀಧ ಯೋ॥

ಸಂವಾಸಂ ನಾಧಿವಾಸೇತಿ, ಯಾವ ಸೋ ಸುದ್ಧಮಾನಸೋ।
ಥೇಯ್ಯಸಂವಾಸಕೋ ನಾಮ, ತಾವ ಏಸ ನ ವುಚ್ಚತೀತಿ॥ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೧೦; ಕಙ್ಖಾ॰ ಅಟ್ಠ॰
ಪಠಮಪಾರಾಜಿಕವಣ್ಣನಾ)।

ತಿತ್ಥಿಯಪಕ್ಕನ್ತಕಾದಯೋ ತು ತಂತಂವಚನತ್ಥಾನುಸಾರೇನ ವೇದಿತಬ್ಬಾ। ತಿರಚ್ಛಾನಗತೋ ಪನ ಠಪೇತ್ವಾ ಮನುಸ್ಸಜಾತಿಕಂ ಅವಸೇಸೋ ಸಬ್ಬೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। ಇಮೇ ಏಕಾದಸ ಪುಗ್ಗಲಾ ಭಿಕ್ಖುಭಾವಾಯ ಅಭಬ್ಬತ್ತಾ ಪಾರಾಜಿಕಾಪನ್ನಸದಿಸತಾಯ "ಪಾರಾಜಿಕಾ"ತಿ ವುಚ್ಚನ್ತಿ। **ವಿಬ್ಭನ್ತಾ ಭಿಕ್ಖುನೀ**ತಿ ಗಿಹಿನಿವಾಸನನಿವತ್ಥಾ ಭಿಕ್ಖುನೀ ಚ। ಸಾ ಹಿ ಏತ್ತಾವತಾ ಪಾರಾಜಿಕಾ। ಮುದುಕಾ ಪಿಟ್ಠಿ ಯಸ್ಸ, ಸೋ ಚ। ಸೋ ಹಿ ಅನಭಿರತಿಯಾ ಪೀಳಿತೋ ಯದಾ ಅತ್ತನೋ ಅಙ್ಗಜಾತಂ ಅತ್ತನೋ ವಚ್ಚಮುಖಮಗ್ಗೇಸು ಪವೇಸೇತಿ, ತದಾ ಪಾರಾಜಿಕೋ ಹೋತಿ।

೧೭-೧೮. ಲಮ್ಬಮಾನಮಙ್ಗಜಾತಮೇತಸ್ಸಾತಿ **ಲಮ್ಬೀ**। ಸೋ ಯಥಾವುತ್ತೇಸು ಪವೇಸಿತೋ ಪಾರಾಜಿಕೋ। **ಮುಖೇನ ಗಣ್ಹನ್ತೋ ಅಙ್ಗಜಾತಂ ಪರಸ್ಸ ಚಾ**ತಿ ಯೋ ಅನಭಿರತಿಯಾ ಪೀಳಿತೋ ಪರಸ್ಸ ಸುತ್ತಸ್ಸ ವಾ ಮತಸ್ಸ ವಾ ಅಙ್ಗಜಾತಂ ಮುಖೇನ ಗಣ್ಹಾತಿ, ಸೋ ಪರಸ್ಸ ಅಙ್ಗಜಾತಂ ಮುಖೇನ ಗಣ್ಹನ್ತೋ ಚ। **ತತ್ಥೇವಾಭಿನಿಸೀದನ್ತೋ**ತಿ ಯೋ ಅನಭಿರತಿಯಾ ಪೀಳಿತೋ ತತ್ಥೇವ ಪರಸ್ಸ ಅಙ್ಗಜಾತೇ ವಚ್ಚಮಗ್ಗೇನ ಅಭಿನಿಸೀದತಿ, ಸೋ ಚಾತಿ ಏತೇ ದ್ವಯಂದ್ವಯಸಮಾಪತ್ತಿಯಾ ಅಭಾವೇಪಿ ಮಗ್ಗೇ ಮಗ್ಗಪ್ಪವೇಸನಹೇತು ಮೇಥುನಸ್ಸ ಅನುಲೋಮಿಕಾ ಚತ್ತಾರೋ ಚ। **ಇಧಾಗತಾ ಚತ್ತಾರೋ**ತಿ ಇಧ ಖುದ್ದಸಿಕ್ಖಾಯಂ ಯಥಾವುತ್ತಾ

ಮೇಥುನಧಮ್ಮಾ ಪಾರಾಜಿಕಾದಯೋ ಚತ್ತಾರೋ ಚಾತಿ **ಸಮೋಧಾನಾ** ಪಿಣ್ಡೀಕರಣವಸೇನ ಚತುವೀಸತಿ ಪಾರಾಜಿಕಾ ಭವನ್ತೀತಿ ಸೇಸೋ। ಏತ್ಥ ಚ ಗಾಥಾಬನ್ಧವಸೇನ ರಸ್ಸಂ ಕತ್ವಾ **"ಪರಾಜಿಕಾ"**ತಿ ವುತ್ತಂ। ಏತ್ಥಾಹ - ಮಾತುಘಾತಕಾದಯೋ ತತಿಯಂ ಪಾರಾಜಿಕಂ ಆಪನ್ನಾ, ಭಿಕ್ಖುನಿದೂಸಕೋ, ಮುದುಪಿಟ್ಠಿಕಾದಯೋ ಚತ್ತಾರೋ ಚ ಪಠಮಪಾರಾಜಿಕಂ ಆಪನ್ನಾ ಏವಾತಿ ಕುತೋ ಚತುವೀಸತೀತಿ? ವುಚ್ಚತೇ - ಮಾತುಘಾತಕಾದಯೋ ಹಿ ಚತ್ತಾರೋ ಇಧ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಾ ಏವ ಅಧಿಪ್ಪೇತಾ। ಮುದುಪಿಟ್ಠಿಕಾದಯೋ ಚತ್ತಾರೋ ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ಪಠಮಪಾರಾಜಿಕೇನ ಸಙ್ಗಹಿತಾ, ಯಸ್ಮಾ ಪನ ಏಕೇನ ಪರಿಯಾಯೇನ ಮೇಥುನಧಮ್ಮಂ ಅಪ್ಪಟಿಸೇವಿನೋ ಹೋನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ವಿಸುಂ ವುತ್ತಾತಿ।

ಪಾರಾಜಿಕನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೨. ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ

೧೯. ವುಟ್ಠಾನಸ್ಸ ಗರುಕತ್ತಾ **ಗರುಕಾತಿ** ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಾ ವುಚ್ಚನ್ತಿ। **ನವಾತಿ** ತೇಸಂ ಗಣನಪರಿಚ್ಛೇದೋ। ನನು "ನವಾ"ತಿ ಕಸ್ಮಾ ವುತ್ತಂ, "ತೇರಸಾ"ತಿ ವತ್ತಬ್ಬನ್ತಿ? ನಾಯಂ ದೋಸೋ, ಚಿರೇನಾಪಜ್ಜಿತಬ್ಬೇ ಚತ್ತಾರೋ ಯಾವತತಿಯಕೇ ಠಪೇತ್ವಾ ವೀತಿಕ್ಕಮಕ್ಖಣೇಯೇವ ಆಪಜ್ಜಿತಬ್ಬಾ ಪಠಮಾಪತ್ತಿಕಾ ವುಚ್ಚನ್ತೀತಿ। ಇದಾನಿ ತೇ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ಮೋಚೇತುಕಾಮತಾ"**ತಿಆದಿ ಆರದ್ಧಂ। ತತ್ಥ **ಸುಕ್ಕಸ್ಸಾತಿ** ಆಸಯಧಾತುನಾನತ್ತತೋ ನೀಲಾದಿವಸೇನ ದಸವಿಧೇ ಸುಕ್ಕೇ ಯಸ್ಸ ಕಸ್ಸಚಿ ಸುಕ್ಕಸ್ಸ। **ಮೋಚೇತುಕಾಮತಾತಿ** ಮೋಚೇತುಕಾಮತಾಯ, ಯ-ಕಾರೋ ಲುತ್ತನಿದ್ದಿಟ್ಠೋ। ಇಮಿನಾ ಪನ ವಚನೇನ ಮೋಚನಸ್ಸಾದ ಮುಚ್ಚನಸ್ಸಾದ ಮುತ್ತಸ್ಸಾದಮೇಥುನಸ್ಸಾದ ಫಸ್ಸಸ್ಸಾದ ಕಣ್ಡುವನಸ್ಸಾದ ದಸ್ಸನಸ್ಸಾದ ನಿಸಜ್ಜನಸ್ಸಾದ ವಾಚಸ್ಸಾದ ಗೇಹಸಿತಪೇಮ ವನಭಙ್ಗಿಯ ಸಙ್ಖಾತೇಸು ಏಕಾದಸಸ್ಸಾದೇಸು ಏಕಂಯೇವ ಮೋಚನಸ್ಸಾದಂ ದಸ್ಸೇತಿ।

ತತ್ಥ ಮೋಚನಾಯ ಅಸ್ಸಾದೋ ಸುಖವೇದನಾ **ಮೋಚನಸ್ಸಾದೋ**। ಮುಚ್ಚನೇ ಅತ್ತನೋ ಧಮ್ಮತಾಯ ಮುಚ್ಚನೇ ಅಸ್ಸಾದೋ **ಮುಚ್ಚನಸ್ಸಾದೋ**। ಏವಂ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಸತ್ತಮೀತಪ್ಪುರಿಸೇನ ಅತ್ಥೋ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ। ಇಮೇಹಿ ಪನ ನವಹಿ ಪದೇಹಿ ಸಮ್ಪಯುತ್ತಅಸ್ಸಾದಸೀಸೇನ ರಾಗೋ ವುತ್ತೋ। ಗೇಹನಿಸ್ಸಿತೇಸು ಮಾತಾದೀಸು ಪೇಮಂ ಗೇಹೇ ಸಿತಂ ಪೇಮನ್ತಿ **ಗೇಹಸಿತಪೇಮಂ,** ಇಮಿನಾ ಸರೂಪೇನೇವ ರಾಗೋ ವುತ್ತೋ। ಸನ್ಥವಕರಣತ್ಥಾಯ ಇತ್ಥಿಯಾ ಪೇಸಿತಪುಪ್ಫಾದಿ **ವನಭಙ್ಗಿಯಂ,** ಇಮಿನಾ ಚ ವತ್ಥುವಸೇನ ರಾಗೋ ವುತ್ತೋ। ಮೇಥುನಸ್ಸಾದೋಪಿ ಇತ್ಥಿಯಾ ಗಹಣಪ್ಪಯೋಗೇನ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। ಸಬ್ಬತ್ಥೇವ ಚ ಪನ ಚೇತನಾನಿಮಿತ್ತುಪಕ್ಕಮಮೋಚನೇ ಸತಿ ವಿಸಙ್ಕೇತಾಭಾವೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। **ಉಪಕ್ಕಮ್ಮ** ಹತ್ಥಾದಿನಾ ನಿಮಿತ್ತೇ ಉಪಕ್ಕಮಿತ್ವಾ। **ಅಞ್ಞತ್ರ ಸುಪಿನನ್ತೇನಾತಿ** ಸುಪಿನೋಯೇವ ಸುಪಿನನ್ತೋ "ಕಮ್ಮಮೇವ ಕಮ್ಮನ್ತೋ"ತಿಆದೀಸು ವಿಯ ಅನ್ತ-ಸದ್ದಸ್ಸ ತಬ್ಭಾವವುತ್ತಿತ್ತಾ। ತಂ ಸುಪಿನನ್ತಂ ವಿನಾ **ವಿಮೋಚಯಂ** ಸುಕ್ಕಂ ವಿಮೋಚೇನ್ತೋ **ಸಮಣೋ** ಯೋ ಕೋಚಿ ಭಿಕ್ಖು **ಗರುಕಂ** ಗರುಕಾಪತ್ತಿಸಙ್ಖಾತಂ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಂ **ಫುಸೇ** ಫುಸೇಯ್ಯ, ಆಪಜ್ಜೇಯ್ಯಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಏತ್ಥ ಚ ಅಜ್ಝತ್ತರೂಪಬಹಿದ್ಧಾರೂಪಉಭಯರೂಪಆಕಾಸೇಕಟಿಕಮ್ಪನಸಙ್ಖಾತೇಸು ಚತೂಸು ಉಪಾಯೇಸು ಸತಿ ರಾಗೂಪತ್ಥಮ್ಭಾದೀಸು ಚ ಕಾಲೇಸು ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಅಙ್ಗಜಾತೇ ಕಮ್ಮಞ್ಞತಂ ಪತ್ತೇ "ಆರೋಗ್ಯತ್ಥಾಯಾ"ತಿಆದೀಸು ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೇನ ಅಧಿಪ್ಪಾಯವತ್ಥುಭೂತಂ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಸುಕ್ಕಂ ಮೋಚನಸ್ಸಾದಚೇತನಾಯ ಏವ ನಿಮಿತ್ತೇ ಉಪಕ್ಕಮ್ಮ ಮೋಚೇನ್ತೋ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಂ ಆಪಜ್ಜತೀತಿ ಸಬ್ಬಥಾ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ।

ಪಠಮೋ।

೨೦. **ಕಾಯಸಂಸಗ್ಗರಾಗವಾತಿ** ಕಾಯೇ ಸಂಸಗ್ಗೋ, ತಸ್ಮಿಂ ರಾಗೋ, ಸೋ ಅಸ್ಸ ಅತ್ಥೀತಿ ವನ್ತು, ಕಾಯಸಂಸಗ್ಗರಾಗಸಮಙ್ಗೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸಮಣೋ ಇತ್ಥಿಸಞ್ಞೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಉಪಕ್ಕಮ್ಮಾತಿ** ಕಾಯೇನ ವಾಯಮಿತ್ವಾ। **ಮನುಸ್ಸಿತ್ಥಿಂ ಸಮ್ಫುಸನ್ತೋತಿ** ಅನ್ತಮಸೋ ಲೋಮೇನಪಿ ಪರಾಮಸನ್ತೋ ಗರುಕಂ ಫುಸೇತಿ ಯೋಜನಾ। ಮನುಸ್ಸಭೂತಾ ಅಮತಾ

ಇತ್ಥೀ **ಮನುಸ್ಸಿತ್ಥೀ**। ತತ್ಥ "ಕಾಯಸಂಸಗ್ಗರಾಗವಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಮಾತುಪೇಮಾದಿಂ , ಇತ್ಥಿಯಾ ಗಹಿತಮೋಕ್ಖಾಧಿಪ್ಪಾಯಞ್ಚ ಪಟಿಕ್ಖಿಪತಿ। ಇತ್ಥಿಯಾ ವೇಮತಿಕಸ್ಸ, ಪಣ್ಡಕಪುರಿಸತಿರಚ್ಛಾನಗತಸಞ್ಞಿಸ್ಸ ಚ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಂ। ಇತ್ಥಿಯಾ ಪನ ಕಾಯೇನ ಕಾಯಪ್ಪಟಿಬದ್ಧಾಮಸನೇ, ಕಾಯಪ್ಪಟಿಬದ್ಧೇನ ಕಾಯಾಮಸನೇ ಚ ಯಕ್ಖಿಪೇತಿಪಣ್ಡಕಾನಂ ಕಾಯೇನ ಕಾಯಾಮಸನೇ ಚ ಪುರಿಸತಿರಚ್ಛಾನಗತಿತ್ಥೀನಂ ಕಾಯೇನ ಕಾಯಾಮಸನೇಪಿ ದುಕ್ಕಟಂ, ತಥಾಯಕ್ಖೀಆದೀನಂ ಕಾಯೇನ ಕಾಯಪ್ಪಟಿಬದ್ಧಾದೀಸು ಚ। ಮತಿತ್ಥಿಯಾ ಪನ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಂ। ಇತ್ಥಿಯಾ ಪನ ಫುಸಿಯಮಾನೋ ಸೇವನಾಧಿಪ್ಪಾಯೋಪಿ ಸಚೇ ಕಾಯೇನ ನ ವಾಯಮತಿ, ಅನಾಪತ್ತಿ।

ದುತಿಯೋ।

೧೧. **ತಥಾತಿ** ಇತ್ಥಿಸಞ್ಞೀ। **ಸುಣನ್ತಿ**ನ್ತಿ ವಿಞ್ಞುತ್ತಿಪಥೇ ಠತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ವಚನಂ ಸುಣನ್ತಿಞ್ಚ। **ವಿಞ್ಞುಞ್ಚಾ**ತಿ ದುಟ್ಠುಲ್ಲಾದುಟ್ಠುಲ್ಲಸಲ್ಲಕ್ಖಣಸಮತ್ಥಞ್ಚ ಮನುಸ್ಸಿತ್ಥಿಂ। **ಮಗ್ಗಂ ವಾ**ತಿ ವಚ್ಚಮಗ್ಗಪಸ್ಸಾವಮಗ್ಗಾನಂ ವಸೇನ ಮಗ್ಗಂ ವಾ ಮೇಥುನಂ ವಾ ಆರಬ್ಭಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ದುಟ್ಠುಲ್ಲವಾಚಾರಾಗೇನಾ**ತಿ ದುಟ್ಠಾ ಚ ಸಾ ಅಸದ್ಧಮ್ಮಪ್ಪಟಿಸಂಯುತ್ತತಾಯ ಥೂಲಾ ಚ ಲಾಮಕಜನಸಾಧಾರಣತಾಯಾತಿ ದುಟ್ಠುಲ್ಲಾ। ಸಾವ ಪುನ ವಾಚಾ ದುಟ್ಠುಲ್ಲವಾಚಾ। ತಸ್ಸಂ ಅಸ್ಸಾದಸಮ್ಪಯುತ್ತೋ ರಾಗೋತಿ ಸಮಾಸೋ, ತೇನ। **ಓಭಾಸಿತ್ವಾ**ತಿ ವಣ್ಣಾವಣ್ಣಯಾಚನಾದಿವಸೇನ ಅಸದ್ಧಮ್ಮವಚನಂ ವತ್ವಾ। ಅಸುಣನ್ತಿಯಾ ಪನ ದೂತೇನ ವಾ ಪಣ್ಣೇನ ವಾ ಆರೋಚಿತೇ ಅನಾಪತ್ತಿ। ತತ್ಥ ದ್ವಿನ್ನಂ ಮಗ್ಗಾನಂ ವಸೇನ ವಣ್ಣಾವಣ್ಣೇಹಿ, ಮೇಥುನಯಾಚನಾದೀಹಿ ವಾ "ಸಿಖರಣೀಸಿ, ಸಮ್ಭಿನ್ನಾಸಿ, ಉಭತೋಬ್ಯಞ್ಜನಕಾಸೀ"ತಿ ಇಮೇಸು ತೀಸು ಅಞ್ಞತರೇನ ಅಕ್ಕೋಸವಚನೇನ ವಾ ಓಭಾಸನ್ತಸ್ಸ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸೋ, ಅಧಕ್ಖಕಉಬ್ಭಜಾಣುಮಣ್ಡಲಂ ಆದಿಸ್ಸ ವಣ್ಣಾದಿಭಣನೇ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಂ, ತಥಾ ಯಕ್ಖಿಪೇತಿಪಣ್ಡಕಾನಂ ವಚ್ಚಮಗ್ಗಪಸ್ಸಾವಮಗ್ಗೇ ಆದಿಸ್ಸ ವಣ್ಣಾದಿಭಣನೇ ಮೇಥುನಯಾಚನಾದೀಸುಪಿ। ತೇಸಂ ಪನ ಅಧಕ್ಖಕಾದಿಕೇ ದುಕ್ಕಟಂ, ತಥಾ ಮನುಸ್ಸಿತ್ಥೀನಂ ಉಬ್ಭಕ್ಖಕೇ ಅಧೋಜಾಣುಮಣ್ಡಲೇ ಕಾಯಪ್ಪಟಿಬದ್ಧೇ ಚ।

ತತಿಯೋ।

೧೨. **ಅತ್ತಕಾಮುಪಟ್ಠಾನ**ನ್ತಿ ಮೇಥುನಧಮ್ಮಸಙ್ಖಾತೇನ ಕಾಮೇನ ಉಪಟ್ಠಾನಂ ಕಾಮುಪಟ್ಠಾನಂ। ಅತ್ತನೋ ಅತ್ಥಾಯ ಕಾಮುಪಟ್ಠಾನಂ ಅತ್ತಕಾಮುಪಟ್ಠಾನಂ। ಅಥ ವಾ ಕಾಮೀಯತೀತಿ ಕಾಮಂ, ಅತ್ತನೋ ಕಾಮಂ ಅತ್ತಕಾಮಂ, ಸಯಂ ಮೇಥುನರಾಗವಸೇನ ಪತ್ಥಿತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಅತ್ತಕಾಮಞ್ಚ ತಂ ಉಪಟ್ಠಾನಞ್ಚಾತಿ ಅತ್ತಕಾಮುಪಟ್ಠಾನಂ। ತಸ್ಸ ವಣ್ಣೋ ಗುಣೋ, ತಂ। **ವತ್ವಾ**ತಿ "ಯದಿದಂ ಕಾಮುಪಟ್ಠಾನಂ ನಾಮ, ಏತದಗ್ಗಂ ಉಪಟ್ಠಾನಾನ"ನ್ತಿ ಕಾಮುಪಟ್ಠಾನೇ ವಣ್ಣಂ ಅನ್ತಮಸೋ ಹತ್ಥಮುದ್ದಾಯಪಿ ಇತ್ಥೀತಿ ಸಞ್ಞೀ ಪಕಾಸೇತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ವಾಚಾ**ತಿ ವಾಚಾಯ ಯಕಾರಲೋಪವಸೇನ। **ಮೇಥುನಯುತ್ತೇನಾ**ತಿ ಮೇಥುನಯುತ್ತಾಯ, ಲಿಙ್ಗವಿಪಲ್ಲಾಸವಸೇನ ತಾಯ "ಅರಹಸಿ ತ್ವಂ ಮಯ್ಹಂ ಮೇಥುನಂ ಧಮ್ಮಂ ದಾತು"ನ್ತಿಆದಿಕಾಯ ಮೇಥುನಧಮ್ಮಪ್ಪಟಿಸಂಯುತ್ತಾಯ ವಾಚಾಯ ಮೇಥುನಯಾಚನೇ ಮೇಥುನರಾಗಿನೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಮೇಥುನೇರಾಗೋ, ಸೋ ಅಸ್ಸ ಅತ್ಥೀತಿ **ಮೇಥುನರಾಗೀ,** ತಸ್ಸ। **ಗರು ಹೋತೀ**ತಿ ಗರುಕಾಪತ್ತಿ ಹೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಮ**-ಕಾರೋ ಪದಸನ್ಧಿಕರೋ। ಏತ್ಥ ಪನ ಪಣ್ಡಕೇ ಪಣ್ಡಕಸಞ್ಞಿನೋ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಂ, ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ಇತ್ಥಿಸಞ್ಞಿನೋ ದುಕ್ಕಟಂ।

ಚತುತ್ಥೋ।

೧೩. ಇತ್ಥಿಯಾ ವಾ ಪುರಿಸಸ್ಸ ವಾ ಸನ್ದೇಸಂ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಇತ್ಥಿಯಾ ವಾ**ತಿ "ದಸ ಇತ್ಥಿಯೋ ಮಾತುರಕ್ಖಿತಾ ಪಿತುರಕ್ಖಿತಾ"ತಿಆದಿನಾ (ಪಾರಾ॰ ೩೦೩) ಚ "ದಸ ಭರಿಯಾಯೋ ಧನಕ್ಕೀತಾ ಛನ್ದವಾಸಿನೀ"ತಿಆದಿನಾ (ಪಾರಾ॰ ೩೦೩) ಚ ವುತ್ತಾಯ ವೀಸತಿವಿಧಾಯ ಇತ್ಥಿಯಾ ವಾ ಪುರಿಸಸ್ಸ ವಾ ತಂಸಮ್ಬನ್ಧವಸೇನ ತೇಸಂ ಮಾತಾದೀನಂ ವಾ। **ಸನ್ದೇಸ**ನ್ತಿ ಇತ್ಥಿಯಾ ವಾ ಪುರಿಸೇನ ವಾ ಉಭಿನ್ನಂ ಮಾತಾದೀಹಿ ವಾ "ಏಹಿ, ಭನ್ತೇ, ಇತ್ಥನ್ನಾಮಂ ಇತ್ಥಿಂ ವಾ ಪುರಿಸಂ ವಾ ಏವಂ ಭಣಾಹೀ"ತಿ ವುತ್ತಂ

ಜಾಯಮ್ಪತಿಭಾವಸನ್ನಿಸ್ಸಿತಂ ಸನ್ದೇಸವಚನಂ। **ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ**ತಿ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಕಾಯೇನ ವಾ ವಾಚಾಯ ವಾ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ। **ವೀಮಂಸಿತ್ವಾ**ತಿ ಯತ್ಥ ಪೇಸಿತೋ, ತೇಸಂ ಅಧಿಪ್ಪಾಯಂ ಉಪಪರಿಕ್ಖಿತ್ವಾ ವಾ ಉಪಪರಿಕ್ಖಾಪೇತ್ವಾ ವಾ। **ಹರಂ ಪಚ್ಚಾ**ತಿ ಇತ್ಥೀ ವಾ ಪುರಿಸೋ ವಾ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛತು ವಾ, ಮಾ ವಾ, ಯೇಹಿ ಪೇಸಿತೋ, ತೇಸಂ ಪಚ್ಚಾಹರನ್ತೋ ವಾ ಹರಾಪೇನ್ತೋ ವಾ, ಜಾಯಮ್ಪತಿಭಾವೋ ಹೋತು ವಾ, ಮಾ ವಾ, ಅಕಾರಣಮೇತಂ। ಇಮಾಯ ತಿವಙ್ಗಸಮ್ಪತ್ತಿಯಾ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸೋ ಚ, ದ್ವೀಹಿ ಅಙ್ಗೇಹಿ ಪಣ್ಡಕೇ ಚ ಅಙ್ಗತ್ತಯೇನಾಪಿ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಂ, ಏಕೇನ ದುಕ್ಕಟಂ। ಕೇಚಿ ಪನ "ಹರಂ ಪಚ್ಚಾ"ತಿ ವಿಪಾಠಂ ಪರಿಕಪ್ಪೇತ್ವಾ "ಪಚ್ಚಾಹರ"ನ್ತಿ ಯೋಜೇನ್ತಿ, ತಂ ನ ಸುನ್ದರಂ **ಪಚ್ಚಾ**ತಿ ಉಪಸಗ್ಗತ್ತಾ। ಪದಸ್ಸ ಉಪರಿ ಅತ್ಥೇ ಸಜ್ಜೇನ್ತೋ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ ಗಚ್ಛತೀತಿ ಹಿ **ಉಪಸಗ್ಗೋ** ನಾಮ, ತಸ್ಮಾ "ಪತಿ ಆ"ತಿ ಉಪಸಗ್ಗಾನಂ "ಹರ"ನ್ತಿಮಸ್ಸ ಪದಸ್ಸ ಉಪರಿ ಭವಿತಬ್ಬನ್ತಿ।

ಪಞ್ಚಮೋ।

೨೪. **ಸಂಯಾಚಿತಪರಿಕ್ಖಾರ**ನ್ತಿ ಸಂ ಅತ್ತನಾ ಯಾಚಿತೋ ವಾಸಿಆದಿಕೋ ಪರಿಕ್ಖಾರೋ ಯಸ್ಸಾ, ತಂ। **ಅದೇಸಿತವತ್ಥುಕ**ನ್ತಿ ಉತ್ತಿದುತಿಯಕಮ್ಮೇನ ಅದೇಸಿತಂ ವತ್ಥು ಕುಟಿಕರಣಪ್ಪದೇಸೋ ಯಸ್ಸಾತಿ ವಿಗ್ಗಹೋ, ತಂ। **ಪಮಾಣಾತಿಕ್ಕನ್ತ**ನ್ತಿ ಇದಾನಿ ಮಜ್ಝಿಮಸ್ಸ ಪುರಿಸಸ್ಸ ತಿಸ್ಸೋ ವಿದತ್ಥಿಯೋ ಸುಗತವಿದತ್ಥಿ ನಾಮ, ತಾಯ "ದೀಘಸೋ ದ್ವಾದಸ ವಿದತ್ಥಿಯೋ ಸುಗತಸ್ಸ ವಿದತ್ಥಿಯಾ ತಿರಿಯಂ ಸತ್ತನ್ತರಾ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೩೪೮) ಏವಂ ವುತ್ತಪ್ಪಮಾಣಂ ಏಕತೋಭಾಗೇನಾಪಿ ಅತಿಕ್ಕನ್ತಾ ಪಮಾಣಾತಿಕ್ಕನ್ತಾತಿ ತಂ ತಿರಿಯಂ ಚತುಹತ್ಥಸಙ್ಖಾತಹೇಟ್ಠಿಮಪ್ಪಮಾಣೇ ಸತಿ ದೀಘತೋ ವುತ್ತಪ್ಪಮಾಣತೋ ಕೇಸಗ್ಗಮತ್ತಮ್ಪಿ ವಡ್ಢೇತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ। ತತೋ ಊನಕೇ, ದೀಘತೋ ಚ ವಡ್ಢಿತೇ ಅಯಂ ಕುಟಿಸಙ್ಖ್ಯಂ ನ ಗಚ್ಛತೀತಿ। "ಮಯ್ಹಂ ವಾಸಾಗಾರಂ ಏತ"ನ್ತಿ ಏವಂ ಅತ್ತಾ ಉದ್ದೇಸೋ ಏತಿಸ್ಸಾತಿ **ಅತ್ತುದ್ದೇಸಾ। ಕುಟಿ**ನ್ತಿ ಉಲ್ಲಿತ್ತಾದಿಕಂ ಕುಟಿಂ ಕತ್ವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ತತ್ಥ **ಉಲ್ಲಿತ್ತಾ** ನಾಮ ಅನ್ತೋ ಉದ್ಧಂಮುಖಂ ಲಿತ್ತಾ। **ಅವಲಿತ್ತಾ** ನಾಮ ಬಹಿ ಅಧೋಮುಖಂ ಲಿತ್ತಾ। ಉಭಯಥಾ **ಉಲ್ಲಿತ್ತಾವಲಿತ್ತಾ। ಕತ್ವಾ**ತಿ ಅನ್ತೋಭೂತಕಾರಿತತ್ಥವಸೇನ ಕಾರಾಪೇತ್ವಾ ವಾ।

ತತ್ಥಾಯಂ ವತ್ಥುದೇಸನಕ್ಕಮೋ - ತೇನ ಕುಟಿಕಾರಕೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಕುಟಿವತ್ಥುಂ ಸೋಧೇತ್ವಾ ಸಙ್ಘಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಏಕಂಸಂ ಉತ್ತರಾಸಙ್ಗಂ ಕರಿತ್ವಾ ವುಡ್ಢಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಪಾದೇ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಉಕ್ಕುಟಿಕಂ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಪಣಾಮೇತ್ವಾ **ಪದಭಾಜನೇ** (ಪಾರಾ॰ ೩೪೯) ವುತ್ತನಯೇನ ಸಙ್ಘಂ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಯಾಚಿತ್ವಾ ಸಬ್ಬೇ ವಾ ಸಙ್ಘಪರಿಯಾಪನ್ನಾ, ಸಙ್ಘೇನ ವಾ ಸಮ್ಮತಾ ದ್ವೇ ತಯೋ ಭಿಕ್ಖೂ ತತ್ಥ ನೇತಬ್ಬಾ। ತೇಹಿ ಚ ಕಿಪಿಲ್ಲಿಕಾದೀಹಿ ಸೋಳಸಹಿ ಉಪದ್ದವೇಹಿ ವಿರಹಿತತ್ತಾ ಅನಾರಮ್ಭಂ ಅನುಪದ್ದವಂ ದ್ವೀಹಿ ಚತೂಹಿ ವಾ ಬಲಿಬದ್ದೇಹಿ ಯುತ್ತೇನ ಸಕಟೇನ ಏಕಚಕ್ಕಂ ನಿಬ್ಬೋದಕಪತನಟ್ಠಾನೇ ಏಕಂ ಬಹಿ ಕತ್ವಾ ಆವಿಞ್ಛಿತುಂ ಸಕ್ಕುಣೇಯ್ಯತಾಯ "ಸಪರಿಕ್ಕಮನ"ನ್ತಿ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ ಸಚೇಪಿ ಸಙ್ಘಪ್ಪಹೋನಕಾ ಹೋನ್ತಿ, ತತ್ಥೇವ, ನೋ ಚೇ, ಸಙ್ಘಮಜ್ಝಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಯಾಚಿತೇಹಿ **ಪದಭಾಜನೇ** (ಪಾರಾ॰ ೩೫೦, ೩೫೧) ವುತ್ತಾಯ ಞತ್ತಿದುತಿಯಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ವತ್ಥು ದೇಸೇತಬ್ಬನ್ತಿ। ಅದೇಸಿತವತ್ಥುಕಂ ಪಮಾಣಾತಿಕ್ಕನ್ತಂ ಕುಟಿಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀತಿ ಸಬ್ಬಪ್ಪಯೋಗೇ ದುಕ್ಕಟಂ, ಇದಾನಿ ದ್ವೀಹಿ ಪಿಣ್ಡೇಹಿ ನಿಟ್ಠಾನಂ ಗಮಿಸ್ಸತೀತಿ ಪಠಮಪಿಣ್ಡದಾನೇ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಂ, ದುತಿಯದಾನೇನ ಲೇಪೇ ಸಙ್ಘಟಿತೇ ಸಚೇ ಅದೇಸಿತವತ್ಥುಕಾ ಏವ ವಾ ಹೋತಿ, ಪಮಾಣಾತಿಕ್ಕನ್ತಾ ಏವ ವಾ, ಏಕೋ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸೋ, ಸಾರಮ್ಭಅಪರಿಕ್ಕಮನತಾಯ ದ್ವೇ ಚ ದುಕ್ಕಟಾನೀತಿ ಸಚೇ ಉಭಯವಿಪನ್ನಾ, ದ್ವೇ ಚ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಾ ದ್ವೇ ಚ ದುಕ್ಕಟಾನೀತಿ ಸಬ್ಬಂ ಞೇಯ್ಯಂ।

ಛಟ್ಠೋ।

೨೫. **ಮಹಲ್ಲಕ**ನ್ತಿ ಸಸ್ಸಾಮಿಕಭಾವೇನ ಸಂಯಾಚಿತಕುಟಿತೋ ಮಹನ್ತಭಾವೇನ, ವತ್ಥುಂ ದೇಸಾಪೇತ್ವಾ ಪಮಾಣಾತಿಕ್ಕಮೇನಾಪಿ ಕಾತಬ್ಬಭಾವೇನ ಚ ಮಹನ್ತತಾಯ ಮಹತ್ತಂ ಲಾತಿ ಆದದಾತೀತಿ ಮಹಲ್ಲಕೋ। ಮಹತ್ತಲಕ ಇತಿ ಠಿತೇ ತ್ತಸ್ಸ ಲೋಪೋ ಲಸ್ಸ ಚ ದ್ವಿತ್ತಂ, ತಂ। ವಸನಂ ಅತ್ಥೋ ಪಯೋಜನಂ **ವಸನತ್ಥೋ,** ತಾಯ । ಏತ್ಥ ಪನ ಅದೇಸಿತವತ್ಥುಭಾವೇ ಏಕೋ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸೋ। ಸೇಸಂ ಅನನ್ತರಸದಿಸಮೇವ। ಇಧ ಚ ತತ್ಥ ಚ ಲೇಣಗುಹಾತಿಣಕುಟಿಪಣ್ಣಚ್ಛದನಗೇಹೇಸು ಅಞ್ಞತರಂ

ಕಾರೇನ್ತಸ್ಸ ಚ ಕುಟಿಮ್ಪಿ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ವಾಸತ್ಥಾಯ ವಾಸಾಗಾರಂ ವಾ ಠಪೇತ್ವಾ ಉಪೋಸಥಾಗಾರಾದೀಸು ಅಞ್ಞತರತ್ಥಾಯ ಕರೋನ್ತಸ್ಸ ಚ ಅನಾಪತ್ತಿ।

ಸತ್ತಮೋ।

೧೯. ಅಮೂಲಕೇನ ಅನ್ತಿಮೇನ ವತ್ಥುನಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಅಮೂಲಕೇನಾತಿ** ದಸ್ಸನಸಙ್ಖಾತಸ್ಸ, ಸವನಸಙ್ಖಾತಸ್ಸ, ದಿಟ್ಠಸುತಮುತವಸೇನ ಪವತ್ತಪರಿಸಙ್ಕಾಸಙ್ಖಾತಸ್ಸ ಚ ಮೂಲಸ್ಸ ಅಭಾವೇನ ನತ್ಥಿ ಮೂಲಮೇತಸ್ಸಾತಿ ಅಮೂಲಕಂ, ತೇನ। ತಂ ಪನ ಸೋ ಆಪನ್ನೋ ವಾ ಹೋತು, ನೋ ವಾ, ಏತಂ ಇಧ ಅಪ್ಪಮಾಣಂ। ತತ್ಥ ಭಿಕ್ಖುಞ್ಚ ಮಾತುಗಾಮಞ್ಚ ತಥಾರೂಪೇ ಠಾನೇ ದಿಸ್ವಾ ಪರಿಸಙ್ಕತಿ, ಅಯಂ **ದಿಟ್ಠಪರಿಸಙ್ಕಾ**। ಅನ್ಧಕಾರೇ ವಾ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನೇ ವಾ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ಚ ಮಾತುಗಾಮಸ್ಸ ಚ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಅತ್ಥಿಭಾವಂ ಅಜಾನನ್ತೋ ಪರಿಸಙ್ಕತಿ, ಅಯಂ **ಸುತಪರಿಸಙ್ಕಾ**। ಧುತ್ತಾನಂ ಇತ್ಥೀಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಪಚ್ಛನ್ತವಿಹಾರೇಸು ಪುಪ್ಫಗನ್ಧಸುರಾದೀಹಿ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಗತಟ್ಠಾನಂ ದಿಸ್ವಾ "ಕೇನ ನು ಖೋ ಇದಂ ಕತ"ನ್ತಿ ವೀಮಂಸನ್ತೋ ತತ್ಥ ಕೇನಚಿ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಗನ್ಧಾದೀಹಿ ಪೂಜಾ ಕತಾ ಹೋತಿ, ಭೇಸಜ್ಜತ್ಥಾಯ ಅರಿಟ್ಠಂ ವಾ ಪೀತಂ, ಸೋ ತಸ್ಸ ಗನ್ಧಂ ಘಾಯಿತ್ವಾ "ಅಯಂ ಸೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಪರಿಸಙ್ಕತಿ। ಅಯಂ **ಮುತಪರಿಸಙ್ಕಾ** ನಾಮ। **ಅನ್ತಿಮೇನ ಚಾತಿ** ತತೋ ಪರಂ ವಜ್ಜಾಭಾವೇನ ಅನ್ತೇ ಭವತ್ತಾ ಅನ್ತಿಮೇನೇವ। **ವತ್ಥುನಾತಿ** ಭಿಕ್ಖುನೋ ಅನುರೂಪೇಸು ಏಕೂನವೀಸತಿಯಾ ಪಾರಾಜಿಕೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು ಅಞ್ಞತರೇನ ಪಾರಾಜಿಕೇನ ಧಮ್ಮೇನ। **ಚ**-ಕಾರೋ ಪನೇತ್ಥ ಅವಧಾರಣೇ, ತೇನ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಾದಿಂ ನಿವತ್ತೇತಿ। ಅಥ ವಾ **ಚ**-ಕಾರೋ ಅಟ್ಠಾನಪ್ಪಯುತ್ತೋ।

ಚೋದೇನ್ತೋ ವಾ ಚೋದಾಪೇನ್ತೋವಾಚಾತಿ ಯೋಜೇತಬ್ಬೋ। **ಚಾವೇತು**ನ್ತಿ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಾ ಚಾವನತ್ಥಾಯ। ಏತೇನ ಏಕಂ ಚಾವನಾಧಿಪ್ಪಾಯಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅವಸೇಸೇ ಅಕ್ಕೋಸಾಧಿಪ್ಪಾಯವುಟ್ಠಾಪನಾಧಿಪ್ಪಾಯಾದಿಕೇ ಸತ್ತಾಧಿಪ್ಪಾಯೇ ಪಟಿಕ್ಖಿಪತಿ। **ಸುಣಮಾನ**ನ್ತಿ ಇದಂ "ಚೋದೇನ್ತೋ"ತಿಆದೀನಂ ಕಮ್ಮಪದಂ, ಇಮಿನಾ ಪರಮ್ಮುಖಾ ಚೋದನಂ ಪಟಿಕ್ಖಿಪತಿ। ಪರಮ್ಮುಖಾ ಪನ ಸತ್ತಹಿ ಆಪತ್ತಿಕ್ಖನ್ಧೇಹಿ ವದನ್ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟಂ। **ಚೋದೇನ್ತೋತಿ** "ವತ್ಥುಸನ್ದಸ್ಸನಾ ಆಪತ್ತಿಸನ್ದಸ್ಸನಾ ಸಂವಾಸಪ್ಪಟಿಕ್ಖೇಪೋ ಸಾಮೀಚಿಪ್ಪಟಿಕ್ಖೇಪೋ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೩೮೫-೩೮೬) ಸಙ್ಖೇಪತೋ ವುತ್ತಾನಂ ಚತುನ್ನಂ ಚೋದನಾನಂ ವಸೇನ ಸಯಂ ಚೋದೇನ್ತೋ ವಾ। **ಚೋದಾಪೇನ್ತೋ ವಾತಿ** ಪರೇನ ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಚೋದಾಪೇನ್ತೋ ವಾ। ತಸ್ಮಾ ಯೋ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ಸಮೀಪೇ ಠತ್ವಾ "ತ್ವಂ ಮೇಥುನಂ ಧಮ್ಮಂ ಸೇವಿ, ಅಸ್ಸಮಣೋಸೀ"ತಿಆದಿನಾ ವತ್ಥುಸನ್ದಸ್ಸನವಸೇನ ವಾ "ತ್ವಂ ಮೇಥುನಧಮ್ಮಾಪತ್ತಿಂ ಆಪನ್ನೋಸೀ"ತಿಆದಿನಾ ಆಪತ್ತಿಸನ್ದಸ್ಸನವಸೇನ ವಾ "ಅಸ್ಸಮಣೋಸಿ, ನತ್ಥಿ ತಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ಉಪೋಸಥೋ ವಾ ಪವಾರಣಾ ವಾ ಸಙ್ಘಕಮ್ಮಂ ವಾ, ಅಸ್ಸಮಣೋಸೀ"ತಿಆದಿನಾ ಸಂವಾಸಪ್ಪಟಿಕ್ಖೇಪವಸೇನ ವಾ ಅಭಿವಾದನಾದಿಸಂವಾಸೇ ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತೇ ಅಸ್ಸಮಣೋತಿ ಕಸ್ಮಾತಿ ಪುಟ್ಠಸ್ಸ "ಅಸ್ಸಮಣೋಸೀ"ತಿಆದಿವಚನೇಹಿ ಸಾಮೀಚಿಪ್ಪಟಿಕ್ಖೇಪವಸೇನ ವಾ ಅನ್ತಮಸೋ ಹತ್ಥಮುದ್ದಾಯ ಏವ ವಾಪಿ ಏತಮತ್ಥಂ ದೀಪಯತೋ "ಕರೋತು ಮೇ ಆಯಸ್ಮಾ ಓಕಾಸಂ, ಅಹಂ ತಂ ವತ್ತುಕಾಮೋ"ತಿ ಏವಂ ಓಕಾಸೇ ಅಕಾರಿತೇ ವಾಚಾಯ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸೋ ಚೇವ ದುಕ್ಕಟಞ್ಚ, ಓಕಾಸಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಚೋದೇನ್ತಸ್ಸ ಪನ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸೋವ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ।

ಅಟ್ಠಮೋ।

೨೦. **ಅಞ್ಞಸ್ಸಾತಿ** ಖತ್ತಿಯಾದಿಜಾತಿಕಸ್ಸ ಪರಸ್ಸ। **ಕಿರಿಯ**ನ್ತಿ ಮೇಥುನವೀತಿಕ್ಕಮಸಙ್ಖಾತಂ ಕಿರಿಯಂ। **ತೇನಾತಿ** ಅಞ್ಞಸ್ಸ ವೀತಿಕ್ಕಮಸಙ್ಖಾತಸ್ಸ ಮೇಥುನವೀತಿಕ್ಕಮಸನ್ದಸ್ಸನೇನ ಕರಣಭೂತೇನ। **ಲೇಸೇನಾತಿ** ಯಸ್ಸ ಜಾತಿಆದಯೋ ತತೋ ಅಞ್ಞಮ್ಪಿ ವತ್ಥುಂ ಲಿಸ್ಸತಿ ಉದ್ದಿಟ್ಠೇ ವಿತ್ಥಾರಂ ಸಿಲಿಸ್ಸತಿ ವೋಹಾರಮತ್ತೇನೇವಾತಿ ಜಾತಿಆದಯೋವ "ಲೇಸಾ"ತಿ ವುಚ್ಚನ್ತಿ, ತೇನ ಜಾತಿಲೇಸನಾಮಲೇಸಾದಿನಾ ಲೇಸೇನ। **ಅಞ್ಞ**ನ್ತಿ ಯೋ ವೀತಿಕ್ಕಮನ್ತೋ ದಿಟ್ಠೋ, ತತೋ ಅಪರಮ್ಪಿ ಭಿಕ್ಖುಂ ಚಾವೇತುಂ ಅನ್ತಿಮೇನ ವತ್ಥುನಾ ಚೋದಯನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಕಥಂ? ಕೋಚಿ ಖತ್ತಿಯಜಾತಿಯೋ ವೀತಿಕ್ಕಮನ್ತೋ ದಿಟ್ಠೋ, ತತೋ ಅಞ್ಞಂ ಅತ್ತನೋ ವೇರಿಂ ಖತ್ತಿಯಜಾತಿಕಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಪಸ್ಸಿತ್ವಾ ತಂ ಖತ್ತಿಯಂ ಜಾತಿಲೇಸಂ ಗಹೇತ್ವಾ "ಖತ್ತಿಯೋ ಮಯಾ ದಿಟ್ಠೋ ವೀತಿಕ್ಕಮನ್ತೋ, ತ್ವಂ

ಖತ್ತಿಯೋ ಪಾರಾಜಿಕಂ ಧಮ್ಮಂ ಆಪನ್ನೋಸೀ"ತಿ ಚೋದೇತಿ ಚೋದಾಪೇತಿ ವಾ। ಏವಂ ನಾಮಲೇಸಾದಯೋಪಿ ವೇದಿತಬ್ಬಾ। ಸೇಸಾ ವಿನಿಚ್ಛಯಕಥಾ ಅಟ್ಠಮೇ ವುತ್ತಸದಿಸಾಯೇವ।

ನವಮೋ।

೨೮. ಏತ್ತಾವತಾ "ಗರುಕಾ ನವಾ"ತಿ ಉದ್ದಿಟ್ಠೇ ವಿತ್ಥಾರತೋ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ತೇಸು ಆಪನ್ನೇಸು ಪಟಿಪಜ್ಜಿತಬ್ಬಾಕಾರಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ಛಾದೇತಿ ಜಾನಮಾಪನ್ನ"**ನ್ತಿಆದಿ ವುತ್ತಂ। ತತ್ಥ ಯೋ ಭಿಕ್ಖು ಅತ್ತನಾ **ಆಪನ್ನಂ** ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಾಪತ್ತಿಂ ಆಪತ್ತಿವಸೇನ ವಾ ವತ್ಥುವಸೇನ ವಾ **ಜಾನಂ** ಜಾನನ್ತೋ **ಯಾವತಾ** ಯತ್ತಕಾನಿ ಅಹಾನಿ **ಛಾದೇತಿ** ಪಟಿಚ್ಛಾದೇತಿ, **ತಾವತಾ** ತತ್ತಕಾನಿ ಅಹಾನಿ ತಸ್ಸ ಪರಿವಾಸೋ ಹೋತೀತಿ ಏವಂ ಪದಸನ್ಧಿವಸೇನ ಅತ್ಥೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। ತತ್ಥ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಪರಿವಾಸೋ ಸುದ್ಧನ್ತಪರಿವಾಸೋ ಸಮೋಧಾನಪರಿವಾಸೋತಿ ತಿವಿಧೋ ಪರಿವಾಸೋ। ತೇಸಂ ಪನ ಅತಿಸಙ್ಖೇಪನಯೇನ ಮುಖಮತ್ತೇಪಿ ದಸ್ಸಿತೇ ವಿತ್ಥಾರವಿನಿಚ್ಛಯಪವೇಸೋಪಾಯಸಮ್ಭವೋ ಸಿಯಾತಿ ಮುಖಮತ್ತಂ ದಸ್ಸಯಿಸ್ಸಾಮ।

ತತ್ಥ **ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಪರಿವಾಸೋ** ನಾಮ ಯಥಾಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾಯ ಆಪತ್ತಿಯಾ ದಾತಬ್ಬೋ, ತಸ್ಮಾ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನದಿವಸೇ ಚ ಆಪತ್ತಿಯೋ ಚ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ ಸಚೇ ಏಕಾಹಪ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾ ಹೋತಿ, "ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಆಪತ್ತಿಯೋ ಆಪಜ್ಜಿಂ ಏಕಾಹಪ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾಯೋ"ತಿಆದಿನಾ **ಖನ್ಧಕೇ** (ಚೂಳವ॰ ೯೮-೯೯) ಆಗತನಯೇನ ಯಾಚಾಪೇತ್ವಾ "ಸುಣಾತು ಮೇ ಭನ್ತೇ ಸಙ್ಘೋ, ಅಯಂ ಇತ್ಥನ್ನಾಮೋ ಭಿಕ್ಖು ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಆಪತ್ತಿಯೋ ಆಪಜ್ಜಿ ಏಕಾಹಪ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾಯೋ"ತಿಆದಿನಾ **ಖನ್ಧಕೇ** ಆಗತನಯೇನೇವ ಕಮ್ಮವಾಚಂ ವತ್ವಾ ಪರಿವಾಸೋ ದಾತಬ್ಬೋ। ಏಕಂ ಆಪಜ್ಜಿತ್ವಾ "ಸಮ್ಬಹುಲಾ"ತಿ ವಿನಯಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತಸ್ಸಾಪಿ ವುಟ್ಠಾತೀತಿ "ಸಮ್ಬಹುಲಾ"ತಿ ವುತ್ತಂ। ನಾನಾವತ್ಥುಕಾಸುಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ। ಅಥ ದ್ವೀಹಾದಿಪ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾ ಹೋನ್ತಿ, ಪಕ್ಖಅತಿರೇಕಪಕ್ಖಮಾಸಅತಿರೇಕಮಾಸಸಂವಚ್ಛರಅತಿರೇಕಸಂವಚ್ಛರಪ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾ ವಾ, "ದ್ವೀಹಪ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾಯೋ ವಾ"ತಿಆದಿನಾ ವತ್ವಾ ಯೋ ಯೋ ಆಪನ್ನೋ ಹೋತಿ, ತಸ್ಸ ತಸ್ಸ ನಾಮಞ್ಚ ಗಹೇತ್ವಾ ಯೋಜನಾ ಕಾತಬ್ಬಾ।

ಕಮ್ಮವಾಚಾಪರಿಯೋಸಾನೇ ಚ ಸಚೇ ಅಪ್ಪಭಿಕ್ಖುಕೋ ಆವಾಸೋ ಹೋತಿ, ಸಕ್ಕಾ ರತ್ತಿಚ್ಛೇದಂ ಅನಾಪಜ್ಜನ್ತೇನ ವಸಿತುಂ, ತತ್ಥೇವ "ಪರಿವಾಸಂ ಸಮಾದಿಯಾಮಿ, ವತ್ತಂ ಸಮಾದಿಯಾಮೀ'ತಿ ವತ್ತಂ ಸಮಾದಾಯ ತತ್ಥೇವ ಸಙ್ಘಸ್ಸ "ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಾ ಆಪತ್ತಿಯೋ ಆಪಜ್ಜಿಂ ಏಕಾಹಪ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾಯೋ"ತಿಆದಿನಾ ಆರೋಚೇತ್ವಾ ಪುನ ಆಗತಾಗತಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಆರೋಚೇನ್ತೇನ ಪಕತತ್ತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಸದ್ಧಿಂ ಏಕಚ್ಛನ್ನೇ ಸಹವಾಸೋ, ತೇನ ಚ ವಿನಾವಾಸೋ, ಆಗನ್ತುಕಾದೀನಂ ಉಪಚಾರಗತಾನಂ ಅನಾರೋಚನಾತಿ ಏತೇಸು ಏಕೇನಾಪಿ ರತ್ತಿಚ್ಛೇದಞ್ಚ ವತ್ತಭೇದಞ್ಚ ಅಕತ್ವಾ ಪರಿವತ್ಥಬ್ಬಂ।

ಸಚೇ ನ ಸಕ್ಕಾ ಹೋತಿ ಪರಿವಾಸಂ ಸೋಧೇತುಂ, ನಿಕ್ಖಿತ್ತವತ್ತೇನ ವಸಿತುಕಾಮೋ ಹೋತಿ, ತತ್ಥೇವ ಸಙ್ಘಮಜ್ಝೇ ವಾ ಏಕಸ್ಸ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ವಾ ಸನ್ತಿಕೇ "ಪರಿವಾಸಂ ನಿಕ್ಖಿಪಾಮಿ, ವತ್ತಂ ನಿಕ್ಖಿಪಾಮೀ"ತಿ ಪರಿವಾಸೋ ನಿಕ್ಖಿಪಿತಬ್ಬೋ। ನಿಕ್ಖಿತ್ತಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಪಕತತ್ತಟ್ಠಾನೇ ತಿಟ್ಠತಿ। ಅಥಾನೇನ ಪಚ್ಚೂಸಸಮಯೇ ಏಕೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಸದ್ಧಿಂ ಪರಿಕ್ಖಿತ್ತಸ್ಸ ವಿಹಾರಸ್ಸ ಪರಿಕ್ಖೇಪತೋ, ಅಪರಿಕ್ಖಿತ್ತಸ್ಸ ಪರಿಕ್ಖೇಪಾರಹಟ್ಠಾನತೋ ದ್ವೇ ಲೇಡ್ಡುಪಾತೇ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಮಹಾಮಗ್ಗತೋ ಓಕ್ಕಮ್ಮ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಟ್ಠಾನೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಅನ್ತೋಅರುಣೇಯೇವ ವತ್ತಂ ಸಮಾದಿಯಿತ್ವಾ ಆರೋಚೇತಬ್ಬಂ। ಸಚೇ ಬಹಿ ಠಿತಾನಮ್ಪಿ ಸದ್ದಂ ಸುಣಾತಿ, ಪಸ್ಸತಿ ವಾ, ದೂರಂ ಗನ್ತ್ವಾಪಿ ಆರೋಚೇತಬ್ಬಂ, ಅನಾರೋಚೇನ್ತೇ ರತ್ತಿಚ್ಛೇದೋ ಚೇವ ವತ್ತಭೇದದುಕ್ಕಟಞ್ಚ। ಸಚೇ ಅಜಾನನ್ತಸ್ಸೇವ ಉಪಚಾರಸೀಮಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಗಚ್ಛನ್ತಿ, ರತ್ತಿಚ್ಛೇದೋವ ಹೋತಿ, ನ ವತ್ತಭೇದೋ। ಅರುಣೇ ಉಟ್ಠಿತೇ ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ವತ್ತಂ ನಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ವಿಹಾರಂ ಗನ್ತಬ್ಬಂ। ಏವಂ ಯಾವ ರತ್ತಿಯೋ ಪೂರೇನ್ತಿ, ತಾವ ಪರಿವತ್ಥಬ್ಬಂ। ಅಯಂ ತಾವ **ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಪರಿವಾಸೋ**।

ಸುದ್ಧನ್ತೋ ದುವಿಧೋ ಚೂಳಸುದ್ಧನ್ತೋ ಮಹಾಸುದ್ಧನ್ತೋತಿ। ತತ್ಥ ಯೋ "ಉಪಸಮ್ಪದತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಯತ್ತಕಂ ನಾಮ ಕಾಲಂ ಅಹಂ ಸುದ್ಧೋ"ತಿ ಜಾನಾತಿ, ತತ್ತಕಂ ಅಪನೇತ್ವಾ ತತೋ ಅವಸೇಸೇ ರತ್ತಿಪರಿಚ್ಛೇದೇ ಏಕತೋ ಕತ್ವಾ

ದಾತಬ್ಬಪರಿವಾಸೋ **ಚೂಳಸುದ್ಧನ್ತೋ**। ಯೋ ಪನ ಸಬ್ಬಸೋ ರತ್ತಿಪರಿಯನ್ತಂ ನ ಜಾನಾತಿ ನಸ್ಸರತಿ, ತತ್ಥ ಚ ವೇಮತಿಕೋ, ತಸ್ಸ ದಾತಬ್ಬೋ **ಮಹಾಸುದ್ಧನ್ತೋ**। ಆಪತ್ತಿಪರಿಯನ್ತಂ ಜಾನಾತು ವಾ, ಮಾ ವಾ, ಅಕಾರಣಮೇತಂ।

ಸಮೋಧಾನಪರಿವಾಸೋ ನಾಮ ತಿವಿಧೋ ಓಧಾನಸಮೋಧಾನೋ ಅಗ್ಘಸಮೋಧಾನೋ ಮಿಸ್ಸಕಸಮೋಧಾನೋತಿ। ತತ್ಥ ಯೋ ನಿಟ್ಠಿತಪರಿವಾಸೋಪಿ ವಾ ನಿಟ್ಠಿತಮಾನತ್ತೋಪಿ ವಾ ಅನಿಕ್ಖಿತ್ತವತ್ತೋ ಅಞ್ಞಂ ಆಪತ್ತಿಂ ಆಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ಪುರಿಮಾಪತ್ತಿಯಾ ಸಮಾ ವಾ ಊನತರಾ ವಾ ರತ್ತಿಯೋ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇತಿ, ತಸ್ಸ ಮೂಲಾಯ ಪಟಿಕಸ್ಸನೇನ ತೇ ಪರಿವುತ್ಥದಿವಸೇ ಚ ಮಾನತ್ತಚಿಣ್ಣದಿವಸೇ ಚ ಓಧುನಿತ್ವಾ ಮಕ್ಖೇತ್ವಾ ಪುರಿಮಾಯ ಆಪತ್ತಿಯಾ ಮೂಲದಿವಸಪರಿಚ್ಛೇದೇ ಪಚ್ಛಾ ಆಪನ್ನಂ ಆಪತ್ತಿಂ ಸಮೋದಹಿತ್ವಾ ಪುನ ಆದಿತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ದಾತಬ್ಬಪರಿವಾಸೋ **ಓಧಾನಸಮೋಧಾನೋ** ನಾಮ। ಸಚೇ ಕಸ್ಸಚಿ ಏಕಾಪತ್ತಿ ಏಕಾಹಪ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾ, ದ್ವೀಹಪ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾ, ಏವಂ ಯಾವ ದಸಾಹಪ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾ, ತಾಸಂ ಅಗ್ಘೇನ ಸಮೋಧಾಯ ತಾಸಂ ದಸಾಹಪ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ನವಸೇನ ಅವಸೇಸಾನಂ ಏಕಾಹಪ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾದೀನಮ್ಪಿ ದಾತಬ್ಬಪರಿವಾಸೋ **ಅಗ್ಘಸಮೋಧಾನೋ** ನಾಮ। ಯೋ ಪನ ನಾನಾವತ್ಥುಕಾ ಆಪತ್ತಿಯೋ ಏಕತೋ ಕತ್ವಾ ದಾತಬ್ಬಪರಿವಾಸೋ **ಮಿಸ್ಸಕಸಮೋಧಾನೋ** ನಾಮ। ದಾನವಿಧಿ ಪನ ಸಬ್ಬತ್ಥ **ಖನ್ಧಕೇ** (ಚೂಳವ॰ ೧೩೪ ಆದಯೋ) ಆಗತನಯೇನೇವ ವೇದಿತಬ್ಬೋ।

ಏವಂ ಪರಿವುತ್ಥಪರಿವಾಸೋ ಭಿಕ್ಖು **ಮಾನತ್ತಂ** ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಮಾನನಭಾವಂ **ಛ ರತ್ತಿಯೋ** ಅಖಣ್ಡಂ ಕತ್ವಾ **ಚರೇಯ್ಯ** ಕರೇಯ್ಯ, ಸಮ್ಪಾದೇಯ್ಯಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ತತ್ಥ ಸಙ್ಘೇನ ಗಣೇನ ಪುಗ್ಗಲೇನ ಕತಂ ತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಸಙ್ಘಮಜ್ಝೇ ವತ್ತಂ ಸಮಾದಾಪೇತ್ವಾ "ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಆಪತ್ತಿಯೋ ಆಪಜ್ಜಿ"ನ್ತಿಆದಿನಾ **ಖನ್ಧಕೇ** ವುತ್ತನಯೇನ ಯಾಚಾಪೇತ್ವಾ ತತ್ಥೇವ ವುತ್ತನಯೇನ ಮಾನತ್ತದಾನಾದಯೋಪಿ ವೇದಿತಬ್ಬಾ। ಇಮಿನಾಪಿ ವತ್ತಂ ನಿಕ್ಖಿಪಿತುಕಾಮೇನ ಚೇ ವತ್ತಂ ನಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಚತೂಹಿ ಪಞ್ಚಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಪರಿವಾಸೇ ವುತ್ತಪ್ಪಕಾರಂ ಪದೇಸಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪುರಿಮನಯೇನೇವ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತಂ ಸಹವಾಸಾದಿಂ ಅನ್ತಮಸೋ ಚತೂಹಿ ಊನತ್ತಾ ಊನೇ ಗಣೇ ಚರಣದೋಸಞ್ಚ ವಜ್ಜೇತ್ವಾ ಪಟಿಪಜ್ಜಿತಬ್ಬಂ। ಅಪ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾಪತ್ತಿಕಸ್ಸ ಪನ ಪರಿವಾಸಂ ಅದತ್ವಾ ಮಾನತ್ತಮೇವ ದಾತಬ್ಬಂ। ಏವಂ ಚಿಣ್ಣಂ ಕತಂ ಪರಿನಿಟ್ಠಾಪಿತಂ ಮಾನತ್ತಂ ಯೇನ , **ತಂ** ಭಿಕ್ಖುಂ। ವೀಸತಿ ಸಙ್ಖ್ಯೋ ಗಣೋ ಅಸ್ಸಾತಿ **ವೀಸತೀಗಣೋ** ದೀಘಂ ಕತ್ವಾ, ಸೋ **ಸಙ್ಘೋ ಅಬ್ಭೇಯ್ಯ** ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛೇಯ್ಯ, ಅಬ್ಭಾನಕಮ್ಮವಸೇನ ಓಸಾರೇಯ್ಯಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ, ಅವ್ಹೇಯ್ಯಾತಿ ವಾ ಅತ್ಥೋ। ಏತ್ಥಾಪಿ ಸಮಾದಾನಆರೋಚನಯಾಚನಾನಿ, ಕಮ್ಮವಾಚಾ ಚ **ಖನ್ಧಕೇ** ವುತ್ತನಯೇನ ವೇದಿತಬ್ಬಾ।

೧೯. ಏವಂ ತೇಸು ಪಟಿಪಜ್ಜಿತಬ್ಬಾಕಾರಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಛಾದನಸ್ಸ ಅಙ್ಗಾನಿ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ಆಪತ್ತೀ"**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ ನ ಉಕ್ಖಿತ್ತೋ **ಅನುಕ್ಖಿತ್ತೋ,** ನತ್ಥಿ ಅನ್ತರಾಯೋ ಅಸ್ಸಾತಿ **ಅನನ್ತರಾಯೋ**। ಸಕತ್ಥೇ ತ್ತಪಚ್ಚಯವಸೇನ ವಾ, ಪಹುನೋ ಭಾವೋ ಪಹುತ್ತಂ, ತಂ ಅಸ್ಸತ್ಥೀತಿ ಸದ್ಧಾದಿವಸೇನ ವಾ ಪಹುತ್ತೋ। ಅನುಕ್ಖಿತ್ತೋ ಚ ಅನನ್ತರಾಯೋ ಚ ಪಹುತ್ತೋ ಚಾತಿ ದ್ವನ್ದೋ, ತೇಸಂ ಭಾವೋ ಅನುಕ್ಖಿತ್ತಾದಿಗುಣೋ ಅನುಕ್ಖಿತ್ತ…ಪೇ॰… ಪಹುತ್ತತಾ। ಆಪತ್ತಿ ಚ ಅನುಕ್ಖಿತ್ತ…ಪೇ॰… ಪಹುತ್ತತಾ ಚ **ಆಪತ್ತಿ…ಪೇ॰… ಪಹುತ್ತತಾಯೋ**। ಮ-ಕಾರೋ ಪದಸನ್ಧಿಜೋ। ತಥಾ ತೇನ ಪಕಾರೇನ ಆಪತ್ತಿಆದೀಸು ಚತೂಸು ಆಪತ್ತಾದಿಪಕಾರೇನ ಸಞ್ಞೀ ತಥಸಞ್ಞೀ ರಸ್ಸವಸೇನ। ತಸ್ಸ ಭಾವೋ **ತಥಸಞ್ಞಿತಾ,** ಯಥಾವುತ್ತಆಪತ್ತಾದಿಸಞ್ಞಿತಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ಚ**-ಕಾರೋ ವುತ್ತಸಮುಚ್ಚಯತ್ಥೋ। ಕಮನಂ ಪತ್ಥನಂ ಕಾಮೋ, ಛಾದೇತುಂ ಕಾಮೋ **ಛಾದೇತುಕಾಮೋ**। ಇತಿ ಯಥಾವುತ್ತಾ ನವ, **ಅಥ ಛಾದನಾ** ಚಾತಿ ಏವಂ ದಸ ಚ ತಾನಿ ಅಙ್ಗಾನಿ ಚಾತಿ, ತೇಹಿ। **ಅರುಣುಗ್ಗಮಮ್ಹಿ** ಅರುಣಸಙ್ಖಾತಸ್ಸ ಪರಮಬಾಲಸೂರಿಯರಂಸಿನೋ ಉಗ್ಗಮನೇ ಸತಿ **ಛನ್ನಾ** ಹೋತಿ, ಆಪತ್ತೀತಿ ಸೇಸೋ।

ತತ್ರಾಯಮಧಿಪ್ಪಾಯೋ - ಯೋ ಭಿಕ್ಖು ರಾಜಚೋರಅಗ್ಗಿಉದಕಮನುಸ್ಸಅಮನುಸ್ಸವಾಳಸರೀಸಪಜೀವಿತಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯನ್ತರಾಯಾನಂ ದಸನ್ನಮೇಕಸ್ಸಾಪಿ ನತ್ಥಿತಾಯ ಅನನ್ತರಾಯಿಕೋ ಸಮಾನೋ ಅನನ್ತರಾಯಿಕಸಞ್ಞೀ ಹುತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತುಞ್ಚೇವ ಆರೋಚೇತುಞ್ಚ ಸಕ್ಕುಣೇಯ್ಯತಾಯ ಪಹು ಸಮಾನೋ ಪಹುಸಞ್ಞೀ ಹುತ್ವಾ ತಿವಿಧಉಕ್ಖೇಪನೀಯಕಮ್ಮಾಕರಣೇನ ಅನುಕ್ಖಿತ್ತೋ ಸಮಾನೋ ಅನುಕ್ಖಿತ್ತಸಞ್ಞೀ ಹುತ್ವಾ

ಗರುಕಾಪತ್ತೀತಿ ಸಞ್ಞೀ ಗರುಕಂಯೇವ ಆಪತ್ತಿಂ ಛಾದೇತುಕಾಮೋ ಹುತ್ವಾ ಛಾದೇತಿ, ತಸ್ಸಾಯಂ ಆಪತ್ತಿ ಚ ಛನ್ನಾ ಹೋತೀತಿ। ಸಚೇ ಪನೇತ್ಥ ಅನಾಪತ್ತಿಸಞ್ಞೀ ವಾ ಹೋತಿ ಅಞ್ಞಾಪತ್ತಿಕ್ಖನ್ಧಸಞ್ಞೀ ವಾ ವೇಮತಿಕೋ ವಾ, ಅಚ್ಛನ್ನಾ ಹೋನ್ತಿ। ಆರೋಚೇನ್ತೇನ ಪನ "ಮಮ ಏಕಾಪತ್ತಿಂ ಆಪನ್ನಭಾವಂ ಜಾನಾಹೀ"ತಿಆದಿನಾ ನಯೇನ ಆರೋಚೇತಬ್ಬಂ। ಸಚೇ ಪನ ವತ್ಥುಸಭಾಗಾಪತ್ತಿಕಸ್ಸ ಆರೋಚೇತಿ, ತಾವ ತಪ್ಪಚ್ಚಯಾ ದುಕ್ಕಟಂ ಆಪಜ್ಜತಿ।

ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೩. ಚೀವರನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ

೩೦. "ಖೋಮಞ್ಚ ಕೋಸೇಯ್ಯಞ್ಚಾ"ತಿಆದಿನಾ ನಪುಂಸಕವಿಗ್ಗಹೇನ ದ್ವನ್ದೇ ಕತೇ **ಖೋಮ…ಪೇ॰… ಭಙ್ಗಾನಿ**। ತತ್ಥ **ಖೋಮ**ನ್ತಿ ಗಚ್ಛಜಾತಿ। ಉಪಚಾರತೋ ಪನ ಖೋಮೇನ ಖೋಮಸುತ್ತೇನ ವಾಯಿತನ್ತಿ ತದ್ಧಿತೇನ ಉಪಚಾರೇನ ವಾ ಖೋಮಂ ಖೋಮಪಟಚೀವರಂ, ತಥಾ ಅವಸೇಸಾನಿ। **ಸಾಣಂ** ಸಾಣವಾಕಸುತ್ತೇಹಿ ವಾಯಿತಂ ಚೀವರಂ। **ಭಙ್ಗಂ** ಖೋಮಸುತ್ತಾದೀನಿ ಸಬ್ಬಾನಿ ಏಕಚ್ಚಾನಿ ವಾ ವೋಮಿಸ್ಸೇತ್ವಾ ವಾಯಿತಚೀವರಂ। ವಾಕಮಯಮೇವ ವಾತಿ ಕೇಚಿ। **ಕಮ್ಬಲ**ನ್ತಿ ಮನುಸ್ಸಲೋಮಂ ವಾಳಲೋಮಞ್ಚ ಠಪೇತ್ವಾ ಸೇಸಲೋಮೇಹಿ ವಾಯಿತಂ। **ಏತಾನೀ**ತಿ ಖೋಮಾದೀನಿ ಯಥಾವುತ್ತಾನಿ। ಸಹ ಅನುಲೋಮೇಹೀತಿ **ಸಾನುಲೋಮಾನಿ**। ಜಾತಿತೋ ಕಪ್ಪಿಯಾನಿ **ಛ** ಚೀವರಾನಿ ಭವನ್ತಿ।

೩೧. ಇದಾನಿ "**ದುಕೂಲ**"ನ್ತಿಆದಿನಾ ತೇಸಂ ಅನುಲೋಮಾನಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ತತ್ಥ **ದುಕೂಲ**ನ್ತಿ ದುಕೂಲಸಙ್ಖಾತೇನ ಕೇನಚಿ ವಾಕವಿಸೇಸೇನ ವಾಯಿತಂ ಚೀವರಂ। **ಚೇವಾ**ತಿ ಸಮುಚ್ಚಯೇ, ಸೋ ಉಪರಿ ಆಕಡ್ಢಿತಬ್ಬೋ। **ಪಟ್ಟುಣ್ಣ**ನ್ತಿ ಪಟ್ಟುಣ್ಣೇಸು ಜಾತಂ ಪಟ್ಟುಣ್ಣಂ। ದೇಸವಾಚಿನೋ ಬಹುವಚನನ್ತಾತಿ ಬಹುವಚನೇನ ವಿಗ್ಗಹೋ। ತಥಾ ಸೋಮಾರಾ ಚ ಚೀನಾ ಚ, ತೇಸು ಜಾತಂ **ಸೋಮಾರಚೀನಜಂ**। ಇಮಾನಿ ತೀಣಿ ಪಾಣಕೇಹಿ ಕತಸುತ್ತಮಯಾನಿ। ಏಹಿಭಿಕ್ಖೂನಂ ಪುಞ್ಞಿದ್ಧಿಯಾ ಜಾತಂ **ಇದ್ಧಿಜಂ,** ತಂ ಪನ ಖೋಮಾದೀನಂ ಅಞ್ಞತರಂ। **ದೇವದಿನ್ನ**ನ್ತಿ ದೇವೇಹಿ ದಿನ್ನಂ ಕಪ್ಪರುಕ್ಖೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಂ ಚೀವರಂ। ತದೇತಂ ದುಕೂಲಾದಿ ತಸ್ಸ ತಸ್ಸ ಯಥಾವುತ್ತಸ್ಸ ಖೋಮಾದಿನೋ ಅನುಲೋಮಿಕಂ ಹೋತಿ। ತತ್ಥ ಲೋಮಾನಿ ಅನುಗತಂ ಅನುಲೋಮಂ, ಯಥಾ ಸೇಸಲೋಮಾನಿ ಅನುಗತಂ ಲೋಮಂ ತದನುಕೂಲತ್ತಾ "ಅನುಲೋಮ"ನ್ತಿ ವುಚ್ಚತಿ, ತಥಾ ತಂಜಾತಿಯಕಂ ಯೇಸಂ ಕೇಸಞ್ಚಿ ಅನುಕೂಲಂ ಸಬ್ಬಮ್ಪಿ ರುಳ್ಹೀವಸೇನ "ಅನುಲೋಮ"ನ್ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ತಮೇವ **ಅನುಲೋಮಿಕಂ,** ಅನುಕೂಲನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಕಥಂ? ದುಕೂಲಂ ಸಾಣಸ್ಸ ಅನುಲೋಮಂ, ಪಟ್ಟುಣ್ಣಾದೀನಿ ತೀಣಿ ಕೋಸೇಯ್ಯಸ್ಸ ಅನುಲೋಮಾನಿ, ಇದ್ಧಿಜಂ ದೇವದಿನ್ನಞ್ಚ ಖೋಮಾದೀನಮನುಲೋಮನ್ತಿ।

೩೨-೩. ಏವಂ ಸಾನುಲೋಮಾನಿ ಚೀವರಾನಿ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಅಧಿಟ್ಠಾನಾದಿಕಂ ದಸ್ಸೇತುಂ "**ತಿಚೀವರ**"ನ್ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ ಅವುತ್ತೇಪಿ ಅವಸ್ಸಂ ವತ್ತಬ್ಬತಾಯ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಚ-ಸದ್ದೋ ಅಜ್ಝಾಹರಿತಬ್ಬೋ, ತಿಚೀವರಞ್ಚ…ಪೇ॰… ಕಣ್ಡುಚ್ಛಾದಿಞ್ಚ ಅಧಿಟ್ಠೇಯ್ಯ ನ ವಿಕಪ್ಪೇಯ್ಯಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ತತ್ಥ ತಿಣ್ಣಂ ಚೀವರಾನಂ ಸಮಾಹಾರೋ **ತಿಚೀವರಂ**। ಪರಿಕ್ಖಾರಞ್ಚ ತಂ ಚೋಳಞ್ಚಾತಿ **ಪರಿಕ್ಖಾರಚೋಳಂ**। ವಸ್ಸಸ್ಸ ಯೋಗ್ಗಾ ವಸ್ಸಿಕಾ, ಸಾವ ಸಾಟಿಕಾ **ವಸ್ಸಿಕಸಾಟಿಕಾ**। ಪುಞ್ಛತಿ ಅನೇನಾತಿ ಪುಞ್ಛನಂ, ಮುಖಸ್ಸ ಪುಞ್ಛನಂ ಮುಖಪುಞ್ಛನಂ। ನಿಸೀದನ್ತಿ ಏತ್ಥಾತಿ ನಿಸೀದನಂ, ಮುಖಪುಞ್ಛನಞ್ಚ ನಿಸೀದನಞ್ಚ **ಮುಖಪುಞ್ಛನನಿಸೀದನಂ** । ಸಯನಸುಖಾದಿಂ ಪಟಿಚ್ಚ ಅತ್ಥರೀಯತೀತಿ ಪಚ್ಚತ್ಥರಣಂ, ತದೇವ **ಪಚ್ಚತ್ಥರಣಕಂ**। ಕಣ್ಡುಂ ಛಾದೇತೀತಿ **ಕಣ್ಡುಚ್ಛಾದಿ**। **ಅಧಿಟ್ಠಹೇ**ತಿ "ಇಮಂ ಸಙ್ಘಾಟಿಂ ಅಧಿಟ್ಠಾಮೀ"ತಿಆದಿನಾ ನವನ್ನಂ ನಾಮಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅಧಿಟ್ಠೇಯ್ಯ। **ನ ವಿಕಪ್ಪೇಯ್ಯಾ**ತಿ ತಸ್ಸ ತಸ್ಸ ನಾಮಂ ಗಹೇತ್ವಾ ನ ವಿಕಪ್ಪೇಯ್ಯ, ತಸ್ಸ ತಸ್ಸ ಪನ ನಾಮಂ ಅಗ್ಗಹೇತ್ವಾ "ಇಮಂ ಚೀವರಂ ತುಯ್ಹಂ ವಿಕಪ್ಪೇಮೀ"ತಿ ವಿಕಪ್ಪೇಯ್ಯಾತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ ಇಮೇಸು ನವಸು ಚೀವರೇಸು। **ತಿಚೀವರ**ನ್ತಿ ತಿಚೀವರನಾಮೇನ ಅಧಿಟ್ಠಿತಂ। ತಥಾ ಹಿ ಅಧಿಟ್ಠಾನತೋ ಪುಬ್ಬೇ ವಿಸುಂ ತಿಚೀವರಂ ನಾಮ ನತ್ಥಿ ಸಙ್ಘಾಟಿಆದಿಪ್ಪಹೋನಕಸ್ಸ ಪಚ್ಚತ್ಥರಣಾದಿವಸೇನಾಪಿ ಅಧಿಟ್ಠಾತುಂ ಅನುಞ್ಞಾತತ್ತಾ। ತಂ **ವಿನಾ ಏಕಾಹಂ** ಏಕದಿವಸಮ್ಪಿ। **ನ ವಸೇಯ್ಯಾ**ತಿ ಅಲದ್ಧಸಮ್ಮುತಿಕೋ ಭಿಕ್ಖು ಅವಿಪ್ಪವಾಸಸೀಮತೋ ಅಞ್ಞತ್ಥ ವಾಸಂ ನ ಕರೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಏವಂ ಸತಿ

ತಿಚೀವರಞ್ಚ ನಿಸ್ಸಜ್ಜಿತಬ್ಬಂ ಹೋತಿ, ಪಾಚಿತ್ತಿಯಞ್ಚ ಆಪತ್ತಿಂ ಆಪಜ್ಜತೀತಿ ದೀಪೇತಿ। ನಿಸೀದನಂ ವಿನಾ ಚಾತುಮಾಸಂ ನ ವಸೇಯ್ಯಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಚತುನ್ನಂ ಮಾಸಾನಂ ಸಮಾಹಾರೋ ಚತುಮಾಸಂ, ತಮೇವ **ಚಾತುಮಾಸಂ**। ತಂ ಅಚ್ಚನ್ತಸಂಯೋಗವಸೇನ।

೩೪. ಇದಾನಿ **"ಇಮ"**ನ್ತಿಆದಿನಾ "ಅಧಿಟ್ಠೇಯ್ಯಾ"ತಿ ವುತ್ತಮಧಿಟ್ಠಾನಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಸಙ್ಘಾಟಿಂ "ಇಮಂ ಸಙ್ಘಾಟಿಂ ಅಧಿಟ್ಠಾಮೀ"ತಿ ಅಧಿಟ್ಠಹೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ತತ್ಥ **ಅಧಿಟ್ಠಹೇ**ತಿ ಹತ್ಥಪಾಸೇ ಠಿತಂ ಏವಂ ಅಧಿಟ್ಠೇಯ್ಯ। **ಅಹತ್ಥಪಾಸ**ನ್ತಿ ಹತ್ಥಸ್ಸ ಪಾಸೋ ಸಮೀಪೋ ಹತ್ಥಪಾಸೋ, ಅಡ್ಢತೇಯ್ಯಹತ್ಥಬ್ಭನ್ತರೋ। ದ್ವಾದಸಹತ್ಥಬ್ಭನ್ತರೋತಿಪಿ ವದನ್ತಿ। ನತ್ಥಿ ಹತ್ಥಪಾಸೋ ಏತಿಸ್ಸಾತಿ ಅಹತ್ಥಪಾಸಾ, ತಂ **ಏತನ್ತಿ** ಅಧಿಟ್ಠಹೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಕಿಂ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ? ಅನ್ತೋಗಬ್ಭೇ ವಾ ಉಪರಿಪಾಸಾದೇ ವಾ ತದಹೇವ ಗನ್ತ್ವಾ ನಿವತ್ತನಯೋಗ್ಗೇ ಪದೇಸೇ ವಾ ಠಿತಂ ಚೀವರಂ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ "ಏತಂ ಸಙ್ಘಾಟಿಂ ಅಧಿಟ್ಠಾಮೀ"ತಿ ಅಧಿಟ್ಠೇಯ್ಯಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ತತೋ ದೂರೇ ಠಿತಮ್ಪಿ ಅಧಿಟ್ಠಾತಬ್ಬನ್ತಿಪಿ ವದನ್ತಿ। **ಸೇಸೇಸುಪೀ**ತಿ ಉತ್ತರಾಸಙ್ಗಾದಿಕಣ್ಡುಪ್ಪಟಿಚ್ಛಾದಿಪರಿಯನ್ತೇಸುಪಿ ಅವಸೇಸಚೀವರೇಸು। **ಅಯಂ ನಯೋ**ತಿ ಅಯಮೇವ ನಯೋ। ಯಥಾ ಸಙ್ಘಾಟಿಯಾ, ಏವಂ "ಇಮಂ ಉತ್ತರಾಸಙ್ಗಂ ಅಧಿಟ್ಠಾಮೀ"ತಿಆದಿ ವುತ್ತನಯೋವಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಅಧಿಟ್ಠಹನ್ತೇನ ಪನ ಹತ್ಥೇನ ಗಹೇತ್ವಾ ಕಾಯವಿಕಾರಂ ಕರೋನ್ತೇನ "ಇಮಂ ಸಙ್ಘಾಟಿಂ ಅಧಿಟ್ಠಾಮೀ"ತಿ ಚಿತ್ತೇನ ಆಭೋಗಂ ಕತ್ವಾ ಕಾಯೇನ ವಾ ಅಧಿಟ್ಠಾತಬ್ಬಂ, ವಚೀಭೇದಮತ್ತಂ ಕತ್ವಾ ವಾಚಾಯ ವಾ। ಪರಿಕ್ಖಾರಚೋಳಂ ನಾಮ ಪಾಟೇಕ್ಕಂ ನಿಧಾನಮುಖನ್ತಿ ತಿಚೀವರಂ ಪರಿಕ್ಖಾರಚೋಳಮ್ಪಿ ಅಧಿಟ್ಠಾತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ।

೩೫. ಇದಾನಿ ಏವಂ ಅಧಿಟ್ಠಹತೋ ಅಞ್ಞಂ ಲದ್ಧಾ ಅಧಿಟ್ಠಾತುಕಾಮೇನ ಪಚ್ಚುದ್ಧರಿತ್ವಾ ಅಧಿಟ್ಠಾತಬ್ಬನ್ತಿ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ಅಧಿಟ್ಠಹನ್ತೋ"**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ ಸಙ್ಘಾಟಿ ಪಭುತಿ ಆದಿ ಯಸ್ಸ ತಂ **ಸಙ್ಘಾಟಿಪ್ಪಭುತಿ**। ಏತಂ "ಅಧಿಟ್ಠಹನ್ತೋ"ತಿ ಏತ್ಥಾಪಿ "ಅಧಿಟ್ಠೇಯ್ಯಾ"ತಿ ಏತ್ಥಾಪಿ ಕಮ್ಮಪದಂ, "ಪುಬ್ಬಚೀವರ"ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಪನ ವಿಸೇಸನಂ ಹುತ್ವಾ ತಿಟ್ಠತಿ। **ಪಚ್ಚುದ್ಧರಿತ್ವಾ**ತಿ ಪರಿಚ್ಚಜಿತ್ವಾ। ಪರಿಕ್ಖಾರಚೋಳನಾಮೇನ ಅಧಿಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಠಪಿತವತ್ಥೇಹಿ ಸಙ್ಘಾಟಿಆದೀನಿ ಕರೋತಿ, ನಿಟ್ಠಿತೇ ರಜನೇ ಚ ಕಪ್ಪೇ ಚ ಇಮಂ ಪರಿಕ್ಖಾರಚೋಳಂ ಪಚ್ಚುದ್ಧರಿತ್ವಾ ಪುನ ಅಧಿಟ್ಠಾತಬ್ಬಾನಿ। **ಪತ್ತಾಧಿಟ್ಠಹನೇ**ತಿ ಪತ್ತಸ್ಸ ಅಧಿಟ್ಠಾನೇ। **ತಥಾ**ತಿ ಚ ಯಥಾ ಚೀವರೇ, ತಥಾ ಪತ್ತೇಪಿ ಅಧಿಟ್ಠಾನಾದಿಕಂ ಸಬ್ಬನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಏತ್ಥ ಪನ "ಇಮಂ ಪತ್ತಂ, ಏತಂ ಪತ್ತ"ನ್ತಿ ವಾ ವಿಸೇಸೋ।

೩೬. ಇದಾನಿ ಪಚ್ಚುದ್ಧಾರವಿಧಿಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ಏತ"**ನ್ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ಇಮಂ ವ** ಇತಿ ವಾ-ಸದ್ದೋ ರಸ್ಸಂ ಕತ್ವಾ ನಿದ್ದಿಟ್ಠೋ, ಸೋ ಇತಿ-ಸದ್ದತೋ ಪರಂ ಯೋಜೇತಬ್ಬೋ, ತಸ್ಮಾ "ಏತಂ ಸಙ್ಘಾಟಿಂ ಪಚ್ಚುದ್ಧರಾಮೀ"ತಿ ವಾ "ಇಮಂ ಸಙ್ಘಾಟಿಂ ಪಚ್ಚುದ್ಧರಾಮೀ"ತಿ ವಾ ಸಂಸೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। **ಸಂಸೇ**ತಿ ವದೇಯ್ಯ। **ಏವ**ನ್ತಿ ಯಥಾ ನಾಮೇನ ಸಙ್ಘಾಟಿ ಪಚ್ಚುದ್ಧರಿತಬ್ಬಾ, ತಥಾ ಉತ್ತರಾಸಙ್ಗಾದೀನೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ವಿದೂ**ತಿ ಪಚ್ಚುದ್ಧರೇತಿಮಸ್ಸ ಕತ್ತುಪದಂ, ಪಞ್ಞವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸಬ್ಬತ್ಥಾಪಿ ದೂರಾಸನ್ನತಾದೀ ವುತ್ತನಯೇನ ವೇದಿತಬ್ಬಾ।

೩೭-೮. ಇದಾನಿ ಸಙ್ಘಾಟಿಆದೀನಂ ಛನ್ನಂ ಪಮಾಣಪರಿಚ್ಛೇದಂ ದಸ್ಸೇತಿ **"ಸಙ್ಘಾಟೀ"**ತಿಆದಿನಾ। ಪಚ್ಛಿಮೋ ಅನ್ತೋ **ಪಚ್ಛಿಮನ್ತೋ,** ತೇನ, ಪಚ್ಛಿಮಕೋಟಿಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ದೀಘಸೋ**ತಿ ದೀಘತೋ। ಮುಟ್ಠಿಯಾ ಸಹಿತಂ ಪಞ್ಚಕಂ ಯಸ್ಸಾ ಸಾ ಮುಟ್ಠಿಪಞ್ಚಕಾ, ಲಿಙ್ಗವಿಪಲ್ಲಾಸವಸೇನ ಪನ **ಮುಟ್ಠಿಪಞ್ಚಕೋ**। ಮುಟ್ಠಿ-ಸದ್ದೇನೇತ್ಥ ಉಪಚಾರವಸೇನ ಕತಮುಟ್ಠಿಕೋ ಹತ್ಥೋವ ವುತ್ತೋ। ಸುಗತಸ್ಸ ಚೀವರತೋ ಊನಾತಿ ಸಮಾಸೋ। **ಅಪೀ**ತಿ ವುತ್ತಸಮುಚ್ಚಯೇ, ತೇನ ಯಥಾವುತ್ತಪಚ್ಛಿಮಪ್ಪಮಾಣಾ ಚ ಅಯಞ್ಚ ಉತ್ತಮಪ್ಪಮಾಣಾತಿ ಅತ್ಥೋ। "ಪಚ್ಛಿಮನ್ತೇನಾ"ತಿ ಇದಂ **ಮುಟ್ಠಿತ್ತಿಕಞ್ಚ ತಿರಿಯ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥಾಪಿ ಅನುವತ್ತೇತ್ವಾ ಅತ್ಥೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। **ಚ**-ಸದ್ದೋ "ಉತ್ತಮನ್ತೇನ ಸುಗತಚೀವರೂನಾಪಿ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಇದಂ ಸಮುಚ್ಚಿನೋತಿ। ತತ್ಥ ಇದಾನಿ ಮಜ್ಝಿಮಸ್ಸ ಪುರಿಸಸ್ಸ ತಿಸ್ಸೋ ವಿದತ್ಥಿಯೋ ಏಕಾ ಸುಗತವಿದತ್ಥಿ, ತಾಯ ವಿದತ್ಥಿಯಾ ನವ ವಿದತ್ಥಿಯೋ ದೀಘತೋ ಸುಗತಚೀವರಪ್ಪಮಾಣಂ, ತಿರಿಯಂ ಛ ವಿದತ್ಥಿಯೋ, ತಂ ಪನ ವಡ್ಢಕಿಹತ್ಥೇನ ದೀಘತೋ ತೇರಸ ಹತ್ಥಾ ಏಕಾ ಚ ವಿದತ್ಥಿ, ತಿರಿಯತೋ ನವ ಹತ್ಥಾ ಹೋನ್ತಿ। ತಂವಸೇನ ಉಭಯತ್ಥ ಊನತಾ ವಿಞ್ಞಾತಬ್ಬಾ।

ಉತ್ತರಾಸಙ್ಗೋಪಿ ತತ್ತಕೋವಾತಿ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ತಥಾ ಏಕಂಸಿಕಸ್ಸಪೀ"**ತಿ ಆಹ। ಏಕೋ ಅಂಸೋ ಏಕಂಸೋ, ತತ್ಥ ಕಾತಬ್ಬನ್ತಿ ತದ್ಧಿತೇ **ಏಕಂಸಿಕಂ।** "ಅನ್ತರವಾಸಕೋ"ಚ್ಚಾದಿನಾ ನಿವಾಸನಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ತತ್ಥ ಅನ್ತರಂ ಮಜ್ಝಪದೇಸೋ, ಅನ್ತರೇ ಮಜ್ಝೇ ಕಟಿಪ್ಪದೇಸೇ ವಾಸೋ ವತ್ಥಂ ಅನ್ತರವಾಸೋ, ಸೋಯೇವ **ಅನ್ತರವಾಸಕೋ। ಚಾಪೀ**ತಿ ಸಮುದಾಯೋ, ಏಕೋ ವಾ ಸಮುಚ್ಚಯೋ। ಅಡ್ಢೇನ ತತಿಯೋ ಭಾಗೋ **ಅಡ್ಢತೇಯ್ಯೋ।** ಏತ್ಥ ದ್ವಿನ್ನಂ ಹತ್ಥಕೋಟ್ಠಾಸಾನಂ ಸಮ್ಪುಣ್ಣಾನಂ ತತಿಯಕೋಟ್ಠಾಸಸಂಸಿಜ್ಝನೇ ಕರಣಭೂತಾ ಅಡ್ಢ-ಸದ್ದನಿದ್ದಿಟ್ಠಾ ಯಾ ವಿದತ್ಥಿ , ಸಾವ ತತಿಯೋತಿ ನಿದ್ದಿಟ್ಠೋತಿ ಉಪಡ್ಢಹತ್ಥಸಙ್ಖಾತೋ ತತಿಯೋ ಭಾಗೋ ಅಡ್ಢತೇಯ್ಯೋ। ಸೋ ಚ ನಾನನ್ತರೇನ ದ್ವಿಹತ್ಥತತಿಯತಾ ಲಬ್ಭತೀತಿ ದ್ವೇ ಹತ್ಥಾ, ಏಕಾ ಚ ವಿದತ್ಥಿ ಅಡ್ಢತೇಯ್ಯೋ। ತಂಸನ್ನಿಯೋಗೇನ ಪನೇತ್ಥ ಅನ್ತರವಾಸಕೋವ ಅಡ್ಢತೇಯ್ಯೋತಿ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। ದ್ವೇ ಹತ್ಥಾ ಯಸ್ಸಾತಿ ಬಾಹಿರತ್ಥಸಮಾಸೋ। ಪಾರುಪನೇನಾಪಿ ಸಕ್ಕಾ ನಾಭಿಂ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇತುನ್ತಿ **"ದ್ವಿಹತ್ಥೋ"**ತಿ ವುತ್ತಂ। **ವಾ**-ಸದ್ದೋ ಅಡ್ಢತೇಯ್ಯಂ ವಿಕಪ್ಪೇತಿ। ತಿರಿಯಸ್ಸ ಅನ್ತೋತಿ ಛಟ್ಠೀತಪ್ಪುರಿಸೋ, ತಿರಿಯಮೇವ ಅನ್ತೋತಿ ವಾ ಕಮ್ಮಧಾರಯೋ "ಗಾಮನ್ತೋ"ತಿಆದೀಸು ವಿಯ।

೩೯. **"ನಿಸೀದನಸ್ಸಾ"**ತಿಆದಿನಾ ನಿಸೀದನಚೀವರಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಏತ್ಥ **ನಿಸೀದನಂ** ನಾಮ ಸಮೇ ಭೂಮಿಭಾಗೇ ಏಳಕಲೋಮಾನಿ ಉಪರೂಪರಿ ಸನ್ಥರಿತ್ವಾ ಕಞ್ಜಿಕಾದೀಹಿ ಸಿಞ್ಚಿತ್ವಾ ಕತೋ ದ್ವೀಸು ಠಾನೇಸು ಫಾಲಿತತ್ತಾ ತೀಹಿ ದಸಾಹಿ ಯುತ್ತೋ ಪರಿಕ್ಖಾರವಿಸೇಸೋ। **ವಿದತ್ಥೀ ದ್ವೇ**ತಿ ದ್ವೇ ವಿದತ್ಥೀ। **ವಿಸಾಲತೋ** ಪುಥುಲತೋ।

೪೦. **"ಕಣ್ಡುಪ್ಪಟಿಚ್ಛಾದೀ"**ತಿಆದಿನಾ ಕಣ್ಡುಪ್ಪಟಿಚ್ಛಾದಿಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ತತ್ಥ **ಕಣ್ಡೂ**ತಿ ಹಿ ನ ಅತ್ಥತೋ ನಾನಂ, ತಗ್ಗಹಣೇನ ಪನೇತ್ಥ ಪಿಳಕಸ್ಸಾವಥುಲ್ಲಕಚ್ಛಾಬಾಧಂ ಗಯ್ಹತಿ। ಕಣ್ಡುಂ ಯಥಾವುತ್ತಂ ಪಿಳಕಾದಿಂ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇತೀತಿ ಕಣ್ಡುಪ್ಪಟಿಚ್ಛಾದಿ। ಪಟಿಚ್ಛದನಂ ವಾ ಪಟಿಚ್ಛಾದೋ, ಯಥಾವುತ್ತಕಣ್ಡುಯಾ ಪಟಿಚ್ಛಾದೋ ಕಣ್ಡುಪ್ಪಟಿಚ್ಛಾದೋ, ಸೋ ಅಸ್ಸ ಅತ್ಥೀತಿ ಕಣ್ಡುಪ್ಪಟಿಚ್ಛಾದೀ, ತಸ್ಸ। **ತಿರಿಯ**ನ್ತಿ ತಿರಿಯತೋ।

೪೧. **"ವಸ್ಸಿಕಾ"**ತಿಆದಿನಾ ವಸ್ಸಿಕಸಾಟಿಕಂ ದಸ್ಸೇತಿ, ತಂ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ।

೪೨. ಏವಂ ಪಮಾಣವನ್ತಾನಂ ಪಮಾಣಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ವುತ್ತಪ್ಪಮಾಣಾತಿಕ್ಕಮೇ ದೋಸಂ, ಕೇಸಞ್ಚಿ ಪಮಾಣಾಭಾವಗಣನಾಭಾವಞ್ಚ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ಏತ್ಥಾ"**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ಏತ್ಥಾ**ತಿ ವುತ್ತಪ್ಪಮಾಣವನ್ತೇಸು ಚೀವರೇಸು। **ತದುತ್ತರಿ** ತತೋ ವುತ್ತಪ್ಪಮಾಣತೋ ಉತ್ತರಿ ನಿಪಾತೇನ ಉತ್ತರಿ-ಸದ್ದೇನ ತಪ್ಪುರಿಸೋ। **ಕರೋನ್ತಸ್ಸ** ಸಮ್ಪಾದೇನ್ತಸ್ಸ। **ಛೇದನಪಾಚಿತ್ತೀ**ತಿ ಛೇದನೇನ ಸಹಿತಾ ಪಾಚಿತ್ತಿ, ಅತಿರೇಕಂ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ದೇಸೇತಬ್ಬನ್ತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ವುತ್ತಪ್ಪಮಾಣತೋ ಪನ ಅತಿರೇಕಞ್ಚ ಊನಕಞ್ಚ "ಪರಿಕ್ಖಾರಚೋಳ"ನ್ತಿ ಅಧಿಟ್ಠಾತಬ್ಬಂ। ಯೇನ ಮುಖಂ ಪುಞ್ಛನ್ತಿ, ತಂ ಮುಖಸಮ್ಬನ್ಧೀತಿ ಮುಖಸ್ಸ ಚೋಳನ್ತಿ ಸಮಾಸೇ ದ್ವನ್ದೋ। ಆಕಙ್ಖಿತಂ ಇಚ್ಛಿತಂ ಪಮಾಣನ್ತಿ ಕಮ್ಮಧಾರಯೋ। ತಮೇತೇಸಮತ್ಥೀತಿ **ಆಕಙ್ಖಿತಪ್ಪಮಾಣಿಕಾ।** ಏತ್ಥ ಚ ತಿಚೀವರಾದೀಸು ಅವುತ್ತೇಪಿ ಗಣನವಿಭಾಗೇ ಪಚ್ಚತ್ಥರಣಮುಖಪುಞ್ಛನಪರಿಕ್ಖಾರಚೋಳೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಆದಿತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಛಕ್ಕಮೇಕೇಕಮೇವ ವಟ್ಟತಿ। ಮುಖಪುಞ್ಛನಚೋಳಾನಿ ಪಚ್ಚತ್ಥರಣಾನಿ ಚ ಬಹೂನಿಪೀತಿ ವಿಞ್ಞಾತಬ್ಬಂ।

೪೩. **ಗಣನಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ನಪುಂಸಕಸ್ಸ ಇತ್ಥಿವಚನೇನ ಯೋಗಾಭಾವಾ "ನ ದೀಪಿತಾ"ತಿ ಲಿಙ್ಗಂ ವಿಪರಿಣಾಮೇತ್ವಾ ಸಮ್ಬನ್ಧಿತಬ್ಬಂ, ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ನ ಪಕಾಸಿತಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ತಿಣ್ಣಂ ಪನೇತೇಸಂ ಉಕ್ಕಟ್ಠಪರಿಚ್ಛೇದವಸೇನೇವ ವುತ್ತಂ, ವಿಕಪ್ಪನೂಪಗಪಚ್ಛಿಮೇನ ಪಚ್ಛಿಮಪ್ಪಮಾಣಂ ಅತ್ಥಿಯೇವ। ಇದಾನಿ ಯಸ್ಮಾ ತತ್ಥ ತಂ ಸಬ್ಬಂ ನ ದೀಪಿತಂ, ತಸ್ಮಾ ವಿಕಪ್ಪನೂಪಗಥವಿಕಾದಿ ಸಬ್ಬಂ ಏಕಂ "ಪರಿಕ್ಖಾರಚೋಳ"ನ್ತಿ, ಬಹೂನಿ ಏಕತೋ ಕತ್ವಾ "ಪರಿಕ್ಖಾರಚೋಳಾನೀ"ತಿಪಿ ವತ್ವಾ ಅಧಿಟ್ಠಾತಬ್ಬನ್ತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ **"ತಥಾ"**ತಿಆದಿಮಾಹ। ಇಮಿನಾ ಪರಿಕ್ಖಾರಚೋಳಂ ನಾಮ ಪಾಟೇಕ್ಕಂ ನಿಧಾನಮುಖನ್ತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಥವಿಕಾದಿಂ** ಥವಿಕಾ ಆದಿ ಯಸ್ಸ ಪರಿಸ್ಸಾವನಾದಿನೋತಿ ಸಮಾಸೋ। ವಿಕಪ್ಪಸ್ಸ ಉಪಗಂ **ವಿಕಪ್ಪಿಯಂ,** ತಞ್ಚ ಉಪರಿ ವಕ್ಖತಿ।

೪೪. ಇದಾನಿ ತಿಣ್ಣಂ ಚೀವರಾನಂ ಪಟಿಭಾಗಂ ದಸ್ಸೇತುಂ "**ಅಹತಾ**"ತಿಆದಿ ಆರದ್ಧಂ। ತತ್ಥ ಅಹತೇನ ನವೇನ ಅಧೋತೇನ ಕಪ್ಪಂ ಸದಿಸಂ ಅಹತಕಪ್ಪಂ, ಏಕವಾರಧೋತಂ। ಅಹತಞ್ಚ ಅಹತಕಪ್ಪಞ್ಚ **ಅಹತಾಹತಕಪ್ಪಾನಿ,** ವತ್ಥಾನಿ, ತೇಸಂ। ದ್ವೇ ಗುಣಾ ಪಟಲಾನಿ ಯಸ್ಸ ಸಾತಿ ದುಗುಣಾ। "ಗುಣೋ ಪಟಲರಾಸೀಸೂ"ತಿ ಹಿ ಅಭಿಧಾನಪ್ಪದೀಪಿಕಾ। **ದುಗುಣಾ** ದುಪಟ್ಟಾ, ಉತ್ತರಸ್ಮಿಂ ದೇಹಭಾಗೇ ಆಸಞ್ಜೀಯತೀತಿ **ಉಕ್ಕರಾಸಙ್ಗೋ**। ಏಕಚ್ಚಂ ಏಕಪಟ್ಟಂ ಅಸ್ಸ ಅತ್ಥೀತಿ **ಏಕಚ್ಚೀ,** ಏಕಪಟ್ಟೋತಿ ಅತ್ಥೋ। ನಿಪಾತೋ ವಾ ಏಕಚ್ಚೀತಿ। **ತಥಾ**ತಿ ಸಮುಚ್ಚಯೇ, ಅನ್ತರವಾಸಕೋ ಚಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಉಪಮಾಯಂ ವಾ, ಯಥಾ ಉತ್ತರಾಸಙ್ಗೋ ಏಕಚ್ಚಿಯೋ, ಏವಂ ಅನ್ತರವಾಸಕೋತಿ ಅತ್ಥೋ।

೪೫. "ಉತೂ"ತಿ ಅನೇಕಉತು ಗಹಿತಾತಿ ಉತುತೋ ದೀಘಕಾಲತೋ ಉದ್ಧಟಾ **ಉತುದ್ಧಟಾ,** ತೇಸಂ ಪಿಲೋತಿಕಾನನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸೇಸಾ**ತಿ ಉತ್ತರಾಸಙ್ಗಅನ್ತರವಾಸಕಾ। ಪಂಸು ವಿಯ ಕುಚ್ಛಿತಂ ಉಲತಿ ಪವತ್ತತೀತಿ **ಪಂಸುಕೂಲಂ,** ರಥಿಕಾಸುಸಾನಸಙ್ಕಾರಕೂಟಾದೀನಂ ಯತ್ಥ ಕತ್ಥಚಿ ಠಿತಂ ಚೋಳಖಣ್ಡಂ, ತಸ್ಮಿಂ। ಯಾ ಯಾ ರುಚೀತಿ ಅಬ್ಯಯೀಭಾವೇ **ಯಥಾರುಚಿ,** ಯಾವದತ್ಥಂ ಸತಪಟ್ಟಮ್ಪಿ ವಟ್ಟತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ।

೪೬. ಇದಾನಿ ತೀಸು ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಕಾತುಂ ಅಪ್ಪಹೋನ್ತೇಸು ಕಾತಬ್ಬವಿಧಿಂ ದಸ್ಸೇತುಂ "**ತೀಸೂ**"ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ ತಿಚೀವರಸಮುದಾಯತೋ ಏಕದೇಸಭೂತಾನಂ ದ್ವಿನ್ನಮೇಕಸ್ಸ ಚ ಸಙ್ಖ್ಯಾಗುಣೇನ ನಿದ್ಧಾರಿಯಮಾನತ್ತಾ **ತೀಸೂ**ತಿ ನಿದ್ಧಾರಣೇ ಭುಮ್ಮಂ। ಏಕವಚನಸ್ಸ ಬಹ್ವತ್ಥೇನ ಯೋಗಾಭಾವತೋ ದ್ವಿಚೀವರಸಙ್ಖಾತಬಹ್ವತ್ಥವಸೇನ ವಚನಂ ವಿಪರಿಣಾಮೇತ್ವಾ ಯಾನಿ ಪಹೋನ್ತಿ, ತಾನಿ ದ್ವೇ ವಾಪಿ ಛಿನ್ದಿತಬ್ಬಾನಿ, ಯಂ ಪಹೋತಿ, ತಂ ಏಕಂ ವಾ ಛಿನ್ದಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। **ಪಹೋನ್ತೀ**ತಿ ಪಚ್ಛಿಮಚೀವರಪ್ಪಮಾಣಛಿನ್ನಕಾನಿ ಪಹೋನ್ತಿ। **ಅಪೀ**ತಿ ಸಮ್ಭಾವನೇ, ತೀಸು ಕಾ ಕಥಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅನ್ವಾಧಿ**ನ್ತಿ ಆಗನ್ತುಕಪತ್ತಂ। ಅನು ಪಚ್ಛಾ ಆಧೀಯತೀತಿ ಅನ್ವಾಧಿ, ಯಂ ಚೀವರಸ್ಸೋಪರಿ ಸಙ್ಘಾಟಿಆಕಾರೇನ ಆರೋಪೇತಬ್ಬಂ। **ಅನಾದಿಣ್ಣ**ನ್ತಿ ಅನಾರೋಪಿತಂ ಅನ್ವಾಧಿಕಂ। **ನ ಧಾರೇಯ್ಯಾ**ತಿ ಇಮಿನಾ ಯದಿ ಧಾರೇಯ್ಯ, ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ದೀಪೇತಿ।

೪೭-೮. ಇದಾನಿ "ತಿಚೀವರಂ ನ ವಸೇಯ್ಯ ವಿನೇಕಾಹ"ನ್ತಿ ವುತ್ತಾನಂ ತಿಣ್ಣಂ ಅವಿಪ್ಪವಾಸಲಕ್ಖಣಂ ದಸ್ಸೇತುಂ "**ಗಾಮೇ**"ತಿಆದಿನಾ **ಉದೋಸಿತಸಿಕ್ಖಾಪದೇ** (ಪಾರಾ॰ ೪೭೧ ಆದಯೋ) ವುತ್ತಪರಿಹಾರಮಾಹ। ತತ್ಥ ಗಾಮೇ ವಾ…ಪೇ॰… ವಿಹಾರೇ ವಾ ತಿಚೀವರಂ ನಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ತತ್ಥ "ಪಟೋ ದಡ್ಢೋ"ತಿಆದೀಸು ವಿಯ ಅವಯವೇಪಿ ಸಮುದಾಯವೋಹಾರವಸೇನ ತೀಸು ಏಕಮ್ಪಿ "**ತಿಚೀವರ**"ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। **ಭಿಕ್ಖುಸಮ್ಮುತಿಯಞ್ಞತ್ರಾ**ತಿ ಸಙ್ಘೇನ ಗಿಲಾನಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ದೀಯಮಾನಂ ಚೀವರೇನ ವಿಪ್ಪವಾಸಸಮ್ಮುತಿಂ ವಿನಾ। **ವಿಪ್ಪವತ್ಥು**ನ್ತಿ ಏಕೂಪಚಾರನಾನೂಪಚಾರಗಾಮಾದಿತೋ ಬಹಿ, ಅಥ ವಾ ನಿವೇಸನಾದೀನಂ, ತತ್ಥ ಚ ಗಬ್ಭೋವರಕಾನಂ ಚೀವರಸ್ಸ ವಾ ಹತ್ಥಪಾಸಂ ಅತಿಕ್ಕಮ್ಮ ಚೀವರೇನ ವಿಪ್ಪಯುತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ವಸಿತುಂ। ಏತ್ಥ ಚ ಗಾಮಾದೀನಂ ಏಕೂಪಚಾರನಾನೂಪಚಾರತಾ ಏಕಕುಲನಾನಾಕುಲಸನ್ತಕಸ್ಸ ಗಾಮಾದಿನೋ ಪರಿಕ್ಖೇಪಸ್ಸ, ಪರಿಕ್ಖೇಪೋಕಾಸಸ್ಸ ಚ ವಸೇನ ಸತ್ಥಅಬ್ಭೋಕಾಸಾನಂ ಸತ್ತಬ್ಭನ್ತರವಸೇನ ಚ ವೇದಿತಬ್ಬಾ। ತತ್ಥ ಏಕೋ ಅಬ್ಭನ್ತರೋ ಅಟ್ಠವೀಸತಿಹತ್ಥೋ ಹೋತಿ। ಏತ್ಥ ಚ ನಿವೇಸನಾದೀನಿ ಗಾಮತೋ ಬಹಿ ಸನ್ನಿವಿಟ್ಠಾನೀತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ ವಿಸುಂ ಗಾಮಸ್ಸ ಗಹಿತತ್ತಾ, ತಥಾ ಉದೋಸಿತಾದೀಹಿ ಅಞ್ಞಂ ನಿವೇಸನಂ।

ತತ್ಥ **ಉದೋಸಿತೋ** ನಾಮ ಯಾನಾದೀನಂ ಭಣ್ಡಾನಂ ಸಾಲಾ। **ಪಾಸಾದೋ** ದೀಘಪಾಸಾದೋ। **ಹಮ್ಮಿಯಂ** ಮುಣ್ಡಚ್ಛದನಪಾಸಾದೋ। ನಾವಾ ಚ ಅಟ್ಟೋ ಚ ಮಾಳೋ ಚ ಆರಾಮೋ ಚ **ನಾವಾ…ಪೇ॰… ಆರಾಮಂ,** ತಸ್ಮಿಂ। **ಅಟ್ಟೋ** ನಾಮ ಪಟಿರಾಜಾದೀನಂ ಪಟಿಬಾಹನತ್ಥಂ ಇಟ್ಠಕಾಹಿ ಕತೋ ಬಹಲಭಿತ್ತಿಕೋ ಚತುಪಞ್ಚಭೂಮಿಕೋ ಪತಿಸ್ಸಯವಿಸೇಸೋ। **ಮಾಳೋ** ಏಕಕೂಟಸಙ್ಗಹಿತೋ ಚತುರಸ್ಸಪಾಸಾದೋ। **ಆರಾಮೋ** ಪುಪ್ಫಾರಾಮೋ ವಾ ಫಲಾರಾಮೋ ವಾ। ಸತ್ಥೋ ಚ ಖೇತ್ತಞ್ಚ ಖಲಞ್ಚಾತಿ ದ್ವನ್ದೋ। **ಸತ್ಥೋ** ನಾಮ ಜಙ್ಘಸತ್ಥೋ ವಾ ಸಕಟಸತ್ಥೋ ವಾ। **ಖಲಂ** ವುಚ್ಚತಿ ಧಞ್ಞಕರಣಂ। **ದುಮೋ** ನಾಮ ದುಮಮೂಲಂ ಛಾಯಾಯ ಫುಟ್ಠೋಕಾಸೋ ಉಪಚಾರವಸೇನ। **ಅಬ್ಭೋಕಾಸೋ** ಪನ ಅಗಾಮಕೇ ಅರಞ್ಞೇವ ಅಧಿಪ್ಪೇತೋ।

೪೯. ಇದಾನಿ “ಏತಂ…ಪೇ॰… ಸಜ್ಝಾಟಿ”ನ್ತಿಆದಿನಾ ನವನ್ನಮೇವ ಪಚ್ಚುದ್ಧಾರೋ ವುತ್ತೋ, ನ ಪನ ತೇಸಂ ಕಾಲಪರಿಚ್ಛೇದೋತಿ ತಂ ದಸ್ಸೇತುಂ “**ರೋಗಾ**”ತಿಆದಿ ಆರದ್ಧಂ। ತತ್ಥ ದೇವದತ್ತೋ ದತ್ತೋತಿ ನಾಮೇಕದೇಸೇನಾಪಿ ನಾಮವೋಹಾರತೋ ವಸ್ಸಿಕಸಾಟಿಕಾವ “ಸಾಟಿಕಾ”ತಿ ಪಕರಣವಸೇನ ಗಮ್ಮಮಾನತ್ಥತ್ತಾ ವುತ್ತಾ। ಕಣ್ಡುಪ್ಪಟಿಚ್ಛಾದಿಕಾ ಚ **ರೋಗವಸ್ಸಾನಪರಿಯನ್ತಾ**। ರೋಗಾ ಚ ವಸ್ಸಾನಾ ಚ ಮಾಸಾ ರೋಗವಸ್ಸಾನಾ, ತೇ ತದತಿಕ್ಕಮೇನ ಪಚ್ಚುದ್ಧರಿತಬ್ಬತಾಯ ಪರಿಯನ್ತಾ ಯಾಸನ್ತಿ ವಿಗ್ಗಹೋ।

ಕಿಂ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ? ವಸ್ಸಿಕಸಾಟಿಕಾ ವಸ್ಸಾನಮಾಸಾತಿಕ್ಕಮೇ ಕತ್ತಿಕಪುಣ್ಣಮಾಯ ಏವ ಪಚ್ಚುದ್ಧರಿತಬ್ಬಾ। ತಥಾ ಕಣ್ಡುಪ್ಪಟಿಚ್ಛಾದಿಕಾ ಆಬಾಧೇಸು ವೂಪಸನ್ತೇಸೂತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। “ಪಚ್ಚುದ್ಧರಿತ್ವಾ ವಿಕಪ್ಪೇತಬ್ಬಾ”ತಿ ಹಿ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೪೬೯) ವುತ್ತಂ। ಏತ್ಥ ಪನ ಕೇಚಿ ಆಚರಿಯಾ “ಪಚ್ಚುದ್ಧರಿತ್ವಾತಿ ವಸ್ಸಿಕಸಾಟಿಕಭಾವತೋ ಅಪನೇತ್ವಾ”ತಿ ವದಿಂಸು, ತಂ ನ ಯುಜ್ಜತಿ। ಪಚ್ಚುದ್ಧಾರವಿನಯಕಮ್ಮವಿಸಯೇಯೇವ ಪಚ್ಚುದ್ಧಾರ-ಸದ್ದಸ್ಸ ದಿಟ್ಠತ್ತಾ, “ಚಾತುಮಾಸಂ ಅಧಿಟ್ಠಾತುಂ ತತೋ ಪರಂ ವಿಕಪ್ಪೇತು”ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೩೫೮) **ಪಾಳಿ**ವಚನತೋ ಚ। “ಚಾತುಮಾಸಂ ಅಧಿಟ್ಠಾತು”ನ್ತಿ ಚ ಚತುನ್ನಂ ಮಾಸಾನಂ ಅಧಿಟ್ಠಾನೇನ ಸಹ ಅಚ್ಚನ್ತಸಂಯೋಗೋ ದಸ್ಸಿತೋತಿ ನ ತೇನ ಅಧಿಟ್ಠಾನಭೇದೋ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ। ತೇನೇವ **ಕುರುನ್ದಟ್ಠಕಥಾಯಮ್ಪಿ** “ವಸ್ಸಾನಂ ಚಾತುಮಾಸಂ ಅಧಿಟ್ಠಾತುಂ, ತತೋ ಪರಂ ವಿಕಪ್ಪೇತು”ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೩೫೮) ವಚನತೋ ಕತ್ತಿಕಪುಣ್ಣಮಾಯ ಏವ ಪಚ್ಚುದ್ಧರಿತ್ವಾ ಹೇಮನ್ತೇ ವಿಕಪ್ಪೇತಬ್ಬಾತಿ ವುತ್ತಂ। ತಸ್ಮಾ “ವಸ್ಸಿಕಸಾಟಿಕಾ ವಸ್ಸಾನಮಾಸಾತಿಕ್ಕಮೇನಾಪಿ ಕಣ್ಡುಪ್ಪಟಿಚ್ಛಾದಿ ಆಬಾಧವೂಪಸಮೇನಾಪಿ ಅಧಿಟ್ಠಾನಂ ವಿಜಹತೀ”ತಿ (ಕಙ್ಖಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ಕಥಿನಸಿಕ್ಖಾಪದವಣ್ಣನಾ) ವುತ್ತಂ। **ಮಾತಿಕಾಟ್ಠಕಥಾಯ**ಮ್ಪಿ ಪಚ್ಚುದ್ಧಾರವಸೇನಾಪಿ ಅಧಿಟ್ಠಾನಂ ವಿಜಹತೀತಿ ಏವಮತ್ಥೋ ಗಹೇತಬ್ಬೋ। ಏವಞ್ಹಿ ಸತಿ ಸಬ್ಬಟ್ಠಕಥಾಯೋ ಸಮೇನ್ತಿ, ಯುತ್ತಿ ಚ ಅವಿರುದ್ಧಾ ಹೋನ್ತೀತಿ। **ತತೋ ಪರ**ನ್ತಿ ಪಚ್ಚುದ್ಧಾರತೋ ಉಪರಿ। **ವಿಕಪ್ಪೇಯ್ಯಾ**ತಿ ಕಣ್ಡುಪ್ಪಟಿಚ್ಛಾದಿಂ ಪಚ್ಚುದ್ಧರಿತ್ವಾ ವಿಕಪ್ಪೇಯ್ಯ। ವಸ್ಸಿಕಸಾಟಿಕಂ ಕತ್ತಿಕಪುಣ್ಣಮಾಯಂ ಪಚ್ಚುದ್ಧರಿತ್ವಾ ಹೇಮನ್ತಸ್ಸ ಪಠಮದಿವಸೇ ವಿಕಪ್ಪೇಯ್ಯ, ಏವಂ ಅಸತಿ ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **ಸೇಸಾ**ತಿ ಅಪರೇ ಸತ್ತ ಚೀವರಾನಿ ಸೇಸಾ। ನತ್ಥಿ ಪರಿಯನ್ತಂ ವುತ್ತಸದಿಸೋ ಕಾಲಪರಿಚ್ಛೇದೋ ಏತೇಸನ್ತಿ **ಅಪರಿಯನ್ತಿಕಾ**।

೫೦. ಇದಾನಿ ಪಚ್ಚತ್ಥರಣಾದಿಕಂ ಚೀವರಚತುಕ್ಕಂ ಸದಸಾದಿಕಂ ವಟ್ಟತಿ, ನಾಪರನ್ತಿ ದಸ್ಸೇತುಂ “**ಪಚ್ಚತ್ಥರಣಾ**”ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ ಪರಿಕ್ಖಾರೋ ಚ ಮುಖಪುಞ್ಛನಞ್ಚಾತಿ ದ್ವನ್ದೋ। ಪರಿಕ್ಖಾರಮುಖಪುಞ್ಛನಮೇವ ಚೋಳಕನ್ತಿ ಕಮ್ಮಧಾರಯೋ। ದ್ವನ್ದಸಮಾಸನ್ತೇ ಸುಯ್ಯಮಾನತ್ತಾ ಪನ ಚೋಳಕ-ಸದ್ದೋ ಪರಿಕ್ಖಾರ-ಸದ್ದತೋ ಚ ಪರಂ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ “ಪರಿಕ್ಖಾರಚೋಳಕ”ನ್ತಿ। ತಂ ಪನ ಸಾಮಞ್ಞಜೋತನಾಯ ವಿಸೇಸೇಪಿ ಅವಟ್ಠಾನತೋ ಠಪೇತ್ವಾ ಪಞ್ಚ ಚೀವರಾನಿ ಪರಿಕ್ಖಾರಚೋಳನಾಮೇನಾಧಿಟ್ಠಿತಾನಿ ಅವಸೇಸಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ಪಚ್ಚತ್ಥರಣಞ್ಚ ಪರಿಕ್ಖಾರಮುಖಪುಞ್ಛನಚೋಳಕಞ್ಚ **ಪಚ್ಚತ್ಥರಣ…ಪೇ॰… ಚೋಳಕಞ್ಚ ನಿಸೀದನ**ಞ್ಚಾತಿ ಏತಂ ಚೀವರಚತುಕ್ಕಂ ಸದಸಮ್ಪಿ ಅರತ್ತಮ್ಪಿ ಅನಾದಿಣ್ಣಕಪ್ಪಮ್ಪಿ ಲಬ್ಭನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಸದಸ**ನ್ತಿ ಸಹ ಯಾಹಿ ಕಾಹಿಚಿ ದಸಾಹೀತಿ ಸದಸಂ। ಸದಸಕೇ ಲಬ್ಭಮಾನೇ ಅದಸಮ್ಪಿ ಲಬ್ಭತೇವಾತಿ ಸದಸಮ್ಪಿ ಅದಸಮ್ಪಿ ಪುಪ್ಫದಸಮ್ಪೀತಿ ಏತ್ಥ ಅತ್ಥೋ। **ಪಿ**-ಸದ್ದೋ ವುತ್ತಾವುತ್ತಸಮ್ಪಿಣ್ಡನತ್ಥೋ। **ಅರತ್ತ**ನ್ತಿ ನೀಲಪೀತಾದಿರಜನೇನ ಅರಞ್ಜಿತಮ್ಪಿ। **ಪಿ**-ಸದ್ದೇನ ರಞ್ಜಿತನೀಲಪೀತಾದಿಕಮ್ಪಿ ಅನಾದಿಣ್ಣಕಪ್ಪಮ್ಪೀತಿ। ಆದಿಣ್ಣೋ ಕಪ್ಪೋ ಯಸ್ಸ ನತ್ಥೀತಿ ತಂ **ಅನಾದಿಣ್ಣಕಪ್ಪಮ್ಪಿ**। ಪಿ-ಸದ್ದೇನ ಆದಿಣ್ಣಕಪ್ಪಮ್ಪಿ।

ನನು ಚ “ನ ಭಿಕ್ಖವೇ ಸಬ್ಬನೀಲಕಾನಿ ಚೀವರಾನಿ ಧಾರೇತಬ್ಬಾನೀ”ತಿಆದಿನಾ (ಮಹಾವ॰ ೩೭೨) ಸಬ್ಬನೀಲಕಸಬ್ಬಪೀತಕಸಬ್ಬಲೋಹಿತಕಚೀವರಾನಿ ಸಾಮಞ್ಞೇನ ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತಾನೀತಿ ಕಥಮಿದಂ ಚೀವರಚತುಕ್ಕಂ ಸದಸಾದಿಕಂ ವಟ್ಟತಿ, ಕಥಞ್ಚ ಅನಾದಿಣ್ಣಕಪ್ಪಮ್ಪಿ ವಟ್ಟತೀತಿ? ವುಚ್ಚತೇ - “ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಅಞ್ಞತರೋ ಭಿಕ್ಖು ಕುಸಚೀರಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ”ತಿಆದಿನಾ **ಉಪ್ಪನ್ನವತ್ಥೂ**ಸು (ಮಹಾವ॰ ೩೭೧) “ನ ಭಿಕ್ಖವೇ ಕುಸಚೀರಂ…ಪೇ॰… ತಿತ್ಥಿಯದ್ಧಜೋ ಧಾರೇತಬ್ಬೋ। ಯೋ ಧಾರೇಯ್ಯ, ಆಪತ್ತಿ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಸ್ಸಾ”ತಿಆದಿನಾ (ಮಹಾವ॰ ೩೭೧) ಉಪ್ಪನ್ನವತ್ಥುವಸೇನೇವ ನಿವಾಸನಪಾರುಪನಸಙ್ಖಾತಧಾರಣಸ್ಸ ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತತ್ತಾ ಚ ತತ್ಥೇವ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯ**ಞ್ಚ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೭೨) “ಸಬ್ಬನೀಲಕಾದೀನಿ ರಜನಂ ಧೋವಿತ್ವಾ ಪುನ ರಜಿತ್ವಾ ಧಾರೇತಬ್ಬಾನಿ, ನ ಸಕ್ಕಾ ಚೇ ಹೋನ್ತಿ ಧೋವಿತುಂ, ಪಚ್ಚತ್ಥರಣಾನಿ ವಾ ಕಾತಬ್ಬಾನಿ, ದುಪಟ್ಟಚೀವರಸ್ಸ ವಾ ಮಜ್ಝೇ ದಾತಬ್ಬಾನಿ, ಅಚ್ಛಿನ್ನದಸದೀಘದಸಾನಿ ದಸಾ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಧಾರೇತಬ್ಬಾನಿ, ಕಞ್ಚುಕಂ ಲಭಿತ್ವಾ ಫಾಲೇತ್ವಾ

ರಜಿತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ವೇಠನೇಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ"ತಿ ನಿವಾಸನಪಾರುಪನವಸೇನೇವ ಧಾರಣಪರಿಭೋಗಾನಂ ವುತ್ತತ್ತಾ ಚ **ದುಬ್ಬಣ್ಣಕರಣಸಿಕ್ಖಾಪದೇ** (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೬೮) "ಯಂ ನಿವಾಸೇತುಂ ವಾ ಪಾರುಪಿತುಂ ವಾ ಸಕ್ಕಾ ಹೋತಿ, ತದೇವ ಚೀವರನ್ತಿ ವೇದಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಪಞ್ಚನ್ನಂಯೇವ ಕಪ್ಪಬಿನ್ದುನೋ ಅನುಞ್ಞಾತತ್ತಾ ಚ ತಿಚೀವರಕಣ್ಡುಪ್ಪಟಿಚ್ಛಾದಿವಸ್ಸಿಕಸಾಟಿಕಸಙ್ಖಾತಾನಿ ಪಞ್ಚ ಚೀವರಾನಿ ಕಾಯಪರಿಹಾರಿಯಾನೇವ ಅದಸಾನಿ ಅಸಬ್ಬನೀಲಕಾದೀನಿ ಕಪ್ಪಿಯರಜನರಜಿತಾನಿ ಆದಿಣ್ಣಕಪ್ಪಾನಿಯೇವ ಹೋನ್ತಿ, ನ ನಿಯಮೇನ ನಿವತ್ತಿತಾನಿ ಪರಾನಿ ಚತ್ತಾರೀತಿ ಚೀವರಚತುಕ್ಕಮೇವ ಸದಸಾದಿಕಂ ಅನಾದಿಣ್ಣಕಪ್ಪಮ್ಪಿ ವಟ್ಟತೀತಿ।

೫೧. ಸೇಸಚೀವರಪಞ್ಚಕಂ ಅದಸಂಯೇವ ರಜಿತಂಯೇವ ಆದಿಣ್ಣಕಪ್ಪಂವ ಕಪ್ಪತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ರಜಿತ**ನ್ತಿ ಕಪ್ಪಿಯರಜನೇನ ರಜಿತಂ। ನಿಸೀದನಸ್ಸ ಯಥಾವುತ್ತೇನತ್ಥೇನ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಅದಸತ್ಥಂ ನಿಸೇಧೇತುಂ **"ಸದಸಂವ ನಿಸೀದನ"**ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। ಸತಿ ಹಿ ಸಮ್ಭವೇ ಬ್ಯಭಿಚಾರೇ ಚ ವಿಸೇಸನಂ ಸಾತ್ಥಕಂ ಹೋತಿ।

೫೨. ಇದಾನಿ ಅನಧಿಟ್ಠಿತೇ ಅನಿಸ್ಸಟ್ಠೇ ಚ ಕಾ ಪವತ್ತೀತಿ ತಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ಅನಧಿಟ್ಠಿತ"**ನ್ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ಅನಧಿಟ್ಠಿತ**ನ್ತಿ ತಿಚೀವರಾದಿವಸೇನ ಅನಧಿಟ್ಠಿತಂ। **ಅನಿಸ್ಸಟ್ಠ**ನ್ತಿ ಯಸ್ಸ ಕಸ್ಸಚಿ ದಾನಲಕ್ಖಣೇನ ಅದಿನ್ನಂ। **ವಿಕಪ್ಪೇತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜಯೇತಿ** ವಕ್ಖಮಾನನಯೇನ ಏಕಬಹುಭಾವಂ, ಸನ್ನಿಹಿತಾಸನ್ನಿಹಿತಭಾವಞ್ಚ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ ವಿಕಪ್ಪೇತ್ವಾ ಪಚ್ಚುದ್ಧರಿತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜೇಯ್ಯ। ವಕ್ಖಮಾನನಯೇನ ಪನ ವಿಞ್ಞಾಯತೀತಿ "ಪಚ್ಚುದ್ಧರಿತ್ವಾ"ತಿ ನ ವುತ್ತಂ।

ಇದಾನಿ "ವಿಕಪ್ಪೇತ್ವಾ"ತಿ ವುತ್ತಂ ಕೀದಿಸಂ ತಂ ಹೇಟ್ಠಿಮನ್ತೇನ ವಿಕಪ್ಪಿಯನ್ತಿ ಆಹ **"ಹತ್ಥಾ"**ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ ಹತ್ಥೋ ದೀಘೇನ ಯಸ್ಸ ತಂ **ಹತ್ಥದೀಘಂ। ತತೋತಿ** ತಸ್ಮಾ ಹತ್ಥತೋ। ಉಪಡ್ಢೋ ಹತ್ಥಸ್ಸ ದುತಿಯೋ ಭಾಗೋ ವಿದತ್ಥಿಸಙ್ಖಾತೋ ವಿತ್ಥಾರೇನ ಯಸ್ಸ ತಂ **ಉಪಡ್ಢವಿತ್ಥಾರಂ।**

೫೩. ಇದಾನಿ ಯಥಾವುತ್ತವಿಧಾನಂ ತೇಚೀವರಿಕಸ್ಸೇವ ವಸೇನ, ಅಪರೋ ಪನ ಅಞ್ಞಥಾ ಪಟಿಪಜ್ಜತೀತಿ ತಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ತಿಚೀವರಸ್ಸಾ"**ತಿಆದಿಮಾಹ । ತತ್ಥ ನಾಮೇನಾಧಿಟ್ಠಿತಾನಿ ತೀಣಿ ಚೀವರಾನಿ ಏತಸ್ಸಾತಿ **ತಿಚೀವರೋ**। ತಸ್ಸ ವಿನಯತೇಚೀವರಿಕಸ್ಸಾತಿ ಅತ್ಥೋ, ನ ಪರಿಕ್ಖಾರಚೋಳನಾಮೇನ ಅಧಿಟ್ಠಿತಚೀವರಸ್ಸ। ವಿನಯತೇಚೀವರಿಕಸ್ಸ ಪನ ಉದೋಸಿತಸಿಕ್ಖಾಪದೇ ವುತ್ತಪರಿಹಾರೋ ನತ್ಥಿ। **ಪರಿಕ್ಖಾರಚೋಳಿಯೋತಿ** ಪರಿಕ್ಖಾರಚೋಳಮಸ್ಸ ಅತ್ಥೀತಿ ಣಿಕೇನ ಯ-ಕಾರೋ। **ಸಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಸಕಲಂ ನವವಿಧಮ್ಪಿ ಚೀವರಂ। **ತಥಾ ವತ್ವಾತಿ** ಏಕಬಹುಭಾವಂ, ಸನ್ನಿಹಿತಾಸನ್ನಿಹಿತಭಾವಞ್ಚ ಞತ್ವಾ "ಇಮಂ ಪರಿಕ್ಖಾರಚೋಳಂ ಅಧಿಟ್ಠಾಮೀ"ತಿಆದಿನಾ ವತ್ವಾ। **ಅಧಿಟ್ಠತೀತಿ** ಅಧಿಟ್ಠಾತಿ।

೫೪. ಅಧಿಟ್ಠಿತಚೀವರಂ ಪನ ಪರಿಭುಞ್ಜತೋ ಕಥಂ ಅಧಿಟ್ಠಾನಂ ವಿಜಹತೀತಿ ತಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ **"ಅಚ್ಛೇದಾ"**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ ಅಚ್ಛೇದೋ ಚ ವಿಸ್ಸಜ್ಜನಞ್ಚ ಗಾಹೋ ಚ ವಿಬ್ಭಮೋ ಚಾತಿ ದ್ವನ್ದೋ। **ಅಚ್ಛೇದೋ** ನಾಮ ಚೋರಾದೀಹಿ ಅಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಗಹಣಂ। **ವಿಸ್ಸಜ್ಜನಂ** ಪರೇಸಂ ದಾನಂ। **ಗಾಹೋ** ವಿಸ್ಸಾಸೇನ ಗಹಣಂ। **ವಿಬ್ಭಮೋ** ಸಿಕ್ಖಂ ಅಪ್ಪಚ್ಚಕ್ಖಾಯ ಗಿಹಿಭಾವೂಪಗಮನಂ। ತದಾಪಿ ತಸ್ಸ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ದಾನೇ ವಿಯ ಚೀವರಸ್ಸ ನಿರಾಲಯಭಾವೇನ ಪನ ಪರಿಚ್ಚಾಗೋತಿ। **ಟೀಕಾಯಂ** ಪನ ಭಾದಿಸೋ ಭಿಕ್ಖುಯೇವಾತಿ ಅಧಿಟ್ಠಾನಂ ನ ವಿಜಹತೀತಿ ಅತ್ಥಂ ವಿಕಪ್ಪೇತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಗಿಹಿಭಾವೂಪಗಮನಂ ವುತ್ತಂ, ತಂ ನ ಗಹೇತಬ್ಬಂ, ಕಾರಣಂ ಪನೇತ್ಥ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಗರೂಹಿಯೇವ **ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ** (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ೨.೪೬೯) "ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ 'ಹೀನಾಯಾವತ್ತನೇನಾ'ತಿ ವಿಸೇಸೇತ್ವಾ ಅವುತ್ತತ್ತಾ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಹಿ ಗಿಹಿಭಾವೂಪಗಮನೇ ಅಧಿಟ್ಠಾನವಿಜಹನಂ ವಿಸುಂ ವತ್ತಬ್ಬಂ ನತ್ಥಿ ತಸ್ಸಾ ವಿಬ್ಭಮನೇನೇವ ಅಸ್ಸಮಣೀಭಾವತೋ"ತಿ ವುತ್ತಂ। ನನು ಚ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಅಪ್ಪಚ್ಚಕ್ಖಾತಸಿಕ್ಖಸ್ಸ ಗಿಹಿಭಾವೂಪಗಮನೇನ ಅಧಿಟ್ಠಾನವಿಜಹನೇನ ನಿರಾಲಯಭಾವೋ ಕಾರಣಭಾವೇನ ವುತ್ತೋ, ಏವಂ ಸತಿ ಪರಿವತ್ತಲಿಙ್ಗಸ್ಸ ನತ್ಥಿ ನಿರಾಲಯಭಾವೋತಿ ಕಥಮಸ್ಸ ಅಧಿಟ್ಠಾನಂ ವಿಜಹತೀತಿ? ಸಚ್ಚಮೇತಂ, ತಥಾಪಿ ಬುದ್ಧಮತಞ್ಞೂಹಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಚರಿಯೇಹಿ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೬೯) "ಯಂ ಪನಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಭಾವೇ ಅಧಿಟ್ಠಿತಂ ತಿಚೀವರಞ್ಚ ಪತ್ತೋ ಚ, ತಂ ಅಧಿಟ್ಠಾನಂ ವಿಜಹತಿ, ಪುನ ಅಧಿಟ್ಠಾತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ನತ್ಥೇತ್ಥ ದೋಸೋತಿ।

ಮಾರಣಲಿಙ್ಗಸಿಕ್ಖಾತಿ ಉತ್ತರಪದಲೋಪೇನ ಉಪಚಾರೇನ ವಾ ಲಿಙ್ಗಪರಿವತ್ತನಂ ಸಿಕ್ಖಾಪಚ್ಚಕ್ಖಾನಞ್ಚ "ಲಿಙ್ಗಸಿಕ್ಖಾ"ತಿ ಚ ವುತ್ತಂ। ಇತಿ ಏತೇ ಅಟ್ಠ ಸಬ್ಬೇಸು ನವಸು ಚೀವರೇಸು ಅಧಿಟ್ಠಾನಸ್ಸ ವಿಯೋಗೋ ವಿಪ್ಪವಾಸೋ, ತಸ್ಸ ಕಾರಣಾ ಹೋನ್ತೀತಿ ಪಾಠಸೇಸೋ। ತಿಚೀವರಸ್ಸ ಪನ ನ ಕೇವಲಂ ಇಮೇಯೇವ ಅಟ್ಠ, ವಿನಿವಿದ್ಧಛಿದ್ದಞ್ಚ ಅಧಿಟ್ಠಾನವಿಯೋಗಕಾರಣನ್ತಿ ಲಿಙ್ಗವಚನಞ್ಚ ಪರಿವತ್ತೇತ್ವಾ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। ತತ್ಥ ಅಬ್ಭನ್ತರೇ ಏಕಸ್ಸಪಿ ತನ್ತುನೋ ಅಭಾವೇನ ವಿನಿವಿದ್ಧಂ ವಿನಿವಿಜ್ಝಿತ್ವಾ ಗತಛಿದ್ದಂಕನಿಟ್ಠಙ್ಗುಲಿನಖಪಿಟ್ಠಿಪ್ಪಮಾಣಂ **ವಿನಿವಿದ್ಧಛಿದ್ದಂ**। ತತ್ಥ ಸಙ್ಘಾಟಿಯಾ ಚ ಉತ್ತರಾಸಙ್ಗಸ್ಸ ಚ ದೀಘನ್ತತೋ ವಿದತ್ಥಿಪ್ಪಮಾಣಸ್ಸ, ತಿರಿಯನ್ತತೋ ಅಟ್ಠಙ್ಗುಲಪ್ಪಮಾಣಸ್ಸ, ಅನ್ತರವಾಸಕಸ್ಸ ಪನ ದೀಘನ್ತತೋ ವಿದತ್ಥಿಪ್ಪಮಾಣಸ್ಸೇವ ತಿರಿಯನ್ತತೋ ಚತುರಙ್ಗುಲಪ್ಪಮಾಣಸ್ಸ ಪದೇಸಸ್ಸ ಓರತೋ ಛಿದ್ದಂ ಅಧಿಟ್ಠಾನಂ ಭಿನ್ದತಿ, ಸೂಚಿಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ ಪುನ ಅಧಿಟ್ಠಾತಬ್ಬಂ। ಸೂಚಿಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತೇನ ಚ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ದುಬ್ಬಲಟ್ಠಾನಾಪನಯನೇನ ಛಿದ್ದಂ ಅದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಕಾತಬ್ಬಂ।

೫೫. ಇದಾನಿ ಅಕಪ್ಪಿಯಾನಿ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ಕುಸಾ"**ತಿಆದಿ ವುತ್ತಂ। ತತ್ಥ ಕುಸಾ ಚ ವಾಕಾ ಚ ಫಲಕಾನಿ ಚ, ತೇಸಂ ಚೀರಾನಿ **ಕುಸ...ಪೇ॰... ಚೀರಾನಿ**। ತತ್ಥ ಕುಸೇನ ಗನ್ಥೇತ್ವಾ ಕತಂ ಕುಸಚೀರಂ। ತಥಾ ವಾಕೇನ ಗನ್ಥೇತ್ವಾ ಕತಂ ವಾಕಚೀರಂ, ತಾಪಸಾನಂ ವಕ್ಕಲಂ। ಫಲಕಸಣ್ಠಾನಾನಿ ಫಲಕಾನಿ ಸಿಬ್ಬಿತ್ವಾ ಕತಂ ಫಲಕಚೀರಂ। **ಕೇಸವಾಲಜ**ನ್ತಿ ಕೇಸೇಹಿ ಚ ವಾಲೇಹಿ ಚ ಜಾತಂ ವಾಯಿತಂ ಕಮ್ಬಲನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಉಲೂಕಪಕ್ಖಾಜಿನಕ್ಖಿಪೇ**ತಿ ಉಲೂಕಾನಂ ಕೋಸಿಯಸಕುಣಾನಂ ಪಕ್ಖಂ ಪಕ್ಖೇನ ಕತಂ ನಿವಾಸನಞ್ಚ ಅಜಿನಕ್ಖಿಪಂ ಸಲೋಮಂ ಸಖುರಂ ಅಜಿನಮಿಗಾನಂ ಚಮ್ಮಞ್ಚ ಧಾರಯತೋ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೫೬. **ಕದಲೇರಕಕ್ಕದುಸ್ಸೇಸೂ**ತಿ ಕದಲಿಯೋ ಚ ಏರಕೋ ಚ ಅಕ್ಕೋ ಚ, ತೇಸಂ ದುಸ್ಸಾನಿ ವತ್ಥಾನಿ, ತೇಸು ಚೇವ ಮಕಚಿವಾಕೇಹಿ ಕತೇ **ಪೋತ್ಥಕೇ ಚಾಪಿ** ದುಕ್ಕಟಂ। ನಿಮಿತ್ತತ್ಥೇ ಚೇತಂ ಭುಮ್ಮಂ। ಕದಲಿದುಸ್ಸಾದಿಸದ್ದೇನ ತಂಧಾರಣಮಧಿಪ್ಪೇತಂ, ತಸ್ಮಾ ತಂಧಾರಣನಿಮಿತ್ತಂ ದುಕ್ಕಟಂ ಹೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಏವಂ ಸಬ್ಬತ್ಥ। "ನೀಲಕೋ ಚಾ"ತಿಆದಿನಾ ದ್ವನ್ದೋ। ಸಬ್ಬಾ ನೀಲಕ... ಪೇ॰... ಕಣ್ಹಕಾತಿ ಕಮ್ಮಧಾರಯೋ। ನೀಲಾದಿವಣ್ಣಯೋಗೇನ ವತ್ಥಂ ನೀಲಾದಿ। **ನೀಲಕಂ** ಉಮಾಪುಪ್ಫವಣ್ಣಂ। **ಮಞ್ಜೇಟ್ಠಂ** ಮಞ್ಜೇಟ್ಠಿಕವಣ್ಣಂ। **ಪೀತಂ** ಕಣಿಕಾರಪುಪ್ಫವಣ್ಣಂ। **ಲೋಹಿತಂ** ಜಯಸುಮನಪುಪ್ಫವಣ್ಣಂ। **ಕಣ್ಹಕಂ** ಅದ್ದಾರಿಟ್ಠಕವಣ್ಣಂ। ಸಬ್ಬ-ಸದ್ದೋ ಪನೇತ್ಥ ಪಚ್ಚೇಕಂ ಯೋಜೇತಬ್ಬೋ।

೫೭. **ಮಹಾ...ಪೇ॰... ರತ್ತೇ**ತಿ ಮಹಾರಙ್ಗೋ ಚ ಮಹಾನಾಮರಙ್ಗೋ ಚ, ತೇಹಿ ರತ್ತೇ। ಏತ್ಥಾಪಿ ಪುನ ಸುಯ್ಯಮಾನಂ ಸಬ್ಬಸದ್ದಮನುವತ್ತಿಯಂ, "ಸಬ್ಬಮಹಾರಙ್ಗರತ್ತೇ"ತಿಆದಿನಾ ಅತ್ಥೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। ಇಮಿನಾ ಚ ಅಸಬ್ಬನೀಲಕಾದಿ ಕಪ್ಪಿಯರಜನರಜಿತಂ ಪರಿಭುಞ್ಜನ್ತಸ್ಸ ನತ್ಥಿ ದೋಸೋತಿ ದೀಪೇತಿ। ತತ್ಥ ಮಹಾರಙ್ಗೋ ಸತಪದಿಪಿಟ್ಠಿವಣ್ಣೋ। ಮಹಾನಾಮರಙ್ಗೋ ಸಮ್ಭಿನ್ನವಣ್ಣೋ, ಸೋ ಪನ ಪಣ್ಡುಪಲಾಸವಣ್ಣೋ ಹೋತಿ, ಪದುಮವಣ್ಣೋತಿಪಿ ವದನ್ತಿ। **ತಿರೀಟಕೇ**ತಿ ತಂ ನಾಮಕ ರುಕ್ಖತಚೇ। **ಅಚ್ಛಿನ್ನದೀಘದಸಕೇ**ತಿ ಸಬ್ಬಸೋ ಅಚ್ಛಿನ್ನತ್ತಾ ಅಚ್ಛಿನ್ನಾ ಚ ಮಜ್ಝೇ ಛಿನ್ನತ್ತಾ ದೀಘಾ ಚ ಸಾ ದಸಾ ಚ ವತ್ಥಕೋಟಿ ಯಸ್ಸಾತಿ ಅಞ್ಞಪದತ್ಥಸಮಾಸೋ। **ಫಲಪುಪ್ಫದಸೇ**ತಿ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಸಂಸಿಬ್ಬಿತ್ವಾ ಕತಾ ಫಲಸದಿಸಾ ದಸಾ "ಫಲಾ"ತಿ ವುಚ್ಚನ್ತಿ, ಕೇತಕಾದಿ ಪುಪ್ಫಸದಿಸಾನಿ "ಪುಪ್ಫಾನೀ"ತಿ ಚ, ಫಲಾ ಚ ಪುಪ್ಫಾ ಚ ದಸಾ ಯಸ್ಸ, ಫಲಸದಿಸೇ ದಸೇ, ಪುಪ್ಫಸದಿಸೇ ದಸೇ ಚಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ವೇಠನೇ**ತಿ ಸೀಸವೇಠನೇ। **ತಥಾ**ತಿ ಇಮಿನಾ ಸಬ್ಬನೀಲಕಾದೀಸು ದುಕ್ಕಟಂ ಅತಿದಿಸತಿ। **ಸಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಕುಸಚೀರಾದಿಕಂ ಸಕಲಂ। ಅಚ್ಛಿನ್ನಂ ಚೀವರಂ ಯಸ್ಸ ಸೋ ಲಭತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ಚೀವರನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೪. ರಜನನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ

೫೮. ಮೂಲಞ್ಚ ಖನ್ಧೋ ಚ ತಚೋ ಚ ಪತ್ತಞ್ಚ ಫಲಞ್ಚ ಪುಪ್ಫಞ್ಚ, ತೇಸಂ ಪಭೇದೋತಿ ಛಟ್ಠೀತಪ್ಪುರಿಸೋ। ಅಥ ವಾ ಪಭೇದ-ಸದ್ದಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸಾಧನತ್ತೇ ತಾನಿಯೇವ ಪಭೇದೋತಿ ಕಮ್ಮಧಾರಯೋ, ತತೋ। ರಜನ್ತಿ ಏತೇಹೀತಿ **ರಜನಾನಿ,** ಮೂಲಾದೀನಿ।

“ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಛ ರಜನಾನಿ ಮೂಲರಜನ”ನ್ತಿಆದಿನಾ (ಮಹಾವ॰ ೩೪೪) ಭಗವತಾ ಅನುಞ್ಞಾತತ್ತಾ ವುತ್ತಂ **“ರಜನಾ ಛಪ್ಪಕಾರಾನಿ, ಅನುಞ್ಞಾತಾನಿ ಸತ್ಥುನಾ”**ತಿ।

೫೯. ಮೂಲೇತಿ ಮೂಲರಜನೇ ಹಲಿದ್ದಿಂ ವಿವಜ್ಜಿಯ ಸಬ್ಬಂ ಲಬ್ಭನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಏವಂ ಸಬ್ಬತ್ಥ। ಮಞ್ಜೇಟ್ಠಿ ಚ ತುಙ್ಗಹಾರಕೋ ಚಾತಿ ದ್ವನ್ದೋ। ಅಲ್ಲಿ-ಸದ್ದೇನ ನೀಲಿ-ಸದ್ದೇನ ಚ ತೇಸಂ ಗಚ್ಛಜಾತೀನಂ ಪತ್ತಾನಿ ಗಹಿತಾನಿ ಉಪಚಾರೇನ, ತಥಾ ಲೋದ್ದ-ಸದ್ದೇನ ಕಣ್ಡುಲ-ಸದ್ದೇನ ಚ ತಚೋ, ಕುಸುಮ್ಭ-ಸದ್ದೇನ ಕಿಂ ಸುಕ-ಸದ್ದೇನ ಚ ಪುಪ್ಫಾನಿ। ತೇನೇವ ಚ ತಾನಿ ನಪುಂಸಕಾನಿ। **ತುಙ್ಗಹಾರಕೋ** ನಾಮ ಏಕೋ ಕಣ್ಟಕರುಕ್ಖೋ, ತಸ್ಸ ಹರಿತಾಲವಣ್ಣಂ ಖನ್ಧರಜನಂ ಹೋತಿ। ಅಲ್ಲಿಪತ್ತೇನ ಏಕವಾರಂ ಗಿಹಿಪರಿಭುತ್ತಂ ರಜಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ಫಲರಜನೇ ಸಬ್ಬಮ್ಪಿ ವಟ್ಟತಿ।

ರಜನನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೫. ಪತ್ತನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ

೬೦. ಅಯೋಪತ್ತೋ ನಾಮ ಅಯಸಾ ಕಾಳಲೋಹೇನ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ಪತ್ತೋ। **ಜಾತಿಯಾ** ಉಕ್ಕಟ್ಠಾದೀನಂ ಸಾಮಞ್ಞವಸೇನ। **ಪಮಾಣತೋತಿ** ಪರಿಚ್ಛೇದತೋ। ತಯೋ ಪತ್ತಾತಿ ಪಾಠಸೇಸೋ।

೬೧. “ಮಗಧೇಸೂ”ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೇ **ಮಗಧೇತಿ** ವಚನವಿಪಲ್ಲಾಸೇನ ವಾ “ಪಚ್ಚಾಸಾ ಸತೀ”ತಿಆದೀಸು ವಿಯ ಸು-ಸದ್ದಲೋಪೇನ ವಾ ವುತ್ತಂ। **ನಾಳಿದ್ವಯತಣ್ಡುಲಸಾಧಿತ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಮಗಧಾಪೇಕ್ಖೋಪಿ ನಾಳಿ-ಸದ್ದೋ ದ್ವಯ-ಸದ್ದೇನ ಸಮಾಸೋ ಹೋತಿ ಗಮ್ಮಕತ್ತಾತಿ ನಾಳಿಯಾ ದ್ವಯಂ ನಾಳಿದ್ವಯಂ। ತತ್ಥ ಮಗಧನಾಳಿ ನಾಮ ಅಡ್ಢತೇರಸಪಲಾ ಹೋತಿ। ಏತ್ಥ ಚ ಅಡ್ಢತೇರಸಪಲಾನಿ ಮಾಸಾನನ್ತಿ ವದನ್ತಿ। ನಾಳಿದ್ವಯೇನ ಪಮಿತಾ ತಣ್ಡುಲಾ ಸುಕೋಟ್ಟಿತಪರಿಸುದ್ಧಾ ಅನುಪಹತಪುರಾಣಸಾಲಿತಣ್ಡುಲಾ ನಾಳಿದ್ವಯತಣ್ಡುಲಾ, ತೇಹಿ ಸಾಧಿತಂ ಪಚಿತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಓದನ**ನ್ತಿ ಸಮ್ಮಾ ಸಮ್ಪಾದಿತಂ ಅವಸ್ಸಾವಿತೋದನಂ। **ಸೂಪ**ನ್ತಿ ಓದನಸ್ಸ ಚತುತ್ಥಭಾಗಪ್ಪಮಾಣಂ ನಾತಿಘನಂ ನಾತಿತನುಕಂ ಹತ್ಥಹಾರಿಯಂ ಸಬ್ಬಸಮ್ಭಾರಸಙ್ಖತಂ ಮುಗ್ಗಸುಪಂ। **ಬ್ಯಞ್ಜನಞ್ಚ ತದೂಪಿಯ**ನ್ತಿ ತಸ್ಸ ಓದನಸ್ಸ ಉಪಿಯಂ ಅನುರೂಪಂ ಯಾವ ಚರಿಮಾಲೋಪಪ್ಪಹೋನಕಂ ಮಚ್ಛಮಂಸಾದಿಬ್ಯಞ್ಜನಞ್ಚ ಉಕ್ಕಟ್ಠೋ ಗಣ್ಹಾತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೬೨. **ತಸ್ಸಾತಿ** ಯಥಾವುತ್ತಓದನಾದಿನೋ। **ಉಪಡ್ಢೋತಿ** ಉಪಡ್ಢಂ ನಾಳಿಕೋದನಾದಿ ಅಸ್ಸ ಅತ್ಥೀತಿ ಉಪಡ್ಢೋ। **ಏವ**-ಕಾರೇನ ಅತಿರೇಕಂ ನಿವತ್ತೇತಿ। **ತತೋತಿ** ಯಥಾವುತ್ತನಾಳಿಕೋದನಾದಿತೋ। ಉಕ್ಕಟ್ಠತೋ ಉಕ್ಕಟ್ಠೋ ಚ ಓಮಕೋಮಕೋ ಚ ಅಪತ್ತೋತಿ ಯೋಜನಾ। ಓಮಕತೋ ಓಮಕೋ **ಓಮಕೋಮಕೋ**। ಇಮಿನಾ ಪುನ ಪತ್ತದ್ವಯದಸ್ಸನೇನ ಪಮಾಣತೋ ತಯೋಪಿ ಪತ್ತಾ ವಿಭಾಗತೋ ನವ ಹೋನ್ತೀತಿ ದೀಪೇತಿ। ತತ್ಥ ಯಸ್ಮಿಂ ಮಗಧನಾಳಿದ್ವಯತಣ್ಡುಲೋದನಾದಿಕಂ ಸಬ್ಬಮ್ಪಿ ವಡ್ಢನಪಕ್ಖೇ ಠಿತಂ ಪಕ್ಖಿತ್ತಂ ಸಚೇ ಪತ್ತಸ್ಸ ಮುಖವಟ್ಟಿಯಾ ಹೇಟ್ಠಿಮರಾಜಿಸಮಂ ತಿಟ್ಠತಿ, ಸುತ್ತೇನ ವಾ ಹೀರೇನ ವಾ ಛಿನ್ದನ್ತಸ್ಸ ಸುತ್ತಸ್ಸ ವಾ ಹೀರಸ್ಸ ವಾ ಹೇಟ್ಠಿಮನ್ತಂ ಫುಸತಿ, ಅಯಂ **ಉಕ್ಕಟ್ಠೋ** ನಾಮ ಪತ್ತೋ। ಸಚೇ ತಂ ರಾಜಿಂ ಅತಿಕ್ಕಮ್ಮ ಥೂಪೀಕತಂ ತಿಟ್ಠತಿ, ಅಯಂ **ಉಕ್ಕಟ್ಠೋಮಕೋ** ನಾಮ ಪತ್ತೋ। ಸಚೇ ತಂ ರಾಜಿಂ ನ ಸಮ್ಪಾಪುಣಾತಿ ಅನ್ತೋಗತಮೇವ, ಅಯಂ **ಉಕ್ಕಟ್ಠುಕ್ಕಟ್ಠೋ** ನಾಮ ಪತ್ತೋ। “ಏಕಂ ನಾಳಿಕೋದನಾದಿ ಸಬ್ಬಮ್ಪಿ ಪಕ್ಖಿತ್ತಂ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ಹೇಟ್ಠಿಮರಾಜಿಸಮಂ ತಿಟ್ಠತಿ, ಅಯಂ ಮಜ್ಝಿಮೋ ನಾಮ ಪತ್ತೋ”ತಿಆದಿನಾ **ಮಜ್ಝಿಮಮಜ್ಝಿಮೋಮಕಮಜ್ಝಿಮುಕ್ಕಟ್ಠಾ** ಚ “ಯತ್ಥ ಉಪಡ್ಢನಾಳಿಕೋದನಾದಿ ಸಬ್ಬಮ್ಪಿ ಪಕ್ಖಿತ್ತಂ ಹೇಟ್ಠಿಮರಾಜಿಸಮಂ ತಿಟ್ಠತಿ , ಅಯಂ ಓಮಕೋ ನಾಮ ಪತ್ತೋ”ತಿಆದಿನಾ **ಓಮಕಓಮಕೋಮಕಓಮಕುಕ್ಕಟ್ಠಾ** ಚ ಪತ್ತಾ ಉಕ್ಕಟ್ಠೇ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ವೇದಿತಬ್ಬಾ। ತೇಸು ದ್ವೇ ಅಪತ್ತಾ ಭಾಜನಪರಿಭೋಗೇನ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬಾ, ನಾಧಿಟ್ಠಾನೂಪಗಾ, ನ ವಿಕಪ್ಪನೂಪಗಾ।

೬೩. ಕಪ್ಪೋ ಸಕೋ ಅತಿರೇಕಪತ್ತೋ ದಸಾಹಪರಮಂ ಧಾರೇಯ್ಯಾತಿ ಯೋಜನಾ। ತತ್ಥ **ಕಪ್ಪೋತಿ** ಕಪ್ಪಿಯೋ। **ಸಕೋತಿ** ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಕೋ। ಕಪ್ಪಿಯತ್ತಾ ಪನ ಅತ್ತಸನ್ತಕತ್ತಾ ಚ ಸತ್ತನ್ನಮ್ಪಿ ಅಧಿಟ್ಠಾನವಿಕಪ್ಪನೂಪಗತಾ ವೇದಿತಬ್ಬಾ। ತತ್ಥ ಅಯೋಪತ್ತೋ ಪಞ್ಚಹಿ ಪಾಕೇಹಿ, ಮತ್ತಿಕಾಪತ್ತೋ ದ್ವೀಹಿ ಪಾಕೇಹಿ ಪಕ್ಕೋ ಅಧಿಟ್ಠಾನೂಪಗೋ ಚ ವಿಕಪ್ಪನೂಪಗೋ ಚ, ತಥಾ ಉಭೋಪಿ ಕಾಕಣಿಕಮತ್ತಸ್ಸಾಪಿ ಮೂಲಸ್ಸ ಅನವಸೇಸೇತ್ವಾ ದಿನ್ನೇ, ಸಬ್ಬಸೋ ಅತ್ತಸನ್ತಕತ್ತೇ ವಿಞ್ಞಾತೇ ಚ ಅಧಿಟ್ಠಾನವಿಕಪ್ಪನೂಪಗಾತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। **ಅತಿರೇಕಪತ್ತೋತಿ** ಅನಧಿಟ್ಠಿತಾವಿಕಪ್ಪಿತತಾಯ ಅತಿರೇಕಪತ್ತೋ। ಅಧಿಟ್ಠಾನಪಚ್ಚುದ್ಧಾರಾ ಪನೇತ್ಥ ಚೀವರೇ ವುತ್ತಾವ। ವಿಕಪ್ಪೇನ್ತೇನ ಪನ ಪತ್ತಾನಂ ಏಕಬಹುಭಾವಂ, ಸನ್ನಿಹಿತಾಸನ್ನಿಹಿತಭಾವಞ್ಚ ಞತ್ವಾ "ಇಮಂ ಪತ್ತ"ನ್ತಿ ವಾ "ಇಮೇ ಪತ್ತೇ"ತಿ ವಾ "ಏತಂ ಪತ್ತ"ನ್ತಿ ವಾ "ಏತೇ ಪತ್ತೇ"ತಿ ವಾ ವತ್ವಾ "ತುಯ್ಹಂ ವಿಕಪ್ಪೇಮೀ"ತಿ ವತ್ತಬ್ಬಂ। ಸಮ್ಮುಖಾದಿಭೇದೋ ಪನೇತ್ಥ ಚೀವರೇ ವಕ್ಖಮಾನನಯೇನ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। **ದಸಾಹಪರಮನ್ತಿ** ದಸ ಅಹಾನಿ ಪರಮೋ ಪರಿಚ್ಛೇದೋ ಅಸ್ಸಾತಿ ದಹಾಹಪರಮೋ, ಕಾಲೋ, ತಂ। ಅಚ್ಚನ್ತಸಂಯೋಗೇ ಉಪಯೋಗವಚನಂ। **ಧಾರೇಯ್ಯೋತಿ** ಪರಿಭೋಗವಸೇನ ಧಾರೇತಬ್ಬೋ। ತಸ್ಮಿಂಕಾಲೇ ಅತಿನಾಮಿತೇ ಪತ್ತೋ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯೋ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಅತಿನಾಮಿತೇತಿ** ಅತಿಕ್ಕಾಮಿತೇ **ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯೋ** ಹೋತಿ, ಏಕಾದಸೇ ಅರುಣುಗ್ಗಮನೇ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ವಾ ಗಣಸ್ಸ ವಾ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ವಾ **ಪದಭಾಜನೀಯೇ** (ಪಾರಾ॰ ೬೦೨) ವುತ್ತನಯೇನ ಪತ್ತೋ ನಿಸ್ಸಜ್ಜಿತಬ್ಬೋ ಹೋತಿ, ತಥಾ ಸತಿ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಾಪತ್ತಿ ಚಸ್ಸ ಹೋತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ।

೬೪. "**ಅಚ್ಛೇದಾ**"ತಿಆದಿ ಚೀವರೇ ವುತ್ತನಯತ್ತಾ ಉತ್ತಾನಮೇವ। ಅಯಂ ಪನ ವಿಸೇಸೋ - **ಮರಣುದ್ಧಟಾತಿ** ಉದ್ಧರಣಂ ಉದ್ಧಳಂ, ಪಚ್ಚುದ್ಧಾರೋ। ಮರಣಞ್ಚ ಉದ್ಧಟಞ್ಚ ಮರಣುದ್ಧಟಾ, ತಸ್ಮಾ। **ಛಿದ್ದೇನಾತಿ** ಯೇನ ಕಙ್ಗುಸಿತ್ಥಂ ನಿಕ್ಖಮತಿ ಚೇವ ಪವಿಸತಿ ಚ, ತೇನ ಮುಖವಟ್ಟಿತೋ ಹೇಟ್ಠಾ ದ್ವಙ್ಗುಲಛಿದ್ದೇನ। **ಪತ್ತಾಧಿಟ್ಠಾನಮುಜ್ಝತೀತಿ** ಪತ್ತೋ ಅಧಿಟ್ಠಾನಂ ಉಜ್ಝತಿ ವಿಸ್ಸಜ್ಜತಿ।

೬೫. ಇದಾನಿ "**ಪತ್ತ**"ನ್ತಿಆದಿನಾ ಅಞ್ಞಥಾ ಪರಿಹರಣೇ ದುಕ್ಕಟಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ತತ್ಥ ಸೋದಕಂ ಪತ್ತಂ ನ ಪಟಿಸಾಮೇಯ್ಯಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ನ ಪಟಿಸಾಮೇಯ್ಯಾತಿ** ಗುತ್ತಟ್ಠಾನೇ ನ ನಿಕ್ಖಿಪೇಯ್ಯ, "ಸೋದಕಂ ಪತ್ತಂ ಉಣ್ಹೇ ನ ಚ ಓತಪೇ"ತಿಆದಿನಾ ಚ ಯೋಜನೀಯಂ। **ನ ಚ ಓತಪೇತಿ** ನೇವ ಈಸಕಂ ತಾಪೇಯ್ಯ। **ನ ನಿದಹೇತಿ** ನಿರುದಕಂ ಕತ್ವಾಪಿ ಭುಸಂ ನ ನಿದಹೇಯ್ಯ, ವೋದಕಂ ಕತ್ವಾ ಈಸಕಂ ತಾಪೇಯ್ಯಾತಿಪಿ ಬ್ಯತಿರೇಕತ್ಥೋ। **ಭೂಮ್ಯಾ ನ ಠಪೇತಿ** ಖರಾಯ ಭೂಮಿಯಾ ನ ಠಪೇಯ್ಯ। ಯತ್ಥ ಪನ ವಣ್ಣೋ ನ ದುಸ್ಸತಿ, ಏವರೂಪಾಯ ಮತ್ತಿಕಾಯ ಪರಿಭಣ್ಡಕತಾಯ ಭೂಮಿಯಾ ವಾ ತಥಾರೂಪಾಯ ಏವ ವಾಲಿಕಾಯ ವಾ ನಿಕ್ಕುಜ್ಜಿತ್ವಾ ಉಕ್ಕುಜ್ಜಿತ್ವಾ ಠಪೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ। **ನೋ ಚ ಲಗ್ಗಯೇತಿ** ಭಿತ್ತಿಖಿಲಾದೀಸು ನ ಓಲಮ್ಬೇಯ್ಯ।

೬೬. "ಮಿಡ್ಢನ್ತೇ ವಾ"ತಿಆದಿನಾ ವತ್ವಾ ಪತ್ತಂ ಠಪೇತುಂ ನ ಚ ಕಪ್ಪತೀತಿ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। **ಮಿಡ್ಢನ್ತೇತಿ** ಆಳಿನ್ದಕಮಿಡ್ಢಿಕಾದೀನಂ ಮಿಡ್ಢೀನಂ ಅನ್ತೇ। ಸಚೇ ಪನ ಪರಿವತ್ತೇತ್ವಾ ತತ್ಥೇವ ಪತಿಟ್ಠಾತಿ, ಏವರೂಪಾಯ ವಿತ್ಥಿಣ್ಣಾಯ ಮಿಡ್ಢಿಯಾ ಠಪೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ। **ಪರಿಭಣ್ಡನ್ತೇ ವಾತಿ** ಬಾಹಿರಪಸ್ಸೇ ಕತಾಯ ತನುಕಾಯ ಮಿಡ್ಢಿಕಾಯ ಅನ್ತೇ ವಾ। ಏತ್ಥ **ವಾ**-ಸದ್ದೋ ಸಮುಚ್ಚಯೇ, ಸೋ ಚ ಪಚ್ಚೇಕಂ ಯೋಜೇತಬ್ಬೋ। ಅಙ್ಕೇ ಪನ ಅಂಸಬದ್ಧಕೇನ ಅಂಸಕೂಟೇ ಲಗ್ಗೇತ್ವಾ ಠಪೇತುಞ್ಚ ವಟ್ಟತಿ। ಛತ್ತೇಪಿ ಭಣ್ಡಕೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ವಾ ಅಟ್ಟಂ ಕತ್ವಾ ವಾ ಠಪೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ಮಞ್ಚೇಪಿ ಅಞ್ಞೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಠಪೇತುಂ, ಅಟನಿಯಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಓಲಮ್ಬೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ।

೬೭. ಪತ್ತೇನ ಉಚ್ಛಿಟ್ಠೋದಕಞ್ಚ ಚಲಕಟ್ಠಿಕಞ್ಚ ನ ನೀಹರೇಯ್ಯಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಉಚ್ಛಿಟ್ಠೋದಕನ್ತಿ** ಮುಖವಿಕ್ಖಾಲನೋದಕಂ। ಚಲಕಾನಿ ಚ ಚಬ್ಬೇತ್ವಾ ಅಪವಿದ್ಧಾಮಿಸಾನಿ ಅಟ್ಠಿಕಾನಿ ಮಚ್ಛಮಂಸಅಟ್ಠಿಕಾನಿ ಚ **ಚಲಕಟ್ಠಿಕಂ**। ಪತ್ತಂ ಪಟಿಗ್ಗಹಂ ಕತ್ವಾ ಹತ್ಥಂ ಧೋವಿತುಮ್ಪಿ ಹತ್ಥಧೋತಾದಿ ಉದಕಮ್ಪಿ ಪತ್ತೇ ಆಕಿರಿತ್ವಾ ನೀಹರಿತುಮ್ಪಿ ಅನುಚ್ಛಿಟ್ಠಂ ಸುದ್ಧಪತ್ತಂ ಉಚ್ಛಿಟ್ಠಹತ್ಥೇನ ಗಣ್ಹಿತುಮ್ಪಿ ನ ವಟ್ಟತಿ। ಮಚ್ಛಮಂಸಫಲಾಫಲಾದೀನಿ ಖಾದನ್ತೋ ಯಂ ತತ್ಥ ಅಟ್ಠಿಂ ವಾ ಚಲಕಂ ವಾ ಛಡ್ಡೇತುಕಾಮೋ ಹೋತಿ, ತಂ ಪತ್ತೇ ಠಪೇತುಂ ನ ಲಭತಿ। ಮುಖತೋ ನೀಹಟಂ ಪನ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಪುನ ಅಖಾದಿತುಕಾಮೋ ಪತ್ತೇ ಠಪೇತುಂ ನ ಲಭತಿ। ಸಿಙ್ಗಿವೇರಾದೀನಿ ಡಂಸಿತ್ವಾ ಪುನ ಠಪೇತುಂ ಲಭತಿ। **ಪತ್ತಹತ್ಥೋತಿ** ಪತ್ತೋ ಹತ್ಥೇ ಯಸ್ಸಾತಿ ವಿಗ್ಗಹೋ। "ಪತ್ತಹತ್ಥೋ, ಕವಾಟ"ನ್ತಿ ಚ ಉಪಲಕ್ಖಣಮೇತಂ। ಯತ್ಥ ಕತ್ಥಚಿ ಸರೀರಾವಯವೇ ಪನ ಪತ್ತಸ್ಮಿಂ ಸತಿ ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಸರೀರಾವಯವೇನ ಕವಾಟಂ

ಪಣಾಮೇತುಂ, ಘಟಿಕಂ ವಾ ಉಕ್ಖಿಪಿತುಂ, ಸೂಚಿಂ ವಾ ಕುಞ್ಚಿಕಾಯ ಅವಾಪುರಿತುಂ ನ ಲಭತಿ। ಅಂಸಕೂಟೇ ಪನ ಪತ್ತಂ ಲಗ್ಗೇತ್ವಾ ಯಥಾಸುಖಂ ಅವಾಪುರಿತುಂ ಲಭತಿ।

೭೮. ಭೂಮಿಯಾ ಭೂಮಿಸಮ್ಬನ್ಧೀ ಆಧಾರಕೋ, ತಸ್ಮಿಂ ದನ್ತವಲ್ಲಿವೇತ್ತಾದೀಹಿ ಕತೇ ವಲಯಾಧಾರಕೇ ಚ ಏಕದಾರುನಾ ಕತೇ **ದಾರುಆಧಾರಕೇ** ಚ ಬಹೂಹಿ ದಣ್ಡೇಹಿ ಕತೇ **ದಣ್ಡಾಧಾರಕೇ** ಚ ಯತ್ಥ ಠಪಿತೋ ಪತ್ತೋ ಯಥಾ ಪರಿವತ್ತಿತ್ವಾ ನ ಪರಿಪತತಿ, ತಥಾ ಸುಟ್ಠು ಸಜ್ಜಿತೇ ತಸ್ಮಿಂ ಪತ್ತಸ್ಸುಪರಿ ಪತ್ತೋತಿ ಏವರೂಪೇ **ದುವೇ ಪತ್ತೇ** ಠಪೇಯ್ಯಾತಿ ಪದತ್ಥಯೋಜನಾ। ಭಮಕೋಟಿಸದಿಸೋ ಪನ ದಾರುಆಧಾರಕೋ ತೀಹಿ ದಣ್ಡಕೇಹಿ ಬದ್ಧೋ ದಣ್ಡಾಧಾರಕೋ ಚ ಏಕಸ್ಸಪಿ ಪತ್ತಸ್ಸ ಅನೋಕಾಸೋ, ತತ್ಥ ಠಪೇತ್ವಾಪಿ ಹತ್ಥೇನ ಗಹೇತ್ವಾ ನಿಸೀದಿತಬ್ಬಂ। **ಭೂಮಿಯ**ನ್ತಿ ಕಟಸಾರಕಾದಿನಾ ಅತ್ಥತಾಯ ಭೂಮಿಯಾ ಪನ ನಿಕ್ಕುಜ್ಜಿತ್ವಾ ವಾ ಪಟಿಕುಜ್ಜಿತ್ವಾ ವಾ **ಏಕಂ** ಪತ್ತಂ ಠಪೇಯ್ಯಾತಿ ಯೋಜನಾ।

೭೯. ಇದಾನಿ ಅಕಪ್ಪಿಯಪತ್ತೇ ದಸ್ಸೇತಿ **"ದಾರೂ"**ತಿಆದಿನಾ। ತತ್ಥ ಸುವಣ್ಣಮೇವ ಸೋವಣ್ಣಂ। ದಾರು ಚ ರೂಪಿಯಞ್ಚ ಸೋವಣ್ಣಞ್ಚ ಮಣಿ ಚ ವೇಳುರಿಯಞ್ಚ ದಾರು...ಪೇ॰... ವೇಳುರಿಯಾನಿ, ತೇಹಿ ನಿಬ್ಬತ್ತಾ **ದಾರು...ಪೇ॰... ಮಯಾ** । ದೀಘೋ ಪನ "ವೇಳುರಿಯಾಮಯಾ"ತಿ ಗಾಥಾಬನ್ಧಸುಖತ್ಥಂ ಕತೋ। ಏವಮುಪರಿಪಿ ತಾದಿಸಂ ವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ತತ್ಥ ಇನ್ದನೀಲಾದಿ **ಮಣಿ** ನಾಮ। ಕಂಸೋ ಚ ಕಾಚೋ ಚ ತಿಪು ಚ ಸೀಸಞ್ಚ ಫಲಿಕಾ ಚ ತಮ್ಬಲೋಹೋ ಚಾತಿ ದ್ವನ್ದೋ, ತೇಹಿ ಜಾತಾ **ಕಂಸ...ಪೇ॰... ಜಾ**। ತತ್ಥ ಕಂಸ-ಸದ್ದೇನ ವಟ್ಟಲೋಹೋಪಿ ಸಙ್ಗಹಿತೋ। ಸೇತಂ **ತಿಪು,** ಕಣ್ಹಂ **ಸೀಸಂ**।

೮೦. **ಛವಸೀಸಮಯೋ**ತಿ ಛವಸ್ಸ ಮತಮನುಸ್ಸಸ್ಸ ಸೀಸಂ ಸೀಸಕಪಾಲಂ, ತೇನ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ಛವಸೀಸಮಯೋ। ಘಟಿ ಚ ತುಮ್ಬಞ್ಚ, ತೇಸಂ ಕಟಾಹೋ, ತೇಹಿ ಜಾತಾತಿ **ಘಟಿತುಮ್ಬಕಟಾಹಜಾ**। ತತ್ಥ **ಘಟೀ**ತಿ ಘಟೋಯೇವ। **ತುಮ್ಬಂ** ಅಲಾಬು। ಇತಿ ಇಮೇ ಸಬ್ಬೇ ಪತ್ತಾ ಅಕಪ್ಪಿಯಾ ವುತ್ತಾ, ದುಕ್ಕಟವತ್ಥುಕಾ ಚ ವುತ್ತಾತಿ ಯೋಜನಾ। ತತ್ಥ ರೂಪಿಯಾದೀಸು ಚತೂಸು ಸಚೇ ಗಿಹೀ ಭತ್ತಗ್ಗೇಸು ಸುವಣ್ಣತಟ್ಟಕಾದೀಸು ಬ್ಯಞ್ಜನಂ ಕತ್ವಾ ಉಪನಾಮೇನ್ತಿ, ಆಮಸಿತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ। ಕಂಸಕಾಚಫಲಿಕಜಾನಿ ಪನ ತಟ್ಟಕಾದೀನಿ ಭಾಜನಾನಿ ಪುಗ್ಗಲಿಕಪರಿಭೋಗೇನೇವ ನ ವಟ್ಟನ್ತಿ, ಸಙ್ಘಿಕಪರಿಭೋಗೇನ ವಾ ಗಿಹಿವಿಕಟಾನಿ ವಾ ವಟ್ಟನ್ತಿ। ಘಟಿತುಮ್ಬಕಟಾಹಜಾ ಪನ ಲಭಿತ್ವಾ ಪರಿಹರಿತುಂ ನ ವಟ್ಟನ್ತಿ, ತಾವಕಾಲಿಕಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ವಟ್ಟನ್ತಿ।

ಪತ್ತನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೯. ಥಾಲಕನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ

೮೧-೨. ದಾರು ...ಪೇ॰... ವೇಳುರಿಯಾಮಯಾ ಅಕಪ್ಪಿಯಾ, ಫಲಿಕಾಕಾಚಕಂಸಜಾ ಥಾಲಕಾ ಗಿಹಿಸನ್ತಕಾ ಸಙ್ಘಿಕಾ ಚ ಕಪ್ಪಿಯಾ, ತುಮ್ಬಘಟಿಜಾ ತಾವಕಾಲಿಕಾ ಕಪ್ಪಿಯಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಕಪ್ಪನ್ತಿ ಪರಿಕಪ್ಪನ್ತಿ ಅವಿರೋಧಿಭಾವೇನೇವಾತಿ ಕಪ್ಪಾ, ತಥಾ ಕಪ್ಪಿಯಾ। ನ ಕಪ್ಪಾ **ಅಕಪ್ಪಾ**। ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಇಮೇ **ಸಙ್ಘಿಕಾ**। ತಾವ-ಸದ್ದೋ ಅವಧಿಮ್ಹಿ। ತಾವ ಭೋಜನಾವಧಿಭೂತೋ ಕಾಲೋ ಏತಾಸನ್ತಿ **ತಾವಕಾಲಿಕಾ** , ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಛಡ್ಡೇತಬ್ಬಾ, ನ ಪರಿಹರಿತಬ್ಬಾತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ।

ಥಾಲಕನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೮. ಪವಾರಣಾನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ

೮೩. ಯೇನ ಇರಿಯಾಪಥೇನ ಉಪಲಕ್ಖಿತೋ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಭೋಜನಾನಂ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಭೋಜನಂ **ಭುಞ್ಜಮಾನೋ ಅಯಂ** ಭಿಕ್ಖು ಕಪ್ಪಿಯಾನಂ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಭೋಜನಾನಂ ಹತ್ಥಪಾಸೋಪನೀತಾನಂ **ಪವಾರಿತೋ, ತತೋ** ಇರಿಯಾಪಥತೋ **ಅಞ್ಞೇನ** ಇರಿಯಾಪಥೇನ **ಅನತಿರಿತ್ತಕಂ** ಯಾವಕಾಲಿಕಂ **ಭುಞ್ಜೇಯ್ಯ** ಚೇ, ಇಮಸ್ಸ **ಪಾಚಿತ್ತಿ** ಹೋತೀತಿ ಪದತ್ಥಯೋಜನಾ। ಭುಞ್ಜನತ್ಥಾಯ

ಪಟಿಗ್ಗಹಣೇ ಪನ ದುಕ್ಕಟಂ। ತತ್ಥ ಇರಿಯಾಯ ಕಾಯಿಕಕಿರಿಯಾಯ ಪಥೋ ಪವತ್ತನೂಪಾಯೋ **ಇರಿಯಾಪಥೋ,** ಠಾನಗಮನನಿಸಜ್ಜನಸಯನಾನಿ। ಪವಾರೇತಿ ಪಟಿಕ್ಖಿಪತೀತಿ **ಪವಾರಿತೋ,** ಅಥ ವಾ ಪವಾರಣಂ ಪಟಿಕ್ಖಿಪನಂ ಪವಾರಿತಂ, ತಮಸ್ಸ ಅತ್ಥೀತಿ **ಪವಾರಿತೋ,** ಕತಪ್ಪವಾರಣೋ ಕತಪ್ಪಟಿಕ್ಖೇಪೋತಿ ಅತ್ಥೋ, ಅಥ ವಾ ಪರಿವೇಸಕೇನ ವಾರೀಯತೀತಿ **ಪವಾರಿತೋ** ಪಟಿಕ್ಖೇಪಿತೋ। **ಅನತಿರಿತ್ತಕ**ನ್ತಿ ಯಂ ಪವಾರೇತ್ವಾ ಆಸನಾ ವುಟ್ಠಹನ್ತಸ್ಸ "ಅಲಮೇತಂ ಸಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಏವಂ ಅತಿರಿತ್ತಕರಣಾದೀಹಿ ಸತ್ತಹಿ ವಿನಯಕಮ್ಮಾಕಾರೇಹಿ ಕಪ್ಪಿಯಂ ಕತಂ, ತಞ್ಚ "ಅಜ್ಜ ವಾ ಯದಾ ವಾ ಇಚ್ಛತಿ, ತದಾ ಖಾದಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಆಹಟಂ, ಗಿಲಾನಾತಿರಿತ್ತಞ್ಚ ಅತಿರಿತ್ತಂ ಅಧಿಕನ್ತಿ ವುಚ್ಚತಿ, ತತೋ ಅಞ್ಞಂ ಅನತಿರಿತ್ತಕಂ ಅನಧಿಕನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಕುಸಲಂ ಚಿತ್ತಂ ಪಾತೇತೀತಿ **ಪಾಚಿತ್ತಿ,** ತಸ್ಮಾ ಇತ್ಥಿಯಂ ತಿಮ್ಹಿ ತ-ಕಾರಸ್ಸ ಚ-ಕಾರೇ, ದ್ವಿತ್ತೇ ಚ ಪಾಚಿತ್ತಿ। ಯಾಮಕಾಲಿಕಂ ಸತ್ತಾಹಕಾಲಿಕಂ ಯಾವಜೀವಿಕಂ ಆಹಾರತ್ಥಾಯ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹತೋ ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸ, ಅಜ್ಝೋಹಾರೇ ಅಜ್ಝೋಹಾರೇ ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸ।

೭೪. ಇದಾನಿ ಯಾಯ ಪವಾರಿತಾ, ಸಾ ಪಞ್ಚಙ್ಗಸಮ್ಪನ್ನಾಯೇವ ಪವಾರಣಾ ನಾಮ ಹೋತೀತಿ ದಸ್ಸೇತುಂ "**ಅಸನ**"ನ್ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ಅಸನ**ನ್ತಿ ಭುಞ್ಜಮಾನಸ್ಸ ಭುಞ್ಜನಂ। ಇಮಿನಾ ಯಂ ವಿಪ್ಪಕತಂ ಭೋಜನಂ, ತಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಭೋಜನಞ್ಚೇವಾ**ತಿ ಪವಾರಣಪ್ಪಹೋನಕಂ ಭೋಜನಞ್ಚೇವ ಹೋತೀತಿ। **ಅಭಿಹಾರೋ**ತಿ ದಾಯಕಸ್ಸ ಕಾಯೇನ ಪವಾರಣಪ್ಪಹೋನಕಸ್ಸ ಅಭಿಹರಣಂ, ನ ವಾಚಾಯ। **ಸಮೀಪತಾ**ತಿ ಅಡ್ಢತೇಯ್ಯಹತ್ಥಪ್ಪಮಾಣಸಙ್ಖಾತಾ ಸಮೀಪತಾ ಚ। ಏತ್ಥ ಪನ ಸಚೇ ಭಿಕ್ಖು ನಿಸಿನ್ನೋ ಹೋತಿ, ಆಸನಸ್ಸ ಪಚ್ಛಿಮನ್ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ, ಸಚೇ ಠಿತೋ, ಪಣ್ಹಿಅನ್ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ, ಸಚೇ ನಿಪನ್ನೋ, ಯೇನ ಪಸ್ಸೇನ ನಿಪನ್ನೋ, ತಸ್ಸ ಪಾರಿಮನ್ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ದಾಯಕಸ್ಸ ಠಿತಸ್ಸ ವಾ ನಿಸಿನ್ನಸ್ಸ ವಾ ನಿಪನ್ನಸ್ಸ ವಾ ಠಪೇತ್ವಾ ಪಸಾರಿತಹತ್ಥಂ ಯಂ ಆಸನ್ನತರಂ ಅಙ್ಗಂ, ತಸ್ಸ ಓರಿಮನ್ತೇನ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಅಡ್ಢತೇಯ್ಯಹತ್ಥಪಾಸೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। **ಕಾಯವಾಚಾಪಟಿಕ್ಖೇಪೋ**ತಿ ತಸ್ಸ ಅಭಿಹಟಭೋಜನಸ್ಸ ಅಙ್ಗುಲಿಚಲನಾದಿಕಾಯವಿಕಾರೇನ ವಾ "ಅಲ"ನ್ತಿಆದಿನಾ ವಚೀವಿಕಾರೇನ ವಾ ಪಟಿಕ್ಖಿಪನಂ। ಇತಿ ಇಮೇಹಿ ಪಞ್ಚಹಙ್ಗೇಹಿ ಪವಾರಣಾ ಪಕಾರಯುತ್ತವಾರಣಾ ಪಞ್ಚಅಙ್ಗಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಪಞ್ಚ ಅಙ್ಗಾನಿ ಯಸ್ಸಾ ಸಾ **ಪಞ್ಚಅಙ್ಗಾ**।

೭೫. ಇದಾನಿ ಏತೇಸು ಓದನಾದಿಪಞ್ಚವಿಧಂ ಭೋಜನಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ತಾನಿ ಚ ಪುನ ವಿಭಜಿತ್ವಾ ದಸ್ಸೇತುಂ "**ಓದನೋ**"ತಿಆದಿ ಆರದ್ಧಂ। ತತ್ಥ **ಸಾಲೀ**ತಿ ರತ್ತಸಾಲಿಆದಿಕಾ ಸಬ್ಬಾಪಿ ಸಾಲಿಜಾತಿ। **ವೀಹೀ**ತಿ ಸಬ್ಬಾಪಿ ವೀಹಿನಾಮಿಕಾ ವೀಹಿಜಾತಿ। **ಕಙ್ಗೂ**ತಿ ಸೇತರತ್ತಕಾಳಭೇದಾ ಸಬ್ಬಾಪಿ ಕಙ್ಗುಜಾತಿ। **ಕುದ್ರೂಸೋ** ನಾಮ ಕಾಳಕೋದ್ರವೋ। **ವರಕೋ** ನಾಮ ಸೇತವಣ್ಣೋ ಕೋದ್ರವೋ। ಯವಗೋಧುಮೇಸು ಪನ ಭೇದೋ ನತ್ಥಿ। ಏವಂ ಯಥಾವುತ್ತಾನಂ ಸಾನುಲೋಮಾನಂ ಸತ್ತನ್ನಂ ಧಞ್ಞಾನಂ ಭೋಜ್ಜಯಾಗು ಚಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಭೋಜ್ಜಯಾಗು ಚಾ**ತಿ ಉಣ್ಹಂ ವಾ ಸೀತಲಂ ವಾ ಭುಞ್ಜನ್ತಾನಂ ಭೋಜನಕಾಲೇ ಗಹಿತಟ್ಠಾನೇ ಓಧಿ ಪಞ್ಞಾಯತಿ, ಸಾ ಭೋಜ್ಜಯಾಗು। **ಚ**-ಸದ್ದೇನ ಓದನೋ ಚಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ , ಓದನೋ ನಾಮಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸಚೇ ಪನ ಭತ್ತೇ ಉದಕಕಞ್ಜಿಕಖೀರಾದೀನಿ ಆಕಿರಿತ್ವಾ "ಯಾಗುಂ ಗಣ್ಹಥಾ"ತಿ ದೇನ್ತಿ, ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ತನುಕಾ ಹೋತಿ, ಪವಾರಣಂ ಜನೇತಿ। ಸಚೇ ಪನ ಉದಕಾದೀಸು ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಪಚಿತ್ವಾ ದೇನ್ತಿ, ಯಾಗುಸಙ್ಗಹಮೇವ ಗಚ್ಛತಿ। ಸಚೇ ಪನ ತನುಕಾಯಪಿ ಯಾಗುಯಾ ಸಾಸಪಮತ್ತಮ್ಪಿ ಮಚ್ಛಮಂಸಖಣ್ಡಂ ವಾ ನ್ಹಾರು ವಾ ಪಕ್ಖಿತ್ತಂ ಹೋತಿ, ಪವಾರಣಂ ಜನೇತಿ।

೭೬. ಸಾಮಾಕಾದಿತಿಣಂ ಕುದ್ರೂಸಕೇ ಸಙ್ಗಹಂ ಗತಂ, ವರಕಚೋರಕೋ ವರಕೇ ಸಙ್ಗಹಂ ಗತೋ, ನೀವಾರೋ ಚೇವ ಸಾಲಿಯಂ ಸಙ್ಗಹಂ ಗತೋತಿ ಯೋಜನಾ। **ಸಾಮಾಕಾದಿತಿಣ**ನ್ತಿ ಸಾಮಾಕೋ ಆದಿ ಯಸ್ಸ, ತಮೇವ ತಿಣಂ ತಿಣಧಞ್ಞನ್ತಿ ಸಮಾಸೋ।

೭೭. **ಭಟ್ಠಧಞ್ಞಮಯೋ**ತಿ ಖರಪಾಕಭಜ್ಜಿತೇಹಿ ಸತ್ತವಿಧೇಹಿ ಧಞ್ಞೇಹಿ ಕೋಟ್ಟೇತ್ವಾ ಕತೋ, ಅನ್ತಮಸೋ ಚುಣ್ಣಮ್ಪಿ ಕುಣ್ಡಕಮ್ಪಿ ಸತ್ತು ನಾಮಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸಮಪಾಕಭಜ್ಜಿತಾನಂ ಪನ ಆತಪಸುಕ್ಖಾನಂ ವಾ ತಣ್ಡುಲಾನಂ ಸತ್ತು ವಾ ಕುಣ್ಡಕಾನಿ ಏವ ವಾ ನ ಪವಾರೇನ್ತಿ। ಯವೇನ ಸಮ್ಭವೋ ಉಪ್ಪತ್ತಿ ಅಸ್ಸಾತಿ **ಯವಸಮ್ಭವೋ, ಕುಮ್ಮಾಸೋ** ಕುಮ್ಮಾಸೋ ನಾಮ। ಮುಗ್ಗಾದೀಹಿ ಕತೋ ಪನ ಪವಾರಣಂ ನ ಜನೇತಿ। **ಕಪ್ಪಿಯೋ ಚಾ**ತಿ ಕಪ್ಪಿಯೋಯೇವ ಮಂಸೋ "ಮಂಸೋ"ತಿ ವುತ್ತೋತಿ ಯೋಜನಾ। **ಚಾ**ತಿ ಅವಧಾರಣೇ।

ಅಕಪ್ಪಿಯೋ ಪನ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿತಬ್ಬೋವ। ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತೋಪಿ ನ ಪವಾರೇತಿ। ಉದಕೇ ಸಮ್ಭವೋ ಯಸ್ಸ ಸೋ ಮಚ್ಛೋ ನಾಮ। ದ್ವೀಸು ಪನೇತೇಸು ಸಚೇ ಯಾಗುಂ ಪಿವನ್ತಸ್ಸ ಯಾಗುಸಿತ್ಥಮತ್ತೇಸುಪಿ ಮಚ್ಛಖಣ್ಡೇಸು ವಾ ಮಂಸಖಣ್ಡೇಸು ವಾ ಏಕಂ ಖಾದಿತಂ ಏಕಂ ಹತ್ಥೇ ವಾ ಪತ್ತೇ ವಾ ಹೋತಿ, ಸೋ ಚೇ ಅಞ್ಞಂ ಪಟಿಕ್ಖಿಪತಿ, ಪವಾರೇತಿ। ದ್ವೇಪಿ ಖಾದಿತಾನಿ ಹೋನ್ತಿ, ಮುಖೇ ಸಾಸಪಮತ್ತಮ್ಪಿ ಅವಸಿಟ್ಠಂ ನತ್ಥಿ, ಸಚೇಪಿ ಅಞ್ಞಂ ಪಟಿಕ್ಖಿಪತಿ, ನ ಪವಾರೇತಿ।

೭೮. ಇದಾನಿ "ಕೀದಿಸಂ ಭುಞ್ಜನ್ತೋ ಕಿನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಉಪನೀತಂ ಕಿಂ ನಾಮ ನಿಸೇಧೇನ್ತೋ ಪವಾರೇತಿ ನಾಮಾ"ತಿ ಚೋದನಂ ಮನಸಿ ನಿಧಾಯಾಹ **"ಭುಞ್ಜನ್ತೋ"**ತಿಆದಿ । ತತ್ಥ ಕಪ್ಪಂ ವಾ ಅಕಪ್ಪಂ ವಾ ಪಞ್ಚಸು ಭೋಜನೇಸು ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ **ಭೋಜನಂ ಭುಞ್ಜನ್ತೋ** ಭಿಕ್ಖು **ತನ್ನಾಮೇನ** ತೇಸಂ ಪವಾರಣಾಜನಕಭೋಜನಾನಂ ನಾಮೇನ ವಾ **"ಇಮ"ನ್ತಿ** ಸಾಮಞ್ಞೇನ **ವಾ** ವತ್ವಾ **ಅಭಿಹಟಂ** ಹತ್ಥಪಾಸೋಪನೀತಂ **ಕಪ್ಪಂ** ಕಪ್ಪಿಯಂ ಯಥಾವುತ್ತಭೋಜನಂ **ನಿಸೇಧಯಂ** ನಿಸೇಧಯನ್ತೋ ಪವಾರೇಯ್ಯಾತಿ ಪದತ್ಥಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಅಯಮೇತ್ಥ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ - ಯೇನ ಚೇ ಅಕಪ್ಪಿಯಮಂಸಞ್ಚ ಕುಲದೂಸನವೇಜ್ಜಕಮ್ಮಉತ್ತರಿಮನುಸ್ಸಧಮ್ಮಾರೋಚನಸಾದಿತರೂಪಿಯಾದೀಹಿ ನಿಬ್ಬತ್ತಂ ಅಕಪ್ಪಿಯಭೋಜನಞ್ಚ ತಥಾ ಅಞ್ಞಞ್ಚ ಕಪ್ಪಿಯಂ ವಾ ಅಕಪ್ಪಿಯಂ ವಾ ಏಕಸಿತ್ಥಮತ್ತಮ್ಪಿ ಅಜ್ಝೋಹಟಂ ಹೋತಿ, ಸೋ ಸಚೇ ಪತ್ತಮುಖಹತ್ಥೇಸು ಯತ್ಥ ಕತ್ಥಚಿ ಭೋಜನೇ ಸತಿ ಸಾಪೇಕ್ಖೋವ ಅಞ್ಞಂ ಹತ್ಥಪಾಸೇ ಠಿತೇನ "ಓದನಂ ಗಣ್ಹಥಾ"ತಿಆದಿನಾ ಪವಾರಣಪ್ಪಹೋನಕಸ್ಸೇವ ನಾಮೇನ ವಾ "ಇಮ"ನ್ತಿ ಸಾಮಞ್ಞವಸೇನೇವ ವಾ ಕಾಯೇನೇವ ಅಭಿಹಟಂ ವುತ್ತಲಕ್ಖಣಂ ಕಪ್ಪಿಯಮೇವ ಭೋಜನಂ ಕೇವಲಂ ವಾ ಮಿಸ್ಸಂ ವಾ ಕಾಯೇನ ವಾ ವಾಚಾಯ ವಾ ಪಟಿಕ್ಖಿಪತಿ ಪವಾರೇತೀತಿ। "ಆಕಿರ ಆಕಿರ, ಕೋಟ್ಟೇತ್ವಾ ಕೋಟ್ಟೇತ್ವಾ ಪೂರೇಹೀ"ತಿ ಪನ ವತ್ತುಂ ವಟ್ಟತಿ।

೭೯-೮೦. ಇದಾನಿ ಯೇ ಪವಾರಣಂ ನ ಜನೇನ್ತಿ, ತೇ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ಲಾಜಾ"**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ ಲಾಜಾ...ಪೇ॰... ಫಲಾದೀನಿ ಪವಾರಣಂ ನ ಜನೇನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಲಾಜಾತಿ** ಸಾಲಿಆದೀಹಿ ಕತಾ ಲಾಜಾ। **ತಂಸತ್ತುಭತ್ತಾನೀತಿ** ತೇಹಿ ಲಾಜೇಹಿ ಕತಾ ಸತ್ತು ಚೇವ ಭತ್ತಾನಿ ಚ। **ಗೋರಸೋತಿ** ಗುನ್ನಂ ರಸೋ ಖೀರಾದಿ। **ಸುದ್ಧಖಜ್ಜಕೋತಿ** ಮಚ್ಛಮಂಸೇಹಿ ಅಸಮ್ಮಿಸ್ಸತಾಯ ಸುದ್ಧಖಜ್ಜಕೋ। ಸತ್ತುಯೋ ಪಿಣ್ಡೇತ್ವಾ ಕತೋ ಅಪಕ್ಕೋ ಸತ್ತುಗುಳೋ ಪನ ಸತ್ತುಮೋದಕಸಙ್ಖ್ಯಾತೋ ಪವಾರೇತಿ। **ತಣ್ಡುಲಾತಿ** ಸಮಪಾಕಭಜ್ಜಿತಾನಂ ಸಾಲಿಆದೀನಂ ತಣ್ಡುಲಾ, ಭಜ್ಜಿತತಣ್ಡುಲಾ ಏವ ವಾ। **ಭಟ್ಠಪಿಟ್ಠನ್ತಿ** ಸುದ್ಧಂ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಭಜ್ಜಿತಂ ಪಿಟ್ಠಂ। **ಪುಥುಕಾತಿ** ಸಾಲಿಆದೀನಂ ಪುಥುಕಾ। ಪುಥುಕಾ ಹಿ ತನ್ತಿಆಗಮಯುತ್ತಿಯಾ ವಿಸುಮ್ಪಿ ಗಯ್ಹತಿ, ಏಕತೋಪಿ, ತಸ್ಮಾ ವುತ್ತಾವಸೇಸಾನಂ ಪುಥುಕಾವೇಳುಆದೀನಂ ಭತ್ತನ್ತಿ ಚ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ವೇಳೂತಿ** ತೇಸಂ ತಣ್ಡುಲಾ ವುಚ್ಚನ್ತಿ। ಪುಥುಕಾ ಚ ವೇಳು ಚ, ತೇ ಆದಯೋ ಯೇಸನ್ತಿ ಸಮಾಸೋ। **ಚ**-ಸದ್ದೋ ಪನೇತ್ಥ ಸಬ್ಬತ್ಥಾಪಿ ಯೋಜೇತಬ್ಬೋ। **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಕನ್ದಮೂಲಫಲಾನಿಪಿ ಗಯ್ಹನ್ತಿ। **ವುತ್ತಾವಸೇಸಾನನ್ತಿ** ವುತ್ತೇಹಿ ಸತ್ತವಿಧೇಹಿ ಧಞ್ಞೇಹಿ ಅವಸೇಸಾನಂ। **ರಸಯಾಗೂತಿ** ರಸೇಹಿ ಪಕ್ಕಮಂಸಾದೀಹಿ ಸಮ್ಮಿಸ್ಸಾ ಯಾಗು। ರಸೋಪಿ ತಾದಿಸೋವ। **ಸುದ್ಧಯಾಗೂತಿ** ಮಂಸಾದೀಹಿ ಅಮಿಸ್ಸಾ ಸುದ್ಧಯಾಗು। **ಫಲಾದೀನೀತಿ ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಕನ್ದಾದೀನಮ್ಪಿ ಗಹಣಂ। **ಅಪಿ ಚಾತಿ** ನಿಪಾತೋ, ನಿಪಾತಸಮುದಾಯೋ ವಾ ಸಮುಚ್ಚಯೇ, ಸೋ ಪಚ್ಚೇಕಂ ಯೋಜೇತಬ್ಬೋ।

೮೧. ಇದಾನಿ ಯಸ್ಮಾ ಸತ್ತಹಿ ವಿನಯಕಮ್ಮಾಕಾರೇಹಿ ಯಂ ಅತಿರಿತ್ತಂ ಅಕತಂ, ತತ್ಥ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ವುತ್ತಂ, ಬ್ಯತಿರೇಕತೋ ಅತಿರಿತ್ತಕತೇ ನತ್ಥಿ, ತಸ್ಮಾ ಅತಿರಿತ್ತಂ ಕರೋನ್ತೇನ ಏವಂ ಕಾತಬ್ಬನ್ತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ **"ಪವಾರಿತೇನಾ"**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ ಪವಾರಿತೇನ ವುಟ್ಠಾಯ ಅತಿರಿತ್ತಂ ನ ಕಾತಬ್ಬಂ, ಭೋಜನಂ ಅಭುತ್ತೇನ ಚ ಅತಿರಿತ್ತಂ ನ ಕಾತಬ್ಬನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಭೋಜನನ್ತಿ** ಪವಾರಣಪ್ಪಹೋನಕಭೋಜನಂ। **ಅಭುತ್ತೇನಾತಿ** ಏಕಸಿತ್ಥಮತ್ತಮ್ಪಿ ಅಭುತ್ತಾವಿನಾ। **ಯೇನ ಯಂವಾ ಪುರೇ ಕತನ್ತಿ** ಏತ್ಥ ಚ **ಏವ**-ಸದ್ದೋ ದೀಘಂ ಕತ್ವಾ ನಿದ್ದಿಟ್ಠೋ, ಸೋ ಚ ಅಜ್ಝಾಹಟೇನ ತಂ-ಸದ್ದೇನ ಸಮ್ಬನ್ಧೀಯತಿ, ತಸ್ಮಾ ಯೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಯಂ ಭೋಜನಂ ಪುರೇ ಪುಬ್ಬೇ ಅತಿರಿತ್ತಂ ಕತಂ, ತೇನೇವ ತಮೇವ ಅತಿರಿತ್ತಂ ನ ಕಾತಬ್ಬನ್ತಿ ಯೋಜೇತ್ವಾ ಅತ್ಥೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। ತಸ್ಮಾ ಕಪ್ಪಿಯಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಭುಞ್ಜನ್ತಸ್ಸ ಅಞ್ಞಂ ಆಮಿಸಂ ಆಕಿರನ್ತಿ, ತಂ ಸೋ ಪುನ ಕಾತುಂ ನ ಲಭತಿ, ತಸ್ಮಿಂ ಭೋಜನೇ ಕರಿಯಮಾನೇ ಪಠಮಕತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಕತಂ ಹೋತೀತಿ। ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ ಪನ ತೇನ ವಾ ಅಞ್ಞೇನ ವಾ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತಿ।

೮೧. **“ಕಪ್ಪಿಯ”**ನ್ತಿಆದೀನಿ “ಕರೋನ್ತೋ”ತಿ ಏತಸ್ಸ ಕಮ್ಮಪದಾನಿ। ಕಪ್ಪಿಯಞ್ಚೇವ ಗಹಿತಞ್ಚೇವ ಉಚ್ಚಾರಿತಞ್ಚೇವ ಹತ್ಥಪಾಸಗಞ್ಚೇವ ಯಾವಕಾಲಿಕಂ ಅತಿರಿತ್ತಂ ಕರೋನ್ತೋ “ಅಲಮೇತಂ ಸಬ್ಬ”ನ್ತಿ ಏವಂ ಭಾಸತೂತಿ ಯೋಜನಾ। ತತ್ಥಯಂ ಫಲಂ ವಾ ಕನ್ದಮೂಲಾದಿ ವಾ ಪಞ್ಚಹಿ ಸಮಣಕಪ್ಪೇಹಿ ಕಪ್ಪಿಯಂ ಕತಂ, ಯಞ್ಚ ಕಪ್ಪಿಯಮಂಸಂ ವಾ ಕಪ್ಪಿಯಭೋಜನಂ ವಾ, ಏತಂ **ಕಪ್ಪಿಯಂ** ನಾಮ। **ಗಹಿತ**ನ್ತಿ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಂ। **ಉಚ್ಚಾರಿತ**ನ್ತಿ ಕಪ್ಪಿಯಂ ಕಾರೇತುಂ ಆಗತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಈಸಕಮ್ಪಿ ಉಕ್ಖಿತ್ತಂ ವಾ ಅಪನಾಮಿತಂ ವಾ, ತಂ ಪನ ಅತಿರಿತ್ತಕಾರಕೇನ “ಅಲಮೇತಂ ಸಬ್ಬ”ನ್ತಿ ವುತ್ತೇನ ಕಾತಬ್ಬಂ। **ಹತ್ಥಪಾಸಗ**ನ್ತಿ ಕಪ್ಪಿಯಂ ಕಾರೇತುಂ ಆಗತೇನ ಹತ್ಥಪಾಸಂ ಗತಂ। **ಅತಿರಿತ್ತಂ ಕರೋನ್ತೋ**ತಿ ಈದಿಸಂ ಚತುಬ್ಬಿಧಾಕಾರಸಮ್ಪನ್ನಂ ಭೋಜನಂ ಅತಿರಿತ್ತಂ ಕರೋನ್ತೋ ಪವಾರೇತ್ವಾ ಆಸನಾ ಅವುಟ್ಠಿತೋ ವಾ ಅಪ್ಪವಾರೇತ್ವಾಪಿ ಸಬ್ಬಥಾ ಭುತ್ತೋ ವಾತಿ ಏವಂ ದುವಿಧವಿನಯಕಮ್ಮಾಕಾರಸಮ್ಪನ್ನೋ ಭಿಕ್ಖು। **ಅಲಮೇತಂ ಸಬ್ಬನ್ತಿ ಏವಂ ಭಾಸತೂತಿ** ಅಲಮೇತಂ ಸಬ್ಬಂ ಇತಿ ಏವಂ ಭಾಸತು। ಏವಂ ಸತ್ತವಿಧಂ ವಿನಯಕಮ್ಮಾಕಾರಂ ಸಮ್ಪಾದೇನ್ತೋ ವಚೀಭೇದಂ ಕತ್ವಾ ಸಕಿಮ್ಪಿ ಏವಂ ವದೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೮೩. ಕಪ್ಪಿಯಂ ಕರೋನ್ತೇನ ಪನ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಹತ್ಥೇ ಠಿತಂ ನ ಕಾತಬ್ಬಂ। ತೇನಾಹ **“ನ ಕರೇ…ಪೇ॰… ಹತ್ಥಗ”**ನ್ತಿ। ಉಪಸಮ್ಪನ್ನತೋ ಅಞ್ಞೋ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೋ, ತಸ್ಸ ಹತ್ಥೇ ಗತಂ **ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಹತ್ಥಗಂ। ಪೇಸಯಿತ್ವಾಪೀ**ತಿ ಸಚೇ ತತ್ಥ ಅಞ್ಞೋ ಬ್ಯತ್ತೋ ಭಿಕ್ಖು ನತ್ಥಿ, ಯತ್ಥ ಅತ್ಥಿ, ತತ್ಥ ಪೇಸಯಿತ್ವಾಪಿ। **ತಂ** ಅತಿರಿತ್ತಕತಂ **ಅಕಾರಕೋ** ಅತಿರಿತ್ತಕಾರಕತೋ ಅಞ್ಞೋ **ಸಬ್ಬೋ** ಪವಾರಿತೋಪಿ ಅಪ್ಪವಾರಿತೋಪಿ ಭುಞ್ಜಿತುಂ ಲಬ್ಭತೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧನೀಯಂ। ಪವಾರಿತೇನ ಪನ ಮುಖಞ್ಚ ಹತ್ಥಞ್ಚ ಸೋಧೇತ್ವಾ ಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬಂ।

ಪವಾರಣಾನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೮. ಕಾಲಿಕನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ

೮೪. **ಕಾಲಿಕಾ**ತಿ ಮಜ್ಝನ್ಹಿಕಪಚ್ಛಿಮಯಾಮಸತ್ತಾಹಯಾವಜೀವಪ್ಪವತ್ತಿಸಙ್ಖಾತೋ ಕಾಲೋ ಏತೇಸಮತ್ಥೀತಿ ಕಾಲಿಕಾ, ಸಬ್ಬೇಪಿ ಖಜ್ಜಭೋಜ್ಜಲೇಯ್ಯಪೇಯ್ಯಸಙ್ಖಾತಾ ಅತ್ಥಾ। ತೇ ಪನ ಗಣನಪರಿಚ್ಛೇದತೋ ಚತ್ತಾರೋ ಹೋನ್ತಿ। ಕಿಂ ತೇ ಅಪ್ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಾಪಿ ಸಭಾವೇನೇವ ಕಾಲಿಕವೋಹಾರಂ ಲಭನ್ತಿ, ಉದಾಹು ಅಞ್ಞಥಾಪೀತಿ ಆಹ **“ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಾ”**ತಿ, ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಾಯೇವ ತೇ ಯಾವಕಾಲಿಕಾದಿ ಕಾಲಿಕವೋಹಾರಲಾಭಿನೋ, ನೋ ಅಞ್ಞಥಾತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। ಇದಾನಿ ತೇ ದಸ್ಸೇತಿ **“ಯಾವಕಾಲಿಕ”**ನ್ತಿಆದಿನಾ। ತತ್ಥ ಅರುಣುಗ್ಗಮನತೋ ಯಾವ ಠಿತಮಜ್ಝನ್ಹಿಕೋ, ತಾವ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬತ್ತಾ ಯಾವ ಮಜ್ಝನ್ಹಿಕಸಙ್ಖಾತೋ ಕಾಲೋ ಅಸ್ಸಾತಿ **ಯಾವಕಾಲಿಕಂ,** ಪಿಟ್ಠಖಾದನೀಯಾದಿಕಂ ವತ್ಥು, ಠಿತಮಜ್ಝನ್ಹಿಕತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ತಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕಾ, ಕಾಲಪರಿಚ್ಛೇದಜಾನನತ್ಥಂ ಕಾಲತ್ಥಮ್ಭೋ ವಾ ಯೋಜೇತಬ್ಬೋ, ಕಾಲನ್ತರೇ ವಾ ಭತ್ತಕಿಚ್ಚಂ ಕಾತಬ್ಬಂ। ಯಾವ ರತ್ತಿಯಾ ಪಚ್ಛಿಮಸಙ್ಖಾತೋ ಯಾಮೋ, ತಾವ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬತೋ ಯಾಮೋ ಕಾಲೋ ಅಸ್ಸಾತಿ **ಯಾಮಕಾಲಿಕಂ।** ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಸತ್ತಾಹಂ ನಿಧೇತಬ್ಬತೋ ಸತ್ತಾಹೋ ಕಾಲೋ ಅಸ್ಸಾತಿ **ಸತ್ತಾಹಕಾಲಿಕಂ।** ಠಪೇತ್ವಾ ಉದಕಂ ಅವಸೇಸಂ ಸಬ್ಬಮ್ಪಿ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಂ ಯಾವಜೀವಂ ಪರಿಹರಿತ್ವಾ ಸತಿ ಪಚ್ಚಯೇ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬತೋ ಜೀವಸ್ಸ ಯತ್ತಕೋ ಪರಿಚ್ಛೇದೋ ಯಾವಜೀವಂ, ತಂ ಅಸ್ಸ ಅತ್ಥೀತಿ **ಯಾವಜೀವಿಕಂ।**

ನನು ಚ ಅಞ್ಞತ್ಥ ವಿಯ “ಯಾವಜೀವಿಕ”ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಕಾಲಸುತಿಯಾ ಅಭಾವೇ ಕಥಂ “ಚತ್ತಾರೋ ಕಾಲಿಕಾ”ತಿ ಯುಜ್ಜತೀತಿ? ಯುಜ್ಜತಿ, ಸೋಗತಾನಂ ಖನ್ಧವಿನಿಮುತ್ತಸ್ಸೇವ ಕಾಲಸ್ಸಾಭಾವತೋ ಜೀವಸಙ್ಖಾತಸ್ಸ ಜೀವಿತಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಖನ್ಧಸಙ್ಗಹಿತತ್ತಾ ಸೋಪಿ ಕಾಲೋಯೇವಾತಿ। ನನು ಚೇತ್ಥ “ಯಾವಕಾಲಿಕ”ನ್ತಿಆದಿನಾ ನಿದ್ದಿಟ್ಠಾನೇವ “ಕಾಲಿಕಾ”ತಿ ವುತ್ತಾನಿ, “ಕಾಲಿಕಾನೀ”ತಿ ವತ್ತಬ್ಬಂ ಸಿಯಾತಿ? ನೇದಮೇವಂ ವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ, “ಕಾಲಿಕ”ನ್ತಿಆದೀನಿ ವತ್ಥುಸಮ್ಬನ್ಧೇನ ವುತ್ತಾನಿ, “ಕಾಲಿಕಾ”ತಿ ಪನ ಸಾಮಞ್ಞನ್ತರವಸೇನ ಅತ್ಥಸದ್ದಸಮ್ಬನ್ಧೇನ ವುತ್ತನ್ತಿ ನತ್ಥಿ ವಿರೋಧೋತಿ।

೮೫. ಇದಾನಿ ತೇಸು "**ಪಿಟ್ಠ**"ನ್ತಿಆದಿನಾ ಯಾವಕಾಲಿಕಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ತತ್ಥ **ಪಿಟ್ಠಂ ಮೂಲಂ ಫಲ**ನ್ತಿ ಪಿಟ್ಠಖಾದನೀಯಂ ಮೂಲಖಾದನೀಯಂ ಫಲಖಾದನೀಯಞ್ಚ । ತತ್ಥ ಸತ್ತನ್ನಂ ತಾವ ಧಞ್ಞಾನಂ ಧಞ್ಞಾನುಲೋಮಾನಂ ಅಪರಣ್ಣಾನಞ್ಚ ಪಿಟ್ಠಂ ಪನಸಲಬುಜಅಮ್ಬಾಟಕಧೋತತಾಲಪಿಟ್ಠಾದಿಕಞ್ಚೇತಿ ತೇಸು ತೇಸು ಜನಪದೇಸು ಪಕತಿಆಹಾರವಸೇನ ೦೩ ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಖಾದನೀಯಭೋಜನೀಯಕಿಚ್ಚಸಾಧಕಂ ಪಿಟ್ಠಂ **ಪಿಟ್ಠಖಾದನೀಯಂ**। "ಅಧೋತಂ ತಾಲಪಿಟ್ಠಂ ಖೀರವಲ್ಲಿಪಿಟ್ಠ"ನ್ತಿಆದಿನಾ ಗಣಿಯಮಾನಾನಂ ಗಣನಾಯ ಅನ್ತೋ ನತ್ಥಿ, ಖಾದನೀಯಭೋಜನೀಯಕಿಚ್ಚಸಾಧಕಭಾವೋಯೇವ ಪನೇತೇಸಂ ಲಕ್ಖಣಂ, ಸುಬಹುಂ ವತ್ವಾಪಿ ಇಮಸ್ಮಿಂಯೇವ ಲಕ್ಖಣೇ ಠಾತಬ್ಬನ್ತಿ ನ ವಿತ್ಥಾರಯಾಮ। ಏವಂ ಸಬ್ಬತ್ಥ। ತಮ್ಬುಕತಣ್ಡುಲೇಯ್ಯಾದಿಮೂಲಂ **ಮೂಲಖಾದನೀಯಂ**। ಪನಸಲಬುಜನಾಳಿಕೇರಾದಿಫಲಂ **ಫಲಖಾದನೀಯಂ**। **ಖಜ್ಜ**ನ್ತಿ ಸಕ್ಖಲಿಮೋದಕಾದಿಪುಬ್ಬಣ್ಣಾಪರಣ್ಣಮಯಂ ಖಾದನೀಯಞ್ಚ। **ಗೋರಸೋ**ತಿ ಖೀರದಧಿತಕ್ಕಸಙ್ಖಾತೋ ಗುನ್ನಂ ರಸೋ ಚ। **ಧಞ್ಞಭೋಜನ**ನ್ತಿ ಸಾನುಲೋಮಾನಂ ಧಞ್ಞಾನಂ ಓದನಸತ್ತುಕುಮ್ಮಾಸಸಙ್ಖಾತಭೋಜನಞ್ಚ। **ಟೀಕಾಯಂ** ಪನ "ಸಾನುಲೋಮಾನಿ ಸತ್ತಧಞ್ಞಾನಿ ಚ ಪಞ್ಚವಿಧಭೋಜನಞ್ಚಾ"ತಿ ವುತ್ತಂ, ತಂ ನ ಯುತ್ತಂ, ಧಞ್ಞಾನಂ ವಿಸುಂ ಗಹಣೇ ಪಯೋಜನಾಭಾವಾ, ಪಯೋಜನಸಮ್ಭವೇ ಚ ಫಲಗ್ಗಹಣೇನೇವ ತೇಸಂ ಗಹಣಸಮ್ಭವತೋ।

ಯಾಗುಸೂಪಪ್ಪಭುತಯೋತಿ ಯಾಗು ಚ ಸೂಪಞ್ಚ, ತಂ ಪಭುತಿ ಯೇಸಂ ತೇತಿ ಏತೇ ಯಾವಕಾಲಿಕಾ **ಹೋನ್ತೀ**ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಏತ್ಥ ಚ ಪಭುತಿ-ಸದ್ದೇನ ಮಚ್ಛಮಂಸಸಙ್ಖಾತಂ ಧಞ್ಞಭೋಜನತೋ ಅವಸಿಟ್ಠಂ ಭೋಜನಞ್ಚ ಪಿಟ್ಠಮೂಲಫಲಖಾದನೀಯತೋ ಅವಸಿಟ್ಠಂ ಕನ್ದಖಾದನೀಯಂ, ಮುಳಾಲಖಾದನೀಯಾದಿಞ್ಚ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। ತೇಸು ದೀಘೋ ಚ ಭಿಸಕನ್ದಾದಿ ವಟ್ಟೋ ಚ ಉಪ್ಪಲಕಣ್ಡಾದಿ **ಕನ್ದಖಾದನೀಯಂ,** ಪದುಮಮೂಲಾದಿ ಚ ತಂಸದಿಸಂ ಏರಕಮೂಲಾದಿ ಚ **ಮುಳಾಲಖಾದನೀಯಂ,** ತಾಲಾದೀನಂ ಕಳೀರಸಙ್ಖಾತಾ ಮತ್ಥಕಾ **ಮತ್ಥಕಖಾದನೀಯಂ,** ಉಚ್ಛುಕ್ಖನ್ಧಾದಯೋ ನೀಲುಪ್ಪಲಾದೀನಂ ದಣ್ಡಕ್ಖನ್ಧಕಾದಿ **ಖನ್ಧಖಾದನೀಯಂ,** ತಮ್ಬುಕತಣ್ಡುಲೇಯ್ಯಾದೀನಂ ಪಣ್ಣಂ **ಪತ್ತಖಾದನೀಯಂ,** ಉಚ್ಛುತಚೋವ ಏಕೋ ಸರಸೋ **ತಚಖಾದನೀಯಂ,** ತಮ್ಬುಕಸಿಗ್ಗುಪುಪ್ಫಾದಿ **ಪುಪ್ಫಖಾದನೀಯಂ,** ಲಬುಜಟ್ಠಿಪನಸಟ್ಠಿಆದಿಕಂ **ಅಟ್ಠಿಖಾದನೀಯಂ**।

೮೬. "**ಮಧೂ**"ತಿಆದಿನಾ ಯಾಮಕಾಲಿಕಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಮಧು ಚ ಮುದ್ದಿಕಾ ಚ ಸಾಲೂಕಞ್ಚ ಚೋಚಞ್ಚ ಮೋಚಞ್ಚ ಅಮ್ಬಞ್ಚ ಜಮ್ಬು ಚಾತಿ ದ್ವನ್ದೋ। ಮುದ್ದಿಕಾ ಫಲೇಪಿ ಇತ್ಥಿಯಂ, ಫಲೇ ಸೇಸಾ ನಪುಂಸಕೇ, "ಜಮ್ಬು" ಇತಿ ಫಲವಾಚೀ ನಪುಂಸಕಸದ್ದನ್ತರಂ, ತತೋ ಜಾತಂ ಮಧುಪಾನಾದಿ **ಮಧು...ಪೇ॰... ಜಮ್ಬುಜಂ,** ತಞ್ಚ ಫಾರುಸಞ್ಚ ಪಾನಕನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। ತತ್ಥ **ಮಧುಜಂ ಪಾನಂ** ನಾಮ ಮುದ್ದಿಕಾನಂ ಜಾತಿರಸಂ ಉದಕಸಮ್ಭಿನ್ನಂ ಕತ್ವಾ ಕತಪಾನಂ। ತಂ ಅತ್ತನಾ ಕತಂ ಪುರೇಭತ್ತಮೇವ ಸಾಮಿಸಂ ನಿರಾಮಿಸಮ್ಪಿ ವಟ್ಟತಿ। ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೇಹಿ ಕತಂ ಲಭಿತ್ವಾ ಪನ ಪುರೇಭತ್ತಂ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಂ ಪುರೇಭತ್ತಂ ಸಾಮಿಸಮ್ಪಿ ವಟ್ಟತಿ, ಪಚ್ಛಾಭತ್ತಂ ಪನ ನಿರಾಮಿಸಮೇವ ವಟ್ಟತಿ। ಏಸ ನಯೋ ಸಬ್ಬಪಾನೇಸು। **ಮುದ್ದಿಕಜಂ ಪಾನಂ** ನಾಮ ಮುದ್ದಿಕಾನಂ ಉದಕೇ ಮದ್ದಿತ್ವಾ ಕತಪಾನಂ। ತಥಾ ಸೇಸಪಾನಾನಿ ಯಥಾನುರೂಪಂ ವೇದಿತಬ್ಬಾನಿ, **ಸಾಲೂಕಂ** ರತ್ತುಪ್ಪಲಾದೀನಂ ಸಾಲೂಕಂ। **ಚೋಚಂ** ಅಟ್ಠಿಕಕದಲಿಫಲಂ। **ಮೋಚಂ** ಅನಟ್ಠಿಕಂ। ಇಮಾನಿ ಅಟ್ಠ ಪಾನಾನಿ ಸೀತಾನಿಪಿ ಆದಿಚ್ಚಪಾಕಾನಿಪಿ ವಟ್ಟನ್ತಿ, ಅಗ್ಗಿಪಾಕಾನಿ ಪನ ನ ವಟ್ಟನ್ತಿ। ತೇನಾಹ "**ನಾಗ್ಗಿಸನ್ತತ್ತ**"ನ್ತಿ।

೮೭-೮. ಅವಸೇಸಾನಿ ಪನ ವೇತ್ತತಿನ್ತಿಣಿಕಮಾತುಲುಙ್ಗಕಪಿತ್ಥಕರಮನ್ದಾದಿಖುದ್ದಕಫಲಪಾನಾನಿ ಅಟ್ಠಪಾನಗತಿಕಾನೇವ। ತೇನಾಹ "**ಸಾನುಲೋಮಾನಿ ಧಞ್ಞಾನಿ, ಠಪೇತ್ವಾ ಫಲಜೋ ರಸೋ**"ತಿ। ಏಕಸ್ಸ ಪನ ವಕ್ಖಮಾನಾನಞ್ಚ "ಪುಪ್ಫರಸೋ"ತಿಆದೀನಂ "ಸೀತೋದಮದ್ದಿತಾದಿಚ್ಚಪಾಕೋ ವಾ ಯಾಮಕಾಲಿಕೋ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। ತಾಲನಾಳಿಕೇರಪನಸಲಬುಜಅಲಾಬುಕುಮ್ಭಣ್ಡಪುಸ್ಸಫಲತಿಪುಸಏಳಾಲುಕಫಲಾನೀತಿ ನವ ಮಹಾಫಲಾನಿ, ಸಬ್ಬಞ್ಚ ಅಪರಣ್ಣಂ ಸತ್ತಧಞ್ಞಾನಿ ಅನುಲೋಮೇನ್ತೀತಿ ಸಹ ಅನುಲೋಮೇಹೀತಿ **ಸಾನುಲೋಮಾನಿ**। ಸಾನುಲೋಮಧಞ್ಞಾನಂ ಪನ ರಸೋ ಯಾವಕಾಲಿಕೋ। "ಸಾನುಲೋಮಾನಿ ಧಞ್ಞಾನೀ"ತಿ ಫಲಾನಿ ವಿಞ್ಞಾಯನ್ತಿ। ಫಲಸುತಿಯಾ "ಸೇಸಫಲಜೋ"ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೇ ಗಮ್ಯಮಾನತ್ತಾ ನ ವುತ್ತಂ। **ಮಧುಕಪುಪ್ಫಮಞ್ಞತ್ರಾ**ತಿ ಮಧುಕಪುಪ್ಫಂ ಠಪೇತ್ವಾ। **ಪಕ್ಕಡಾಕಜ**ನ್ತಿ ಪಕ್ಕೇಹಿ ಯಾವಕಾಲಿಕೇಹಿ ಡಾಕೇಹಿ

ಜಾತಂ ರಸಂ। ಸೀತಮುದಕಂ **ಸೀತೋದಂ,** ಖೀರೋದೇ ವಿಯ ಸೀತೋದೇ ಮದ್ದಿತೋತಿ ತಪ್ಪುರಿಸೋ। **ಆದಿಚ್ಚ**-ಸದ್ದೋ ಆತಪೇ ವತ್ತತಿ ಉಪಚಾರತೋತಿ ಆದಿಚ್ಚೇ ಪಾಕೋ ಯಸ್ಸಾತಿ ಸಮಾಸೋ।

೮೯. ಸತ್ತಾಹಕಾಲಿಕಂ ದಸ್ಸೇತಿ **"ಸಪ್ಪೀ"**ತಿಆದಿನಾ। ತತ್ಥ **ಸತ್ತಾಹಕಾಲಿಕಾ**ತಿ ಯಥಾವುತ್ತಾನಿ ಸಪ್ಪಿಆದೀನಿ ಸತ್ತಾಹಕಾಲಿಕಾನಿ। ಇದಾನಿ ಸಪ್ಪಿಆದೀನಿ ವಿಭಜತಿ **"ಸಪ್ಪೀ"**ತಿಆದಿನಾ। ತತ್ಥ ಯೇಸಂ ಗೋಮಹಿಂ ಸಾದೀನಂ ಮಂಸಂ ಕಪ್ಪತಿ, ತೇಸಂ ಸಪ್ಪಿ ಸಪ್ಪಿ ನಾಮಾತಿ **"ಸಪ್ಪೀ"**ತಿಆದಿನಾ ಸಪ್ಪಿಲಕ್ಖಣಮಾಹ। ಅಕಪ್ಪಿಯಮಂಸಸಪ್ಪಿನೋಪಿ ಕಪ್ಪಿಯಸಮ್ಭವೇ ತತ್ಥ ಸತ್ತಾಹಾತಿಕ್ಕಮೇ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸ ವಕ್ಖಮಾನತ್ತಾ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯವತ್ಥುಮೇವ ಚೇತ್ಥ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ಯೇಸಂ ಮಂಸಮವಾರಿತ"**ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। ಖೀರಾದೀಸು ಹಿ ತೇಸಮಕಪ್ಪಿಯಂ ನಾಮ ನತ್ಥಿ। ನವನೀತಸ್ಸ ಸಪ್ಪಿಸದಿಸತಾಯ ನವನೀತಲಕ್ಖಣಂ ವಿಸುಂ ನ ವುತ್ತಂ। ಉಪರಿ ಸಪ್ಪಿಪಿಣ್ಡಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಸೀತಲಪಾಯಾಸಂ ದೇನ್ತಿ, ಯಂ ಪಾಯಾಸೇನ ಅಸಂಸಟ್ಠಂ, ತಂ ಸತ್ತಾಹಕಾಲಿಕಂ, ಮಿಸ್ಸಿತಂ ಪನ ಆದಿಚ್ಚಪಾಕಂ ಕತ್ವಾ ಪರಿಸ್ಸಾವಿತಂ, ತಥಾ ಖೀರಂ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಪಕ್ಕತೇಲಮ್ಪಿ, ತೇಸು **ನವನೀತಂ** ನಾಮ ನವುದ್ಧಟಂ। ತೇನ ಕತಂ ಪನ **ಸಪ್ಪಿ**।

೯೦. ತಿಲಾ ಚ ವಸಾ ಚ ಏರಣ್ಡಾನಿ ಚ ಮಧುಕಾನಿ ಚ ಸಾಸಪಾ ಚಾತಿ ದ್ವನ್ದೋ। ತೇಹಿ ಸಮ್ಭವೋ ಯಸ್ಸಾತಿ ಬಾಹಿರತ್ಥೋ, ತಂ ತೇಲಂ ನಾಮಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಖುದ್ದಾ ಖುದ್ದಮಧುಮಕ್ಖಿಕಾ ಚ ಭಮರಾ ಚ **ಖುದ್ದಭಮರಂ,** ಖುದ್ದಜನ್ತುಕತ್ತಾ ನಪುಂಸಕೇಕವಚನಂ। ಮಧುಂ ಕರೋನ್ತೀತಿ ಮಧುಕರಿಯೋ, ತಾ ಏವ ಮಕ್ಖಿಕಾ **ಮಧುಕರಿಮಕ್ಖಿಕಾ,** ಖುದ್ದಭಮರಮೇವ ಮಧುಕರಿಮಕ್ಖಿಕಾತಿ ಕಮ್ಮಧಾರಯೋ। ತಾಹಿ ಕತಂ **ಮಧು** ಮಧು ನಾಮಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಟೀಕಾಯಂ** ಪನ ವಿಸುಂ ಮಧುಕರೀ-ಸದ್ದಂ ವಿಕಪ್ಪೇತ್ವಾ "ದಣ್ಡಕೇಸು ಮಧುಕರಾ ಮಧುಕರಿಮಕ್ಖಿಕಾ ನಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತಂ। ಮಧುಪಟಲಂ ವಾ ಮಧುಸಿತ್ಥಕಂ ವಾ ಸಚೇ ಮಧುನಾ ಮಕ್ಖಿತಂ, ಮಧುಗತಿಕಮೇವ। ತುಮ್ಬಲಕಾನಂ ಚೇರಿಕಾನಞ್ಚ ನಿಯ್ಯಾಸಸದಿಸಂ ಮಧು ಪನ ಯಾವಜೀವಿಕಂ। ರಸೋ ನಿಕ್ಕಸಟೋ ಆದಿ ಯಸ್ಸಾ ಸಾ **ರಸಾದಿ**। **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಫಾಣಿತಾದೀನಂ ಗಹಣಂ, ಸಾ ಉಚ್ಛುವಿಕತಿ। **ಪಕ್ಕಾ**ತಿ ಅವತ್ಥುಕಪಕ್ಕಾ ವಾ, **ಫಾಣಿತಂ** ಫಾಣಿತಂ ನಾಮಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೀತೂದಕೇನ ಕತಮಧುಕಪುಪ್ಫಫಾಣಿತಂ ಪನ ಫಾಣಿತಗತಿಕಮೇವ। ಅಮ್ಬಫಾಣಿತಾದೀನಿ ಯಾವಕಾಲಿಕಾನಿ। ಏತಾನಿ ಯಥಾವುತ್ತಾನಿ ಸಪ್ಪಿಆದೀನಿ ಪುರೇಭತ್ತಂ ಸಾಮಿಸಪರಿಭೋಗೇನಾಪಿ, ಪಚ್ಛಾಭತ್ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಪನ ತಾನಿ ಚ ಪಚ್ಛಾಭತ್ತಂ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಾನಿ ಚ ಸತ್ತಾಹಂ ನಿದಹಿತ್ವಾ ನಿರಾಮಿಸಪರಿಭೋಗೇನ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬಾನಿ।

೯೧. ಇದಾನಿ ಓದಿಸ್ಸ ಅನುಞ್ಞಾತವಸಾಯ ಪಾಕತೋ ವಿಭಾಗಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ತತೋ ಸಪ್ಪಿಆದೀನಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ಸವತ್ಥೂ"**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ ಪುರೇಭತ್ತಂ **ಸಾಮಂ ವಾ** ಅತ್ತನಾ ಏವ। **ವಾ**-ಸದ್ದೇನ ಪರೇಹಿ ವಾ। **ಅಮಾನುಸಾ** ಮನುಸ್ಸವಸಾರಹಿತಾ। **ವಸಾ** ಅಚ್ಛಾದೀನಂ ಅಕಪ್ಪಿಯಾನಂ, ಸೂಕರಾದೀನಂ ಕಪ್ಪಿಯಾನಞ್ಚ ಸತ್ತಾನಂ ವಸಾ। ಸವತ್ಥುಪಕ್ಕಾ ಸತ್ತಾಹಕಾಲಿಕಾ **ಹೋತೀ**ತಿ ಸೇಸೋ। **ಸವತ್ಥುಪಕ್ಕಾ**ತಿ ಸವತ್ಥುಕಂ ಕತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾ। ಅಯಮೇತ್ಥ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ - ಸಚೇ ಪನ ವಸಂ ಪುರೇಭತ್ತಂ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಪಚಿತ್ವಾ ತೇಲಂ ಪರಿಸ್ಸಾವಿತಂ ಸತ್ತಾಹಾನಿ ನಿರಾಮಿಸಪರಿಭೋಗೇನ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬಂ। ಅಥ ಪರೇಹಿ ಕತಂ ಪುರೇಭತ್ತಂ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಂ, ಪುರೇಭತ್ತಂ ಸಾಮಿಸಮ್ಪಿ ವಟ್ಟತಿ, ಪಚ್ಛಾಭತ್ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ನಿರಾಮಿಸಮೇವ, ನೋ ಚೇ, ದುಕ್ಕಟಂ ಹೋತೀತಿ। ಕಾರಿಯೇ ಕಾರಣೋಪಚಾರೇನ ಪನೇತ್ಥ **"ವಸಾ"**ತಿ ತೇಲಮೇವ ವುತ್ತಂ, ವಸಾ ಪನ ಯಾವಕಾಲಿಕಾವ।

ಟೀಕಾಯಂ ಪನ ವಸಾಯ "ಸತ್ತಾಹಕಾಲಿಕೇ ಆಗತಟ್ಠಾನಂ ನತ್ಥೀತಿ ವದನ್ತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ "ತಂ ಉಪಪರಿಕ್ಖಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ವಸಾಯ ಸತ್ತಾಹಕಾಲಿಕತ್ತಮಾಸಂಕಿಯಂ ವುತ್ತಂ। ಕಿಮೇತ್ಥ ಉಪಪರಿಕ್ಖಿತಬ್ಬಂ? ಭೇಸಜ್ಜಂ ಅನುಜಾನತಾ ಭಗವತಾ "ಯಾನಿ ಖೋ ಪನ ತಾನಿ ಗಿಲಾನಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಪಟಿಸಾಯನೀಯಾನಿ ಭೇಸಜ್ಜಾನಿ, ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ಸಪ್ಪಿ ನವನೀತಂ ತೇಲಂ ಮಧು ಫಾಣಿತಂ, ತಾನಿ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಸತ್ತಾಹಪರಮಂ ಸನ್ನಿಧಿಕಾರಕಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬಾನೀ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೬೨೨) ಸಪ್ಪಿಆದೀನಮೇವ ಸತ್ತಾಹಕಾಲಿಕತ್ತಂ ವುತ್ತಂ। **ಭೇಸಜ್ಜಕ್ಖನ್ಧಕೇ**ಪಿ "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಾನಿ ಪಞ್ಚ ಭೇಸಜ್ಜಾನಿ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಕಾಲೇಪಿ ವಿಕಾಲೇಪಿ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತು"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೬೦) ತಾನಿ ಪಞ್ಚೇವ "ಭೇಸಜ್ಜಾನೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ತೇಲಂ ನಿಯಮತೋ "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ವಸಾನಿ ಭೇಸಜ್ಜಾನಿ ಅಚ್ಛವಸಂ ಮಚ್ಛವಸಂ ಸುಸುಕಾವಸಂ ಸೂಕರವಸಂ ಗದ್ರಭವಸಂ ಕಾಲೇ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಂ ಕಾಲೇ ನಿಪ್ಪಕ್ಕಂ ಕಾಲೇ ಸಂಸಟ್ಠಂ

ತೇಲಪರಿಭೋಗೇನ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತು"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೬೨) ವುತ್ತಂ। **ಭೇಸಜ್ಜಸಿಕ್ಖಾಪದಟ್ಠಕಥಾಯಞ್ಚ** (ಕಙ್ಖಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ಭೇಸಜ್ಜಸಿಕ್ಖಾಪದವಣ್ಣನಾ) "ಠಪೇತ್ವಾ ಮನುಸ್ಸವಸಂ ಅಞ್ಞಂ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ವಸ"ನ್ತಿಆದಿನಾ ವಸಾತೇಲಸ್ಸ ವಿಧಾನಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ "ಅಞ್ಞೇಸಂ ಯಾವಕಾಲಿಕವತ್ಥೂನಂ ವತ್ಥುಂ ಪಚಿತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿಯೇವಾ"ತಿ ವದತಾ ಅಟ್ಠಕಥಾಚರಿಯೇನ ಯಾವಕಾಲಿಕೇಸು ವಸಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಅಞ್ಞೇಸಂ ಯಾವಕಾಲಿಕವತ್ಥೂನಂ ವತ್ಥುಂ ಪಚಿತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ಅಯಮೇತ್ಥ ಅತ್ಥೋ ದೀಪಿತೋತಿ ವಸಾ "ಯಾವಕಾಲಿಕಾಯೇವಾ"ತಿ ವಿಞ್ಞಾಯತೀತಿ ಕೋ ಏತ್ಥ ಸುಖುಮೋ ನಯೋತಿ।

ಅಞ್ಞೇಸಂ ವಸಾತೇಲತೋ ಪರೇಸಂ **ಯಾವಕಾಲಿಕವತ್ಥೂನಂ** ಯೇಸಂ ತೇಸಂ ಯಾವಕಾಲಿಕವತ್ಥೂನಂ ಸಪ್ಪಿಆದೀನಂ **ವತ್ಥುಂ** ಯಾವಕಾಲಿಕಸಙ್ಖಾತಂ ಖೀರಾದಿಕಂ ನ ಪಚೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಅಯಮೇತ್ಥ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ - ಯಥಾ ಸತ್ತಾಹಪರಿಭೋಗತ್ಥಾಯ ವಸಂ ಕಾಲೇ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಕಾಲೇ ಪಚಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ನ ಏವಂ ಸಪ್ಪಿಆದೀನಂ ವತ್ಥುಭೂತಂ ಖೀರಾದಿಯಾವಕಾಲಿಕಂ, ತಂ ಪನ ಸತ್ತಾಹಪರಿಭೋಗತ್ಥಾಯ ಕಾಲೇಪಿ ನ ವಟ್ಟತಿ। ತಾನಿ ಹಿ ಯದಿ ತಂ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಸಯಂ ಕತಾನಿ, ಪಚ್ಛಾಭತ್ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ನ ವಟ್ಟನ್ತಿ ಸವತ್ಥುಕಪ್ಪಟಿಗ್ಗಹಿತತ್ತಾ, ಸಾಮಿಸಂ ನ ವಟ್ಟನ್ತಿ ಸಾಮಂಪಕ್ಕತ್ತಾ, ಪುರೇಭತ್ತಮ್ಪಿ ನ ವಟ್ಟನ್ತಿ ಯಾವಕಾಲಿಕವತ್ಥುತೋ ವಿವೇಚಿತತ್ತಾ। ಪರೇಹಿ ಕತಾನಿ ಪನ ಪುರೇಭತ್ತಂ ಸಾಮಿಸಮ್ಪಿ ವಟ್ಟನ್ತಿ ಅತ್ತನಾ ಅಪಕ್ಕತ್ತಾ। ಯಾವಜೀವಿಕಾನಿ ತು ಸಾಸಪಮಧುಕಏರಣ್ಡಅಟ್ಠೀನಿ ತೇಲಕರಣತ್ಥಂ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ತದಹೇವ ಕತಂ ತೇಲಂ ಸತ್ತಾಹಕಾಲಿಕಂ, ದುತಿಯದಿವಸೇ ಕತಂ ಛಾಹಂ ವಟ್ಟತಿ, ಏವಂ ಯಾವ ಸತ್ತಮದಿವಸೇ ಕತಂ ತದಹೇವ ವಟ್ಟತಿ, ಉಗ್ಗತೇ ಅರುಣೇ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಂ , ಅಟ್ಠಮೇ ದಿವಸೇ ಅನಜ್ಝೋಹರಣೀಯಂ, ಉಗ್ಗಹಿತೇನ ಯೇನ ಕೇನಚಿ ವತ್ಥುನಾ ಕತಸದಿಸಂ ಹೋತಿ। ತೇಲತ್ಥಾಯ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಸಾಸಪಾದೀನಂ ಸತ್ತಾಹಾತಿಕ್ಕಮೇನ ದುಕ್ಕಟಂ। ನಿಬ್ಬತ್ತಿತಂ ಸಪ್ಪಿ ವಾ ನವನೀತಂ ವಾ ಕಾಲೇಪಿ ವಿಕಾಲೇಪಿ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಪಚಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ತಂ ಪನ ತದಹು ಪುರೇಭತ್ತಮ್ಪಿ ಸಾಮಿಸಂ ನ ವಟ್ಟತಿ, ಸಂಸಗ್ಗತೋ ಯಾವಕಾಲಿಕಮ್ಪಿ ಸಾಮಂಪಕ್ಕಂ ಸಿಯಾತಿ ನಿರಾಮಿಸಂ ಪನ ಸತ್ತಾಹಮ್ಪಿ ವಟ್ಟತಿ।

೬೧. ಇದಾನಿ "**ಹಲಿದ್ದಿ**"ನ್ತಿಆದಿನಾ ಯಾವಜೀವಿಕಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ತತ್ಥ "**ಹಲಿದ್ದಿ** ನಾಮ ನಿಸಾ"ತಿಆದಿನಾ ವುಚ್ಚಮಾನೇಪಿ ಪರಿಯಾಯವಚನೇ ಸಮ್ಮೋಹೋ ಸಿಯಾತಿ ನ ತಂವಚನೇನ ಭುಸಂ ಸಮ್ಮೋಹಯಿಸ್ಸಾಮ, ತಸ್ಮಾ ತಾನಿ ಉಪದೇಸತೋವ ವೇದಿತಬ್ಬಾನಿ। ತತ್ಥ "**ಹಲಿದ್ದಿ**"ನ್ತಿ ಬಿನ್ದುಆಗಮೇನ ವುತ್ತಂ। ಉಪಚಾರೇನ ತು ಮೂಲಾದೀನಿ ಹಲಿದ್ದಾದಿಸದ್ದೇನ ವುತ್ತಾನಿ। ತಾ ಹಲಿದ್ದಾದಯೋ ಕೇಚಿ ಇತ್ಥಿಲಿಙ್ಗಾಯೇವ। ಮೂಲಫಲೇ ವಚತ್ತಞ್ಚ...ಪೇ॰... ಭದ್ದಮುತ್ತಞ್ಚ ಅತಿವಿಸಾತಿ ಪದಚ್ಛೇದೋ। **ಪಞ್ಚಮೂಲ**-ಸದ್ದೇನ ಚೂಳಪಞ್ಚಮೂಲಮಹಾಪಞ್ಚಮೂಲಾನಿ ಗಹಿತಾನಿ। **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ವಜಕಲಿಮೂಲೇ ಜರಟ್ಠನ್ತಿ ಏವಮಾದೀನಂ ಸಙ್ಗಹೋ।

೬೨-೫. **ಗೋಟ್ಠಫಲ**ನ್ತಿ ಮದನಫಲನ್ತಿ ವದನ್ತೀತಿ। ತೀಣಿ ಫಲಾನಿ ಯಸ್ಸಂ ಸಙ್ಗಹಿತಂ ಸಾ **ತಿಫಲಾ**। **ಏರಣ್ಡಕಾದೀನ**ನ್ತಿ **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಜಾತಿರುಕ್ಖಾದೀನಂ ಗಹಣಂ। ಸುಲಸಾದೀನಂ ಪಣ್ಣನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಅಸೋಕಾದೀನಂ ಗಹಣಂ। **ಸೂಪೇಯ್ಯಪಣ್ಣ**ನ್ತಿ ತಮ್ಬಕತಣ್ಡುಲೇಯ್ಯಾದಿಸೂಪಯೋಗ್ಗಪಣ್ಣಂ। ಉಚ್ಛುನಿಯ್ಯಾಸಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಸಬ್ಬೋ ನಿಯ್ಯಾಸೋ ಚ ಸರಸಂ ಉಚ್ಛುಜಂ ತಚಞ್ಚ ಠಪೇತ್ವಾ ಸಬ್ಬೋ ತಚೋ ಚಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ತತ್ಥ ಹಿಙ್ಗುಕಣಿಕಾರನಿಯ್ಯಾಸಾದಿ ಸಬ್ಬೋ **ನಿಯ್ಯಾಸೋ** ನಾಮ। ನಿರಸಉಚ್ಛುತಚಾದಿ ಸಬ್ಬೋ **ತಚೋ** ನಾಮ। **ಲೋಣಂ** ಸಾಮುದ್ದಾದಿ। **ಲೋಹಂ** ಅಯತಮ್ಬಾದಿ। **ಸಿಲಾ** ಕಾಳಸಿಲಾದಿ।

೬೬. **ಸುದ್ಧಸಿತ್ಥ**ನ್ತಿ ಮಧುನಾ ಅಮಕ್ಖಿತಂ। ಮಧುಮಕ್ಖಿತಂ ಪನ ಸತ್ತಾಹಕಾಲಿಕಂ। **ಯಞ್ಚ ಕಿಞ್ಚಿ ಸುಝಾಪಿತ**ನ್ತಿ ದುಜ್ಝಾಪಿತಂ ಅಕತ್ವಾ ಸುಜ್ಝಾಪಿತಂ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಚ। **ವಿಕಟಾದಿಪ್ಪಭೇದ**ನ್ತಿ ವಿಕಟಂ ಗೂಥಮತ್ತಿಕಾಮುತ್ತಛಾರಿಕಾಸಙ್ಖಾತಂ ಆದಿ ಯಸ್ಸ, ಸೋ ಪಭೇದೋ ಯಸ್ಸಾತಿ ಬಾಹಿರತ್ಥೋ, ತಂ। ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಚಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಏತ್ಥ ಪನ **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಕನ್ದಖಾದನೀಯೇ ಖೀರಕಾಕೋಲಾದಯೋ, ಮುಳಾಲಖಾದನೀಯೇ ಹಲಿದ್ದಿಸಿಙ್ಗಿವೇರಮೂಲಾದಯೋ, ಮತ್ಥಕಖಾದನೀಯೇ ಹಲಿದ್ದಿಸಿಙ್ಗಿವೇರಕಳೀರಾದಯೋ, ಖನ್ಧಖಾದನೀಯೇ ಉಪ್ಪಲಪಣ್ಣದಣ್ಡಾದಯೋ, ಪುಪ್ಫಖಾದನೀಯೇ ಚಮ್ಪಕಪುಪ್ಫಾದಯೋ, ಅಟ್ಠಿಖಾದನೀಯೇ ಮಧುಕಟ್ಠಿಏರಣ್ಡಸಾಸಪಾದಯೋ, ಪಿಟ್ಠಖಾದನೀಯೇ ಅಧೋತತಾಲಪಿಟ್ಠಾದಯೋ ಚ ಸಙ್ಗಹಿತಾತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಾ।

೯೭. ಇದಾನಿ ಸಬ್ಬಸೋ ಯಾವಜೀವಿಕಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ಅಸಕ್ಕುಣೇಯ್ಯತ್ತಾ ವುತ್ತಾನಿ ಚ ಅವುತ್ತಾನಿ ಚ ಏಕತೋ ಸಮ್ಪಿಣ್ಡೇತ್ವಾ ತತ್ಥ ಲಕ್ಖಣಂ ಠಪೇನ್ತೋ "**ಮೂಲ**"ನ್ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ "ಸಾರೋ"ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೇ "**ಸಾರ**"ನ್ತಿ ಲಿಙ್ಗವಿಪಲ್ಲಾಸೇನಾಹ। "ಸಾರೋ ಬಲೇ ಥಿರಂಸೇ ಚಾ"ತಿ ಹಿ ನಿಘಣ್ಡು। **ಆಹಾರತ್ಥ**ನ್ತಿ ಆಹಾರೇನ ಜಾತೋ ಅತ್ಥೋ ಪಯೋಜನಂ ಆಹಾರತ್ಥೋ, ಸೋವ ಆಹಾರಟ್ಠೋ, ತಂ ಆಹಾರಕಿಚ್ಚನ್ತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

೯೮. ಇದಾನಿ ಚತೂಸು ಕಪ್ಪಿಯಾಕಪ್ಪಿಯಾದಿವಿಭಾಗಂ ದಸ್ಸೇತಿ "**ಸಬ್ಬಾ**"ತಿಆದಿನಾ। ತತ್ಥ ಸಬ್ಬೇ ಕಾಲಿಕಾ, ತೇಸಂ ಸಮ್ಭೋಗೋ ಅನುಭವೋತಿ ಸಮಾಸೋ। **ಕಾಲೇ**ತಿ ಪುಬ್ಬಣ್ಹಕಾಲೇ। **ಸಬ್ಬಸ್ಸಾ**ತಿ ಗಿಲಾನಾಗಿಲಾನಸ್ಸ। **ಸತಿ ಪಚ್ಚಯೇ**ತಿ ತೀಸು ಯಾಮಕಾಲಿಕಂ ಪಿಪಾಸಾದಿಕಾರಣೇ ಸತಿ, ಸತ್ತಾಹಕಾಲಿಕಂ ಯಾವಜೀವಿಕಞ್ಚ ಗೇಲಞ್ಞಕಾರಣೇ ಸತೀತಿ ಅತ್ಥೋ, ಕಾಲತೋ ವಿಗತೋ **ವಿಕಾಲೋ,** ತಸ್ಮಿಂ, ಯಾಮಕಾಲಿಕಂ ವಿಕಾಲೇ ಆಹಾರತ್ಥಾಯ ಅಜ್ಝೋಹರಣೇ, ಸತ್ತಾಹಕಾಲಿಕಂ ಪನ ಯಾವಜೀವಿಕಞ್ಚ ತದತ್ಥಾಯ ಪಟಿಗ್ಗಹಣಮತ್ತೇಪಿ ದುಕ್ಕಟಂ।

೯೯. **ಉಭೋ**ತಿ ಯಾವಕಾಲಿಕಂ ಯಾಮಕಾಲಿಕಞ್ಚ। ತತ್ಥ ಯಾವಕಾಲಿಕಂ ಅತ್ತನೋ ಕಾಲಾತಿಕ್ಕನ್ತಂ ವಿಕಾಲಭೋಜನಸಿಕ್ಖಾಪದೇನ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ಜನಯತಿ, ಯಾಮಕಾಲಿಕಂ ಯಾಮಾತಿಕ್ಕನ್ತಂ ಸನ್ನಿಧಿಸಿಕ್ಖಾಪದೇನ। ಏತೇ ಉಭೋಪಿ ಅನ್ತೋವುತ್ಥಞ್ಚ ಸನ್ನಿಧಿಞ್ಚ ಜನಯನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। "**ಅನ್ತೋವುತ್ಥಂ ಸನ್ನಿಧಿ**"ನ್ತಿ ಭಾವಪ್ಪಧಾನೋಯಂ ನಿದ್ದೇಸೋ, ಅನ್ತೋವುತ್ಥತ್ತಂ ಸನ್ನಿಧಿತ್ತಞ್ಚಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೦೦. **ಅತಿನಾಮಿತೇ**ತಿ ಅತಿಕ್ಕಾಮಿತೇ। **ಪಾಚಿತ್ತೀ**ತಿ ಸತ್ತಾಹಾತಿಕ್ಕನ್ತಂ ಭೇಸಜ್ಜಸಿಕ್ಖಾಪದೇನ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಪಾಚಿತ್ತಿಯಾಪತ್ತಿ ಚ ಹೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸಚೇ ದ್ವಿನ್ನಂ ಸನ್ತಕಂ ಏಕೇನ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಂ ಅವಿಭತ್ತಂ ಹೋತಿ, ಸತ್ತಾಹಾತಿಕ್ಕಮೇ ದ್ವಿನ್ನಮ್ಪಿ ಅನಾಪತ್ತಿ, ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ಪನ ನ ವಟ್ಟತಿ। **ಪಾಳಿನಾರುಳ್ಹೇ**ತಿ ಪಾಳಿಯಂ ಅನಾರುಳ್ಹೇ ಸಪ್ಪಿಆದಿಮ್ಹಿ ಸತ್ತ ಅಹಾನಿ ಅತಿನಾಮಿತೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಸಪ್ಪೀ**ತಿ ಮನುಸ್ಸಾದೀನಂ ಸಪ್ಪಿ। **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ತೇಸಂಯೇವ ನವನೀತಂ, ನಾಳಿಕೇರಾದಿತೇಲಂ, ಸೀತೋದಕೇನ ಕತಂ ಮಧುಕಪುಪ್ಫಫಾಣಿತಞ್ಚ ಸಙ್ಗಹಿತಂ।

೧೦೧. **ನಿಸ್ಸಟ್ಠಲದ್ಧ**ನ್ತಿ ನಿಸ್ಸಟ್ಠಂ ವಿನಯಕಮ್ಮವಸೇನ ನಿಸ್ಸಜ್ಜಿತಞ್ಚ ತಂ ಲದ್ಧಞ್ಚ ಪುನ ತಥೇವಾತಿ ನಿಸ್ಸಟ್ಠಲದ್ಧಂ। ತಂ ಗಹೇತ್ವಾತಿ ಸೇಸೋ। ನಿಸ್ಸಜ್ಜನವಿಧಾನಂ ಪನ ವಕ್ಖಮಾನನಯೇನ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। "**ನಙ್ಗ**"ನ್ತಿಆದಿ ಉಪಲಕ್ಖಣಮತ್ತಂ। ತೇನ ಮಕ್ಖಿತಾನಿ ಕಾಸಾವಾದೀನಿ ಚ ಪನ ಅಪರಿಭೋಗಾನಿಯೇವ । ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಪನ ಕಾಯಿಕಪರಿಭೋಗೋ ವಟ್ಟತಿ। **ವಿಕಪ್ಪೇನ್ತಸ್ಸ ಸತ್ತಾಹೇ ಸಾಮಣೇರಸ್ಸಾ**ತಿ ಏತ್ಥ **ಟೀಕಾಯಂ** "ಇದಂ ಸಪ್ಪಿಂ ತುಯ್ಹಂ ವಿಕಪ್ಪೇಮೀ"ತಿಆದಿನಾ ತೇಸಂ ತೇಸಂ ನಾಮಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಸಮ್ಮುಖಾಪರಮ್ಮುಖಾವಿಕಪ್ಪನವಸೇನ ಅತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ತಂ ಸಾಧಯನ್ತೇಹಿ ಅವಿಕಪ್ಪಿತೇ ವಿಕಪ್ಪಿತಸಞ್ಞೀ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಂ ಪಾಚಿತ್ತಿಯ"ನ್ತಿ ಆಪತ್ತಿವಾರೇ ಪಾಳಿ ಆಹಟಾ। "ಸಚೇ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ವಿಕಪ್ಪೇತಿ, ಅತ್ತನೋ ಏವ ಸನ್ತಕಂ ಹೋತಿ, ಪಟಿಗ್ಗಹಣಮ್ಪಿ ನ ವಿಜಹತೀ"ತಿ ದೋಸಂ ವತ್ವಾ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ವಿಕಪ್ಪನೇ ಅತ್ತಸನ್ತಕತ್ತಾಭಾವೋ, ಪಟಿಗ್ಗಹಣವಿಜಹನಞ್ಚ ಪಯೋಜನಂ ವುತ್ತಂ। ತತ್ಥ ವದಾಮ - ಆಪತ್ತಿವಾರೇ "ಅವಿಕಪ್ಪಿತೇ"ತಿಆದಿಪಾಳಿಯೇವ ನತ್ಥಿ, "ಅನಧಿಟ್ಠಿತೇ ಅಧಿಟ್ಠಿತಸಞ್ಞೀ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಂ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ, ಅವಿಸ್ಸಜ್ಜಿತೇ ವಿಸ್ಸಜ್ಜಿತಸಞ್ಞೀ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಂ ಪಾಚಿತ್ತಿಯ"ನ್ತಿಆದಿನಾ (ಪಾರಾ॰ ೬೨೪) ಪಾಳಿಯಾ ಆಗತತ್ತಾ ತದನುರೂಪಮೇವ ಅನಾಪತ್ತಿವಾರೇ "ಅಧಿಟ್ಠೇತಿ, ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತೀ"ತಿಆದಿನಾವ ಪಾಳಿ ಆಗತಾ। ಯದಿ ಭವೇಯ್ಯ, ವಣ್ಣನೀಯಟ್ಠಾನತಾಯ ಅಟ್ಠಕಥಾಯ ಭವಿತಬ್ಬಂ, ನ ಚೇತ್ಥ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ವಿಜ್ಜತಿ। ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ವಿಕಪ್ಪನೇ ಚ ಕಥಂ ಪಟಿಗ್ಗಹಣಂ ವಿಜಹತಿ ಸಿಕ್ಖಾಪಚ್ಚಕ್ಖಾನಾದೀಸು ಛಸು ಪಟಿಗ್ಗಹಣವಿಜಹನಕಾರಣೇಸು ವಿಕಪ್ಪನಸ್ಸ ಅನನ್ತೋಗಧತ್ತಾ, ತಸ್ಮಾ ನಾಯಮೇತ್ಥ ಅತ್ಥೋತಿ।

ಮಯಮೇತ್ಥ ಏವಮತ್ಥಂ ಭಣಾಮ - **ವಿಕಪ್ಪೇನ್ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಏತ್ಥ **ವಿಕಪ್ಪನಂ** ಸಂವಿದಹನಂ "ಚಿತ್ತಸಙ್ಕಪ್ಪೋ"ತಿಆದೀಸು ವಿಯ, ಉಭಯತ್ಥ ಪನ ಉಪಸಗ್ಗೇಹಿ ನಾನತ್ತಮತ್ತಂ, ತಸ್ಮಾ ಅನ್ತೋಸತ್ತಾಹೇ ಸಾಮಣೇರಸ್ಸ ಯಸ್ಸ ಕಸ್ಸಚಿ ವಿಕಪ್ಪೇನ್ತಸ್ಸ ಸಂವಿದಹನ್ತಸ್ಸ

ಪರಿಚ್ಚಾಗಸಞ್ಞಂ ಪರಿಚ್ಚಾಗಚೇತನಂ ಪರಿಚ್ಚಾಗಾಧಿಪ್ಪಾಯಂ ಉಪ್ಪಾದೇನ್ತಸ್ಸ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಇದಞ್ಚ **ಮಹಾಸುಮತ್ಥೇರ**ವಾದಮೋಲುಬ್ಭ ವುತ್ತಂ। ವುತ್ತಞ್ಹಿ "ತೇನ ಚಿತ್ತೇನಾ"ತಿಆದೀಸು ಪಾಳಿವಚನೇಸು ಅಧಿಪ್ಪಾಯಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೇನ, "ಇದಂ ಕಸ್ಮಾ ವುತ್ತಂ। ಏವಞ್ಹಿ ಅನ್ತೋಸತ್ತಾಹೇ ದತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾ ಪಟಿಲಭಿತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜನ್ತಸ್ಸ ಅನಾಪತ್ತಿದಸ್ಸನತ್ಥ"ನ್ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೬೨೫)। **ಮಹಾಪದುಮತ್ಥೇರೋ** ಪನಾಹ "ಸತ್ತಾಹಾತಿಕ್ಕನ್ತಸ್ಸ ಪನ ಪರಿಭೋಗೇ ಅನಾಪತ್ತಿದಸ್ಸನತ್ಥಮಿದಂ ವುತ್ತ"ನ್ತಿ (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೬೨೫)। ಅಯಮೇವ ವಾದೋ ತೇಸು ಸುನ್ದರತರೋ। ಸತ್ತಾಹೇ ಮಕ್ಖನಾದಿಂ ಅಧಿಟ್ಠತೋ ಚ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ದದತೋಪಿ ಚ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಅಬ್ಭಞ್ಜನಾದಿಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। ಅಯಮೇತ್ಥಾಧಿಪ್ಪಾಯೋ - ಸಪ್ಪಿಆದಿಂ ಅಬ್ಭಞ್ಜನಾದಿಂ ಮಧುಂ ಅರುಮಕ್ಖನಂ, ಫಾಣಿತಂ ಘರಧೂಪನಂ ಅಧಿಟ್ಠತೋ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ। **ಅಞ್ಞಸ್ಸಾ**ತಿ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ವಾ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ವಾ।

೧೦೨. ಯಾವಕಾಲಿಕಆದೀನಿ ಅತ್ತನಾ ಸಹ ಸಂಸಟ್ಠಾನಿ ಸಬ್ಭಾವಂ ಗಾಹಾಪಯನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಸಬ್ಭಾವ**ನ್ತಿ ಸಸ್ಸ ಅತ್ತನೋ ಭಾವೋ ದ್ವಿತ್ತೇ ಸಬ್ಭಾವೋ, ತಂ। **ತಸ್ಮಾ**ತಿ ಯಸ್ಮಾ ಏವಂ, ತಸ್ಮಾ। **ಏವಮುದೀರಿತ**ನ್ತಿ ಏವಂ "ವಿಕಪ್ಪೇನ್ತಸ್ಸ ಸತ್ತಾಹೇ"ತಿಆದಿನಾ ವುತ್ತಂ। ಅಯಮೇತ್ಥ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ - ಯಸ್ಮಾ ಅತ್ತನಾ ಸಂಸಟ್ಠಾನಿ ಅತ್ತನೋ ಭಾವಂ ಗಾಹಾಪಯನ್ತಿ ಯಾವಕಾಲಿಕಾದೀನಿ, ತಸ್ಮಾ ಸತ್ತಾಹಾತಿಕ್ಕಾಮಿತಾನಿ ಸತ್ತಾಹಕಾಲಿಕಾನಿ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಜನಕಾನಿ ಸಂಸಟ್ಠಾನಿ ಅತ್ತಸಂಸಟ್ಠಾನಿಪಿ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಜನಕಾನಿ ಕರೋನ್ತೀತಿ ಅವಿಕಪ್ಪನಾದಿಮ್ಹಿ ಸತಿ ಬ್ಯತಿರೇಕತೋ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಾಪತ್ತಿಪರಿದೀಪಕಂ "ವಿಕಪ್ಪೇನ್ತಸ್ಸಾ"ತಿಆದಿಕಂ ವಾಕ್ಯತ್ತಯಂ ವುತ್ತನ್ತಿ। **ಟೀಕಾಯಂ** ಪನ "ಇದಾನಿ ವಕ್ಖಮಾನಂ ಸನ್ಧಾಯ **ಏವನ್ತಿ ವುತ್ತ**"ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। ತಂ ವಕ್ಖಮಾನಸ್ಸ ಅತೀತಉದೀರಿತತ್ತಾಯೋಗತೋ ಕಥಂ ಯುಜ್ಜತೀತಿ। **ಏವಮುದೀರಿತ**ನ್ತಿ ವಾ ಪಾಳಿಯಂ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಞ್ಚ ಏವಮೇವ ವುತ್ತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಏವ**-ಸದ್ದೋ ಅವಧಾರಣೇ।

೧೦೩-೫. ಇದಾನಿ ಅತ್ತಸಂಸಟ್ಠಾನಂ ಯಾವಕಾಲಿಕಾದೀನಂ ಸಬ್ಭಾವಗಾಹಾಪನಂ ಸರೂಪತೋ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ಪುರೇ"**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ಸತ್ತಾಹ**ನ್ತಿ ಸತ್ತ ಅಹಾನಿ ಯಸ್ಸ ತಂ ಸತ್ತಾಹಂ, ಸತ್ತಾಹಕಾಲಿಕಂ। **ಚ**-ಸದ್ದೋ ಅಟ್ಠಾನಪ್ಪಯುತ್ತೋ, ಸೋ ಸತ್ತಾಹಞ್ಚ ಯಾವಜೀವಿಕಞ್ಚಾತಿ ಯೋಜೇತಬ್ಬೋ। **ಸೇಸಕಾಲಿಕಸಮ್ಮಿಸ್ಸ**ನ್ತಿ ಸೇಸೇಹಿ ತದಹು ಪಟಿಗ್ಗಹಿತೇಹಿ ಕಾಲಿಕೇಹಿ ಯಾವಕಾಲಿಕಯಾಮಕಾಲಿಕಸಙ್ಖಾತೇಹಿ ಸಮ್ಮಿಸ್ಸಂ। **ಪಾಚಿತ್ತೀ**ತಿ ಸನ್ನಿಧಿಸಿಕ್ಖಾಪದೇನ ಪಾಚಿತ್ತಿ। **ತದಹು ಪಟಿಗ್ಗಹಿತ**ನ್ತಿ ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ದಿನೇ ಪುರೇಭತ್ತಂ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಂ। **ತದಹೇವಾ**ತಿ ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ದಿನೇ ಪುರೇಭತ್ತಮೇವ। **ಸೇಸ**ನ್ತಿ ಸತ್ತಾಹಕಾಲಿಕಂ ಯಾವಜೀವಿಕಞ್ಚ। **ಏವ**ನ್ತಿ ಯಾಮೇ ಏವ ಪರಿಭುಞ್ಜಯೇತಿ ವಿಜಾನೀಯನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಇತರ**ನ್ತಿ ಸತ್ತಾಹಕಾಲಿಕತೋ ಅಞ್ಞಂ ಯಾವಜೀವಿಕಂ।

ಕಾಲಿಕನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೯. ಪಟಿಗ್ಗಾಹನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ

೧೦೬. ದಾತುಂ ಕಾಮೇತೀತಿ ದಾತುಕಾಮೋ, ತಸ್ಸ ಅಭಿಹಾರೋ ಈಸಕಮ್ಪಿ ಓಣಮನಾದಿನಾಭಿಹರಣನ್ತಿ ತಪ್ಪುರಿಸೋ, ಹತ್ಥಸ್ಸ ಪಾಸೋ **ಹತ್ಥಪಾಸೋ**। ರುಳ್ಹೀವಸೇನ ತು ಅಡ್ಢತೇಯ್ಯಹತ್ಥೋ ಹತ್ಥಪಾಸೋ ನಾಮ। ಸೋ ಚ ಸಚೇ ಭಿಕ್ಖು ನಿಸಿನ್ನೋ ಹೋತಿ, ಆಸನಸ್ಸ ಪಚ್ಛಿಮನ್ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ, ಸಚೇ ಠಿತೋ, ಪಣ್ಹಿಅನ್ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ, ಸಚೇ ನಿಪನ್ನೋ, ಯೇನ ಪಸ್ಸೇನ ನಿಪನ್ನೋ, ತಸ್ಸ ಪಾರಿಮನ್ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ದಾಯಕಸ್ಸ ನಿಸಿನ್ನಸ್ಸ ಠಿತಸ್ಸ ವಾ ಠಪೇತ್ವಾ ಪಸಾರಿತಹತ್ಥಂ ಯಂ ಆಸನ್ನತರಂ ಅಙ್ಗಂ, ತಸ್ಸ ಓರಿಮನ್ತೇನ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। **ಏರಣಕ್ಖಮ**ನ್ತಿ ಥಾಮಮಜ್ಝಿಮೇನ ಪುರಿಸೇನ ಏರಣಸ್ಸ ಉಕ್ಖಿಪನಸ್ಸ ಖಮಂ ಯೋಗ್ಗಂ। ವತ್ಥುಸದ್ದಾಪೇಕ್ಖಂ ನಪುಂಸಕತ್ತಂ। **ತಿಧಾ ದೇನ್ತೇ**ತಿ ಕಾಯಕಾಯಪ್ಪಟಿಬದ್ಧನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಾನಂ ವಸೇನ ತೀಹಿ ಪಕಾರೇಹಿ ದಾಯಕೇ ದದಮಾನೇ। ತತ್ಥ ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಸರೀರಾವಯವೇನ ಅನ್ತಮಸೋ ಪಾದಙ್ಗುಲಿಯಾಪಿ ದೀಯಮಾನಂ ಕಾಯೇನ ದಿನ್ನಂ ನಾಮ ಹೋತಿ, ಕಟಚ್ಛುಆದೀಸು ಯೇನ ಕೇನಚಿ ದೀಯಮಾನಂ ಕಾಯಪ್ಪಟಿಬದ್ಧೇನ, ಕಾಯತೋ ಪನ ಕಾಯಪ್ಪಟಿಬದ್ಧತೋ ವಾ ಮೋಚೇತ್ವಾ ಹತ್ಥಪಾಸೇ ಠಿತಸ್ಸ ಕಾಯೇನ ವಾ ಕಾಯಪ್ಪಟಿಬದ್ಧೇನ ವಾ ಪಾತಿಯಮಾನಂ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯೇನ ಪಯೋಗೇನ ದಿನ್ನಂ

ನಾಮ। **ದ್ವಿಧಾ ಗಾಹೋ**ತಿ ಕಾಯಕಾಯಪ್ಪಟಿಬದ್ಧಾನಂ ವಸೇನ ದ್ವೀಹಿ ಪಕಾರೇಹಿ ಯೇಹಿ ಕೇಹಿಚಿ ದೀಯಮಾನಸ್ಸ ಗಹಣಂ। ಏವಂ ಪಟಿಗ್ಗಹೋ ಪಞ್ಚಙ್ಗೋತಿ ಯೋಜನಾ। **ಪಞ್ಚಙ್ಗೋ**ತಿ ಪಞ್ಚ ಅಙ್ಗಾನಿ ಯಸ್ಸಾತಿ ಬಹುಬ್ಬೀಹಿ।

೧೦೭. ಇದಾನಿ ಅನೇರಣಕ್ಖಮೇ ಚ ಕಿಸ್ಮಿಞ್ಚಿ ಕಾಯಪ್ಪಟಿಬದ್ಧೇ ಚ ಪಟಿಗ್ಗಹಣಾರೋಹನಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ಅಸಂಹಾರಿಯೇ"**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ಅಸಂಹಾರಿಯೇ**ತಿ ಆನೇತುಮಸಕ್ಕುಣೇಯ್ಯೇ ಫಲಕಪಾಸಾಣಾದಿಮ್ಹಿ। **ತತ್ಥಜಾತೇ**ತಿ ತೇಸುಯೇವ ರುಕ್ಖಾದೀಸು ಜಾತೇ ಕಿಂಸುಕಪದುಮಿನಿಪಣ್ಣಾದಿಕೇ। ಚಿಞ್ಚಆದೀನಂ ಸುಖುಮೇ ಪಣ್ಣೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ತಾನಿ ಹಿ ಸನ್ಧಾರೇತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋನ್ತಿ। ತೇಸಂ ಪನ ಸಾಖಾಸು ವಟ್ಟತಿ। **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ "ಅಙ್ಗ"ನ್ತಿಆದಿಕಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। **ವಾ**-ಸದ್ದೋ ಸಮುಚ್ಚಯೇ। **ಅಸಯ್ಹಭಾರೇ**ತಿ ಥಾಮಮಜ್ಝಿಮಪುರಿಸೇನ ಸಹಿತುಂ ಸನ್ಧಾರೇತುಂ ಅಸಕ್ಕುಣೇಯ್ಯೇ ಭಾರೇ। ಸಬ್ಬೇಸಂ ಪಟಿಗ್ಗಹೋ "ನ ರೂಹತೀ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೧೦೮. ಇದಾನಿ ಪಟಿಗ್ಗಹಣವಿಜಹನಂ ದಸ್ಸೇತಿ **"ಸಿಕ್ಖಾ"**ತಿಆದಿನಾ। ತತ್ಥ **ಸಿಕ್ಖಾಮರಣಲಿಙ್ಗೇಹೀ**ತಿ ಸಿಕ್ಖಾಪಚ್ಚಕ್ಖಾನೇನ ಚ ಮರಣೇನ ಚ ಲಿಙ್ಗಪರಿವತ್ತನೇನ ಚ। **ಅನಪೇಕ್ಖವಿಸಗ್ಗತೋ**ತಿ ನತ್ಥಿ ಅಪೇಕ್ಖೋ ಏತಸ್ಸಾತಿ ಅನಪೇಕ್ಖೋ, ಸೋವ ವಿಸಗ್ಗೋ, ತತೋ ಚ। **ಅಚ್ಛೇದಾ**ತಿ ಚೋರಾದೀಹಿ ಅಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಗಹಣೇನ। **ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನದಾನಾ**ತಿ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ದಾನೇನ। **ಚ**-ಸದ್ದೋ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಆನೇತಬ್ಬೋ। **ಗಾಹೋ**ತಿ ಪಟಿಗ್ಗಹಣಂ। **ಉಪಸಮ್ಮತೀ**ತಿ ವಿಜಹತಿ।

೧೦೯-೧೦. ಇದಾನಿ ಅಪ್ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಂ ಪರಿಭೋಗೇ ದೋಸಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ಅಪ್ಪಟಿಗ್ಗಹಿತ"**ನ್ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ಸಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಚತುಕಾಲಿಕಪರಿಯಾಪನ್ನಂ ಸಕಲಮ್ಪಿ। ಇದಾನಿ ಅಪ್ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ಸುದ್ಧ"**ನ್ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ ಸುದ್ಧಂ ನಾತಿಬಹಲಂ ಉದಕಞ್ಚ ತಥಾ ಅಙ್ಗಲಗ್ಗಂ ಅವಿಚ್ಛಿನ್ನಂ ದನ್ತ…ಪೇ॰… ಗೂಥಕಞ್ಚ ಲೋಣ…ಪೇ॰… ಕರೀಸಕಞ್ಚ ಕಪ್ಪತೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ತತ್ಥ **ಸುದ್ಧ**ನ್ತಿ ರಜರೇಣೂಹಿ ಅಞ್ಞರಸೇನ ಚ ಅಸಮ್ಮಿಸ್ಸತಾಯ ಪರಿಸುದ್ಧಂ। **ನಾತಿಬಹಲ**ನ್ತಿ ಯಂ ಕಸಿತಟ್ಠಾನೇ ಬಹಲಮುದಕಂ ವಿಯ ಮುಖೇ ವಾ ಹತ್ಥೇ ವಾ ನ ಲಗ್ಗಂ, ತಂ। **ಅವಿಚ್ಛಿನ್ನ**ನ್ತಿ ಅಙ್ಗತೋ ವಿಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ನ ಗತಂ। ದನ್ತಾನಿ ಚ ಅಕ್ಖೀನಿ ಚ ಕಣ್ಣಞ್ಚ ದನ್ತಕ್ಖಿಕಣ್ಣಂ ಪಾಣ್ಯಙ್ಗತ್ತಾ, ತಸ್ಸ ಗೂಥಕನ್ತಿ ತಪ್ಪುರಿಸೋ। **ಲೋಣಂ** ಸರೀರುಟ್ಠಿತಂ। **ಸಿಙ್ಘಾಣೀ**ತಿ ಸಿಙ್ಘಾಣಿಕಾ। ವಿಚ್ಛಿನ್ನಂ ನ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತಬ್ಬಂ।

೧೧೧. ಇದಾನಿ **"ಗೂಥಾ"**ತಿಆದಿನಾ ಕಾಲೋದಿಸ್ಸಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ತಥಾವಿಧೇ**ತಿ ಸಪ್ಪದಟ್ಠಕ್ಖಣಾದಿಕೇ ತಥಾವಿಧೇ ಕಾಲೇ। ತಥಾ ತಾದಿಸೋ ವಿಧೋ ಕಾಲೋ ಏತಸ್ಸಾತಿ ಬಹುಬ್ಬೀಹಿ। **ಸೇವೇಯ್ಯಾ**ತಿ ಸೇವನಂ ಕರೇಯ್ಯ, ಪರಿಭುಞ್ಜೇಯ್ಯಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ಅಸನ್ತೇ ಕಪ್ಪಕಾರಕೇ**ತಿ ಏತ್ಥ ದುಬ್ಬಚೋಪಿ ಅಸಮತ್ಥೋಪಿ ಕಪ್ಪಿಯಕಾರಕೋ ಅಸನ್ತಪಕ್ಖೇಯೇವ ತಿಟ್ಠತೀತಿ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। ಕಾಲೋದಿಸ್ಸತ್ತಾ ಪನ ಛಾರಿಕಾಯ ಅಸತಿ ಅಲ್ಲದಾರುಂ ರುಕ್ಖತೋ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಕಾತುಂ, ಮತ್ತಿಕಾಯ ಅಸತಿ ಭೂಮಿಂ ಖಣಿತ್ವಾಪಿ ಮತ್ತಿಕಂ ಗಹೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ।

೧೧೨. **ದುರೂಪಚಿಣ್ಣೇ**ತಿ ದುಟ್ಠುಂ ಉಪಚಿಣ್ಣಂ ಆಮಟ್ಠಂ ದುರೂಪಚಿಣ್ಣಂ। ಸಚೇ ಭಿಕ್ಖು ಅಪ್ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಂ ಸಾಮಿಸಂ ಭಾಜನಂ ಠಿತಟ್ಠಾನತೋ ಅಪನೇತ್ವಾ ಆಮಸತಿ, ಪಿಧಾನಂ ಆಮಸತಿ, ಉಪರಿ ಠಿತಕಚವರಾದಿಂ ಛಡ್ಡೇತಿ, ತತ್ಥಜಾತಕಫಲಿನಿಯಾ ಸಾಖಾಯ ವಾ ವಲ್ಲಿಯಾ ವಾ ಗಹೇತ್ವಾ ವಾ ಚಾಲೇತಿ, ದುರೂಪಚಿಣ್ಣಂ ನಾಮ ಹೋತಿ। ತಸ್ಮಿಂ ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಫಲರುಕ್ಖಂ ಪನ ಅಪಸ್ಸಯಿತುಂ ವಾ ತತ್ಥ ಕಣ್ಟಕಂ ವಾ ಬನ್ಧಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ಅರಞ್ಞೇ ಪತಿತಅಮ್ಬಫಲಾದಿಂ "ಸಾಮಣೇರಸ್ಸ ದಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಆಹರಿತ್ವಾ ದಾತುಂ ವಟ್ಟತಿ। **ರಜೋಕಿಣ್ಣೇ**ತಿ ರಜಸಾ ಓಕಿಣ್ಣೇ, ತಸ್ಮಿಂ ಪತ್ತಾದಿಕೇ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹತೋ ವಿನಯದುಕ್ಕಟಂ ಹೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸಚೇ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರನ್ತಸ್ಸ ಪತ್ತೇ ರಜಂ ಪತತಿ, ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖಾ ಗಣ್ಹಿತಬ್ಬಾ । "ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ದೇಥಾ"ತಿ ವುತ್ತೇಪಿ ಆಕಿರನ್ತಿ, ಹತ್ಥತೋ ಅಮೋಚೇನ್ತೇನೇವ ಪಟಿಗ್ಗಾಹಾಪಕಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ನೇತ್ವಾ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ಸಚೇ ಮಹಾವಾತೋ ತತೋ ತತೋ ರಜಂ ಪಾತೇತಿ, ನ ಸಕ್ಕಾ ಹೋತಿ ಭಿಕ್ಖಂ ಗಹೇತುಂ, "ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ದಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಸುದ್ಧಚಿತ್ತೇನ ಆಭೋಗಂ ಕತ್ವಾ ಗಣ್ಹಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ತಂ ಪನ ತೇನ ದಿನ್ನಂ ವಾ ವಿಸ್ಸಾಸೇನ ವಾ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ।

ಅಥಾತಿ ವಕ್ಖಮಾನಾರಮ್ಭೇ। **ಉಗ್ಗಹಪ್ಪಟಿಗ್ಗಹೇ**ತಿ ಉಗ್ಗಹಿತ್ಥಾತಿ ಉಗ್ಗಹೋ, ಉಗ್ಗಹಿತಂ, ತಸ್ಸ ಪಟಿಗ್ಗಹೋ, ತಸ್ಮಿಂ। ಅಪ್ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಭಾವಂ ಜಾನತೋ ಅತ್ತನಾ ಏವ ಉಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಗಹಣೇತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। ಮಾತಾಪಿತೂನಂ ಅತ್ಥಾಯ ಪನ ಅಪ್ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ತೇಲಾದೀನಿ, ಛಾಯತ್ಥಾಯ ಸಾಖಾದೀನಿ ವಾ ಗಹೇತ್ವಾ ಪಚ್ಛತೋ ಭುಞ್ಜಿತುಕಾಮತಾಯ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ಉಚ್ಛುಆದೀಸು ಫಾಲಿತೇಸು ಮಲಂ ನ ಪಞ್ಞಾಯತಿ, ಮೂಲಭೇಸಜ್ಜಾದೀನಿ ಪಿಸನ್ತಾನಂ ವಾ ಕೋಟ್ಟೇನ್ತಾನಂ ವಾ ನಿಸದನಿಸದಪೋತಕಉದುಕ್ಖಲಮುಸಲಾನಿ ಖೀಯನ್ತಿ, ದನ್ತನ್ತರೇ ಲಗ್ಗಂ ಸುಖುಮಆಮಿಸಂ ಹೋತಿ, ರಸೋ ನ ಪಞ್ಞಾಯತಿ, ಅಬ್ಬೋಹಾರಿಕಂ। **ಅನ್ತೋವುತ್ಥೇ**ತಿ ಅಕಪ್ಪಿಯಕುಟಿಯಾ ಛದನಬ್ಭನ್ತರೇ ವುತ್ಥೇತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸಯಂಪಕ್ಕೇ**ತಿ ಅತ್ತನಾ ಯತ್ಥ ಕತ್ಥಚಿ ಪಕ್ಕೇ। ಸಚೇ ವಾಸಿಆದಿಂ ತಾಪೇತ್ವಾ ತಕ್ಕಾದೀಸು ಪಕ್ಖಿಪತಿ, ಏತ್ತಾವತಾಪಿ ಸಾಮಪಾಕತೋ ನ ಮುಚ್ಚತಿ। ಪುರಿಮಕಾಲಿಕದ್ವಯೇ ಪುನಪಾಕಞ್ಚ ಠಪೇತ್ವಾ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಆಮಿಸಂ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಪಚಿತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ। ಸಚೇಪಿಸ್ಸ ಉಣ್ಹಯಾಗುಯಾ ಸುಲಸಿಪಣ್ಣಾದೀನಿ ವಾ ಸಿಙ್ಗಿವೇರಂ ವಾ ಪಕ್ಖಿಪನ್ತಿ, ಚಾಲೇತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ। ಉತ್ತಣ್ಡುಲಂ ಭತ್ತಂ ಲಭಿತ್ವಾ ಪಿದಹಿತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ। **ಅನ್ತೋಪಕ್ಕೇ**ತಿ ಅಕಪ್ಪಿಯಕುಟಿಯಾ ಅನ್ತೋ ಪಕ್ಕೇ। ಸಬ್ಬತ್ಥ ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ಪಟಿಗ್ಗಾಹನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೧೦. ಅಕಪ್ಪಿಯಮಂಸನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ

೧೧೩-೪. ಮನುಸ್ಸಹತ್ಥಿಅಸ್ಸಾನಞ್ಚ …ಪೇ॰… ಉರಗಸ್ಸ ಚ ಯಂ ಮಂಸಞ್ಚ, ಯಂ ಉದ್ದಿಸ್ಸಕತಮಂಸಞ್ಚ, ಅಪ್ಪಟಿವೇಕ್ಖಿತಂ ಯಞ್ಚ ಮಂಸಂ, ತೇಸು ಮಂಸೇಸೂತಿ ಏವಂ ಯೋಜೇತ್ವಾ ಅತ್ಥೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। ತತ್ಥ ಸೀಸಗೀವಾತರಙ್ಗೇನ ಚರನ್ತಾ ಅಚ್ಛವಿಸೇಸಾವ **ತರಚ್ಛಾ**। **ಉರಗಸ್ಸಾ**ತಿ ಇಮಿನಾ ಸಬ್ಬಾಪಿ ದೀಘಜಾತಿ ಸಙ್ಗಹಿತಾ। **ಉದ್ದಿಸ್ಸಕತಮಂಸ**ನ್ತಿ ಭಿಕ್ಖುಂ ಉದ್ದಿಸಿತ್ವಾ ಕತಂ ಉದ್ದಿಸ್ಸಕತಂ, ತಞ್ಚ ತಂ ಮಂಸಞ್ಚ। ಏತ್ಥ ಚ **ಮಂಸ**-ಗ್ಗಹಣೇನ ಮಚ್ಛಾನಮ್ಪಿ ಗಹಣಂ ವೇದಿತಬ್ಬಂ ಉಪಲಕ್ಖಣವಸೇನ, ಚ-ಸದ್ದೇನ ವಾ। ಪಞ್ಚಸುಪಿ ಸಹಧಮ್ಮಿಕೇಸು ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಉದ್ದಿಸ್ಸಕತಂ ಸಬ್ಬೇಸಮ್ಪಿ ನ ಕಪ್ಪತಿ, ತಮ್ಪಿ ಅದಿಟ್ಠಅಸುತಅಪರಿಸಙ್ಕಿತತಾಯ ತಿಕೋಟಿಪರಿಸುದ್ಧಂ ವಟ್ಟತಿ। **ಅಪ್ಪಟಿವೇಕ್ಖಿತ**ನ್ತಿ ಅನುಪಪರಿಕ್ಖಿತಂ, ಅನಾಪುಚ್ಛಿತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಆಪತ್ತಿಭೀರುಕೇನ ಹಿ ರೂಪಂ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇನ್ತೇನಾಪಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತಬ್ಬಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬಞ್ಚ। ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಮಂಸೇಸು ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। ಥೂಲೋ ಅಚ್ಚಯೋ ಏತ್ಥಾತಿ ರಸ್ಸೇ, ದ್ವಿತ್ತೇ ಚ **ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಂ**। ಪಾರಾಜಿಕಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸೇಹಿ ಠಪೇತ್ವಾ ಇತೋ ಅಧಿಕಂ ವಜ್ಜಂ ನತ್ಥಿ। **ಸೇಸೇಸೂ**ತಿ ಅವಸೇಸೇಸು ಏಕಾದಸಸು।

೧೧೫. ಇದಾನಿ ಮನುಸ್ಸಾದೀನಂ ಅಟ್ಠಿಆದೀನಿಪಿ ಅಕಪ್ಪಿಯಾನೀತಿ ದಸ್ಸೇತುಂ **“ಅಟ್ಠಿಪೀ”**ತಿಆದಿಮಾಹ। **ಪಿ**-ಸದ್ದೋ “**ಲೋಹಿತ**”ನ್ತಿಆದೀಸುಪಿ ಅನುವತ್ತೇತಬ್ಬೋ। **ಏಸ**ನ್ತಿ ಮನುಸ್ಸಾದೀನಂ ದಸನ್ನಂ। ವಸಾಸು ಪನ ಏಕಾ ಮನುಸ್ಸವಸಾ ನ ವಟ್ಟತಿ। ಖೀರಾದೀಸು ಅಕಪ್ಪಿಯಂ ನಾಮ ನತ್ಥಿ। ಉದ್ದಿಸ್ಸಕತಂಯೇವ ಸಚಿತ್ತಕನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ಸಚಿತ್ತಕ**ನ್ತಿ ಉದ್ದಿಸ್ಸಕತಭಾವಜಾನನಚಿತ್ತೇನ ಸಹ ವತ್ತತೀತಿ ಸಚಿತ್ತಕಂ। ವತ್ಥುವೀತಿಕ್ಕಮವಿಜಾನನಚಿತ್ತೇನ ಹಿ ಸಚಿತ್ತಕತ್ತಂ। ಏತ್ಥ ಚ ಸಚಿತ್ತಕತ್ತಂ ಆಪತ್ತಿಯಾ ಏವ, ನ ಚ ಮಂಸಸ್ಸ, ತಥಾಪಿ ಮಂಸಸೀಸೇನ ಆಪತ್ತಿ ಏವ ವುತ್ತಾತಿ ವಿಞ್ಞಾತಬ್ಬನ್ತಿ।

ಅಕಪ್ಪಿಯಮಂಸನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೧೧. ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ

೧೧೬-೭. ರೂಪಿಯೇನ ಅರೂಪಿಯಂ ರೂಪಿಯಞ್ಚ ಇತರೇನ ರೂಪಿಯಞ್ಚ ಪರಿವತ್ತೇಯ್ಯಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ತತ್ಥ **ರೂಪಿಯೇನಾ**ತಿ ರೂಪಿಯಸಙ್ಖಾತೇನ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯವತ್ಥುನಾ। **ಅರೂಪಿಯ**ನ್ತಿ ಅರೂಪಿಯಸಙ್ಖಾತಂ ದುಕ್ಕಟವತ್ಥುಂ ಕಪ್ಪಿಯವತ್ಥುಞ್ಚ। **ಇತರೇನಾ**ತಿ ಅರೂಪಿಯೇನ। **ನಿಸ್ಸಗ್ಗೀ**ತಿ ನಿಸ್ಸಜ್ಜನಂ ನಿಸ್ಸಗ್ಗೋ, ಪುಬ್ಬಭಾಗೇ ಕತ್ತಬ್ಬಸ್ಸ ವಿನಯಕಮ್ಮಸ್ಸೇತಂ ನಾಮಂ। ನಿಸ್ಸಗ್ಗೋ

ಅಸ್ಸ ಅತ್ಥೀತಿ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿ, ಕಿಂ ತಂ? ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ। ರೂಪಿಯಸ್ಸ ಮೂಲಗ್ಗಹಣೇ ಪನ ರೂಪಿಯಪ್ಪಟಿಗ್ಗಹಣಸಿಕ್ಖಾಪದೇನ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಂ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ।

ಇದಾನಿ ರೂಪಿಯಾದಿಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ಇಧಾ"**ತಿಆದಿ ಆರದ್ಧಂ। ತತ್ಥ ಕಹಾ...ಪೇ॰... ಮಾಸಕಂ ಇಧ ರೂಪಿಯನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ತತ್ಥ **ಕಹಾಪಣೋ** ನಾಮ ಸುವಣ್ಣಮಯೋ ವಾ ರಜತಮಯೋ ವಾ ಏತರಹಿ ಪಕತಿಕಹಾಪಣೋ ವಾ। **ಸಜ್ಝೂ**ತಿ ರಜತಂ। **ಸಿಙ್ಗೀ**ತಿ ಸುವಣ್ಣಭೇದೋ, ತಥಾಪಿ ಚೇತ್ಥ ಸಾಮಞ್ಞೇನ ಸುವಣ್ಣಮಧಿಪ್ಪೇತಂ। **ವೋಹಾರೂಪಗಮಾಸಕ**ನ್ತಿ ವೋಹಾರಂ ಕಯವಿಕ್ಕಯಂ ಉಪಗಚ್ಛತೀತಿ ವೋಹಾರೂಪಗಂ, ತಞ್ಚ ತಂ ಮಾಸಕಞ್ಚಾತಿ ತಂ ಪನ ಸಮುಟ್ಠಾಪಿತರೂಪಞ್ಚ ಅಸಮುಟ್ಠಾಪಿತರೂಪಞ್ಚ ಲೋಹದಾರುಆದಿಮಯಂ ವುಚ್ಚತಿ। **ಇಧ ರೂಪಿಯ**ನ್ತಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇ ರೂಪಿಯಂ ನಾಮಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ವತ್ಥಮುತ್ತಾದಿ ಕಪ್ಪಂ ದುಕ್ಕಟವತ್ಥುಞ್ಚ ಇತರನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। ತತ್ಥ ವತ್ಥಞ್ಚ ಮುತ್ತಾ ಚ ಆದಿ ಯಸ್ಸಾತಿ ಸಮಾಸೋ। **ಆದಿ**-ಸದ್ದೋ ಪಚ್ಚೇಕಂ ಯೋಜೇತಬ್ಬೋ "ವತ್ಥಾದಿ ಮುತ್ತಾದೀ"ತಿ। ತತ್ಥ ಪಠಮೇನ **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಕಪ್ಪಾಸಸುತ್ತಾಪರಣ್ಣಾದಿಕಂ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಕಪ್ಪಿಯವತ್ಥುಂ, ದುತಿಯೇನ ಮಣಿ ಸಙ್ಖೋ ಸಿಲಾ ಪವಾಳಂ ಲೋಹಿತಙ್ಕೋ ಮಸಾರಗಲ್ಲಂ ಸತ್ತಧಞ್ಞಾನಿ ದಾಸಿದಾಸಖೇತ್ತವತ್ಥುಪುಪ್ಫಾರಾಮಫಲಾರಾಮಾದಯೋತಿ ಇದಂ ದುಕ್ಕಟವತ್ಥುಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। ವತ್ಥಾದಿಕಪ್ಪಿಯವತ್ಥುಂ, ಮುತ್ತಾದಿದುಕ್ಕಟವತ್ಥುಞ್ಚ ಇತರಂ ಅಞ್ಞಂ ಅರೂಪಿಯಂ ನಾಮಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೧೮. ಏತ್ತಾವತಾ ರೂಪಿಯಸಂವೋಹಾರಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಕಪ್ಪಿಯಭಣ್ಡೇ ಕಯವಿಕ್ಕಯಂ ದಸ್ಸೇತುಮಾಹ **"ಇಮ"**ನ್ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ "ಇಮಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಇಮಂ ದೇಹಿ, ಇಮಂ ಕರ, ಇಮಂ ಆನಯಾ"ತಿ ವಾ "ಇಮಂ ಭುತ್ವಾ ಇಮಂ ದೇಹಿ, ಇಮಂ ಕರ, ಇಮಂ ಆನಯಾ"ತಿ ವಾ "ಇಮಂ ದೇಮಿ, ಇಮಂ ದೇಹಿ, ಇಮಂ ಕರ, ಇಮಂ ಆನಯಾ"ತಿ ವಾ ಕಯವಿಕ್ಕಯೇ ಸಮಾಪನ್ನೇ ನಿಸ್ಸಗ್ಗೀತಿ ಯೋಜನಾ। ತತ್ಥ **ಇಮ**ನ್ತಿ ತಣ್ಡುಲಾದಿಂ। **ಭುತ್ವಾ**ತಿ ಓದನಾದಿಂ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ। **ಇಮಂ ದೇಹೀ**ತಿ ಏತಂ ವತ್ಥಾದಿಕಂ ದೇಹಿ। **ಇಮಂ ಕರಾ**ತಿ ಏತಂ ರಜನಪಚನಾದಿಂ ಕರೋಹಿ। **ಇಮಂ ಆನಯಾ**ತಿ ಏತಂ ರಜನಕಟ್ಠಾದಿಂ ಆನೇಹಿ। **ಇಮಂ ದೇಮೀ**ತಿ ಏತಂ ವತ್ಥಾದಿಕಂ ತವ ದೇಮಿ। **ಸಮಾಪನ್ನೇ**ತಿ ಕತೇ। ತಸ್ಮಾ ಕಪ್ಪಿಯಂ ಭಣ್ಡಂ ಪರಿವತ್ತೇನ್ತೇನ ಅಞ್ಞಾತಕೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ "ಇಮಂ ದೇಹೀ"ತಿ ವದತೋ ವಿಞ್ಞತ್ತಿ, "ಇಮಂ ಗಣ್ಹಾಹೀ"ತಿ ವದತೋ ಸದ್ಧಾದೇಯ್ಯವಿನಿಪಾತನಂ, "ಇಮಿನಾ ಇಮಂ ದೇಹೀ"ತಿ ವದತೋ ಕಯವಿಕ್ಕಯನ್ತಿ ವುತ್ತಾ ತಿಸ್ಸೋ ಆಪತ್ತಿಯೋ। ಮಾತಾಪಿತೂಹಿ ಪನ ಸದ್ಧಿಂ ಕಯವಿಕ್ಕಯಮತ್ತಂ ಮೋಚೇನ್ತೇನ ಪರಿವತ್ತೇತಬ್ಬಂ। ಅಯಞ್ಚ ಕಯವಿಕ್ಕಯೋ ಠಪೇತ್ವಾ ಪಞ್ಚಸಹಧಮ್ಮಿಕೇ ಅವಸೇಸೇಹಿ ಗಿಹಿಪಬ್ಬಜಿತೇಹಿ ನ ವಟ್ಟತಿ। ಸಚೇ ಪನ ನವಕಮ್ಮಾನಿ ಕಾರೇತಿ, ಅಟ್ಠಕಥಾಪಮಾಣೇನ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಮತ್ತಂ ದೇಸೇತಬ್ಬಂ।

೧೧೯-೧೨೦. ಇದಾನಿ ಪರಿಣಾಮನವಸೇನ ಆಪತ್ತಿಭೇದಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ಅತ್ತನೋ"**ತಿಆದಿ ಆರದ್ಧಂ। ತತ್ಥಾಯಂ ಪಿಣ್ಡತ್ಥೋ – ಸಙ್ಘಸ್ಸ ನತಂ ಲಾಭಂ ಅತ್ತನೋ ಪರಿಣಾಮೇಯ್ಯ, ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿ। ಅಞ್ಞತೋ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ಪರಿಣಾಮೇಯ್ಯ, ಪಾಚಿತ್ತಿ। ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ವಾ ಚೇತಿಯಸ್ಸ ವಾ ಪರಿಣಾಮೇಯ್ಯ, ದುಕ್ಕಟಂ। ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ವಾ ಚೇತಿಯಸ್ಸ ವಾ ನತಂ ಲಾಭಂ ಅತ್ತನೋ ವಾ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ವಾ ಅಞ್ಞಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ವಾ ಅಞ್ಞಚೇತಿಯಸ್ಸ ವಾ ಪರಿಣಾಮೇಯ್ಯ, ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। ತತ್ಥ **ನತ**ನ್ತಿ ಕಾಯೇನ ವಾ ವಚಸಾ ವಾ ನಿನ್ನಂ ಕತಂ। **ಲಾಭ**ನ್ತಿ ಲಭಿತಬ್ಬಂ ಚೀವರಾದಿ। **ಅಞ್ಞತೋ** ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ ಪುಗ್ಗಲೇ ವಾ ಚೇತಿಯೇ ವಾ, ಚೇತಿಯೇ ಪನ ದುಕ್ಕಟಂ। **ಅಞ್ಞಸ್ಸಾ**ತಿ ಚೇತಿಯಾದಿನೋ ಅನ್ತಮಸೋ ಸುನಖಸ್ಸ। **ಅಞ್ಞತೋ ವಾ**ತಿ ಚೇತಿಯಾದಿಮ್ಹಿ ವಾ। **ಸಙ್ಘಸ್ಸಾ**ತಿ ಪನ ಇದಂ ಕಾಕಕ್ಖಿಗೋಳಕಞಾಯೇನ "ನತಂ ಪರಿಣಾಮೇಯ್ಯಾ"ತಿ ಉಭಯತ್ಥ ಪರಿವತ್ತತಿ। ನಿಸ್ಸಟ್ಠಂ ಸಕಸಞ್ಞಾಯ ನ ದದೇಯ್ಯ ವಾ, ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಅಞ್ಞಥಾ** ಅಞ್ಞೇನ ಪಕಾರೇನ, ಥೇಯ್ಯಸಞ್ಞಾಯ ನ ದದೇಯ್ಯ ಚೇತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ಇತರ**ನ್ತಿ ವತ್ಥುವಸೇನ ಅಞ್ಞಂ ಪಾರಾಜಿಕಂ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಂ ದುಕ್ಕಟಞ್ಚ ಹೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೧೨. ಪಾಚಿತ್ತಿಯನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ

೧೨೧. **ಮುಸಾ ...ಪೇ॰... ಹರಣೇ**ತಿ ನಿಮಿತ್ತತ್ಥೇ ಭುಮ್ಮವಚನಂ, ತಸ್ಸ "ಪಾಚಿತ್ತಿ ವುತ್ತಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಏವಂ ಸಬ್ಬತ್ಥ। **ಮುಸಾವಾದೇ**ತಿ ನಿಪಾತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ತಪ್ಪುರಿಸೋ। ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಜಾನಿತ್ವಾ ವಚನಕ್ಖಣೇಪಿ ಜಾನನ್ತಸ್ಸ ಮುಸಾಭಣನನಿಮಿತ್ತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಭಣನ**ಞ್ಚ ನಾಮ ಇಧ ಅಭೂತಸ್ಸ ವಾ ಭೂತತಂ, ಭೂತಸ್ಸ ವಾ ಅಭೂತತಂ ಕತ್ವಾ ಕಾಯೇನ ವಾ ವಾಚಾಯ ವಾ ವಿಞ್ಞಾಪನಪ್ಪಯೋಗೋ। ಪಾರಾಜಿಕಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಾಚಾರವಿಪತ್ತಿಯೋ ಅಮೂಲಿಕಾಯ ಚೋದೇನ್ತಸ್ಸ ಯಥಾಕ್ಕಮಂ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಪಾಚಿತ್ತಿಯದುಕ್ಕಟಾನಿ। ಅನುಪಧಾರೇತ್ವಾ ಸಹಸಾ ಭಣನ್ತಸ್ಸ, "ಅಞ್ಞಂ ಭಣಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಅಞ್ಞಂ ಭಣನ್ತಸ್ಸ ಯಸ್ಸ ಭಣತಿ, ಸೋ ನ ಸುಣಾತಿ, ತಸ್ಸ ಚ ಅನಾಪತ್ತಿ।

ಓಮಸತಿ ಅಮನಾಪತಾಯ ಕಣ್ಣೇಸು ವಿಜ್ಝತಿ ವಿಯ ಏತೇನ, ಓಮಸತಿ ವಾತಿ **ಓಮಸೋ,** ಸೋ ಚಾಯಂ ವಾದೋಚ, ತಸ್ಮಿಂ। ದೀಘೋ ಪನ ಗಾಥಾಬನ್ಧವಸೇನ। ಏವಂ ಸಬ್ಬತ್ಥ। ಹೀನುಕ್ಕಟ್ಠೇಸು ಚ ಜಾತಿನಾಮಗೋತ್ತವಯಕಮ್ಮಸಿಪ್ಪಆಬಾಧಲಿಙ್ಗಕಿಲೇಸಆಪತ್ತಿಅಕ್ಕೋಸಸಙ್ಖಾತೇಸು ದಸಸು ಭೂತೇನ ವಾ ಅಭೂತೇನ ವಾ "ಖತ್ತಿಯೋಸಿ, ಚಣ್ಡಾಲೋಸೀ"ತಿಆದಿನಾ ಕಾಯೇನ ವಾ ವಾಚಾಯ ವಾ ಅನಞ್ಞಾಪದೇಸೇನ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಖುಂಸೇತುಕಾಮತಾಯ ಅಕ್ಕೋಸವಚನೇತಿ ಅತ್ಥೋ। "ಸನ್ತಿ ಇಧೇಕಚ್ಚೇ ಚಣ್ಡಾಲಾ"ತಿಆದಿನಾ ಅಞ್ಞಾಪದೇಸೇನ ವಾ "ಚೋರೋಸಿ, ವಿಕಾರೀಸಿ, ಮಾತುಘಾತಕೋಸೀ"ತಿಆದೀಹಿ ಪಾಳಿಮುತ್ತಪದೇಹಿ ವಾ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ, ಯಥಾ ವಾ ತಥಾ ವಾ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಂ, ಪರಮ್ಮುಖಾ ಪನ ಸಬ್ಬಮ್ಪಿ ಅಕ್ಕೋಸನ್ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟಂ। ಕೇವಲಂ ದವಕಮ್ಯತಾಯ ವದತೋ ಪನ ಸಬ್ಬತ್ಥ ದುಬ್ಭಾಸಿತಂ।

ಪೇಸುಞ್ಞಹರಣೇತಿ ಪಿಸುಣಸ್ಸ ಭಾವೋ ಪೇಸುಞ್ಞಂ। ಅತ್ತನೋ ಪಿಯಕಮ್ಯತಾಯ ವಾ ಪರಸ್ಸ ಪರೇಸು ಭೇದಾಧಿಪ್ಪಾಯೇನ ವಾ ಜಾತಿಆದೀಹಿ ಓಮಸನ್ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ತಸ್ಸ ಪೇಸುಞ್ಞಸ್ಸ ಹರಣೇ। ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಹರಣೇ ದುಕ್ಕಟಂ। ಪದಂ ಪದಂ **ಪದಸೋ,** ವಿಚ್ಛಾಯಂ ಸೋ, ಕೋಟ್ಠಾಸೇನ ಕೋಟ್ಠಾಸೇನಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸಙ್ಗೀತಿತ್ತಯಾರುಳ್ಹೋ ತಿಪಿಟಕಧಮ್ಮೋ, ಅನಾರುಳ್ಹೋ ಚ ರಾಜೋವಾದಾದಿಕೋ **ಧಮ್ಮೋ** ನಾಮ, ತೇನ ಸಹ ಪದಸೋತಿ ನಿಪಾತಸ್ಸ ತತಿಯಾತಪ್ಪುರಿಸೋ। **ಪದಸೋಧಮ್ಮೇ**ತಿ ಏಕಕ್ಖರಾದಿನಾ ಕೋಟ್ಠಾಸೇನ ಕೋಟ್ಠಾಸೇನ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಯಥಾವುತ್ತಧಮ್ಮಭಣನೇತಿ ಅತ್ಥೋ। ಪದಸೋಧಮ್ಮಭಣನಞ್ಹಿ ಪದಸೋಧಮ್ಮ-ಸದ್ದೇನ ಉಪಚಾರೇನ ವುತ್ತಂ। ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಏಕತೋ ಉದ್ದೇಸಗ್ಗಹಣೇ ಸಜ್ಝಾಯಕರಣೇ, ತಂಸನ್ತಿಕೇ ಉದ್ದೇಸಗ್ಗಹಣಾದಿಕೇ ಚ ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಏಕತೋ ಯೇಭುಯ್ಯೇನ ಪಗುಣಂ ಗನ್ಥಂ ಭಣನ್ತಸ್ಸ ಓಸಾರೇನ್ತಸ್ಸ ಖಲಿತಟ್ಠಾನೇ "ಏವಂ ಭಣಾಹೀ"ತಿ ಏಕತೋ ಭಣನ್ತಸ್ಸಪಿ ಅನಾಪತ್ತಿ।

ಅನ್ತಮಸೋ ವತ್ಥಾದಿನಾ ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಸಬ್ಬಚ್ಛನ್ನಂ ಛದನಂ ಅನಾಹಚ್ಚ ದಿಯಡ್ಢಹತ್ಥುಬ್ಬೇಧೇನಾಪಿ ಸಬ್ಬಪರಿಚ್ಛಿನ್ನಂ ಯೇಭುಯ್ಯೇನಛನ್ನಂ ಯೇಭುಯ್ಯೇನಪರಿಚ್ಛಿನ್ನಞ್ಚ ಸೇನಾಸನಂ ಅಗಾರನ್ತಿ ಅಧಿಪ್ಪೇತಂ। ತತ್ರಟ್ಠೋ ಪನ ಭಿಕ್ಖುಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಅನ್ತಮಸೋ ಪಾರಾಜಿಕವತ್ಥುಭೂತೋ ತಿರಚ್ಛಾನಗತೋಪಿ ಅನ್ತಮಸೋ ತದಹುಜಾತಾ ಇತ್ಥೀಪಿ ಉಪಚಾರತೋ ಅಗಾರ-ಸದ್ದೇನ ವುಚ್ಚತಿ। ಸಹ ಅಗಾರೇನಾತಿ **ಸಾಗಾರೋ,** ಭಿಕ್ಖು। ಉಪಚಾರೇನೇವ ಚ ಪನ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೇನ, ಮಾತುಗಾಮೇನ ಚ ಸಹ ಸೇಯ್ಯಕಪ್ಪನಂ ಸಾಗಾರಭಾವೋ ನಾಮಾತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ಸಙ್ಘಸಮ್ಮತಂ ಸೇನಾಸನಪಞ್ಞಾಪಕಾದಿಭೇದಂ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಂ ಅಯಸಕಾಮಾ ಹುತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಯೇನ ಚ ಉಜ್ಝಾಪೇನ್ತಿ ಅವಜಾನಾಪೇನ್ತಿ ಅವಞ್ಞಾಯ ಓಲೋಕಾಪೇನ್ತಿ, ಲಾಮಕತೋ ವಾ ಚಿನ್ತಾಪೇನ್ತಿ, ತಂ ವಚನಂ **ಉಜ್ಝಾಪನಕಂ**। ಯೇನ ಖೀಯನ್ತಿ ಸಬ್ಬತ್ಥ ತಸ್ಸ ಅವಣ್ಣಂ ಪಕಾಸೇನ್ತಿ, ತಂ **ಖೀಯನಂ**।

೧೨೨. **ತಲ**ನ್ತಿ ಹತ್ಥತಲಮಧಿಪ್ಪೇತಂ। ತಗ್ಗಹಣೇನ ಪನ ಕಾಯೋವ ತಲಂ। **ಸತ್ತೀ**ತಿ ಕಾಯಪ್ಪಟಿಬದ್ಧಾ ಸತ್ತಿ ಆವುಧವಿಸೇಸೋ, ಉಪಲಕ್ಖಣತ್ತಾ ಪನ ಸಬ್ಬಮ್ಪಿ ಕಾಯಪ್ಪಟಿಬದ್ಧಂ ಸತ್ತಿ। ತಲಞ್ಚ ಸತ್ತಿ ಚ **ತಲಸತ್ತಿ**। ಇಧ ಪನ ಕೋಪೇನ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ತಲಸತ್ತಿಉಗ್ಗಿರಣಂ

ತಲಸತ್ತಿ। ಸಚೇ ಪನ ವಿರದ್ಧೋ ಪಹಾರಂ ದೇತಿ, ನ ಪಹರಿತುಕಾಮತಾಯ ದಿನ್ನತ್ತಾ ದುಕ್ಕಟಂ, ಪಹರಿತುಕಾಮತಾಯ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ, ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೇ ದುಕ್ಕಟಂ, ಮೋಕ್ಖಾಧಿಪ್ಪಾಯಸ್ಸ ಅನಾಪತ್ತಿ।

ಪಞ್ಞತ್ತೇನ ವದತೋ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ವಾ ತೇನ ವುಚ್ಚಮಾನಧಮ್ಮಸ್ಸ ವಾ ಅನಾದರಕರಣಂ **ಅನಾದರೋ**। ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ತೇನ ವುಚ್ಚಮಾನಸ್ಸ ವಾ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನೇನ, ಪರೇನ ವಾ ಅಪಞ್ಞತ್ತೇನ ವಾ ವುಚ್ಚಮಾನಸ್ಸ ಅನಾದರೇ ದುಕ್ಕಟಂ।

"ಊನವಸ್ಸೋ ತ್ವಂ ಮಞ್ಞೇ"ತಿಆದಿನಾ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಕುಕ್ಕುಚ್ಚಸ್ಸ ಉಪ್ಪಾದನಂ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟಂ।

ಅನಾಪುಚ್ಛಾ ಗಾಮಪ್ಪವೇಸನೇತಿ ಪಕತಿವಚನೇನ ಪುಚ್ಛಿತುಮನುರೂಪಂ ಅನ್ತೋಉಪಚಾರಸೀಮಾಯ ದಸ್ಸನೂಪಚಾರೇ ಭಿಕ್ಖುಂ ದಿಸ್ವಾ "ವಿಕಾಲೇ ಗಾಮಪ್ಪವೇಸನಂ ಆಪುಚ್ಛಾಮೀ"ತಿ ಅನಾಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ವಿಕಾಲೇ ಗಾಮಪ್ಪವೇಸನೇ। ದೀಘೋ ಪನ ಸನ್ಧಿವಸೇನ। ಆಪದಾಸು ಅನಾಪತ್ತಿ।

ಪರಮ್ಪರಭೋಜನೇತಿ ಪರೋ ಚ ಪರೋ ಚ ಪರಮ್ಪರಾ ಮ-ಕಾರೋ ಸನ್ಧಿವಸೇನ, ತಸ್ಮಾ ಪರಮ್ಪರಾ ಉಪ್ಪತ್ತಿವಿಸಯಅಪಾದಾನವಚನಂ, ಪರತೋ ಪರತೋ ಲದ್ಧಾ ಭುಞ್ಜನೇತಿ ಅತ್ಥೋ। ಅಯಮೇತ್ಥ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ - ಪಞ್ಚಹಿ ಭೋಜನೇಹಿ ನಾಮಂ ಗಹೇತ್ವಾ ನಿಮನ್ತಿತಸ್ಸ ಯೇನ ಯೇನ ಪಠಮಂ ನಿಮನ್ತಿತೋ, ತಸ್ಸ ತಸ್ಸ ಭೋಜನತೋ ಉಪ್ಪಟಿಪಾಟಿಯಾ, "ಮಯ್ಹಂ ಭತ್ತಪಚ್ಚಾಸಂ ತುಯ್ಹಂ ದಮ್ಮೀ"ತಿ ವಾ "ವಿಕಪ್ಪೇಮೀ"ತಿ ವಾ ಆದಿನಾ ಸಮ್ಮುಖಾ ವಾ ಪರಮ್ಮುಖಾ ವಾ ಅವಿಕಪ್ಪೇತ್ವಾ ವಾ ಅಞ್ಞತೋ ಅಞ್ಞತೋ ಪಞ್ಚಭೋಜನಾದೀನಿ ಲದ್ಧಾ ಭುಞ್ಜಮಾನೇತಿ। ಗಿಲಾನಚೀವರದಾನಚೀವರಕಾರಸಮಯೇ ಅನಾಪತ್ತಿ।

೧೨೩. ಸೇಯ್ಯಂ ಸೇನಾಸನಾನಿ ವಾ ಅನುದ್ಧರಿತ್ವಾ ಗಮನೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ವಾ**-ಸದ್ದೋ ಸಮುಚ್ಚಯೇ। ತತ್ಥ "ಭಿಸಿ ಚಿಮಿಲಿಕಾ ಉತ್ತರತ್ಥರಣಂ ಭೂಮತ್ಥರಣಂ ತಟ್ಟಿಕಾ ಚಮ್ಮಕ್ಖಣ್ಡೋ ನಿಸೀದನಂ ಪಚ್ಚತ್ಥರಣಂ ತಿಣಸನ್ಥಾರೋ ಪಣ್ಣಸನ್ಥಾರೋ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೧೧೬) ವುತ್ತಾಸು ದಸಸು ಸೇಯ್ಯಾಸು ಏಕಮ್ಪಿ ಅತ್ತನೋ ವಸ್ಸಗ್ಗನೇ ಗಹೇತ್ವಾ ಸಙ್ಘಿಕೇ ಸಬ್ಬಪ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ನೇ ಗುತ್ತೇ ಸೇನಾಸನೇ ಸನ್ಥರಿತ್ವಾ ವಾ ಸನ್ಥರಾಪೇತ್ವಾ ವಾ ಯಥಾ ಠಪಿತಂ ಉಪಚಿಕಾದೀಹಿ ನ ಖಜ್ಜತಿ, ತಥಾ ಠಪನವಸೇನ ಅನುದ್ಧರಿತ್ವಾ ಪರಿಕ್ಖಿತ್ತಸ್ಸ ಆರಾಮಸ್ಸ ಪರಿಕ್ಖೇಪಂ, ಅಪರಿಕ್ಖಿತ್ತಸ್ಸ ಉಪಚಾರಂ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಗಮನೇ ಚ, ತಥಾ ಮಞ್ಚಪೀಠತಿಸಿಕೋಚ್ಛಸಙ್ಖಾತಾನಿ ಸೇನಾಸನಾನಿ ವಸ್ಸಕಾಲೇ ಅಜ್ಝೋಕಾಸೇ ಸನ್ಥರಿತ್ವಾ ವಾ ಸನ್ಥರಾಪೇತ್ವಾ ವಾ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೇನ ಅನುದ್ಧರಿತ್ವಾ ಥಾಮಮಜ್ಝಿಮಸ್ಸ ಪುರಿಸಸ್ಸ ಲೇಡ್ಡುಪಾತಂ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಗಮನೇ ಚಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಯಥಾವುತ್ತತೋ ಪನ ಅಞ್ಞತ್ಥ ದುಕ್ಕಟಂ।

ಇತ್ಥಿಯಾ ಅದ್ಧಾನಗಮನೇತಿ "ಗಚ್ಛಾಮ ಭಗಿನಿ, ಗಚ್ಛಾಮ ಅಯ್ಯಾ"ತಿ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಸಂವಿದಹಿತ್ವಾ "ಅಜ್ಜ ವಾ ಸ್ವೇ ವಾ"ತಿಆದಿನಾ ನಿಯಮಿತಕಾಲವಿಸಙ್ಕೇತಂ ಅಕತ್ವಾಪಿ ದ್ವಾರವಿಸಙ್ಕೇತಂ ಮಗ್ಗವಿಸಙ್ಕೇತಂ ಕತ್ವಾಪಿ ಇತ್ಥಿಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ಅದ್ಧಾನಮಗ್ಗಗಮನೇತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಏಕೇಕಾಯ ನಿಸೀದನೇತಿ ಏಕೇನ ಏಕಾತಿ ಏಕೇಕಾ, ತಸ್ಸಾ ನಿಸಜ್ಜಾಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಏಕೇನ ಸಹ ಏಕಿಸ್ಸಾ ನಿಸಜ್ಜಂ ವಿನಾ ಏಕಾಯ ಸಹ ಏಕಸ್ಸ ನಿಸಜ್ಜಂ ನಾಮ ನತ್ಥೀತಿ ಏಕಾಯ ಸಹ ಏಕಸ್ಸ ನಿಸಜ್ಜಾಯಂ ಸತಿ ನಿಸಿನ್ನಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಪಾಚಿತ್ತಿಯನ್ತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। "ಏಕಾಯೇಕನಿಸೀದನೇ"ತಿ ವಾ ಪಾಠೋ।

೧೨೪. ರೂಪಾದೀನಂ ಉಪಸಂಹಾರೇನ, ಭಯಾನಕಕಥಾಕಥನೇನ ವಾ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ **ಭಿಂಸಾಪನೇ**। ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟಂ।

ಆಕೋಟನೇ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಅನ್ತಮಸೋ ಉಪ್ಪಲಪತ್ತೇನಾಪಿ ಪಹಾರದಾನೇ। ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಅನ್ತಮಸೋ ತಿರಚ್ಛಾನಗತಸ್ಸಪಿ ದುಕ್ಕಟಂ। ಮೋಕ್ಖಾಧಿಪ್ಪಾಯಸ್ಸ ಅನಾಪತ್ತಿ।

ಸಙ್ಘಮಜ್ಝೇ ವಿನಯಧರೇನ ಅನುಯುಞ್ಜಿಯಮಾನಸ್ಸ ಪುಚ್ಛಿತತೋ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ವಾದೋ ಅಞ್ಞೇನ ಅಞ್ಞಂ ಪಟಿಚರಣಂ **ಅಞ್ಞವಾದೋ।** ತಥೇವ ಪುಚ್ಛಿಯಮಾನಸ್ಸ ಅಕಥೇತುಕಾಮತಾಯ ವಿಹೇಸನಂ ತುಣ್ಹೀಭಾವೋ **ವಿಹೇಸಾ।** ಅಞ್ಞವಾದಕಸ್ಸ ವಿಹೇಸಕಸ್ಸ ಚ ಞತ್ತಿದುತಿಯಕಮ್ಮೇನ ಅಞ್ಞವಾದಕವಿಹೇಸಕಕಮ್ಮೇ ಕತೇ ಪುನ ಅಞ್ಞವಾದೇ ವಿಹೇಸಾಯ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ। ಅನಾರೋಪಿತೇ ಪನ ಕಮ್ಮೇ ದುಕ್ಕಟಂ। ಕಿಞ್ಚಿ ವೀತಿಕ್ಕಮಂ ದಿಸ್ವಾ "ಆವುಸೋ, ಇದಂ ನಾಮ ತಯಾ ಕತ"ನ್ತಿ ವುತ್ತೇ ತಂ ನ ಕಥೇತುಕಾಮೋ ತುಣ್ಹೀಭೂತೋ ಸಙ್ಘಂ ವಿಹೇಸೇತೀತಿ **ವಿಹೇಸಕೋ।** ಅನಾಚಾರಂ ಆಚರಿತ್ವಾ ಸಙ್ಘಮಜ್ಝೇ ಆಪತ್ತಿಯಾ, ವತ್ಥುನಾ ವಾ ಅನುಯುಞ್ಜಿಯಮಾನೇ ತಂ ಅಕಥೇತುಕಾಮೋ "ಕೋ ಆಪನ್ನೋ, ಕಿಸ್ಮಿಂ ಆಪನ್ನೋ"ತಿಆದಿನಾ ನಯೇನ ಅಞ್ಞೇಹಿ ವಚನೇಹಿ ತಂ ವಚನಂ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇನ್ತೋ ಯೋ ಅಞ್ಞಂ ವದತಿ, ಅಯಂ **ಅಞ್ಞವಾದಕೋ** ನಾಮ।

ದುಟ್ಠುಲ್ಲಂ ನಾಮ ಪಾರಾಜಿಕಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಾ, ಇಧ ಪನ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸೋವ। ಪಕಾಸೋ ಚ ಛಾದೋ ಚ **ಪಕಾಸಛಾದೋ,** ದುಟ್ಠುಲ್ಲಸ್ಸ ಪಕಾಸಛಾದೋತಿ ತಪ್ಪುರಿಸೋ। ಅಭಿಣ್ಹಾಪತ್ತಿಕಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಆಯತಿಂ ಸಂವರತ್ಥಾಯ ಆಪತ್ತಿಪರಿಯನ್ತಂ ಕುಲಪರಿಯನ್ತಞ್ಚ ಕತ್ವಾ ವಾ ಅಕತ್ವಾ ವಾ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಅಪಲೋಕೇತ್ವಾ ಕಾತಬ್ಬಂ। ಭಿಕ್ಖುಸಮ್ಮುತಿಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ "ಅಯಂ ಅಸುಚಿಂ ಮೋಚೇತ್ವಾ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಂ ಆಪನ್ನೋ"ತಿಆದಿನಾ ನಯೇನ ವತ್ಥುನಾ ಸದ್ಧಿಂ ಆಪತ್ತಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ತಸ್ಸ ದುಟ್ಠುಲ್ಲಸ್ಸ ಪಕಾಸನೇ ಆರೋಚನೇ ಚ, ತಸ್ಸೇವ ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಉಪಾಯೇನ ಞತ್ವಾ ಛಾದನೇ ಚ, ಅದುಟ್ಠುಲ್ಲಾರೋಚನೇ ಛಾದನೇ ಚ, ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಪನ ಪುರಿಮಪಞ್ಚಸಿಕ್ಖಾಪದೇ ಇತರಾ ದುಟ್ಠುಲ್ಲೇಪಿ ದುಕ್ಕಟಂ।

ಹಾಸೋದಕೇತಿ ಏತ್ಥ ಹಾಸೇ ಉದಕೇತಿ ಪದವಿಭಾಗೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಸರೀರಾವಯವೇನ ಹಸಾಧಿಪ್ಪಾಯಸ್ಸ ಉಪಕಚ್ಛಕಾದೀಸು ಹಾಸೇ ಫುಸನೇ। ಹಾಸನಿಮಿತ್ತಞ್ಹಿ ಫುಸನಂ ಹಾಸೋ। ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೇ ದುಕ್ಕಟಂ। **ಉದಕೇ ಹಾಸೇ**ತಿ ಉಪರಿಗೋಪ್ಫಕೇ ಉದಕೇ ಹಸಾಧಿಪ್ಪಾಯಸ್ಸ ಉಮ್ಮುಜ್ಜನನಿಮುಜ್ಜನೇನ ಕೀಳಾಯ। ಕೀಳಾ ಹಿ ಇಧ ಹಾಸೋತಿ ವುತ್ತೋ। ನಾವಾಯ ಕೀಳತೋ, ಹತ್ಥಾದಿನಾ ಕಟ್ಠಾದಿನಾ ವಾ ಉದಕಂ ಹನತೋ ಅನ್ತಮಸೋ ಭಾಜನಗತಕಞ್ಜಿಕಾದೀನಿಪಿ ಖಿಪನಕೀಳಾಯ ಕೀಳತೋ ದುಕ್ಕಟಂ। ಅಹಸಾಧಿಪ್ಪಾಯಸ್ಸ ಅನಾಪತ್ತಿ।

ನಿಚ್ಛುಭನೇ ವಿಹಾರಾತಿ ಸಙ್ಘಿಕವಿಹಾರತೋ ಭಿಕ್ಖುನೋ ನಿಕ್ಕಡ್ಢನನಿಕ್ಕಡ್ಢಾಪನೇ। ಏತ್ಥ ಚ ಏಕಪ್ಪಯೋಗೇ ಏಕಾ, ನಾನಾಪಯೋಗೇ ದ್ವಾರಗಣನಾಯ ಆಪತ್ತಿಯೋ। ಪುಗ್ಗಲಿಕನಿಕ್ಕಡ್ಢನೇ, ತಸ್ಸ ಪರಿಕ್ಖಾರನಿಕ್ಕಡ್ಢನೇ, ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಪನ ತಸ್ಸ ಪರಿಕ್ಖಾರಸ್ಸ ವಾ ನಿಕ್ಕಡ್ಢನೇ ದುಕ್ಕಟಂ। ನ ಸಮ್ಮಾವತ್ತನ್ತಾನಂ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕಾನಂ ವಾ ನಿಕ್ಕಡ್ಢನೇ, ಅತ್ತನೋ ವಿಸ್ಸಾಸಿಕಸ್ಸ ವಿಹಾರಾ ನಿಕ್ಕಡ್ಢನೇ, ಭಣ್ಡನಕಾರಕಸ್ಸ ಪನ ಸಕಲಸಙ್ಘಾರಾಮತೋ ನಿಕ್ಕಡ್ಢನೇ ಅನಾಪತ್ತಿ।

ಅನುಪಖಜ್ಜ ಸಯನೇತಿ "ವುಡ್ಢೋ, ಗಿಲಾನೋ, ಸಙ್ಘೇನ ದಿನ್ನೋ"ತಿ ಜಾನಿತ್ವಾ ಮಞ್ಚಪೀಠಾನಂ ವಾ ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಪವಿಸನ್ತಸ್ಸ ವಾ ನಿಕ್ಖಮನ್ತಸ್ಸ ವಾ ಉಪಚಾರಂ ಅನುಪಖಜ್ಜ ಅನುಪವಿಸಿತ್ವಾ ಸಙ್ಘಿಕೇ ವಿಹಾರೇ "ಯಸ್ಸ ಸಮ್ಬಾಧೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಸೋ ಪಕ್ಕಮಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೇನ ನಿಸೀದನನಿಸಜ್ಜನವಸೇನ ಸಯನೇ। ಪುಗ್ಗಲಿಕೇ ದುಕ್ಕಟಂ।

ಏತ್ಥ ಚ **ಪಾಚಿತ್ತೀ**ತಿ ಉದ್ದಿಸಿತ್ವಾ ಕಾನಿಚಿ ಪಸಿದ್ಧಾನಿ ದಸ್ಸಿತಾನಿ। ಅವುತ್ತಾನಿ ಪನ ತಾದಿಸಾನಿ ಇಮಿನಾವ ಸಾಮಞ್ಞವಚನೇನ ಸಙ್ಗಹೇತ್ವಾ ವೇದಿತಬ್ಬಾನಿ। ಕಥಂ? ಅಚೇಲಕಾದಿಅಞ್ಞತಿತ್ಥಿಯಾನಂ ಯಸ್ಸ ಕಸ್ಸಚಿ ಆಮಿಸಸ್ಸ ಸಹತ್ಥಾ ದಾನೇ ಚ, ಸಪ್ಪಿನವನೀತತೇಲಮಧುಫಾಣಿತಮಚ್ಛಮಂಸಖೀರದಧಿಸಙ್ಖಾತಾನಂ ಪಣೀತಭೋಜನಾನಂ ಅತ್ತನೋ ಅತ್ಥಾಯ ವಿಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾ ಭುಞ್ಜನೇ, ರಾಗಪರಿಯುಟ್ಠಿತಇತ್ಥಿಪುರಿಸಸ್ಸ ಯೋಗ್ಗೇ ಕುಲೇ ಅನುಪವಿಸಿತ್ವಾ ನಿಸಜ್ಜನಕಪ್ಪನೇ, ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಭೋಜನಾನಂ ಅಞ್ಞತರೇನ ನಿಮನ್ತಿತೋ ತಸ್ಮಿಂ ಭುತ್ತೇ ವಾ ಅಭುತ್ತೇ ವಾ ಸನ್ತಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಅನಾಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಪುರೇಭತ್ತಂ ಪಚ್ಛಾಭತ್ತಂ ವಾ ಯಸ್ಮಿಂ ಕುಲೇ ನಿಮನ್ತಿತೋ, ತತೋ ಗಿಲಾನಚೀವರದಾನಕಾರಸಮಯಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ ಅಞ್ಞಕುಲಪ್ಪವೇಸನೇ, ಠಪೇತ್ವಾ ಏಕದಿವಸಂ ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ ದಿನೇ ಆವಸಥಪಿಣ್ಡಸ್ಸ ಅಗಿಲಾನೇನ ಹುತ್ವಾ ಭುಞ್ಜನೇ, ರತ್ತಿಪರಿಚ್ಛೇದಂ ವಾ ಭೇಸಜ್ಜಪರಿಚ್ಛೇದಂ ವಾ ಕತ್ವಾ ಪವಾರಿತತೋ

ಉತ್ತರಿ ಅಞ್ಞತ್ರ ಪುನ ಪವಾರಣಾಯ ಅಞ್ಞತ್ರ ನಿಚ್ಚಪ್ಪವಾರಣಾಯ ವಿಞ್ಞಾಪನೇ, ಅಞ್ಞತ್ರ ತಥಾರೂಪಪಚ್ಚಯಾ ಗಾಮತೋ ನಿಕ್ಖನ್ತಸೇನಾದಸ್ಸನಾಯ ಗಮನೇ, ಪಚ್ಚಯೇನಪಿ ಗನ್ತ್ವಾ ತಿರತ್ತತೋ ಉತ್ತರಿ ಸೇನಾಯ ವಾಸೇ, ತಸ್ಸ ಚ ವಸನ್ತಸ್ಸ ಯುದ್ಧಟ್ಠಾನಬಲಗಣಟ್ಠಾನಸೇನಾನಿವೇಸಅನೀಕದಸ್ಸನತ್ಥಂ ಗಮನೇ, ಪಿಟ್ಠಾದೀಹಿ ಕತಮಜ್ಜಸಙ್ಖಾತಸುರಾಯ, ಪುಪ್ಫಾದೀಹಿ ಕತಆಸವಸಙ್ಖಾತಮೇರಯಸ್ಸ ಚ ಪಾನೇ, ಪದೀಪುಜ್ಜಲಪತ್ತಪಚನಾದಿಕಾರಣಂ ವಿನಾ ವಿಸಿಬ್ಬಿತುಕಾಮತಾಯ ಅಗಿಲಾನಸ್ಸ ಅಗ್ಗಿನೋ ಜಾಲನಜಾಲಾಪನೇ, ಕಪ್ಪಬಿನ್ದುಂ ಅನಾದಾಯ ನವಚೀವರಪರಿಭೋಗೇ, ಸಾಮಂ ಚೀವರಂ ವಿಕಪ್ಪೇತ್ವಾ ಅಪಚ್ಚುದ್ಧಾಯ ಪರಿಭೋಗೇ, ಭಿಕ್ಖುಸನ್ತಕಪತ್ತಾದಿನೋ ಅನ್ತಮಸೋ ಹಸಾಧಿಪ್ಪಾಯೇನಪಿ ಅಪನಿಧಾನೇ ಅಪನಿಧಾಪನೇ, ಸಞ್ಚಿಚ್ಚ ತಿರಚ್ಛಾನಗತಸ್ಸ ಜೀವಿತವೋರೋಪನೇ, ಸಞ್ಚಿಚ್ಚ ಯಥಾಧಮ್ಮಂ ನಿಹತಾಧಿಕರಣಸ್ಸ ಪುನಕಮ್ಮಾಯ ಉಕ್ಕೋಟನೇ, ಸಞ್ಚಿಚ್ಚ ಥೇಯ್ಯಸತ್ಥೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಸಂವಿಧಾಯ ಏಕದ್ಧಾನಗಮನೇ, ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇಹಿ ವುಚ್ಚಮಾನಸ್ಸ ಅಞ್ಞಂ ಅವಿಚಾರೇತ್ವಾ "ನ ತತ್ಥ ಸಿಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಭಣನೇ, ಸಿಕ್ಖಾಪದವಿವಣ್ಣನೇ, ಇಮೇಸಂ "ಸುತ್ವಾ ಓರಮಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯಂ ವಿನಾ ವಿವಾದಾಪನ್ನಾನಂ ಉಪಸ್ಸುತಿಟ್ಠಾನೇ, ಧಮ್ಮಿಕಾನಂ ಕಮ್ಮಾನಂ ಛನ್ದಂ ದತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾ ಖೀಯನಧಮ್ಮಾಪಜ್ಜನೇ, ಸಙ್ಘೇ ವಿನಿಚ್ಛಯೇ ವತ್ತಮಾನೇ ಛನ್ದಂ ಅದತ್ವಾ ಪಕ್ಕಮನೇ, ಸಮಗ್ಗೇನ ಸಙ್ಘೇನ ಚೀವರಂ ದತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾ ಖೀಯನಧಮ್ಮಾಪಜ್ಜನೇ, ಅಞ್ಞತ್ರ ಅಜ್ಝಾರಾಮಾ ಅಜ್ಝಾವಸಥಾ ವಾ ರತನಸ್ಸ ವಾ ರತನಸಮ್ಮತಸ್ಸ ವಾ ಉಗ್ಗಣ್ಹನಉಗ್ಗಹಾಪನೇ ಪಾಚಿತ್ತಿಯನ್ತಿ।

ಪಾಚಿತ್ತಿಯನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೧೩. ಸಮಣಕಪ್ಪನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ

೧೨೫. **ಸಮಣಕಪ್ಪಾ**ತಿ ಸಮಣವೋಹಾರಾ। ಭವನ್ತಿ, ಅಹೇಸುನ್ತಿ ವಾ ಭೂತಾ, ವತ್ತಮಾನೇ, ಭೂತೇ ವಾ ತಪ್ಪಚ್ಚಯೋ। ವಿರುಳ್ಹಮೂಲಾದಿಭಾವಂ ಆಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ವಡ್ಢಮಾನಕಾನಂ, ವಡ್ಢಿತ್ವಾ ಮಹನ್ತಭಾವಂ ಪತ್ತಾನಞ್ಚ ರುಕ್ಖಲತಾದಿಸಙ್ಖಾತಾನಂ ಭೂತಾನಂ ಗಾಮೋ, ಭೂತಾ ಏವ ವಾ ಗಾಮೋ ಸಮೂಹೋ **ಭೂತಗಾಮೋ**। ತಸ್ಸ ಸಮಾರಮ್ಭೋ ಛೇದನಫಾಲನಾದಿ, ತಸ್ಮಿಂ। ನಿಮಿತ್ತತ್ಥೇ ಚೇತಂ ಭುಮ್ಮಂ, ತಂಹೇತು ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ಹೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಕತಕಪ್ಪಿಯಂ ಸಮಣಕಪ್ಪಿಯಂ ಭವೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ತತ್ಥ ಕತಂ ಕಪ್ಪಿಯಂ ಯಸ್ಸಾತಿ ಬಹುಬ್ಬೀಹಿ। ಕೇನಾತಿ ಆಹ "**ನಖೇನಾ**"ತಿಆದಿ।

೧೨೬. ಇದಾನಿ ಯಸ್ಸ ಸಮಾರಮ್ಭೋ, ತಂ ಭೂತಗಾಮಂ ವಿಭಜಿತ್ವಾ ದಸ್ಸೇತುಂ "**ಸ ಮೂಲಾ**"ತಿಆದಿ ಆರದ್ಧಂ। **ಸೋ**ತಿ ಭೂತಗಾಮೋ। ಭವಿತುಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿತುಂ ಪಯೋಜೇತೀತಿ ಕಾರಿತನ್ತಾ ತಪ್ಪಚ್ಚಯೋ, ಪಭಾವಿತೋ ಉಪ್ಪಾದಿತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। ಅಥ ವಾ ಪಭವನಂ ಪಭವೋ, ಉಪ್ಪತ್ತಿ, ಸೋವ ಪಭವೋ, ಪಭಾವಂ ಕರೋತೀತಿ ನಾಮಧಾತುತೋ ಕತ್ತರಿ ತಪ್ಪಚ್ಚಯೋ, ಪಭಾವಿತೋ ಉಪ್ಪನ್ನೋತಿ ಅತ್ಥೋ। ಮೂಲಞ್ಚ ಖನ್ಧೋ ಚ ಬೀಜಞ್ಚ ಅಗ್ಗಞ್ಚ ಫಳು ಚ ಮೂಲ…ಪೇ॰… ಫಳೂನಿ। **ಫಳು** ನಾಮ ಪಬ್ಬಂ। ತಾನಿಯೇವ ಬೀಜಾನಿ, ತೇಹಿ ಪಭಾವಿತೋ ಉಪ್ಪಾದಿತೋ, ಅಥ ವಾ ತೇಹಿ ಅವಧಿಭೂತೇಹಿ, ಕಾರಣಭೂತೇಹಿ ವಾ ಪಭಾವಿತೋ ಉಪ್ಪನ್ನೋತಿ ಕಮೇನ ವಿಕಪ್ಪದ್ವಯೇ ಸಮಾಸದ್ವಯಂ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ತತ್ಥ **ಮೂಲಬೀಜಂ** ನಾಮ ಹಲಿದ್ದಿಸಿಙ್ಗಿವೇರಾದಿ।

ಖನ್ಧಬೀಜಂ ನಾಮ ಅಸ್ಸತ್ಥನಿಗ್ರೋಧಾದಿ। **ಬೀಜಬೀಜಂ** ನಾಮ ಪುಬ್ಬಣ್ಣಾಪರಣ್ಣಾದಿ। **ಅಗ್ಗಬೀಜಂ** ನಾಮ ಹಿರಿವೇರಾದಿ। **ಫಳುಬೀಜಂ** ನಾಮ ಉಚ್ಛುನಳಾದಿ। ತತ್ಥ ಮೂಲಬೀಜಾದೀನಿ ಪಞ್ಚ ಬೀಜಗಾಮೋ। ತನ್ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ರುಕ್ಖಲತಾದಿ ಭೂತಗಾಮೋ।

ಇದಾನಿ ತೇಸು ಬೀಜಗಾಮಸಮಾರಮ್ಭೇ ದುಕ್ಕಟಂ ದಸ್ಸೇತಿ ಅಪರದ್ಧೇನ। ಭೂತಗಾಮವಿಯೋಜಿತಂ ಬೀಜಂ ಆರಮ್ಭೇ ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಭೂತಗಾಮತೋ ವಿಯೋಜಿತನ್ತಿ ತಪ್ಪುರಿಸೋ। **ಬೀಜನ್ತಿ** ಭೂಮಿಯಂ ರೋಪಿತಮರೋಪಿತಮ್ಪಿ ನಿಗ್ಗತವಿದತ್ಥಿಮತ್ತಪತ್ತವಟ್ಟಿಪಿ ಮೂಲಬೀಜಾನಿ। "ಆರಮ್ಭೇ"ತಿ ಕಿತಕಪಚ್ಚಯಸ್ಸ ಯೋಗೇ ಅವುತ್ತೇ ಕಮ್ಮನಿ ಛಟ್ಠುಪ್ಪತ್ತಿಯಂ ವಿಕಪ್ಪೇನ ಉಭಯತ್ಥ ದುತಿಯಾ। **ಆರಮ್ಭೇ**ತಿ ಸಮಾರಮ್ಭೇ। ತಸ್ಮಾ "ಇಮಂ ಪುಪ್ಫಂ ಫಲಂ ವಾ ಜಾನ, ಇಮಂ ಕಪ್ಪಿಯಂ ಕರೋಹೀ"ತಿಆದಿನಾ ಕಪ್ಪಿಯವಚನೇನ ಭೂತಗಾಮತೋ ವಿಯೋಜಿತಂ ಬೀಜಜಾತಂ ಬೀಜಗಾಮಪರಿಮೋಚನತ್ಥಂ ಪುನ ಕಪ್ಪಿಯಂ ಕಾರಾಪೇತ್ವಾ

ಪರಿಭುಞ್ಜಿಭಬ್ಬಂ। “ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಞ್ಚಹಿ ಸಮಣಕಪ್ಪೇಹಿ ಫಲಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ಅಗ್ಗಿಪರಿಜಿತಂ ಸತ್ಥಪರಿಜಿತಂ ನಖಪರಿಜಿತಂ ಅಬೀಜಂ ನಿಬ್ಬತ್ತಬೀಜಞ್ಞೇವ ಪಞ್ಚಮ”ನ್ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೨೫೦) ವುತ್ತೇಸು ಪಞ್ಚಸು ನಖಪರಿಜಿತಾದೀನಿ ತೀಣಿ ದಸ್ಸಿತಾನಿ।

೧೨೭. ಇದಾನಿ ಅವಸಿಟ್ಠಾನಿ ದ್ವೇ ದಸ್ಸೇತುಂ **“ನಿಬ್ಬತ್ತಬೀಜ”**ನ್ತಿಆದಿಕಂ ಪರಮದ್ಧಂ ಆಹ। ತತ್ಥ **ನಿಬ್ಬತ್ತಬೀಜ**ನ್ತಿ ನಿಬ್ಬತ್ತನಿಯನ್ತಿ ನಿಬ್ಬತ್ತಂ, ನಿಪುಬ್ಬ ವತು ವತ್ತನೇತಿಮಸ್ಮಾ ತಪ್ಪಚ್ಚಯೋ, ನಿಬ್ಬತ್ತಂ ಬೀಜಂ ಯಸ್ಸ ತಂ ನಿಬ್ಬತ್ತಬೀಜಂ, ಬೀಜಂ ನಿಬ್ಬತ್ತೇತ್ವಾ ವಿಸುಂ ಕತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬಂ ಅಮ್ಬಪನಸಾದಿ। **ನೋಬೀಜಂ** ನಾಮ ತರುಣಮ್ಬಫಲಾದಿ। ಇದಾನಿ ಬೀಜಗಾಮಭೂತಗಾಮೇಸು ಕಪ್ಪಿಯಕರಣಪ್ಪಕಾರಾದಿವಿಸೇಸಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ **“ಕಟಾಹಾ”**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ ಕಟಾಹೇನ ಬದ್ಧಂ ಬೀಜಂ ಯೇಸನ್ತಿ ಬಾಹಿರತ್ಥೋ।

೧೨೮. ಭಾಜನೇ ಭೂಮಿಯಮ್ಪಿ ವಾ ಏಕಾಬದ್ಧೇಸು ಬೀಜೇಸು ಏಕಸ್ಮಿಞ್ಚ ಕಪ್ಪಿಯೇ ಕತೇತಿ ಯೋಜನಾ। **ಬೀಜೇಸೂತಿ** ಬೀಜಗಾಮಭೂತಗಾಮೇಸು । ಭೂತಗಾಮೋಪಿ ಹಿ ಇಧ “ಬೀಜ”ನ್ತಿ ರುಳ್ಹೀವಸೇನ ವುಚ್ಚತಿ।

೧೨೯. **ನಿಕ್ಖಿತ್ತೇತಿ** ರಪಿತೇ। **ಕಪ್ಪಿಯಂ ಪುನ ಕರೇಯ್ಯಾತಿ** ಜಾತಮೂಲಪಣ್ಣಭಾವತೋ ಭೂತಗಾಮತ್ತಾ ಭೂತಗಾಮತೋ ಪರಿಮೋಚಿತಂ ಬೀಜಗಾಮಪರಿಮೋಚನತ್ಥಂ ಪುನ ಕಪ್ಪಿಯಂ ಕಾರೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ತೇನಾಹ **“ಭೂತಗಾಮೋ ಹಿ ಸೋ ತದಾ”**ತಿ। **ಹಿ**-ಸದ್ದೋ ಹೇತುಮ್ಹಿ। **ತದಾತಿ** ಮೂಲೇ ಚ ಪಣ್ಣೇ ಚ ಜಾತಕಾಲೇ ಸಚೇ ಮೂಲಮತ್ತಂ ಸಞ್ಜಾಯತಿ, ಉಪರಿಭಾಗೇ ಸಚೇ ಅಙ್ಕುರೋ ಜಾಯತಿ, ಹೇಟ್ಠಾಭಾಗೇ ಛಿನ್ದಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ಮೂಲಮತ್ತೇಸು ವಾ ಪನ ಪಣ್ಣಮತ್ತೇಸು ವಾ ನಿಗ್ಗತೇಸು ಸಚೇಪಿ ರತನಪ್ಪಮಾಣಾಪಿ ಸಾಖಾ ನಿಕ್ಖಮನ್ತಿ, ಬೀಜಗಾಮಸಙ್ಗಹಿತಾ ಹೋನ್ತಿ।

೧೩೦. ಉದಕಸಮ್ಭವೋ ಸೇವಾಲೋ ಚ ಚೇತಿಯಾದೀಸು ಸೇವಾಲೋ ಚ ಭೂತಗಾಮೋವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಪಾಕಾರಾದಿಗ್ಗಹಣಂ। ಯದಿ ದ್ವೇ ತೀಣಿ ಪಣ್ಣಾನಿ ನ ಜಾಯನ್ತಿ, ಅಗ್ಗಬೀಜಸಙ್ಗಹಂ ಗಚ್ಛತಿ। ಸುಕ್ಖೋ ಪನ ಸಮ್ಮಜ್ಜಿತಬ್ಬೋ। ಮೂಲಪಣ್ಣೇ ವಿನಿಗ್ಗತೇ ಬೀಜೋಪಿ ಭೂತಗಾಮೋವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಪಣ್ಣೇತಿ** ಇಮಿನಾ ಅಙ್ಕುರಮತ್ತಂ ಪಟಿಕ್ಖಿಪತಿ।

೧೩೧. ಘಟಾದಿಪಿಟ್ಠೇ ಸೇವಾಲೋ ಚ ಅಹಿಛತ್ತಕಮಕುಳಞ್ಚ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸೇವ ವತ್ಥೂನೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಪಿಟ್ಠೇತಿ** ಇಮಿನಾ ಅನ್ತೋ ಅಬ್ಬೋಹಾರಿಕೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಫುಲ್ಲನ್ತಿ** ಫುಲ್ಲಿತಂ ಅಹಿಛತ್ತಕಂ। **ಅಬ್ಯವಹಾರಿಕ**ನ್ತಿ ಆಪತ್ತಿವೋಹಾರಯೋಗ್ಗಂ ನ ಹೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೩೨. ಅಲ್ಲರುಕ್ಖೇ ಲಾಖಾನಿಯ್ಯಾಸಛತ್ತಾನಿ ವಿಕೋಪಿಯ ಗಣ್ಹತೋ ತತ್ಥ ಅಕ್ಖರಂ ಛಿನ್ದತೋ ವಾಪಿ ಪಾಚಿತ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತತ್ಥಾತಿ** ಅಲ್ಲರುಕ್ಖೇ। “ವಿಕೋಪಯ”ನ್ತಿ ಪೋತ್ಥಕೇಸು ಪಾಠೋ ದಿಸ್ಸತಿ, ಸೋ ಅಪಾಠೋ ಪರಮನ್ತತಾಯ ಕಾರಣಾಭಾವತೋ। “ವಿಕೋಪಿಯಾ”ತಿ ಪನ ಪಾಠೋ ಗಹೇತಬ್ಬೋ। **ವಿಕೋಪಿಯಾತಿ** ಇಮಿನಾ ಅವಿಕೋಪೇತ್ವಾ ಗಹಣೇ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ದೀಪೇತಿ।

೧೩೩. **ದಾರುಮಕ್ಕಟಕಾದಿನಾತಿ** ಆಣಿಂ ಕೋಟ್ಟೇತ್ವಾ ದಾರುಯನ್ತಂ ಕತ್ವಾ ತತ್ಥ ಕಣ್ಟಕಂ ಓಲಮ್ಬೇನ್ತಿ, ಏತಂ ದಾರುಮಕ್ಕಟಕಂ ನಾಮ। **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಕಣ್ಟಕಬನ್ಧನಾದೀನಂ ಗಹಣಂ। ತಿಣಾದಿಂ ಛಿನ್ದಿತುಂ, ಗಣ್ಠಿಕಂ ಕಾತುಞ್ಚ ನ ಕಪ್ಪತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಛಿನ್ದಿತು**ನ್ತಿ ಛಿನ್ದನಂ।

೧೩೪. **ಭೂತಗಾಮಂ ವಾತಿ** ಭೂತಗಾಮಂ ವಾ। **ಬೀಜಂ ವಾತಿ** ಬೀಜಗಾಮಂ ವಾ। “ಛಿನ್ದ ವಾ”ತಿಆದಿನಾ ಸಬ್ಬತ್ಥ **ವಾ**-ಸದ್ದೋ ಯೋಜೇತಬ್ಬೋ। **ಪಚ ವಾತಿ** ಪಚನಂ ಕರೋಹೀತಿ ವಾ। “ಪಟ” ಇತಿ ವಾ ಪಾಠೋ, ತಸ್ಸ ಉಪ್ಪಾದೇಹೀತಿ ಅತ್ಥೋ। “ಇಮಂ ರುಕ್ಖಂ ಛಿನ್ದಾಹೀ”ತಿಆದಿನಾ ಪನ ಅವತ್ವಾ “ರುಕ್ಖಂ ಛಿನ್ದಾ”ತಿಆದಿನಾ ಅನಿಯಮೇತ್ವಾ ವತ್ತುಂ ವಟ್ಟತಿ।

೧೩೫. **ಇಮ**ನ್ತಿ ಏತಂ ರುಕ್ಖಾದಿಂ। **ಇಮಂ ಸೋಧೇಹೀತಿ** ಏತ್ಥ ಇತಿ-ಸದ್ದಂ ಕತ್ವಾ ಅತ್ಥೋ ವತ್ತಬ್ಬೋತಿ।

ಸಮಣಕಪ್ಪನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೧೪. ಭೂಮಿನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ

೧೩೬. ಯಾಸು ವುತ್ಥಂ ಪಕ್ಕಞ್ಚ ಕಪ್ಪತಿ, ತಾ ಕಪ್ಪಿಯಾ ಭೂಮಿಯೋ ಸಮ್ಮುತಿ ಚ ಸಮ್ಮುತಿಕುಟಿ ಚ…ಪೇ॰… ಗಹಪತಿ ಚ ಗಹಪತಿಕುಟಿ ಚಾತಿ ಇಮಾ ಚತಸ್ಸೋ ಹೋನ್ತೀತಿ ಯೋಜೇತ್ವಾ ಅತ್ಥೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। ತತ್ಥ **ಭೇಸಜ್ಜಕ್ಖನ್ಧಕೇ** (ಮಹಾವ॰ ೨೯೫) ವುತ್ತಾಯ ಉತ್ತಿದುತಿಯಕಮ್ಮವಾಚಾಯ, ಅಪಲೋಕನಕಮ್ಮವಸೇನ ವಾ ಸಾವೇತ್ವಾ ಸಮ್ಮಾ ಉತ್ತಿಸಮ್ಪನ್ನಂ ಕರೀಯತೀತಿ **ಸಮ್ಮುತಿ,** ಥಮ್ಭಾನಂ ಭಿತ್ತಿಪಾದಾನಂ ವಾ ಉಗ್ಗಮನಂ ಉದ್ಧಂ ಕತ್ವಾ ಠಪನಂ, "ಕಪ್ಪಿಯಕುಟಿಂ ಕರೋಮಾ"ತಿ ವಾಚಾಯ ಸಾವನಞ್ಚ ಅನ್ತಂ ಯಸ್ಸಾ ಸಾ **ಉಸ್ಸಾವನನ್ತಾ।** ತಥಾ ಚ ವುತ್ತಂ "ಥಮ್ಭಪತಿಟ್ಠಾನಞ್ಚ ವಚನಪರಿಯೋಸಾನಞ್ಚ ಸಮಕಾಲಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೯೫)। ನಿಸಾದನಂ ಪವಿಸನಂ ಸನ್ನಿವೇಸನಂ ನಿಸಾದೋ, ಗುನ್ನಂ ವಿಯ ನಿಸಾದೋ ಏತಿಸ್ಸಾತಿ **ಗೋನಿಸಾದಿ।** ಭಿಕ್ಖುಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಸೇಸಸಹಧಮ್ಮಿಕಾ ಸಬ್ಬೇ ಚ ದೇವಮನುಸ್ಸಾ ಇಧ **ಗಹಪತೀತಿ** ಸಾಮಞ್ಞೇನ ಅಧಿಪ್ಪೇತಾ। ಏತ್ಥ ಪನ ಗಹಪತಿಸಮ್ಬನ್ಧಿನೀ ಕುಟಿ ದೀಘೇನ ಗಹಪತೀ।

"ಯಂ ಪನ ಅಕಪ್ಪಿಯಭೂಮಿಯಂ ಸಹಸೇಯ್ಯಪ್ಪಹೋನಕೇ ಗೇಹೇ ವುತ್ಥ"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೯೫) **ಅಟ್ಠಕಥಾ**ವಚನತೋ ಯಂ ಸಙ್ಘೋ ಆಕಙ್ಖತಿ ವಿಹಾರಂ ವಾ ಅಡ್ಢಯೋಗಂ ವಾ ಪಾಸಾದಂ ವಾ ಹಮ್ಮಿಯಂ ವಾ ಗುಹಂ ವಾ ಲೇಣಾದಿಂ ವಾ, ತೇಸಮ್ಪಿ ಸಾಮಞ್ಞವಚನಂ ವಿಞ್ಞಾಯತೀತಿ ತಂತಂಲಕ್ಖಣಪ್ಪತ್ತಾ ಸಹಸೇಯ್ಯಪ್ಪಹೋನಕಾ ಲೇಣಾದಯೋ ಚತೂಸ್ವೇವ ಕುಟೀಸು ಅನ್ತೋಗಧಾತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ಇಮಾಸು ಚತೂಸು ಸಹಸೇಯ್ಯಪ್ಪಹೋನಕೇ ಪದೇಸೇ ಯಂ ಸಙ್ಘಿಕಂ ಪುಗ್ಗಲಿಕಂ ವಾ ಭಿಕ್ಖುಸನ್ತಕಂ ಏಕರತ್ತಮ್ಪಿ ಅನ್ತೋವುತ್ಥಂ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೇನ ಪಕ್ಕಞ್ಚ ಯಾವಕಾಲಿಕಂ ಯಾಮಕಾಲಿಕಞ್ಚ ಅನ್ತೋವುತ್ಥಅನ್ತೋಪಕ್ಕಸಙ್ಖಂ ನ ಗಚ್ಛತಿ, ಕೋ ಪನ ವಾದೋ ಇತರದ್ವಯೇ। ತಂ ಪನ ಅಕಪ್ಪಿಯಭೂಮಿಯಮ್ಪಿ ವುತ್ಥಂ ಪಕ್ಕಞ್ಚ ವಟ್ಟತಿ। ತೇನ ವುತ್ತಂ **"ಯಾಸು ವುತ್ಥಂ ಪಕ್ಕಞ್ಚ ಕಪ್ಪತೀ"**ತಿ।

೧೩೭. ವಾಸತ್ಥಾಯ ಕತೇ ಸಙ್ಘಿಕೇ ವಾ ಏಕಸನ್ತಕೇ ವಾ ಸಹಸೇಯ್ಯಪ್ಪಹೋನಕೇ ಗೇಹೇ ಕಪ್ಪಿಯಾಕುಟಿ ಲದ್ಧಬ್ಬಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ತತ್ಥ **ವಾಸತ್ಥಾಯಾ**ತಿ ಇಮಿನಾ ಅವಾಸತ್ಥಾಯ ಕತಂ ನಿವತ್ತೇತಿ। **ಏಕಸನ್ತಕೇ**ತಿ ಏಕಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಸನ್ತಕೇ। **ಕಪ್ಪಿಯಾಕುಟೀ**ತಿ ಭಾವಪ್ಪಧಾನೋಯಂ ನಿದ್ದೇಸೋ, ನ ಹಿ ಗೇಹೇ ಗೇಹಂ ಲದ್ಧುಂ ಯುಜ್ಜತೀತಿ ಕಪ್ಪಿಯಕುಟಿತಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ದೀಘೋ ಪನ ಗಾಥಾವಸೇನ, ಕಪ್ಪಿಯಾ ಕುಟಿತಾತಿ ವಾ ವಿಸೇಸನವಸೇನ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। **ಸಹಸೇಯ್ಯಪ್ಪಹೋನಕೇ**ತಿ ಏತ್ಥ ಸಹಸೇಯ್ಯಪ್ಪಹೋನಕಂ ವಾಸಾಗಾರಲಕ್ಖಣೇ ವುತ್ತಲಕ್ಖಣಂ ಸೇನಾಸನಂ।

೧೩೮. ಇದಾನಿ ತಾ ಕುಟಿಯೋ ಕಮೇನ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ತತ್ಥ ಪಟಿಪಜ್ಜಿತಬ್ಬವಿಧಿಂ, ತಾಸಂ ಸಬ್ಬಥಾಪಗಮಞ್ಚ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ಗೇಹೇ"**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ "ಕಪ್ಪಿಯಕುಟಿಂ ಕರೋಮ, ಕಪ್ಪಿಯಕುಟಿಂ ಕರೋಮಾ"ತಿ ಏವಮೀರಯನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಇಟ್ಠಕಾ ಚ ಥಮ್ಭಾ ಚ "ಇಟ್ಠಕಾಥಮ್ಭಾ"ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೇ ರಸ್ಸೋ। ಇಟ್ಠಕಥಮ್ಭಾ ಆದಿ ಯಸ್ಸ ಭಿತ್ತಿಪಾಸಾದಸ್ಸಾತಿ ಬಹುಬ್ಬೀಹಿ। ಪಚ್ಛಾ ಪಠಮಸದ್ದೇನ ಕಮ್ಮಧಾರಯೋ। "ಠಪೇಯ್ಯ ಚೇ, ಸಾ ಉಸ್ಸಾವನನ್ತಿಕಾ"ತಿ ಏವಂ ಚೇ-ಸಾ-ಸದ್ದೇ ಯೋಜೇತ್ವಾ ಅತ್ಥೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ।

೧೩೯. ಸಕಲೋ ಅಪರಿಕ್ಖಿತ್ತೋ ಆರಾಮೋಪಿ ವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಸೇನಾಸನಂ ಪರಿಕ್ಖಿತ್ತಂ ವಾ ಹೋತು, ಅಪರಿಕ್ಖಿತ್ತಂ ವಾ, ನ ತಂ ಪಮಾಣಂ।

೧೪೦. ಅಞ್ಞೇಹಿ ಕಪ್ಪಿಯಕುಟಿಯಾ ಅತ್ಥಾಯ ದಿನ್ನೋ ವಾ ತೇಸಂ ಸನ್ತಕೋ ವಾತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೪೧. ಅವಿರೋಧಭಾವೇನ ಕಪ್ಪನೀಯಾ ಕಪ್ಪಾ, ಕಪ್ಪ ಸಾಮತ್ಥಿಯಮಿಚ್ಚೇತಸ್ಮಾ ಇತ್ಥಿಯಂ ಆಪಚ್ಚಯೇ ರೂಪಂ, ನ ಕಪ್ಪಾ ಅಕಪ್ಪಾ, ಅಕಪ್ಪಾ ಚ ಸಾ ಕುಟಿ ಚೇತಿ **ಅಕಪ್ಪಕುಟಿ,** ತಾಯ। **ಸಪ್ಪಿಆದೀತಿ** ಇಮಿನಾ ಸತ್ತಾಹಕಾಲಿಕಂ ಯಾವಜೀವಿಕಞ್ಚ ಗಹಿತಂ।

೧೪೨. **ತೇಹೇವಾತಿ** ಅಕಪ್ಪಕುಟಿಯಂ ವುತ್ಥಸಪ್ಪಿಆದೀಹಿ ಏವ ಸದ್ಧಿಂ ಸತ್ತಾಹಕಾಲಿಕಸಂಸಟ್ಠತಾಯ "**ಸತ್ತಾಹಂ ಕಪ್ಪತೇ**"ತಿ ವುತ್ತಂ। **ಸಾಮಿಸೇತಿ** ಆಮಿಸಸಙ್ಖಾತೇನ ಪುರಿಮದ್ವಯೇನ ಸಹಿತೇ। **ಸಾಮಪಾಕತಾತಿ** ಸಾಮಂ ಅತ್ತನಾ ಪಾಕೋ ಏತಸ್ಸಾತಿ ಸಾಮಪಾಕಂ, ಸತ್ತಾಹಕಾಲಿಕೇನ ಸಹ ಪಕ್ಕಂ ಸಾಮಿಸಂ ಯಾವಜೀವಿಕಂ, ತಸ್ಸ ಭಾವೋ ಸಾಮಪಾಕತಾ। ಸಯಂ ಪಕ್ಕಂ ತಂ ಅತ್ತನಾ ಸಂಸಟ್ಠತಾಯ ತಮ್ಪಿ ಆಮಿಸಂ ಸಾಮಪಾಕಗತಿಕಂ ಕರೋತೀತಿ ತಸ್ಸ ಸಾಮಪಾಕತಾ ಹೋತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ।

೧೪೩. **ಅಧಿಟ್ಠಿತಾತಿ** ಪತಿಟ್ಠಿತಾ। ಏವ-ಸದ್ದೋ ತಿಟ್ಠತಿಸದ್ದಸ್ಸ ಅನ್ತೇ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ।

೧೪೪. **ಸಬ್ಬೇಸೂತಿ** ಥಮ್ಭಾದೀಸು ಸಕಲೇಸು। ಜಹಿತಂ ವತ್ಥು ಕುಟಿಭೂಮಿ ಯಸ್ಸಾ **ಜಹಿತವತ್ಥುಕಾ।** ಪರಿಕ್ಖಿತ್ತೇ ಜಹಿತವತ್ಥುಕಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಸೇಸಾತಿ** ಇತರಾ ದ್ವೇ ಕುಟಿಯೋ। **ಛದನವಿಬ್ಭಮಾತಿ** ಛದನಸ್ಸ ವಿನಾಸಾ। ಏತ್ಥಾಪಿ "ಜಹಿತವತ್ಥುಕಾ"ತಿ ಆನೇತಬ್ಬನ್ತಿ।

ಭೂಮಿನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೧೫. ಉಪಜ್ಝಾಚರಿಯವತ್ತನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ

೧೪೫. "ಇದಂ ತಯಾ ದುಕ್ಕತಂ, ದುಬ್ಭಾಸಿತ"ನ್ತಿಆದೀನಿ ವತ್ವಾ ಚೋದನತೋ, ಅತ್ತನೋ ವಜ್ಜಂ ಅಸ್ಸರನ್ತಸ್ಸ ಸತುಪ್ಪಾದವಸೇನ ಸಾರಣತೋ, ಸಮ್ಮಾ ಪಟಿಪತ್ತಿಯಂ ಸಾರಣತೋ ಪವತ್ತಾಪನತೋ ವಾ ವಜ್ಜಾವಜ್ಜಂ ಉಪನಿಜ್ಝಾಯತಿ ಭುಸಂ ಚಿನ್ತೇತೀತಿ ಉಪಜ್ಝಾ। ಉಪಜ್ಝಾ ಏವ ಉಪಜ್ಝಾಯೋ। "ಏವಂ ತಯಾ ಬುದ್ಧವಚನಂ ಸಜ್ಝಾಯಿತಬ್ಬಂ, ಏವಂ ಅತಿಕ್ಕಮಿತಬ್ಬಂ, ಏವಂ ಪಟಿಕ್ಕಮಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿಆದಿನಾ ಆಚಾರಸಿಕ್ಖಾಪನೇ ಆಚರತಿ ಪವತ್ತತೀತಿ ಆಚರಿಯೋ। ಸೋ ಚ ನಿಸ್ಸಯಪಬ್ಬಜ್ಜಾಉಪಸಮ್ಪದಾಧಮ್ಮಾಚರಿಯವಸೇನ ಚತುಬ್ಬಿಧೋ। ಉಪಜ್ಝಾ ಚ ಆಚರಿಯೋ ಚ **ಉಪಜ್ಝಾಚರಿಯಾ,** ತೇ। **ನಿಸ್ಸಾಯ ವಸಮಾನೋತಿ** ಇಮಿನಾ ನಿಸ್ಸಯಪಬ್ಬಜ್ಜಾಉಪಸಮ್ಪದಾಧಮ್ಮನ್ತೇವಾಸಿಕೇಸು ಯೋ ನಿಸ್ಸಾಯ ವಸತಿ, ತಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಚತೂಸು ಹಿ ತೇಸು ನಿಸ್ಸಯನ್ತೇವಾಸಿಕೇನ ಯಾವ ಆಚರಿಯಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ವಸತಿ, ತಾವಸಬ್ಬಂ ಆಚರಿಯವತ್ತಂ ಕಾತಬ್ಬಂ, ನೇತರೇಹಿ। ಇತರೇಹಿ, ನಿಸ್ಸಯಮುತ್ತಕೇಹಿಪಿ ಯಾವ ಚೀವರರಜನಂ, ತಾವ ಚ ಅರತಿವಿನೋದನಾದಿಕಞ್ಚ ವತ್ತಂ ಕಾತಬ್ಬಂ। ಅನಾಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಪತ್ತಚೀವರದಾನಾದಿಮ್ಹಿ ಪನ ಏತೇಸಂ ಅನಾಪತ್ತಿ। ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕಸ್ಸ ಪನ ಉಪಜ್ಝಾಯಾನಂ ಯಾವ ಚೀವರರಜನಂ, ತಾವ ಚ ಅರತಿವಿನೋದನಾದಿಕಞ್ಚ ಅಕರೋನ್ತಸ್ಸ ನಿಸ್ಸಯಮುತ್ತಕಸ್ಸಾಪಿ ಅಮುತ್ತಕಸ್ಸಾಪಿ ಆಪತ್ತಿಯೇವ। ಏಕಚ್ಚಸ್ಸ ಪತ್ತದಾನಾದಿತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಅಮುತ್ತನಿಸ್ಸಯಸ್ಸೇವ ಆಪತ್ತಿ। ತೇಸು ಮಜ್ಝೇ ದ್ವೇ ಆಚರಿಯಸ್ಸ ಯಾವಜೀವಂ ಭಾರಾ। ಇತರೇ ಪನ ಯಾವ ಸಮೀಪೇ ವಸನ್ತಿ, ತಾವದೇವ, ತಸ್ಮಾ ಆಚರಿಯೇನಾಪಿ ತೇಸು ಸಮ್ಮಾ ವತ್ತಿತಬ್ಬಂ, ಉಪಜ್ಝಾಯೇನ ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕೇಸು ವತ್ತಬ್ಬಮೇವ ನತ್ಥಿ। **ಸುಪೇಸಲೋತಿ** ಪಿಯಂ ಸೀಲಮಸ್ಸಾತಿ ಪೇಸಲೋ, ವುದ್ಧಿ, ಯ-ಲೋಪೇನ ಈ-ಕಾರಸ್ಸ ಅತ್ತಕರಣೇನ, ಸುಟ್ಠು ಪೇಸಲೋ ಸುಪೇಸಲೋ, ಸಿಕ್ಖಾಕಾಮೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **"ದನ್ತಕಟ್ಠ"**ನ್ತಿಆದಿ "ದದೇ"ತಿಮಸ್ಸ ಕಮ್ಮಂ। **ದದೇತಿ** ಸಮ್ಮಾ ಆದರೇನ ಯಥಾಧಿಪ್ಪಾಯಂ ದದೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಕಾಲೇತಿ** ತದನುರೂಪೇ ಕಾಲೇ।

೧೪೬. ಪತ್ತೇ ಚ…ಪೇ॰… ಚೀವರೇ ಚ ವತ್ತಂ ಚರೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಚರೇತಿ** ಕರೇಯ್ಯ। ತತ್ಥ ನೀಚಂ ಕತ್ವಾ ಸಾಧುಕಂ ಅಪರಿಘಂಸನ್ತೇನ ಧೋವನಂ, ಮುಹುತ್ತಂ ಉಣ್ಹೇ ಓತಾಪನಂ, ಠಪನಟ್ಠಾನಂ ಉಪಪರಿಕ್ಖಿತ್ವಾ ಚಮ್ಮಾದಿನಾ ಕೇನಚಿ ಅನ್ತರಹಿತಾಯ ನಿಕ್ಖಿಪನಂ **ಪತ್ತೇ ವತ್ತಂ।** ಗಾಮಂ ಪವಿಸನ್ತಾನಂ ನಿವಾಸನಕಾಯಬನ್ಧನಸಙ್ಘಾಟಿದಾನಂ, ಧೋವಿತ್ವಾ ಸೋದಕಪತ್ತಸ್ಸ ದಾನಂ **ಗಾಮಪ್ಪವೇಸೇ ವತ್ತಂ।** ಯದಿ ಆಕಙ್ಖನ್ತಿ, ಪರಿಮಣ್ಡಲಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಚ ಪಾರುಪಿತ್ವಾ ಚ ನಾತಿದೂರನಚ್ಚಾಸನ್ನೇ ಗಮನಂ,

ಪತ್ತಪರಿಯಾಪನ್ನಗ್ಗಹಣಞ್ಚ **ಗಮನೇ ವತ್ತಂ**। ನಿವತ್ತೇನ್ತೇ ಪನ ಪಠಮತರಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಆಸನಪಞ್ಞಾಪನಂ, ಪಾದೋದಕಾದಿಉಪನಿಕ್ಖಿಪನಂ, ಪತ್ತಚೀವರಪ್ಪಟಿಗ್ಗಹಣಂ **ಆಗಮೇ** ಆಗಮನೇ **ವತ್ತಂ**। ಭಣನ್ತಾನಂ ಅನ್ತರಾ ಕಥಾಅನೋಪಾತನಂ ಸಬ್ಬತ್ಥ ವತ್ತಂ। ಆಸನಪಞ್ಞಾಪನಂ, ಉಟ್ಠಿತೇಸು ಆಸನಉದ್ಧರಣಂ, ಪಾದಪೀಠಕಥಲಾನಂ ಉಪನಿಕ್ಖಿಪನಂ, ಪಟಿಸಾಮನಞ್ಚ **ಆಸನೇ ಪಾದಪೀಠೇ ಪಾದಕಥಲೇ ಚ ವತ್ತಂ**। ಧೋತಪಾದಟ್ಠಪನಕಂ ಪಾದಪೀಠಂ। ಅಞ್ಞಂ ಕಥಲಂ। ಉಪಾಹನಾ ಚ ಚೀವರಞ್ಚಾತಿ ದ್ವನ್ದೋ, ತಸ್ಮಿಂ। ಸುಕ್ಖಅಲ್ಲಚೋಳೇಹಿ ಪುಞ್ಛನಂ **ಉಪಾಹನಾಯ ವತ್ತಂ**। ಸಿನ್ನಚೀವರಸ್ಸ ಮುಹುತ್ತಂ ಓತಾಪನಂ, ಚತುರಙ್ಗುಲಂ ಕಣ್ಣಂ ಉಸ್ಸಾರೇತ್ವಾ ಚೀವರಸಂಹರಣಞ್ಚ **ಚೀವರೇ ವತ್ತಂ**।

೧೪೭. ಪರಿಭೋಜನೀಯ...ಪೇ॰... ಪಸ್ಸಾವಟ್ಠಾನಿಸು ಚ ವಿಹಾರಸೋಧನೇ ಚ ಪುನ ಪಞ್ಞಾಪನೇ ಚ ವತ್ತಂ ತಥಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ವಚ್ಚಞ್ಚ ಪಸ್ಸಾವೋ ಚ ವಚ್ಚಪಸ್ಸಾವಾ। ತಿಟ್ಠತಿ ಏತ್ಥಾತಿ ಠಾನೀ, ಕುಟಿ। ವಚ್ಚಪಸ್ಸಾವಾನಂ ಠಾನೀತಿ ತಪ್ಪುರಿಸೋ। ಅಥ ವಾ ತಿಟ್ಠತಿ ಏತ್ಥಾತಿ ಠಾನಂ, ಸೋಯೇವ ಸಮಾಸೋ, ವಚ್ಚಪಸ್ಸಾವಸ್ಸ ಚ ಪತನಟ್ಠಾನಂ, ತಂ ಅಸ್ಸ ಅತ್ಥೀತಿ ಇಟ್ಠಗೇಹಾದಿ। ಪರಿಭೋಜನೀಯಞ್ಚ ಪಾನೀಯಞ್ಚ ವಚ್ಚಪಸ್ಸಾವಟ್ಠಾನೀ ಚ **ಪರಿ...ಪೇ॰... ಟ್ಠಾನೀ**। ತಾಸು ತೇಸು ವಾ। ಪಾದೋದಕಉಣ್ಹಸೀತನಹಾನೋದಕಪ್ಪಟಿಯಾದಾಪನಂ **ಪರಿಭೋಜನೀಯೇ ವತ್ತಂ**। ಪಾತಬ್ಬಪಾನೀಯೇನ ಪುಚ್ಛನಂ ಉಪಟ್ಠಾಪನಞ್ಚ **ಪಾನೀಯೇ ವತ್ತಂ**। ಸಮ್ಮಜ್ಜನಪಾನೀಯಉಪಟ್ಠಾಪನಂ **ವಚ್ಚಪಸ್ಸಾವಟ್ಠಾನೀಸು ವತ್ತಂ**। ಪಠಮಂ ಪತ್ತಚೀವರಾದೀನಿ ಹರಾಪೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತೇ ನಿಕ್ಖಿಪನಾದಿ, ಉಲ್ಲೋಕತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಮಕ್ಕಟಸನ್ತಾನಂ ಓಹಾರೇತ್ವಾ ಸಮ್ಮಜ್ಜನಞ್ಚ **ವಿಹಾರಸೋಧನೇ ವತ್ತಂ**। ಓತಾಪೇತ್ವಾ ಸೋಧೇತ್ವಾ ಪಪ್ಫೋಟೇತ್ವಾ ಅತಿಹರಿತ್ವಾ ಯಥಾಠಾನೇ ಭೂಮತ್ಥರಣಾದಿಪಞ್ಞಾಪನಂ **ಪುನ ಪಞ್ಞಾಪನೇ ವತ್ತಂ**। **ತಥಾತಿ** ಇಮಿನಾ "ಚರೇ"ತಿ ಇದಂ ಅತಿದಿಸತಿ।

೧೪೮. ವಿಹಾರಂ ಸೋಧೇನ್ತೋ ಭಿಕ್ಖು ಪಟಿವಾತೇ ವಾ ಸಙ್ಗಣೇ ವಾ ಪಾನೀಯಸಾಮನ್ತಾ ವಾ ಸಯನಾಸನಂ ನ ಪಪ್ಫೋಟೇಯ್ಯಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಪಾನೀಯ**-ಸದ್ದೇನ ಪರಿಭೋಜನೀಯಞ್ಚ ಸಙ್ಗಹಿತಂ। **ಪಟಿವಾತೇತಿ** ಉಪರಿವಾತೇ। **ಸಙ್ಗಣೇತಿ** ಬಹೂನಂ ಸಮೋಸರಣೇ ವಿವಟಪ್ಪದೇಸೇ। **ಸಯನಾಸನಂ** ನಾಮ ಭೂಮತ್ಥರಣಮಞ್ಚಾದಿ।

೧೪೯. ನ್ಹಾನೇ ವತ್ತಂ ಚರೇ, ನ್ಹಾತಸ್ಸ ಕಾತಬ್ಬೇ ಚರೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧಸ್ಸ ಪುರಿಸಾಧೀನತಾಯ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ । ಚೀವರಪ್ಪಟಿಗ್ಗಹಣಗತ್ತಪರಿಕಮ್ಮಕರಣಂ **ನಹಾನೇ ವತ್ತಂ**। **ಕಾತಬ್ಬೇ ಚರೇತಿ** ಗತ್ತತೋ ಉದಕಸಮ್ಮಜ್ಜನನಿವಾಸನದಾನಾದಿಕಿಚ್ಚೇ ಪವತ್ತೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। "ವನಪ್ಪಗುಮ್ಬೇ"ತಿಆದೀಸು ವಿಯ ಸಿಸ್ಸ ಏ-ಕಾರಾದೇಸಂ ರೂಪಂ, ತಸ್ಮಾ ಕಾತಬ್ಬಂ ವತ್ತಂ ಚರೇಯ್ಯಾತಿ ಯೋಜೇತ್ವಾ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ಬುಧಾ ಪನ "ನ್ಹಾನೇ ನ್ಹಾತಸ್ಸ ಕಾತಬ್ಬೇ ವತ್ತಂ ಚರೇ"ತಿ ಯೋಜೇತ್ವಾ ಅತ್ಥಂ ವದನ್ತಿ। ಏವಂ ಸತಿ ಕಾತಬ್ಬ-ಸದ್ದಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸಾಧನತ್ತಾ ವತ್ತಮೇವ ಕಾತಬ್ಬಂ ನಾಮಾತಿ "ವತ್ತೇ ವತ್ತಂ ಚರೇ"ತಿ ವುತ್ತಂ ವಿಯ ಹೋತೀತಿ ವಿರುಜ್ಝತಿ। **"ನಹಾತೇನ ನಹಾತಸ್ಸಾ"**ತಿ ವಾ ಪಾಠೋ, ಉದಕೇ ಗತ್ತಪರಿಕಮ್ಮೇನ ಥೇರಂ ಪಠಮಂ ನಹಾಪೇತ್ವಾ ಸಯಮ್ಪಿ ನಹಾತೇನಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪಾಳಿಯಮ್ಪಿ** "ನಹಾತೇನ ಪಠಮತರಂ ಉತ್ತರಿತ್ವಾ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೬೭) ಅತ್ಥಿ। ಅಥ ರಙ್ಗಪಾಕೇ ಧೋವನೇ ಸಿಬ್ಬನೇ ಚ ವತ್ತಂ ಚರೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ, ರಜನಪಾಕೇ ಚೀವರಧೋವನೇ ಚೀವರಸಿಬ್ಬನೇ ಚಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ರಜನ್ತೋ ಚೀವರೇ ಥೇವೇ ಠಿತೇ ನ ವಜೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ರಜನ್ತೋತಿ** ಚೀವರಂ ರಜನ್ತೋ। **ಥೇವೇತಿ** ರಜನಬಿನ್ದುಮ್ಹಿ।

೧೫೦. **ಏಕಚ್ಚಸ್ಸಾತಿ** ಆಚರಿಯುಪಜ್ಝಾಯಾನಂ ವೇರಿನೋ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ಪತ್ತಂ ವಾ ಚೀವರಾನಿ ವಾ ಕಿಞ್ಚನಂ ಪರಿಕ್ಖಾರಂ ವಾ ನ ದದೇಯ್ಯ ನ ಗಣ್ಹೇಯ್ಯ ವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ತತ್ಥ **ನ ದದೇಯ್ಯ ನ ಗಣ್ಹೇಯ್ಯಾತಿ** ಪಟಿಸಾಮನತ್ಥಾಯಪಿ ನ ದದೇಯ್ಯ, ನ ಗಣ್ಹೇಯ್ಯ ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। "ಆಕಿಞ್ಚನ"ನ್ತಿಆದೀಸು ವಿಯ **ಕಿಞ್ಚನ**-ಸದ್ದೋ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ, ತಸ್ಸ ಕಿಞ್ಚೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಕಿಞ್ಚಿನನ್ತಿ** ವಾ ಪಾಠೋ, ಕಿಞ್ಚಿ ನಂ ಪರಿಕ್ಖಾರನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। ಪದಸಿದ್ಧಿವಸೇನೇತ್ಥ ನನ್ತಿ ತ-ಸದ್ದಪ್ಪಯೋಗೋ ಕತೋ।

೧೫೧-೨. **ಪಚ್ಛತೋ ಕಾತು**ನ್ತಿ ಪಚ್ಛಾಸಮಣಂ ಕಾತುಂ। **ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಏಕಚ್ಚಸ್ಸ। **ಪಚ್ಛತೋ**ತಿ ಪಚ್ಛಾಸಮಣೋ ಹುತ್ವಾ। **ನಿನ್ನೇತು**ನ್ತಿ ಏಕಚ್ಚಸ್ಸ ನೀಹರಿತುಂ। ಸಬ್ಬತ್ಥ ಅನಾಪುಚ್ಛಾ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। **ಕಿಚ್ಚಯಂ ವಾ**ತಿ ವೇಯ್ಯಾವಚ್ಚಾದಿ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಕಿಚ್ಚಂ ವಾ। ಕಿಚ್ಚಮೇವ ಕಿಚ್ಚಯಂ, ಕಸ್ಸ ಯೋ "ಸೇನಿಯೋ"ತಿಆದೀಸು ವಿಯ। **ಪರಿಕಮ್ಮಂ ವಾ**ತಿ ಪಿಟ್ಠಿಪರಿಕಮ್ಮಾದಿಪರಿಕಮ್ಮಂ। **ಅತ್ತನೋ ಕಾರಾಪೇತುಂ ವಾ**ತಿ ಏಕಚ್ಚೇನ ಅತ್ತನೋ ಕಾರಾಪೇತುಂ ವಾ। **ಕಾತುಂ ವಾ**ತಿ ತಸ್ಸ ಅತ್ತನಾ ಕಾತುಂ ವಾ।

೧೫೩. ಸೀಮತೋ ನಿಗ್ಗತಾ ಬಹಿಭೂತಾ **ನಿಸ್ಸೀಮಾ,** ತಂ। ಆಚರಿಯುಪಜ್ಝಾಯೇಸು ಅವತ್ವಾ ದೂರಂ ಭಿಕ್ಖಾಚಾರಂ ಗತೇಸುಪಿ ಅಪಸ್ಸನ್ತೇನ ಗಾಮೋ ಪವಿಸಿತಬ್ಬೋ। ದಿಟ್ಠಟ್ಠಾನತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಪನ ಆಪುಚ್ಛಿತುಂಯೇವ ವಟ್ಟತಿ। **ಅತ್ತನೋ ಕಿಚ್ಚಯಂ ವಾಪೀ**ತಿ ಅತ್ತನೋ ಸೀಮಾಯಪಿ ಪತ್ತಪಚನಚೀವರರಜನಾದಿಕಂ ಸಕಂ ಕರಣೀಯಂ ವಾಪಿ ಕಾತುಂ।

೧೫೪. **ಅರತಿ**ನ್ತಿ ಸಾಸನೇ ಅನಭಿರತಿಂ। **ಸಜ್ಝಾಯತ್ತೇಸು ಕಮ್ಮೇಸೂ**ತಿ ಪರಿವಾಸಾದಿತಜ್ಜನೀಯಾದೀಸು ಸಜ್ಝಪ್ಪಟಿಬದ್ಧೇಸು ಕಮ್ಮೇಸು। **ಉಸ್ಸುಕ್ಕಂ ವಾಪೀ**ತಿ ಆಚರಿಯುಪಜ್ಝಾಯೇಸು ಗರುಧಮ್ಮಂ ಅಜ್ಝಾಪನ್ನೇಸು, ಕಮ್ಮಾರಹೇಸು ಚ "ಕಿನ್ತಿ ನು ಖೋ ಸಙ್ಘೋ ಪರಿವಾಸಂ ದದೇಯ್ಯಾ"ತಿಆದಿನಾ ಉಸ್ಸಾಹಂ ವಾಪಿ।

೧೫೫. **ಗಿಲಾನೇಸು ಉಪಟ್ಠೇಯ್ಯಾ**ತಿ "ಪಞ್ಚಹಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಙ್ಗೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಗಿಲಾನುಪಟ್ಠಾಕೋ ಅಲಂ ಗಿಲಾನಂ ಉಪಟ್ಠಾತುಂ, ಪಟಿಬಲೋ ಹೋತಿ ಭೇಸಜ್ಜಂ ಸಂವಿಧಾತುಂ, ಸಪ್ಪಾಯಾಸಪ್ಪಾಯಂ ಜಾನಾತಿ, ಅಸಪ್ಪಾಯಂ ಅಪನಾಮೇತಿ, ಸಪ್ಪಾಯಂ ಉಪನಾಮೇತಿ, ಮೇತ್ತಚಿತ್ತೋ ಗಿಲಾನಂ ಉಪಟ್ಠಾತಿ ನೋ ಆಮಿಸನ್ತರೋ, ಅಜೇಗುಚ್ಛೀ ಹೋತಿ ಉಚ್ಚಾರಂ ವಾ ಪಸ್ಸಾವಂ ವಾ ಖೇಳಂ ವಾ ವನ್ತಂ ವಾ ನೀಹಾತುಂ, ಪಟಿಬಲೋ ಹೋತಿ ಗಿಲಾನಂ ಕಾಲೇನ ಕಾಲಂ ಧಮ್ಮಿಯಾ ಕಥಾಯ ಸನ್ದಸ್ಸೇತುಂ ಸಮಾದಪೇತುಂ ಸಮುತ್ತೇಜೇತುಂ ಸಮ್ಪಹಂಸೇತು"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೩೬೬) ಏವಂ ವುತ್ತಪಞ್ಚಙ್ಗಸಮನ್ನಾಗತೇನ ಹುತ್ವಾ ಗಿಲಾನೇಸು ಉಪಟ್ಠಹೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಇಮಿನಾ ಸಬ್ಬೇಹಿಪಿ ಆಚರಿತಬ್ಬಂ ಗಿಲಾನವತ್ತಂ ಉಪದಿಸತಿ। **ವುಟ್ಠಾನ**ನ್ತಿ ಗೇಲಞ್ಞಾ ವುಟ್ಠಿತಂ। **ಆಗಮೇ**ತಿ ಆಗಮೇಯ್ಯ, ಓಲೋಕೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಉಪಜ್ಝಾಚರಿಯೇಹಿ ಚ ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕಅನ್ತೇವಾಸಿಕೇಸು ಯದಿ ತೇ ಗಿಲಾನಾ ಹೋನ್ತಿ, ಆದಿತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಚೀವರೇ ರಜನಪರಿಯೋಸಾನಞ್ಚ ಅರತಿವಿನೋದನಾದಿಕಞ್ಚ ವತ್ತಂ, ಅಗಿಲಾನೇಸು ಪನ ಉದ್ದೇಸಪರಿಪುಚ್ಛಾ ಓವಾದಾನುಸಾಸನಿಯಾ ಅನುಗ್ಗಹೋಪತ್ತಚೀವರಾದಿದಾನಞ್ಚಾತಿ ಸಬ್ಬಂ ಕಾತಬ್ಬಂ। ತೇನೇವ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತಂ "ತಸ್ಮಾ ಆಚರಿಯೇನಾಪಿ ತೇಸು ಸಮ್ಮಾ ವತ್ತಿತಬ್ಬಂ, ಉಪಜ್ಝಾಯೇನ ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕೇಸು ವತ್ತಬ್ಬಮೇವ ನತ್ಥೀ"ತಿ।

ಉಪಜ್ಝಾಚರಿಯವತ್ತನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೧೯. ವಚ್ಚಪಸ್ಸಾವಟ್ಠಾನಿಕನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ

೧೫೬. **ವಚ್ಚಪಸ್ಸಾವಟ್ಠಾನಿಕ**ನ್ತಿ ಠಾನಮ್ಹಿ ಠಾನೇ ವಾ ಭವಂ ವಚ್ಚಪಸ್ಸಾವಟ್ಠಾನಿಕಂ। ಯಥಾವುಡ್ಢಂ ವಚ್ಚಂ ನ ಕರೇಯ್ಯಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಯೇ ಯೇ ವುಡ್ಢಾ **ಯಥಾವುಡ್ಢಂ,** ಆಗತಪ್ಪಟಿಪಾಟಿಂ ಹಿತ್ವಾ ವುಡ್ಢಪ್ಪಟಿಪಾಟಿಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ವಚ್ಚ**ನ್ತಿ ಉಪಲಕ್ಖಣಮತ್ತಂ, ಪಸ್ಸಾವಞ್ಚ ನಹಾನಞ್ಚ ನ ಕರೇಯ್ಯಾತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। ತದೇವ ಸಮತ್ಥೇತಿ **"ಯಾತಾನುಪುಬ್ಬಿಯಾ"**ತಿಆದಿನಾ। **ಯಾತಾನುಪುಬ್ಬಿಯಾ**ತಿ ಯಾತಾನಂ ಗತಾನಂ ಅನುಪುಬ್ಬಿ ಅನುಕ್ಕಮೋ ಯಾತಾನುಪುಬ್ಬಿ, ತಾಯ। **ವಚ್ಚ...ಪೇ॰... ತಿತ್ಥಞ್ಚಾ**ತಿ ಏತಂ ತಯಂ ಲಬ್ಭತೀತಿ ಅತ್ಥೋ, ಭಿಕ್ಖುನಾತಿ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ।

೧೫೭. ಉಬ್ಭಜಿತ್ವಾ ಚ ಸಹಸಾ ಚ ನೋ ಪವಿಸೇಯ್ಯಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಉಬ್ಭಜಿತ್ವಾ**ತಿ ಚೀವರಂ ದೂರತೋವ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ। **ಸಹಸಾ**ತಿ ಸೀಘಂ। ಉಕ್ಕಾಸಿತ್ವಾ ಪವಿಸೇಯ್ಯಾತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೫೮. ವಚ್ಚಪಸ್ಸಾವದೋಣೀನಂ ಬಹೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಉಭಯ**ನ್ತಿ ವಚ್ಚಮ್ಪಿ ಪಸ್ಸಾವಮ್ಪಿ।

೧೫೯. **ಕೂಪೇ**ತಿ ವಚ್ಚಾವಾಟೇ। **ಕಟ್ಠ**ನ್ತಿ ಅವಲೇಖನಕಟ್ಠಂ। **ಫರುಸೇನಾ**ತಿ ಖರೇನ ಅವಲೇಖನಕಟ್ಠೇನ। **ಉಹತಞ್ಚಾಪೀ**ತಿ ಅತ್ತನಾ ವಾ ಪರೇನ ವಾ ಉಹತಞ್ಚಾಪಿ ವಚ್ಚಮಕ್ಖಿತಞ್ಚಾಪೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಧೋವಯೇ**ತಿ ಸತಿ ಉದಕೇ, ಉದಕೇ ಅಸತಿ ಕಟ್ಠೇನಪಿ ಸೋಧೇಯ್ಯ।

೧೬೦. **ನ ನಿಕ್ಖಮೇ**ತಿ ನ ನಿಕ್ಖಮೇಯ್ಯ। **ಚಪು ಚಪೂ**ತಿ ಅನುಕರಣಂ, ವಿಚ್ಛಾಯಂ ದ್ವಿತ್ತೇ ಚಪು ಚಪು ಕತ್ವಾತಿ ಕಿರಿಯಾವಿಸೇಸನಂ। **ನಾಚಮೇಯ್ಯಾ**ತಿ ನ ಧೋವೇಯ್ಯ। ಸತಿ ಪನ ಉದಕೇ ಆಚಮಿತಬ್ಬಂ, ಅಸತಿ ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಪುಞ್ಛಿತ್ವಾ ಗನ್ತಬ್ಬಂ, ಸಬ್ಬಸಾಧಾರಣಟ್ಠಾನೇ ಚ ಆಚಮನಕುಮ್ಭಿಯಾ ಉದಕಂ ನ ಸೇಸೇತಬ್ಬಂ। **ಉಕ್ಲಾಪ**ನ್ತಿ ಕಚವರಂ। **ವಿಸೋಧಯೇ**ತಿ ವಿಹಾರಸೋಧನೇ ವಿಯ ವಚ್ಚಪಸ್ಸಾವಕುಟಿಯೋ, ಪರಿವೇಣಕೋಟ್ಠಕೇ ಚ ಸಮ್ಮಜ್ಜೇಯ್ಯ। ಸಬ್ಬತ್ಥೇವ ಚ ಪನ ವತ್ತಭೇದೇ ದುಕ್ಕಟಂ।

ವಚ್ಚಪಸ್ಸಾವಟ್ಠಾನಿಕನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೧೭. ಆಪುಚ್ಛಕರಣನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ

೧೬೧. **ಆಪುಚ್ಛಕರಣ**ನ್ತಿ ಆಪುಚ್ಛಾಯ ಕರಣಂ। **ಅನಜ್ಝಿಟ್ಠೋವಾ**ತಿ ಅನಾಣತ್ತೋವ, ಅಯಾಚಿತೋ ಏವ ವಾ। **ನ ಚ ವಿಸ್ಸಜೇ**ತಿ ಪುಚ್ಛಿತಪಞ್ಹಂ ನ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಯ್ಯ ಚ, ಆಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ವಾ ಯಾಚಿತೋ ವಾ ಯಥಾವುತ್ತಮೇತಂ ಕಾತುಂ ಲಭತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ।

೧೬೨. **ಆಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಕಥೇನ್ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಅತ್ತನೋ ವುಡ್ಢಂ ಆಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಧಮ್ಮಾದಿಕಂ ಭಾಸನ್ತಸ್ಸ। **ಪುನ ವುಡ್ಢತರಾಗಮೇ**ತಿ ಪುನ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ವುಡ್ಢತರಸ್ಸ ಆಗಮನೇ ಸತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪುನಆಪುಚ್ಛನಂ ನತ್ಥೀ**ತಿ ಭಾಸಿತಬ್ಬಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಪುನ ಆಪುಚ್ಛನಕಿಚ್ಚಂ ನತ್ಥೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸಙ್ಘತ್ಥೇರೇ ಅಸತಿ ಆರದ್ಧಮ್ಪಿ ಅಟ್ಠಪೇತ್ವಾ ಕಥೇನ್ತಸ್ಸಾಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ। ಭತ್ತಗ್ಗೇ ಅನುಮೋದತೋ ಚ ಆಪುಚ್ಛನಂ ನತ್ಥೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಅನುಮೋದತೋ**ತಿ ದಾಯಕೇಹಿ ಯಾಚಿತಸ್ಸ ತಂತಂಪುಞ್ಞಾನುಮೋದನವಸೇನ ಧಮ್ಮಕಥಂ ಕರೋತೋ ಚ। ಅನುಮೋದನಞ್ಚ ಥೇರಾಧೇಯ್ಯಂ। “ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ ಥೇರೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಭತ್ತಗ್ಗೇ ಅನುಮೋದಿತು”ನ್ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೩೬೨) ಹಿ ವುತ್ತಂ। “ಸಚೇ ಮನುಸ್ಸಾ ಅತ್ತನೋ ಅಭಿರುಚಿಕೇನ ಏಕೇನ ಅನುಮೋದನಂ ಕಾರೇನ್ತಿ, ನೇವ ತಸ್ಸ ಅನುಮೋದತೋ ಆಪತ್ತಿ, ನ ಮಹಾಥೇರಸ್ಸ ಭಾರೋ ಹೋತಿ। ಉಪನಿಸಿನ್ನಕಥಾಯಮೇವ ಹಿ ಮನುಸ್ಸೇಸು ಕಥಾಪೇನ್ತೇಸು ಮಹಾಥೇರೋ ಆಪುಚ್ಛಿತಬ್ಬೋ”ತಿ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** (ಚುಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೬೨) ವುತ್ತಂ।

೧೬೩. ವುಡ್ಢೇನ ಏಕವಿಹಾರಕೇ ವಸನ್ತೋ ಚಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ವುಡ್ಢೇನಾ**ತಿ ವುಡ್ಢೇನ ಸದ್ಧಿಂ। **ಏಕವಿಹಾರಕೇ**ತಿ ಸವನೂಪಚಾರೇ ಖುದ್ದಕವಿಹಾರೇ, ನ ಮಹಾವಿಹಾರೇ। ಕುಚ್ಛಿತತ್ಥೇ ಹಿ ಕಪ್ಪಚ್ಚಯೋ। **ನ ಸಜ್ಝಾಯೇಯ್ಯಾ**ತಿ ಸಜ್ಝಾಯನಂ ನ ಕರೇಯ್ಯ।

೧೬೪. “**ಧಮ್ಮಂ ನ ಭಾಸಯೇ**”ತಿಆದೀಸು ಅನಾಪುಚ್ಛಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧಿತಬ್ಬಂ। **ನ ಚ ವಿಜ್ಝಪೇ**ತಿ ನ ಚ ನಿಬ್ಬಾಯೇಯ್ಯ। ವಾತಪಾನಞ್ಚ ಆಲೋಕಸನ್ಧಿಫಲಕಂ ಕವಾಟಞ್ಚ ದ್ವಾರಫಲಕಂ **ವಾತಪಾನಕವಾಟಂ** ವಾ ನ ವಿವರೇಯ್ಯ ನ ಥಕೇಯ್ಯ ಚಾತಿ ನ-ಕಾರೋ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಯೋಜೇತಬ್ಬೋ।

೧೬೫. ಏಕಚಙ್ಕಮೇ ವುಡ್ಢೇನ ಚಙ್ಕಮನ್ತೋಪಿ ಯೇನ ವುಡ್ಢೋ, ತೇನ ಪರಿವತ್ತಯೇತಿ ಯೋಜನಾ। **ಯೇನ ತೇನಾ**ತಿ ಭುಮ್ಮತ್ಥೇ ಕರಣವಚನಂ, ಯತ್ಥ ವುಡ್ಢೋ, ತತ್ಥಾತಿ ಅತ್ಥೋ, ವುಡ್ಢಂ ಓಹಾಯ ಅಞ್ಞತೋ ನ ಗನ್ತಬ್ಬನ್ತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **ಸೋ**ತಿ ನವಕೋ। **ಏನ**ನ್ತಿ ವುಡ್ಢಂ। ಸಬ್ಬತ್ಥ ದುಕ್ಕಟಂ। ಅಯಞ್ಹಿ ಖನ್ಧಕಧಮ್ಮತಾ ಯತ್ಥ ನ-ಕಾರೇನ ಪಟಿಸೇಧೋ, ತತ್ಥ ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ।

ಆಪುಚ್ಛಕರಣನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೧೮. ನಗ್ಗನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ

೧೬೬. “**ವಜೇ**”ತಿಆದೀಸು ನ-ಸದ್ದೋ ಸಮ್ಬನ್ಧಿತಬ್ಬೋ। ತತ್ಥ ಪನ ಯಥಾನುರೂಪಭೋಜನಾದಿಕಂ ಕಮ್ಮವಚನಂ ಅಜ್ಝಾಹರಿತ್ವಾ “ಭೋಜನಂ ನ ಭುಞ್ಜೇ”ತಿಆದಿನಾ ಅತ್ಥೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ।

೧೬೭. **ನ ಕರೇ**ತಿ ಹತ್ಥಕಮ್ಮಾದಿಕಂ ಪರಿಕಮ್ಮಂ ಸಯಮ್ಪಿ ನ ಕರೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪಟಿಚ್ಛಾದೀಸೂ**ತಿ ನಿದ್ಧಾರಣೇ ಭುಮ್ಮಂ, ಜನ್ತಾಘರುದಕವತ್ಥಪ್ಪಟಿಚ್ಛಾದೀನಂ ಮಜ್ಝೇತಿ ಅತ್ಥೋ। ಪರಿಕಮ್ಮೇ ದುವೇ ಕಪ್ಪಿಯಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಪರಿಕಮ್ಮೇ**ತಿ ಜನ್ತಾಘರೇ ಉದಕೇಪಿ ಉಪಜ್ಝಾಯಾದೀನಂ ಕತ್ತಬ್ಬಪರಿಕಮ್ಮವಿಸಯೇ, ನ ಅಭಿವಾದನಾದೀಸು। **ದುವೇ**ತಿ ಜನ್ತಾಘರಉದಕಪ್ಪಟಿಚ್ಛಾದಯೋ। ಛಾದೇನ್ತಿ ಏತಾಯಾತಿ ಛಾದಿ, ವತ್ಥಸ್ಸ ಛಾದಿ **ವತ್ಥಚ್ಛಾದಿ**। **ಸಬ್ಬತ್ಥಾ**ತಿ ಸಬ್ಬಕಮ್ಮೇಸೂತಿ।

ನಗ್ಗನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೧೯. ನ್ಹಾನಕಪ್ಪನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ

೧೬೮. ಕಪ್ಪನಂ ಕಪ್ಪಿಯತಾ ಕಪ್ಪೋ, ನ್ಹಾನೇ ಕಪ್ಪೋ **ನ್ಹಾನಕಪ್ಪೋ**। ನವಕೋ ಥೇರಾನಂ ಪುರತೋ ಉಪರಿ ವಾ ನ ಚ ನ್ಹಾಯೇಯ್ಯಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ನ ಚಾ**ತಿ ನಯೇವ। **ಪುರತೋ**ತಿ ಅಭಿಮುಖೇ। **ಉಪರೀ**ತಿ ನದಿಯಾ ಉಪರಿ।

೧೬೯-೧೭೧. ಕುಟ್ಟತ್ಥಮ್ಭತರುಟ್ಟಾನೇ ಕಾಯಂ ನ ಘಂಸಯೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ತತ್ಥ **ಕುಟ್ಟಂ** ನಾಮ ಇಟ್ಠಕದಾರುಸಿಲಾಭಿತ್ತಿ। **ಥಮ್ಭೋ** ನಾಮ ನಹಾನತಿತ್ಥೇ ನಿಖನಿತ್ವಾ ಠಪಿತೋ। **ತರೂ**ತಿ ರುಕ್ಖೋ। **ಅಟ್ಟಾನಂ** ನಾಮ ತಚ್ಛೇತ್ವಾ ಅಟ್ಠಪದಾಕಾರೇನ ರಾಜಿಯೋ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ನಹಾನತಿತ್ಥೇ ನಿಖಾತಫಲಕಂ। ಗನ್ಧಬ್ಬಹತ್ಥೇನ ವಾ…ಪೇ॰… ಮಲ್ಲಕೇನ ವಾ ಕಾಯಂ ಸರೀರೇನ ವಾ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ನ ಘಂಸಯೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಗನ್ಧಬ್ಬಹತ್ಥೇನಾ**ತಿ ದಾರುಮಯಹತ್ಥೇನ। **ಕುರುವಿನ್ದಕಸುತ್ತಿಯಾ**ತಿ ಕುರುವಿನ್ದಕಪಾಸಾಣಚುಣ್ಣಾನಿ ಲಾಖಾಯ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಕತಗುಳಿಕಾವಲಿಯಾ ಸುತ್ತೇನ ಆವುಣಿತಸುತ್ತಿಯಾ। **ಮಲ್ಲಕೇನಾ**ತಿ ಮಕರದನ್ತಕೇ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಪದುಮಕಣ್ಣಿಕಸಣ್ಠಾನೇನ ಕತಮಲ್ಲಕೇನ। **ಸರೀರೇನಾ**ತಿ ಅತ್ತನೋ ಕಾಯೇನ। ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಸ್ಸ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಕಿರಿಯಾಕರಣಸಞ್ಞಾತೇ ಕಿರಿಯಾಬ್ಯತಿಹಾರೇ ದ್ವಿತ್ತಂ। ಕಪಾಲ…ಪೇ॰… ಪುಥುಪಾಣಿ ಚ ಸಬ್ಬೇಸಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಕಪಾಲಞ್ಚ ಇಟ್ಠಕಾ ಚ, ತಾಸಂ ಖಣ್ಡಾನಿ। **ಪುಥುಪಾಣೀ**ತಿ ಪುಥು ನಾನಾ ಪಾಣಿ ಪುಥುಪಾಣಿ, ಹತ್ಥಪರಿಕಮ್ಮಂ ರುಳ್ಹೀವಸೇನ। **ಸಬ್ಬೇಸ**ನ್ತಿ ಗಿಲಾನಾಗಿಲಾನಾನಂ। ಗಿಲಾನಸ್ಸ ಅಕತಮಲ್ಲಕಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಅಕತಮಲ್ಲಕಂ** ನಾಮ ಕತಮಲ್ಲಕವಿಪರೀತಂ। **ಫೇಣಂ** ನಾಮ ಸಮುದ್ದಫೇಣನ್ತಿ।

ನ್ಹಾನಕಪ್ಪನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೨೦. ಅವನ್ದಿಯನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ

೧೭೨. **ಉಕ್ಖಿತ್ತೋ**ತಿ ಆಪತ್ತಿಯಾ ಅದಸ್ಸನೇ ಅಪ್ಪಟಿಕಮ್ಮೇ ಚ ಉಕ್ಖಿತ್ತಕೋ ಪಾಪಿಕಾಯ ದಿಟ್ಠಿಯಾ ಅಪ್ಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗೇ ಉಕ್ಖಿತ್ತಕೋತಿ ತಿವಿಧೋ ಉಕ್ಖಿತ್ತಕೋ। **ನಾನಾಸಂವಾಸಕೋ** ನಾಮ ಲದ್ಧಿನಾನಾಸಂವಾಸಕೋಪಿ ಕಮ್ಮನಾನಾಸಂವಾಸಕೋಪಿ। **ಗರುಕಟ್ಠೋ ಚಾ**ತಿ ಪಾರಿವಾಸಿಕೋ ಮೂಲಾಯಪಟಿಕಸ್ಸನಾರಹೋ ಮಾನತ್ತಾರಹೋ ಮಾನತ್ತಚಾರೀ ಅಬ್ಭಾನಾರಹೋ ಚ ಇಧ ಗರುಕಟ್ಠೋತಿ ಅಧಿಪ್ಪೇತೋ। ಇಮೇಹಿ ಪನ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ವನ್ದಿತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ।

ಅವನ್ದಿಯನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೨೧. ಚಮ್ಮನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ

೧೭೩. ಮಿಗಾ ಚ ಅಜಾ ಚ ಏಳಕಾ ಚ, ತೇಸಂ ಚಮ್ಮಾನೀತಿ ಸಮಾಸೋ। **ಅಜೋ** ಛಗಲಕೋ। **ಏಳಕೋ** ಮೇಣ್ಡಕೋ। ಮಿಗೇ ದಸ್ಸೇತಿ "**ರೋಹಿತೇ**"ತಿಆದಿನಾ। **ರೋಹಿತಾ**-ದಿಗ್ಗಹಣಂ ಉಪಲಕ್ಖಣಮತ್ತಂ, ವಾತಮಿಗಮಿಗಮಾತುಕಾದೀಪಿ ಏತ್ಥೇವ ಸಙ್ಗಯ್ಹನ್ತಿ।

೧೭೪. **ಅನುಞ್ಞಾತತ್ತಯಾ**ತಿ ಅನುಞ್ಞಾತಾ ಯಥಾವುತ್ತಚಮ್ಮತ್ತಯತೋ। ಅಮಾನುಸಂವ ಸಬ್ಬಂ ಚಮ್ಮಂ ಥವಿಕೋಪಾಹನೇ ಕಪ್ಪತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಥವಿಕಾ** ಸತ್ಥಕಕೋಸಕಾದೀತಿ।

ಚಮ್ಮನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೨೨. ಉಪಾಹನನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ

೧೭೫. ನವಾ ಗುಣಙ್ಗುಣೂಪಾಹನಾ ಮಜ್ಝದೇಸೇ ನ ಕಪ್ಪನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ನವಾ**ತಿ ಏಕವಾರಮ್ಪಿ ಅಪ್ಪಟಿಮುಕ್ಕಾ। ತತ್ಥ **ಗುಣಙ್ಗುಣೂಪಾಹನಾ** ಚತುಪಟಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ವುಚ್ಚನ್ತಿ। ಸಮ್ಭವೇ ಬ್ಯಭಿಚಾರೇ ಚ ವಿಸೇಸನಂ ಸಾತ್ಥಕಂ ಭವತೀತಿ "**ಮಜ್ಝದೇಸೇ**"ತಿ ವಿಸೇಸನಂ ಅಮಜ್ಝದೇಸಂ ಬ್ಯಭಿಚರತೀತಿ ಅಮಜ್ಝದೇಸೇ ಗುಣಙ್ಗುಣೂಪಾಹನಾ ಕಪ್ಪನ್ತೀತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ತಥಾ **ನವಾ**ತಿ ಇಮಿನಾ ಅನವಾ ಮಜ್ಝದೇಸೇಪಿ। ಇಮಿನಾ ಪನ ವಾಕ್ಯೇನ ಮಜ್ಝದೇಸೇಪಿ ಏಕವಾರಮ್ಪಿ ಪಟಿಮುಕ್ಕಾ, ಅಞ್ಞತ್ಥ ತು ಸಬ್ಬಾಪಿ ಗುಣಙ್ಗುಣೂಪಾಹನಾ ವಟ್ಟನ್ತಿ, ನ ಸೇಸಾತಿ ಆಪನ್ನಂ, ತಥಾಪಿ "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏಕಪಲಾಸಿಕಂ ಉಪಾಹನ"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೪೫) ವುತ್ತತ್ತಾ ಏಕಪಟಲಿಕಾಪಿ ವಟ್ಟತೀತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। **ಸಬ್ಬಸ್ಸಾ**ತಿ ಮಜ್ಝದೇಸೇ ಪಚ್ಚನ್ತಿಮೇಪಿ ಗಿಲಾನಾಗಿಲಾನಸ್ಸ ಸಬ್ಬಸ್ಸ। "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಜ್ಝಾರಾಮೇ ಉಪಾಹನಂ ಧಾರೇತು"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೪೯) ಹಿ ಸಾಮಞ್ಞೇನ ಅನುಞ್ಞಾತಂ। **ಸಬ್ಬತ್ಥಾ**ತಿ ಗಾಮೇ ವಾ ಅರಞ್ಞೇ ವಾ ಆರಾಮತೋ ಅಞ್ಞತ್ರ। **ಅಕಲ್ಲಕಸ್ಸ ಚಾ**ತಿ ಗಿಲಾನಸ್ಸೇವ।

೧೭೬-೯. ಸಬ್ಬ...ಪೇ॰... ರತ್ತಾ ಚ ಉಪಾಹನಾ ಸಬ್ಬ...ಪೇ॰... ವಿಚ್ಛಿಕಾಳಿಕಾ ಚ...ಪೇ॰... ದೀಪೀನಂ ಚಮ್ಮೇಹಿ ಚ ಮಜ್ಜಾರ...ಪೇ॰... ಚಮ್ಮೇಹಿ ಚ ಪರಿಕ್ಖಟಾ ಚ ಉಪಾಹನಾ ಸಙ್ಕಮನೀಯಾ ಪಾದುಕಾ ಚ ಕೋಚಿ ಧಾರೇಯ್ಯ, ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। ಓದಾತಾಯ ಪಾಳಿಯಾ ಅಟ್ಠಕಥಾಯ ಚ ಅಭಾವೇಪಿ ಅನುಲೋಮವಸೇನೇತ್ಥ ವುತ್ತಂ ವಿಯ ದಿಸ್ಸತಿ। ನೀಲಕೋ ಚ ಓದಾತೋ ಚಾತಿಆದಿನಾ ದ್ವನ್ದೋ। ಸಬ್ಬೇವ ನೀಲಕ...ಪೇ॰... ಕಣ್ಹಕಾ ಯಾಸನ್ತಿ ಸಮಾಸೋ। "**ಮಹಾರಙ್ಗ**"ತಿಆದೀಸು ಅಪ್ಪಯುತ್ತೇಪಿ ಸಬ್ಬ-ಸದ್ದೇ ಪಕರಣವಸೇನ ಯೋಜೇತ್ವಾ ಅತ್ಥೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ।

"ಅತ್ಥಾ ಪಕರಣಾ ಲಿಙ್ಗಾ, ಓಚಿತ್ಯಾ ಕಾಲದೇಸತೋ।
ಸದ್ದತ್ಥಾ ವಿಭಜೀಯನ್ತಿ, ನ ಸದ್ದಾಯೇವ ಕೇವಲಾ"ತಿ॥ -

ಹಿ ವುತ್ತಂ। **ಚಿತ್ರಾ**ತಿ ವಿಚಿತ್ರಾ। ನೀಲಪೀತಾದೀ ವದ್ಧಾಯೇವ ಯಾಸನ್ತಿ ಸಮಾಸೋ। **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಓದಾತಾದೀನಂ ಗಹಣಂ। ತಿತ್ತಿರಪತ್ತಸದಿಸೋ ವಿಚಿತ್ತೋ ವಣ್ಣೋ ತಿತ್ತಿರಪತ್ತ-ಸದ್ದೇನ ಗಹಿತೋ। ತಮೇತೇಸಮತ್ಥೀತಿ **ತಿತ್ತಿರಪತ್ತಿಕಾ**। ಮೇಣ್ಡಸ್ಸ ಚ ಅಜಸ್ಸ ಚ ವಿಸಾಣಸದಿಸಾ ವದ್ಧಾ ಯಾಸನ್ತಿ ಬಾಹಿರತ್ಥೋ। ತಾ ಪನ ಕಣ್ಣಿಕಟ್ಠಾನೇ ಮೇಣ್ಡಕಅಜವಿಸಾಣಸಣ್ಠಾನೇ ವದ್ಧೇ ಯೋಜೇತ್ವಾ ಕತಾ। ಏಸ ನಯೋ **ವಿಚ್ಛಿಕಾಳಿಕಾ**ದೀಸು। ಪಣ್ಹಿಪಿಧಾನತ್ಥಂ ತಲೇ ಖಲ್ಲಂ ಬದ್ಧಂ ಯಾಸನ್ತಿ ವಿಗ್ಗಹೋ। ಜಙ್ಘತೋ ಸಬ್ಬಪಾದಪ್ಪಟಿಚ್ಛಾದನಕಂ ಪುಟಂ ಬದ್ಧಂ ಯಾಸನ್ತಿ ಬಹುಬ್ಬೀಹಿ। ತೂಲಂ ಪಿಚು ಪುಣ್ಣಂ ಯಾಸನ್ತಿ ಅಞ್ಞಪದತ್ಥೋ। ಪಲಿಗುಣ್ಠೇತೀತಿ ಪಲಿಗುಣ್ಠೋ, ಉಪರಿಪಾದತಲಮತ್ತಪ್ಪಟಿಚ್ಛಾದಕಬನ್ಧೋ, ತೇನ ಯೋಜೇತ್ವಾ ಕತಾ **ಪಾಲಿಗುಣ್ಠಿಮಾ,** ವಿಚಿತ್ರಾ ಹಿ ತದ್ಧಿತವುತ್ತಿ। ವಿಚ್ಛಿಕಾನಂ ಅಳಸದಿಸಂ ನಙ್ಗುಟ್ಠಸದಿಸಂ ಬದ್ಧಮೇತಾಸನ್ತಿ **ವಿಚ್ಛಿಕಾಳಿಕಾ**। ಸೀಹಬ್ಯಗ್ಘುದ್ದಾಜಿನದೀಪೀನಂ ಚಮ್ಮೇಹಿ ಚಾತಿ ಪಕರಣತೋ **ಅಜಿನಾ** ನಾಮ ಮಿಗಾ। **ಉಲೂಕಾ** ಪಕ್ಖಿಬಿಳಾರಾ। ಸಙ್ಕಮನ್ತಿ ಗಚ್ಛನ್ತಿ ಏತಾಹೀತಿ **ಸಙ್ಕಮನೀಯಾ**। ತಾ ಪನ ತಾಲಪಣ್ಣಾದೀಹಿ ಕತಾ ಸಂಹಾರಿಯಾ।

೧೮೦. ಸಕಲಂ ಏಕದೇಸಂ ವಾ ಪುಞ್ಛಿತ್ವಾವಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಖಲ್ಲಕಾದಿಕನ್ತಿ ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಮೇಣ್ಡವಿಸಾಣವದ್ಧಿಕಾದಿಕಂ ಸಬ್ಬಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತೀತಿ।

ಉಪಾಹನನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೧೩. ಅನೋಲೋಕಿಯನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ

೧೮೧. **ಸಾರತ್ತೋತಿ** ಸಂರತ್ತೋ, ಸಞ್ಜಾತರಾಗಚಿತ್ತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಇತ್ಥಿಯಾತಿ** ತದಹುಜಾತಾಯಪಿ ಪಟಸತನಿವತ್ಥಾಯ ಅನೋಕಾಸುಪನಿಜ್ಝಾಯನೇ ಅನ್ತಮಸೋ ತಿರಚ್ಛಾನಗತಾನಮ್ಪಿ ದುಕ್ಕಟಮೇವ। **ಭಿಕ್ಖಾದಾಯಿಯಾತಿ** ಉಪಲಕ್ಖಣಮತ್ತಂ, ಇತ್ಥೀ ವಾ ಹೋತು ಪುರಿಸೋ ವಾ, ಭಿಕ್ಖಾದಾನಸಮಯೇ ಅಸಾರತ್ತೇನಾಪಿ ಮುಖಂ ನ ಉಲ್ಲೋಕೇತಬ್ಬಂ। ಉಜ್ಝಾನಂ ಲಾಮಕತೋ ಸಂಚಿನ್ತನಂ, ಕೋಪೋ, ತತ್ಥ ಸಞ್ಞಾ ಅಸ್ಸಾತಿ **ಉಜ್ಝಾನಸಞ್ಞೀ**। ಇಧ ಪನ ಗಿಲಾನೋಪಿ ನ ಮುಚ್ಚತಿ। **ಆದಾಸೇ ಉದಕಪತ್ತೇತಿ** ಇಮಿನಾ ಸೇಸೇಸು ಕಂಸಪತ್ತಾದೀಸು ಕಞ್ಜಿಯಾದೀಸು ಚ ಮುಖನಿಮಿತ್ತಂ ಪಞ್ಞಾಯತಿ, ತೇಸಂ ಸಙ್ಗಹೋ। "ಸಞ್ಛವಿ ನು ಖೋ ಮೇ ವಣ್ಣೋ, ನೋ, ಜಿಣ್ಣೋ ನು ಖೋಮ್ಹಿ, ನೋ"ತಿ ಪನ ಓಲೋಕೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ। **ಅಸ್ಸಾತಿ** ಭಿಕ್ಖುನೋ।

ಅನೋಲೋಕಿಯನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೧೪. ಅಞ್ಜನೀನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ

೧೮೨. ವಟ್ಟಾ ವಾ ಅಟ್ಠಸೋಳಸಂಸಾ ವಾ ಮಟ್ಠಾ ಅಞ್ಜನೀ ವಟ್ಟತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಅಟ್ಠ ಚ ಸೋಳಸ ಚ ಅಂಸಾ ಕೋಣಾ ಯಸ್ಸಾ ಸಾತಿ ವಿಗ್ಗಹೋ। ಸೋಳಸಂಸಪದೇಸವಿಭತ್ತಾಯ ಅಟ್ಠಂಸಾಸುತಿಯಾ ಅಟ್ಠಂಸಪದೇಸವಿಭತ್ತಾ ಚತುರಂಸಾಪಿ ಸಾಮತ್ಥಿಯಾ ಗಯ್ಹತೀತಿ ಞಾತಬ್ಬಂ। "ಉಜುಕಮೇವ ಪನ ಚತುರಂಸಾವಾ"ತಿ ಹಿ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೮೫) ವುತ್ತಂ। **ಅಞ್ಜನೀತಿ** ಅಞ್ಜನನಾಳಿ। ಮೂಲೇ ತಿಸ್ಸೋಪಿ ಲೇಖಾ ವಟ್ಟನ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಮೂಲೇತಿ** ಬುನ್ದೇ, ಹೇಟ್ಠತೋತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ಲೇಖಾತಿ** ವಟ್ಟಲೇಖಾ। ಬನ್ಧಿತುಂ ಗೀವಾಯಂ ಏಕಾ ಏವ ಲೇಖಾ ವಟ್ಟತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಬನ್ಧಿತುನ್ತಿ** ಪಿಧಾನಬನ್ಧನತ್ಥಂ।

೧೮೩. **ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ರೂಪನ್ತಿ** ಇತ್ಥಿರೂಪಾದಿ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ರೂಪಂ। **ಮಾಲಾದಿಕಮ್ಮನ್ತಿ** ಮಾಲಾಕಮ್ಮಂ ಲತಾಕಮ್ಮಂ। **ಅಡ್ಢಚನ್ದಾದೀತಿ** ಏತ್ಥ **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಅಗ್ಘಿಯಾದಿಕಂ ಗಹಿತಂ। **ಏತ್ಥಾತಿ** ಅಞ್ಜನಿಯಂ।

೧೮೪. **ಥವಿಕಾತಿ** ಅಞ್ಜನಿಥವಿಕಾ। **ಸಿಪಾಟೀತಿ** ಖುರಸಿಪಾಟಿಕಾ। ಸಲಾಕಾಪಿ ಅಚಿತ್ತಕಾ ಲಬ್ಭಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಸಲಾಕಾತಿ** ಅಞ್ಜನಿಸಲಾಕಾ। ನತ್ಥಿ ಚಿತ್ತಮೇತಿಸ್ಸಾತಿ **ಅಚಿತ್ತಕಾ**। ತಾದಿಸಂ ಪನ ಲಭಿತ್ವಾ ಉಪಾಹನಾಯೋ ವಿಯ ನಾಸೇತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬಂ।

೧೮೫. **ಅಟ್ಠಿ**-ಸದ್ದೇನ ಮನುಸ್ಸಟ್ಠಿಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಅಟ್ಠಿ ಗಹಿತಂ।

೧೮೬. **ಧೂಮನೇತ್ತಾತಿ** ಧೂಮನಾಳಿಕಾ, ನಿಸ್ಸ ಆ-ಕಾರಾದೇಸವಸೇನ ವುತ್ತಂ। **ಸತ್ಥಕದಣ್ಡಾನೀತಿ** ಸತ್ಥದಣ್ಡಾ । ನತ್ಥುಂ ದೇನ್ತಿ ಏತಾಯಾತಿ **ನತ್ಥುದಾನಾ**। ಅನಿಯಮೇನ ಹಿ ನದಾದಿತೋ ವಾ ಈ। ತೇಹಿ ಸಙ್ಖನಾಭಿಆದೀಹಿ ನಿಬ್ಬತ್ತಾ **ತಮ್ಮಯಾ**।

ಅಞ್ಜನೀನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೧೫. ಅಕಪ್ಪಿಯಸಯನನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ

೧೮೭-೯. **ಅಕಪ್ಪಿಯಾನಿ ಸಯನಾನೀ**ತಿ ಉಚ್ಚಾಸಯನಮಹಾಸಯನಾನಿ। ಪಧಾನವಸೇನ ಪನ "ಸಯನಾನೀ"ತಿ ವುತ್ತಂ, ಪೀಠಾದಯೋಪಿ ಏತ್ಥೇವ ಸಙ್ಗಯ್ಹನ್ತಿ ಅಞ್ಞನೀ-ಸದ್ದೇನ ಅವಸೇಸಾನಿ ವಿಯ। ಆಸನ್ದಿ ಚ...ಪೇ॰... ಉಭತೋಲೋಹಿತಕೂಪಧಾನಕಞ್ಚೇತಿ ಏತಾನಿ ಅಕಪ್ಪಿಯಾನೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ತತ್ಥ **ಆಸನ್ದೀ**ತಿ ಸುಗತಙ್ಗುಲೇನ ಅತಿರೇಕಟ್ಠಙ್ಗುಲಪಾದಕಾನಿ ಮಞ್ಚಪೀಠಾನಿ। ತತ್ಥ **ಪೀಠಂ** ನಾಮ ಮಞ್ಚೋ ವಿಯ ನಾತಿದೀಘಂ ವುಚ್ಚತಿ। ತಿವಿಧಂ ತೂಲಮೇತಿಸ್ಸಾ ಅತ್ಥೀತಿ **ತೂಲೀ,** ಪಕತಿತೂಲಿಕಾ। "**ಪಲ್ಲಙ್ಕೋ**ತಿ ಪಾದೇಸು ವಾಳರೂಪಾನಿ ಠಪೇತ್ವಾ ಕತೋ"ತಿ ಠಪನಸ್ಸ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೫೪) ವುತ್ತತ್ತಾ ಠಪನಞ್ಚ ಯಥಾಕಥಞ್ಚಿ ಹೋತಿ, ಯುತ್ತಿ ಚ ಹೋತೀತಿ, "ತತ್ಥೇವ ಸೀಹರೂಪಾದಿಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಕತೋ ಪನ ವಟ್ಟತೀತಿ ವದನ್ತೀ"ತಿ ಯಂ **ಟೀಕಾಯಂ** ವುತ್ತಂ, ತಂ "ಕಿಮಿತಿ ಏವಂ ವದನ್ತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿತಬ್ಬಂ। "ಅಕಪ್ಪಿಯರೂಪಕತೋ ಅಕಪ್ಪಿಯಮಞ್ಚೋ ಪಲ್ಲಙ್ಕೋ ನಾಮಾ"ತಿ ಹಿ **ಸಾರಸಮಾಸೇ**ಪಿ। ಆಸನ್ದೀ ಪಲ್ಲಙ್ಕೋ ಉಚ್ಚಾಸಯನಂ, ಸೇಸಾ ಮಹಾಸಯನಂ। **ಪಟಿಕಾ** ಉಣ್ಣಾಮಯೋ ಸೇತತ್ಥರಣೋ। **ಗೋನೋ** ಚತುರಙ್ಗುಲಾಧಿಕಲೋಮೋ ಮಹಾಕೋಜವೋ। **ಚಿತ್ತಕಂ** ವಾನವಿಚಿತ್ರೋ ಉಣ್ಣಾಮಯತ್ಥರಣೋ। **ಉಣ್ಣಾ** ಏಳಕಲೋಮಂ। **ಪಟಲಿಕಾ** ಘನಪುಪ್ಫಿಕಾ। **ವಿಕತೀ**ತಿ ಸೀಹಬ್ಯಗ್ಘಾದಿರೂಪವಿಚಿತ್ತೋ। **ಉದ್ದಲೋಮೀ**ತಿ ಏಕತೋ ಉಗ್ಗತಲೋಮೋ। **ಏಕನ್ತಲೋಮಿಕಾ**ತಿ ಉಭತೋ ಉಗ್ಗತಲೋಮೋ।

ಕುತ್ತಂ ಸೋಳಸನ್ನಂ ನಾಟಕಿತ್ಥೀನಂ ಠತ್ವಾ ನಚ್ಚನಯೋಗ್ಗೋ। **ಕೋಸೇಯ್ಯಂ** ರತನಪರಿಸಿಬ್ಬಿತಂ ಕೋಸೇಯ್ಯಸುತ್ತಮಯಂ ಪಚ್ಚತ್ಥರಣಂ, **ಕಟ್ಟಿಸ್ಸಂ** ರತನಪರಿಸಿಬ್ಬಿತಂ ಕೋಸೇಯ್ಯಕಟ್ಟಿಸ್ಸಮಯಂ। ಹತ್ಥಿನೋ ಚ ಅಸ್ಸಾ ಚ ರಥಾ ಚಾತಿ ಸೇನಙ್ಗಾನಂ ಬಹುತ್ತೇ ಸಮಾಹಾರದ್ವನ್ದೋ, ಹತ್ಥಿಅಸ್ಸರಥೇ ತೇಸಂ ಪಿಟ್ಠೇಸು ಅತ್ಥರಾತಿ ತಪ್ಪುರಿಸೋ। **ಅಜಿನಪ್ಪವೇಣೀ**ತಿ ಅಜಿನಾನಂ ಅಜಿನಮಿಗಚಮ್ಮಾನಂ ಮಞ್ಚಪ್ಪಮಾಣೇನ ದುಪಟ್ಟತಿಪಟ್ಟಾನಿ ಕತ್ವಾ ಸಿಬ್ಬಿತಾ ಪವೇಣೀ। ಕದಲಿಮಿಗಾನಂ ಇದಂ **ಕದಲಿಮಿಗಂ,** ಕಿಂ ತಂ? ಚಮ್ಮಂ, ಪವರೋ ಚ ಸೋ ಪಚ್ಚತ್ಥರೋ ಚಾತಿ **ಪವರಪಚ್ಚತ್ಥರೋ,** ಸೋ ಚ ತಂ ಸೇತವತ್ಥಸ್ಸ ಉಪರಿ ಅತ್ಥತಞ್ಚ, ಕದಲಿಮಿಗಞ್ಚ ತಂ ಪವರಪಚ್ಚತ್ಥರಞ್ಚಾತಿ ಸಮಾಸೋ, ಪವರಪಚ್ಚತ್ಥರಣಸಙ್ಖಾತಂ ಸೇತವತ್ಥಸ್ಸ ಉಪರಿ ಪತ್ಥರಿತಂ ಕದಲಿಮಿಗಪ್ಪವರಪಚ್ಚತ್ಥರಣನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ತಂ ಕಿರ ಏವಂ ಕರೋನ್ತಿ। **ಟೀಕಾಯಂ** ಪನ ಯಥಾವುತ್ತದ್ವಯೇನ ಅತ್ಥತಂ ಅಞ್ಞಮೇವ ಕಿಞ್ಚಿ ವುತ್ತಂ, ತಂ ನ ಯುತ್ತಂ "ಅಜಿನಪ್ಪವೇಣೀ ಧಾರೇತಬ್ಬಾ"ತಿಆದಿನಾ (ಮಹಾವ॰ ೨೫೪) ವಿಸುಂ ಅತ್ಥರಣಾನಮೇವ ವುತ್ತತ್ತಾ। ತೇಸು ಹಿ ವುತ್ತೇಸು ತದತ್ಥತಂ ವುತ್ತಮೇವ ಸಿಯಾ, ತಥಾ ಚ ವುತ್ತಂ ಹೇಟ್ಠಾ ವಿಸುಂ ಪಟಿಕಾದಿಕನ್ತಿ।

ಸಲೋಹಿತವಿತಾನನ್ತಿ ಏತಂ "ಉಭತೋಲೋಹಿತಕೂಪಧಾನಕ"ನ್ತಿಮಸ್ಸ ವಿಸೇಸನಂ। ಲೋಹಿತವಿತಾನೇನ ಸಹ ವತ್ತಮಾನನ್ತಿ ಸಮಾಸೋ। ಸೇತವಿತಾನಮ್ಪಿ ಹೇಟ್ಠಾ ಅಕಪ್ಪಿಯಪಚ್ಚತ್ಥರಣೇ ಸತಿ ನ ವಟ್ಟತಿ। ರತ್ತಂ ಉಪಧಾನಂ ಸೀಸೂಪಧಾನಂ ಪಾದೂಪಧಾನಞ್ಚ **ರತ್ತೂಪಧಾನಕಂ,** ಉಭತೋ ಮಞ್ಚಸ್ಸ ಸೀಸಪಾದನಿಕ್ಖೇಪನಟ್ಠಾನೇ ರತ್ತೂಪಧಾನಕನ್ತಿ ಅಲೋಪಸಮಾಸೋ। ಯಂ ಪನ ಏಕಮೇವ ಉಪಧಾನಂ ಉಭಯಪಸ್ಸೇಸು ರತ್ತಾದಿವಣ್ಣಂ ವಿಚಿತ್ರಂ, ತಂ ಪಮಾಣಯುತ್ತಮೇವ ವಟ್ಟತಿ। ತತ್ರಿದಂ ಪಮಾಣಂ - ವಿತ್ಥಾರತೋ ತೀಸು ಕಣ್ಣೇಸು ದ್ವಿನ್ನಂ ಕಣ್ಣಾನಂ ಅನ್ತರಂ ವಿದತ್ಥಿಚತುರಙ್ಗುಲಂ, ಮಜ್ಝೇ ಮುಟ್ಠಿರತನಂ, ದೀಘತೋ ಪನ ದಿಯಡ್ಢರತನಂ ವಾ ದ್ವಿರತನಂ ವಾ। **ಪರಿಭುಞ್ಜತೋ**ತಿ ಇಮಿನಾ ಕರೋನ್ತಸ್ಸ ಕಾರಾಪೇನ್ತಸ್ಸ ಕತ್ಥಚಿ ಛೇದನಕಂ ಪಾಚಿತ್ತಿಯನ್ತಿ ದೀಪೇತಿ।

೧೯೦. ಧಮ್ಮಾಸನೇ ಚ ಭತ್ತಗ್ಗೇ ಚ ಘರೇ ಚಾಪಿ ಆಸನ್ದಾದಿತ್ತಯಾ ಸೇಸೇ **ಗಿಹಿಸನ್ತಕೇ** ಗಿಹಿವಿಕಟೇ ಸತಿ ನಿಸೀದಿತುಂ ಲಬ್ಭತೀತಿ ಅಜ್ಝಾಹಾರೋ ಪದಸಮ್ಬನ್ಧೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। **ಗಿಹಿಸನ್ತಕೇ**ತಿ ಇಮಿನಾ ಸಙ್ಘಿಕಮ್ಪಿ ಉಪಲಕ್ಖೇತಿ। "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಠಪೇತ್ವಾ ತೀಣಿ ಆಸನ್ದಿಂ ಪಲ್ಲಙ್ಕಂ ತೂಲಿಕಂ ಗಿಹಿವಿಕಟ"ನ್ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೩೧೪) ಸಾಮಞ್ಞೇನ ವುತ್ತಂ। ಸಾಮಞ್ಞಜೋತನಾಯ ಪನ ವಿಸೇಸೇಪಿ ಅವಟ್ಠಾನತೋ ಆಸನ್ದಾದಿತ್ತಯಾತಿ ಏತ್ಥ ಧಮ್ಮಾಸನೇ ಆಸನ್ದಾದಿತ್ತಯಾ ಸೇಸೇತಿ ಯೋಜೇತ್ವಾ ಅತ್ಥೋ ಗಹೇತಬ್ಬೋ। **ಅಟ್ಠಕಥಾಯ**ಞ್ಹಿ "ಆಸನ್ದೀ ಪಲ್ಲಙ್ಕೋ ಗೋನಕೋ"ತಿಆದಿಪಾಳಿಕ್ಕಮೇ ಆಸನ್ದಾದಿದ್ವಯಮಾದಿತೋ ಹಿತ್ವಾ "ಗೋನಕಾದೀನಿ ಸಙ್ಘಿಕವಿಹಾರೇ ವಾ ಪುಗ್ಗಲಿಕವಿಹಾರೇ ವಾ ಮಞ್ಚಪೀಠಕೇಸು ಅತ್ಥರಿತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ನ ವಟ್ಟನ್ತಿ, ಧಮ್ಮಾಸನೇ ಪನ ಗಿಹಿವಿಕಟನೀಹಾರೇನ ಲಬ್ಭನ್ತಿ, ತತ್ರಾಪಿ ನಿಪಜ್ಜಿತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰

೩೨೦) ವುತ್ತಂ। **ಭತ್ತಗ್ಗಂ** ನಾಮ ವಿಹಾರೇ ದಾನಟ್ಠಾನಂ। **ಧಮ್ಮಾಸನಂ** ಪನ ಯತ್ಥ ಕತ್ಥಚಿ। **ಘರೇ**ತಿ ಅನ್ತರಘರೇ। **ನಿಸೀದಿತುಂ ಲಬ್ಭತೇ**ತಿ ಇಮಿನಾ ನಿಪಜ್ಜಿತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ದೀಪೇತಿ। ಸಂಖಿಪನಂ ಅನ್ತೋಕರಣಂ ಸಙ್ಖೇಪೋ, ಭೂಮತ್ಥರಣೇ ಸಙ್ಖೇಪೋ ಅಸ್ಸ ಸಯನಸ್ಸಾತಿ ಸಮಾಸೋ। ತಸ್ಮಿಂ ಭೂಮತ್ಥರಣೇ ಅನ್ತೋಕರಣಭೂಮತ್ಥರತೋ ಭೂಮತ್ಥರಣಮೇವಾತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। **ಸಯಿತುಞ್ಚಾ**ತಿ ಅತ್ತನೋ ಕಪ್ಪಿಯಪಚ್ಚತ್ಥರಣಂ ಅತ್ಥರಿತ್ವಾ ಸಯಿತುಞ್ಚ ನಿಸೀದಿತುಞ್ಚ। "ಪರಿಭಣ್ಡಕತಂ ಭೂಮಿಂ ವಾ ಭೂಮತ್ಥರಣಸೇನಾಸನಂ ವಾ ಸಙ್ಘಿಕಮಞ್ಚಪೀಠಂ ವಾ ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಕೇನ ಪಚ್ಚತ್ಥರಣೇನ ಪಚ್ಚತ್ಥರಿತ್ವಾವ ನಿಪಜ್ಜಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಹಿ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೨೪) ವುತ್ತಂ। ಇದಞ್ಚ ಆಸನ್ದಾದೀನಮ್ಪಿ ಅಞ್ಞಥತ್ತಕರಣೇ ಪರಿಭೋಗೇ ಲಕ್ಖಣವಚನಂ। ವುತ್ತಞ್ಹಿ ಭಗವತಾ "ಅನುಜಾನಾಮಿ ಭಿಕ್ಖವೇ, ಆಸನ್ದಿಯಾ ಪಾದೇ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ, ಪಲ್ಲಙ್ಕಸ್ಸ ವಾಳೇ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ, ತೂಲಿಕಂ ವಿಜಟೇತ್ವಾ ಬಿಬ್ಬೋಹನಂ ಕಾತುಂ, ಅವಸೇಸಂ ಭೂಮತ್ಥರಣಂ ಕಾತು"ನ್ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೩೨೦)।

೧೯೧. ಚತುರಂಸಪೀಠಾ ಚ…ಪೇ॰… ಪಞ್ಚಙ್ಗಾ ಚ ಉಚ್ಚಪಾದಕಾ ಕಪ್ಪನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥತೋ ವಚನಂ ವಿಪಲ್ಲಾಸೇತ್ವಾ ಸಮ್ಬನ್ಧಿತಬ್ಬಂ, "ಕಪ್ಪಿಯಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ವಾ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। ತತ್ಥ ಚತ್ತಾರೋ ಅಂಸಾ ಕೋಣಾ ಯೇಸಂ, ತೇ ಚ ತೇ ಪೀಠಾ ಚಾತಿ ಸಮಾಸೋ। ತಿಣ್ಣಂ ಅಪಸ್ಸಯಾನಂ, ಚತುನ್ನಞ್ಚ ಪಾದಾನಂ ವಸೇನ ಸತ್ತ ಅಙ್ಗಾನಿ ಯೇಸನ್ತಿ ಸಮಾಸೋ। ಏಕಾಪಸ್ಸಯಸ್ಸ ವಸೇನ ಪಞ್ಚಙ್ಗಾ। ಚತುರಂಸಪೀಠಾನಂ ವಿಸುಂ ಕಪ್ಪಿಯಭಾವಸ್ಸ ವುತ್ತತ್ತಾ ಸತ್ತಙ್ಗಾದಯೋ ಪನ ದೀಘಾತಿ ವಿಞ್ಞಾಯನ್ತಿ। **ಪಾಳಿಯಂ** ಭತ್ತಗ್ಗಸ್ಸ ಏಕಯೋಗನಿದ್ದಿಟ್ಠತ್ತಾ ಏಕಯೋಗನಿದ್ದಿಟ್ಠಾನಂ ಸಹ ವಾ ಪವತ್ತಿ, ಸಹ ವಾ ನಿವತ್ತೀತಿ **ಘರೇ**ತಿ ಇಮಿನಾ ಭತ್ತಗ್ಗಸ್ಸಪಿ ಗಹಣಂ। **ಏವ**-ಸದ್ದೋ ಅಟ್ಠಾನಪ್ಪಯುತ್ತೋ, ತಸ್ಮಾ ತೂಲೋನದ್ಧಾ ಮಞ್ಚಪೀಠಾ ಘರೇ ವಾ ಭತ್ತಗ್ಗೇ ವಾ ನಿಸೀದಿತುಮೇವ ಕಪ್ಪನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ತತ್ರಾಯಂ ಪಾಳಿ "ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಮನುಸ್ಸಾ ಭತ್ತಗ್ಗೇ ಅನ್ತರಘರೇ ತೂಲೋನದ್ಧಂ ಮಞ್ಚಮ್ಪಿ ಪೀಠಮ್ಪಿ ಪಞ್ಞಪೇನ್ತಿ। ಭಿಕ್ಖೂ ಕುಕ್ಕುಚ್ಚಾಯನ್ತಾ ನಾಭಿನಿಸೀದನ್ತಿ। ಭಗವತೋ ಏತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇಸುಂ। ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಗಿಹಿವಿಕಟಂ ಅಭಿನಿಸೀದಿತುಂ, ನ ತ್ವೇವ ಅಭಿನಿಪಜ್ಜಿತು"ನ್ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೩೧೪)। ತೇ ಪನ ಕರೋನ್ತಸ್ಸ ವಾ ಕಾರಾಪೇನ್ತಸ್ಸ ವಾ ಉದ್ದಾಲನಕಂ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ।

೧೯೨. ಸಾನುಲೋಮಾನಂ ಛನ್ನಂ ಚೀವರಾನಂ ಅಞ್ಞತರಂ ಚೀವರಂ ಛವಿ ಏತಾಸನ್ತಿ ವಿಗ್ಗಹೋ। **ಪಞ್ಚ ಭಿಸೀ**ತಿ ಚೋಳಾದಿತೂಲಗಣನಾಯ ಪಞ್ಚಕಾ ವುತ್ತಾ। **ಸಬ್ಬತ್ಥಾ**ತಿ ವಿಹಾರಮಞ್ಚಪೀಠಾದೀಸು ಸಬ್ಬತ್ಥ।

೧೯೩. **ತೂಲತ್ತಯ**ನ್ತಿ ಸಿಮ್ಬಲಿರುಕ್ಖಾದೀನಂ ಖೀರವಲ್ಲಿಆದೀನಂ ಏರಕಾದೀನಂ ತಿಣಾನಂ ತೂಲತ್ತಯಂ। **ಭಿಸಿಗಬ್ಭೋ** ಚೋಳಾದಿಕೋ ಪಞ್ಚವಿಧೋ ಭಿಸಿಗಬ್ಭೋ। **ಮಿಗಪಕ್ಖೀನಂ ಲೋಮಾನೀ**ತಿ ಏತಂ ಸಬ್ಬನ್ತಿ ಸೇಸೋ। **ಮಿಗ**-ಸದ್ದೇನೇವ ಸಬ್ಬೇಪಿ ಸೀಹಾದಯೋ ಚತುಪ್ಪದಾ, **ಪಕ್ಖಿ**-ಸದ್ದೇನ ಸಬ್ಬೇಪಿ ಹಂಸಮೋರಾದಯೋ ಗಹಿತಾ। ನನು ಚ ಭಿಸಿಗಬ್ಭಸದ್ದನ್ತೋಗಧಾಯ ಉಣ್ಣಾಯ ಮಿಗಪಕ್ಖಿಲೋಮಾನಮ್ಪಿ ಗಹಣಸಬ್ಭಾವೇಪಿ ತೇಸಂ ವಿಸುಂ ಗಹಣೇ ಸತಿ ಪುನರುತ್ತಿದೋಸೋ ಆಪಜ್ಜತೀತಿ? ನಾಪಜ್ಜತಿ ಮನುಸ್ಸಲೋಮಪರಿಚ್ಚಾಗವಿಭಾವನಪ್ಪಯೋಜನಸಬ್ಭಾವತೋ। ನನು ಚ ಏವಮ್ಪಿ ದೋಸೋಯೇವ, "ಮನುಸ್ಸಲೋಮಮುಣ್ಣಾಯ"ನ್ತಿಆದಿನಾ ಭಿಸಿಗಬ್ಭಾನಂ ಉಪರಿ ನೀಯಮಾನತ್ತಾ ಗಮ್ಯತೇ ಬಿಬ್ಬೋಹನೇಪಿ ಅಯಮೇವ ಭಿಸಿಗಬ್ಭೋತಿ? ಸಚ್ಚಂ, ತಥಾಪಿ ನ ದೋಸೋ, ಗಮ್ಯಮಾನತ್ಥಸ್ಸ ಸದ್ದಸ್ಸ ಪಯೋಗಂ ಪತಿ ಕಾಮಚಾರೋತಿ। ಮಸೂರಕೇ ತೂಲವಜ್ಜಾ ಅನುಞ್ಞಾತಾತಿ ವಿಪರಿಣಾಮೇತ್ವಾ ಸಮ್ಬನ್ಧಿತಬ್ಬಂ। **ಮಸೂರಕಂ** ನಾಮ ಚಮ್ಮಭಿಸಿಕಾ ಭಿಸೀತಿ ವದನ್ತಿ।

೧೯೪. ಉಣ್ಣಾಯಂ ಮನುಸ್ಸಲೋಮಞ್ಚ ಪಣ್ಣೇ ಸುದ್ಧಂ ತಮಾಲಕಞ್ಚ ಪುಪ್ಫಞ್ಚ ಅಪ್ಪಟಿವೇಕ್ಖಿತಂ ಆಸನಞ್ಚೇವ ನ ಲಬ್ಭನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಮನುಸ್ಸಲೋಮ**ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ನ ಕೇವಲಂ ಇಧ ಏಳಕಲೋಮಮೇವ ಉಣ್ಣಾ, ಅಥ ಖೋ ಕಪ್ಪಿಯಾಕಪ್ಪಿಯಮಂಸಜಾತೀನಂ ಪಕ್ಖಿಚತುಪ್ಪದಾನಂ ಲೋಮಮ್ಪೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಪುಪ್ಫ**ನ್ತಿ ಪಿಯಙ್ಗುಬಕುಲಪುಪ್ಫಾದಿ। **ತಮಾಲಕ**ಸದ್ದೇನೇವ ಉಪಚಾರತೋ ಪತ್ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ "**ತಮಾಲಕ**"ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। **ಅಪ್ಪಟಿವೇಕ್ಖಿತ**ನ್ತಿ ಅನುಪಪರಿಕ್ಖಿತಂ। ಕೇದಿಸಂ ಪನ

ಪಟಿವೇಕ್ಖಿತಬ್ಬಂ, ಕೀದಿಸಂ ನ ಪಟಿವೇಕ್ಖಿತಬ್ಬನ್ತಿ? ಯಂ ವಿನಿಚ್ಛಯತೋ ವಿಞ್ಞಾತಂ, ತಂ ನ ಪಟಿವೇಕ್ಖಿತಬ್ಬಂ, ಇತರಂ ಹತ್ಥೇನ ಪರಾಮಸನ್ತೇನ ಪಟಿವೇಕ್ಖಿತಬ್ಬಂ।

ಅಕಪ್ಪಿಯಸಯನನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೨೬. ಸಮಾನಾಸನಿಕನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ

೧೯೫. ತಿವಸ್ಸನ್ತರಮೇಕಮಾಸನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಅನುಞ್ಞಾತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ತತ್ಥ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಆಸನೇ ಮಞ್ಚಾದಿಕೇ ದ್ವಿನ್ನಂ ಆಸನಂ ನಿಸೀದನಂ **ಏಕಮಾಸನಂ। ಮ**-ಕಾರೋ ಸನ್ಧಿಜೋ। ಕೀದಿಸನ್ತಿ ಆಹ **"ತಿವಸ್ಸನ್ತರ"**ನ್ತಿ। ತಿಣ್ಣಂ ವಸ್ಸಾನಮನ್ತರಮೇತಸ್ಸಾತಿ ತಿವಸ್ಸನ್ತರೋ, ದ್ವೀಹಿ ವಸ್ಸೇಹಿ ಮಹನ್ತತರೋ ವಾ ದಹರತರೋ ವಾ ಭಿಕ್ಖು, ಸೋ ಅಸ್ಸ ಅತ್ಥೀತಿ **ತಿವಸ್ಸನ್ತರಂ,** ತಿವಸ್ಸನ್ತರವನ್ತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಯೋ ಪನ ಏಕೇನ ವಸ್ಸೇನ ಮಹನ್ತತರೋ ವಾ ದಹರತರೋ ವಾ ಏಕವಸ್ಸೋಯೇವ ವಾ, ತಬ್ಬನ್ತತಾಯ ವತ್ತಬ್ಬಮೇವ ನತ್ಥಿ। ಅಥ ವಾ **ತಿವಸ್ಸನ್ತರ**ನ್ತಿ ಕರಣತ್ಥೇ ಉಪಯೋಗವಚನಂ, ತಿವಸ್ಸನ್ತರೇನ ಸದ್ಧಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ತಮೇವ ಸಮತ್ಥೇತಿ **"ಸತ್ತವಸ್ಸೇ"**ಚ್ಚಾದಿನಾ।

೧೯೬. ಮುನಿ ಅನುಞ್ಞಾಸೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಸಬ್ಬೇಹೇವಾ**ತಿ ಸಮಾನಾಸನಿಕಅಸಮಾನಾಸನಿಕೇಹಿ ಸಬ್ಬೇಹೇವ ಸದ್ಧಿಂ।

೧೯೭. ದೀಘಾಸನಂ ದಸ್ಸೇತಿ **"ಅನ್ತ"**ನ್ತಿಆದಿನಾ। ಯಂ ತಿಣ್ಣಂ ನಿಸೀದಿತುಂ ಪಹೋತಿ, ತಂ ಅನ್ತಂ ದೀಘಾಸನನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಅನ್ತ**ನ್ತಿ ಪಚ್ಛಿಮಂ। ಅದೀಘಾಸನೇ ಪನ ಸಮಾನಾಸನಿಕಾ ನಿಸೀದಿತುಂ ಲಬ್ಭನ್ತೀತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ **"ಮಞ್ಚಕೇ"**ತಿಆದಿಮಾಹ। ಸಬ್ಬತ್ಥ ಅಯಥಾಕರಣತೋ ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ।

ಸಮಾನಾಸನಿಕನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೨೭. ಅಸಂವಾಸನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ

೧೯೮. **ಉಕ್ಖಿತ್ತೋ**ತಿ ಕಮ್ಮನಾನಾಸಂವಾಸಕಸಙ್ಖಾತೋ ಆಪತ್ತಿಯಾ ಅದಸ್ಸನೇ, ಅಪ್ಪಟಿಕಮ್ಮೇ, ಪಾಪಿಕಾಯ ದಿಟ್ಠಿಯಾ ಅಪ್ಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗೇ ಉಕ್ಖಿತ್ತಕೋ। **ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೋ**ತಿ ಸಿಕ್ಖಮಾನಸಾಮಣೇರಸಾಮಣೇರಿಸಿಕ್ಖಾಪಚ್ಚಕ್ಖಾತಸಙ್ಖಾತೋ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೋ। **ಛಿನ್ನಮೂಲಕೋ**ತಿ ಅನ್ತಿಮವತ್ಥುಅಜ್ಝಾಪನ್ನೋ। ಉಕ್ಖಿತ್ತಕೇಸು "ಧಮ್ಮವಾದಿನೋ ಏತೇ"ತಿ ಉಪ್ಪನ್ನಾಯ ಲದ್ಧಿಯಾ ನಾನಾಭೂತೋ ಸಂವಾಸೋ ಏತಸ್ಸಾತಿ **ನಾನಾಸಂವಾಸೋ,** ಉಕ್ಖಿತ್ತಾನುವತ್ತಕಸಙ್ಖಾತೋ ಲದ್ಧಿನಾನಾಸಂವಾಸಕೋ। ಸೀಮತೋ ನಿಗ್ಗತಾ ನಿಸ್ಸೀಮಾ, ಸೀಮನ್ತರಿಕಾ ಬಹಿಸೀಮಾ ಚ, ತತ್ಥ ಹತ್ಥಪಾಸೇ ಚೇಪಿ ಠಿತೋ, ಸೀಮಾನಾನಾಸಂವಾಸಕೋ **ನಿಸ್ಸೀಮಟ್ಠಿತೋ।** ವೇಹಾಯಸೇ ಆಕಾಸೇ ಠಿತೋ **ವೇಹಾಯಸಣ್ಠಿತೋ** ಬಿನ್ದಾಗಮೇನ। ತತ್ಥ "ನಾನಾಸಂವಾಸೋ ಚಾ"ತಿಆದಿನಾ ಸಮಾಹಾರದ್ವನ್ದೇಪಿ ಕ್ವಚಿ ನಪುಂಸಕಲಿಙ್ಗಂ ಬ್ಯಭಿಚರತೀತಿ ನಪುಂಸಕತ್ತಾಭಾವೋ ಯಥಾ "ಮಗ್ಗಾಮಗ್ಗೋ"ತಿ। ಏಕಕಮ್ಮಂ ಏಕುದ್ದೇಸೋ ಸಮಸಿಕ್ಖತಾತಿ ಅಯಂ ತಿವಿಧೋಪಿ ಸಂವಾಸೋ ನಾಮ। ಸೋ ಯೇಸಂ ನತ್ಥಿ, ತೇ **ಅಸಂವಾಸಾ।** ಏತೇ ಹತ್ಥಪಾಸತೋ ಬಹಿಕರಣವಸೇನ ವಜ್ಜೇತಬ್ಬಾ। ಏತೇಸು ಹಿ ತಿವಿಧೇ ಉಕ್ಖಿತ್ತಕೇ ಸತಿ ಉಪೋಸಥಾದಿಕಂ ಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತಸ್ಸ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ, ಇತರೇಸು ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ।

ಅಸಂವಾಸನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೨೮. ಕಮ್ಮನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ

೧೯೯. ವಗ್ಗೇನ ಅಧಮ್ಮಕಮ್ಮಞ್ಚ ಸಮಗ್ಗೇನ ಅಧಮ್ಮಕಮ್ಮಞ್ಚ ವಗ್ಗೇನ ಧಮ್ಮಕಮ್ಮಞ್ಚ ಸಮಗ್ಗೇನ ಧಮ್ಮಕಮ್ಮಞ್ಚಾತಿ ಚತ್ತಾರಿ ಕಮ್ಮಾನಿ ಹೋನ್ತೀತಿ ಸೇಸೋ। ತತ್ಥ **ವಗ್ಗೇನ ಅಧಮ್ಮಕಮ್ಮ**ನ್ತಿ ವಗ್ಗೇನ ಸಙ್ಘೇನ ಕರಣೀಯಂ ಅಧಮ್ಮಕಮ್ಮಂ। ಏಸ ನಯೋ ಸಬ್ಬತ್ಥ। **ವಗ್ಗೋ**ತಿ ಚ ಸಮೂಹೋ ವುಚ್ಚತಿ, ಸೋ ಚ ಚತುವಗ್ಗಾದಿಕರಣೀಯಾದೀಸು ಯಾವತಿಕಾನಂ ಕಮ್ಮಪ್ಪತ್ತಾನಂ ಅಸಮ್ಮುಖೀಭಾವೇನ, ಛನ್ದಾರಹಾನಂ ಛನ್ದಾನಾಹರಣೇನ, ಸಮ್ಮುಖೀಭೂತಾನಞ್ಚ ಪಟಿಕ್ಕೋಸನೇನ, ತೇಸು ಏಕೇನಾಪಿ ವಾ ಇಧ ಅಧಿಪ್ಪೇತೋ। **ಅಧಮ್ಮಕಮ್ಮ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಪನ **ಧಮ್ಮೋ** ನಾಮ "ಞತ್ತಿದುತಿಯೇ ಚೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಕಮ್ಮೇ ಏಕಾಯ ಞತ್ತಿಯಾ ಕಮ್ಮಂ ಕರೋತಿ, ನ ಚ ಕಮ್ಮವಾಚಂ ಅನುಸ್ಸಾವೇತಿ, ಅಧಮ್ಮಕಮ್ಮ"ನ್ತಿಆದಿನಾ (ಮಹಾವ॰ ೩೮೭) ಏಕಾಯೇವ ಞತ್ತಿಯಾ , ತಥಾ ದ್ವೀಹಿ ಞತ್ತೀಹಿ ಏಕಾಯೇವ ವಾ ಕಮ್ಮವಾಚಾಯ, ತಥಾ ದ್ವೀಹಿ ಕಮ್ಮವಾಚಾಹೀತಿ ಆಗತಾಯ ಚ ತಥಾ ಠಾಪನಅಞ್ಞಥಾಕರಣಭಾವೇನ ಞತ್ತಿಕಮ್ಮಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಞತ್ತಿಚತುತ್ಥೇ ಚ ಕಮ್ಮೇ ಆಗತಾಯ ಚ ಅಕಮ್ಮಾರಹಸ್ಸ ತಜ್ಜನೀಯಪಬ್ಬಾಜನೀಯಪಟಿಸಾರಣೀಯನಿಯಸ್ಸತಿವಿಧಉಕ್ಖೇಪನೀಯಾನಂ ಸತ್ತನ್ನಂ ಕಮ್ಮಾನಂ ಕರಣವಸೇನ, ಕಮ್ಮಾರಹಸ್ಸ ಚ ವಿರಾಧೇತ್ವಾ ಕರಣವಸೇನ ಆಗತಾಯ ಚ ಪಾಳಿಯಾ ವಿಪರೀತಾ ಚ ಪಾಳಿ, ಉಪಸಮ್ಪದಾದಿಕಮ್ಮವಸೇನ ಆಗತಾ ಚ ಪಾಳಿ, ಸಮ್ಮುಖಾವಿನಯಸತಿವಿನಯಅಮೂಳ್ಹವಿನಯಪಟಿಞ್ಞಾಕರಣಯೇಭುಯ್ಯಸಿಕಾತಸ್ಸಪಾಪಿ- ಯಸಿಕಾತಿಣವತ್ಥಾರಕಸಙ್ಖಾತಾನಂ ಸತ್ತನ್ನಂ ಕಮ್ಮಾನಂ ಯಥಾಲಾಭಕರಣವಸೇನ ಆಗತಾ ಚ ಪಾಳಿ, ತೇನ ಕರಣೀಯಂ ಅಪಲೋಕನಞತ್ತಿಞತ್ತಿದುತಿಯಞತ್ತಿಚತುತ್ಥಸಙ್ಖಾತಂ ಚತುಬ್ಬಿಧಂ ಕಮ್ಮಂ **ಧಮ್ಮಕಮ್ಮಂ,** ತಪ್ಪಟಿಪಕ್ಖಂ **ಅಧಮ್ಮಕಮ್ಮಂ**। ತಬ್ಬಿಪರಿಯಾಯೇನ ಸಮಗ್ಗೋ ಧಮ್ಮಕಮ್ಮಞ್ಚ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ಧಮ್ಮೋ ಯಥಾವುತ್ತಾ ಪಾಳಿ ಅಸ್ಸ ಅತ್ಥಿ, ಧಮ್ಮೇನ ಕತಂ ವಾತಿ **ಧಮ್ಮಿಕಂ**। ತಬ್ಬಿಪರೀತಂ **ಅಧಮ್ಮಿಕಂ**। **ಚತುತ್ಥಂಯೇವಾ**ತಿ ತೇಸು ಚತೂಸು ಕಮ್ಮೇಸು ಚತುನ್ನಂ ಪೂರಣಂ ಸಮಗ್ಗೇನ ಧಮ್ಮಿಕಂ। ಸೇಸಕಮ್ಮಾನಂ ಭಾವೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸ ಭವನಂ ಲಕ್ಖೀಯತೀತಿ **ಸೇಸಕಮ್ಮೇಸೂತಿ** ಭಾವಲಕ್ಖಣೇ ಸತ್ತಮೀ। **ದುಕ್ಕಟ**ನ್ತಿ ಕುಪ್ಪಾನಂ ಅಧಮ್ಮಕಮ್ಮವಗ್ಗಕಮ್ಮಾನಂ ಕತತ್ತಾ ದುಕ್ಕಟಂ।

೨೦೦. ಇದಾನಿ ಯದಿದಂ ಸಮಗ್ಗೇನ ಧಮ್ಮಿಕಂ ನಾಮ, ತಂ ಯೇಹಿ ಸಙ್ಘೇಹಿ ಕಾತಬ್ಬಂ, ತೇಸಂ ಪಭೇದಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ಚತುವಗ್ಗೋ"**ತಿಆದಿಮಾಹ। ಚತ್ವಾದೀನಂ ಸಙ್ಖ್ಯೇಯವುತ್ತಿತ್ತಾ ಚತುನ್ನಂ ವಗ್ಗೋತಿಆದಿನಾ ವಿಗ್ಗಹೋ। **ದಸವೀಸತಿವಗ್ಗಿಕೋ**ತಿ ದಸನ್ನಂ ವೀಸತಿಯಾ ಚ ವಗ್ಗಭೇದವಸೇನ ದಸವೀಸತೀನಂ ವಗ್ಗೋತಿ ವಿಗ್ಗಹೋ, ಣಿಕೋ ಸಕತ್ಥೇ। ವೀಸತಿಯಾ ವಗ್ಗೋ, ಅತಿರೇಕೇನ ಸಹಿತೋ ವೀಸತಿವಗ್ಗೋತಿ ವಿಗ್ಗಹೋ।

೨೦೧-೨. ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಕಮ್ಮಾನಂ ನಿಯಮೇತಿ **"ಚತೂ"**ತಿಆದಿನಾ। ಅಬ್ಭಾನಂ ಉಪಸಮ್ಪದಂ ಪವಾರಣಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಚತುವಗ್ಗೋ ಚಾತಿಆದಿನಾ ಯೋಜೇತ್ವಾ ಸಬ್ಬಕಮ್ಮೇಸು ಕಮ್ಮಪ್ಪತ್ತೋತಿ ದೀಪಿತೋತಿ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। ತತ್ಥ ತತ್ಥ **ಚ**-ಸದ್ದೋ ಚತುವಗ್ಗಾದಯೋ ಕಮ್ಮಪತ್ತಿಕಿರಿಯಾಯಂ ಸಮುಚ್ಚಿನೋತಿ। ಇಧ ಪನ **ಸಬ್ಬ**-ಸದ್ದೋ ಅಬ್ಭಾನಾದೀನಂ ಕೇಸಞ್ಚಿ ಠಪಿತತ್ತಾ ಪದೇಸಸಬ್ಬೇ ಗಯ್ಹತಿ। **ಕಮ್ಮಪತ್ತೋ**ತಿ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ಪತ್ತೋ ಯುತ್ತೋ ಅನುರೂಪೋ। **ಇತರೋ**ತಿ ವೀಸತಿವಗ್ಗೋ ಅತಿರೇಕವೀಸತಿವಗ್ಗೋ। **ಸಬ್ಬಕಮ್ಮೇಸೂ**ತಿ ಏತ್ಥ ಪನ **ಸಬ್ಬ**-ಸದ್ದೋ ಸಬ್ಬಸಬ್ಬೇ। ನನು ಚ ವೀಸತಿವಗ್ಗಸ್ಸ ಕಮ್ಮಪ್ಪತ್ತಭಾವೇಸತಿ ಅತಿರೇಕವೀಸತಿವಗ್ಗಸ್ಸ ಪಗೇವಾತಿ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ। ತಥಾ ಸತಿ ಸೋ ಕಸ್ಮಾ ವುತ್ತೋತಿ? ಸಚ್ಚಂ, ತಥಾಪಿ ಸೋ ಚತುವಗ್ಗಾದಿನಾ ಸಙ್ಘೇನ ಕತ್ತಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಊನಕತರೇನ ನ ವಟ್ಟತಿ, ಅತಿರೇಕೇನ ಪನ ವಟ್ಟತೀತಿ ಞಾಪನತ್ಥಂ ವುತ್ತೋ।

೨೦೩. ಇದಾನಿ ಚತುವಗ್ಗಾದಿಕೇನ ಛನ್ದಾಹರಣೇನ ಪೂರೇತಬ್ಬೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ **"ಚತೂ"**ತಿಆದಿನಾ। ಪಾರಾಜಿಕಾದಿಭಾವಮನಾಪನ್ನತ್ತಾ ಪಕತಿಯಾ ಸಭಾವೇನೇವ ಠಿತೋ ಅತ್ತಾ ಯೇಸಂ, ಪಕತೋ ವಾ ತತೋಯೇವ ಕಮ್ಮೇಸು ಅವಿಗತೋ ಅತ್ತಾ ಯೇಸಂ ತೇತಿ **ಪಕತತ್ತಕಾ,** ಪಾರಾಜಿಕಉಕ್ಖಿತ್ತಕಲದ್ಧಿನಾನಾಸಂವಾಸಕೇಹಿ ಅಞ್ಞೇ। **ಪರೇ**ತಿ ಏಕಸೀಮಟ್ಠಾ ತಾದಿಸಾಯೇವ ಅಞ್ಞೇ। **ಸೇಸೇಪೀ**ತಿ ಅವಸೇಸೇ ಪಞ್ಚವಗ್ಗಾದಿಕರಣೀಯೇಪಿ।

೧೦೪. ಇದಾನಿ ವತ್ಥುಞತ್ತಿಅನುಸ್ಸಾವನಸೀಮಾದಿವಿಪತ್ತಿತೋ, ಕಮ್ಮವಿಪತ್ತೀಸು ಪರಿಸತೋ ಚ ಪಟಿಕ್ಕೋಸತೋ ಚ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ಕುಪ್ಪಾಕುಪ್ಪಭಾವಂ ತತ್ಥ ಚ ಆಪತ್ತಿಆದಿಂ ದಸ್ಸೇತುಂ "**ಚತೂ**"ತಿಆದಿ ಮಾಹ। ಚತುವಗ್ಗಾದಿಕತ್ತಬ್ಬಂ ಅಸಂವಾಸಗಣಪೂರಂ ವಾ ಕಮ್ಮಾರಹಗಣಪೂರಂ ವಾ ಕಮ್ಮಞ್ಚ ಗರುಕಟ್ಠಗಣಪೂರಂ ವಾ ಪರಿವಾಸಾದಿಕಮ್ಮಞ್ಚಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಏತ್ಥ ಚ ಕಮ್ಮಾರಹೋ ಗರುಕಟ್ಠತೋ ಅಞ್ಞೋ, ನಿಕ್ಖಿತ್ತವತ್ತೋ ಪನ ಗರುಕಟ್ಠೋ ಗಣಪೂರಕೋ ಹೋತಿಯೇವ। **ಕತನ್ತಿ** ಚತುವಗ್ಗಾದಿನಾ ಕತಂ।

೧೦೫. **ವಾರೇಯ್ಯಾತಿ** ಅನ್ತರಾಯೇ ಅಸತಿ ಅನ್ತಮಸೋ ಏಕೋಪಿ ವಾರೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅನ್ತರಾಯೇತಿ** ಪಾಪೇಹಿ ಕರಿಯಮಾನೇ ಜೀವಿತಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯನ್ತರಾಯೇ ಸತಿ। ಅನನ್ತರಾಯಿಕಾ ಚೇ ನ ವಾರೇನ್ತಿ, ದುಕ್ಕಟಂ। **ದಿಟ್ಠಾವಿನ್ತಿ** ಅತ್ತನೋ ಅತ್ತನೋ ದಿಟ್ಠಿಂ ಲದ್ಧಿಂ "ಅಧಮ್ಮಕಮ್ಮಂ ಇದಂ, ನ ಮೇತಂ ಖಮತೀ"ತಿ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಆವಿ ಕರೇಯ್ಯುನ್ತಿ ಸೇಸೋ। **ಏಕೋಧಿಟ್ಠಾನನ್ತಿ** ಏಕೋ ಭಿಕ್ಖು "ನ ಮೇತಂ ಖಮತೀ"ತಿ ಅಧಿಟ್ಠಾನಂ ಕರೇಯ್ಯಾತಿ ಸೇಸೋ। **ತತೋಧಿಕಾತಿ** ತೀಹಿ ಅಧಿಕಾ। ತೇ ಪನ ಸಙ್ಘತ್ತಾ ಪಹೋನ್ತಿ ಅತ್ತನೋ ಕಮ್ಮಂ ನಿತ್ಥರಿತುಂ।

೧೦೬. **ಖಿತ್ತಚಿತ್ತೋ** ನಾಮ ಉಮ್ಮತ್ತಕೋ। **ದುಕ್ಖಟ್ಟಿತೋತಿ** ವೇದನಟ್ಟೋ। **ನ ರೂಹತೀತಿ** ಗಯ್ಹುತ್ತಂ ನ ರೋಹತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೦೭. ಅನ್ತಮಸೋ ಅನನ್ತರಸ್ಸಾಪಿ ಆರೋಚೇನ್ತಸ್ಸ ಪಕತ…ಪೇ॰… ಭಿಕ್ಖುನೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಏಕಸೀಮಾಯಂ ತಿಟ್ಠತೀತಿ **ಏಕಸೀಮಟ್ಠೋ**। ಸಮೋ ಸಂವಾಸೋ ಅಸ್ಸಾತಿ **ಸಮಸಂವಾಸೋ**। ಏಕಸೀಮಟ್ಠೋ ಚ ಸೋ ಸಮಸಂವಾಸೋ ಚ, ಪಕತತ್ತೋ ಚ ಸೋ ಏಕಸೀಮಟ್ಠಸಮಸಂವಾಸೋ ಚ, ಸೋ ಚಾಯಂ ಭಿಕ್ಖು ಚಾತಿ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಕಮ್ಮಧಾರಯೋ, ತಸ್ಸ। ಏತ್ಥ ಪನ ಅವಿಪನ್ನಸೀಲೋ **ಪಕತತ್ತೋತಿ** ಅಧಿಪ್ಪೇತೋ। **ಆರೋಚೇನ್ತಸ್ಸಾತಿ** ಅತ್ತನೋ ಲದ್ಧಿಂ ಪಕಾಸೇನ್ತಸ್ಸ। **ರೂಹತೀತಿ** ಪಟಿಕ್ಖೇಪೋ ರುಹತಿ।

೧೦೮. **ಧಮ್ಮಿಕಂ ಕಮ್ಮನ್ತಿ** ಧಮ್ಮೇನ ಕತ್ತಬ್ಬಂ ಅಪಲೋಕನಾದಿಕಮ್ಮಂ। **ಪಟಿಕ್ಕೋಸೇಯ್ಯಾತಿ** ನಿವಾರೇಯ್ಯ। ತಿರೋಕ್ಖಾ ಕಾಯಸಾಮಗ್ಗಿಂ ವಾ ಛನ್ದಂ ವಾತಿ ವಾ-ಸದ್ದಂ ನೇತ್ವಾ ಅತ್ಥೋ ನೇತಬ್ಬೋ। **ತಿರೋಕ್ಖಾತಿ** ಪರಮ್ಮುಖಾ। ಸೋ ಸಮ್ಮುಖಾ-ಸದ್ದೋ ವಿಯ ನಿಪಾತೋ, ಅಥ ವಾ ಅಕ್ಖಾ ಇನ್ದ್ರಿಯವಿಸಯತೋ ತಿರೋ ಬಹೀತಿ ಅತ್ಥೋತಿ।

ಕಮ್ಮನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೧೯. ಮಿಚ್ಛಾಜೀವವಿವಜ್ಜನಾನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ

೧೦೯. ಆಗಮ್ಮ ಜೀವನ್ತಿ ಏತೇನಾತಿ ಆಜೀವೋ, ಕೋ ಸೋ? ಪಚ್ಚಯಪರಿಯೇಸನವಾಯಾಮೋ। ಮಿಚ್ಛಾಯ ಆಜೀವೋ, ತಸ್ಸ ವಿವಜ್ಜನಾ **ಮಿಚ್ಛಾಜೀವವಿವಜ್ಜನಾ**। ಸಾ ಪನಾಯಂ ಅತ್ಥತೋ "ಇಧ ಭಿಕ್ಖು ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಸಂವರಸಂವುತೋ ವಿಹರತಿ ಆಚಾರಗೋಚರಸಮ್ಪನ್ನೋ"ತಿ (ವಿಭ॰ ೫೦೮) ಏವಂ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಸಂವರಸಮ್ಪತ್ತಿಯಾ ಪಟಿಪತ್ತಿದಸ್ಸನವಸೇನ ಆಗತೋ ಆಚಾರೋ ಚೇವ ಯಥಾಕ್ಕಮೇನ ಪಾರಾಜಿಕಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಪಾಚಿತ್ತಿಯಪಾಟಿದೇಸನೀಯದುಬ್ಭಾಸಿತದುಕ್ಕಟಾನಂ ಕಾರಣಭೂತಸ್ಸ ಆಜೀವಹೇತುಪಞ್ಞತ್ತಾನಂ ಅಭೂತಾರೋಚನಸಞ್ಚರಿತ್ತಅಞ್ಞಾಪದೇಸಭೂತಾರೋಚನಪಣೀತಭೋಜನವಿಞ್ಞತ್ತಿ ಭಿಕ್ಖುನಿಭೋಜನವಿಞ್ಞತ್ತಿಸೂಪೋದನವಿಞ್ಞತ್ತಿಸಿಕ್ಖಾಪದಾನಂ ವೀತಿಕ್ಕಮಸ್ಸ ಚ ಕುಹನಲಪನನೇಮಿತ್ತಿಕತಾ ನಿಪ್ಪೇಸಿಕತಾ ಲಾಭೇನ ಲಾಭಂ ನಿಜಿಗೀಸನತಾತಿ ಏವಮಾದೀನಞ್ಚ ಪಾಪಧಮ್ಮಾನಂ ವಸೇನ ಪವತ್ತಂ ಮಿಚ್ಛಾಜೀವವಿರತಿಸಙ್ಖಾತಂ ಆಜೀವಪಾರಿಸುದ್ಧಿಸೀಲಞ್ಚ। ತಸ್ಸಾ ಪನ ಕಸ್ಸಚಿ ಇಧ ದಸ್ಸನಂ ಯಥಾ ದಸ್ಸೇತುಮಾರದ್ಧಂ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಸಂವರಸಙ್ಖಾತಾಯ ಅಧಿಸೀಲಸಿಕ್ಖಾಯ, ಚತುರಾರಕ್ಖವಿಪಸ್ಸನಾವಸೇನ ಆಗತಾನಂ ಅಧಿಚಿತ್ತಅಧಿಪಞ್ಞಾಸಙ್ಖಾತಾನಂ ದ್ವಿನ್ನಂ ಸಿಕ್ಖಾನಞ್ಚ ಉಪಕಾರಕಧಮ್ಮಪರಿದೀಪನತ್ಥನ್ತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ, ಏವಮೀದಿಸಂ ವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ, ತಂ ದಸ್ಸೇತಿ "**ದಾರು**"ನ್ತಿಆದಿನಾ। ತತ್ಥ "**ದಾರು**"ನ್ತಿಆದೀನಿ "ದದೇ"ತಿ ಏತಸ್ಸ ಪತ್ತಿಕಮ್ಮಂ। **ಚುಣ್ಣಂ** ಸಿರೀಸಚುಣ್ಣಾದಿನಹಾನಿಯಚುಣ್ಣಂ। **ನ್ಹಾನಮುಖೋದಕನ್ತಿ** ನ್ಹಾನಞ್ಚ ಮುಖಞ್ಚ, ತಸ್ಸ ಉದಕನ್ತಿ ಸಮಾಸೋ। **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಪಣ್ಣಾದಿಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। **ಕುಲಸಙ್ಗಹಾತಿ** ಕುಲಸಙ್ಗಹಕರಣೇನ।

೨೧೦. ಪರಿಭಟತಿ ಪರೇಸಂ ದಾರಕೇ ಪರಿಹರತೀತಿ ಪರಿಭಟೋ, ಪರಿಭಟಸ್ಸ ಕಮ್ಮಂ ಪಾರಿಭಟಕೋ, ಸಕತ್ಥೇ ತಮೇವ ಪಾರಿಭಟಕತಾ। ಅಲಙ್ಕರಣಾದಿನಾ ಕುಲದಾರಕಪರಿಹರಣಸ್ಸೇತಂ ನಾಮಂ। ಮುಗ್ಗಸ್ಸ ಸೂಪೋ ಮುಗ್ಗಸೂಪೋ, ಸೋಯೇವ ಮುಗ್ಗಸುಪ್ಪೋ। ಯಥಾ ಮುಗ್ಗಸೂಪೇ ಪಚ್ಚಮಾನೇ ಕೋಚಿದೇವ ಮುಗ್ಗೋ ನ ಪಚ್ಚತಿ, ಅವಸೇಸಾ ಪಚ್ಚನ್ತಿ, ಏವಂ ಯಸ್ಸ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ವಚನೇ ಕಿಞ್ಚಿದೇವ ಸಚ್ಚಂ ಹೋತಿ, ಸೇಸಂ ಅಲಿಕಂ, ಅಯಂ ಪುಗ್ಗಲೋ ಮುಗ್ಗಸೂಪಸದಿಸತಾಯ ಉಪಚಾರೇನ "ಮುಗ್ಗಸುಪ್ಪೋ"ತಿ ವುಚ್ಚತಿ, ತಸ್ಸ ಭಾವೋ ಮುಗ್ಗಸುಪ್ಪತಾ । ಸಚ್ಚಾಲಿಕೇನ ಜೀವಿತಕಪ್ಪನಸ್ಸೇತಂ ಅಧಿವಚನಂ। ಘರವತ್ಥುಆದಿಸಮ್ಬನ್ಧಿನೀ ವಿಜ್ಜಾ ವತ್ಥುವಿಜ್ಜಾ। ಪಾರಿಭಟಕತಾ ಚಾತಿಆದಿನಾ ದ್ವನ್ದೋ ನಪುಂಸಕತ್ತಾಭಾವೇ **ಪಾರಿ...ಪೇ॰... ವಿಜ್ಜಾ,** ತಾಯ। ರಸ್ಸೋ ಪನ ಗಾಥಾಬನ್ಧವಸೇನ, ತಥಾ ದೀಘೋ। ಪಹಿಣಾನಂ ತಸ್ಮಿಂ ತಸ್ಮಿಂ ಕಮ್ಮೇ ತೇಸಂ ತೇಸಂ ನಿಯುಞ್ಜನಂ **ಪಹೇಣಂ।** ಆದರೇನ ದೂತೇನ ಕಾರೇತಬ್ಬಂ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಕಮ್ಮಂ **ದೂತಕಮ್ಮಂ।** ಪಿಸನಂ ಪೇಸನಂ, ಜಙ್ಘಾಯ ಪಾದೇನ ಪೇಸನಂ ಜಙ್ಘಪೇಸನಂ, ತಮಸ್ಸ ಅತ್ಥೀತಿ **ಜಙ್ಘಪೇಸನಿಯಂ।** ತೇಸಂ ತೇಸಂ ಗಿಹೀನಂ ಗಾಮನ್ತರದೇಸನ್ತರಾದೀಸು ಸಾಸನಪಟಿಸಾಸನಹರಣಸ್ಸೇತಮಧಿವಚನಂ।

೨೧೧. ಲಾಭಾಸಾಯ ಲಞ್ಜದಾನಂ **ಅನುಪ್ಪದಾನಂ। ಸಮ್ಬುದ್ಧಪ್ಪಟಿಕುಟ್ಠೇನ** ಬುದ್ಧಗರಹಿತೇನ ಅಙ್ಗವಿಜ್ಜಾನಕ್ಖತ್ತವಿಜ್ಜಾಸುಪಿನವಿಜ್ಜಾಭೂತವಿಜ್ಜಾದಿನಾ **ಅಞ್ಞೇನ ವಾ।**

೨೧೨. ಅಞ್ಞಾತಕಾನಂ ಅಪ್ಪವಾರಿತಾನಂ ವಿಞ್ಞಾಪನಂ **ವಿಞ್ಞತ್ತಿ,** ಯಾಚನವಸೇನ ಪವತ್ತೋ ಕಾಯವಚೀಪಯೋಗೋ। ಬುದ್ಧಪ್ಪಟಿಕುಟ್ಠೇನ ಮಿಚ್ಛಾಜೀವೇನ ಪಚ್ಚಯಪರಿಯೇಸನಾ **ಅನೇಸನಾ।** ಅಭೂತಸ್ಸ ಅತ್ತನಿ ಅವಿಜ್ಜಮಾನಸ್ಸ ಉತ್ತರಿಮನುಸ್ಸಧಮ್ಮಸ್ಸ ಉಲ್ಲಪನಂ ಕಥನಂ **ಅಭೂತುಲ್ಲಪನಾ। ಕುಹನಾದೀಹೀ**ತಿ ಕುಹನಾಲಪನಾದೀಹಿ। ತತ್ಥ ಲಾಭಸಕ್ಕಾರಸಿಲೋಕಸನ್ನಿಸ್ಸಿತಸ್ಸ ಪಚ್ಚಯಪ್ಪಟಿಸೇವನಸಾಮನ್ತಜಪ್ಪನಇರಿಯಾಪಥಸಣ್ಠಾಪನವಸೇನ ಜನವಿಮ್ಹಾಪನಾ **ಕುಹನಾ।** ವಿಹಾರಂ ಆಗತೇ ಮನುಸ್ಸೇ ದಿಸ್ವಾ "ಕಿಮತ್ಥಾಯ ಭೋನ್ತೋ ಆಗತಾ, ಕಿಂ ಭಿಕ್ಖೂ ನಿಮನ್ತೇತು"ನ್ತಿ ವಾ "ಮಯಿ ರಾಜಾ ಪಸನ್ನೋ, ಅಸುಕೋ ಚ ಅಸುಕೋ ಚ ರಾಜಮಹಾಮತ್ತೋ ಪಸನ್ನೋ"ತಿ ವಾ ಆದಿನಾ ನಯೇನ ಆಲಪನಾ **ಲಪನಾ।** ಖಾದನೀಯಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಗಚ್ಛನ್ತೇ ದಿಸ್ವಾ "ಕಿಂ ಖಾದನೀಯಂ ಲಭಿತ್ಥಾ"ತಿಆದಿನಾ ನಯೇನ ನಿಮಿತ್ತಕರಣಾದಿ **ನೇಮಿತ್ತಕತಾ।** "ಅಸ್ಸದ್ಧೋ ಅಪ್ಪಸನ್ನೋ"ತಿಆದಿನಾ ನಯೇನ ಗರಹಣಾನಿ ಚ "ಏತಂ ಏತ್ಥ ಕಥೇಥಾ"ತಿಆದಿನಾ ನಯೇನ ವಾಚಾಯ ಉಕ್ಖಿಪನಾದಿ ಚ **ನಿಪ್ಪೇಸಿಕತಾ।** ಅಪ್ಪೇನ ಲಾಭೇನ ಬಹುಕಂ ವಞ್ಚೇತ್ವಾ ಗಹೇತುಂ ಇಚ್ಛನಂ **ಲಾಭೇನ ಲಾಭಂ ನಿಜಿಗೀಸನತಾ। ಕುಲದೂಸಾದೀ**ತಿ ಏತ್ಥ **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ರೂಪಿಯಪ್ಪಟಿಗ್ಗಹಣರೂಪಿಯಸಂವೋಹಾರಾ ಸಙ್ಗಯ್ಹನ್ತೀತಿ।

ಮಿಚ್ಛಾಜೀವವಿವಜ್ಜನಾನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೩೦. ವತ್ತನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ

೨೧೩. ಸಉಪಾಹನೋ...ಪೇ॰... ಚೀವರಂ ಸೀಸೇ ಕರಿತ್ವಾ ವಾ ಆಗನ್ತುಕೋ ಆರಾಮಂ ನ ಪವಿಸೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಸಛತ್ತೋ**ತಿ ಸೀಸೇ ಕತಛತ್ತೇನ ಸಛತ್ತೋ। **ಓಗುಣ್ಠಿತೋ**ತಿ ಸಸೀಸಂ ಪಾರುಪಿತೋ। "ಪರಿಕ್ಖಿತ್ತಸ್ಸ ವಿಹಾರಸ್ಸ ಪರಿಕ್ಖೇಪೋ, ಅಪರಿಕ್ಖಿತ್ತಸ್ಸ ಪರಿಕ್ಖೇಪಾರಹಟ್ಠಾನ"ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ ಉಪಚಾರಸೀಮಾಸಮೀಪಂ ಪತ್ವಾ ಉಪಾಹನಾಓಮುಞ್ಚನಾದಿಸಬ್ಬಂ ಕತ್ವಾ ಆರಾಮೋ ಪವಿಸಿತಬ್ಬೋತಿ ಅಯಮೇತ್ಥ ಬ್ಯತಿರೇಕಲದ್ಧೋ ಅತ್ಥೋ।

೨೧೪. ಪಾನೀಯೇನ ಪಾದೇ ನ ಧೋವೇಯ್ಯಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಪಟಿಕ್ಕಮನಂ ಪತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತೇ ಪತ್ತಚೀವರಂ ನಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಪತಿರೂಪೇ ನಿಸಜ್ಜ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಪಾನೀಯಂ ಪಾತಬ್ಬಂ, ಪರಿಭೋಜನೀಯೇನ ಯಥಾವುತ್ತಂ ಪಾದಾ ಧೋವಿತಬ್ಬಾತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **ವುಡ್ಢತರೇ ಆವಾಸಿಕೇಪಿ ಚ ಅಭಿವಾದೇಯ್ಯಾ**ತಿ ಇಮಿನಾ ವಸ್ಸಂ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ನವಕೇನ ಆವಾಸಿಕೇನ ಅಭಿವಾದಾಪೇತಬ್ಬನ್ತಿ ದೀಪೇತಿ। **ಪುಚ್ಛೇಯ್ಯ ಸಯನಾಸನ**ನ್ತಿ "ಕತಮಂ ಸೇನಾಸನಂ ಪಾಪುಣಾತಿ, ಅಜ್ಝಾವುತ್ಥಂ ಅನಜ್ಝಾವುತ್ಥಂ ವಾ"ತಿ ಸೇನಾಸನಂ ಪುಚ್ಛೇಯ್ಯ।

ಇದಞ್ಚ ಪುಚ್ಛಾಯ ಲಕ್ಖಣವಚನಂ। ತಸ್ಮಾ ಆವಾಸಿಕವತ್ತೇ ವುತ್ತಮಜ್ಝಾವುತ್ಥಾದಿಕಞ್ಚ ಪುಚ್ಛಿತಬ್ಬಂ। ಸಚೇ “ಅನಜ್ಝಾವುತ್ಥ”ನ್ತಿ ವದನ್ತಿ, ಕವಾಟಂ ಆಕೋಟೇತ್ವಾ ಮುಹುತ್ತಂ ಆಗಮೇತ್ವಾ ಘಟಿಕಂ ಉಗ್ಘಾಟೇತ್ವಾ ಕವಾಟಂ ಪಣಾಮೇತ್ವಾ ಬಹಿ ಠಿತೇನ ಉಲ್ಲೋಕೇತ್ವಾ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಸಬ್ಬಂ ಸೇನಾಸನವತ್ತಂ ಕಾತಬ್ಬಂ। ಆಗನ್ತುಕವತ್ತಂ।

೧೦೫-೬. ಗಮಿಕೋ ಪಕ್ಕಮೇಯ್ಯಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **“ಪಟಿಸಾಮೇತ್ವಾ”**ತಿಆದೀನಿಮಸ್ಸ ಪುಬ್ಬಕಿರಿಯಾಪದಾನಿ। **ದಾರುಮತ್ತಿಕಭಣ್ಡಕ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಮಞ್ಚಪೀಠಾದಿದಾರುಭಣ್ಡಂ ರಜನಭಾಜನಾದಿಮತ್ತಿಕಾಭಣ್ಡಂ। **ಪಟಿಸಾಮೇತ್ವಾ**ತಿ ಅತ್ಥಿ ಚೇ ಅನೋವಸ್ಸಕೇ ಸಣ್ಠಪೇತ್ವಾ। **ಥಕೇತ್ವಾನಾ**ತಿ ದ್ವಾರವಾತಪಾನೇಹಿ ಪಿಧಾಯ । **ಸಾಧುಕಂ ಸಙ್ಗೋಪೇತ್ವಾನಾ**ತಿ ಚತೂಸು ಪಾಸಾಣೇಸು ಮಞ್ಚಂ ಪಞ್ಞಪೇತ್ವಾ ಮಞ್ಚೇ ಮಞ್ಚಸ್ಸ, ಪೀಠೇ ಪೀಠಸ್ಸ ಆರೋಪನೇನ ಸೇನಾಸನಸ್ಸ ಉಪರೂಪರಿ ಪುಞ್ಜಕರಣೇನ ಸಾಧುಕಂ ಸಙ್ಗೋಪನಂ ಕತ್ವಾ। **ನ ಚಾ**ತಿ ನೇವ। ಗಮಿಕವತ್ತಂ।

೧೦೭-೮. **ಆವಾಸಿಕೋ**ತಿ ಇದಂ “ಪಞ್ಞಪೇಯ್ಯಾ”ತಿಆದೀನಂ ಕತ್ತುಪದಂ। ನವಕಮ್ಮಕರಣಾದಿಭಾರನಿತ್ಥರಣತಾಯ ಆವಾಸೋ ವಿಹಾರೋ ಅಸ್ಸ ಅತ್ಥೀತಿ **ಆವಾಸಿಕೋ**। ಯಸ್ಸ ಪನ ಕೇವಲಂ ವಿಹಾರೇ ನಿವಾಸನಮತ್ತಂ ಅತ್ಥಿ, ಸೋ **ನೇವಾಸಿಕೋ**। ಉಭೋಪಿ ತೇ ಇಧ ಆವಾಸಿಕ-ಸದ್ದೇನ ಸಙ್ಗಹಿತಾ। **ಪಾದೋದಪ್ಪಭುತಿ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ **ಪಭುತಿ**-ಸದ್ದೇನ ಪಾದಪೀಠಪಾದಕಥಲಿಕಾನಂ ಗಹಣಂ। ಪಚ್ಚುಗ್ಗನ್ತ್ವಾ ನ ಪತ್ತಚೀವರಂ ಗಣ್ಹೇಯ್ಯಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಪಞ್ಞಪೇ ಸಯನಾಸನ**ನ್ತಿ “ಏತಂ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಸೇನಾಸನಂ ಪಾಪುಣಾತೀ”ತಿ ಏವಂ ಸಯನಾಸನಂ ಪಞ್ಞಪೇಯ್ಯ, ಪಕಾಸೇಯ್ಯಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

೧೦೯. **ಅಜ್ಝಾವುತ್ಥ**ನ್ತಿ ಪುಬ್ಬೇ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ನಿವುತ್ಥಂ। **ಗೋಚರಾಗೋಚರಂ ವದೇ**ತಿ “ಭಿಕ್ಖಾಚಾರಗಾಮೋ ದೂರೋ, ಆಸನ್ನೋ”ತಿ ವಾ, “ಕಾಲಸ್ಸೇವ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಿತಬ್ಬಂ, ದಿವಾ ವಾ”ತಿ ಏವಂ ಗೋಚರಞ್ಚ, “ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಕಾನಂ ವಾ ಗಾಮೋ, ಪರಿಚ್ಛಿನ್ನಭಿಕ್ಖೋ ವಾ”ತಿಆದಿನಾ ಅಗೋಚರಞ್ಚ ವದೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ವಚ್ಚಪಸ್ಸಾವಟ್ಠಾನಾನೀ**ತಿಆದೀನಿಪಿ “ವದೇ”ತಿ ಇಮಸ್ಸೇವ ಕಮ್ಮವಚನಾನಿ। **ಸೇಖಸಮ್ಮುತಿ**ನ್ತಿ ಯಸ್ಸ ಸದ್ಧಸ್ಸ ಕುಲಸ್ಸ ಸಙ್ಘೋ ಸೇಖಸಮ್ಮುತಿಂ ದೇತಿ, ತಂ ಕುಲಞ್ಚ।

೧೧೦. **ಪವೇಸನಿಕ್ಖಮೇ ಕಾಲ**ನ್ತಿ “ಕೇಸುಚಿ ಠಾನೇಸು ವಾಳಮಿಗಾ ವಾ ಅಮನುಸ್ಸಾ ವಾ ಹೋನ್ತಿ, ಇಮಂ ಕಾಲಂ ಪವಿಸಿತಬ್ಬಂ ನಿಕ್ಖಮಿತಬ್ಬಞ್ಚಾ”ತಿ ಏವಂ ಪವೇಸನಿಕ್ಖಮೇ ಚ ಕಾಲಂ। ಏತಂ ಪನ ಆಸನಪಞ್ಞಪನಾದಿಕಂ ಸಬ್ಬಂ ವತ್ತಂ ವುಡ್ಢತರೇ ಆಗತೇ ಚೀವರಕಮ್ಮಾದಿಂ ವಾ ನಾತಿಗಿಲಾನಸ್ಸ ಭೇಸಜ್ಜಂ ವಾ ಠಪೇತ್ವಾಪಿ ಕಾತಬ್ಬಂ। ಮಹಾಗಿಲಾನಸ್ಸ ಪನ ಭೇಸಜ್ಜಮೇವ ಕಾತಬ್ಬಂ। ಚೇತಿಯಙ್ಗಣವತ್ತಂ ಕರೋನ್ತೇನಾಪಿ ತಸ್ಸ ವತ್ತಂ ಕಾತುಂ ಆರಭಿತಬ್ಬಂ। ಪಣ್ಡಿತೋ ಹಿ ಆಗನ್ತುಕೋ “ಕರೋಹಿ ತಾವ ಭೇಸಜ್ಜಂ, ಚೇತಿಯಙ್ಗಣಂ ಸಮ್ಮಜ್ಜಾಹೀ”ತಿ ಚ ವದೇಯ್ಯ। ಅಪಿಚ ಬೀಜನೇನ ಬೀಜಿತಬ್ಬೋ, ಪಾದಾಪಿಸ್ಸ ಧೋವಿತಬ್ಬಾ, ತೇಲೇನ ಮಕ್ಖಿತಬ್ಬಾ। ಪಿಟ್ಠಿ ಚೇ ಆಗಿಲಾಯತಿ, ಸಮ್ಬಾಹೇತಬ್ಬಾ। ನವಕಸ್ಸ ಪನ ಆಗನ್ತುಕಸ್ಸ “ಇದಮಾಸನಂ, ಏತ್ಥ ನಿಸೀದಾ”ತಿಆದಿನಾ ಆಚಿಕ್ಖಿತಬ್ಬನ್ತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ **“ನಿಸಿನ್ನೋಯೇವಾ”**ತಿಆದಿಮಾಹ। **ನಿಸಿನ್ನೋಯೇವಾ**ತಿ ಇಮಿನಾ “ಠಿತೋಯೇವಾ”ತಿಆದಿಂ ಉಪಲಕ್ಖೇತಿ। **ಸಮುದ್ದಿಸೇ**ತಿ ಆದರೇನ ವದೇಯ್ಯ। ಆವಾಸಿಕವತ್ತಂ।

“ವತ್ತ”ನ್ತಿ ಪನ ಸಾಮಞ್ಞೇನ ನಿದ್ದಿಟ್ಠತ್ತಾ ನ ಥೇರೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಅತಿಅಲ್ಲೀಯಿತ್ವಾ ನಿಸೀದಿತಬ್ಬಂ, ಮಹಾಥೇರಸ್ಸ ನಿಸಿನ್ನಾಸನತೋ ಏಕಂ ದ್ವೇ ಆಸನಾನಿ ಠಪೇತ್ವಾ “ನಿಸೀದಾ”ತಿ ವುತ್ತೇ ನಿಸೀದಿತಬ್ಬಂ, ನ ನವಾಪಿ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಸನೇನ ಪಟಿಬಾಹಿತಬ್ಬಾ, ನ ಸಙ್ಘಾಟಿಂ ಓತ್ಥರಿತ್ವಾ ನಿಸೀದಿತಬ್ಬಂ, ಸದ್ದಂ ಅಕತ್ವಾ ಉದಕಕಿಚ್ಚಂ ಕಾತಬ್ಬಂ, ಯಥಾ ಸೂಪಸ್ಸ ಓಕಾಸೋ ಹೋತಿ, ಏವಮತ್ತಾಯ ಓದನೋ ಗಣ್ಹಿತಬ್ಬೋ, ಥೇರೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ “ಠಪೇತ್ವಾ ಅಪ್ಪಕಂ ಓದನಾದಿಕಂ ಸಬ್ಬಂ ಸಬ್ಬೇಸಂ ಸಮಕಂ ಸಮ್ಪಾದೇಹೀ”ತಿ ವತ್ತಬ್ಬಂ, ನ ತಾವ ಥೇರೇನ ಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬಂ, ಭುತ್ತಾವಿನಾ ನ ತಾವ ಉದಕಂ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತಬ್ಬಂ, ಭತ್ತಗ್ಗತೋ ನಿವತ್ತನ್ತೇಹಿ ಯಥಾನುರೂಪಂ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ವಿರಳಾಯ ಪಾಳಿಯಾ ಗನ್ತಬ್ಬನ್ತಿ ಏವಮಾದಿಕಞ್ಚ ತದನುರೂಪಂ ಸೇಖಿಯವತ್ತಞ್ಚ ಸಮ್ಪಾದೇತಬ್ಬನ್ತಿ ಇದಂ **ಭತ್ತಗ್ಗವತ್ತ**ಞ್ಚ ಸಾಧುಕಂ ಅತರಮಾನೇನ ಗಾಮೋ ಪವಿಸಿತಬ್ಬೋ, “ಇಮಿನಾ ಪವಿಸಿಸ್ಸಾಮಿ, ಇಮಿನಾ ನಿಕ್ಖಮಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ನಿವೇಸನಂ ಪವಿಸನ್ತೇನ

ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತಬ್ಬಂ, ನಾತಿಸಹಸಾ ಪವಿಸಿತಬ್ಬಂ, ನಾತಿಸಹಸಾ ನಿಕ್ಖಮಿತಬ್ಬಂ, ನಾತಿದೂರೇ ನಚ್ಚಾಸನ್ನೇ ಠಾತಬ್ಬಂ, ನಾತಿಚಿರಂ ಠಾತಬ್ಬಂ, ನಾತಿಲಹುಕಂ ನಿವತ್ತಿತಬ್ಬಂ, ದಾತುಕಾಮತಾಕಾರಂ ಞತ್ವಾ ಠಾತಬ್ಬಂ, ಯೋ ಪಠಮಂ ಗಾಮತೋ ಪಟಿಕ್ಕಮತಿ, ತೇನ ಆಸನಪಞ್ಞಪನಾದಿ ಸಬ್ಬಂ ಕಾತಬ್ಬಂ, ಯೋ ಪಚ್ಛಾ, ತೇನ ಆಸನುದ್ಧರಣಾದಿ ಸಬ್ಬಂ ಕಾತಬ್ಬನ್ತಿ ಏವಮಾದಿಕಞ್ಚ ತದನುರೂಪಂ ಸೇಖಿಯವತ್ತಞ್ಚ ಸಮ್ಪಾದೇತಬ್ಬನ್ತಿ ಇದಂ **ಪಿಣ್ಡಚಾರಿಕವತ್ತ**ಞ್ಚ ಕಾತಬ್ಬಂ।

ಸೇನಾಸನಟ್ಠಾನೇ ಸಬ್ಬಂ ವತ್ತಞ್ಚ ಸಮ್ಪಾದೇತ್ವಾ ತತೋ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಸಾಧುಕಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಪಾರುಪಿತ್ವಾ ಚ ಅತರಮಾನೇನ ಗಾಮೋ ಪವಿಸಿತಬ್ಬೋತಿಆದಿ ಸಬ್ಬಂ **ಪಿಣ್ಡಚಾರಿಕವತ್ತಂ** ಕಾತಬ್ಬಂ। ಪಾನೀಯಪರಿಭೋಜನೀಯಅಗ್ಗಿಅರಣಿಸಹಿತಕತ್ತರದಣ್ಡಾ ಉಪಟ್ಠಪೇತಬ್ಬಾ, ನಕ್ಖತ್ತಪದಾನಿ ಸಕಲಾನಿ ವಾ ಏಕದೇಸಾನಿ ವಾ ಉಗ್ಗಹೇತಬ್ಬಾನಿ, ದಿಸಾಕುಸಲೇನ ಭವಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಇದಂ **ಆರಞ್ಞಿಕವತ್ತ**ಞ್ಚ ಉದ್ದಿಟ್ಠಂಯೇವ ಹೋತೀತಿ ಅವಗನ್ತಬ್ಬನ್ತಿ।

ವತ್ತನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೩೧. ವಿಕಪ್ಪನಾನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ

೨೧೧. **ಸಮ್ಮುಖಾ ಪರಮ್ಮುಖಾ**ತಿ ಸಸ್ಸ ಮುಖಂ, ಪರಸ್ಸ ಮುಖನ್ತಿ ವಿಗ್ಗಹೋ, ಸಮ್ಮುಖೇನ ಪರಮ್ಮುಖೇನಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸಮ್ಮುಖಾವಿಕಪ್ಪನಾ ಪರಮ್ಮುಖಾವಿಕಪ್ಪನಾತಿ ಭೇದಾ ದುವೇ ವಿಕಪ್ಪನಾ ವುತ್ತಾತಿ ಯೋಜನಾ । **ಭೇದಾ**ತಿ ವಿಸೇಸತೋ। ಅಥ ವಾ ಸಸ್ಸ ಮುಖಂ ಮುಖಸಮ್ಬನ್ಧಿವಚನಂ ಅಸ್ಸಾ ವಿಕಪ್ಪನಾಯಾತಿ ಸಮಾಸೋ। ತಥಾ ಪರಮ್ಮುಖಾ। ಸಮ್ಮುಖಾ ಚ ಪರಮ್ಮುಖಾ ಚ, ತಸ್ಸಾ ಭೇದೋ, ತತೋ। **ಸಮ್ಮುಖಾಯ** ಸಮ್ಮುಖವಿಕಪ್ಪನಾಯ। **ಬ್ಯತ್ತಸ್ಸಾ**ತಿ ವಿಕಪ್ಪನವಿಧಾನಂ ಪಚ್ಚುದ್ಧಾರವಿಧಾನಞ್ಚ ಜಾನನ್ತಸ್ಸ।

೨೧೨. **ತೇನಾ**ತಿ ಯಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ವಿಕಪ್ಪೇತಿ, ತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ। **ಪರಿಭೋಗಾದಿಕ**ನ್ತಿ ಪರಿಭೋಗಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜನಂ ಅಧಿಟ್ಠಾನಞ್ಚ।

೨೧೪-೫. **ಅಪರಾ ಸಮ್ಮುಖಾವೇಕಾ**ತಿ ಏತ್ಥ **ವಾ**-ಸದ್ದೋ ಪಕ್ಖನ್ತರೇ, ಅಥ ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ, ಅಪಿ-ಸದ್ದತ್ಥೋ ವಾ **ವಾ**-ಸದ್ದೋ, ಸೋ ಅಪರಾ-ಸದ್ದತೋ ಪರಂ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ, ಅಪರಾಪಿ ಏಕಾ ಸಮ್ಮುಖಾವಿಕಪ್ಪನಾ ಅತ್ಥೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಕಥನ್ತಿ ಆಹ **"ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸಾ"**ತಿಆದಿ। "ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಸಹಧಮ್ಮಿಕಾನ"ನ್ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ **"ತಿಸ್ಸಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ"**ತಿಆದೀಸು ತಿಸ್ಸಾಯ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ತಿಸ್ಸಾಯ ಸಿಕ್ಖಮಾನಾಯ ತಿಸ್ಸಾಯ ಸಾಮಣೇರಿಯಾ ತಿಸ್ಸಸ್ಸ ಸಾಮಣೇರಸ್ಸಾತಿಪಿ ವಿಞ್ಞಾತಬ್ಬಂ।

೨೧೬. **ಪರಮ್ಮುಖಾವಿಕಪ್ಪನಾ**ತಿ ಪರಮ್ಮುಖೇನ ವಿಕಪ್ಪನೇನ, ಪರಮ್ಮುಖಾವಿಕಪ್ಪನಾತಿ ವಾ ಗಹೇತಬ್ಬಂ, ಪರಮ್ಮುಖಾವಿಕಪ್ಪನಾ ಕಥನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೨೧೭. **ಮಿತ್ತೋ**ತಿ ದಳ್ಹಮಿತ್ತೋ। **ಸನ್ದಿಟ್ಠೋ**ತಿ ದಿಟ್ಠಮತ್ತಮಿತ್ತೋ। ಏತ್ಥ ಪನ ದ್ವಿನ್ನಂ ವಿಕಪ್ಪನಾನಂ ಕಿಂ ನಾನಾಕರಣನ್ತಿ? ಸಮ್ಮುಖಾವಿಕಪ್ಪನಾಯ ತಾವ ಸಯಂ ವಿಕಪ್ಪೇತ್ವಾ ಪರೇನ ಪಚ್ಚುದ್ಧರಾಪೇತಿ, ತೇನೇವ ಸಾ **ಸಮ್ಮುಖಾವಿಕಪ್ಪನಾ** ನಾಮ ಜಾತಾ। ಪರಮ್ಮುಖಾವಿಕಪ್ಪನಾಯ ಪರೇನೇವ ವಿಕಪ್ಪಾಪೇತ್ವಾ ಪರೇನೇವ ಪಚ್ಚುದ್ಧರಾಪೇತಿ, ತೇನೇವ ಸಾ **ಪರಮ್ಮುಖಾವಿಕಪ್ಪನಾ** ನಾಮ ಜಾತಾತಿ ಇದಮೇತ್ಥ ನಾನಾಕರಣನ್ತಿ।

೨೧೮. **ದೂರಸನ್ತಿಕತ್ತೇಕತ್ತ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಆಸನ್ನದೂರಭಾವೋ ಅಧಿಟ್ಠಾನೇ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ವೇದಿತಬ್ಬೋ।

೨೧೯. ದಸಾಹಂ…ಪೇ॰… ಪಚ್ಚಾಸಾಯ ಸತಿ ಮಾಸಕಂ ನಾಧಿಟ್ಠಿತವಿಕಪ್ಪಿತಂ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಂ ನುಪ್ಪಾದಯತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ದಸ ಅಹಾನಿ ಸಮಾಹಟಾನಿ **ದಸಾಹಂ**। ಸಬ್ಬತ್ಥ ಅಚ್ಚನ್ತಸಂಯೋಗೇ ದುತಿಯಾ। ತತ್ಥ ಯಂ ದಿವಸಂ ಚೀವರಂ ಉಪ್ಪನ್ನಂ, ತಸ್ಸ ಯೋ ಅರುಣೋ, ಸೋ ಉಪ್ಪನ್ನದಿವಸನಿಸ್ಸಿತೋ, ತಸ್ಮಾ ಚೀವರುಪ್ಪಾದದಿವಸೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಏಕಾದಸೇ ಅರುಣುಗ್ಗಮನೇ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಂ

ಹೋತೀತಿ ಆಹ **"ದಸಾಹ"**ನ್ತಿ। **ಮಾಸಮೇಕಂ ವಾತಿ** "ಅನತ್ಥತೇ ಕಥಿನೇ ಏಕಂ ಪಚ್ಛಿಮಕತ್ತಿಕಮಾಸ"ನ್ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೬೪೯ ಅತ್ಥತೋ ಸಮಾನಂ) ವುತ್ತತ್ತಾ ಕಥಿನತ್ಥತೇ ಪಞ್ಚ ಮಾಸೇತಿ ಲಬ್ಭತಿ। ಕಥಿನಂ ಅತ್ಥತಂ ಯಸ್ಮಿಂ ವಿಹಾರೇತಿ ಸಮಾಸೋ। **ಪಾರಿಪೂರತ್ಥ**ನ್ತಿ ಪಾರಿಪೂರಿ ಅತ್ಥೋ ಯಸ್ಸಾತಿ ವಿಗ್ಗಹೋ। ಕಿರಿಯಾವಿಸೇಸನಂ, ಪಾರಿಪೂರಿಪ್ಪಯೋಜನಂ ಕತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಊನಸ್ಸಾತಿ** ಯತ್ತಕೇನ ಕಯಿರಮಾನಂ ಅಧಿಟ್ಠಾನಂ ಚೀವರಂ ಪಹೋತಿ, ತತ್ತಕತಾಭಾವತೋ ಊನಸ್ಸ ಏಕಾದಸಮಾಸಸತ್ತಮಾಸಸಙ್ಖಾತೇ ಪಿಟ್ಠಿಸಮಯೇ ಉಪ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಮೂಲಚೀವರಸ್ಸ। **ಪಚ್ಚಾಸಾ ಸತೀತಿ** "ಸಙ್ಘಾದಿತೋ ಯತೋ ಕುತೋಚಿ ಲಚ್ಛಾಮೀ"ತಿ ಏವಂ ಸತಿಯಾ ಪಚ್ಚಾಸಾಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಉಭಯಮ್ಪಿ ಯ-ಕಾರಲೋಪೇನ ನಿದ್ದಿಟ್ಠಂ। **ಸತೀತಿ** ವಾ ನಿಪಾತೋ, ಲಿಙ್ಗವಿಪಲ್ಲಾಸೇನ ವಾಹ। ಏತ್ಥ ಪನ ಬ್ಯತಿರೇಕವಸೇನ ದಸಾಹಾತಿಕ್ಕಮನಾದೀಸು ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಂ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ವೇದಿತಬ್ಬನ್ತಿ।

ವಿಕಪ್ಪನಾನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೩೨. ನಿಸ್ಸಯನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ

೨೩೦. ಬ್ಯತ್ತಸ್ಸಾತಿ "ಕಾರಿಯ"ನ್ತಿ ಕಿತಕಯೋಗೇ ಕತ್ತರಿ ಛಟ್ಠೀ। **ಬ್ಯತ್ತೋ** ಚ ನಾಮ "ಪಞ್ಚಹಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಙ್ಗೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಅನಿಸ್ಸಿತೇನ ವತ್ಥಬ್ಬಂ, ಆಪತ್ತಿಂ ಜಾನಾತಿ, ಅನಾಪತ್ತಿಂ ಜಾನಾತಿ, ಲಹುಕಂ ಆಪತ್ತಿಂ ಜಾನಾತಿ, ಗರುಕಂ ಆಪತ್ತಿಂ ಜಾನಾತಿ, ಉಭಯಾನಿ ಖೋ ಪನಸ್ಸ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಾನಿ ವಿತ್ಥಾರೇನ ಸ್ವಾಗತಾನಿ ಹೋನ್ತಿ ಸುವಿಭತ್ತಾನಿ ಸುಪ್ಪವತ್ತೀನಿ ಸುವಿನಿಚ್ಛಿತಾನಿ ಸುತ್ತಸೋ ಅನುಬ್ಯಞ್ಜನಸೋ। ಇಮೇಹಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಞ್ಚಹಿ ಅಙ್ಗೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಅನಿಸ್ಸಿತೇನ ವತ್ಥಬ್ಬ"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೧೦೩) ಏವಂ ವುತ್ತಬ್ಯತ್ತೋ ಚ ಬಹುಸ್ಸುತಬ್ಯತ್ತೋ ಚ ವೇದಿತಬ್ಬೋ।

ತತ್ಥ **ಸುವಿಭತ್ತಾನೀತಿ** ಸುಟ್ಠು ವಿಭತ್ತಾನಿ ಪದಪಚ್ಚಾಭಟ್ಠಸಙ್ಕರದೋಸವಿರಹಿತಾನಿ। **ಸುಪ್ಪವತ್ತೀನೀತಿ** ಪಗುಣಾನಿ ವಾಚುಗ್ಗತಾನಿ। **ಸುವಿನಿಚ್ಛಿತಾನಿ ಸುತ್ತಸೋತಿ** ಖನ್ಧಕಪರಿವಾರತೋ ಆಹರಿತಬ್ಬಸುತ್ತವಸೇನ ಸುಟ್ಠು ವಿನಿಚ್ಛಿತಾನಿ। **ಅನುಬ್ಯಞ್ಜನಸೋತಿ** ಅಕ್ಖರಪದಪಾರಿಪೂರಿಯಾ ಸುವಿನಿಚ್ಛಿತಾನಿ ಅಕ್ಖಣ್ಡಾನಿ ಅವಿಪರೀತಕ್ಖರಾನಿ। ಏತೇನ ಅಟ್ಠಕಥಾ ದೀಪಿತಾ। ಅಟ್ಠಕಥಾತೋ ಹಿ ಏಸ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ಹೋತೀತಿ। ಬಹುಸ್ಸುತಬ್ಯತ್ತೋ ಪನ ಯೇನ ಸಬ್ಬನ್ತಿಮೇನ ಪರಿಚ್ಛೇದೇನ ದ್ವೇ ಮಾತಿಕಾ ಪಗುಣಾ ವಾಚುಗ್ಗತಾ, ಪಕ್ಖದಿವಸೇಸು ಧಮ್ಮಸವನತ್ಥಾಯ ಸುತ್ತನ್ತತೋ ಚತ್ತಾರೋ ಭಾಣವಾರಾ, ಸಮ್ಪತ್ತಾನಂ ಪರಿಸಾನಂ ಪರಿಕಥನತ್ಥಾಯ ಅನ್ಧಕವಿನ್ದಮಹಾರಾಹುಲೋವಾದಅಮ್ಬಟ್ಠಸದಿಸೋ ಏಕೋ ಕಥಾಮಗ್ಗೋ, ಸಙ್ಘಭತ್ತಮಙ್ಗಲಾಮಙ್ಗಲೇಸು ಅನುಮೋದನತ್ಥಾಯ ತಿಸ್ಸೋ ಅನುಮೋದನಾ, ಉಪೋಸಥಪ್ಪವಾರಣಾದಿಜಾನನತ್ಥಂ ಕಮ್ಮಾಕಮ್ಮವಿನಿಚ್ಛಯೋ, ಸಮಣಧಮ್ಮಕರಣತ್ಥಂ ಸಮಾಧಿವಸೇನ ವಿಪಸ್ಸನಾವಸೇನ ವಾ ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗಪರಿಯೋಸಾನಮೇಕಂ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಏತ್ತಕಂ ಉಗ್ಗಹಿತಂ, ಸ್ವಾಯಂ ವುಚ್ಚತಿ। **ನತ್ಥಿ ನಿಸ್ಸಾಯ ಕಾರಿಯ**ನ್ತಿ ಆಚರಿಯಾದಿಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ವಾಸೇನ ಕತ್ತಬ್ಬಂ ನತ್ಥಿ। **"ನಿಸ್ಸಯಕಾರಿಯ"**ನ್ತಿ ವಾ ಪಾಠೋ, ನಿಸ್ಸಯೇನ ಕಾರಿಯನ್ತಿ ಸಮಾಸೋ। ಜೀವಸ್ಸ ಯತ್ತಕೋ ಪರಿಚ್ಛೇದೋ **ಯಾವಜೀವಂ**।

೨೩೧. ತೇನ ನಿಸ್ಸಾಯ ವಸನ್ತೇನ ಏವಂ ನಿಸ್ಸಯೋ ಗಹೇತಬ್ಬೋತಿ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ಏಕಂಸ"**ನ್ತಿಆದಿ ವುತ್ತಂ। **ಏಕಂಸ**ನ್ತಿ ಏಕೋ ಅಂಸೋ ಅಸ್ಸ ಚೀವರಸ್ಸಾತಿ ವಿಗ್ಗಹೋ। ಕಿರಿಯಾವಿಸೇಸನಂ ವಾ ಭುಮ್ಮತ್ಥೇ ವಾ ಉಪಯೋಗವಚನಂ, ಏಕಸ್ಮಿಂ ಅಂಸೇತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅಞ್ಜಲಿ** ಕರಪುಟೋ। **ಯಾವತತಿಯಕಂ ವದೇತಿ** ಉಪಸಮ್ಪದಾಯ ಸಟ್ಠಿವಸ್ಸೇನ ಸತ್ತತಿವಸ್ಸೇನ ವಾಪಿ ಬ್ಯತ್ತಸ್ಸ ನವಕಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಯಾವತತಿಯಕಂ ವಚನಂ ಕರೇಯ್ಯ। ಯಾವತತಿಯೋ ವಾರೋ ಅಸ್ಸಾತಿ ಕಿರಿಯಾವಿಸೇಸನಸಮಾಸೋ। **ಆಯಸ್ಮತೋತಿ** ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ। **ವಚ್ಛಾಮೀತಿ** ವಸಾಮಿ। ಉಪಜ್ಝಂ ಗಣ್ಹನ್ತೇನಾಪಿ "ಉಪಜ್ಝಾಯೋ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಹೋಹೀ"ತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ತಂ ಪನ "ಆಚರಿಯೋ"ತಿ ಏತ್ಥ "ಉಪಜ್ಝಾಯೋ"ತಿ ವಚನಂ ವಿಸೇಸೋತಿ ಏತ್ಥ ವಾಚಾಭೇದತೋ ನ ವಿಸುಂ ವುತ್ತಂ। ನ ಕೇವಲಮೇತ್ಥ ನಿಸ್ಸಯುಪಜ್ಝಾಯಗಹಣೇ, ಗಾಮಪ್ಪವೇಸನಾದೀಸುಪಿ ಏವಮೇವ ಕತ್ವಾ "ಅಹಂ ಆವುಸೋ"ತಿ ವಾ "ಭನ್ತೇ"ತಿ ವಾ ವತ್ವಾ "ಗಾಮಪ್ಪವೇಸನಂ ಆಪುಚ್ಛಾಮೀ"ತಿಆದಿನಾ ವತ್ತಬ್ಬಂ।

೧೨೧. ನಿಸ್ಸಯಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧಿಂ ದಸ್ಸೇತಿ **“ಪಕ್ಕನ್ತೇ”**ತಿಆದಿನಾ। **ಪಕ್ಕನ್ತೇ**ತಿ ಉಪಜ್ಝಾಯೇ ಆಚರಿಯೇ ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕೇ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕೇ ಚ ಗಾಮಾದೀಸು ಯತ್ಥ ಕತ್ಥಚಿ ಆಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ವಾ ಅನಾಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ವಾ ಗತೇ। ತೇಸು ಯೇನ ಕೇನಚಿ “ಅಸುಕಂ ನಾಮ ಗಾಮಂ ಗಚ್ಛಾಮೀ”ತಿ ವುತ್ತೇ ತೇಸುಯೇವ ಯೇನ ಕೇನಚಿ “ಸಾಧೂ”ತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತೇಪಿ ತಂ ತಂ ನಿಯಮಂ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಪಕ್ಕನ್ತೇಪಿ ಅನಾಪುಚ್ಛಾ ಪನ ಉಪಚಾರಸೀಮಾತಿಕ್ಕಮೇನ ಪಕ್ಕನ್ತೇಪಿ ನಿಸ್ಸಯೋ **ಸಮ್ಮತಿ** ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸಮ್ಭತಿ। **ಪಕ್ಖಸಙ್ಕನ್ತೇ**ತಿ ತಿತ್ಥಿಯಪಕ್ಖಸಙ್ಕನ್ತೇ ಚಾಪಿ ವಿಬ್ಭನ್ತೇ ಚಾಪಿ ಮರಣೇನ ಚ ತಙ್ಖಣಞ್ಞೇವ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸಮ್ಭತಿ। **ಆಣತ್ತಿ** ನಾಮ “ಪಣಾಮೇಮಿ ತ”ನ್ತಿ ವಾ “ಮಾ ಇಧ ಪವಿಸಾ”ತಿಆದಿಕಾ ನಿಸ್ಸಯಪ್ಪಣಾಮನಾ। ತಾಯ ಪಣಾಮಿತೇನ ಆಚರಿಯುಪಜ್ಝಾಯಾ ಖಮಾಪೇತಬ್ಬಾ। ಅಖಮನ್ತೇಸು ದಣ್ಡಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂ ವಿಹಾರೇ ಮಹಾಥೇರೇ ಗಹೇತ್ವಾಪಿ ಸಾಮನ್ತವಿಹಾರೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಗಹೇತ್ವಾಪಿ ಖಮಾಪೇತಬ್ಬಾ। ನ ಖಮನ್ತಿ ಚೇ, ಆಚರಿಯುಪಜ್ಝಾಯಾನಂ ಸಭಾಗಾನಂ ಸನ್ತಿಕೇ ವಸಿತಬ್ಬಂ। ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಕಾರಣೇನ ನ ಸಕ್ಕಾ ಹೋತಿ ತತ್ರ ಆಚರಿಯುಪಜ್ಝಾಯಾನಂ ಸಭಾಗಾನಂ ಸನ್ತಿಕೇ ವಸಿತುಂ, ತಂಯೇವ ವಿಹಾರಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ನಿಸ್ಸಯಂ ಗಹೇತ್ವಾ ವಸಿತಬ್ಬಂ। ತತ್ಥ “ಪಞ್ಚಹಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಙ್ಗೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತಂ ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕಂ ಅಪ್ಪಣಾಮೇನ್ತೋ ಉಪಜ್ಝಾಯೋ ಸಾತಿಸಾರೋ ಹೋತಿ, ಪಣಾಮೇನ್ತೋ ಅನತಿಸಾರೋ ಹೋತಿ। ಉಪಜ್ಝಾಯಮ್ಹಿ ನಾಧಿಮತ್ತಂ ಪೇಮಂ ಹೋತಿ, ನಾಧಿಮತ್ತೋ ಪಸಾದೋ ಹೋತಿ, ನಾಧಿಮತ್ತಾ ಹಿರೀ ಹೋತಿ, ನಾಧಿಮತ್ತೋ ಗಾರವೋ ಹೋತಿ, ನಾಧಿಮತ್ತಾ ಭಾವನಾ ಹೋತಿ। ಇಮೇಹಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಞ್ಚಹಙ್ಗೇಹಿ…ಪೇ॰… ಹೋತಿ (ಮಹಾವ॰ ೬೮)। ಪಞ್ಚಹಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ , ಅಙ್ಗೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತಂ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕಂ ಅಪ್ಪಣಾಮೇನ್ತೋ ಆಚರಿಯೋ…ಪೇ॰… ಹೋತೀ”ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೮೧) ವುತ್ತತ್ತಾ ಪನ ಅಸಮ್ಮಾವತ್ತನ್ತೇ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕೇ ಅಪ್ಪಣಾಮೇನ್ತಾ ಆಚರಿಯುಪಜ್ಝಾಯಾ ದುಕ್ಕಟಂ ಆಪಜ್ಜನ್ತೀತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। **ಭಾವನಾ**ತಿ ಮೇತ್ತಾಭಾವನಾ। ಉಪಜ್ಝಾಯಸಮೋಧಾನಂ ಪನ ತಸ್ಸ ದಸ್ಸನಸವನವಸೇನ ವೇದಿತಬ್ಬಂ।

೧೨೨. **ಅಲಜ್ಜಿನ್ತಿ** -

“ಸಞ್ಚಿಚ್ಚ ಆಪತ್ತಿಂ ಆಪಜ್ಜತಿ।
ಆಪತ್ತಿಂ ಪರಿಗೂಹತಿ।
ಅಗತಿಗಮನಞ್ಚ ಗಚ್ಛತಿ।
ಏದಿಸೋ ವುಚ್ಚತಿ ಅಲಜ್ಜಿಪುಗ್ಗಲೋ”ತಿ॥ (ಪರಿ॰ ೩೫೯) -

ಏವಂ ವುತ್ತಲಕ್ಖಣಂ ಅಲಜ್ಜಿಂ। ನಿಸ್ಸಯಂ ದೇನ್ತೇನಾಪಿ ಲಜ್ಜಿನೋಯೇವ ದಾತಬ್ಬಂ। “ನ ಭಿಕ್ಖವೇ ಅಲಜ್ಜೀನಂ ನಿಸ್ಸಯೋ ದಾತಬ್ಬೋ। ಯೋ ದದೇಯ್ಯ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ”ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೧೨೦) ಹಿ ವುತ್ತಂ। ಅದಿಟ್ಠಪುಬ್ಬಸ್ಸ ಕತಿಪಾಹಂ ಆಚಾರಂ ಉಪಪರಿಕ್ಖಿತ್ವಾ ದಾತಬ್ಬಂ। **ಅಪುಬ್ಬನ್ತಿ** ಏತ್ಥ ಸಮ್ಬನ್ಧಿಸದ್ದತ್ತಾ ಪುಬ್ಬ-ಸದ್ದೇನ ಪುಬ್ಬವಾಸೋ ಗಹಿತೋ, ನತ್ಥಿ ಪುಬ್ಬೋ ಅಸ್ಸಾತಿ ಅಪುಬ್ಬಂ, ನವನ್ತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಚತ್ತಾರಿ ಪಞ್ಚ ವಾ ಪರಿಮಾಣಮೇತೇಸನ್ತಿ ವಿಗ್ಗಹೋ। ಏತ್ಥ ಪನ ಪರಿಮಾಣ-ಸದ್ದಸನ್ನಿಧಾನೇನ ಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯವಾಚಿನೋಪಿತೇ ಸಙ್ಖ್ಯಾಮತ್ತವಾಚಿನೋ ಹೋನ್ತೀತಿ ಚತುಪಞ್ಚಸಙ್ಖ್ಯಾಪರಿಮಾಣಮೇವ ಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯಮಾಹ, ತಸ್ಮಾ ವಿಗ್ಗಹಪದತ್ಥೇಹಿ ಭಿನ್ನೋ ಅಞ್ಞಪದತ್ಥೋ ಸಮ್ಭವತೀತಿ ಸಮಾಸೋ। ವಾ-ಸದ್ದಸ್ಸ ಯೋ ವಿಕಪ್ಪತ್ಥೋ, ತತ್ಥ ಚಾಯಂ ಸಮಾಸೋ, ಚತ್ತಾರಿ ವಾ ಪಞ್ಚ ವಾ, ಚತುಪಞ್ಚ ಅಹಾನಿ, ತೇಸಂ ಅಹಾನಂ ಸಮಾಹಾರೋ **ಚತುಪಞ್ಚಾಹಂ**। **ಭಿಕ್ಖುಸಭಾಗತ**ನ್ತಿ ಸಮಾನೋ ಭಾಗೋ ಲಜ್ಜಿತಾಸಙ್ಖಾತೋ ಕೋಟ್ಠಾಸೋ ಯೇಸಂ, ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಸಭಾಗಾ, ತೇಸಂ ಭಾವೋ **ಭಿಕ್ಖುಸಭಾಗತಾ,** ತಂ, ಪೇಸಲಭಾವನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। “ಥೇರೋ ಲಜ್ಜೀ”ತಿ ಜಾನನ್ತೇನ ಪನ ಪಕತಿಯಾ ನಿಸ್ಸಯದಾನಟ್ಠಾನಂ ಗತೇನ ಚ ತದಹೇವ ಗಹೇತಬ್ಬೋ, ಏಕದಿವಸಮ್ಪಿ ಪರಿಹಾರೋ ನತ್ಥಿ। ಸಚೇ “ಓಕಾಸೇ ಅಲಭನ್ತೇ ಪಚ್ಚೂಸಸಮಯೇ ಗಹೇಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಸಯತಿ, ಅರುಣಂ ಉಗ್ಗತಮ್ಪಿ ನ ಜಾನಾತಿ, ಅನಾಪತ್ತಿ। ಲದ್ಧಪರಿಹಾರೇನಾಪಿ ವಸಿತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ।

೨೩೪. “ಲಬ್ಭತೀ”ತಿ ಕಮ್ಮನಿ ನಿಪ್ಫನ್ನತ್ತಾ ಅವುತ್ತಕತ್ತಾತಿ **“ಅದ್ಧಿಕಸ್ಸಾ”**ತಿಆದೀಸು ಕತ್ತರಿ ಸಾಮಿವಚನಂ, “ಅದ್ಧಿಕೇನಾ” ತಿಆದಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **“ಸಲ್ಲಕ್ಖೇನ್ತೇನಾ”**ತಿ ಪನ ಸರೂಪೇನೇವ ನಿದ್ದಿಟ್ಠಂ। **ವಸಿತುನ್ತಿ** ವುತ್ತಕಮ್ಮಂ। ಭಾವೇ ಹಿ ತುಂ-ಪಚ್ಚಯೋ, ವಾಸೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಯಾಚಿತಸ್ಸಾತಿ** “ಗಿಲಾನುಪಟ್ಠಾಕಸ್ಸ ಚಾ”ತಿ ಏತ್ಥ ವಿಸೇಸನಂ। ಸಚೇ ಪನ “ಯಾಚಾಹಿ ಮ”ನ್ತಿ ವುಚ್ಚಮಾನೋಪಿ ಗಿಲಾನೋ ಮಾನೇನ ನ ಯಾಚತಿ, ಗನ್ತಬ್ಬಂ। **ಅರಞ್ಞೇ ವಾ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇನ್ತೇನ ಫಾಸುಕನ್ತಿ** ಯತ್ಥ ವಸನ್ತಸ್ಸ ಪಟಿಲದ್ಧತರುಣಸಮಥವಿಪಸ್ಸನಾವಿಸೇಸಭಾಗಿತಾವಸೇನ ಫಾಸು ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಿಂ ಅರಞ್ಞೇ ತಾದಿಸಂ ಫಾಸುವಿಹಾರಂ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇನ್ತೇನ ಆರಞ್ಞಕೇನ। ದಾಯಕೇ ಅಸನ್ತೇತಿ ಪದಚ್ಛೇದೋ। **ತಾವಾತಿ** ಅವಧಿಮ್ಹಿ, ಅದ್ಧಿಕಾದೀಹಿ ಯಾವ ನಿಸ್ಸಯದಾಯಕೋ ಲಬ್ಭತಿ, ತಾವ, ಆರಞ್ಞಕೇನ ಪನ “ಪಟಿರೂಪೇ ನಿಸ್ಸಯದಾಯಕೇ ಸತಿ ನಿಸ್ಸಾಯ ವಸಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಆಭೋಗಂ ಕತ್ವಾ ಯಾವ ಆಸಾಳ್ಹಿಪುಣ್ಣಮಾ, ತಾವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। “ಸಚೇ ಪನ ಆಸಾಳ್ಹಿಮಾಸೇ ಆಚರಿಯೋ ನಾಗಚ್ಛತಿ, ಯತ್ಥ ನಿಸ್ಸಯೋ ಲಬ್ಭತಿ, ತತ್ಥ ಗನ್ತಬ್ಬಂ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೨೧)। ಅನ್ತೋವಸ್ಸೇ ಪನ ನಿಬದ್ಧವಾಸಂ ವಸಿತಬ್ಬಂ, ನಿಸ್ಸಯೋ ಚ ಗಹೇತಬ್ಬೋ”ತಿ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೨೧) ಹಿ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** ವುತ್ತಂ।

ಅಮ್ಹಾಕಂ ಪನ ಕೇಚಿ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕತ್ಥೇರಾ “ನ ಭಿಕ್ಖವೇ ವಸ್ಸಂ ನ ಉಪಗನ್ತಬ್ಬಂ। ಯೋ ನ ಉಪಗಚ್ಛೇಯ್ಯ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ'ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೧೮೬) ಚ 'ನ ಭಿಕ್ಖವೇ ತದಹು ವಸ್ಸೂಪನಾಯಿಕಾಯ ವಸ್ಸಂ ಅನುಪಗನ್ತುಕಾಮೇನ ಸಞ್ಚಿಚ್ಚ ಆವಾಸೋ ಅತಿಕ್ಕಮಿತಬ್ಬೋ। ಯೋ ಅತಿಕ್ಕಮೇಯ್ಯ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ'ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೧೮೬) ಪಾಳಿವಚನತೋ ಕೇನಚಿ ಕಾರಣೇನ ನಿಸ್ಸಯಂ ಅಲಭಮಾನೇನಪಿ ನ ಸಕ್ಕಾ ಅನ್ತೋವಸ್ಸೇ ವಸ್ಸಂ ಅನುಪಗನ್ತುಂ। 'ಅನ್ತೋವಸ್ಸೇ ಪನಾ'ತಿಆದೀಸು ಪನ ಚ-ಸದ್ದೋ ಅನ್ವಾಚಯತ್ಥೋ, ತಸ್ಮಾ ತೇನಾಪಿ ವಸ್ಸಂ ಉಪಗನ್ತಬ್ಬಮೇವಾ”ತಿ ವದಿಂಸು।

ಮಯಂ ಪನೇತ್ಥ ಏವಮವೋಚುಮ್ಹ “ಭಗವತಾ ಅನುಪಗಮನೇ ದುಕ್ಕಟಂ ಅನನ್ತರಾಯಿಕಸ್ಸೇವ ವುತ್ತಂ, ತೇನೇವ 'ಕೇನಚಿ ಅನ್ತರಾಯೇನ ಪುರಿಮಿಕಂ ಅನುಪಗತೇನ ಪಚ್ಛಿಮಿಕಾ ಉಪಗನ್ತಬ್ಬಾ'ತಿ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೮೪) ವುತ್ತಂ। ಅನ್ತರಾಯೋ ಚ ನಾಮ ಅನ್ತರಾ ವೇಮಜ್ಝೇ ಏತೀತಿ ಅನ್ತರಾಯೋ, ಯೋ ಕೋಚಿ ಬಾಧಕಪ್ಪಚ್ಚಯತಾಯ ಅಧಿಪ್ಪೇತೋ ವುಚ್ಚತಿ 'ನ ಲಭನ್ತಿ ಪತಿರೂಪಂ ಉಪಟ್ಠಾಕಂ, ಏಸೇವ ಅನ್ತರಾಯೋತಿ ಪಕ್ಕಮಿತಬ್ಬ'ನ್ತಿಆದೀಸು (ಮಹಾವ॰ ೨೦೧) ವಿಯ, ತಸ್ಮಾ ಬಾಧಕಪ್ಪಚ್ಚಯತಾ ಅಧಿಪ್ಪೇತಾ । ನಿಸ್ಸಯಾಲಾಭೋಪಿ ಅನ್ತರಾಯೋತ್ವೇವ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ। ಸಕ್ಕಾ ಹಿ ವತ್ತುಂ 'ಅನ್ತರಾಯೋ ವಸ್ಸೂಪಗಮೋ ಸನ್ನಿಸ್ಸಯತ್ತಾ ತರುಣಸಮಥವಿಪಸ್ಸನಾಲಾಭೀನಂ ಕತೋಕಾಸೋ ವಿಯಾ'ತಿ। ತರುಣಸಮಥವಿಪಸ್ಸನಾಲಾಭೀನಮ್ಪಿ ಹಿ ಕತೋಕಾಸೇಪಿ 'ಸಚೇ ಪನ ಆಸಾಳ್ಹಿಮಾಸೇ ಆಚರಿಯೋ ನಾಗಚ್ಛತಿ, ಯತ್ಥ ನಿಸ್ಸಯೋ ಲಬ್ಭತಿ, ತತ್ಥ ಗನ್ತಬ್ಬ'ನ್ತಿ ದಳ್ಹಂ ಕತ್ವಾ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೨೧) ವುತ್ತಂ। ಅಮ್ಹಾಕಂ ಗರೂಹಿ ಚ **ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ** (ಸಾರತ್ಥ॰ ಟೀ॰ ಮಹಾವಗ್ಗ ೩.೧೨೧) 'ಆಚರಿಯಂ ಆಗಮೇನ್ತಸ್ಸೇವ ಚೇ ವಸ್ಸೂಪನಾಯಿಕದಿವಸೋ ಹೋತಿ, ಹೋತು, ಗನ್ತಬ್ಬಂ ತತ್ಥ, ಯತ್ಥ ನಿಸ್ಸಯದಾಯಕಂ ಲಭತೀ'ತಿ ವಸ್ಸೂಪನಾಯಿಕದಿವಸೇಪಿ ನಿಸ್ಸಯತ್ಥಾಯ ಗಮನಮೇವ ವುತ್ತಂ। ಅಥ ಚ ಪನ ಮಹಾಕಾರುಣಿಕೋಪಿ ಭಗವಾ 'ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಗಿಲಾನುಪಟ್ಠಾಕೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ನಿಸ್ಸಯಂ ಅಲಭಮಾನೇನ ಯಾಚಿಯಮಾನೇನ ಅನಿಸ್ಸಿತಕೇನ ವತ್ಥು'ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೧೨೧) ಗಿಲಾನವಿಸಯೇಪಿ ನಿಸ್ಸಯಂ ಗರುಕಂ ಕತ್ವಾ ಪಟ್ಠಪೇಸಿ। ಯಂ ಪನ ಅನಿಸ್ಸಯಂ, ತಂ ಅನನ್ತರಾಯಂ ನಿಸ್ಸಯಮುತ್ತಕಸ್ಸ ವಸ್ಸೂಪಗಮನಂ ವಿಯ। ಅಪಿಚ ನಾವಾಯ ಗಚ್ಛನ್ತಸ್ಸ ಪನ ವಸ್ಸಾನೇ ಆಗತೇಪಿ ನಿಸ್ಸಯಂ ಅಲಭನ್ತಸ್ಸ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ನಾವಾಯ ಗಚ್ಛತೋಯೇವ ಆವೇಣಿಕಾ ಅನಾಪತ್ತಿಕತಾ ವುತ್ತಾ। ತಸ್ಮಾ ನಿಸ್ಸಯಾಲಾಭೋ ಬಾಧಕಪ್ಪಚ್ಚಯೋ ವಸ್ಸೂಪಗಮನಸ್ಸ, ನ ವಸ್ಸೂಪಗಮನಂ ನಿಸ್ಸಯಸ್ಸಾತಿ ಅನ್ತರಾಯೋಯೇವ ನಿಸ್ಸಯಾಲಾಭೋ। ತತೋಯೇವ **ಟೀಕಾಯಂ** 'ಅನ್ತೋವಸ್ಸೇ ಪನ ಅನಿಸ್ಸಿತೇನ ವತ್ಥುಂ ನ ವಟ್ಟತೀ'ತಿ ವುತ್ತಂ। ತಸ್ಮಾಯೇವ ಚ 'ಅನ್ತೋವಸ್ಸೇ ಪನಾ'ತಿಆದೀಸು ನಿಸ್ಸಯದಾಯಕೇ ಸತಿ ನಿಬದ್ಧವಾಸಂ ವಸಿತಬ್ಬಞ್ಚ ನಿಸ್ಸಯೋ ಗಹೇತಬ್ಬೋ ಚ ಹೋತೀತಿ ಗಮನಕಿರಿಯಾಯ ಖೀಯಮಾನತಾವಸೇನ ಚ-ಸದ್ದೋ ಸಮುಚ್ಚಯೋ ಗಹೇತಬ್ಬೋ”ತಿ।

ನಿಸ್ಸಯನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೩೩. ಕಾಯಬನ್ಧನನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ

೧೩೫. ಬನ್ಧೀಯತಿ ಅನೇನಾತಿ ಬನ್ಧನಂ, ಕಾಯಸ್ಸ ಬನ್ಧನಂ ಕಾಯಬನ್ಧನಂ, ನತ್ಥಿ ಕಾಯಬನ್ಧನಮೇತಸ್ಸಾತಿ **ಅಕಾಯಬನ್ಧನೋ**। **ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ** ಸಞ್ಚಿಚ್ಚ ವಾ ಅಸಞ್ಚಿಚ್ಚ ವಾ ಪವಿಸೇಯ್ಯ ಚೇ, ದುಕ್ಕಟಂ। ಅಸತಿಯಾ ಗತೋ ಯತ್ಥ ಸರತಿ, ತತ್ಥೇವ ಬನ್ಧೇಯ್ಯಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಗತೋತಿ** ಅನ್ತೋಗಾಮಂ ಗತೋ। ಸರಿತ್ವಾ ಯಾವ ನ ಬನ್ಧತಿ, ನ ತಾವ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಿತಬ್ಬಂ।

೧೩೬. **"ಪಟ್ಟಿಕಾ"**ತಿಆದಿನಾ ಸಬ್ಬಸಙ್ಗಾಹಕಂ ಕಾಯಬನ್ಧನಂ ನಿದ್ದಿಸತಿ। **ಪಟ್ಟಿಕಾತಿ** ಪಕತಿವೀತಾ ವಾ ಮಚ್ಛಕಣ್ಟಕಖಜ್ಜೂರಿಪತ್ತವಾಯಿಮಾ ವಾ। ಸೂಕರಾನಂ ಅನ್ತಂ **ಸೂಕರನ್ತಂ**। ಇಧ ಪನ ತಂಸದಿಸಂ ವುಚ್ಚತಿ। ಚತುರಸ್ಸಂ ಅಕತ್ವಾ ಸಜ್ಜಿತಂ ಮುದ್ದಿಕಕಾಯಬನ್ಧನಮ್ಪಿ ಸಙ್ಗಹೇತ್ವಾ **"ಏಕಾ ರಜ್ಜೂ"**ತಿ ವುತ್ತಂ। ತಂ ಪನ ರಜ್ಜುಕಂ ಬನ್ಧನ್ತೇನ ಏಕಗುಣಮೇವ ಕತ್ವಾ ಬನ್ಧಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ಮಜ್ಝೇ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ದಿಗುಣಂ ಕತ್ವಾ ಬನ್ಧಿತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ। ದಿಗುಣಂ ಪನ ಅಕತ್ವಾ ಸತವಾರಮ್ಪಿ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಆವಿಜ್ಝಿತ್ವಾ ಬನ್ಧಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ಪಾಮಙ್ಗಸಣ್ಠಾನಂ ಪನ ಏಕಮ್ಪಿ ನ ವಟ್ಟತಿ । ಬಹುರಜ್ಜುಕೇ ಏಕತೋ ಕತ್ವಾ ಏಕೇನ ನಿರನ್ತರಂ ವೇಠೇತ್ವಾ ಕತಂ "ಬಹುರಜ್ಜುಕ"ನ್ತಿ ನ ವತ್ತಬ್ಬಂ, ತಂ ವಟ್ಟತಿ। **ತದನುಲೋಮಿಕಾತಿ** ತೇಸಂ ಪಟ್ಟಿಕಾಸೂಕರನ್ತಾನಂ ದ್ವಿನ್ನಂ ದ್ವೇ ಇಮೇ ಯಥಾಕ್ಕಮಮನುಲೋಮಿಕಾ।

೧೩೭-೮. ಪಟ್ಟಿಕಾ ಕೀದಿಸೀ ವಟ್ಟತೀತಿ ಆಹ **"ಮಚ್ಛಾ"**ತಿಆದಿ। ಪಟ್ಟಿಕಾ ಮಚ್ಛಕಣ್ಟಕಖಜ್ಜೂರಿಪತ್ತಾ ವಾ ಮಟ್ಠಾ ವಾ ಲಬ್ಭಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಕಣ್ಟಕ**-ಸದ್ದೇನ **ಪತ್ತ**-ಸದ್ದೇನ ಚ ತದಾಕಾರೋ ವುಚ್ಚತಿ, ಉಪಚಾರತೋ ಹಿ ಮಚ್ಛಾನಂ ಕಣ್ಟಕಾಕಾರೋ ಚ ಖಜ್ಜೂರೀನಂ ಪತ್ತಾಕಾರೋ ಚ ಏತಿಸ್ಸಾತಿ ಸಮಾಸೋ। **ಮಟ್ಠಾತಿ** ಪಕತಿವೀತಾ। **ಟೀಕಾಯಂ** ಪನ "ಏತೇ ಮಚ್ಛಕಣ್ಟಕಾದಯೋ ಮಟ್ಠಾ ವಿಕಾರರಹಿತಾ ಪಟ್ಟಿಕಾ ಚ ತದನ್ತೋಗಧಾತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ"ತಿ ವುತ್ತಂ। ಕಥಂ ತೇಸಮನ್ತೋಗಧತಾ? ಯತೋ ತಾನಿಯೇವ ಪಟ್ಟಿಕಾ ನಾಮಾತಿ। ತಥಾ ಚ ವುತ್ತಂ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** "ಪಕತಿವೀತಾ ವಾ ಮಚ್ಛಕಣ್ಟಕವಾಯಿಮಾ ವಾ ಪಟ್ಟಿಕಾ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೭೮)। ಏತ್ಥ ಪನ ಮಚ್ಛಕಣ್ಟಕೇಯೇವ ಖಜ್ಜೂರಿಪತ್ತಂ ಪವಿಟ್ಠಂ। ಚತಸ್ಸೋಪಿ ದಸಾ ಲಬ್ಭಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಚತಸ್ಸೋತಿ** ಉಕ್ಕಟ್ಠಪರಿಚ್ಛೇದೇನ ವುತ್ತಂ, ತಸ್ಮಾ ತತೋ ಊನಾಪಿ ವಟ್ಟನ್ತಿ। **ಅನ್ತೇತಿ** ಕಾಯಬನ್ಧನಸ್ಸ ಉಭಯನ್ತೇ ದಿಗುಣಸುತ್ತಕಂ ಲಬ್ಭನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಗುಣೋ ಬನ್ಧನಭೂತಂ ಸುತ್ತಕಂ ಗುಣಸುತ್ತಕಂ। "ಗುಣೋ ಪಟಲರಾಸೀಸು, ಆನಿಸಂಸೇ ಚ ಬನ್ಧನೇ"ತಿ ಹಿ ಅಭಿಧಾನಪ್ಪದೀಪಿಕಾ। ದ್ವಿನ್ನಂ ಗುಣಸುತ್ತಕಾನಂ ಸಮಾಹಾರೋ **ದಿಗುಣಸುತ್ತಕಂ**। ತಂ ದಸಾಮುಖಸ್ಸ ಥಿರಭಾವಾಯ ಕೋಟ್ಟೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ನ ಸೋಭನತ್ಥಂ। ತೇನಾಹ **"ಮಾಲಾದಿ"**ನ್ತಿಆದಿ।

ಮಾಲಾದಿಂ ಕಕ್ಕಟಚ್ಛಾದಿಂ ಕುಞ್ಜರಚ್ಛಾದಿಞ್ಚ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಗುಣಸುತ್ತಕಕೋಟ್ಟಿತಾ ಪಟ್ಟಿಕಾ ನ ಕಪ್ಪತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **"ಮಾಲಾದಿ"**ನ್ತಿಆದೀಸು **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ತಾದಿಸಂ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ವಿಕಾರರೂಪಂ ಗಯ್ಹತಿ। ಕಕ್ಕಟಾನಂ ವಿಯ ಅಚ್ಛೀನಿ, ತಾನಿ ಆದೀನಿ ಯಸ್ಸಾತಿ ಸಮಾಸೋ। ತಥಾ **ಕುಞ್ಜರಚ್ಛಾದಿನ್ತಿ**।

೧೩೯. **ಘಟಕನ್ತಿ** ಘಟಕಾಕಾರವಟ್ಟಲೇಖಾರೂಪಂ। **ಮಕರಮುಖಾದಿನ್ತಿ** ಏತ್ಥ **ಮಕರಮುಖಂ** ನಾಮ ಮಕರಮುಖಸಣ್ಠಾನಂ । ಬಿನ್ದು ಪನ ಆಗಮವಸೇನ ವುತ್ತೋ। **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ದೇಡ್ಡುಭಸೀಸಾದಿವಿಕಾರರೂಪಂ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಸಙ್ಗಯ್ಹತಿ। **ದಸಾಮುಖೇತಿ** ದಸಾನಂ ಮುಖಭೂತೇ ಅನ್ತೇ ಏತಾನಿ ನ ಕಪ್ಪನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ವಿಧೇ ಉಭನ್ತೇ ಘಟಕಾ ಲೇಖಾ ಅಞ್ಞಂ ಚಿತ್ತಕಞ್ಚ ನ ಕಪ್ಪನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಘಟಕಾತಿ** ಘಟಕತೋ। **ಲೇಖಾತಿ** ಲೇಖಾಯ। ಪಞ್ಚಮಿಯಾ ಲೋಪೋ। **ವಿಧೇತಿ** ಕಾಯಬನ್ಧನಸ್ಸ ಪಾಸನ್ತೇ ದಸಾಮೂಲೇ ತಸ್ಸ ಥಿರಭಾವತ್ಥಂ ಕತ್ತಬ್ಬೇ ದನ್ತವಿಸಾಣಾದಿಮಯೇ ವಿಧೇ।

೧೪೦. **ದೇಡ್ಡುಭಕನ್ತಿ** ಉದಕಸಪ್ಪಸೀಸಸದಿಸಂ। **ಮುರಜನ್ತಿ** ನಾನಾವಣ್ಣೇಹಿ ಸುತ್ತೇಹಿ ಮುರಜವಟ್ಟಿಸಣ್ಠಾನಂ ವೇಠೇತ್ವಾ ಕತಂ। **ಟೀಕಾಯಂ** ಪನ **"ಮುರಜನ್ತಿ** ಬಹುರಜ್ಜುಕೇ ಏಕತೋ ಸಙ್ಕಡ್ಢಿತ್ವಾ ಏಕಾಯ ರಜ್ಜುಯಾ ಪಲಿವೇಠೇತ್ವಾ ಕತರಜ್ಜೂ"ತಿ ವುತ್ತಂ, ತಂ

“ಬಹುರಜ್ಜುಕೇ ಏಕತೋ ಕತ್ವಾ”ತಿಆದಿನಾ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತಅಟ್ಠಕಥಾವಚನೇನ ವಿರುಜ್ಝತಿ। **ಮದ್ದವೀಣನ್ತಿ** ಪಾಮಙ್ಗಸಣ್ಠಾನಂ। **ಕಲಾಬುಕನ್ತಿ** ಬಹುರಜ್ಜುಕಂ। ತೇಸಂ “ನ ಕಪ್ಪತೀ”ತಿ ಇಮಿನಾ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ದ್ವೇ ಮಜ್ಝಿಮಾತಿ** ಮಜ್ಝೇ ಭವಾ ಮುರಜಮದ್ದವೀಣಸಙ್ಖಾತಾ ದ್ವೇ।

೧೪೧. **ಗಣ್ಠಿಯೋ ಚಾಪೀತಿ** ಚೀವರಸ್ಸ ಗಣ್ಠಿಯೋ ಚಾಪಿ। **ತಮ್ಮಯಾತಿ** ತೇಹಿ ವೇಳುಆದೀಹಿ ನಿಬ್ಬತ್ತಾ। ಪಸಙ್ಗೇನ ಪನೇತಂ ವುತ್ತನ್ತಿ।

ಕಾಯಬನ್ಧನನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

ಸುಮಙ್ಗಲಪ್ಪಸಾದನಿಯಾ ನಾಮ ಟೀಕಾಯ

ಪಠಮಭಾಣವಾರವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೩೪. ಪಥವೀನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ

೧೪೨. **ಜಾತಾಜಾತಾತಿ ದುವಿಧಾತಿ** ಜಾತಾ ಪಥವೀ ಅಜಾತಾ ಪಥವೀತಿ ಪಥವೀ ದುವಿಧಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಇಮಿನಾ ಜಾತಪಥವಿಞ್ಚ ಅಜಾತಪಥವಿಞ್ಚ ದಸ್ಸೇತಿ। ತಾಸಂ ವಿಭಾಗಂ ದಸ್ಸೇತಿ **“ಸುದ್ಧಾ”**ತಿಆದಿನಾ। ಸುದ್ಧಮತ್ತಿಕಪಂಸುಕಾ ಚ ಅದಡ್ಢಾ ಚ ಬಹುಮತ್ತಿಕಪಂಸುಕಾ ಚ ಚಾತುಮಾಸಾಧಿಕೋವಟ್ಠಪಂಸುಮತ್ತಿಕರಾಸಿ ಚ ಜಾತಾ ಪಥವೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಮತ್ತಿಕಾ ಚ ಪಂಸು ಚಾತಿ ದ್ವನ್ದೋ। ಸುದ್ಧಾ ಅಪ್ಪಸಕ್ಖರಾದಿತಾಯ ಮತ್ತಿಕಾ ಪಂಸವೋ ಯಸ್ಸಾತಿ ಬಾಹಿರತ್ಥೋ। **ಅದಡ್ಢಾತಿ** ಉದ್ಧನಪಚನಾದಿವಸೇನ ತಥಾ ತಥಾ ಅದಡ್ಢಾ। ಸಾ ಪನ ವಿಸುಂ ನತ್ಥಿ, ಸುದ್ಧಮತ್ತಿಕಾದೀಸು ಅಞ್ಞತರಾವ ವೇದಿತಬ್ಬಾ। ಚತ್ತಾರೋ ಮಾಸಾ, ತೇಹಿ ಸಹಿತೋ ಅತಿರೇಕೋ ಕಾಲೋ, ತಸ್ಮಿಂ ಓವಟ್ಠೋತಿ ಸಮಾಸೋ। **ಓವಟ್ಠೋತಿ** ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಉದಕೇನ ಓವಟ್ಠೋ। ಬುಧಾ ಪನ “ಆಕಾಸತೋ ವುಟ್ಠಉದಕೇನೇವ, ನ ಅಞ್ಞತ್ಥ ಪಹರಿತ್ವಾ ಪತಿತಬಿನ್ದುನಾ”ತಿ ವದನ್ತಿ, “ಓವಟ್ಠೋ”ತಿ ಸಾಮಞ್ಞೇನ ವುತ್ತತ್ತಾ ಚ “ಪೋಕ್ಖರಣಿಯಾ ಠಿತತನುಕದ್ದಮೋ ವಟ್ಟತಿ, ಬಹಲೋ ತು ನ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೮೬) ವುತ್ತತ್ತಾ ಚ “ವಿನಯವಿನಿಚ್ಛಯೇ ಸಮ್ಪತ್ತೇ ಗರುಕೇ ಠಾತಬ್ಬ”ನ್ತಿ ವಿನಯಲಕ್ಖಣತೋ ಚ ನ ತಂ ಯುಜ್ಜತೀತಿ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಖನ್ತಿ। ಪಂಸುಮತ್ತಿಕಾನಂ ರಾಸಿ ಪಂಸುಮತ್ತಿಕರಾಸಿ। ಚತು…ಪೇ॰… ವಟ್ಠೋ ಪಂಸುಮತ್ತಿಕರಾಸಿ ಯಸ್ಸಾತಿ ಅಞ್ಞಪದತ್ಥೋ, ಕಮ್ಮಧಾರಯೋ ವಾ।

೧೪೩. ವಾಲುಕಾ ಚ ದಡ್ಢಾ ಚ ಯೇಭುಯ್ಯಸಕ್ಖರಾದಿಮಹೀಪಿ ಚ ಚಾತುಮಾಸೋಮವಟ್ಠಕೋ ವುತ್ತರಾಸಿ ಚ ದುತಿಯಾ ಭೂಮೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ ಸಕ್ಖರಾ ಚ ಪಾಸಾಣಾ ಚ ಮರುಮ್ಬಾ ಚ ಕಥಲಾ ಚ ವಾಲುಕಾ ಚಾತಿ ದ್ವನ್ದೋ। ಸುದ್ಧಾ ಸಕ್ಖರ…ಪೇ॰… ವಾಲುಕಾ ಯಸ್ಸಾತಿ ವಿಗ್ಗಹೋ। ಹತ್ಥಮುಟ್ಠಿನಾ ಗಹೇತಬ್ಬಪ್ಪಮಾಣಾ **ಸಕ್ಖರಾ,** ತತೋ ಉಪರಿ **ಪಾಸಾಣಾ,** ಕಟಸಕ್ಖರಾ **ಮರುಮ್ಬಾ,** ಕಪಾಲಖಣ್ಡಾನಿ **ಕಥಲಾತಿ** ವೇದಿತಬ್ಬಾ। **ದುತಿಯಾತಿ** ಅಜಾತಾ। **ವುತ್ತರಾಸೀತಿ** ವುತ್ತೋ ಮತ್ತಿಕಪಂಸುಸಿರಾ।

೧೪೪. ಕೀದಿಸೀ ಯೇಭುಯುಮತ್ತಿಕಾದೀತಿ ಆಹ **“ದ್ವೇ ಭಾಗಾ”**ತಿಆದಿ। **ಯಸ್ಸ ಭೂಮಿಯಾತಿ** ಯಸ್ಸಾ ಭೂಮಿಯಾ। **ಸೇಸೇಸುಪೀತಿ** ಯೇಭುಯ್ಯಪಂಸುಯೇಭುಯ್ಯಸಕ್ಖರಯೇಭುಯ್ಯಪಾಸಾಣಾದೀಸು।

೧೪೫. **“ಪಾಚಿತ್ತೀ”**ತಿಆದಿನಾ ತತ್ಥ ವಿನಿಚ್ಛಯಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಜಾತೇ ಜಾತಸಞ್ಞಿಸ್ಸ ಖಣನೇ ಪಾಚಿತ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಜಾತೇತಿ** ಜಾತೇ ಭೂಮಿಭಾಗೇ, ಲಿಙ್ಗವಿಪಲ್ಲಾಸೋ ವಾ, ಜಾತಾಯಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಜಾತೇ ದ್ವೇಳ್ಹಸ್ಸ ವಿಮತಿಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಜಾತೇ ಅಜಾತಸಞ್ಞಿಸ್ಸ ಅನಾಪತ್ತಿ। ತಥಾ ಆಣಾಪನೇ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಅಜಾತಸಞ್ಞಿಸ್ಸಾತಿ** ಅಜಾತಾತಿ ಸಞ್ಞಾ ಅಜಾತಸಞ್ಞಾ, ಸಾ ಅಸ್ಸ ಅತ್ಥೀತಿ ಅಜಾತಸಞ್ಞೀ, ತಸ್ಸ।

೧೪೬. **ಏಕಾಯಾಣತ್ತಿಯಾ ಏಕಾ**ತಿ ಸಚೇ ಸಕಿಂ ಆಣತ್ತೋ ದಿವಸಮ್ಪಿ ಖಣತಿ, ಆಣಾಪಕಸ್ಸ ಏಕಾ ಏವ ಆಪತ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ವಾಚಸೋ ಆಪತ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ವಾಚಸೋ**ತಿ ವಿಚ್ಛಾಯಂ ಸೋ, ವಾಚಾಯ ವಾಚಾಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೪೭. "ಇಮಂ ಠಾನಂ ಖಣ ವಾ"ತಿಆದಿನಾ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। "ಏತ್ಥ ಅಗ್ಗಿಂ ಜಾಲೇಹಿ ವಾ"ತಿ ಯೋಜನಾ । "**ವತ್ತು**"ನ್ತಿ ಇದಂ "ನ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಇಮಸ್ಸ ಕತ್ತುಪದವಚನನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಅಥ ವಾ "ಇಮಂ ಠಾನಂ ಖಣಾ"ತಿಆದಿಪ್ಪಕಾರೋ ವಚನಾಯ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ನಿಯಮೇತ್ವಾ**ತಿ ಇಮಿನಾ "ಆವಾಟಂ ಖಣ, ಕನ್ದಂ ಖಣಾ"ತಿಆದಿನಾ ಅನಿಯಮೇತ್ವಾ ವತ್ತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ದೀಪೇತಿ।

೧೪೮. "ಇಮಸ್ಸ ಥಮ್ಭಸ್ಸ ಆವಾಟಂ ಜಾನ ವಾ, ಕಪ್ಪಿಯಂ ಕರೋಹಿ ವಾ"ತಿ ಚ "ಮತ್ತಿಕಂ ಜಾನ ವಾ, ಮತ್ತಿಕಂ ಆಹರ ವಾ, ಮತ್ತಿಕಂ ಕಪ್ಪಿಯಂ ಕರೋಹಿ ವಾ"ತಿ ಚ ಏದಿಸಂ ವಚನಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಏತಂ ವಿಯ ದಿಸ್ಸತೀತಿ **ಏದಿಸಂ,** ಕಿಂ ತಂ? "ಮತ್ತಿಕಂ ದೇಹೀ"ತಿಆದಿಕಂ ಉಪಮೇಯ್ಯಂ। "ಮತ್ತಿಕಂ ಜಾನಾ"ತಿಆದಿಕಂ ಪನ ಉಪಮಾನಂ, ತೇಸಂ ಉಪಮಾನೋಪಮೇಯ್ಯಾನಂ ಯಾ ಕಪ್ಪಿಯಸಞ್ಞಾತಾ ಸಮಾನಧಮ್ಮತಾ, ಸಾ ಉಪಮಾ। ತಥಾ ಚ ವುತ್ತಂ ಅಮ್ಹೇಹಿ **ಸುಬೋಧಾಲಙ್ಕಾರೇ** "ಉಪಮಾನೋಪಮೇಯ್ಯಾನಂ, ಸಧಮ್ಮತ್ತಂ ಸಿಯೋಪಮಾ"ತಿ। ಅಞ್ಞಥಾ ಉಪಮಾನಭೂತಅಕ್ಖರಾವಳಿಸದಿಸೀಯೇವ, ಅಕ್ಖರಾವಳಿ ಉಪಮೇಯ್ಯಂ ಸಿಯಾ। ವಾಕ್ಯೇ ವಿಯ-ಸದ್ದೋಯೇವ ಪನ ಉಪಮಾನಂ ಜೋತೇತೀತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ।

೧೪೯. ಪಥವಿಯಾ ಅಸಮ್ಬದ್ಧಂ ಸುಕ್ಖಕದ್ದಮಆದಿಕಞ್ಚ ತನುಕಂ ಉಸ್ಸಿಞ್ಚನೀಯಕದ್ದಮಞ್ಚ ಕೋಪೇತುಂ ಲಬ್ಭನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಕದ್ದಮಆದಿಕ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಉದಕೇನ ಗತಟ್ಠಾನೇ ಉದಕಪಪ್ಪಟಕೋ ನಾಮ ಹೋತಿ, ಯಂ ವಾತಪ್ಪಹಾರೇನ ಚಲತಿ, ತಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। **ಉಸ್ಸಿಞ್ಚನೀಯಕದ್ದಮ**ನ್ತಿ ಘಟೇಹಿ ಉಸ್ಸಿಞ್ಚಿತುಂ ಸಕ್ಕುಣೇಯ್ಯಕದ್ದಮಂ।

೧೫೦. "ಚಾತುಮಾಸಾಧಿಕೋವಟ್ಠಂ ಗಣ್ಡುಪ್ಪಾದ"ನ್ತಿಆದಿನಾ ಸಮ್ಬನ್ಧಿತಬ್ಬಂ। ಗಣ್ಡಂ ಪಥವಿಯಾ ಗಣ್ಡಸದಿಸಂ ಮತ್ತಿಕರಾಸಿಂ ಉಪ್ಪಾದೇನ್ತೀತಿ **ಗಣ್ಡುಪ್ಪಾದಾ**। ಇಧ ಪನ ತೇಹಿ ಉಟ್ಠಾಪಿತೋ ಗೂಥೋ "ಗಣ್ಡುಪ್ಪಾದ"ನ್ತಿ ನಿದ್ದಿಟ್ಠೋ। ಪೋತ್ಥಕೇಸು ಪನ "ಗಣ್ಡುಪ್ಪಾದೋ"ತಿ ಪಾಠೋ ದಿಸ್ಸತಿ। ತಂ "ನ ಕೋಪಯೇ"ತಿ ಏತ್ಥ ಕಮ್ಮೇನ ಭವಿತಬ್ಬನ್ತಿ ನ ಯುಜ್ಜತಿ। **ಮೂಸಿಕುಕ್ಕಿರ**ನ್ತಿ ಮೂಸಿಕಾನಂ ಉಕ್ಕಿರೋ ಖಣಿತ್ವಾ ಬಹಿ ಕತಂ ಪಂಸುರಾಸಿ ಮೂಸಿಕುಕ್ಕಿರೋತಿ। **ಲೇಡ್ಡಾದಿ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ **ಲೇಡ್ಡು**ನ್ತಿ ಕಸಿತಟ್ಠಾನೇ ನಙ್ಗಲಚ್ಛಿನ್ನಮತ್ತಿಕಾಪಿಣ್ಡಂ। **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಗಾವೀನಂ ಖುರಚ್ಛಿನ್ನಂ ಕದ್ದಮಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ।

೧೫೦-೧. ಉದಕಸನ್ತಿಕೇ ಪತಿತೇ ವಾಪಿಆದೀನಂ ಕೂಲೇ ಚ ಪಾಸಾಣೇ ಲಗ್ಗೇ ರಜೇ ಚ ನವಸೋಣ್ಡಿಯಾ ಪತಿತೇ ರಜೇ ಚ ಅಬ್ಭೋಕಾಸುಟ್ಠಿತೇ ವಮ್ಮಿಕೇ ಚ ಮತ್ತಿಕಾಕುಟ್ಟೇ ಚ ತಥಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತಥಾ**ತಿ ಇಮಿನಾ ಕೂಲಾದಿಕೇ ಚಾತುಮಾಸಾಧಿಕೋವಟ್ಠಂ ವಾ ಸಬ್ಬಂ ನ ಕೋಪಯೇತಿ ಇದಂ ಅತಿದಿಸತಿ। ಇಟ್ಠಕಕುಟ್ಟಕೋ ವಟ್ಟತೀತಿ ಆಹ "**ಯೇಭುಯ್ಯಾ**"ತಿಆದಿ। ಯೇಭುಯ್ಯೇನ ಕಥಲಾ ಏತ್ಥಾತಿ **ಯೇಭುಯ್ಯಕಥಲಾ,** ಭೂಮಿ , ತಿಟ್ಠತಿ ಏತ್ಥಾತಿ **ಠಾನಂ** , ಯೇಭುಯ್ಯಕಥಲಾಯ ಠಾನಂ, ತಸ್ಮಿಂ। ಇಟ್ಠಕಕುಟ್ಟಕೋ ಯೇಭುಯ್ಯಕಥಲಾ ವಿಯ ಹೋತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। ಕುಟ್ಟಕಂ ಕೋಪೇನ್ತಸ್ಸ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। ಇಟ್ಠಕಾಯ ಕತೋ ಕುಟ್ಟಕೋತಿ ಸಮಾಸೋ।

೧೫೨-೫. ಸಞ್ಚಾಲೇತ್ವಾ ಭೂಮಿಂ ವಿಕೋಪಯಂ ಥಮ್ಭಾದಿಂ ಗಣ್ಹಿತುಂ ವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ತತ್ಥ **ವಿಕೋಪಯ**ನ್ತಿ ಕರಣತ್ಥೇ ಪಚ್ಚತ್ತವಚನಂ, ವಿಕೋಪಯತಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಅಞ್ಞಥಾ ಕಥಮೇತ್ಥ ಪಠಮಾಪಸಙ್ಗೋ। ಪಠಮಾ ಹಿ "ಭವ"ನ್ತಿ ವುತ್ತೇ ಸಿಯಾ, ನ ಚ "ಗಣ್ಹಿತು"ನ್ತಿಆದೀಸು ತುಂ-ಪಚ್ಚಯೇಹಿ ವುತ್ತೋ ಕೋಚಿ ಅತ್ಥಿ, ಯದಾ ಭಾವೇ ತುಂ-ಪಚ್ಚಯೋ, ತದಾ ನ ಕಿಞ್ಚಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತೀತಿ, "ನ ಕಪ್ಪತೀ"ತಿ ಪಧಾನಕಿರಿಯಾಯಪಿ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತನಯೇನ ಕತ್ತಾ ಅಞ್ಞೋಯೇವಾತಿ ಏವಂ ಸಬ್ಬತ್ಥ। ತತಿಯತ್ಥೇ ತು ಸತಿ ಇತೋ ಚಿತೋ ಸಞ್ಚಾಲೇತ್ವಾ ಭೂಮಿಂ ವಿಕೋಪಯತಾ ಥಮ್ಭಾದಿಂ ಗಣ್ಹಿತುಂ ನ ಕಪ್ಪತೀತಿ ಅತೀವ ಯುಜ್ಜತಿ। **ಧಾರಾಯಾ**ತಿ ಪಸ್ಸಾವಧಾರಾಯ। ವಿಸಮಂ ಸಮಂ ಕಾತುಂ ಸಮ್ಮುಞ್ಜನೀಹಿ ಘಂಸಿತುಂ ವಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ವಿಸಮ**ನ್ತಿ ವಿಸಮಟ್ಠಾನಂ। "ಪದಂ

ದಸ್ಸೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಭೂಮಿಂ ಭಿನ್ದನ್ತೋ ಚಙ್ಕಮಿತುಂ ವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಭಿನ್ದನ್ತೋ**ತಿ ಭಿನ್ದತಾ। ಕಣ್ಡುರೋಗೀ ವಾ ತಟಾದೀಸು ಅಙ್ಗಪಚ್ಚಙ್ಗಂ ಘಂಸಿತುನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ಕಣ್ಡುರೋಗೀ**ತಿ ಕಣ್ಡುರೋಗಿನಾ। **ಚ**-ಸದ್ದೋ ಅವಧಾರಣೇ।

೧೫೬-೭. ಸುದ್ಧಚಿತ್ತಸ್ಸಾತಿ ಪಥವಿಭೇದಾಧಿಪ್ಪಾಯವಿರಹೇನ ಪರಿಸುದ್ಧಚಿತ್ತಸ್ಸ।

೧೫೮. ಅಗ್ಗಿಸ್ಸ ಅನುಪಾದಾನೇ ಕಪಾಲೇ ವಾ ಅನುಪಾದಾನಾಯ ಇಟ್ಠಕಾಯ ವಾ ಅಗ್ಗಿಂ ಪಾತೇತುಂ ವಾ ಅವಸೇ ಸತಿ ಭೂಮಿಯಂ ಪಾತೇತುಂ ವಾ ಲಬ್ಭತೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಉಪಾದಾನಂ** ಇನ್ಧನಂ, ನ ಉಪಾದಾನಂ **ಅನುಪಾದಾನಂ,** ತಸ್ಮಿಂ। ವಸೋ ಪಭುತ್ತಂ। "ವಸೋ ಪಭುತ್ತೇ ಆಯತ್ತೇ"ತಿ ಹಿ ನಿಘಣ್ಡು। ನ ವಸೋ **ಅವಸೋ,** ತಸ್ಮಿಂ ಅಪಭುತ್ತೇತಿ ಅತ್ಥೋ। ಪತಿತಟ್ಠಾನೇಯೇವ ಉಪಾದಾನಂ ದತ್ವಾ ಅಗ್ಗಿಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ಸುಕ್ಖಖಾಣುಕಸುಕ್ಖರುಕ್ಖಾದೀಸು ಚ ಅಗ್ಗಿಂ ದಾತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ। ಸಚೇ ಪನ "ಪಥವಿಂ ಅಪ್ಪತ್ತಮೇವ ನಿಬ್ಬಾಪೇತ್ವಾ ಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ದೇತಿ, ವಟ್ಟತಿ, ಪಚ್ಛಾ ನಿಬ್ಬಾಪೇತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋತಿ, ಅವಿಸಯತ್ತಾ ಅನಾಪತ್ತಿ। "ಭೂಮಿಯಂ ಪಾತೇಹೀ"ತಿ ಏವಮ್ಪಿ ವತ್ತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ।

ಪಥವೀನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೩೫. ಪರಿಕ್ಖಾರನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ

೧೫೯-೬೦. ಛತ್ತೇ ಅನ್ತೋ ಬಹಿ ಚ ಪಞ್ಚವಣ್ಣೇಹಿ ಸುತ್ತೇಹಿ ಸಿಬ್ಬಿತುಞ್ಚ ಪಣ್ಣೇ ಗಿರಿಕೂಟಅಡ್ಢಚನ್ದಾದಿಂ ಛಿನ್ದಿತುಞ್ಚ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಛತ್ತೇ**ತಿ ತಾಲಪಣ್ಣೇ ಛತ್ತೇ। **ಗಿರಿಕೂಟಂ** ನಾಮ ಮಕರದನ್ತಕಂ, **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ತಾದಿಸಂ ಅಞ್ಞಂ ವಿಕಾರರೂಪಂ ಸಙ್ಗಹಿತಂ। **ಘಟಕ**ನ್ತಿ ಗೇಹತ್ಥಮ್ಭೇಸು ವಿಯ ಕಯಿರಮಾನಂ ಘಟಕಂ। **ದಣ್ಡೇ**ತಿ ಛತ್ತದಣ್ಡೇ। **ಲೇಖಾ**ತಿ ತಹಿಂ ತಹಿಂ ದಿನ್ನಾ ಲೇಖಾ। **ಸಾದಿಸ**ನ್ತಿ ದೀಘೇನ ನಿದ್ದಿಟ್ಠಂ। **ಬುನ್ದಮ್ಹಿ** ಮೂಲೇ।

೧೬೦. ಥಿರತ್ಥಂ ಛತ್ತೇ ಏಕವಣ್ಣೇನ ಸಿಬ್ಬಿತುಂ ವಾ ಪಞ್ಜರಂ ವಿನನ್ಧಿತುಂ ವಾ ವಟ್ಟತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಸಿಬ್ಬಿತು**ನ್ತಿ ಅನ್ತೋ ಬಹಿ ಚ ಸಿಬ್ಬಿತುಂ। **ಏಕವಣ್ಣೇನಾ**ತಿ ನೀಲಾದಿನಾ ಏಕವಣ್ಣೇನ। **ಪಞ್ಜರ**ನ್ತಿ ಛತ್ತದಣ್ಡಗಾಹಕಸಲಾಕಪಞ್ಜರಂ। **ಥಿರತ್ಥ**ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ನ ವಣ್ಣಮಟ್ಠತ್ಥಾಯಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ಬನ್ಧಿತುಂ ದಣ್ಡೇ ಲೇಖಾ ವಟ್ಟತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಬನ್ಧಿತು**ನ್ತಿ ವಾತಪ್ಪಹಾರೇನ ಅಚಲನತ್ಥಂ ಛತ್ತಮಣ್ಡಲಿಕಂ ರಜ್ಜುಕೇಹಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಬನ್ಧನತ್ಥಾಯ। **ಲೇಖಾವಾ**ತಿ ವಲಯಮಿವ ಉಕ್ಕಿರಿತ್ವಾ ಕತಾ ಲೇಖಾ ಏವ। **ವಟ್ಟತೀ**ತಿ ಯದಿಪಿ ನ ಬನ್ಧತಿ, ರಜ್ಜುಕೇಹಿ ಬನ್ಧಿತುಂ ಯುತ್ತಟ್ಠಾನತ್ತಾ ವಟ್ಟತಿ।

೧೬೧. ಚೀವರೇ ಅನ್ತೇ ವಾಪಿ ಪಟ್ಟಮುಖೇ ವಾಪಿ ವೇಣಿಪಿ ವಾ ಸಙ್ಖಲಿಕಾಪಿ ವಾ ಅಞ್ಞಂ ಸೂಚಿವಿಕಾರಂ ವಾ ಪಾಳಿಕಣ್ಣಿಕಆದಿಕಂ ಕಪ್ಪಬಿನ್ದುವಿಕಾರಮ್ಪಿ ವಾ ನ ಚ ಕಪ್ಪತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಅನ್ತೇ**ತಿ ಚೀವರಪರಿಯನ್ತೇ, ಅನುವಾತೇತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ಪಟ್ಟಮುಖೇ**ತಿ ಪಟ್ಟಕೋಟಿಯಂ, ದ್ವಿನ್ನಂ ಪಟ್ಟಾನಂ ಸಙ್ಘಟಿತಟ್ಠಾನಂ ಸನ್ಧಾಯೇತಂ ವುತ್ತಂ। **ವೇಣೀ**ತಿ ವರಕಸೀಸಾಕಾರೇನ ಸಿಬ್ಬನಂ। **ಸಙ್ಖಲಿಕಾ**ತಿ ಬಿಳಾಲಬನ್ಧನಾಕಾರೇನ ಸಿಬ್ಬನಂ। **ಅಞ್ಞಂ ಸೂಚಿವಿಕಾರಂ ವಾ**ತಿ ಚೀವರಮಣ್ಡನತ್ಥಾಯ ಕಯಿರಮಾನಂ ಅಞ್ಞಂ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಸೂಚಿಕಮ್ಮವಿಕಾರಂ ವಾ। **ಟೀಕಾಯಂ** ಪನ "ಸತಪದಿಸದಿಸಂ ಅಞ್ಞಂ ವಾ ಸೂಚಿವಿಕಾರಂ ನ ಕಪ್ಪತೀ"ತಿ ಸಾಮಞ್ಞೇನ ವುತ್ತಂ। "ಚೀವರಮಣ್ಡನತ್ಥಾಯ ನಾನಾಸುತ್ತಕೇಹಿ ಸತಪದಿಸದಿಸಂ ಸಿಬ್ಬನ್ತಾ ಆಗನ್ತುಕಪಟ್ಟಂ ಠಪೇನ್ತಿ, ಅಞ್ಞಮ್ಪಿ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಸೂಚಿಕಮ್ಮವಿಕಾರಂ ಕರೋನ್ತಿ, ಸಬ್ಬಂ ನ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** ವುತ್ತತ್ತಾ ಪನ ನಾನಾವಣ್ಣೇಹಿ ವಾ ಹೋತು, ಏಕವಣ್ಣೇನ ವಾ ಹೋತು, ಚೀವರಮಣ್ಡನತ್ಥಾಯ ಸಂಸಿಬ್ಬನ್ತಾನಂ ಸೂಚಿಕಮ್ಮವಿಕಾರಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತನ್ತಿ ಚೀವರೇಸು ಫಾಲಿತಟ್ಠಾನಸ್ಸ ಥಿರಭಾವತ್ಥಂ ಸತಪದಿಸದಿಸಮ್ಪಿ ಸಿಬ್ಬಿತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಖನ್ತಿ। **ಪಾಳಿ**-ಸದ್ದೇನ, **ಕಣ್ಣಿಕ**-ಸದ್ದೇನ ಚ ಕಪ್ಪ-ಸದ್ದಲೋಪೇನ ವಾ ಉಪಚಾರೇನ ವಾ ಪಾಳಿಕಪ್ಪಾದಯೋವ ಗಹಿತಾ। ಪಾಳಿ ಚ ಕಣ್ಣಿಕಾ ಚ ಪಾಳಿಕಣ್ಣಿಕಾಯೋ, ತಾ ಆದಿ ಯಸ್ಸ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ತಾದಿಸಸ್ಸಾತಿ

ವಿಗ್ಗಹೋ। ತತ್ಥ ನೀಲಾವಳಿಆದಿಸಣ್ಠಾನಾಯ ಬಿನ್ದುಪನ್ತಿಯಾ ಯಥಾ ಸೋಭತಿ, ತಥಾ ಕಯಿರಮಾನೋ ಪಾಳಿಕಪ್ಪೋ। ತಥೇವ ಬಿನ್ದುಸಮೂಹೇ ಕತ್ಥಚಿ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಕಯಿರಮಾನೋ ಕಣ್ಣಿಕಕಪ್ಪೋ।

೧೬೩. **ಗಣ್ಠಿಪಾಸಕಪಟ್ಟಾ**ತಿ ಗಣ್ಠಿನೋ ಚ ಪಾಸಕಸ್ಸ ಚ ಪತಿಟ್ಠಾನಟ್ಠಾನೇ ಠಪೇತಬ್ಬಾ ಪಟ್ಟಾ। **ವಟ್ಟತೀ**ತಿ ಏತ್ಥ "ಗಣ್ಠಿಪಾಸಕಾ"ತಿ ಕತ್ವಾ "ಚತುಕೋಣಾವ ವಟ್ಟನ್ತೀ"ತಿ ಅತ್ಥತೋ ವಚನಂ ವಿಪಲ್ಲಾಸೇತ್ವಾ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। **ಅಗ್ಘಿಯ**ನ್ತಿ ಚೇತಿಯಸಣ್ಠಾನೇನ ಸಿಬ್ಬನಂ। ಮೂಲೇ ಚ ಅಗ್ಗೇ ಚ ಏಕಸದಿಸಂ ಕತ್ವಾ ಮುಗ್ಗರಾಕಾರೇನ ಸಿಬ್ಬನಂ **ಮುಗ್ಗರೋ**। **ವಿಕಾರ**ನ್ತಿ ವಿಕಾರೋ, ಲಿಙ್ಗವಿಪಲ್ಲಾಸೇನ ವುತ್ತಂ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ ಗಣ್ಠಿಪಾಸಕಪಟ್ಟೇಸು।

೧೬೪. **ಕೋಣಸುತ್ತಾ**ತಿ ನಪುಂಸಕನಿದ್ದೇಸೋ, ಗಣ್ಠಿಪಾಸಕಪಟ್ಟಾನಂ ಕೋಣೇಹಿ ನೀಹಟಸುತ್ತಕೋಟಿಯೋ। **ಪೀಳಕಾ**ತಿ ತಾನಿಯೇವ ನಿವತ್ತೇತ್ವಾ ಪೀಳಕಾಕಾರೇನ ಕತಾನಿ। **ದುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾವಾ**ತಿ ತೇಸಂ ಅನ್ತೇಸು ಏಕವಾರಂ ಗಣ್ಠಿಕರಣೇನ ವಾ ಪುನ ನಿವತ್ತೇತ್ವಾ ಸಿಬ್ಬನೇನ ವಾ ದುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ ಏವ। **ಗನ್ಧಂ ತೇಲಂ ವಾ**ತಿ ಗನ್ಧಂ ವಾ ತೇಲಂ ವಾ। ಕಞ್ಜಿಕಪಿಟ್ಠಖಲಿಕಆದೀನಿಪಿ ವಟ್ಟನ್ತಿ।

೧೬೫. **ಮಣಿನಾ**ತಿ ಮಸಾರಗಲ್ಲಾದಿಪಾಸಾಣೇನ। **ನ ಚ ಘಟ್ಟೇಯ್ಯಾ**ತಿ ನೇವ ಘಟ್ಟೇಯ್ಯ। **ಅಞ್ಞೇನ ವಾ**ತಿ ಮುಗ್ಗರಮುಸಲಾದಿನಾ। ಅಂಸಬದ್ಧಕಕಾಯಬನ್ಧನಾನಿ ಪನ ತಥಾ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತಿ। **ದೋಣಿಯಂ ಕತ್ವಾ ನ ಚ ಘಂಸೇಯ್ಯಾ**ತಿ ಪಕ್ಕರಜನಾಕಿರಣದೋಣಿಯಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಭೂಮಿಯಂ ಜಣ್ಣುಕಾನಿ ನಿಹನ್ತ್ವಾ ಇತೋ ಚಿತೋ ಚ ಆವಿಜ್ಝಿತ್ವಾ ನೇವ ಘಂಸೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೬೬-೭. **ಕಣ್ಣಕೋಣಕಸುತ್ತಾನೀ**ತಿ ಚೀವರರಜನಕಾಲೇ ಲಗ್ಗನತ್ಥಾಯ ಅನುವಾತೇ ಚತೂಸು ಕೋಣೇಸು ಚ ಪಾಸಕಂ ಕತ್ವಾ ಬನ್ಧಿತಾನಿ ಸುತ್ತಾನಿ, ಯಾನಿ "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಕಣ್ಣಸುತ್ತಕ"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೩೪೪) ಏವಂ ಅನುಞ್ಞಾತಾನಿ। ಕಣ್ಣಸಙ್ಖಾತಾ ಕೋಣಾ ಕಣ್ಣಕೋಣಕಾ, ತೇಸು ಸುತ್ತಾನಿ। ಗಣ್ಠಿಕಪಾಸಕಪಟ್ಟೇಸು ಪನ ಕಣ್ಣಕೋಣಕಸುತ್ತಾನಂ ದುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾನಮೇವ ಕಪ್ಪಿಯತಾ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತಾತಿ ಚೀವರೇ ರತ್ತೇಯೇವ ತೇಸಂ ಛಿನ್ದಿತಬ್ಬತಾ ನತ್ಥಿ, ಕಣ್ಣಕೋಣಕಸುತ್ತಾನಂ ಛಿನ್ದಿತಬ್ಬತಾಯ ವುತ್ತತ್ತಾ ಅನುವಾತೇಹಿ ನಿಕ್ಖಮಿತಸುತ್ತಾನಿಪಿ ಛಿನ್ದಿತಬ್ಬಾನೀತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ಧಮ್ಮಕರಣೇ ಛತ್ತವಟ್ಟಿಯಂ ಲೇಖಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಲೇಖಾ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಛತ್ತವಟ್ಟಿಯ**ನ್ತಿ ಛತ್ತಸ್ಸ ಮುಖವಟ್ಟಿಯಂ। **ಲೇಖಾ**ತಿ ಉಪರಿ ವಾ ಹೇಟ್ಠಾ ವಾ ಕುಚ್ಛಿಯಂ ವಾ ಅಞ್ಞಾ ಲೇಖಾ। ಕುಞ್ಚಿಕಾಯ ಚ ಪಿಪ್ಫಲೇ ಚ ಮಣಿಕಾ ಚ ಪೀಳಕಾ ಚ ನ ವಟ್ಟನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಮಣಿಕಾ**ತಿ ಏಕಾ ವಟ್ಟಮಣಿ। **ಪೀಳಕಾ**ತಿ ಸಾಸಪಮತ್ತಿಕಾ ಮುತ್ತರಾಜಿಸದಿಸಾ ಬಹುವಟ್ಟಲೇಖಾ। **ದಣ್ಡಮ್ಹೀ**ತಿ ಪಿಪ್ಫಲದಣ್ಡಕೇ।

೧೬೮-೯. ಅರಣಿಯಂ ಮಾಲಾದಿ ಚ ಪತ್ತಮಣ್ಡಲೇ ಭಿತ್ತಿಕಮ್ಮಞ್ಚ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧಿತಬ್ಬಂ। **ಅರಣಿಯ**ನ್ತಿ ಉತ್ತರಾರಣಿ ಅಧರಾರಣಿ ಅರಣಿಧನುಕಞ್ಚ ಸಾಮಞ್ಞೇನ ಗಹಿತಂ। **ಪತ್ತಮಣ್ಡಲೇ**ತಿ ತಿಪುಸೀಸಾದಿಮಯೇ ಪತ್ತಮಣ್ಡಲೇ। ಏತ್ಥ ಪನ ಮಕರದಣ್ಡಕಂ ವಟ್ಟತಿ। **ಹೇಟ್ಠಾ**ತಿ ಕತ್ತರಯಟ್ಠಿಯಾ ಹೇಟ್ಠಾ। **ಉದ್ಧ**ನ್ತಿ ತಸ್ಸಾಯೇವ ಉಪರಿ।

೧೭೦-೩. **ಸಮ್ಮುಞ್ಜನಿಮ್ಹೀ**ತಿ ಸಮ್ಮುಞ್ಜನಿಯಾ ಲಿಙ್ಗವಿಪಲ್ಲಾಸೋ। **ಅವಾರಿತ**ನ್ತಿ ಇತ್ಥಿರೂಪಂ ಪನ ವಾರಿತಂ। **ಸೋವಣ್ಣಮಯಮ್ಪೀ**ತಿ ಸುವಣ್ಣಮಯಮ್ಪಿ। **ವಿಸಾಣನಾಳಿ** ನಾಮ ವಿಸಾಣಮಯಾ ನಾಳಿ। ಏತ್ಥ ಪನ ಅವುತ್ತಾನಿಪಿ ಯಾನಿ ಕಾನಿಚಿ ಆರಕಣ್ಡಕದನ್ತಕಟ್ಠಛೇದನಪಾನೀಯಘಟಪಾನೀಯಉಳುಙ್ಕಚುಣ್ಣಭಾಜನಾದೀನಿ ವುತ್ತಾನಂ ಅನುಲೋಮಾನೀತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಾನಿ। ಯೋ ಪನೇತ್ಥ ವಿನಯಞ್ಞೂ ತಾದಿಸಂ ಪರಿಕ್ಖಾರಂ ದಿಸ್ವಾ ಛಿನ್ದೇಯ್ಯ ವಾ ಛಿನ್ದಾಪೇಯ್ಯ ವಾ, ಅನುಪವಜ್ಜೋ ಸೋತಿ ವೇದಿತಬ್ಬನ್ತಿ।

ಪರಿಕ್ಖಾರನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೩೬. ಭೇಸಜ್ಜನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ

೧೭೪-೫. ಜನಸ್ಸ ಭೇಸಜ್ಜಂ ಕಾತುಂ ದಾತುಂ ವತ್ತುಞ್ಚ ನ ಲಬ್ಭತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧಿಯಂ। **ಲಬ್ಭತೀತಿ** ಏತ್ಥ "ಭಿಕ್ಖುನಾ"ತಿ ಕತ್ತಾ "**ಭೇಸಜ್ಜ**"ನ್ತಿ ವುತ್ತಕಮ್ಮಂ। ನನು ಚ **ಕಾತು**ನ್ತಿ ಭಾವಸಾಧನತ್ತಾ ತಸ್ಸ ಅವುತ್ತಕಮ್ಮೇನಾಪಿ ಭವಿತಬ್ಬಂ ಭಾವೇ ವಿಹಿತಕಿತಕಪ್ಪಚ್ಚಯಾನಂ ಪಯೋಗೇ ಕಮ್ಮಕಾರಕಸ್ಸಾಪಿ ಇಚ್ಛಿತಬ್ಬತ್ತಾತಿ? ಸಚ್ಚಂ, ತಥಾಪಿ ಪಧಾನಭೂತಕಮ್ಮಸತ್ತಿಯಾ ಅಭಿಧಾನೇ ಸತಿ ಅಪ್ಪಧಾನಕಿತಕಕಿರಿಯಾಭಿಸಮ್ಬನ್ಧೇನ ಗುಣೀಭೂತಾ ಕಮ್ಮಸತ್ತಿ ಅಭಿಹಿತಾ ವಿಯ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ। ತಥಾ ಚ ವುತ್ತಂ ಅಮ್ಹೇಹಿ **ಯೋಗವಿನಿಚ್ಛಯೇ** "ಪಧಾನಾನುಯಾಯಿತಾಯ ಜನವೋಹಾರಾಯ ಪಧಾನಸತ್ಯಾಭಿಧಾನೇ ಗುಣಸತ್ತಿ ಅಭಿಹಿತಾ ವಿಯ ಪಕಾಸತೀ"ತಿ। **ಜನಸ್ಸಾ**ತಿ ಆಗತಾಗತಜನಸ್ಸ। ಸಹಧಮ್ಮಿಕಾನಞ್ಚ ಪಿತೂನಞ್ಚ ತದುಪಟ್ಠಾಕಭಿಕ್ಖುನಿಸ್ಸಿತಭಣ್ಡೂನಞ್ಚ ವೇಯ್ಯಾವಚ್ಚಕರಸ್ಸ ಚ ಭಿಕ್ಖಾಚರಿಯವಿಞ್ಞತ್ತಿಸಕೇಹಿ ಭೇಸಜ್ಜಕರಣಂ ಲಬ್ಭನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ । ತತ್ಥ **ಸಹಧಮ್ಮಿ**ನನ್ತಿ ಸಹ ಚರಿತಬ್ಬೋ ಧಮ್ಮೋ ಸೀಲಸದ್ಧಾಪಞ್ಞಾಸಙ್ಖಾತೋ ಸಹಧಮ್ಮೋ, ಸೋ ಏತೇಸಮತ್ಥೀತಿ ಸಹಧಮ್ಮಿನೋ, ಭಿಕ್ಖು ಭಿಕ್ಖುನೀ ಸಿಕ್ಖಮಾನಾ ಸಾಮಣೇರೋ ಸಾಮಣೇರೀತಿ ಪಞ್ಚ, ತೇಸಂ। ಪಿತಾ ಚ ಮಾತಾ ಚ **ಪಿತರೋ** ಏಕಸೇಸನಯೇನ, ಉಭಿನ್ನಂ ಸಾಮಞ್ಞನಿದ್ದೇಸೋ ವಾ, ತೇಸಂ। **ಭಿಕ್ಖುನಿಸ್ಸಿತೋ** ನಾಮ ಯೋ ವಿಹಾರೇ ಸಬ್ಬಕಮ್ಮಾನಿ ಕರೋನ್ತೋ ಭಿಕ್ಖುಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ವಸತಿ। **ಭಣ್ಡು** ನಾಮ ಯೋ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಪೇಕ್ಖೋ ಯಾವ ಪತ್ತಚೀವರಂ ಪಟಿಯಾದಿಯತಿ, ತಾವ ವಿಹಾರೇ ವಸತಿ, ಸೋ ಪಣ್ಡುಪಲಾಸೋ। **ವೇಯ್ಯಾವಚ್ಚಕರಸ್ಸಾ**ತಿ ಅತ್ತನೋ ಉಪಟ್ಠಾಕಸ್ಸ। ಏತೇಸು ಪನ ಮಾತಾಪಿತರೋ ಸಚೇ ರಜ್ಜೇಪಿ ಠಿತಾ ಪಚ್ಚಾಸೀಸನ್ತಿ, ಅಕಾತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ। ಮಾತರಂ ಅನಾಮಸನ್ತೇನ ಸಬ್ಬಂ ಪರಿಕಮ್ಮಂ ಕಾತಬ್ಬಂ। ಪಿತಾ ಪನ ಸಹತ್ಥೇನ ನಹಾಪನಸಮ್ಬಾಹನಾದೀನಿ ಕತ್ವಾ ಉಪಟ್ಠಾತಬ್ಬೋ।

೧೭೬. ಪಿತಾ ಚ ಮಾತಾ ಚ ಭಾತಾ ಚ ಭಗಿನೀ ಚಾತಿ ದ್ವನ್ದೋ ಪಿತಾ...ಪೇ॰... ಭಗಿನಿಯೋ। ಮಹನ್ತೋ ಚ ಚೂಳೋ ಚ, ಮಹಾಚೂಳಾ ಚ ತೇ ಪಿತಾ...ಪೇ॰... ಭಗಿನಿಯೋ ಚಾತಿ ಕಮ್ಮಧಾರಯೋ। ತಾ ಆದಿ ಯೇಸನ್ತೇತಿ ಅಞ್ಞಪದತ್ಥೋ। ಮಹಾಚೂಳ-ಸದ್ದಾ ಪಿತಾದಿ-ಸದ್ದೇಹಿ ಪಚ್ಚೇಕಂ ಯೋಜೇತಬ್ಬಾ "ಮಹಾಪಿತುನೋ ಚೂಳಪಿತುನೋ"ತಿಆದಿನಾ। **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಪನೇತ್ಥ ಪಿತುಚ್ಛಾ ಮಾತುಲೋ, ತೇಸಂ ದಸನ್ನಮ್ಪಿ ಯಾವ ಸತ್ತಮಾ ಕುಲಪರಿವಟ್ಟಾ ಪುತ್ತಪರಮ್ಪರಞ್ಚ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। ತೇಸಂ ಸಕೇ ಭೇಸಜ್ಜಕರಣಂ ಲಬ್ಭನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। ತೇಸಂ ಮಹಾಪಿತಾದೀನಂ ಸನ್ತಕೇ ಸತಿ ತೇನ ಭೇಸಜ್ಜಕರಣಂ ಲಬ್ಭತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ನಾ**ತಿ ನತ್ಥಿ ಚೇ। **ಅತ್ತನಿಯೇ**ತಿ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಕೇ ಸತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ದಾತಬ್ಬಂ ತಾವಕಾಲಿಕ**ನ್ತಿ ತಾವಕಾಲಿಕಂ ಕತ್ವಾ ದಾತಬ್ಬನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ತೇ ಪನ ಸಚೇ ಪಟಿದೇನ್ತಿ, ಗಹೇತಬ್ಬಂ, ನೋ ಚೇ ದೇನ್ತಿ, ನ ಚೋದೇತಬ್ಬಾ। ಯಾವ ತಸ್ಸ ದಾನಂ, ತಾವ ಕಾಲೋ ಅಸ್ಸಾತಿ **ತಾವಕಾಲಿಕಂ**। ಣಿಕೋ ಸಮಾಸನ್ತೋ।

೧೭೭. **ಭೇಸಜ್ಜಕರಣಾದೀತಿ ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಅನಾಮಟ್ಠಪಿಣ್ಡದಾನಾದೀನಂ ಗಹಣಂ, **ಹಿ**-ಸದ್ದೋ ಹೇತುಮ್ಹಿ, ಹಿ ಯಸ್ಮಾ ಏತೇಸು ಕುಲದೂಸನಾದಯೋ ನ ರುಹನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ತೇಸಂ ಭೇಸಜ್ಜಕರಣಂ ಲಬ್ಭಂ, ಅತ್ತನಿಯೇ ಚ ಸತಿ ದಾತಬ್ಬನ್ತಿ ಏವಮೇತ್ಥ ಅತ್ಥೋ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ। **ನ ರೂಹತೀ**ತಿ ನ ರೋಹತಿ ನಪ್ಪವತ್ತತಿ ನ ಹೋತಿ, ಆಪತ್ತಿಂ ನ ಜನೇತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। ತೇಸಂ ಅತ್ಥಾಯ ಞಾತಿಸಾಮಣೇರೇಹಿ ವಾ ಭೇಸಜ್ಜಂ ಆಹರಾಪೇತಬ್ಬಂ, ಅತ್ತನೋ ಅತ್ಥಾಯ ವಾ ಆಹರಾಪೇತ್ವಾ ದಾತಬ್ಬಂ। ತೇಹಿಪಿ "ಉಪಜ್ಝಾಯಾದೀನಂ ಆಹರಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ವತ್ತಸೀಸೇನ ಆಹರಿತಬ್ಬಂ। ಸಚೇ ಅಞ್ಞೇಪಿ ಯೇ ಗಿಲಾನಾ ಹುತ್ವಾ ವಿಹಾರಂ ಪವಿಸನ್ತಿ, ತೇಸಂ ಸಬ್ಬೇಸಮ್ಪಿ ಅಪಚ್ಚಾಸೀಸನ್ತೇನ ಭೇಸಜ್ಜಂ ಕಾತಬ್ಬಂ। ಸದ್ಧಂ ಕುಲಂ ಹೋತಿ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಮಾತಾಪಿತುಟ್ಠಾನಿಯಂ, ತತ್ರ ಚೇ ಕೋಚಿ ಗಿಲಾನೋ ಹೋತಿ, ತಸ್ಸತ್ಥಾಯ "ಭನ್ತೇ, ಇತ್ಥನ್ನಾಮಸ್ಸ ರೋಗಸ್ಸ ಕಿಂ ಭೇಸಜ್ಜಂ ಕರೋನ್ತೀ"ತಿ ಕಪ್ಪಿಯಂ ಕತ್ವಾ ಪುಚ್ಛನ್ತಿ, ಇದಞ್ಚಿದಞ್ಚ ಗಹೇತ್ವಾ ಕರೋನ್ತೀತಿ ವಟ್ಟತಿ, ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ವಾ ಕಥಾ ಕಾತಬ್ಬಾ।

೧೭೮. ಛನ್ನಂ ಮಾತಾದೀನಞ್ಚ ದಾಮರಿಕಚೋರಸ್ಸ ಇಸ್ಸರಿಯಸ್ಸ ಅನಾಮಟ್ಠೋ ಪಿಣ್ಡಪಾತೋ ದಾತುಂ ಅವಾರಿತೋತಿ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। **ಛನ್ನ**ನ್ತಿ ಮಾತಾದೀನಂ ಛನ್ನಂ ಮಜ್ಝೇ। **ಮಾತಾದೀನ**ನ್ತಿ ಭಿಕ್ಖುನಿಸ್ಸಿತಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಅವಸೇಸಾನಂ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಮಾತಾದೀನಂ। "ಛನ್ನ"ನ್ತಿ ಪನ ಯೋಜನಾಯ ಅಟ್ಠಕಥಾಯ ವಿರುಜ್ಝತಿ। ತತ್ಥ ಹಿ "ಮಾತಾಪಿತೂನ"ನ್ತಿಆದಿನಾ ಭಿಕ್ಖುನಿಸ್ಸಿತಂ ಓಹಾಯ ಸತ್ತೇವ ವುತ್ತಾ। **ಆಚರಿಯಬುದ್ಧದತ್ತತ್ಥೇರೇನ** ಚ ತಥೇವ ವುತ್ತಂ -

“ಅನಾಮಟ್ಠೋಪಿ ದಾತಬ್ಬೋ, ಪಿಣ್ಡಪಾತೋ ವಿಜಾನತಾ।
ದ್ವಿನ್ನಂ ಮಾತಾಪಿತೂನಮ್ಪಿ, ತದುಪಟ್ಠಾಯಕಸ್ಸ ಚ॥

“ಇಸ್ಸರಸ್ಸಾಪಿ ದಾತಬ್ಬೋ, ಚೋರದಾಮರಿಕಸ್ಸ ಚ।
ಭಣ್ಡುಕಸ್ಸತ್ತನೋ ಚೇವ, ವೇಯ್ಯಾವಚ್ಚಕರಸ್ಸಪೀ”ತಿ॥ (ವಿನಯ ವಿ॰ ೪೯೩-೪೯೪)।

ದಾಮರಿಕಚೋರಸ್ಸಾತಿ ರಜ್ಜಂ ಪತ್ಥಯಮಾನಸ್ಸ ಪಾಕಟಚೋರಸ್ಸ। **ಅನಾಮಟ್ಠೋ**ತಿ ಅಪಬ್ಬಜಿತಸ್ಸ ಹತ್ಥತೋ ಲದ್ಧಾ ಅತ್ತನಾ ಅಞ್ಞೇನ ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತೇನ ಅಗ್ಗಹಿತಅಗ್ಗೋ, ಅಯಂ ಅನಾಮಟ್ಠಪಿಣ್ಡಪಾತೋ। ಪಟಿಸನ್ಥಾರೋ “ವಿಹಾರಪ್ಪತ್ತಂ ಆಗನ್ತುಕಂ ವಾ ದಲಿದ್ದಾದಿಂ ವಾ ದಿಸ್ವಾ ‘ಪಾನೀಯಂ ಪಿವಾ’ತಿ ದಾತಬ್ಬಂ, ಪಾದಮಕ್ಖನತೇಲಂ ದಾತಬ್ಬಂ, ಕಾಲೇ ಆಗತಸ್ಸ ಯಾಗುಭತ್ತಂ, ವಿಕಾಲೇ ಆಗತಸ್ಸ ಸಚೇ ತಣ್ಡುಲಾ ಅತ್ಥಿ, ತಣ್ಡುಲಾ ದಾತಬ್ಬಾ, ಸಯನಟ್ಠಾನಂ ದಾತಬ್ಬಂ, ಚೋರಾನಂ ಪನ ಸಙ್ಘಿಕಮ್ಪಿದಾತಬ್ಬ”ನ್ತಿ ವುತ್ತೋ। ಅವಸೇಸಪಟಿಸನ್ಥಾರೋ ಪನ ಅಪಚ್ಚಾಸೀಸನ್ತೇನ ಕಾತಬ್ಬೋ। ತಥಾ ಧಮ್ಮಪಟಿಸನ್ಥಾರೋಪಿ ಯಸ್ಸ ಕಸ್ಸಚಿ ದಾತಬ್ಬೋವ।

೧೭೯. **ತೇಸ**ನ್ತಿ ಅಞ್ಞಾತಕಾದೀನಂ ಗಿಹೀನಂ। **ಕಯಿರಾ**ತಿ “ಭಣಥಾ”ತಿ ವುತ್ತೇ ಕರೇಯ್ಯ। “ನ ಕರೋಮಾ”ತಿ ವುತ್ತೇ ಸಚೇ ವಿಪ್ಪಟಿಸಾರಿನೋ ಭವಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಕಾತಬ್ಬಂ। **ನತ್ತನೋ**ತಿ ಅತ್ತನೋ ಸುತ್ತೋದಕೇಹಿ ನ ಕಯಿರಾತಿ ಯೋಜನೀಯಂ। ಏವಂ ಸಾಮಞ್ಞೇನ ಪರಿತ್ತೇ ಪಟಿಪಜ್ಜನವಿಧಿಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಆಟಾನಾಟಿಯಪರಿತ್ತೇ ಪಟಿಪಜ್ಜಿತಬ್ಬವಿಧಿಂ ದಸ್ಸೇತುಂ “**ಭಣಿತಬ್ಬ**”ನ್ತಿಆದಿಮಾಹ। **ಭಣಾಪೇನ್ತೇ**ತಿ “ಭಣಥಾ”ತಿ ಅಜ್ಝೇಸನಪುಬ್ಬಕಂ ಪಯೋಜೇನ್ತೇ। **ಪರಿತ್ತಂ ಸಾಸನೋಗಧ**ನ್ತಿ ಪಠಮಮೇವ ಆಟಾನಾಟಿಯಸುತ್ತಂ ಅಭಣಿತ್ವಾ ಸಾಸನಪರಿಯಾಪನ್ನಂ ಮೇತ್ತಸುತ್ತಂ ಧಜಗ್ಗಸುತ್ತಂ ರತನಸುತ್ತನ್ತಿ ಇಮಾನಿ ಸುತ್ತಾನಿ ಸತ್ತಾಹಂ ಭಣಿತ್ವಾ ಯಥಾಪರಿಕಮ್ಮಂ ಪರಿತ್ತಂ ಆಟಾನಾಟಿಯಪರಿತ್ತಂ ಭಣಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೮೦. “ಆಗನ್ತ್ವಾ ಸೀಲಂ ದೇತು, ಧಮ್ಮಂ ಪರಿತ್ತಞ್ಚ ಭಾಸತೂ”ತಿ ಕೇನಚಿ ಪೇಸಿತೋ ಗನ್ತ್ವಾ ಸೀಲಂ ವಾ ದಾತುಂ ಧಮ್ಮಂ ಪರಿತ್ತಂ ವಾ ವತ್ತುಂ ಲಬ್ಭತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ಭೇಸಜ್ಜನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೩೭. ಉಗ್ಗಹನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ

೧೮೧. ಪುಗ್ಗಲ-ಸದ್ದಮತ್ತೇ ಪಯುತ್ತೇ ಅತ್ತನೋಪಿ ಗಹಣಸಮ್ಭವೋ ಸಿಯಾತಿ ಬ್ಯಭಿಚಾರತ್ಥಂ **ಅಞ್ಞ**-ಸದ್ದಪ್ಪಯೋಗೋ। ಸತಿ ಸಮ್ಭವೇ ಬ್ಯಭಿಚಾರೇ ವಿಸೇಸನಂ ಸಾತ್ಥಕಂ ಹೋತೀತಿ। **ದಸಭೇದಮ್ಪಿ ರತನ**ನ್ತಿ “ಮುತ್ತಾ ಮಣಿ ವೇಳುರಿಯೋ ಸಙ್ಖೋ ಸಿಲಾ ಪವಾಳಂ ರಜತಂ ಜಾತರೂಪಂ ಲೋಹಿತಙ್ಕೋ ಮಸಾರಗಲ್ಲ”ನ್ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೫೦೬) ಏವಂ ವುತ್ತಂ ದಸಭೇದಮ್ಪಿ ರತನಂ। **ಉಗ್ಗಣ್ಹನ್ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಗಣ್ಹನ್ತಸ್ಸ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ತಸ್ಸ।

೧೮೨-೩. ತೇಸು ಅತ್ತತ್ಥಂ ಉಗ್ಗಣ್ಹನ್ತಸ್ಸ ದ್ವೀಸು ನಿಸ್ಸಗ್ಗೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತೇಸೂ**ತಿ ತೇಸು ದಸಸು ಮಜ್ಝೇ। **ದ್ವೀಸೂ**ತಿ ರಜತಜಾತರೂಪಸಙ್ಖಾತೇಸು ದ್ವೀಸು ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯವತ್ಥೂಸು। **ಅತ್ತತ್ಥ**ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ನವಕಮ್ಮಾದೀನಂ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಅತ್ಥಾಯ ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ದೀಪೇತಿ। **ಸೇಸೇಸು ದುಕ್ಕಟ**ನ್ತಿ ಅವಸೇಸೇಸು ಅಟ್ಠಸು ಸಬ್ಬೇಸಮ್ಪಿ ಅತ್ಥಾಯ ಉಗ್ಗಣ್ಹನ್ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಗಣಞ್ಚ ಸಙ್ಘಞ್ಚ ಪುಗ್ಗಲಞ್ಚ ಅನಾಮಸಿತ್ವಾ “ಚೇತಿಯಸ್ಸ ನವಕಮ್ಮಸ್ಸ ದಮ್ಮೀ”ತಿ ವುತ್ತೇ ಚ ನ ಪಟಿಕ್ಖಿಪೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧನೀಯಂ। **ನ ಪಟಿಕ್ಖಿಪೇ**ತಿ ಇಮಿನಾ ಸಙ್ಘಾದಿಂ ಆಮಸಿತ್ವಾ ವುತ್ತೇ ಪಟಿಕ್ಖಿಪನಂ ದೀಪೇತಿ। ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತೇ “ಕಪ್ಪಿಯಕಾರಕಾನಂ ವಾ ಹತ್ಥೇ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಮಮ ಪುರಿಸಾನಂ ಮಯ್ಹಮೇವ ವಾ ಹತ್ಥೇ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಕೇವಲಂ ತುಮ್ಹೇ ಪಚ್ಚಯೇ ಪರಿಭುಞ್ಜಥಾ”ತಿ ವದತಿ, ವಟ್ಟತಿ। ಚತುಪಚ್ಚಯತ್ಥಾಯ ಚ ದಿನ್ನಂ ಯೇನ ಯೇನ ಅತ್ಥೋ ಹೋತಿ, ತದತ್ಥಂ ಉಪನೇತಬ್ಬಂ। ತೇಸಂ ಚೀವರತ್ಥಾಯ ದಿನ್ನಂ ಚೀವರೇಯೇವ ಉಪನೇತಬ್ಬಂ। ಸಚೇ

ಚೀವರೇನ ತಾದಿಸೋ ಅತ್ಥೋ ನತ್ಥಿ, ಪಿಣ್ಡಪಾತಾದೀಹಿ ಸಙ್ಘೋ ಕಿಲಮತಿ, ಸಙ್ಘಸುಟ್ಠುತಾಯ ಅಪಲೋಕೇತ್ವಾ ತದತ್ಥಾಯಪಿ ಉಪನೇತಬ್ಬಂ। ಏಸ ನಯೋ ಪಿಣ್ಡಪಾತಗಿಲಾನಪಚ್ಚಯತ್ಥಾಯ ದಿನ್ನೇಪಿ। ಸೇನಾಸನತ್ಥಾಯ ದಿನ್ನಂ ಪನ ಗರುಭಣ್ಡತ್ತಾ ತತ್ಥೇವ ಉಪನೇತಬ್ಬಂ, ಸೇನಾಸನೇಸು ನಸ್ಸನ್ತೇಸು ಜಗ್ಗನತ್ಥಂ ಮೂಲಚ್ಛೇಜ್ಜಂ ಅಕತ್ವಾ ಅವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ಯಾಪನಮತ್ತಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬಂ।

೧೮೪. ಖೇತ್ತಾದೀನಂ ಕೇಸಞ್ಚಿ ದುಕ್ಕಟವತ್ಥೂನಂ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛನೂಪಾಯಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ಖೇತ್ತ"**ನ್ತಿಆದಿ ವುತ್ತಂ। ತತ್ಥ **ಖೇತ್ತ**ನ್ತಿ ಪುಬ್ಬಣ್ಣವಿರುಹನಟ್ಠಾನಂ। **ವತ್ಥು**ನ್ತಿ ಅಪರಣ್ಣಉಚ್ಛುಫಲಾದೀನಂ ವಿರುಹನಟ್ಠಾನಂ। **ದಾಸಪಸ್ವಾದಿಕ**ನ್ತಿ ದಾಸಪಸುಪುಪ್ಫಾರಾಮಫಲಾರಾಮಾದಿಕಂ। ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಕಪ್ಪಿಯೇನ ಕಮೇನ ಚ ಗಣ್ಹೇಯ್ಯಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಕಪ್ಪಿಯೇನ ಕಮೇನ ಚಾ**ತಿ ಏತ್ಥ **ಕಮ**-ಸದ್ದೋ ವೋಹಾರಪ್ಪಟಿಪಾಟಿವಚನೋ, ತಸ್ಮಾ ಪರೇಸಂ ಅತ್ತನೋ ಚ ಕಪ್ಪಿಯವೋಹಾರಕ್ಕಮೇನೇವಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಸೋ ಚ **ಖೇತ್ತವತ್ಥೂ**ಸು ತಾವ "ಚತ್ತಾರೋ ಪಚ್ಚಯೇ ಪರಿಭುಞ್ಜಥಾ"ತಿ ವಾ "ಕಪ್ಪಿಯಕಾರಕಾನಂ ಹತ್ಥೇ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ವಾ "ಸಙ್ಘೋ ಕಪ್ಪಿಯಭಣ್ಡಂ ಭುಞ್ಜತೂ"ತಿ ವಾ "ಸೀಮಂ ದೇಮಾ"ತಿ ವಾ ಪರೇಹಿ ವುತ್ತೋ, "ಸಾಧು, ಉಪಾಸಕ ಮಿಗಪಕ್ಖಿನೋ ಏತ್ಥ ನಿಬ್ಭಯಾ ಸುಖೇನ ಜೀವಿಸ್ಸನ್ತೀ"ತಿ ಅತ್ತನಾ ವಾ ತಳಾಕೇ ಯಥಾವುತ್ತೇನೇವ "ಉದಕಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಭಣ್ಡಕಂ ಧೋವಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಮಿಗಪಕ್ಖಿನೋ ಪಿವಿಸ್ಸನ್ತೀ"ತಿ ಪರೇಹಿ ವಾ "ಸಾಧು, ಉಪಾಸಕ, ಸಙ್ಘೋ ಪಾನೀಯಂ ಪಿವಿಸ್ಸತೀ"ತಿಆದಿನಾ ಅತ್ತನಾ ವಾ **ದಾಸೇ** "ಆರಾಮಿಕಂ ದಮ್ಮಿ, ವೇಯ್ಯಾವಚ್ಚಕರಂ ದಮ್ಮಿ, ಕಪ್ಪಿಯಕಾರಕಂ ದಮ್ಮೀ"ತಿ ವಾ **ಪಸೂಸು** "ಪಞ್ಚಗೋರಸಪರಿಭೋಗತ್ಥಾಯ ದಮ್ಮೀ"ತಿ **ಆರಾಮೇ** "ವನಂ ದಮ್ಮೀ"ತಿ ಏವಮಾದಿನಾ ವುತ್ತೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। ಸಚೇ ಪನ ಕೋಚಿ ಅಬ್ಯತ್ತೋ ಅಕಪ್ಪಿಯವೋಹಾರೇನ ಖೇತ್ತಾದಿಂ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹಾತಿ ವಾ ಕಾರೇತಿ ವಾ, ತಂ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ನ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬಂ, ತಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಲದ್ಧಂ ಕಪ್ಪಿಯಭಣ್ಡಮ್ಪಿ ಅಕಪ್ಪಿಯಮೇವ। ಅಬ್ಯತ್ತೇನ ಪನ ಲಜ್ಜಿಭಿಕ್ಖುನಾ ಕಾರಾಪಿತೇಸು ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ಪಟಿಗ್ಗಹಣಂ ಕಪ್ಪಿಯಂ, ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ಪಯೋಗಪಚ್ಚಯಾ ಉಪ್ಪನ್ನೇನ ಮಿಸ್ಸತ್ತಾ ವಿಸಗತಪಿಣ್ಡಪಾತೋ ವಿಯ, ಅಕಪ್ಪಿಯಮಂಸಭೋಜನಂ ವಿಯ ಚ ದುಬ್ಬಿನಿಬ್ಭೋಗಂ ಹೋತಿ, ಸಬ್ಬೇಸಂ ಅಕಪ್ಪಿಯಮೇವ।

೧೮೫-೭. ನವ...ಪೇ॰... ಕಿರಿಯಾ ಚ ಅನವೇ ಮತ್ತಿಕುದ್ಧಾರಣಞ್ಚ ಬನ್ಧೋ ಚ ಆಳಿಯಾ ಥಿರಕಾರೋ ಚ ಅನವೇ ಕೇದಾರೇ ಅತಿರೇಕಭಾಗಗ್ಗಹಣಞ್ಚ ನವೇ ಚ ಅಪರಿಚ್ಛಿನ್ನಭಾಗೇ ಸಸ್ಸೇ "ಏತ್ತಕೇ ದೇಥಾ"ತಿ ಕಹಾಪಣುಟ್ಠಾಪನಞ್ಚಾತಿ ಸಬ್ಬೇಸಮ್ಪಿ ಅಕಪ್ಪಿಯನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಮಾತಿಕಾ ಚ ಕೇದಾರೋ ಚ ತಳಾಕೋ ಚಾತಿ ದ್ವನ್ದೋ ಮಾತಿಕ...ಪೇ॰... ತಳಾಕಾ। ತೇಸಂ ಕಿರಿಯಾತಿ ಸಮಾಸೋ। **ಅನವೇ**ತಿ ಚತುಪಚ್ಚಯವಸೇನ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತೇ ಪುರಾಣತಳಾಕೇ। ಉದಕವಸೇನ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತೇ ಪನ ಸುದ್ಧಚಿತ್ತಾನಂ ವಟ್ಟತಿ। **ಬನ್ಧೋ**ತಿ ಪಾಳಿಯಾ ಬನ್ಧೋ। ಪೋರಾಣಕೇದಾರೇ ನಿಯಮಿತಪಕತಿಭಾಗತ್ತಾ ಆಹ **"ಅನವೇ"**ತಿ। **ಅಪರಿಚ್ಛಿನ್ನಭಾಗೇ**ತಿ "ಏತ್ತಕೇ ಭೂಮಿಭಾಗೇ ಏತ್ತಕೋ ಭಾಗೋ ದಾತಬ್ಬೋ"ತಿ ಏವಂ ಅಪರಿಚ್ಛಿನ್ನಭಾಗೇ।

೧೮೭-೯. "ಕಸ ವಪ್ಪ" ಇಚ್ಚಾದಿಂ ಅವತ್ವಾ ಚ "ಏತ್ತಕಾಯ ಭೂಮಿಯಾ ಏತ್ತಕೋ ಭಾಗೋ ದೇಯ್ಯೋ"ತಿ ಭೂಮಿಂ ವಾ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇತಿ, ತಸ್ಸೇವೇತಮಕಪ್ಪಿಯನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಚ**-ಸದ್ದೋ ಅವಧಾರಣೇ। **ಪತಿಟ್ಠಾಪೇತೀ**ತಿ ಯೋ ಭಿಕ್ಖು ಪತಿಟ್ಠಾಪೇತಿ। **ತಸ್ಸೇವಾ**ತಿ ತಸ್ಸ ಪತಿಟ್ಠಾಪಕಭಿಕ್ಖುಸ್ಸೇವ। **ಏತ**ನ್ತಿ ಪತಿಟ್ಠಾಪಿತಭೂಮಿತೋ ಲದ್ಧಧಞ್ಞಂ "ಏತ್ತಕೇ ಭೂಮಿಭಾಗೇ ಸಸ್ಸಂ ಕತಂ, ಏತ್ತಕಂ ಗಣ್ಹಥಾ"ತಿ ಏವಂ ವದನ್ತೇ ಪಮಾಣಗಣ್ಹನತ್ಥಂ ದಣ್ಡರಜ್ಜುಭಿ ಮಿನನೇ ವಾ ಖಲೇ ಠತ್ವಾ ರಕ್ಖಣೇ ವಾ ತಂ ನೀಹರಾಪನೇ ವಾ ಕೋಟ್ಠಾಗಾರಾದಿಪಟಿಸಾಮನೇ ವಾ ಏತಂ ತಸ್ಸೇವ ಅಕಪ್ಪಿಯನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧನೀಯಂ। **ಪತಿಟ್ಠಾಪೇತಿ ಚಾ**ತಿ ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ಪತಿಟ್ಠಾಪೇತಿ ಚ। **ಕತ**ನ್ತಿ ಅಮ್ಹೇಹಿ ಕತಂ। **ವದನ್ತೇ**ವನ್ತಿ ಏವಂ ಕಸ್ಸಕೇ ವದನ್ತೇ। **ಪಮಾಣ**ನ್ತಿ ಭೂಮಿಪ್ಪಮಾಣಂ। **ನೀಹರಾಪನೇ**ತಿ ಖಲತೋ ಗೇಹಸ್ಸ ನೀಹರಾಪನೇ। **ಏತ**ನ್ತಿ ಮಿತಲದ್ಧರಕ್ಖಿತಾದಿಕಂ। **ತಸ್ಸೇವಾ**ತಿ ಮಾನಕರಕ್ಖಕಾದಿನೋ ಏವ। ಅಪುಬ್ಬಸ್ಸ ಅನುಪ್ಪಾದಿತತ್ತಾ ಅಞ್ಞೇಸಂ ಕಪ್ಪತೀತಿ ಆಹ **"ತಸ್ಸೇವೇತಮಕಪ್ಪಿಯ"**ನ್ತಿ।

೨೯೦. ಪಟಿಸಾಮನಪ್ಪಸಙ್ಗೇನಾಹ **"ಪಟಿಸಾಮೇಯ್ಯಾ"**ತಿಆದಿ। ಪಿತುಸನ್ತಕಮ್ಪಿ ಗಿಹಿಸನ್ತಕಂ ಯಂ ಕಿಞ್ಚೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಪಿತುಸನ್ತಕನ್ತಿ** ಪಿತಾ ಚ ಮಾತಾ ಚ ಪಿತರೋ, ತೇಸಂ ಸನ್ತಕಂ। **ಗಿಹಿಸನ್ತಕನ್ತಿ** ಇಮಿನಾ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಸಹಧಮ್ಮಿಕಾನಂ ಸನ್ತಕಂ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಪರಿಕ್ಖಾರಂ ಪಟಿಸಾಮೇತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ದೀಪೇತಿ। **ಯಂ ಕಿಞ್ಚೀತಿ** ಕಪ್ಪಿಯಂ ಅಕಪ್ಪಿಯಂ ವಾ ಅನ್ತಮಸೋ ಮಾತುಕಣ್ಣಪಿಳನ್ಧನತಾಲಪಣ್ಣಮ್ಪಿ। **ಭಣ್ಡಾಗಾರಿಕಸೀಸೇನಾತಿ** ಸೀಸಙ್ಗಮಿವ ಪಧಾನಂ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ "ಸೀಸ"ನ್ತಿ ಇಧ ಉಪಚಾರವಸೇನ ವುಚ್ಚತಿ, ತಥಾ ಭಣ್ಡಾಗಾರಿಕಸದ್ದೋಪಿ ಭಾವಪ್ಪಧಾನೋ, ಭಣ್ಡಾಗಾರಿಕೋ ಭಣ್ಡಾಗಾರಿಕತ್ತಂ ಸೀಸಂ ಪಧಾನನ್ತಿ ವಿಸೇಸನಪರಪದೇ ಕಮ್ಮಧಾರಯೋ, ತೇನ, ಭಣ್ಡಾಗಾರಿಕತ್ತಸ್ಸ ಪಧಾನಕರಣೇನಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೨೯೧-೨. **ಅವಸ್ಸಂ ಪಟಿಸಾಮಿಯನ್ತಿ** ಅವಸ್ಸಂ ಸಙ್ಗೋಪೇತಬ್ಬಂ। **ವುತ್ತೇಪೀತಿ** ಮಾತಾಪಿತೂಹಿ ವುತ್ತೇಪಿ।

೨೯೩-೪. ವಡ್ಢಕೀಆದಯೋ ವಾ ರಾಜವಲ್ಲಭಾ ವಾ "ಸಕಂ ಪರಿಕ್ಖಾರಂ ವಾ ಸಯನಭಣ್ಡಂ ವಾ ಪಟಿಸಾಮೇತ್ವಾ ದೇಹೀ"ತಿ ಯದಿ ವದನ್ತಿ, ಛನ್ದತೋಪಿ ಭಯಾಪಿ ನ ಕರೇಯ್ಯಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಪರಿಕ್ಖಾರನ್ತಿ** ವಾಸಿಫರಸುಆದಿಉಪಕರಣಭಣ್ಡಂ। **ಛನ್ದತೋಪಿ ಭಯಾಪೀತಿ** ವಡ್ಢಕೀಆದೀಸು ಛನ್ದೇನ, ರಾಜವಲ್ಲಭೇಸು ಭಯೇನ।

೨೯೫-೬. ಪಟಿಸಾಮಿತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। **ಸಙ್ಕನ್ತೀತಿ** ಯಾದಿಸೇ ಪದೇಸೇ "ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ವಾ ಸಾಮಣೇರೇಹಿ ವಾ ಗಹಿತಂ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಸಙ್ಕಂ ಉಪ್ಪಾದೇನ್ತಿ, ತಾದಿಸೇ ವಿಹಾರಾವಸಥಸ್ಸನ್ತೋತಿ ಯೋಜನೀಯಂ। **ವಿಹಾರಾವಸಥಸ್ಸಾತಿ** ವಿಹಾರಸ್ಸ ಚ ಆವಸಥಸ್ಸ ಚ। **ರತನನ್ತಿ** ದಸವಿಧಂ ರತನಂ। **ರತ್ನಸಮ್ಮತನ್ತಿ** ವತ್ಥಾದಿಕಂ। **ನಿಕ್ಖಿಪೇಯ್ಯಾತಿ** ಸಾಮಿಕೇ ದಿಟ್ಠೇ ನಿಯಮೇತ್ವಾ ದಾತುಂ "ಏತ್ತಕಾ ಕಹಾಪಣಾ"ತಿಆದಿನಾನುರೂಪೇನ ಮತ್ತಿಕಲಞ್ಛನಾದಿನಿಮಿತ್ತೇನ ವಾ ಸಞ್ಞಾಣಂ ಕತ್ವಾ ನಿಕ್ಖಿಪೇಯ್ಯ। **ಗಹೇತ್ವಾನಾತಿ** ತಾದಿಸೇ ಅಸತಿ ಅತ್ತನಾವ ಗಹೇತ್ವಾ। **ತಾದಿಸೇತಿ** ರತನೇ ವಾ ರತನಸಮ್ಮತೇ ವಾ ಸತಿ। **ಸಾಮಿಕಾನಾಗಮಂ ಞತ್ವಾತಿ** ಯದಿ ಅತ್ತನಿ ಆಸಙ್ಕನ್ತಿ, ಮಗ್ಗಾ ಓಕ್ಕಮ್ಮ ನಿಸೀದಿಯ ಪಚ್ಛಾ ಸಾಮಿಕಾನಂ ಅನಾಗಮನಂ ವಿಞ್ಞಾಯ। **ಪತಿರೂಪನ್ತಿ** ರತನಸಮ್ಮತೇ ಪಂಸುಕೂಲಗ್ಗಹಣಂ ರತನೇ ನಿರುಸ್ಸುಕ್ಕಗಮನನ್ತಿ ಏವರೂಪಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಅನುರೂಪನ್ತಿ।

ಉಗ್ಗಹನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೩೮. ದೂಸನನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ

೨೯೭. **ದದತೋತಿ** ಸಸನ್ತಕಂ ಪರಸನ್ತಕಞ್ಚ ದೇನ್ತಸ್ಸ। **ಕುಲದೂಸನದುಕ್ಕಟನ್ತಿ** ಅತ್ತನೋ ದುಪ್ಪಟಿಪತ್ತಿಯಾ ಕುಲಾನಂ ದೂಸನಂ ಪಸಾದವಿನಾಸನಂ ಕುಲದೂಸನಂ, ತೇನ ದುಕ್ಕಟಂ ಕುಲದೂಸನದುಕ್ಕಟಂ।

೨೯೮. ಏತ್ಥ ಸಙ್ಘಿಕಂ ಗರುಭಣ್ಡಂ ಇಸ್ಸರೇನ ದೇನ್ತಸ್ಸ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಏತ್ಥಾತಿ** ಏತೇಸಂ ಪುಪ್ಫಾದೀನಂ ಮಜ್ಝೇ। **ಇಸ್ಸರೇನಾತಿ** ತದ್ಧಿತಲೋಪೇನ ವುತ್ತಂ, ಇಸ್ಸರಿಯೇನ ಇಸ್ಸರವತಾಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ದೇನ್ತಸ್ಸಾತಿ** ಕುಲಸಙ್ಗಹತ್ಥಾಯ ಇಸ್ಸರವತಾಯ ದದತೋ। **ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯನ್ತಿ** ಕುಲಸಙ್ಗಹತ್ಥಾಯ ದದತೋ "ಕುಲದೂಸನದುಕ್ಕಟ"ನ್ತಿ ಸಾಮಞ್ಞವಿಹಿತದುಕ್ಕಟೇನ ಸದ್ಧಿಂ "ಪಞ್ಚಿಮಾನಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅವಿಸ್ಸಜ್ಜಿಯಾನಿ, ನ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತಬ್ಬಾನಿ ಸಙ್ಘೇನ ವಾ ಗಣೇನ ವಾ ಪುಗ್ಗಲೇನ ವಾ, ವಿಸ್ಸಜ್ಜಿತಾನಿಪಿ ಅವಿಸ್ಸಜ್ಜಿತಾನಿ ಹೋನ್ತಿ। ಯೋ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಯ್ಯ, ಆಪತ್ತಿ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಸ್ಸಾ"ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೩೨೧) ಏವಂ ವುತ್ತಥುಲ್ಲಚ್ಚಯನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಅಞ್ಞತ್ಥ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಮೇವ। ಸೇನಾಸನತ್ಥಾಯ ನಿಯಮಿತೇಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ। ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಸನ್ತಕಂ ಥೇಯ್ಯಾ ದೇನ್ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟಾದೀನೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧಿತಬ್ಬಂ। **ದೇನ್ತಸ್ಸಾತಿ** ವುತ್ತನಯಮೇವ। **ದುಕ್ಕಟಾದೀನೀತಿ** ಕುಲಸಙ್ಗಹತ್ಥಾಯ ದದತೋ ಕುಲದೂಸನದುಕ್ಕಟೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಮಾಸಕೇ ವಾ ಊನಮಾಸಕೇ ವಾ ದುಕ್ಕಟಂ , ಅತಿರೇಕಮಾಸಕೇ ವಾ ಊನಪಞ್ಚಮಾಸಕೇ ವಾ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಂ, ಪಞ್ಚಮಾಸಕೇ ವಾ ಅತಿರೇಕಪಞ್ಚಮಾಸಕೇ ವಾ ಪಾರಾಜಿಕನ್ತಿ ಏವಂ ದುಕ್ಕಟಾದೀನಿ ಹೋನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಅಞ್ಞತ್ಥ ದುಕ್ಕಟಾದೀನೇವ।

೧೯೯-೨೦೦. ಕುಲಸಙ್ಗಹತ್ಥಂ ಫಲಪುಪ್ಫೂಪಗಂ ರುಕ್ಖಂ ಸಬ್ಬಥಾ ರೋಪೇತುಞ್ಚ ರೋಪಾಪೇತುಞ್ಚ ಜಗ್ಗಿತುಞ್ಚ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧನೀಯಂ। **ಚ**-ಸದ್ದೋ ಓಚಿನಿತುಂ ಓಚಿನಾಪೇತುಂ, ಗನ್ಥಿತುಂ ಗನ್ಥಾಪೇತುನ್ತಿ ಚ ಅವುತ್ತಾನಿ ಚ ಸಮುಚ್ಚಿನೋತಿ। ಫಲಪುಪ್ಫಾನಿ ಸಮ್ಪಾದನವಸೇನ ಉಪಗಚ್ಛತೀತಿ **ಫಲಪುಪ್ಫೂಪಗಂ**। **ಸಬ್ಬಥಾತಿ** ಕಪ್ಪಿಯವೋಹಾರಅಕಪ್ಪಿಯವೋಹಾರಪರಿಯಾಯಓಭಾಸನಿಮಿತ್ತಕಮ್ಮವಸೇನ ಸಬ್ಬಪ್ಪಕಾರೇನೇವ। ತತ್ಥ **ಕಪ್ಪಿಯವೋಹಾರೋ** ನಾಮ "ಇಮಂ ರುಕ್ಖಂ ಜಾನ, ಇಮಂ ಆವಾಟಂ ಜಾನ, ಇಮಂ ಮಾಲಾವಚ್ಛಂ ಜಾನ, ಏತ್ಥ ಉದಕಂ ಜಾನಾ"ತಿ ವಚನಂ, ಸುಕ್ಖಮಾತಿಕಾಯ ಉಜುಕರಣಞ್ಚ। ತಬ್ಬಿಪರಿಯಾಯೇನ **ಅಕಪ್ಪಿಯವೋಹಾರೋ** ನಾಮ। **ಪರಿಯಾಯೋ** ನಾಮ "ಪಣ್ಡಿತೇನ ಮಾಲಾವಚ್ಛಾದಯೋ ರೋಪಾಪೇತಬ್ಬಾ, ನ ಚಿರಸ್ಸೇವ ಉಪಕಾರಾಯ ಸಂವತ್ತನ್ತೀ"ತಿಆದಿವಚನಂ। **ಓಭಾಸೋ** ನಾಮ ಕುದ್ದಾಲಖಣಿತ್ತಾದೀನಿ ಚ ಮಾಲಾವಚ್ಛೇ ಚ ಗಹೇತ್ವಾ ಠಾನಂ। **ನಿಮಿತ್ತಕಮ್ಮಂ** ನಾಮ ಕುದ್ದಾಲಉದಕಭಾಜನಾದೀನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಸಮೀಪೇ ಠಪನಂ। **ಜಗ್ಗಿತುನ್ತಿ** ವದನ್ತಿ ಉದಕಸೇಚನಾದೀನಿ ಕತ್ವಾ। ಗನ್ಥನಗನ್ಥಾಪನೇಸು ಪನ ಸಬ್ಬಾಪಿ ಛ ಪುಪ್ಫವಿಕತಿಯೋ ವೇದಿತಬ್ಬಾ ಗನ್ಥಿಮಂ ಗೋಪ್ಫಿಮಂ ವೇಧಿಮಂ ವೇಠಿಮಂ ಪೂರಿಮಂ ವಾಯಿಮನ್ತಿ। ನಾಮವಸೇನೇವ ಪನೇತೇಸಂ ವಿಸೇಸೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। ತಂ ಪನ ಕುಲಸಙ್ಗಹತೋ ಅಞ್ಞತ್ರಾಪಿ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ಕಾತುಮ್ಪಿ ಅಕಪ್ಪಿಯವಚನೇನ ಕಾರಾಪೇತುಮ್ಪಿ ನ ವಟ್ಟತಿ। "ಏವಂ ಜಾನ, ಏವಂ ಕತೇ ಸೋಭೇಯ್ಯ, ಯಥಾ ಏತಾನಿ ಪುಪ್ಫಾನಿ ನ ವಿಕಿರಿಯನ್ತಿ, ತಥಾ ಕರೋಹೀ"ತಿಆದಿನಾ ಪನ ಕಪ್ಪಿಯವಚನೇನ ಕಾರಾಪೇತುಂ ವಿನಾ ಕುಲಸಙ್ಗಹಂ ವಟ್ಟತಿ। **ರೋಪನಾದೀನೀತಿ** ಅಕಪ್ಪಿಯಪಥವಿಯಂ ರೋಪಾಪನಸಿಞ್ಚಾಪನಾದೀನಿ, ಅಞ್ಞತ್ಥ ರೋಪನಾದೀನಿ।

೨೦೧-೨. ಇದಾನಿ ಪುಪ್ಫದಾನಾದೀಸು ಅಟ್ಠಸು ಕುಲಸಙ್ಗಹವತ್ಥೂಸು ಅವಸೇಸಾನಿ ದ್ವೇ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ವುತ್ತಾವಾ"**ತಿಆದಿಮಾಹ। **ವುತ್ತಾವ ಮಿಚ್ಛಾಜೀವವಿವಜ್ಜನಾ**ಯಂ ವುತ್ತಾ ಏವ। ಜಙ್ಘಪೇಸನೇ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ವುಚ್ಚತೀತಿ ಪಾಠಸೇಸೋ। ಪಿತರೋ ಭಣ್ಡುಂ ಸಕಂ ವೇಯ್ಯಾವಚ್ಚಕರಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಗಿಹಿಕಮ್ಮೇಸು ದೂತಸಾಸನಂ ಹರಣೇ ಪದವಾರೇನ ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಸಹಧಮ್ಮಿಕೇಸು ವತ್ತಬ್ಬಮೇವ ನತ್ಥೀತಿ ಪಿತಾದಯೋವ ವುತ್ತಾ। **ಗಿಹಿಕಮ್ಮಸೂತಿ** ವಿಸಯಸತ್ತಮೀ। **ಪದವಾರೇನಾತಿ** ಪದಕ್ಕಮೇನ, ಪದೇ ಪದೇತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। ಪಠಮಂ ಸಾಸನಂ ಅಗ್ಗಹೇತ್ವಾಪಿ ಪುನ ವದತೋ ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। **ಪುನಾತಿ** ಪಚ್ಛಾ। "ಅಯಂ ದಾನಿ ಸೋ ಗಾಮೋ, ಹನ್ದ ನಂ ಸಾಸನಂ ಆರೋಚೇಮೀ"ತಿ ಮಗ್ಗಾ ಓಕ್ಕಮನ್ತಸ್ಸ ಚ ಪದೇ ಪದೇ ವದತೋ ಚ ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। ತಸ್ಸ ಪನ ಸಾಸನಂ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಸಯಮೇವ ಕಾರುಞ್ಞೇ ಠಿತೇನ ಗನ್ತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಪತಿರೂಪಂ ಸಾಸನಂ ಆರೋಚೇತುಂ, "ಮಮ ವಚನೇನ ಭಗವತೋ ಪಾದೇ ವನ್ದಥಾ"ತಿಆದಿಕಂ ಗಿಹೀನಂ ಕಪ್ಪಿಯಸಾಸನಂ ಹರಿತುಞ್ಚ ವಟ್ಟತಿ।

೨೦೩. **ಅಭೂತಾರೋಚನರೂಪಿಯಸಂವೋಹಾರುಗ್ಗಹಾದಿಸಾತಿ** ಅಭೂತಾರೋಚನಾಯ ರೂಪಿಯಸಂವೋಹಾರೇ ಚ ಉಗ್ಗಹೇ ಉಪ್ಪನ್ನಪಚ್ಚಯೇ ಆದಿಸನ್ತಿ ಕಥೇನ್ತಿ ಪಕಾಸೇನ್ತೀತಿ ಅಭೂತಾ…ಪೇ॰… ಹಾದಿಸಾ, ತಂಸದಿಸಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

೨೦೪. ಪಿತೂನಂ ಹರಾಪೇತ್ವಾ ಹರಿತ್ವಾಪಿ ಪುಪ್ಫಾನಿ ವತ್ಥುಪೂಜತ್ಥಂ ದಾತುಂ, ಸೇಸಞಾತೀನಂ ಪತ್ತಾನಂ ವತ್ಥುಪೂಜತ್ಥಂ ದಾತುನ್ತಿ ಯೋಜನೀಯಂ। "ಹರಾಪೇತ್ವಾ ಹರಿತ್ವಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಪಕ್ಕೋಸಿತ್ವಾ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ ವಾ"ತಿ ವುತ್ತಮೇವ ಸಿಯಾತಿ ನ ವುತ್ತಂ। **ಪತ್ತಾನನ್ತಿ** ಪಕ್ಕೋಸಕೇನ ಪತ್ತಾಪಿ ಗಹಿತಾ। **ವತ್ಥುಪೂಜತ್ಥನ್ತಿ** ರತನತ್ತಯಪೂಜನತ್ಥಂ। ಉಪಾಸಕಾನಮ್ಪಿ ಪನ ಸಮ್ಪತ್ತಾನಂ ವತ್ಥುಪೂಜತ್ಥಂ ದಾತುಂ ವಟ್ಟತಿಯೇವ। **ಲಿಙ್ಗಾದಿಪೂಜತ್ಥನ್ತಿ** ಸಿವಲಿಙ್ಗಗಿಣ್ಡುಬಿಮ್ಬಾದಿಪೂಜನತ್ಥಂ।

೨೦೫. **ತಥಾ ಫಲನ್ತಿ** ಇಮಿನಾ ಪುಪ್ಫೇ ವುತ್ತಂ ಸಬ್ಬಂ ಅಪದಿಸತಿ। **ಪರಿಬ್ಬಯವಿಹೀನಾನನ್ತಿ** ಪರಿಬ್ಬಯಂ ಪಾಥೇಯ್ಯಂ ವಿಹೀನಂ ನಟ್ಠಂ ಯೇಸಂ ಆಗನ್ತುಕಾನನ್ತಿ ಸಮಾಸೋ। **ಸಪರನ್ತಿ** ಅತ್ತನೋ ವಿಸ್ಸಾಸಿಕಾ। **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೪೩೬-೪೩೭) ಪನ "ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಕಂಯೇವಾ"ತಿ ವಚನಂ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಾದಿವಿಭಾಗತೋ ಮೋಚೇತ್ವಾ ವುತ್ತಂ।

೩೦೬. ಸಮ್ಮತೇನ ದೇಯ್ಯನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ದೇಯ್ಯನ್ತಿ** ಚತುತ್ಥಭಾಗಂ ದಾತಬ್ಬಂ। ಇತರೇನ ತು ಅಪಲೋಕೇತ್ವಾ ದಾತಬ್ಬನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧಿತಬ್ಬಂ। **ಇತರೇನ ತು** ಅಸಮ್ಮತೇನ ಪನ।

೩೦೭. **ಪರಿಚ್ಛಿಜ್ಜಾತಿ** "ಏತ್ತಕಾನಿ ಫಲಾನಿ ದಾತಬ್ಬಾನೀ"ತಿ ಏವಂ ಫಲಪರಿಚ್ಛೇದೇನ ವಾ "ಇಮೇಹಿ ರುಕ್ಖೇಹಿ ದಾತಬ್ಬಾನೀ"ತಿ ಏವಂ ರುಕ್ಖಪರಿಚ್ಛೇದೇನ ವಾ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ। **ತತೋತಿ** ಪರಿಚ್ಛಿನ್ನಫಲತೋ ರುಕ್ಖತೋ ವಾ। ಯಾಚಮಾನಸ್ಸ ಗಿಲಾನಸ್ಸೇತರಸ್ಸ ವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧನೀಯಂ। **ರುಕ್ಖಾವ ದಸ್ಸಿಯಾತಿ** "ಇಧ ಫಲಾನಿ ಸುನ್ದರಾನಿ, ಇತೋ ಗಣ್ಹಥಾ"ತಿ ಅವತ್ವಾ "ಇತೋ ಗಹೇತುಂ ಲಬ್ಭತೀ"ತಿ ರುಕ್ಖಾ ವಾ ದಸ್ಸೇತಬ್ಬಾ।

೩೦೮. ಇದಾನಿ ಅಟ್ಠಸು ಪುಪ್ಫಾದೀನಂ ಚತುನ್ನಂ ವಿನಿಚ್ಛಯಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಯಥಾವುತ್ತಫಲಪುಪ್ಫವಿನಿಚ್ಛಯಂ ಅವಸೇಸೇಸು ಚತೂಸು ಅಪದಿಸನ್ತೋ **"ಸಿರೀಸಾ"**ತಿಆದಿಮಾಹ। **ಸಿರೀಸಚುಣ್ಣಕಸವಾದಿಚುಣ್ಣೇತಿ** ಕಸಾವಂ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಆದಿ ಯಸ್ಸ, ತಮೇವ ಚುಣ್ಣಂ, ಸಿರೀಸಚುಣ್ಣಞ್ಚ ಕಸಾವಾದಿಚುಣ್ಣಞ್ಚಾತಿ ಸಮಾಸೋ। "ಸಿರೀಸಚುಣ್ಣಂ ವಾ ಅಞ್ಞಂ ವಾ ಕಸಾವ"ನ್ತಿ ಹಿ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** (ಪಾರಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೪೩೭-೪೩೮) ವುತ್ತಂ। "ಕಸಾವಾದೀ"ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೇ ರಸ್ಸೇನ ವುತ್ತಂ। **ಸೇಸೇಸೂತಿ** ವೇಳುಆದೀಸು ತೀಸು। ಪಾಳಿಯಾ ಅವುತ್ತಸ್ಸಾಪಿ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** ವುತ್ತತ್ತಾ ಆಹ **"ಪಣ್ಣಮ್ಪೇತ್ಥ ಪವೇಸಯೇ"**ತಿ। **ಏತ್ಥಾತಿ** ಪುಪ್ಫಾದೀಸೂತಿ।

ದೂಸನನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೩೯. ವಸ್ಸೂಪನಾಯಿಕನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ

೩೦೯-೩೧೦. ಪುರಿಮಿಕಾ ಪಚ್ಛಿಮಿಕಾ ಇತಿ ವಸ್ಸೂಪನಾಯಿಕಾ ದುವೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಆಸಾಳ್ಹಿಪುಣ್ಣಮಾಯ ಅನನ್ತರೇ ಪಾಟಿಪದದಿವಸೇ ಉಪಗನ್ತಬ್ಬಾ ಪಚ್ಛಿಮಿಕಾಯ ಪುರೇ ಭವಾತಿ ಪುರಿಮಾ, ಸಾ ಏವ **ಪುರಿಮಿಕಾ**। ತತೋ ಪಚ್ಛಾ ಭವಾ ಅಪರಾಯ ಪುಣ್ಣಮಾಯ ಅನನ್ತರೇ ಪಾಟಿಪದದಿವಸೇ ಉಪಗನ್ತಬ್ಬಾ **ಪಚ್ಛಿಮಿಕಾ**। ಉಪನಯನಂ ಪಾಪುಣನಂ ಉಪಗಮನಂ ಉಪನಾಯಿಕಾ, **ವಸ್ಸನ್ತಿ** ವುಟ್ಠಿ, ಇಧ ಪನ ವಸ್ಸಕಾಲಂ "ವಸ್ಸ"ನ್ತಿ ಉಪಚಾರೇನ ಗಹೇತ್ವಾ ತತ್ಥ ವಾಸೋ ಉಪಚಾರೇನೇವ "ವಸ್ಸ"ನ್ತಿ ವುಚ್ಚತಿ, ವಸ್ಸಸ್ಸ ವಸ್ಸಾವಾಸಸ್ಸ ಉಪನಾಯಿಕಾ ವಚೀಭೇದವಸೇನ ವಾ ಆಲಯಕರಣವಸೇನ ವಾ ಉಪಗಮನಂ **ವಸ್ಸೂಪನಾಯಿಕಾ**। ತತ್ಥ ಆಲಯಪರಿಗ್ಗಾಹೋ ಚ ವಚೀಭೇದೋ ಚಾತಿ ಪುರಿಮಿಕಾ ವಸ್ಸೂಪನಾಯಿಕಾ ದುವೇ, ಆಲಯಪರಿಗ್ಗಾಹೋ ಚ ವಚೀಭೇದೋ ಚಾತಿ ಪಚ್ಛಿಮಿಕಾ ವಸ್ಸೂಪನಾಯಿಕಾ ದುವೇಭಿ ಸಮ್ಬನ್ಧಿತಬ್ಬಂ। **ತತ್ಥಾತಿ** ತಾಸು ದ್ವೀಸು। ತದುಭಯಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ಏದಿಸೋ"**ತಿಆದಿ ವುತ್ತಂ। ಸೋ ಆಲಯಪರಿಗ್ಗಾಹೋ ಚ ವಚೀಭೇದೋ ಚ "ಇಮಸ್ಮಿಂ ವಿಹಾರೇ ಇಮಂ ತೇಮಾಸಂ ವಸ್ಸಂ ಉಪೇಮಿ, ಇಧ ವಸ್ಸಂ ಉಪೇಮೀ"ತಿ ಏದಿಸೋ, ಏತಾದಿಸೋತಿ ಅತ್ಥೋ। ಏತ್ಥ ಚ ಕಮುಪ್ಪತ್ತಿಅನಾದರಾ ವಚೀಭೇದೋ ಪಠಮಂ ವುತ್ತೋ। ಉಭಯಥಾ ವಸ್ಸಂ ಉಪಗನ್ತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ತೇನೇವ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** (ವಿ॰ ಸಙ್ಗ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೮೯; ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೦೭) "ಸಚೇಪಿ 'ಇಧ ವಸ್ಸಂ ವಸಿಸ್ಸಾಮೀ'ತಿ ಆಲಯೋ ಅತ್ಥಿ, ಅಸತಿಯಾ ಪನ ವಸ್ಸಂ ನ ಉಪೇತಿ, ಗಹಿತಸೇನಾಸನಂ ಸುಗ್ಗಹಿತಂ, ಛಿನ್ನವಸ್ಸೋ ನ ಹೋತಿ, ಪವಾರೇತುಂ ಲಭತಿಯೇವ, ವಿನಾಪಿ ಹಿ ವಚೀಭೇದಂ ಆಲಯಕರಣಮತ್ತೇನಪಿ ವಸ್ಸಂ ಉಪಗತಮೇವ ಹೋತೀ"ತಿ ವುತ್ತಂ। ನಾವಾಸತ್ಥವಜೇಸು ಪನ ಪರಿಯೇಸಿತ್ವಾ ಸೇನಾಸನಂ ಅಲಭನ್ತೇನ ಆಲಯಕರಣಮತ್ತೇನೇವ ಉಪಗನ್ತಬ್ಬಂ। ಉಪಗಚ್ಛನ್ತೇನ ಚ ವಿಹಾರಂ ಪಟಿಜಗ್ಗಿತ್ವಾ ಪಾನೀಯಂ ಪರಿಭೋಜನೀಯಂ ಉಪಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ಸಬ್ಬಂ ಚೇತಿಯವನ್ದನಾದಿಸಾಮೀಚಿಕಮ್ಮಂ ನಿಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ಉಪಗನ್ತಬ್ಬಂ। ಆಲಯಪರಿಗ್ಗಹೇ ಆಲಯಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ಚಿತ್ತುಪ್ಪಾದೇತ್ಥ ಆಲಯೋ"**ತಿ ಆಹ। **ಏತ್ಥಾತಿ** ದ್ವೀಸು।

೩೧೧. **ತದಹೂತಿ** ತಸ್ಮಿಂ ವಸ್ಸೂಪನಾಯಿಕದಿವಸೇ। **ಜಾನನ್ತಿ** "ಅಜ್ಜ ವಸ್ಸೂಪನಾಯಿಕಾ"ತಿ ಜಾನನ್ತೋ, **ಅನುಪಗಚ್ಛತೋತಿ**ಮಸ್ಸ ವಿಸೇಸನಂ।

೩೧೨. **ದುತಿಯನ್ತಿ** ಪಚ್ಛಿಮಿಕಂ। **ಅನುಪಗತೋತಿ** ಕೇನಚಿ ಅನ್ತರಾಯೇನ ಪುರಿಮಿಕಂ ಅನುಪಗತೋ। **ತೇಮಾಸನ್ತಿ** ಪುರಿಮಂ ವಾ ತೇಮಾಸಂ ಪಚ್ಛಿಮಂ ವಾ ತೇಮಾಸಂ। ವಸ್ಸಂ ಉಪಗನ್ತ್ವಾ ಪನ ಅರುಣಂ ಅನುಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾಪಿ ತದಹೇವ ಸತ್ತಾಹಕರಣೀಯೇನ ಪಕ್ಕಮನ್ತಸ್ಸಾಪಿ ಅನ್ತೋಸತ್ತಾಹೇ ನಿವತ್ತೇನ್ತಸ್ಸಾಪಿ ಅನಾಪತ್ತಿ।

೩೧೩-೫. ಮಾತಾಪಿತೂನಂ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಸಹಧಮ್ಮಿಕಾನಞ್ಚ ಅತ್ಥಾಯ ಗಿಲಾನತದುಪಟ್ಠಾಕಭತ್ತಂ ಓಸಧಞ್ಚ ಏಸಿಸ್ಸಂ ವಾ ಪುಚ್ಛಿಸ್ಸಾಮಿ ವಾ ಉಪಟ್ಠಿಸ್ಸಂ ವಾ ಗನ್ತ್ವಾ ಅಹಂ ನಾಭಿರತಂ ವೂಪಕಾಸೇಸ್ಸಂ ವಾ ಕುಕ್ಕುಚ್ಚಂ ವಿನೋದನಞ್ಚ ದಿಟ್ಠಿಂ ವಿವೇಚನಞ್ಚ ಗರುಕಾದಿಕಂ ವುಟ್ಠಾನಂ ವಾಪಿ ಉಸ್ಸುಕ್ಕಂ ವಾಪಿ ಕರಿಸ್ಸಂ ವಾಪಿ ಕಾರೇಸ್ಸಂ ವಾಪೀತಿ ಏವಮಾದಿನಾ ಸತ್ತಾಹಕಿಚ್ಚೇನ ಪಹಿತೇಪಿ ವಾ ಅಪಹಿತೇಪಿ ವಾ ಗನ್ತುಂ ಲಬ್ಭನ್ತಿ ಯೋಜನಾ।

ಏತ್ಥ ಪನ ಲಬ್ಭಮಾನಕವಸೇನ ಯೋಜೇತ್ವಾ ವಕ್ಖಮಾನನಯೇನ ಅತ್ಥೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। ಮಾತಾದಿಸುತಿಯಾ ತೇಯೇವ ಗಿಲಾನ-ಸದ್ದೇನ ಗಯ್ಹನ್ತಿ, ತೇಸಂ ಉಪಟ್ಠಾಕಾ ತದುಪಟ್ಠಾಕಾ, ಗಿಲಾನಾ ಚ ತದುಪಟ್ಠಾಕಾ ಚ, ತೇಸಂ ಭತ್ತನ್ತಿ ಸಮಾಸೋ। **ಓಸಧನ್ತಿ** ತೇಸಂಯೇವ ಗಿಲಾನಾನಂ ಭೇಸಜ್ಜಂ। **ಏಸಿಸ್ಸನ್ತಿ** ಪರಿಯೇಸಿಸ್ಸಾಮಿ। **ಪುಚ್ಛಿಸ್ಸಾಮೀತಿ** ತೇಯೇವ ಸತ್ತಜನೇ ಗಿಲಾನೇ ಪುಚ್ಛಿಸ್ಸಂ। **ಉಪಟ್ಠಿಸ್ಸನ್ತಿ** ತೇಯೇವ ಗಿಲಾನೇ ಉಪಟ್ಠಹಿಸ್ಸಾಮಿ। ಅಭಿರಮತೀತಿ ಅಭಿರತೋ, ವಿಸಭಾಗರೂಪಾದಿದಸ್ಸನೇನ ಸಾಸನೇ ನ ಅಭಿರತೋ **ನಾಭಿರತೋ**। ಅಭಿರಮಣಂ ವಾ ಅಭಿರತಂ, ನತ್ಥಿ ಅಭಿರತಮಸ್ಸಾತಿ **ನಾಭಿರತೋ,** ತಂ। ಸಹಧಮ್ಮಿಕೇಸು ಯೋ ನಾಭಿರತೋ, ತಂ **ವೂಪಕಾಸೇಸ್ಸಂ** ವಿಕ್ಖೇಪಹರಣತ್ಥಂ ಅಞ್ಞತ್ಥ ನಯಿಸ್ಸಾಮಿ। **ಕುಕ್ಕುಚ್ಚನ್ತಿ** ಪಞ್ಚನ್ನಂಯೇವ ಉಪ್ಪನ್ನಂ ವಿನಯಕುಕ್ಕುಚ್ಚಂ। ಕಿತಕಯೋಗೇ ವಿಕಪ್ಪೇನ ದುತಿಯಾ। **ದಿಟ್ಠಿನ್ತಿ** ತೇಸಂಯೇವ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಯಾ। **ಗರುಕಮಾದಿಕನ್ತಿ** ಗರುಕಂ ಆದಿ ಯಸ್ಸಾತಿ ವಿಗ್ಗಹೋ। **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಸಾಮಣೇರಾನಂ ವಸ್ಸಪುಚ್ಛನಂ, ಸಿಕ್ಖಾಸಮಾದಯಿತುಕಾಮತಾ, ತಜ್ಜನೀಯಾದಿಕಮ್ಮಕರಣಂ ಸಙ್ಗಹಿತಂ। **ವುಟ್ಠಾನನ್ತಿ** ಭಿಕ್ಖುನೋ ಗರುಕಾಪತ್ತಿಯಾ ಪರಿವಾಸಮಾನತ್ತದಾನಾದೀಹಿ ವುಟ್ಠಾನಂ। **ಉಸ್ಸುಕ್ಕನ್ತಿ** ವಸ್ಸಪುಚ್ಛನಾದಿಉಸ್ಸುಕ್ಕಂ। **ಏವಮಾದಿನಾತಿ** ಏತ್ಥ **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ದಿಟ್ಠಿಗತಾದೀನಂ ಧಮ್ಮಕಥಾಕರಣಾದಿಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। **ಗನ್ತುಂ ಲಬ್ಭನ್ತಿ** ಏತ್ಥ ಗಚ್ಛನ್ತೇನ ಅನ್ತೋಉಪಚಾರಸೀಮಾಯಂ ಠಿತೇನೇವ "ಅನ್ತೋಸತ್ತಾಹೇ ಆಗಚ್ಛಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಆಭೋಗಂ ಕತ್ವಾ ಗನ್ತಬ್ಬಂ। ಸಚೇ ಆಭೋಗಂ ಅಕತ್ವಾ ಉಪಚಾರಸೀಮಂ ಅತಿಕ್ಕಮತಿ, ಛಿನ್ನವಸ್ಸೋ ಹೋತೀತಿ ವದನ್ತಿ। **ಸತ್ತಾಹಕಿಚ್ಚೇನಾತಿ** ಸತ್ತಾಹಸ್ಸ ಲಬ್ಭಮಾನಕಂ ವುತ್ತಂ ವಕ್ಖಮಾನಞ್ಚ ಸಙ್ಘಕಮ್ಮಾದಿ ಕಿಚ್ಚಂ ಸತ್ತಾಹಕಿಚ್ಚಂ। ಸತ್ತಮಅರುಣಮತ್ತಸ್ಸೇವ ವಿಹಾರೇ ಉಟ್ಠಾಪನೀಯತ್ತಾ ಸತ್ತಾಹಸ್ಸ ಸಾಕಲ್ಲೇನ ಗಹಣಂ।

೩೧೬. **ಸಙ್ಘಕಮ್ಮೇ ವಜೇತಿ** ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಕಿಚ್ಚೇ ಉಪೋಸಥಾಗಾರಾದೀಸು ಸೇನಾಸನೇಸು ವಾ ಚೇತಿಯಛತ್ತವೇದಿಕಾದೀಸು ವಾ ಅನ್ತಮಸೋ ಪುಗ್ಗಲಿಕಸೇನಾಸನೇಸು ವಾಪಿ ಕತ್ತಬ್ಬನಿಮಿತ್ತೇ ವಜೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಧಮ್ಮಸವನತ್ಥಂ ನಿಮನ್ತಿತೋ ವಾಪಿ ವಜೇ, ಗರೂಹಿ ಪೇಸಿತೋ ವಾಪಿ ವಜೇ, ಗರೂನಂ ಪಸ್ಸಿತುಂ ವಾಪಿ ವಜೇತಿ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। **ನಿಮನ್ತಿತೋತಿ** ಏತ್ಥ ಸಚೇ ಪಠಮಂಯೇವ ಕತಿಕಾ ಕತಾ ಹೋತಿ, "ಅಸುಕದಿವಸಂ ನಾಮ ಸನ್ನಿಪತಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ನಿಮನ್ತಿತೋಯೇವ ನಾಮ ಹೋತಿ। **ಗರೂಹೀತಿ** ಆಚರಿಯುಪಜ್ಝಾಯೇಹಿ। **ಪಹಿತೋತಿ** ಭಣ್ಡಧೋವನಾದಿಅತ್ಥಾಯ ಪೇಸಿತೋ। **ಪಸ್ಸಿತುನ್ತಿ** ಅಗಿಲಾನೇಪಿ।

೩೧೭. ಭಣ್ಡ...ಪೇ॰... ದಸ್ಸನೇ ನ ವಜೇತಿ ಯೋಜನೀಯಂ। ಏತ್ಥಾಪಿ ನಿಮಿತ್ತತ್ಥೇ ಸತ್ತಮೀ। **ಭಣ್ಡಂ** ನಾಮ ಚೀವರಂ। **ಞಾತೀ** ಮಾತಾಪಿತೂಹಿ ಅಞ್ಞೇ। **ಉಪಟ್ಠಾಕಾ** ಉಪಾಸಕಾ। "ಅಜ್ಜೇವ ಆಗಮಿಸ್ಸ"ನ್ತಿ ಅದೂರಗೋ ನ ಪಾಪುಣೇಯ್ಯ, ಲಬ್ಭನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಲಬ್ಭನ್ತಿ** ಇಮಸ್ಸ ಅಪಾಪುಣನಂ ವುತ್ತಕಮ್ಮಂ। **ಅಜ್ಜೇವಾಗಮಿಸ್ಸನ್ತಿ** ಸಾಮನ್ತವಿಹಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪುನ ಆಗಚ್ಛನ್ತಸ್ಸ ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ ಸಚೇ ಅರುಣುಗ್ಗಮನಂ ಹೋತಿ, ವಸ್ಸಚ್ಛೇದೋಪಿ ನ ಹೋತಿ, ರತ್ತಿಚ್ಛೇದದುಕ್ಕಟಞ್ಚ ನತ್ಥೀತಿ ವದನ್ತಿ।

೩೧೮. **ಸೇಸಞಾತೀಹೀತಿ** ಮಾತಾಪಿತೂಹಿ ಅವಸೇಸಞಾತೀಹಿ। **ನಿದ್ದಿಸಿತ್ವಾವಾತಿ** ದಾನಧಮ್ಮಸವನಾದೀನಿ। "ಪಹಿತೇ ಪೇಸಿತೇ"ತಿ ಚೇತ್ಥ "ಲಬ್ಭ"ನ್ತಿ ಅನುವತ್ತನೀಯಂ।

೩೧೯. ಅತ್ತನೋ ಅನ್ತರಾಯೇ ಸತೀತಿ ಚೋರಸರೀಸಪವಾಳಜೀವಿತಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯನ್ತರಾಯೇ, ಅನ್ತಮಸೋ ಭೇಸಜ್ಜಲಾಭಪತಿರೂಪಉಪಟ್ಠಾಕಾಲಾಭೇಪಿ। "ವಸ್ಸಚ್ಛೇದಕಾರಣಮ್ಪಿ ಸತ್ತಾಹಕರಣೀಯಂ ಸಿಯಾ"ತಿ ಕೇಚಿ ಪೋರಾಣಾ ವದನ್ತಿ, ತಂ ಯುತ್ತಂ ವಿಯ ದಿಸ್ಸತಿ, ಸಬ್ಬಥಾ ವಸ್ಸಚ್ಛೇದೇನ ಬಹಿ ವಾಸಾಯ ಅನುಞ್ಞಾತಕಾರಣಂ ಸತ್ತಾಹಮತ್ತಂ ಬಹಿ ವೀತಿನಾಮೇತ್ವಾ ಅನ್ತೋವಿಹಾರೇಯೇವ ವಾಸೇನ ವಸ್ಸಚ್ಛೇದಾಕಾರಣಂ ಕಥಂ ನಾಮ ನ ಸಿಯಾತಿ। ಭಿನ್ನವಸ್ಸೋ ನೋ ಪವಾರಯೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೩೨೦. "ಅಸೇನಾಸನಿಕೇನಾ"ತಿ ಇಮಿನಾವ ವಿಞ್ಞಾಯಮಾನತ್ಥತ್ತೇಪಿ **"ಅಜ್ಝೋಕಾಸೇ ಚಾ"**ತಿ ವಚನಂ "ಅಹಂ ಅಬ್ಭೋಕಾಸಿಕೋ, ಕಿಂ ಮೇ ಸೇನಾಸನೇನಾ"ತಿ ವಾಸಾನಿವತ್ತನತ್ಥಂ ವುತ್ತಂ। **ರುಕ್ಖಸ್ಸ ಸುಸಿರೇತಿ** ಸುದ್ಧೇ ರುಕ್ಖಸುಸಿರೇ। ಮಹನ್ತಸ್ಸ ಪನ ಸುಸಿರಸ್ಸ ಅನ್ತೋ ಪದರಚ್ಛದನಕುಟಿಕಂ ಕತ್ವಾ ಪವಿಸನದ್ವಾರಂ ಯೋಜೇತ್ವಾ ಉಪಗನ್ತುಂ ವಟ್ಟತಿ। "ವಿಟಪೇಪಿ ಅಟ್ಟಕಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ"ತಿಆದಿ ವುತ್ತನಯಮೇವ। ತಥಾ ಛತ್ತಚಾಟೀಸುಪಿ ತದನುರೂಪೇನ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। **ಛವಕುಟಿ** ನಾಮ ಟಙ್ಕಿತಮಞ್ಚಾದಿಭೇದಾ ಕುಟಿ। ತತ್ಥ **ಟಙ್ಕಿತಮಞ್ಚೋ** ನಾಮ ದೀಘೇ ಮಞ್ಚಪಾದೇ ಮಜ್ಝೇ ವಿಜ್ಝಿತ್ವಾ ಅಟನಿಯೋ ಪವೇಸೇತ್ವಾ ಕತೋ, ಚತುನ್ನಂ ಪಾಸಾಣಾನಂ ಉಪರಿ ಪಾಸಾಣಂ ಅತ್ಥರಿತ್ವಾ ಕತಮ್ಪಿ ಟಙ್ಕಿತಮಞ್ಚೋ।

೩೨೧. ಅಸೇನಾಸನಿಕೇನಾತಿ ಯಸ್ಸ ತಿಣಪಣ್ಣಇಟ್ಠಕಸಿಲಾಸುಧಾಸಙ್ಖಾತಾನಂ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಛದನಾನಂ ಅಞ್ಞತರೇನ ಛನ್ನಂ ಯೋಜಿತದ್ವಾರಬನ್ಧನಂ ಸೇನಾಸನಂ ನತ್ಥಿ, ತೇನ। ಇದಂ ಪನ ವಚೀಭೇದಂ ಕತ್ವಾ ಅಧಿಟ್ಠಾನಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತನ್ತಿ ವದನ್ತಿ, ತದಯುತ್ತಂ, ತಥಾ ಚ ಸತಿ ನಾವಾದೀಸು ವಿಯ ವಿಸುಂ ವಿಧಾನೇನ ಭವಿತಬ್ಬನ್ತಿ। **ನಾವಾಸತ್ಥವಜೂಪಗೋತಿ** ಇಮಿನಾ ಅಸೇನಾಸನಿಕೇನ ನಾವಾದೀಸು ವಸ್ಸಂ ಉಪಗನ್ತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ದೀಪೇತಿ। ತತ್ಥ ಚ ಕುಟಿಕಂ ಪರಿಯೇಸಿತ್ವಾ ಲಭನ್ತೇನ ತತ್ಥ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ವಿಹಾರಾಭಾವತೋ "ವಿಹಾರೇ"ತಿ ಅವತ್ವಾ "ಇಧ ವಸ್ಸಂ ಉಪೇಮೀ"ತಿ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ವತ್ತಬ್ಬಂ, ಅಲಭನ್ತೇನ ಆಲಯೋ ಕಾತಬ್ಬೋ। **ಪವಾರೇತುಞ್ಚಾತಿ ಚ**-ಸದ್ದೇನ ವಸ್ಸಚ್ಛೇದನಿಮಿತ್ತಾಯ ಆಪತ್ತಿಯಾ ಅಭಾವಂ ಸಮ್ಪಿಣ್ಡೇತಿ। "ವಜೇ ಸತ್ಥೇ ನಾವಾಯನ್ತಿ ತೀಸು ಠಾನೇಸು ನತ್ಥಿ ವಸ್ಸಚ್ಛೇದೇ ಆಪತ್ತಿ, ಪವಾರೇತುಞ್ಚ ಲಬ್ಭತೀ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೦೩) **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** ವುತ್ತಂ। ವಸ್ಸಚ್ಛೇದೇತಿ ಚ "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯೇನ ವಜೋ ತೇನ ಗನ್ತು"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೦೩) ವುತ್ತತ್ತಾ, ಸತ್ಥಸ್ಸ ನಾವಾಯ ಚ ಗಮನಸಭಾವೇನೇವ ಠಿತತ್ತಾ ಚ ವಸ್ಸೂಪಗತಟ್ಠಾನೇ ಅವಸಿತ್ವಾ ಅಞ್ಞತ್ಥ ಗಮನಮತ್ತಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತನ್ತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ।

ವಸ್ಸೂಪನಾಯಿಕನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೪೦. ಅವೇಭಙ್ಗಿಯನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ

೩೨೨-೫. ಆರಾಮಾ...ಪೇ॰... ಮತ್ತಿಕಭಣ್ಡಾನೀತಿ ಏತೇ ಪಞ್ಚ ಅವಿಭಾಜಿಯಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧಿತಬ್ಬಂ । **ಪಞ್ಚಾತಿ** "ಆರಾಮಾರಾಮವತ್ಥೂನಿ ಏಕ"ನ್ತಿಆದಿನಾ ರಾಸಿವಸೇನ ಪಞ್ಚ, ಸರೂಪವಸೇನ ಪನೇತಾನಿ ಪಣ್ಣಂ ತಿಣೇ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಪಞ್ಚವೀಸತಿವಿಧಾನಿ ಹೋನ್ತಿ। ತಥಾ ಚಾಹ -

"ದ್ವಿಸಙ್ಗಹಾನಿ ದ್ವೇ ಹೋನ್ತಿ, ತತಿಯಂ ಚತುಸಙ್ಗಹಂ।
ಚತುತ್ಥಂ ನವಕೋಟ್ಠಾಸಂ, ಪಞ್ಚಮಂ ಅಟ್ಠಭೇದನಂ॥

"ಇತಿ ಪಞ್ಚಹಿ ರಾಸೀಹಿ, ಪಞ್ಚನಿಮ್ಮಲಲೋಚನೋ।
ಪಞ್ಚವೀಸವಿಧಂ ನಾಥೋ, ಗರುಭಣ್ಡಂ ಪಕಾಸಯೀ"ತಿ॥ (ಚೂಳವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೨೧)।

ತತ್ಥ **ಆರಾಮೋ** ನಾಮ ಪುಪ್ಫಾರಾಮೋ ವಾ ಫಲಾರಾಮೋ ವಾ। **ಆರಾಮವತ್ಥು** ನಾಮ ತೇಸಂಯೇವ ಪತಿಟ್ಠಾನೋಕಾಸೋ, ವಿನಟ್ಠೇಸು ವಾ ತೇಸು ಪೋರಾಣಕಭೂಮಿಭಾಗೋ। **ವಿಹಾರೋ** ನಾಮ ಪಾಸಾದಾದಿ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಸೇನಾಸನಂ। **ಲೋಹಕುಮ್ಭೀ**

ನಾಮ ಕಾಳಲೋಹೇನ ವಾ ತಮ್ಬಲೋಹೇನ ವಾ ಕತಕುಮ್ಭಿ। **ಕಟಾಹಾದೀ**ಸುಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ। ಏತ್ಥ **ಭಾಣಕ**ನ್ತಿ ಅರಞ್ಜರೋ ವುಚ್ಚತಿ। **ವಾರಕೋ**ತಿ ಘಟೋ। ರಾಸಿಂ ಅಪೇಕ್ಖಿತ್ವಾ **ಏತೇ**ತಿ ಪುಲ್ಲಿಙ್ಗನಿದ್ದೇಸೋ। **ಅವಿಭಾಜಿಯಾ**ತಿ ಮೂಲಚ್ಛೇಜ್ಜವಸೇನ ಅವೇಭಙ್ಗಿಯಾ। ಪರಿವತ್ತನವಸೇನ ಪನ ಪರಿಭುಞ್ಜನ್ತಸ್ಸ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇನ್ತಸ್ಸ ಚ ಅನಾಪತ್ತಿ। **ಅವಿಸ್ಸಜ್ಜಿಯಾನಿ ಚಾತಿ ಚ**-ಸದ್ದೇನ ಅವೇಭಙ್ಗಿಯಾನಿ ಚಾತಿ ಅವುತ್ತಂ ಸಮ್ಪಿಣ್ಡೇತಿ।

೩೧೬-೮. ಏಕನ್ತಗರುಭಣ್ಡತ್ತಾ ಆದಿತೋ ತಯೋ ರಾಸೀ ಠಪೇತ್ವಾ ಚತುತ್ಥರಾಸಿತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಗರುಭಣ್ಡಾಗರುಭಣ್ಡೇ ವಿಭಜಿತುಂ **"ವಲ್ಲೀ"**ತಿಆದಿ ಆರದ್ಧಂ। ಅಡ್ಢಬಾಹುಮತ್ತಾಪಿ ವಲ್ಲಿ ಚ ಅಟ್ಠಙ್ಗುಲಾಯತೋ ವೇಳು ಚ ಮುಟ್ಠಿಮತ್ತಮ್ಪಿ ತಿಣಾದಿ ಚ ಏಕಮ್ಪಿ ಪಣ್ಣಞ್ಚ ಪಾಕತಾ ವಾ ಪಞ್ಚವಣ್ಣಾ ವಾ ತಾಲಪಕ್ಕಪ್ಪಮಾಣಾಪಿ ಮತ್ತಿಕಾ ಚ ತಾಲಪಕ್ಕಪ್ಪಮಾಣಾಪಿ ಸುಧಾ ಚ ತಾಲಪಕ್ಕಪ್ಪಮಾಣಾಪಿ ಕಙ್ಗುಟ್ಠಆದಿಕಾ ಚ ದಿನ್ನಾ ವಾ ತತ್ಥಜಾತಕಾ ವಾ ಸಙ್ಘಿಕಾ ರಕ್ಖಿತಾ ಅಭಾಜಿಯಾ, ರಜ್ಜುಯೋತ್ತಾದಿ ಚ ದಿನ್ನಾ ಸಙ್ಘಿಕಾ ಅಭಾಜಿಯಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ವೇಳು** ಪರಿಣಾಹತೋ ಪಣ್ಣಸೂಚಿದಣ್ಡಮತ್ತೋ ಗಹೇತಬ್ಬೋ। **ತಿಣಂ** ಮುಞ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಞ್ಚ ಆದಿಸದ್ದಸಙ್ಗಹಿತಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಅವಸೇಸಂ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ತಿಣಂ। **ಪಣ್ಣೋ** ಅಟ್ಠಙ್ಗುಲಪ್ಪಮಾಣೋ ರಿತ್ತಪೋತ್ಥಕೋ ಗರುಭಣ್ಡಮೇವ। **ಪಾಕತಾ**ತಿ ಪಕತಿಯಾ ಜಾತಾ। **ಪಞ್ಚವಣ್ಣಾ**ತಿ ರತ್ತಸೇತಾದಿಪಞ್ಚವಣ್ಣಾ। ಸುಧಾಕಙ್ಗುಟ್ಠಾದಯೋ ಮತ್ತಿಕಗ್ಗಹಣೇನ ಗಹಿತಾ। **ಕಙ್ಗುಟ್ಠಆದಿಕಾ**ತಿ **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಸಜ್ಜುರಸಜಾತಿಹಿಙ್ಗುಲಕಾದೀನಂ ಗಹಣಂ। **ದಿನ್ನಾ**ತಿ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ದಿನ್ನಾ। **ತತ್ಥಜಾತಾ**ತಿ ಸಙ್ಘಿಕಭೂಮಿಯಂ ಜಾತಾ। **ರಜ್ಜುಯೋತ್ತಾದೀ**ತಿ ಸುತ್ತಮಕಚಿವಾಕನಾಳಿಕೇರಹೀರಚಮ್ಮಮಯಾ ರಜ್ಜು ಚ ಯೋತ್ತಾದಿ ಚ। **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಮಕಚಿವಾಕಾದಿಕೇ ವಟ್ಟೇತ್ವಾ ಕತಾ ಏಕವಟ್ಟಾ ಗಹಿತಾ। ಬ್ಯತಿರೇಕವಸೇನ ಪನೇತ್ಥ ಚತುತ್ಥರಾಸಿಮ್ಹಿ ಇತರೇ ಭಾಜಿಯಾತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಾ। ಸಙ್ಘಿಕೇ ಕಮ್ಮೇ, ಚೇತಿಯಸ್ಸ ವಾ ಕಮ್ಮೇ ನಿಟ್ಠಿತೇ ಭಾಜಿಯಾತಿ ಯೋಜನೀಯಂ।

೩೧೯. ಲೋಹಭಣ್ಡೇಸು ಭಿಕ್ಖುಸಾರುಪ್ಪಂ ಪತ್ತಾದಿ ವಾ ತಥಾ ವಿಪ್ಪಕತಾಕತಂ ಲೋಹಭಣ್ಡಂ ತಥಾ ಪಾದಗಣ್ಹಕಂ ವಾರಕಂ ಭಾಜಿಯನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ಪತ್ತಾದೀ**ತಿ ಅಯೋಪತ್ತೋ ಅಯಥಾಲಕಂ ತಮ್ಬಲೋಹಥಾಲಕಂ ಅಞ್ಜನಿಸಲಾಕಾ ಕಣ್ಣಮಲಹರಣೀ ಸೂಚಿ ಪಣ್ಣಸೂಚಿ ಖುದ್ದಕೋ ಪಿಪ್ಫಲಕೋ ಖುದ್ದಕಂ ಆರಕಣ್ಟಕಂ ಕುಞ್ಚಿಕಾ ತಾಳಾದಿ। **ವಿಪ್ಪಕತ**ನ್ತಿ ಅಪರಿನಿಟ್ಠಿತಂ। **ಅಕತ**ನ್ತಿ ಸಬ್ಬಸೋ ಅಕತಂ। **ಪಾದಗಣ್ಹಕ**ನ್ತಿ ಸೀಹಳದೀಪೇ ಪಾದಗಣ್ಹನಕಂ। **ಪಾದೋ** ನಾಮ ಚತುತ್ಥಂಸೋ, ಮಗಧನಾಳಿಯಾ ಪಞ್ಚನಾಳಿಮತ್ತಾ। **ಮಗಧನಾಳಿ** ಚ ನಾಮೇಸಾ ಊನಪಞ್ಚಪಸತಾ ವೇದಿತಬ್ಬಾ। ತಥಾ ಘಟಕೋ ತೇಲಭಾಜನಞ್ಚ। ಯಾಯ ವಾಸಿಯಾ ಠಪೇತ್ವಾ ದನ್ತಕಟ್ಠಚ್ಛೇದನಂ ವಾ ಉಚ್ಛುತಚ್ಛನಂ ವಾ ಅಞ್ಞಂ ಮಹಾಕಮ್ಮಂ ಕಾತುಂ ನ ಸಕ್ಕಾ, ಅಯಂ ಭಾಜಿಯಾ। ಸಮ್ಮುಞ್ಜನಿದಣ್ಡಖಣನಕಂ ಪನ ಅದಣ್ಡಕಂ ಫಲಮತ್ತಮೇವ, ಯಂ ಸಕ್ಕಾ ಸಿಪಾಟಿಕಾಯ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಪರಿಹರಿತುಂ, ಅಯಂ ಭಾಜನೀಯಾ। ತಿಪುಕೋಟ್ಟಕಉಪಕರಣೇಸು ತಿಪುಚ್ಛೇದನಕಸತ್ಥಕಂ ಸುವಣ್ಣಕಾರೂಪಕರಣೇಸು ಸುವಣ್ಣಚ್ಛೇದನಕಸತ್ಥಕಂ ಚಮ್ಮಕಾರಉಪಕರಣೇಸು ಚಮ್ಮಛಿನ್ದನಕಂ ಖುದ್ದಕಸತ್ಥಂ ನಹಾಪಿತತುಣ್ಣಕಾರಉಪಕರಣೇಸು ಠಪೇತ್ವಾ ಮಹಾಕತ್ತರಿಂ ಮಹಾಸಣ್ಡಾಸಞ್ಚ ಮಹಾಪಿಪ್ಫಲಕಞ್ಚ ಸಬ್ಬಾನಿ ಭಾಜನೀಯಭಣ್ಡಾನಿ। ತಥಾ ಕುಞ್ಚಿಕಾ। ವುತ್ತವಿಪಲ್ಲಾಸೇನ ಪನ ಲೋಹಭಣ್ಡೇ ಅಭಾಜಿಯಾತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಾ।

೩೨೦. **"ವೇಳುಮ್ಹೀ"**ತಿಆದಿನಾ ದಾರುಭಣ್ಡಾನಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ದಾರುಭಣ್ಡೇನ ಪನ ಸಙ್ಗಹೇತ್ವಾ ಸಬ್ಬಾಪಿ ದಾರುವೇಳುಚಮ್ಮಪಾಹನಾದಿವಿಕತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಾ। ಛತ್ತದಣ್ಡೋ ಚ ಸಲಾಕಾ ಚಾತಿ ದ್ವನ್ದೋ। ಉಪಾಹನಾಯ ದಣ್ಡಕೋ **ಉಪಾಹನದಣ್ಡಕೋ**।

೩೨೧. **ಅನುಞ್ಞಾತವಾಸಿದಣ್ಡೋ**ತಿ ಅನುಞ್ಞಾತವಾಸಿಯಾ ದಣ್ಡೋ। **ಅರಣಞ್ಜನಿಸಿಙ್ಗಾದೀ**ತಿ **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಅಞ್ಜನಿಸಲಾಕಾ ಛತ್ತಂ ಮುಟ್ಠಿಪಣ್ಣಂ ಉಪಾಹನಾ ಧಮ್ಮಕರಣೋ ಪಾದಗಣ್ಹನಕತೋ ಅನತಿರಿತ್ತಂ ಆಮಲಕತುಮ್ಬಂ ಆಮಲಕಘಟೋ ಲಾಬುಕತುಮ್ಬಂ ಲಾಬುಕಘಟೋ ವಿಸಾಣತುಮ್ಬನ್ತಿ ಇದಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ।

೩೩೧. ಯಥಾವುತ್ತತೋ ಅಞ್ಞಂ ದಾರುಭಣ್ಡೇಸು ಗರುಭಣ್ಡಂ। ಮತ್ತಿಕಾಮಯೋ ಪಾದಘಟಕೋ ಭಾಜಿಯೋತಿ ಯೋಜನಾ। **ಪಾದಘಟಕೋತಿ** ಪಾದಸ್ಸ ಪಹೋನಕೋ ಘಟಕೋ। ಇಮಿನಾ ಮತ್ತಿಕಾಭಣ್ಡಂ ಉಪಲಕ್ಖೇತಿ, ತಸ್ಮಾ ಪತ್ತೋ ಥಾಲಕಂ ಕುಣ್ಡಿಕಾತಿ ಇಮಾನಿ ಭಾಜನೀಯಾನಿ, ವುತ್ತಾವಸೇಸಾ ಅಭಾಜಿಯಾ।

೩೩೩-೪. ಗರುನಾ ಗರುಭಣ್ಡಞ್ಚ ಥಾವರಞ್ಚ ಪರಿವತ್ತೇಯ್ಯ, ಥಾವರೇನ ಚ ಥಾವರಮ್ಪಿ ಪರಿವತ್ತೇಯ್ಯಾತಿ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। **ಗರುನಾ** ಮಞ್ಚಪೀಠಾದಿನಾ। **ಥಾವರನ್ತಿ** ಆರಾಮಾದಿ ಪಠಮರಾಸಿದ್ವಯಂ। **ತಥಾ ಕತ್ವಾ ಚ ಭುಞ್ಜಿತುನ್ತಿ** ಏವಞ್ಚ ಪರಿವತ್ತೇತ್ವಾ ತತೋ ಆಭತಂ ಕಪ್ಪಿಯಭಣ್ಡಂ ಪರಿಭುಞ್ಜೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ, ವಿಧಿಮ್ಹಿ ಅಯಂ ತುಂಪಚ್ಚಯೋ। ಫಾತಿಕಮ್ಮೇನ ವಲ್ಲಾದಿಂ ಗಣ್ಹೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧನೀಯಂ। **ಫಾತಿಕಮ್ಮಂ** ನಾಮ ಸಮಕಂ ವಾ ಅತಿರೇಕಂ ವಾ ತದಗ್ಘನಕಂ ವಾ ವಡ್ಢಿಕಮ್ಮಂ। **ಸೇಸನ್ತಿ** ಪಠಮರಾಸಿತ್ತಿಕನ್ತಿ।

ಅವೇಭಙ್ಗಿಯನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೪೧. ಪಕಿಣ್ಣಕನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ

೩೩೫. ಸದ್ವಾರಬನ್ಧನೇ ಸೋದುಕ್ಖಲಕಪಾಸಕೇ ಠಾನೇ ದಿವಾ ಸಯನ್ತೇನ ಪರಿವತ್ತಕಂ ದ್ವಾರಂ ಬನ್ಧೇಯ್ಯಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ದ್ವಾರಞ್ಚ ದ್ವಾರಬನ್ಧನಞ್ಚ ದ್ವಾರಬನ್ಧನಾನಿ ಮಜ್ಝೇಪದಲೋಪವಸೇನ, ಬನ್ಧನ-ಸದ್ದೇನೇವ ವಾ ದ್ವಾರಬಾಹಾ ವುಚ್ಚನ್ತಿ, ಸಹ ದ್ವಾರಬನ್ಧನೇಹೀತಿ **ಸದ್ವಾರಬನ್ಧನಂ,** ಠಾನಂ। ಹೇಟ್ಠಾ ಉದುಕ್ಖಲಕಞ್ಚ ಉಪರಿ ಪಾಸಕೋ ಚ, ಸಹ ಉದುಕ್ಖಲಪಾಸಕೇಹೀತಿ ಸಮಾಸೋ। ತಾದಿಸೇ ಠಾನೇ ಪಾಕಾರಾದಿಪರಿಕ್ಖೇಪೇನ ಭವಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಪರಿಕ್ಖಿತ್ತೇತಿ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ। ಸೋ ಚ ಉಚ್ಚತೋ ಸಹಸೇಯ್ಯಪ್ಪಹೋನಕೇ ವುತ್ತನಯೋತಿ ವದನ್ತಿ । **ಸಯನ್ತೇನಾತಿ** ಪಾದೇ ಭೂಮಿತೋ ಮೋಚೇತ್ವಾ ನಿಪಜ್ಜನ್ತೇನ। **ಪರಿವತ್ತಕನ್ತಿ** ಸಂವರಣವಿವರಣವಸೇನ ಇತೋ ಚಿತೋ ಚ ಪರಿವತ್ತನಯೋಗ್ಗಂ। **ದ್ವಾರನ್ತಿ** ಅನ್ತಮಸೋ ದುಸ್ಸಸಾಣಿದ್ವಾರಮ್ಪಿ। **ಬನ್ಧೇಯ್ಯಾತಿ** ಸಬ್ಬನ್ತಿಮೇನ ವಿಧಿನಾ ಯಾವತಾ ಸೀಸಂ ನ ಪವಿಸತಿ, ತಾವತಾಪಿ ಬನ್ಧೇಯ್ಯ, ಸಂವರೇಯ್ಯಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

೩೩೬. **ಆಭೋಗೋ ಚಾಪೀತಿ** "ಏಸ ಜಗ್ಗಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಆಭೋಗೋ ಚಾಪಿ। **ಚ**-ಸದ್ದೇನ "ದ್ವಾರಂ ಜಗ್ಗಾಹೀ"ತಿ ವಚನಮ್ಪಿ ಸಮುಚ್ಚಿನೋತಿ। **ಸವಸೇ ತಂ ಆಕಾರಂ ವಿನಾತಿ** ಸಸ್ಸ ಅತ್ತನೋ ವಸೇ ಆಯತ್ತೇ ಠಾನೇ, ಯತ್ಥ ಪನ ಬಹೂನಂ ಸಞ್ಚರಣತ್ತಾ ದ್ವಾರಂ ಸಂವುತಮ್ಪಿ ಸಂವುತಟ್ಠಾನೇ ನ ತಿಟ್ಠತಿ, ದ್ವಾರಂ ಅಲಭನ್ತಾ ಪಾಕಾರಂ ಅಭಿರುಹಿತ್ವಾಪಿ ವಿಚರನ್ತಿ, ತಾದಿಸೇ ಪರಿವೇಣೇ ಸಂವರಣಕಿಚ್ಚಂ ನತ್ಥಿ। ಅಥ ವಾ ಸಸ್ಸ ವಸೋ ಆಯತ್ತೋ, ನ ಯಕ್ಖಾದೀನಂ ತೇಹಿ ಗಹಿತಕತ್ತಸ್ಸ, ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ನಿಪಜ್ಜಾಪಿತತ್ತಸ್ಸ ಚ ಅಭಾವೇನಾತಿ **ಸವಸೋ**। ತಸ್ಮಿಂ ಸತಿ ಪುಬ್ಬೇ ವುತ್ತದ್ವಾರಂ ಸಂವರಣಆಭೋಗಕರಣವಚನಸಙ್ಖಾತಂ ಆಕಾರನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೩೩೭. **ರತನಾನೀತಿ** ಮುತ್ತಾದೀನಿ ದಸವಿಧಾನಿ। ತತ್ಥ ಪನ ಜಾತಿಫಲಿಕಂ ಉಪಾದಾಯ ಸಬ್ಬೋಪಿ ಮಣಿ ವೇಳುರಿಯೋಪಿ ಲೋಹಿತಙ್ಕೋ ಮಸಾರಗಲ್ಲೋ ಚ ಧೋತಾಪಿ ಅಧೋತವಿದ್ಧಾಪಿ ಅನಾಮಾಸಾ, ಕಾಚಮಣಿ ಚ ಪಾನೀಯಸಙ್ಖೋ ಧೋತೋ ಅಧೋತೋಪಿ ಆಮಾಸಾ, ಸಿಲಾ ಧೋತವಿದ್ಧಾ ಸುವಣ್ಣೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಪಚಿತಾ ಮುಗ್ಗವಣ್ಣಾ ಚ ಅನಾಮಾಸಾ। ಚೇತಿಯಘರಗೋಪಕಾನಂ ಸುವಣ್ಣಚೇತಿಯೇ ಕಚವರಮೇವ ಹರಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ಆರಕೂಟಲೋಹಮ್ಪಿ ಜಾತರೂಪಗತಿಕಮೇವ। **ಇತ್ಥಿರೂಪಾನೀತಿ** ಅನ್ತಮಸೋ ಪಿಟ್ಠಮಯಇತ್ಥಿರೂಪಾನಿಪಿ। **ಧಞ್ಞನ್ತಿ** ಅನ್ತಮಸೋ ತತ್ಥಜಾತಕಮ್ಪಿ ಮಗ್ಗೇ ಪಸಾರಿತಮ್ಪಿ ಸತ್ತವಿಧಂ ಧಞ್ಞಂ। ಕೀಳಾವಸೇನ ಅಪರಣ್ಣಾನಿ ತಾಲಫಲಾದೀನಿಪಿ ಅನಾಮಾಸಾನಿ, ಪಸಾರಿತಮ್ಪಿ ನ ಮದ್ದನ್ತೇನ ಗನ್ತಬ್ಬಂ, ಅಸತಿ ಮಗ್ಗೇ ಮಗ್ಗಂ ಅಧಿಟ್ಠಾಯ ಗನ್ತಬ್ಬಂ। **ಇತ್ಥಿಪಸಾಧನನ್ತಿ** ಅನ್ತಮಸೋ ಪಿಳನ್ಧನತ್ಥಾಯ ಠಪಿತಂ ನಿವಾಸನತಾಲಪಣ್ಣಮುದ್ದಿಕಮ್ಪಿ।

೩೩೮. **ಸಿತ್ಥತೇಲೋದತೇಲೇಹೀತಿ** ಮಧುಸಿತ್ಥಕನಿಯ್ಯಾಸಾದೀಸು ಯೇನ ಕೇನಚಿ ತೇಲಮಿಸ್ಸಕಸಿಲೇಸೇನ ಚ ಉದಕಮಿಸ್ಸಕತೇಲೇನ ಚ। **ಫಣಹತ್ಥಫಣೇಹೀತಿ** ಫಣಮಿವ ಫಣಂ, ಅಙ್ಗುಲೀಹಿ ಫಣಕಿಚ್ಚಕರಣೇನ ಹತ್ಥೋಯೇವ ಫಣಂ ಹತ್ಥಫಣಂ, ದನ್ತಮಯಾದಿ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಫಣಞ್ಚೇವ ಹತ್ಥಫಣಞ್ಚಾತಿ ದ್ವನ್ದೋ। **ಓಸಣ್ಠೇಯ್ಯಾತಿ** ಓಲಿಖಿತ್ವಾ ಸನ್ನಿಸೀದಾಪೇಯ್ಯ।

೩೩೯. ಏಕಪಾವುರಣಾ ವಾ ಏಕತ್ಥರಣಾ ವಾ ನ ತುವಟ್ಟಯುಂ, ಏಕಮಞ್ಚೇ ನ ತುವಟ್ಟಯುನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। ಏಕಂ ಪಾವುರಣಂ ಏಕಂ ಅತ್ಥರಣಂ ಏತೇಸನ್ತಿ ವಿಗ್ಗಹೋ। **ನ ತುವಟ್ಟಯುನ್ತಿ** ನ ನಿಪಜ್ಜೇಯ್ಯುಂ। ಏಕಸ್ಮಿಂ ಭಾಜನೇ ವಾಪಿ ನ ಭುಞ್ಜೇಯ್ಯುನ್ತಿ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ।

೩೪೦. ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಪಮಾಣಙ್ಗುಲೇನ ಅಟ್ಠ ಅಙ್ಗುಲಾನಿ ಯಸ್ಸ, ಅಧಿಕೇನ ಸಹಿತಂ ಅಟ್ಠಙ್ಗುಲನ್ತಿ ಸಮಾಸೋ। **ಲಸುಣಂ** ಮಗಧೇಸು ಜಾತಂ ಆಮಲಕಭಣ್ಡಿಕಂ ಲಸುಣಂ ನ ಖಾದೇಯ್ಯಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ನ ಅಕಲ್ಲಕೋತಿ** ಅಗಿಲಾನೋ।

೩೪೧. ಹೀನುಕ್ಕಟ್ಠೇಹಿ ಜಾತಿಆದೀಹಿ ಉಕ್ಕಟ್ಠಂ ವಾ ಹೀನಂ ವಾ ಉಜುಂ ವಾ ಅಞ್ಞಾಪದೇಸೇನ ವಾ ದವಾ ವದೇ, ದುಬ್ಭಾಸಿತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಜಾತಿಆದೀಹೀತಿ** ಜಾತಿನಾಮಗೋತ್ತಕಮ್ಮಸಿಪ್ಪಆಬಾಧಲಿಙ್ಗಕಿಲೇಸಆಪತ್ತಿಅಕ್ಕೋಸೇಹಿ । **ಉಕ್ಕಟ್ಠನ್ತಿ** ಜಾತ್ಯಾದೀಹಿಯೇವ ಉಕ್ಕಟ್ಠಂ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಂ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಂ ವಾ। **ದವಾತಿ** ಕೇಳಿಹಸಾಧಿಪ್ಪಾಯತಾಯ। **ಉಜುಂ ವಾತಿ** "ಚಣ್ಡಾಲೋಸೀ"ತಿಆದಿನಾ ನಯೇನ। **ಅಞ್ಞಾಪದೇಸೇನ ವಾತಿ** "ಸನ್ತಿ ಇಧೇಕಚ್ಚೇ ಚಣ್ಡಾಲಾ"ತಿಆದಿನಾ ನಯೇನ।

೩೪೨. **ದೀಘೇ ನಖೇತಿ** ಮಂಸಪ್ಪಮಾಣತೋ। **ದೀಘೇ ಕೇಸೇತಿ** ದ್ವಙ್ಗುಲತೋ। ಸಚೇಪಿ ನ ದೀಘಾ, ದುಮಾಸತೋ ಏಕದಿವಸಮ್ಪಿ ಅತಿಕ್ಕಾಮೇತುಂ ನ ಲಭತಿ। **ದೀಘೇ ನಾಸಲೋಮೇತಿ** ನಾಸತೋ ಬಹಿ ನಿಕ್ಖನ್ತೇ। **ವೀಸತಿಮಟ್ಠನ್ತಿ** ವೀಸತಿಯಾ ನಖಾನಂ ಮಟ್ಠಞ್ಚ। **ಸಮ್ಬಾಧೇತಿ** ಉಭೋಸು ಉಪಕಚ್ಛಕೇಸು, ಮುತ್ತಕರಣೇ ಚ ಲೋಮಹಾರಣಞ್ಚ ನ ಲಬ್ಭಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧನೀಯಂ। **ನ ಲಬ್ಭಾತಿ** ಏತೇ ಮಟ್ಠಾದಯೋ ನ ಲಬ್ಭನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ, ನಿಪಾತೋ ವಾ **ಲಬ್ಭಾತಿ**। ಆಬಾಧಪ್ಪಚ್ಚಯಾ ಪನ ಸಮ್ಬಾಧೇ ಲೋಮಂ ಸಂಹರಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ।

೩೪೩. ಸಙ್ಘುದ್ದಿಟ್ಠಂ ವಾ ಸಙ್ಘಿಕಂ ವಾ ಸಯನಾಸನಂ ಯಥಾವುಡ್ಢಂ ನ ಬಾಧೇಯ್ಯಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಉದ್ದಿಟ್ಠಂ **ಸಙ್ಘುದ್ದಿಟ್ಠಂ,** ಸಙ್ಘಂ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ಕತನ್ತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। ಯೋ ಯೋ ವುಡ್ಢೋ **ಯಥಾವುಡ್ಢಂ,** ವುಡ್ಢಪಟಿಪಾಟಿಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ನ ಬಾಧೇಯ್ಯಾತಿ** ನ ಪಟಿಬಾಹೇಯ್ಯ। **ಅಲ್ಲಪಾದಾ** ನಾಮ ಯೇಹಿ ಅಕ್ಕನ್ತಟ್ಠಾನೇ ಉದಕಂ ಪಞ್ಞಾಯತಿ। **ಸಯನಾಸನನ್ತಿ** ಮಞ್ಚಪೀಠಾದಿ, ಇಮಿನಾ ಪರಿಭಣ್ಡಕತಾ ಭೂಮೀತಿಪಿ ಉಪಲಕ್ಖಿತಾ। ಸುಧೋತಪಾದಕಂ ವಾಪಿ ಸಉಪಾಹನೋ ತಥೇವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಸುಧೋತಪಾದಕನ್ತಿ** ಧೋತಪಾದೇಹೇವ ಅಕ್ಕಮಿತಬ್ಬಟ್ಠಾನಂ। ಧೋತಾ ಪಾದಾ ಯಸ್ಸ ಅಕ್ಕಮನಸ್ಸಾತಿ ಕಿರಿಯಾವಿಸೇಸನಸಮಾಸೋ। ಯದಿ ಪನ ತತ್ಥ ನೇವಾಸಿಕಾ ಅಧೋತಪಾದೇಹಿಪಿ ವಳಞ್ಜೇನ್ತಿ, ತಥೇವ ವಳಞ್ಜೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ। **ತಥೇವಾತಿ** ಪರಿಭಣ್ಡಕತಂ ಭೂಮಿಂ ಸೇನಾಸನಂ ವಾ ನಕ್ಕಮೇತಿ ಅತ್ಥೋ।

೩೪೪. **ಸಙ್ಘಾಟಿಯಾತಿ** ಅಧಿಟ್ಠಿತಸಙ್ಘಾಟಿಯಾ। ಪಾದೇ ಪರಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಆಸನಂ ಪಲ್ಲತ್ಥೋ, ಪಲ್ಲತ್ಥಂ ಕರೋತೀತಿ ಪಲ್ಲತ್ಥಾತಿಧಾತುಸ್ಸ ಪಲ್ಲತ್ಥೇತಿ ರೂಪಂ। ವಿಹಾರೇಪಿ ಅನ್ತರಘರೇಪಿ ಪಲ್ಲತ್ಥಿಕಾಯ ನ ನಿಸೀದೇಯ್ಯಾತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ, ಪರಿಕಮ್ಮಕತಂ ಭಿತ್ತಾದಿನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ಪರಿಕಮ್ಮಕತನ್ತಿ** ಸೇತವಣ್ಣೇನ ವಾ ಚಿತ್ತಕಮ್ಮೇನ ವಾ ಕತಪರಿಕಮ್ಮಂ। **ಆದಿ**-ಸದ್ದೋ ದ್ವಾರವಾತಪಾನಾದಿಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। **ನ ಅಪಸ್ಸಯೇತಿ** ಚೀವರಾದಿನಾ ಅಪ್ಪಟಿಚ್ಛಾದೇತ್ವಾ ಅಪಸ್ಸಯನಂ ನ ಕರೇಯ್ಯ। **ನೋ ನ ಆಚಮೇತಿ** ನೇವ ನ ಆಚಮೇ, ಆಚಮೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ದ್ವೇ ಪಟಿಸೇಧಾ ಪಕತಿಯತ್ಥಂ ಗಮೇನ್ತೀತಿ। **ಸನ್ತೇತಿ** ಇಮಿನಾ ಉದಕೇ ಅಸನ್ತೇ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ದೀಪೇತಿ।

೩೪೫. **ಅಕಪ್ಪಿಯಸಮಾದಾನೇತಿ** ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಸಾಮಣೇರಾನಂ ಅಕಪ್ಪಿಯೇ ಸಮಾದಾನೇ। **ದವಾತಿ** ನಿಪಾತೋ , ಕೀಳಾಧಿಪ್ಪಾಯೇನಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸಿಲಾಪವಿಜ್ಝನೇತಿ** ಅನ್ತಮಸೋ ಹತ್ಥಯನ್ತೇನಪಿ ಸಕ್ಖರಿಕಾಯಪಿ ಖಿಪನೇ। ಸಭಾಗಾಯ ದೇಸನಾಯ ಆವಿಕಮ್ಮೇ ಚ ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। **ಸಭಾಗಾಯಾತಿ** ವತ್ಥುವಸೇನ ಸಮಾನೋ ಭಾಗೋ ಏತಿಸ್ಸಾ ಆಪತ್ತಿಯಾತಿ ವಿಗ್ಗಹೋ। **ಚ**-ಸದ್ದೋ ತಾದಿಸಿಯಾ ಪಟಿಗ್ಗಹಣಮತ್ತಂ ಸಮುಚ್ಚಿನೋತಿ।

೩೪೭. ಪಟಿಸ್ಸವೋ ನಾಮ "ಉಭೋಪಿ ಮಯಂ ಇಧ ವಸ್ಸಂ ವಸಿಸ್ಸಾಮ, ಏಕತೋ ಉದ್ದಿಸಾಪೇಮಾ"ತಿಆದಿಪಟಿಜಾನನಂ, ತಸ್ಸ ವಿಸಂವಾದೋ ಪಚ್ಛಾ ಅಕರಣಂ **ಪಟಿಸ್ಸವವಿಸಂವಾದೋ,** ತಸ್ಮಿಂ, ನಿಮಿತ್ತತ್ಥೇ ಭುಮ್ಮಂ। **ಸುದ್ಧಚಿತ್ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಕಥನಸಮಯೇ "ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಏವಂ ಪವತ್ತಚಿತ್ತಸ್ಸ। **ಇತರಸ್ಸಾ**ತಿ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಅಸುದ್ಧಚಿತ್ತಸ್ಸ।

೩೪೭. ಕಿಚ್ಚೇತಿ ಸುಕ್ಖಕಟ್ಠಾದಿಗ್ಗಹಣಕಿಚ್ಚೇ ಸತಿ ಏವ ಪೋರಿಸಂ ಪುರಿಸಪ್ಪಮಾಣಂ ಅಭಿರುಹೇಯ್ಯಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಆಪದಾಸೂ**ತಿ ವಾಳಮಿಗದಸ್ಸನಾದೀಸು।

೩೪೮. ಪರಿಸ್ಸಾವನಂ ವಿನಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಅದ್ಧಾನ**ನ್ತಿ ಹೇಟ್ಠಿಮನ್ತೇನ ಅದ್ಧಯೋಜನಸಙ್ಖಾತಂ ಅದ್ಧಾನಂ। ಸಚೇ ನ ಹೋತಿ ಪರಿಸ್ಸಾವನಂ ವಾ ಧಮ್ಮಕರಣೋ ವಾ, ಸಙ್ಘಾಟಿಕಣ್ಣೋಪಿ ಅಧಿಟ್ಠಾತಬ್ಬೋ। **ಯಾಚಮಾನಸ್ಸಾ**ತಿ ಪರಿಸ್ಸಾವನಂ ಯಾಚನ್ತಸ್ಸ।

೩೪೯. ಆಬಾಧಪ್ಪಚ್ಚಯಾ ಅಞ್ಞತ್ರ ಸೇಸಙ್ಗೇ ಚ ಅತ್ತಘಾತನೇ ಚ ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ಸೇಸಙ್ಗೇ**ತಿ ಅಙ್ಗಜಾತತೋ ಕಣ್ಣನಾಸಾದಿಅವಸೇಸೇ ಅವಯವಚ್ಛೇದನೇ। **ಅತ್ತಘಾತನೇ**ತಿ ಆಹಾರುಪಚ್ಛೇದಾದಿನಾ ಅತ್ತನೋ ಮಾರಣೇ।

೩೫೦. ತೂಲಿಕಾಯ ಕಯಿರಮಾನಂ ಇತ್ಥಿಪುರಿಸಾದಿಕಂ ಚಿತ್ತಞ್ಚ ಪೋತ್ಥಕಞ್ಚ ಕಟ್ಠಾದೀಸು ಕಯಿರಮಾನಂ ಚಿತ್ತಪೋತ್ಥಕಾನಿ, ತಾನಿಯೇವ ರೂಪಾನೀತಿ ಸಮಾಸೋ। ಜಾತಕಾದೀನಿ ಪನ ಪರೇಹಿ ಕಾರಾಪೇತುಂ ಲಬ್ಭನ್ತಿ। ಮಾಲಾಕಮ್ಮಾದೀನಿ ಸಯಮ್ಪಿ ಕಾತುಂ ಲಬ್ಭನ್ತಿ। ಆರಾಮಾರಞ್ಞಗೇಹೇಸು ಭುಞ್ಜನ್ತಂ ನ ಉಟ್ಠಾಪೇಯ್ಯಾತಿ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। ವಿಹಾರಸಙ್ಖಾತೋ ಆರಾಮೋ ಚ ಅರಞ್ಞಞ್ಚ ಅನ್ತರಘರಸಙ್ಖಾತಂ ಗೇಹಞ್ಚಾತಿ ದ್ವನ್ದೋ। "ಆರಾಮ...ಪೇ॰... ಗೇಹೇಸೂ"ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೇ ಏ-ಕಾರಸ್ಸ ಅ-ಕಾರಕರಣೇನ ಗಾಥಾಬನ್ಧವಸೇನ ವುತ್ತಂ। ಓಕಾಸೇ ಕತೇ ಪನ "ಪವಿಸಥಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ ಚ ಪವಿಸಿತಬ್ಬಂ ಉಪನಿಸೀದಿತಬ್ಬಞ್ಚ।

೩೫೧. ಪುಮಯುತ್ತಾನಿ ಯಾನಾನಿ ಚ ಸಿವಿಕಞ್ಚ ಹತ್ಥವಟ್ಟಕಞ್ಚ ಪಾಟಙ್ಕಿಞ್ಚ ಅಭಿರುಹಿತುಂ ಗಿಲಾನಸ್ಸ ಕಪ್ಪತೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಪುಮಯುತ್ತಾನೀ**ತಿ ಅಸ್ಸಗವಾದಿಪುರಿಸಯುತ್ತಾನಿ, ನ ಧೇನುಯುತ್ತಾನಿ, ಸಾರಥಿ ಪನ ಇತ್ಥೀ ವಾ ಹೋತು ಪುರಿಸೋ ವಾ, ವಟ್ಟತಿ। ಹತ್ಥವಟ್ಟಕೇಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ, **ಯಾನಾನೀ**ತಿ ರಥಸಕಟಾದೀನಿ, **ಸಿವಿಕ**ನ್ತಿ ಪೀಠಕಸಿವಿಕಂ, ಪೀಠಕಯಾನನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪಾಟಙ್ಕೀ**ತಿ ಅನ್ದೋಲಿಕಾ। **ಗಿಲಾನಸ್ಸಾ**ತಿ ಏತ್ಥ **ಗಿಲಾನೋ** ನಾಮ ನ ಅಪ್ಪಕೇನಪಿ ಸೀಸಾಬಾಧಾದಿಮತ್ತೇನ ವೇದಿತಬ್ಬೋ, ಯೋ ಪನ ನ ಸಕ್ಕೋತಿ ವಿನಾ ಯಾನೇನ ಗನ್ತುಂ, ಏವರೂಪೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। ತಥಾ ಹಿ ಯಾನಂ ಅನುಜಾನನ್ತೇನ ಭಗವತಾ ಕೋಸಲೇಸು ಜನಪದೇಸು ಭಗವನ್ತಂ ದಸ್ಸನಾಯ ಸಾವತ್ಥಿಂ ಗಚ್ಛನ್ತಂ ಅಞ್ಞತರಂ ಗಿಲಾನಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಗನ್ತುಮಸಕ್ಕುಣೇಯ್ಯತಾಯ ಅಞ್ಞತರಸ್ಮಿಂ ರುಕ್ಖಮೂಲೇ ನಿಸಿನ್ನಂ ದಿಸ್ವಾ ಮನುಸ್ಸೇಹಿ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಞತ್ವಾ "ಏಹಿ, ಭನ್ತೇ, ಗಮಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ನಾಹಂ, ಆವುಸೋ, ಗಮಿಸ್ಸಾಮಿ, ಗಿಲಾನೋಮ್ಹೀ"ತಿ **ವುತ್ತವತ್ಥುಸ್ಮಿಂ** (ಮಹಾವ॰ ೨೫೩) ಅನುಞ್ಞಾತಂ, ತಥಾ ವದನ್ತೋ ಚ ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ಗಮನುಪಚ್ಛೇದಸಾಧಕಮೇವ ಗೇಲಞ್ಞಂ ಸನ್ಧಾಯಾಹಾತಿ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ ಅಧಿಪ್ಪೇತತ್ಥನಿಪ್ಫತ್ತಿಯಾ ಉಪಚ್ಛಿನ್ನತ್ತಾ, ಅಪಿಚ ಯಾನೇನ ಏಕಪರಿಚ್ಛೇದಾಯ ಉಪಾಹನಾಯ ಪರಿಚ್ಛೇದಂ ಠಪೇನ್ತೇನ ಅಟ್ಠಕಥಾಚರಿಯೇನ "ಗಿಲಾನೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಸಉಪಾಹನೇನಾತಿ ಏತ್ಥ ಗಿಲಾನೋ ನಾಮ ಯೋ ನ ಸಕ್ಕೋತಿ ಅನುಪಾಹನೇನ ಗಾಮಂ ಪವಿಸಿತು"ನ್ತಿ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೫೭) ವುತ್ತಂ, ತಸ್ಮಾ ಯಥಾವುತ್ತಗಿಲಾನೋವ ಗಿಲಾನೋತಿ ನಿಟ್ಠಮೇತ್ಥ ಗನ್ತಬ್ಬಂ।

೩೫೨. ದವಂ ಕರಣೇತಿ ಕೇಳಿಯಾ ಕರಣೇ। **ಅಞ್ಞಸ್ಸಾ**ತಿ ಅನ್ತಮಸೋ ದುಸ್ಸೀಲಸ್ಸಾಪಿ। **ಉಪಲಾಳನೇ**ತಿ "ಪತ್ತಂ ದಸ್ಸಾಮಿ, ಚೀವರಂ ದಸ್ಸಾಮೀ"ತಿಆದಿನಾ।

೩೫೩. ವಿವರಿತ್ವಾ ನ ದಸ್ಸಯೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧನೀಯಂ। **ತಾ** ಭಿಕ್ಖುನಿಯೋ।

೩೫೪. **ಓವಾದ**ನ್ತಿ ಭಿಕ್ಖುನೀಹಿ ತೇರಸಿಯಂ ವಾ ಚಾತುದ್ದಸಿಯಂ ವಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಉಪೋಸಥಂ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ “ಚಾತುದ್ದಸೋ”ತಿಆದಿನಾ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಆಚಿಕ್ಖಿತೇ ಪುನ ತಾಹಿ ಉಪೋಸಥದಿವಸೇ ಸಮಾಗನ್ತ್ವಾ ಓವಾದೂಪಸಙ್ಕಮನಯಾಚನಂ, ತಂ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖುದ್ದೇಸಕಸ್ಸ ಆರೋಚೇತ್ವಾ ತೇನ ಕತಸನ್ನಿಟ್ಠಾನಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪಾಟಿಪದೇ ಪಚ್ಚಾಹರಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಅಜಾನನಕಂ **ಬಾಲ**ಞ್ಚ ತಥಾ ಕಾತುಂ ಅಸಮತ್ಥಂ **ಗಿಲಾನ**ಞ್ಚ ಪಾಟಿಪದೇ ಗನ್ತುಕಾಮಂ **ಗಮಿಯ**ಞ್ಚ ವಜ್ಜೇತ್ವಾ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಗಹಣಪಚ್ಚಾಹರಣಾನಿ ಅಕಾತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ। ತೇನ ವುತ್ತಂ “**ನ ಗಣ್ಹತೋ**”ತಿಆದಿ।

೩೫೫. **ಲೋಕಾಯತ**ನ್ತಿ ನಿರತ್ಥಕಕಾರಣಪ್ಪಟಿಸಂಯುತ್ತಂ ತಿತ್ಥಿಯಸತ್ಥಂ। ತಿರಚ್ಛಾನವಿಜ್ಜಾ ಚ ಇಮಿನಾವ ಉಪಲಕ್ಖಿತಾ। **ನ ವಾಚೇಯ್ಯಾ**ತಿ ಪರೇಸಂ ನ ವಾಚೇಯ್ಯ। ಇಮಿನಾವ ಅತ್ತನೋ ಪರಿಯಾಪುಣನಮ್ಪಿ ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತಂ ಲೋಕಾಯತತಿರಚ್ಛಾನವಿಜ್ಜಾತಿ ಚ ರಾಗದೋಸಮೋಹವಡ್ಢನಿ ಬುದ್ಧಾದಿಗರಹಿತಾ ಸಗ್ಗಮೋಕ್ಖಾನಂ ತಿರೋ ತಿರಿಯತೋ ಅಞ್ಛಿತಾ ಗತಾ ಪವತ್ತಾ ಕಬ್ಬನಾಟಕಾದಿಕಾ ಸಬ್ಬಾಪಿ ವಿಜ್ಜಾ ಅನುಲೋಮವಸೇನ ವಾ ವಿನಯಪರಿಯಾಯಂ ಪತ್ವಾ ಗರುಕೇ ಠಾತಬ್ಬನ್ತಿ ವಿನಯಯುತ್ತಿತೋಪಿ ಸಙ್ಗಹಿತಾತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಾ। ಏವಞ್ಚ ನೋ ಗರೂನಮುಪದೇಸೋ। **ಪೇಳಾಯಪೀ**ತಿ ಯತ್ಥ ಪಾತಿಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಸುಖಿನೋ ಭುಞ್ಜನ್ತಿ, ತಮ್ಬಲೋಹೇನ ರಜತೇನ ವಾ ಕತಾಯ ತಾಯ ಆಸಿತ್ತಕೂಪಧಾನಸಙ್ಖ್ಯಾತಾಯ ಪೇಳಾಯ ಠಪೇತ್ವಾ।

೩೫೬. ಪಾರುತಞ್ಚ ನಿವಾಸನಞ್ಚ, ಗಿಹೀನಂ ಹತ್ಥಿಸೋಣ್ಡಾದಿವಸೇನ ಪಾರುತನಿವಾಸನಂ ಯಸ್ಸ ಪಾರುಪನಸ್ಸ ನಿವಾಸನಸ್ಸಾತಿ ಕಿರಿಯಾವಿಸೇಸನಸಮಾಸೋ । ಗಿಹಿಪಾರುತನಿವಾಸನಂ ನ ಪಾರುಪೇ ನ ನಿವಾಸೇಯ್ಯಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಸಂವೇಲ್ಲಿಯಂ ನ ನಿವಾಸೇಯ್ಯಾ**ತಿ ಮಲ್ಲಕಮ್ಮಕರಾದಯೋ ವಿಯ ಕಚ್ಛಂ ಕತ್ವಾ ನ ನಿವಾಸೇಯ್ಯ। ಏವಂ ನಿವಾಸೇತುಂ ಗಿಲಾನಸ್ಸಾಪಿ ಮಗ್ಗಪ್ಪಟಿಪನ್ನಸ್ಸಾಪಿ ನ ವಟ್ಟತಿ। ಯಮ್ಪಿ ಮಗ್ಗಂ ಗಚ್ಛನ್ತಾ ಏಕಂ ವಾ ದ್ವೇ ವಾ ಕೋಣೇ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಅನ್ತರವಾಸಕಸ್ಸ ಉಪರಿ ಲಗ್ಗನ್ತಿ, ನ ವಟ್ಟತಿ। ಏವಂ ಅಪಾರುಪಿತ್ವಾ ಅನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಚ ನಿಬ್ಬಿಕಾರಂ ಪರಿಮಣ್ಡಲಂ ಪಾರುಪಿತಬ್ಬಂ ತಿಮಣ್ಡಲಂ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇನ್ತೇನ ಪರಿಮಣ್ಡಲಂ ನಿವಾಸೇತಬ್ಬಞ್ಚ, ತಥಾ ಅಪಾರುಪಿತ್ವಾ ಅನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಚ ಆರಾಮೇ ವಾ ಅನ್ತರಘರೇ ವಾ ಅನಾದರೇನ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ವಿಕಾರಂ ಕರೋನ್ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟಂ। **ದಾಯ**ನ್ತಿ ವನಂ। **ನಾಲಿಮ್ಪಯೇಯ್ಯಾ**ತಿ “ಸಬ್ಬೂಪಕಾರಾನಿ ವಿನಸ್ಸನ್ತೂ”ತಿ ವಾ ಖಿಡ್ಡಾಧಿಪ್ಪಾಯೇನ ವಾ ನಾಲಿಮ್ಪಯೇಯ್ಯ।

೩೫೭. ವಡ್ಢಿಂ ನೋ ಪಯೋಜಯೇ ಅಞ್ಞಾತಕಪ್ಪವಾರಿತೇ ನೋ ಯಾಚೇತಿ ಯೋಜನಾ। **ಅಞ್ಞಸ್ಸಾ**ತಿ ಸಹಧಮ್ಮಿಕಸ್ಸಾಪಿ। ಕತಿಪಾಹಂ ಭುತ್ವಾ ವಾತಿ ಯೋಜನೀಯಂ। **ಪುನೋ**ತಿ ನಿಪಾತೋ।

೩೫೮. ದಣ್ಡಿನಂ ಇತ್ವಾ ವಾ ಅಇತ್ವಾ ವಾ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ರಕ್ಖಂ ಯಾಚನೇ ದಣ್ಡಿತೇ ದಣ್ಡೋ ಅಸ್ಸ ಗೀವಾತಿ ಯೋಜನಾ। ದಣ್ಡಂ ಗಣ್ಹತೀತಿ ಪಚ್ಚಯನ್ತಸ್ಸ ದಣ್ಡಿನಂ ದಣ್ಡಗ್ಗಹಣನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಉದ್ದಿಸ್ಸಾ**ತಿ “ಅಮ್ಹಾಕಂ ವಿಹಾರೇ ಅಸುಕೇನ ಚ ಅಸುಕೇನ ಚ ಇದಂ ನಾಮ ಕತ”ನ್ತಿ, “ಕರಿಸ್ಸ”ನ್ತಿ ವಾ ಏವಂ ಅತೀತಂ ವಾ ಅನಾಗತಂ ವಾ ಆರಬ್ಭ। **ಯಾಚನೇ**ತಿ ವೋಹಾರಿಕೇಸು ಯಾಚನೇ ಸತಿ। **ದಣ್ಡಿತೇ**ತಿ ತೇಹಿ ದಣ್ಡೇ ಗಹಿತೇ ಸೋ ದಣ್ಡೋ ಅಸ್ಸ ಯಾಚಕಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಗೀವಾ, ಇಣಂ ಹೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ವೋಹಾರಿಕೇಹಿ ಪನ “ಕೇನಾ”ತಿ ವುತ್ತೇ “ಅಸುಕೇನಾತಿ ವತ್ತುಂ ಅಮ್ಹಾಕಂ ನ ವಟ್ಟತಿ, ತುಮ್ಹೇಯೇವ ಜಾನಿಸ್ಸಥ, ಕೇವಲಞ್ಹಿ ಮಯಂ ರಕ್ಖಂ ಯಾಚಾಮ, ತಂ ನೋ ದೇಥ, ಅವಹಟಭಣ್ಡಞ್ಚ ಮಂ ಆಹರಾಪೇಥಾ”ತಿ ವತ್ತಬ್ಬಂ । ಏವಂ ಅನೋದಿಸ್ಸ ಆಚಿಕ್ಖಣಾ ಹೋತಿ, ಸಾ ವಟ್ಟತಿ। **ಪಾರಾಜಿಕಾದಿಕಾ**ತಿ ಪಾರಾಜಿಕಥುಲ್ಲಚ್ಚಯದುಕ್ಕಟಾನಿ।

೩೫೯“ಹರನ್ತೇಸು ಪರಿಕ್ಖಾರಂ,
ಚೋರೋ ಚೋರೋತಿ ಭಾಸಿತೇ।
ಅನತ್ಥಾಯೇಸಂ ಗಣ್ಹನ್ತೇ”ತಿ॥ -

ಪಾಠೇಹಿ ಭವಿತಬ್ಬಂ। ಏವಞ್ಹಿ ಸತಿ "ಹರನ್ತೇಸೂ"ತಿ ಬಹುವಚನೇನ ಸಹ ಘಟತೇ। ಪರಿಕ್ಖಾರಂ ಹರನ್ತೇಸು ಏಸಂ ಅನತ್ಥಾಯ "ಚೋರೋ ಚೋರೋ"ತಿ ಭಾಸಿತೇ ದಣ್ಡಂ ಗಣ್ಹನ್ತೇ ತತ್ತಕಂ ಅಸ್ಸ ಗೀವಾತಿ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। **ಹರನ್ತೇಸೂತಿ** ಚೋರೇಸು ಗಹೇತ್ವಾ ಗಚ್ಛನ್ತೇಸು। **ಏಸನ್ತಿ** ಚೋರಾನಂ। **ಗಣ್ಹನ್ತೇತಿ** ವೋಹಾರಿಕಜನೇ ಗಣ್ಹನ್ತೇ। ಯತ್ತಕಂ ಗಹಿತಂ, ತತ್ತಕಂ ಅಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಗೀವಾ, ಭಣ್ಡದೇಯ್ಯಂ ಹೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೩೬೦. ಪಾಕಾರಕುಟ್ಟಾನಂ ಬಹಿ ವಳಞ್ಜೇ ವಾಪಿ ವೀಹಾದಿನಾಳಿಕೇರಾದಿರೋಪಿಮೇ ಹರಿತೇ ವಾಪಿ ವಿಘಾಸುಚ್ಚಾರಸಙ್ಕಾರಮುತ್ತಂ ನಾವಲೋಕಿಯ ಛಡ್ಡೇಯ್ಯ, ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ವಳಞ್ಜೇ ನಾವಲೋಕಿಯಾತಿ** ಚ ಇಮಿನಾ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ವಾ ಅವಳಞ್ಜೇ ವಾ ವಿಘಾಸಾದೀನಿ ಛಡ್ಡೇನ್ತಸ್ಸ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ದೀಪೇತಿ। ವೀಹಿ ಆದಿ ಯೇಸಂ ಸಾಲಿಆದೀನಂ ತೇ ವೀಹಾದಯೋ, ನಾಳಿಕೇರೋ ಆದಿ ಯೇಸಂ ಅಮ್ಬಪನಸಾದೀನಂ ತೇ ನಾಳಿಕೇರಾದಯೋ, ವೀಹಾದಯೋ ಚ ನಾಳಿಕೇರಾದಯೋ ಚಾತಿ ದ್ವನ್ದೋ, ತೇಸಂ ರೋಪೋ, ತೇನ ನಿಬ್ಬತ್ತಂ **ವೀಹಾದಿ...ಪೇ॰... ರೋಪಿಮಂ**। **ಹರಿತೇತಿ** ಹರಿತಟ್ಠಾನೇ। **ವಿಘಾಸೋ** ನಾಮ ಉಚ್ಛಿಟ್ಠೋದಕಚಲಕಾದಿ।

೩೬೧. ಧಮ್ಮಯುತ್ತಮ್ಪಿ ನಚ್ಚಞ್ಚ ಗೀತಞ್ಚ ವಾದಿತಞ್ಚ ಯೋಜಾಪೇತುಞ್ಚ ಪಯೋಜೇತುಞ್ಚ ಪಯುತ್ತಾನಿ ಪಸ್ಸಿತುಞ್ಚ "ಉಪಹಾರಂ ಕರೋಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತುಂ ವಾ ನ ಲಬ್ಭನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಧಮ್ಮಯುತ್ತಮ್ಪೀತಿ** ರತನತ್ತಯಗುಣೂಪಸಂಹಿತತಾಯ ಅನ್ತಮಸೋ ಧಮ್ಮೇನ ಪುಞ್ಞೇನ ಸಂಯುತ್ತಮ್ಪಿ। **ನಚ್ಚನ್ತಿ** ಅನ್ತಮಸೋ ಮೋರಸುಕಮಕ್ಕಟಾದೀನಂ ನಚ್ಚಮ್ಪಿ। **ಗೀತನ್ತಿ** ಅನ್ತಮಸೋ ಗೀತಸ್ಸ ಪುಬ್ಬಭಾಗೇ ಕಯಿರಮಾನಂ ದನ್ತಗೀತಮ್ಪಿ। **ವಾದಿತನ್ತಿ** ಅನ್ತಮಸೋ ಉದಕಭೇರಿವಾದಿತಮ್ಪಿ। **ಯೋಜಾಪೇತುನ್ತಿ** ಅಞ್ಞೇಹಿ ಕಾರಾಪೇತುಂ। **ಪಯೋಜೇತುನ್ತಿ** ಅತ್ತನಾ ಕಾತುಂ। ಆಯತಕೇನ ಗೀತಸ್ಸರೇನ ಧಮ್ಮಮ್ಪಿ ಭಾಸಿತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ। **ಪಯುತ್ತಾನೀತಿ** ಪರೇಹಿ ಯೇಹಿ ಕೇಹಿಚಿ ಕತಾನಿ। **ಪಸ್ಸಿತುನ್ತಿ** ಇಮಿನಾ ಅನೋಲೋಚನದಸ್ಸನಮ್ಪಿ ಗಹಿತನ್ತಿ ಸೋತುನ್ತಿಪಿ ಅತ್ಥೋ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ। ಅನ್ತರಾರಾಮೇ ಠಿತಸ್ಸ ಪಸ್ಸತೋ ಅನಾಪತ್ತಿ। ವೀಥಿಯಂ ಠತ್ವಾ ಗೀವಂ ಪರಿವತ್ತೇತ್ವಾ ಪಸ್ಸತೋಪಿ ಆಪತ್ತಿಯೇವ। ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಕರಣೀಯೇನ ಗತಟ್ಠಾನೇ ಪಸ್ಸತಿ, ಸುಣಾತಿ ವಾ, ಅನಾಪತ್ತಿ। **ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತುನ್ತಿ** "ಸಾಧೂ"ತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತುಂ। "ಉಪಹಾರಕರಣಂ ನಾಮ ಸುನ್ದರ"ನ್ತಿ ವತ್ತುಂ ವಟ್ಟತಿ। **ವಾ**-ಸದ್ದೋ ಸಮುಚ್ಚಯೇ।

೩೬೨. "ಕೀಳತ್ಥಂ ಕತಂ ರಾಜಾಗಾರ"ನ್ತಿಆದಿನಾ ಸಮ್ಬನ್ಧಿತಬ್ಬಂ। ಚಿತ್ತೇನ ವಿಚಿತ್ತಕಂ ಆಗಾರಂ **ಚಿತ್ತಾಗಾರಕಂ**।

೩೬೩. ಆಸನೇನ ನವೇ ನ ಪಟಿಬಾಹೇಯ್ಯಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಆಸನೇನಾತಿ** ಆಸನತೋ। **ನ ಪಟಿಬಾಹೇಯ್ಯಾತಿ** ನ ಉಟ್ಠಾಪೇಯ್ಯ। ಉಣ್ಹೇ ಚೀವರಂ ನ ನಿದಹೇಯ್ಯಾತಿ ಯೋಜನೀಯಂ। **ನ ನಿದಹೇಯ್ಯಾತಿ** ಅಧಿಕಂ ನ ನಿದಹೇಯ್ಯ। **ಗರುನಾತಿ** ಆಚರಿಯುಪಜ್ಝಾಯೇನ। **ಪಣಾಮಿತೋತಿ** "ಮಾ ಇಧ ಪವಿಸಾ"ತಿಆದಿನಾ ನಿಕ್ಕಡ್ಢಿತೋ।

೩೬೪. ಸತ್ತಹಿ ಆಪತ್ತೀಹಿ ಚ ಭಿಕ್ಖುಂ ವಾಪಿ ಅಞ್ಞೇನೇವ ಚ ಉಪಾಸಕಂ ವಾಪಿ ಪರಮ್ಮುಖಾ ಅಕ್ಕೋಸನೇ ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। **ಆಪತ್ತೀಹಿ ಚಾತಿ ಚ**-ಸದ್ದೋ ಅವಧಾರಣೇ। **ಅಞ್ಞೇನೇವ ಚಾತಿ** ಏತ್ಥ **ಏವ ಚಾತಿ** ನಿಪಾತಸಮುದಾಯೋ, ಏಕೋ ಏವ ವಾ ಅವಧಾರಣೇ, ವುತ್ತತೋ ಅಞ್ಞೇನೇವ "ಅಸದ್ಧೋ"ತಿಆದಿನಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪರಮ್ಮುಖಾತಿ** ನಿಪಾತೋ, ತಸ್ಸ ಅಸಮ್ಮುಖೇತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸಮ್ಮುಖಾ ವದನ್ತಸ್ಸ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ। ಪಾಪಗರಹಣವಸೇನ ಪನ ವದತೋ ಅನಾಪತ್ತಿ।

೩೬೫. **ಸದ್ಧಾದೇಯ್ಯಂ** ಸದ್ಧಾಯ ದಾತಬ್ಬಂ ಚೀವರಞ್ಚ ಚ-ಸದ್ದೇನ ಅವಸೇಸಮ್ಪಿ **ವಿನಿಪಾತೇತುಂ** ನಾಸೇತುಂ ನ ಲಬ್ಭಂ, ಪಿತೂನಂ ಲಬ್ಭನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಞಾತೀನಮ್ಪೀತಿ ಪಿ**-ಸದ್ದೋ ಸಮ್ಭಾವನೇ।

೩೬೬. ಅಞ್ಞತ್ರ ವಸ್ಸಂವುತ್ಥೋ ಅಞ್ಞತೋ ಭಾಗಂ ಗಣ್ಹೇಯ್ಯ, ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಅಞ್ಞತ್ರಾತಿ** ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ ವಿಹಾರೇ। **ಅಞ್ಞತೋತಿ** ಅಞ್ಞವಿಹಾರತೋ। **ಪಟಿದೇಯ್ಯಾತಿ** ಗಹಿತಟ್ಠಾನೇ ದದೇಯ್ಯ। ಗಹಿತೇ ತಸ್ಮಿಂ ವತ್ಥುಸ್ಮಿಂ ನಟ್ಠೇ ವಾ ಜಿಣ್ಣೇ ವಾ ತಸ್ಸ ಗೀವಾಹೋ ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಚೋದಿತೋ ನೋ ದದೇಯ್ಯ, ತೇಸಂ ಧುರನಿಕ್ಖೇಪತೋ ಭಣ್ಡಗ್ಘಕಾರಿಯೋ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಚೋದಿತೋತಿ** ವತ್ಥುಸಾಮಿಕೇಹಿ "ದೇಹೀ"ತಿ ವುತ್ತೋ। **ತೇಸನ್ತಿ** ತಸ್ಮಿಂ ವಿಹಾರೇ ಲಾಭೀನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ।

೩೬೭. ಸನ್ತರುತ್ತರೋ ವಾ ಕಲ್ಲೋ ಸಉಪಾಹನೋ ವಾ ಗಾಮಂ ನ ಪವಿಸೇಯ್ಯ, ಚಾಮರೀಮಕಸಬೀಜನಿಂ ನ ಧಾರೇಯ್ಯಾತಿ ಯೋಜನೀಯಂ। ಅನ್ತರಞ್ಚ ಉತ್ತರಞ್ಚ, ಸಹ ಅನ್ತರುತ್ತರೇನ **ಸನ್ತರುತ್ತರೋ**। ಅಗ್ಗಳಗುತ್ತೇ ವಿಹಾರೇ ಸಙ್ಘಾಟಿಂ ನಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಗನ್ತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ಆರಞ್ಞಕೇನ ಪನ ಭಣ್ಡುಕ್ಖಲಿಕಾಯ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಪಾಸಾಣರುಕ್ಖಸುಸಿರಾದೀಸು ಪಟಿಚ್ಛನ್ನೇಸು ಠಪೇತ್ವಾ ಗನ್ತಬ್ಬಂ। ಅನ್ತರುತ್ತರಾನಂ ನಿಕ್ಖೇಪೇ ಅಯಮೇವ ನಯೋ। **ಕಲ್ಲೋತಿ** ಅಗಿಲಾನೋ। ಮಕಸಾನಂ ಬೀಜನೀ ಮಕಸಬೀಜನೀ, ಚಮರೀನಂ ವಾಳೇಹಿ ಕತಾ ಮಕಸಬೀಜನೀತಿ ಸಮಾಸೋ।

೩೬೮. ಆರಾಮತೋ ಬಹೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧನೀಯಂ। **ಆರಾಮತೋತಿ** ಆರಾಮೂಪಚಾರತೋ। **ನ ಧಾರೇಯ್ಯಾತಿ** ಅಗಿಲಾನೋ ನ ಧಾರೇಯ್ಯ। ಯಸ್ಸ ಪನ ಕಾಯದಾಹೋ ವಾ ಪಿತ್ತಕೋಪೋ ವಾ ಹೋತಿ, ಚಕ್ಖು ವಾ ದುಬ್ಬಲಂ, ಅಞ್ಞೋ ವಾ ಕೋಚಿ ಆಬಾಧೋ ವಿನಾ ಛತ್ತೇನ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ತಸ್ಸ ಗಾಮೇ ವಾ ಅರಞ್ಞೇ ವಾ ಛತ್ತಂ ವಟ್ಟತಿ। **ಗುತ್ತಿಯಾ ಲಬ್ಭತೀತಿ** ವಸ್ಸೇ ಚೀವರಗುತ್ತತ್ಥಂ, ವಾಳಮಿಗಚೋರಭಯೇಸು ಅತ್ತಗುತ್ತತ್ಥಮ್ಪಿ ಲಬ್ಭತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಏಕಪಣ್ಣಛತ್ತಂ ಪನ ಸಬ್ಬತ್ಥೇವ ವಟ್ಟತಿ।

೩೬೯. ಉಭತೋಕಾಜಂ ನ ಗಾಹೇಯ್ಯಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಉಭತೋ ದಣ್ಡಸ್ಸ ಉಭಯಕೋಟಿಯಂ ಭಾರಬನ್ಧಕಾಜಂ **ಉಭತೋಕಾಜಂ,** ಅಲೋಪತಪ್ಪುರಿಸೋ। **ಏಕನ್ತರಿಕಕಾಜಕನ್ತಿ** ಅನ್ತರಮೇವ ಅನ್ತರಿಕಂ, ಏಕಞ್ಚ ಅನ್ತರಿಕಞ್ಚಾತಿ ದ್ವನ್ದೋ, ಏಕನ್ತರಿಕೇ ಭಾರಬನ್ಧಕಾಜನ್ತಿ ತಪ್ಪುರಿಸೋ ಏಕತೋಕಾಜಕಂ, ಅನ್ತರಿಕಕಾಜಕನ್ತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಹತ್ಥೇ ಓಲಮ್ಬೋ ಅಸ್ಸ ಭಾರಸ್ಸಾತಿ ಸಮಾಸೋ।

೩೭೦. **ಅನೋಕಾಸಕತನ್ತಿ** "ಕರೋತು ಮೇ ಆಯಸ್ಮಾ ಓಕಾಸಂ, ಅಹಂ ತಂ ವತ್ತುಕಾಮೋ"ತಿ ಏವಂ ಚೋದಕೇನ ಓಕಾಸೇ ಕಾರಾಪಿತೇ ನತ್ಥಿ ಓಕಾಸೋ ಕತೋ ಅನೇನ ಚುದಿತಕೇನಾತಿ ಬಹುಬ್ಬೀಹಿ। **ಚೋದೇಯ್ಯಾತಿ** ಚಾವನಅಕ್ಕೋಸಕಮ್ಮವುಟ್ಠಾನಾಧಿಪ್ಪಾಯೇನ ಚೋದೇಯ್ಯ। ಉಪೋಸಥಪ್ಪವಾರಣಟ್ಠಪನಅನುವಿಜ್ಜಧಮ್ಮಕಥಾಧಿಪ್ಪಾಯೇಸು ಓಕಾಸಕಮ್ಮಂ ನತ್ಥಿ। **ಸುದ್ಧಸ್ಸಾತಿ** ಅನಾಪತ್ತಿಕತಾಯ ಸುದ್ಧಸ್ಸ। **ಅವತ್ಥುಸ್ಮಿನ್ತಿ** ಅಕಾರಣೇ। **ತಥಾತಿ** ದುಕ್ಕಟಂ ಅತಿದಿಸತಿ। ಕರೋನ್ತೇನಾಪಿ "ಭೂತಮೇವ ನು ಖೋ ಆಪತ್ತಿಂ ವದತಿ, ಅಭೂತ"ನ್ತಿ ಏವಂ ಉಪಪರಿಕ್ಖಿತ್ವಾ ಕಾತಬ್ಬಾ। "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪುಗ್ಗಲಂ ತುಲಯಿತ್ವಾ ಓಕಾಸಂ ಕಾತು"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೧೫೩) ಹಿ ವುತ್ತಂ।

೩೭೧. ಸತ್ತಾನಂ ಪಕತಙ್ಗುಲೇನ ಅಟ್ಠಙ್ಗುಲಾಧಿಕಂ ಮಞ್ಚಪ್ಪಟಿಪಾದಂ ವಾ ಉಚ್ಚಪಾದಕಂ ಮಞ್ಚಂ ವಾ ನ ಧಾರಯೇತಿ ಯೋಜನಾ। ಪಕತಿಯಾ ಅಙ್ಗುಲಂ **ಪಕತಙ್ಗುಲಂ**। ತಞ್ಚ ವಡ್ಢಕಿಅಙ್ಗುಲಂ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ಅಟ್ಠ ಚ ತಾನಿ ಅಙ್ಗುಲಾನಿ ಚ, ತೇಹಿ ತಮಧಿಕಂ ಯಸ್ಸಾತಿ ಸಮಾಸೋ। ಮಞ್ಚಾನಂ ಪಟಿಪಾದೋ, ಯತ್ಥ ಮಞ್ಚಪಾದೇ ನಿಕ್ಖಿಪನ್ತಿ। ಅಟ್ಠಙ್ಗುಲತೋ ಉಚ್ಚಾ ಪಾದಾ ಯಸ್ಸಾತಿ ಬಹುಬ್ಬೀಹಿ।

೩೭೨. **ಮೂಗಬ್ಬತಾದಿನ್ತಿ** ಮೂಗಾನಮಿವ ತುಣ್ಹೀಭಾವಸಙ್ಖಾತಂ ವತಂ ಆದಿ ಯಸ್ಸ ಗೋವತಾದಿನೋ ತಿತ್ಥಿಯವತಸ್ಸಾತಿ ಸಮಾಸೋ। ಖುರಮೇವ ಭಣ್ಡಂ **ಖುರಭಣ್ಡಂ**। ಪುಬ್ಬೇ ನ್ಹಾಪಿತೋ **ನ್ಹಾಪಿತಪುಬ್ಬಕೋ,** ವಿಸೇಸನಸ್ಸ ಪರನಿಪಾತೋ।

೩೭೩. **ಹತ್ಥಕಮ್ಮನ್ತಿ** ಹತ್ಥೇನ ಕಾತಬ್ಬಂ ವಡ್ಢಕಿಆದೀನಂ ಕಮ್ಮಂ। ಅನುಸ್ಸರಣಂ "ಕಪ್ಪಿಯತ್ತಂ ಮೇ ಯೇನ ಯಾಚಿತಂ, ಅಮ್ಹೇಹಿ ಇಮಸ್ಸ ದಾತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಏವಂ ಚಿತ್ತಪ್ಪವತ್ತಿಅನುಸಾರೋ, ತಸ್ಸಾ ಯಾಚನಾಯ ಅನುಸಾರೋ **ತದನುಸಾರೋ,** ತತೋ ಲದ್ಧಂ ಯಂ

ಕಿಞ್ಚಿ ಗಹೇತುನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। ಕಮ್ಮತೋ ನಿಗ್ಗತೋ **ನಿಕ್ಕಮ್ಮೋ,** ವಿಘಾಸಾದಾದಿ। ತಂ ಅಯಾಚಿತ್ವಾಪಿ ಕಾರೇತುನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಆಹರಾಪೇತು**ನ್ತಿ ಅರಞ್ಞತೋ ಆನೇತುಂ। **ಅಪರಸನ್ತಕ**ನ್ತಿ ದಾರುತಿಣಪಲಾಲಾದಿಕಂ ಅಪರಪರಿಗ್ಗಹಿತಂ।

೩೭೪. ಗಿಹೀನಂ ಯತ್ತಕಂ ದೇತಿ, ಗೋಪಕೇ ದೇನ್ತೇ ಗಹೇತುಂ ಲಬ್ಭಂ, ಸಙ್ಘಚೇತಿಯಸನ್ತಕೇ ಯಥಾಪರಿಚ್ಛೇದಂ ಗಹೇತುಂ ಲಬ್ಭನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ದೇತೀ**ತಿ ಗೋಪಕೋ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ದೇತಿ। **ಗಹೇತು**ನ್ತಿ ತತ್ತಕಂ ಗಹೇತುಂ। **ಸಙ್ಘಚೇತಿಯಸನ್ತಕೇ**ತಿ ವೇತನಗೋಪಕೇಹಿ ದೀಯಮಾನೇ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಚೇತಿಯಸ್ಸ ಚ ಸನ್ತಕೇ। **ಯಥಾಪರಿಚ್ಛೇದ**ನ್ತಿ ಯಂ ತೇಸಂ ಸಙ್ಘೇನ ಅನುಞ್ಞಾತಂ ಹೋತಿ "ದಿವಸೇ ದಿವಸೇ ಏತ್ತಕಂ ನಾಮ ಖಾದಥಾ"ತಿ, ತಂ ಪರಿಚ್ಛೇದಂ ಅನತಿಕ್ಕಮ್ಮ। ಸಙ್ಘಿಕೇ ಚ ಚೇತಿಯಸನ್ತಕೇ ಚ ಕೇಣಿಯಾ ಗಹೇತ್ವಾ ಆರಕ್ಖನ್ತಸ್ಸೇವ ಹಿ ದಾನೇ ಪರಿಚ್ಛೇದೋ ನತ್ಥಿ।

೩೭೫. **"ಕಾಯವಾಚಾಹಿ ದ್ವೀಹಿ ಆಪತ್ತಿಂ ಆಪಜ್ಜೇಯ್ಯಾ"**ತಿ ಯೇಭುಯ್ಯವಸೇನ ವುತ್ತಂ, ಮೇಥುನಧಮ್ಮೇ ಪರೂಪಕ್ಕಮೇ ಸತಿ ಸಾದಿಯನ್ತಸ್ಸ ಅಕಿರಿಯಸಮುಟ್ಠಾನಭಾವಸಮ್ಭವತೋ। **ಛಹಿ ವಾ**ತಿ ಆಪತ್ತುಪ್ಪತ್ತಿಕಾರಣಸಙ್ಖಾತೇಹಿ ಛಹಿ ಸಮುಟ್ಠಾನೇಹಿ ವಾ ಆಪತ್ತಿಂ ಆಪಜ್ಜೇಯ್ಯಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಸಬ್ಬಾಪತ್ತೀನಞ್ಹಿ ಕಾಯೋ ವಾಚಾ ಕಾಯವಾಚಾ ಕಾಯಚಿತ್ತಂ ವಾಚಾಚಿತ್ತಂ ಕಾಯವಾಚಾಚಿತ್ತನ್ತಿ ಛ ಸಮುಟ್ಠಾನಾನಿ। ತತ್ಥ ಪುರಿಮಾನಿ ತೀಣಿ ಅಚಿತ್ತಕಾನಿ, ಪಚ್ಛಿಮಾನಿ ಸಚಿತ್ತಕಾನಿ।

> ತಿಧಾ ಏಕಸಮುಟ್ಠಾನಾ, ಪಞ್ಚಧಾ ದ್ವಿಸಮುಟ್ಠಿತಾ।
> ದ್ವಿಧಾ ತಿಚತುರೋ ಠಾನಾ, ಏಕಧಾ ಛಸಮುಟ್ಠಿತಾ॥

ತತ್ಥ ಚತುತ್ಥೇನ ಪಞ್ಚಮೇನ ಛಟ್ಠೇನ ಚ ಸಮುಟ್ಠಾನತೋ **ಏಕಸಮುಟ್ಠಾನಾ ತಿಧಾ**। ಪಠಮಚತುತ್ಥೇಹಿ ಚ ದುತಿಯಪಞ್ಚಮೇಹಿ ಚ ತತಿಯಛಟ್ಠೇಹಿ ಚ ಚತುತ್ಥಛಟ್ಠೇಹಿ ಚ ಪಞ್ಚಮಛಟ್ಠೇಹಿ ಚ ಸಮುಟ್ಠಾನತೋ **ದ್ವಿಸಮುಟ್ಠಿತಾ ಪಞ್ಚಧಾ** । ಪಠಮೇಹಿ ಚ ತೀಹಿ ಪಚ್ಛಿಮೇಹಿ ಚ ತೀಹಿ ಸಮುಟ್ಠಾನತೋ **ತಿಸಮುಟ್ಠಾನಾ ದ್ವಿಧಾ**। ಪಠಮತತಿಯಚತುತ್ಥಛಟ್ಠೇಹಿ ಚ ದುತಿಯತತಿಯಪಞ್ಚಮಛಟ್ಠೇಹಿ ಚ ಸಮುಟ್ಠಾನತೋ **ಚತುಸಮುಟ್ಠಾನಾ ದ್ವಿಧಾ**। ಛಹಿಪಿ ಸಮುಟ್ಠಿತೋ **ಛಸಮುಟ್ಠಾನಾ ಏಕಧಾ**। ಅಲಜ್ಜಿ…ಪೇ॰… ಸಞ್ಞಿತಾಯ ಚಾತಿ ಇಮೇಹಿ ಛಹಿ ವಾ ಆಪತ್ತಿಂ ಆಪಜ್ಜೇಯ್ಯಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಯೋ ಸಞ್ಚಿಚ್ಚ ಆಪತ್ತಿಂ ಆಪಜ್ಜತಿ, ಆಪತ್ತಿಂ ಪರಿಗೂಹತಿ, ಅಗತಿಗಮನಞ್ಚ ಗಚ್ಛತಿ, ಏದಿಸೋ ವುಚ್ಚತಿ ಅಲಜ್ಜೀ ಪುಗ್ಗಲೋ। ಅಲಜ್ಜೀ ಚ ಅಞ್ಞಾಣೋ ಚ ಕುಕ್ಕುಚ್ಚಪಕತೋ ಚ ಕುಕ್ಕುಚ್ಚೇನ ಅಭಿಭೂತೋತಿ ದ್ವನ್ದೋ। ಭಾವೇ ತ್ತಪ್ಪಚ್ಚಯೋ।

ತತ್ಥ ಯೋ ಅಕಪ್ಪಿಯಭಾವಂ ಜಾನನ್ತೋಯೇವ ಮದ್ದಿತ್ವಾ ವೀತಿಕ್ಕಮಂ ಕರೋತಿ, ಅಯಂ **ಅಲಜ್ಜಿತಾ ಆಪಜ್ಜತಿ**। ಮನ್ದೋ ಮೋಮೂಹೋ ಕತ್ತಬ್ಬಾಕತ್ತಬ್ಬಂ ಅಜಾನನ್ತೋ ಅಕತ್ತಬ್ಬಂ ಕರೋತಿ, ಕತ್ತಬ್ಬಂ ವಿರಾಧೇತಿ, ಅಯಂ **ಅಞ್ಞಾಣತ್ತಾ ಆಪಜ್ಜತಿ**। ಕಪ್ಪಿಯಾಕಪ್ಪಿಯಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಕುಕ್ಕುಚ್ಚೇ ಉಪ್ಪನ್ನೇ ವಿನಯಧರಂ ಅಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಮದ್ದಿತ್ವಾ ವೀತಿಕ್ಕಮತಿ, ಅಯಂ **ಕುಕ್ಕುಚ್ಚಪಕತತ್ತಾ ಆಪಜ್ಜತಿ**। ಸತಿಯಾ ಪ್ಲವೋ ಸಮ್ಮೋಹೋ **ಸತಿಪ್ಲವೋ,** ಸಹಸೇಯ್ಯತಿಚೀವರವಿಪ್ಪವಾಸಾದೀನಿ ಸತಿಪ್ಲವಾ ಆಪಜ್ಜತಿ। ಕಪ್ಪಞ್ಚ ಅಕಪ್ಪಿಯಞ್ಚ ಕಪ್ಪಾಕಪ್ಪಿಯಂ, ಕಪ್ಪಾಕಪ್ಪಿಯೇ ಸಞ್ಞಾ, ಸಾ ಅಸ್ಸ ಅತ್ಥೀತಿ ಕಪ್ಪಾ…ಪೇ॰… ಸಞ್ಞೀ, ತಸ್ಸ ಭಾವೋತಿ ತಾ-ಪಚ್ಚಯೋ। ಯ-ಲೋಪೇನ ಪನ **"ಸಞ್ಞಿತಾ"**ತಿ ವುತ್ತಂ, ಕರಣತ್ಥೇ ವಾ ಪಚ್ಚತ್ತವಚನಂ। ತೇ ಚ "ಅಕಪ್ಪಿಯೇ"ತಿಆದೀನಂ ಯಥಾಕ್ಕಮೇನ ಯುಜ್ಜನ್ತಿ। ತತ್ಥ ಯೋ ಅಚ್ಛಮಂಸಂ "ಸೂಕರಮಂಸ"ನ್ತಿ ಖಾದತಿ, ವಿಕಾಲೇ ಕಾಲಸಞ್ಞಿತಾಯ ಭುಞ್ಜತಿ, ಅಯಂ **ಅಕಪ್ಪಿಯೇ ಕಪ್ಪಿಯಸಞ್ಞಿತಾಯ ಆಪಜ್ಜತಿ**। ಯೋ ಪನ ಸೂಕರಮಂಸಂ "ಅಚ್ಛಮಂಸ"ನ್ತಿ ಖಾದತಿ, ಕಾಲೇ ವಿಕಾಲಸಞ್ಞಾಯ ಭುಞ್ಜತಿ, ಅಯಂ **ಕಪ್ಪಿಯೇ ಅಕಪ್ಪಿಯಸಞ್ಞಿತಾಯ ಆಪಜ್ಜತಿ**।

೩೭೬. ಅಲಜ್ಜಿಅಞ್ಞಾಣತಾಯ ಕಾಯವಾಚಾಹಿ ಆಪತ್ತಿಂ ಛಾದಯೇತಿ ಯೋಜನಾ। **ಲಿಙ್ಗೇ**ತಿ ಲಿಙ್ಗಪರಿವತ್ತನನಿಮಿತ್ತಂ। ಲಿಙ್ಗೇ ಸಙ್ಘೇ ಚ ಗಣೇ ಚ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಚಾತಿ ಆಪತ್ತಿವುಟ್ಠಿತಿ ಚತುಧಾ ಹೋತೀತಿ ಸೇಸೋ।

೩೭೭. ಪಚ್ಚಯದ್ವಯೇತಿ ಚೀವರೇ ಪಿಣ್ಡಪಾತೇ ಚ। **ಪರಿಕಥೋಭಾಸವಿಞ್ಞತ್ತೀತಿ** ಅಭಿಲಾಪಮತ್ತಮೇತಂ। ಸಹಚರಿತಸ್ಸ ಪನ ನಿಮಿತ್ತಕಮ್ಮಸ್ಸಾಪಿ ಏತ್ಥೇವ ಸಙ್ಗಹೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। ತತ್ಥ ಪರಿಯಾಯೇನ ಕಥನಂ **ಪರಿಕಥಾ।** ಉಜುಕಮೇವ ಅವತ್ವಾ ಯಥಾ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ ವಿಭೂತೋ ಹೋತಿ, ಏವಂ ಓಭಾಸನಂ **ಓಭಾಸೋ।** ಪಚ್ಚಯೇ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ಯಥಾ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ ಞಾಯತಿ, ಏವಂ ವಿಞ್ಞಾಪನಂ **ವಿಞ್ಞತ್ತಿ।** ನಿಮಿತ್ತಕರಣಂ **ನಿಮಿತ್ತಕಮ್ಮಂ। ತತಿಯೇತಿ** ಸೇನಾಸನೇ। **ಸೇಸೇತಿ** ಗಿಲಾನಪಚ್ಚಯೇ।

೩೭೮. ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಸಹಧಮ್ಮಿಕಾನಂ ಅಚ್ಚಯೇ ದಾನಂ ನ ರೂಹತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಅಚ್ಚಯೇ ದಾನನ್ತಿ** "ಮಮಚ್ಚಯೇನ ಮಯ್ಹಂ ಸನ್ತಕಂ ಉಪಜ್ಝಾಯಸ್ಸ **ಹೋತೂ**"ತಿಆದಿನಾ ಏವಂ ಅತ್ತನೋ ಅಪಗಮೇ ದಾನಂ। **ತನ್ತಿ** ಅಚ್ಚಯೇನ ದಿನ್ನಂ ಚೀವರಾದಿಕಂ ಸಙ್ಘಸ್ಸೇವ ಚ **ಹೋತಿ**, ನ ಭಿಕ್ಖುನೋತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **ಗಿಹೀನಂ ಪನಾತಿ** ಗಿಹೀನಂ ಅಚ್ಚಯೇ ದಾನಂ ಪನ। ಇದಮೇತ್ಥ ದಾನಗ್ಗಹಣಲಕ್ಖಣಂ - "ಇದಂ ತುಯ್ಹಂ ದಮ್ಮೀ"ತಿಆದಿನಾ ಸಮ್ಮುಖಾ ವಾ "ಇತ್ಥನ್ನಾಮಸ್ಸ ದೇಮೀ"ತಿಆದಿನಾ ಪರಮ್ಮುಖಾಪಿ ದಿನ್ನಂಯೇವ **ಹೋತಿ।** "ತುಯ್ಹಂ ಗಣ್ಹಾಹೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಮಯ್ಹಂ ಗಣ್ಹಾಮೀ"ತಿ ವದತಿ, ಸುದಿನ್ನಂ ಸುಗ್ಗಹಿತಞ್ಚ। "ತವ ಸನ್ತಕಂ ಕರೋಹಿ, ತವ ಸನ್ತಕಂ ಹೋತು, ತವ ಸನ್ತಕಂ ಕಾರಾಪೇಹೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಮಮ ಸನ್ತಕಂ ಕರೋಮಿ, ಮಮ ಸನ್ತಕಂ ಹೋತು, ಮಮ ಸನ್ತಕಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವದತಿ। ದುದ್ದಿನ್ನಂ ದುಗ್ಗಹಿತಞ್ಚ। ಸಚೇ ಪನ "ತವ ಸನ್ತಕಂ ಕರೋಹೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಸಾಧು, ಭನ್ತೇ, ಮಯ್ಹಂ ಗಣ್ಹಾಮೀ"ತಿ ಗಣ್ಹಾತಿ, ಸುಗ್ಗಹಿತನ್ತಿ।

೩೭೯. ಭಿಕ್ಖು ವಾ ಸಾಮಣೇರೋ ವಾ **ಉಪಸ್ಸಯೇ** ಭಿಕ್ಖುನೀನಂ ವಿಹಾರೇ **ಕಾಲಂ ಕಯಿರಾಥ** ಯದಿ ಕಾಲಙ್ಕರೇಯ್ಯ, **ತತ್ಥ** ತಸ್ಮಿಂ ಉಭಿನ್ನಂ ಸನ್ತಕೇ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೋ ಏವ **ದಾಯಜ್ಜೋ** ಸಾಮೀ ಹೋತೀತಿ ಸೇಸೋ। **ಸೇಸೇಪೀತಿ** ಅವಸೇಸೇ ಭಿಕ್ಖುನಿಸಿಕ್ಖಮಾನಸಾಮಣೇರಿಸನ್ತಕೇಪಿ। **ಅಯಂ ನಯೋತಿ** ಯದಿ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ವಿಹಾರೇ ಕಾಲಂ ಕರೇಯ್ಯುಂ, ತೇಸಂ ಸನ್ತಕೇ ಭಿಕ್ಖುನಿಸಙ್ಘೋ ಏವ ದಾಯಜ್ಜೋತಿ ಅಯಮೇವ ನಯೋತಿ ಅತ್ಥೋ।

೩೮೦. "ಇಮಂ ನೇತ್ವಾ ಅಸುಕಸ್ಸ ದೇಹೀ"ತಿ **ದಿನ್ನಂ** ಯಾವ ಪರಸ್ಸ ಹತ್ಥಂ ನ ಪಾಪುಣಾತಿ, ತಾವ **ಪುರಿಮಸ್ಸೇವ,** ಯೋ ಪಹಿಣತಿ, ತಸ್ಸೇವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ದಮ್ಮೀತಿ** "ಇತ್ಥನ್ನಾಮಸ್ಸ ದೇಮೀ"ತಿ **ದಿನ್ನಂ** ಪನ **ಪಚ್ಛಿಮಸ್ಸೇವ,** ಯಸ್ಸ ಪಹಿಣತಿ, ತಸ್ಸೇವ ಸನ್ತಕನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಇಮಂ ವಿಧಿಂ** "ವುತ್ತನಯೇನ ಇಮೇ ಸಾಮಿನೋ ಹೋನ್ತೀ"ತಿ ಏತಂ ಪಕಾರಂ **ಞತ್ವಾ** ವಿಸ್ಸಾಸಗ್ಗಾಹಂ ವಾ ಗಣ್ಹೇ, ಮತಕಚೀವರಂ ವಾ ಅಧಿಟ್ಠೇತಿ ಯೋಜನಾ। **ವಿಸ್ಸಾಸಗಾಹ**ನ್ತಿ ಸಾಮೀಸು ಜೀವನ್ತೇಸು ವಿಸ್ಸಾಸೇನ ಗಾಹಂ ಗಹೇತ್ವಾ। **ಮತಕಚೀವರಂ ಅಧಿಟ್ಠೇ**ತಿ ತೇಸು ಮತೇಸು ಅಞ್ಞೇ ಚೇ ಭಿಕ್ಖೂ ನ ಸನ್ತಿ, "ಮಯ್ಹಂ ತಂ ಪಾಪುಣಾತೀ"ತಿ ಮತಕಚೀವರಂ ಅಧಿಟ್ಠೇಯ್ಯ। ಅಞ್ಞೇಸಂ ಅದತ್ವಾ ದೂರೇ ಠಪಿತಮತಕಪರಿಕ್ಖಾರಾ ಪನ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಸಙ್ಘಸ್ಸೇವ ಹೋನ್ತಿ। ಭಿಕ್ಖುಮ್ಹಿ ಕಾಲಕತೇ ಸಙ್ಘೋ ಸಾಮೀ ಪತ್ತಚೀವರೇ, ಅಪಿಚ ಗಿಲಾನುಪಟ್ಠಾಕಾ ಬಹೂಪಕಾರಾ, ಸಙ್ಘೇನ ತಿಚೀವರಞ್ಚ ಪತ್ತಞ್ಚ ಗಿಲಾನುಪಟ್ಠಾಕಾನಂ ದಾತಬ್ಬಂ। ಯಂ ತತ್ಥ ಲಹುಭಣ್ಡಂ ಲಹುಪರಿಕ್ಖಾರಂ, ತಂ ಸಮ್ಮುಖೀಭೂತೇನ ಸಙ್ಘೇನ ಭಾಜೇತಬ್ಬಂ। ಯಂ ತತ್ಥ ಗರುಭಣ್ಡಂ ಗರುಪರಿಕ್ಖಾರಂ, ತಂ ಆಗತಾನಾಗತಸ್ಸ ಚಾತುದ್ದಿಸಸ್ಸ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಅವಿಸ್ಸಜ್ಜಿಯಂ ಅವೇಭಙ್ಗಿಯಂ। **ಗಿಲಾನುಪಟ್ಠಾಕೋ** ನಾಮ ಗಿಹೀ ವಾ ಹೋತು ಪಬ್ಬಜಿತೋ ವಾ, ಅನ್ತಮಸೋ ಮಾತುಗಾಮೋಪಿ, ಸಬ್ಬೇ ಭಾಗಂ ಲಭನ್ತಿ। ಬಹೂ ಚೇ ಸಬ್ಬೇ ಸಮಗ್ಗಾ ಹುತ್ವಾ ಉಪಟ್ಠಹನ್ತಿ, ಸಬ್ಬೇಸಂ ಸಮಭಾಗೋ ದಾತಬ್ಬೋ। ಯೋ ಪನೇತ್ಥ ವಿಸೇಸೇನ ಉಪಟ್ಠಹತಿ, ತಸ್ಸ ವಿಸೇಸೋ ಕಾತಬ್ಬೋ।

೩೮೧. "ಲೋಹಭಣ್ಡೇ ಪಹರಣಿಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಸಬ್ಬಂ ಕಪ್ಪತೀ"ತಿಆದಿನಾ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। **ಪಹರಣಿನ್ತಿ** ಆವುಧಂ। ಪಾದುಕಾ ಚ ಸಙ್ಕಮನೀಯೋ ಪಲ್ಲಙ್ಕೋ ಚಾತಿ ದ್ವನ್ದೋ। ಮತ್ತಿಕಾಮಯೇ ಕತಕಂ ಕುಮ್ಭಕಾರಿಕಞ್ಚ ಠಪೇತ್ವಾ ಸಬ್ಬಂ ಕಪ್ಪತೀತಿ ಯೋಜನೀಯಂ, ಧನಿಯಸ್ಸೇವ ಸಬ್ಬಮತ್ತಿಕಾಮಯಕುಟಿ **ಕುಮ್ಭಕಾರಿಕಾತಿ।**

ಪಕಿಣ್ಣಕನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೪೨. ದೇಸನಾನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ

೩೮೨. ಇದಾನಿ ದೇಸನಾನಿದಸ್ಸನಬ್ಯಾಸೇನ ಹೇಟ್ಠಾ ಅವುತ್ತಾನಿ ಕಾನಿಚಿ ಸಿಕ್ಖಾಪದಾನಿ ಉಪದಿಸಿತುಂ **"ಚಾಗೋ"**ತಿಆದಿಮಾಹ। ಭಿಕ್ಖುಭಾವಸ್ಸ ಯೋ ಚಾಗೋ, ಸಾ ಪಾರಾಜಿಕದೇಸನಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಭವತಿ ಅನೇನಾತಿ ಭಾವೋ, ಸದ್ದಪ್ಪವತ್ತಿನಿಮಿತ್ತಂ, ಭಿಕ್ಖುನೋ ಭಾವೋ ಭಿಕ್ಖು-ಸದ್ದಸ್ಸ ಪವತ್ತಿನಿಮಿತ್ತಂ ಭಿಕ್ಖುಕಿಚ್ಚಂ **ಭಿಕ್ಖುಭಾವೋ,** ತಸ್ಸ। ದಿಸೀ ಉಚ್ಚಾರಣೇ, ಉಚ್ಚಾರಣಾ ಪಕಾಸನಾ ದೇಸನಾ। "ಛನ್ನಮತಿವಸ್ಸತಿ, ವಿವಟ್ಟಂ ನಾತಿವಸ್ಸತೀ"ತಿ (ಉದಾ॰ ೪೫) ಹಿ ವುತ್ತಂ। ಇಧ ಪನ ಭಿಕ್ಖುಭಾವಪರಿಚ್ಚಾಗೋಯೇವ ಪಾರಾಜಿಕಾಯ ಪಕಾಸನಾ ನಾಮ ಪಾರಾಜಿಕಾಯ ದೇಸನಾ। "ಯೋ"ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ "ಸೋ"ತಿ ವತ್ತುಂ ಯುತ್ತಂ, ತಥಾಪಿ ಸಬ್ಬಾದೀಹಿ ವುತ್ತಸ್ಸ ವಾ ಲಿಙ್ಗಮಾದಿಯ್ಯತೇ ವಕ್ಖಮಾನಸ್ಸ ವಾತಿ ವಕ್ಖಮಾನದೇಸನಾಪೇಕ್ಖಾಯ **"ಸೋ"**ತಿ ವುತ್ತಂ। ಯಥಾ ಯೇನ ಪಕಾರೇನ "ಛಾದೇತಿ ಜಾನಮಾಪನ್ನ"ನ್ತಿಆದಿನಾ ವುತ್ತಂ **ಯಥಾವುತ್ತಂ,** ತೇನ। ವುತ್ತಮನತಿಕ್ಕಮ್ಮಾತಿ ಅಬ್ಯಯೀಭಾವವಸೇನ ವಾ ಅತ್ಥೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। ಇಧಾಪಿ ಗರುಕಾಪತ್ತಿಯಾ ವುಟ್ಠಾನಾನತಿಕ್ಕಮೇನೇವ ಪಕಾಸನಾ ದೇಸನಾ ಸಿಯಾತಿ **"ವುಟ್ಠಾನಂ ಗರುಕಾಪತ್ತಿದೇಸನಾ"**ತಿ ವುಚ್ಚತಿ।

೩೮೩. ಇದಾನಿ ವತ್ತಬ್ಬಂ ಸನ್ಧಾಯ **"ಏವ"**ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। **ಏಕಸ್ಸಾ**ತಿ ಏಕಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ।

೩೮೪. **ತುಮ್ಹಮೂಲೇ**ತಿ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಮೂಲೇ ಸಮೀಪೇ। **ಪಟಿದೇಸೇಮೀ**ತಿ ಪಕಾಸೇಮಿ। **ಸಂವರೇಯ್ಯಾಸೀ**ತಿ ಸಂಯಮೇಯ್ಯಾಸಿ, ಸಂವರೇ ಪತಿಟ್ಠೇಯ್ಯಾಸೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೩೮೫. **ನಿಸ್ಸಜ್ಜಿತ್ವಾನಾ**ತಿ ಏಕಬಹುಭಾವಂ ಸನ್ನಿಹಿತಾಸನ್ನಿಹಿತಭಾವಂ ಞತ್ವಾ "ಇದಂ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಚೀವರ"ನ್ತಿಆದಿನಾ ನಿಸ್ಸಜ್ಜಿತ್ವಾ। **ತೇನಾ**ತಿ ಯಸ್ಸ ಚೀವರಂ ನಿಸ್ಸಟ್ಠಂ, ತೇನ। "ಇಮಂ...ಪೇ॰... ದಮ್ಮೀ"ತಿ ನಿಸ್ಸಟ್ಠಚೀವರಂ ದೇಯ್ಯನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧಿತಬ್ಬಂ। "ಇಮಂ ಚೀವರಂ ದಸಾಹಾತಿಕ್ಕನ್ತ"ನ್ತಿಆದಿನಾ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ।

೩೮೬. (ಕ) **ಚೀವರ**ನ್ತಿ ತಿಚೀವರಾಧಿಟ್ಠಾನನಯೇನ ಅಧಿಟ್ಠಿತೇಸು ಸಙ್ಘಾಟಿಆದೀಸು ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಚೀವರಂ। **ವಿಪ್ಪವುತ್ಥ**ನ್ತಿ ವಿಪ್ಪಯುತ್ತೇನ ವುತ್ಥಂ।

(ಖ) **ಅಕಾಲಚೀವರ**ನ್ತಿ ಅನತ್ಥತೇ ಕಥಿನೇ ವಸ್ಸಾನಸ್ಸ ಪಚ್ಛಿಮಮಾಸಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಸೇಸೇ ಏಕಾದಸಮಾಸೇ, ಅತ್ಥತೇ ಕಥಿನೇ ತಞ್ಚ ಮಾಸಂ ಹೇಮನ್ತಿಕೇ ಚತ್ತಾರೋ ಮಾಸೇ ಚ ಠಪೇತ್ವಾ ಸೇಸೇ ಸತ್ತಮಾಸೇ ಉಪ್ಪನ್ನಂ, ಕಾಲೇಪಿ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ವಾ "ಇದಂ ಅಕಾಲಚೀವರ"ನ್ತಿ ಏಕಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ವಾ "ಇದಂ ತುಯ್ಹಂ ದಮ್ಮೀ"ತಿ ಉದ್ದಿಸಿತ್ವಾ ದಿನ್ನಂ। ಇತರಂ ಪನ ಕಾಲಚೀವರಂ। **ಮಾಸಾತಿಕ್ಕನ್ತ**ನ್ತಿ ಅಕಾಲಚೀವರೇ ಉಪ್ಪನ್ನೇ ಊನಸ್ಸ ಪಾರಿಪೂರಿಯಾ ಸಙ್ಘಗಣಾದಿತೋ ಸತಿಯಾ ಪಚ್ಚಾಸಾಯ ಮಾಸಮೇಕಂ ಪರಿಹಾರೋ ಲಬ್ಭತಿ, ತಂ ಮಾಸಂ ಅತಿಕ್ಕನ್ತಂ।

(ಗ) **ಪುರಾಣಚೀವರ**ನ್ತಿ ಯಂ ಅನ್ತಮಸೋ ಉಸ್ಸೀಸಕಂ ಕತ್ವಾ ನಿಪನ್ನೋ। **ಚೀವರಂ** ನಾಮ ಛನ್ನಂ ಅಞ್ಞತರಂ ವಿಕಪ್ಪನೂಪಗಂ। ಏಸೇವ ನಯೋ ಸಬ್ಬೇಸು ವಕ್ಖಮಾನಚೀವರಪ್ಪಟಿಸಂಯುತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದೇಸು।

(ಘ) **ಅಞ್ಞತ್ರ ಪಾರಿವತ್ತಕಾ**ತಿ ಅನ್ತಮಸೋ ಹರೀತಕೀಖಣ್ಡೇನಪಿ ಪಾರಿವತ್ತಕಂ ವಿನಾ।

(ಙ) **ಗಹಪತಿಕ**ನ್ತಿ ಭಿಕ್ಖೂಸು ಅಪಬ್ಬಜಿತಕಂ। **ಅಞ್ಞತ್ರ ಸಮಯಾ**ತಿ ಅಚ್ಛಿನ್ನಚೀವರನಟ್ಠಚೀವರಸಮಯಂ ವಿನಾ, ಅಚ್ಛಿನ್ನಚೀವರೇಹಿ ಪನ ಸಾಖಾಪಲಾಸಂ ಅತ್ತನಾ ಭಞ್ಜಿತ್ವಾಪಿ ವಾಕಾದೀನಿ ಗಣ್ಹಿತ್ವಾಪಿ ನಿವಾಸೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ಪಗೇವ ವಿಞ್ಞತ್ತಿ। ಚೀವರಂ ವಿಞ್ಞಾಪಿತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಕನ್ತಿ ಆಹ **"ಅಞ್ಞಾತಕ"**ನ್ತಿಆದಿ।

(ಚ) **ತದುತ್ತರೀ**ತಿ ತತೋ ವುತ್ತಪ್ಪಮಾಣತೋ ಉತ್ತರಿ, ಅಚ್ಛಿನ್ನಚೀವರೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಕಾಯೇನ ವಾ ವಾಚಾಯ ವಾ ಅಭಿಹರಿತ್ವಾ ಪವಾರಿತಚೀವರತೋ ತೀಸು ನಟ್ಠೇಸು ದ್ವೇ ಸಾದಿತಬ್ಬಾನಿ, ದ್ವೀಸು ನಟ್ಠೇಸು ಏಕಂ ಸಾದಿತಬ್ಬಂ। ಪಕತಿಯಾ

ಸನ್ತರುತ್ತರೇನ ಚರನ್ತೇನ ದ್ವೀಸು ನಟ್ಠೇಸು ದ್ವೇಯೇವ ಸಾದಿತಬ್ಬಾನಿ, ಏಕಸ್ಮಿಂ ನಟ್ಠೇ ಏಕಂಯೇವ ಸಾದಿತಬ್ಬಂ। ಯಸ್ಸ ಏಕಂಯೇವ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಿಂ ನಟ್ಠೇ ದ್ವೇ ಸಾದಿತಬ್ಬಾನಿ।

(ಛ) **ಅಪ್ಪವಾರಿತೋ**ತಿ ಗಹಪತಿನಾ ವಾ ಗಹಪತಾನಿಯಾ ವಾ। **ವಿಕಪ್ಪನ್ತಿ** ಪಠಮಅಧಿಪ್ಪೇತತೋ ಮೂಲಂ ವಡ್ಢಾಪೇನ್ತೋ ಸುನ್ದರಕಾಮತಾಯ "ಆಯತಂ ವಾ"ತಿಆದಿನಾ ವಿಸಿಟ್ಠಕಪ್ಪಂ ಅಧಿಕವಿಧಾನಂ।

(ಜ) **ಅಞ್ಞಾತಕೇ ಗಹಪತಿಕೇ**ತಿ ಬಹೂನಂ ವಸೇನ ವುತ್ತಮತ್ತಮೇವ ಪುರಿಮತೋ ವಿಸೇಸೋ।

(ಝ) **ಚೋದನಾಯಾ**ತಿ "ಅತ್ಥೋ ಮೇ, ಆವುಸೋ, ಚೀವರೇನಾ"ತಿ ಚೋದನಾಯ। **ಠಾನೇನಾ**ತಿ ಕಾಯಚೋದನಮಾಹ। ರಾಜಾದೀಹಿ ಪೇಸಿತೇನ ಹಿ ದೂತೇನ ವೇಯ್ಯಾವಚ್ಚಕರಸ್ಸ ಹತ್ಥೇ ಚೀವರಚೇತಾಪನ್ನೇ ನಿಕ್ಖಿತ್ತೇ ತಿಸ್ಸೋ ಚೋದನಾ ಅನುಞ್ಞಾತಾ, ಚೋದನಾಯ ದಿಗುಣಂ ಠಾನಂ, ತಸ್ಮಾ ಸಚೇ ಚೋದೇತಿಯೇವ, **ನ** ತಿಟ್ಠತಿ, ಛ ಚೋದನಾ ಲಬ್ಭನ್ತಿ। ಸಚೇ ತಿಟ್ಠತಿಯೇವ, ನ ಚೋದೇತಿ, ದ್ವಾದಸ ಠಾನಾನಿ ಲಬ್ಭನ್ತಿ। ಸಚೇ ಉಭಯಂ ಕರೋತಿ, ಏಕಾಯ ಚೋದನಾಯ ದ್ವೇ ಠಾನಾನಿ ಹಾಪೇತಬ್ಬಾನಿ।

(ಟ) ಸುದ್ಧಾನಿ ಚ ತಾನಿ ಕಾಳಕಾನಿ ಚ ಜಾತಿಯಾ ರಜನೇನ ವಾ।

(ಠ) **ತುಲನ್ತಿ** ಚತೂಹಿ ತುಲಾಹಿ ಕಾರೇತುಕಾಮತಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। ಅತ್ಥತೋ ಪನ ಯತ್ತಕೇಹಿ ಏಳಕಲೋಮೇಹಿ ಕಾತುಕಾಮೋ ಹೋತಿ, ತೇಸು ದ್ವೇ ಕೋಟ್ಠಾಸಾ ಕಾಳಕಾನಂ, ಏಕೋ ಓದಾತಾನಂ, ಏಕೋ ಗೋಚರಿಯಾನಂ ಗಹೇತಬ್ಬೋ। **ತುಲಾ** ನಾಮ ಪಲಸತಂ। **ಗೋಚರಿಯಾ** ನಾಮ ಕಪಿಲವಣ್ಣಾ। ಇದಂ ಮೇ ಸನ್ಥತಂ ಕಾರಾಪಿತನ್ತಿ ಯೋಜನಾ।

(ಣ) **ತಿಯೋಜನಪರಮನ್ತಿ** ಗಹಿತಟ್ಠಾನತೋ ತೀಣಿ ಯೋಜನಾನಿ ಪರಮೋ ಅಸ್ಸ ಅತಿಕ್ಕಮನಸ್ಸಾತಿ ಭಾವನಪುಂಸಕವಸೇನ ಅತ್ಥೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। **ಅತಿಕ್ಕಾಮಿತಾನೀ**ತಿ ಅನ್ತಮಸೋ ಸುತ್ತಕೇನಪಿ ಭಣ್ಡಕತಭಣ್ಡಹರಣಂ ವಿನಾ ಅನ್ತಮಸೋ ವಾತಾಬಾಧಪ್ಪಟಿಕಾರತ್ಥಂ ಕಣ್ಣಚ್ಛಿದ್ದೇ ಪಕ್ಖಿತ್ತಾನಿ ಅತಿಕ್ಕಾಮಿತಾನಿ।

೩೮೭-೯. **ನಿಸ್ಸಜ್ಜಿತ್ವಾನಾ**ತಿ ವುತ್ತನಯೇನ ವತ್ಥೂನಿ ನಿಸ್ಸಜ್ಜಿತ್ವಾ। **ಅಥಾ**ತಿ ದೇಸಿತಾನನ್ತರಂ। "ಇಮಂ ಜಾನಾಹೀ"ತಿ ಗಿಹಿಂ ವದೇತಿ ಯೋಜನಾ। **ಸೋ**ತಿ ಆರಾಮಿಕಾದಿಕೋ ಗಿಹೀ। "ಇಮಿನಾ ಕಿಂ ಆಹರಾಮೀ"ತಿ ವದೇಯ್ಯಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ವದೇಯ್ಯಾ**ತಿ ಯದಿ ವದತಿ। **ಇಮನ್ತಿ ಅವತ್ವಾ**ತಿ "ಇಮಂ ಆಹರಾ"ತಿ ಅವತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಕಪ್ಪಿಯಂ ತೇಲಾದಿನ್ತಿ ವದೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಆದಿನ್ತಿ** ಸನ್ಧಿವಸೇನ ನಿಗ್ಗಹಿತಂ। ತೇನ ಪರಿವತ್ತೇತ್ವಾನ ಸೋ ಯಂ ಕಪ್ಪಿಯಂ ಆಹರತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ತೇನಾ**ತಿ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯವತ್ಥುನಾ । **ದ್ವೇಪೇತೇ ಠಪೇತ್ವಾ**ತಿ ಏತೇ ರೂಪಿಯಪ್ಪಟಿಗ್ಗಾಹಕರೂಪಿಯಸಂವೋಹಾರಕೇ ದ್ವೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಸೇಸೇಹಿ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ಲಬ್ಭನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಪರಿಭುಞ್ಜಿತು**ನ್ತಿ ತಂ ಭುಞ್ಜಿತುಂ। **ತತೋ**ತಿ ಪರಿವತ್ತಿತಕಪ್ಪಿಯತೋ। **ಅಞ್ಞೇನಾ**ತಿ ಅನ್ತಮಸೋ ಆರಾಮಿಕೇನಾಪಿ। **ತೇಸ**ನ್ತಿ ವುತ್ತಾನಂ ದ್ವಿನ್ನಂ।

೩೯೦. ಅನ್ತಮಸೋ ತನ್ನಿಬ್ಬತ್ತಾ ರುಕ್ಖಚ್ಛಾಯಾಪೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತನ್ನಿಬ್ಬತ್ತಾ**ತಿ ನಿಸ್ಸಟ್ಠವತ್ಥುನಾ ಕಿಣಿತ್ವಾ ಗಹಿತಆರಾಮೇ ರುಕ್ಖಚ್ಛಾಯಾ ತನ್ನಿಬ್ಬತ್ತಾ ಹೋತೀತಿ ತತೋ ನಿಬ್ಬತ್ತಾತಿ ಸಮಾಸೋ। **ಆದಿತೋ ಸನ್ಥತತ್ತಯ**ನ್ತಿ ಆದಿಮ್ಹಿ ಕೋಸಿಯಸುದ್ಧಕಾಳಕದ್ವೇಭಾಗಸನ್ಥತತ್ತಯಂ।

೩೯೧. **ಏವಂ ಚೇ ನೋ ಲಭೇಥಾ**ತಿ ಏವಂ ಪರಿವತ್ತೇತ್ವಾ ಕಪ್ಪಿಯಕಾರಕೋ ನೋ ಚೇ ಲಭೇಯ್ಯ, **ಸೋ** ಗಿಹೀ "ಇಮಂ ಛಡ್ಡೇಹೀ"ತಿ **ಸಂಸಿಯೋ** ವತ್ತಬ್ಬೋ, ಏವಂ ರೂಪಿಯಛಡ್ಡಕೋ ಗಿಹೀ ನೋ ಚೇ ಲಭೇಯ್ಯ, ಸಮ್ಮತೋ ಭಿಕ್ಖು ಛಡ್ಡೇಯ್ಯಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಸಮ್ಮತೋ**ತಿ "ಯೋ ಛನ್ದಾಗತಿಂ ನ ಗಚ್ಛೇಯ್ಯಾ"ತಿಆದಿನಾ (ಪಾರಾ॰ ೫೮೪) ವುತ್ತಪಞ್ಚಙ್ಗಸಮನ್ನಾಗತೋ ರೂಪಿಯಛಡ್ಡಕಸಮ್ಮುತಿಯಾ ಸಮ್ಮತೋ ಭಿಕ್ಖು।

೩೯೨. **ಏತಾನೀ**ತಿ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತರೂಪಿಯಾನಿ। **ದುತಿಯಂ ಪತ್ತ**ನ್ತಿ ಊನಪಞ್ಚಬನ್ಧನೇ ಸತಿ ವಿಞ್ಞಾಪಿತಪತ್ತಂ ಸಙ್ಘೇ ವತ್ತುಂ ಲಬ್ಭರೇತಿ ಪದಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ವತ್ತು**ನ್ತಿ "ಅಹಂ ಭನ್ತೇ ರೂಪಿಯಂ ಪಟಿಗ್ಗಹೇಸಿ"ನ್ತಿಆದಿನಾ ವತ್ತುಂ। ಸೇಸಾನಿ ಅವಸೇಸನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯವತ್ಥೂನಿ ಸಙ್ಘೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಗಣೇ ಚ ವತ್ತುಂ ಲಬ್ಭರೇತಿ ಯೋಜನಾ। **ಭಾಸನ್ತರೇನಪಿ ವತ್ತುಂ ಲಬ್ಭ**ನ್ತಿ ನ ಕೇವಲಂ ಪಾಳಿಭಾಸಾಯಮೇವ, ಸೀಹಳಾದಿಭಾಸಾಯಪಿ ನಿಸ್ಸಜ್ಜಿತುಂ ಲಬ್ಭತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೩೯೩. (ಕ) **ನಾನಪ್ಪಕಾರ**ನ್ತಿ ಚೀವರಾದೀನಂ ಕಪ್ಪಿಯಭಣ್ಡಾನಂ ವಸೇನ ಅನೇಕವಿಧಂ। ಕಯೋ ಗಹಣಂ, ವಿಕ್ಕಯೋ ದಾನಂ। ಕಯೋ ಚ ವಿಕ್ಕಯೋ ಚ **ಕಯವಿಕ್ಕಯಂ**।

(ಗ) **ಊನಪಞ್ಚಬನ್ಧನೇನಾ**ತಿ ಊನಾನಿ ಪಞ್ಚ ಬನ್ಧನಾನಿ ಯಸ್ಸ, ತೇನ, ಇತ್ಥಮ್ಭೂತಲಕ್ಖಣೇ ಕರಣವಚನಂ। ಯಥಾಕಥಞ್ಚಿ ಪನ ಪಞ್ಚಬನ್ಧನೋ ಪತ್ತೋ, ಪಞ್ಚಬನ್ಧನೋಕಾಸೋ ವಾ, ಸೋ ಅಪತ್ತೋ, ಅಞ್ಞಂ ವಿಞ್ಞಾಪೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ।

೩೯೪. **ಸಮ್ಮನ್ನಿತ್ವಾನಾ**ತಿ ಪದಭಾಜನೀಯೇ ವುತ್ತಞತ್ತಿದುತಿಯಕಮ್ಮೇನ ಸಮ್ಮನ್ನಿತ್ವಾ। **ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಪತ್ತನ್ತ**ನ್ತಿ **ಅನ್ತ**-ಸದ್ದೇನ ಪತ್ತಾನಂ ಅನ್ತೇ ಭವೋ ಲಾಮಕೋ ಪತ್ತೋಯೇವ ಗಹಿತೋ, ನಿಸ್ಸಟ್ಠಪತ್ತಸ್ಸ ವಿಜ್ಜಮಾನಗುಣಂ ವತ್ವಾ ಥೇರಂ, ಥೇರಸ್ಸ ಪತ್ತಂ ದುತಿಯತ್ಥೇರಂ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ಏತೇನೇವ ಉಪಾಯೇನ ಯಾವಸಙ್ಘನವಕಂ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ಯೋ ತತ್ಥ ಸನ್ನಿಪತಿತಸಙ್ಘಸ್ಸ ಪತ್ತೇಸು ಪರಿಯನ್ತೋ ಪತ್ತೋ, ತಂ ಪತ್ತನ್ತಿ। **ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಕತನಿಸ್ಸಜ್ಜನಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ। **ದಾಪಯೇ**ತಿ ಸಮ್ಮತೇನ ಪತ್ತಗಾಹಾಪಕೇನ ದಾಪೇಯ್ಯ।

೩೯೫. (ಕ) **ಭೇಸಜ್ಜ**ನ್ತಿ ಭೇಸಜ್ಜಕಿಚ್ಚಂ ಕರೋತು ವಾ, ಮಾ ವಾ, ಏವಂ ಲದ್ಧವೋಹಾರಂ ಸಪ್ಪಿಆದಿಕಂ ಸತ್ತಾಹಕಾಲಿಕಂ।

(ಖ) ಗಿಮ್ಹಾನಸ್ಸ ಪಚ್ಛಿಮಮಾಸೇ ಪುರಿಮೋ ಅದ್ಧಮಾಸೋ ಪರಿಯೇಸನಕರಣಾನಂ ಖೇತ್ತಂ, ಪಚ್ಛಿಮದ್ಧಮಾಸೋ ಪರಿಯೇಸನಕರಣನಿವಾಸನಾನಂ ಖೇತ್ತಂ, ವಸ್ಸಿಕಮಾಸಾ ಚತ್ತಾರೋಪಿ ಅಧಿಟ್ಠಾನೇನ ಸಹ ಚತುನ್ನಮ್ಪಿ ಖೇತ್ತಂ, ಇಮೇಯೇವ ಪಞ್ಚಮಾಸಾ ಕುಚ್ಛಿಸಮಯೋ, ಇತರಸತ್ತಮಾಸಾ ಪಿಟ್ಠಿಸಮಯೋ। ಪಿಟ್ಠಿಸಮಯೇ ಪರಿಯೇಸನ್ತಸ್ಸ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಂ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ, ಕುಚ್ಛಿಸಮಯೇ ಚ ಅತಿರೇಕದ್ಧಮಾಸೇ ಕತ್ವಾ ಪರಿದಹತೋ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಂ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ। ತೇನ ವುತ್ತಂ "**ಅತಿರೇಕಮಾಸೇ ಸೇಸೇ**"ತಿ।

(ಗ) **ಸಾಮಂ ದತ್ವಾ**ತಿ ವೇಯ್ಯಾವಚ್ಚಾದೀನಿ ಪಚ್ಚಾಸೀಸಮಾನೋ ಸಯಮೇವ ದತ್ವಾ। **ಅಚ್ಛಿನ್ನ**ನ್ತಿ ತಂ ಅಕರೋನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಸಕಸಞ್ಞಾಯ ಅಚ್ಛಿನ್ನಂ। ಭಿಕ್ಖುನೋಪಿ ಚೀವರಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಅಞ್ಞಂ ಪರಿಕ್ಖಾರಂ, ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಚ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಪರಿಕ್ಖಾರಂ ಅಚ್ಛಿನ್ದತೋ ದುಕ್ಕಟಂ। ಪರಿಚ್ಚಜಿತ್ವಾ ದಿನ್ನಂ ಸಕಸಞ್ಞಂ ವಿನಾ ಅಚ್ಛಿನ್ದನ್ತೋ ಭಣ್ಡಗ್ಘೇನ ಕಾರೇತಬ್ಬೋ।

(ಙ) **ವಿಕಪ್ಪ**ನ್ತಿ "ಆಯತಞ್ಚ ಕರೋಹಿ ವಿತ್ಥತಞ್ಚಾ"ತಿಆದಿಕಂ ಅಧಿಕವಿಧಾನಂ।

(ಚ) **ಅಚ್ಚೇಕಚೀವರ**ನ್ತಿ ಗಮಿಕಗಿಲಾನಗಬ್ಭಿನಿಅಭಿನವುಪ್ಪನ್ನಸದ್ಧಾನಂ ಅಞ್ಞತರೇನ ಪವಾರಣಮಾಸಸ್ಸ ಜುಣ್ಹಪಕ್ಖಪಞ್ಚಮಿತೋ ಪಟ್ಠಾಯ "ವಸ್ಸಾವಾಸಿಕಂ ದಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ದಿನ್ನಂ ಅಚ್ಚಾಯಿಕಚೀವರಂ। ಅಚ್ಚೇಕಚೀವರಸ್ಸ ಅನತ್ಥತೇ ಕಥಿನೇ ಏಕಾದಸದಿವಸಾಧಿಕೋ ಮಾಸೋ, ಅತ್ಥತೇ ಕಥಿನೇ ಏಕಾದಸದಿವಸಾಧಿಕಾ ಪಞ್ಚ ಮಾಸಾ ಚೀವರಕಾಲಸಮಯೋ, ತಂ ಅತಿಕ್ಕಾಮೇನ್ತಸ್ಸ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಂ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ। ತೇನ ವುತ್ತಂ "**ಚೀವರಕಾಲಸಮಯಂ ಅತಿಕ್ಕಾಮಿತ**"ನ್ತಿ। ಕಾಲೋ ಚ ಸೋ ಸಮಯೋ ಚ ಚೀವರಸ್ಸ ಕಾಲಸಮಯೋ, ತಂ।

(ಛ) ಸಪ್ಪಟಿಭಯೇ ಆರಞ್ಞಕಸೇನಾಸನೇ ವಸ್ಸಂ ಉಪಗನ್ತ್ವಾ ವಿಹರನ್ತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ತಿಣ್ಣಂ ಚೀವರಾನಂ ಅಞ್ಞತರಂ ಚೀವರಂ ಪುರಿಮಿಕಾಯ ಉಪಗನ್ತ್ವಾ ಮಹಾಪವಾರಣಾಯ ಪವಾರಿತತಾ, ಕತ್ತಿಕಮಾಸತಾ, ಪಞ್ಚಧನುಸತಿಕಪಚ್ಛಿಮಪ್ಪಮಾಣಯುತ್ತಸೇನಾಸನತಾ, ಸಾಸಙ್ಕಸಪ್ಪಟಿಭಯತಾತಿ ಏವಂ ವುತ್ತಚತುರಙ್ಗಸಮ್ಪತ್ತಿಯಾಅನ್ತರಘರೇ ನಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಸತಿ

ಪಚ್ಚಯೇ ಛಾರತ್ತಪರಮಂ ತೇನ ಚೀವರೇನ ವಿಪ್ಪವಸಿತಬ್ಬಂ। ತತೋ ಚೇ ಉತ್ತರಿ ವಿಪ್ಪವಸೇಯ್ಯ, ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಂ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ। ತೇನ ವುತ್ತಂ "**ಅತಿರೇಕಛಾರತ್ತ**"ನ್ತಿಆದಿ।

(ಜ) **ಜಾನನ್ತಿ** ಜಾನನ್ತೋ।

೩೯೭. ಆದಿಮ್ಹಿ ವಿಯಾತಿ ಪಠಮನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯೇ ವಿಯ।

೩೯೮. (ಖ) ಅನ್ತರಘರಂ ಪವಿಟ್ಠಾಯ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಹತ್ಥತೋ ಖಾದನೀಯಾದಿಪ್ಪಟಿಗ್ಗಹಣೇ ಚ ಭಿಕ್ಖೂಸು ಕುಲೇಸು ಭುಞ್ಜನ್ತೇಸು "ಇಧ ಪೂವಂ, ಸೂಪಂ ದೇಥಾ"ತಿಆದಿನಾ ನಯೇನ ವೋಸಾಸಮಾನಾಯ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಅನಪಸಾದನೇನ ಚ ಸೇಖಸಮ್ಮತೇಸು ಕುಲೇಸು ಪುಬ್ಬೇ ಅನಿಮನ್ತಿತಸ್ಸ ಖಾದನೀಯಾದೀನಂ ಪಟಿಗ್ಗಹಣೇ ಚ ಸಪ್ಪಟಿಭಯೇ ಆರಞ್ಞಕಸೇನಾಸನೇ ವಿಹರನ್ತಸ್ಸ ಪುಬ್ಬೇ ಅಪ್ಪಟಿಸಂವಿದಿತಖಾದನೀಯಾದಿಪ್ಪಟಿಗ್ಗಹಣೇ ಚ ಪಾಟಿದೇಸನೀಯಂ ನಾಮ ಆಪತ್ತಿನಿಕಾಯೋ ವುತ್ತೋ। ತೇನ ವುತ್ತಂ "**ಗಾರಯ್ಹ**"ನ್ತಿಆದಿ।

೩೯೮. "ಅದೇಸನಾಗಾಮಿನಿಯ"ನ್ತಿಆದಿ "ನ ದೇಸಯೇ"ತಿ ಏತ್ಥ ಕಮ್ಮಂ। ಪಾರಾಜಿಕಾ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಾ ಚ **ಅದೇಸನಾಗಾಮಿನಿಯೋ** ನಾಮ। ನ ಆಪತ್ತಿ **ಅನಾಪತ್ತಿ,** ತಂ। ಕತದೇಸನಂ **ದೇಸಿತಂ।** ನಾನಾಸಂವಾಸನಿಸ್ಸೀಮಟ್ಠಿತಾನಂ ನ ದೇಸಯೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಏವಂ ಚತುಪಞ್ಚಹಿ ನ ದೇಸಯೇ, ಮನಸಾ ನ ದೇಸಯೇ, ಅಪಕತತ್ತಾನಂ ನ ದೇಸಯೇ, ನಾನಾ "ಏಕಾ"ತಿ ನ ದೇಸಯೇತಿ। **ಮನಸಾತಿ** ಕೇವಲಂ ಚಿತ್ತೇನೇವ। **ನಾನಾತಿ** ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಆಪತ್ತಿಯೋ "ಏಕಾ"ತಿ ವತ್ವಾ। ಏಕಂ ಪನ ಆಪತ್ತಿಂ "ಸಮ್ಬಹುಲಾ"ತಿ ದೇಸೇತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ।

ದೇಸನಾನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೪೩. ಛನ್ದದಾನನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ

೩೯೯. ಕಮ್ಮಪ್ಪತ್ತೇತಿ ಉಪೋಸಥಾದಿನೋ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ಪತ್ತೇ ಯುತ್ತೇ ಅನುರೂಪೇ। **ಸಙ್ಘೇ ಸಮಾಗತೇತಿ** ಚತುವಗ್ಗಾದಿಕೇ ಸಙ್ಘೇ ಏಕತ್ಥ ಸನ್ನಿಪತಿತೇ। ಏತ್ಥ ಚ ಛನ್ದಹಾರಕೇನಾಪಿ ಸದ್ಧಿಂ ಚತುವಗ್ಗಾದಿಕೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ।

೪೦೦. ಛನ್ದದಾನಾದಿವಿಧಿಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ಏಕ"**ನ್ತಿಆದಿಮಾಹ। **ಉಪಾಗಮ್ಮಾತಿ** ಸನ್ತಿಂ ಆಪತ್ತಿಂ ಪಕಾಸೇತ್ವಾ ತತೋ ಪಚ್ಛಾ ಉಪಗನ್ತ್ವಾ। **ಛನ್ದಂ ದದೇತಿ** ವಕ್ಖಮಾನೇಸು ತೀಸು ಏಕೇನಪಿ ಬಹಿ ಉಪೋಸಥಂ ಕತ್ವಾ ಆಗತೋ ಛನ್ದಂ ದದೇಯ್ಯ, ಕೇನಚಿ ಕರಣೀಯೇನ ಸನ್ನಿಪಾತಟ್ಠಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಕಾಯಸಾಮಗ್ಗಿಂ ಅದೇನ್ತೋ ಪನ ಪಾರಿಸುದ್ಧಿಂ ದೇನ್ತೋ ಛನ್ದಂ ದದೇಯ್ಯ।

೪೦೧. ಉಭಿನ್ನಂ ದಾನೇ ಕಿಂಪಯೋಜನನ್ತಿ ಆಹ **"ಪಾರಿಸುದ್ಧೀ"**ತಿಆದಿ। ಪಾರಿಸುದ್ಧಿಪ್ಪದಾನೇನ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಅತ್ತನೋ ಚಾಪಿ ಉಪೋಸಥಂ ಸಮ್ಪಾದೇತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಪರಿಸುದ್ಧಿ ಏವ ಪಾರಿಸುದ್ಧಿ, ತಸ್ಸ ಪದಾನಂ, ತೇನ। ನನು ಚ ಪಾರಿಸುದ್ಧಿತಾಪದಾನಮತ್ತಮೇವ ಉಪೋಸಥಕಮ್ಮಂ ನಾಮಾತಿ ಪಾರಿಸುದ್ಧಿಪ್ಪದಾನಂ ಅತ್ತನೋ ಉಪೋಸಥಂ ಸಮ್ಪಾದೇತು, ಕಥಂ ಸಙ್ಘಸ್ಸಾತಿ? ವುಚ್ಚತೇ - ಪಾರಿಸುದ್ಧಿದಾನಸ್ಸ ಧಮ್ಮಕಮ್ಮತಾಸಮ್ಪಾದನೇನ ಸಙ್ಘಸ್ಸಾಪಿ ಉಪೋಸಥಂ ಸಮ್ಪಾದೇತೀತಿ।

ಏತ್ಥ ಪನ ಚತೂಸು ಏಕಸ್ಸ ಛನ್ದಪಾರಿಸುದ್ಧಿಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ತಯೋ ಪಾರಿಸುದ್ಧಿಉಪೋಸಥಂ ಕರೋನ್ತಿ, ತೀಸು ವಾ ಏಕಸ್ಸ ಛನ್ದಪಾರಿಸುದ್ಧಿಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ದ್ವೇ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಂ ಉದ್ದಿಸನ್ತಿ, **ಅಧಮ್ಮೇನ ವಗ್ಗಂ** ಉಪೋಸಥಕಮ್ಮಂ। ಚತ್ತಾರೋ ಪಾರಿಸುದ್ಧಿಉಪೋಸಥಂ ಕರೋನ್ತಿ, ತಯೋ ವಾ ದ್ವೇ ವಾ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಂ ಉದ್ದಿಸನ್ತಿ, **ಅಧಮ್ಮೇನ ಸಮಗ್ಗಂ।** ಚತೂಸು ಏಕಸ್ಸ ಆಹರಿತ್ವಾ ತಯೋ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಂ ಉದ್ದಿಸನ್ತಿ, ತೀಸು ವಾ ಏಕಸ್ಸ ಆಹರಿತ್ವಾ ದ್ವೇ ಪಾರಿಸುದ್ಧಿಉಪೋಸಥಂ ಕರೋನ್ತಿ, **ಧಮ್ಮೇನ**

ವಗ್ಗಂ। ಸಚೇ ಪನ ಚತ್ತಾರೋ ಸನ್ನಿಪತಿತ್ವಾ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಂ ಉದ್ದಿಸನ್ತಿ, ತಯೋ ಪಾರಿಸುದ್ಧಿಉಪೋಸಥಂ, ದ್ವೇ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಪಾರಿಸುದ್ಧಿಉಪೋಸಥಂ ಕರೋನ್ತಿ, **ಧಮ್ಮೇನ ಸಮಗ್ಗಂ**। ಪವಾರಣಕಮ್ಮೇಸುಪಿ ಪಞ್ಚಸು ಏಕಸ್ಸ ಪವಾರಣಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಚತ್ತಾರೋ ಗಣಞತ್ತಿಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಪವಾರೇನ್ತಿ, ಚತೂಸು ತೀಸು ವಾ ಏಕಸ್ಸ ಆಹರಿತ್ವಾ ತಯೋ ದ್ವೇ ವಾ ಸಙ್ಘಞತ್ತಿಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಪವಾರೇನ್ತಿ, ಅಧಮ್ಮೇನ ವಗ್ಗಂ ಪವಾರಣಕಮ್ಮನ್ತಿಆದಿ ವುತ್ತನಯಮೇವ। **ಸೇಸಕಮ್ಮಂ ವಿಬಾಧತೀ**ತಿ ಅವಸೇಸಸಙ್ಘಕಿಚ್ಚಂ ವಿಬಾಧೇತಿ ಅಲದ್ಧಾಧಿಪ್ಪಾಯತ್ತಾತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ।

೪೦೩. **ದ್ವಯನ್ತಿ** ಉಪೋಸಥಕರಣಞ್ಚೇವ ಅವಸೇಸಕಿಚ್ಚಞ್ಚ। ಅತ್ತನೋ ನ ಸಾಧೇತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧನೀಯಂ।

೪೦೪. **ಹರೇಯ್ಯಾ**ತಿ ಪುಬ್ಬೇ ವುತ್ತಂ ಸುದ್ಧಿಕಛನ್ದಂ ವಾ ಇಮಂ ವಾ ಛನ್ದಪಾರಿಸುದ್ಧಿಂ ಹರೇಯ್ಯ। **ಪರಮ್ಪರಾ ನ ಹಾರಯೇ**ತಿ ಪರಮ್ಪರಾ ನ ಆಹರೇಯ್ಯ। ಕಸ್ಮಾತಿ ಆಹ **"ಪರಮ್ಪರಾಹಟಾ"**ತಿಆದಿ। **ತೇನಾ**ತಿ ಪಠಮತೋ ಗಹಿತಛನ್ದಪಾರಿಸುದ್ಧಿಕೇನ। **ಪರಮ್ಪರಾಹಟಾ**ತಿ ಯಥಾ ಬಿಳಾಲಸಙ್ಖಲಿಕಾಯ ಪಠಮಂ ವಲಯಂ ದುತಿಯಂ ಪಾಪುಣಾತಿ, ತತಿಯಂ ನ ಪಾಪುಣಾತಿ, ಏವಂ ದುತಿಯಸ್ಸ ಆಗಚ್ಛತಿ, ತತಿಯಸ್ಸ ನ ಆಗಚ್ಛತಿ। "ಪರಿಮ್ಪರಾಹಟಾ ಛನ್ದ-ಪಾರಿಸುದ್ಧಿ ನ ಗಚ್ಛತೀ"ತಿ ವಾ ಪಾಠೋ।

೪೦೫. **ಸಬ್ಬೂಪಚಾರ**ನ್ತಿ "ಏಕಂಸಂ ಚೀವರಂ ಕತ್ವಾ" ತಿಆದಿ ಸಬ್ಬಂ ಉಪಚಾರಂ।

೪೦೬. ಸೋ ಆಗತೋ ಆರೋಚೇತ್ವಾ ಸಙ್ಘಂ ಪವಾರೇಯ್ಯಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಅಥಾ**ತಿ ಅನನ್ತರತ್ಥೇ। **ಆಗತೋ**ತಿ ಪವಾರಣಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಆಗತೋ ಭಿಕ್ಖು। **ಆರೋಚೇತ್ವಾ**ತಿ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಆರೋಚೇತ್ವಾ। **ಏವ**ನ್ತಿ ವಕ್ಖಮಾನಕ್ಕಮೇನ।

೪೦೭-೮. ಗಹೇತ್ವಾ ಹಾರಕೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ನಾಹಟಾ**ತಿ ಆಹಟಾವ ನ ಹೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಹಾರಕೋ ಸಙ್ಘಂ ಪತ್ವಾ ತಥಾ ಹೇಯ್ಯ, ಆಹಟಾ ಹೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ತಥಾ **ಹೇಯ್ಯಾ**ತಿ ವಿಬ್ಭನ್ತಾದಿಕೋ ಭವೇಯ್ಯ।

೪೦೯. ಸಙ್ಘಂ ಪತ್ತೋ ಪಮತ್ತೋ ವಾ ಸುತ್ತೋ ವಾ ನಾರೋಚಯೇಯ್ಯ ಅನಾಪತ್ತಿ ಚಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಚ**-ಸದ್ದೋ ಛನ್ದಪಾರಿಸುದ್ಧಿಹರಣಂ ಸಮ್ಪಿಣ್ಡೇತೀತಿ।

ಛನ್ದದಾನನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೪೪. ಉಪೋಸಥನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ

೪೧೦. **ದುವೇ ಉಪೋಸಥಾ**ತಿ ಸುಲಭಪ್ಪವತ್ತಿವಸೇನ ವುತ್ತಂ। ತಯೋ ಪನ ದಿವಸವಸೇನೇವ ಉಪೋಸಥಾ ಚಾತುದ್ದಸಿಕೋ ಪನ್ನರಸಿಕೋ ಸಾಮಗ್ಗಿಕೋತಿ। ತತ್ಥ ಹೇಮನ್ತಗಿಮ್ಹವಸ್ಸಾನಾನಂ ತಿಣ್ಣಂ ಉತೂನಂ ತತಿಯಸತ್ತಮಪಕ್ಖೇಸು ದ್ವೇ ದ್ವೇ ಕತ್ವಾ ಛ **ಚಾತುದ್ದಸಿಕಾ,** ಸೇಸಾ **ಪನ್ನರಸಿಕಾ**ತಿ ಏವಂ ಏಕಸಂವಚ್ಛರೇ ಚತುವೀಸತಿಉಪೋಸಥಾ। ಇದಂ ತಾವ ಲೋಕಸ್ಸ ಪಕತಿಚಾರಿತ್ತಂ। "ಆಗನ್ತುಕೇಹಿ ಆವಾಸಿಕಾನಂ ಅನುವತ್ತಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿಆದಿವಚನತೋ (ಮಹಾವ॰ ೧೭೮) ಪನ ತಥಾರೂಪಪಚ್ಚಯೇ ಸತಿ ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಮ್ಪಿ ಚಾತುದ್ದಸೇ ಉಪೋಸಥಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತಿ।

೪೧೧. ಸುತ್ತುದ್ದೇಸೋ ಸಙ್ಘಸ್ಸೇವಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಅಧಿಟ್ಠಾನಞ್ಚ ತಂ ಉಪೋಸಥೋ ಚಾತಿ ಕಮ್ಮಧಾರಯೋ। **ಸೇಸಾನ**ನ್ತಿ ದ್ವಿನ್ನಂ ತಿಣ್ಣಂ ವಾ। "ದುವೇ"ತಿಆದಿನಾ ಚ ಚಾತುದ್ದಸೋ ಪನ್ನರಸೋ ಸಾಮಗ್ಗೀತಿ ದಿವಸವಸೇನ, ಸುತ್ತುದ್ದೇಸೋ ಅಧಿಟ್ಠಾನಂ ಪಾರಿಸುದ್ಧೀತಿ ಕರಣಪ್ಪಕಾರೇನ, ಸಙ್ಘುಪೋಸಥೋ ಗಣುಪೋಸಥೋ ಪುಗ್ಗಲುಪೋಸಥೋತಿ ಪುಗ್ಗಲವಸೇನ ಚಾತಿ ನವ ಉಪೋಸಥಾ ದೀಪಿತಾ ಹೋನ್ತಿ।

೪೧೨. **ಪುಬ್ಬಕಿಚ್ಚೇತಿ** –

> “ಛನ್ದಪಾರಿಸುದ್ಧಿಉತುಕ್ಖಾನಂ, ಭಿಕ್ಖುಗಣನಾ ಚ ಓವಾದೋ।
> ಉಪೋಸಥಸ್ಸ ಏತಾನಿ, ಪುಬ್ಬಕಿಚ್ಚನ್ತಿ ವುಚ್ಚತೀ”ತಿ॥ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೬೮) –

ಏವಂ ಅಟ್ಠಕಥಾಚರಿಯೇಹಿ ವುತ್ತೇ ಪುಬ್ಬಕರಣಾನನ್ತರಂ ಕತ್ತಬ್ಬೇ ಪುಬ್ಬಕಿಚ್ಚೇ।

ಪುಬ್ಬಕರಣೇತಿ –

> “ಸಮ್ಮಜ್ಜನೀ ಪದೀಪೋ ಚ, ಉದಕಂ ಆಸನೇನ ಚ।
> ಉಪೋಸಥಸ್ಸ ಏತಾನಿ, ಪುಬ್ಬಕರಣನ್ತಿ ವುಚ್ಚತೀ”ತಿ॥ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೬೮) –

ಏವಂ ಅಟ್ಠಕಥಾಚರಿಯೇಹೇವ ವುತ್ತೇ ಸಬ್ಬಪಠಮಂ ಕತ್ತಬ್ಬೇ ಪುಬ್ಬಕರಣೇ। **ಪತ್ತಕಲ್ಲೇತಿ** ಉಪೋಸಥಾದೀನಂ ಚತುನ್ನಂ ಅಙ್ಗಾನಂ ಸಮ್ಭವೇನ ಪತ್ತೋ ಕಾಲೋ ಇಮಸ್ಸಾತಿ ಪತ್ತಕಾಲಂ, ಪತ್ತಕಾಲಮೇವ ಪತ್ತಕಲ್ಲಂ। ಕಿಂ ತಂ? ಉಪೋಸಥಾದಿಕಮ್ಮಂ। ತಂ ಪನ ಚತೂಹಿ ಅಙ್ಗೇಹಿ ಸಙ್ಗಹಿತಂ। ಯಥಾಹು ಅಟ್ಠಕಥಾಚರಿಯಾ –

> “ಉಪೋಸಥೋ ಯಾವತಿಕಾ ಚ ಭಿಕ್ಖೂ ಕಮ್ಮಪ್ಪತ್ತಾ,
> ಸಭಾಗಾಪತ್ತಿಯೋ ಚ ನ ವಿಜ್ಜನ್ತಿ।
> ವಜ್ಜನೀಯಾ ಚ ಪುಗ್ಗಲಾ ತಸ್ಮಿಂ ನ ಹೋನ್ತಿ,
> ಪತ್ತಕಲ್ಲನ್ತಿ ವುಚ್ಚತೀ”ತಿ॥ (ಮಹಾವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೬೮)।

ಸಮಾನಿತೇತಿ ಸಮ್ಮಾ ಆನೀತೇ ಪವತ್ತಿತೇತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸೋತಿ** ಸುತ್ತುದ್ದೇಸೋ। **ಪಞ್ಚಧಾತಿ** ನಿದಾನುದ್ದೇಸೋ ಪಾರಾಜಿಕುದ್ದೇಸೋ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸುದ್ದೇಸೋ ಅನಿಯತುದ್ದೇಸೋ ವಿತ್ಥಾರುದ್ದೇಸೋತಿ ಏವಂ ಪಞ್ಚಧಾ।

೪೧೩. **ವಿನಾನ್ತರಾಯ**ನ್ತಿ ರಾಜನ್ತರಾಯೋ ಚೋರನ್ತರಾಯೋ ಅಗ್ಯನ್ತರಾಯೋ ಉದಕನ್ತರಾಯೋ ಮನುಸ್ಸನ್ತರಾಯೋ ಅಮನುಸ್ಸನ್ತರಾಯೋ ವಾಳನ್ತರಾಯೋ ಸರೀಸಪನ್ತರಾಯೋ ಜೀವಿತನ್ತರಾಯೋ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯನ್ತರಾಯೋತಿ (ಮಹಾವ॰ ೧೫೦) ವುತ್ತೇಸು ದಸಸು ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಅನ್ತರಾಯಂ ವಿನಾ। **ಸಙ್ಖೇಪೇನಾತಿ** ವಿನಾ ವಿತ್ಥಾರಂ। “ಏತ್ಥ ದ್ವೀಸು ತೀಸು ವಾ ಉದ್ದೇಸೇಸು ವಿಸದೇಸು ಥೇರೋವ ಇಸ್ಸರೋ”ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ಅವತ್ತನ್ತೇಪಿ ವಟ್ಟತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಏತ್ಥಾತಿ** ಪಞ್ಚಸು ಉದ್ದೇಸೇಸು। **ಅವತ್ತನ್ತೇತಿ** ಥೇರಸ್ಸ ವಿತ್ಥಾರೇನ ಅವತ್ತಮಾನೇ ಅಪ್ಪಗುಣೇ। **ವಟ್ಟತೀತಿ** ಸಂಖಿತ್ತೇನ ಉದ್ದಿಸಿತುಮ್ಪಿ ವಟ್ಟತಿ। ಇಮಿನಾವ ಯಸ್ಸ ಕಸ್ಸಚಿ ಉದ್ದೇಸಕಸ್ಸ ಅವತ್ತನ್ತೇಪಿ ವಟ್ಟತೀತಿ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ। ದ್ವೀಸು ವತ್ತಮಾನೇಸು ಇಸ್ಸರತ್ತೇ ಅಧಿಕೇ ವತ್ತಬ್ಬಮೇವ ನತ್ಥೀತಿ ದಸ್ಸನತ್ಥಂ **“ತೀಸೂ”**ತಿ ವುತ್ತಂ। **“ಥೇರೋವ ಇಸ್ಸರೋ”**ತಿಆದಿನಾ ಇದಂ ಪರಿದೀಪೇತಿ – ದ್ವೇ ಅಖಣ್ಡಾ ಸುವಿಸದಾ ವಾಚುಗ್ಗತಾ, ಥೇರಾಧೇಯ್ಯಂ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಂ, ಸಚೇ ಪನ ಏತ್ತಕಮ್ಪಿ ವಿಸದಂ ಕಾತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋತಿ, ಬ್ಯತ್ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಆಯತ್ತಂ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಾ ಸಯಂ ಉದ್ದಿಸಿತಬ್ಬಂ, ಅಞ್ಞೋ ವಾ ಅಜ್ಝೇಸಿತಬ್ಬೋತಿ।

೪೧೪. ಉದ್ದಿಸನ್ತೇ ಸಮಾ ವಾ ಅಥ ಥೋಕಿಕಾ ವಾ ಯದಿ ಆಗಚ್ಛೇಯ್ಯುನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧನೀಯಂ। **ಉದ್ದಿಸನ್ತೇ** ಆವಾಸಿಕೇಹಿ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖೇ ಉದ್ದಿಸ್ಸಮಾನೇ। **ಸಮಾ ವಾ ಥೋಕಿಕಾ ವಾತಿ** ಆವಾಸಿಕೇಹಿ ಸಮಾ ವಾ ಥೋಕಿಕಾ ವಾ ಆಗನ್ತುಕಾ ಭಿಕ್ಖೂ। **ಅವಸೇಸಕಂ ಸೋತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಏತ್ತಾವತಾಪಿ ಉಪೋಸಥೋ ಕತೋಯೇವ ನಾಮಾತಿ ದೀಪೇತಿ।

೪೧೫. **ಉದ್ದಿಟ್ಠಮತ್ತೇತಿ** ಉದ್ದಿಟ್ಠಂಯೇವ ಉದ್ದಿಟ್ಠಮತ್ತಂ। **ಮತ್ತ**-ಸದ್ದೋ ಅವಧಾರಣೇ। ಸಕಲಾಯ ಏಕಚ್ಚಾಯ ವಾ ಉಟ್ಠಿತಾಯ ಸಮಾ ವಾ ಥೋಕಿಕಾ ವಾ ಯದಿ ಆಗಚ್ಛೇಯ್ಯುನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ಸಕಲಾಯಾತಿ** ಸಬ್ಬಾಯ ಪರಿಸಾಯ। **ಏಸಂ ಸನ್ತಿಕೇ ಪಾರಿಸುದ್ಧಿಂ ಕರೇಯ್ಯುನ್ತಿ** ಏಸಂ ಆವಾಸಿಕಾನಂ ಸಮೀಪೇ ತೇ ಆಗನ್ತುಕಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಪಾರಿಸುದ್ಧಿಉಪೋಸಥಂ ಕರೇಯ್ಯುನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಅಥ ಬಹುಕಾ ಚೇ, ಸಬ್ಬವಿಕಪ್ಪೇಸು ಪುಬ್ಬಕಿಚ್ಚಂ ಕತ್ವಾತಿ ಯೋಜನೀಯಂ। ವಿಕಪ್ಪೀಯನ್ತಿ ಪರಿಕಪ್ಪೀಯನ್ತೀತಿ ವಿಕಪ್ಪಾ, ಅವಸೇಸಸವನಪಾರಿಸುದ್ಧಿಉಪೋಸಥವಿಧಾನಾ ಸಬ್ಬೇ ಚ ತೇ ವಿಕಪ್ಪಾ ಚೇತಿ **ಸಬ್ಬವಿಕಪ್ಪಾ**। ತೇಸು। **ಪುನುದ್ದಿಸೇತಿ** ಪುನ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಂ ಉದ್ದಿಸೇಯ್ಯ।

೪೧೬. **ಇತರಾನನ್ತಿ** ಆಗನ್ತುಕಾನಂ। **ಇತರೋತಿ** ಚಾತುದ್ದಸೋ। ಏತ್ಥ ಪನ ಯೇಸಂ ಪನ್ನರಸೋ, ತೇ ಅತೀತಂ ಉಪೋಸಥಂ ಚಾತುದ್ದಸಿಕಂ ಅಕಂಸೂತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಾ। ಅಯಮೇತ್ಥಾಧಿಪ್ಪಾಯೋ - ತಾದಿಸೇ ಪಚ್ಚಯೇ ಸತಿ ಚಾತುದ್ದಸಿಕಸ್ಸ ಕತತ್ತಾ ತೇಸಂ ಯಥಾವುತ್ತತತಿಯಸತ್ತಮಪಕ್ಖಸಙ್ಖಾತಚಾತುದ್ದಸಿಕೇ ಸಮ್ಪತ್ತೇ ತೇರಸೀಚಾತುದ್ದಸೀಕತ್ತಬ್ಬತ್ತಾ ಅನುಪೋಸಥತ್ತಾ ಪನ ತತ್ಥ ಉಪೋಸಥೋ ನ ಕತೋತಿ ಚಾತುದ್ದಸೋಯೇವ ಪನ್ನರಸೋ ಜಾತೋ। **ಸಮಾನೇತರೇತಿ** ಸಮಾ ಊನಾ ಇತರೇತಿ ಪದಚ್ಛೇದೋ। **ಇತರೇತಿ** ಆಗನ್ತುಕಾ। **ಪುರಿಮಾನಂ ಅನುವತ್ತನ್ತೂತಿ** ಆವಾಸಿಕೇಹಿ "ಅಜ್ಜುಪೋಸಥೋ ಪನ್ನರಸೋ"ತಿ ಪುಬ್ಬಕಿಚ್ಚೇ ಕಯಿರಮಾನೇ ಪುರಿಮಾನಂ ಆವಾಸಿಕಾನಂ ಅನುವತ್ತನ್ತೂತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸಚೇಧಿಕಾತಿ** ಯದಿ ಆಗನ್ತುಕಾ ಬಹುಕಾ ಹೋನ್ತಿ। **ಪುರಿಮಾತಿ** ಆವಾಸಿಕಾ। **ತೇಸಂ ಅನುವತ್ತನ್ತೂತಿ** ತೇಸಂ ಆಗನ್ತುಕಾನಂ "ಅಜ್ಜುಪೋಸಥೋ ಚಾತುದ್ದಸೋ"ತಿ ಪುಬ್ಬಕಿಚ್ಚೇ ಕಯಿರಮಾನೇ ಅನುವತ್ತನ್ತು। **ಸೇಸೇಪೀತಿ** ಆಗನ್ತುಕಾನಂ ಪನ್ನರಸವಾರೇಪಿ। **ಅಯಂ ನಯೋತಿ** "ಆಗನ್ತುಕಾನಂ ಪನ್ನರಸೋ ಇತರಾನಂ ಸಚೇತರೋ"ತಿಆದಿಕೋ ಅಯಮೇವ ನಯೋ। ಏತ್ಥ ಪನ ಯೇಸಂ ಪನ್ನರಸೋ, ತೇ ತಿರೋರಟ್ಠತೋ ವಾ ಆಗತಾ ಅತೀತಂ ವಾ ಉಪೋಸಥಂ ಚಾತುದ್ದಸಿಕಂ ಅಕಂಸೂತಿ ವೇದಿತಬ್ಬೋ।

೪೧೭. ಅತೀತುಪೋಸಥಸ್ಸ ಚಾತುದ್ದಸಿಯಂ ಕತತ್ತಾ ಚಾತುದ್ದಸಿಯಂ ಪನ್ನರಸುಪೋಸಥೋ ಕತೋತಿ ಪನ್ನರಸೀ ಆವಾಸಿಕಾನಂ ಪಾಟಿಪದೋ ಜಾತೋತಿ ಆಹ **"ಆವಾಸಿಕಾನಂ ಪಾಟಿಪದೋ"**ತಿ। **ಇತರಾನನ್ತಿ** ಆಗನ್ತುಕಾನಂ। **ಉಪೋಸಥೋತಿ** ಪನ್ನರಸೋ ಉಪೋಸಥೋ। **ಸಮಥೋಕಾನನ್ತಿ** ಅತ್ತನಾ ಸಮಾನಂ ವಾ ಥೋಕಾನಂ ವಾ ಆಗನ್ತುಕಾನಂ। **ಮೂಲಟ್ಠಾತಿ** ಆವಾಸಿಕಾ। **ಕಾಮತೋ ದೇನ್ತೂತಿ** ಅತ್ತನೋ ಇಚ್ಛಾಯ ದೇನ್ತು।

೪೧೮. **ನೋ ಚೇ ದೇನ್ತೀತಿ** ಯದಿ ಆವಾಸಿಕಾ ಕಾಯಸಾಮಗ್ಗಿಂ ನ ದೇನ್ತಿ, ತೇಸಂ ಪನ ಆವಾಸಿಕಾನಂ ಹಿಯ್ಯೋ ಉಪೋಸಥಸ್ಸ ಕತತ್ತಾ ಅಜ್ಜ ಉಪೋಸಥಕರಣಂ ನತ್ಥಿ। ಬಹೂಸು ಅನಿಚ್ಛಾಯ ಕಾಯಸಾಮಗ್ಗಿಂ ದದೇಯ್ಯಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಬಹೂಸೂತಿ** ಆಗನ್ತುಕೇಸು ಬಹುಕೇಸು। **ಬಹಿ ವಾ ವಜೇತಿ** ಆವಾಸಿಕಭಿಕ್ಖುಪರಿಸಾ ನಿಸ್ಸೀಮಂ ವಾ ವಜೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೪೧೯. **ಸಾವೇಯ್ಯ ಸುತ್ತನ್ತಿ** ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಸಙ್ಖಾತಂ ಸುತ್ತಂ ವಾಯಮಿತ್ವಾ ಸಾವೇಯ್ಯ।

೪೨೦. ಸಮ್ಮಜ್ಜಿತುಂ ...ಪೇ॰... ಉದಕಾಸನಂ ಪಞ್ಞಪೇತುಞ್ಚ ಮಹಾಥೇರೇನ ಪೇಸಿತೋ ಕಲ್ಲೋ ನ ಕರೇಯ್ಯ ತಥಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಕಲ್ಲೋತಿ** ಅಗಿಲಾನೋ। **ತಥಾತಿ** ದುಕ್ಕಟಂ ಅತಿದಿಸತಿ। ಆಸನೇಸು ಅಸತಿ ಅನ್ತಮಸೋ ಸಾಖಾಭಙ್ಗಮ್ಪಿ ಕಪ್ಪಿಯಂ ಕಾರಾಪೇತ್ವಾ ಪಞ್ಞಪೇತಬ್ಬಂ। ತೇಲೇ ಅಸತಿ ಕಪಲ್ಲೇ ಅಗ್ಗಿಪಿ ಜಾಲೇತಬ್ಬೋ।

೪೨೧-೩. **ಪಟ್ಠಪೇತ್ವಾ ದಕಾಸನನ್ತಿ** ಪರಿಭೋಜನೀಯಪಾನೀಯೋದಕಞ್ಚ ಆಸನಞ್ಚ ಸನ್ನಿಹಿತಂ ಕತ್ವಾ। **ಗಣಞತ್ತಿನ್ತಿ** ಇದಾನಿ ವಕ್ಖಮಾನಂ ಗಣೇನ ಠಪೇತಬ್ಬಂ ಞತ್ತಿಂ। **ತೇತಿ** ಅಞ್ಞೇ ದುವೇ ಭಿಕ್ಖೂ। **ಸಮತ್ತಪುಬ್ಬಾರಮ್ಭೇನಾತಿ** ಸಮತ್ತೋ ನಿಟ್ಠಿತೋ ಪುಬ್ಬೇಸು ಉತ್ತರಾಸಙ್ಗಏಕಂಸಕರಣಾದೀಸು ಆರಮ್ಭೋ ಯಸ್ಸಾತಿ ತಿಪದಬಹುಬ್ಬೀಹಿ। ನವೇನ ತೇ ಏವಮೀರಿಯಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತೇತಿ** ಇತರೇ ದ್ವೇ।

೪೨೪. ಕತ್ತಬ್ಬಂ ಕತ್ವಾ ಪುಬ್ಬಕಿಚ್ಚಾದಿಕಂ ಸಮ್ಪಾದೇತ್ವಾ ನವೋ ಏವಂ ಈರಿಯೋತಿ ಯೋಜನಾ।

೪೨೭. ಯತ್ಥಾತಿ ಯಸ್ಮಿಂ ವಿಹಾರೇ ಏಕೇಕಸ್ಸ ಪಾರಿಸುದ್ಧಿಂ ಹರಿತ್ವಾನಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಏಕೇಕಸ್ಸಾತಿ** ಏತ್ಥ ವಿಚ್ಛಾಯಂ ದ್ವಿತ್ತಂ। ಕಿರಿಯಾಯ ಗುಣೇನ ದಬ್ಬೇನ ವಾ ಭಿನ್ನೇ ಅತ್ಥೇ ಬ್ಯಾಪಿತುಂ ಇಚ್ಛಾ ವಿಚ್ಛಾ। ಏತ್ಥ ಪನ ಛನ್ದಪಾರಿಸುದ್ಧಿಹರಣಸಙ್ಖಾತಾಯ ಕಿರಿಯಾಯ ಚತೂಸು ಚ ತೀಸು ಚ ದ್ವೀಸು ಚ ಭಿನ್ನಮೇಕೇಕಂ ಬ್ಯಾಪಿತುಂ ಸಮ್ಬನ್ಧಿತುಂ ಇಚ್ಛಾತಿ ವಿಚ್ಛಾ। **ಇತರೀತರೇತಿ** ಏತ್ಥಾಪಿ ಕರಣಕಿರಿಯಾವಸೇನ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ತಯೋ ದ್ವೇ ಏಕೋ ವಾ ತಂ ತಂ ಸಙ್ಘುಪೋಸಥಂ ಗಣುಪೋಸಥಂ ಪುಗ್ಗಲುಪೋಸಥಂ ವಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಅಯಮೇತ್ಥಾಧಿಪ್ಪಾಯೋ - ಚತೂಸು ಏಕಸ್ಸ ಆಹರಿತ್ವಾ ತಯೋ ಪಾರಿಸುದ್ಧಿಉಪೋಸಥಂ ಕರೋನ್ತಿ, ತೀಸು ವಾ ಏಕಸ್ಸ ಆಹರಿತ್ವಾ ದ್ವೇ ಸಙ್ಘುಪೋಸಥಂ ಕರೋನ್ತಿ, **ಅಧಮ್ಮೇನ ವಗ್ಗಂ** ಉಪೋಸಥಕಮ್ಮಂ। ಅಥ ಪನ ಏಕಸ್ಸ ಆಹರಿತ್ವಾ ತಯೋ ಸಙ್ಘುಪೋಸಥಂ ಕರೋನ್ತಿ, ಏಕಸ್ಸ ಆಹರಿತ್ವಾ ದ್ವೇ ಪಾರಿಸುದ್ಧಿಉಪೋಸಥಂ ಕರೋನ್ತಿ, **ಅಧಮ್ಮೇನ ವಗ್ಗಂ** ನಾಮ ಹೋತಿ। ಯದಿ ಪನ ಚತ್ತಾರೋಪಿ ಸನ್ನಿಪತಿತ್ವಾ ಪಾರಿಸುದ್ಧಿಉಪೋಸಥಂ ಕರೋನ್ತಿ, ತಯೋ ವಾ ದ್ವೇ ವಾ ಸಙ್ಘುಪೋಸಥಂ ಕರೋನ್ತಿ, **ಅಧಮ್ಮೇನ ಸಮಗ್ಗಂ** ನಾಮ ಹೋತೀತಿ। ತಬ್ಬಿಪರಿಯಾಯೇನ **ಧಮ್ಮೇನ ಸಮಗ್ಗಂ** ವೇದಿತಬ್ಬಂ।

೪೨೮. ವಗ್ಗೇ ಸಮಗ್ಗೇ ವಾ "ವಗ್ಗೋ"ತಿ ಸಞ್ಞಿನೋ ವಿಮತಿಸ್ಸ ವಾ ಕರೋತೋ ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ವಗ್ಗೇತಿ** ವಗ್ಗಸಙ್ಘೇ। **ವಿಮತಿಸ್ಸಾತಿ** "ವಗ್ಗೋ ನು ಖೋ, ಸಮಗ್ಗೋ"ತಿ ಏವಂ ವೇಮತಿಕಸ್ಸ। ಇಮಿನಾವ ಕುಕ್ಕುಚ್ಚಪಕತವಾರೋಪಿ ಉಪಲಕ್ಖಿತೋ। **ಕರೋತೋತಿ** ಉಪೋಸಥಂ ಕರೋನ್ತಸ್ಸ। ಭೇದಾಧಿಪ್ಪಾಯೇನ ಕರೋತೋತಿ ಯೋಜನಾ। ಏತ್ಥ ಪನ ಪಾಪಸ್ಸ ಬಲವತಾಯ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಂ ವುತ್ತಂ। **ಸಞ್ಞಿನೋತಿ** ಸಞ್ಞಾಸೀಸೇನ ಚಿತ್ತಂ ವುತ್ತಂ, ಚಿತ್ತವತೋತಿ ಅತ್ಥೋ।

೪೨೯-೩೦. "ಉಕ್ಖಿತ್ತಸ್ಸಾ"ತಿಆದಿನಾ ವಜ್ಜನೀಯಪುಗ್ಗಲೇ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಉಕ್ಖಿತ್ತಸ್ಸಾತಿ** ಕತ್ತುಅತ್ಥೇ ಸಾಮಿವಚನಂ। ನಿಸಿನ್ನಸದ್ದಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸಾಧನತ್ತಾ ಉಕ್ಖಿತ್ತಾದೀಹಿ ಕತ್ತೂಹಿ ಭವಿತಬ್ಬನ್ತಿ। **"ಸೇಸಾನ"**ನ್ತಿ ವಿಸೇಸನಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಬ್ಯಭಿಚಾರೇನ ಸಾತ್ಥಕತಾ। **ಅಭಬ್ಬಸ್ಸ** ಪಣ್ಡಕಾದಿಏಕಾದಸವಿಧಸ್ಸ ಅಭಬ್ಬಸ್ಸ। ನಿಸಿನ್ನಪರಿಸಾಯಞ್ಚ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಂ ನ ಉದ್ದಿಸೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಸಭಾಗಾಪತ್ತಿಕೋ ತಥಾ ನ ಉದ್ದಿಸೇತಿ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। ವಿಕಾಲಭೋಜನಾದಿವತ್ಥುತೋ ಸಮಾನೋ ಭಾಗೋ ಕೋಟ್ಠಾಸೋ ಏತಿಸ್ಸಾತಿ ಸಭಾಗಾ, ಸಾ ಆಪತ್ತಿ ಅಸ್ಸಾತಿ ಬಹುಬ್ಬೀಹಿ।

ಛನ್ದೇನ ಪರಿವುತ್ಥೇನಾತಿ ಏತ್ಥ ಚತುಬ್ಬಿಧಂ ಪಾರಿವಾಸಿಯಂ ಪರಿಸಪಾರಿವಾಸಿಯಂ ರತ್ತಿಪಾರಿವಾಸಿಯಂ ಛನ್ದಪಾರಿವಾಸಿಯಂ ಅಜ್ಝಾಸಯಪಾರಿವಾಸಿಯನ್ತಿ। ತತ್ಥ ಭಿಕ್ಖೂ ಕೇನಚಿದೇವ ಕರಣೀಯೇನ ಸನ್ನಿಪತಿತಾ ಹೋನ್ತಿ, ಅಥ ಮೇಘುಟ್ಠಾನಾದಿನಾ ಕೇನಚಿದೇವ ಕರಣೀಯೇನ ಅನೋಕಾಸೋ, ಅಥ "ಅಞ್ಞತ್ಥ ಗಚ್ಛಾಮಾ"ತಿ ಛನ್ದಂ ಅವಿಸ್ಸಜ್ಜಿತ್ವಾವ ಉಟ್ಠಹನ್ತಿ, ಇದಂ **ಪರಿಸಪಾರಿವಾಸಿಯಂ** ನಾಮ ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ಪರಿಸಪಾರಿವಾಸಿಯಂ, ಛನ್ದಸ್ಸ ಪನ ಅವಿಸ್ಸಟ್ಠತ್ತಾ ಕಮ್ಮಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತಿ।

"ಯಾವ ಪನ ಸಬ್ಬೇ ಸನ್ನಿಪತನ್ತಿ, ತಾವ ಧಮ್ಮಂ ಸುಣಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಏಕಂ ಅಜ್ಝೇಸನ್ತಿ, ತಸ್ಮಿಂ ಧಮ್ಮಕಥಂ ಕಥೇನ್ತೇಯೇವ ಅರುಣೋ ಉಗ್ಗಚ್ಛತಿ, ಸಚೇ ಚಾತುದ್ದಸಿಕಂ ಕಾತುಂ ನಿಸಿನ್ನಾ, ಪನ್ನರಸೋತಿ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ಸಚೇ ಪನ್ನರಸಿಕಂ ಕಾತುಂ ನಿಸಿನ್ನಾ, ಪಾಟಿಪದೇ ಅನುಪೋಸಥೇ ಉಪೋಸಥಂ ಕಾತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ, ಅಞ್ಞಂ ಪನ ಸಙ್ಘಕಿಚ್ಚಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ಇದಂ **ರತ್ತಿಪಾರಿವಾಸಿಯಂ** ನಾಮ।

ಏವಂ ಪನ ನಿಸಿನ್ನೇ ಕೋಚಿ ನಕ್ಖತ್ತಪಾಠಕೋ ಭಿಕ್ಖು "ಅಜ್ಜ ನಕ್ಖತ್ತಂ ದಾರುಣಂ, ಇಮಂ ಕಮ್ಮಂ ಮಾ ಕರೋಥಾ"ತಿ ವದತಿ, ತೇ ತಸ್ಸ ವಚನೇನ ಛನ್ದಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ತತ್ಥೇವ ನಿಸಿನ್ನಾ ಹೋನ್ತಿ, ಅಥಞ್ಞೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ನಕ್ಖತ್ತಂ ಪಟಿಮಾನೇನ್ತಂ, ಅತ್ಥೋ ಬಾಲಂ ಉಪಚ್ಚಗಾ"ತಿ (ಜಾ॰ ೧.೧.೪೯) ವತ್ವಾ "ಕಿಂ ನಕ್ಖತ್ತೇನ, ಕರೋಥಾ"ತಿ ವದತಿ, ಇದಂ **ಛನ್ದಪಾರಿವಾಸಿಯಞ್ಚೇವ ಅಜ್ಝಾಸಯಪಾರಿವಾಸಿಯಞ್ಚ**। ಏಕಸ್ಮಿಂ ಪಾರಿವಾಸಿಯೇ ಪುನ ಛನ್ದಪಾರಿಸುದ್ಧಿಂ ಆನೇತ್ವಾ ಕಮ್ಮಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತಿ।

೪೩೧. ಆಪನ್ನಞ್ಚ ವೇಮತಿಕಞ್ಚ ಅದೇಸಯಿತ್ವಾ ವಾ ನಾವಿಕತ್ವಾ ವಾ ಉಪೋಸಥಂ ಕಾತುಂ ನ ಚ ಕಪ್ಪತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ನಾವಿಕತ್ವಾ**ತಿ ಗರುಕಾಪತ್ತಿಂ ಅನಾವಿಕತ್ವಾ। **ನ ಚಾ**ತಿ ನೇವ।

೪೩೨. **ಅಟ್ಠಿತೋಪೋಸಥಾ**ತಿ ಅಟ್ಠಿತೋ ಅವಿಸ್ಸಟ್ಠೋ ಉಪೋಸಥೋ ಯಸ್ಮಿನ್ತಿ ಬಹುಬ್ಬೀಹಿ। **ತದಹೂ**ತಿ ತಸ್ಮಿಂ ಉಪೋಸಥದಿವಸೇ। ಅನ್ತರಾಯಂ ವಾ ಸಙ್ಘಂ ವಾ ವಿನಾ ಅಧಿಟ್ಠಾತುಂ ಸೀಮಮೇವ ವಾ ನ ವಜೇತಿ ಯೋಜನಾ। **ಅಧಿಟ್ಠಾತು**ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಗಣುಪೋಸಥಮ್ಪಿ ಉಪಲಕ್ಖೇತಿ। **ಸೀಮ**ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ನದಿಮ್ಪಿ।

ಉಪೋಸಥನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೪೫. ಪವಾರಣಾನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ

೪೩೩. "**ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಪ್ಪವಾರಣಾ**"ತ್ಯಾದೀನಂ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞೇಹಿ ಕಾತಬ್ಬಾ ಪವಾರಣಾ। ತತ್ಥ ತಿಣ್ಣಂ ಚತುನ್ನಞ್ಚ ಗಣಞತ್ತಿಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಪ್ಪವಾರಣಾ, ದ್ವಿನ್ನಂ ಪನ ಅಟ್ಠಪೇತ್ವಾವ। **ಅಧಿಟ್ಠಾನ**ನ್ತಿ ಅಧಿಟ್ಠಾನಪ್ಪವಾರಣಾ, ಯುಪಚ್ಚಯನ್ತಾನಂ ಭಾವೇ ನಿಯತನಪುಂಸಕತ್ತಾ "ಅಧಿಟ್ಠಾನ"ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। **ಸೇಸಾ** ಪಞ್ಚಾದೀಹಿ ಕಾತಬ್ಬಾ ಅವಸೇಸಾ **ಸಙ್ಘಪ್ಪವಾರಣಾ** ಸಙ್ಘವಸೇನ ಞತ್ತಿಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಕಾತಬ್ಬಾ। ಏತೇನ ನವಸು ಸಙ್ಘಪ್ಪವಾರಣಾದಯೋ ತಿಸ್ಸೋ ದಸ್ಸಿತಾ। ನವ ಹಿ ಪವಾರಣಾ ಚಾತುದ್ದಸೀ ಪನ್ನರಸೀ ಸಾಮಗ್ಗೀತಿ ದಿವಸವಸೇನ, ತೇವಾಚೀ ದ್ವೇವಾಚೀ ಏಕವಾಚೀತಿ ಕತ್ತಬ್ಬಾಕಾರವಸೇನ, ಸಙ್ಘೇ ಪವಾರಣಾ, ಗಣೇ ಪವಾರಣಾ, ಪುಗ್ಗಲೇ ಪವಾರಣಾತಿ ಕಾರಕವಸೇನ ಚ। ತತ್ಥ ಪುರಿಮವಸ್ಸಂವುತ್ಥಾನಂ ಪುಬ್ಬಕತ್ತಿಕಪುಣ್ಣಮಾ ವಾ ತೇಸಂಯೇವ ಸಚೇ ಭಣ್ಡನಕಾರಕೇಹಿ ಉಪದ್ದುತಾ ಪವಾರಣಂ ಪಚ್ಚುಕ್ಕಡ್ಢನ್ತಿ, ಅಥ ಕತ್ತಿಕಮಾಸಸ್ಸ ಕಾಳಪಕ್ಖಚಾತುದ್ದಸೋ ವಾ ಪಚ್ಛಿಮಕತ್ತಿಕಪುಣ್ಣಮಾ ವಾ ಪಚ್ಛಿಮವಸ್ಸಂವುತ್ಥಾನಞ್ಚ ಪಚ್ಛಿಮಕತ್ತಿಕಪುಣ್ಣಮಾ ಏವ ವಾ ಪವಾರಣಾದಿವಸಾ ಹೋನ್ತಿ। ಇದಂ ಪನ ಪಕತಿಚಾರಿತ್ತಂ। ತಥಾರೂಪಪ್ಪಚ್ಚಯೇ ಸತಿ ದ್ವಿನ್ನಂ ಕತ್ತಿಕಪುಣ್ಣಮಾನಂ ಪುರಿಮೇಸು ಚಾತುದ್ದಸೇಸುಪಿ ಪವಾರಣಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ಭಿನ್ನಸ್ಸ ಪನ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಸಾಮಗ್ಗಿಯಂ ಯೋ ಕೋಚಿ ದಿವಸೋ ಪವಾರಣಾದಿವಸೋ ಹೋತಿ। ಇಮಾ ದಿವಸವಸೇನ ತಿಸ್ಸೋ ಪವಾರಣಾ। ಕತ್ತಬ್ಬಾಕಾರವಸೇನ ಪನ ವಕ್ಖಮಾನನಯೇನ ವಿಞ್ಞಾತಬ್ಬಾ।

೪೩೪. "**ಪುಬ್ಬಕಿಚ್ಚೇ**"ತಿಆದೀಸು –

"ಸಮ್ಮಜ್ಜನೀ ಪದೀಪೋ ಚ, ಉದಕಂ ಆಸನೇನ ಚ।
ಪವಾರಣಾಯ ಏತಾನಿ, ಪುಬ್ಬಕರಣನ್ತಿ ವುಚ್ಚತಿ॥

"ಛನ್ದಪ್ಪವಾರಣಾ ಉತುಕ್ಖಾನಂ, ಭಿಕ್ಖುಗಣನಾ ಚ ಓವಾದೋ।
ಪವಾರಣಾಯ ಏತಾನಿ, ಪುಬ್ಬಕಿಚ್ಚನ್ತಿ ವುಚ್ಚತಿ॥

"ಪವಾರಣಾ ಯಾವತಿಕಾ ಚ ಭಿಕ್ಖೂ ಕಮ್ಮಪ್ಪತ್ತಾ,
ಸಭಾಗಾಪತ್ತಿಯೋ ಚ ನ ವಿಜ್ಜನ್ತಿ।
ವಜ್ಜನೀಯಾ ಚ ಪುಗ್ಗಲಾ ತಸ್ಮಿಂ ನ ಹೋನ್ತಿ,
ಪತ್ತಕಲ್ಲನ್ತಿ ವುಚ್ಚತೀ"ತಿ॥ –

ಏವಂ **ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ** ವುತ್ತಾ ಪುಬ್ಬಕಿಚ್ಚಾದಯೋ ವೇದಿತಬ್ಬಾ। **ಞತ್ತಿ**ನ್ತಿ ಇದಾನಿ ವಕ್ಖಮಾನಂ ಸಾಮಞ್ಞಂ ಸಙ್ಘಞತ್ತಿಂ। ಏವಂ ಪನ ಞತ್ತಿಯಾ ಠಪಿತಾಯ ಕಾರಣೇ ಸತಿ ತೇವಾಚಿಕದ್ವೇವಾಚಿಕಏಕವಾಚಿಕಸಮಾನವಸ್ಸಿಕವಸೇನಪಿ ಪವಾರೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ಅಯಮೇವ ಪನ ಞತ್ತಿ "ಸಙ್ಘೋ ಪವಾರೇಯ್ಯಾ"ತಿ ಏತ್ಥ "ಸಙ್ಘೋ ತೇವಾಚಿಕಂ ಪವಾರೇಯ್ಯ, ಸಙ್ಘೋ ದ್ವೇವಾಚಿಕಂ ಪವಾರೇಯ್ಯ, ಸಙ್ಘೋ

ಏಕವಾಚಿಕಂ ಪವಾರೇಯ್ಯ, ಸಙ್ಘೋ ಸಮಾನವಸ್ಸಿಕಂ ಪವಾರೇಯ್ಯಾ"ತಿಪಿ ಠಪೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ಚಾತುದ್ದಸಿಯಂ ಪನ ಸಾಮಗ್ಗಿಯಞ್ಚ "ಚಾತುದ್ದಸೀ ಸಾಮಗ್ಗೀ"ತಿ ವತ್ತಬ್ಬಂ।

೪೩೭. ಥೇರೇಸು ಉಕ್ಕುಟಿಕಂ ನಿಸಜ್ಜ ಪವಾರೇನ್ತೇಸು ನವೋ ಯಾವ ಸಯಂ ಪವಾರೇತಿ, ತಾವ ಉಕ್ಕುಟಿಕೋ ಏವ ಅಚ್ಛತೂತಿ ಯೋಜನಾ। **ಅಚ್ಛತೂ**ತಿ ನಿಸೀದೇಯ್ಯ।

೪೪೦-೧. ಧಮ್ಮಸಾಕಚ್ಛಾ ಚ ಕಲಹೋ ಚಾತಿ ದ್ವನ್ದೋ। ರತ್ತಿಯಾ ಖೇಪಿತಭಾವತೋ ತೇವಾಚಿಕಾಯ ಓಕಾಸೇ ಅಸತಿ ದಸವಿಧೇ ವಾ ಅನ್ತರಾಯೇ ಸತಿ "ಸುಣಾತು ಮೇ...ಪೇ॰... ಸಮಾನವಸ್ಸಿಕಂ ಪವಾರೇಯ್ಯಾ"ತಿ ಅನುರೂಪತೋ ಞತ್ತಿಂ ವತ್ವಾ ಯಥಾಠಪಿತಞತ್ತಿಯಾ ಅನುರೂಪೇನ ಪವಾರೇಯ್ಯಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। **ಅನುರೂಪತೋ**ತಿ "ಸುಣಾತು ಮೇ...ಪೇ॰... ದಾನಂ ದೇನ್ತೇಹಿ ರತ್ತಿ ಖೇಪಿತಾ, ಸಚೇ...ಪೇ॰... ರತ್ತಿ ವಿಭಾಯಿಸ್ಸತಿ, ಯದಿ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಪತ್ತಕಲ್ಲ"ನ್ತಿಆದಿನಾ ತೇನ ಖೇಪಿತರತ್ತಿಯಾ ಅನುರೂಪೇನ। "ಸುಣಾತು ಮೇ ಭನ್ತೇ ಸಙ್ಘೋ, ಅಯಂ ರಾಜನ್ತರಾಯೋ, ಸಚೇ ಸಙ್ಘೋ ತೇವಾಚಿಕಂ...ಪೇ॰... ಸಙ್ಘೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಅಥಾಯಂ ರಾಜನ್ತರಾಯೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಯದಿ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಪತ್ತಕಲ್ಲ"ನ್ತಿಆದಿನಾ ರಾಜನ್ತರಾಯಾದೀನಂ ಅನುರೂಪೇನ ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। "ಅಥಾಯಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯನ್ತರಾಯೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಪನ ಪೇಯ್ಯಾಲವಸೇನ ಅನ್ತೇ ವುತ್ತಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯನ್ತರಾಯಂ ಗಹೇತ್ವಾ ವುತ್ತಂ। "ದ್ವೇವಾಚಿಕ"ನ್ತಿಆದಿಕಂ ಪನ ವಿಸುಂ ವಿಸುಂ ವತ್ತಬ್ಬಮ್ಪಿ ಲಙ್ಘನಕ್ಕಮೇನ ಸಮ್ಪಿಣ್ಡೇತ್ವಾ ವುತ್ತಂ। ವಚನಸಮಯೇ ಪನ "ದ್ವೇವಾಚಿಕಂ ಪವಾರೇಯ್ಯ"ಇಚ್ಚಾದಿನಾ ವತ್ತಬ್ಬಂ। **ಆಗಚ್ಛೇಯ್ಯುಂ ಯದಿ ಸಮಾಆದಿಕಾ ಚಾತಿ** "ಆಗಚ್ಛೇಯ್ಯುಂ ಯದಿ ಸಮಾ"ಇಚ್ಚಾದಯೋ ಉಪೋಸಥೇ ವುತ್ತಾ ಗಾಥಾಯೋ ಚ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ ಏತಿಸ್ಸಂ ಪವಾರಣಾಯಂ। ಅಯಮೇವ ಚ ಆಹರಣಕ್ಕಮೋ -

ಆಗಚ್ಛೇಯ್ಯುಂ ಯದಿ ಸಮಾ, ಪವಾರೇನ್ತೇವ ಥೋಕಿಕಾ।
ಪವಾರಿತಾ ತೇ ಸುಪ್ಪವಾರಿತಾ, ಅಞ್ಞೇಹಿ ಚ ಪವಾರಿಯಂ।
ಪವಾರಿತೇಸು ಸಕಲಾ-ಯೇಕಚ್ಚಾಯುಟ್ಠಿತಾಯ ವಾ॥

ಪವಾರೇಯ್ಯುಞ್ಚ ತೇ ತೇಸಂ, ಸನ್ತಿಕೇ ಬಹುಕಾ ಸಚೇ।
ಕತ್ವಾ ಸಬ್ಬವಿಕಪ್ಪೇಸು, ಪುಬ್ಬಕಿಚ್ಚಂ ಪುನುದ್ದಿಸೇತಿ॥

"ಆವಾಸಿಕಾನಂ ಪನ್ನರಸೋ"ತಿಆದಿಕಾ ಗಾಥಾಯೋ ಪನ ಏತ್ಥಾಪಿ ಸಮಾನಾ।

೪೪೩. **ಞತ್ತಿಂ ವತ್ವಾ**ತಿ ವಕ್ಖಮಾನಗಣಞತ್ತಿಂ ವತ್ವಾ।

೪೪೪. **ಸಮುದೀರಿಯಾ**ತಿ ಅಞ್ಞೇ ದ್ವೇ ತಯೋ ವಾ ವಕ್ಖಮಾನಕ್ಕಮೇನ ವತ್ತಬ್ಬಾ।

೪೪೭-೮. ಕತ್ತಬ್ಬಂ ಕತ್ವಾತಿ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। **ಕತ್ತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಪುಬ್ಬಕಿಚ್ಚಾದಿಕಂ। ನವೇನಪಿ "ಅಹಂ ಭನ್ತೇ...ಪೇ॰... ಪಟಿಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಥೇರೋ ಈರಿಯೋತಿ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। **ಏವ**ನ್ತಿ ಇದಾನಿ ವಕ್ಖಮಾನಂ ಪರಾಮಸತಿ।

೪೪೯. **"ಯಸ್ಮಿ"**ನ್ತಿಆದಿ ವುತ್ತನಯತ್ತಾ ಉತ್ತಾನಮೇವ।

೪೫೦. **ಗಾಥಾಯೋ**ತಿ "ವಗ್ಗೇ ಸಮಗ್ಗೇ ವಗ್ಗೋತಿ, ಸಞ್ಞಿನೋ"ತಿಆದಿಕಾ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತಗಾಥಾಯೋ ವಾ। ಅಯಂ ಪನೇತ್ಥ ವಿಸೇಸೋ - **ಕರೋತೋ**ತಿ ಏತ್ಥ ಪವಾರಣಂ ಕರೋತೋತಿ ಅತ್ಥೋ ಗಹೇತಬ್ಬೋ। ತತಿಯ ಗಾಥಾಯ "ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಂ ನ ಉದ್ದಿಸೇ"ತಿ ಅಪನೇತ್ವಾ "ನೋ ಕರೇಯ್ಯ ಪವಾರಣ"ನ್ತಿ ಪದಂ ಪಕ್ಖಿಪಿತಬ್ಬಂ। ಚತುತ್ಥಗಾಥಾಯ

“ಅನುಪೋಸಥೇ”ತಿಆದಿಗಾಥಾಬನ್ಧಂ ಅಪನೇತ್ವಾ “ನೇವ ಪವಾರಣೇ ಕಾತುಂ, ಸಾ ಕಪ್ಪತಿ ಪವಾರಣಾ”ತಿ ಪಕ್ಖಿಪಿತಬ್ಬಂ। ಪಞ್ಚಮಗಾಥಾಯ “ಅಟ್ಠಿತೋಪೋಸಥಾವಾಸಾ”ತಿ ಅಪನೇತ್ವಾ “ಪವಾರಣಾರಿತಾವಾಸಾ”ತಿ ಪಕ್ಖಿಪಿತಬ್ಬಂ।

೪೫೧. **ಸಙ್ಘಮ್ಹಿ ಪವಾರಿತೇವಾ**ತಿ ಪುರಿಮವಸ್ಸೂಪಗತೇ ಸಙ್ಘಮ್ಹಿ ಪವಾರಿತೇ ಏವ। **ಪಾರಿಸುದ್ಧಿಉಪೋಸಥಂ ಕರೇಯ್ಯಾ**ತಿ ನ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಉಪೋಸಥಗ್ಗೇ ದ್ವೇ ಞತ್ತಿಯೋ ಠಪೇತಬ್ಬಾತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। ಪಚ್ಛಿಮಿಕಾಯ ಉಪಗನ್ತ್ವಾ ಅಪರಿನಿಟ್ಠಿತವಸ್ಸೋ **ಅವುತ್ಥೋ**। **ಅನುಪಾಗತೋ**ತಿ ವಸ್ಸಂ ಅನುಪಾಗತೋ। ಅಯಮೇತ್ಥಾಧಿಪ್ಪಾಯೋ - ಪುರಿಮಿಕಾಯ ವಸ್ಸಂ ಉಪಗತಾ ಪಞ್ಚ ವಾ ಅತಿರೇಕಾ ವಾ ಪಚ್ಛಿಮಿಕಾಯ ಉಪಗತಾ ತೇಹಿ ಸಮಾ ವಾ ಊನತರಾ ವಾ ಪುರಿಮಿಕಾಯ ವಾ ಉಪಗತೇಹಿ ಪಚ್ಛಿಮಿಕಾಯ ಉಪಗತಾ ಥೋಕತರಾ ಚೇವ ಹೋನ್ತಿ, ಸಙ್ಘಪ್ಪವಾರಣಾಯ ಗಣಂ ಪೂರೇನ್ತಿ ಸಙ್ಘಪ್ಪವಾರಣಾವಸೇನ ಞತ್ತಿಂ ಠಪೇತ್ವಾ, ಅಥ ಚ ಉಭೋಪಿ ಏಕತೋ ಹುತ್ವಾ ಸಙ್ಘಂ ನ ಪೂರೇನ್ತಿ, ಗಣಂ ಪನ ಪೂರೇನ್ತಿ, ಗಣಞತ್ತಿಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಪವಾರೇತಬ್ಬಂ, ಪಚ್ಛಾ ತೇಸಂ ಸನ್ತಿಕೇ ಪಾರಿಸುದ್ಧಿಉಪೋಸಥೋ ಕಾತಬ್ಬೋ। ಯದಿ ಪನ ಪುರಿಮಿಕಾಯ ಏಕೋ, ಪಚ್ಛಿಮಿಕಾಯ ಏಕೋ, ಏಕೇನ ಏಕಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಪವಾರೇತಬ್ಬಂ, ಏಕೇನ ಪಾರಿಸುದ್ಧಿಉಪೋಸಥೋ ಕಾತಬ್ಬೋ। ಸಚೇ ಪುರಿಮೇಹಿ ವಸ್ಸೂಪಗತೇಹಿ ಪಚ್ಛಾ ವಸ್ಸೂಪಗತಾ ಏಕೇನಪಿ ಅಧಿಕಾ ಸಙ್ಘಂ ಪೂರೇನ್ತಿ, ಪಠಮಂ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಂ ಉದ್ದಿಸಿತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾ ತೇಸಂ ಸನ್ತಿಕೇ ಪವಾರೇತಬ್ಬನ್ತಿ। ಗಣೇಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ। ಏವಮುಪರಿಪಿ ಯಥಾಯೋಗಂ ಚಿನ್ತನೀಯಂ।

೪೫೨. **ಚಾತುಮಾಸಿನಿಯಾ**ತಿ ಅಪರಕತ್ತಿಕಪುಣ್ಣಮಾಯಂ। **ಸಙ್ಘೇನಾ**ತಿ ಪಠಮಂ ವಸ್ಸೂಪಗತೇನ ಸಙ್ಘೇನ। ವುತ್ಥಾ ವಸ್ಸಾ ಯೇಹಿ ತೇ **ವುತ್ಥವಸ್ಸಾ,** ಪಚ್ಛಿಮವಸ್ಸೂಪಗತಾ। **ಸಚೇ ಅಪ್ಪತರಾ ಸಿಯು**ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಯದಿ ಅಧಿಕತರಾ ವಾ ಸಮಸಮಾ ವಾ ಹೋನ್ತಿ, ಪವಾರಣಾಞತ್ತಿಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಪಚ್ಛಿಮವಸ್ಸೂಪಗತೇಹಿ ಪಠಮಂ ಪವಾರಿತೇ ಪಚ್ಛಾ ಇತರೇಹಿ ಪಾರಿಸುದ್ಧಿಉಪೋಸಥೋ ಕಾತಬ್ಬೋತಿ ದೀಪೇತೀತಿ।

ಪವಾರಣಾನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೪೬. ಸಂವರನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ

೪೫೩. ಸಂವರಣಂ ಚಕ್ಖುದ್ವಾರಾದೀನಂ ಸತಿಕವಾಟೇನ ಪಿದಹನಂ **ಸಂವರೋ।** ತತ್ಥ ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ಚಕ್ಖುನ್ದ್ರಿಯೇ ಸಂವರೋ ನತ್ಥಿ, ನ ಹಿ ಚಕ್ಖುಪಸಾದಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಸತಿ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ನೇವ ಭವಙ್ಗಸಮಯೇ ಆವಜ್ಜನಾದೀನಂ ಅಞ್ಞತರಸಮಯೇ, ಜವನಕ್ಖಣೇ ಪನ ಉಪ್ಪಜ್ಜತೀತಿ ತದಾ ಸಂವರೋ ಹೋತಿ, ಏವಂ ಹೋನ್ತೇ ಪನ ಸೋ ಚಕ್ಖುದ್ವಾರಾದೀನಂ ಸಂವರೋತಿ ವುಚ್ಚತಿ। **ಚಕ್ಖುಸೋತಾದಿಭೇದೇಹೀ**ತಿ ಚಕ್ಖು ಚ ಸೋತಞ್ಚ, ತಾನಿ ಆದಿ ಯೇಸಂ, ತೇವ ಭೇದಾ ಚಾತಿ ಸಮಾಸೋ, ತೇಹಿ ದ್ವಾರೇಹಿ। ಅಭಿಜ್ಝಾದಿಪ್ಪವತ್ತಿಯಾ ಅಚ್ಚನ್ತೋಪಕಾರಕತ್ತಾ ಕರಣತ್ಥೇ ಚೇತ್ಥ ತತಿಯಾ। ಏತೇನ ಚಕ್ಖುಸೋತಘಾನಜಿವ್ಹಾಕಾಯಮನಸಙ್ಖಾತಾನಿ ದ್ವಾರಾನಿ ವುತ್ತಾನಿ। **ರೂಪಸದ್ದಾದಿಗೋಚರೇ**ತಿ ರೂಪಸದ್ದಗನ್ಧರಸಫೋಟ್ಠಬ್ಬಧಮ್ಮಸಙ್ಖಾತೇ ವಿಸಯೇ। **ಅಭಿಜ್ಝಾದೋಮನಸ್ಸಾದಿಪ್ಪವತ್ತಿ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಪರಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಅಭಿಮುಖಂ ಝಾಯತೀತಿ ಅಭಿಜ್ಝಾ, ಬಲವತಣ್ಹಾ। **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಆದಯೋ ಅನೇಕೇ ಅಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಸಙ್ಗಹಿತಾ।

೪೫೪. ಸಕಂ ಚಿತ್ತಂ ಕಿಟ್ಠಾದಿಂ ದುಪ್ಪಸುಂ ವಿಯ ನಿಗ್ಗಣ್ಹೇಯ್ಯಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಕಿಟ್ಠ**ನ್ತಿ ಕಿಟ್ಠಟ್ಠಾನೇ ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಸಸ್ಸಂ ಗಹಿತಂ। ಕಿಟ್ಠಂ ಅದತೀತಿ **ಕಿಟ್ಠಾದಿ,** ತಂ। **ಸಮ್ಪಜಾನೋ**ತಿ ಸಾತ್ಥಕಸಪ್ಪಾಯಗೋಚರಅಸಮ್ಮೋಹಸಙ್ಖಾತೇನ ಚತುಸಮ್ಪಜಞ್ಞೇನ ಸಮ್ಮಾ ಪಜಾನೋ। ಇಮಿನಾ ಇನ್ದ್ರಿಯಸಂವರಸೀಲಂ ಕಥಿತಂ।

ಸಂವರನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೪೭. ಸುದ್ಧಿನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ

೪೫೫. ದೇಸನಾ ಸಂವರೋ ಏಟ್ಠಿ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಣನ್ತಿ ಭೇದತೋ ಸುದ್ಧಿ ಚತುಬ್ಬಿಧಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। “ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಣಂ ಭೇದತೋ”ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೇ ನಿಗ್ಗಹಿತಲೋಪೋ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ, ದೇಸನಾಸುದ್ಧಿ ಸಂವರಸುದ್ಧಿ ಪರಿಯೇಟ್ಠಿಸುದ್ಧಿ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಣಸುದ್ಧೀತಿ ಚತುಬ್ಬಿಧಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ತತ್ಥ ಸುಜ್ಝತೀತಿ ಸುದ್ಧಿ, ಯಥಾಧಮ್ಮಂ ದೇಸನಾಯ ಸುದ್ಧಿ **ದೇಸನಾಸುದ್ಧಿ**। ವುಟ್ಠಾನಸ್ಸಾಪಿ ಚೇತ್ಥ ದೇಸನಾಯ ಏವ ಸಙ್ಗಹೋ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ। ಮೂಲಾಪತ್ತೀನಂ ಪನ ಅಭಿಕ್ಖುತಾಪಟಿಞ್ಞಾವ ದೇಸನಾತಿ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತಾ, ಸಾವಸ್ಸ ಪಾರಾಜಿಕಾಪನ್ನಸ್ಸ ವಿಸುದ್ಧಿ ನಾಮ ಹೋತಿ। ಅಯಞ್ಹಿ ಯಸ್ಮಾ ಪಾರಾಜಿಕಂ ಆಪನ್ನೋ, ತಸ್ಮಾ ಭಿಕ್ಖುಭಾವೇ ಠತ್ವಾ ಅಭಬ್ಬೋ ಝಾನಾದೀನಿ ಅಧಿಗನ್ತುಂ। ಭಿಕ್ಖುಭಾವೋ ಹಿಸ್ಸ ಸಗ್ಗನ್ತರಾಯೋ ಚೇವ ಹೋತಿ, ಮಗ್ಗನ್ತರಾಯೋ ಚ। ವುತ್ತಞ್ಹೇತಂ -

> “ಸಾಮಞ್ಞಂ ದುಪ್ಪರಾಮಟ್ಠಂ, ನಿರಯಾಯೂಪಕಡ್ಢತೀ”ತಿ॥ (ಧ॰ ಪ॰ ೩೧೧)।

ಅಪರಮ್ಪಿ ವುತ್ತಂ -

> “ಸಿಥಿಲೋ ಹಿ ಪರಿಬ್ಬಜೋ, ಭಿಯ್ಯೋ ಆಕಿರತೇ ರಜ”ನ್ತಿ॥ (ಧ॰ ಪ॰ ೩೧೩)।

ಇಚ್ಚಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಭಾವೋ ವಿಸುದ್ಧಿ ನಾಮ ನ ಹೋತಿ। ಯಸ್ಮಾ ಪನ ಗಿಹಿಆದಿಕೋ ಹುತ್ವಾ ದಾನಸರಣಸೀಲಸಂವರಾದೀಹಿ ಸಗ್ಗಮಗ್ಗಂ ವಾ ಝಾನವಿಮೋಕ್ಖಮಗ್ಗಂ ವಾ ಆರಾಧೇತುಂ ಭಬ್ಬೋ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಾಸ್ಸ ಗಿಹಿಆದಿಭಾವೋ ವಿಸುದ್ಧಿ ನಾಮ ಹೋತಿ। ಅಧಿಟ್ಠಾನವಿಸಿಟ್ಠೇನ ಸಂವರೇನ ವಿಸುದ್ಧಿ **ಸಂವರವಿಸುದ್ಧಿ**। ಧಮ್ಮೇನ ಸಮೇನ ಪಚ್ಚಯಾನಂ ಏಟ್ಠಿಯಾ ಸುದ್ಧಿ **ಏಟ್ಠಿಸುದ್ಧಿ**। ಚತೂಸು ಪಚ್ಚಯೇಸು ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಣೇನ ಸುದ್ಧಿ **ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಣಸುದ್ಧಿ**। “ಚತುಬ್ಬಿಧಾ ಪಾತೀ”ತಿಆದೀಸು **ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಸಂವರಸಮ್ಮತನ್ತಿ** “ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಸಂವರೋ”ತಿ ಸಮ್ಮತಂ ಸೀಲಂ।

೪೫೬. ಚಿತ್ತಾಧಿಟ್ಠಾನಸಂವರಾ ಸುಜ್ಝತೀತಿ ಇನ್ದ್ರಿಯಸಂವರೋ ಸಂವರಸುದ್ಧೀತಿ ವುತ್ತೋತಿ ಯೋಜನಾ।

೪೫೭. ಅನೇಸನಂ ಪಹಾಯ ಧಮ್ಮೇನ ಉಪ್ಪಾದೇನ್ತಸ್ಸ ಏಟ್ಠಿಯಾ ಸುದ್ಧತ್ತಾ ಆಜೀವನಿಸ್ಸಿತಂ ಏಟ್ಠಿಸುದ್ಧೀತಿ ವುತ್ತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಉಪ್ಪಾದೇನ್ತಸ್ಸಾತಿ** ಪಚ್ಚಯೇ ಉಪ್ಪಾದೇನ್ತಸ್ಸ।

೪೫೮. **ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಣಸುಜ್ಝನಾತಿ** ಹೇತುಮ್ಹಿ ಪಞ್ಚಮೀತಿ।

ಸುದ್ಧಿನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೪೮. ಸನ್ತೋಸನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ

೪೫೯. ಪಂಸುಕೂಲಂ ಪಿಣ್ಡಿಯಾಲೋಪೋ ರುಕ್ಖಮೂಲಂ ಪೂತಿಮುತ್ತಭೇಸಜ್ಜನ್ತಿ ಇಮೇ ಚತ್ತಾರೋ ಪಚ್ಚಯಾ ಅಪ್ಪಗ್ಘನಕತಾಯ ಅಪ್ಪಾ ಚೇವ ಕಸ್ಸಚಿಪಿ ಆಲಯಾಭಾವೇನ ಅನವಜ್ಜಾ ಚ ಗತಗತಟ್ಠಾನೇ ಲಬ್ಭಮಾನತಾಯ ಸುಲಭಾ ಚಾತಿ ವುಚ್ಚನ್ತಿ, ತೇನಾಹ **“ಅಪ್ಪೇನಾ”**ತಿಆದಿ। **ಮತ್ತಞ್ಞೂತಿ** ಪರಿಯೇಸನಪ್ಪಟಿಗ್ಗಹಣಪರಿಭೋಗವಿಸ್ಸಜ್ಜನೇಸು ಚತೂಸು ಮತ್ತಞ್ಞುತಾವಸೇನ ಪಮಾಣಞ್ಞೂ।

೪೬೦. ಕಥಂ ಸನ್ತುಟ್ಠೋತಿ ಆಹ **“ಅತೀತ”**ನ್ತಿಆದಿ। **ಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನೇನ ಯಾಪೇನ್ತೋತಿ** ಯಥಾಲಾಭಯಥಾಬಲಯಥಾಸಾರುಪ್ಪವಸೇನ ಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನೇನ ಯಥಾವುತ್ತಚತುಬ್ಬಿಧಪಚ್ಚಯೇನ ಯಾಪೇನ್ತೋತಿ।

ಸನ್ತೋಸನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೪೯. ಚತುರಾರಕ್ಖನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ

೪೯೧-೨. ಬುದ್ಧಾನುಸ್ಸತಿ …ಪೇ॰… ಮರಣಸ್ಸತೀತಿ ಇಮಾ ಚತುರಾರಕ್ಖಾ ನಾಮಾತಿ ಸೇಸೋ। **ಆರಕತ್ತಾದಿನಾ**ತಿ ಆರಕಭಾವೋ ಆರಕತ್ತಂ, ತಂ ಆದಿ ಯಸ್ಸ "ಅರೀನಂ ಹತತ್ತಾ"ತಿಆದಿಕಸ್ಸ ತಂ **ಆರಕತ್ತಾದಿ**। ತೇನ ತೇನ ಮಗ್ಗೇನ ಸವಾಸನಾನಂ ಅರಾನಂ ಹತತ್ತಾ ಆರಕಾ ಸಬ್ಬಕಿಲೇಸೇಹಿ ಸುವಿದೂರವಿದೂರೇ ಠಿತೋತಿ ಆ-ಕಾರಸ್ಸ ರಸ್ಸತ್ತಂ, ಕ-ಕಾರಸ್ಸ ಹ-ಕಾರಂ ಸಾನುನಾಸಿಕಂ ಕತ್ವಾ "ಅರಹ"ನ್ತಿ ಪದಸಿದ್ಧಿ ವೇದಿತಬ್ಬಾ। "ಆರಕಾ"ತಿ ಚ ವುತ್ತೇ ಸಾಮಞ್ಞಜೋತನಾಯ ವಿಸೇಸೇ ಅವಟ್ಠಾನತೋ, ವಿಸೇಸತ್ಥಿನಾ ಚ ವಿಸೇಸಸ್ಸ ಅನುಪ್ಪಯೋಜಿತಬ್ಬತ್ತಾ "ಕಿಲೇಸೇಹೀ"ತಿ ಲಬ್ಭತಿ।

ಸಮ್ಮಾತಿ ಅವಿಪರೀತಂ। **ಸಾಮ**ನ್ತಿ ಸಯಮೇವ, ಅಪರನೇಯ್ಯೋ ಹುತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। "ಸಮ್ಬುದ್ಧೋ"ತಿ ಹಿ ಏತ್ಥ ಸಂ-ಸದ್ದೋ "ಸಯ"ನ್ತಿ ಏತಸ್ಸ ಅತ್ಥಸ್ಸ ಬೋಧಕೋ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ। **ಬುದ್ಧತೋ**ತಿ ಭಾವಪ್ಪಧಾನೋಯಂ ನಿದ್ದೇಸೋ, ಬುದ್ಧತ್ತಾತಿ ಅತ್ಥೋ। "ಅರಹಂ" ಇತಿ ವಾ "ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ" ಇತಿ ವಾ ಭಗವತೋ ನವಭೇದೇ ಗುಣೇ ಯಾ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಅನುಸ್ಸತಿ, ಸಾ ಬುದ್ಧಾನುಸ್ಸತೀತಿ ಯೋಜನಾ। "ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ಇತೀ"ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೇ ಅ-ಕಾರೋ ಸನ್ಧಿವಸೇನ ಆಗತೋ। **ಇತಿ**-ಸದ್ದೋ ಪನೇತ್ಥ ಆದಿಅತ್ಥೋ, ಇಚ್ಚಾದೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ನವಭೇದೇ**ತಿ "ಅನುತ್ತರೋ ಪುರಿಸದಮ್ಮಸಾರಥೀ"ತಿ ಏಕತೋ ಗಹೇತ್ವಾ। ಏತ್ಥ ಪನ ಉಪಚಾರೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ನ ಅಪ್ಪನಾ, ತಥಾ ಮರಣಸ್ಸತಿಯಂ। ಇತರೇಸು ಪನ ಉಭಯಮ್ಪಿ ಉಪ್ಪಜ್ಜತೀತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ಬುದ್ಧಾನುಸ್ಸತಿ।

೪೯೩-೪. **"ಸೀಮಟ್ಠಾ"**ತಿಆದಿನಾ ಮೇತ್ತಾಭಾವನಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಸೀಮಟ್ಠಸಙ್ಘೇ**ತಿ ಸೀಮಾಯಂ ತಿಟ್ಠತೀತಿ ಸೀಮಟ್ಠೋ , ಸೋವ ಸಙ್ಘೋ। ಗೋಚರಗಾಮಮ್ಹಿ ಇಸ್ಸರೇ ಜನೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ತತ್ಥ ಮಾನುಸೇ ಉಪಾದಾಯ ಸಬ್ಬಸತ್ತೇಸೂತಿ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ತಸ್ಮಿಂ ಗಾಮೇ। ಸುಖಿತಾ ಹೋನ್ತು ಅವೇರಾತಿ ಪದಚ್ಛೇದೋ। **ಆದಿನಾ**ತಿ "ಅಬ್ಯಾಪಜ್ಜಾ ಹೋನ್ತು, ಅನೀಘಾ ಹೋನ್ತು, ಸುಖೀ ಅತ್ತಾನಂ ಪರಿಹರನ್ತೂ"ತಿ ಇಮಿನಾ। **ಪರಿಚ್ಛಿಜ್ಜ ಪರಿಚ್ಛಿಜ್ಜಾ**ತಿ "ಇಮಸ್ಮಿಂ ವಿಹಾರೇ ಸಬ್ಬೇ ಭಿಕ್ಖೂ"ತಿಆದಿನಾ ಏವಮ್ಪಿ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ। ಮೇತ್ತಾಭಾವನಾ।

೪೯೫-೮. ಇದಾನಿ ಅಸುಭಂ ನಿದ್ದಿಸನ್ತೋ ಸಬ್ಬಪಠಮಂ ಸಾಧೇತಬ್ಬಂ ಸತ್ತವಿಧಮುಗ್ಗಹಕೋಸಲ್ಲಂ **"ವಣ್ಣೇ"**ಚ್ಚಾದಿನಾ ದಸ್ಸೇತಿ। ಸತ್ತವಿಧಞ್ಹಿ ತಂ ನಯತೋ ಆಗತಂ ವಾಚಾಸಜ್ಝಾಯಮನಸಾಸಜ್ಝಾಯೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ। ತತ್ಥ ಪಠಮಂ ವಾಚಾಯ ಸಜ್ಝಾಯನ್ತೇನ ಚತ್ತಾರಿ ತಚಪಞ್ಚಕಾದೀನಿ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಅನುಲೋಮಪ್ಪಟಿಲೋಮವಸೇನ ಕಾತಬ್ಬಂ। ಯಥಾ ಪನ ವಚಸಾ, ತಥೇವ ಮನಸಾಪಿ ಸಜ್ಝಾಯೋ ಕಾತಬ್ಬೋ। ವಚಸಾ ಸಜ್ಝಾಯೋ ಹಿ ಮನಸಾ ಸಜ್ಝಾಯಸ್ಸ ಪಚ್ಚಯೋ। ಸೋ ಪನ ಲಕ್ಖಣಪ್ಪಟಿವೇಧಸ್ಸ ಪಚ್ಚಯೋ। ತತ್ಥ **ವಣ್ಣೋ** ನಾಮ ಕೇಸಾದೀನಂ ವಣ್ಣೋ। **ಸಣ್ಠಾನಂ** ತೇಸಂಯೇವ ಸಣ್ಠಾನಂ। **ಓಕಾಸೋ** ತೇಸಂಯೇವ ಪತಿಟ್ಠೋಕಾಸೋ। **ದಿಸಾ** ನಾಭಿತೋ ಉದ್ಧಂ ಉಪರಿಮದಿಸಾ, ಅಧೋ ಹೇಟ್ಠಿಮಾ। **ಪರಿಚ್ಛೇದೋ** ನಾಮ "ಅಯಂ ಕೋಟ್ಠಾಸೋ ಹೇಟ್ಠಾ ಚ ಉಪರಿ ಚ ತಿರಿಯಞ್ಚ ಇಮಿನಾ ನಾಮ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ನೋ"ತಿ ಏವಂ ಸಭಾಗಪರಿಚ್ಛೇದೋ ಚೇವ "ಕೇಸಾ ನ ಲೋಮಾ, ಲೋಮಾ ನ ಕೇಸಾ"ತಿ ಏವಂ ಅಮಿಸ್ಸಕತಾವಸೇನ ವಿಸಭಾಗಪರಿಚ್ಛೇದೋ ಚ। ಕೇಸಾದಿಕೋಟ್ಠಾಸೇ ವವತ್ಥಪೇತ್ವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ವವತ್ಥಪೇತ್ವಾ**ತಿ ವುತ್ತನಯೇನ ವವತ್ಥಪೇತ್ವಾ।

ಏವಂ ವವತ್ಥಪೇನ್ತೇನ ಯಥಾವುತ್ತಂ ಸತ್ತವಿಧಂ ಉಗ್ಗಹಕೋಸಲ್ಲಂ ಸಮ್ಪಾದೇತ್ವಾ ಅಟ್ಠಾರಸವಿಧಂ ಮನಸಿಕಾರಕೋಸಲ್ಲಂ ಸಮ್ಪಾದೇತಬ್ಬನ್ತಿ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ಅನುಪುಬ್ಬತೋ"**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ ಅಪ್ಪನಾತೋ ತಯೋ ಚ ಸುತ್ತನ್ತಾತಿ ಇಮೇ ಚತ್ತಾರೋಪಿ ನಯತೋವಾಗತೇ ನಾತಿಸೀಘಾದೀಸು ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ದಸವಿಧತಾ ವೇದಿತಬ್ಬಾ। **ಅನುಪುಬ್ಬತೋ**ತಿ ಸಜ್ಝಾಯಕರಣತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಅನುಪಟಿಪಾಟಿಯಾ। **ನಾತಿಸೀಘಂ ನಾತಿಸಣಿಕಂ ಕತ್ವಾ**ತಿ ಕಿರಿಯಾವಿಸೇಸನಂ। **ವಿಕ್ಖೇಪಂ ಪಟಿಬಾಹಯ**ನ್ತಿ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ಬಹಿದ್ಧಾ ಪುಥುತ್ತಾರಮ್ಮಣೇ ಚೇತಸೋ ವಿಕ್ಖೇಪಂ ಪಟಿಬಾಹನ್ತೋ। **ಪಣ್ಣತ್ತಿಂ ಸಮತಿಕ್ಕಮ್ಮಾ**ತಿ ಯಾಯಂ "ಕೇಸಾ ಲೋಮಾ"ತಿ

ಪಣ್ಣತ್ತಿ, ತಂ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ, "ಪಟಿಕ್ಕೂಲ"ನ್ತಿ ಚಿತ್ತಂ ಠಪೇತ್ವಾತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **ಅನುಪುಬ್ಬತೋ ಮುಞ್ಚನ್ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಯೋ ಯೋ ಕೋಟ್ಠಾಸೋ ನ ಉಪಟ್ಠಾತಿ, ತಂ ತಂ ಅನುಕ್ಕಮೇನ ಮುಞ್ಚತೋ, ತಸ್ಸ "ಭಾವನಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ।

೪೬೭. ಏವಂ ಉಭಯಕೋಸಲ್ಲಂ ಸಮ್ಪಾದೇತ್ವಾ ಸಬ್ಬಕೋಟ್ಠಾಸೇ ವಣ್ಣಾದಿವಸೇನ ವವತ್ಥಪೇತ್ವಾ ವಣ್ಣಾದಿವಸೇನೇವ ಪಞ್ಚಧಾ ಪಟಿಕ್ಕೂಲತಾ ವವತ್ಥಪೇತಬ್ಬಾತಿ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ವಣ್ಣಾ"**ತಿಆದಿಮಾಹ। ವಣ್ಣ...ಪೇ॰... ಓಕಾಸೇಹಿ ಕೋಟ್ಠಾಸೇ ಪಟಿಕ್ಕೂಲಾತಿ ಭಾವನಾ ಅಸುಭನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। ತತ್ರ ಕೇಸಾ ತಾವ ಪಕತಿವಣ್ಣೇನ ಕಾಳಕಾ ಅದ್ದಾರಿಟ್ಠಕವಣ್ಣಾ, ಸಣ್ಠಾನತೋ ದೀಘವಟ್ಟತುಲಾದಣ್ಡಸಣ್ಠಾನಾ, ದಿಸತೋ ಉಪರಿಮದಿಸಾಯ ಜಾತಾ, ಓಕಾಸತೋ ಉಭೋಸು ಪಸ್ಸೇಸು ಕಣ್ಣಚೂಳಿಕಾಹಿ, ಪುರತೋ ನಳಾಟನ್ತೇನ, ಪಚ್ಛತೋ ಗಳವಾಟಕೇನ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ನಾ, ಸೀಸಕಟಾಹವೇಠನಅಲ್ಲಚಮ್ಮಂ ಕೇಸಾನಂ ಓಕಾಸೋ। ಪರಿಚ್ಛೇದತೋ ಕೇಸಾ ಸೀಸವೇಠನಚಮ್ಮೇ ವೀಹಗ್ಗಮತ್ತಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಪತಿಟ್ಠಿತೇನ ಹೇಟ್ಠಾ ಅತ್ತನೋ ಮೂಲತಲೇನ, ಉಪರಿ ಆಕಾಸೇನ, ತಿರಿಯಂ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞೇನ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ನಾ। ದ್ವೇ ಕೇಸಾ ಏಕತೋ ನತ್ಥೀತಿ ಅಯಂ ಸಭಾಗಪರಿಚ್ಛೇದೋ। "ಕೇಸಾ ನ ಲೋಮಾ, ಲೋಮಾ ನ ಕೇಸಾ"ತಿ ಏವಂ ಅವಸೇಸಏಕತಿಂ ಸಕೋಟ್ಠಾಸೇಹಿ ಅಮಿಸ್ಸೀಕತಾ ಕೇಸಾ ನಾಮ ಪಾಟಿಯೇಕ್ಕೋ ಏಕೋ ಕೋಟ್ಠಾಸೋತಿ ಅಯಂ ವಿಸಭಾಗಪರಿಚ್ಛೇದೋ। ಇದಂ ಕೇಸಾನಂ ವಣ್ಣಾದಿತೋ ನಿಚ್ಛಯನಂ। ಇದಂ ಪನ ನೇಸಂ ವಣ್ಣಾದಿವಸೇನ ಪಞ್ಚಧಾ ಪಟಿಕ್ಕೂಲತೋ ನಿಚ್ಛಯನಂ - ಕೇಸಾ ನಾಮೇತೇ ವಣ್ಣತೋಪಿ ಪಟಿಕ್ಕೂಲಾ ಆಸಯತೋಪಿ ಸಣ್ಠಾನತೋಪಿ ಗನ್ಧತೋಪಿ ಓಕಾಸತೋಪಿ ಪಟಿಕ್ಕೂಲಾತಿ ಏವಂ ಸೇಸಕೋಟ್ಠಾಸಾನಮ್ಪಿ ಯಥಾಯೋಗಂ ವೇದಿತಬ್ಬಂ।

ಉದ್ಧುಮಾತಾದಿವತ್ಥೂಸೂತಿ ಉದ್ಧುಮಾತಕವಿನೀಲಕವಿಪುಬ್ಬಕವಿಚ್ಛಿದ್ದಕವಿಕ್ಖಾಯಿತಕವಿಕ್ಖಿತ್ತಕಹತವಿ-ಕ್ಖಿತ್ತಕಲೋಹಿತಕಪುಳವಕಅಟ್ಠಿಕಸಞ್ಞಾತೇಸು ದಸೇಸು ಅವಿಞ್ಞಾಣಕಅಸುಭವತ್ಥೂಸು ಅಸುಭಾಕಾರಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪವತ್ತಾ ಭಾವನಾ ವಾ ಅಸುಭನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಅಸುಭಭಾವನಾ।

೪೬೮. "ಮರಣಂ ಮೇ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ವಾ "ಜೀವಿತಂ ಮೇ ಉಪರುಜ್ಝತೀ"ತಿ ವಾ "ಮರಣಂ ಮರಣ"ನ್ತಿ ವಾ ಯೋನಿಸೋ ಭಾವಯಿತ್ವಾನಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಜೀವಿತ**ನ್ತಿ ರೂಪಜೀವಿತಿನ್ದ್ರಿಯಞ್ಚ ಅರೂಪಜೀವಿತಿನ್ದ್ರಿಯಞ್ಚ। **ಯೋನಿಸೋ**ತಿ ಉಪಾಯೇನ। ಏವಂ ಪವತ್ತಯತೋಯೇವ ಹಿ ಏಕಚ್ಚಸ್ಸ ನೀವರಣಾನಿ ವಿಕ್ಖಮ್ಭನ್ತಿ, ಮರಣಾರಮ್ಮಣಾ ಸತಿ ಸಣ್ಠಾತಿ, ಉಪಚಾರಪ್ಪತ್ತಮೇವ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಹೋತಿ।

೪೬೯-೪೭೦. ಯಸ್ಸ ಪನ ಏತ್ತಾವತಾ ನ ಹೋತಿ, ತೇನ ವಧಕಪಚ್ಚುಪಟ್ಠಾನಾದೀಹಿ ಅಟ್ಠಹಾಕಾರೇಹಿ ಮರಣಂ ಅನುಸ್ಸರಿತಬ್ಬನ್ತಿ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ವಧಕಸ್ಸೇವಾ"**ತಿಆದಿಮಾಹ। **ವಧಕಸ್ಸ ಇವ ಉಪಟ್ಠಾನಾ**ತಿ "ಇಮಸ್ಸ ಸೀಸಂ ಛಿನ್ದಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಅಸಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಗೀವಾಯ ಸಞ್ಚಾರಯಮಾನಸ್ಸ ವಧಕಸ್ಸ ವಿಯ ಮರಣಸ್ಸ ಉಪಟ್ಠಾನತೋ। **ಸಮ್ಪತ್ತೀನಂ ವಿಪತ್ತಿತೋ**ತಿ ಭೋಗಸಮ್ಪತ್ತಿಯಾ ಜೀವಿತಸಮ್ಪತ್ತಿಯಾ ಚ ವಿನಾಸಮರಣಸಞ್ಞಾತವಿಪತ್ತಿತೋ। **ಉಪಸಂಹರತೋ**ತಿ ಯಸಮಹತ್ತತೋ ಪುಞ್ಞಮಹತ್ತತೋ ಥಾಮಮಹತ್ತತೋ ಇದ್ಧಿಮಹತ್ತತೋ ಪಞ್ಞಾಮಹತ್ತತೋ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧತೋ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧತೋತಿ ಇಮೇಹಿ ಸತ್ತಹಾಕಾರೇಹಿ ಅತ್ತನೋ ಉಪಸಂಹರಣತೋ । **ಕಾಯಬಹುಸಾಧಾರಣಾ**ತಿ ಅಸೀತಿಯಾ ಕಿಮಿಕುಲಾನಂ, ಅನೇಕಸತಾನಂ ರೋಗಾನಂ, ಬಾಹಿರಾನಞ್ಚ ಅಹಿವಿಚ್ಛಿಕಾದೀನಂ ಮರಣಸ್ಸ ಪಚ್ಚಯಾನಂ ಸಾಧಾರಣತೋ। **ಆಯುದುಬ್ಬಲತೋ**ತಿ ಅಸ್ಸಾಸಪಸ್ಸಾಸೂಪನಿಬದ್ಧತ್ತಇರಿಯಾಪಥೂಪನಿಬದ್ಧತ್ತಾದಿನಾ ಆಯುನೋ ದುಬ್ಬಲತೋ। **ಕಾಲವವತ್ಥಾನಸ್ಸ ಅಭಾವತೋ**ತಿ "ಇಮಸ್ಮಿಂಯೇವ ಕಾಲೇ ಮರಿತಬ್ಬಂ, ನ ಅಞ್ಞಸ್ಮಿ"ನ್ತಿ ಏವಂ ಕಾಲವವತ್ಥಾನಸ್ಸ ಅಭಾವತೋ। **ಅದ್ಧಾನಸ್ಸ ಪರಿಚ್ಛೇದಾ**ತಿ "ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಜೀವಿತಸ್ಸ ಪರಿಚ್ಛೇದೋ ನಾಮ ಏತರಹಿ ಪರಿತ್ತೋ, ಅದ್ಧಾ ಯೋ ಚಿರಂ ಜೀವತಿ, ಸೋ ವಸ್ಸಸತಂ ಜೀವತೀ"ತಿ ಏವಂ ಅದ್ಧಾನಸ್ಸ ಕಾಲಸ್ಸ ಪರಿಚ್ಛೇದತೋ।

ಏತ್ಥ ಪನ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಭಾವೇತ್ವಾ ವಿಪಸ್ಸನಾಯ ಸಹ ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಹಿ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ತುಕಾಮೇನ ಬುದ್ಧಪುತ್ತೇನ ಯಂ ಕಾತಬ್ಬಂ, ತಂ ಆದಿಕಮ್ಮಿಕಸ್ಸ ಕುಲಪುತ್ತಸ್ಸ ವಸೇನ ಆದಿತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಸಙ್ಖೇಪೇನೋಪದಿಸ್ಸಾಮ। ಚತುಬ್ಬಿಧಂ ತಾವ ಸೀಲಂ ಸೋಧೇತಬ್ಬಂ। ತತ್ಥ ತಿವಿಧಾ ವಿಸುಜ್ಝನಾ ಅನಾಪಜ್ಜನಂ, ಆಪನ್ನವುಟ್ಠಾನಂ, ಕಿಲೇಸೇಹಿ ಚ ಅಪ್ಪಟಿಪೀಳನಂ। ಏವಂ ವಿಸುದ್ಧಸೀಲಸ್ಸ ಹಿ ಭಾವನಾ ಸಮ್ಪಜ್ಜತಿ। ಯಮ್ಪಿದಂ ಚೇತಿಯಙ್ಗಣವತ್ತಾದೀನಂ ವಸೇನ ಆಭಿಸಮಾಚಾರಿಕಸೀಲಂ ವುಚ್ಚತಿ, ತಮ್ಪಿ ಸಾಧುಕಂ ಪರಿಪೂರೇತಬ್ಬಂ। ತತೋ –

> “ಆವಾಸೋ ಚ ಕುಲಂ ಲಾಭೋ, ಗಣೋ ಕಮ್ಮಞ್ಚ ಪಞ್ಚಮಂ।
> ಅದ್ಧಾನಂ ಞಾತಿ ಆಬಾಧೋ, ಗನ್ಥೋ ಇದ್ಧೀತಿ ತೇ ದಸಾ”ತಿ॥ (ವಿಸುದ್ಧಿ॰ ೧.೪೧) –

ಏವಂ ವುತ್ತೇಸು ದಸಸು ಪಲಿಬೋಧೇಸು ಯೋ ಪಲಿಬೋಧೋ, ಯೋ ಉಪಚ್ಛಿನ್ದಿತಬ್ಬೋ। ಏವಂ ಉಪಚ್ಛಿನ್ನಪಲಿಬೋಧೇನ –

> “ಪಿಯೋ ಗರು ಭಾವನೀಯೋ, ವತ್ತಾ ಚ ವಚನಕ್ಖಮೋ।
> ಗಮ್ಭೀರಞ್ಚ ಕಥಂ ಕತ್ತಾ, ನೋ ಚಾಟ್ಠಾನೇ ನಿಯೋಜಕೋ”ತಿ॥ (ಅ॰ ನಿ॰ ೭.೩೭) –

ಏವಂ ವುತ್ತಲಕ್ಖಣಂ ಆಚರಿಯಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಉಗ್ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ತಂ ದುವಿಧಂ ಹೋತಿ ಸಬ್ಬತ್ಥಕಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಞ್ಚ ಪಾರಿಹಾರಿಯಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಞ್ಚ। ತತ್ಥ **ಸಬ್ಬತ್ಥಕಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ** ನಾಮ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಾದೀಸು ಮೇತ್ತಾ, ಮರಣಸ್ಸತಿ ಚ, “ಅಸುಭಸಞ್ಞಾ”ತಿಪಿ ಏಕೇ। ಏತಂ ಪನ ತಯಂ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಅತ್ಥಯಿತಬ್ಬಂ ಇಚ್ಛಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಕತ್ವಾ, ಅಧಿಪ್ಪೇತಸ್ಸ ಚ ಯೋಗಾನುಯೋಗಕಮ್ಮಸ್ಸ ಪದಟ್ಠಾನತ್ತಾ “ಸಬ್ಬತ್ಥಕಕಮ್ಮಟ್ಠಾನ”ನ್ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ಅಟ್ಠತಿಂಸಾರಮ್ಮಣೇಸು ಪನ ಯಂ ಯಸ್ಸ ಚರಿತಾನುಕೂಲಂ, ತಂ ತಸ್ಸ ನಿಚ್ಚಂ ಪರಿಹರಿತಬ್ಬತ್ತಾ ಯಥಾವುತ್ತೇನೇವ ನಯೇನ **“ಪಾರಿಹಾರಿಯಕಮ್ಮಟ್ಠಾನ”**ನ್ತಿ ವುಚ್ಚತಿ, ತತೋ –

> “ಮಹಾವಾಸಂ ನವಾವಾಸಂ, ಜರಾವಾಸಞ್ಚ ಪನ್ಥನಿಂ।
> ಸೋಣ್ಡಿಂ ಪಣ್ಣಞ್ಚ ಪುಪ್ಫಞ್ಚ, ಫಲಂ ಪತ್ಥಿತಮೇವ ಚ॥
>
> “ನಗರಂ ದಾರುನಾ ಖೇತ್ತಂ, ವಿಸಭಾಗೇನ ಪಟ್ಟನಂ।
> ಪಚ್ಚನ್ತಸೀಮಾಸಪ್ಪಾಯಂ, ಯತ್ಥ ಮಿತ್ತೋ ನ ಲಬ್ಭತಿ॥
>
> “ಅಟ್ಠಾರಸೇತಾನಿ ಠಾನಾನಿ, ಇತಿ ವಿಞ್ಞಾಯ ಪಣ್ಡಿತೋ।
> ಆರಕಾ ಪರಿವಜ್ಜೇಯ್ಯ, ಮಗ್ಗಂ ಸಪ್ಪಟಿಭಯಂ ಯಥಾ”ತಿ॥ (ವಿಸುದ್ಧಿ॰ ೧.೫೨) –

ವುತ್ತಅಟ್ಠಾರಸಸೇನಾಸನದೋಸವಜ್ಜಿತಂ “ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸೇನಾಸನಂ ನಾತಿದೂರಂ ಹೋತಿ ನಚ್ಚಾಸನ್ನಂ ಗಮನಾಗಮನಸಮ್ಪನ್ನಂ ದಿವಾ ಅಪ್ಪಾಕಿಣ್ಣಂ ರತ್ತಿಂ ಅಪ್ಪಸದ್ದಂ ಅಪ್ಪನಿಗ್ಘೋಸಂ ಅಪ್ಪಡಂಸಮಕಸವಾತಾತಪಸರೀಸಪಸಮ್ಫಸ್ಸಂ। ತಸ್ಮಿಂ ಖೋ ಪನ ಸೇನಾಸನೇ ವಿಹರನ್ತಸ್ಸ ಅಪ್ಪಕಸಿರೇನೇವ ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ ಚೀವರಪಿಣ್ಡಪಾತಸೇನಾಸನಗಿಲಾನಪಚ್ಚಯಭೇಸಜ್ಜಪರಿಕ್ಖಾರಾ। ತಸ್ಮಿಂ ಖೋ ಪನ ಸೇನಾಸನೇ ಥೇರಾ ಭಿಕ್ಖೂ ವಿಹರನ್ತಿ ಬಹುಸ್ಸುತಾ ಆಗತಾಗಮಾ ಧಮ್ಮಧರಾ ವಿನಯಧರಾ ಮಾತಿಕಾಧರಾ। ತೇ ಕಾಲೇನ ಕಾಲಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಪರಿಪುಚ್ಛತಿ ಪರಿಪಞ್ಹತಿ ‘ಇದಂ ಭನ್ತೇ ಕಥಂ, ಇಮಸ್ಸ ಕೋ ಅತ್ಥೋ’ತಿ। ತಸ್ಸ ತೇ ಆಯಸ್ಮನ್ತೋ ಅವಿವಟಞ್ಚೇವ ವಿವರನ್ತಿ, ಅನುತ್ತಾನೀಕತಞ್ಚ ಉತ್ತಾನಿಂ ಕರೋನ್ತಿ, ಅನೇಕವಿಹಿತೇಸು ಚ ಕಙ್ಖಾಠಾನೀಯೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು ಕಙ್ಖಂ ಪಟಿವಿನೋದೇನ್ತಿ। ಏವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸೇನಾಸನಂ ಪಞ್ಚಙ್ಗಸಮನ್ನಾಗತಂ ಹೋತೀ”ತಿ (ಅ॰ ನಿ॰ ೧೦.೧೧) ವುತ್ತಪಞ್ಚಙ್ಗಸಮನ್ನಾಗತಂ ಸೇನಾಸನಂ ಉಪಗಮ್ಮ ತತ್ಥ ವಸನ್ತೇನ “ದೀಘಾನಿ ಕೇಸಲೋಮನಖಾನಿ ಛಿನ್ದಿತಬ್ಬಾನಿ, ಜಿಣ್ಣಚೀವರೇಸು ಅಗ್ಗಳಅನುವಾತಪರಿಭಣ್ಡದಾನಾದಿನಾ ದಳ್ಹೀಕಮ್ಮಂ ವಾ

ತನ್ತಚ್ಛೇದಾದೀಸು ತುನ್ನಕಮ್ಮಂ ವಾ ಕಾತಬ್ಬಂ, ಕಿಲಿಟ್ಠಾನಿ ರಜಿತಬ್ಬಾನಿ, ಸಚೇ ಪತ್ತೇ ಮಲಂ ಹೋತಿ, ಪತ್ತೋ ಪಚಿತಬ್ಬೋ, ಮಞ್ಚಪೀಠಾದೀನಿ ಸೋಧೇತಬ್ಬಾನೀ"ತಿ ಏವಂ ವುತ್ತಉಪಚ್ಛಿನ್ನಖುದ್ದಕಪಲಿಬೋಧೇನ ಕತಭತ್ತಕಿಚ್ಚೇನ ಭತ್ತಸಮ್ಮದಂ ವಿನೋದೇತ್ವಾ ರತನತ್ತಯಗುಣಾನುಸ್ಸರಣೇನ ಚಿತ್ತಂ ಸಮ್ಪಹಂಸೇತ್ವಾ ಆಚರಿಯುಗ್ಗಹತೋ ಏಕಪದಮ್ಪಿ ಅಸಮ್ಮುಯ್ಹನ್ತೇನ ಮನಸಿ ಕಾತಬ್ಬನ್ತಿ।

ಚತುರಾರಕ್ಖನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೫೦. ವಿಪಸ್ಸನಾನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ

೪೭೧-೨. ನಾಮರೂಪನ್ತಿ ಚಿತ್ತಚೇತಸಿಕಸಙ್ಖಾತಂ ನಾಮಞ್ಚ ಅಟ್ಠವೀಸತಿವಿಧಂ ರೂಪಞ್ಚ। "ನಮನಲಕ್ಖಣಂ ನಾಮಂ, ರುಪ್ಪನಲಕ್ಖಣಂ ರೂಪಂ, ನಾಮರೂಪತೋ ನ ಅಞ್ಞೋ ಅತ್ತಾದಿಕೋ ಕೋಚಿ ಅತ್ಥೀ"ತಿ ಏವಂ ಝಾನಲಾಭೀ ಚೇ, ಝಾನತೋ ವುಟ್ಠಾಯ ಝಾನಗತಂ ವಾ ವಿಪಸ್ಸನಾಯಾನಿಕೋ ಚೇ, ಪಕಿಣ್ಣಕಭೂತಂ ನಾಮರೂಪಂ ಪರಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ। ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಸಂವರಾದಿ ಸೀಲವಿಸುದ್ಧಿ, ಚತುರಾರಕ್ಖವಸೇನ ದೀಪಿತಾ ಸೋಪಚಾರಸಮಾಧಿಸಙ್ಖಾತಾ ಚಿತ್ತವಿಸುದ್ಧಿ ಚ ವುತ್ತಾವ ನಾಮಾತಿ ಇಮಿನಾ ದಿಟ್ಠಿವಿಸುದ್ಧಿ ಕಥಿತಾ। ತತೋ ತಸ್ಸ ಪಚ್ಚಯಞ್ಚ ಪರಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತಸ್ಸ ಪಚ್ಚಯನ್ತಿ** "ಪಟಿಸನ್ಧಿಕ್ಖಣೇ ನಾಮರೂಪದ್ವಯಮೇವ ಅವಿಜ್ಜಾತಣ್ಹಾಉಪಾದಾನಕಮ್ಮೇಹಿ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ನ ಇಸ್ಸರಾದಿಕಾರಣೇನಾ"ತಿಆದಿನಾ ತಸ್ಸ ಕಾರಣಂ, ಇಮಿನಾ ಕಙ್ಖಾವಿತರಣವಿಸುದ್ಧಿ ದಸ್ಸಿತಾ।

ಹುತ್ವಾ ಅಭಾವತೋ ಅನಿಚ್ಚಾತಿ ಸಬ್ಬೇಪಿ ನಾಮರೂಪಸಙ್ಖಾರಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ಅಭಾವಾಪಜ್ಜನತೋ ಅನಿಚ್ಚಾ। **ಉದಯಬ್ಬಯಪೀಳನಾ ದುಕ್ಖಾತಿ** ಉಪ್ಪಾದನಿರೋಧವಸೇನ ಪೀಳನತೋ ದುಕ್ಖಾ। **ಅವಸವತ್ತಿತ್ತಾ ಅನತ್ತಾತಿ** ಅತ್ತನೋ ವಸೇ ಅವತ್ತನತೋ ಅನತ್ತಾತಿ ಏವಂ ಸಙ್ಖಾರೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ತಿಲಕ್ಖಣಂ ಆರೋಪೇತ್ವಾ। **ಪುನಪ್ಪುನಂ ಸಮ್ಮಸನ್ತೋತಿ** ಯಥಾವುತ್ತನಯೇನ ಸಮ್ಮಸನ್ತೋ ಸಮಥಯಾನಿಕೋ ವಿಪಸ್ಸನಾಯಾನಿಕೋ ಚ ಯೋಗಾವಚರೋ। ಇಮಿನಾ ಮಗ್ಗಾಮಗ್ಗಞಾಣದಸ್ಸನವಿಸುದ್ಧಿ, ಪಟಿಪದಾಞಾಣದಸ್ಸನವಿಸುದ್ಧಿ ಚ ದಸ್ಸಿತಾ। ಸಙ್ಖಾರಾನಮೇವ ಹಿ ಉದಯಬ್ಬಯಾದಿನಾನುಪಸ್ಸನತೋ ಉದಯಬ್ಬಯಭಙ್ಗಭಯಆದೀನವನಿಬ್ಬಿದಾಮುಞ್ಚಿತುಕಮ್ಯತಾಪಟಿಸಙ್ಖಾನುಪಸ್ಸನಾಸ- ಙ್ಖಾರುಪೇಕ್ಖಾಞಾಣಸಙ್ಖಾತಸ್ಸ ಅಟ್ಠವಿಧಸ್ಸ ಞಾಣಸ್ಸ ವಸೇನ ಸಿಖಾಪ್ಪತ್ತಂ ವಿಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ ಪಟಿಪದಾಞಾಣದಸ್ಸನವಿಸುದ್ಧಿ ನಾಮ। **ಅನುಪುಬ್ಬೇನ ಸಬ್ಬಸಂಯೋಜನಕ್ಖಯಂ ಪಾಪುಣೇಯ್ಯಾತಿ** ಇಮಿನಾ ಞಾಣದಸ್ಸನವಿಸುದ್ಧಿ ದಸ್ಸಿತಾ। **ಸಬ್ಬಸಂಯೋಜನಕ್ಖಯನ್ತಿ** ಓರಮ್ಭಾಗಿಯಾನಂ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಸಂಯೋಜನಾನಂ ಹೇಟ್ಠಾ ಮಗ್ಗತ್ತಯೇನ ಖೇಪಿತತ್ತಾ, ಇತರೇಸಂ ಉದ್ಧಮ್ಭಾಗಿಯಾನಂ ಸಂಯೋಜನಾನಂ ಖೇಪಿತತ್ತಾ ಚ ಸಬ್ಬೇಸಂ ಸಂಯೋಜನಾನಂ ಖಯನ್ತೇ ಜಾತಂ ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗಂ।

ನಿಗಮನಕಥಾವಣ್ಣನಾ

೪೭೩. ಯಸ್ಮಾ ಕಾರಣಾ ಯಾ ಸಿಕ್ಖನಾ, ಅಯಂ ಭಿಕ್ಖುಕಿಚ್ಚಂ, **ಅತೋ** ತಸ್ಮಾ ಕಾರಣಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೪೭೪. ನಿಚ್ಚಸೋ ಲೋಕವಿಚಾರಿನೋತಿ ನಿಚ್ಚಂ ಲೋಕೇ ವಿಚರತೋ। ಮಾಲುತಸ್ಸೇವ ಪರಿಸ್ಸಮೋ ನ ಸಮ್ಭೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಮಾಲುತಸ್ಸೇವಾತಿ** ವಾತಸ್ಸ ಇವ। **ನ ಸಮ್ಭೋತೀತಿ** ನ ಹೋತಿ।

೪೭೫-೬. ತಮ್ಬಪಣ್ಣಿ ಏವ ತಮ್ಬಪಣ್ಣಿಯೋ, ಕೇತು ವಿಯ ಕೇತು, ತಮ್ಬಪಣ್ಣಿಯೇ ಕೇತೂತಿ ತಪ್ಪುರಿಸೋ। ತೇನ ರಚಿತಾ ಧಮ್ಮವಿನಯಞ್ಞುಪಸಂಸಿತಾ ಅಯಂ ಖುದ್ದಸಿಕ್ಖಾ ಪರಿಮಾಣತೋ ಗಾಥಾನಂ ಪಞ್ಚಮತ್ತೇಹಿ ಸತೇಹಿ ಏತ್ತಾವತಾ ನಿಟ್ಠಾನಮುಪಾಗತಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ನಿಗಮನಕಥಾವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

ನಿಗಮನಕಥಾ

ಕಾರಾಪಿತೇತಿರುಚಿರೇ ಪವರೇ ವಿಹಾರೇ।
ಮಾನಾಧಿಕಾರಿಪುರಿನಾ ಗರುನಾ ಗುಣೇನ।
ವಸ್ಸಂ ವಸಂ ದಮಿಳಸೋ ವಿಧಹಂ ಅಕಾಸಿಂ।
ಆಕಪ್ಪಟೀಕ ಜಿನಸಾಸನಸಮ್ಪವುದ್ಧಿಂ॥

ಪುಞ್ಞೇನ ಸತ್ಥರಚನಾಜನಿತೇನ ತೇನ।
ಸಮ್ಬುದ್ಧಸಾಸನವರೋದಯಕಾರಣೇನ।
ಲೋಕಾಮಿಸೇಸು ಪನ ಮೇ ಸಮಯಂ ಅಲಗ್ಗೋ।
ಸಮ್ಬುದ್ಧಸಾಸನವರೋದಯಮಾಚರೇಯ್ಯಂ॥

ಅತ್ಥೇಸು ಅಕ್ಖರಪದೇಸು ವಿನಿಚ್ಛಯೇಸು।
ಪುಬ್ಬಾಪರೇಸು ಲಿಖಿತಂ ಖಲಿತಂ ಯದತ್ಥಿ।
ಓಹಾಯ ಖನ್ತುಮರಹನ್ತಿ ವದನ್ತು ಸನ್ತಾ।
ದಿಟ್ಠಾಪರಾಧಮಥ ವಾ ಕಿಮುಲಾಲನೇನ॥

ಯೇನನ್ತತನ್ತರತನಾಕರಮನ್ಥನೇನ।
ಮನ್ಥಾಚಲೋಲ್ಲಸಿತಞಾಣವರೇನ ಲದ್ಧಾ।
ಸಾರಾಮತಾತಿಸುಖಿತಾ ಸುಖಯನ್ತಿ ಚಞ್ಞೇ।
ತೇ ಮೇ ಜಯನ್ತಿ ಗರವೋ ಗರವೋ ಗುಣೇಹಿ॥

ಪರತ್ಥಸಮ್ಪಾದನತೋ, ಪುಞ್ಞೇನಾಧಿಗತೇನಹಂ।
ಪರತ್ಥಸಮ್ಪಾದನಕೋ, ಭವೇಯ್ಯಂ ಜಾತಿಜಾತಿಯಂ॥

ಸಿಸ್ಸೋ ಆಹ -

ಪರಮಪ್ಪಿಚ್ಛತಾನೇಕಸನ್ತೋಸೋಪಸಮೇಸಿನಂ।
ಸುಚಿಸಲ್ಲೇಖವುತ್ತೀನಂ, ಸದಾರಞ್ಞನಿವಾಸಿನಂ॥

ಸಾಸನುಜ್ಜೋತಕಾರೀನಂ, ಆಚೇರತ್ತಮುಪಾಗತಂ।
ಉದುಮ್ಬರಗಿರಿಖ್ಯಾತಯತೀನಂ ಯತಿಪುಙ್ಗವಂ॥

ಮೇಧಙ್ಕರ ಇತಿ ಖ್ಯಾತನಾಮಧೇಯ್ಯಂ ತಪೋಧನಂ।
ಥೇರಂ ಥಿರದಯಾಮೇಧಾನಿಧಾನಂ ಸಾಧುಪೂಜಿತಂ॥

ಸಿಸ್ಸಂ ಸಹಾಯಮಾಗಮ್ಮ, ಕಲ್ಯಾಣಮಿತ್ತಮತ್ತನೋ।
ಸೋಧೇತುಂ ಸಾಸನಂ ಸತ್ಥು, ಪರಕ್ಕಮಮಕಾಸಿ ಯೋ॥

ಸುಸದ್ದಸಿದ್ಧಿಂ ಯೋ ಯೋಗನಿಚ್ಛಯಂ ಸಬ್ಭಿ ವಣ್ಣಿತಂ।
ಅಕಾ ಸುಬೋಧಾಲಙ್ಕಾರಂ, ವುತ್ತೋದಯಮನಾಕುಲಂ॥

ಸಙ್ಘರಕ್ಖಿತನಾಮೇನ, ಮಹಾಥೇರೇನ ಧೀಮತಾ।
ನಿವಾಸಭೂತೇನಾನೇಕಗುಣಾನಪ್ಪಿಚ್ಛತಾದಿನಂ॥

ತೇನೇವ ರಚಿತಾ ಸಾಧು, ಸಾಸನೋದಯಕಾರಿನಾ।
ಖುದ್ದಸಿಕ್ಖಾಯ ಟೀಕಾಪಿ, ಸುಮಙ್ಗಲಪ್ಪಸಾದನೀ॥

ನಿಗಮನಕಥಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

ಇತಿ ಸುಮಙ್ಗಲಪ್ಪಸಾದನೀ ನಾಮ

ಖುದ್ದಸಿಕ್ಖಾ-ಅಭಿನವಟೀಕಾ ಸಮತ್ತಾ।

॥ ನಮೋ ತಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಅರಹತೋ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಸ್ಸ॥

ಮೂಲಸಿಕ್ಖಾ

ಗನ್ಥಾರಮ್ಭಕಥಾ

ನತ್ವಾ ನಾಥಂ ಪವಕ್ಖಾಮಿ, ಮೂಲಸಿಕ್ಖಂ ಸಮಾಸತೋ।
ಭಿಕ್ಖುನಾ ನವಕೇನಾದೋ, ಮೂಲಭಾಸಾಯ ಸಿಕ್ಖಿತುಂ॥

೧. ಪಾರಾಜಿಕನಿದ್ದೇಸೋ

೧. ಸಂ ನಿಮಿತ್ತಂ ಪವೇಸನ್ತೋ, ಭಿಕ್ಖು ಮಗ್ಗತ್ತಯೇ ಚುತೋ।
ಪವೇಸನಟ್ಠಿತುದ್ಧಾರ-ಪವಿಟ್ಠೇ ಚೇಪಿ ಸಾದಿಯಂ॥

೨. ಅದಿನ್ನಂ ಮಾನುಸಂ ಭಣ್ಡಂ, ಥೇಯ್ಯಾಯೇಕೇನ ಆದಿಯಂ।
ಪಞ್ಚವೀಸಾವಹಾರೇಸು, ಗರುಕಂ ಚೇ ಚುತೋ ಭವೇ॥

೩. ಆದಿಯನ್ತೋ ಹರನ್ತೋವ-ಹರನ್ತೋಪಿರಿಯಾಪಥಂ।
ವಿಕೋಪೇನ್ತೋ ತಥಾ ಠಾನಾ, ಚಾವೇನ್ತೋಪಿ ಪರಾಜಿಕೋ॥

೪. ತತ್ಥ ನಾನೇಕಭಣ್ಡಾನಂ, ಪಞ್ಚಕಾನಂ ವಸಾ ಪನ।
ಅವಹಾರಾ ದಸಞ್ಚೇತಿ, ವಿಞ್ಞಾತಬ್ಬಾ ವಿಭಾವಿನಾ॥

೫. ಸಾಹತ್ಥಾಣತ್ತಿಕೋ ಚೇವ, ನಿಸ್ಸಗ್ಗೋ ಚಾತ್ಥಸಾಧಕೋ।
ಧುರನಿಕ್ಖೇಪನಞ್ಚೇವ, ಇದಂ ಸಾಹತ್ಥಪಞ್ಚಕಂ॥

೬. ಪುಬ್ಬಸಹಪ್ಪಯೋಗೋ ಚ, ಸಂವಿಧಾಹರಣಮ್ಪಿ ಚ।
ಸಙ್ಕೇತಕಮ್ಮಂ ನಿಮಿತ್ತಂ, ಪುಬ್ಬಪ್ಪಯೋಗಪಞ್ಚಕಂ॥

೭. ಥೇಯ್ಯಾಪಸಯ್ಹಪರಿಕಪ್ಪ-ಪ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಕುಸಾದಿಕಾ।
ಅವಹಾರಾ ಇಮೇ ಪಞ್ಚ, ವಿಞ್ಞಾತಬ್ಬಾ ವಿಭಾವಿನಾ॥

೮. ಮನುಸ್ಸಪಾಣಂ ಪಾಣೋತಿ, ಜಾನಂ ವಧಕಚೇತಸಾ।
ಜೀವಿತಾ ಯೋ ವಿಯೋಜೇತಿ, ಸಾಸನಾ ಸೋ ಪರಾಜಿತೋ॥

೯. ಝಾನಾದಿಭೇದಂ ಹದಯೇ ಅಸನ್ತಂ,
ಅಞ್ಞಾಪದೇಸಞ್ಚ ವಿನಾಧಿಮಾನಂ।
ಮನುಸ್ಸಜಾತಿಸ್ಸ ವದೇಯ್ಯ ಭಿಕ್ಖು,
ಞಾತಕ್ಖಣೇ ತೇನ ಪರಾಜಿಕೋ ಭವೇತಿ॥

೨. ಗರುಕಾಪತ್ತಿನಿದ್ದೇಸೋ

೧೦. ಮೋಚೇತುಕಾಮಚಿತ್ತೇನ, ಉಪಕ್ಕಮ್ಮ ವಿಮೋಚಯಂ।
ಸುಕ್ಕಮಞ್ಞತ್ರ ಸುಪಿನಾ, ಸಮಣೋ ಗರುಕಂ ಫುಸೇ॥

೧೧. ಕಾಯಸಂಸಗ್ಗರಾಗೇನ , ಮನುಸ್ಸಿತ್ಥಿಂ ಪರಾಮಸಂ।
ಇತ್ಥಿಸಞ್ಞೀ ಉಪಕ್ಕಮ್ಮ, ಸಮಣೋ ಗರುಕಂ ಫುಸೇ॥

೧೨. ದುಟ್ಠುಲ್ಲವಾಚಸ್ಸಾದೇನ, ಮಗ್ಗಂ ವಾರಬ್ಭ ಮೇಥುನಂ।
ಓಭಾಸನ್ತೋ ಮನುಸ್ಸಿತ್ಥಿಂ, ಸುಣಮಾನಂ ಗರುಂ ಫುಸೇ॥

೧೩. ವಣ್ಣಂ ವತ್ವಾತ್ತನೋಕಾಮ-ಪಾರಿಚರಿಯಾಯ ಮೇಥುನಂ।
ಇತ್ಥಿಂ ಮೇಥುನರಾಗೇನ, ಯಾಚಮಾನೋ ಗರುಂ ಫುಸೇ॥

೧೪. ಸನ್ದೇಸಂ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ, ಪುರಿಸಸ್ಸಿತ್ಥಿಯಾಪಿ ವಾ।
ವೀಮಂಸಿತ್ವಾ ಹರಂಪಚ್ಚಾ, ಸಮಣೋ ಗರುಕಂ ಫುಸೇ॥

೧೫. ಚಾವೇತುಕಾಮೋ ಚೋದೇನ್ತೋ, ಅಮೂಲನ್ತಿಮವತ್ಥುನಾ।
ಚೋದಾಪಯಂ ವಾ ಸಮಣೋ, ಸುಣಮಾನಂ ಗರುಂ ಫುಸೇ॥

೧೬. ಲೇಸಮತ್ತಂ ಉಪಾದಾಯ, ಅಮೂಲನ್ತಿಮವತ್ಥುನಾ।
ಚಾವೇತುಕಾಮೋ ಚೋದೇನ್ತೋ, ಸುಣಮಾನಂ ಗರುಂ ಫುಸೇತಿ॥

೩. ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯನಿದ್ದೇಸೋ

೧೭. ವಿಕಪ್ಪನಮಧಿಟ್ಠಾನ-ಮಕತ್ವಾ ಕಾಲಚೀವರಂ।
ದಸಾಹಮತಿಮಾಪೇತಿ, ತಸ್ಸ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಂ ಸಿಯಾ॥

೧೮. ಭಿಕ್ಖುಸಮ್ಮುತಿಯಾಞ್ಞತ್ರ, ತಿಚೀವರಮಧಿಟ್ಠಿತಂ।
ಏಕಾಹಮತಿಮಾಪೇತಿ, ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿ ಸಮಯಂ ವಿನಾ॥

೧೯. ಅಞ್ಞಾತಿಕಾ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ, ಪುರಾಣಚೀವರಂ ಪನ।
ಧೋವಾಪೇತಿ ರಜಾಪೇತಿ, ಆಕೋಟಾಪೇತಿ ತಂ ಸಿಯಾ॥

೨೦. ಅಞ್ಞಾತಿಕಾ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ, ಹತ್ಥತೋ ಕಿಞ್ಚಿ ಮೂಲಕಂ।
ಅದತ್ವಾ ಚೀವರಾದಾನೇ, ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಮುದೀರಿತಂ॥

೨೧. ಅಪ್ಪವಾರಿತಮಞ್ಞಾತಿಂ, ವಿಞ್ಞಾಪೇನ್ತಸ್ಸ ಚೀವರಂ।
ಅಞ್ಞತ್ರ ಸಮಯಾ ತಸ್ಸ, ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಮುದೀರಿತಂ॥

೨೨. ರಜತಂ ಜಾತರೂಪಂ ವಾ, ಮಾಸಕಂ ವಾ ಕಹಾಪಣಂ।
ಗಣ್ಹೇಯ್ಯ ವಾ ಗಣ್ಹಾಪೇಯ್ಯ, ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿ ಸಾದಿಯೇಯ್ಯ ವಾ॥

೧೩. ಪರಿವತ್ತೇಯ್ಯ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿ, ರಜತಾದಿ ಚತುಬ್ಬಿಧಂ।
ಕಪ್ಪಿಯಂ ಕಪ್ಪಿಯೇನಾಪಿ, ಠಪೇತ್ವಾ ಸಹಧಮ್ಮಿಕೇ॥

೧೪. ವಿಕಪ್ಪನಮಧಿಟ್ಠಾನ-ಮಕತ್ವಾನ ಪಮಾಣಿಕಂ।
ದಸಾಹಮತಿಮಾಪೇತಿ, ಪತ್ತಂ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಂ ಸಿಯಾ॥

೧೫. ಪಞ್ಚಬನ್ಧನತೋ ಊನ-ಪತ್ತೇ ಸತಿ ಪರಂ ಪನ।
ವಿಞ್ಞಾಪೇತಿ ನವಂ ಪತ್ತಂ, ತಸ್ಸ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಂ ಸಿಯಾ॥

೧೬. ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಭುಞ್ಜನ್ತೋ, ಸಪ್ಪಿತೇಲಾದಿಕಂ ಪನ।
ಸತ್ತಾಹಮತಿಮಾಪೇತಿ, ತಸ್ಸ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಂ ಸಿಯಾ॥

೧೭. ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ಚೀವರಂ ದತ್ವಾ, ಅಚ್ಛಿನ್ದನ್ತಸ್ಸ ತಂ ಪುನ।
ಸಕಸಞ್ಞಾಯ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿ, ಅಚ್ಛಿನ್ದಾಪಯತೋಪಿ ವಾ॥

೧೮. ಅಪ್ಪವಾರಿತಮಞ್ಞಾತಿಂ , ಸುತ್ತಂ ಯಾಚಿಯ ಚೀವರಂ।
ವಾಯಾಪೇನ್ತಸ್ಸ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿ, ವಿನಾ ಞಾತಿಪ್ಪವಾರಿತೇ॥

೧೯. ಜಾನನ್ತೋ ಭಿಕ್ಖು ಸಙ್ಘಸ್ಸ, ಲಾಭಂ ಪರಿಣತಂ ಪನ।
ಅತ್ತನೋ ಪರಿಣಾಮೇತಿ, ತಸ್ಸ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಂ ಸಿಯಾತಿ॥

೪. ಪಾಚಿತ್ತಿಯನಿದ್ದೇಸೋ

೨೦. ಸಮ್ಪಜಾನಮುಸಾವಾದೇ, ಪಾಚಿತ್ತಿಯಮುದೀರಿತಂ।
ಭಿಕ್ಖುಞ್ಚ ಓಮಸನ್ತಸ್ಸ, ಪೇಸುಞ್ಞಹರಣೇಪಿ ಚ॥

೨೧. ಠಪೇತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖುನಿಂ ಭಿಕ್ಖುಂ, ಅಞ್ಞೇನ ಪಿಟಕತ್ತಯಂ।
ಪದಸೋಧಮ್ಮಂ ಭಣನ್ತಸ್ಸ, ಪಾಚಿತ್ತಿಯಮುದೀರಿತಂ॥

೨೨. ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೇನೇವ, ಸಯಿತ್ವಾನ ತಿರತ್ತಿಯಂ।
ಪಾಚಿತ್ತಿ ಸಹಸೇಯ್ಯಾಯ, ಚತುತ್ಥತ್ಥಙ್ಗತೇ ಪುನ॥

೨೩. ಇತ್ಥಿಯಾ ಏಕರತ್ತಮ್ಪಿ, ಸೇಯ್ಯಂ ಕಪ್ಪಯತೋಪಿ ವಾ।
ದೇಸೇನ್ತಸ್ಸ ವಿನಾ ವಿಞ್ಞುಂ, ಧಮ್ಮಞ್ಚ ಛಪ್ಪದುತ್ತರಿಂ॥

೨೪. ದುಟ್ಠುಲ್ಲಂ ಭಿಕ್ಖುನೋ ವಜ್ಜಂ, ಭಿಕ್ಖುಸಮ್ಮುತಿಯಾ ವಿನಾ।
ಅಭಿಕ್ಖುನೋ ವದನ್ತಸ್ಸ, ಪಾಚಿತ್ತಿಯಮುದೀರಿತಂ॥

೨೫. ಖಣೇಯ್ಯ ವಾ ಖಣಾಪೇಯ್ಯ, ಪಥವಿಞ್ಚ ಅಕಪ್ಪಿಯಂ।
ಭೂತಗಾಮಂ ವಿಕೋಪೇಯ್ಯ, ತಸ್ಸ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ಸಿಯಾ॥

೩೬. ಅಜ್ಝೋಕಾಸೇ ತು ಮಞ್ಚಾದಿಂ, ಕತ್ವಾ ಸನ್ಥರಣಾದಿಕಂ।
ಸಙ್ಘಿಕಂ ಯಾತಿ ಪಾಚಿತ್ತಿ, ಅಕತ್ವಾಪುಚ್ಛನಾದಿಕಂ॥

೩೭. ಸಙ್ಘಿಕಾವಸಥೇ ಸೇಯ್ಯಂ, ಕತ್ವಾ ಸನ್ಥರಣಾದಿಕಂ।
ಅಕತ್ವಾಪುಚ್ಛನಾದಿಂ ಯೋ, ಯಾತಿ ಪಾಚಿತ್ತಿ ತಸ್ಸಪಿ॥

೩೮. ಜಾನಂ ಸಪ್ಪಾಣಕಂ ತೋಯಂ, ಪಾಚಿತ್ತಿ ಪರಿಭುಞ್ಜತೋ।
ಅಞ್ಞಾತಿಕಾ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ, ಠಪೇತ್ವಾ ಪಾರಿವತ್ತಕಂ॥

೩೯. ಚೀವರಂ ದೇತಿ ಪಾಚಿತ್ತಿ, ಚೀವರಂ ಸಿಬ್ಬತೋಪಿ ಚ।
ಅತಿರಿತ್ತಂ ಅಕಾರೇತ್ವಾ, ಪವಾರೇತ್ವಾನ ಭುಞ್ಜತೋ॥

೪೦. ಭಿಕ್ಖುಂ ಆಸಾದನಾಪೇಕ್ಖೋ, ಪವಾರೇತಿ ಪವಾರಿತಂ।
ಅನತಿರಿತ್ತೇನ ಭುತ್ತೇ ತು, ಪಾಚಿತ್ತಿಯಮುದೀರಿತಂ॥

೪೧. ಸನ್ನಿಧಿಭೋಜನಂ ಭುಞ್ಜೇ, ವಿಕಾಲೇ ಯಾವಕಾಲಿಕಂ।
ಭುಞ್ಜತೋ ವಾಪಿ ಪಾಚಿತ್ತಿ, ಅಗಿಲಾನೋ ಪಣೀತಕಂ॥

೪೨. ವಿಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾನ ಭುಞ್ಜೇಯ್ಯ, ಸಪ್ಪಿಭತ್ತಾದಿಕಮ್ಪಿ ಚ।
ಅಪ್ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಂ ಭುಞ್ಜೇ, ದನ್ತಕಟ್ಠೋದಕಂ ವಿನಾ॥

೪೩. ತಿತ್ಥಿಯಸ್ಸ ದದೇ ಕಿಞ್ಚಿ, ಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬಂ ಸಹತ್ಥತೋ।
ನಿಸಜ್ಜಂ ವಾರಹೋ ಕಪ್ಪೇ, ಮಾತುಗಾಮೇನ ಛೇಕತೋ॥

೪೪. ಸುರಾಮೇರಯಪಾನೇಪಿ, ಪಾಚಿತ್ತಿಯಮುದೀರಿತಂ।
ಅಙ್ಗುಲಿಪತೋದಕೇ ಚಾಪಿ, ಹಸಧಮ್ಮೇಪಿ ಚೋದಕೇ॥

೪೫. ಅನಾದರೇಪಿ ಪಾಚಿತ್ತಿ, ಭಿಕ್ಖುಂ ಭೀಸಯತೋಪಿ ವಾ।
ಭಯಾನಕಂ ಕಥಂ ಕತ್ವಾ, ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ವಾ ಭಯಾನಕಂ॥

೪೬. ಠಪೇತ್ವಾ ಪಚ್ಚಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ, ಅಗಿಲಾನೋ ಜಲೇಯ್ಯ ವಾ।
ಜೋತಿಂ ಜಲಾಪಯೇಯ್ಯಾಪಿ, ತಸ್ಸ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ಸಿಯಾ॥

೪೭. ಕಪ್ಪಬಿನ್ದುಮನಾದಾಯ, ನವಚೀವರಭೋಗಿನೋ।
ಹಸಾಪೇಕ್ಖಸ್ಸ ಪಾಚಿತ್ತಿ, ಭಿಕ್ಖುನೋ ಚೀವರಾದಿಕಂ॥

೪೮. ಅಪನೇತ್ವಾ ನಿಧೇನ್ತಸ್ಸ, ನಿಧಾಪೇನ್ತಸ್ಸ ವಾ ಪನ।
ಜಾನಂ ಪಾಣಂ ಮಾರೇನ್ತಸ್ಸ, ತಿರಚ್ಛಾನಗತಮ್ಪಿ ಚ॥

೪೯. ಛಾದೇತುಕಾಮೋ ಛಾದೇತಿ, ದುಟ್ಠುಲ್ಲಂ ಭಿಕ್ಖುನೋಪಿ ಚ।

ಗಾಮನ್ತರಗತಸ್ಸಾಪಿ, ಸಂವಿಧಾಯಿತ್ಥಿಯಾ ಸಹ॥

೫೦. ಭಿಕ್ಖುಂ ಪಹರತೋ ವಾಪಿ, ತಲಸತ್ತಿಕಮುಗ್ಗಿರೇ।
ಚೋದೇತಿ ವಾ ಚೋದಾಪೇತಿ, ಗರುಕಾಮೂಲಕೇನಪಿ॥

೫೧. ಕುಕ್ಕುಚ್ಚುಪ್ಪಾದನೇ ಚಾಪಿ, ಭಣ್ಡನತ್ಥಾಯುಪಸ್ಸುತಿಂ।
ಸೋತುಂ ಭಣ್ಡನಜಾತಾನಂ, ಯಾತಿ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ಸಿಯಾ॥

೫೨. ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಲಾಭಂ ಪರಿಣಾಮಿತಂ ತು,
ನಾಮೇತಿ ಯೋ ತಂ ಪರಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ।
ಪುಚ್ಛಂ ಅಕತ್ವಾಪಿ ಚ ಸನ್ತಭಿಕ್ಖುಂ,
ಪಾಚಿತ್ತಿ ಗಾಮಸ್ಸ ಗತೇ ವಿಕಾಲೇತಿ॥

೫. ಪಕಿಣ್ಣಕನಿದ್ದೇಸೋ

೫೩. ಸಙ್ಘಿಕಂ ಗರುಭಣ್ಡಂ ಯೋ, ದೇತಿ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಇಸ್ಸರೋ।
ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಂ ಯಥಾವತ್ಥುಂ, ಥೇಯ್ಯಾ ಪಾರಾಜಿಕಾದಿಪಿ॥

೫೪. ಕುಸಾದಿಮಯಚೀರಾನಿ, ಕಮ್ಬಲಂ ಕೇಸವಾಲಜಂ।
ಸಮಯಂ ವಿನಾ ಧಾರಯತೋ, ಲೂಕಪಕ್ಖಾಜಿನಕ್ಖಿಪಂ॥

೫೫. ಸತ್ಥಕಮ್ಮೇ ವತ್ಥಿಕಮ್ಮೇ, ಸಂ ನಿಮಿತ್ತಞ್ಚ ಛಿನ್ದತೋ।
ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಂ ಮನುಸ್ಸಾನಂ, ಮಂಸಾದಿಭೋಜನೇಪಿ ವಾ॥

೫೬. ಕದಲೇರಕಕ್ಕದುಸ್ಸಾನಿ , ಪೋತ್ಥಕಂ ಸಬ್ಬನೀಲಕಂ।
ಸಬ್ಬಪೀತಾದಿಕಞ್ಚಾಪಿ, ಧಾರಯನ್ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟಂ॥

೫೭. ಹತ್ಥಿಸ್ಸುರಗಸೋಣಾನಂ, ಸೀಹಬ್ಯಗ್ಘಚ್ಛದೀಪಿನಂ।
ತರಚ್ಛಸ್ಸ ಚ ಮಂಸಾದಿಂ, ಉದ್ದಿಸ್ಸಕತಕಮ್ಪಿ ಚ॥

೫೮. ಅನಾಪುಚ್ಛಿತಮಂಸಞ್ಚ, ಭುಞ್ಜತೋ ದುಕ್ಕಟಂ ಸಿಯಾ।
ಯಾತಾನುಪುಬ್ಬಂ ಹಿತ್ವಾನ, ದಕತಿತ್ಥಾದಿಕಂ ವಜೇ॥

೫೯. ಸಹಸಾ ವುಬ್ಭಜಿತ್ವಾನ, ಪವಿಸೇ ನಿಕ್ಖಮೇಯ್ಯ ವಾ।
ವಚ್ಚಪಸ್ಸಾವಕುಟಿಕಂ, ವಿನಾ ಉಕ್ಕಾಸಿಕಂ ವಿಸೇ॥

೬೦. ನಿತ್ಥುನನ್ತೋ ಕರೇ ವಚ್ಚಂ, ದನ್ತಕಟ್ಠಞ್ಚ ಖಾದಯಂ।
ವಚ್ಚಪಸ್ಸಾವದೋಣೀನಂ, ಬಹಿ ವಚ್ಚಾದಿಕಂ ಕರೇ॥

೬೧. ಖರೇನ ಚಾವಲೇಖೇಯ್ಯ, ಕಟ್ಠಂ ಪಾತೇಯ್ಯ ಕೂಪಕೇ।

ಊಹತಞ್ಚ ನ ಧೋವೇಯ್ಯ, ಉಕ್ಲಾಪಞ್ಚ ನ ಸೋಧಯೇ॥

೬೨. ದಕಕಿಚ್ಚಂ ಕರೋನ್ತಸ್ಸ, ಕತ್ವಾ “ಚಪುಚಪೂ”ತಿ ಚ।
ಅನಜ್ಝಿಟ್ಠೋವ ಥೇರೇನ, ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಮ್ಪಿ ಉದ್ದಿಸೇ॥

೬೩. ಅನಾಪುಚ್ಛಾಯ ಪಞ್ಹಸ್ಸ, ಕಥನೇ ವಿಸ್ಸಜ್ಜನೇಪಿ ಚ।
ಸಜ್ಝಾಯಕರಣೇ ದೀಪ-ಜಾಲನೇ ವಿಜ್ಝಾಪನೇಪಿ ಚ॥

೬೪. ವಾತಪಾನಕವಾಟಾನಿ, ವಿವರೇಯ್ಯ ಥಕೇಯ್ಯ ವಾ।
ವನ್ದನಾದಿಂ ಕರೇ ನಗ್ಗೋ, ಗಮನಂ ಭೋಜನಾದಿಕಂ॥

೬೫. ಪರಿಕಮ್ಮಂ ಕರೇ ಕಾರೇ, ತಿಪಟಿಚ್ಛನ್ನಕಂ ವಿನಾ।
ಕಾಯಂ ನಹಾಯಂ ಘಂಸೇಯ್ಯ, ಕುಟ್ಟೇ ಥಮ್ಭೇ ತರುಮ್ಹಿ ವಾ॥

೬೬. ಕುರುವಿನ್ದಕಸುತ್ತೇನ, ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಸ್ಸ ಕಾಯತೋ।
ಅಗಿಲಾನೋ ಬಹಾರಾಮೇ, ಚರೇಯ್ಯ ಸಉಪಾಹನೋ॥

೬೭. ಉಪಾಹನಂ ಯೋ ಧಾರೇತಿ, ಸಬ್ಬನೀಲಾದಿಕಮ್ಪಿ ಚ।
ನಿಮಿತ್ತಂ ಇತ್ಥಿಯಾ ರತ್ತೋ, ಮುಖಂ ವಾ ಭಿಕ್ಖದಾಯಿಯಾ॥

೬೮. ಉಜ್ಝಾನಸಞ್ಞೀ ಅಞ್ಞಸ್ಸ, ಪತ್ತಂ ವಾ ಅತ್ತನೋ ಮುಖಂ।
ಆದಾಸಾದಿಮ್ಹಿ ಪಸ್ಸೇಯ್ಯ, ಉಚ್ಚಾಸನಮಹಾಸನೇ॥

೬೯. ನಿಸಜ್ಜಾದಿಂ ಕರೋನ್ತಸ್ಸ, ದುಕ್ಕಟಂ ವನ್ದನೇಪಿ ಚ।
ಉಕ್ಖಿತ್ತಾನುಪಸಮ್ಪನ್ನ-ನಾನಾಸಂವಾಸಕಾದಿನಂ॥

೭೦. ಏಕತೋ ಪಣ್ಡಕಿತ್ಥೀಹಿ, ಉಭತೋಬ್ಯಞ್ಜನೇನ ವಾ।
ದೀಘಾಸನೇ ನಿಸೀದೇಯ್ಯ, ಅದೀಘೇ ಆಸನೇ ಪನ॥

೭೧. ಅಸಮಾನಾಸನಿಕೇನ, ಮಞ್ಚಪೀಠೇ ಸಯೇಯ್ಯ ವಾ।
ಕುಲಸಙ್ಗಹತ್ಥಂ ದದತೋ, ಫಲಪುಪ್ಫಾದಿಕಮ್ಪಿ ಚ॥

೭೨. ಗನ್ಥಿಮಾದಿಂ ಕರೇ ಕಾರೇ, ಜಿನವಾರಿತಪಚ್ಚಯೇ।
ಪರಿಭುಞ್ಜೇಯ್ಯ ಅಬ್ಯತ್ತೋ, ಅನಿಸ್ಸಾಯ ವಸೇಯ್ಯ ವಾ॥

೭೩. ಅನುಞ್ಞಾತೇಹಿ ಅಞ್ಞಸ್ಸ, ಭೇಸಜ್ಜಂ ವಾ ಕರೇ ವದೇ।
ಕರೇ ಸಾಪತ್ತಿಕೋ ಭಿಕ್ಖು, ಉಪೋಸಥಪ್ಪವಾರಣಂ॥

೭೪. ದ್ವಾರಬನ್ಧಾದಿಕೇ ಠಾನೇ, ಪರಿವತ್ತಕವಾಟಕಂ।
ಅಪಿಧಾಯ ವಿನಾಭೋಗಂ, ನಿಯೋಗಂ ವಾ ಸಯೇ ದಿವಾ॥

೭೫. ಧಞ್ಞಿತ್ಥಿರೂಪರತನಂ, ಆವುಧಿತ್ಥಿಪಸಾಧನಂ।
ತೂರಿಯಭಣ್ಡಂ ಫಲಂ ರುಕ್ಖೇ, ಪುಬ್ಬಣ್ಣಾದಿಞ್ಚ ಆಮಸೇ॥

೭೬. ಸಸಿತ್ಥೋದಕತೇಲೇಹಿ, ಫಣಹತ್ಥಫಣೇಹಿ ವಾ।
ಕೇಸಮೋಸಣ್ಠನೇಕಸ್ಮಿಂ, ಭಾಜನೇ ಭೋಜನೇಪಿ ಚ॥

೭೭. ಏಕತ್ಥರಣಪಾವುರಣಾ, ಸಯೇಯ್ಯುಂ ದ್ವೇಕಮಞ್ಚಕೇ।
ದನ್ತಕಟ್ಠಞ್ಚ ಖಾದೇಯ್ಯ, ಅಧಿಕೂನಂ ಪಮಾಣತೋ॥

೭೮. ಯೋಜೇತಿ ವಾ ಯೋಜಾಪೇತಿ, ನಚ್ಚಂ ಗೀತಞ್ಚ ವಾದಿತಂ।
ದಸ್ಸನಂ ಸವನಂ ತೇಸಂ, ಕರೋನ್ತಸ್ಸ ಚ ದುಕ್ಕಟಂ॥

೭೯. ವೀಹಾದಿರೋಪಿಮೇ ಚಾಪಿ, ಬಹಿಪಾಕಾರಕುಟ್ಟಕೇ।
ವಚ್ಚಾದಿಛಡ್ಡನಾದಿಮ್ಹಿ, ದೀಘಕೇಸಾದಿಧಾರಣೇ॥

೮೦. ನಖಮಟ್ಠಕರಣಾದಿಮ್ಹಿ, ಸಮ್ಬಾಧೇ ಲೋಮಹಾರಣೇ।
ಪರಿಕಮ್ಮಕತಂ ಭೂಮಿಂ, ಅಕ್ಕಮೇ ಸಉಪಾಹನೋ॥

೮೧. ಅಧೋತಅಲ್ಲಪಾದೇಹಿ, ಸಜ್ಝೆಕಂ ಮಞ್ಚಪೀಠಕಂ।
ಪರಿಕಮ್ಮಕತಂ ಭಿತ್ತಿಂ, ಆಮಸನ್ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟಂ॥

೮೨. ಸಙ್ಘಾಟಿಯಾಪಿ ಪಲ್ಲತ್ಥೇ, ದುಪ್ಪರಿಭುಞ್ಜೇಯ್ಯ ಚೀವರಂ।
ಅಕಾಯಬನ್ಧನೋ ಗಾಮಂ, ವಜೇ ಕತ್ವಾನ ವಚ್ಚಕಂ॥

೮೩. ನಾಚಮೇಯ್ಯ ದಕೇ ಸನ್ತೇ, ಸಮಾದೇಯ್ಯ ಅಕಪ್ಪಿಯೇ।
ದೇಸನಾರೋಚನಾದಿಮ್ಹಿ, ಸಭಾಗಾಪತ್ತಿಯಾಪಿ ಚ॥

೮೪. ನ ವಸೇ ವಸ್ಸಂ ವಿಸಂವಾದೇ, ಸುದ್ಧಚಿತ್ತೇ ಪಟಿಸ್ಸವಂ।
ವಸ್ಸಂ ವಸಿತ್ವಾ ಗಮನೇ, ಅನನುಞ್ಞಾತಕಿಚ್ಚತೋ॥

೮೫. ವಿನಾಪದಂ ತರುಸ್ಸುದ್ಧಂ, ಪೋರಿಸಮ್ಹಾಭಿರೂಹಣೇ।
ಅಪರಿಸ್ಸಾವನೋದ್ಧಾನಂ, ವಜೇ ತಂ ಯಾಚತೋ ನ ದೇ॥

೮೬. ಅತ್ತನೋ ಘಾತನೇ ಇತ್ಥಿ-ರೂಪಾದಿಂ ಕಾರಯೇಯ್ಯ ವಾ।
ಹಿತ್ವಾ ಮಾಲಾದಿಕಂ ಚಿತ್ತಂ, ಜಾತಕಾದಿಂ ಸಯಂ ಕರೇ॥

೮೭. ಭುಞ್ಜನ್ತಮುಟ್ಠಪೇ ತಸ್ಸ, ಸಾಲಾದೀಸು ನಿಸೀದತೋ।
ವುಡ್ಢಾನಂ ಪನ ಓಕಾಸಂ, ಅದತ್ವಾ ವಾಪಿ ದುಕ್ಕಟಂ॥

೮೮. ಯಾನಾದಿಮಭಿರೂಹೇಯ್ಯ, ಕಲ್ಲಕೋ ರತನತ್ತಯಂ।

ಆರಬ್ಭ ವದೇ ದವಞ್ಞ-ಪರಿಸಾಯೋಪಲಾಲನೇ॥

೮೯. ಕಾಯಾದಿಂ ವಿವರಿತ್ವಾನ, ಭಿಕ್ಖುನೀನಂ ನ ದಸ್ಸಯೇ।
ವಾಚೇ ಲೋಕಾಯತಂ ಪಲಿತಂ, ಗಣ್ಹೇಯ್ಯ ಗಣ್ಹಾಪೇಯ್ಯ ವಾ॥

೯೦. ಯತ್ಥ ಕತ್ಥಚಿ ಪೇಳಾಯಂ, ಭುಞ್ಜತೋ ಪತ್ತಹತ್ಥಕೋ।
ವಾತಪಾನಕವಾಟಂ ವಾ, ಪಣಾಮೇ ಸೋದಕಮ್ಪಿ ಚ॥

೯೧. ಉಣ್ಹೇಯ್ಯ ಪಟಿಸಾಮೇಯ್ಯ, ಅತಿಉಣ್ಹೇಯ್ಯ ವೋದಕಂ।
ಠಪೇಯ್ಯ ಭೂಮಿಯಂ ಪತ್ತಂ, ಅಙ್ಕೇ ವಾ ಮಞ್ಚಪೀಠಕೇ॥

೯೨. ಮಿಡ್ಢನ್ತೇ ಪರಿಭಣ್ಡನ್ತೇ, ಪಾದೇ ಛತ್ತೇ ಠಪೇತಿ ವಾ।
ಚಲಕಾದಿಂ ಠಪೇ ಪತ್ತಂ, ಪತ್ತೇ ವಾ ಹತ್ಥಧೋವನೇ॥

೯೩. ಪತ್ತೇನ ನೀಹರನ್ತಸ್ಸ, ಉಚ್ಛಿಟ್ಠಮುದಕಮ್ಪಿ ಚ।
ಅಕಪ್ಪಿಯಮ್ಪಿ ಪತ್ತಂ ವಾ, ಪರಿಭುಞ್ಜೇಯ್ಯ ದುಕ್ಕಟಂ॥

೯೪. ವದೇ “ಜೀವಾ”ತಿ ಖಿಪಿತೇ, ನ ಸಿಕ್ಖತಿ ಅನಾದರೋ।
ಪರಿಮಣ್ಡಲಕಾದಿಮ್ಹಿ, ಸೇಖಿಯೇ ದುಕ್ಕಟಂ ಸಿಯಾ॥

೯೫. ಯೋ ಭಣ್ಡಾಗಾರೇ ಪಯುತೋವ ಭಣ್ಡಕಂ,
ಮಾತೂನ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಮಸ್ಸ ಗೋಪಯೇ।
ದವಾಯ ಹೀನೇನಪಿ ಜಾತಿಆದಿನಾ,
ವದೇಯ್ಯ ದುಬ್ಭಾಸಿತಮುತ್ತಮಮ್ಪಿ ಯೋತಿ॥

೬. ವತ್ತಾದಿಕಣ್ಡನಿದ್ದೇಸೋ

೯೬. ಉಪಜ್ಝಾಚರಿಯವತ್ತಞ್ಚ, ಗಮಿಕಾಗನ್ತುಕಮ್ಪಿ ಚ।
ಸೇನಾಸನಾದಿವತ್ತಞ್ಚ, ಕಾತಬ್ಬಂ ಪಿಯಸೀಲಿನಾ॥

೯೭. ಹತ್ಥಪಾಸೇ ಠಿತೋ ಕಿಞ್ಚಿ, ಗಹಿತಬ್ಬಂ ದದೇ ತಿಧಾ।
ಗಹೇತುಕಾಮೋ ಗಣ್ಹೇಯ್ಯ, ದ್ವಿಧಾಯಂ ಸಮ್ಪಟಿಗ್ಗಹೋ॥

೯೮. ಸಙ್ಘಾಟಿಮುತ್ತರಾಸಙ್ಗಂ, ತಥಾ ಅನ್ತರವಾಸಕಂ।
“ಏತಂ ಇಮಂ ಅಧಿಟ್ಠಾಮಿ”, ತಥಾ “ಪಚ್ಚುದ್ಧರಾಮಿ”ತಿ॥

೯೯. “ಇಮಂ ಇಮಾನಿ ಏತಾನಿ, ಏತಮ್ಪಿ ಚೀವರ”ನ್ತಿ ವಾ।
“ಪರಿಕ್ಖಾರಚೋಳಾನೀ”ತಿ, ತಥಾ “ಪಚ್ಚುದ್ಧರಾಮಿ”ತಿ॥

೧೦೦“ಏತಂ ಇಮಂ ಅಧಿಟ್ಠಾಮಿ, ಪತ್ತಂ ಪಚ್ಚುದ್ಧರಾಮಿ”ತಿ।

ಏವಂ ಪಚ್ಚುದ್ಧರೇಧಿಟ್ಠೇ, ಚೀವರಾದಿಂ ಯಥಾವಿಧಿ॥

೧೦೧ಸಞ್ಚರಿತ್ತಂ ವಿನಾ ಸೇಸಾ, ಸಚಿತ್ತಾ ಗರುಕನ್ತಿಮಾ।
ಅಚ್ಛಿನ್ನಂ ಪರಿಣತಂ ಹಿತ್ವಾ, ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಮಚಿತ್ತಕಂ॥

೧೦೨ಪದಸೋಧಮ್ಮಂ ದುವೇ ಸೇಯ್ಯಾ, ಇತ್ಥಿಯಾ ಧಮ್ಮದೇಸನಾ।
ದುವೇ ಸೇನಾಸನಾನೀಪಿ, ಸಿಬ್ಬನಂ ಚೀವರಸ್ಸಪಿ॥

೧೦೩ಪವಾರಿತಂ ಸುರಾಪಾನಂ, ಪಞ್ಚಸನ್ನಿಧಿಆದಿಕಂ।
ಜೋತಿನುಜ್ಜಾಲನಞ್ಚೇವ, ಕಪ್ಪಬಿನ್ದುಮನಾದಿಕಂ।
ಗಾಮಪ್ಪವೇಸನನ್ತೇತೇ, ಪಾಚಿತ್ತೀಸು ಅಚಿತ್ತಕಾ॥

೧೦೪ಪಕಿಣ್ಣಕೇಸು ಉದ್ದಿಸ್ಸ-ಕತಂ ಹಿತ್ವಾಞ್ಞಮಂಸಕಂ।
ಏಕತ್ಥರಣಪಾವುರಣಂ, ಏಕಮಞ್ಚೇ ತುವಟ್ಟನಂ।
ಏಕತೋ ಭುಞ್ಜನಞ್ಚಾಪಿ, ನಚ್ಚಗೀತಾದಿಸತ್ತಪಿ॥

೧೦೫ಅಕಾಯಬನ್ಧನಞ್ಚಾಪಿ , ಪತ್ತಹತ್ಥಕವಾಟಕಂ।
ಅಚಿತ್ತಕಮಿದಂ ಸಬ್ಬಂ, ಸೇಸಮೇತ್ಥ ಸಚಿತ್ತಕಂ॥

೧೦೬ವೀತಿಕ್ಕಮನಚಿತ್ತೇನ, ಸಚಿತ್ತಕಮಚಿತ್ತಕಂ।
ಪಞ್ಞತ್ತಿಜಾನನೇನಾಪಿ, ವದನ್ತಾಚರಿಯಾ ತಥಾ॥

೧೦೭ಪುಬ್ಬಕರಣಾದಿಕಂ ಕತ್ವಾ, ಉಪೋಸಥಪ್ಪವಾರಣಂ।
ನವಧಾ ದೀಪಿತಂ ಸಬ್ಬಂ, ಕಾತಬ್ಬಂ ಪಿಯಸೀಲಿನಾ॥

೧೦೮ಸಮ್ಮಜ್ಜನೀ ಪದೀಪೋ ಚ, ಉದಕಂ ಆಸನೇನ ಚ।
ಉಪೋಸಥಸ್ಸ ಏತಾನಿ, ಪುಬ್ಬಕರಣನ್ತಿ ವುಚ್ಚತಿ॥

೧೦೯ಛನ್ದಪಾರಿಸುದ್ಧಿಉತುಕ್ಖಾನಂ , ಭಿಕ್ಖುಗಣನಾ ಚ ಓವಾದೋ।
ಉಪೋಸಥಸ್ಸ ಏತಾನಿ, ಪುಬ್ಬಕಿಚ್ಚನ್ತಿ ವುಚ್ಚತಿ॥

೧೧೦ಉಪೋಸಥೋ ಯಾವತಿಕಾ ಚ ಭಿಕ್ಖೂ ಕಮ್ಮಪ್ಪತ್ತಾ,
ಸಭಾಗಾಪತ್ತಿಯೋ ಚ ನ ವಿಜ್ಜನ್ತಿ।
ವಜ್ಜನೀಯಾ ಚ ಪುಗ್ಗಲಾ ತಸ್ಮಿಂ ನ ಹೋನ್ತಿ,
ಪತ್ತಕಲ್ಲನ್ತಿ ವುಚ್ಚತಿ॥

೧೧೧. ಪುಬ್ಬಕರಣಪುಬ್ಬಕಿಚ್ಚಾನಿ ಸಮಾಪೇತ್ವಾ ದೇಸಿತಾಪತ್ತಿಕಸ್ಸ ಸಮಗ್ಗಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಅನುಮತಿಯಾ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಂ ಉದ್ದಿಸಿತುಂ ಆರಾಧನಂ ಕರೋಮ।

೧೧೨ಪಾರಿಸುದ್ಧಿಅಧಿಟ್ಠಾನ-ಸುತ್ತುದ್ದೇಸವಸಾ ತಿಧಾ।

ಗಣಪುಗ್ಗಲಸಙ್ಘಾ ಚ, ತಂ ಕರೇಯ್ಯುಂ ಯಥಾಕ್ಕಮಂ॥

೧೧೩ಚಾತುದ್ದಸೋ ಪನ್ನರಸೋ, ಸಾಮಗ್ಗೀ ದಿನತೋ ತಿಧಾ।

ದಿನಪುಗ್ಗಲಕತ್ತಬ್ಬಾ-ಕಾರತೋ ತೇ ನವೇರಿತಾ॥

೧೧೪ತಯೋ ತಯೋತಿ ಕತ್ವಾನ, ದಿನಪುಗ್ಗಲಭೇದತೋ।

ತೇವಾಚೇದ್ವೇಕವಾಚೇತಿ, ನವ ವುತ್ತಾ ಪವಾರಣಾ॥

೧೧೫ಕತ್ತಿಕನ್ತಿಮಪಕ್ಖಮ್ಹಾ, ಹೇಮಂ ಫಗ್ಗುನಪುಣ್ಣಮಾ।

ತಸ್ಸ ಅನ್ತಿಮಪಕ್ಖಮ್ಹಾ, ಗಿಮ್ಹಂ ಆಸಾಳ್ಹಿಪುಣ್ಣಮಾ।

ವಸ್ಸಕಾಲಂ ತತೋ ಸೇಸಂ, ಚತುವೀಸತುಪೋಸಥಾ॥

೧೧೬ಚಾತುದ್ದಸಾ ಛ ಏತೇಸು, ಪಕ್ಖಾ ತತಿಯಸತ್ತಮಾ।

ಞೇಯ್ಯಾ ಪನ್ನರಸಾ ಸೇಸಾ, ಅಟ್ಠಾರಸ ಉಪೋಸಥಾ॥

೧೧೭. "ಛನ್ದಂ ದಮ್ಮಿ, ಛನ್ದಂ ಮೇ ಹರ, ಛನ್ದಂ ಮೇ ಆರೋಚೇಹೀ"ತಿ ಛನ್ದಂ ದಾತಬ್ಬಂ।

೧೧೮. "ಪಾರಿಸುದ್ಧಿಂ ದಮ್ಮಿ, ಪಾರಿಸುದ್ಧಿಂ ಮೇ ಹರ, ಪಾರಿಸುದ್ಧಿಂ ಮೇ ಆರೋಚೇಹೀ"ತಿ ಪಾರಿಸುದ್ಧಿ ದಾತಬ್ಬಾ।

೧೧೯. "ಪವಾರಣಂ ದಮ್ಮಿ, ಪವಾರಣಂ ಮೇ ಹರ, ಪವಾರಣಂ ಮೇ ಆರೋಚೇಹಿ, ಮಮತ್ಥಾಯ ಪವಾರೇಹೀ"ತಿ ಪವಾರಣಾ ದಾತಬ್ಬಾ।

೧೨೦. ಆಪತ್ತಿದೇಸಕೇನ "ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಸಮ್ಬಹುಲಾ ನಾನಾವತ್ಥುಕಾ ಆಪತ್ತಿಯೋ ಆಪಜ್ಜಿಂ, ತಾ ತುಮ್ಹಮೂಲೇ ಪಟಿದೇಸೇಮೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹನ್ತೇನ "ಪಸ್ಸಸಿ, ಆವುಸೋ, ತಾ ಆಪತ್ತಿಯೋ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಆಮ, ಭನ್ತೇ, ಪಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಪುನ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹನ್ತೇನ "ಆಯತಿಂ, ಆವುಸೋ, ಸಂವರೇಯ್ಯಾಸೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಸಾಧು, ಸುಟ್ಠು, ಭನ್ತೇ ಸಂವರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ವತ್ವಾ ದೇಸೇತಬ್ಬಂ।

೧೨೧. ವೇಮತಿಂ ಆರೋಚೇನ್ತೇನ "ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಸಮ್ಬಹುಲಾಸು ನಾನಾವತ್ಥುಕಾಸು ಆಪತ್ತೀಸು ವೇಮತಿಕೋ, ಯದಾ ನಿಬ್ಬೇಮತಿಕೋ ಭವಿಸ್ಸಾಮಿ, ತದಾ ತಾ ಆಪತ್ತಿಯೋ ಪಟಿಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ವತ್ವಾ ಆರೋಚೇತಬ್ಬಂ।

೧೨೨. "ಅಜ್ಜ ಮೇ ಉಪೋಸಥೋ 'ಪನ್ನರಸೋ, ಚಾತುದ್ದಸೋ'ತಿ ವಾ ಅಧಿಟ್ಠಾಮೀ"ತಿ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ವತ್ವಾ ಪುಗ್ಗಲೇನ ಅಧಿಟ್ಠಾನುಪೋಸಥೋ ಕಾತಬ್ಬೋ।

೧೨೩. ದ್ವೀಸು ಪನ ಥೇರೇನ "ಪರಿಸುದ್ಧೋ ಅಹಂ ಆವುಸೋ, 'ಪರಿಸುದ್ಧೋ'ತಿ ಮಂ ಧಾರೇಹೀ"ತಿ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ವತ್ತಬ್ಬಂ। ನವಕೇನಪಿ ತಥೇವ ವತ್ತಬ್ಬಂ। "ಭನ್ತೇ, ಧಾರೇಥಾ"ತಿ ವಚನಂ ವಿಸೇಸೋ।

೧೨೪. ತೀಸು ಪನ "ಸುಣನ್ತು ಮೇ ಆಯಸ್ಮನ್ತಾ, ಅಜ್ಜುಪೋಸಥೋ ಪನ್ನರಸೋ, ಯದಾಯಸ್ಮನ್ತಾನಂ ಪತ್ತಕಲ್ಲಂ, ಮಯಂ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಪಾರಿಸುದ್ಧಿಉಪೋಸಥಂ ಕರೇಯ್ಯಾಮಾ"ತಿ ಞತ್ತಿಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಪಟಿಪಾಟಿಯಾ ವುತ್ತನಯೇನ ಪಾರಿಸುದ್ಧಿಉಪೋಸಥೋ ಕಾತಬ್ಬೋ।

೧೨೫. “ಅಜ್ಜ ಮೇ ಪವಾರಣಾ ‘ಚಾತುದ್ದಸೀ, ಪನ್ನರಸೀ’ತಿ ವಾ ಅಧಿಟ್ಠಾಮೀ”ತಿ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ವತ್ವಾ ಏಕೇನ ಪವಾರೇತಬ್ಬಂ।

೧೨೬. ದ್ವೀಸು ಪನ ಥೇರೇನ “ಅಹಂ, ಆವುಸೋ, ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಪವಾರೇಮಿ ದಿಟ್ಠೇನ ವಾ ಸುತೇನ ವಾ ಪರಿಸಙ್ಕಾಯ ವಾ, ವದತು ಮಂ ಆಯಸ್ಮಾ ಅನುಕಮ್ಪಂ ಉಪಾದಾಯ, ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಪಟಿಕರಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ವತ್ವಾ ಪವಾರೇತಬ್ಬಂ। ನವಕೇನಾಪಿ ತಥೇವ ವತ್ತಬ್ಬಂ। “ಭನ್ತೇ”ತಿ ವಚನಂ ವಿಸೇಸೋ।

೧೨೭. ತೀಸು ವಾ ಚತೂಸು ವಾ ಪನ “ಸುಣನ್ತು ಮೇ ಆಯಸ್ಮನ್ತಾ, ಅಜ್ಜ ಪವಾರಣಾ ಪನ್ನರಸೀ, ಯದಾಯಸ್ಮನ್ತಾನಂ ಪತ್ತಕಲ್ಲಂ, ಮಯಂ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಪವಾರೇಯ್ಯಾಮಾ”ತಿ ಞತ್ತಿಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಥೇರೇನ “ಅಹಂ, ಆವುಸೋ, ಆಯಸ್ಮನ್ತೇ ಪವಾರೇಮಿ ದಿಟ್ಠೇನ ವಾ ಸುತೇನ ವಾ ಪರಿಸಙ್ಕಾಯ ವಾ, ವದನ್ತು ಮಂ ಆಯಸ್ಮನ್ತಾ ಅನುಕಮ್ಪಂ ಉಪಾದಾಯ, ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಪಟಿಕರಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ವತ್ವಾ ಪವಾರೇತಬ್ಬಂ। ನವಕೇಹಿಪಿ ತಥೇವ ಪಟಿಪಾಟಿಯಾ ಪವಾರೇತಬ್ಬಂ। “ಭನ್ತೇ”ತಿವಚನಂ ವಿಸೇಸೋ।

೧೨೮. ಚತೂಹಿ ಅಧಿಕೇಸು ಪನ “ಸುಣಾತು ಮೇ ಆವುಸೋ ಸಙ್ಘೋ, ಅಜ್ಜ ಪವಾರಣಾ ಪನ್ನರಸೀ, ಯದಿ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಪತ್ತಕಲ್ಲಂ, ಸಙ್ಘೋ ಪವಾರೇಯ್ಯಾ”ತಿ ಞತ್ತಿಂ ಠಪೇತ್ವಾ ವುಡ್ಢತರೇನ “ಸಙ್ಘಂ, ಆವುಸೋ, ಪವಾರೇಮಿ ದಿಟ್ಠೇನ ವಾ ಸುತೇನ ವಾ ಪರಿಸಙ್ಕಾಯ ವಾ, ವದನ್ತು ಮಂ ಆಯಸ್ಮನ್ತೋ ಅನುಕಮ್ಪಂ ಉಪಾದಾಯ, ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಪಟಿಕರಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ವತ್ವಾ ಪವಾರೇತಬ್ಬಂ। ನವಕೇಹಿಪಿ ತಥೇವ ಪಟಿಪಾಟಿಯಾ “ಸಙ್ಘಂ, ಭನ್ತೇ, ಪವಾರೇಮಿ ದಿಟ್ಠೇನ ವಾ ಸುತೇನ ವಾ ಪರಿಸಙ್ಕಾಯ ವಾ, ವದನ್ತು ಮಂ ಆಯಸ್ಮನ್ತೋ ಅನುಕಮ್ಪಂ ಉಪಾದಾಯ, ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಪಟಿಕರಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ವತ್ವಾ ಪವಾರೇತಬ್ಬಂ।

ಮೂಲಸಿಕ್ಖಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

॥ ನಮೋ ತಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಅರಹತೋ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಸ್ಸ॥

ಮೂಲಸಿಕ್ಖಾ-ಟೀಕಾ

ಗನ್ಥಾರಮ್ಭಕಥಾ

ಸಬ್ಬಕಾಮದದಂ ಸಬ್ಬರತನೇ ರತನತ್ತಯಂ।
ಉತ್ತಮಂ ಉತ್ತಮತರಂ, ವನ್ದಿತ್ವಾ ವನ್ದನಾರಹಂ॥

ಚರಣೇ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀನಂ, ಆಚರಿಯಾನಂ ಸಿರಂ ಮಮ।
ಠಪೇತ್ವಾನ ಕರಿಸ್ಸಾಮಿ, ಮೂಲಸಿಕ್ಖತ್ಥವಣ್ಣನಂ॥

ಗನ್ಥಾರಮ್ಭಕಥಾವಣ್ಣನಾ

ತತ್ಥಾದೋ ತಾವ ಸಬ್ಬಸಕ್ಕತಸ್ಸ ಸಬ್ಬಸತ್ತುತ್ತಮಸ್ಸ ಸತ್ಥುನೋ ಪಣಾಮಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “**ನತ್ವಾ ನಾಥ**”ನ್ತ್ಯಾದಿ। **ನಾಥಂ** ಚತೂಹಿ ನಾಥಙ್ಗೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತಂ ಭಗವನ್ತಂ **ನತ್ವಾ** ವನ್ದಿತ್ವಾ **ಆದೋ** ಆದಿಮ್ಹಿ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನತೋ ಪಟ್ಠಾಯ **ನವಕೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ** ಅಧುನಾ ಪಬ್ಬಜಿತೇನ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನೇನ **ಮೂಲಭಾಸಾಯ** ಮಾಗಧಭಾಸಾಯ ಸಿಕ್ಖಿತುಂ **ಸಮಾಸತೋ** ಸಙ್ಖೇಪೇನ ಮೂಲಸಿಕ್ಖಂ ಅಹಂ ಪವಕ್ಖಾಮೀತಿ ಪಿಣ್ಡತ್ಥೋ।

ಅಯಂ ಪನ ಅವಯವತ್ಥೋ - **ನತ್ವಾತಿ** ತನ್ನಿನ್ನತಪ್ಪೋಣತಪ್ಪಬ್ಭಾರೋ ಹುತ್ವಾ ಕಾಯವಚೀಮನೋದ್ವಾರೇಹಿ ವನ್ದಿತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ನಾಥತೀತಿ ನಾಥೋ, ವೇನೇಯ್ಯಾನಂ ಹಿತಸುಖಂ ಮೇತ್ತಾಯನವಸೇನ ಆಸೀಸತಿ ಪತ್ಥೇತೀತಿ ಅತ್ಥೋ, ಅಥ ವಾ ನಾಥತಿ ವೇನೇಯ್ಯಗತೇ ಕಿಲೇಸೇ ಉಪತಾಪೇತೀತಿ ಅತ್ಥೋ, ನಾಥತಿ ವಾ ಯಾಚತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಭಗವಾ ಹಿ “ಸಾಧು, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಕಾಲೇನ ಕಾಲಂ ಅತ್ತಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖೇಯ್ಯಾ”ತಿಆದಿನಾ (ಅ॰ ನಿ॰ ೮.೭) ಸತ್ತಾನಂ ತಂ ತಂ ಹಿತಪ್ಪಟಿಪತ್ತಿಂ ಯಾಚಿತ್ವಾಪಿ ಕರುಣಾಯ ಸಮುಸ್ಸಾಹಿತೋ ತೇ ತತ್ಥ ನಿಯೋಜೇತಿ। ಪರಮೇನ ವಾ ಚಿತ್ತಿಸ್ಸರಿಯೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಸಬ್ಬಸತ್ತೇ ಈಸತಿ ಅಭಿಭವತೀತಿ ಪರಮಿಸ್ಸರೋ ಭಗವಾ “ನಾಥೋ”ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ಸಬ್ಬೋ ಚಾಯಮತ್ಥೋ ಸದ್ದಸತ್ಥಾನುಸಾರತೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। **ಪವಕ್ಖಾಮೀ**ತಿ ಪಕಾರೇನ ಕಥೇಸ್ಸಾಮಿ। **ಮೂಲಸಿಕ್ಖಾ**ತಿ ಅಧಿಸೀಲಅಧಿಚಿತ್ತಅಧಿಪಞ್ಞಾವಸೇನ ತಿಸ್ಸೋಪಿ ಸಿಕ್ಖಾ, ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಸುಪ್ಪತಿಟ್ಠಿತಭಾವಸಾಧನಟ್ಠೇನ ಮೂಲಾ ಚ ಸಾ ಸಿಕ್ಖಿತಬ್ಬತೋ ಸಿಕ್ಖಾ ಚಾತಿ ಮೂಲಸಿಕ್ಖಾ। ಗನ್ಥವಸೇನೇತ್ಥ ಸಙ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ವುತ್ತತ್ತಾ ತದ್ದೀಪನೋ ಗನ್ಥೋ “ಮೂಲಸಿಕ್ಖಾ”ತಿ ವುಚ್ಚತಿ।

ತತ್ಥ ಕತಮಂ ಸೀಲಂ, ಕತಮಂ ಅಧಿಸೀಲಂ, ಕತಮಂ ಚಿತ್ತಂ, ಕತಮಂ ಅಧಿಚಿತ್ತಂ, ಕತಮಾ ಪಞ್ಞಾ, ಕತಮಾ ಅಧಿಪಞ್ಞಾತಿ? ವುಚ್ಚತೇ - ಪಞ್ಚಙ್ಗಅಟ್ಠಙ್ಗದಸಙ್ಗಸೀಲಂ ತಾವ ಸೀಲಮೇವ। ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಸಂವರಸೀಲಂ ಪನ “ಅಧಿಸೀಲ”ನ್ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ತಞ್ಹಿ ಸೂರಿಯೋ ವಿಯ ಪಜ್ಜೋತಾನಂ, ಸಿನೇರು ವಿಯ ಪಬ್ಬತಾನಂ ಸಬ್ಬಲೋಕಿಯಸೀಲಾನಂ ಅಧಿಕಞ್ಚೇವ ಉತ್ತಮಞ್ಚ। ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಸಂವರತೋಪಿ ಚ ಮಗ್ಗಫಲಸಮ್ಪಯುತ್ತಮೇವ ಸೀಲಂ ಅಧಿಸೀಲಂ, ತಂ ಪನ ಇಧ ನಾಧಿಪ್ಪೇತಂ। ನ ಹಿ ತಂ ಸಿಕ್ಖನ್ತೋ ಮೇಥುನಂ ಧಮ್ಮಂ ಪಟಿಸೇವತಿ। ಕಾಮಾವಚರಾನಿ ಪನ ಅಟ್ಠ ಕುಸಲಚಿತ್ತಾನಿ, ಲೋಕಿಯಅಟ್ಠಸಮಾಪತ್ತಿಚಿತ್ತಾನಿ ಚ ಏಕಜ್ಝಂ ಕತ್ವಾ ಚಿತ್ತಮೇವ। ವಿಪಸ್ಸನಾಪಾದಕಂ ಅಟ್ಠಸಮಾಪತ್ತಿಚಿತ್ತಂ ಪನ “ಅಧಿಚಿತ್ತ”ನ್ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ತಞ್ಹಿ ಸಬ್ಬಲೋಕಿಯಚಿತ್ತಾನಂ ಅಧಿಕಞ್ಚೇವ ಉತ್ತಮಞ್ಚ। ತತೋಪಿ ಚ ಮಗ್ಗಫಲಚಿತ್ತಮೇವ ಅಧಿಚಿತ್ತಂ, ತಂ ಪನ ಇಧ ನಾಧಿಪ್ಪೇತಂ। ನ ಹಿ ತಂ ಸಿಕ್ಖನ್ತೋ ಮೇಥುನಂ ಧಮ್ಮಂ ಪಟಿಸೇವತಿ। “ಅತ್ಥಿ ದಿನ್ನಂ, ಅತ್ಥಿ ಯಿಟ್ಠ”ನ್ತಿಆದಿನಯಪ್ಪವತ್ತಂ ಕಮ್ಮಸ್ಸಕತಾಞಾಣಂ ಪಞ್ಞಾ, ತಿಲಕ್ಖಣಾಕಾರಪರಿಚ್ಛೇದಕಂ ಪನ ವಿಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ “ಅಧಿಪಞ್ಞಾ”ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ಸಾ ಹಿ ಸಬ್ಬಲೋಕಿಯಪಞ್ಞಾನಂ ಅಧಿಕಾ ಚೇವ ಉತ್ತಮಾ ಚ। ತತೋಪಿ ಚ ಮಗ್ಗಫಲಪಞ್ಞಾವ ಅಧಿಪಞ್ಞಾ, ಸಾ ಪನ ಇಧ ನಾಧಿಪ್ಪೇತಾ। ನ ಹಿ ತಂ ಸಿಕ್ಖನ್ತೋ ಮೇಥುನಂ ಧಮ್ಮಂ ಪಟಿಸೇವತಿ।

ತಾಸು ತೀಸು ಅಧಿಸೀಲಸಿಕ್ಖಾ ಚಾರಿತ್ತವಾರಿತ್ತವಸೇನ ದುವಿಧಮ್ಪಿ ಸೀಲಂ ಯಥಾನುಸಿಟ್ಠಂ ಪಟಿಪಜ್ಜಮಾನೇನ, ತಪ್ಪಟಿಪಕ್ಖೇ ಕಿಲೇಸೇ ತದಙ್ಗಪ್ಪಹಾನವಸೇನ ಪಜಹನ್ತೇನ ಸಿಕ್ಖಿತಬ್ಬಾ। ಅಧಿಚಿತ್ತಸಿಕ್ಖಾ ಯಥಾವುತ್ತೇಸು ಆರಮ್ಮಣೇಸು ಅಭಿಯೋಗವಸೇನ ಝಾನಪ್ಪಟಿಪಕ್ಖಾನಂ ನೀವರಣಗಣಾನಂ ವಿಕ್ಖಮ್ಭನಪ್ಪಹಾನಂ ಕುರುಮಾನೇನ ಸಿಕ್ಖಿತಬ್ಬಾ। ಅಧಿಪಞ್ಞಾಸಿಕ್ಖಾ ಪನ ಯಥಾನುರೂಪಂ ತದಙ್ಗಪ್ಪಹಾನಸಮುಚ್ಛೇದವಸೇನ ಸಾನುಸಯೇ ಕಿಲೇಸೇ ಸಮುಚ್ಛಿನ್ದನ್ತೇನ ಸಿಕ್ಖಿತಬ್ಬಾ। ತಸ್ಮಾ ಸುಪ್ಪತಿಟ್ಠಿತಭಾವಸಾಧನಟ್ಠೇನ ಮೂಲಾ ಚ ಸಾ ಸಿಕ್ಖಿತಬ್ಬತೋ ಸಿಕ್ಖಾ ಚಾತಿ ಮೂಲಸಿಕ್ಖಾ, ಕಮ್ಮವಚನಿಚ್ಛಾಯಂ "ಮೂಲಸಿಕ್ಖ"ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ।

ಸಮಾಸೀಯತೇ ಸಙ್ಖಿಪೀಯತೇತಿ ಸಮಾಸೋ, ತತೋ **ಸಮಾಸತೋ**। ಸಮಗ್ಗೇನ ಸಙ್ಘೇನ ಞತ್ತಿಚತುತ್ಥೇನ ಕಮ್ಮೇನ ಅಕುಪ್ಪೇನ ಠಾನಾರಹೇನ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನೋತಿ ಭಿಕ್ಖು। ತತ್ಥ ಸಬ್ಬನ್ತಿಮೇನ ಪರಿಯಾಯೇನ ಪಞ್ಚವಗ್ಗಕರಣೀಯೇ ಕಮ್ಮೇ ಯಾವತಿಕಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಕಮ್ಮಪ್ಪತ್ತಾ, ತೇಸಂ ಆಗತತ್ತಾ, ಛನ್ದಾರಹಾನಂ ಛನ್ದಸ್ಸ ಆಹಟತ್ತಾ, ಸಮ್ಮುಖೀಭೂತಾನಞ್ಚ ಅಪ್ಪಟಿಕ್ಕೋಸನತೋ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕಮ್ಮೇ ಸಮಗ್ಗಭಾವಂ ಉಪಗತೇನ ಸಙ್ಘೇನ ತೀಹಿ ಅನುಸ್ಸಾವನಾಹಿ ಏಕಾಯ ಞತ್ತಿಯಾ ಕಾತಬ್ಬಕಮ್ಮಸಙ್ಖಾತೇನ ಞತ್ತಿಚತುತ್ಥೇನ ಧಮ್ಮಿಕೇನ ವಿನಯಕಮ್ಮೇನ ವತ್ಥುಞತ್ತಿಅನುಸ್ಸಾವನಸೀಮಾಪರಿಸಾಸಮ್ಪತ್ತಿಸಮ್ಪನ್ನತ್ತಾ ಅಕೋಪೇತಬ್ಬತಂ, ಅಪ್ಪಟಿಕ್ಕೋಸಿತಬ್ಬತಂ ಉಪಗತೇನ ಠಾನಾರಹೇನ ಕಾರಣಾರಹೇನ ಸತ್ಥುಸಾಸನಾರಹೇನ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನೋ ನಾಮ, ಉಪರಿಭಾವಂ ಸಮಾಪನ್ನೋ ಪತ್ತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। ಭಿಕ್ಖುಭಾವೋ ಹಿ ಉಪರಿಭಾವೋ। ತಞ್ಚೇಸ ಯಥಾವುತ್ತೇನ ಕಮ್ಮೇನ ಸಮಾಪನ್ನತ್ತಾ "ಉಪಸಮ್ಪನ್ನೋ"ತಿ ವುಚ್ಚತಿ, ತೇನ **ಭಿಕ್ಖುನಾ**। ಊನಪಞ್ಚವಸ್ಸತಾಯ ನವಕೋ, ತೇನ **ನವಕೇನ** ಅಧುನಾ ಪಬ್ಬಜಿತೇನ, ಅಚಿರಪಬ್ಬಜಿತೇನಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ಆದೋ**ತಿ ಆದಿಮ್ಹಿಯೇವಾತಿ ಅತ್ಥೋ, ಆದಿತೋ ಪಟ್ಠಾಯಾತಿ ವಾ। ಅಪಿ ಚ ಥೇರೋ "ಆದೋ"ತಿ ವಚನೇನ ಸದ್ಧಾಪಬ್ಬಜಿತಾನಂ ಕುಲಪುತ್ತಾನಂ ಆಲಸಿಯದೋಸೇನ, ಅಪ್ಪಟಿಪಜ್ಜನ್ತಾನಂ ಅಞ್ಞಾಣದೋಸೇನ ಚ ಅಞ್ಞಥಾ ಪಟಿಪಜ್ಜನ್ತಾನಂ ಸಂವೇಗಂ ಜನೇತಿ। ಕಥಂ? ಅತಿದುಲ್ಲಭಂ ಖಣಂ ಸಮವಾಯಂ ಪಟಿಲಭಿತ್ವಾ ತಙ್ಖಣಂ ನ ಕುಸೀತೇನ ವಾ ನಿರತ್ಥಕಕಥಾಪಸುತೇನ ವಾ ವೀತಿನಾಮೇತಬ್ಬಂ, ಕಿಂ ಕಾತಬ್ಬಂ? ಆದಿತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ನಿರನ್ತರಮೇವ ತೀಸು ಸಿಕ್ಖಾಸು ಆದರೋ ಜನೇತಬ್ಬೋತಿ।

"ಸಾ ಮಾಗಧೀ ಮೂಲಭಾಸಾ, ನರಾ ಯಾಯಾದಿಕಪ್ಪಿಕಾ।
ಬ್ರಹ್ಮಾನೋ ಚಸ್ಸುತಾಲಾಪಾ, ಸಮ್ಬುದ್ಧಾ ಚಾಪಿ ಭಾಸರೇ"ತಿ॥ -

ವಚನತೋ **ಮೂಲಭಾಸಾಯಾ**ತಿ ಮಾಗಧಮೂಲಾಯ ಭಾಸಾಯ, ಸಭಾವನಿರುತ್ತಿಯಾ ಭಾಸಾಯಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ಸಿಕ್ಖಿತು**ನ್ತಿ ಉಗ್ಗಣ್ಹಿತುಂ।

೧. ಪಾರಾಜಿಕನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ

೧. ಇದಾನಿ ಸಬ್ಬಸಿಕ್ಖಾನಂ ಪನ ಮೂಲಭೂತತ್ತಾ ಅಧಿಸೀಲಸಿಕ್ಖಾವ ಪಠಮಂ ವುತ್ತಾ, ತತ್ರಾಪಿ ಮಹಾಸಾವಜ್ಜತ್ತಾ, ಮೂಲಚ್ಛೇಜ್ಜವಸೇನ ಪವತ್ತನತೋ ಚ ಸಬ್ಬಪಠಮಂ ಪಾರಾಜಿಕಂ ಜಾನಿತಬ್ಬನ್ತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ **"ಸಂ ನಿಮಿತ್ತ"**ನ್ತ್ಯಾದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ ಮಗ್ಗತ್ತಯೇ ಸಂ ನಿಮಿತ್ತಂ ಪವೇಸನ್ತೋ ಭಿಕ್ಖು ಚುತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸಂ ನಿಮಿತ್ತ**ನ್ತಿ ಅತ್ತನೋ ಅಙ್ಗಜಾತಂ, ಸಬ್ಬನ್ತಿಮೇನ ಪರಿಚ್ಛೇದೇನ ಏಕತಿಲಬೀಜಮತ್ತಮ್ಪಿ ಅತ್ತನೋ ಅಙ್ಗಜಾತನ್ತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ಭಿಕ್ಖೂ**ತಿ ಅನಿಕ್ಖಿತ್ತಸಿಕ್ಖೋ। **ಮಗ್ಗತ್ತಯೇ**ತಿ ಏತ್ಥ ಮನುಸ್ಸಾಮನುಸ್ಸತಿರಚ್ಛಾನಗತಾನಂ ವಸೇನ ತಿಸ್ಸೋ ಇತ್ಥಿಯೋ, ತಯೋ ಉಭತೋಬ್ಯಞ್ಜನಕಾ, ತಯೋ ಪಣ್ಡಕಾ, ತಯೋ ಪುರಿಸಾತಿ ಪಾರಾಜಿಕವತ್ಥುಭೂತಾನಂ ನಿಮಿತ್ತಾನಂ ನಿಸ್ಸಯಾ ದ್ವಾದಸ ಸತ್ತಾ ಹೋನ್ತಿ। ತೇಸಂ ವಚ್ಚಪಸ್ಸಾವಮುಖಮಗ್ಗವಸೇನ ತಯೋ ಮಗ್ಗಾ। ತತ್ಥ ಮನುಸ್ಸಿತ್ಥಿಯಾ ತಯೋ, ಅಮನುಸ್ಸಿತ್ಥಿಯಾ ತಯೋ, ತಿರಚ್ಛಾನಗತಿತ್ಥಿಯಾ ತಯೋತಿ ನವ , ತಥಾ ಮನುಸ್ಸುಭತೋಬ್ಯಞ್ಜನಕಾದೀನಂ। ಮನುಸ್ಸಪಣ್ಡಕಾದೀನಂ ಪನ ವಚ್ಚಮುಖಮಗ್ಗವಸೇನ ದ್ವೇ ದ್ವೇತಿ ಛ, ತಥಾ ಮನುಸ್ಸಪುರಿಸಾದೀನನ್ತಿ ಸಬ್ಬೇಸಂ ವಸೇನ ತಿಂಸ ಮಗ್ಗಾ ಹೋನ್ತಿ। ತೇ ಸಬ್ಬೇ ಪರಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಇಧ "ಮಗ್ಗತ್ತಯೇ"ತಿ ವುತ್ತಂ, ತಸ್ಮಿಂ

ಮಗ್ಗತ್ತಯೇ, ದ್ವಾದಸನ್ನಂ ಸತ್ತಾನಂ ತೀಸು ಮಗ್ಗೇಸು ಯತ್ಥ ಕತ್ಥಚಿ ಮಗ್ಗೇತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಚುತೋ**ತಿ ಸಕ್ಕತ್ತಾ ವಾ ಬ್ರಹ್ಮತ್ತಾ ವಾ ಚುತಸತ್ತೋ ವಿಯ ಸಾಸನತೋ ಚುತೋ ಹೋತಿ, ಪಾರಾಜಿಕೋ ಹೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಇದಾನಿ ಪವೇಸನಂ ನಾಮ ನ ಕೇವಲಂ ಅತ್ತುಪಕ್ಕಮೇನೇವ ಹೋತಿ, ಪರೂಪಕ್ಕಮೇನಾಪಿ ಹೋತಿ, ತತ್ಥಾಪಿ ಸೇವನಚಿತ್ತೇ ಸತಿ ಪಾರಾಜಿಕೋ ಹೋತೀತಿ ದಸ್ಸನತ್ಥಂ "**ಪವೇಸನಾ**"ತ್ಯಾದಿ ವುತ್ತಂ। ತಸ್ಸತ್ಥೋ - ಯೋ ಭಿಕ್ಖು ಪವೇಸನಟ್ಠಿತಉದ್ಧರಣಪವಿಟ್ಠಕ್ಖಣೇಸು ಅಞ್ಞತರಂ ಖಣಂ **ಚೇಪಿ ಸಾದಿಯಂ** ಸಾದಿಯನ್ತೋ ಸಚೇಪಿ ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಸೇವನಚಿತ್ತಂ ಉಪಟ್ಠಾಪೇನ್ತೋ, **ಚುತೋ** ಪಾರಾಜಿಕೋ ಹೋತಿ। ಯೋ ಪನ ಸಬ್ಬಸೋ ಅಸಾದಿಯನ್ತೋ ಆಸೀವಿಸಮುಖಂ ಅಙ್ಗಾರಕಾಸುಂ ಪವಿಟ್ಠಂ ವಿಯ ಚ ಮಞ್ಞತಿ, ಸೋ ನಿಪ್ಪರಾಧೋ ಹೋತಿ। ಏತ್ಥ ಪನ **ಠಿತಂ** ನಾಮ ಸುಕ್ಕವಿಸ್ಸಟ್ಠಿಸಮಯಪ್ಪತ್ತಂ। ಪಠಮಪಾರಾಜಿಕಂ।

೧-೭. ಇದಾನಿ ದುತಿಯಂ ದಸ್ಸೇತುಂ "**ಅದಿನ್ನಂ ಮಾನುಸಂ ಭಣ್ಡ**"ನ್ತ್ಯಾದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ ಯೋ ಭಿಕ್ಖು ಅದಿನ್ನಂ ಮಾನುಸಂ ಗರುಕಂ ಭಣ್ಡಂ ಪಞ್ಚವೀಸಾವಹಾರೇಸು ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಅವಹಾರೇನ ಆದಿಯನ್ತೋ ಚುತೋ ಭವೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಅದಿನ್ನ**ನ್ತಿ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಪರಪರಿಗ್ಗಹಿತಂ ಸಸ್ಸಾಮಿಕಂ ಭಣ್ಡಂ, ತಂ ತೇಹಿ ಸಾಮಿಕೇಹಿ ಕಾಯೇನ ವಾ ವಾಚಾಯ ವಾ ನ ದಿನ್ನನ್ತಿ ಅದಿನ್ನಂ, ಅನಿಸ್ಸಟ್ಠಂ ಅಪರಿಚ್ಚತ್ತಂ ರಕ್ಖಿತಂ ಗೋಪಿತಂ ಮಮಾಯಿತಂ ಪರಪರಿಗ್ಗಹಿತಂ। ಮನುಸ್ಸಸ್ಸ ಇದನ್ತಿ **ಮಾನುಸಂ,** ಮನುಸ್ಸಸನ್ತಕಂ, "ಭಣ್ಡ"ನ್ತಿಮಿನಾ ತುಲ್ಯಾಧಿಕರಣಂ । **ಥೇಯ್ಯಾಯೇಕೇನಾ**ತಿ ಥೇಯ್ಯಾಯ ಏಕೇನ, ಏಕೇನ ಅವಹಾರೇನಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಲಿಙ್ಗಭೇದಂ ಕತ್ವಾ ವುತ್ತಂ। "ಥೇಯ್ಯಾ ಕೇನಚೀ"ತಿ ವಾ ಪಾಠೋ। ತತ್ಥ **ಥೇನೋ**ತಿ ಚೋರೋ, ಥೇನಸ್ಸ ಭಾವೋ **ಥೇಯ್ಯಾ,** ಕರಣತ್ಥೇ ಚೇತಂ ಪಚ್ಚತ್ತವಚನಂ, ತಸ್ಮಾ ಕೇನಚಿ ಥೇಯ್ಯೇನ ಅವಹಾರೇನಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಆದಿಯ**ನ್ತಿ ಆದಿಯನ್ತೋ ಗಣ್ಹನ್ತೋ। **ಪಞ್ಚವೀಸಾವಹಾರೇಸೂ**ತಿ ಪಞ್ಚಪಞ್ಚಕೇ ಸಮೋಧಾನೇತ್ವಾ ಪಞ್ಚವೀಸತಿ ಅವಹಾರಾ। ತತ್ಥ **ಪಞ್ಚಪಞ್ಚಕಾನಿ** ನಾಮ ನಾನಾಭಣ್ಡಪಞ್ಚಕಂ ಏಕಭಣ್ಡಪಞ್ಚಕಂ ಸಾಹತ್ಥಿಕಪಞ್ಚಕಂ ಪುಬ್ಬಪ್ಪಯೋಗಪಞ್ಚಕಂ ಥೇಯ್ಯಾವಹಾರಪಞ್ಚಕನ್ತಿ।

ತತ್ಥ ಸವಿಞ್ಞಾಣಕಾವಿಞ್ಞಾಣಕಮಿಸ್ಸಕಭಣ್ಡವಸೇನ ನಾನಾಭಣ್ಡಪಞ್ಚಕಂ, ಸವಿಞ್ಞಾಣಕಭಣ್ಡವಸೇನ ಏಕಭಣ್ಡಪಞ್ಚಕಂ। ತತ್ಥ ನಾನಾಭಣ್ಡವಸೇನ ತಾವ ಏವಂ ವೇದಿತಬ್ಬೋ - ಯೋ ಆರಾಮಂ ಅಭಿಯುಞ್ಜತಿ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸ। ಸಾಮಿಕಸ್ಸ ವಿಮತಿಂ ಉಪ್ಪಾದೇತಿ, ಆಪತ್ತಿ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಸ್ಸ। ಸಾಮಿಕೋ "ನ ಮಯ್ಹಂ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಧುರಂ ನಿಕ್ಖಿಪತಿ, ಆಪತ್ತಿ ಪಾರಾಜಿಕಸ್ಸ। ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಭಣ್ಡಂ ಹರನ್ತೋ ಸೀಸೇ ಭಾರಂ ಥೇಯ್ಯಚಿತ್ತೋ ಆಮಸತಿ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸ। ಫನ್ದಾಪೇತಿ, ಆಪತ್ತಿ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಸ್ಸ। ಖನ್ಧಂ ಓರೋಪೇತಿ, ಆಪತ್ತಿ ಪಾರಾಜಿಕಸ್ಸ। ಉಪನಿಕ್ಖಿತ್ತಂ ಭಣ್ಡಂ "ದೇಹಿ ಮೇ ಭಣ್ಡ"ನ್ತಿ ವುಚ್ಚಮಾನೋ "ನಾಹಂ ಗಣ್ಹಾಮೀ"ತಿ ಭಣತಿ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸ। ಸಾಮಿಕಸ್ಸ ವಿಮತಿಂ ಉಪ್ಪಾದೇತಿ, ಆಪತ್ತಿ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಸ್ಸ। ಸಾಮಿಕೋ "ನ ಮಯ್ಹಂ ದಸ್ಸತೀ"ತಿ ಧುರಂ ನಿಕ್ಖಿಪತಿ, ಆಪತ್ತಿ ಪಾರಾಜಿಕಸ್ಸ। "ಸಹಭಣ್ಡಹಾರಕಂ ನೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಪಠಮಂ ಪಾದಂ ಸಙ್ಕಾಮೇತಿ, ಆಪತ್ತಿ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಸ್ಸ। ದುತಿಯಂ ಪಾದಂ ಸಙ್ಕಾಮೇತಿ, ಆಪತ್ತಿ ಪಾರಾಜಿಕಸ್ಸ। ಥಲಟ್ಠಂ ಭಣ್ಡಂ ಥೇಯ್ಯಚಿತ್ತೋ ಆಮಸತಿ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸ। ಫನ್ದಾಪೇತಿ, ಆಪತ್ತಿ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಸ್ಸ। ಠಾನಾ ಚಾವೇತಿ, ಆಪತ್ತಿ ಪಾರಾಜಿಕಸ್ಸ। ಅಯಮೇತ್ಥ ನಾನಾಭಣ್ಡವಸೇನ ಯೋಜನಾ। ಏಕಭಣ್ಡವಸೇನ ಪನ ಸಸ್ಸಾಮಿಕಂ ದಾಸಂ ವಾ ತಿರಚ್ಛಾನಂ ವಾ ಯಥಾವುತ್ತೇನ ಅಭಿಯೋಗಾದಿನಾ ನಯೇನ ಆದಿಯತಿ ವಾ ಹರತಿ ವಾ ಅವಹರತಿ ವಾ ಇರಿಯಾಪಥಂ ಕೋಪೇತಿ ವಾ ಠಾನಾ ಚಾವೇತಿ ವಾತಿ। ಅಯಮೇತ್ಥ ಏಕಭಣ್ಡವಸೇನ ಯೋಜನಾ।

ಪಞ್ಚ ಅವಹಾರಾ ಸಾಹತ್ಥಿಕೋ ಆಣತ್ತಿಕೋ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯೋ ಅತ್ಥಸಾಧಕೋ ಧುರನಿಕ್ಖೇಪೋತಿ। ತತ್ಥ **ಸಾಹತ್ಥಿಕೋ** ನಾಮ ಪರಸ್ಸ ಭಣ್ಡಂ ಸಹತ್ಥಾ ಅವಹರತಿ। **ಆಣತ್ತಿಕೋ** ನಾಮ "ಅಸುಕಸ್ಸ ಭಣ್ಡಂ ಅವಹರಾ"ತಿ ಅಞ್ಞಂ ಆಣಾಪೇತಿ। **ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯೋ** ನಾಮ ಅನ್ತೋಸುಙ್ಕಘಾತೇ ಠಿತೋ ಬಹಿಸುಙ್ಕಘಾತಂ ಪಾತೇತಿ, ಆಪತ್ತಿ ಪಾರಾಜಿಕಸ್ಸ। **ಅತ್ಥಸಾಧಕೋ** ನಾಮ "ಅಸುಕಂ ಭಣ್ಡಂ ಯದಾ ಸಕ್ಕೋಸಿ, ತದಾ ಅವಹರಾ"ತಿ ಆಣಾಪೇತಿ। ತತ್ಥ ಸಚೇ ಪರೋ ಅನನ್ತರಾಯಿಕೋ ಹುತ್ವಾ ತಂ ಅವಹರತಿ, ಆಣಾಪಕೋ ಆಣತ್ತಿಕ್ಖಣೇಯೇವ ಪಾರಾಜಿಕೋ ಹೋತಿ, ಅವಹಾರಕೋ ಪನ ಅವಹಟಕಾಲೇ, ಅಯಂ ಅತ್ಥಸಾಧಕೋ। **ಧುರನಿಕ್ಖೇಪೋ** ಪನ ಉಪನಿಕ್ಖಿತ್ತಭಣ್ಡವಸೇನ ವೇದಿತಬ್ಬೋತಿ ಇದಂ ಸಾಹತ್ಥಿಕಪಞ್ಚಕಂ।

ಅಪರೇಪಿ ಪಞ್ಚ ಅವಹಾರಾ ಪುಬ್ಬಪ್ಪಯೋಗೋ ಸಹಪ್ಪಯೋಗೋ ಸಂವಿಧಾವಹಾರೋ ಸಙ್ಕೇತಕಮ್ಮಂ ನಿಮಿತ್ತಕಮ್ಮನ್ತಿ। ತತ್ಥ ಆಣತ್ತಿವಸೇನ **ಪುಬ್ಬಪ್ಪಯೋಗೋ** ವೇದಿತಬ್ಬೋ, ಠಾನಾಚಾವನವಸೇನ **ಸಹಪ್ಪಯೋಗೋ**। **ಸಂವಿಧಾವಹಾರೋ** ನಾಮ ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಭಿಕ್ಖೂ "ಅಮುಕಂ ನಾಮ ಗೇಹಂ ಗನ್ತ್ವಾ, ಛದನಂ ವಾ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ, ಸನ್ಧಿಂ ವಾ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಭಣ್ಡಂ ಹರಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಸಂವಿದಹಿತ್ವಾ ಗಚ್ಛನ್ತಿ, ತೇಸು ಏಕೋ ಭಣ್ಡಂ ಅವಹರತಿ, ತಸ್ಸುದ್ಧಾರೇ ಸಬ್ಬೇಸಂ ಪಾರಾಜಿಕಂ। **ಸಙ್ಕೇತಕಮ್ಮಂ** ನಾಮ ಸಞ್ಜಾನನಕಮ್ಮಂ ಕಾಲಪರಿಚ್ಛೇದವಸೇನ ಸಞ್ಞಾಕರಣಂ। ಏತ್ಥ ಚ "ಪುರೇಭತ್ತಂ ಅವಹರಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ ಅಜ್ಜ ವಾ ಪುರೇಭತ್ತಂ ಅವಹರತು, ಸ್ವೇ ವಾ ಅನಾಗತೇ ಸಂವಚ್ಛರೇ ವಾ, ನತ್ಥಿ ವಿಸಙ್ಕೇತೋ, ಸಙ್ಕೇತಕಾರಕಸ್ಸ ಆಣತ್ತಿಕ್ಖಣೇ, ಇತರಸ್ಸ ಠಾನಾ ಚಾವನೇತಿ ಏವಂ ಆಪತ್ತಿ ಉಭಿನ್ನಂ ಪಾರಾಜಿಕಸ್ಸ। **ನಿಮಿತ್ತಕಮ್ಮಂ** ನಾಮ ಸಞ್ಞುಪ್ಪಾದನತ್ಥಂ ಕಸ್ಸಚಿ ನಿಮಿತ್ತಸ್ಸ ಕರಣಂ ಅಕ್ಖಿನಿಖಣನಹತ್ಥಲಙ್ಘನಪಾಣಿಪ್ಪಹಾರಅಙ್ಗುಲಿಫೋಟನಗೀವುನ್ನಾಮನಉಕ್ಕಾಸನಾದಿನಾ ಅನೇಕಪ್ಪಕಾರಂ। ಅವಹಾರಕೋ ಆಣಾಪಕೇನ ಯಂ ನಿಮಿತ್ತಸಞ್ಞಂ ಕತ್ವಾ ವುತ್ತಂ, ತಂ "ಏತ"ನ್ತಿ ಮಞ್ಞಮಾನೋ ತಮೇವ ಅವಹರತಿ, ಉಭಿನ್ನಂ ಪಾರಾಜಿಕಂ। ಯಂ "ಅವಹರಾ"ತಿ ವುತ್ತಂ, ತಂ "ಏತ"ನ್ತಿ ಮಞ್ಞಮಾನೋ ಅಞ್ಞಂ ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ಠಾನೇ ಠಪಿತಂ ಅವಹರತಿ, ಮೂಲಟ್ಠಸ್ಸ ಅನಾಪತ್ತಿ। ಇದಂ ಪುಬ್ಬಪ್ಪಯೋಗಪಞ್ಚಕಂ।

ಅಪರೇಪಿ ಪಞ್ಚ ಅವಹಾರಾ ಥೇಯ್ಯಾವಹಾರೋ ಪಸಯ್ಹಾವಹಾರೋ ಪರಿಕಪ್ಪಾವಹಾರೋ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾವಹಾರೋ ಕುಸಾವಹಾರೋತಿ। ತತ್ಥ ಯೋ ಕೂಟಮಾನಕೂಟಕಹಾಪಣಾದೀಹಿ ವಞ್ಚೇತ್ವಾ ಗಣ್ಹಾತಿ, ತಸ್ಸೇವಂ ಗಣ್ಹತೋ ಅವಹಾರೋ **ಥೇಯ್ಯಾವಹಾರೋ**। ಯೋ ಸನ್ತಜ್ಜೇತ್ವಾ ಸಯಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ತೇಸಂ ಸನ್ತಕಂ ಗಣ್ಹಾತಿ, ಯೋ ವಾ ಅತ್ತನೋ ಪತ್ತಬಲಿತೋ ಚ ಅಧಿಕಂ ಬಲಕ್ಕಾರೇನ ಗಣ್ಹಾತಿ ರಾಜರಾಜಮಹಾಮತ್ತಾದಯೋ ವಿಯ, ತಸ್ಸೇವಂ ಗಣ್ಹತೋ ಅವಹಾರೋ **ಪಸಯ್ಹಾವಹಾರೋ**। ಪರಿಕಪ್ಪೇತ್ವಾ ಗಣ್ಹತೋ ಪನಾವಹಾರೋ **ಪರಿಕಪ್ಪಾವಹಾರೋ**। ಸೋ ದುವಿಧೋ ಭಣ್ಡೋಕಾಸಪರಿಕಪ್ಪವಸೇನ। ತತ್ರ ಯೋ "ಸಾಟಕೋ ಚೇ, ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮಿ, ಸುತ್ತಂ ಚೇ, ನ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಪರಿಕಪ್ಪೇತ್ವಾ ಅನ್ಧಕಾರೇ ಪಸಿಬ್ಬಕಂ ಗಣ್ಹಾತಿ, ತತ್ರ ಸಾಟಕೋ ಚೇ, ಉದ್ಧಾರೇಯೇವ ಪಾರಾಜಿಕಂ, ಸುತ್ತಂ ಚೇ ಹೋತಿ, ರಕ್ಖತಿ। ಅಯಂ **ಭಣ್ಡಪರಿಕಪ್ಪೋ** ನಾಮ। ಯೋ ಠಾನಂ ಪರಿಕಪ್ಪೇತ್ವಾ ಭಣ್ಡಂ ಗಣ್ಹಾತಿ, ತಸ್ಸ ತಂ ಪರಿಕಪ್ಪಿತಪರಿಚ್ಛೇದಂ ಅತಿಕ್ಕನ್ತಮತ್ತೇ ಪಾರಾಜಿಕಂ। ಅಯಂ **ಓಕಾಸಪರಿಕಪ್ಪೋ** ನಾಮ। ಏವಮಿಮೇಸಂ ದ್ವಿನ್ನಂ ಪರಿಕಪ್ಪಾನಂ ವಸೇನ ಪರಿಕಪ್ಪೇತ್ವಾ ಗಣ್ಹತೋ ಅವಹಾರೋ ಪರಿಕಪ್ಪಾವಹಾರೋ। ಪಟಿಚ್ಛಾದೇತ್ವಾ ಪರಸ್ಸ ಭಣ್ಡಂ ಗಣ್ಹತೋ ಅವಹಾರೋ **ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾವಹಾರೋ** ನಾಮ। ಕುಸಂ ಸಙ್ಕಾಮೇತ್ವಾ ಅವಹರಣಂ **ಕುಸಾವಹಾರೋ**। ಯೋ ಕುಸಂ ಪಾತೇತ್ವಾ ಚೀವರೇ ಭಾಜಿಯಮಾನೇ ಅತ್ತನೋ ಕೋಟ್ಠಾಸಸ್ಸ ಸಮೀಪೇ ಠಿತಂ ಅಪ್ಪಗ್ಘತರಂ ವಾ ಮಹಗ್ಘತರಂ ವಾ ಸಮಸಮಂ ವಾ ಪರಸ್ಸ ಕೋಟ್ಠಾಸಂ ದಿಸ್ವಾ ಸಚೇ ಪಠಮತರಂ ಪರಕೋಟ್ಠಾಸತೋ ಕುಸದಣ್ಡಕಂ ಉದ್ಧರತಿ, ಅತ್ತನೋ ಕೋಟ್ಠಾಸೇ ಪಾತೇತುಕಾಮತಾಯ ಉದ್ಧಾರೇ ರಕ್ಖತಿ, ಪಾತನೇಪಿ ರಕ್ಖತಿ, ಅತ್ತನೋ ಕೋಟ್ಠಾಸತೋ ಪನ ಕುಸದಣ್ಡಂ ಉದ್ಧರತಿ, ಉದ್ಧಾರೇ ರಕ್ಖತಿ, ತಂ ಉದ್ಧರಿತ್ವಾ ಪರಕೋಟ್ಠಾಸೇ ಪಾತೇನ್ತಸ್ಸ ಹತ್ಥತೋ ಮುತ್ತಮತ್ತೇ ಪಾರಾಜಿಕಂ। ಅಯಂ ಕುಸಾವಹಾರೋ ನಾಮಾತಿ ಇಮೇಸು ಪಞ್ಚವೀಸಾವಹಾರೇಸು ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಅವಹಾರೇನ ಗಣ್ಹನ್ತೋ ಪಾರಾಜಿಕೋ ಭವೇತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಗರುಕನ್ತಿ ಪಞ್ಚಮಾಸಕಂ। ವೀಸತಿಮಾಸಕೋ ಹಿ ಕಹಾಪಣೋ, ಕಹಾಪಣಸ್ಸ ಚತುತ್ಥೋ ಭಾಗೋ ಪಾದೋ ನಾಮ, ತಸ್ಮಾ ಪಞ್ಚಮಾಸಕಂ ವಾ ಪಾದಂ ವಾ ಗರುಕನ್ತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ತತ್ಥ "ಚತ್ತಾರೋ ವೀಹಯೋ ಗುಞ್ಜಾ, ದ್ವೇ ಗುಞ್ಜಾ ಮಾಸಕೋ ಭವೇ"ತಿ ವಚನತೋ ವೀಹಿವಸೇನ ಚತ್ತಾಲೀಸ ವೀಹಯೋ ದಸ ಗುಞ್ಜಾ ಪಞ್ಚಮಾಸಕೋತಿ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। ಯಂ ಪನ ಸಾಮಣೇರಸಿಕ್ಖಾಯಂ "ವೀಸತಿವೀಹೀ"ತಿ ವುತ್ತಂ, ತಂ ನೇವ ಪಾಳಿಯಂ, ನ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ಅತ್ಥಿ, ವೀಮಂಸಿತಬ್ಬಮೇತಂ। ದುತಿಯಪಾರಾಜಿಕಂ।

೮. ಇದಾನಿ ತತಿಯಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ಮನುಸ್ಸಪಾಣಂ ಪಾಣೋ"**ತ್ಯಾದಿ ವುತ್ತಂ। ತತ್ಥ ಯೋ ಭಿಕ್ಖು "ಮನುಸ್ಸಪಾಣೋ" ಇತಿ ಜಾನನ್ತೋ ವಧಕಚಿತ್ತೇನ ಮನುಸ್ಸಪಾಣಂ ಜೀವಿತಾ ವಿಯೋಜೇತಿ, ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ಸಾಸನಾ ಪಾರಾಜಿಕೋ ಹೋತೀತಿ ಸಮುದಾಯತ್ಥೋ।

ಮನುಸ್ಸಪಾಣನ್ತಿ ಮಾತುಕುಚ್ಛಿಸ್ಮಿಂ ಪಟಿಸನ್ಧಿಚಿತ್ತೇನ ಸಹುಪ್ಪನ್ನಂ ಅತಿಪರಿತ್ತಂ ಕಲಲರೂಪಂ ಆದಿಂ ಕತ್ವಾ ಪಕತಿಯಾ ವೀಸವಸ್ಸಸತಾಯುಕಸ್ಸ ಸತ್ತಸ್ಸ ಯಾವ ಮರಣಕಾಲಾ ಏತ್ಥನ್ತರೇ ಅನುಪುಬ್ಬೇನ ವುಡ್ಢಿಪ್ಪತ್ತೋ ಅತ್ತಭಾವೋ, ಏಸೋ ಮನುಸ್ಸಪಾಣೋ ನಾಮ, ಏವರೂಪಂ ಮನುಸ್ಸಪಾಣನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪಾಣೋತಿ ಜಾನ**ನ್ತಿ "ಪಾಣೋ" ಇತಿ ಜಾನನ್ತೋ "ತಂ ಜೀವಿತಾ ವೋರೋಪೇಮೀ"ತಿ ಜಾನನ್ತೋ। **ವಧಕಚೇತಸಾ**ತಿ ವಧಕಚಿತ್ತೇನ, ಇತ್ಥಮ್ಭೂತೇ ಕರಣವಚನಂ, ವಧಕಚಿತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ಮರಣಾಧಿಪ್ಪಾಯೋ ಹುತ್ವಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ಜೀವಿತಾ**ತಿ ಜೀವಿತಿನ್ದ್ರಿಯತೋ। **ಯೋ**ತಿ ಅನಿಯಮವಚನಂ। **ಸೋ**ತಿ ಏತೇನ ನಿಯಮನಂ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। **ವಿಯೋಜೇತೀ**ತಿ ವುತ್ತಪ್ಪಕಾರಂ ಮನುಸ್ಸವಿಗ್ಗಹಂ ಕಲಲಕಾಲೇಪಿ ತಾಪನಮದ್ದನೇಹಿ ವಾ ಭೇಸಜ್ಜಸಮ್ಪದಾನೇನ ವಾ ತತೋ ವಾ ಉದ್ಧಮ್ಪಿ ತದನುರೂಪೇನ ಉಪಕ್ಕಮೇನ ಜೀವಿತಾ ವಿಯೋಜೇತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸಾಸನಾ**ತಿ ಪರಾಪುಬ್ಬಜಿಧಾತುಪ್ಪಯೋಗೇ ನಿಸ್ಸಕ್ಕವಚನಂ, ತೇನ ಸತ್ಥುಸಾಸನತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪರಾಜಿತೋ**ತಿ ಪರಾಜಯಮಾಪನ್ನೋ। ಹೋತೀತಿ ಪಾಠಸೇಸೋ। ತತಿಯಪಾರಾಜಿಕಂ।

೯. ಇದಾನಿ ಚತುತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತುಂ "**ಝಾನಾದಿಭೇದ**"ನ್ತ್ಯಾದಿ ವುತ್ತಂ। ತತ್ಥ ಯೋ ಭಿಕ್ಖು ಅಞ್ಞಾಪದೇಸಞ್ಚ ಅಧಿಮಾನಞ್ಚ ವಜ್ಜೇತ್ವಾ ಹದಯೇ ಅಸನ್ತಂ ಝಾನಾದಿಭೇದಂ ಧಮ್ಮಂ ಮನುಸ್ಸಜಾತಿಕಸ್ಸ ಸತ್ತಸ್ಸ ವದೇಯ್ಯ, ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಞಾತೇ ಸೋ ತತೋ ಸಾಸನಾ ಪಾರಾಜಿಕೋ ಏವ ಹೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಝಾನಾದಿಭೇದನ್ತಿ "ಝಾನಂ ವಿಮೋಕ್ಖೋ ಸಮಾಧಿ ಸಮಾಪತ್ತಿ ಞಾಣದಸ್ಸನಂ ಮಗ್ಗಭಾವನಾ ಫಲಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಾ ಕಿಲೇಸಪ್ಪಹಾನಂ ವಿನೀವರಣತಾ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಸುಞ್ಞಾಗಾರೇ ಅಭಿರತೀ"ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೧೯೮) ಏವಂ ವುತ್ತಂ ಝಾನಾದಿಭೇದಂ ಉತ್ತರಿಮನುಸ್ಸಧಮ್ಮಂ। **ಹದಯೇ**ತಿ ಚಿತ್ತೇ। **ಅಸನ್ತ**ನ್ತಿ ಅಸಂವಿಜ್ಜಮಾನಂ। **ಅಞ್ಞಾಪದೇಸ**ನ್ತಿ "ಯೋ ತೇ ವಿಹಾರೇ ವಸಿ, ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ಪಠಮಸ್ಸ ಝಾನಸ್ಸ ಲಾಭೀ"ತಿಆದಿನಾ ನಯೇನ ಅಞ್ಞಾಪದೇಸಂ ವಜ್ಜೇತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ವಿನಾ**ತಿ ವಜ್ಜನತ್ಥೇ ನಿಪಾತೋ, ತಸ್ಸ ವಜ್ಜೇತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅಧಿಮಾನ**ನ್ತಿ "ಅಧಿಗತಾ ಮಯಾ"ತಿ ಏವಂ ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಮಾನನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಅಧಿಗತೋ ಮಾನೋತಿ ವಿಗ್ಗಹೋ, ತಂ ಅಧಿಮಾನಂ ವಜ್ಜೇತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಮನುಸ್ಸಜಾತಿಸ್ಸಾ**ತಿ ಮನುಸ್ಸಜಾತಿಕಸ್ಸ, ನ ದೇವಬ್ರಹ್ಮಾದೀಸು ಅಞ್ಞತರಸ್ಸಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ವದೇಯ್ಯಾ**ತಿ ಆರೋಚೇಯ್ಯ। **ಞಾತಕ್ಖಣೇ**ತಿ ಞಾತೇ ಖಣೇತಿ ಭೇದೋ, ತಸ್ಮಿಂ ತೇನಾರೋಚಿತಕ್ಖಣೇ ಮನುಸ್ಸಜಾತಿಕೇನ ಞಾತೇತಿ ಅತ್ಥೋ। **ತೇನಾ**ತಿ ನಿಸ್ಸಕ್ಕೇ ಕರಣವಚನಂ, ತತೋ ಸಾಸನತೋ ಪಾರಾಜಿಕೋತಿ ಅತ್ಥೋ। ಚತುತ್ಥಪಾರಾಜಿಕಂ।

ಪಾರಾಜಿಕನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೨. ಗರುಕಾಪತ್ತಿನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ

೧೦. ಇದಾನಿ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಂ ಪಕಾಸೇತುಂ "**ಮೋಚೇತುಕಾಮಚಿತ್ತೇನಾ**"ತಿಆದಿಮಾರದ್ಧಂ। ತತ್ಥ ಮೋಚೇತುಂ ಕಾಮೇತೀತಿ ಮೋಚೇತುಕಾಮಂ, ಮೋಚೇತುಕಾಮಞ್ಚ ತಂ ಚಿತ್ತಞ್ಚಾತಿ **ಮೋಚೇತುಕಾಮಚಿತ್ತಂ** , ತೇನ, ಮೋಚನಸ್ಸಾದಚಿತ್ತೇನಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಏಕಾದಸನ್ನಞ್ಹಿ ರಾಗಾನಂ ಏಕೇನ ಮೋಚನಸ್ಸಾದೇನ ಆಪತ್ತಿ ಹೋತೀತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

ತತ್ರಿಮೇ ಏಕಾದಸ ಅಸ್ಸಾದಾ ಮೋಚನಸ್ಸಾದೋ ಮುಚ್ಚನಸ್ಸಾದೋ ಮುತ್ತಸ್ಸಾದೋ ಮೇಥುನಸ್ಸಾದೋ ಫಸ್ಸಸ್ಸಾದೋ ಕಣ್ಡುವನಸ್ಸಾದೋ ದಸ್ಸನಸ್ಸಾದೋ ನಿಸಜ್ಜಸ್ಸಾದೋ ವಾಚಸ್ಸಾದೋ ಗೇಹಸಿತಪೇಮಂ ವನಭಙ್ಗಿಯನ್ತಿ। ತತ್ಥ **ಮೋಚನಸ್ಸಾದ**ಚೇತನಾಯ ಚೇತೇನ್ತೋ ಚೇವ ಅಸ್ಸಾದೇನ್ತೋ ಚ ಉಪಕ್ಕಮತಿ, ಮುಚ್ಚತಿ, ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸೋ , ನ ಮುಚ್ಚತಿ ಚೇ, ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಂ। ಸಚೇ ಪನ ಸಯನಕಾಲೇ ರಾಗಪರಿಯುಟ್ಠಿತೋ ಹುತ್ವಾ ಊರುನಾ ವಾ ಮುಟ್ಠಿನಾ ವಾ ಅಙ್ಗಜಾತಂ ಗಾಳ್ಹಂ ಪೀಳೇತ್ವಾ ಮೋಚನತ್ಥಾಯ ಸಉಸ್ಸಾಹೋ ಸುಪತಿ, ಸುಪನ್ತಸ್ಸ ಚಸ್ಸ ಅಸುಚಿ ಮುಚ್ಚತಿ, ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸೋ। **ಮುಚ್ಚನಸ್ಸಾದೇ** ಅತ್ತನೋ ಧಮ್ಮತಾಯ ಮುಚ್ಚಮಾನಂ ಅಸ್ಸಾದೇತಿ, ನ ಉಪಕ್ಕಮತಿ, ಮುಚ್ಚತಿ, ಅನಾಪತ್ತಿ। **ಮುತ್ತಸ್ಸಾದೇ** ಅತ್ತನೋ ಧಮ್ಮತಾಯ ಮುತ್ತೇ ಠಾನಾ ಚುತೇ ಅಸುಚಿಮ್ಹಿ ಪಚ್ಛಾ ಅಸ್ಸಾದೇನ್ತಸ್ಸ ವಿನಾ ಉಪಕ್ಕಮೇನ ಮುಚ್ಚತಿ, ಅನಾಪತ್ತಿ। **ಮೇಥುನಸ್ಸಾದೇ** ಮೇಥುನರಾಗೇನ

ಮಾತುಗಾಮಂ ಗಣ್ಹಾತಿ, ತೇನ ಅಸುಚಿ ಮುಚ್ಚತಿ, ಅನಾಪತ್ತಿ, ದುಕ್ಕಟಂ ಪನ ಆಪಜ್ಜತಿ। **ಫಸ್ಸಸ್ಸಾದೋ** ದುವಿಧೋ ಅಜ್ಝತ್ತಿಕೋ ಬಾಹಿರೋ ಚಾತಿ। ತತ್ಥ ಅತ್ತನೋ ನಿಮಿತ್ತಂ "ಥದ್ಧಂ, ಮುದುಕನ್ತಿ ಜಾನಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವಾ ಲೋಲಭಾವೇನ ವಾ ಕೀಳಾಪಯತೋ ಅಸುಚಿ ಮುಚ್ಚತಿ, ಅನಾಪತ್ತಿ। ಬಾಹಿರಫಸ್ಸಸ್ಸಾದೇ ಪನ ಕಾಯಸಂಸಗ್ಗರಾಗೇನ ಇತ್ಥಿಂ ಫುಸತೋ, ಆಲಿಙ್ಗತೋ ಚ ಅಸುಚಿ ಮುಚ್ಚತಿ, ಅನಾಪತ್ತಿ, ಕಾಯಸಂಸಗ್ಗಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಂ ಪನ ಆಪಜ್ಜತಿ।

ಕಣ್ಡುವನಸ್ಸಾದೇ ದದ್ದುಕಚ್ಛುಪಿಳಕಪಾಣಕಾದೀನಂ ಅಞ್ಞತರೇನ ಖಜ್ಜಮಾನಂ ನಿಮಿತ್ತಂ ಕಣ್ಡುವನಸ್ಸಾದೇನ ಕಣ್ಡುವತೋ ಅಸುಚಿ ಮುಚ್ಚತಿ, ಅನಾಪತ್ತಿ। **ದಸ್ಸನಸ್ಸಾದೇ** ಇತ್ಥಿಯಾ ಅನೋಕಾಸಂ ಉಪನಿಜ್ಝಾಯತೋ ಅಸುಚಿ ಮುಚ್ಚತಿ, ಅನಾಪತ್ತಿ, ದುಕ್ಕಟಂ ಪನ ಹೋತಿ। **ನಿಸಜ್ಜಸ್ಸಾದೇ** ಮಾತುಗಾಮೇನ ಸದ್ಧಿಂ ರಹೋ ನಿಸಿನ್ನಸ್ಸ ಮುತ್ತೇಪಿ ಅನಾಪತ್ತಿ , ರಹೋನಿಸಜ್ಜಾಪತ್ತಿ ಪನ ಹೋತಿ। **ವಾಚಸ್ಸಾದೇ** ಮಾತುಗಾಮಂ ಮೇಥುನಪ್ಪಟಿಸಂಯುತ್ತಾಹಿ ವಾಚಾಹಿ ಓಭಾಸನ್ತಸ್ಸ ಮುತ್ತೇಪಿ ಅನಾಪತ್ತಿ, ದುಟ್ಠುಲ್ಲವಾಚಾಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಂ ಪನ ಆಪಜ್ಜತಿ। **ಗೇಹಸಿತಪೇಮೇ** ಮಾತಾದೀನಂ ಮಾತಾದಿಪೇಮೇನ ಆಲಿಙ್ಗನಾದಿಂ ಕರೋನ್ತಸ್ಸ ಮುತ್ತೇಪಿ ಅನಾಪತ್ತಿ। **ವನಭಙ್ಗಂ** ಸನ್ಥವಕರಣತ್ಥಾಯ ಇತ್ಥಿಯಾ ಪೇಸಿತಪುಪ್ಫಾದಿವನಭಙ್ಗಸಞ್ಞಿತಂ ಪಣ್ಣಾಕಾರಂ "ಇತ್ಥನ್ನಾಮಾಯ ಇಮಂ ಪೇಸಿತ"ನ್ತಿ ಅಸ್ಸಾದೇನ ಆಮಸನ್ತಸ್ಸ ಮುತ್ತೇಪಿ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ। ಏವಮೇತೇಸು ಮೋಚನಸ್ಸಾದೇನ ಆಪತ್ತಿ ಹೋತೀತಿ ದಸ್ಸೇತುಂ "ಮೋಚೇತು...ಪೇ॰... ನಾ"ತಿ ವುತ್ತಂ। ಅಥ ವಾ ಮೋಚೇತುಕಾಮಂ ಚಿತ್ತಂ ಯಸ್ಸ ಸೋಯಂ **ಮೋಚೇತುಕಾಮಚಿತ್ತೋ,** ತೇನ, ಇತ್ಥಮ್ಭೂತೇ ಕರಣವಚನಂ, ಮೋಚೇತುಕಾಮಚಿತ್ತೋ ಹುತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಉಪಕ್ಕಮ್ಮಾತಿ ಹತ್ಥಾದೀಸು ಯೇನ ಕೇನಚಿ ನಿಮಿತ್ತೇ ಉಪಕ್ಕಮಿತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ವಿಮೋಚಯ**ನ್ತಿ ಯಂ ಅನ್ತಮಸೋ ಏಕಾ ಖುದ್ದಕಮಕ್ಖಿಕಾ ಪಿವೇಯ್ಯ, ತತ್ತಕಮ್ಪಿ ವಿಮೋಚೇನ್ತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸುಕ್ಕ**ನ್ತಿ ನೀಲಪೀತಲೋಹಿತೋದಾತತಕ್ಕತೇಲದಕಖೀರದಧಿಸಪ್ಪಿವಣ್ಣಸಙ್ಖಾತೇಸು ದಸವಿಧೇಸು ಸುಕ್ಕೇಸು ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಸುಕ್ಕಂ। **ಅಞ್ಞತ್ರ ಸುಪಿನಾ**ತಿ ಯಾ ಸುಪಿನನ್ತೇ ಸುಕ್ಕವಿಸ್ಸಟ್ಠಿ ಹೋತಿ, ತಂ ಠಪೇತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸಮಣೋ**ತಿ ಯೋ ಕೋಚಿ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನೋ। **ಗರುಕ**ನ್ತಿ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಂ। **ಫುಸೇ**ತಿ ಆಪಜ್ಜೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಚೇತನಾ ಉಪಕ್ಕಮೋ ಮುಚ್ಚನನ್ತಿ ಇಮಾನೇತ್ಥ ತೀಣಿ ಅಙ್ಗಾನೀತಿ। ಸುಕ್ಕವಿಸ್ಸಟ್ಠಿಸಿಕ್ಖಾಪದಂ।

೧೧. ಇದಾನಿ ಕಾಯಸಂಸಗ್ಗಂ ದಸ್ಸೇತುಂ "**ಕಾಯಸಂಸಗ್ಗರಾಗೇನಾ**"ತಿಆದಿಮಾರದ್ಧಂ। ಭಿಕ್ಖು ಮನುಸ್ಸಿತ್ಥಿಯಾ ಮನುಸ್ಸಿತ್ಥಿಸಞ್ಞೀ ಹುತ್ವಾ ಕಾಯಸಂಸಗ್ಗರಾಗೇನ ಉಪಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಮನುಸ್ಸಿತ್ಥಿಂ ಪರಾಮಸನ್ತೋ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಂ ಆಪಜ್ಜೇಯ್ಯಾತಿ ಯೋಜನಾ। ತತ್ಥ **ಕಾಯಸಂಸಗ್ಗರಾಗೇನಾ**ತಿ ಹತ್ಥಗ್ಗಹಣಾದಿಕಾಯಸಮ್ಫಸ್ಸೇನ ರಾಗೇನ ಕಾಯಮಿಸ್ಸರಾಗೇನ। **ಮನುಸ್ಸಿತ್ಥಿ**ನ್ತಿ ತದಹುಜಾತಮ್ಪಿ ಜೀವಮಾನಕಮನುಸ್ಸಿತ್ಥಿಂ। **ಪರಾಮಸ**ನ್ತಿ ಪರಾಮಸನ್ತೋ, ಇತ್ಥೀತಿ ಸಞ್ಞಾ ಇತ್ಥಿಸಞ್ಞಾ , ಸಾ ಅಸ್ಸ ಅತ್ಥೀತಿ **ಇತ್ಥಿಸಞ್ಞೀ,** ಇತ್ಥಿಸಞ್ಞೀ ಹುತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಮನುಸ್ಸಿತ್ಥೀ, ಇತ್ಥಿಸಞ್ಞಿತಾ, ಕಾಯಸಂಸಗ್ಗರಾಗೋ, ತೇನ ರಾಗೇನ ವಾಯಾಮೋ, ಹತ್ಥಗ್ಗಾಹಾದಿಸಮಾಪಜ್ಜನನ್ತಿ ಇಮಾನೇತ್ಥ ಪಞ್ಚ ಅಙ್ಗಾನಿ। ಕಾಯಸಂಸಗ್ಗಸಿಕ್ಖಾಪದಂ।

೧೨. ಇದಾನಿ ದುಟ್ಠುಲ್ಲಂ ದಸ್ಸೇತುಂ "**ದುಟ್ಠುಲ್ಲವಾಚಸ್ಸಾದೇನಾ**"ತಿಆದಿ ಆರದ್ಧಂ। ತತ್ಥ **ದುಟ್ಠುಲ್ಲವಾಚಸ್ಸಾದೇನಾ**ತಿ ವಚ್ಚಮಗ್ಗಪಸ್ಸಾವಮಗ್ಗಮೇಥುನಧಮ್ಮಪ್ಪಟಿಸಂಯುತ್ತವಾಚಸ್ಸಾದರಾಗೇನ। **ಮಗ್ಗಂ ವಾರಬ್ಭ ಮೇಥುನ**ನ್ತಿ ವಚ್ಚಮಗ್ಗಪಸ್ಸಾವಮಗ್ಗಾನಂ ಅಞ್ಞತರಂ ಮಗ್ಗಂ ವಾ ಮೇಥುನಂ ವಾ ಆರಬ್ಭಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಓಭಾಸನ್ತೋ**ತಿ ಅವಭಾಸನ್ತೋ। **ಮನುಸ್ಸಿತ್ಥಿ**ನ್ತಿ ವಿಞ್ಞುಂ ಪಟಿಬಲಂ ಸುಭಾಸಿತದುಬ್ಭಾಸಿತಂ ದುಟ್ಠುಲ್ಲಾದುಟ್ಠುಲ್ಲಂ ಸಲ್ಲಕ್ಖಣಸಮತ್ಥಂ ಮನುಸ್ಸಿತ್ಥಿಂ। **ಸುಣಮಾನ**ನ್ತಿ ಸುಣನ್ತಿಂ। ಇಮಿನಾ ಪಟಿಬಲಾಯಪಿ ಇತ್ಥಿಯಾ ಅವಿಞ್ಞತ್ತಿಪಥೇ ಠಿತಾಯ ದೂತೇನ ವಾ ಪಣ್ಣೇನ ವಾ ಆರೋಚೇನ್ತಸ್ಸ ದುಟ್ಠುಲ್ಲವಾಚಾಪತ್ತಿ ನ ಹೋತೀತಿ ದೀಪಿತಂ ಹೋತಿ। ಮನುಸ್ಸಿತ್ಥೀ, ಇತ್ಥಿಸಞ್ಞಿತಾ, ದುಟ್ಠುಲ್ಲವಾಚಸ್ಸಾದರಾಗೋ, ತೇನ ರಾಗೇನ ಓಭಾಸನಂ, ತಙ್ಖಣವಿಜಾನನನ್ತಿ ಇಮಾನೇತ್ಥ ಪಞ್ಚ ಅಙ್ಗಾನಿ। ದುಟ್ಠುಲ್ಲವಾಚಸ್ಸಾದಸಿಕ್ಖಾಪದಂ।

೧೩. ಇದಾನಿ ಅತ್ತಕಾಮಪಾರಿಚರಿಯಂ ದಸ್ಸೇತುಂ “**ವಣ್ಣ**”ನ್ತ್ಯಾದಿ ವುತ್ತಂ। ತತ್ಥ ಯೋ ಭಿಕ್ಖು ಅತ್ತನೋ ಕಾಮಪಾರಿಚರಿಯಾಯ ವಣ್ಣಂ ವತ್ವಾ ಮೇಥುನರಾಗೇನ ಇತ್ಥಿಂ ಮೇಥುನಂ ಯಾಚಮಾನೋ ಗರುಂ ಫುಸೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ವಣ್ಣಂ ವತ್ವಾ**ತಿ ಗುಣಂ ಆನಿಸಂಸಂ ಪಕಾಸೇತ್ವಾ। **ಅತ್ತನೋಕಾಮಪಾರಿಚರಿಯಾಯಾ**ತಿ ಮೇಥುನಧಮ್ಮಸಙ್ಖಾತೇನ ಕಾಮೇನ ಪಾರಿಚರಿಯಾ ಕಾಮಪಾರಿಚರಿಯಾ, ಅತ್ತನೋ ಅತ್ಥಾಯ ಕಾಮಪಾರಿಚರಿಯಾ ಅತ್ತನೋಕಾಮಪಾರಿಚರಿಯಾ, ಅಲುತ್ತಸಮಾಸೋಯಂ। ಅಥ ವಾ ಅತ್ತನೋತಿ ಕತ್ವತ್ಥೇ ಸಾಮಿವಚನಂ, ಅತ್ತನೋ ಕಾಮಿತಾ ಇಚ್ಛಿತಾತಿ ಅತ್ತನೋಕಾಮಾ, ಸಯಂ ಮೇಥುನರಾಗವಸೇನ ಪತ್ಥಿತಾತಿ ಅತ್ಥೋ, ಅತ್ತನೋಕಾಮಾ ಚ ಸಾ ಪಾರಿಚರಿಯಾ ಚಾತಿ ಅತ್ತನೋಕಾಮಪಾರಿಚರಿಯಾ , ತಾಯ **ಅತ್ತನೋಕಾಮಪಾರಿಚರಿಯಾಯ,** “ಏತದಗ್ಗಂ, ಭಗಿನಿ, ಪಾರಿಚರಿಯಾನಂ, ಯಾ ಮಾದಿಸಂ ಸೀಲವನ್ತಂ ಕಲ್ಯಾಣಧಮ್ಮಂ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಂ ಏತೇನ ಧಮ್ಮೇನ ಪರಿಚರೇಯ್ಯಾ”ತಿ ಏವಂ ವಣ್ಣಂ ವತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಯಾಚಧಾತುನೋ ದ್ವಿಕಮ್ಮಿಕತ್ತಾ “**ಇತ್ಥಿಂ ಮೇಥುನಂ ಯಾಚಮಾನೋ**”ತಿ ವುತ್ತಂ। ತತ್ಥ **ಇತ್ಥಿ**ನ್ತಿ ದುಟ್ಠುಲ್ಲೋಭಾಸನೇ ವುತ್ತಪ್ಪಕಾರಂ ಇತ್ಥಿಂ। ಮನುಸ್ಸಿತ್ಥೀ, ಇತ್ಥಿಸಞ್ಞಿತಾ , ಅತ್ತಕಾಮಪಾರಿಚರಿಯಾಯ ರಾಗೋ, ತೇನ ರಾಗೇನ ವಣ್ಣಭಣನಂ, ತಙ್ಖಣವಿಜಾನನನ್ತಿ ಇಮಾನೇತ್ಥ ಪಞ್ಚ ಅಙ್ಗಾನಿ। ಅತ್ತಕಾಮಪಾರಿಚರಿಯಸಿಕ್ಖಾಪದಂ।

೧೪. ಇದಾನಿ ಸಞ್ಚರಿತ್ತಂ ದಸ್ಸೇತುಂ “**ಸನ್ದೇಸ**”ನ್ತ್ಯಾದಿಮಾರದ್ಧಂ। ತತ್ಥ ಭಿಕ್ಖು ಪುರಿಸಸ್ಸ ವಾ ಸನ್ದೇಸಂ, ಇತ್ಥಿಯಾ ವಾ ಸನ್ದೇಸಂ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ವೀಮಂಸಿತ್ವಾ ಪಚ್ಚಾಹರನ್ತೋ ಗರುಕಂ ಫುಸೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ತತ್ಥ **ಸನ್ದೇಸ**ನ್ತಿ “ಗಚ್ಛ, ಭನ್ತೇ, ಇತ್ಥನ್ನಾಮಂ ಮಾತುರಕ್ಖಿತಂ ಬ್ರೂಹಿ ‘ಹೋಹಿ ಕಿರ ಇತ್ಥನ್ನಾಮಸ್ಸ ಭರಿಯಾ ಧನಕ್ಕೀತಾ”ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೩೦೩) ಏವಂ ವುತ್ತಂ ಪುರಿಸಸ್ಸ ಸಾಸನಂ, “ಗಚ್ಛ, ಭನ್ತೇ, ಇತ್ಥನ್ನಾಮಂ ಪುರಿಸಂ ಬ್ರೂಹಿ ‘ಅಹಂ ತಸ್ಸ ಭರಿಯಾ ಭವಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ (ಪಾರಾ॰ ೩೧೮-೩೨೮ ಥೋಕಂ ವಿಸದಿಸಂ) ಏವಂ ವುತ್ತಂ ಇತ್ಥಿಯಾ ಸಾಸನಂ। **ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ**ತಿ “ಸಾಧು ಉಪಾಸಕಾ”ತಿ ವಾ “ಹೋತೂ”ತಿ ವಾ “ಆರೋಚೇಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ವಾ ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಆಕಾರೇನ ವಚೀಭೇದಂ ಕತ್ವಾ ವಾ ಸೀಸಕಮ್ಪನಾದೀಹಿ ವಾ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ವೀಮಂಸಿತ್ವಾ**ತಿ ವುತ್ತಪ್ಪಕಾರೇನ ಸಾಸನಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪುರಿಸಸ್ಸ ವಾ ಇತ್ಥಿಯಾ ವಾ ತೇಸಂ ಅವಸ್ಸಾರೋಚನಕಾನಂ ಮಾತಾಪಿತಾಭಾತಾಭಗಿನಿಆದೀನಂ ವಾ ಆರೋಚೇತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಹರಂಪಚ್ಚಾ**ತಿ ಏತ್ಥ “ಪಚ್ಚಾಹರ”ನ್ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೇ ಛನ್ದಹಾನಿಭಯಾ ಹರ-ಸದ್ದಂ ಪುಬ್ಬನಿಪಾತಂ ಕತ್ವಾ ವುತ್ತನ್ತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ಯತ್ಥ ಪಹಿತೇನ ತತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ತೇನ ಆರೋಚಿತಾ ಸಾ ಇತ್ಥೀ “ಸಾಧೂ”ತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛತು ವಾ ಪಟಿಕ್ಖಿಪತು ವಾ ಲಜ್ಜಾಯ ವಾ ತುಣ್ಹೀ ಹೋತು, ಪುನ ಆಗನ್ತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಪುರಿಸಸ್ಸ ಹರನ್ತೋ ಏತ್ತಾವತಾ ಇಮಾಯ ಪಟಿಗ್ಗಹಣಾರೋಚನಪ್ಪಚ್ಚಾಹರಣಸಙ್ಖಾತಾಯ ತಿವಙ್ಗಸಮ್ಪತ್ತಿಯಾ ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಂ ಆಪಜ್ಜೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ತೇಸಂ ಮನುಸ್ಸಜಾತಿಕತಾ, ಅಲಂವಚನೀಯತಾ, ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹನವೀಮಂಸನಪ್ಪಚ್ಚಾಹರಣಾನೀತಿ ಇಮಾನೇತ್ಥ ಪಞ್ಚ ಅಙ್ಗಾನಿ। ಸಞ್ಚರಿತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದಂ।

೧೫. ಇದಾನಿ ಅಮೂಲಕಂ ಪಕಾಸೇತುಂ “**ಚಾವೇತುಕಾಮೋ**”ತಿಆದಿಮಾರದ್ಧಂ। ಚಾವೇತುಕಾಮೋ ಭಿಕ್ಖು ಅಮೂಲನ್ತಿಮವತ್ಥುನಾ ಅಞ್ಞಂ ಸುಣಮಾನಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಚೋದೇನ್ತೋ ವಾ ಚೋದಾಪೇನ್ತೋ ವಾ ಗರುಂ ಫುಸೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ತತ್ಥ **ಚಾವೇತುಕಾಮೋ**ತಿ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಾ ಚಾವೇತುಕಾಮೋ। **ಚೋದೇನ್ತೋ**ತಿ “ತ್ವಂ ಪಾರಾಜಿಕಂ ಧಮ್ಮಂ ಆಪನ್ನೋಸಿ, ಅಸ್ಸಮಣೋಸಿ, ಅಸಕ್ಯಪುತ್ತಿಯೋಸೀ”ತಿಆದೀಹಿ ವಚನೇಹಿ ಸಯಂ ಚೋದೇನ್ತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। ಏವಂ ಚೋದೇನ್ತಸ್ಸ ವಾಚಾಯ ವಾಚಾಯ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸೋ। **ಅಮೂಲನ್ತಿಮವತ್ಥುನಾ**ತಿ ಯಂ ಚೋದಕೇನ ಚುದಿತಕಮ್ಹಿ ಪುಗ್ಗಲೇ ಅದಿಟ್ಠಂ ಅಸುತಂ ಅಪರಿಸಙ್ಕಿತಂ, ಇದಂ ಏತೇಸಂ ದಸ್ಸನಸವನಪರಿಸಙ್ಕಿತಸಙ್ಖಾತಾನಂ ಮೂಲಾನಂ ಅಭಾವತೋ ನಾಸ್ಸ ಮೂಲನ್ತಿ ಅಮೂಲಂ, ಅನ್ತಿಮಂ ವತ್ಥು ಯಸ್ಸ ಪಾರಾಜಿಕಸ್ಸ ತದಿದಂ ಅನ್ತಿಮವತ್ಥು, ಅಮೂಲಞ್ಚ ತಂ ಅನ್ತಿಮವತ್ಥು ಚೇತಿ ಅಮೂಲನ್ತಿಮವತ್ಥು, ತೇನ ಅಮೂಲನ್ತಿಮವತ್ಥುನಾ, ಭಿಕ್ಖುನೋ ಅನುರೂಪೇಸು ಏಕೂನವೀಸತಿಯಾ ಪಾರಾಜಿಕೇಸು ಅಞ್ಞತರೇನಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಚೋದಾಪಯ**ನ್ತಿ ಚೋದಾಪಯನ್ತೋ, ತಸ್ಸ ಸಮೀಪೇ ಠತ್ವಾ ಅಞ್ಞಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಆಣಾಪೇತ್ವಾ ಚೋದಾಪೇನ್ತೋ ತಸ್ಸ ಆಣತ್ತಸ್ಸ ವಾಚಾಯ ವಾಚಾಯ ಗರುಂ ಫುಸೇತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸುಣಮಾನ**ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಪರಮ್ಮುಖಾ ದೂತೇನ ವಾ ಪಣ್ಣೇನ ವಾ ಚೋದೇನ್ತಸ್ಸ ನ ರುಹತೀತಿ ದೀಪಿತಂ ಹೋತಿ। ಪರಮ್ಮುಖಾ ಪನ ಸತ್ತಹಿ ಆಪತ್ತಿಕ್ಖನ್ಧೇಹಿ ವದನ್ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟಂ। ಯಂ ಚೋದೇತಿ, ತಸ್ಸ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನೋತಿ ಸಙ್ಖ್ಯೂಪಗಮನಂ, ತಸ್ಮಿಂ

ಸುದ್ಧಸಞ್ಞಿತಾ, ಯೇನ ಪಾರಾಜಿಕೇನ ಚೋದೇತಿ, ತಸ್ಸ ದಿಟ್ಠಾದಿವಸೇನ ಅಮೂಲಕತಾ, ಚಾವನಾಧಿಪ್ಪಾಯೇನ ಸಮ್ಮುಖಾ ಚೋದನಾ, ತಸ್ಸ ತಙ್ಖಣವಿಜಾನನನ್ತಿ ಇಮಾನೇತ್ಥ ಪಞ್ಚ ಅಙ್ಗಾನಿ। ಅಮೂಲಕಸಿಕ್ಖಾಪದಂ।

೧೮. ಇದಾನಿ ಅಞ್ಞಭಾಗಿಯಂ ದಸ್ಸೇತುಂ "**ಲೇಸಮತ್ತ**"ನ್ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ಲೇಸಮತ್ತಮುಪಾದಾಯಾತಿ** ಜಾತಿನಾಮಗೋತ್ತಲಿಙ್ಗಾಪತ್ತಿಪತ್ತಚೀವರೂಪಜ್ಝಾಯಾಚರಿಯಸೇನಾಸನಲೇಸಸಙ್ಖಾತೇಸು ದಸಸು ಲೇಸೇಸು ಯೋ ತಸ್ಮಿಂ ಪುಗ್ಗಲೇ ದಿಸ್ಸತಿ, ತಂ ಲೇಸಮತ್ತಂ ಉಪಾದಾಯ ನಿಸ್ಸಾಯ ಭಿಕ್ಖುಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಾ ಚಾವೇತುಕಾಮೋ ಅಮೂಲನ್ತಿಮವತ್ಥುನಾ ಸುಣಮಾನಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಚೋದೇನ್ತೋ ಗರುಂ ಫುಸೇತಿ ಅತ್ಥೋ। ಕಥಂ? ಅಞ್ಞೋ ಖತ್ತಿಯಜಾತಿಕೋ ಇಮಿನಾ ಚೋದಕೇನ ಪಾರಾಜಿಕಂ ಧಮ್ಮಂ ಅಜ್ಝಾಪಜ್ಜನ್ತೋ ದಿಟ್ಠೋ ಹೋತಿ, ಸೋ ಅಞ್ಞಂ ಅತ್ತನೋ ವೇರಿಂ ಖತ್ತಿಯಜಾತಿಕಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಪಸ್ಸಿತ್ವಾ ತಂ ಖತ್ತಿಯಜಾತಿಲೇಸಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಏವಂ "ಖತ್ತಿಯೋ ಮಯಾ ದಿಟ್ಠೋ ಪಾರಾಜಿಕಂ ಧಮ್ಮಂ ಅಜ್ಝಾಪಜ್ಜನ್ತೋ, ತ್ವಂ ಖತ್ತಿಯೋ ಪಾರಾಜಿಕಂ ಧಮ್ಮಂ ಆಪನ್ನೋಸೀ"ತಿ ವಾ "ತ್ವಂ ಸೋ ಖತ್ತಿಯೋ, ನಾಞ್ಞೋ, ಪಾರಾಜಿಕಂ ಧಮ್ಮಂ ಅಜ್ಝಾಪನ್ನೋಸೀ"ತಿ ವಾ ಚೋದೇತಿ, ಏವಂ ನಾಮಲೇಸಾದಯೋಪಿ ವೇದಿತಬ್ಬಾ। ಅಙ್ಗಾನಿ ಪನೇತ್ಥ ಅನನ್ತರಸದಿಸಾನಿ। ಅಞ್ಞಭಾಗಿಯಸಿಕ್ಖಾಪದಂ।

ಗರುಕಾಪತ್ತಿನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೩. ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ

೧೯. ಇದಾನಿ ಚೀವರವಿಧಿಂ ದಸ್ಸೇತುಂ "**ವಿಕಪ್ಪನ**"ನ್ತ್ಯಾದಿಮುದ್ಧಟಂ। ಯೋ ಭಿಕ್ಖು ಅಕಾಲಚೀವರಂ ವಿಕಪ್ಪನಞ್ಚ ಅಧಿಟ್ಠಾನಞ್ಚ ಅಕತ್ವಾ ದಸಾಹಂ ಅತಿಕ್ಕಾಮೇತಿ, ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಂ ಸಿಯಾತಿ ಪಿಣ್ಡತ್ಥೋ। ತತ್ಥ **ಅಕಾಲಚೀವರ**ನ್ತಿ ಅಕಾಲೇ ಚೀವರಂ, ಖೋಮಂ ಕಪ್ಪಾಸಿಕಂ ಕೋಸೇಯ್ಯಂ ಕಮ್ಬಲಂ ಸಾಣಂ ಭಙ್ಗನ್ತಿ ಜಾತಿತೋ ಛ ಚೀವರಾನಿ, ದುಕೂಲಂ ಪಟ್ಟುಣ್ಣಂ ಸೋಮಾರಪಟ್ಟಂ ಚೀನಪಟ್ಟಂ ಇದ್ಧಿಜಂ ದೇವದಿನ್ನನ್ತಿ ಇಮಾನಿ ಪನ ಛ ಅನುಲೋಮಚೀವರಾನಿ। ತೇಸು ದುಕೂಲಂ ಸಾಣಸ್ಸ ಅನುಲೋಮಂ ವಾಕಮಯತ್ತಾ। ಪಟ್ಟುಣ್ಣಾದೀನಿ ತೀಣಿ ಕೋಸೇಯ್ಯಸ್ಸ ಅನುಲೋಮಾನಿ ಪಾಣಕೇಹಿ ಕತಸುತ್ತಮಯತ್ತಾ। ಇದ್ಧಿಜಾದೀನಿ ದ್ವಯಾನಿ ಖೋಮಾದೀನಂ ಅನುಲೋಮಾನಿ ತೇಸಮಞ್ಞತರಭಾವತೋ । ಇಮೇಸಂ ಛನ್ನಂ ಚೀವರಾನಂ ಅಞ್ಞತರಂ ಅಕಾಲಚೀವರಂ।

ವಿಕಪ್ಪನಮಧಿಟ್ಠಾನನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಪನ ವಿಕಪ್ಪನೂಪಗಂ ಅಧಿಟ್ಠಾನೂಪಗಞ್ಚ ಏವಂ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ತತ್ರಾಯಂ ಪಾಳಿ - "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಆಯಾಮೇನ ಅಟ್ಠಙ್ಗುಲಂ ಸುಗತಙ್ಗುಲೇನ ಚತುರಙ್ಗುಲವಿತ್ಥತಂ ಪಚ್ಛಿಮಚೀವರಂ ವಿಕಪ್ಪೇತು"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೩೫೮)। ಮಜ್ಝಿಮಸ್ಸ ಪುರಿಸಸ್ಸ ದೀಘಸೋ ದ್ವೇ ವಿದತ್ಥಿಯೋ, ತಿರಿಯಂ ವಿದತ್ಥಿ। ದ್ವೇ ವಿಕಪ್ಪನಾ ಸಮ್ಮುಖಾವಿಕಪ್ಪನಾ ಚ ಪರಮ್ಮುಖಾವಿಕಪ್ಪನಾ ಚ। ಕಥಂ? "ಇಮಂ ಚೀವರಂ ತುಯ್ಹಂ ವಿಕಪ್ಪೇಮೀ"ತಿ ವತ್ತಬ್ಬಂ, ಅಯಂ **ಸಮ್ಮುಖಾವಿಕಪ್ಪನಾ**। "ಮಯ್ಹಂ ಸನ್ತಕಂ ಪರಿಭುಞ್ಜ ವಾ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಹಿ ವಾ ಯಥಾಪಚ್ಚಯಂ ವಾ ಕರೋಹೀ"ತಿ, ಏಕಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ "ಇಮಂ ಚೀವರಂ ತಿಸ್ಸಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ವಿಕಪ್ಪೇಮೀ"ತಿ ವತ್ತಬ್ಬಂ, ಅಯಂ ಅಪರಾಪಿ **ಸಮ್ಮುಖಾವಿಕಪ್ಪನಾ**। ತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ "ತಿಸ್ಸಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಸನ್ತಕಂ ಪರಿಭುಞ್ಜ ವಾ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಹಿ ವಾ ಯಥಾಪಚ್ಚಯಂ ವಾ ಕರೋಹೀ"ತಿ, "ಇಮಂ ಚೀವರಂ ತುಯ್ಹಂ ವಿಕಪ್ಪನತ್ಥಾಯ ದಮ್ಮೀ"ತಿ ವತ್ತಬ್ಬಂ, ತೇನ ವತ್ತಬ್ಬೋ "ಕೋ ತೇ ಮಿತ್ತೋ ವಾ ಸನ್ದಿಟ್ಠೋ ವಾ ಸಮ್ಭತ್ತೋ ವಾ"ತಿ, ತತೋ ಇತರೇನ "ತಿಸ್ಸೋ ಭಿಕ್ಖೂ"ತಿ ವತ್ತಬ್ಬಂ, ಪುನ ತೇನ "ಅಹಂ ತಿಸ್ಸಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ದಮ್ಮೀ"ತಿ ವತ್ತಬ್ಬಂ, ಅಯಂ **ಪರಮ್ಮುಖಾವಿಕಪ್ಪನಾ**। "ತಿಸ್ಸಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಸನ್ತಕಂ ಪರಿಭುಞ್ಜ ವಾ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಹಿ ವಾ ಯಥಾಪಚ್ಚಯಂ ವಾ ಕರೋಹೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ ಪಚ್ಚುದ್ಧಾರೋ ನಾಮ ಹೋತಿ। ಬಹುಕೇ "ಇಮಾನೀ"ತಿ, ಅಹತ್ಥಪಾಸೇ "ಏತಂ, ಏತಾನೀ"ತಿ ವಾ। ಏವಂ ವಿಕಪ್ಪನಞ್ಚ ಅಕತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

ತಿಚೀವರಸ್ಸ ಪನ ಪಮಾಣಂ ಉಕ್ಕಟ್ಠಪರಿಚ್ಛೇದೇನ ಸುಗತಚೀವರತೋ ಊನಕಂ ವಟ್ಟತಿ, ಲಾಮಕಪರಿಚ್ಛೇದೇನ ಸಙ್ಘಾಟಿಯಾ, ಉತ್ತರಾಸಙ್ಗಸ್ಸ ಚ ದೀಘತೋ ಮುಟ್ಠಿಪಞ್ಚಕಂ, ತಿರಿಯಂ ಮುಟ್ಠಿತ್ತಿಕಂ, ಅನ್ತರವಾಸಕೋ ದೀಘತೋ ಮುಟ್ಠಿಪಞ್ಚಕೋ, ತಿರಿಯಂ ದ್ವಿಹತ್ಥೋಪಿ ಅಡ್ಢತೇಯ್ಯೋ ವಾ ವಟ್ಟತಿ। ವುತ್ತಪ್ಪಮಾಣತೋ ಅಧಿಕಞ್ಚ ಊನಕಞ್ಚ "ಪರಿಕ್ಖಾರಚೋಳ"ನ್ತಿ ಅಧಿಟ್ಠಾತಬ್ಬಂ।

ದ್ವೇ ಚೀವರಸ್ಸ ಅಧಿಟ್ಠಾನಾ ಕಾಯೇನ ವಾ ಅಧಿಟ್ಠೇತಿ, ವಾಚಾಯ ವಾ ಅಧಿಟ್ಠೇತಿ। ತಿಚೀವರಂ ಅಧಿಟ್ಠಹನ್ತೇನ ರಜಿತ್ವಾ ಕಪ್ಪಬಿನ್ದುಂ ದತ್ವಾ ಪುರಾಣಸಙ್ಘಾಟಿಂ "ಇಮಂ ಸಙ್ಘಾಟಿಂ ಪಚ್ಚುದ್ಧರಾಮೀ"ತಿ ಪಚ್ಚುದ್ಧರಿತ್ವಾ ನವಂ ಸಙ್ಘಾಟಿಂ ಹತ್ಥೇನ ಗಹೇತ್ವಾ "ಇಮಂ ಸಙ್ಘಾಟಿಂ ಅಧಿಟ್ಠಾಮೀ"ತಿ ಚಿತ್ತೇನ ಆಭೋಗಂ ಕತ್ವಾ ಕಾಯವಿಕಾರಂ ಕರೋನ್ತೇನ ಕಾಯೇನ ಅಧಿಟ್ಠಾತಬ್ಬಾ, ಇದಂ ಕಾಯೇನ ಅಧಿಟ್ಠಾನಂ। ತಂ ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಸರೀರಾವಯವೇನ ಅಫುಸನ್ತಸ್ಸ ನ ವಟ್ಟತಿ। ವಾಚಾಯ ಅಧಿಟ್ಠಾನಂ ಪನ ವಚೀಭೇದಂ ಕತ್ವಾ ವಾಚಾಯ ಅಧಿಟ್ಠಾತಬ್ಬಂ, ಸಚೇ ಹತ್ಥಪಾಸೇ "ಇಮಂ ಸಙ್ಘಾಟಿಂ ಅಧಿಟ್ಠಾಮೀ"ತಿ, ಸಚೇ ಅಹತ್ಥಪಾಸೇ ಠಪಿತಟ್ಠಾನಂ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ "ಏತಂ ಸಙ್ಘಾಟಿಂ ಅಧಿಟ್ಠಾಮೀ"ತಿ ವಾಚಾ ಭಿನ್ದಿತಬ್ಬಾ । ಏಸ ನಯೋ ಉತ್ತರಾಸಙ್ಗೇ, ಅನ್ತರವಾಸಕೇ ಚ। ತಿಚೀವರಾದೀನಿ ಸಬ್ಬಾನಿ ಏಕತೋ ಕತ್ವಾ "ಇಮಾನಿ ಚೀವರಾನಿ ಪರಿಕ್ಖಾರಚೋಳಾನಿ ಅಧಿಟ್ಠಾಮೀ"ತಿ ಅಧಿಟ್ಠಾತುಮ್ಪಿ ವಟ್ಟತೀತಿ। ಏವಂ ಅಧಿಟ್ಠಾನಞ್ಚ ಅಕತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದಸ ಅಹಾನಿ **ದಸಾಹಂ**। **ಅತಿಮಾಪೇತೀ**ತಿ ಅತಿಕ್ಕಾಮೇತಿ। **ತಸ್ಸಾ**ತಿ ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ। **ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯ**ನ್ತಿ ನಿಸ್ಸಜ್ಜನಂ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಂ, ಪುಬ್ಬಭಾಗೇ ಕತ್ತಬ್ಬಸ್ಸ ವಿನಯಕಮ್ಮಸ್ಸೇತಂ ನಾಮಂ, ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಮಸ್ಸ ಅತ್ಥೀತಿ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಂ, ಕಿಂ ತಂ? ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ, ತಂ ಅತಿಕ್ಕಾಮಯತೋ ಸಹನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯವಿನಯಕಮ್ಮಂ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ಸಿಯಾ, ಅಯಮೇತ್ಥ ಅತ್ಥೋ। ತಂ ಪನೇತಂ ಚೀವರಂ ಯಂ ದಿವಸಂ ಉಪ್ಪನ್ನಂ, ತಸ್ಸ ಯೋ ಅರುಣೋ, ಸೋ ಉಪ್ಪನ್ನದಿವಸನಿಸ್ಸಿತೋ, ತಸ್ಮಾ ಚೀವರುಪ್ಪಾದದಿವಸೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಏಕಾದಸೇ ಅರುಣುಗ್ಗಮನೇ ದಸಾಹಾತಿಕ್ಕಮಿತಂ ಹೋತೀತಿ। ಚೀವರಸ್ಸ ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಕತಾ, ಜಾತಿಪ್ಪಮಾಣಯುತ್ತತಾ, ಛಿನ್ನಪಲಿಬೋಧಭಾವೋ, ಅತಿರೇಕಚೀವರತಾ, ದಸಾಹಾತಿಕ್ಕಮೋತಿ ಇಮಾನೇತ್ಥ ಪಞ್ಚ ಅಙ್ಗಾನಿ। ಪಠಮಕಥಿನಸಿಕ್ಖಾಪದಂ।

೧೮. ಇದಾನಿ ದುತಿಯಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ಭಿಕ್ಖುಸಮ್ಮುತಿಯಾ"**ತ್ಯಾದಿಮಾರದ್ಧಂ। ಯೋ ಭಿಕ್ಖುಸಮ್ಮುತಿಂ ವಜ್ಜೇತ್ವಾ ಕಾಲಞ್ಚ ವಿನಾ ಅಧಿಟ್ಠಿತಂ ತಿಚೀವರಂ ಏಕಾಹಂ ಅತಿಕ್ಕಮಾಪೇತಿ, ತಸ್ಸ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಂ ಸಿಯಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ತತ್ಥ **ಭಿಕ್ಖುಸಮ್ಮುತಿಯಾಞ್ಞತ್ರಾ**ತಿ ಯಂ ಸಙ್ಘೋ ಗಿಲಾನಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ತಿಚೀವರೇನ ವಿಪ್ಪವಾಸಸಮ್ಮುತಿಂ ದೇತಿ , ತಂ ಠಪೇತ್ವಾ। **ತಿಚೀವರಮಧಿಟ್ಠಿತ**ನ್ತಿ ಕರಣತ್ಥೇ ಉಪಯೋಗವಚನಂ, ತೇನ ತಿಚೀವರಾಧಿಟ್ಠಾನನಯೇನ ಅಧಿಟ್ಠಿತೇಸು ಸಙ್ಘಾಟಿಆದೀಸು ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಚೀವರೇನ। **ಏಕಾಹ**ನ್ತಿ ಏಕರತ್ತಂ। **ಅತಿಮಾಪೇತೀ**ತಿ ವಿಪ್ಪವಸತಿ, ವಿಯುತ್ತೋ ವಸತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ತಸ್ಸ ಅಲದ್ಧಸಮ್ಮುತಿಕಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಏಕರತ್ತಮ್ಪಿ ಚೀವರೇನ ವಿಪ್ಪವಾಸತೋ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಂ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ಸಿಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸಮಯಂ ವಿನಾ**ತಿ ಚೀವರಕಾಲಂ ವಜ್ಜೇತ್ವಾ। ಅಧಿಟ್ಠಿತಚೀವರತಾ, ಅನತ್ಥತಕಥಿನತಾ, ಅಲದ್ಧಸಮ್ಮುತಿತಾ, ರತ್ತಿವಿಪ್ಪವಾಸೋತಿ ಇಮಾನೇತ್ಥ ಚತ್ತಾರಿ ಅಙ್ಗಾನಿ। ದುತಿಯಕಥಿನಸಿಕ್ಖಾಪದಂ।

೧೯. ಇದಾನಿ ಪುರಾಣಚೀವರಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ಅಞ್ಞಾತಿಕಾ"**ತ್ಯಾದಿ ಆರದ್ಧಂ। ತತ್ಥ **ಅಞ್ಞಾತಿಕಾ**ತಿ ಅಞ್ಞಾತಿಕಾಯ "ಪಟಿಸಙ್ಖಾ ಯೋನಿಸೋ"ತಿಆದೀಸು ವಿಯ, ಅಞ್ಞಾತಿಕಾಯ ನೇವ ಮಾತುಸಮ್ಬನ್ಧೇನ ನ ಪಿತುಸಮ್ಬನ್ಧೇನ ಸಮ್ಬದ್ಧಾಯಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ**ತಿ ಅಟ್ಠವಾಚಿಕಕಮ್ಮೇನ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಾಯ। **ಆಕೋಟಾಪೇತೀ**ತಿ ಪಹರಾಪೇತಿ। ತನ್ತಿ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಂ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ಭವೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಪುರಾಣಚೀವರತಾ, ಉಪಚಾರೇ ಠತ್ವಾ ಅಞ್ಞಾತಿಕಾಯ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಆಣಾಪನಂ, ತಸ್ಸಾ ಧೋವನಾದೀನಿ ಚಾತಿ ಇಮಾನೇತ್ಥ ತೀಣಿ ಅಙ್ಗಾನಿ। ಪುರಾಣಚೀವರಸಿಕ್ಖಾಪದಂ।

೨೦. **ಕಿಞ್ಚಿ ಮೂಲಕ**ನ್ತಿ ಕಿಞ್ಚಿ ಪಾಭತಂ। **ಚೀವರಾದಾನೇ**ತಿ ಚೀವರಸ್ಸ ಆದಾನೇ ಚೀವರಪ್ಪಟಿಗ್ಗಹಣೇ। ವಿಕಪ್ಪನೂಪಗಚೀವರತಾ, ಪಾರಿವತ್ತಕಾಭಾವೋ, ಅಞ್ಞಾತಿಕಾಯ ಹತ್ಥತೋ ಗಹಣನ್ತಿ ಇಮಾನೇತ್ಥ ತೀಣಿ ಅಙ್ಗಾನಿ। ಚೀವರಪ್ಪಟಿಗ್ಗಹಣಸಿಕ್ಖಾಪದಂ।

೨೧. **ಅಪ್ಪವಾರಿತ**ನ್ತಿ "ವದೇಯ್ಯಾಥ, ಭನ್ತೇ, ಯೇನ ಅತ್ಥೋ"ತಿ ಇಚ್ಛಾಪಿತಂ ಇಚ್ಛಂ ರುಚಿಂ ಉಪ್ಪಾದಿತಂ, ನ ಪವಾರಿತನ್ತಿ ಅಪ್ಪವಾರಿತಂ। **ವಿಞ್ಞಾಪೇನ್ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಯಾಚನ್ತಸ್ಸ। **ಅಞ್ಞತ್ರ ಸಮಯಾ**ತಿ ನಟ್ಠಚೀವರಕಾಲಂ ಠಪೇತ್ವಾ। ವಿಕಪ್ಪನೂಪಗಚೀವರತಾ,

ಸಮಯಾಭಾವೋ, ಅಞ್ಞಾತಕವಿಞ್ಞತ್ತಿ, ತಾಯ ಚ ಪಟಿಲಾಭೋತಿ ಇಮಾನೇತ್ಥ ಚತ್ತಾರಿ ಅಙ್ಗಾನಿ। ಅಞ್ಞಾತಕವಿಞ್ಞತ್ತಿಸಿಕ್ಖಾಪದಂ।

೧೨. **ರಜತ**ನ್ತಿ ರೂಪಿಯಂ। **ಜಾತರೂಪ**ನ್ತಿ ಸುವಣ್ಣಂ। **ಮಾಸಕ**ನ್ತಿ ತಯೋ ಮಾಸಕಾ ಲೋಹಮಾಸಕೋ ದಾರುಮಾಸಕೋ ಜತುಮಾಸಕೋತಿ। ತತ್ಥ **ಲೋಹಮಾಸಕೋ**ತಿ ತಮ್ಬಲೋಹಾದೀಹಿ ಕತಮಾಸಕೋ। **ದಾರುಮಾಸಕೋ**ತಿ ಸಾರದಾರುನಾ ವಾ ವೇಳುಪೇಸಿಕಾಯ ವಾ ಅನ್ತಮಸೋ ತಾಲಪಣ್ಣೇನಪಿ ರೂಪಂ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಕತಮಾಸಕೋ। **ಜತುಮಾಸಕೋ**ತಿ ಲಾಖಾಯ ವಾ ನಿಯ್ಯಾಸೇನ ವಾ ರೂಪಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ಕತಮಾಸಕೋ। **ಕಹಾಪಣ**ನ್ತಿ ಸುವಣ್ಣಮಯಂ ವಾ ರೂಪಿಯಮಯಂ ವಾ ಪಾಕತಿಕಂ ವಾ। **ಗಣ್ಹೇಯ್ಯಾ**ತಿ ಅತ್ತನೋ ಅತ್ಥಾಯ ದೀಯಮಾನಂ ವಾ ಕತ್ಥಚಿ ಠಿತಂ ವಾ ನಿಪ್ಪರಿಗ್ಗಹಂ ದಿಸ್ವಾ ಸಯಂ ಗಣ್ಹೇಯ್ಯ। **ಗಣ್ಹಾಪೇಯ್ಯಾ**ತಿ ತದೇವ ಅಞ್ಞೇನ ಗಾಹಾಪೇಯ್ಯ। **ನಿಸ್ಸಗ್ಗೀ**ತಿ ಗಹಣಾದೀಸು ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಕರೋನ್ತಸ್ಸ ಅಘನಬದ್ಧೇಸು ವತ್ಥುಗಣನಾಯ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿ ಸಿಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸಾದಿಯೇಯ್ಯ ವಾ**ತಿ ಕಾಯವಾಚಾಹಿ ಅಪ್ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಚಿತ್ತೇನ ಅಧಿವಾಸೇಯ್ಯ। ಜಾತರೂಪರಜತಭಾವೋ, ಅತ್ತುದ್ದೇಸಿಕತಾ, ಗಹಣಾದೀಸು ಅಞ್ಞತರಭಾವೋತಿ ಇಮಾನೇತ್ಥ ತೀಣಿ ಅಙ್ಗಾನಿ। ರೂಪಿಯಪ್ಪಟಿಗ್ಗಹಣಸಿಕ್ಖಾಪದಂ।

೧೩. ರಜತಾದಿಚತುಬ್ಬಿಧಂ ಅಕಪ್ಪಿಯಂ ಕಪ್ಪಿಯೇನಾಪಿ ಪರಿವತ್ತೇಯ್ಯ ಸಹಧಮ್ಮಿಕೇ ಠಪೇತ್ವಾ, ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಂ ಸಿಯಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ತತ್ಥ **ಅಕಪ್ಪಿಯ**ನ್ತಿ ಅಕಪ್ಪಿಯವತ್ಥುಂ। **ಕಪ್ಪಿಯೇನಾ**ತಿ ಕಪ್ಪಿಯವತ್ಥುನಾ। **ಸಹಧಮ್ಮಿಕೇ**ತಿ ಭಿಕ್ಖುಭಿಕ್ಖುನಿಸಾಮಣೇರಸಾಮಣೇರಿಸಿಕ್ಖಮಾನಸಙ್ಖಾತೇ ಪಞ್ಚ ಸಹಧಮ್ಮಿಕೇ। ರೂಪಿಯಭಾವೋ, ಪರಿವತ್ತನಞ್ಚಾತಿ ಇಮಾನೇತ್ಥ ದ್ವೇ ಅಙ್ಗಾನಿ। ರೂಪಿಯಪರಿವತ್ತನಸಿಕ್ಖಾಪದಂ।

೧೪. "ಇಮಂ ಪತ್ತಂ ತುಯ್ಹಂ ವಿಕಪ್ಪೇಮೀ"ತಿಆದಿನಾ **ವಿಕಪ್ಪನಞ್ಚ** "ಇಮಂ ಪತ್ತಂ ಅಧಿಟ್ಠಾಮೀ"ತಿಆದಿನಾ **ಅಧಿಟ್ಠಾನಞ್ಚ** ಅಕತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪಮಾಣಿಕ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥಾಯಂ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ - ಅನುಪಹತಪುರಾಣಸಾಲಿತಣ್ಡುಲಾನಂ ಸುಕೋಟ್ಟಿತಪರಿಸುದ್ಧಾನಂ ದ್ವೇ ಮಗಧನಾಳಿಯೋ ಗಹೇತ್ವಾ ತೇಹಿ ತಣ್ಡುಲೇಹಿ ಅನುತ್ತಣ್ಡುಲಮಕಿಲಿನ್ನಮಪಿಣ್ಡಿತಂ ಸುವಿಸದಂ ಕುನ್ದಮಕುಳರಾಸಿಸದಿಸಂ ಅವಸ್ಸಾವಿತೋದನಂ ಪಚಿತ್ವಾ ನಿರವಸೇಸಂ ಪತ್ತೇ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಓದನಸ್ಸ ಚತುತ್ಥಭಾಗಪ್ಪಮಾಣೋ ನಾತಿಘನೋ ನಾತಿತನುಕೋ ಹತ್ಥಹಾರಿಯೋ ಸಬ್ಬಸಮ್ಭಾರಸಙ್ಖತೋ ಮುಗ್ಗಸೂಪೋ ಪಕ್ಖಿಪಿತಬ್ಬೋ, ತತೋ ಆಲೋಪಸ್ಸ ಅನುರೂಪಂ ಯಾವಚರಿಮಾಲೋಪಪ್ಪಹೋನಕಂ ಮಚ್ಛಮಂಸಾದಿಬ್ಯಞ್ಜನಂ ಪಕ್ಖಿಪಿತಬ್ಬಂ। ಸಪ್ಪಿತೇಲತಕ್ಕರಸಕಞ್ಜಿಕಾದೀನಿ ಪನ ಅಗಣನೂಪಗಾನಿ ಹೋನ್ತಿ। ತಾನಿ ಹಿ ಓದನಗತಿಕಾನಿ ನೇವ ಹಾಪೇತುಂ, ನ ವಡ್ಢೇತುಂ ಸಕ್ಕೋನ್ತಿ। ಏವಮೇತಂ ಸಬ್ಬಮ್ಪಿ ಪಕ್ಖಿತ್ತಂ ಸಚೇ ಪನ ಪತ್ತಸ್ಸ ಮುಖವಟ್ಟಿಯಾ ಹೇಟ್ಠಿಮರಾಜಿಸಮಂ ತಿಟ್ಠತಿ, ಸುತ್ತೇನ ವಾ ಹೀರೇನ ವಾ ಛಿನ್ದನ್ತಸ್ಸ ಸುತ್ತಸ್ಸ ವಾ ಹೀರಸ್ಸ ವಾ ಹೇಟ್ಠಿಮನ್ತಂ ಫುಸತಿ, ಅಯಂ **ಉಕ್ಕಟ್ಠೋ** ನಾಮ ಪತ್ತೋ। ಸಚೇ ತಂ ರಾಜಿಂ ಅತಿಕ್ಕಮ್ಮ ಥೂಪೀಕತಂ ತಿಟ್ಠತಿ, ಅಯಂ **ಉಕ್ಕಟ್ಠೋಮಕೋ** ನಾಮ ಪತ್ತೋ। ಸಚೇ ತಂ ರಾಜಿಂ ನ ಸಮ್ಪಾಪುಣಾತಿ, ಅನ್ತೋಗತಮೇವ ಹೋತಿ, ಅಯಂ **ಉಕ್ಕಟ್ಠುಕ್ಕಟ್ಠೋ** ನಾಮ। ಉಕ್ಕಟ್ಠತೋ ಉಪಡ್ಢಪ್ಪಮಾಣೋ **ಮಜ್ಝಿಮೋ**। ಮಜ್ಝಿಮತೋ ಉಪಡ್ಢಪ್ಪಮಾಣೋ **ಓಮಕೋ**। ತೇಸಮ್ಪಿ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ಪಭೇದೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। ಇಚ್ಚೇತೇಸು ಉಕ್ಕಟ್ಠುಕ್ಕಟ್ಠೋ ಚ ಓಮಕೋಮಕೋ ಚಾತಿ ದ್ವೇ ಅಪತ್ತಾ, ಸೇಸಾ ಸತ್ತ ಪತ್ತಾ ಪಮಾಣಯುತ್ತಾ ನಾಮಾತಿ ಏವಂ ಪಮಾಣೇನ ಯುತ್ತೋ ಪಮಾಣಿಕೋ, ತಂ ಪಮಾಣಿಕಂ। **ಪತ್ತ**ನ್ತಿ ಸತ್ತಸು ಪತ್ತೇಸು ಅಞ್ಞತರಂ ಪತ್ತಂ। ಪತ್ತಸ್ಸ ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಕತಾ, ಪಮಾಣಯುತ್ತತಾ, ಅಧಿಟ್ಠಾನೂಪಗತಾ, ಅತಿರೇಕಪತ್ತತಾ, ದಸಾಹಾತಿಕ್ಕಮೋತಿ ಇಮಾನೇತ್ಥ ಪಞ್ಚ ಅಙ್ಗಾನಿ। ಪಠಮಪತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದಂ।

೧೫. ಯೋ ಭಿಕ್ಖು ಪಞ್ಚಬನ್ಧನತೋ ಊನಪತ್ತೇ ಸತಿ ಪರಂ ಪನ ನವಂ ಪತ್ತಂ ವಿಞ್ಞಾಪೇತಿ, ತಸ್ಸಪಿ ಭಿಕ್ಖುನೋ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಂ ಸಿಯಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ತತ್ಥ **ಪರ**ನ್ತಿ ಅಞ್ಞಂ, "ನವಂ ಪತ್ತ"ನ್ತಿಮಿನಾ ತುಲ್ಯಾಧಿಕರಣಂ। ಅಧಿಟ್ಠಾನೂಪಗಪತ್ತಸ್ಸ ಊನಪಞ್ಚಬನ್ಧನತಾ, ಅತ್ತುದ್ದೇಸಿಕತಾ, ಕತವಿಞ್ಞತ್ತಿ, ತಾಯ ಚ ಪಟಿಲಾಭೋತಿ ಇಮಾನೇತ್ಥ ಚತ್ತಾರಿ ಅಙ್ಗಾನಿ। ಊನಪಞ್ಚಬನ್ಧನಸಿಕ್ಖಾಪದಂ।

೧೬. ಯೋ ಸಪ್ಪಿತೇಲಾದಿಕಂ ಪನ ಭೇಸಜ್ಜಂ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಸತ್ತಾಹಪರಮಂ ಸನ್ನಿಧಿಕಾರಕಂ ಭುಞ್ಜನ್ತೋ ಸತ್ತಾಹಂ ಅತಿಕ್ಕಾಮೇತಿ , ತಸ್ಸ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಂ ಸಿಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ತತ್ಥ **ಸಪ್ಪಿತೇಲಾದಿಕ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ **ಆದಿ**-ಸದ್ದೋ ನವನೀತಮಧುಫಾಣಿತಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। ತತ್ಥ **ಸಪ್ಪಿ** ನಾಮ ಗವಾದೀನಂ ಸಪ್ಪಿ, ಯೇಸಂ ಮಂಸಂ ಕಪ್ಪತಿ, ತೇಸಂ ಸಪ್ಪಿ, ತಥಾ **ನವನೀತಂ**। **ತೇಲಂ** ನಾಮ ತಿಲಸಾಸಪಮಧುಕಏರಣ್ಡವಸಾದೀಹಿ ನಿಬ್ಬತ್ತಂ। **ಮಧು** ನಾಮ ಮಕ್ಖಿಕಾಮಧುಮೇವ। ಉಚ್ಛುರಸಂ ಉಪಾದಾಯ ಪನ ಅಪಕ್ಕಾ ವಾ ಅವತ್ಥುಕಪಕ್ಕಾ ವಾ ಸಬ್ಬಾಪಿ ಉಚ್ಛುವಿಕತಿ **ಫಾಣಿತ**ನ್ತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ಭೇಸಜ್ಜವಿಧಾನಸಿಕ್ಖಾಪದಂ।

೧೭. ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ಚೀವರಂ ದತ್ವಾ ಪುನ ತಂ ಚೀವರಂ ಸಕಸಞ್ಞಾಯ ಅಚ್ಛಿನ್ದನ್ತಸ್ಸ ವಾ ಅಚ್ಛಿನ್ದಾಪಯತೋಪಿ ವಾ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಂ ಸಿಯಾತಿ ಯೋಜನಾ। ತತ್ಥ **ದತ್ವಾ**ತಿ ವೇಯ್ಯಾವಚ್ಚಾದೀನಿ ಪಚ್ಚಾಸೀಸಮಾನೋ ದತ್ವಾ। **ಅಚ್ಛಿನ್ದನ್ತಸ್ಸಾ**ತಿ ವೇಯ್ಯಾವಚ್ಚಾದೀನಿ ಅಕರೋನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಬಲಕ್ಕಾರೇನ ಗಣ್ಹನ್ತಸ್ಸ, ತಥಾ **ಅಚ್ಛಿನ್ದಾಪಯತೋ**ತಿ। ವಿಕಪ್ಪನೂಪಗಚೀವರತಾ, ಸಾಮಂದಿನ್ನತಾ, ಸಕಸಞ್ಞಿತಾ, ಉಪಸಮ್ಪನ್ನತಾ, ಕೋಧವಸೇನ ಅಚ್ಛಿನ್ದನಂ ವಾ ಅಚ್ಛಿನ್ದಾಪನಂ ವಾತಿ ಇಮಾನೇತ್ಥ ಪಞ್ಚ ಅಙ್ಗಾನಿ। ಅಚ್ಛಿನ್ದನಸಿಕ್ಖಾಪದಂ।

೧೮. ಅಪ್ಪವಾರಿತಂ ಅಞ್ಞಾತಿಂ ಗಹಪತಿಂ ಸುತ್ತಂ ಯಾಚಿತ್ವಾ ಞಾತಿಪ್ಪವಾರಿತೇ ವಜ್ಜೇತ್ವಾ ತನ್ತವಾಯೇಹಿ ಚೀವರಂ ವಾಯಾಪೇನ್ತಸ್ಸ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಂ ಸಿಯಾತಿ ಪಿಣ್ಡತ್ಥೋ। ತತ್ಥ **ಸುತ್ತ**ನ್ತಿ ಛಬ್ಬಿಧಂ ಖೋಮಸುತ್ತಾದಿಕಂ ವಾ ತೇಸಂ ಅನುಲೋಮಂ ವಾ। **ಯಾಚಿಯಾ**ತಿ ಚೀವರತ್ಥಾಯ ಯಾಚಿತ್ವಾ। ಚೀವರತ್ಥಾಯ ವಿಞ್ಞಾಪಿತಸುತ್ತಂ, ಅತ್ತುದ್ದೇಸಿಕತಾ, ಅಕಪ್ಪಿಯತನ್ತವಾಯೇನ ಅಕಪ್ಪಿಯವಿಞ್ಞತ್ತಿಯಾ ವಾಯಾಪನನ್ತಿ ಇಮಾನೇತ್ಥ ತೀಣಿ ಅಙ್ಗಾನಿ। ಸುತ್ತವಿಞ್ಞತ್ತಿಸಿಕ್ಖಾಪದಂ।

೧೯. ಯೋ ಭಿಕ್ಖು ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಪರಿಣತಂ ಲಾಭಂ ಜಾನನ್ತೋ ಅತ್ತನೋ ಪರಿಣಾಮೇತಿ, ತಸ್ಸ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಂ ಸಿಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ತತ್ಥ **ಜಾನ**ನ್ತಿ ಜಾನನ್ತೋ। **ಲಾಭ**ನ್ತಿ ಲಭಿತಬ್ಬಂ ಚೀವರಾದಿವತ್ಥುಂ। **ಪರಿಣತ**ನ್ತಿ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ನಿನ್ನಂ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಪೋಣಂ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಪಬ್ಭಾರಂ ಹುತ್ವಾ ಠಿತಂ। **ಅತ್ತನೋ ಪರಿಣಾಮೇತೀ**ತಿ "ಮಯ್ಹಂ ದೇಥಾ"ತಿಆದೀನಿ ವದನ್ತೋ ಅತ್ತನಿ ನಿನ್ನಂ ಕರೋತಿ। ಸಙ್ಘೇ ಪರಿಣತಭಾವೋ, ತಂ ಞತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಪರಿಣಾಮನಂ, ಪಟಿಲಾಭೋತಿ ಇಮಾನೇತ್ಥ ತೀಣಿ ಅಙ್ಗಾನಿ। ಪರಿಣಾಮನಸಿಕ್ಖಾಪದಂ।

ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೪. ಪಾಚಿತ್ತಿಯನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ

೨೦. ಇದಾನಿ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ದಸ್ಸೇತುಂ "**ಸಮ್ಪಜಾನಮುಸಾವಾದೇ**"ತ್ಯಾದಿ ಆರದ್ಧಂ। ತತ್ಥ **ಸಮ್ಪಜಾನಮುಸಾವಾದೇ**ತಿ ನಿಮಿತ್ತತ್ಥೇ ಭುಮ್ಮವಚನಂ, ತಸ್ಮಾ ಯೋ ಭಿಕ್ಖು ಸಮ್ಪಜಾನನ್ತೋ ಮುಸಾ ವದತಿ, ತಸ್ಸ ತನ್ನಿಮಿತ್ತಂ ತಂಹೇತು ತಪ್ಪಚ್ಚಯಾ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ಉದೀರಿತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಭಿಕ್ಖುಞ್ಚ ಓಮಸನ್ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಜಾತಿನಾಮಗೋತ್ತಕಮ್ಮಸಿಪ್ಪವಯಆಬಾಧಲಿಙ್ಗಕಿಲೇಸಾಪತ್ತಿಅಕ್ಕೋಸೇಸು ಭೂತೇನ ವಾ ಅಭೂತೇನ ವಾ ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಮುಖಸತ್ತಿನಾ ಭಿಕ್ಖುಂ ಓವಿಜ್ಝನ್ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ಉದೀರಿತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪೇಸುಞ್ಞಹರಣೇಪಿ ಚಾ**ತಿ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ಪೇಸುಞ್ಞಹರಣೇ, ಜಾತಿಆದೀಹಿ ಅಕ್ಕೋಸವತ್ಥೂಹಿ ಭಿಕ್ಖುಂ ಅಕ್ಕೋಸನ್ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಸುತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಪಿಯಕಮ್ಯತಾಯ ವಾ ಭೇದಾಧಿಪ್ಪಾಯೇನ ವಾ ಯೋ ಅಕ್ಕುದ್ಧೋ, ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ಕಾಯೇನ ವಾ ವಾಚಾಯ ವಾ ಪೇಸುಞ್ಞಹರಣವಚನೇ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ಉದೀರಿತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೨೧. ಸಙ್ಗೀತಿತ್ತಯಮಾರುಳ್ಹಂ ಪಿಟಕತ್ತಯಂ ಧಮ್ಮಂ ಭಿಕ್ಖುಞ್ಚ ಭಿಕ್ಖುನಿಞ್ಚ ಠಪೇತ್ವಾ ಅಞ್ಞೇನ ಪುಗ್ಗಲೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಏಕತೋ ಪದಂ ಪದಂ ಭಣನ್ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಪದಗಣನಾಯ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ಉದೀರಿತನ್ತಿ ಸಮುದಾಯತ್ಥೋ।

೩೧. **ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೇನೇವಾತಿ** ಭಿಕ್ಖುಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಅನ್ತಮಸೋ ಪಾರಾಜಿಕವತ್ಥುಭೂತೇನ ತಿರಚ್ಛಾನಗತೇನಾಪಿ ಸಹ ತಿರತ್ತಿಯಂ ಸಯಿತ್ವಾ ಚತುತ್ಥದಿವಸೇ ಅತ್ಥಙ್ಗತೇ ಸೂರಿಯೇ ಪುನ ಸಹಸೇಯ್ಯಾಯ ಪಾಚಿತ್ತಿ ಸಿಯಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ತತ್ಥ **ಸಹಸೇಯ್ಯಾಯಾತಿ** ಸಬ್ಬಚ್ಛನ್ನಪರಿಚ್ಛಿನ್ನೇ, ಯೇಭುಯ್ಯೇನಚ್ಛನ್ನಪರಿಚ್ಛಿನ್ನೇ ವಾ ಸೇನಾಸನೇ ಪುಬ್ಬಾಪರಿಯೇನ ವಾ ಏಕಕ್ಖಣೇ ವಾ ಏಕತೋ ನಿಸಜ್ಜನಾಯ। ತತ್ಥ ಛದನಂ ಅನಾಹಚ್ಚ ದಿಯಡ್ಢಹತ್ಥುಬ್ಬೇಧೇನ ಪಾಕಾರಾದಿನಾ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ನಮ್ಪಿ ಸಬ್ಬಪರಿಚ್ಛಿನ್ನಮಿಚ್ಚೇವ ವೇದಿತಬ್ಬಂ।

೩೨. ಏಕರತ್ತಮ್ಪಿ ಇತ್ಥಿಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ಸೇಯ್ಯಂ ಕಪ್ಪಯತೋ ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋಪಿ ಪಾಚಿತ್ತಿ ಸಿಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ತತ್ಥ **ಇತ್ಥಿಯಾತಿ** ಅನ್ತಮಸೋ ತದಹುಜಾತಾಯಪಿ ಮನುಸ್ಸಿತ್ಥಿಯಾ। **ದೇಸೇನ್ತಸ್ಸ ವಿನಾ ವಿಞ್ಞುಂ, ಧಮ್ಮಂ ಛಪ್ಪದುತ್ತರಿ**ನ್ತಿ ವಿಞ್ಞುಂ ಪುರಿಸಂ ವಿನಾ ಇತ್ಥಿಯಾ ಛಪ್ಪದತೋ ಉತ್ತರಿಂ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಪಾಚಿತ್ತಿ ಸಿಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ತತ್ಥ "ಛಪ್ಪದುತ್ತರಿ"ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಏಕೋ ಗಾಥಾಪಾದೋ ಏಕಂ ಪದನ್ತಿ ಏವಂ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಪದಪ್ಪಮಾಣಂ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ಛ ಪದಾನಿ ಛಪ್ಪದಂ, ಛಪ್ಪದತೋ ಉತ್ತರಿಂ ಛಪ್ಪದುತ್ತರಿಂ।

೩೪. ಭಿಕ್ಖುಸಮ್ಮುತಿಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖುನೋ ದುಟ್ಠುಲ್ಲಂ ವಜ್ಜಂ ಅಭಿಕ್ಖುನೋ ವದನ್ತಸ್ಸ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ಉದೀರಿತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ತತ್ಥ **ದುಟ್ಠುಲ್ಲ**ನ್ತಿ ಇಧ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಂ ಅಧಿಪ್ಪೇತಂ। **ಭಿಕ್ಖುಸಮ್ಮುತಿಯಾತಿ** ಯಂ ಸಙ್ಘೋ ಅಭಿಣ್ಹಾಪತ್ತಿಕಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಆಯತಿಂ ಸಂವರತ್ಥಾಯ ಆಪತ್ತೀನಞ್ಚ ಕುಲಾನಞ್ಚ ಪರಿಯನ್ತಂ ಕತ್ವಾ ವಾ ಅಕತ್ವಾ ವಾ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಅಪಲೋಕೇತ್ವಾ ಕತಿಕಂ ಕರೋತಿ, ತಂ ಠಪೇತ್ವಾ। **ಅಭಿಕ್ಖುನೋತಿ** ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ। **ವದನ್ತಸ್ಸಾತಿ** ಆರೋಚೇನ್ತಸ್ಸ।

೩೫. ಯೋ ಅಕಪ್ಪಿಯಂ ಪಥವಿಂ ಖಣೇಯ್ಯ ವಾ ಖಣಾಪೇಯ್ಯ ವಾ, ತಸ್ಸ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ಸಿಯಾ। ತತ್ಥ **ಅಕಪ್ಪಿಯ**ನ್ತಿ ಉದ್ಧನಪಚನಾದಿವಸೇನ ವಾ ತಥಾ ತಥಾ ಅದಡ್ಢಾ ವಾ ಜಾತಪಥವೀ ವುಚ್ಚತಿ। ಸಾ ತಿವಿಧಾ ಸುದ್ಧಮಿಸ್ಸಪುಞ್ಜವಸೇನ। ತತ್ಥ **ಸುದ್ಧಪಥವೀ** ನಾಮ ಪಕತಿಯಾ ಸುದ್ಧಪಂಸು ವಾ ಸುದ್ಧಮತ್ತಿಕಾ ವಾ। **ಮಿಸ್ಸಪಥವೀ** ನಾಮ ಯತ್ಥ ಪಂಸುತೋ ವಾ ಮತ್ತಿಕತೋ ವಾ ಪಾಸಾಣಸಕ್ಖರಕಥಲಮರುಮ್ಬವಾಲುಕಾಸು ಅಞ್ಞತರಸ್ಸ ತತಿಯಭಾಗೋ ಹೋತಿ। **ಪುಞ್ಜಪಥವೀ** ನಾಮ ಅತಿರೇಕಚಾತುಮಾಸಂ ಓವಟ್ಠೋ ಪಂಸುಪುಞ್ಜೋ ವಾ ಮತ್ತಿಕಾಪುಞ್ಜೋ ವಾ ಹೋತಿ। ವುತ್ತಲಕ್ಖಣೇನ ಪನ ಮಿಸ್ಸಕಪುಞ್ಜೋಪಿ ಪಿಟ್ಠಿಪಾಸಾಣೇ ಠಿತಸುಖುಮರಜಮ್ಪಿ ಚ ದೇವೇ ಫುಸಯನ್ತೇ ಸಕಿಂ ಚೇ ತಿನ್ತಂ, ಚಾತುಮಾಸಚ್ಚಯೇನ ತಿನ್ತೋಕಾಸೋ ಪುಞ್ಜಪಥವೀಸಙ್ಖಮೇವ ಗಚ್ಛತಿ। ಯೋ ಭಿಕ್ಖು ಭೂತಗಾಮಂ ವಿಕೋಪೇಯ್ಯ, ತಸ್ಸ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ಸಿಯಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ತತ್ಥ **ಭೂತಗಾಮ**ನ್ತಿ ಭವನ್ತಿ, ಅಭವುಂ ಚಾತಿ ಭೂತಾ, ಜಾಯನ್ತಿ ವಡ್ಢನ್ತಿ ಜಾತಾ ವಡ್ಢಿತಾ ಚಾತಿ ಅತ್ಥೋ, ಗಾಮೋತಿ ರಾಸಿ, ಭೂತಾನಂ ಗಾಮೋ, ಭೂತಾ ಏವ ವಾ ಗಾಮೋತಿ ಭೂತಗಾಮೋ, ಪತಿಟ್ಠಿತಹರಿತತಿಣರುಕ್ಖಾದೀನಮೇತಂ ಅಧಿವಚನಂ। ತಂ ಭೂತಗಾಮಂ। **ವಿಕೋಪೇಯ್ಯಾತಿ** ಛೇದನಭೇದನಾದೀನಿ ಕರೇಯ್ಯ।

೩೬. ಯೋ ಭಿಕ್ಖು ಸಙ್ಘಿಕಂ ಮಞ್ಚಾದಿಂ ಅಜ್ಝೋಕಾಸೇ ಸನ್ಥರಣಾದಿಕಂ ಕತ್ವಾ ಆಪುಚ್ಛನಾದಿಕಂ ಅಕತ್ವಾ ಯಾತಿ, ತಸ್ಸ ಪಾಚಿತ್ತಿ ಸಿಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ತತ್ಥ **ಸಙ್ಘಿಕ**ನ್ತಿ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಸನ್ತಕಂ। **ಮಞ್ಚಾದಿ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಪೀಠಭಿಸಿಕೋಚ್ಛಾದಿಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। **ಸನ್ಥರಣಾದಿಕ**ನ್ತಿ ಸನ್ಥರಣಾದಿಂ ಕತ್ವಾ ವಾ ಕಾರಾಪೇತ್ವಾ ವಾ। **ಆಪುಚ್ಛನಾದಿಕ**ನ್ತಿ ಆಪುಚ್ಛನಂ ವಾ ಉದ್ಧರಣಂ ವಾ ಉದ್ಧರಾಪನಂ ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಯಾತೀತಿ** ಗಚ್ಛತಿ।

೩೭. ಯೋ ಭಿಕ್ಖು ಸಙ್ಘಿಕಾವಸಥೇ ಸೇಯ್ಯಂ ಸನ್ಥರಣಾದಿಕಂ ಕತ್ವಾ ಆಪುಚ್ಛನಾದಿಕಂ ಅಕತ್ವಾ ಯಾತಿ, ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಪಾಚಿತ್ತಿ ಸಿಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ತತ್ಥ **ಸಙ್ಘಿಕಾವಸಥೇತಿ** ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಸನ್ತಕೇ ಆವಸಥೇ ವಿಹಾರೇ ಗಬ್ಭೇ ವಾ ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ ವಾ ಸಬ್ಬಪರಿಚ್ಛನ್ನೇ ಗುತ್ತಸೇನಾಸನೇ। **ಸೇಯ್ಯ**ನ್ತಿ ಭಿಸಿ ಚಿಮಿಲಿಕಾ ಪಾವುರಣಂ ಉತ್ತರತ್ಥರಣಂ ಭೂಮತ್ಥರಣಂ ತಟ್ಟಿಕಾ ಚಮ್ಮಕ್ಖಣ್ಡಂ ನಿಸೀದನಂ

ಪಚ್ಚತ್ಥರಣಂ ತಿಣಸನ್ಥಾರೋ ಪಣ್ಣಸನ್ಥಾರೋತಿ ಏವಮಾದಿಕಂ। **ಸನ್ಥರಣಾದಿಕ**ನ್ತಿ ತೇಸು ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಅತ್ಥರಣಾದಿಕಂ ಕತ್ವಾ ವಾ ಕಾರಾಪೇತ್ವಾ ವಾ।

೩೮-೯. ಯೋ ಪನ ಭಿಕ್ಖು ಜಾನಂ ಸಪ್ಪಾಣಕಂ ತೋಯಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಯೇ, ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಪಾಚಿತ್ತಿ ಸಿಯಾತಿ ಯೋಜನಾ। ತತ್ಥ **ಜಾನಂ ಸಪ್ಪಾಣಕ**ನ್ತಿ "ಸಪ್ಪಾಣಕಮಿದ"ನ್ತಿ ದಿಸ್ವಾ ವಾ ಸುತ್ವಾ ವಾ ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಆಕಾರೇನ ಜಾನನ್ತೋ। **ತೋಯ**ನ್ತಿ ಉದಕಂ। **ಪರಿಭುಞ್ಜಯೇ**ತಿ ಪರಿಭುಞ್ಜೇಯ್ಯ। ಯೋ ಭಿಕ್ಖು ಪಾರಿವತ್ತಕಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಅಞ್ಞಾತಿಕಾಯ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಚೀವರಂ ದೇತಿ, ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಪಾಚಿತ್ತಿ ಸಿಯಾ। ಚೀವರಪ್ಪಟಿಗ್ಗಹಣಸಿಕ್ಖಾಪದೇ ಭಿಕ್ಖು ಪಟಿಗ್ಗಾಹಕೋ ಇಧ ಭಿಕ್ಖುನೀ, ಅಯಂ ವಿಸೇಸೋ। ಅಞ್ಞಾತಿಕಾಯ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಚೀವರಂ ಸಿಬ್ಬತೋಪಿ ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಪಾಚಿತ್ತಿ ಸಿಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಚೀವರ**ನ್ತಿ ನಿವಾಸನಪಾರುಪನೂಪಗಂ। **ಸಿಬ್ಬತೋ**ತಿ ಸಯಂ ಸಿಬ್ಬನ್ತಸ್ಸ ಸೂಚಿಂ ಪವೇಸೇತ್ವಾ ನೀಹರಣೇ ಪಯೋಗಗಣನಾಯ ಪಾಚಿತ್ತಿ। ಸಿಬ್ಬಾಪೇನ್ತಸ್ಸ ಪನ "ಸಿಬ್ಬಾ"ತಿ ವುತ್ತೋ ಸಚೇಪಿ ಸಬ್ಬಂ ಸೂಚಿಕಮ್ಮಂ ನಿಟ್ಠಾಪೇಸಿ, ಏಕಮೇವ ಪಾಚಿತ್ತಿ, ಆಣತ್ತಸ್ಸ ಪಯೋಗಗಣನಾಯ ಪಾಚಿತ್ತಿ ಹೋತಿ। ಪವಾರೇತ್ವಾನ ಅತಿರಿತ್ತಂ ಅಕಾರೇತ್ವಾ ಭುಞ್ಜತೋ ಪಾಚಿತ್ತಿ ಸಿಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ತತ್ರಾಯಂ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ - ಓದನೋ ಸತ್ತು ಕುಮ್ಮಾಸೋ ಮಚ್ಛೋ ಮಂಸನ್ತಿ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಭೋಜನಾನಂ ಅಞ್ಞತರಂ ಸಾಸಪಮತ್ತಮ್ಪಿ ಅಜ್ಝೋಹರಿತ್ವಾ ಭೋಜನಂ ಪಟಿಕ್ಖೇಪಂ ಕತ್ವಾ ಅಞ್ಞೇನ ಇರಿಯಾಪಥೇನ "ಅಲಮೇತಂ ಸಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಅತಿರಿತ್ತಂ ಅಕಾರೇತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜತೋ ಪಾಚಿತ್ತಿ ಹೋತೀತಿ।

೪೦. ಯೋ ಭಿಕ್ಖು ಆಸಾದನಾಪೇಕ್ಖೋ ಭುತ್ತಾವಿಂ ಪವಾರಿತಂ ಭಿಕ್ಖುಂ "ಹನ್ದ, ಭಿಕ್ಖು, ಖಾದ ವಾ ಭುಞ್ಜ ವಾ"ತಿ ಅನತಿರಿತ್ತೇನ ಪವಾರೇತಿ, ಭೋಜನೇ ಭುತ್ತೇ ತಸ್ಸ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ಉದೀರಿತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ತತ್ಥ **ಆಸಾದನಾಪೇಕ್ಖೋ**ತಿ ಆಸಾದನಂ ಚೋದನಂ ಮಙ್ಕುಕರಣಭಾವಂ ಅಪೇಕ್ಖಮಾನೋ।

೪೧-೨. ಯೋ ಭಿಕ್ಖು ಸನ್ನಿಧಿಭೋಜನಂ ಭುಞ್ಜೇಯ್ಯ, ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಪಾಚಿತ್ತಿ ಸಿಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ತತ್ಥ **ಸನ್ನಿಧಿಭೋಜನ**ನ್ತಿ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಏಕರತ್ತಂ ವೀತಿನಾಮಿತಭೋಜನಂ। ವಿಕಾಲೇ ಯಾವಕಾಲಿಕಂ ಭುಞ್ಜತೋ ವಾಪಿ ಪಾಚಿತ್ತಿ ಸಿಯಾತಿ ಯೋಜನಾ। ತತ್ಥ **ವಿಕಾಲೇ**ತಿ ವಿಗತಕಾಲೇ, ಮಜ್ಝನ್ಹಿಕಾತಿಕ್ಕಮತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಯಾವ ಅರುಣುಗ್ಗಮನಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಯಾವಕಾಲಿಕ**ನ್ತಿ ವನಮೂಲಫಲಾದಿಕಂ ಆಮಿಸಭೋಜನಂ। ಅಗಿಲಾನೋ ಭಿಕ್ಖು ಪಣೀತಕಂ ಸಪ್ಪಿಭತ್ತಾದಿಕಮ್ಪಿ ವಿಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾನ ಭುಞ್ಜೇಯ್ಯ, ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಪಾಚಿತ್ತಿ ಸಿಯಾತಿ ಯೋಜನಾ। ತತ್ಥ **ಅಗಿಲಾನೋ**ತಿ ಕಲ್ಲಕೋ। **ಪಣೀತಕ**ನ್ತಿ ಸಪ್ಪಿತೇಲಮಧುಫಾಣಿತಮಚ್ಛಮಂಸಖೀರದಧಿಸಙ್ಖಾತೇಹಿ ಸಂಸಟ್ಠಂ ಸತ್ತಧಞ್ಞನಿಬ್ಬತ್ತಂ ಪಣೀತಭೋಜನಂ । ಯೋ ಭಿಕ್ಖು ದನ್ತಕಟ್ಠೋದಕಂ ವಜ್ಜೇತ್ವಾ ಅಪ್ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಕಂ ಭುಞ್ಜೇಯ್ಯ, ಪಾಚಿತ್ತಿ ಸಿಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ತತ್ಥ **ಅಪ್ಪಟಿಗ್ಗಹಿತ**ನ್ತಿ ಕಾಯೇನ ವಾ ಕಾಯಪ್ಪಟಿಬದ್ಧೇನ ವಾ ಗಣ್ಹನ್ತಸ್ಸ ಹತ್ಥಪಾಸೇ ಠತ್ವಾ ಕಾಯಕಾಯಪ್ಪಟಿಬದ್ಧನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಾನಂ ಅಞ್ಞತರೇನ ನ ದಿನ್ನಂ ಅಪ್ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಂ ನಾಮ।

೪೩. ಯೋ ಭಿಕ್ಖು ತಿತ್ಥಿಯಸ್ಸ ಸಹತ್ಥತೋ ಕಿಞ್ಚಿ ಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬಂ ದದೇಯ್ಯ, ತಸ್ಸ ಪಾಚಿತ್ತಿ ಸಿಯಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ತತ್ಥ **ತಿತ್ಥಿಯಸ್ಸಾ**ತಿ ಅಞ್ಞತಿತ್ಥಿಯಸ್ಸ। **ಕಿಞ್ಚಿ ಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಭೋಜನೀಯಂ। **ಸಹತ್ಥತೋ**ತಿ ಸಹತ್ಥಾ। ಯೋ ಭಿಕ್ಖು ಮಾತುಗಾಮೇನ ಏಕತೋ ರಹೋ ನಿಸಜ್ಜಂ ಕಪ್ಪೇಯ್ಯ, ತಸ್ಸ ಪಾಚಿತ್ತಿ ಸಿಯಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ತತ್ಥ **ರಹೋ**ತಿ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನೇ। **ಕಪ್ಪೇ**ತಿ ಕಪ್ಪೇಯ್ಯ। **ಏಕತೋ**ತಿ ಸದ್ಧಿಂ।

೪೪. **ಸುರಾಮೇರಯಪಾನೇಪೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ಪಿಟ್ಠಾದೀಹಿ ಕತಂ ಮಜ್ಜಂ **ಸುರಾ**। ಪುಪ್ಫಾದೀಹಿ ಕತೋ ಆಸವೋ **ಮೇರಯಂ**। ಯೋ ಭಿಕ್ಖು ತದುಭಯಮ್ಪಿ ಬೀಜತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಕುಸಗ್ಗೇನಾಪಿ ಪಿವತಿ, ತಸ್ಸ ತಪ್ಪಾನಪಚ್ಚಯಾ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ಉದೀರಿತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅಙ್ಗುಲಿಪತೋದಕೇ ಚಾಪೀ**ತಿ ಅಙ್ಗುಲೀಹಿ ಉಪಕಚ್ಛಕಾದೀನಂ ಘಟ್ಟನಪಚ್ಚಯಾ ಪಾಚಿತ್ತಿ ಸಿಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಹಸಧಮ್ಮೇಪಿ ಚೋದಕೇ**ತಿ ಉಪರಿಗೋಪ್ಫಕೇ ಉದಕೇ ಹಸಧಮ್ಮೇ ಕೀಳಾನಿಮಿತ್ತಂ ತಸ್ಸ ಪಾಚಿತ್ತಿ ಸಿಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೪೫. ಅನಾದರೇಪಿ ಪಾಚಿತ್ತೀತಿ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ವಾ ಧಮ್ಮಸ್ಸ ವಾ ಅನಾದರಕರಣೇಪಿ ಪಾಚಿತ್ತಿ ಸಿಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಯೋ ಭಿಕ್ಖು ಉಪಸಮ್ಪನ್ನೇನ ಪಞ್ಞತ್ತೇನ ವುಚ್ಚಮಾನೋ ತಸ್ಸ ವಾ ವಚನಂ ಅಕತ್ತುಕಾಮತಾಯ, ತಂ ವಾ ಧಮ್ಮಂ ಅಸಿಕ್ಖಿತುಕಾಮತಾಯ ಅನಾದರಿಯಂ ಕರೋತಿ, ತಸ್ಸ ತಸ್ಮಿಂ ಅನಾದರಿಯೇ ಪಾಚಿತ್ತಿ ಸಿಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಭಯಾನಕಂ ಕಥಂ ಕತ್ವಾ ವಾ ಭಯಾನಕಂ ರೂಪಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ವಾ ಭಿಕ್ಖುಂ ಭೀಸಯತೋಪಿ ಪಾಚಿತ್ತಿ ಸಿಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೪೬. ಯೋ ಭಿಕ್ಖು ಅಗಿಲಾನೋ ಕಿಞ್ಚಿ ಪಚ್ಚಯಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಜೋತಿಂ ಜಲೇಯ್ಯ ವಾ ಜಲಾಪೇಯ್ಯ ವಾ, ತಸ್ಸ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ಸಿಯಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ತತ್ಥ **ಕಿಞ್ಚಿ ಪಚ್ಚಯ**ನ್ತಿ ಪದೀಪುಜ್ಜಲನಂ ವಾ ಪತ್ತಪಚನಾದೀಸು ಜೋತಿಕರಣಂ ವಾತಿ ಏವರೂಪಂ ಪಚ್ಚಯಂ ಠಪೇತ್ವಾ। **ಜೋತಿ**ನ್ತಿ ಅಗ್ಗಿಂ।

೪೭-೮. ಕಪ್ಪಬಿನ್ದುಂ ಅನಾದಾಯ **ನವಚೀವರಭೋಗಿನೋ** ನವಂ ಚೀವರಂ ಭುಞ್ಜನ್ತಸ್ಸ ಪಾಚಿತ್ತಿ ಸಿಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಕಪ್ಪಬಿನ್ದು**ನ್ತಿ ಮೋರಕ್ಖಿಮಣ್ಡಲಮಙ್ಗುಲಪಿಟ್ಠೀನಂ ಅಞ್ಞತರಪ್ಪಮಾಣಂ ಕಪ್ಪಬಿನ್ದುಂ। **ಅನಾದಾಯಾ**ತಿ ಅನಾದಿಯಿತ್ವಾ। ಭಿಕ್ಖುನೋ ಚೀವರಾದಿಕಂ ಪರಿಕ್ಖಾರಂ ಅಪನೇತ್ವಾ ನಿಧೇನ್ತಸ್ಸ ವಾ ನಿಧಾಪೇನ್ತಸ್ಸ ವಾ ಹಸಾಪೇಕ್ಖಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಪಾಚಿತ್ತಿ ಸಿಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಚೀವರಾದಿಕ**ನ್ತಿ **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಪತ್ತನಿಸೀದನಸೂಚಿಘರಕಾಯಬನ್ಧನಾದಿಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। **ನಿಧೇನ್ತಸ್ಸಾ**ತಿ ನಿದಹನ್ತಸ್ಸ। **ಹಸಾಪೇಕ್ಖಸ್ಸಾ**ತಿ ಹಸಾಧಿಪ್ಪಾಯಸ್ಸ। **ಜಾನಂ ಪಾಣಂ ಹನೇ ಭಿಕ್ಖು, ತಿರಚ್ಛಾನಗತಮ್ಪಿ ಚಾ**ತಿ ಯೋ ಭಿಕ್ಖು "ಪಾಣೋ"ತಿ ಜಾನನ್ತೋ ತಿರಚ್ಛಾನಗತಂ ಪಾಣಂ ಖುದ್ದಕಮ್ಪಿ ಮಹನ್ತಮ್ಪಿ ಹನೇಯ್ಯ, ತಸ್ಸ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ಸಿಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೪೯. ಛಾದೇತುಕಾಮೋ ಛಾದೇತಿ, ದುಟ್ಠುಲ್ಲಂ ಭಿಕ್ಖುನೋಪಿ ಚಾತಿ ಯೋ ಭಿಕ್ಖು ಭಿಕ್ಖುನೋ ದುಟ್ಠುಲ್ಲಸಙ್ಖಾತಂ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಂ ಛಾದೇತುಕಾಮೋ ಹುತ್ವಾ ಛಾದೇತಿ, ತಸ್ಸ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ಸಿಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಇತ್ಥಿಯಾ ಸಹ ಸಂವಿಧಾಯ ಗಾಮನ್ತರಗತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ಸಿಯಾತಿ ಯೋಜನಾ।

೫೦. ಭಿಕ್ಖುಂ ವಾ ಪಹರೇಯ್ಯಾಥಾತಿ ಯೋ ಭಿಕ್ಖು ಭಿಕ್ಖುಂ ಪಹರೇಯ್ಯ, ತಸ್ಸ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ಸಿಯಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ತಲಸತ್ತಿಕಮುಗ್ಗಿರೇ**ತಿ ಯೋ ಭಿಕ್ಖು ಪಹರಣಾಕಾರಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಕಾಯಂ ವಾ ಕಾಯಪ್ಪಟಿಬದ್ಧಂ ವಾ ಉಗ್ಗಿರೇಯ್ಯ, ತಸ್ಸ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ಸಿಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಚೋದೇಯ್ಯ ವಾ ಚೋದಾಪೇಯ್ಯ, ಭಿಕ್ಖುಂ ಅಮೂಲಕೇನ ಚಾ**ತಿ ಯೋ ಭಿಕ್ಖು ಭಿಕ್ಖುಂ ಅಮೂಲಕೇನ ಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸೇನ ಚೋದೇಯ್ಯ ವಾ ಚೋದಾಪೇಯ್ಯ ವಾ, ತಸ್ಸ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ಸಿಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ತತ್ಥ **ಅಮೂಲಕೇನಾ**ತಿ ದಿಟ್ಠಾದಿಮೂಲವಿರಹಿತೇನ।

೫೧. ಕುಕ್ಕುಚ್ಚುಪ್ಪಾದನೇ ಚಾಪೀತಿ "ಊನವೀಸತಿವಸ್ಸೋ ತ್ವಂ ಮಞ್ಞೇ"ತಿಆದೀನಿ ಭಣನ್ತೋ ಕುಕ್ಕುಚ್ಚಂ ಉಪ್ಪಾದೇಯ್ಯ, ತಸ್ಸ ಕುಕ್ಕುಚ್ಚುಪ್ಪಾದನಪಚ್ಚಯಾ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ಹೋತಿ। ಯೋ ಭಿಕ್ಖು ಭಣ್ಡನತ್ಥಾಯ ಭಣ್ಡನಜಾತಾನಂ ವಚನಂ ಸೋತುಂ ಉಪಸ್ಸುತಿಂ ಯಾತಿ, ತಸ್ಸ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ಸಿಯಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ತತ್ಥ **ಭಣ್ಡನತ್ಥಾಯಾ**ತಿ ಕಲಹತ್ಥಾಯ। **ಭಣ್ಡನಜಾತಾನ**ನ್ತಿ ಕಲಹಜಾತಾನಂ। **ಉಪಸ್ಸುತಿ**ನ್ತಿ ಸುತಿಸಮೀಪಂ।

೫೨. ಯೋ ಭಿಕ್ಖು ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಪರಿಣಾಮಿತಂ ಯಂ ಲಾಭಂ, ತಂ ಪರಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ನಾಮೇತಿ, ತಸ್ಸ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ಸಿಯಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ತತ್ಥ **ನಾಮೇತೀ**ತಿ ಪರಿಣಾಮೇತಿ। **ಪುಚ್ಛಂ ಅಕತ್ವಾ**ತಿ "ವಿಕಾಲೇ ಗಾಮಪ್ಪವೇಸನಂ ಆಪುಚ್ಛಾಮೀ"ತಿ ವಾ "ಗಾಮಂ ಪವಿಸಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವಾ ಅನಾಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ। **ಸನ್ತಭಿಕ್ಖು**ನ್ತಿ ಅನ್ತೋಉಪಚಾರಸೀಮಾಯ ದಸ್ಸನೂಪಚಾರೇ ಭಿಕ್ಖುಂ ದಿಸ್ವಾ ಯಂ ಸಕ್ಕಾ ಹೋತಿ ಪಕತಿವಚನೇನ ಆಪುಚ್ಛಿತುಂ, ತಾದಿಸಂ ವಿಜ್ಜಮಾನಂ ಭಿಕ್ಖುಂ। **ಗಾಮಸ್ಸಾ**ತಿ ಗಾಮಂ, ಕಮ್ಮತ್ಥೇ ಸಾಮಿವಚನಂ। **ಗತೇತಿ** ಸಮ್ಪದಾನತ್ಥೇ ಭುಮ್ಮವಚನಂ, ಗತಸ್ಸಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸನ್ತಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಅನಾಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ವಿಕಾಲೇ ಗಾಮಂ ಗತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ಸಿಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ಉತ್ತಾನಮೇವಾತಿ।

ಪಾಚಿತ್ತಿಯನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೫. ಪಕಿಣ್ಣಕನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ

೫೩. ಇದಾನಿ ಪಕಿಣ್ಣಕಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **“ಸಙ್ಘಿಕ”**ನ್ತ್ಯಾದಿ ಆರದ್ಧಂ। ತತ್ಥ ಯೋ ಭಿಕ್ಖು ಇಸ್ಸರೋ ಹುತ್ವಾ ಸಙ್ಘಿಕಂ ಗರುಭಣ್ಡಂ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ದೇತಿ, ತಸ್ಸ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಂ ಸಿಯಾ। ಥೇಯ್ಯಾಯ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ದೇತಿ, ಯಥಾವತ್ಥು ಪಾರಾಜಿಕಾದಿ ಸಿಯಾ, ದುಕ್ಕಟವತ್ಥು ದುಕ್ಕಟಂ, ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯವತ್ಥು ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಂ, ಪಾರಾಜಿಕವತ್ಥು ಪಾರಾಜಿಕಂ ಸಿಯಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

೫೪. **ಕುಸಾದಿಮಯಚೀರಾನೀ**ತಿ ಏತ್ಥ **ಆದಿ**-ಸದ್ದೋ ವಾಕಫಲಕಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ, ಕುಸಮಯಚೀರಂ ವಾಕಮಯಚೀರಂ ಫಲಕಮಯಚೀರನ್ತಿ। ತತ್ಥ ಕುಸೇ ಗನ್ಥೇತ್ವಾ ಕತಚೀರಂ ಕುಸಮಯಚೀರಂ। ವಾಕಮಯಚೀರಂ ನಾಮ ತಾಪಸಾನಂ ವಕ್ಕಲಂ। ಫಲಕಮಯಚೀರಂ ನಾಮ ಫಲಕಸಣ್ಠಾನಾನಿ ಫಲಕಾನಿ ಸಿಬ್ಬೇತ್ವಾ ಕತಚೀರಂ। **ಕಮ್ಬಲಂ ಕೇಸವಾಲಜ**ನ್ತಿ ಕೇಸಜಂ ಕಮ್ಬಲಂ ವಾಲಜಂ ಕಮ್ಬಲಂ, ಕೇಸಕಮ್ಬಲಂ ವಾಲಕಮ್ಬಲನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಕೇಸೇಹಿ ತನ್ತೇ ವಾಯಿತ್ವಾ ಕತಕಮ್ಬಲಂ ಕೇಸಕಮ್ಬಲಂ। ಚಮರಿವಾಲೇಹಿ ವಾಯಿತ್ವಾ ಕತಕಮ್ಬಲಂ ವಾಲಕಮ್ಬಲಂ। **ಸಮಯಂ ವಿನಾ**ತಿ ನಟ್ಠಚೀವರಕಾಲಂ ಠಪೇತ್ವಾ। **ಧಾರಯತೋ** ಧಾರಯನ್ತಸ್ಸ। **ಲೂಕಪಕ್ಖಾಜಿನಕ್ಖಿಪ**ನ್ತಿ ಉಲೂಕಪಕ್ಖಿಅಜಿನಕ್ಖಿಪಂ। ತತ್ಥ **ಉಲೂಕಪಕ್ಖೀತಿ** ಉಲೂಕಸಕುಣಪಕ್ಖೇಹಿ ಕತನಿವಾಸನಂ। **ಅಜಿನಕ್ಖಿಪ**ನ್ತಿ ಸಲೋಮಂ ಸಖುರಂ ಅಜಿನಮಿಗಚಮ್ಮಂ। ನಟ್ಠಚೀವರಕಾಲಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಇಮೇಸು ಸತ್ತಸು ವತ್ಥೂಸು ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಧಾರಯತೋ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಂ ಸಿಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೫೫. ಸತ್ಥಕೇನ ಕತ್ತಬ್ಬಂ ಕಮ್ಮಂ ಸತ್ಥಕಮ್ಮಂ, ತಸ್ಮಿಂ **ಸತ್ಥಕಮ್ಮೇ**। ವತ್ಥಿಮ್ಹಿ ಕತ್ತಬ್ಬಂ ಕಮ್ಮಂ ವತ್ಥಿಕಮ್ಮಂ, ತಸ್ಮಿಂ **ವತ್ಥಿಕಮ್ಮೇ**। **ಸಂ ನಿಮಿತ್ತ**ನ್ತಿ ಅತ್ತನೋ ಅಙ್ಗಜಾತಂ। ತಂ ಛಿನ್ದತೋ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಂ ಸಿಯಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಮಂಸಾದಿಭೋಜನೇ**ತಿ ಏತ್ಥ **ಆದಿ**-ಸದ್ದೋ ಅಟ್ಠಿಲೋಹಿತಚಮ್ಮಲೋಮಾನಿ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। ತಸ್ಮಾ ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಮಂಸಅಟ್ಠಿಲೋಹಿತಚಮ್ಮಲೋಮಭೋಜನಪಚ್ಚಯಾ ಥುಲ್ಲಚ್ಚಯಂ ಸಿಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೫೬. **ಕದಲೇರಕಕ್ಕದುಸ್ಸಾನೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ಕದಲಿಏರಕಅಕ್ಕವಾಕೇಹಿ ಕತಾನಿ ವತ್ಥಾನಿ ಧಾರಯನ್ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟಂ। **ಪೋತ್ಥಕ**ನ್ತಿ ಮಕಚಿವಾಕೇಹಿ ಕತಂ ಪೋತ್ಥಕದುಸ್ಸಂ। **ಸಬ್ಬಪೀತಾದಿಕ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಸಬ್ಬಲೋಹಿತಕಸಬ್ಬಕಣ್ಹಕಸಬ್ಬಮಞ್ಜೇಟ್ಠಿಕಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। ತತ್ಥ ಸಬ್ಬಮೇವ ನೀಲಕಂ **ಸಬ್ಬನೀಲಕಂ**। ಏವಂ ಸೇಸೇಸುಪಿ। **ನೀಲಂ** ಉಮ್ಮಾರಪುಪ್ಫವಣ್ಣಂ। **ಪೀತಂ** ಕಣಿಕಾರಪುಪ್ಫವಣ್ಣಂ। **ಲೋಹಿತಂ** ಜಯಸುಮನಪುಪ್ಫವಣ್ಣಂ। **ಕಣ್ಹಂ** ಅದ್ದಾರಿಟ್ಠಕವಣ್ಣಂ। **ಮಞ್ಜೇಟ್ಠಿಕಂ** ಲಾಖಾರಸವಣ್ಣಂ। ಇಮೇಸು ಅಟ್ಠಸು ವತ್ಥೂಸು ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಧಾರಯನ್ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟಂ ಸಿಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೫೭-೮. **ಹತ್ಥಿಸ್ಸುರಗಸೋಣಾನ**ನ್ತಿ ಹತ್ಥಿಅಸ್ಸಉರಗಸೋಣಾನಂ ಮಂಸಂ ಅಟ್ಠಿರುಧಿರಚಮ್ಮಲೋಮಾನಿ। **ಸೀಹಬ್ಯಗ್ಘಚ್ಛದೀಪಿನ**ನ್ತಿ ಸೀಹಬ್ಯಗ್ಘಅಚ್ಛದೀಪೀನಂ ಮಂಸಾದೀನಿ। ತರಚ್ಛಸ್ಸ ಚ ಮಂಸಾದಿಂ ಉದ್ದಿಸ್ಸಕತಮಂಸಞ್ಚ ಅನಾಪುಚ್ಛಿತಮಂಸಞ್ಚ ಭುಞ್ಜತೋ ದುಕ್ಕಟಂ ಸಿಯಾ। **ದಕತಿತ್ಥಾದಿಕ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ **ಆದಿ**-ಸದ್ದೋ ವಚ್ಚಪಸ್ಸಾವಕುಟಿಯೋ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। ತೇನ **ಯಾತಾನುಪುಬ್ಬಂ** ಆಗತಪ್ಪಟಿಪಾಟಿಂ **ಹಿತ್ವಾನ** ವಜ್ಜೇತ್ವಾ ನಹಾನತಿತ್ಥಞ್ಚ ವಚ್ಚಕುಟಿಞ್ಚ ಪಸ್ಸಾವಕುಟಿಞ್ಚ **ವಜೇ** ವಜೇಯ್ಯ ಗಚ್ಛೇಯ್ಯ, ದುಕ್ಕಟಂ ತಸ್ಸ ಸಿಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೫೯. **ಸಹಸಾ**ತಿ ವೇಗಸಾ ವೇಗೇನ। **ವುಬ್ಭಜಿತ್ವಾನಾ**ತಿ ಅನ್ತರವಾಸಕಂ ದೂರತೋವ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ, ವ-ಕಾರೋ ಸನ್ಧಿವಸೇನಾಗತೋ। **ಪವಿಸೇ**ತಿ ಪವಿಸೇಯ್ಯ। **ವಚ್ಚಪಸ್ಸಾವಕುಟಿಕ**ನ್ತಿ ವಚ್ಚಕುಟಿಕಂ ಪಸ್ಸಾವಕುಟಿಕಂ। **ವಿಸೇ**ತಿ ಪವಿಸೇಯ್ಯ। ಯೋ ಭಿಕ್ಖು ವಚ್ಚಪಸ್ಸಾವಕುಟಿಕಂ ಸಹಸಾ ಪವಿಸೇಯ್ಯ ವಾ ನಿಕ್ಖಮೇಯ್ಯ ವಾ, ಉಬ್ಭಜಿತ್ವಾ ವಾ ಪವಿಸೇಯ್ಯ ವಾ ನಿಕ್ಖಮೇಯ್ಯ ವಾ, ಉಕ್ಕಾಸಿಕಂ ವಜ್ಜೇತ್ವಾ ತಂ ಪವಿಸೇಯ್ಯ, ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟಂ ಸಿಯಾತಿ ಯೋಜನಾ।

೬೦. ನಿತ್ಥುನನ್ತೋ ವಚ್ಚಂ ಕರೇಯ್ಯ ದನ್ತಕಟ್ಠಞ್ಚ ಖಾದನ್ತೋ, ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟಂ ಸಿಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ವಚ್ಚಪಸ್ಸಾವದೋಣಿಕಂ ಬಹಿ ವಚ್ಚಾದಿಕಂ ವಚ್ಚಪಸ್ಸಾವಂ ಕರೇಯ್ಯ, ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟಂ ಸಿಯಾ।

೬೧. **ಖರೇನ ಚಾವಲೇಖೇಯ್ಯಾ**ತಿ ಫಾಲಿತಕಟ್ಠೇನ ವಾ ಫರುಸೇನ ವಾ ಗಣ್ಠಿಕೇನ ವಾ ಪೂತಿಕಟ್ಠೇನ ವಾ ಸುಸಿರೇನ ವಾ ಅವಲೇಖೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಕಟ್ಠ**ನ್ತಿ ಅವಲೇಖನಕಟ್ಠಂ। **ಕೂಪಕೇ**ತಿ ವಚ್ಚಕೂಪಕೇ। **ಊಹತಞ್ಚಾ**ತಿ ಗೂಥಮಕ್ಖಿತಞ್ಚ। **ನ ಧೋವೇಯ್ಯಾ**ತಿ ಅತ್ತನಾ ವಾ ನ ಧೋವೇಯ್ಯ ಪರೇನ ವಾ ನ ಧೋವಾಪೇಯ್ಯ। **ಉಕ್ಲಾಪಞ್ಚಾ**ತಿ ಕಚವರಞ್ಚ। **ನ ಸೋಧಯೇ**ನ ಸಮ್ಮಜ್ಜೇಯ್ಯ।

೬೨. **ಚಪುಚಪೂ**ತಿ ಸದ್ದಂ ಕತ್ವಾ ಉದಕಕಿಚ್ಚಂ ಕರೋನ್ತಸ್ಸ ಆಚಮನ್ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟಂ ಸಿಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅನಜ್ಝಿಟ್ಠೋವಾ**ತಿ ಅನಾಣತ್ತೋಯೇವ। **ಥೇರೇನಾ**ತಿ ಸಙ್ಘತ್ಥೇರೇನ। **ಪಾತಿಮೋಕ್ಖ**ನ್ತಿ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖುದ್ದೇಸಂ। **ಉದ್ದಿಸೇ** ಉದ್ದಿಸೇಯ್ಯ, ದುಕ್ಕಟಂ ಸಿಯಾ।

೬೩. ಅನಾಪುಚ್ಛಾಯ ಪಞ್ಹಸ್ಸ ಕಥನೇ, ಅನಾಪುಚ್ಛಾಯ ಪಞ್ಹಸ್ಸ ವಿಸ್ಸಜ್ಜನೇ, ಅನಾಪುಚ್ಛಾಯ ಸಜ್ಝಾಯಕರಣೇ, ಅನಾಪುಚ್ಛಾಯ ಪದೀಪಜಾಲನೇ, ಅನಾಪುಚ್ಛಾಯ ಪದೀಪವಿಜ್ಝಾಪನೇತಿ ಇಮೇಸು ಚತೂಸು ಪಚ್ಚಯೇಸು ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟಂ ಸಿಯಾ।

೬೪. ಅನಾಪುಚ್ಛಾ ವಾತಪಾನಕವಾಟಾನಿ ವಿವರೇಯ್ಯ ವಾ ಥಕೇಯ್ಯ ವಾ, ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟಂ ಸಿಯಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ವನ್ದನಾದಿ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ **ಆದಿ**-ಸದ್ದೋ ವನ್ದಾಪನಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। ಯೋ ಭಿಕ್ಖು ನಗ್ಗೋ ವನ್ದನಂ ಕರೇಯ್ಯ, ವನ್ದಾಪನಂ ಕರೇಯ್ಯ, ಗಮನಂ ಕರೇಯ್ಯ, ಭೋಜನಂ ಕರೇಯ್ಯ, ಪಿವನಂ ಕರೇಯ್ಯ, ಖಾದನಂ ಕರೇಯ್ಯ, ಗಹಣಂ ಕರೇಯ್ಯ, ದಾನಂ ಕರೇಯ್ಯ, ತಸ್ಸ ಸಬ್ಬತ್ಥ ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೬೫. **ತಿಪಟಿಚ್ಛನ್ನಕಂ ವಿನಾ**ತಿ "ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಿಸ್ಸೋ ಪಟಿಚ್ಛಾದಿಯೋ ಜನ್ತಾಘರಪ್ಪಟಿಚ್ಛಾದಿಂ ಉದಕಪ್ಪಟಿಚ್ಛಾದಿಂ ವತ್ಥಪ್ಪಟಿಚ್ಛಾದಿ"ನ್ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೨೬೧) ಏವಂ ವುತ್ತಾ ತಿಸ್ಸೋ ಪಟಿಚ್ಛಾದಿಯೋ ಸಮಾಹಟಾತಿ "ತಿಪಟಿಚ್ಛಾದೀ"ತಿ ವುತ್ತಂ। ತಿಪಟಿಚ್ಛನ್ನಕಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಪರಿಕಮ್ಮಂ ಸಯಂ ಕರೇಯ್ಯ, ಪರಂ ಕಾರಾಪೇಯ್ಯ, ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟಂ ಸಿಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ । ಯೋ ಭಿಕ್ಖು **ನಹಾಯಂ** ನಹಾಯನ್ತೋ ಕುಟ್ಟೇ ವಾ ಥಮ್ಭೇ ವಾ ತರುಮ್ಹಿ ವಾ ಕಾಯಂ ಉಪಘಂಸೇಯ್ಯ, ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟಂ ಸಿಯಾ।

೬೬. ಯೋ ಭಿಕ್ಖು ನಹಾಯನ್ತೋ ಕುರುವಿನ್ದಕಸುತ್ತೇನ ಕಾಯಂ ಘಂಸೇಯ್ಯ, **ಕಾಯತೋ** ಕಾಯೇನ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಘಂಸೇಯ್ಯ, ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟಂ ಸಿಯಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಯೋ ಅಗಿಲಾನೋ ಸಉಪಾಹನೋ **ಬಹಾರಾಮೇ** ಬಹಿಆರಾಮೇ ಚರೇಯ್ಯ, ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟಂ ಸಿಯಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೬೭. **ಸಬ್ಬನೀಲಾದಿಕಮ್ಹಿ ಚಾ**ತಿ ಏತ್ಥ **ಆದಿ**-ಸದ್ದೋ ಲೋಹಿತೋದಾತಪೀತಕಣ್ಹಮಞ್ಜೇಟ್ಠಮಹಾರಙ್ಗಮಹಾನಾಮರಙ್ಗರತ್ತಾದಯೋ ಉಪಾಹನಾಯೋ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। ಯೋ ಭಿಕ್ಖು ಸಬ್ಬನೀಲಸಬ್ಬಲೋಹಿತಾದಿಕಂ ಉಪಾಹನಂ ಧಾರೇತಿ, ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟಂ ಸಿಯಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಯೋ ಭಿಕ್ಖು **ರತ್ತೋ** ರತ್ತಚಿತ್ತೋ ತದಹುಜಾತಾಯಪಿ **ಇತ್ಥಿಯಾ** ನಿಮಿತ್ತಂ ಪಸ್ಸೇಯ್ಯ, ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟಂ ಸಿಯಾ। ಯೋ ಭಿಕ್ಖು **ಭಿಕ್ಖದಾಯಿಯಾ** ಭಿಕ್ಖದಾಯಿಕಾಯ ಇತ್ಥಿಯಾ ಮುಖಂ ಪಸ್ಸೇಯ್ಯ, ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟಂ ಸಿಯಾ।

೬೮-೯. ಯೋ ಭಿಕ್ಖು ಉಜ್ಝಾನಸಞ್ಞೀ ಹುತ್ವಾ **ಅಞ್ಞಸ್ಸ** ಭಿಕ್ಖುನೋ ಪತ್ತಂ ವಾ ಪಸ್ಸೇಯ್ಯ, ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟಂ ಸಿಯಾ। ಆದಾಸಾದಿಮ್ಹಿ ಉದಕಪತ್ತೇ ಅತ್ತನೋ ಮುಖಂ ಪಸ್ಸೇಯ್ಯ, ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟಂ ಸಿಯಾ। ಉಚ್ಚಾಸನಮಹಾಸನೇ **ನಿಸಜ್ಜಾದಿಂ** ನಿಸೀದನಸಯನಾದಿಂ ಕರೋನ್ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ದುಕ್ಕಟಂ ಸಿಯಾ। ಉಕ್ಖಿತ್ತಾನುಪಸಮ್ಪನ್ನನಾನಾಸಂವಾಸಕಾದೀನಂ ವನ್ದನೇಪಿ ದುಕ್ಕಟಂ ಸಿಯಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ತತ್ಥ **ಉಕ್ಖಿತ್ತೋ**ತಿ ಆಪತ್ತಿಯಾ ಅದಸ್ಸನೇ ಉಕ್ಖಿತ್ತಕೋ, ಆಪತ್ತಿಯಾ ಅಪ್ಪಟಿಕಮ್ಮೇ ಉಕ್ಖಿತ್ತಕೋ,

ಪಾಪಿಕಾಯ ದಿಟ್ಠಿಯಾ ಅಪ್ಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗೇ ಉಕ್ಖಿತ್ತಕೋತಿ ತಿವಿಧೋಪಿ ಇಧಾಧಿಪ್ಪೇತೋ। **ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೋ**ತಿ ಇಮಿನಾ ಭಿಕ್ಖುನಿಸಾಮಣೇರಸಾಮಣೇರಿಸಿಕ್ಖಮಾನಪಣ್ಡಕಇತ್ಥಿಸಿಕ್ಖಾಪಚ್ಚಕ್ಖಾತಕಾ ಗಹಿತಾ। **ನಾನಾಸಂವಾಸಕಾ**ತಿ ಲದ್ಧಿನಾನಾಸಂವಾಸಕಾ ಗಹಿತಾ। **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ಭಿನ್ನಮೂಲಕಾ ಗಹಿತಾ।

೭೦-೭೧. ಯೋ ದೀಘಾಸನೇ **ಪಣ್ಡಕಿತ್ಥೀಹಿ** ಪಣ್ಡಕೇನ ವಾ ಇತ್ಥಿಯಾ ವಾ ಉಭತೋಬ್ಯಞ್ಜನೇನ ವಾ ಏಕತೋ ನಿಸೀದೇಯ್ಯ, ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟಂ ಸಿಯಾ। **ಅದೀಘೇ ಆಸನೇ**ತಿ ರಸ್ಸೇ ಆಸನೇ। ಯೋ ಭಿಕ್ಖು ರಸ್ಸಾಸನೇ ಮಞ್ಚೇ ವಾ ಪೀಠೇ ವಾ ಅಸಮಾನಾಸನಿಕೇನ ಏಕತೋ ಸಯೇಯ್ಯ, ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟಂ ಸಿಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಫಲಪುಪ್ಫಾದಿಕ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ವೇಳುಚುಣ್ಣದನ್ತಕಟ್ಠಮತ್ತಿಕಾದಯೋ ಸಙ್ಗಹಿತಾ। ಕುಲಸಙ್ಗಹತ್ಥಾಯ ಫಲಪುಪ್ಫಾದಿಕಂ ದದತೋ ದುಕ್ಕಟಂ ಸಿಯಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೭೨-೩. ಯೋ ಭಿಕ್ಖು ಗನ್ಥಿಮಾದಿಂ ಸಯಂ ಕರೇಯ್ಯ, ಪರಂ ಕಾರಾಪೇಯ್ಯ, ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟಂ ಸಿಯಾ। ಯೋ ಭಿಕ್ಖು ಜಿನೇನ ವಾರಿತಪಚ್ಚಯೇ ಪರಿಭುಞ್ಜೇಯ್ಯ, ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟಂ ಸಿಯಾ। **ಅಬ್ಯತ್ತೋ** ಬಾಲೋ ಯೋ ಭಿಕ್ಖು ಆಚರಿಯುಪಜ್ಝಾಯೇ **ಅನಿಸ್ಸಾಯ** ನಿಸ್ಸಯಂ ಅಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ವಸೇಯ್ಯ, ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟಂ ಸಿಯಾ। ಯೋ ಭಿಕ್ಖು **ಅನುಞ್ಞಾತೇಹಿ** ಮಾತಾಪಿತುಆದೀಹಿ ಪುಗ್ಗಲೇಹಿ **ಅಞ್ಞಸ್ಸ** ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ಭೇಸಜ್ಜಂ ಕರೇಯ್ಯ ವಾ ವದೇಯ್ಯ ವಾ, ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟಂ ಸಿಯಾ। ಸಾಪತ್ತಿಕೋ ಯೋ ಭಿಕ್ಖು ಉಪೋಸಥಪ್ಪವಾರಣಂ ಕರೇಯ್ಯ, ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟಂ ಸಿಯಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ತತ್ಥ ಜಿನೇನ ಭಗವತಾ ವಾರಿತಾ ಜಿನವಾರಿತಾ, ಜಿನವಾರಿತಾ ಚ ತೇ ಪಚ್ಚಯಾ ಚೇತಿ ಜಿನವಾರಿತಪಚ್ಚಯಾ, ತೇ **ಜಿನವಾರಿತಪಚ್ಚಯೇ**। ದ್ವೇಮಾತಿಕಾಅಪ್ಪಗುಣತಾಯ **ಅಬ್ಯತ್ತೋ**।

೭೪. ಯೋ ಭಿಕ್ಖು ಆಭೋಗಂ ವಾ ನಿಯೋಗಂ ವಾ ವಜ್ಜೇತ್ವಾ ದ್ವಾರಬನ್ಧಾದಿಕೇ ಠಾನೇ ಪರಿವತ್ತಕವಾಟಕಂ ಅಪಿಧಾಯ ದಿವಾ ಸಯೇಯ್ಯ, ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟಂ ಸಿಯಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ದ್ವಾರಬನ್ಧಾದಿಕೇ**ತಿ ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಪರಿಕ್ಖಿತ್ತೇ ಅಬ್ಭೋಕಾಸೇಪಿ ರುಕ್ಖಮೂಲೇಪಿ ಅನ್ತಮಸೋ ಇಮಿನಾ ಲಕ್ಖಣೇನ ಯುತ್ತಆಕಾಸಙ್ಗಣೇಪಿ। **ಅಪಿಧಾಯಾ**ತಿ ಅಪಿದಹಿತ್ವಾ। **ವಿನಾಭೋಗ**ನ್ತಿ "ಏಸ ದ್ವಾರಂ ಜಗ್ಗಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಆಭೋಗಂ ಠಪೇತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ನಿಯೋಗ**ನ್ತಿ ಅವಸಟ್ಠಾನಂ, ಅತ್ತನೋ ಅವಸಂ ಬಹುಸಾಧಾರಣಟ್ಠಾನಂ ಠಪೇತ್ವಾ। "ಸವಸೋ"ತಿ ವಾ ಪಾಠೋ, ಸವಸೋ ಹುತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ದಿವಾ**ತಿ ದಿವಾಕಾಲೇ।

೭೫. **ಧಞ್ಞ**ನ್ತಿ ಸಾಲಿ ವೀಹಿ ಯವೋ ಗೋಧುಮೋ ಕಙ್ಗು ವರಕೋ ಕುದ್ರೂಸಕೋತಿ ಸತ್ತವಿಧಂ ಧಞ್ಞಂ। **ಇತ್ಥಿರೂಪ**ನ್ತಿ ದಾರುಲೋಹಮಯಾದಿಇತ್ಥಿರೂಪಂ। **ರತನ**ನ್ತಿ ಮುತ್ತಾದಿದಸವಿಧಂ ರತನಂ। **ಆವುಧ**ನ್ತಿ ಸತ್ತಿತೋಮರಾದಿಸಬ್ಬಾವುಧಭಣ್ಡಂ। **ಇತ್ಥಿಪಸಾಧನ**ನ್ತಿ ಇತ್ಥಿಯಾ ಸೀಸಾದಿಅಲಙ್ಕಾರಂ। **ತೂರಿಯಭಣ್ಡ**ನ್ತಿ ಧಮನಸಙ್ಖಾದಿಸಬ್ಬಂ ತೂರಿಯಭಣ್ಡಂ। **ಫಲರುಕ್ಖೇ**ತಿ ಫಲಿತರುಕ್ಖೇ। **ಪುಬ್ಬಣ್ಣಾದಿಕ**ನ್ತಿ ಮುಗ್ಗಮಾಸಾದಿಕಂ। **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ವಾಕುರಕುಮಿನಾದಯೋ ಗಹಿತಾ। ಏತೇಸು ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಆಮಸೇಯ್ಯ, ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟಂ ಸಿಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೭೬. **ಸಸಿತ್ಥೋದಕತೇಲೇಹೀ**ತಿ ಯೋ ಪನ ಮಧುಸಿತ್ಥಕತೇಲೇನ ವಾ ಉದಕಮಿಸ್ಸಕತೇಲೇನ ವಾ ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಚಿಕ್ಕಲ್ಲೇನ ವಾ। **ಫಣಹತ್ಥಫಣೇಹಿ ವಾ**ತಿ ದನ್ತಮಯಾದಿಫಣೇನ ವಾ ಫಣಕಿಚ್ಚಸಾಧಕೇಹಿ ಹತ್ಥಙ್ಗುಲೀಹಿ ವಾ ಕೋಚ್ಛೇನ ವಾ ಕೇಸಮೋಸಣ್ಠನೇ ದುಕ್ಕಟಂ ಸಿಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಏಕಸ್ಮಿಂ ಭಾಜನೇ ಭೋಜನನಿಮಿತ್ತೇ ದುಕ್ಕಟಂ ಸಿಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೭೭. ದ್ವೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಏಕತ್ಥರಣಾ ಸಯೇಯ್ಯುಂ, ದ್ವೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಏಕಪಾವುರಣಾ ಸಯೇಯ್ಯುಂ, ದ್ವೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಏಕಮಞ್ಚಕೇ ಸಯೇಯ್ಯುಂ, ತೇಸಂ ದುಕ್ಕಟಾನಿ ಹೋನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಪಮಾಣತೋ ಅಧಿಕಂ ವಾ ಊನಂ ವಾ ದನ್ತಕಟ್ಠಂ ಖಾದೇಯ್ಯ, ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟಂ ಸಿಯಾತಿ ಯೋಜನಾ। ತತ್ಥ **ಅಧಿಕ**ನ್ತಿ ಅಟ್ಠಙ್ಗುಲತೋ ಅಧಿಕಂ। **ಊನ**ನ್ತಿ ಚತುರಙ್ಗುಲತೋ ಊನಂ।

೭೮. ಯೋ ಭಿಕ್ಖು ನಚ್ಚಞ್ಚ ಗೀತಞ್ಚ ವಾದಿತಞ್ಚ ಯೋಜೇತಿ ವಾ ಯೋಜಾಪೇತಿ ವಾ, ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟಂ ಸಿಯಾ। ತೇಸಂ ನಚ್ಚಾನಂ ದಸ್ಸನಂ, ತೇಸಂ ಗೀತಾನಂ ಸವನಂ, ತೇಸಂ ವಾದಿತಾನಂ ಸವನಞ್ಚ ಕರೋನ್ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟಂ ಸಿಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೭೯. **ವೀಹಾದಿರೋಪಿಮೇತಿ** ವೀಹಿಆದೀನಂ ರುಹನಟ್ಠಾನೇ। **ಬಹಿಪಾಕಾರಕುಟ್ಟಕೇತಿ** ಪಾಕಾರಕುಟ್ಟಾನಂ ಬಹಿ। **ವಚ್ಚಾದಿಛಡ್ಡನಾದಿಮ್ಹೀತಿ** ವಚ್ಚಪಸ್ಸಾವಸಙ್ಕಾರಚಲಕಾದೀನಂ ಛಡ್ಡನವಿಸ್ಸಜ್ಜನಪಚ್ಚಯಾ ದುಕ್ಕಟಂ ಸಿಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ದೀಘಕೇಸಾದಿಧಾರಣೇತಿ** ದೀಘಕೇಸಧಾರಣೇ ದೀಘನಖಧಾರಣೇ ದುಕ್ಕಟಂ ಸಿಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೮೦. **ನಖಮಟ್ಠಕರಣಾದಿಮ್ಹೀತಿ** ಏತ್ಥ **ಆದಿ**-ಸದ್ದೇನ ರಜನಕರಣಂ ಗಹಿತಂ। **ಸಮ್ಬಾಧೇ ಲೋಮಹಾರಣೇತಿ** ಸಮ್ಬಾಧೇ ಉಪಕಚ್ಛಕಮುತ್ತಕರಣಟ್ಠಾನೇ ಲೋಮುದ್ಧರಣೇ। ಸಉಪಾಹನೋ ಭಿಕ್ಖು ಪರಿಕಮ್ಮಕತಂ ಭೂಮಿಂ ಅಕ್ಕಮೇಯ್ಯಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೮೧. **ಅಧೋತಅಲ್ಲಪಾದೇಹೀತಿ** ಯೋ ಭಿಕ್ಖು ಅಧೋತಪಾದೇಹಿ ವಾ ಅಲ್ಲಪಾದೇಹಿ ವಾ ಸಜ್ಝಿಕಂ ಮಞ್ಚಂ ವಾ ಪೀಠಂ ವಾ ಅಕ್ಕಮೇಯ್ಯ, ಪರಿಕಮ್ಮಕತಂ ಭಿತ್ತಿಂ ವಾ ಕಾಯತೋ ಆಮಸನ್ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟಂ ಸಿಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೮೨-೩. **ಸಙ್ಘಾಟಿಯಾಪಿ ಪಲ್ಲತ್ಥೇತಿ** ಅಧಿಟ್ಠಿತಚೀವರೇನ ವಿಹಾರೇ ವಾ ಅನ್ತರಘರೇ ವಾ ಪಲ್ಲತ್ಥಿಕಂ ಕರೇಯ್ಯ, ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟಂ। **ದುಪ್ಪರಿಭುಞ್ಜೇಯ್ಯ ಚೀವರನ್ತಿ** ತಿಣ್ಣಂ ಚೀವರಾನಂ ಅಞ್ಞತರಂ ಚೀವರಂ ದುಪ್ಪರಿಭೋಗೇನ ಪರಿಭುಞ್ಜೇಯ್ಯ। **ಅಕಾಯಬನ್ಧನೋತಿ** ಕಾಯಬನ್ಧನವಿರಹಿತೋ ಭಿಕ್ಖು ಗಾಮಂ ವಜೇಯ್ಯ ಗಚ್ಛೇಯ್ಯ। ಯೋ ಭಿಕ್ಖು **ವಚ್ಚಕಂ** ಉಚ್ಚಾರಂ ಕತ್ವಾನ ಉದಕೇ ಸನ್ತೇ **ನಾಚಮೇಯ್ಯ** ಉದಕಸುದ್ಧಿಂ ನ ಕರೇಯ್ಯ, ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟಂ ಸಿಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸಮಾದೇಯ್ಯ ಅಕಪ್ಪಿಯೇತಿ** ಭಿಕ್ಖುಂ ವಾ ಸಾಮಣೇರಾದಿಕೇ ಸೇಸಸಹಧಮ್ಮಿಕೇ ವಾ ಅಕಪ್ಪಿಯೇ ನಿಯೋಜೇಯ್ಯ, ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟಂ ಸಿಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸಭಾಗಾಪತ್ತಿಯಾ ದೇಸನಾರೋಚನಪಚ್ಚಯಾ ದುಕ್ಕಟಂ ಸಿಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸಭಾಗಾತಿ** ಏತ್ಥ ವತ್ಥುಸಭಾಗತಾವ ಇಧಾಧಿಪ್ಪೇತಾ, ನ ಆಪತ್ತಿಸಭಾಗತಾ।

೮೪. **ನ ವಸೇ ವಸ್ಸನ್ತಿ** ಯೋ ಭಿಕ್ಖು ವಸ್ಸಂ ನ ವಸೇಯ್ಯ ನ ಉಪಗಚ್ಛೇಯ್ಯ, ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟಂ ಸಿಯಾ। **ವಿಸಂವಾದೇ ಸುದ್ಧಚಿತ್ತೇತಿ** ಏತ್ಥ ಸಮ್ಪದಾನತ್ಥೇ ಭುಮ್ಮವಚನಂ, ಪಟಿಸ್ಸವಂ ವಿಸಂವಾದೇನ್ತಸ್ಸ ಸುದ್ಧಚಿತ್ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟಂ ಸಿಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ವಸ್ಸಂ ವಸಿತ್ವಾ **ಅನನುಞ್ಞಾತಕಿಚ್ಚತೋ** ಅನನುಞ್ಞಾತಕಿಚ್ಚೇನ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಗಮನೇ ದುಕ್ಕಟಂ ಸಿಯಾತಿ ಯೋಜನಾ।

೮೫. ಆಪದಂ ವಜ್ಜೇತ್ವಾ ತರುಸ್ಸ ಉದ್ಧಂ **ಪೋರಿಸಮ್ಹಾ** ಅಭಿರುಹಣೇ ದುಕ್ಕಟಂ ಸಿಯಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಆಪದನ್ತಿ** ಅನ್ತರಾಯಂ। **ತರುಸ್ಸಾತಿ** ರುಕ್ಖಸ್ಸ। **ಪೋರಿಸಮ್ಹಾತಿ** ಏಕಪೋರಿಸಪ್ಪಮಾಣಾ ಮಜ್ಝಿಮಸ್ಸ ಪುರಿಸಸ್ಸ ಪಞ್ಚಹತ್ಥಾ। ಅಪರಿಸ್ಸಾವನೋ ಯೋ ಭಿಕ್ಖು ಅದ್ಧಾನಂ ಗಚ್ಛೇಯ್ಯ, ಯೋ ಚ ಭಿಕ್ಖು ತಂ ಪರಿಸ್ಸಾವನಂ ಯಾಚತೋ ನ ದದೇಯ್ಯ, ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟಂ ಸಿಯಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಅದ್ಧಾನನ್ತಿ** ಅದ್ಧಯೋಜನಮೇವ ಅನ್ತಿಮಮದ್ಧಾನಂ।

೮೬. ಅತ್ತನೋ ಘಾತನೇ ದುಕ್ಕಟಂ ಸಿಯಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಯೋ ಭಿಕ್ಖು ಇತ್ಥಿರೂಪಾದಿರೂಪಂ ಕರೇಯ್ಯ ವಾ ಕಾರಾಪೇಯ್ಯ ವಾ, ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟಂ ಸಿಯಾ। ಮಾಲಾದಿಕಂ ವಿಚಿತ್ತಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಜಾತಕಾದಿವತ್ಥುಂ ಸಯಂ ಕರೇಯ್ಯ, ದುಕ್ಕಟಂ ಸಿಯಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೮೭. **ಭುಞ್ಜನ್ತಮುಟ್ಠಪೇತಿ** ಯೋ ಭಿಕ್ಖು ಭುಞ್ಜನ್ತಂ ಉಟ್ಠಾಪೇಯ್ಯ, ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟಂ ಸಿಯಾ। ಭತ್ತಸಾಲಾದೀಸು ವುಡ್ಢಾನಂ ಓಕಾಸಂ ಅದತ್ವಾ ನಿಸೀದತೋ ದುಕ್ಕಟಂ ಸಿಯಾತಿ ಯೋಜನಾ।

೮೮. **ಯಾನಾನೀತಿ** ವಯ್ಹಂ ರಥೋ ಸಕಟಂ ಸನ್ದಮಾನಿಕಾದೀನಿ। **ಕಲ್ಲಕೋತಿ** ಅಗಿಲಾನೋ। ಅಗಿಲಾನೋ ಯೋ ಭಿಕ್ಖು ಯಾನಾನಿ ಅಭಿರುಹೇಯ್ಯ, ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟಂ ಸಿಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ವದೇ ದವನ್ತಿ** ಕೇಳಿಂ ವದೇಯ್ಯ, ರತನತ್ತಯಂ ಆರಬ್ಭ ಕೇಳಿಂ ವದೇಯ್ಯ, ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟಂ ಸಿಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಅಞ್ಞಪರಿಸಾಯ ಉಪಲಾಲನೇ ದುಕ್ಕಟಂ ಹೋತಿ।

೮೯. **ಕಾಯಾದಿ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ **ಆದಿ**-ಸದ್ದೋ ಊರುನಿಮಿತ್ತಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। ಕಾಯಂ ವಾ ಊರುಂ ವಾ ನಿಮಿತ್ತಂ ವಾ ವಿವರಿತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖುನೀನಂ **ನ ದಸ್ಸಯೇ** ನ ದಸ್ಸೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಲೋಕಾಯತಂ ತಿರಚ್ಛಾನಾದಿವಿಜ್ಜಂ ನ ಚ ಸಯಂ ವಾಚೇಯ್ಯ, ಪರಞ್ಚ ನ ವಾಚಾಪೇಯ್ಯ। ಪಲಿತಂ ಗಣ್ಹೇಯ್ಯ ವಾ ಗಣ್ಹಾಪೇಯ್ಯ ವಾ, ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟಂ ಸಿಯಾತಿ ಯೋಜನಾ।

೯೦-೯೧. ಯತ್ಥ ಕತ್ಥಚಿ ಪೇಳಾಯಂ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಭತ್ತಂ ಭುಞ್ಜನ್ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟಂ ಸಿಯಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಪತ್ತಹತ್ಥಕೋ ಯೋ ಭಿಕ್ಖು ವಾತಪಾನಂ ವಾ ಕವಾಟಂ ವಾ **ಪಣಾಮೇ** ಪಣಾಮೇಯ್ಯ, **ಸೋದಕಂ** ಪತ್ತಂ **ಉಣ್ಹೇಯ್ಯ** ಉಣ್ಹೇ ಓತಾಪೇಯ್ಯ ವಾ ಪಟಿಸಾಮೇಯ್ಯ ವಾ, **ವೋದಕಂ** ಪತ್ತಂ **ಅತಿಉಣ್ಹೇಯ್ಯ** ಅತಿರಪೇಯ್ಯ, ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟಂ ಸಿಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಯೋ ಭಿಕ್ಖು ಪತ್ತಂ ಭೂಮಿಯಂ ವಾ ಅಙ್ಕೇ ವಾ ಮಞ್ಚೇ ವಾ ಪೀಠೇ ವಾ ಮಿಡ್ಢನ್ತೇ ವಾ ಪರಿಭಣ್ಡನ್ತೇ ವಾ ಪಾದೇ ವಾ ಛತ್ತೇ ವಾ ಠಪೇಯ್ಯ, ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟಂ ಸಿಯಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಭೂಮಿಯ**ನ್ತಿ ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಅನತ್ಥತಾಯ ಪಂಸುಸಕ್ಖರಮಿಸ್ಸಾಯ। **ಅಙ್ಕೇ**ತಿ ದ್ವಿನ್ನಂ ಊರೂನಂ ಮಜ್ಝೇ। **ಮಿಡ್ಢನ್ತೇ**ತಿ ಮಿಡ್ಢಪರಿಯನ್ತೇ। **ಪರಿಭಣ್ಡನ್ತೇ**ತಿ ಬಾಹಿರಪಸ್ಸೇ ಕತಾಯ ತನುಕಮಿಡ್ಢಿಯಾ ಅನ್ತೇ। ಯೋ ಭಿಕ್ಖು ಚಲಕಾದಿಂ ವಾ ಪತ್ತೇ ಠಪೇಯ್ಯ, ಪತ್ತೇ ವಾ **ಹತ್ಥಧೋವನೇ** ಹತ್ಥಸ್ಸ ಧೋವನಪ್ಪಚ್ಚಯಾ ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟಂ ಸಿಯಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೯೩. ಉಚ್ಛಿಟ್ಠಂ ಮುಖಧೋವನಂ **ಉದಕಮ್ಪಿ** ಪತ್ತೇನ **ನೀಹರನ್ತಸ್ಸ** ಭಿಕ್ಖುನೋ ದುಕ್ಕಟಂ ಸಿಯಾ। ಯೋ ಭಿಕ್ಖು ಅಕಪ್ಪಿಯಂ ಪತ್ತಂ ಪರಿಭುಞ್ಜೇಯ್ಯ, ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟಂ ಸಿಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ತತ್ಥ **ಅಕಪ್ಪಿಯಂ ಪತ್ತ**ನ್ತಿ ದಾರುಮಯಪತ್ತಾದಿಂ।

೯೪. ಯೋ ಭಿಕ್ಖು ಖಿಪಿತೇ "ಜೀವಾ"ತಿ **ವದೇ** ವದೇಯ್ಯ, ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟಂ ಸಿಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಯೋ ಭಿಕ್ಖು ಪರಿಮಣ್ಡಲಕಾದಿಮ್ಹಿ ಪಞ್ಚಸತ್ತತಿ **ಸೇಖಿಯೇ** ಅನಾದರೋ ಹುತ್ವಾ ನ ಸಿಕ್ಖತಿ, ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕಟಂ ಸಿಯಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೯೫. ಯೋ ಭಿಕ್ಖು ಭಣ್ಡಾಗಾರೇ ಪಯುತೋ ಮಾತುಯಾ ಪಿತುನೋ ಚ ಭಣ್ಡಕಂ ಗೋಪೇಯ್ಯ, **ಅಸ್ಸ** ಭಿಕ್ಖುನೋ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ಸಿಯಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ತತ್ಥ **ಪಯುತೋ**ತಿ ಭಣ್ಡಾಗಾರೇ ಬ್ಯಾಪಾರವಸೇನ ಯುತ್ತಪ್ಪಯುತ್ತೋ। **ಗೋಪಯೇ**ತಿ ಗೋಪೇಯ್ಯ। **ಯೋ** ಭಿಕ್ಖು ದವಾಯ ಹೀನೇನ ಜಾತಿಆದಿನಾ ಉತ್ತಮಮ್ಪಿ ವದೇಯ್ಯ, ದುಬ್ಭಾಸಿತಂ ಸಿಯಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ತತ್ಥ ಹೀನೇಹಿ ವಾ ಉಕ್ಕಟ್ಠೇಹಿ ವಾ ಜಾತಿಆದೀಹಿ ಏವಂ ಉಕ್ಕಟ್ಠಂ ವಾ ಹೀನಂ ವಾ "ಚಣ್ಡಾಲೋಸೀ"ತಿಆದಿನಾ ನಯೇನ ಉಜುಂ ವಾ "ಸನ್ತಿ ಇಧೇಕಚ್ಚೇ ಚಣ್ಡಾಲವೇನನೇಸಾದಾ"ತಿಆದಿನಾ ನಯೇನ ಅಞ್ಞಾಪದೇಸೇನ ವಾ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಂ ವಾ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಂ ವಾ ಅಕ್ಕೋಸಾಧಿಪ್ಪಾಯಂ ವಿನಾ ಕೇವಲಂ ಕೀಳಾಧಿಪ್ಪಾಯೇನ ವದೇಯ್ಯ, ದುಬ್ಭಾಸಿತಂ ಸಿಯಾತಿ।

ಪಕಿಣ್ಣಕನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೬. ವತ್ತಾದಿಕಣ್ಡನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ

೯೬. ಇದಾನಿ ವತ್ತಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ಉಪಜ್ಝಾಚರಿಯವತ್ತ"**ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। ತತ್ಥ ಉಪಜ್ಝಾಯವತ್ತಞ್ಚ ಆಚರಿಯವತ್ತಞ್ಚ ಗಮಿಕವತ್ತಞ್ಚ ಆಗನ್ತುಕವತ್ತಞ್ಚ ಸೇನಾಸನಾದಿವತ್ತಞ್ಚ **ಪಿಯಸೀಲೇನ** ಭಿಕ್ಖುನಾ ಕಾತಬ್ಬನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಗಮಿಕಾಗನ್ತುಕ**ನ್ತಿ ಗಮಿಕಂ ಆಗನ್ತುಕನ್ತಿ ಭೇದೋ, ಗಮಿಕವತ್ತಂ ಆಗನ್ತುಕವತ್ತಞ್ಚಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೯೭. ದಾತುಕಾಮೋ ಹತ್ಥಪಾಸೇ ಠಿತೋ **ಕಿಞ್ಚಿ ಗಹಿತಬ್ಬಂ** ಏಕೇನ ಪುರಿಸೇನ ಗಹಿತಬ್ಬಂ ಉಕ್ಖಿಪನಕ್ಖಮಂ ವತ್ಥುಂ **ತಿಧಾ** ತೀಸು ಪಕಾರೇಸು ಏಕೇನಾಕಾರೇನ ದದೇಯ್ಯ, **ಗಹೇತುಕಾಮೋ** ಭಿಕ್ಖು **ದ್ವಿಧಾ** ದ್ವೀಸು ಏಕೇನ ಗಣ್ಹೇಯ್ಯ, **ಅಯಂ** ಪಞ್ಚಙ್ಗೋ ಪಟಿಗ್ಗಹೋತಿ ಅತ್ಥೋ।

೯೮-೧೦೦. ದೂರೇ ಠಿತಂ ಚೀವರಂ ಠಪಿತೋಕಾಸಂ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ "ಏತ"ನ್ತಿ ವತ್ತಬ್ಬಂ। ಹತ್ಥಪಾಸೇ ಠಿತಂ ಹತ್ಥೇನ ಆಮಸಿತ್ವಾ "ಇಮ"ನ್ತಿ ವತ್ತಬ್ಬಂ। "ಏತಂ ಅಧಿಟ್ಠಾಮಿ, ಇಮಂ ಅಧಿಟ್ಠಾಮೀ"ತಿ ಇಮೇಸಂ ಪದಾನಂ ಮಜ್ಝೇ ಸಙ್ಘಾಟಿಆದೀಸು ಪಚ್ಚೇಕಂ

ಯೋಜೇತ್ವಾ ತಿಚೀವರಂ ಅಧಿಟ್ಠೇಯ್ಯ। ಕಥಂ? "ಏತಂ ಸಙ್ಘಾಟಿಂ ಅಧಿಟ್ಠಾಮಿ, ಇಮಂ ಸಙ್ಘಾಟಿಂ ಅಧಿಟ್ಠಾಮೀ"ತಿ ಅಧಿಟ್ಠೇಯ್ಯ। ಏವಂ ಸೇಸೇಸು ಚ ಚೀವರೇಸು। ಯಥಾ ಚೀವರಾದಿಂ ವಿಧಾನಂ ಏವಂ ಪತ್ತೇಪಿ ಅಧಿಟ್ಠೇಯ್ಯ ಪಚ್ಚುದ್ಧರೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೦೧. ಸಞ್ಚರಿತ್ತಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಸೇಸಾ ಗರುಕಾ ಚ ಪಾರಾಜಿಕಾ ಚ ಸಚಿತ್ತಕಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಅನ್ತಿಮಾ**ತಿ ಪಾರಾಜಿಕಾ। ಅಚ್ಛಿನ್ನಸಿಕ್ಖಾಪದಂ, ಪರಿಣತಸಿಕ್ಖಾಪದಞ್ಚಾತಿ ಇಮಂ ದ್ವಯಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಸೇಸಂ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಂ ಅಚಿತ್ತಕನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೦೨-೩. **ಗಾಮಪ್ಪವೇಸನನ್ತೇತೇ**ತಿ ಗಾಮಪ್ಪವೇಸನಂ ಇತಿ ಏತೇ। ಪಾಚಿತ್ತೀಸು **ಏತೇ** ಪದಸೋಧಮ್ಮಾದಯೋ ಗಾಮಪ್ಪವೇಸನನ್ತಾ ಸತ್ತರಸ ಸಿಕ್ಖಾಪದಾ ಅಚಿತ್ತಕಾ।

೧೦೪-೫. ಪಕಿಣ್ಣಕೇಸು ಉದ್ದಿಸ್ಸಕತಂ ಠಪೇತ್ವಾ **ಅಞ್ಞಮಂಸಕಂ** ಸೇಸಮಂಸಂ ಅಚಿತ್ತಕನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಏತ್ಥ ಪಕಿಣ್ಣಕೇಸು ಅಞ್ಞಮಂಸಾದಿಕಂ ಪತ್ತಹತ್ಥೋ ಕವಾಟಕನ್ತಂ ತೇರಸವಿಧಂ ಇದಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದಂ ಅಚಿತ್ತಕಂ, ಸೇಸಂ ಸಬ್ಬಂ ಸಚಿತ್ತಕನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೦೬. ಆಚರಿಯಾ ವೀತಿಕ್ಕಮನಚಿತ್ತೇನ ಸಚಿತ್ತಕಂ ಅಚಿತ್ತಕನ್ತಿ ವದನ್ತಿ, ಪಣ್ಣತ್ತಿಜಾನನೇನ ಚಿತ್ತೇನ ತಥಾ ಸಚಿತ್ತಕಂ ಅಚಿತ್ತಕನ್ತಿ ಆಚರಿಯಾ ವದನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ತಥಾ**-ಸದ್ದೇನ "ಸಚಿತ್ತಕಂ ಅಚಿತ್ತಕ"ನ್ತಿ ಇದಂ ಗಹಿತಂ।

೧೦೭-೮. **ಪುಬ್ಬಕರಣಾದಿಕ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ **ಆದಿ**-ಸದ್ದೋ ಪುಬ್ಬಕಿಚ್ಚಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। ತತ್ಥ -

> "ಸಮ್ಮಜ್ಜನೀ ಪದೀಪೋ ಚ, ಉದಕಂ ಆಸನೇನ ಚ।
> ಉಪೋಸಥಸ್ಸ ಏತಾನಿ, ಪುಬ್ಬಕರಣನ್ತಿ ವುಚ್ಚತಿ॥
>
> "ಛನ್ದಪಾರಿಸುದ್ಧಿಉತುಕ್ಖಾನಂ, ಭಿಕ್ಖುಗಣನಾ ಚ ಓವಾದೋ।
> ಉಪೋಸಥಸ್ಸ ಏತಾನಿ, ಪುಬ್ಬಕಿಚ್ಚನ್ತಿ ವುಚ್ಚತೀ"ತಿ॥ -

ಏವಂ ಪುಬ್ಬಕರಣಾದಿಕಂ ನವಧಾ ದೀಪಿತಂ ಸಬ್ಬಂ ಉಪೋಸಥಪ್ಪವಾರಣಂ ಪಿಯಸೀಲಿನಾ ಕಾತಬ್ಬನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೧೨. **ಯಥಾಕ್ಕಮ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥಾಯಮಧಿಪ್ಪಾಯೋ - ಗಣೋ ಪಾರಿಸುದ್ಧಿಉಪೋಸಥಂ ಕರೇಯ್ಯ, ಪುಗ್ಗಲೋ ಅಧಿಟ್ಠಾನಉಪೋಸಥಂ ಕರೇಯ್ಯ, ಸಙ್ಘೋ ಸುತ್ತುದ್ದೇಸಉಪೋಸಥಂ ಕರೇಯ್ಯಾತಿ।

೧೧೩. **ಚಾತುದ್ದಸೋ ಪನ್ನರಸೋ, ಸಾಮಗ್ಗೀ ದಿನತೋ ತಿಧಾ**ತಿ ಚಾತುದ್ದಸೋ ಉಪೋಸಥೋ , ಪನ್ನರಸೋ ಉಪೋಸಥೋ, ಸಾಮಗ್ಗೀಉಪೋಸಥೋತಿ ದಿನತೋ ತಿಧಾ ಹೋನ್ತಿ। ದಿನತೋ ಪುಗ್ಗಲತೋ ಕತ್ತಬ್ಬಾಕಾರತೋ ತೇ ಉಪೋಸಥಾ ನವ ಇತಿ ಈರಿತಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೧೪. **ತೇವಾಚೀ ದ್ವೇಕವಾಚೀ**ತಿ ತೇವಾಚಿಕಾ ಪವಾರಣಾ, ದ್ವೇವಾಚಿಕಾ ಪವಾರಣಾ, ಏಕವಾಚಿಕಾ ಪವಾರಣಾ ಇತಿ ನವ ಪವಾರಣಾ ವುತ್ತಾ।

೧೧೫. **ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಫಗ್ಗುನಮಾಸಸ್ಸ। **ತತೋ ಸೇಸ**ನ್ತಿ ಆಸಾಳ್ಹಿಅನ್ತಿಮಪಕ್ಖಮ್ಹಾ ಯಾವ ಕತ್ತಿಕಪುಣ್ಣಮಾ ವಸ್ಸಕಾಲನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಏತ್ಥ ಹಿ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಸಂವಚ್ಛರೇ ಚತುವೀಸತಿಉಪೋಸಥಾ ಹೋನ್ತಿ।

೧೧೬. **ಏತೇಸೂ**ತಿ ಏತೇಸು ತೀಸು ಚತೂಸು ಏಕೇಕಸ್ಮಿಂ ಉತುಮ್ಹಿ ತತಿಯಪಕ್ಖಾ ಸತ್ತಮಪಕ್ಖಾ। **ಚಾತುದ್ದಸಾ**ತಿ ಛ ಚಾತುದ್ದಸಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಾನಿ ಉತ್ತಾನತ್ಥಾನೇವಾತಿ।

ವತ್ತಾದಿಕಣ್ಡನಿದ್ದೇಸವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

ನಿಗಮನಕಥಾ

ಏತ್ತಾವತಾ ಸಮಾರದ್ಧಾ, ಮೂಲಸಿಕ್ಖತ್ಥವಣ್ಣನಾ।
ನಿಟ್ಠಿತಾ ಯಾ ಸಮಾಸೇನ, ಅಡ್ಢಮಾಸಸ್ಸ ಅಚ್ಚಯೇ॥

ಅಧುನೂಪಸಮ್ಪನ್ನಾನಂ, ಹಿತತ್ಥಾಯ ಸಮಾಸತೋ।
ಇಮಂ ಅತ್ಥಂ ವಣ್ಣಯತಾ, ಯಂ ಪುಞ್ಞಂಧಿಗತಂ ಮಯಾ॥

ತೇನ ಪುಞ್ಞೇನಯಂ ಲೋಕೋ, ಸುಖಾಯ ಪಟಿಪತ್ತಿಯಾ।
ಪಾಪುಣಾತು ವಿಸುದ್ಧಾಯ, ನಿಬ್ಬಾನಂ ಅಜರಂ ಪದಂ॥

ನಾನಾತರುಗಣಾಕಿಣ್ಣೇ , ನಾನಾಕುಸಲಕಾಮಿನೋ।
ರಮ್ಮೇ ಯುದ್ಧಾನಪತಿನೋ, ವಿಹಾರೇ ವಸತಾ ಸತಾ॥

ಸಾಸನೇ ಸಿದ್ಧಿಪತ್ತಸ್ಸ, ಸಿದ್ಧಿನಾ ಞಾಣಸಿದ್ಧಿನಾ।
ಪಣ್ಡಿತೇನ ಕತಾ ಏಸಾ, ಮೂಲಸಿಕ್ಖತ್ಥವಣ್ಣನಾ॥

ಮೂಲಸಿಕ್ಖಾ-ಟೀಕಾ ಸಮತ್ತಾ।